HE 32/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle arvopaperimarkkinoita koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arvopaperimarkkinalainsäädäntö kokonaisuudessaan uudistettavaksi. Ehdotetuilla laeilla parannetaan arvopaperimarkkinalainsäädännön selkeyttä ja ymmärrettävyyttä sekä selkeytetään lainsäädännön tavoitteita ja soveltamisalaa. Lisäksi esitettävillä muutoksilla poistetaan nykysääntelyyn liittyviä epäselvyyksiä ja tulkintaongelmia sekä tarkistetaan useita EU-sääntelyn täytäntöönpanoon perustuneita säännöksiä ja kevennetään sääntelystä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

Keskeisiä uudistuksia on sääntelyn laajuuden vuoksi useita. Merkittävä ehdotettava muutos on arvopaperimarkkinalain jakaminen useammaksi laiksi.

Arvopaperipörssistä, monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmästä ja osakekaupankäynnin läpinäkyvyydestä säädettäisiin uudessa rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annettavassa laissa. Arvopaperien selvitystoiminnasta säädettäisiin puolestaan uudessa laissa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta, jolla kumottaisiin voimassa oleva laki arvo-osuusjärjestelmästä. Sijoituspalvelutoiminnan menettelytapoja koskevat säännökset keskitettäisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain pohjalle säädettävään uuteen sijoituspalvelulakiin. Sijoituspalvelulakiin yhdistettäisiin myös nykyisin erillisiin lakeihin sisältyvät säännökset sijoituspalveluyrityksistä ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa, joita koskevat erillislait kumottaisiin. Kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annettu laki kumottaisiin ja johdannaispörssitoimintaa koskeva sääntely yhdistettäisiin pörssin ylläpitämää säänneltyä markkinaa koskevan sääntelyn kanssa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaan lakiin. Johdannaiskauppojen selvitystoimintaa koskeva sääntely yhdistettäisiin arvopaperikauppojen selvitystoimintaa koskevan sääntelyn kanssa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaan lakiin. Laki arvopaperitileistä koskisi arvopaperien hallinnan esineoikeudellista sääntelyä. Arvo-osuustileistä ehdotetaan säädettävän edelleen arvo-osuustileistä annetussa laissa. Useamman lain mallissa erottuvat yhden kokonaisuuden muodostavat asiakokonaisuudet nykyistä selvemmin ja jako myös heijastaa sen taustalla olevaa EU-sääntelyä nykyistä selkeämmin. Uuden rakenteen on lisäksi tarkoitus varmistaa se, että voimakkaasti kehittyvä EU-sääntely voidaan tulevaisuudessa panna täytäntöön joustavasti kansallisen sääntelyn ymmärrettävyyttä heikentämättä, Erillisten lakien edut liittyvät osin myös lakien hallinnoimiseen.

Selkeyttä parannettaisiin lisäämällä lakeihin nykyistä selvemmät säännökset niiden kansainvälisestä soveltamisalasta. Lakeihin ehdotetaan useita muitakin täsmennyksiä luettavuuden parantamiseksi ja sääntelyn ajantasaistamiseksi Lisäksi eräitä nykyisin asetustasoisia säännöksiä esitetään siirrettävän lain tasolle.

Uudessa arvopaperimarkkinalaissa säädettäisiin kolme keskeistä arvopaperimarkkinalainsäädännön yleissäännöstä, joita ovat hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisen ja sopimattoman menettelyn sekä totuudenvastaisten ja harhaanjohtavien tietojen antamisen kiellot sekä riittävien tietojen tasapuolinen pitäminen saatavilla. Nämä säännökset sisältyvät jo voimassa olevaan lakiin, mutta nykyistä selvempien ja kattavampien erillissäännösten avulla selkeytetään eräiltä osin epäselvää oikeustilaa.

Monia EU-sääntelyyn perustuvia, kuten esimerkiksi esitteitä ja liputusvelvollisuutta sekä julkisia ostotarjouksia koskevia, säännöksiä on kirjoitettu uudelleen siten, että säännösten rakenne ja kirjoitusasu ovat lähempänä EU-sääntelyn sanamuotoja kuin ai-

emmin taikka siten, että EU-sääntelyn sallimia kansallisia valintaoikeuksia hyödynnetään laajemmin. Muutosten tarkoituksena on lisätä lain selvyyttä suhteessa EU-sääntelyyn ja pienentää sääntelystä aiheutuvia noudattamiskuluja.

Esityksessä ehdotetaan Finanssivalvonnan käytössä olevan hallinnollisen seuraamusjärjestelmän käyttöalan merkittävää laajennusta sekä sen ankaroittamista. Muutoksilla varaudutaan osaltaan vireillä oleviin EU-lainsäädännön muutoksiin. Seuraamusjärjestelmää koskevat säännökset olisivat jatkossakin Finanssivalvonnasta annetussa laissa, mutta teot, joiden vastaisesta toiminnasta seuraamuksia voitaisiin määrätä, olisi kuvattu kussakin erillislaissa. Ankarimmat hallinnolliset seuraamukset määräisi jatkossa Finanssivalvonnan esityksestä markkinaoikeus.

Uuteen arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan säännökset, joiden seurauksena julkisen sisäpiirirekisterin ylläpito olisi jatkossa Finanssivalvonnan tehtävä.

Lisäksi esitetään vahingonkorvausta koskevaa sääntelyä täsmennettäväksi.

Arvopaperitileistä annettavaksi ehdotetussa laissa säädettäisiin arvopaperien välillisestä säilyttämisestä ja siihen liittyvistä tilinhaltijan oikeuksista. Lain tarkoituksena on selkeyttää arvopapereita koskevien esineoikeudellisten kysymysten oikeustilaa. Arvopaperitileistä annettavan lain mukainen säilyttäminen säädettäisiin uudessa sijoituspalvelulaissa sijoituspalveluyrityksille luvanvaraiseksi.

Ehdotetulla arvopaperimarkkinalailla pantaisiin täytäntöön esitteitä koskevan direktiivin muutos.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2012, johon mennessä esitteitä koskevan direktiivin muutoskin on pantava täytäntöön.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....1
YLEISPERUSTELUT....9
1 JOHDANTO....9
2 NYKYTILA....10
2.1 Voimassaoleva lainsäädäntö, käytäntö ja oikeuskäytäntö sekä lautakuntien ratkaisukäytäntö....10
2.1.1 Voimassa oleva lainsäädäntö....10
2.1.2 Käytäntö....24
2.1.3 Oikeuskäytäntö....26
2.1.4 Lautakuntien ratkaisukäytäntö....28
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomainen ja Euroopan unionin lainsäädäntö....29
2.2.1 Euroopan unionin lainsäädäntö....29
2.2.2 Ulkomainen lainsäädäntö....35
2.3 Nykytilan arviointi....49
2.3.1 Markkinoiden kehitys arvopaperimarkkinalain säätämisen jälkeen....49
2.3.2 Arvopaperimarkkinalainsäädännön nykytilan arviointia....51
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET....61
3.1 Esityksen tavoitteet....61
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot....62
3.3 Keskeiset ehdotukset....63
3.3.1 Ehdotuksen keskeiset lähtökohdat....63
3.3.2 Lakikohtaiset keskeiset ehdotukset....73
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET....87
4.1 Taloudelliset vaikutukset....87
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan....90
4.2.1 Muutokset Finanssivalvonnan toimintaan....90
4.2.2 Muutoksenhakusäännösten uudistamisen vaikutukset....90
4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset....92
5 ASIAN VALMISTELU....92
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT....94
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT....94
1.1 Arvopaperimarkkinalaki....94
I OSA YLEISTÄ....94
1 luku Yleiset säännökset....94
2 luku Määritelmät....101
II OSA ESITE....106
3 luku Soveltamisala ja määritelmät....106
4 luku Esitteen julkaiseminen ja sisältö....107
5 luku Finanssivalvonnan toimivalta ja menettely esitteen hyväksymisessä....114
III OSA TIEDONANTOVELVOLLISUUS....116
6 luku Jatkuva tiedonantovelvollisuus....116
7 luku Säännöllinen tiedonantovelvollisuus....119
8 luku Muu tiedonantovelvollisuus....127
9 luku Huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoitusvelvollisuus....129
10 luku Säänneltyjen tietojen jakelu ja saatavilla pito....133

IV OSA JULKINEN OSTOTARJOUS JA TARJOUSVELVOLLISUUS 135
11 luku Julkinen ostotarjous ja tarjousvelvollisuus.....135
V OSA MARKKINOIDEN VÄÄRINKÄYTTÖ 155
12 luku Yleiset säännökset.....155
13 luku Julkinen sisäpiirirekisteri ja yrityskohtainen sisäpiirirekisteri 159
14 luku Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset.....163
VI OSA SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA ERINÄISET SÄÄNNÖKSET 167
15 luku Hallinnolliset seuraamukset 167
16 luku Vahingonkorvaus 169
17 luku Valvontavaltuudet 175
18 luku Muutoksenhaku ja rangaistukset.....176
19 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset 176
1.2 Sijoituspalvelulaki.....179
I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET JA OIKEUS TARJOTA SIJOITUSPALVELUA 179
1 luku Yleiset säännökset.....179
2 luku Oikeus tarjota sijoituspalvelua 182
3 luku Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus.....183
4 luku Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen 184
5 luku Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen 186
II OSA TOIMINTAEDELLYTYKSET JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN 188
6 luku Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta 188
7 luku Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen 188
8 luku Tilinpäätös ja tilintarkastus 193
9 luku Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely 193
III OSA MENETTELYTAVAT JA KORVAUSRAHASTO.....195
10 luku Menettelytavat asiakassuhteissa.....195
11 luku Sijoittajien korvausrahasto.....200
IV OSA SALASSAPITO, ERINÄISET SÄÄNNÖKSET JA SEURAAMUKSET.....202
12 luku Salassapito ja asiakkaan tunteminen 202
13 luku Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille 202
14 luku Ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevat erityissäännökset 203
15 luku Hallinnolliset seuraamukset 204
16 luku Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset 206
17 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset.....210
1.3 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.....211
I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET.....211
1 luku Soveltamisala ja määritelmät 211
II OSA RAHOITUSVÄLINEIDEN MARKKINAPAIKAT.....213

2 luku Pörssitoiminta....213
3 luku Ulkomaisen pörssin toiminta Suomessa....226
4 luku Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä....226
5 luku Kauppojen sisäinen toteuttaminen....228
III OSA RAHOITUSVÄLINEIDEN KAUPANKÄYNNIN LÄPINÄKYVYYS....229
6 luku Pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuus julkistaa tietoja....229
7 luku Sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuus julkistaa tietoja....229
IV OSA ERINÄISET SÄÄNNÖKSET....230
8 luku Valvonta ja salassapitovelvollisuus....230
9 luku Muutoksenhaku....230
10 luku Hallinnolliset seuraamukset....230
11 luku Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset....232
12 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset....232
1.4 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta....233
I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRITELMÄT....233
1 luku Yleiset säännökset....233
II OSA ARVOPAPERIKESKUKSEN, SELVITYSYHTEISÖN, ULKOMAISEN SELVITYSYHTEISÖN JA SELVITYSOSAPUOLEN TOIMINTA....234
2 luku Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta....234
3 luku Selvitysyhteisön toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta....242
4 luku Ulkomaiset selvitysyhteisöt....244
5 luku Selvitysosapuoli....244
III OSA ARVO-OSUUSJÄRJESTELMÄ....245
6 luku Arvo-osuusjärjestelmä....245
7 luku Arvopaperin ja rahoitusvälineen liittäminen arvo-osuusjärjestelmään 247
IV OSA ERINÄISET SÄÄNNÖKSET....248
8 luku Erinäiset säännökset....248
1.5 Laki arvopaperitileistä....250
1 luku Yleiset säännökset....251
2 luku Arvopaperitilit ja niille tehtävät merkinnät....255
3 luku Arvopaperien säilyttäminen ja tilinhaltijoiden suoja säilyttäjää koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä....263
4 luku Erinäiset säännökset....267
1.6 Laki arvo-osuustileistä annetun lain muuttamisesta....268
1.7 Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta....270
4 luku Hallinnolliset seuraamukset....276
5 luku Asiakkaansuoja....281
1.8 Rikoslaki....284
51 luku Arvopaperimarkkinarikoksista....284
1.9 Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä....286
1 luku Yleiset säännökset....287
2 luku Asioiden käsittely....287
1.10 Markkinaoikeuslaki....287
1.11 Osakeyhtiölaki....287
1 luku Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen....287

4 luku Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet 287
5 luku Yhtiökokous 288
9 luku Osakeanti 288
15 luku Yhtiön omat osakkeet 288
18 luku Vähemmistöosakkeiden lunastaminen 288
25 luku Rangaistussäännökset 288
1.12 Osuuskuntalaki 289
21 a luku Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet, lisäosuudet ja sijoitusosuudet 289
1.13 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta 289
1.14 Laki luottolaitostoiminnasta 290
1.15 Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista 293
1.16 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista 294
1.17 Säästöpankkilaki 294
1.18 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta 294
1.19 Maksulaitoslaki 295
1.20 Sijoitusrahastolaki 297
14 luku Sisäpiirisäännökset 301
1.21 Kiinteistörahastolaki 302
1.22 Laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä 303
1.23 Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista 303
1.24 Rahoitusvakuuslaki 303
1.25 Maksupalvelulaki 304
1.26 Laki valtion vakuusrahastosta 304
1.27 Laki indeksiehdon käytön rajoittamisesta 304
1.28 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä 304
1.29 Laki verotusmenettelystä 304
1.30 Tuloverolaki 305
1.31 Varainsiirtoverolaki 306
1.32 Laki elinkeinotulon verottamisesta 306
1.33 Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 307
1.34 Laki korkotulon lähdeverosta 307
1.35 Kauppakamarilaki 308
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET 308
2.1 Tarkemmat säännökset 308
2.2 Tarkemmat määräykset 310
3 VOIMAANTULO 313
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS 313
LAKIEHDOTUKSET 320
Arvopaperimarkkinalaki 320
Sijoituspalvelulaki 366
Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä 413
Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta 439
Laki arvopaperitileistä 469
Laki arvo-osuustileistä annetun lain muuttamisesta 473
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta 478
Laki rikoslain 51 luvun muuttamisesta 493
Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta 495

Laki markkinaoikeuslain 1 ja 5 §:n muuttamisesta 496
Laki osakeyhtiölain muuttamisesta 497
Laki osuuskuntalain muuttamisesta....500
Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta....501
Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta 507
Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 9 ja 14 §:n muuttamisesta 513
Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 27 ja 33 §:n muuttamisesta 514
Laki säästöpankkilain muuttamisesta 515
Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta 516
Laki maksulaitoslain muuttamisesta....518
Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta....520
Laki kiinteistörahastolain muuttamisesta 529
Laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain muuttamisesta 531
Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain muuttamisesta 532
Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta 533
Laki maksupalvelulain 84 §:n muuttamisesta 534
Laki valtion vakuusrahastosta annetun lain 19 b §:n muuttamisesta....534
Laki indeksiehdon käytön rajoittamisesta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta.535
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta 536
Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta 537
Laki tuloverolain muuttamisesta 538
Laki varainsiirtoverolain 15 a §:n muuttamisesta....539
Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta 540
Laki varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 4 §:n muuttamisesta 542
Laki korkotulon lähdeverosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta 543
Laki kauppakamarilain 2 §:n muuttamisesta 544
LIITE 545
RINNAKKAISTEKSTIT 545
Laki arvo-osuustileistä annetun lain muuttamisesta 545
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta....554
Laki rikoslain 51 luvun muuttamisesta....588
Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta 593
Laki markkinaoikeuslain 1 ja 5 §:n muuttamisesta 595
Laki osakeyhtiölain muuttamisesta 596
Laki osuuskuntalain muuttamisesta....602
Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta....604
Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta 612
Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 9 ja 14 §:n muuttamisesta 625

Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 27 ja 33 §:n muuttamisesta 626
Laki säästöpankkilain muuttamisesta 627
Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta 629
Laki maksulaitoslain muuttamisesta 634
Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta 638
Laki kiinteistörahastolain muuttamisesta 656
Laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain muuttamisesta 659
Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain muuttamisesta 661
Laki rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta 663
Laki maksupalvelulain 84 §:n muuttamisesta 664
Laki valtion vakuusrahastosta annetun lain 19 b §:n muuttamisesta 665
Laki indeksiehdon käytön rajoittamisesta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta 666
Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta 667
Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta 668
Laki tuloverolain muuttamisesta 671
Laki varainsiirtoverolain 15 a §:n muuttamisesta 673
Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta 675
Laki varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 4 §:n muuttamisesta 677
Laki korkotulon lähdeverosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta 678
Laki kauppakamarilain 2 §:n muuttamisesta 679

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistukselle on selkeä tarve. Arvopaperimarkkinalakia ja siihen läheisesti liittyvää muuta lainsäädäntöä ei ole arvopaperimarkkinalain (495/1989) säätämisen jälkeen tarkasteltu kokonaisuutena. Arvopaperimarkkinalakiin on tehty sen voimaantulon jälkeen yli 20 muutosta sekä osittaisuudistusta ja sen rinnalle on syntynyt yksittäisiä erillislakeja. Muutokset ovat johtuneet paitsi voimakkaasta markkinoiden muuttumisesta runsaan 20 vuoden aikana myös sääntelyn yhdenmukaistamisesta Euroopan unionin, jäljempänä *EU*, Euroopan komission, jäljempänä *komissio*, 1998 antamaan rahoituspalvelujen toimintasuunnitelmaan sisältyneiden direktiivien täytäntöönpanon johdosta. Tämän vuosituhannen alussa tehtyjen muutosten seurauksena arvopaperimarkkinalaki on muodostunut osin soveltamisalaltaan vaikeasti ymmärrettäväksi ja rakenteeltaan pirstaleiseksi laajaksi kokonaisuudeksi. Laki pitää sisällään runsaasti vaikeaselkoisia viittauksia eivätkä sen käsitteistö, määritelmät ja kirjoitustapa ole yhdenmukaisia. Viimeisimmät arvopaperimarkkinalain muutokset liittyvät ulkomaisten selvitysyhteisöjen sääntelyyn. Muutokset ovat tulleet voimaan 1.2.2010.

Ainoastaan arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaistarkastelulla voidaan merkittävästi parantaa sen teknistä laatua, selkeyttä ja ymmärrettävyyttä. Toimivammalla lainsäädännöllä voidaan samalla poistaa niitä käytännön soveltamis- ja tulkintaongelmia, joita nykyisessä sääntelyssä on ilmennyt. On myös hyvä tarkastella jälkikäteen niitä valintoja, joita on tehty toteutetuissa direktiivien täytäntöönpanoissa. Kokonaisuudistuksessa voidaan myös varmistaa, että arvopaperimarkkinoita koskevan lainsäädännön yleiset tavoitteet vastaavat markkinoiden kehittymistä vuoden 1989 jälkeen.

Finanssikriisin ja sitä seuranneen valtioiden velkakriisin johdosta koko arvopaperisektorin EU-lainsäädäntö on parhaillaan mittavassa uudelleenarvioinnissa. Erityisesti arvopaperien säilytys- ja selvitystoiminta sekä markkinapaikkojen asema ovat myös lähivuosina merkittävien markkina- ja sääntelymuutospaineiden kohteena. Myös vastaperustettu uusi eurooppalainen valvontarakenne lisää ja muuttaa arvopaperimarkkinoiden sääntelyyn kohdistuvia muutospaineita. Selkeämmän, johdonmukaisemman sekä rakenteellisesti uudistetun arvopaperimarkkinalainsäädännön on mahdollista kestää joustavammin myös niitä muutostarpeita, joita siihen kohdistuu tulevaisuudessa.

Arvopaperimarkkinoita koskevasta yksityiskohtaisesta EU-sääntelystä huolimatta kansallisella arvopaperimarkkinalainsäädännöllä on edelleen tärkeä merkitys kilpailukyvylle. Yhteiseen sääntelyyn perustuvat yhteismarkkinat ovat tarjonneet suhteellisen pienille kansallisille markkinoille mahdollisuuksia, mutta ne luovat samalla koko ajan lisää kilpailupaineita. Lainsäädännön kokonaistarkastelussa voidaan arvioida tehtyjä kansallisia sääntelyratkaisuja ja karsia markkinoiden toiminnan kannalta kilpailukykyä heikentäviä poikkeuksia keskeisten EU-jäsenvaltioiden sääntelystä.

Arvopaperimarkkinalainsäädännön lähtökohtana tulee olla suomalaisilla markkinoilla toimivien edut. Kilpailukykyinen toimintaympäristö turvaa sekä suomalaisille että Suomessa toimiville ulkomaisille toimijoille mahdollisimman laajaa ja hyvin kilpailtua palvelujen ja tuotteiden tarjontaa sekä edistää arvopaperimarkkinoilta saatavan rahoituksen saatavuutta. Suomalaisen lainsäädännön tulee mahdollistaa sellaiset kansainväliset rakenteet ja toimintamallit, jotka paitsi tehostavat rajan yli toimintaa myös turvaavat palvelujen saatavuutta, turvallisuutta ja toimivuutta.

Suomesta puuttuu esineoikeudellinen välillisesti hallinnoituja arvopapereita koskeva lainsäädäntö. Arvopaperien välillistä hallintaa koskevalla uudella lailla voidaan parantaa sijoittajien oikeusturvaa välillisesti hallinnoitujen arvopaperiomistuksiin liittyvien oikeuksien käytössä. Samalla voidaan edistää tällaisen arvopaperiomaisuuden käyttöä vakuutena.

Suomalaisten yritysten kasvun mahdollistamiseksi markkinarahoituksen hankkimisen

tulee olla jatkossakin kustannustehokasta. Lainsäädännön kokonaisuudistuksella voidaan edistää suomalaisten yhtiöiden listautumishalua ja alentaa sen kynnystä. Listautuminen voidaan tehdä houkuttelevaksi keventämällä esimerkiksi pienten yhtiöiden listautumisesta aiheutuvaa hallinnollista taakkaa sekä selkeyttämällä listayhtiönä toimimiseen liittyvää sääntelykokonaisuutta.

Lainsäädännön kokonaistarkastelussa voidaan varmistaa, että arvopaperimarkkinoiden valvonta on oikein mitoitettua ja tehokasta ja että sijoittajansuoja on kansainvälisesti kilpailukykyistä sekä oikeassa ja riittävässä tasapainossa arvopaperimarkkinoiden palveluntarjoajille asetettavien velvoitteiden kanssa. Ulkomaisten toimijoiden kasvanut merkitys on tuonut mukanaan uudentyyppisiä valvonnan haasteita, minkä vuoksi rajat ylittävällä eurooppalaisella valvontayhteistyöllä on yhä tärkeämpi merkitys.

Niin ikään kokonaisuudistuksella voidaan varmistaa, että lainvastaisesta menettelystä aiheutuvat seuraamukset, niin siviilioikeudellinen korvausvastuu, rikosoikeudellinen rangaistusvastuu kuin hallinnolliset seuraamukset, ovat toimivia ja tehokkaita sekä oikeassa suhteessa lainvastaiseen tekoon nähden. Tällainen seuraamusjärjestelmän arviointi on perusteltua tehdä koko arvopaperimarkkinalainsäädäntöä yhtäaikaisesti tarkastellen.

Eduskunta edellytti lausumassaan vuonna 2004, että hallitus ratkaisee arvopaperien välilliseen säilytykseen arvo-osuusjärjestelmän ulkopuolella liittyvät oikeudelliset kysymykset siten, että eri osapuolten oikeudet ja velvollisuudet säännellään luotettavalla tavalla, ja lausumassaan 2005, että hallitus saatuaan kokemuksia myös uudesta voimaantulevasta lainsäädännöstä ryhtyy valmistelemaan arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistusta siinä ilmenneiden tulkintaongelmien poistamiseksi. Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistusta ei ole ollut mahdollista toteuttaa ennen rahoituspalvelujen toimintasuunnitelmaan liittyneen sääntelyn lopullista voimaansaattamista. Uudistus on kuitenkin syytä toteuttaa nopeasti ennen nyt vireillä olevan mittavan EU-sääntelyn uudelleentarkastelun täytäntöönpanoa. Uudistuksessa voidaan sopivalla tavalla ennakoida tulevien EU-säädösten sisältöä.

2 Nykytila

2.1 Voimassaoleva lainsäädäntö, käytäntö ja oikeuskäytäntö sekä lautakuntien ratkaisukäytäntö

2.1.1 Voimassa oleva lainsäädäntö

Arvopaperimarkkinalaki

Voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa säädetään arvopaperien markkinoinnista, liikkeeseenlaskusta ja tiedonantovelvollisuudesta, julkisesta ja monenkeskisestä kaupankäynnistä arvopapereilla, arvopaperikaupasta ja sijoituspalvelun tarjoamisesta sekä selvitystoiminnasta. Laissa säädetään lisäksi markkinoiden väärinkäytöstä sekä julkisesta ostotarjouksesta ja tarjousvelvollisuudesta. Niin ikään arvopaperimarkkinoiden valvontaa koskevat säännökset sekä vahingonkorvausvelvollisuutta koskevat säännökset ovat arvopaperimarkkinalaissa. Arvopaperien ohella lakia sovelletaan monilta osin myös johdannaissopimuksiin.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvussa säädetään lain soveltamisalasta, määritelmistä, asiakkaan luokittelusta, liiketoimista hyväksyttävän vastapuolen kanssa, kokeneista sijoittajista sekä määräysvaltayhtiöstä. Lakia sovelletaan pääsäännön mukaan yhtiöön, jonka yhtiöoikeudellinen kotivaltio on Suomi ja jonka osakkeet on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi Suomessa. Lain kansainvälisestä soveltamisalasta säädetään 1 §:ssä. Kansainvälinen soveltamisala on muuttunut vaikeaselkoiseksi lukuisten EU-direktiivien täytäntöönpanon johdosta.

Voimassa olevaa arvopaperimarkkinalakia sovelletaan arvopaperiin, joka on vaihdantakelpoinen ja joka on saatettu tai saatetaan yleiseen vaihdantaan useiden samansisältöisistä oikeuksista annettujen arvopaperien kanssa. Tällaisia osuuksia ovat esimerkiksi osake tai osuus joukkovelkakirjalainaan.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain keskeisiä käsitteitä ovat julkinen ja monenkeskinen kaupankäynti. Julkisella kaupankäynnillä tarkoitetaan kaupankäyntiä arvopaperilla arvopaperipörssin ylläpitämällä säännellyllä markkinalla, jossa arvopaperimarkkinalain mukaan vahvistettujen sääntöjen

mukaisesti saatetaan yhteen ostajien ja myyjien osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia niin, että tuloksena on sitova arvopaperikauppa. Monenkeskisellä kaupankäynnillä tarkoitetaan kaupankäyntiä arvopaperilla monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, jossa kaupankäynnin järjestäjän laatimien sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen ostajien ja myyjien osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia niin, että tuloksena on sitova arvopaperikauppa.

Ainoastaan arvopaperipörssi saa järjestää julkista kaupankäyntiä pörssilistalla. Suomessa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain mukainen julkinen kaupankäynti on kokonaisuudessaan keskittynyt NASDAQ OMX Helsinki Oy:hyn, jäljempänä *Helsingin Pörssi*. Monenkeskistä kaupankäyntiä saavat järjestää vain arvopaperipörssi, optioyhteisö ja muu arvopaperinvälittäjä kuin sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:ssä tarkoitettu rahastoyhtiö ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain (225/2004) 2 §:ssä tarkoitettu ulkomainen rahastoyhtiö.

Laissa määritellyt ammattimainen asiakas, ei-ammattimainen asiakas ja kokenut sijoittaja muodostavat pohjan asiakkaan luokittelulle ja sitä kautta niille menettelytavoille, joita sijoituspalvelun tarjoajan on noudatettava kunkin asiakasryhmän kanssa. Ammattimaiset asiakkaat ovat esimerkiksi luottolaitosten ja vakuutusyhtiöiden kaltaisia institutionaalisia sijoittajia sekä valtioita ja niiden keskuspankkeja tai kuntia. Tietyin edellytyksin myös yksityishenkilö voi pyynnöstään tulla luokitelluksi ammattimaiseksi asiakkaaksi. Kokeneen sijoittajan määritelmä on samankaltainen ammattimaisen sijoittajan kanssa lukuun ottamatta muutamaa lähinnä numeerista täsmennystä. Kokeneista sijoittajista on lain mukaan pidettävä erityistä rekisteriä.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvussa säädetään arvopaperien markkinoinnista, liikkeeseenlaskusta ja tiedonantovelvollisuudesta. Arvopapereita ei saa markkinoida eikä hankkia elinkeinotoiminnassa antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä. Kuluttajan kannalta sopimattomasta tai hyvän tavan vastaisesta menettelystä säädetään lisäksi kuluttajansuojalaissa (38/1978). Tieto, jonka harhaanjohtavuus tai totuudenvastaisuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla. Haettaessa arvopapereita julkisen tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi sijoittajien saatavilla on tasapuolisesti pidettävä riittävät tiedot arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavista seikoista.

Keskeinen elementti haettaessa arvopapereita julkisen kaupankäynnin kohteeksi tai tarjottaessa arvopapereita yleisölle on velvollisuus julkistaa esite. Sääntely perustuu esitedirektiiviin eli Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2003/71/EY arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta. Velvollisuutta julkistaa esite ei kuitenkaan ole, jos muun kuin oman pääoman ehtoisen arvopaperin liikkeeseenlaskija on julkisoikeudellinen taho, kuten esimerkiksi Suomen valtio tai kunta. Esitteen sisältöön sovelletaan arvopaperimarkkinalain ohella Euroopan komission asetusta (EY) N:o 809/2004 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta esitteiden sisältämien tietojen, esitteiden muodon, viittauksina esitettävien tietojen, julkistamisen ja mainonnan osalta, jäljempänä *komission esiteasetus*.

Esitteessä on annettava sijoittajalle riittävät tiedot perustellun arvion tekemiseksi arvopapereista ja niiden liikkeeseenlaskijasta sekä mahdollisesta takaajasta. Esitteessä on oltava olennaiset ja riittävät tiedot liikkeeseenlaskijan ja mahdollisen takaajan varoista, vastuista, taloudellisesta asemasta, tuloksesta ja tulevaisuudennäkymistä sekä arvopapereihin liittyvistä oikeuksista ja muista arvopaperien arvoon olennaisesti vaikuttavista seikoista. Tiedot on esitettävä johdonmukaisessa ja helposti ymmärrettävässä muodossa. Esite on julkistettava joko yhtenä tai kolmesta osasta koostuvana asiakirjana. Kolmiosaisen esitteen osat on nimettävä perusesitteeksi, arvopaperiliitteeksi ja tiivistelmäksi. Esitteen saa julkistaa vasta, kun Finanssivalvonta on sen hyväksynyt.

Tarkempia säännöksiä esitteen sisällöstä, julkistamisesta ja siitä miten esitteessä olevat

tiedot esitetään, annetaan valtiovarainministeriön asetuksessa arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitetusta esitteestä (452/2005) ja niin sanotuista kansallisista esitteistä valtiovarainministeriön asetuksessa eräistä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 a §:ssä ja kiinteistörahastolain 2 §:ssä tarkoitetuista esitteistä (818/2007).

Julkiseen kaupankäyntiin arvopapereilla eli jälkimarkkinoihin liittyy olennaisesti liikkeeseenlaskijan säännöllinen tiedonantovelvollisuus. Sääntely on avoimuusdirektiivin eli Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta mukainen. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan on laadittava osavuosikatsaus. Osavuosikatsauksen julkistamisvelvollisuus ei kuitenkaan koske julkisoikeudellista liikkeeseenlaskijaa tai sellaisten vieraan pääoman ehtoisten arvopaperien, joiden kirjanpidollinen vasta-arvo ylittää 50 000 euroa, liikkeeseenlaskijaa. Osavuosikatsauksessa on kuvattava liikkeeseenlaskijan taloudellista asemaa ja tulosta sekä niiden kehitystä katsauskaudella. Niin ikään on kuvattava katsauskauden merkittäviä tapahtumia ja liiketoimia sekä niiden vaikutuksia liikkeeseenlaskijan taloudelliseen asemaan ja tulokseen. Myös liikkeeseenlaskijan liiketoimintaan liittyvät merkittävät lähiajan riskit ja epävarmuustekijät on kuvattava. Lisäksi osavuosikatsauksessa on arvioitava liikkeeseenlaskijan todennäköistä kehitystä kuluvana tilikautena siinä määrin kuin se on mahdollista ja esitettävä selvitys seikoista, joihin arvio perustuu. Jos liikkeeseenlaskija ei julkaise osavuosikatsausta tilikauden kolmelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta, on liikkeeseenlaskijan ennen tilikauden alkamista julkistettava tieto siitä sekä perusteet julkaisematta jättämiselle.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan on julkistettava tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa ilman aiheetonta viivytystä viimeistään viikkoa ennen sitä kokousta, jossa tilinpäätös on esitettävä vahvistettavaksi, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva liikkeeseenlaskijan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Liikkeeseenlaskijan on lisäksi esitettävä toimintakertomuksessa tai erillisessä kertomuksessa selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästään.

Osavuosikatsauksien ja tilinpäätöksen lisäksi julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan on ilman aiheetonta viivytystä julkistettava ja toimitettava asianomaiselle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle tiedoksi kaikki sellaiset päätöksensä sekä liikkeeseenlaskijaa ja sen toimintaa koskevat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon. Liikkeeseenlaskija voi hyväksyttävästä syystä lykätä tiedon julkistamista ja toimittamista asianomaiselle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tiedon julkistamatta jättäminen ei vaaranna sijoittajien asemaa ja liikkeeseenlaskija pystyy varmistamaan tiedon säilymisen luottamuksellisena. Jatkuva tiedonantovelvollisuus ei koske kuitenkaan julkisoikeudellista liikkeeseenlaskijaa.

Valtiovarainministeriön asetuksessa (153/2007) säädetään arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta. Jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta koskevista tarkemmista määräyksistä ei ole säädetty asetusta.

Liputusvelvollisuus tarkoittaa sitä, että osakkeenomistajan on ilmoitettava liikkeeseenlaskijalle ja Finanssivalvonnalle eli tehtävä niin kutsuttu liputusilmoitus, kun hänen omistus- tai ääniosuutensa saavuttaa tai ylittää taikka vähenee alle kahdeskymmenesosan, kymmenesosan, kolmen kahdeskymmenesosan, viidesosan, neljäsosan, kolmen kymmenesosan, puolet tai kahden kolmasosan sellaisen suomalaisen yhtiön äänimäärästä, tai osakkeiden kokonaismäärästä, jonka osake on otettu julkisen kaupankäynnin tai sitä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteeksi. Sääntely on avoimuusdirektiivin mukainen.

Liputusilmoitus on tehtävä myös, kun osakkeenomistaja tai osakkeenomistajaan rinnastettava henkilö on osapuolena sopi-

muksessa tai muussa järjestelyssä, joka toteutuessaan johtaa säädetyn rajan saavuttamiseen tai ylittymiseen taikka omistusosuuden vähenemiseen säädetyn rajan alle. Osakkeenomistajan ei kuitenkaan tarvitse tehdä liputusilmoitusta, jos ilmoituksen tekee yhteisö tai säätiö, jonka määräysvallassa osakkeenomistaja on.

Kun liikkeeseenlaskija saa liputusilmoituksen, sen tulee ilman aiheetonta viivytystä julkistaa tieto ja toimittaa liputusilmoitusta koskeva tieto julkisen kaupankäynnin tai sitä vastaavan kaupankäynnin järjestäjälle ja keskeisille tiedotusvälineille.

Valtiovarainministeriön asetuksessa (154/2007) säädetään liputusvelvollisuudesta ja omistusosuuksien ilmoittamisen ja julkistamisen yhteydessä annettavista tiedoista.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvussa säädetään julkisesta kaupankäynnistä arvopaperipörssissä. Sääntely on rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY, jäljempänä *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi*, mukainen. Lain mukaan arvopaperipörssin harjoittaminen edellyttää valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa. Valtiovarainministeriö voi myöntää toimiluvan myös sellaiselle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen. Toimilupa voidaan myös peruuttaa kokonaan tai osittain, jos arvopaperipörssin toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai asetusta tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai arvopaperipörssin sääntöjä tai jos arvopaperipörssin toiminnalle ei enää ole laissa säädettyjä edellytyksiä. Valtiovarainministeriö voi niin ikään määrätä arvopaperipörssin toiminnan keskeytettäväksi määräajaksi, jos arvopaperipörssin toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos arvopaperipörssissä julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien vaihdanta on häiriintynyt, ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa.

Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on muun muassa arvopaperipörssin omistajan ja osakkeenomistajan luotettavuus. Arvopaperipörssin omistus ei saa vaarantaa arvopaperipörssin varovaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista liiketoimintaa. Siten rikokseen syyllistyminen viiden arviota edeltäneen vuoden aikana on este toimiluvan myöntämiselle. Arvopaperipörssillä pitää olla lisäksi arvopaperipörssitoiminnan laajuuteen ja laatuun nähden riittävät taloudelliset toimintaedellytykset. Arvopaperipörssin osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa. Arvopaperipörssin hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa arvopaperipörssiä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Johtoon kuuluvien tulee olla luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen arvopaperipörssitoiminnan tuntemus kuin arvopaperipörssin toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Toimiluvan saanut arvopaperipörssi saa julkisen kaupankäynnin lisäksi järjestää monenkeskistä kaupankäyntiä ja tarjota arvopaperien vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittelypalveluja, arvopaperi- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotuspalveluja sekä harjoittaa muuta näihin läheisesti liittyvää toimintaa. Lisäksi arvopaperipörssi saa toimia selvitysosapuolena ja harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa ja toimia tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä.

Arvopaperipörssillä on oltava julkista kaupankäyntiä varten säännöt julkisesta kaupankäynnistä, listalleoton edellytyksistä, kaupankäynnin keskeyttämisestä ja sen lopettamisesta. Arvopaperipörssi saa liikkeeseenlaskijan hakemuksesta ottaa julkisen kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin, johon todennäköisesti kohdistuu riittävästi kysyntää ja tarjontaa ja jonka hinnanmuodostuksen voidaan siten arvioida olevan luotettavaa. Säännöistä on lisäksi käytävä ilmi millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille asetetaan. Arvopaperipörssin säännöt ja niiden muutokset vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö.

Kaupankäynti arvopaperipörssissä on julkista eli arvopaperipörssi on velvollinen julkistamaan yleisölle tietoja ylläpitämänsä julkisen kaupankäynnin kohteina olevien muiden arvopaperien kuin osakkeiden osto- ja myyntitarjouksista, tarjouskehotuksista sekä kaupoista siinä laajuudessa kuin se arvopaperien kaupankäynnin laatuun ja laajuuteen nähden on tarpeen luotettavan ja tasapuolisen julkisen kaupankäynnin turvaamiseksi.

Jos julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi ei enää täytä arvopaperipörssin sääntöjen vaatimuksia, eikä kaupankäynnin lopettaminen aiheuta merkittävää haittaa sijoittajille tai arvopaperimarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle, arvopaperipörssi voi päättää lopettaa kaupankäynnin.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvussa säädetään monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisestä. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen on kevyemmin säänneltyä kuin julkisen kaupankäynnin. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälläkin on kuitenkin oltava säännöt, jotka sisältävät määräykset perusteista, joilla arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi sekä säännöt kaupankäynnin keskeyttämisestä ja lopettamisesta. Lisäksi säännöissä on oltava määräykset kaupankäyntiosapuolten velvoitteista ja oikeuksista sekä maksu- ja toimitusvelvoitteiden toteutumisesta. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on annettava riittävästi tietoa tai varmistettava tiedon saatavuus kaupankäynnin kohteena olevasta arvopaperista, jotta sijoittaja voisi tehdä perustellun arvion arvopaperista.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet suomalaiselle arvopaperinvälittäjälle ja Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle arvopaperinvälittäjälle, joka täyttää arvopaperimarkkinalaissa ja monenkeskisen kaupankäynnin säännöissä asetetut vaatimukset.

Arvopaperi voidaan ottaa monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta, mutta tällöin liikkeeseenlaskijalle ei saa asettaa tiedonantovelvollisuutta monenkeskisen kaupankäynnin säännöissä.

Monenkeskinen kaupankäynti on julkista, eli järjestäjä on velvollinen julkistamaan yleisölle tietoja osto- ja myyntitarjouksista, tarjouskehotuksista sekä kaupoista siinä laajuudessa kuin se arvopaperien kaupankäynnin laatuun ja laajuuteen nähden on tarpeen luotettavan ja tasapuolisen monenkeskisen kaupankäynnin turvaamiseksi.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on järjestettävä asianmukaisesti arvopaperikauppojen selvitys.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi ylläpitää niin sanottua meklarilistaa. Arvopaperimarkkinalaissa meklarilistalla tarkoitetaan vaihtoehtoista markkinapaikkaa, jota säännellään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin sallimalla tavalla kevyemmin kuin säänneltyä markkinaa. Meklarilistalla tulee kuitenkin olla säännöt. Meklarilistalla olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on lisäksi tiedonantovelvollisuus arvopaperin arvoon vaikuttavista seikoista. Myös julkista ostotarjousta koskevat säännökset koskevat soveltuvin osin meklarilistaa.

Arvopaperikauppaa ja sijoituspalvelun tarjoamista koskevat säännökset ovat voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvussa, jonka säännökset määrittävät ne velvoitteet ja menettelytavat, joita kaikkien Suomessa sijoituspalvelua tarjoavien yritysten on asiakassuhteissaan noudatettava. Arvopaperien kaupassa sekä sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä. Hyvä tapa arvopaperikaupassa koskee kaikkia arvopaperikaupan osapuolia eli ostajaa, myyjää ja välittäjää. Sijoituspalvelua ja oheispalvelua ei myöskään saa markkinoida antamalla totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa.

Arvopaperinvälittäjän on tehtävä sijoituspalvelun tarjoamista koskeva sopimus kirjallisesti, jos sen asiakas on muu kuin ammattimainen sijoittaja. Sijoituspalvelun tarjoamista koskevassa sopimuksessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai asiakkaan kannalta sopimatonta ehtoa.

Arvopaperinvälittäjän on pyydettävä asiakkaalta ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot tämän taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja sijoituspalvelua koskevista tavoitteista silloin, kun se tarjoaa sijoituspalveluna sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa. Lisäksi arvopaperinvälittäjän

on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan sopimuksen tekemistä sopimuksen ehdot sekä riittävät tiedot arvopaperinvälittäjästä ja tarjottavasta palvelusta.

Arvopaperinvälittäjän on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelun tai oheispalvelun antamista riittävät tiedot muun muassa palvelun kohteena olevista arvopapereista ja niihin liittyvistä riskeistä, asiakasvarojen säilyttämisestä sekä palveluun liittyvistä kuluista ja palkkioista.

Arvopaperinvälittäjän on toteutettava saamansa toimeksiannot huolellisesti ja kohtuullisin toimenpitein saavutettava asiakkaalle paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat. Toimeksiannot on myös toteutettava ilman aiheetonta viivytystä niiden saapumisjärjestyksessä, jos se on mahdollista ottaen huomioon toimeksiannon koko, asiakkaan määräämät hintarajat tai muut toimeksiannon ehdot sekä se, miten toimeksianto on annettu. Arvopaperinvälittäjä ei kuitenkaan saa antaa toisen asiakkaan edun tai oman etunsa vaikuttaa asiakkaan toimeksiannon toteuttamiseen.

Arvopaperinvälittäjä, joka toteuttaa kauppoja julkisen monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista, on velvollinen julkistamaan yleisölle mahdollisimman reaaliaikaisesti tietoja kaupoista.

Arvopaperinvälittäjän on pyrittävä välttämään eturistiriitatilanteita ja niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavan mukaisesti. Jos eturistiriitaa ei voida välttää, asiakkaalle on annettava riittävät tiedot eturistiriidan luonteesta tai syistä ennen toimeksiannon toteuttamista.

Arvopaperinvälittäjän, joka tuottaa tai levittää julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita tai niiden liikkeeseenlaskijoita koskevaa tutkimustietoa taikka tuottaa tai levittää muita sijoittajille tai yleisölle tarkoitettuja sijoitussuosituksia, on kohtuullisin keinoin pyrittävä varmistamaan, että tieto esitetään asianmukaisesti.

Asiakasvarojen asianmukainen säilyttäminen on keskeinen tekijä huolellisessa sijoituspalvelujen tarjoamisessa. Arvopaperinvälittäjän on siksi järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakasvarojen säilytys, käsittely ja selvitys luotettavalla tavalla ja siten, ettei ole vaaraa niiden sekoittumisesta arvopaperinvälittäjän omiin tai arvopaperinvälittäjän toisen asiakkaan varoihin. Arvopaperinvälittäjä ei myöskään saa omaan eikä toisen asiakkaan lukuun pantata tai luovuttaa toiselle asiakkaalle kuuluvaa arvopaperia ilman kyseisen asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta.

Arvopaperinvälittäjällä on myös markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle, jos arvopaperinvälittäjällä on syytä epäillä, että liiketoimeen saattaa liittyä sisäpiirintiedon käyttöä tai arvopaperin kurssin vääristämistä. Ilmoituksen tekemistä ei saa paljastaa sille, johon epäily kohdistuu, eikä muulle henkilölle. Kaupparaportointivelvollisuudella tarkoitetaan suomalaisen arvopaperinvälittäjän ja ulkomaisen arvopaperinvälittäjän Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen velvollisuutta raportoida Finanssivalvonnalle kaikki julkisen kaupankäynnin kohteina olevilla arvopapereilla toteuttamansa liiketoimet viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä riippumatta siitä, missä liiketoimi toteutettiin.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvussa säädetään valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa edellyttävästä selvitystoiminnasta. Toimilupa myönnetään sellaiselle suomalaiselle osakeyhtiölle tai kotipaikkansa Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle, jolla on luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja jonka toiminnassa noudatettavat säännöt tarjoavat riittävän suojan sijoittajille ja selvitysosapuolille.

Selvitysyhteisön toimilupa voidaan peruuttaa kokonaan tai osittain, jos yhteisön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai asetusta tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai selvitysyhteisön yhtiöjärjestystä taikka sääntöjä. Toimilupa voidaan peruuttaa myös, jos yhteisö ei ole toiminut kuuteen kuukauteen, toimiluvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa, sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä taikka toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja. Yh-

teisön toimintaa tulee ensisijaisesti rajoittaa, jos se on riittävä toimenpide.

Selvitysyhteisöllä on oltava valtiovarainministeriön vahvistamat säännöt, jotka sisältävät arvopaperimarkkinalakia täydentävät määräykset selvitysyhteisön toiminnan harjoittamisesta. Valtiovarainministeriö vahvistaa säännöt, jos ne täyttävät luotettavan selvitysyhteisön toiminnan vaatimukset ja jos niiden sekä selvitysyhteisön toiminnasta annettujen säännösten, määräysten ja hyvän tavan noudattamisen riittävästä ja luotettavasta valvonnasta on huolehdittu asianmukaisesti. Valtiovarainministeriön on pyydettävä lausunto Finanssivalvonnalta ja Suomen Pankilta. Jos yhteisön toimintaan tulee kuulumaan arvo-osuusjärjestelmään liitettyjen arvopaperien selvitystoimintaa, lausunto on tarvittaessa pyydettävä myös arvopaperikeskukselta sekä asianomaiselta arvopaperipörssiltä tai muun julkisen kaupankäynnin järjestäjältä sääntöjen yhteensopivuuden varmistamiseksi ja arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi.

Säännöissä tulee lisäksi olla määräykset muun muassa siitä, miten ja millä perusteilla selvitysosapuoleksi hyväksyminen ja oikeuksien peruuttaminen tapahtuu, miten arvopaperikaupasta tai muusta luovutuksesta johtuvat velvoitteet määritellään selvitystoiminnassa ja miten selvitysosapuolet vastaavat selvitystoiminnasta.

Selvitysyhteisö voi toimintansa turvaamiseksi tehdä selvitysosapuolten kanssa sopimuksen selvitysyhteisön toiminnassa mahdollisesti syntyvien tappioiden jakamisesta. Sopimuksessa selvitysosapuolen vastuu voidaan rajoittaa koskemaan vain osaa selvitysyhteisön toiminnasta ja selvitysosapuolen vastuulle voidaan asettaa enimmäismäärä. Selvitysyhteisön on kuitenkin jatkuvasti katettava selvitystoiminnassa syntyvät vastuunsa selvitysosapuolilta vaadittavilla vakuuksilla. Selvitystoiminnan luotettavuus varmistetaan muun muassa riittävillä omilla varoilla, tappionjakosopimuksella, selvitysrahastolla sekä selvitysyhteisön hyväksi asetetuilla vakuuksilla.

Selvitysosapuolen oikeudet tulee myöntää arvopaperinvälittäjälle, jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa ja joka täyttää selvitysosapuolelle arvopaperimarkkinalaissa, sen perusteella annetuissa määräyksissä ja selvitysyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset.

Selvitysosapuolen on järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakkaan rahavarojen ja muun omaisuuden säilytys, käsittely ja selvitys luotettavalla tavalla. Asiakasvarojen säilytys, käsittely ja selvitys on järjestettävä niin, ettei ole vaaraa niiden sekoittumisesta selvitysosapuolen omiin tai selvitysosapuolen toisen asiakkaan varoihin.

Selvitysosapuolen on toteutettava asiakkaiden toimeksiannot ilman aiheetonta viivytystä eikä se saa antaa toisen asiakkaan edun tai oman etunsa vaikuttaa asiakkaan toimeksiannon toteuttamiseen. Myös säännöksiä eturistiriitatilanteiden hallinnasta ja markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta sovelletaan selvitysyhteisöön.

Selvitysosapuolen on riittävän huolellisesti varmistettava, että kaupasta tai muusta luovutuksesta johtuvat rahasuoritusta koskevat velvoitteet tai arvopaperien toimitusvelvoitteet voidaan täyttää selvitysyhteisön sääntöjen mukaisesti.

Selvitysosapuolen selvitettäväksi antamien velvoitteiden täyttämisen vakuudeksi selvitysyhteisöllä on panttioikeus arvo-osuuteen, joka on kirjattu selvitysyhteisön tai selvitysosapuolen tai arvopaperinvälittäjän lukuun pidettävälle kaupintatilille.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 lukuun sisältyvät markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset. Luvussa säädetään sisäpiirintiedosta ja sen ilmaisun kiellosta. Sisäpiirintiedolla tarkoitetaan julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää luonteeltaan täsmällistä tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon. Julkisen tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan osakkeen omistajana taikka asemansa, toimensa tai tehtävänsä nojalla sisäpiirintietoa saanut ei saa käyttää tietoa hankkimalla tai luovuttamalla omaan tai toisen lukuun suoraan tai välillisesti arvopaperia, jota tieto koskee, eikä neuvoa suoraan tai välillisesti toista tällaista arvopaperia koskevassa kaupassa.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopaperien omistus on julkista muun muassa, jos niiden omistaja on osakkeen liikkeeseen laskeneen suomalaisen yhtiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan varamies taikka tilintarkastaja, varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta. Omistus on myös julkista, jos omistaja on edellä mainitun arvopaperin liikkeeseen laskeneen suomalaisen yhtiön muu ylimpään johtoon kuuluva, joka saa säännöllisesti sisäpiirintietoa ja jolla on oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevia päätöksiä. Myös sisäpiiriläisen lähipiirin ja määräysvaltayhteisöjen omistus on julkista.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopaperien omistus on julkista niin ikään silloin, jos niiden omistaja on muun muassa arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin tai arvopaperinvälittäjän hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen taikka toimitusjohtaja. Omistus on julkista myös silloin, kun edellä mainittuja arvopapereita omistava arvopaperikeskuksen tai arvopaperipörssin muu toimihenkilö, meklari, arvopaperinvälittäjän palveluksessa oleva henkilö, jonka tehtävänä on tällaisia arvopapereita koskeva sijoitustutkimus, tai muu toimihenkilö, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia arvopapereita koskevaa sisäpiirintietoa. Myös sisäpiiriläisen lähipiirin ja määräysvaltayhteisöjen omistus on julkista.

Omistuksestaan ja sen muutoksista ilmoitusvelvollisen lähipiiriin kuuluvat ilmoitusvelvollisen puoliso, vajaavaltainen, jonka edunvalvoja ilmoitusvelvollinen on, sekä ilmoitusvelvollisen sellaiset perheenjäsenet, jotka ovat asuneet samassa taloudessa ilmoitusvelvollisen kanssa vähintään vuoden.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden liikkeeseenlaskijan on pidettävä sisäpiirirekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla hänen, hänen puolisonsa, vajaavaltaisen, jonka edunvalvoja hän on, muun vakituisesti samassa taloudessa asuvan ja määräysvaltayhteisön omistamat arvopaperit sekä eriteltyinä kaupat ja muut luovutukset. Jos julkisen kaupankäynnin kohteena olevat osakkeet ja osakkeeseen oikeuttavat arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, rekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Julkisen sisäpiirirekisterin lisäksi julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan on pidettävä yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä palveluksessaan olevista henkilöistä, jotka asemansa tai tehtäviensä johdosta saavat säännöllisesti sisäpiirintietoa sekä muista henkilöistä, jotka työ- tai muun sopimuksen perusteella työskentelevät tälle ja saavat sisäpiirintietoa. Yrityskohtainen sisäpiirirekisteri ei ole julkinen. Koska yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkitään rekisterin perustamispäivä, henkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot ja peruste, miksi henkilö merkitään rekisteriin, on yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkitylle henkilölle ilmoitettava kirjallisesti tai muutoin todisteellisesti hänen merkitsemisestään rekisteriin ja siitä hänelle aiheutuvista velvollisuuksista. Lisäksi rekisteriin on merkittävä ajankohta, jolloin henkilölle on annettu tai jolloin hän on saanut sisäpiirintietoa.

Markkinoiden väärinkäyttöä koskevassa luvussa säädetään myös kiellosta vääristää julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin kurssia esimerkiksi antamalla harhaanjohtavia osto- tai myyntitarjouksia.

Julkisesta ostotarjouksesta ja tarjousvelvollisuudesta säädetään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 6 luvussa. Luvun säännöksiä sovelletaan tarjouduttaessa vapaaehtoisesti velvoitettuna julkisesti ostamaan julkisen kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita.

Julkisen ostotarjouksen tekijän on kohdeltava ostotarjouksen kohteena olevien arvopaperien haltijoita tasapuolisesti. Päätös julkisesta ostotarjouksesta on julkistettava välittömästi sekä annettava tiedoksi tarjouksen kohteena olevat arvopaperit liikkeeseen laskeneelle yhtiölle eli kohdeyhtiölle, asianomaiselle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle ja Finanssivalvonnalle. Myös kohdeyhtiön henkilöstön edustajalle on viipymättä annettava päätös tiedoksi.

Samoin, kuten tarjottaessa arvopapereita yleisölle laatimalla esite, on tarjouksen tekijän ennen ostotarjouksen voimaantuloa julkistettava ja pidettävä tarjouksen voimassaoloajan yleisön saatavilla tarjousasiakirja, joka sisältää olennaiset ja riittävät tiedot tarjouksen edullisuuden arvioimiseksi, sekä toimitettava se kohdeyhtiölle ja asianomaiselle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle. Tarjousasiakirjan saa julkistaa, kun Finanssivalvonta on hyväksynyt sen. Kohdeyhtiön hallituksen on julkistettava lausuntonsa tarjouksesta ja annettava se tarjouksen tekijälle ja Finanssivalvonnalle tiedoksi.

Tarjousajan päätyttyä tarjouksen tekijän on viipymättä julkistettava se omistus- ja ääniosuus kohdeyhtiössä, joka hänen on mahdollista saavuttaa hankkimalla tarjouksen perusteella myytäväksi ilmoitetut arvopaperit ottaen huomioon hänen muutoin hankkimansa ja aiemmin omistamansa arvopaperit. Jos ostotarjous on ollut ehdollinen, samalla on ilmoitettava, toteuttaako tarjouksen tekijä ostotarjouksen. Ilmoitus on tehtävä viipymättä myös kohdeyhtiölle, asianomaiselle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle ja Finanssivalvonnalle.

Ostotarjous on pakollinen silloin, kun osakkeenomistajan osuus kasvaa yli kolmen kymmenesosan yhtiön osakkeiden äänimäärästä sen jälkeen, kun yhtiön osake on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi. Pakollinen ostotarjous on tehtävä myös silloin, jos osakkeenomistajan osuus muun kuin pakollisen ostotarjouksen seurauksena kasvaa yli puoleen yhtiön osakkeiden äänimäärästä sen jälkeen, kun yhtiön osake on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi. Tarjousvelvollisen on julkistettava tarjousvelvollisuuden syntyminen välittömästi.

Tarjousvastikkeena pakollisessa ostotarjouksessa on maksettava käypä hinta. Rahavastikkeen vaihtoehtona voidaan tarjota arvopaperivastiketta tai arvopaperi- ja rahavastikkeen yhdistelmää. Myös vapaaehtoisessa ostotarjouksessa tarjousvastike voidaan maksaa rahana, arvopapereina tai näiden yhdistelmänä.

Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunta antaa hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamisen edistämiseksi suosituksia ja lausuntoja, jotka koskevat kohdeyhtiön johdon toimintaa julkisessa ostotarjouksessa ja määräysvallan ylläpitämistä koskevia sopimusperusteisia rakenteita, tai joilla ohjataan yrityskauppatilanteissa noudatettavia yhtiöoikeudellisia menettelytapoja. Lautakunnan on pyydettävä suosituksista ennen niiden antamista Finanssivalvonnan lausunto. Suositukset voidaan ottaa osaksi arvopaperipörssin sääntöjä. Lautakunta voi lisäksi antaa hakemuksesta ratkaisusuosituksia myös suosituksiin liittyvissä yksittäisissä kysymyksissä.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvussa säädetään arvopaperimarkkinalain valvonnasta. Arvopaperimarkkinalain, sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten sekä viranomaisten tämän lain nojalla vahvistamien sääntöjen noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

Finanssivalvonta voi määrätä, että arvopaperien yleisölle tarjoamista tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamista lykätään enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä kerrallaan, jos sillä on perusteltu syy epäillä, että arvopaperin tarjoaja tai sen julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakija taikka se, joka toimeksiannon nojalla huolehtii tarjouksesta tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemisesta, toimii yleisölle tarjoamista tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskevien säännösten vastaisesti.

Finanssivalvonta voi niin ikään määrätä arvopaperipörssin tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän keskeyttämään kaupankäynnin arvopaperilla enintään kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan, jos sillä on perusteltu syy epäillä, että kaupankäynnissä tai arvopaperia koskevassa tiedonantovelvollisuudessa toimitaan vastoin lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin sääntöjä.

Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää sitä, joka elinkeinotoiminnassa markkinoi tai hankkii arvopapereita, jatkamasta tai uudistamasta arvopaperimarkkinalain arvopaperien markkinointia koskevien säännösten vastaista menettelyä.

Arvopaperimarkkinalain rikkomisesta seuraavista rangaistuksista säädetään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 8 luvussa, jossa on säädetty rangaistavaksi luvaton kaupankäyntimenettelyn järjestäminen arvopape-

reille, selvitysyhteisön toiminnan luvaton harjoittaminen, kaupankäynnin markkinointi lain vastaisesti sekä arvopaperimarkkinoita koskevan salassapitovelvollisuuden rikkominen. Sisäpiirintiedon väärinkäyttö ja kurssin vääristäminen on säädetty rangaistaviksi rikoslaissa (39/1889). Arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella menettelyllä vahinkoa aiheuttanut on lain 9 luvun mukaan velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Laki arvo-osuusjärjestelmästä

Arvo-osuustilit ja luettelot niille kirjattujen arvo-osuuksien omistajista muodostavat arvo-osuusjärjestelmän. Arvo-osuuksilla tarkoitetaan osaketta, osuutta tai muuta oikeutta, joka on liitetty arvo-osuusjärjestelmään. Vain tilinhoitajayhteisöllä tai sen asiamiehellä on oikeus tehdä kirjauksia arvo-osuusjärjestelmään. Arvopaperinvälittäjien ja muiden kaupankäyntiosapuolten käytännön kaupankäyntimahdollisuudet riippuvat keskeisesti pääsystä arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmiin.

Arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) säädetään tilinhoitajayhteisön oikeuksien myöntämisestä, oikeuksien peruttamisesta ja rajoittamisesta sekä arvo-osuusrekisterin palveluista perittävistä maksuista. Niin ikään säädetään arvopaperikeskuksen toimiluvasta, jonka valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta suomalaiselle osakeyhtiölle, joka täyttää lisäksi lain mukaiset toimintaedellytykset. Laissa säädetään lisäksi arvopaperikeskuksen tehtävistä, varautumisesta poikkeusoloihin, säännöistä ja valvonnasta. Tilinhoitajayhteisöllä on lisäksi oltava vahingonkorvausvastuunsa täyttämisen turvaamiseksi kirjausrahasto.

Laissa säädetään myös osakkeiden, joukkolainaosuuksien, velkakirjojen sekä yksityisen osakeyhtiön arvopaperien ja ulkomaisten arvopaperien arvo-osuusjärjestelmään liittämisen edellytyksistä. Laki sisältää säännökset arvopaperikeskuksen ja tilinhoitajayhteisön salassapito- ja tiedonantovelvollisuudesta sekä asiakkaan tuntemisesta. Arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa säädetään myös ulkomaisten sijoittajien arvopaperien hallintarekisteröinnistä.

Laki arvo-osuustileistä

Arvo-osuustileistä annetussa laissa (827/1991) säädetään arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien arvo-osuustilien ja niille tehtyjen merkintöjen oikeusvaikutuksista sekä arvo-osuustilejä pitävien korvausvastuusta. Arvo-osuustileille on lain mukaan merkittävä tieto tilinhaltijasta ja muista tilille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvien oikeuksien haltijoista, tilille kirjattujen arvo-osuuksien lajista ja lukumäärästä sekä mahdolliset tiliin kohdistuvat rajoitukset. Arvopaperikeskuksen on pidettävä lisäksi arvo-osuuksiin kohdistuvien oikeuksien haltijoista luetteloa.

Ulkomaalaisen tai ulkomaisen yhteisön tai säätiön omistamat arvo-osuudet saadaan kirjata niin sanotulle omaisuudenhoitotilille, jota tilinhaltija toimeksiannon nojalla hallitsee toisen lukuun. Tililtä on tällöin käytävä ilmi omistajan sijasta tiedot tilinhaltijasta ja se, että kysymyksessä on omaisuudenhoitotili. Omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana voi toimia arvopaperikeskus, keskuspankki tai tilinhoitajayhteisö.

Arvo-osuudet voidaan lisäksi kirjata erityiselle kaupintatilille arvopaperien selvitysyhteisön toiminnan järjestämiseksi. Tilinhaltijan ja sen asiakkaan arvo-osuuksia ei kuitenkaan saa kirjata samalle kaupintatilille.

Arvo-osuustilille kirjattu saanto ja arvo-osuuteen kohdistuva arvo-osuustilille kirjattu oikeus saa etusijan suhteessa saantoon ja oikeuteen, jota ei ole kirjattu tilille. Pääsääntöisesti samaan arvo-osuuteen kohdistuvista keskenään ristiriidassa olevista oikeuksista aikaisemmin arvo-osuustilille kirjattu oikeus saa etusijan myöhemmin kirjattuun nähden.

Tilinhoitajayhteisöllä on tuottamuksestaan riippumaton vastuu vahingosta, joka aiheutuu virheellisyydestä tai puutteellisuudesta kirjaamistoiminnassa sekä teknisestä virheestä tai toiminnan keskeytyksestä arvo-osuuksia tai oikeudenhaltijoita koskevien tietojen käsittelyssä. Ankara vastuu seuraa myös siitä, että arvo-osuuksia tai oikeudenhaltijoita koskevia tietoja on luvattomasti luovutettu, paljastettu tai käytetty hyväksi sekä lisäksi siitä,

että tilinhoitajayhteisö on jättänyt tekemättä arvo-osuuteen perustuvan suorituksen.

Laki sijoituspalveluyrityksistä

Lakia sijoituspalveluyrityksistä (922/2007) sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan sijoituspalvelua. Sijoituspalveluyrityksellä tarkoitetaan suomalaista osakeyhtiötä tai eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä, jolla on sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukainen toimilupa tarjota sijoituspalvelua. Laissa käytetty rahoitusvälineiden määritelmä vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 17 alakohdassa viitattua direktiivin I liitteen C osan luetteloa ja sijoituspalvelujen määritelmä vastaa direktiivin I liitteen A osan luetteloa sijoituspalveluista.

Sijoituspalvelu on sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 2 luvun mukaan toimiluvanvaraista, lukuun ottamatta suomalaisia luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007), jäljempänä *luottolaitoslaki*, nojalla toimivia luottolaitoksia tai sijoitusrahastolain nojalla toimiluvan saaneita suomalaisia rahastoyhtiöitä, joilla on toimilupa antaa sijoituspalvelua. Sijoituspalveluyritys saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, sijoituspalvelun lisäksi tarjota oheispalveluina muun muassa rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalveluja, myöntää asiakkaille sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta, tarjota yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa sekä tarjota liikkeeseenlaskun takaamiseen tai järjestämiseen liittyviä palveluja.

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta toimiluvan sijoituspalveluyritykselle. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella (658/2003). Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että hakija täyttää sijoituspalveluyrityksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle säädetyt edellytykset. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että saadun selvityksen perusteella sijoituspalveluyrityksen perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan sijoituspalveluyrityksen osakkeista tai osuuden, joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden äänivallasta, on luotettava. Siten rikokseen syyllistyminen viiden arviota edeltäneen vuoden aikana on este toimiluvan myöntämiselle.

Sijoituspalveluyrityksen toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Sijoituspalveluyrityksen on asianmukaisin toimin varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa. Sijoituspalveluyrityksen on myös riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita liiketoimen tai palvelun kanssa.

Sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon, jos ulkoistaminen ei haittaa sijoituspalveluyrityksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan taikka toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista. Sijoituspalveluyrityksen on toimittava huolellisesti, kun se ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon. Jos sijoituspalveluyritys ulkoistaa toimiluvanvaraista toimintaa, ulkoistettua toimintaa hoitavalla on oltava tähän tarvittava toimilupa.

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä asiakasvarat niin, ettei ole vaaraa niiden sekoittumisesta sijoituspalveluyrityksen omiin tai toisen asiakkaan varoihin.

Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman on oltava pääsääntöisesti vähintään 730 000 euroa. Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna vain toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista, omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa tai liikkeeseenlaskun järjestämistä, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sijoittajien rahavarojen ja rahoitusvälineitä koskevien saamisten turvaamiseksi sijoituspalveluyrityksen on kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon. Vaatimus jäsenyydestä ei koske sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja jolla ei ole hallussaan tai hallinnoitavana asiakasvaroja. Suojan piiriin kuuluvat sijoittajat, joille on tarjottu sijoituspalvelua tai säilytys-

ja hoitopalvelua. Suojan piiriin eivät kuitenkaan kuulu ammattimaisten asiakkaiden saamiset eivätkä sellaisen sijoittajan, joka on aiheuttanut sijoituspalveluyrityksen taloudelliset vaikeudet, hyötynyt niistä tai vaikeuttanut niitä, saamiset.

Sijoituspalveluyrityksen on tunnettava asiakkaansa ja lisäksi tarvittaessa tunnettava asiakkaan todellinen edunsaaja ja henkilö, joka toimii asiakkaan lukuun. Sijoituspalveluyrityksellä on siten oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla ne voivat arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä. Asiakkaan tuntemisessa on lisäksi voimassa, mitä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008) säädetään.

Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminnasta Suomessa säädetään laissa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa (580/1996), jäljempänä *USL*. Ulkomainen sijoituspalveluyritys, joka on saanut toimiluvan muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, jäljempänä *ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys*, voi perustaa sivuliikkeen Suomeen yrityksen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle. Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike voi hakea Suomessa sijoittajien korvausrahaston jäsenyyttä täydentääkseen kotivaltionsa mukaista sijoittajien saamisten suojaa, jos sen kotivaltion suoja ei ole yhtä riittävä kuin korvausrahastosuoja.

Ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä on lisäksi oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi aloittaa sijoituspalvelun tarjoamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on saanut sijoituspalveluyritykselle toimiluvan myöntäneen valtion Finanssivalvontaa vastaavalta valvontaviranomaiselta ilmoituksen tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen, jäljempänä *kolmannen maan sijoituspalveluyritys*, on haettava Finanssivalvonnalta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Toimilupaa myöntäessään Finanssivalvonta voi päättää sivuliikkeen jäsenyydestä sijoittajien korvausrahastossa. Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksellä on lisäksi Finanssivalvonnan luvalla oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Sijoitusrahastolaki

Sijoitusrahastotoiminnasta ja rahastoyhtiölle sallitusta liiketoiminnasta säädetään sijoitusrahastolaissa. Lain muutoksella on tarkoitus saattaa vuoden 2011 aikana voimaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, jäljempänä *sijoitusrahastodirektiivi*. Rahastoyhtiön liiketoiminnan ala on rajoitettu sijoitusrahastotoimintaan, jolla tarkoitetaan varojen hankkimista yleisöltä yhteistä sijoittamista varten ja näiden varojen sijoittamista rahoitusvälineisiin.

Sijoitusrahastotoimintaa saa harjoittaa vain rahastoyhtiö ja säilytysyhteisötoimintaa saa harjoittaa vain säilytysyhteisö, joka on saanut toimiluvan tätä toimintaa varten. Rahastoyhtiön tulee lisäksi varautua poikkeusoloihin osallistumalla rahoitusmarkkinoiden valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa.

Rahastoyhtiö saa tarjota ensinnäkin omaisuudenhoitoa, jolla tarkoitetaan sijoituskohteiden hoitamista sellaisen asiakaskohtaisen sopimuksen nojalla, jossa päätösvalta joko kokonaan tai osittain on annettu toimeksisaajalle. Tämän lisäksi se saa tarjota omaisuudenhoitoon liittyvää sijoitus- ja rahoitusneuvontaa sekä sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytyspalveluja. Rahastoyhtiö määritellään arvopaperimarkkinalain mukaiseksi arvopaperinvälittäjäksi silloin, kun se tarjoaa sijoituspalveluja. Siten rahastoyhtiön tarjotessa omaisuudenhoitoa tai sijoitus- ja rahoitusneuvontaa sitä koske-

vat arvopaperimarkkinalain 4 luvussa säädetyt menettelytapasäännökset.

Laissa säädetään rahasto- ja selvitysyhteisön toimiluvan edellytyksistä ja sen hakemisesta sekä rahasto-osuudenomistajien kokouksesta ja edustajistosta. Rahastoyhtiön toiminnasta, tehtävistä, säännöistä, pääomista, vakavaraisuudesta ja riskienhallinnasta on omat säännöksensä. Rahasto-osuuksien arvonmääritys, liikkeeseenlasku ja lunastaminen ovat säänneltyjä menettelyjä, samoin kuin sijoitusrahastodirektiivin mukainen varojen sijoittaminenkin.

Rahastoyhtiön on julkistettava jokaisesta hallinnoimastaan sijoitusrahastosta esite, jota on pidettävä ajan tasalla ja johon on liitettävä sijoitusrahaston säännöt. Rahastoyhtiöllä on lisäksi tiedonantovelvollisuus muun muassa rahaston varoista ja veloista, liikkeessä olevien osuuksien lukumäärästä ja rahasto-osuuden arvosta.

Rahasto-osuuksien omistaminen on tietyin edellytyksin julkista ja rahastoyhtiön on pidettävä sisäpiirirekisteriä, josta ilmenevät ilmoitusvelvolliset ja heidän omistuksensa.

Laki kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä

Laki kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä (772/1988), jäljempänä *optiokauppalaki*, sisältää säännökset pörssikaupankäynnin järjestämisestä johdannaissopimuksilla Suomessa. Optioyhteisön toiminta edellyttää valtiovarainministeriön toimilupaa. Laissa säädetään toimiluvan hakemisesta, optioyhteisön toiminnan yleisistä edellytyksistä, vakavaraisuudesta, säännöistä ja tehtävistä. Lisäksi laissa säädetään johdannaiskaupan selvityksestä.

Optiokauppalaissa määritellään myös optio, termiini ja johdannaissopimuksen vakiointi. Optiolla tarkoitetaan laissa sopimusta, jossa toinen osapuoli (*optionsaaja*) saa toiselta osapuolelta (optionasettaja) vastiketta (*preemio*) vastaan oikeuden sovitusta lunastushinnasta tulevaisuudessa ostaa (*osto-optio*) tai myydä (*myyntioptio*) tietyn määrä arvopapereita tai hyödykkeitä tai muuta varallisuutta (*kohde-etuus*) taikka oikeuden saada kohde-etuuden hinnan tai muun etuuden arvon kehitystä kuvaavan tunnusluvun muutoksen perusteella laskettavan suorituksen (*indeksioptio*). Optionasettaja on siten velvoitettu sopimuksen mukaiseen suoritukseen, kun taas optionsaaja ei. Termiinillä osapuolet sitoutuvat tekemään kaupan kohde-etuudella sopimuksen mukaisena ajankohtana ja kauppahinnalla. Termiinillä tarkoitetaan laissa kohde-etuutta koskevaa kauppasopimusta, jossa sovitaan hinnasta sekä määräpäivästä, jolloin suoritusta tai suorituksen korvaavaa hyvitystä on viimeistään vaadittava tai jolloin suoritus tai hyvitys ilman erillistä vaatimusta käy tehtäväksi, tai vastaavaa kohde-etuuden hinnan tai muun etuuden arvon kehityksen nojalla laskettavaan suoritukseen molemminpuolisesti oikeuttavaa sopimusta (*indeksitermiini*). Termiinin keskeinen ero optioon on se, että ensin mainittu on molempia osapuolia velvoittava.

Johdannaissopimuksen vakioimisella tarkoitetaan laissa sitä, että sopimuksen ehdot lukuun ottamatta option osalta preemiota ja termiinin osalta kohde-etuuden hintaa (*termiinihinta*) tai sitä vastaavaa tunnuslukua on määritelty optioyhteisön säännöissä. Vakioidulla johdannaissopimuksella tarkoitetaan toisaalta myös johdannaisia, joilla käydään kauppaa johdannaispörsseissä, kun taas vakioimaton johdannainen viittaa sellaiseen johdannaissopimukseen, jolla kauppaa käydään julkisten markkinapaikkojen ulkopuolelle (niin sanotut OTC-johdannaiset).

Lain käytännön merkitys on tällä hetkellä vähäinen, koska Suomessa ei harjoiteta enää laissa säädettyä toimintaa. Vakioiduilla johdannaissopimuksilla, joiden kohde-etuutena on suomalainen osake, käydään kauppaa lähinnä Tukholman pörssissä ja saksalaisessa johdannaispörssissä EUREX:ssa tai tarjoamalla rajat ylittävää palvelua.

Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista

Lakia eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista (1084/1999), jäljempänä *nettoutuslaki*, sovelletaan selvitysjärjestelmässä toteutettavien maksujen nettouttamiseen sekä rahoitusvälineiden ja niihin rinnastettavien arvopaperien ja johdannaissopimusten sekä erilaisten valuuttojen kauppaan. Lakia sovelletaan myös

niihin vakuuksiin, jotka on annettu selvitykseen liittyvien velvoitteiden täyttämisestä.

Nettoutuksella tarkoitetaan kahden tai useamman sopijapuolen vastakkaisten maksu- tai toimitusvelvoitteiden yhdistämistä eräpäivänä yhdeksi maksuvelvoitteeksi tai samanlajisten kohde-etuuksien toimittamisvelvoitteeksi. Nettoutuksen keskeisin merkitys on sen pitävyys sopijapuolen maksukyvyttömyysmenettelyssä, sillä ennen konkurssin alkamista syntyneet velvoitteet saadaan nettouttaa konkurssin estämättä, ja nettoutus sitoo sopijapuolen ja selvitysjärjestelmän osapuolen konkurssissa. Nettoutus ei myöskään peräydy takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain perusteella, vaikka suoritus olisikin tapahtunut epätavallisin maksuvälinein, ennenaikaisesti tai määrällä, jota pesän varoihin nähden olisi pidettävä huomattavana.

Laki Finanssivalvonnasta

Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) on yleiset säännökset Finanssivalvonnan valvontatoiminnasta ja toimivallasta. Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena on finanssimarkkinoiden vakauden edellyttämä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviksi säädettyjen vakaa toiminta, vakuutettujen etujen turvaaminen sekä yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa finanssimarkkinoilla toimivien toimintaa niin kuin tässä laissa ja muualla laissa säädetään. Finanssivalvonta edistää lisäksi hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla sekä yleisön tietämystä finanssimarkkinoista.

Finanssivalvonta muun muassa myöntää finanssimarkkinoilla toimiville toimilupia, rekisteröi finanssimarkkinoilla toimivia ja vahvistaa niiden toimintaa koskevia sääntöjä sekä valvoo, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niihin sovellettavia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä, niiden nojalla annettuja määräyksiä, toimilupansa ehtoja ja toimintaansa koskevia sääntöjä. Lisäksi Finanssivalvonta valvoo rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua ja niillä tapahtuvaa kaupankäyntiä sekä selvitys- ja säilytystoimintaa koskevien säännösten ja määräysten noudattamista. Finanssivalvonta antaa myös lain soveltamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä.

Finanssivalvonnan tehtävänä on lisäksi muun muassa seurata ja arvioida finanssimarkkinoiden ja finanssimarkkinoilla toimivien muun toimintaympäristön ja muiden yleisten toimintaedellytysten kehitystä, tehdä aloitteita finanssimarkkinoita koskevan lainsäädännön kehittämisestä ja muista tarvittavista toimenpiteistä sekä osallistua lainsäädännön valmisteluun. Lisäksi Finanssivalvonnan tulee edistää niiden finanssimarkkinoilla toimivien ohjaus- ja valvontajärjestelmien luotettavuutta, joiden taloudellista asemaa Finanssivalvonta valvoo.

Finanssivalvonnalla on käytössään hallinnollisia seuraamuksia, jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva laiminlyö noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä. Seuraamus riippuu finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten rikkomisen luonteesta, laajuudesta ja vakavuusasteesta.

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, Finanssivalvonnan antamaa toimeenpanokieltoa tai muuta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, toimilupansa ehtoja tai toimintaansa koskevia sääntöjä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Uhkasakkoa ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi silloin, kun henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan, eikä kuultavaksi kutsumista koskevan velvollisuuden täyttämiseksi.

Rikesakko puolestaan voidaan määrätä esimerkiksi arvopaperimarkkinalaissa säädetyn kaupparaportointivelvoitteen rikkomisesta, sisäpiiriläisen ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä tai sijoitusrahaston säännöissä määrättyjen varojen sijoittamista koskevien rajoituksien rikkomisesta. Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 10 000 euroa. Luonnolliselle

henkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 50 euroa ja enintään 1 000 euroa.

Finanssivalvonta voi antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen huomautuksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Valvottavalle huomautus voidaan antaa myös, jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen tai toimintaansa koskevien sääntöjen vastaisesti eikä asia kokonaisuutena harkiten anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin. Finanssivalvonta voi antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen varoituksen, jos finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastainen menettely tai laiminlyönti on jatkuvaa tai toistuvaa taikka muuten niin moitittavaa, ettei julkista huomautusta ole pidettävä riittävänä.

Finanssivalvonta voi julkisen varoituksen antamisen lisäksi määrätä valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan oikeushenkilön maksamaan seuraamusmaksun, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo esimerkiksi muulla kuin rikoslain 51 luvussa tai arvopaperimarkkinalain 8 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain säännöksiä arvopaperien markkinoinnista, liikkeeseenlaskusta, tarjoamisesta, tiedonantovelvollisuudesta, julkisista ostotarjouksista tai tarjousvelvollisuudesta taikka sisäpiirintiedon käytöstä tai kurssin vääristämisestä.

Seuraamusmaksun määräämisen edellytyksenä on, että menettely tai laiminlyönti on jatkuvaa, toistuvaa tai suunnitelmallista taikka muuten niin moitittavaa, ettei varoitusta yksin ole pidettävä riittävänä, eikä teko tai laiminlyönti kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin. Seuraamusmaksua ei kuitenkaan voida määrätä, jos samaa rikkomusta koskeva asia on vireillä esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa rikosasiana. Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja suunnitelmallisuus sekä menettelyllä tavoiteltu hyöty ja sillä aiheutettu vahinko. Oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 200 000 euroa, kuitenkin enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän tilikauden liikevaihdosta. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu on vähintään 100 euroa ja enintään 10 000 euroa.

Lain pääsäännön mukaan Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Finanssivalvonnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen.

Finanssivalvonnan päätökseen, joka koskee asiakkaansuoja-asiassa annettua toimintakieltoa ja hallinnollista seuraamusta, haetaan muutosta saattamalla asia markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Sama koskee eräitä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja Finanssivalvonnan antamia kieltopäätöksiä. Lisäksi arvopaperimarkkinalain 10 luvun 3 a §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa muutosta Finanssivalvonnan antamaan päätökseen haetaan valittamalla markkinaoikeuteen.

2.1.2 Käytäntö

Suomen arvopaperimarkkinat olivat vuosikymmeniä Helsingin Arvopaperipörssin vuonna 1912 tapahtuneen perustamisen jälkeen varsin kehittymättömät ja eristäytyneet. Vasta 1980-luvun puolivälin jälkeen rahoitusmarkkinoiden vapautuminen, verotuksen muutokset ja varallisuuden kasvu saivat pörssivaihdon ja pörssiosakkeiden hinnat rajuun kasvuun. Arvopaperikaupan sääntely ja sijoittajien suojan paraneminen, sähköinen kaupankäynti ja selvitys, ulkomaalaisille sallittu hallintarekisteröinti sekä arvo-osuusjärjestelmään siirtyminen fyysisistä arvopapereista (niin sanottu dematerialisaatio) olivat seuraavia keskeisiä tekijöitä, joiden seurauksena Suomen arvopaperimarkkinoiden merkitys rahoituksen lähteenä ja sijoituskohteena on kansainvälisellä tasolla.

Arvopaperimarkkinoilla kaupankäynnin globalisoituminen on ilmennyt erityisesti kahdesta seikasta. Ensinnäkin ulkomaisten

omistajien hallussa on ollut suurimmillaan yli 70 prosenttia Helsingin Pörssin osakkeiden markkina-arvosta. Toiseksi, etävälittäjien markkinaosuus Helsingin Pörssin kaupankäynnin volyymista on nykyisin selvästi yli puolet. Molemmat tekijät ovat lisänneet markkinoiden likviditeettiä ja tehokasta hinnanmuodostusta.

Lopullisesti eurooppalainen pörssikauppa avautui neljä vuotta sitten, jolloin perinteisten pörssien rinnalla alkoi toimia vaihtoehtoisia markkinapaikkoja. Viime vuosina kaupankäyntiä on nopeasti siirtynyt niihin, sillä ne pystyvät tarjoamaan jäsenilleen edullisempaa ja nopeampaa kaupankäyntiä. Esimerkiksi viimeisen vuoden aikana yli neljäsosa Helsingin Pörssin vaihdosta on siirtynyt vaihtoehtoisiin markkinapaikkoihin. USA:ssa vastaava luku on noin 70 prosenttia. Muutos Helsingissä näkyy erityisesti Nokia Oyj:n osakkeen kaupankäynnissä, jonka osuus Helsingin Pörssin päivävaihdosta oli suurimmillaan noin puolet, nykyisin noin neljännes.

Suomalaiset luottolaitokset ja arvopaperien välittäjät eivät ole juuri tarjonneet asiakkailleen mahdollisuutta käyttää hyödyksi uusia markkinapaikkoja, sillä pankkien integroituminen kaupankäyntipaikkoihin on ollut hankalaa ja kallista. Tähän on tullut muutos, kun välittäjien käytettävissä alkaa olla sovelluksia, joiden avulla voidaan etsiä sijoittajille parhaat osto- ja myyntitarjoukset useista pörsseistä.

Sääntelyn lisääntyminen ja yksityiskohtaistuminen on varmuudella lisännyt listattujen yhtiöiden kustannuksia. Esimerkiksi kansainvälisten tilinpäätösstandardien (englanniksi *International Financial Reporting Standards*, jäljempänä *IFRS*) käyttöönotto oli pienille pörssiyhtiöille kallis ja työläs muutos. Yhtiöt ovat hyötyneet kehityksestä lähinnä sitä kautta, että lisääntynyt osakekauppa osakkeilla on ylipäänsä parantanut oman pääomanehtoisen rahoituksen saatavuutta ja tehostanut oikeaa hinnanmuodostusta.

Välittäjille lisääntynyt kaupankäynti on lisännyt palkkiotuottoja, joskin kiristynyt kilpailu on edellyttänyt välittäjiltä tehokkuutta ja oikeaa palvelujen hinnoittelua.

Vanhan monopoliasemansa menettäneet pörssit ja arvopaperikeskukset ovat olleet suurimpien muutosten kohteina. Kiristynyt kilpailu on vaatinut lisää tehokkuutta, mihin on vastattu konsolidoitumalla synergiaetujen ja suuruuden hyötyjen saavuttamiseksi. Helsingin Pörssi on muuttunut kansallisesta toimijasta osaksi yhdysvaltalaista NASDAQ-konsernia. Suomen Arvopaperikeskus on nykyään osa belgialaista Euroclear-konsernia.

Helsingin Pörssissä listattujen yhtiöiden yhteenlaskettu markkina-arvo oli marraskuun 2011 lopussa noin 122 miljardia euroa ja yhtiöiden lukumäärä 123. Tukholman pörssin markkina-arvo oli noin 385 miljardia euroa, ja listattuja yhtiöitä yhteensä 258 kappaletta. Pörssien erot heijastavat talouksien kokoeroa ja ruotsalaisten suuryritysten suurempaa lukumäärää. Pienille yrityksille tarkoitetussa vaihtoehtoisessa markkinapaikassa Suomen ja Ruotsin ero on räikeä. Ruotsalaisia yrityksiä on First North -listalla runsaat 100 kappaletta, mutta vain kolme suomalaista yritystä.

Euroclear Finland Oy:n osuus koko Euroclear-konsernista on kaupankäynnin vaihdolla mitattuna vain noin 0,1 prosenttia ja selvityksen kohteena olevien arvopaperien markkina-arvolla mitattuna noin 1 prosentti. Pienuudestaan huolimatta selvitystoiminta Suomessa on ollut suhteellisesti Euroclear-konsernissa varsin kannattavaa.

Markkinoiden rakenne muuttui merkittävästi vuonna 2009, kun hollantilainen European Multilateral Clearing Facility (EMCF) aloitti toimintansa Suomessa tarjoamalla keskusvastapuoliselvitystä Helsingin Pörssissä kaupankäynnin kohteena oleville suurimpien yhtiöiden osakkeille. Keskusvastapuoli on yhteisö, joka arvopaperikaupan selvityksessä toimii pörssin ja arvopaperikeskuksen välissä asettumalla kauppojen vastapuoliksi sekä myyjille että ostajille, sekä takaa kauppojen toteutumisen ottamalla vastuulleen osapuolten vastapuoliriskin.

Useissa selvityksissä on osoitettu, että arvopaperikaupan selvitys toimii luotettavasti ja tehokkaasti yleensä kotimaisilla markkinoilla, mutta ei aina käytäessä arvopaperikauppaa yli maiden rajojen, sillä eri maiden markkinakäytännöissä on eroja ja tietojärjestelmät eivät ole yhteensopivia. Euroopan keskuspankki aloitti vuonna 2006 eurojärjestelmän Target2-Securities-hankkeen, jonka päämääränä on poistaa Euroopan alueelta arvopaperikaupan selvityksessä olevat kansal-

liset rajat luomalla yhteiseen laitealustaan perustuva, selvityksen turvallisuutta lisäävä arvopaperien selvityspalvelu. Target2-Securities-hankkeen tavoitteena on siten luoda yksi yhteinen tietojärjestelmä, jonka avulla järjestelmään liittyvien maiden arvopaperikaupat toteutetaan. Euroopan keskuspankin arvion mukaan järjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2015 tai 2016.

Kotitalouksien osakesijoitusten lisääntymisen kannalta keskeistä on se, että kaupankäynti ja arvo-osuuksien säilyttäminen on yksinkertaista ja edullista, ja samojen pelisääntöjen alaista kuin ulkomaisilla sijoittajilla. Lisäksi sijoittajia suojaavan lainsäädännön ja sen valvonnan on oltava toimivaa.

Marraskuun 2011 lopussa ulkomaalaisomistus listattujen yritysten 122 miljardin euron markkina-arvosta oli noin 40 prosenttia. Toiseksi suurin omistajaryhmä olivat kotitaloudet runsaan 20 prosentin osuudella. Julkisyhteisöjen, kuten valtion ja työeläkelaitosten, omistus oli noin 11. Yritysten (mukaan lukien Solidium Oyj) omistuksessa on kuudesosa pörssiosakkeista. Rahoitus- ja vakuutuslaitosten, joihin kuuluvat myös sijoitusrahastot, omistus Suomen arvo-osuusjärjestelmässä olevista yrityksistä oli marraskuun lopussa runsaat neljä prosenttia.

Erityisesti suurimpien yritysten ulkomaalaisista omistajista suurin osa on institutionaalisia sijoittajia, kuten eläke- ja sijoitusrahastoja. Kotimaisista omistajista institutionaalisia sijoittajia on vajaat 40 prosenttia. Institutionaaliset sijoittavat tekevät tavallisesti sijoituspäätöksensä päätetyn strategiansa mukaisesti, jolloin yhtenä keskeisenä vaikuttavana tekijänä on riskienhallinta ja omistusten hajauttaminen. Lisäksi sijoituksen edellytyksiin kuuluvat myös sijoituksen likviditeetti, hinnanmuodostus ja kaupankäyntikustannus.

Kansainvälisille sijoittajille markkinoiden avautuminen on ollut positiivinen asia. Se on tuonut uusia sijoituskohteita, minkä lisäksi kaupankäynti on tehostunut ja nopeutunut, käytettävissä on runsaasti uusia riskinhallintaan, mutta myös riskien ottoon soveltuvia arvopapereita.

Luottolaitosten lisääntyvä sääntely ja sen kiristyminen tulevat korostamaan jatkossa arvopaperimarkkinoiden roolia Euroopassa. Eurooppalaisen joukkovelkakirjamarkkinan rooli rahoituksen saatavuudessa on perinteisesti ollut suhteellisen pieni verrattuna Yhdysvaltoihin, ja vieras pääoma on hankittu perinteisesti pankkisektorilta. Luottolaitosten kiristyvät pääomavaatimukset tulevat nostamaan rahoituksen hintaa, ja on nähtävissä, että rahoituksen hankinta siirtyy jatkossa yhä enemmän arvopaperimarkkinoille. Tämä korostaa tarvetta hyvin toimiville arvopaperimarkkinoille kotimaassa.

2.1.3 Oikeuskäytäntö

Arvopaperimarkkinalain soveltamisalalla on oikeuskäytäntöä niin alemmista oikeusasteista kuin korkeimmasta oikeudestakin. Suurin osa tuomioistuinratkaisuista liittyy rikoslain 51 luvussa säänneltyihin arvopaperimarkkinarikoksiin. Muiden finanssimarkkinoita koskevien lakien soveltamisesta oikeuskäytäntöä on sen sijaan ilmeisen vähän. Samoin vahingonkorvaussäännöksiin liittyvät tuomioistuinratkaisut ovat olleet hyvin harvinaisia.

Seuraavassa on selostettu muutamia keskeisiä korkeimman oikeuden ratkaisuja liittyen arvopaperimarkkinarikoksiin.

Korkein oikeus käsitteli ratkaisussaan (KKO 2006:110) luonnollisen henkilön vuonna 1999 tekemiin osakeostoihin liittynyttä tapausta, jossa ensimmäiseen osakekauppaan sovellettavaksi tulivat arvopaperimarkkinalain 5 luvun 1 §:n (740/1993) ja 8 luvun 1 §:n (740/1993) 1 momentti (sisäpiirintiedon väärinkäyttö) sekä tapaukseen liittyvän toiseen osakekauppaan rikoslain 51 luvun 1 §:n (475/1999) 1 momentti (sisäpiirintiedon väärinkäyttö) ja 6 §:n (475/1999) 2 momentti. Tapauksessa vakuutusyhtiön pääjohtajalla oli tieto yhtiössä valmisteilla olevasta suunnitelmasta, joka tähtäsi pankki- ja vakuutusalan kannalta merkittäviin rakennejärjestelyihin toisen vakuutusyhtiön kanssa ja johon sisältyi tavoite hankkia huomattava määrä tämän toisen vakuutusyhtiön osakkeita kolmannelta vakuutusyhtiöltä. Pääjohtaja oli hankkinut kyseisen toisen vakuutusyhtiön osakkeita ensin alaikäisen tyttärensä nimiin ja tämän jälkeen määräysvallassaan olleen yhtiön nimiin. Osakeostot ajoittuivat rakennejärjestelyyn tähtäävän neuvotteluprosessin

olennaisiin vaiheisiin. Korkein oikeus päätyi katsomaan, että pääjohtajan hallussa ollut tieto oli ollut arvopaperimarkkinalain ja rikoslain tarkoittamaa sisäpiirintietoa ja että tietoa oli käytetty taloudellisen hyödyn hankkimistarkoituksessa. Korkein oikeus katsoi, että pääjohtaja oli törkeästä huolimattomuudesta syyllistynyt sisäpiirintiedon väärinkäyttöön ja tuomitsi hänet 30 päiväsakkoon.

Korkein oikeus käsitteli ratkaisussaan (KKO 2009:1) pörssiyhtiön vuonna 2000 toteutettuun osakeantiin ja -myyntiin liittynyttä tapausta, jossa syytekohtina olivat muun muassa rikoslain 51 luvun 2 §:n mukainen törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö ja rikoslain 51 luvun 5 §:n mukainen arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos. Tapauksessa internetkonsultointiyrityksen toimitusjohtajana ja hallituksen jäsenenä toiminut henkilö sekä hallituksen puheenjohtajana toiminut henkilö olivat ennen yhtiön osakeantia ja -myyntiä listalleottoesitteessä esittäneet yhtiön tuloksesta ja tulevaisuudennäkymistä totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia tietoja. Järjestelyssä henkilöt myivät omistamiaan yhtiön osakkeita samaan aikaan, kun yhtiö laski osakkeita liikkeeseen. Henkilöt käyttivät sisäpiirintietoa hyväkseen myydessään osakkeitaan syyllistyen siten arvopaperimarkkinoita koskevaan tiedottamisrikokseen ja törkeään sisäpiirintiedon väärinkäyttöön. Tekohetki oli alkuvuodesta 2000. Korkein oikeus käsitteli asiassa rangaistusten määräämistä, rikosten tuottaman taloudellisen hyödyn menettämistä ja yhteisösakon mittaamista. Tekijät tuomittiin törkeästä sisäpiirintiedon väärinkäytöstä ja kolmesta arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta kumpikin 2 vuoden 4 kuukauden vankeusrangaistuksiin. Lisäksi korkein oikeus katsoi muun muassa, ettei se seikka, että henkilöitä ja yhtiötä vastaan oli käräjäoikeudessa vireillä ainakin osittain kysymyksessä olleista rikoksista johtuvia vahingonkorvausvaatimuksia estänyt hyödyn tuomitsemista menetetyksi ja pysytti voimassa hovioikeuden tuomion rikoshyödyn menettämistä koskevilta osin. Myös yhtiö tuomittiin asiassa yhteisösakkoihin.

Korkein oikeus on antanut lisäksi kaksi merkittävää veropetosta koskevaa ennakkoratkaisua, jotka liittyvät hallinnollisen ja rikosoikeudellisen seuraamuksen määräämiseen samasta teosta. Tapauskäytäntö ovat merkittäviä ennen kaikkea Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan tulkinnoissa.

Törkeää veropetosta ja *ne bis in idem* -periaatetta koskevassa korkeimman oikeuden ratkaisussa (KKO 2010:45) oli kyse usean eri verovuoden jälkiverotuspäätösten voimaantulosta ja sen jälkeen samassa asiassa nostetusta törkeän veropetoksen syytteestä. *Ne bis in idem* -periaatteella tarkoitetaan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti sitä, ettei ketään saa saman valtion tuomiovallan nojalla tutkia uudelleen ja rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti. Ratkaisu on lopullinen, kun siihen ei voida enää hakea muutosta säännönmukaisin muutoksenhakukeinoin muutoksen hakemiselle säädetyn määräajan kuluttua umpeen. Korkeimman oikeuden ratkaisun mukaan veronkorotuspäätökset olivat tulleet lopullisiksi, kun viiden vuoden määräaika oikaisuvaatimukselle oli kulunut umpeen. Oikaisua jälkiverotuspäätökseen hakenut verovelvollinen oli peruuttanut jälkiverotuspäätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen ja maksanut verot ja veronkorotukset. Korkeimman oikeuden tulkinnan mukaan oikaisuvaatimuksen peruuttaminen ei itsessään tee asian käsittelyä ihmisoikeussopimuksessa tarkoitetulla tavalla lopulliseksi. Kun törkeää veropetosta koskeva syyte perustui samaan asiaan, viimeisen jälkiverotuspäätöksen oikaisuvaatimuksen määräaika oli kulunut umpeen ja verovelvollinen oli omalta osaltaan pyrkinyt saattamaan asian päätökseen, veronkorotus oli tullut lopulliseksi eikä ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklan mukaan veropetosta koskevaa syytettä voitu ottaa tutkittavaksi.

Korkein oikeus otti kantaa *ne bis in idem* -periaatteeseen myös ratkaisussa (KKO 2010:46). Tapauksessa verovelvolliselle oli määrätty kolme jälkiverotuspäätöstä, joihin hän ei ollut hakenut oikaisua. Syyttäjä vaati samaan tekoon perustuen verovelvolliselle rangaistusta törkeästä veropetoksesta noin vuoden kuluessa ensimmäisen jälkiverotus-

päätöksen antamisesta. Aiemmasta tapauksesta poiketen korkein oikeus päätyi ratkaisussaan siihen, että syyte voitiin tutkia, koska jälkiverotusta koskevat päätökset eivät olleet lopullisia vaan vireillä olevaan asiaan rinnastettavia tai muutoin lopullista ratkaisua vailla olevia.

2.1.4 Lautakuntien ratkaisukäytäntö

Arvopaperimarkkinalain soveltamisalalla on ratkaisukäytäntöä eri lautakunnista. Lautakunnan käsiteltäväksi saatetussa asiassa on kuitenkin tapausten ja niihin liittyvien olosuhteiden erilaisuuden vuoksi saatettu päätyä vastakkaiseen lopputulokseen kuin alla kuvatuissa tapauksissa.

Arvopaperilautakunta käsitteli asiassa (APL 420/2008) pankin konsultatiivisen varainhoidon asiakkaalle pankin liikkeeseen laskemista joukkovelkakirjalainoista antaman sijoitusneuvonnan asianmukaisuutta. Lainat, jotka asiakas oli merkinnyt vuonna 2006, olivat osa pankin liikkeeseen laskemaa joukkovelkakirjaohjelmaa. Arvopaperilautakunta arvioi pankin liikkeeseen laskeman joukkovelkakirjalainaohjelman alla asiakkaalle myytyjen kahden lainan markkinoinnissa annettujen tietojen oikeellisuutta, laajuutta ja esitystapaa sijoituspäätöstä tekevän asiakkaan näkökulmasta ottaen huomioon rahoitusvälineen luonteen ja asiakkaan tuntemuksen rahoitusmarkkinoista, kun lainan pääoma myöhemmin menetettiin finanssikriisin seurauksena. Laina oli niin sanottu *Collateralised Debt Obligation*, jossa lainan ostaja eli sijoittaja pääsi osallistumaan luottoriskisuojauksen myyjänä globaaliin luottoriskin tukkumarkkinaan myymällä lainan liikkeeseenlaskijalle eli pankille luottoriskisuojausta. Tapauksessa oli kysymys muun muassa siitä, tuliko asiakkaan mieltää saamansa myynti-informaation perusteella, että hän saattaa menettää sijoittamansa pääoman osaksi tai kokonaan. Arvopaperilautakunta katsoi, että asiakas oli tehnyt päätöksensä sijoittaa pankin liikkeeseen laskemiin joukkolainoihin niiden tietojen perusteella, joita hänen oma sijoitusneuvojansa oli hänelle puhelimitse antanut. Kun kyse oli ollut eiammattimaisesta sijoittajasta, jonka kokemus sijoitustuotteista oli ollut kapea-alaista, asiakkaalla oli ollut perusteltu syy luottaa sijoitusneuvojalta suullisesti saamiinsa tietoihin lainojen kuulumisesta riskittömien sijoitusten puolelle. Arvopaperilautakunta katsoi myös, että vaikka markkinointiesitteessä oli selkeästi ollut esillä lainan viiteyhteisöjen vakavaraisuuteen perustuva riski, asiakkaalle oli voinut sijoitusneuvojan lausumasta jäädä perustellusti se virheellinen käsitys, että lainan voisi myydä pois tietyn ajanjakson jälkeen lähes täyden pääoman arvosta. Arvopaperilautakunnan näkemyksen mukaan markkinointi oli kokonaisuutena arvioiden asiakkaan näkökulmasta harhaanjohtavaa ja lautakunta päätyi suosittelemaan, että pankki korvaa asiakkaalle lainan arvon alenemisesta mahdollisesti aiheutuvan vahingon.

Helsingin Pörssin kurinpitolautakunta käsitteli vuonna 2004 kahta listayhtiötä koskevat ennakkotapaukset tiedottamissääntöjen soveltamisesta. Ensimmäinen tapauksista koski yrityskaupan vaikutusten arviointia ja kohteen tuloskehitystä yrityskauppatiedotteessa. Listayhtiö oli antanut pörssitiedotteen tekemästään yrityskaupasta. Pörssin säännöt edellyttävät, että listayhtiö julkistaa tiedotteessaan tiedot ostetun yhtiön tuloskehityksestä sekä antaa riittävät tiedot yrityskaupan vaikutusten arvioimiseksi. Kurinpitolautakunta piti yhtiön antamaa kaupan kohteen tuloskehityksen ja taloudellisen aseman kuvausta oikeana, joskin niukkana. Lautakunta katsoi, että kaupan kohteen tuloskehitys on esitettävä pidemmältä aikaväliltä kuin ainoastaan edelliseltä tilikaudelta. Yhtiön tiedotteen mukaan kaupalla oli olennainen vaikutus sen liikevaihtoon ja tulokseen. Lautakunta katsoi, ettei sijoittaja tämän tiedon perusteella voinut tehdä arviota yrityskaupan vaikutuksesta listayhtiön taloudelliseen tilanteeseen. Kaupan tulos- ja tasevaikutuksia on siten selostettava tarkemmin. Kurinpitolautakunta katsoi, että tiedon tarvetta lisäsi se, että kaupan kohde oli listaamaton ja huomattavan suuri yksityinen osakeyhtiö listayhtiöön verrattuna. Asiaan liittyvien lieventävien seikkojen vuoksi kurinpitolautakunta katsoi kuitenkin, ettei seuraamuksen määräämiselle ollut tarvetta.

Toinen tapaus koski tiedottamisvelvollisuutta määräysvallan siirtyessä. Tapauksessa osakekauppa, jolla listayhtiön määräysvalta

vaihtui, synnytti liputusvelvollisuuden lisäksi pörssin sääntöjen mukaisen yleisen tiedonantovelvollisuuden, koska kauppa oli omiaan olennaisesti vaikuttamaan pörssiarvopaperin arvoon. Kaupan solmimiseen osallistuivat myyjän puolesta kohteena olevan listayhtiön toimitusjohtaja ja jotkut hallituksen jäsenistä. Kurinpitolautakunta katsoi, että tässä tilanteessa listayhtiön yleinen tiedonantovelvollisuus alkoi heti kaupantekohetkellä eikä vasta yhtiön saamasta liputusilmoituksesta. Yleisen tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluivat tässä tapauksessa yhtiön tietoon tulleet seikat muun muassa ostajan tavoitteista, kauppahinnasta ja kaupan vaikutuksesta vähemmistöosakkeiden arvoon, joiden osalta informaatio oli sijoittajille tarpeen ja vaikutti osakkeen arvoon. Koska listayhtiö oli täyttänyt tiedottamisvelvollisuutensa asianmukaisesti vasta pörssin vaatimuksen jälkeen, kurinpitolautakunta antoi yhtiölle muistutuksen.

Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunta antoi asiassa YKL 04/2007 L Rahoitustarkastuksen pyynnöstä lausunnon siitä, täyttyvätkö osakeyhtiölain (624/2006) 1 luvun 7 §:n mukaiset vaatimukset yhtiön osakkeenomistajien yhdenvertaisuudesta vuosina 2007—2008 toteutetussa järjestelyssä, jossa pörssiyhtiön liiketoiminta myytiin, yksityisen osakeyhtiön logistiikkaliiketoiminta siirrettiin pörssiyhtiölle jakautumisen kautta, pörssiyhtiön osakelajit yhdistettiin sekä toteutettiin tiettyjä muita järjestelyyn liittyviä toimenpiteitä. Rahoitustarkastus pyysi yrityskauppalautakunnan lausuntoa arvioidakseen sitä, täyttikö järjestelyyn liittyvä pakollinen ostotarjous kokonaisuutena arvioiden arvopaperimarkkinalain 6 luvun 2 §:n vaatimuksen tasapuolisesta kohtelusta, koska Rahoitustarkastuksen näkemyksen mukaan arvioon vaikutti myös se, täyttikö järjestely osakeyhtiölain 1 luvun 7 §:n vaatimuksen yhdenvertaisuudesta. Yrityskauppalautakunta rajasi lausuntoaan siten, että se arvioi tilannetta vain pörssiyhtiön ja sen osakkeenomistajien kannalta ja vain osakeyhtiölain 1 luvun 7 §:n mukaisen yhdenvertaisuuden kannalta. Yrityskauppalautakunta päätyi katsomaan lausunnossaan, että kun järjestelyä arvioitiin yhtenä kokonaisuutena ja ottamalla erityisesti huomioon pörssiyhtiön osakkeen aikaisempi kurssikehitys, tulleessa ostotarjouksessa tarjottavaksi esitetty vastike, osakkeenomistajan mahdollisuus jäädä omistajaksi tulevaan yhtiöön pörssiyhtiön aiempien pääomistajien kanssa vastaavin eduin sekä pörssiyhtiön osakkeen tulevaan hintakehitykseen ja likviditeettiin liittyvät odotukset, järjestelyä oli pidettävä vähemmistöosakkeenomistajan edun mukaisena.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomainen ja Euroopan unionin lainsäädäntö

2.2.1 Euroopan unionin lainsäädäntö

Komissio antoi vuonna 1998 rahoituspalvelujen toimintasuunnitelmaan (*Financial Services Action Plan*), jonka kolmena strategisena tavoitteena on ollut yhtenäisten rahan tukkumarkkinoiden luominen, avointen ja turvallisten vähittäiskaupan markkinoiden luominen sekä toiminnan vakauden valvontaa varten asetettujen sääntöjen lujittaminen. Toimintasuunnitelman nojalla arvopaperimarkkinalainsäädännön alalla on annettu 2000-luvun alussa lukuisia kattavia alan harmonisointiin tähdänneitä direktiivejä ja muutamia suoraan sovellettavia komission asetuksia. Näitä ovat muun muassa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/71/EY arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta, jäljempänä *esitedirektiivi*, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/6/EY sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttödirektiivi*.

Komissio on antanut markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla kolme täytäntöönpanodirektiiviä ja yhden täytäntöönpanoasetuksen. Komission direktiivi 2003/124/EY Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY täytäntöönpanosta sisäpiiritiedon määritelmän ja julkistamisen sekä markkinoiden manipuloinnin määritelmän johdosta, jäljempänä *komission määritelmädirektiivi*, komission direktiivi 2003/125/EY Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY täytäntöönpanosta sijoitussuositusten asianmukaisen esittämisen ja etu-

ristiriitoja koskevien tietojen julkistamisen osalta, jäljempänä *komission sijoitussuositusdirektiivi*, sekä komission asetus (EY) N:o 2273/2003 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY täytäntöönpanosta takaisinosto-ohjelmille ja rahoitusvälineiden vakauttamiselle myönnettävien poikkeusten osalta, jäljempänä *komission takaisinostoasetus*, annettiin 22 päivänä joulukuuta 2003. Lisäksi 29 päivänä huhtikuuta 2004 annettiin komission direktiivi 2004/72/EY Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY täytäntöönpanosta hyväksyttyjen markkinakäytäntöjen, hyödykejohdannaisia koskevan sisäpiiritiedon määrittelemisen, sisäpiiriluettelojen laatimisen, johtohenkilöiden arvopaperikaupoista ilmoittamisen ja epäilyttävistä arvopaperikaupoista ilmoittamisen osalta, jäljempänä *komission kolmas direktiivi*.

Lisäksi on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/109/EY säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta, jäljempänä *avoimuusdirektiivi*, sen täytäntöönpanodirektiivi 2007/14/EY säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 2004/109/EY tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, jäljempänä *avoimuusdirektiivin täytäntöönpanodirektiivi*, sekä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi ja sen täytäntöönpanodirektiivi 2006/73/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta, jäljempänä *komission direktiivi 2006/73/EY*, sekä täytäntöönpanoasetus N:o 1287/2006, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta, jäljempänä *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetus* N:o 1287/2006.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/25/EY julkisista ostotarjouksista, jäljempänä *ostotarjousdirektiivi*, on myös annettu 2000-luvun alussa. Vuonna 2009 on annettu jo aiemmin mainittu sijoitusrahastodirektiivi.

Euroopan unioni asetti marraskuussa 2008 niin kutsutun korkean tason asiantuntijoiden työryhmän (*High Level Group on Financial Supervision*) selvittämään finanssijärjestelmän kriisin taustoja ja kriisin edellyttämiä sääntelytoimenpiteitä. Työryhmän puheenjohtajana toimi Kansainvälisen valuuttarahaston (*International Monetary Fund*), jäljempänä *IMF*, entinen pääjohtaja Jacques de Larosière. Työryhmä antoi suosituksia, joista keskeisiksi nousivat EU:n finanssimarkkinoiden makro- ja mikrovalvonnan tulevien rakenteiden peruslinjaukset.

Linjausten perusteella komissio julkaisi syyskuussa 2009 korkean tason asiantuntijoiden työryhmän suosituksiin perustuvat ehdotuksensa uudeksi EU-tason makrosääntelyksi ja -valvonnaksi sekä ehdotuksensa Euroopan uudeksi mikrotason finanssivalvontajärjestelmäksi. Komissio tavoitteli lainsäädännöllä tehokkaampaa yhteistyötä finanssimarkkinoiden valvonnassa sekä markkinoiden vakaus- että markkinoiden integraationäkökulmasta.

Euroopan pankkiviranomaisen perustamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1094/2010 ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen perustamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010, muodostavat yhdessä Euroopan uuden mikrotason finanssivalvontajärjestelmän, joka koostuu kolmesta EU-tason viranomaisesta, jotka kattavat pankkivalvonnan, vakuutusvalvonnan sekä arvopaperimarkkinavalvonnan. Jäsenvaltioiden kansalliset viranomaiset ovat edustettuina jokaisessa kolmessa viranomaisessa ja kaikki kolme viranomaista toimivat tiiviissä yhteistyössä keskenään. Kolmen vi-

ranomaisen tehtävänä on valmistella finanssimarkkinoita ja niiden valvontaa koskevia teknisiä standardeja ja ei-sitovia ohjeita ja suosituksia, huolehtia niiden soveltamisen yhdenmukaisuudesta, varmistaa valvontainformaation jakaminen valvojien kesken, sovitella valvojien välisiä näkemyseroja sekä koordinoida kriisinhallintaa. Varsinainen valvonta perustuu kuitenkin, kuten tälläkin hetkellä, kansalliseen valvontaan. Poikkeuksena tästä on Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen tehtävä valvoa suoraan eurooppalaisia luottoluokituslaitoksia erillisasetuksen nojalla. Valvontaa koskevat muutokset tulivat voimaan 25.11.2010 ja vuoden 2011 alusta eurooppalaiset valvontaviranomaiset saivat toimivaltaa sekä valvonnassa että sääntelyssä kotimaisen valvojan, Finanssivalvonnan, rinnalla.

Kansainvälisen finanssikriisin sekä sitä seuranneen EU-alueen talouskriisin yksi seuraus on ollut arvopaperimarkkinoita koskevien uusien EU-lainsäädäntöhankkeiden merkittävä lisääntyminen vuodesta 2009 lukien. Hankkeissa paitsi teknisesti korjataan ja tarkastellaan uudelleen 2000-luvulla jo annettuja säännöksiä, myös fokusoidaan kriiseissä ilmenneiden sääntelyn aukkojen korjaamiseen. EU-säännösten valmisteluprosessi on kriisien johdosta oleellisesti nopeutunut. Lisäksi suoraan jäsenvaltioita sitovien asetusten käyttöala on selvästi laajentumassa.

Vuosille 2009—2011 ajoittui lukuisia arvopaperimarkkinoita koskevia EU-hankkeita. Uutta sääntelyä ovat muun muassa johdon ja henkilöstön palkkioita koskeva sääntely osana pankkien vakavaraisuussääntelyä, vaihtoehtoisten rahastojen hoitajia koskeva niin sanottu AIFM-direktiivi, yhteissijoitusyrityksiä koskevaa sijoitusrahastodirektiiviä täydentävät komission asetukset ja direktiivit, asetus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisesta ja direktiivi sen sääntelyvallasta sekä esitedirektiivin muutos. Näistä viimeksi mainittu on tarkoituksenmukaista panna täytäntöön tässä esityksessä.

Vuoden 2012 alussa valmisteilla olevia arvopaperisektorin EU-hankkeita ovat muun muassa seuraavat 12 hanketta (suluissa valmisteluvaihe):

1. Sijoittajien korvausrahastodirektiivin muuttaminen (komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi sijoittajien korvausjärjestelmiä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/9/EY muuttamisesta annettu heinäkuussa 2010, valmisteilla neuvoston työryhmässä)
2. Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (ehdotus annettu syyskuussa 2010, valmisteilla neuvoston työryhmässä)
3. Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lyhyeksi myynnistä ja tietyistä luottoriskinvaihtosopimusten osa-alueista (ehdotus annettu syyskuussa 2010, juuri valmistunut)
4. Seuraamusjärjestelmien harmonisointi (komission ehdotus tullut vuonna 2011 useassa eri osassa, valmisteilla neuvoston työryhmissä)
5. Markkinoiden väärinkäyttödirektiivin uudelleenarviointi (komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista sekä komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista annettu lokakuussa 2011, valmisteilla neuvoston työryhmissä)
6. Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin tarkistaminen (komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2004/39/EY kumoamisesta (uudelleenlaadittu) sekä komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusvälineiden markkinoista sekä OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (edellä kohdassa 2. tarkoitettu niin sanottu Euroopan markkinarakenneasetus) muuttamisesta annettu lokakuussa 2011, valmisteilla neuvoston työryhmässä)
7. Avoimuusdirektiivin uudelleenarviointi (komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin

2004/109/EY ja komission direktiivin 2007/14/EY muuttamisesta annettu lokakuussa 2011, valmisteilla neuvoston työryhmässä)

8. Hyvä hallinto (*corporate governance*) rahoitusmarkkinoilla (komission ehdotus tullut useassa eri osassa 2011, valmisteilla neuvoston työryhmässä)

9. Luottoluokituslaitoksista annetun asetuksen muuttaminen (komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luottoluokituslaitoksista annetun asetuksen (EY) N:o 1060/2009 muuttamisesta sekä komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2009/65/EY ja vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin 2011/61/EY muuttamisesta luottoluokitusten liiallisen käytön osalta annettu marraskuussa 2011, valmisteilla neuvoston työryhmässä)

10. Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisista riskipääomarahastoista (ehdotus annettu joulukuussa 2011, valmisteilla neuvoston työryhmässä)

11. Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisista sosiaalisen yrittäjyyden rahastoista (ehdotus annettu joulukuussa 2011, valmisteilla neuvoston työryhmässä)

12. Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi arvopaperien selvitystoiminnan kehittämisestä EU:ssa ja arvopaperikeskuksista (ehdotus annettu 7.3.2012, valmistelu neuvoston työryhmässä alkaa huhtikuussa).

Näitä valmisteilla olevia säädösehdotuksia ei ole mahdollista panna täytäntöön vielä arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistusta koskevassa esityksessä. Mainitut komission esitykset ja niistä johtuvat kansalliset muutostarpeet on kuitenkin tarkoituksenmukaisella tavalla syytä ottaa huomioon esitettävissä muutoksissa. Kokonaisuudistuksen asiasisällön kannalta merkittävimpiä yllä mainituista hankkeista ovat etenkin hankkeet 1—7 ja 12. Niiden täytäntöönpanolla tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia tämän esityksen mukaisiin säännöksiin.

Sijoittajien korvausrahastodirektiivin muutoksella pyritään tehostamaan sijoittajien korvausrahastosuojaa koskevia sääntöjä, takaamaan toimijoille tasapuoliset toimintaedellytykset sekä varmistamaan, että korvausjärjestelmillä on käytettävissä riittävästi rahoitusta ja tarvittavat järjestelyt sijoittajille maksettavia korvauksia varten. Komissio antoi tämän johdosta 12.7.2010 ehdotuksen sijoittajien korvausrahastodirektiivin muuttamisesta. Hallitus on antanut asiaa koskevan U kirjelmän (U 35/2010 vp) Eduskunnalle lokakuussa 2010. Komission direktiiviehdotuksen mukaan sijoittajien korvauksen määrä nousisi nykyisestä 20 000 eurosta 50 000 euroon. Korvausrahastot joutuisivat keräämään varoja 0,5 prosenttia hallussaan olevien sijoittajien korvausrahastosuojan piiriin kuuluvista varoista.

Komissio antoi 15.9.2010 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi OTC-johdannaissopimuksista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (KOM(2010) 484 lopullinen). Valtioneuvosto antoi asiasta U-kirjelmän eduskunnalle U 38/2010 vp. Sääntelyehdotuksen keskeisenä tavoitteena on lisätä johdannaismarkkinoiden avoimuutta sekä lisätä markkinoiden vakautta velvoittamalla johdannaisia käyttävät osapuolet ja muut toimijat käyttämään pääsääntöisesti aina keskusvastapuoliselvitystä, milloin se on mahdollista. Tämän lisäksi kaikki johdannaispositiot tulisi raportoida erityiseen kauppatietorekisteriin. Sääntelyehdotus kohdistuu ensi sijassa johdannaismarkkinoilla toimiviin rahoitusalan toimijoihin ja selvitystoiminnan keskusvastapuoliin. Sääntelyehdotus koskee osin myös muita kuin rahoitusalalla toimivia yhtiöitä.

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lyhyeksi myynnistä ja eräistä luottoriskinvaihtosopimuksiin liittyvistä seikoista annettiin 15.9.2010. Asiaa koskeva U-kirjelmä U 37/2010 vp annettiin eduskunnalle lokakuussa 2010. Sääntelyhankkeen tavoitteena on lyhyeksi myynnin ja luottoriskinvaihtosopimusten avoimuuden lisääminen asettamalla raportointivelvollisuuksia lyhyistä positioista sekä luottojohdannaisten käyttöön liittyen. Tavoitteena on

lisäksi rajoittaa kattamatonta lyhyeksi myyntiä sekä yhtenäistää jäsenvaltioiden viranomaisten poikkeusoloja koskeva kriisitoimivaltuudet lyhyeksi myynnin ja luottoriskinvaihtosopimuksien osalta. Komissio ehdottaa, että jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla olisi poikkeustilanteissa selkeät oikeudet määräajaksi rajoittaa tai kieltää minkä tahansa rahoitusvälineen lyhyeksi myyntiä ja luottojohdannaisia järjestelmäriskien ehkäisemiseksi ja markkinavakauden säilyttämiseksi. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle (ESMA) ehdotetaan annettavaksi oikeus varmistaa rajoitusten koordinaatio ja yhdenmukainen soveltaminen jäsenvaltioissa.

Komission tarkoituksena ei ole antaa seuraamusjärjestelmästä yhtä finanssisektorin eri aloja kattavaa ehdotusta, vaan seuraamuksia koskevia kysymyksiä käsitellään kussakin sektorikohtaisessa säädöshankkeessa erikseen. Ensimmäisiä tällaisia hankkeita ovat olleet komission heinäkuussa 2011 antama ehdotus luottolaitosten vakavaraisuusdirektiiviksi sekä lokakuussa 2011 annetut ehdotukset markkinoiden väärinkäyttöasetukseksi, avoimuusdirektiiviksi sekä rahoitusvälineiden markkinoista annettavaksi direktiiviksi. Ehdotettujen säädösten mukaan hallinnollinen seuraamus voitaisiin määrätä sekä luonnolliselle henkilölle että oikeushenkilölle. Hallinnollisten seuraamusten vähimmäistaso säädettäisiin riittävän korkeaksi erilaisten käytännön tilanteiden arvioimiseksi ja seuraamusten tasoa yhdenmukaistettaisiin. Komission jo antamissa ehdotuksissa on noudatettu yhtenäistä linjaa ja enimmäisseuraamusten olisi oltava luonnollisille henkilöille vähintään 5 miljoonaa euroa ja oikeushenkilöille vähintään 10 prosenttia oikeushenkilön edellisvuoden liikevaihdosta. Lainsäädäntöehdotuksessa säädetään niistä vähimmäisseikoista, jotka vaikuttavat seuraamuksen määräämiseen. Näitä ovat esimerkiksi rikkomuksesta saatu taloudellinen hyöty, tekijän taloudellinen kantokyky, tekijän yhteistyö asian selvittämisessä ja rikkomuksen kesto.

Komissio on myös tietyiltä osin yhdenmukaistamassa sääntelyä rikosoikeuden osalta siten, että finanssimarkkinoita koskevan lainsäädännön rikkomisesta tulee määrätä jäsenvaltioissa rikosoikeudellinen rangaistus. Komissio on antanut ensimmäisen tällaisen ehdotuksen lokakuussa 2011, joka koskee markkinoiden väärinkäyttöä koskevia rikosoikeudellisia seuraamuksia. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden on kriminalisoitava tahallinen sisäpiirintiedon väärinkäyttö, ilmaiseminen sekä markkinoiden manipulointi.

Komissio antoi lokakuussa 2011 ehdotuksen markkinoiden väärinkäyttöä koskevaksi asetukseksi sekä direktiiviehdotuksen markkinoiden väärinkäyttöä koskevista rikosoikeudellisista seuraamuksista. Asetuksella korvattaisiin aiemmin annettu markkinoiden väärinkäyttödirektiivi. Ehdotusten tavoitteena on muun muassa lisätä sijoittajan suojaa ja markkinoihin kohdistuvaa luottamusta ja valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä sekä harmonisoida ja tiukentaa valvontaviranomaisten käytössä olevien hallinnollisten seuraamusten tasoa sekä rikosoikeudellisia seuraamuksia.

Direktiiviehdotuksessa jäsenvaltiot velvoitetaan muun muassa kriminalisoimaan tahallisesti tehty sisäpiirintiedon väärinkäyttö, sen laiton ilmaiseminen ja markkinoiden manipulointi. Rangaistusasteikkoja ei ehdoteta harmonisoitavan, vaan se jätetään kansalliseen harkintaan.

Asetusehdotuksessa markkinoiden väärinkäyttöä koskevien säännösten soveltamisalaa laajennetaan monenkeskisissä ja organisoiduissa kaupankäyntijärjestelmissä kaupankäynnin kohteena oleviin rahoitusvälineisiin, tiettyihin OTC-johdannaissopimuksiin, päästöoikeuksiin sekä tiettyihin hyödykemarkkinoilla tapahtuviin liiketoimiin. Asetusehdotuksessa täsmennetään myös sisäpiirintiedon määritelmää, sen julkistamisvelvollisuutta, sisäpiiriläisten kauppojen julkistamisvelvollisuutta sekä sisäpiirintiedon käyttöä ja manipulaatiota koskevia kieltoja. Lisäksi ehdotuksessa harmonisoidaan valvontaviranomaisten käytössä olevia valvonta- ja tutkintavaltuuksia sekä hallinnollisia seuraamuksia.

Komissio antoi sääntelyehdotuksensa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin tarkistamiseksi 20.10.2011. Uudistus kattaa useita teemoja, mutta erityisen tarkastelun kohteena ovat olleet markkinapaikat ja niillä käytävä kaupankäynti. Julkisen kaupankäynnin sääntelyä ja siten läpinäkyvyyttä halutaan laajentaa OTC- ja hyödykejohdannaisilla

käytävään kauppaan. Tähän liittyen ehdotetaan säänneltäväksi myös uudentyyppisiä markkinapaikkoja, jotta kaupankäynti erilaisilla sijoituskohteilla olisi niille sopivimmin säänneltyä. Komission pyrkimyksenä on myös parantaa pk-yritysten mahdollisuuksia päästä pääomamarkkinoille. Komissio esittää myös uusien sijoituspalvelujen ottamista sääntelyn piiriin, erityisesti sijoitusneuvontaan liittyvien palvelujen sekä säilytystoiminnan osalta. Sijoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä menettelytapoja ja sijoituspalveluyritysten sääntelyyn on ehdotettu laajennuksia erityisesti sijoittajansuojan lisäämiseksi. Joukkovelkakirjat haluttaisiin entistä laajemmin rahoitusvälineitä koskevan avoimuussääntelyn kohteeksi. Lisäksi tarkistamisella pyritään kansallisten lainsäädäntöjen erojen vähentämiseen.

Direktiivin tarkistaminen suoritettaisiin kahdella säädöksellä, asetuksella ja direktiivillä, joilla korvattaisiin nykyinen direktiivi. Direktiivillä ehdotetaan tarkistettavan sääntelyä, joka koskee sijoituspalvelujen tarjontaa, voimassa olevan poikkeussääntelyn laajuutta, sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevia ja menettelytapavelvollisuuksia, markkinapaikkojen toiminnan järjestämistä koskevia velvollisuuksia, tietopalvelun tarjoajien toimilupaa ja jatkuvaluonteisia velvollisuuksia, toimivaltaisten viranomaisten valtuuksia, seuraamuksia; sekä sellaisten kolmansien maiden sijoituspalveluyritysten toimintaa EU:ssa, joilla on sivuliike EU:ssa.

Asetuksella ehdotetaan säädettäväksi kaupan avoimuutta koskevien tietojen julkistamisesta ja liiketoimia koskevien tietojen antamisesta toimivaltaisille viranomaisille, selvityspalvelujen tasapuolisesta saatavuudesta, johdannaisten kaupankäynnistä järjestäytyneessä kaupankäyntijärjestelmässä, johdannaispositioihin ja rahoitusvälineisiin kohdistuvista erityisistä valvontatoimista sekä sellaisten kolmansien maiden sijoituspalveluyritysten toiminnasta EU:ssa, joilla ei ole sivuliikettä EU:ssa.

Komission muutosehdotus avoimuusdirektiivin muuttamiseksi annettiin 25.10.2011. Ehdotus on suhteellisen suppea. Keskeinen ehdotus on säännellyllä markkinalla (pörssit) kaupankäynnin kohteena olevien listayhtiöiden neljännesvuosikatsausten julkaisemista koskeva vaatimuksen poistaminen. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltiot eivät voi enää vaatia listayhtiöiden julkaisevan useampia osavuotisia katsauksia kuin puolivuotiskatsauksen. Puolivuotiskatsauksista säädettäisiin edelleen direktiivissä ja ESMA:lle ehdotetaan valtuutta antaa niistä tarkempia sisältösuosituksia. Toinen keskeinen ehdotus on liputusvelvollisuuden laajentaminen koskemaan myös muiden järjestelyjen kautta saavutettua osakeomistusta ”vastaavaa taloudellista etua”. Kolmas keskeinen ehdotus velvoittaa jäsenvaltiot säätämään hallinnollinen seuraamus avoimuusdirektiivissä yksilöityjen velvollisuuksien rikkomisesta, mukaan luettuna liputusilmoituksen tekemisen tai sen julkistamisen laiminlyönti sekä tilinpäätöksen ja osavuotisen katsauksen julkistaminen myöhässä tai julkistamatta jättäminen. Erillisenä asiana komissio ehdottaa kaivos-, öljy-, kaasu- ja metsäteollisuutta harjoittavien ETA-alueella listattujen liikkeeseenlaskijoiden vastuullisuuden lisäämiseksi, että niitä vaadittaisiin julkistamaan kerran vuodessa (toiminta)maakohtaisesti tiedot kyseiselle valtiolle maksetuista maksuista erillisessä raportissa.

Maaliskuussa 2012 annetulla ehdotuksella asetukseksi selvitystoiminnasta ja arvopaperikeskuksista on tarkoitus yhtenäistää sekä eri maissa toimiviin arvopaperikeskuksiin sovellettavaa lainsäädäntöä että arvopaperikauppojen selvitysaikoja. Asetuksessa määriteltäisiin ne palvelut, joita arvopaperikeskus voisi tarjota. Palvelut jakaantuisivat kaikille arvopaperikeskuksille yhteisiin ydinpalveluihin sekä vapaammin tarjottaviin lisäpalveluihin. Ydinpalvelut kattavat Suomessa käytössä olevan suoran omistuksen järjestelmän.

Järjestelmäriskin takia arvopaperikeskusten toiminnalta edellytettäisiin toimilupaa sekä jatkuvaa valvontaa. Saatuaan toimiluvan yhdestä EU:n jäsenvaltiosta, voisi arvopaperikeskus tarjota palveluja ns. passilla toisiin jäsenvaltioihin. Liikkeeseenlaskijayhtiöille annettaisiin asetusehdotuksessa oikeus vapaasti valita arvopaperikeskus liikkeeseen laskemiensa arvopaperien säilyttämistä varten. Ennen kuin valintaoikeus voi vapaasti toteutua, tulee asetuksessa ratkaista valintaoikeuden suhde kansalliseen yhtiö- ja verolainsäädäntöön. Arvopaperikeskuksien välisen kilpailun lisääminen edellyttää lisäksi, että eri arvopa-

perikeskusten järjestelmät toimivat yhteen, jotta valintaoikeus ja siihen liittyvät selvitys- ja säilytyspalvelut voidaan luotettavalla tavalla toteuttaa. Epäyhtenäiset arvopaperien käsittelysäännöt, tekniset standardit ja selvitysajat lisäävät arvopaperien selvityksen kuluja ja riskejä yhteismarkkinoilla. Tulevalla sääntelyllä pyritään siten myös yhtenäistämään arvopaperien käsittelyn käytäntöjä.

Asetuksella harmonisoidaan lisäksi arvopaperikeskustoimintaa koskevien velvoitteiden rikkominen ja toimituspuutteiden korvausostovaatimukset. Ehdotetut hallinnolliset sanktiot ovat euromääriltään huomattavan paljon korkeampia kuin Suomessa tällä hetkellä käytössä olevat sanktiot.

Valtioneuvosto antaa asetusehdotuksesta U-kirjelmän eduskunnalle huhtikuun 2012 lopussa.

Komission työohjelman mukaan se antaa vuoden 2012 aikana lisäksi ainakin seuraavat 5 arvopaperisektorin sääntelyehdotusta:

1. Paketoidut vähittäissijoitustuotteet -direktiivi
2. Sijoitusrahastodirektiivin viides muutosdirektiivi
3. Arvopaperien hallinnan oikeusvarmuus -direktiivi 2012 mennessä
4. Sulkeutuva nettoutus -direktiivi
5. Arvopaperikeskusten ja keskusvastapuoliyhteisöjen kriisinhallinta -direktiivi

Lissabonin sopimus tuli voimaan 1.12.2009 ja sen voimaantulo saattoi päätökseen useita vuosia kestäneet neuvottelut Euroopan unionin toimielinjärjestelmän uudistamisesta. Lissabonin sopimuksella muutettiin nykyisiä perussopimuksia. Sopimus antaa Euroopan unionille oikeudellisen kehyksen ja välineet, joita se tarvitsee voidakseen vastata tuleviin haasteisiin ja kansalaisten tarpeisiin. Sopimuksella yksinkertaistetaan ja tehostetaan unionin työskentelymenetelmiä ja äänestyssääntöjä.

Merkittävä muutos on, uudistetun Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaan lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävässä säädöksessä voidaan siirtää komissiolle valta antaa soveltamisalaltaan yleisiä säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan lainsäätämisjärjestyksessä hyväksytyn säädöksen tiettyjä, muita kuin sen keskeisiä osia. Lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävissä säädöksissä määritellään nimenomaisesti tällaisen säädösvallan siirron tavoitteet, sisältö, soveltamisala ja kesto. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi kuitenkin peruuttaa säädösvallan siirron. Peruuttamispäätös ei kuitenkaan vaikuta jo voimassa olevien siirretyn säädösvallan nojalla annettujen säädösten voimassa oloon. Lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävässä perussäädöksessä voidaan myös säätää, että säädösvallan siirron nojalla annettu säädös voi tulla voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei vastusta sitä lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävässä säädöksessä asetetun määräajan kuluessa. Säädösvallan siirron nojalla annettavien säädösten nimikkeessä käytetään ilmaisua delegoitu.

Täytäntöönpanovallan siirtoa koskeva määräys sisältyy Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 291 artiklaan. Jos EU-säädökset edellyttävät yhtenäistä täytäntöönpanoa EU:n tasolla, komissiolle voidaan siirtää toimivaltaa toteuttaa täytäntöönpanotoimenpiteitä. Erityistapauksessa täytäntöönpanotoimenpiteiden toteuttaminen voidaan siirtää myös neuvostolle. Komission täytäntöönpanotoimivallan käyttöä valvovat jäsenvaltiot. Täytäntöönpanosäädösten nimikkeessä käytetään ilmaisua täytäntöönpano.

Aiemmin täytäntöönpanovallan käyttöä harjoitti neuvosto, ja sitä koskevat periaatteet on vahvistettu neuvoston päätöksellä, komitologiapäätös. Nykyisin noudatetaan neuvoston ja parlamentin vuonna 2011 vahvistamaa asetusta (EU) N:o 182/2011 yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä.

2.2.2 Ulkomainen lainsäädäntö

Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksessa keskeisimmiksi vertailumaiksi on valittu Iso-Britannia, Ranska ja Saksa sekä lähivaltioista Ruotsi ja Tanska.

Arvopaperimarkkinalaki

Yleiset periaatteet ja yleissäännökset

Ruotsin arvopaperimarkkinalain säätämistä koskeneessa komiteanmietinnössä (SOU

2006:50) on perusteellisesti käsitelty arvopaperimarkkinalain sääntelyn yleisiä tavoitteita ja periaatteita, mutta niistä ei ole säädetty arvopaperimarkkinalaissa (*Lag om värdepappersmarknaden* 2007:528). Mietinnössä todetaan lisäksi, että sääntelyn tavoitteet ovat joiltakin osin väistämättä vastakkaisia, kuten sijoittajansuoja ja kustannusten alentaminen tai tehokkuus. Ruotsin arvopaperimarkkinalaissa ei ole varsinaisia yleissäännöksiä eikä yleisiä periaatteita, mutta laissa on eri toimijoita koskevia kohdennettuja yleissäännöksiä. Esimerkiksi sijoituspalveluyrityksiä koskevan yleissäännöksen mukaan sijoituspalvelulaitoksen (*värdepappersinstitut*) tulee turvata asiakkaidensa edut tarjotessaan sijoitus- tai oheispalveluja sekä toimia rehellisesti, oikeudenmukaisesti ja ammattimaisesti. Sijoituspalvelulaitoksen tulee lisäksi toimia siten, että yleinen luottamus arvopaperimarkkinoihin säilyy. Sen sijaan Ruotsin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (*Lag om handel med finansiella instrument* 1991:980) on arvopaperikauppaa koskeva yleissäännös, jonka mukaan rahoitusvälineiden kaupankäyntiä tulee harjoittaa siten, että yleinen luottamus arvopaperimarkkinoihin säilyy ja että yksittäiset sijoitukset eivät tarpeettomasti vaarannu.

Ison-Britannian rahoituspalveluja ja –markkinoita koskevassa laissa (*Financial Services and Markets Act 2000*) on säädetty lainsäädännön yleisistä tavoitteista, joita ovat markkinoiden luottamus, yleisöllä oleva tieto, sijoittajien suoja ja talousrikollisuuden vähentäminen. Samat tavoitteet ovat myös valvontaviranomaisen, *Financial Services Authorityn*, jäljempänä *FSA*, toiminnan tavoitteita markkinoiden ja toimijoiden valvonnassa.

Myös monissa 2000-luvulla annetuissa keskeisissä EU-direktiiveissä mainitaan direktiivien täytäntöönpano- tai soveltamistavoitteet. Esimerkiksi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin tavoitteita ovat korkeatasoinen sijoittajansuoja ja palvelujen tarjoamisen mahdollistaminen yli rajojen Euroopan unionin alueella, kun taas esitedirektiivin tavoitteita ovat markkinoiden tehokkuus ja sijoittajien suoja. Tanskan arvopaperikauppalaissa (*Lov om værdipapirhandel* 2009) säädetään velvollisuus noudattaa hyvää arvopaperikauppatapaa. Tanskassa toimiluvanvaraista rahoituspalvelutoimintaa koskevat sekä yleissäännös hyvän tavan noudattamisesta että yksittäiset kohdennetut yleissäännökset erilaisista rahoituspalvelujen asiakassuhteista.

Saksan arvopaperimarkkinoiden sääntely jakaantuu viiteen eri lakiin, joissa ei ole kattavia yleissäännöksiä, mutta joissa on kohdennettuja yleissäännöksiä. Esimerkiksi Saksan arvopaperikauppalaissa (*Wertpapierhandelsgesetz* 1998) edellytetään, että liikkeeseenlaskijan on kohdeltava arvopaperien omistajia tasapuolisesti samankaltaisissa olosuhteissa. Lisäksi sijoituspalvelujen tarjoajien sijoitusneuvontaa koskevat periaatteet on määritelty. Saksan ostotarjouslaissa (*Wertpapiererwerbs- und Übernahmegesetz* 2001) säädetään ostotarjouksissa noudatettavista yleisistä periaatteista, joita ovat yhdenvertainen kohtelu, kohdeyhtiön nopea päätöksenteko ja sen osakkaiden etujen ensisijaisuus sekä markkinahäiriöiden aiheuttamisen kielto.

Kansainvälinen arvopaperimarkkinoiden valvojien järjestö IOSCO (*The International Organization of Securities Commissions*) hyväksyi toukokuussa 2003 tavoiteasiakirjan arvopaperimarkkinasääntelyn tavoitteista ja periaatteista. Tavoiteasiakirjassa keskeisimmät arvopaperimarkkinoiden sääntelyn periaatteet ovat sijoittajien suojeleminen, markkinoiden tehokkuus, läpinäkyvyys ja toiminnan tasapuolisuus sekä markkinoiden rakenteellisten riskien hallinta. Nämä tavoitteet ovat sopusoinnussa EU-direktiiveihin sisältyvien tavoitteiden kanssa.

Rakenne

Kansainvälinen vertailu on osoittanut hyvin erilaisia valintoja arvopaperimarkkinalainsäädännön rakenteessa. Keskeisiä arvopaperimarkkinoita koskevia lakeja, joissa on arvopaperimarkkinalain sisältämää sääntelyä, on Saksassa viisi, Ruotsissa kolme sekä Isossa-Britanniassa ja Tanskassa yksi. Luvanvaraista sijoituspalvelua tarjoavia säännellään Tanskassa ja Saksassa samassa laissa kuin luottolaitoksia, kun taas Isossa-Britanniassa, Ruotsissa ja osin Suomessa tarjoajia säännel-

lään muun arvopaperimarkkinasääntelyn yhteydessä.

Säännöllinen tiedonantovelvollisuus

Osavuosikatsauksen selostusosassa on annettava yleiskuvaus liikkeeseenlaskijan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta sekä niiden kehityksestä katsauskaudella. Siinä on selostettava katsauskauden merkittäviä tapahtumia ja liiketoimia sekä niiden vaikutuksia liikkeeseenlaskijan toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan, annettava kuvaus liikkeeseenlaskijan liiketoimintaan liittyvistä merkittävistä lähiajan riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä arvioitava liikkeeseenlaskijan todennäköistä kehitystä kuluvana tilikautena siinä määrin kuin se on mahdollista ja esitettävä selvitys seikoista, johon arvio perustuu.

Ruotsin arvopaperimarkkinalaissa ei säädetä osavuosikatsausten tulevaisuudennäkymistä, vaan arvopaperimarkkinalaissa viitataan edelleen lakiin vuosikertomuksista (*Årsredovisningslag* 1995:1554), jossa tulevaisuuden näkymiä käsitellään ainoastaan toimintakertomuksen yhteydessä.

Tanskassa ei ole lainsäädäntöä osavuosikatsausten tulevaisuudennäkymistä. Avoimuusdirektiivi on pantu Tanskassa täytäntöön ilman kansallista lisäsääntelyä.

Isossa-Britanniassa yhtiöiden kirjanpitoa (*accounting*) koskevista asioista säädetään yhtiölaissa (*Companies Act* 2006). Yhtiölaissa ei säädetä osavuosikatsauksista tai niiden tulevaisuudennäkymistä. Tulevaisuudennäkymistä säädetään ainoastaan vuosittain annettavien johdon raporttien osalta. Avoimuusdirektiivi on pantu täytäntöön yhtiölaissa.

Huomattavia omistus- ja ääniosuuksia koskeva ilmoitusvelvollisuus eli niin sanottu liputusvelvollisuus

Osakkeenomistaja on velvollinen ilmoittamaan omistuksensa tietyt raja-arvot saavuttavista, ylittävistä tai alittavista äänimäärän tai osakepääoman muutoksista julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijalle ja valvontaviranomaiselle avoimuusdirektiivin mukaisesti. Liputuskäytännöt vaihtelevat eri maissa. Ruotsissa omistusosuutta laskettaessa otetaan huomioon niin omissa nimissään omaan lukuun kuin omissa nimissään toisenkin lukuun hallinnoitavat osakkeet. Ranskassa osakkeenomistajan, jonka osuus ylittää 10 prosentin tai 20 prosentin rajan, tulee lisäksi antaa lausunto yhtiölle ja valvontaviranomaiselle yhtiötä koskevista aikeistaan seuraavan 12 kuukauden ajanjakson aikana. Saksassa liikkeeseenlaskijayhtiön tulee kolmen päivän sisällä liputusilmoituksen saatuaan julkistaa tieto sekä ilmoittaa tiedon julkaisemisesta valvontaviranomaiselle.

Isossa-Britanniassa liputusrajan alaraja on kolme prosenttia, jos kyseessä on Isossa-Britanniassa rekisteröity julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskija. Omistajan liputusraja kasvaa tällöin prosenttiyksiköittäin aina 100 prosenttiin asti. Ilmoitus on tehtävä kahden kaupankäyntipäivän kuluessa. Jos kuitenkin kohdeyhtiö on muu kuin kotimainen, on määräaika 4 päivää. Arvopaperien säilyttäjillä tai hallintarekisteröinnin hoitajilla ei ole liputusvelvollisuutta, jos osakkeisiin liittyvien äänioikeuksien käyttäminen on mahdollista ainoastaan kirjallisten tai elektronisten ohjeiden mukaisesti.

Valtio/ Liputus-raja % (65 % asti)	**3**	**5**	**10**	**15**	**20**	**25**	**30**	**33,33**	**50**	**55**	**60**	**65**
Ruotsi		x	x	x	x	x	x		x			
Tanska		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ranska		x	x	x	x	x		x	x			
Saksa	x	x	x	x	x	x	x		x			
Iso-Britannia		x	x	x	x	x	x		x			
Suomi		x	x	x	x	x	x		x			

Taulukko 1: Liputusrajat 65 prosenttiin asti

Valtio/ Liputus-raja % (66–100%)	**66,67**	**70**	**75**	**80**	**85**	**90**	**95**	**100**	**Ilmoitus-aika kaupan-käyntipäi-vissä**
Ruotsi	x					x		x	1 päivä
Tanska	x	x	x	x	x	x	x	x	2/4 päivää
Ranska	x					x	x	x	5 päivää
Saksa			x					x	välittömästi, viimeistään 4 päivän kuluessa
Iso-Britannia			x					x	2/4 päivää
Suomi	x								ilman aiheetonta viivästystä

Taulukko 2: Liputusrajat 66 prosentista alkaen

Sisäpiirirekisteri

Markkinoiden väärinkäyttödirektiivin mukaan liikkeeseenlaskijoiden johtohenkilöiden ja tarvittaessa näiden lähipiiriin kuuluvien henkilöiden on ainakin ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle kaikki omaan lukuunsa tekemänsä liiketoimet, jotka koskevat kyseisen liikkeeseenlaskijan osakkeita tai niihin liittyviä rahoitusjohdannaisia tai muita rahoitusvälineitä.

Mainitut tiedot toimitetaan Finanssivalvontaa vastaavalle viranomaiselle monissa jäsenvaltioissa. Esimerkiksi Ruotsissa sisäpiiriläinen toimittaa perustiedot liikkeeseenlaskijalle, joka toimittaa ne edelleen valvontaviranomaisen ylläpitämään rekisteriin. Sisäpiiriläinen toimittaa muutostiedot omistuksissa suoraan valvontaviranomaiselle. Ranskassa sisäpiiriläisen pitää tehdä ilmoitus omista ja lähipiirinsä liiketoimista liikkeeseenlaskijan rahoitusvälineillä viiden päivän kuluessa niiden toteutumisesta liikkeeseenlaskijalle ja

valvontaviranomaiselle. Sen sijaan Isossa-Britanniassa liikkeeseenlaskijan johdon ja tämän lähipiiriin kuuluvan on ilmoitettava liikkeeseenlaskijalle kaikki omaan lukuunsa tekemänsä liiketoimet liikkeeseenlaskijan rahoitusvälineillä neljän päivän kuluessa. Liikkeeseenlaskijan on vastaavasti tehtävä saamistaan tiedoista ilmoitus tiedotejakelijalle viipymättä ja viimeistään yhden kaupankäyntipäivän kuluessa ilmoituksen saannista. Nämä tiedot ovat muun muassa valvontaviranomaisen saatavilla.

Vaikutusvaltayhteisöt

Johtohenkilöiden arvopaperikauppoja käsittelevän komission kolmannen direktiivin mukaan rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijan organisaatiossa johtotehtävissä olevan henkilön lähipiiriin kuuluvalla henkilöllä tarkoitetaan myös vaikutusvaltayhteisöjä. Myös Ruotsissa, Tanskassa ja Isossa-Britanniassa sisäpiiriläisen lähipiiri muodostuu vaikutusvaltayhteisöistä. Ruotsissa vaikutusvaltayhteisöllä tarkoitetaan yhteisöä, josta sisäpiiriläisellä on vähintään 10 prosentin omistus tai äänivalta ja jossa hän lisäksi käyttää merkittävää vaikutusvaltaa.

Kaupparaportointi

Suomalaisen sijoituspalvelun tarjoajan ja ulkomaisen sijoituspalvelun tarjoajan Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen on raportoitava Finanssivalvonnalle kaikki säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteina olevilla rahoitusvälineillä sekä rahoitusvälineillä, joiden arvo riippuu tällaisesta rahoitusvälineestä, toteuttamansa liiketoimet viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä riippumatta siitä, missä liiketoimi toteutettiin.

Ruotsin arvopaperimarkkinalaissa säädetään kaupparaportoinnista. Säännökset vastaavat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin kaupparaportointia koskevia säännöksiä. Arvopaperimarkkinalain mukaan sijoituspalvelulaitos vastaa siitä, että tiedot sen toteuttamista liiketoimista ilmoitetaan valvontaviranomaiselle (*Finansinspektion*) mahdollisimman nopeasti ja viimeistään seuraavan arkipäivän aikana, jos liiketoimet koskevat rahoitusvälineitä, jotka on hyväksytty kaupankäynnin kohteiksi säännellyillä markkinoilla.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat kuitenkin soveltaa direktiivin mukaisia kaupparaportointivelvoitteita myös rahoitusvälineisiin, joita ei ole hyväksytty kaupankäynnin kohteiksi säännellyillä markkinoilla. Tämä mahdollisuus on Ruotsissa hyödynnetty muuttamalla Finansinspektionin sijoituspalvelutoiminnasta antamia määräyksiä ja tästä syystä myös monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä (*handelsplattform*) toteutetut ja OTC-johdannaisilla käydyt kaupat on raportoitava julkisen kaupankäynnin kohteina olevilla arvopapereilla toteutettujen liiketoimien lisäksi.

Komission täytäntöönpanoasetus N:o 1287/2006 määrittelee kaksi tilannetta, jotka mahdollistavat laajennetun raportointivelvollisuuden. Asetuksen mukaan jäsenvaltiot voivat edellyttää, että toimivaltaiselle viranomaiselle toimitettavaan, rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaiseen raportointiin on sisällyttävä tieto asiakkaista, joiden puolesta sijoituspalveluyritys on toteuttanut kyseisen liiketoimen. Mainitunlainen velvollisuus on sisällytetty Ruotsin arvopaperimarkkinalakiin, jonka mukaan raportin on sisällettävä tietoja, joilla tunnistetaan asiakas, jonka puolesta liiketoimi on toteutettu. Finansinspektionin sijoituspalvelutoiminnasta antamien määräysten mukaan sijoituspalveluyrityksen on pyynnöstä ilmoitettava liiketoimen viitenumero sekä asiakkaan asiakasnumero, nimi tai muu nimike, henkilötunnus, yritystunnus tai muu henkilöllisyysnumero ja osoite.

Tanskan arvopaperikauppalaissa säädetään arvopaperinvälittäjien kaupparaportointivelvollisuudesta. Arvopaperinvälittäjän, joka toteuttaa liiketoimen arvopapereilla (*værdipapir*), jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla (*reguleret marked*) Tanskassa, Euroopan talousalueella tai valtiossa, jonka kanssa Tanska on solminut finanssimarkkinoita koskevan sopimuksen taikka vaihtoehtoisella markkinapaikalla (*alternativ markedsplads*), on arvopaperikauppalain mukaan raportoitava tiedot liiketoi-

mesta mahdollisimman nopeasti ja viimeistään ennen asianomaisen markkinan sulkemisaikaa liiketoimea seuraavana päivänä. Arvopaperikauppalain arvopapereita koskevat säännökset soveltuvat myös moneen muuhun rahoitusvälineeseen tavanomaisten arvopaperien lisäksi.

Arvopaperikauppalain mukaan valvova viranomainen (*Finanstilsynet*) voi määrätä, että kaupparaportointivelvollisuus koskee myös arvopapereita, joita ei ole otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai vaihtoehtoisella markkinapaikalla. Finanstilsynetin kaupparaportoinnista antamassa asetuksessa (*bekendtgørelse om indberetning af transaktioner med værdipapirer*, 1189/2007) ei kuitenkaan ole tällaista määräystä.

Kaupparaportointiasetuksen mukaan raportin on sisällettävä asiakkaan nimi, jonka puolesta arvopaperinvälittäjä on suorittanut liiketoimen, sekä asiakkaan arvo-osuustilinumero (*depotnummer*). Tiedot on ilmoitettava, jos liiketoimi on suoritettu arvopapereilla, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla Tanskassa, Euroopan talousalueella tai valtiossa, jonka kanssa Tanska on solminut finanssimarkkinoita koskevan sopimuksen. Arvopaperinvälittäjän on ilmoitettava asiakkaan arvo-osuustilinumero ja nimi myös sen raportoidessa liiketoimista, jotka on toteutettu vaihtoehtoisella markkinapaikalla.

Saksassa kaupparaportoinnista säädetään arvopaperikauppalaissa. Sijoituspalveluyritysten sekä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai kolmannessa maassa toimiluvan saaneiden talletuspankkien ja sijoituspalveluyritysten, jotka tarjoavat rahoituspalveluja Saksassa sivuliikkeen kautta tai rajan yli, on raportoitava Saksan valvontaviranomaiselle (*Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht*, jäljempänä *BaFin*) kaikista rahoitusvälineillä tehdyistä liiketoimista, jos rahoitusvälineet on otettu kaupankäynnin kohteeksi järjestetyllä markkinalla (*organisierter Markt*) tai niillä käydään kauppaa saksalaisen pörssin säännellyllä markkinalla tai säännellyllä epävirallisella markkinalla (*Freiverkehr*). Kaupparaportointivelvollisuus ei siten koske yleisesti vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla toteutettuja liiketoimia, vaan ainoastaan liiketoimia, jotka on toteutettu erityisellä saksalaisen pörssin vaihtoehtoisella Freiverkehr-markkinapaikalla. Raportti on toimitettava BaFinille viimeistään liiketoimen toteuttamista seuraavana työpäivänä, pois lukien lauantait.

Raportointivelvollisuus koskee myös kotimaisia keskusvastapuolia ja yrityksiä, joiden kotipaikka on muussa kuin toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Raportointivelvollisuus koskee lisäksi yrityksiä, joiden kotipaikka on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, mutta vain siltä osin kuin ne käyvät kauppaa rahoitusvälineillä sellaisessa saksalaisessa pörssissä, jossa rahoitusvälineitä ei ole otettu kaupankäynnin kohteeksi järjestetyllä markkinalla eikä niillä käydä kauppaa säännellyllä markkinalla.

Raportin on sisällettävä jokaisesta liiketoimesta komission täytäntöönpanoasetuksen N:o 1287/2006 mukaiset tiedot. Niiden lisäksi raportin on sisällettävä arvo-osuustilin (*Depot*) haltijan (*Depotinhaber*) tai arvo-osuustilin tunniste (*Kennzeichen zur Identifikation*), jollei arvo-osuustilin haltijan itse tule laatia raporttia, sekä asiakkaan (*Auftraggeber*) tunniste silloin, kun asiakas ei ole myös arvo-osuustilin haltija.

BaFin on asetuksella (*Verordnung über die Meldepflichten beim Handel mit Wertpapieren und Derivaten,* 1995) antanut tarkempia säännöksiä raportin sisällöstä, luonteesta, laajuudesta ja muodosta sekä sallituista tietovälineistä ja lähetystavoista. Asetuksessa määritellyillä kotimaisilla obligaatioilla (*Schuldverschreibungen*), merkintäoikeuksilla (*Bezugsrechte*) ja joukkovelkakirjoilla (*Daueremissionen des Bundes*) käydyt kaupat voidaan laskea yhteen ja ilmoittaa yhdessä ja samassa päivittäisessä raportissa jokainen arvopaperilaji eriteltynä.

Isossa-Britanniassa valvontaviranomaisen valvontaa koskeva käsikirja (*Supervision Manual,* jäljempänä *SUP*) sisältää määräykset kaupparaportoinnista (*transaction reporting*). Yrityksen, joka tekee liiketoimen kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla (*regulated market*) tai määräyksenmukaisella markkinalla (*prescribed market*), on raportoitava tiedot liiketoimesta FSA:lle riippumatta siitä, onko liiketoimi tapahtunut mainituilla markkinoilla. Myös tiedot OTC-

johdannaisilla tehdyistä liiketoimista on ilmoitettava, jos johdannaisen arvo johdetaan tai on muutoin riippuvainen osakkeesta (*equity*) tai velkaliitännäisestä rahoitusvälineestä (*debt-related financial instrument*), joka on hyväksytty kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai määräyksenmukaisella markkinalla. Raportoitavat tiedot on ilmoitettava mahdollisimman pian ja viimeistään ennen liiketoimen toteutumispäivän jälkeisen työpäivän päättymistä. Raportissa on ilmoitettava liiketoimen toteuttaneen yrityksen yksilöintitiedot. Jos tämä yritys ei ole lopullinen asiakas, raportissa on lisäksi ilmoitettava yksilöllinen koodi, jonka perusteella voidaan yksilöidä asiakas, jonka puolesta liiketoimi on toteutettu.

Sijoituspalvelulaki ja asiakasvarat

Sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakasvarojen säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla. Asiakasvarojen säilyttämisessä ja käsittelyssä on erityisesti huolehdittava siitä, että sijoituspalveluyrityksen varat pidetään selkeästi erillään asiakasvaroista. Keskusvastapuoliselvityksen käyttöönotto ja siihen liittyneet lainsäädännön tarkistukset eivät muuttaneet asiakasvarojen sääntelyä.

Ruotsin uusi arvopaperimarkkinalaki säädettiin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä ja sillä kumottiin muun muassa sijoituspalvelutoiminnasta annettu laki (*Lag om värdepappersrörelse* 1991:981). Sijoituspalvelulaitoksen eli sijoituspalveluyrityksen, sijoituspalvelujen tarjoamiseen toimiluvan saaneen ruotsalaisen luottolaitoksen ja ulkomaisen yrityksen, joka harjoittaa sijoituspalvelutoimintaa ruotsalaisen sivuliikkeen kautta, on pidettävä asiakkaan rahoitusvälineet erillään sijoituspalvelulaitoksen omaisuudesta, jollei asiakas ole nimenomaisesti hyväksynyt jotain muuta. Kaupoista rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvussa säädetään tarkemmin toiselle kuuluvien rahoitusvälineiden hallinnasta.

Ruotsissa sijoituspalvelulaitosten on riittävin järjestelyin turvattava asiakkaan oikeudet ja pidettävä asiakasvarat erillään laitoksen omaisuudesta, jollei laitos ole luottolaitos tai jollei sillä ole oikeutta vastaanottaa oheispalveluna asiakasvaroja tilille sijoituspalvelutoiminnan helpottamiseksi. Sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen yrityksen, joka tilintekovelvollisena vastaanottaa varoja oheispalveluna, on välittömästi erotettava varat omista varoistaan.

Tanskassa sijoituspalveluyritysten toimintaan sovelletaan rahoitusalan yrityksistä annettua lakia (*lov om finansiel virksomhed* 2010:467). Lain mukaan sijoituspalveluyrityksellä (*investeringsselskab*) tarkoitetaan oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, jonka toiminta koostuu sijoituspalvelujen tarjoamisesta. Rahoitusalan yrityksen, jolla on lupa toimia arvopaperinvälittäjänä (*værdipapirhandler*), on turvattava asiakkaiden omistusoikeus heille kuuluviin varoihin ja rahoitusvälineisiin. Arvopaperinvälittäjän on myös suojattava asiakkaiden oikeuksia eikä se saa, ilman asiakkaan nimenomaista suostumusta, käyttää asiakkaan varoja (*midler*) ja rahoitusvälineitä (*instrumenter*). Yritys saa pitää asiakkaiden rahoitusvälineitä samalla tilillä (*samledepot*), jos se on kertonut yksittäiselle asiakkaalle tästä aiheutuvista oikeudellisista seurauksista ja mainittu asiakas on antanut suostumuksensa yhteissäilytykseen. Tanskassa Finanstilsynet on valtuutettu antamaan määräyksiä siitä, että yrityksellä on poikkeuksellisissa tilanteissa oikeus säilyttää sen omia ja asiakkaan omistamia rahoitusvälineitä samalla tilillä. Kuitenkin osakesalkkuja hoitavien yritysten on heti vastaanotettuaan asiakkaan varat talletettava ne erityiselle asiakasvarojen tilille (*kundekonto*) luottolaitoksessa (*kreditinstitut*), joka sijaitsee joko EU-jäsenvaltiossa tai sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Tanska on solminut finanssimarkkinoita koskevan sopimuksen.

Saksassa sijoituspalveluyrityksiin sovelletaan arvopaperikauppalakia, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksiä (*Wertpapierdienstleistungsunternehmen*) ovat luottolaitokset (*Kreditinstitute*), rahoituspalvelulaitokset (Finanzdienstleistungsinstitute) ja luottotoiminnasta annetun lain (*Gesetz über das Kreditwesen*, 1998) mukaiset yritykset, jotka tarjoavat sijoituspalveluja (*Wertpapierneben-dienstleistungen*) yksinään tai yhdessä sijoitusoheispalvelujen kanssa elinkeinotoiminnassa tai ammattimaisesti.

Sijoituspalveluyrityksen, joka ei ole luottolaitos, on viipymättä erotettava asiakkaan rahavarat yrityksen ja muiden asiakkaiden varoista erityiselle hallintatilille (*Treuhandkonten*), joka on luottolaitoksessa, keskuspankissa, hyväksytyssä rahamarkkinarahastossa tai toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai kolmannessa maassa toimiluvan saaneen talletuspankin (*Einlagenkreditinstitut*) tai arvopaperiyrityksen (*Wertpapierhandelsunternehmen*) saksalaisessa pankkitoimintaa (*Bankgeschäfte*) harjoittavassa sivuliikkeessä. Asiakkaan rahavarojen säilytys voidaan järjestää muulla tavalla vain asiakkaan nimenomaisella suostumuksella. Myös asiakkaan arvopaperit on viipymättä laitettava arvopaperisäilytykseen arvopaperisäilytystä harjoittavaan luottolaitokseen Saksassa tai ulkomailla. Sijoituspalveluyritys saa ainoastaan selkeästi määritellyin ehdoin, jotka asiakkaan on hyväksyttävä etukäteen, käyttää asiakkaan rahoitusvälineitä omaan tai toisen asiakkaan lukuun. Arvopaperisäilytystä koskevat yleiset säännökset ovat siitä annetussa laissa (*Gesetz über die Verwahrung und Anschaffung von Wertpapieren*, 1995). Luottolaitosten asiakasvarojen säilytykseen ja käyttöön sovelletaan erityisiä luottotoiminnasta annetun lain mukaisia säännöksiä.

Isossa-Britanniassa FSA:n käsikirja sisältää kaikki FSA:n rahoituspalveluja ja -markkinoita koskevan lain nojalla antamat määräykset ja ohjeet.

FSA:n käsikirjan asiakasvaroja käsittelevän osan (*FSA Handbook Client Assets Manual*, CASS) 6 luku sisältää määräykset asiakkaiden rahoitusvälineistä (*Custody rules*) ja 7 luku määräykset asiakkaiden rahavaroista (*Client money rules*). Määräyksiä sovelletaan yrityksiin (*firm*). Yrityksillä tarkoitetaan myös luonnollisia henkilöitä, joilla on oikeus harjoittaa säänneltyä toimintaa FSA:n myöntämän toimiluvan nojalla. Määräyksiä sovelletaan lisäksi toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai kolmannessa maassa toimiluvan saaneisiin yrityksiin niiden harjoittaessa säänneltyä toimintaa Isossa-Britanniassa.

Yrityksen, jolla on hallussaan asiakkaille kuuluvia rahoitusvälineitä (*safe custody assets*), on riittävin järjestelyin suojattava asiakkaiden omistusoikeus erityisesti yrityksen maksukyvyttömyystilanteen varalta ja sen estämiseksi, ettei asiakkaan rahoitusvälineitä käytetä yrityksen omaan lukuun muutoin kuin asiakkaan antamalla nimenomaisella suostumuksella. Niin ikään yrityksen, jolla on hallussaan asiakkaille kuuluvia rahavaroja (*client money*), on riittävin järjestelyin turvattava asiakkaiden oikeudet ja estettävä asiakkaiden rahavarojen käyttö yrityksen omaan lukuun.

FSA:n käsikirjan valvontaa koskevan osan (*FSA Handbook Supervision Manual*, SUP) mukaan tilintarkastajan on vuosittain raportoitava FSA:lle siitä, onko yritys noudattanut asiakkaiden rahoitusvälineiden ja rahavarojen suojaamista koskevia määräyksiä sekä ylläpitänyt riittäviä järjestelyjä määräysten noudattamiseksi. Tilintarkastajan on lisäksi raportoitava siitä, onko yritys noudattanut asiakkaan antamia vakuuksia (*collateral*) koskevia määräyksiä sekä ylläpitänyt riittäviä järjestelyjä määräysten noudattamiseksi.

Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

Arvopaperi- ja johdannaispörssitoiminnan luvanvaraisuus

Arvopaperi- ja johdannaispörssitoiminta on Suomessa toimiluvanvaraista. Pörssille ja sen toiminnalle asetetut edellytykset on kattavasti harmonisoitu Euroopan unionissa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin kansallisella täytäntöönpanolla. Euroopan talousalueella toimiluvan saanut arvopaperipörssi voi tarjota palveluja Suomessa, kun sille toimiluvan myöntäneen valtion toimivaltainen viranomainen on tehnyt asiasta ilmoituksen Finanssivalvonnalle. Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saanut arvopaperipörssi tarvitsee valtiovarainministeriön luvan, jotta arvopaperinvälittäjät ja muut henkilöt voivat osallistua suoraan tämän kaupankäyntiin. Suomessa viranomaisilla on niin sanottu jaetun toimivallan malli pörssin toimiluvan myöntämisessä ja valvonnassa. Valtiovarainministeriö on pörssin toimiluvan myöntävä viranomainen. Finanssivalvonta valvoo pörssin toimintaa.

Suomen jaetun viranomaistoimivallan malli vastaa myös eräiden muiden jäsenvaltioiden käytäntöjä.

Valtio	**Arvopaperipörssi** (yksi pörssi kustakin valtiosta)	**Toimilupaviranomainen**	**Valvonta-viranomainen**
Suomi	NASDAQ OMX	valtiovarainministeriö	Finanssivalvonta
Ruotsi	NASDAQ OMX	Finansinspektionen, joka on valtiovarainministeriön alainen organisaatio ja joka toimii ministeriön poliittisessa ohjauksessa	Finansinspektionen
Tanska	NASDAQ OMX	Finanstilsynet, joka on osa talous- ja kauppa-asioiden ministeriötä	Finanstilsynet
Iso-Britannia	LONDON STOCK EXCHANGE	Financial Services Authority (FSA). Valtiovarainministeriöllä on oikeus säätää määräyksiä ehdoista, jotka FSA:n tunnustaman sijoitus- tai selvitysyhteisön tulee täyttää jatkuvasti ollakseen oikeutettu säilyttämään yhteisön tunnustetun aseman.	FSA
Ranska	EURONEXT S.A.	valtiovarainministeri rahoitusmarkkinaviranomaisen suosituksesta	Autorité des marchés financiers (AMF)
Saksa	DEUTSCHE BÖRSE GROUP	osavaltion pörssivalvontaviranomainen	osavaltion pörssivalvontaviranomainen, Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin)

Taulukko 3: Viranomaistoimivalta

OECD-IOSCO -raportin, *Supervisory framework for markets* 1999, mukaan on tyypillistä, että osalla markkinoista on yksi toimivaltainen viranomainen, joka sääntelee ja valvoo arvopaperimarkkinoita, selvitysyhteisöjä ja markkinoiden osapuolia. Osalla markkinoista viranomaisten toimivallat ovat jakautuneet eri viranomaisten kesken. Raportin mukaan on tärkeää, että toimivallat ovat selkeästi eroteltu toisistaan kaikkien markkinaelementtien tehokkaaksi kattamiseksi, tarpeettomien kustannusten vähentämiseksi sekä nopean ja varman toiminnan takaamiseksi kriisitilanteissa.

IMF:n arvopaperimarkkinoiden sääntelyn vahvuuksia ja heikkouksia arvioivassa maailmanlaajuisessa työpaperissa (*Strengths and Weaknesses in Securities Market Regulation: A Global Analysis*) todetaan, että merkittävä tekijä terveesti kehittyville markkinoille on markkinoiden sääntely ja valvonta. IMF korostaa sääntelyviranomaisen selkeää toimivaltaa, riittävän itsenäistä asemaa, laillista auktoriteettiasemaa ja resursseja.

Arvopaperipörssillä on Suomessa oltava sen toimintaa koskevat säännöt, joiden vähimmäissisällöstä on säädetty lailla. Arvopaperipörssin säännöt vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö kuultuaan Finanssivalvontaa. Kansainvälinen vertailu osoittaa, että monissa maissa Finanssivalvontaa vastaava viranomainen vahvistaa arvopaperipörssin säännöt. Suomessa on katsottu, että arvopaperipörssitoimintaa koskevien sääntöjen tulee olla viranomaisvahvisteiset, jotta voidaan etukäteen varmistua niiden lainsäädännönmukaisuudesta ja siten edistää markkinoiden luottamusta. Esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa arvopaperipörssi toimittaa sääntömuutokset etukäteen viranomaiselle tiedoksi eikä niitä hyväksytä hallinnollisessa prosessissa toisin kuin Suomessa.

Valtio	**Säännöt vahvistava tai tiedoksi saava viranomainen**
Suomi	valtiovarainministeriö
Ruotsi	Finansinspektionen
Tanska	Finanstilsynet
Iso-Britannia	Financial Services Authority

Taulukko 4: Arvopaperipörssin säännöt vahvistava viranomainen

Suomessa voimassa olevaa sääntövahvistusmenettelyä on arvosteltu erityisesti siitä, että arvopaperipörssin sääntövahvistusmenettely on Suomea kevyempää Ruotsissa ja Tanskassa, joissa finanssivalvontaviranomaiset käsittelevät sääntömuutokset ja siltäkin osin vain jälkikäteen. Kyseiset viranomaiset ovat kuitenkin joko osa ministeriötä tai ministeriön poliittisen ohjauksen alaisena. Esimerkiksi Ruotsissa Finansinspektionen valmistelee lainsäädäntöä ja varmistaa siten julkisen vallan tavoitteiden toteutumista. Finanssivalvonta toimii Suomen Pankin yhteydessä, mutta sen päätöksenteko on lain mukaan itsenäistä ja poliittisesta ohjauksesta riippumatonta. Finanssivalvonnan itsenäinen asema vastaa kansainvälisiä suosituksia. Pohjoismaiden valvontaviranomaisten toimivallat eivät ole tämän vuoksi keskenään vertailukelpoisia.

Meklarilista

Voimassa olevan sääntelyn mukaan monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi tarjota arvopaperin liikkeeseenlaskijalle mahdollisuuden hakea arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi erityiselle meklarilistalle, jolla tarkoitetaan yhtiöiden ensilistautumiseen liittyvää niin sanottua vaihtoehtoista markkinapaikkaa. Meklarilista on rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin tarkoittama monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä. Sitä säännellään kevyemmin kuin säänneltyä markkinaa.

Lontoon pörssin Alternative Investment Market (AIM), Euronextin Alternext -markkina ja Deutsche Börsen ylläpitämä Entry Standard sekä Pohjoismaissa First North -markkinat ovat kansainvälisiä esimerkkejä vaihtoehtoisista markkinapaikoista. Likvideimpien osakkeiden kaupankäynti on keskittynyt monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä Chi-X:n, Turquoisen ja Burgundyn markkinoille. NASDAQ OMX Stockholm ylläpitää First North Sweden -markkinapaikkaa ja NASDAQ OMX Helsinki First North Finland -markkinapaikkaa.

Ruotsissa monenkeskistä kaupankäyntiä koskevissa säännöksissä ei ole eroteltu monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmästä meklarilistasääntelyä. Ruotsin arvopaperimarkkinalaissa on säädetty monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä noudatettavista yleisistä periaatteista. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän tulee toimia rehellisesti, oikeudenmukaisesti ja ammattimaisesti sekä yleisön luottamuksen arvopaperimarkkinoihin ylläpitävällä tavalla. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän sääntöjen tulee ol-

la puolueettomat ja niiden tulee soveltua yhdenmukaisesti kaikkiin kaupankäyntiin osallistuviin tahoihin. Toiminnan tulee olla läpinäkyvää. Sellaisella henkilöllä, joka täyttää kaupankäyntiosapuolelle asetettavat edellytykset, on oikeus päästä monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän kaupankäyntiosapuoleksi. Osapuolten tulee saada kaupankäyntiä koskevat oikeat tiedot nopeasti ja samanaikaisesti.

Tanskassa monenkeskisiä kaupankäyntijärjestelmiä koskeva sääntely on jaettu niin sanottuun yleiseen osaan ja vaihtoehtoisten markkinapaikkojen erityisosaan. Yleisen osan säännökset vastaavat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin monenkeskistä kaupankäyntiä koskevia säännöksiä. First North Denmark on vaihtoehtoinen markkinapaikka. Vaihtoehtoiselle markkinapaikalle voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi arvopaperi ainoastaan, jos liikkeeseenlaskija sitä pyytää ja jos arvopaperia ei ole otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla Tanskassa tai vastaavilla markkinoilla muissa maissa. Tanskan arvopaperimarkkinalain mukaan kaupankäynnin järjestäjän on laadittava säännöt liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuudesta.

Ison-Britannian valvontaviranomaisen FSA:n määräyskokoelmassa säädetään yksityiskohtaisesti muun muassa monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän *(investment exchange*) sääntöjen vähimmäissisällöstä. Ruotsin tavoin sääntöjen tulee sisältää vähintään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitetut avoimet ja ehdottomat säännöt sekä menettelyt puolueettomaan ja asianmukaiseen kaupankäyntiin, objektiiviset perusteet toimeksiantojen tehokkaaseen toteuttamiseen, sekä läpinäkyvät säännöt kaupankäynnin kohteeksi otettavista rahoitusvälineistä ja markkinapaikalle pääsystä.

Saksan arvopaperikauppalaissa säädetään monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöjen vähimmäissisällöstä. Säännöissä tulee olla määräykset muun muassa kaupankäyntiosapuolivaatimuksista, asianmukaisesta kaupan toteutuksesta ja hinnanmuodostuksesta, välttämättömän ja tarkoituksenmukaisen tiedon julkistamisesta ja rahoitusvälineistä, joilla voidaan käydä kauppaa. Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on julkistettava markkinahinta, määrä ja kaupankäyntiajankohta. Laissa on erikseen säännökset myös kaupankäynnin järjestäjälle ennen kaupankäyntiä aiheutuvista avoimuusvelvoitteista. Pörssilain (*Börsengesetz*) hinnanmuodostusta koskevia ja kaupankäyntiosapuolille asetettavia vaatimuksia sovelletaan soveltuvin osin myös monenkeskiseen kaupankäyntiin. Ostotarjoussäännöksiä (*Wertpapiererwerbs- und Übernahmegesetz*) sovelletaan vain kohdeyhtiöihin, joiden arvopapereilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla. Deutsche Börsen ylläpitämä markkinapaikka Entry Standard on vaihtoehtoinen markkinapaikka, jossa käydään kauppaa arvopapereilla, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteena säännellyillä markkinoilla.

Ranskassa monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisestä säädetään talous- ja rahoituslaissa (*Code monétaire et financier*). Järjestäjän on laadittava toimintaansa koskevat tasapuoliset ja avoimet säännöt, jotka sisältävät muun muassa objektiiviset kriteerit toimeksiantojen toteuttamiselle ja tasapuoliset ehdot kaupankäyntiosapuoleksi hyväksymiselle. Laissa säädetään lisäksi esimerkiksi ennen kauppaa ja kaupan jälkeen syntyvistä tiedonantovelvollisuudesta.

Valvontaviranomaisen (*L'Autorité des marchés financiers)* määräyskokoelmassa on määrätty erikseen vaihtoehtoisten markkinoiden sääntöjen vähimmäissisällöstä. Esimerkiksi NYSE Alternext on vaihtoehtoinen markkina. Valvontaviranomainen hyväksyy säännöt hakemuksesta. Säännöissä on määrättävä muista monenkeskisistä kaupankäyntijärjestelmistä poiketen määräävän aseman hankkimisen johdosta käytettävistä menetelmistä sekä liikkeeseenlaskijoiden ja osapuolten valvontamenetelmistä. Markkinan järjestäjän tulee raportoida päivittäin valvontaviranomaiselle kaupankäyntiosapuolilta saaduista markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia rahoitusvälineitä koskevista toimeksiannoista. Markkinoiden väärinkäyttöä koskevia valvontaviranomaisen määräyksiä sovelletaan vaihtoehtoisiin markkinoihin. Liikkeeseenlaskijat voivat NYSE Alternextin sääntöjen mukaan laatia tilinpäätöksensä joko kansallisen tilinpäätössääntelyn tai kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti.

Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä laki arvopaperitileistä

Säilyttäjän maksukyvyttömyys ja konkurssi

Säilyttäjän tulee yleisesti vertailumaissa varmistaa, että asiakkaan varat säilytetään erillään omista varoista. Ruotsissa säilyttäjän ja asiakkaan varojen erillääänpitovelvollisuus suojaa asiakkaan varoja säilyttäjän konkurssin yhteydessä. Jokaisen asiakkaan varat on suojattu 250 000 Ruotsin kruunuun asti siltä varalta, että säilyttäjä syyllistyy petokseen tai laiminlyö varojen erillääänpitovelvollisuuden. Sääntely perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 97/9/EY sijoittajien korvausjärjestelmistä.

Tanskassa sijoittajalla on oikeus yhteis- tai hallintatilille kirjattuihin osuuttaan vastaaviin arvo-osuuksiin säilyttäjän ja arvopaperikeskuksen maksukyvyttömyystilanteissa, jos arvo-osuuksien omistuksesta ei ole tätä ennen epäselvyyttä. Yksittäisen sijoittajan arvopaperiomaisuus on suojattu korvausjärjestelmällä aina 20 000 euroon asti selvitystilaan asettamispäivän markkina-arvosta.

Ranskassa valvontaviranomaisen sääntelyn mukaan tilinhoitajan on säilytettävä ja hoidettava arvo-osuuksia hyvin ja asianmukaisesti, vaikka käytännössä vastuuta voidaan rajoittaa sopimuksin. Säilyttäjän tulee varmistua siitä, että tilinhoitajan ja sijoittajan arvo-osuudet eivät sekoitu keskenään. Mahdollisissa katevajaus- ja maksukyvyttömyystilanteissa sijoittajien oikeudet pyritään toteuttamaan pro rata -menettelyä noudattaen. Yksittäinen sijoittaja saa suojaa arvo-osuuksilleen korvausjärjestelmällä aina 70 000 euroon asti.

Saksassa tallettajalla ei ole suoraa esinekohtaista oikeutta tallettamiinsa arvopapereihin. Tätä oikeutta pidetään kuitenkin lain mukaan esineoikeutena, joka on erotettava velvoiteoikeudellisista vaateista, joihin liittyy konkurssiriski. Kappalemääräinen osuusoikeus voidaan luovuttaa ja pantata vapaasti kuten yksinomaan tilijärjestelmässä toteutettava arvopaperitodiste. Tallettaja voi vaatia osuusoikeutensa osoittaman arvopaperimäärän erottamista yhteissäilytyksestä itselleen, jolloin hänelle annetaan samaan arvopaperilajiin kuuluvia arvopapereita. Jos yhteissäilytyksessä ei ole kirjanpidon osoittamaa määrää arvopapereita, tallettaja voi kieltäytyä toimittamasta arvopapereita. Talletuslaitos vastaa arvopaperien vajauksista, jotka ovat syntyneet sen toiminnasta johtuvista syistä. Arvopaperikeskuksen tai säilyttäjäpankin maksukyvyttömyystilanteessa sijoittajan varat jäävät konkurssipesän ulkopuolelle (niin sanottu yhden omistajan periaate). Rahastojärjestelyn kohteena olevien arvopaperien edunsaajan oikeus on ensisijainen edunvalvojan lailliseen omistusoikeuteen nähden, jolloin edunsaajana olevalla sijoittajalla on ensisijainen oikeus myös säilyttäjäpankin velkojiin nähden eivätkä kyseiset varat ole osa säilyttäjäpankin konkurssipesää. Sijoittajan korvausrahastosuoja on enintään 90 prosenttia sijoituksen arvosta ja joka tapauksessa korkeintaan 20 000 euroa.

Isossa-Britanniassa varat eivät kuulu säilyttäjän konkurssipesään, vaan sijoittajalla on yleensä oikeus vaatia arvopaperien toimittamista.

Hallinnolliset seuraamukset

Finanssivalvonnalla on oikeus määrätä hallinnollisia seuraamuksia valvottaville ja finanssimarkkinoilla toimiville laissa säädetyistä finanssimarkkinoita koskevien säännösten rikkomisesta. Hallinnollisia seuraamuksia ovat rikemaksu, julkinen huomautus, julkinen varoitus ja seuraamusmaksu.

Hallinnollisten seuraamusten rahamääräinen suuruus voi vaihdella huomattavasti eri jäsenvaltioiden välillä. Tämä on havaittavissa verrattaessa Suomen ja Ruotsin rahamääräisten seuraamusten ylärajaa. Taulukossa esitetyissä vertailumaissa rahoitusmarkkinoiden valvontaviranomaisten toimivaltuudet määrätä hallinnollisia seuraamuksia kohdistuvat valvottavina oleviin, kuten luottolaitoksiin, arvopaperimarkkinatoimijoihin ja vakuutusyhtiöihin.

Valtio	Hallinnollisen seuraamuksen yläraja oikeushenkilölle (€)
Iso-Britannia	ei ylärajaa
Ranska	100 000 000 €
Ruotsi	5 200 000 €
Saksa	1 000 000 € (arvopaperimarkkinatoimijat) 500 000 € (luottolaitokset) 150 000 € (vakuutusyhtiöt)
Suomi	200 000 €

Taulukko 5: Hallinnollisten seuraamusten euromääräiset ylärajat

Lisäksi Euroopan arvopaperimarkkinavalvojien komitean (*Committee of European Securities Regulators*), jäljempänä *CESR*, markkinoiden väärinkäyttödirektiiviä koskevissa tutkimuksissa on käynyt ilmi, että sama teko saattaa olla osassa jäsenvaltioista rangaistavaa hallinnollisin seuraamuksin ja osassa rikosoikeudellisin rangaistuksin. Viranomaisilla ei myöskään ole käytössään yhdenmukaista seuraamusvalikoimaa.

Valtio	Hallinnollinen seuraamus (sisäpiirintiedon väärinkäyttö)	Vankeus (sisäpiirintiedon väärinkäyttö)	Sakko ja muut seuraamukset (sisäpiirintiedon väärinkäyttö)	Hallinnollinen seuraamus (markkinamanipulaatio)	Vankeus (markkinamanipulaatio)	Sakko ja muut seuraamukset (markkinamanipulaatio)
Iso-Britannia	rajoittamaton	max 7 vuotta	rajoittamaton	rajoittamaton	max 7 vuotta	rajoittamaton
Ranska	max 1,5 milj. € tai 10*hyöty	max 2 vuotta	vähintään tuotto, enintään 1,5 milj. € tai 10*hyöty	max 1,5 milj. € tai 10*hyöty	max 2 vuotta	vähintään tuotto, enintään 1,5 milj. € tai 10*hyöty
Ruotsi		max 4 vuotta	-		max 4 vuotta	-
Saksa	-	max 5 vuotta	rajoittamaton rikoshyödyn menetys	max 1 milj. €	max 5 vuotta	rajoittamaton
Suomi	luonnollinen hlö 100–10 000 €, oikeushlö 500–200 000 €	max 4 vuotta	yhteisösakon enimmäismäärä 850 000 €, konfiskaatio	luonnollinen hlö 100–10 000 €, oikeushlö 500–200 000 €	max 4 vuotta	yhteisösakon enimmäismäärä 850 000 €, konfiskaatio
Tanska	-	max 4 vuotta	-	-	max 4 vuotta	-

Taulukko 6: Hallinnollisten ja rikosoikeudellisten seuraamusten tasoja

Vertailusta käy ilmi, että hallinnollisten ja rikosoikeudellisten seuraamusten taso vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioittain. Keskeisimpiä vertailumaita ovat Iso-Britannia, Ranska ja Saksa sekä lähivaltioista Ruotsi. Kaikissa mainituissa valtioissa seuraamusjärjestelmä on merkittävästi ankarampi kuin Suomessa. Lisäksi, toisin kuin Suomessa, hallinnollisten seuraamusten suuruus on monissa jäsenvaltioissa osin sidoksissa tekijän saamaan hyötyyn. Suomessa Finanssivalvonta on määrännyt muutamia hallinnollisia seuraamuksia vuodessa, eikä vielä toistaiseksi yhtään seuraamusmaksua.

Väärinkäyttöepäily/vuosi	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
Sisäpiirintiedon väärinkäyttö	24	28	24	18	29	45	27	37	27
Kurssi-manipulaatio	11	11	12	6	10	5	11	17	11
Tiedonanto-velvollisuus	30	18	21	13	21	12	12	16	25
Muut	-	-	4	4	2	3	12	4	7
Tutkintapyyntö poliisille	6	7	5	1	3	2	5	-	3
Rikemaksu	-	-	-	-	-	-	14	-	1
Julkinen huomautus	-	-	-	2	-	1	1	5	3
Julkinen varoitus	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Seuraamusmaksu	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Taulukko 7: Finanssivalvonnan tapauskäytäntöä eri väärinkäyttönimikkeillä

Ruotsissa Finansinspektionenin tapauskäytäntö eräille väärinkäyttönimikkeille on alla kuvatun taulukon mukainen. Ruotsissa mainitut väärinkäytökset ovat rangaistavia vain rikosoikeudellisesti, joten asioiden tutkinnan suorittaa Finansinspektionenin sijaan Ekobrottsmyndigheten. Alla olevat luvut kuvastavat Ekobrottsmyndighetenille tehtyjen ilmoitusten määrää.

Väärinkäyttöepäily/vuosi	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**
Sisäpiiririkos (Misstänkt insiderbrott)	60	129	110	98	22	108
Markkinamanipulaatio (Misstänkt otillbörlig marknadspåverkan)	33	60	190	161	22	192
Sisäpiirintiedon ilmaisukiellon rikkominen (Misstänkt obehörigt röjande av insiderinformation)	2	2	4	1	2	1
Epäilyttäviä liiketoimia koskevan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti (Misstänkt utebliven rapportering)	4	-	-	2	-	-

Taulukko 8: Finansinspektionenin tapauskäytäntöä eri väärinkäyttönimikkeillä

2.3 Nykytilan arviointi

2.3.1 Markkinoiden kehitys arvopaperimarkkinalain säätämisen jälkeen

Suomen rahoitusmarkkinoiden pankkikeskeisyys väheni 1980-luvun loppupuolella, kun markkinoiden säännöstelyä purettiin. Samalla arvopaperimarkkinoiden merkitys vähitellen kasvoi. Säännöstelyn aikaan pankkitalletukset ja valtion joukkovelkakirjalainat hyötyivät verottomuudesta ja samalla pankkien luotonannon korkoa rajattiin keskikorkosääntelyllä, mikä piti keskimääräiset lainakorot kohtuullisina. Yritysten kannalta oman pääomanehtoinen rahoitus oli kallista, ja pääasiallisten sijoittajien eli kotitalouksien kannalta verottomat talletukset olivat houkuttelevin sijoituskohde.

Korkosäännöstelyn ja pääomanliikkeiden vapauttaminen antoivat selvän impulssin myös arvopaperimarkkinoille, sillä ulkomailta virrannutta pääomaa sijoitettiin myös osakkeisiin. Helsingin Pörssi koki saman kohtalon kuin koko talous 1990-luvun alun laman seurauksena, sillä pörssikurssit laskivat alle puoleen lamaa edeltäneeltä tasolta.

Arvopaperimarkkinoiden kasvuedellytykset paranivat merkittävästi talouden käännyttyä nousuun. Yritysten kasvaneen rahoitustarpeen lisäksi arvopaperimarkkinoihin vaikuttivat merkittävästi pankkitalletusten verottomuuden päättyminen ja ennen kaikkea siirtyminen yritysverotuksessa *avoir fiscal* -malliin, mikä paransi huomattavasti oman pääomanehtoisen rahoituksen asemaa vieraan pääomanehtoiseen rahoitukseen verrattuna.

Varsinainen osakemarkkinoiden kulta-aika koettiin Suomessa, kuten muuallakin, viime vuosituhannen loppupuolella. Uuden teknologian johdosta vanhojen talouden lainalaisuuksien, kuten inflaation ja tuotantokapeikkojen yhteyden, oletettiin olevan historiaa. Helsingin Pörssiin virtasi sekä rahaa että uusia teknologiayrityksiä. Vuoden 1998 lopusta vuoden 2002 alkukesään pörssikurssit yli kolminkertaistuivat osakeindeksillä mitattuna. Paluu arkeen kuplan puhkeamisen jälkeen oli kuitenkin karu. Pörssikurssit alenivat kolmasosaan vuoden 2002 loppuun mennessä.

Rahoitusmarkkinat ovat kansainvälistyneet voimakkaasti viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana ja sitä kautta myös yritysten rahoitusmahdollisuudet ovat monipuolistuneet. Vaihdantakelpoisten arvopaperien kaupankäynnin tarkoituksena voi olla sekä lyhytaikaisen että pitkäkestoisen rahoituksen hankkiminen. Johdannaisten kaupankäynnillä pyritään vähentämään arvopaperien hintakehitykseen liittyvää negatiivista riskiä tai hyötymään arvopaperien hinnan muutoksista.

Arvopaperimarkkinoiden toiminta voidaan jakaa ensi- ja jälkimarkkinoihin. Ensimarkkinoilla rahoitus on usein oman pääoman ehtoista, jolloin rahoitukseen liittyy usein yrityksen tavoite laajentaa omistuspohjaansa. Oman pääomanehtoisen rahoituksen hankinta toteutetaan laskemalla liikkeeseen osakkeita tai muita osuuksia. Joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlasku on merkittävä vieraan pääomanehtoisen rahoituksen muoto. Jälkimarkkinoilla kaupankäynnin kohteena ovat arvopaperit, jotka on laskettu liikkeeseen ensimarkkinoilla.

Vaikka arvopaperimarkkinoiden käytännöt ovat muuttuneet viimeisen kymmenen vuoden aikana lähes täysin, markkinoiden tehtävät ovat edelleen samat. Pääomamarkkinat ovat kehittyneet Suomessa voimakkaan rakennemuutoksen seurauksena. Teknologia- ja palvelupainotteinen teollisuus on aiheuttanut paineita myös pääomamarkkinoiden kehittämiseen, jonka kriittisen pisteen on analysoitu olevan yritysten toiminnan laajentamisessa ja investoinneissa kohti kansainvälistä yritystoimintaa. Pääomasijoittajat hankkivat rahoituksen esimerkiksi luottolaitoksilta, eläkerahastoilta, eläkevakuutusyhtiöiltä, vakuutusyhtiöiltä, julkiselta sektorilta ja yrityksiltä. Talouskriisin aikana aiempaa useampi yritys on hakenut rahoitusta kansallisilta pääomamarkkinoilta.

Aiemmin eristäytyneet ja kansallisesti säännellyt markkinat ovat nykyään globaalit. EU-sääntelyn tuloksena markkinoiden pelisäännöt on harmonisoitu ja markkinoille on saatu aikaan kilpailua. Teknologinen kehitys puolestaan on alentanut arvopaperien ostamisen ja myymisen kustannuksia kilpailun lisääntymisen kautta ja vapauttanut sijoittajat ajasta ja paikasta.

Suomessa erityisesti listattujen kasvuyritysten määrä on vähäinen muihin Pohjoismaihin verrattuna. Suomessa tyypillistä on ollut se, ettei kasvuyrityksiä listata pörssiin, vaan ne joko myydään ulkomaille tai pääomasijoittajille. Lisäksi suuri osa potentiaalisista kasvuyrityksistä ei kasva odotusten mukaisesti, vaan yrityksissä tyydytään saavutettuun asemaan. Kansakuntien tulevaisuuden menestys perustuu kuitenkin pitkälti kotimaisten yritysten kasvuun. Tämän vuoksi myös lainsäädännöllä tulee pyrkiä poistamaan esteitä, jotka vaikeuttavat kasvuyritysten pääomanhankintaa ja yritysten listautumista. Keskeistä on tällöin se, etteivät listautumis- ja listallaolokustannukset ole kohtuuttoman suuret saatavaan hyötyyn nähden, ja ettei lainsäädännöllä anneta tarpeettomia etuja listaamattomille yrityksille. Pienten ja keskisuurten listattujen tai listautumista harkitsevien yritysten oman pääoman hankinta perustuu suurelta osin kotimaisiin sijoittajiin, koska yritykset ovat liian pieniä ja tuntemattomia ollakseen ulkomaisten sijoittajien pääomantarjonnan kohteina. Kotimaisten institutionaalisten sijoittajien vähäisyyden ja niiden sijoituksiin liittyvien lainsäädännöllisten rajoitteiden vuoksi on tärkeää, että kotitalouksien sijoituskäyttäytyminen suuntautuisi nykyistä enemmän osakesijoituksiin. Koska erityisesti kotitalouksien sijoituksiin liittyy niin sanottua kotimarkkinaharhaa, uusista osakesijoituksista valtaosa suuntautuisi kotimaisiin yrityksiin. Samalla se lisäisi yritysten oman pääomanehtoisen rahoituksen tarjontaa.

Kansainvälisillä suuryrityksillä ei ole yleensä ongelmia vieraan tai oman pääoman saannin kanssa. Näiden yritysten vaatimukset arvopaperimarkkinoihin ovat toiset kuin listautumista harkitsevilla yrityksillä. Suuryritysten kannalta arvopaperimarkkinoiden tulee olla tehokkaat, globaalit ja tasapuolisesti säännellyt. Sillä ei juuri ole merkitystä, millä markkinapaikalla osakkeelle käydään kauppaa, kunhan kaikilla sijoittajilla on mahdollisuus osallistua kaupankäyntiin.

Finanssikriisi on kuitenkin paljastanut, että kansainvälistymisestä huolimatta arvopaperi- ja pääomamarkkinat ovat viime kädessä kansalliset. Suomessa julkisen kaupankäynnin kohteena olevista osakkeista noin 40 prosenttia oli ulkomaalaisomistuksessa marraskuussa 2011, kun vielä vuoden 2008 alussa ulkomaalaisomistuksen määrä oli noin 60 prosenttia. Muutos osoittaa, että markkinahäiriötilanteissa ja laskusuhdanteissa Suomen kaltaisilta reuna-alueen pienemmiltä markkinoilta vetäydytään herkemmin. Piirre korostaa suomalaisten sijoittajien merkitystä. Ennen talouskriisiä rahoitusmarkkinoiden rajat ylittävien yrityskauppojen maailmanlaajuinen määrä oli noin 40 prosenttia kaikista yrityskaupoista. Onkin tärkeää, että Suomessa on myös tulevaisuudessa toimivat ja tehokkaat arvopaperimarkkinat. Markkinoiden toimivuuden parantamiseen pyritään osaltaan kotimaista ja EU-sääntelyä uudistamalla.

Luottolaitosten lisääntyvä sääntely ja sen kiristyminen tulevat korostamaan jatkossa arvopaperimarkkinoiden roolia Euroopassa. Eurooppalaisen joukkovelkakirjamarkkinan rooli rahoituksen saatavuudessa on perinteisesti ollut suhteellisen pieni verrattuna Yhdysvaltoihin, ja vieras pääoma on hankittu perinteisesti pankkisektorilta. Luottolaitosten kiristyvät pääomavaatimukset tulevat nostamaan rahoituksen hintaa, ja on nähtävissä, että rahoituksen hankinta siirtyy jatkossa yhä enemmän arvopaperimarkkinoille. Tämä korostaa tarvetta hyvin toimiville arvopaperimarkkinoille kotimaassa.

Ulkomaalaisten lisääntynyt kiinnostus suomalaisten yritysten osakkeita kohtaan on saanut myös ulkomaiset välittäjät kiinnostumaan Suomen markkinoista. Muutama vuosi sitten etävälittäjien markkinaosuus Helsingin Pörssissä tehdyissä kaupoissa oli selvästi yli puolet. Samalla välittäjien lukumäärä alkoi kasvaa. Tällä hetkellä Helsingin Pörssissä toimii yli 60 välittäjää, joista osa on keskittynyt vain internet- ja algoritmikaupankäyntiin.

Kun monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät alkoivat toimia pörssien rinnalla kaupankäyntipaikkoina, etävälittäjien kauppoja siirtyi niille toimijoille, jotka pystyvät tarjoamaan asiakkailleen edullisempaa ja nopeampaa kaupankäyntiä. Esimerkiksi parin viime vuoden aikana yli neljäsosa Helsingin Pörssin vaihdosta on siirtynyt monenkeskisiin kaupankäyntijärjestelmiin.

Suomen arvopaperimarkkinat ovat voimakkaasti riippuvaisia kansainvälisten markkinoiden kehityksestä. Ensimarkkinoiden ja markkinapaikkojen sääntely on Euroopan

unionissa jo pitkälle harmonisoitu. Kansainvälistyminen ja integraatio lisäävät sekä harmonisoinnin että tehostamisen tarvetta lähitulevaisuudessa erityisesti markkinapaikkojen toiminnassa ja selvitystoiminnan sääntelyssä. Tulevaisuudessa myös verotuksen harmonisointiin tullee Euroopan unionissa enemmän paineita osana tavoiteltua markkinatehokkuutta. Kansainvälisesti käytössä olevan arvopaperien moniportaisen hallinnan järjestelmän salliminen myös suomalaisille sijoittajille poistaisi kilpailuhaittoja ja laajentaisi kotimaisten liikkeeseenlaskijoiden omistuspohjaa. Myös Eurojärjestelmän Target2-Securities -selvitysalustalla, jota eri maiden arvopaperikeskukset tulevat vuodesta 2015 tai 2016 alkaen käyttämään arvopaperikauppojen keskuspankkirahassa tehtävään selvitykseen, olisi mahdollisesti saavutettavien tehokkuushyötyjen näkökulmasta tärkeää, että myös suomalaisten sijoittajien arvopapereita voitaisiin hallintarekisteröidä ja säilyttää moniportaisesti.

Järjestelmä- ja teknologiaratkaisuilla on siten suuri merkitys arvopaperimarkkinoilla. Arvopaperien välitys-, selvitys- ja säilytyskustannusten alentamispaineet johtavat rakennemuutoksiin, jotka koskevat myös Suomen arvopaperimarkkinoita. Tietojärjestelmäinvestoinnit ovat pienemmille toimijoille raskaampia eivätkä ne yleensä pysty saavuttamaan vastaavia suuruuden etuja liiketoiminnassaan. Suomen arvopaperimarkkinoiden menestys on ollut voimakkaasti riippuvainen muutamasta keskeisestä pörssiosakkeesta.

Tulevaisuudessa Suomessa sijoituspalveluja todennäköisesti tarjoavat yhtäältä ryhmä pieniä ja keskisuuria paikallisia tai alueellisia toimijoita sekä toisaalta lukuisat suuret kansainväliset toimijat. Julkisen kaupankäynnin kohteina olevien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita on Suomessa suhteellisesti vähän ja ne ovat enenevässä määrin eurooppalaisittain markkina-arvoltaan pieniä ja keskisuuria yhtiöitä. Arvopaperikauppa jakaantunee pörssin ja vaihtoehtoisten markkinapaikkojen kesken, ja todennäköisesti merkittävä osa kaupankäynnistä siirtyy monenkeskisiin kaupankäyntijärjestelmiin.

Suomi ikääntyy ja vaurastuu. Arvopaperimarkkinat tarjoavat väylän pitkäaikaissäästämiselle ja sijoitustuotteiden vaihdannalle. Rahoitusmarkkinoiden kehittymisellä ja innovaatioilla voidaan vaikuttaa välillisesti myös kansantalouteen ja talouskasvuun.

2.3.2 Arvopaperimarkkinalainsäädännön nykytilan arviointia

Arvopaperimarkkinalaki

Lakitekninen laatu, soveltamisala ja rakenne

Voimassa oleva arvopaperimarkkinalaki on soveltamisalaltaan vaikeasti ymmärrettävä ja rakenteeltaan pirstaleinen, laaja kokonaisuus. Laki sisältää runsaasti vaikeaselkoisia viittauksia eivätkä sen käsitteistö, määritelmät ja kirjoitustapa ole yhdenmukaisia. Lain teknisen laadun parantaminen vaatii sen kokonaan uudelleenkirjoittamista, jolloin monet havaitut puutteet voidaan poistaa ja kokonaisuudistuksen tavoitteet saavuttaa.

Sekä lain kotimaista että kansainvälistä soveltamisalaa olisi selvennettävä, erityisesti kansainväliset rajat ylittävät tilanteet paremmin huomioon ottaen. Myös lain yksittäisten säännösten soveltamisalat tulisi esittää nykyistä kohdennetummin. Niin ikään arvopaperimarkkinalain suhdetta muihin lakeihin, kuten kuluttajansuojalakiin ja osakeyhtiölakiin olisi selvennettävä.

Sääntelyn selkeyttäminen edellyttää myös, että EU-direktiiveistä lähtöisin olevia käsitteitä, kuten säännelty markkina ja rahoitusväline, käytettäisiin johdonmukaisesti arvopaperimarkkinalaissa ja muussa arvopaperimarkkinoita koskevassa lainsäädännössä. Kattavan EU-harmonisoinnin ja suoraan sovellettavien lukuisien asetuksien johdosta puhtaasti kansallisia käsitteitä tulisi välttää siinä määrin kuin mahdollista, jotta lainsäädännön selkeys ja ymmärrettävyys turvattaisiin paremmin.

Arvopaperimarkkinalainsäädännön rakenteen selkiyttäminen on tarpeellista muun muassa siksi, että eri toimijoita koskevat yhden kokonaisuuden muodostavat säännökset ovat nyt hajallaan monessa eri laissa. Esimerkiksi pörssitoimintaa ja selvitystoimintaa koskeva sääntely on nyt hajautunut useaan lakiin samoin kuin sijoituspalvelujen tarjoamista koskevat säännökset. Kansainvälisen vertailun

perusteella on todettu lakirakennetta koskevan päätöksen olevan viime kädessä tarkoituksenmukaisuuskysymys, jossa on otettava huomioon paitsi tavoite sääntelyn selkeydestä ja ymmärrettävyydestä myös rakenteen ajallinen kestävyys ja joustavuus muuttuvissa olosuhteissa.

Arvopaperimarkkinalain sisällä eri asiakokonaisuuksia tai toimijoita koskevat säännökset tulisi ryhmitellä loogisemmin jakamalla esimerkiksi esitteet ja tiedonantovelvollisuus kokonaan omiksi osikseen. Niin ikään arvopaperimarkkinalainsäädännön monitasoisuutta ja osittaista päällekkäisyyttä tulee pyrkiä kehittämään selkeämmäksi ja johdonmukaisemmaksi.

Esitteet

Esitteitä koskeva sääntely on suhteellisen hiljattain tapahtuneen esitedirektiivin täytäntöönpanon johdosta hyvällä tasolla eikä siinä ole merkittäviä puutteita. Esitteitä koskeva sääntely on voimakkaasti harmonisoitua EU-jäsenvaltioissa ja siten kansallista liikkumavaraa on suhteellisen vähän. Kansallisia esitteitä koskevan laatimisvelvollisuuden alarajaa nykyisestä 100 000 eurosta olisi kuitenkin hyvä nostaa, jotta myös pienemmät toimijat voisivat tarjota arvopapereita tiettyjen edellytysten täyttyessä ilman esitettä. Lisäksi eräitä esitedirektiivin sallimia kansallisia valinnanmahdollisuuksia olisi otettava lakiin esitteiden hyväksymiseen liittyvän hallinnollisen taakan vähentämiseksi.

Tiedonantovelvollisuus

Liikkeeseenlaskijoiden ja eräiden muiden tahojen tiedonantovelvollisuudesta arvopaperimarkkinoille säädetään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvussa. Tiedonantovelvollisuutta koskeva yksityiskohtainen sääntely jaetaan vakiintuneesti tiedonantovelvollisuuteen ensimarkkinoille esitteen muodossa sekä tiedonantovelvollisuuteen jälkimarkkinoille jatkuvan ja säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kautta. Lisäksi huomattavien omistusosuuksien ilmoittamista koskeva liputussääntely on keskeinen osa säänneltyihin markkinoihin liittyvää markkina-avoimuutta. Sääntely koskee pääasiassa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita sekä tällaisten arvopaperien liikkeeseenlaskijoita. Monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä hakemuksesta kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskee kuitenkin jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta koskeva yleissäännös.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luku perustuu suurelta osin EU-säädöksiin. Tiedonantovelvollisuussääntelyä on pidetty toimivana lukuun ottamatta eräitä epätyydyttäviä kansallisia sääntelyvalintoja. Liikkeeseenlaskijan säännöllistä ja jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta koskeva sääntely oli keskeisiltä osiltaan voimassa arvopaperimarkkinalaissa jo ennen avoimuus- ja markkinoiden väärinkäyttödirektiivien täytäntöönpanoa. Sääntelyä on kuitenkin direktiivien täytäntöönpanon yhteydessä jouduttu mukauttamaan EU-säädöksiin.

Muutostarpeita kohdistuu ennen kaikkea neljännesvuosikatsausten laatimista koskevaan pääsääntöön sekä osavuosikatsauksissa annettavaan arvioon tulevaisuudennäkymistä. Molempien on esitetty nostavan listautumiskynnystä ja hallinnollisia kuluja sekä heikentävän suomalaisen markkinan kilpailukykyä. Molemmat kansalliset säännökset on säädetty sijoittajien informaationtarpeen kannalta hyödyllisinä ja hyvään sijoittajainformaatioon ohjaavina.

Eräitä uudistamistarpeita on nähty olevan myös liputusta koskevissa säännöksissä, jotta ne olisivat mahdollisimman paljon avoimuusdirektiivin ja keskeisten vertailumaiden tekemien sääntelyvalintojen mukaisia. Siten avoimuusdirektiivin sallima poikkeus luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kaupankäyntivaraston liputusvelvollisuudesta tulisi panna täytäntöön. Sen sijaan rahoitusvälineiden hankintaa koskeviin järjestelyihin liittyvä liputusvelvollisuus on perusteltua säilyttää kansallisesti laajempana kuin avoimuusdirektiivi edellyttäisi, sillä näiden järjestelyjen merkitys kansainvälisilläkin arvopaperimarkkinoilla on kasvanut. Avoimuusdirektiivin muutos vuonna 2012 tulee komission ehdotuksen toteutuessa laajentamaan EU-sääntelyn tältä osin lähelle kansallista sääntelyämme. On myös tuotu esiin, että liputusil-

moituksen tekemistä ja kohdeyhtiötä koskevan liputusilmoituksen julkistamista koskevat määräajat ovat direktiivin sallimia enimmäisaikoja lyhyemmät. Edellä mainittu komission ehdottama direktiivin muutos merkitsee myös sitä, että direktiivi muuttuu maksimiharmonisoinniksi, jolloin kansallinen sääntely on joka tapauksessa arvioitava uudelleen.

Eräitä avoimuusvelvoitteita liittyy laissa liikkeeseenlaskijan omilla osakkeillaan tekemiin kauppoihin. Kaupat on ilmoitettava pörssille, jonka on julkistettava ne markkinoille. Kansallinen säännös, jonka mukaan liikkeeseenlaskijan on julkistettava omien osakkeiden hankinnan aloittamisaikomus viikkoa ennen ostojen aloittamista, on tarpeen kumota, sillä tietoa ei pidetä markkinoiden kannalta enää tarpeellisena. Liikkeeseenlaskijan on edelleen julkistettava yhtiökokouksen päätös - käytännössä päätös valtuutuksesta hallitukselle - omien osakkeiden ostamisesta ja myymisestä. Liikkeeseenlaskijan velvollisuus edelleen ilmoittaa kaupat omilla osakkeilla asianomaiselle säännellylle markkinalle, joka julkistaa ne markkinoille, on sen sijaan edelleen tarpeen säilyttää laissa. Sijoittajien kannalta tieto liikkeeseenlaskijan aktiivisuudesta omien osakkeiden kaupoissa on merkityksellistä.

Pörssitoiminta ja monenkeskinen kaupankäynti

Arvopaperipörssiä ja monenkeskistä kaupankäyntiä koskevaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain sääntelyä pidetään pääosin riittävänä ja toimivana. Johdannaispörssitoimintaa koskeva erillisessä optiokauppalaissa oleva sääntely on kuitenkin syytä yhdistää arvopaperipörssitoimintaa koskevan sääntelyn kanssa, sillä molemmissa on kyse rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitetun säännellyn markkinan ylläpitämisestä. Samalla johdannaispörssitoimintaa koskevaa varsin yksityiskohtaista sääntelyä on syytä keventää vastaamaan paremmin direktiivin yleisluontoisempaa sääntelyä. Pörssikaupankäynnin keskeyttämistä koskeva sääntely on syytä uudistaa vastaamaan paremmin direktiiviä ja sen tavoitteita.

Erilaisia markkinapaikkoja tulee tasapuolisten kilpailuedellytysten johdosta säännellä mahdollisuuksien mukaan yhteneväisesti, mikä on myös rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin tavoitteen mukaista. Nykysääntelyä pidetään kuitenkin riittävänä tavoitteen toteutumisen näkökulmasta. Kansallisesta käsitteestä julkinen kaupankäynti tulisi niin ikään luopua ja siirtyä käyttämään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaista termiä säännelty markkina.

Arvopaperipörssi ja arvopaperikeskus ovat Suomen arvopaperimarkkinoiden infrastruktuurissa erittäin merkittäviä toimijoita. Kun arvopaperimarkkinoita koskevan sääntelyn valmistelu ja arvopaperimarkkinoiden valvonta siirtyy eräiltä osin Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, ja tämä sääntely ja viranomaisen päätökset voivat tapauskohtaisesti olla ristiriidassa Suomen lainsäädännön tai Suomessa noudatetun itsesääntelyn kanssa, ei voimassa olevaan viranomaisten kansalliseen toimivaltajakoon tai toimilupa- ja sääntövahvistusprosessiin ole perusteltua tehdä merkittäviä muutoksia. Teknisten tai vähämerkityksellisten pörssin sääntömuutosten vahvistusprosessia tulisi kuitenkin keventää.

Arvopaperien selvitys- ja säilytystoiminta

Arvopaperikeskus toimii Suomessa selvitysyhteisönä. Arvopaperien selvitystoiminta, toisin sanoen arvopaperikaupoista johtuvien velvoitteiden määritys ja toteutus, on jakautunut siten, että suurten ja keskisuurten liikkeeseenlaskijoiden Suomessa liikkeeseen laskemat arvopaperit määritetään keskusvastapuolessa Suomen rajojen ulkopuolella. Vain pienten liikkeeseenlaskijoiden arvopapereilla käytävästä kaupasta johtuvat velvoitteet määritetään Suomessa. Arvopaperikauppojen toteutus tapahtuu kuitenkin aina Suomessa. Voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa säädetään sekä suomalaisten että ulkomaisten selvitysyhteisöjen toiminnasta. Ulkomaisia selvitysyhteisöjä koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.2.2010. Selvitysyhteisöjen toimintaa koskevaa sääntelyä on arvioitava myöhemmin käynnistettävässä erillisessä lainsäädäntöhankkeessa, kun Euroo-

pan parlamentin ja neuvoston asetus OTC-johdannaissopimuksista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä tulee voimaan.

Arvopaperikeskuksen toimintaa koskeva sääntely arvopaperimarkkinalaissa ja arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tulisi yhdistää tarkoituksenmukaisella tavalla selvitystoimintaa koskevaan lainsäädäntöön.

Markkinoiden väärinkäyttöä ja sisäpiirirekisteriä koskevat säännökset

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun säännökset markkinoiden väärinkäytöstä perustuvat pääosin markkinoiden väärinkäyttödirektiivin täytäntöönpanoon. Julkisen sisäpiirirekisterin tiedot saadaan joko liikkeeseenlaskijoiden, arvopaperinvälittäjien, arvopaperipörssin tai arvopaperikeskuksen omasta yhtiökohtaisesta rekisteristä tai arvopaperikeskuksen ylläpitämänä palveluna suoraan arvo-osuusjärjestelmästä kerättävinä tietoina. Liikkeeseenlaskijoiden sisäpiirisääntelyssä tulisi siirtyä keskitetyn julkisen sisäpiirirekisterin malliin. Keskitetty sisäpiirirekisteri lisäisi tiedon saavutettavuutta, varmistaisi sen luotettavuuden ja vähentäisi joidenkin yhtiöiden hallinnollista taakkaa.

Arvopaperinvälittäjien, arvopaperipörssin ja arvopaperikeskuksen julkinen sisäpiirirekisteri

Liikkeeseenlaskijoiden sisäpiirisääntelystä poiketen arvopaperinvälittäjien, arvopaperipörssin ja arvopaperikeskuksen julkista sisäpiirirekisteriä koskeva sääntely ei perustu EU-lainsäädännön vaatimuksiin, vaan se on täysin kansallista sääntelyä. EU-lainsäädännöstä johtuen sääntelyä ei voida ulottaa koskemaan muista ETA-valtioista tulevia arvopaperinvälittäjiä. Sääntely aiheuttaa myös kustannuksia suomalaisille markkinaosapuolille, mitä voidaan pitää kilpailuhaittana. Näistä syistä johtuen yhtenä vaihtoehtona olisi, että arvopaperinvälittäjien, arvopaperipörssin ja arvopaperikeskuksen julkista sisäpiirirekisteriä koskevasta sääntelystä luovutaan.

Julkisen sisäpiirirekisterin sisältämällä arvopaperiomistusten ja arvopaperikauppojen julkisuudella ja läpinäkyvyydellä on kuitenkin merkitystä toiminnan asianmukaisuuden varmistamisessa. Ensinnäkin julkisuus ehkäisee ennalta väärinkäytöksiä. Toiseksi se lisää toiminnan julkisen valvonnan tehokkuutta, kun esimerkiksi tiedostusvälineiden aloitteellisuuden perusteella virheellisiä tai puutteellisia menettelytapoja saatetaan valvonnan ja yleisön tietoisuuteen. Nämä seikat perustelisivat nykysääntelyn säilyttämistä.

Käytettävissä olevien tietojen perusteella on vaikea arvioida, olisiko arvopaperinvälittäjien, arvopaperipörssin ja arvopaperikeskuksen julkista sisäpiirirekisteriä koskevasta sääntelystä luovuttava vai ei. Tällaisessa tilanteessa olisi tarkoituksenmukaisinta tehostaa henkilökohtaisia liiketoimia koskevaa sääntelyä ja valvontaa, koota eri julkisten sisäpiirirekisterien toiminnasta ja käytettävyydestä lisää tietoutta sekä lopuksi arvioida tarvittavat jatkotoimenpiteet. Tällöin päävaihtoehdot olisivat julkista sisäpiirirekisteriä koskevan sääntelyn jatkaminen edelleen tai, jos henkilökohtaisia liiketoimia koskeva sääntely ja Finanssivalvonnan tehostettu valvonta yhdessä mahdollisten muiden toimenpiteiden kanssa riittävät turvaamaan säännösten asianmukaisen noudattamisen, julkista sisäpiirirekisteriä koskevasta sääntelystä luopuminen. Tässä yhteydessä voitaisiin myös arvioida itsesääntelyyn sisältyvien kaupankäyntirajoitusten toimivuutta ja itsesääntelyn kehittämismahdollisuuksia.

Edellä tarkoitettu arviointi voitaisiin tehdä, mikäli kokemuksia on riittävästi, kun kansallisesti on pantava täytäntöön komissio ehdotus uudeksi rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviksi. Valmisteltaessa direktiivin kansallista täytäntöönpanoa joudutaan myös arvioimaan, salliiko uusi direktiivi enää nykyisen kaltaista kansallista lainsäädäntöä, jolla kotimaiset markkinaosapuolet asetetaan ulkomaisia epäedullisempaan asemaan.

Julkiset ostotarjoukset ja tarjousvelvollisuus

Julkisia ostotarjouksia ja tarjousvelvollisuutta koskevia säännöksiä on uudistettu laajasti vuonna 2006 ostotarjousdirektiivin täy-

täntöönpanon yhteydessä. Uudistuksen yhteydessä perustettiin Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunta, joka ei ole markkinakäytännössä saavuttanut sellaista sille suunniteltua asemaa, joka vastaisi sen esikuvina pidettyjä Ison-Britannian ja Ruotsin vastaavia toimielimiä. Ostotarjouksia koskevaa sääntelyä pidetään muutoin pääosin toimivana. Myös sijoittajansuojaa tulisi edistää siinä määrin kuin mahdollista, kuten sallimalla ostotarjouksen hyväksyneiden kohdeyhtiön arvopaperien haltijoille oikeus perua antamansa hyväksyntä ostotarjouksen voimassaoloaikana.

Osto- ja lunastustarjousta koskevien yleisten periaatteiden kannalta voimassa olevia yrityskauppalautakunnan suosituksia tai osakeyhtiölain säännöksiä pidetään pääosin riittävinä.

Yksissä tuumin toimimisen kriteerejä, osakkeenomistajaan rinnastettavan henkilön määrittelyä, ääniosuuden laskemistapaa ja ostotarjousvelvollisuuden syntymistä johdannaissopimuksen perusteella tulisi täsmentää, eivätkä tarjous- ja liputusvelvollisuutta koskevat säännökset saisi johtaa käytännön kannalta epätarkoituksenmukaisiin lopputuloksiin. Pakollisten ja vapaaehtoisten ostotarjousten välisiä eroja, kuten tarjousvastikkeen määräytymistä, tulisi tuoda paremmin esille.

Yrityskauppalautakunta ei ole käytännössä saavuttanut sellaista sille suunniteltua asemaa, joka vastaisi sen esikuvina pidettyjä Iso-Britannian ja Ruotsin vastaavia toimielimiä. Usein on esitetty, että Finanssivalvonnan ja yrityskauppalautakunnan välistä tehtävänjakoa tulisi täsmentää, jotta lautakunnan toiminta tätä kautta vilkastuisi. On myös käynyt ilmi, ettei markkinaosapuolten kesken vallitse yhteisymmärrystä yrityskauppalautakunnan toiminnan jatkamisen edellytyksistä. Tämän johdosta on tarve esittää yrityskauppalautakunnalle toisenlaista mallia, jonka mukaan arvopaperimarkkinalakiin säädettäisiin pörssiyhtiöiden velvollisuudesta kuulua hyvää arvopaperimarkkinatapaa kehittävään toimielimeen, pörssin sääntöjen ja julkisissa ostotarjouksissa noudatettavia menettelytapoja koskevan suosituksen välisestä suhteesta sekä ostotarjousdirektiivin täytäntöönpanon täydentämisestä kohdeyhtiön hallituksen velvollisuudella yhtiökokouksen koollekutsumiseen. Viimeksi mainittu ehdotus on tarpeen myös Euroopan unionin tuomioistuimen yhtiöoikeutta koskevan ratkaisukäytännön horisontaalivaikutuksen huomioon ottamiseksi.

Johdannaiskauppa

Johdannaiskaupasta vakioiduilla optioilla ja termiineillä säädetään optiokauppalaissa ja voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 10 luvussa. Optiokauppalain supistuneen soveltamisalan ja vaikeaselkoisuuden johdosta optiopörssitoimintaa koskeva sääntely tulisi siirtää kokonaisuudessaan yhteen lakiin muun kaupankäyntiä koskevan sääntelyn yhteyteen. Johdannaisten selvitystä koskeva sääntely tulisi yhdistää muuhun selvitystoimintaa koskevaan sääntelyyn. Johdannaisia koskevan sääntelyn tulisi niin ikään riittävän joustavasti mukautua markkinoiden kehitykseen. Sääntely ei saisi tarpeettomasti haitata alan kansainvälisten, erittäin vakiintuneiden markkinastandardien käyttöä.

Rikosoikeudelliset ja hallinnolliset seuraamukset

Nykyisiä rikosnimikkeitä pidetään pääosin toimivina, eikä suurta tarvetta nimikkeiden tai tunnusmerkistöjen muuttamiselle ole. Arvopaperimarkkinoita koskeva rikosoikeudellinen seuraamusjärjestelmä kytkeytyy kuitenkin yleisen rikosoikeudellisen seuraamusjärjestelmän ankaruuteen. Sääntelyn täsmentäminen on mahdollista toteuttaa pääosin terminologisilla muutoksilla.

Rikosoikeudellisten rangaistussäännösten ja hallinnollisten seuraamusten välistä suhdetta tulee järjestelmien rajapintaan kuuluvien tekojen kannalta selkeyttää. Monissa tilanteissa hallinnollista seuraamusta voidaan pitää riittävänä ja oikeasuhtaisena tekoon nähden. Hallinnollisia seuraamuksia koskevaa järjestelmää ja sen ulottuvuutta kaikkiin rahoitusmarkkinoiden toimijoihin tulee arvioida kokonaisuutena. Hallinnollisten seuraamusten tehokkuutta ja rahamääräistä tasoa sekä hallinnollisia seuraamuksia koskevaa tapauskäytäntöä tulee tarkastella kriittisesti suhteessa yleiseurooppalaiseen kehitykseen.

Vahingonkorvausvastuu

Valtiovarainministeriön esitevastuutyöryhmän mietintöön (10/2005) saadun palautteen perusteella vahingonkorvausvastuun uudistamistarvetta ei kyseenalaisteta. Ottaen huomioon arvopaperimarkkinoita koskevat erityispiirteet, osapuolten vastuusuhteita tulee täsmentää ja selkeyttää. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain vahingonkorvausta koskeva säännös on ainoa pykälä, joka on säilynyt muuttumattomana arvopaperimarkkinalain säätämisestä lähtien. Pykälä on kuitenkin sanamuodoltaan suppea ja jättää paljon tulkinnanvaraa, mitä ei voida pitää oikeusvarmuuden kannalta toivottavana asiaintilana. Selkeä tuottamusvastuuseen pohjautuva vahingonkorvausvastuuta koskeva pykälä myös lisäisi sijoittajansuojaa. Nykyinen vahingonkorvaussäännös on yleisluontoinen ja jättää monet korvausoikeuden toteutumisen kannalta keskeiset kysymykset sääntelemättä ja ainoastaan vahingonkorvausoikeuden yleisten oppien varaan. Korvausvastuun toteutumista tulisi selventää oikeuskäytännön johdosta ottaen huomioon ennen kaikkea korkeimman oikeuden käsiteltävänä olleiden tapausten painottuminen rikoslain 51 luvun tulkintaan. Lisäksi on tarpeen ottaa huomioon ympäröivän lainsäädännön muutokset, kuten laajentuvan EU-sääntelyn suoraan velvoittavien asetusten vaikutus.

Tuottamus ja sitä koskeva todistustaakka

Arvopaperimarkkinalain vahingonkorvaussäännöksestä ei ilmene, että vahingonkorvausvastuu edellyttää tuottamusta, vaikka niin on lakia säädettäessä ilmeisesti tarkoitettu. Epäselvyyksien poistamiseksi tuottamuksesta korvausvastuun edellytyksenä on syytä säätää nimenomaisesti.

Voimassa olevan lain 9 luvun 2 §:ssä ei myöskään ole yksiselitteisesti säädetty organisaation johtohenkilön henkilökohtaisesta korvausvastuusta. Korvausvastuun lähtökohtana on käytännössä, että vastuu yleensä kohdistuu esimerkiksi pörssiyhtiöön eikä sen johtoon kuuluviin tai työntekijöihin. Yhtiön ja muun liikkeeseenlaskijan, osakemyyjän ja arvopaperin tarjoajan vastuu ei olisi ensisijaista silloin kun hallintoelimen jäsen tai työntekijä on aiheuttanut vahingon rangaistavalla teolla tai tahallisesti. Toisaalta hallintoelinten jäsenten korvausvastuu voi olla lievempi tilanteissa, joissa julkistamis- tai tiedonantovelvollisuudesta huolehtiminen on organisaation sisäisin määräyksin uskottu tietyn henkilön täytettäväksi ja tällaisen velvollisuuden täyttämiseen liittyy virhe tai laiminlyönti. Pelkkä vahingon syntyminen ei aiheuta johdolle korvausvastuuta. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvastuu edellyttää, että toiselle on aiheutunut vahinkoa, vahinkoa on aiheutettu hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan tehtävässä ja vahinkoa on aiheutettu tahallaan tai huolimattomuudesta.

Pörssiyhtiöön ja sen osakkeenomistajaan kohdistuva sääntely on nykyisen lain voimassaoloaikana merkittävästi yksityiskohtaistunut. Nimenomaiset julkistamis- ja tiedonantovelvollisuudet ovat arvopaperimarkkinalain keskeisintä sisältöä. Tällaisen yksityiskohtaisen sääntelyn rikkominen johtaa käytännössä usein tuottamusta koskevan käännetyn todistustaakan eli tuottamusolettaman soveltamiseen. Tuottamusolettama tarkoittaa, että vahingonaiheuttajan on korvausvastuun välttääkseen osoitettava menetelleensä huolellisesti. Tavallisesti sillä, joka väittää olevansa oikeutettu vahingonkorvaukseen, on kuitenkin velvollisuus osoittaa korvausvastuun yleiset edellytykset, kuten tuottamus. Esimerkiksi pörssiyhtiön johdon huolellisen toiminnan vaatimukset täyttyvät business *judgement rule* -näytön mukaisesti, jolloin korvausvastuuta ei synny myöhemmin mahdollisesti tappiolliseksi osoittautuneista toimista siinä tapauksessa, että toimi on päätetty ja toteutettu hyvän liiketavan mukaisesti ilman oman edun tavoittelua, riittävän valmistelun perusteella ja siinä uskossa, että toimi on yhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukainen. Menettely vastaa osakeyhtiölain 1 luvun 8 §:ssä säädettyä yhtiön johdon velvollisuutta huolellisesti toimien edistää yhtiön etua. Vertailukohtana voidaan mainita, että osakeyhtiölain 22 luvun 1 §:ssä on nimenomainen säännös tuottamusolettamasta.

Sijoittajansuojan kehitys

Piensijoittajien ja ammattimaisten sijoittajien sääntelyn eriytyminen vastaa kehitystä arvopaperimarkkinalainsäädännössä. Esimerkiksi sijoituspalveluja ja sijoitustuotteita tarjottaessa tiedonantovelvollisuus sijoituspalveluyrityksen asiakkaalle vaihtelee sen mukaan, onko kyseessä sijoituspalveluyrityksen pitämien luetteloiden perusteella ammattimainen asiakas vai ei. Lisäksi arvopaperien markkinointia koskevan voimassa olevan lain 2 luvun 1 §:n totuudenvastaisen ja harhaanjohtavan tiedon antamisen kieltoa on tulkittu siten, että tiedon oikeellisuutta, laajuutta ja esitystapaa on arvioitava sijoituspäätöstä tekevän henkilön näkökulmasta, sekä ankarammin silloin, kun on kysymys suurelle yleisölle suunnatusta markkinoinnista kuin tapauksessa, jossa kohderyhmänä ovat ammattimaiset tai muut asiantuntevat sijoittajat. Arvopapereita tarjottaessa tiedonantovelvollisuuden sisältö ja laajuus vaihtelevat lain mukaan eri tilanteissa. Esimerkiksi velkaarvopapereita ja osakesidonnaisia arvopapereita koskevat esitteet poikkeavat toisistaan. Arvopapereita voidaan tarjota ammattimaisille sijoittajille ja tukkumarkkinoille ilman esitettä, pelkästään vieraskielisellä esitteellä sekä ilman tiivistelmää.

Ryhmäkannelain (444/2007) 1 §:n 1 momentin mukaan lakia ei sovelleta arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai julkisen ostotarjouksen tekijän menettelyä koskevassa riitaasiassa. Korkein oikeus on puolestaan todennut niin sanotussa Kansallisanti-tapauksessa, ettei rikosasioissa, esimerkiksi sisäpiirintiedon väärinkäytössä, ole asianomistajaa, vaan suojeluobjektina on luottamus arvopaperimarkkinoihin eikä yksittäisen sijoittajan kokema vääryys, jolloin sijoittajalla ei ole puhevaltaa (KKO 2000:82).

Arvopaperimarkkinalain mukaisissa oikeustapauksissa on toisinaan eroteltu ammattimaiset sijoittajat ja muut kuin eiammattimaiset sijoittajat, jotka usein ovat kuluttajan asemassa olevia piensijoittajia. Tällainen ratkaisu tehtiin esimerkiksi TJ Group Oyj:n osakeannin johdosta, jossa listalleottoesitteen tiedonantovirhettä koskeneen kanteen hylkäämiseen vaikutti se, että kantajayhtiöiden toimitusjohtajaa oli pidettävä ammattimaisena sijoittajana (Helsingin HO, 16.9.2004). Muilla kuin ammattimaisilla sijoittajilla ei sen sijaan ole käytännössä edellytyksiä saada tietoja liikkeeseenlaskijasta esimerkiksi hankkimalla analyysipalveluja tai osallistumalla liikkeeseenlaskijan sijoittajille järjestämiin tiedotus- ja keskustelutilaisuuksiin. Ammattimaisten sijoittajien edellytykset hyödyntää arvopaperimarkkinoilla toimiville säädettyjä laajoja tiedonantovelvollisuuksia ja viranomaisvalvonnan havaintoja ovat paljon paremmat kuin usein kuluttajan asemassa olevilla piensijoittajilla.

Esitteitä koskeva hyvä arvopaperimarkkinatapa

Toiminnan huolellisuutta voidaan arvioida esimerkiksi suhteessa ammatillisiin vaatimuksiin tai markkinoilla yleisesti käytettyihin menettelytapoihin. Esimerkiksi tiedonantovelvollisuuden kannalta keskeisinä pidettävien esitteiden laadinnassa on kehittynyt kansainvälisesti omaksuttuja menettelytapoja, joiden tarkoituksena on vastata niihin vaatimuksiin, joita käytännössä edellytetään toimittaessa ammattimaisesti markkinoilla. Tällaisia menettelytapoja ovat muun muassa arvoperien liikkeeseenlaskun järjestäjän esitteen laatimisprosessin yhteydessä tekemät johdon haastattelut ja niin sanotut yritystarkastukset (*due diligence*) esitteen sisällön varmentamiseksi. Tuottamuksen arvioinnissa kiinnitetään huomiota muun muassa siihen, ovatko korvausvelvolliset toimineet yksittäisessä tilanteessa huolellisesti asemansa ja tehtävänsä edellyttämällä tavalla.

Yritystarkastuksen laajuus määritetään yleensä suhteessa liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen, liikkeeseenlaskun kokoon ja liikkeeseen laskettavien arvopaperien luonteeseen. Tarkastuksen merkitys korostuu otettaessa yhtiön arvopapereita julkisen kaupankäynnin kohteeksi (*ensilistaus*) tai tarjottaessa niitä yleisölle ensimmäistä kertaa taikka silloin, kun kysymys ei ole liikkeeseenlaskijan vaan osakemyyjän tai arvopaperin tarjoajan toiminnasta. Tarkastuksen tarve on erilainen jo listatun yhtiön tarjotessa arvopapereita, kun yhtiö jo noudattaa sään-

nellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuuksia. Lisäksi euromäärältään tai suhteelliselta kooltaan pienessä osakeannissa tai velkakirjan liikkeeseenlaskussa tarkastus voi olla yleisluonteisempi kuin liikkeeseenlaskijan kokoon nähden suuressa järjestelyssä. Edelleen joissakin tapauksissa voi olla asianmukaista pyytää tilintarkastajan taikka oikeudellisen tai muun ulkopuolisen neuvonantajan lausuntoa arvopaperin liikkeeseenlaskijan, osakemyyjän tai arvopaperin tarjoajan julkistamiin asiakirjoihin sisältyvistä tiedoista. Menettelytapojen noudattamiselle on annettava oikeudellista merkitystä arvioitaessa tiedonantovelvollisuudesta johtuvan vastuun toteutumista ja sitä, ovatko esitteen julkaisemisesta vastaavat tahot toimineet huolellisesti ja vakiintuneen markkinakäytännön edellyttämällä tavalla.

Esitteitä koskevaa markkinakäytäntöä on omaksuttu sekä julkisiin ostotarjouksiin liittyvissä tarjousasiakirjoissa että osakemyynteihin, arvopaperin tarjoamiseen ja listalleottoihin liittyvissä esitteissä. Myös julkisia ostotarjouksia koskeva Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnan suositus sisältää yhtiöoikeudellisia kysymyksiä korostavia, yritystarkastusta koskevia yksittäisiä suosituksia. Arvioitaessa ostotarjouksen tekijän vastuuta tarjousasiakirjasta taikka osakemyyjän tai arvopaperin tarjoajan vastuuta esitteestä on otettava huomioon, että ostotarjouksen tekijä taikka osakemyyjä tai arvopaperin tarjoaja voi joutua laatimaan tarjousasiakirjan tai esitteen ilman kohdeyhtiön tai muun liikkeeseenlaskijan myötävaikutusta tai ilman tilaisuutta tehdä kohdeyhtiössä tai muussa liikkeeseenlaskijassa yritystarkastus. Ostotarjouksen tekijän tarjousasiakirjassa taikka osakemyyjän tai arvopaperin tarjoajan esitteessä antamat tiedot voivat olla rajoitettuja ja perustua siihen tietoon, jonka kohdeyhtiö on antanut. Ostotarjouksen tekijän sekä osakemyyjän ja arvopaperin tarjoajan tulee kuitenkin toimia huolellisesti ja osoittaa, ettei se ole saanut jotakin tietoa yhtiöltä tai muulta liikkeeseenlaskijalta tai kohtuudella voinut ymmärtää yritystarkastuksen aineistossa olleen tiedon merkitystä.

Muitakin markkinaosapuolia, kuten liikkeeseenlaskun järjestäjiä, koskevan vastaavan itsesääntelyn kehittämiselle ei ole estettä. Liikkeeseenlaskun järjestäjä ei ole vahingonkorvausoikeudellisessa isännänvastuussa liikkeeseenlaskijan toiminnasta. Liikkeeseenlaskun järjestäjän on huolellisesti perehdyttävä liikkeeseenlaskijan liiketoimintaan ja riskeihin sekä niiden kuvaamiseen esitteessä sekä varmistuttava siitä, ettei esitteessä ole virhettä, joka sen kohtuudella pitäisi havaita. Tästä syystä yritystarkastukseen kuuluu tavallisesti paitsi tarkastuksia ja haastatteluja, jotka kohdistuvat liikkeeseenlaskijan operatiivisiin edustajiin, kuten lakimiehiin, liiketoimintojen ja taloushallinnon keskeiseen henkilöstöön taikka liikkeeseenlaskijan tilintarkastusyhteisön edustajiin, myös liikkeeseenlaskijan ylimmän johdon ja tilintarkastajan haastatteluja, joissa käsitellään liiketoimintaa ja taloudellista asemaa. Riittävän huolellisesti toteutettu yritystarkastus vapauttaa siten yleensä liikkeeseenlaskun järjestäjän vahingonkorvausvastuusta.

Osakeyhtiölain 22 luvun 1 §:n mukaista tuottamusolettamaa ei sovelleta, jos vahinko on aiheutettu pelkästään rikkomalla osakeyhtiölain 1 luvussa säädettyjä yleisiä periaatteita. Tuottamusolettaman soveltaminen johtaisi periaatteiden yleisluontoisuuden huomioon ottaen korvausvastuuta ajatellen liian ankaraan tulokseen. Tuottamusolettama ei siten osakeyhtiölain mukaan seuraa menettelystä, jolla rikotaan joustaviksi normeiksi tarkoitettuja periaatteita, joita ei ole tarkoitettu eikä voida määritellä yksiselitteisiksi. Vastaavana yleisenä säännöksenä voidaan pitää myös arvopaperimarkkinalain 1 luvussa säädettäväksi ehdotettua hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisen menettelyn kieltoa.

Osakeyhtiölain varojenjakosäännökset, kuten 13 luvun 10 §, eivät nykykäsityksen mukaan rajoita oikeutta korvauksen saantiin arvopaperimarkkinalain perusteella ja korvausvastuun kohdentamiseen osakeyhtiömuotoiseen liikkeeseenlaskijaan esimerkiksi tilanteessa, jossa osakemerkintä on tehty esitteessä olevaan virheellisen tai puutteellisen tiedon perusteella. Osakeyhtiö vastaa aiheuttamastaan vahingosta täyteen määräänsä eli esimerkiksi rajoittumatta jakokelpoisiin varoihin, mikä aiemman oikeuskäytännön valossa ei ole ollut kiistatonta.

Vahingon määrä

Vahingonkorvauksen suuruus määritetään aina kussakin yksittäistapauksessa erikseen. Käytännössä hinnanerokorvaus on kansainvälisen pääsäännön mukainen ja yleensä sisällöllisesti tasapainoinen tapa määrittää tiedonantovirheestä johtuva vahinko. Vahingon määrittelytapana se estää sijoittajaa saamasta korvausta tavanomaisen sijoitusriskin realisoitumisesta. Lisäksi hinnanerokorvaus estää korvausvelvollista joutumasta korvaamaan hallitsemattoman laajoja ja sisällöllisesti spekulatiivisia vahinkoja, mutta antaa vahinkoa kärsineille riittävän selkeän kuvan vahingonkorvaussaamisen laajuudesta. Hinnanerokorvauksena pidetään arvopaperin toteutuneen hankinta- tai myyntihinnan ja sen hinnan erotusta, joka arvopaperilla olisi hankinta- tai myyntihetkellä ollut, jos tiedonantovelvollisuus olisi täytetty oikein. Jos vahingon kärsinyt on ennen saman virheen tai puutteen paljastumista hankkinut tai luovuttanut arvopapereita, hinnanerokorvauksesta on vähennettävä se määrä, jonka vahingon kärsinyt on saanut etua virheestä tai puutteesta vastakkaissuuntaisessa kaupassa. Vahingolla ei tarkoiteta normaalin sijoitusriskin piiriin kuuluvaa sijoituksen arvon alentumista.

Hinnanerokorvauksesta poikkeaminen voi Suomen arvopaperimarkkinoilla olla usein perusteltua esimerkiksi tilanteessa, jossa arvopaperin hinnanmuodostus ei ole ollut tehokasta, kuten esimerkiksi epälikvideillä joukkovelkakirjamarkkinoilla tai poikkeuksellisissa markkinaolosuhteissa. Lisäksi etenkin pienten ja keskisuurten listayhtiöiden osakkeiden likviditeetti voi usein olla vähäinen eikä hinnanerokorvaus välttämättä aina ole tarkoituksenmukainen keino arvioida vahingon määrää. Oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 17 luvun 6 §:n mukaan tuomioistuimella on oikeus arvioida vahingon määrä, jos siitä ei saada riittävää näyttöä tai se on vain vaikeuksin selvitettävissä.

Tiedonantovirheestä aiheutuneen vahingon perusteella vahingonkorvaukseen ovat oikeuskirjallisuudessa esitetyn käsityksen mukaan yleensä oikeutettuja vain sellaiset sijoittajat, jotka ovat hankkineet tai myyneet tiedonantovirheen rasittamia arvopapereita tiedonantovirheen vaikutusaikana. Sijoituspäätöksen tekemättä jättämistä ei siten olisi lähtökohtaisesti pidettävä korvattavana vahinkona, kuten ei myöskään tiedonantovirheen vaikutusta muun liikkeeseenlaskijan arvopaperin hintaan, ellei kysymys olisi arvopaperimarkkinalain 12 luvussa säädettäväksi ehdotetusta markkinoiden väärinkäytöstä. Tiedonantovirheen vaikutusajan on katsottava päättyneen yleensä silloin, kun tieto, jonka totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistu tai täydennetty riittävällä tavalla.

Laki sijoituspalveluyrityksistä

Laki sijoituspalveluyrityksistä tuli voimaan marraskuun alussa 2007. Lain säätämisen päätarkoitus oli panna täytäntöön rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi. Vaikka laki on verraten uusi, siihen olisi tehtävä merkittäviä sisällöllisiä laajennuksia arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ensinnäkin lakiin tulisi keskittää sijoituspalvelun tarjontaa koskevat säännökset. Tällöin lakiin olisi siirrettävä voimassa olevasta arvopaperimarkkinalaista 4 luvun sijoituspalvelua koskevat säännökset ja siihen liittyvät lain 1 luvun säännökset. Laissa olisi tarpeen myös säätää siitä, miten lakia sovelletaan luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden harjoittamaan sijoituspalvelujen tarjontaan. Toiseksi uudistuksen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää säilytyspalvelun säätämistä luvanvaraiseksi sijoituspalveluksi. Kolmanneksi lakiin olisi luottolaitoslainsäädännön muutosten (1357 ja 1358/2010) tapaan aiheellista siirtää ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevat säännökset. Lakia olisi myös syytä selkeyttää rakenteellisesti siten, että laki perustuu osaja lukujakoon ja että pykälien numerointi tehdään luvuittain. Muutosten toteuttamiseksi tulisi säätää sijoituspalvelua koskeva laki ja kumota nykyinen laki sijoituspalveluyrityksistä ja laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa.

Kun laki uudistetaan kokonaisuudessaan, on mahdollisuuksien mukaan syytä myös täsmentää lakia sen soveltamisesta saatujen

kokemusten perusteella sekä ottamalla huomioon ympäröivän lainsäädännön muutokset ja sijoittajansuojan kehittäminen. Tällaisia muutostarpeita ovat esimerkiksi kolmansien maiden sijoituspalveluyrityksiä koskevan sääntelyn nykyaikaistaminen, vahingonkorvaussääntelyn selventäminen sekä säätäminen asiakasvalitusten käsittelystä lain tasolla. Eräiltä osin on syytä myös täsmentää niitä säännöksiä, joilla rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi on saatettu voimaan.

Laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa

Sijoituspalvelun tarjoamista koskeva sääntely on harmonisoitu EU:ssa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin yhteydessä, eikä erilliselle, ulkomaisia palveluntarjoajia koskevalle sääntelylle voida enää katsoa olevan perusteita sääntelyn aineellisen sisällön ollessa monilta osin yhdenmukaista kotimaisten ja ulkomaisten toimijoiden välillä. Ulkomaisia sijoituspalvelun tarjoajia koskevat aineelliset säännökset voidaan siten yhdistää kotimaisia sijoituspalveluntarjoajia koskevaan lainsäädäntöön.

Laki kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä

Johdannaispörssitoimintaa ei tällä hetkellä harjoiteta Suomessa, joten lain käytännön merkitys on erittäin vähäinen. Johdannaispörssin toiminta on rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitetun säännellyn markkinan ylläpitämistä, jolloin lain säännökset voidaan yhdistää muuta pörssitoimintaa koskevaan lainsäädäntöön.

Laki arvo-osuusjärjestelmästä

Arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa säädetään arvopaperikeskuksen toiminnasta, tilinhoitajayhteisöistä, kirjausrahastosta, arvopaperin liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään ja arvopaperien hallintarekisteröinnistä.

Arvopaperikeskuksia koskevaa sääntelyä on tarpeen yhdenmukaistaa muun muassa hallinnon järjestämistä koskevin osin pörssitoimintaa koskevan sääntelyn kanssa.

Arvo-osuusjärjestelmään liitettävien arvo-osuuksien joukko on tällä hetkellä rajattu. Arvopaperikeskuksen kansainvälisten kilpailuedellytysten turvaamiseksi olisi arvioitava niiden rahoitusvälineiden joukkoa, jotka voidaan jatkossa liittää arvo-osuusjärjestelmään. Sääntelyssä olisi otettava huomioon myös arvopaperikeskuksen mahdollisuus poistaa arvo-osuusjärjestelmään liitettyjä arvopapereita liikkeeseenlaskijan tai omistajan aloitteesta taikka arvopaperikeskuksen omasta aloitteesta.

Laki Finanssivalvonnasta

EU:ssa tehtyjen rahoitusmarkkinoiden hallinnollista seuraamusjärjestelmää koskevien selvitysten perusteella Suomessa Finanssivalvonnan käytettävissä olevien rahamääräisten seuraamusten taso on kansainvälisesti verrattuna alhainen ja kohdistuu vain suppeaan joukkoon rahoitusmarkkinoiden säännösten rikkomuksia. Oikeushenkilöille asetettavan seuraamusmaksun enimmäistaso on Suomessa nykyisin enintään 200 000 euroa, kun se esimerkiksi Ruotsissa on yli viisi miljoonaa euroa ja Ranskassa 100 miljoonaa euroa. Nykyinen sääntely on lisäksi monitasoista ja viranomaiselle on asetettu lukuisia kriteerejä, joiden perusteella tunnusmerkistön täyttymistä tulee arvioida ennen seuraamuksen määräämistä.

Seuraamusten käyttö Finanssivalvonnassa ei myöskään ole ollut erityisen aktiivista, eikä julkisen huomautuksen ja rikemaksun ohella muista seuraamuksista ole juuri kokemusta. Esimerkiksi jo vuonna 2005 säädettyä seuraamusmaksua ei ole käytetty vielä kertaakaan. Finanssivalvonnan antamat hallinnolliset seuraamukset ovat myös kohdistuneet lähes yksinomaan arvopaperimarkkinalain vastaiseen menettelyyn. Rahoitusmarkkinoita koskevia rikossäännöksiä on vastaavasti tuomioistuimissa sovellettu hyvin harvoin, rikoslain 51 luvun arvopaperimarkkinarikoksia koskevia säännöksiä lukuun ottamatta. Lainsäädännössä ja sen soveltamisessa olisi jatkossa kiinnitettävä erityistä huomiota kiinnijäämisriskin nostamiseen ja seuraamusten aktiivisempaan käyttöön. Ongelmana ei niinkään ole ollut käytössä olleiden seuraa-

musten lievyys, vaan pikemminkin niiden vähäinen soveltaminen.

Hallinnollisia seuraamuksia koskevaa sääntelyä tulisi täsmentää sekä ankaroittaa vastaamaan paremmin kansainvälistä käytäntöä. Finanssivalvonnan käytössä olevaa keinovalikoimaa tulisi laajentaa siten, että hallinnolliset seuraamukset olisivat oikein mitoitettuja ja kohtuullisia suhteessa lainvastaiseen tekoon. Laajennetuilla ja täsmennetyillä hallinnollisilla seuraamuksilla saataisiin koko seuraamusvalikoima paremmin käyttöön, kun keinovalikoiman molemmissa päissä olisi oikeasuhtaisia seuraamuksia.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Esityksen tavoitteet

Esityksellä on lukuisia keskenään erilaisia ja toisiaan täydentäviä tavoitteita, joista tärkeimmät ovat arvopaperimarkkinalainsäädännön selkeyden ja ymmärrettävyyden parantaminen, arvopaperimarkkinalainsäädännön kilpailukyvyn lisääminen, arvopaperien säilytys- ja selvitystoiminnan tehostaminen ja kilpailun lisääminen, listayhtiöiden hallinnollisen taakan keventäminen, vahingonkorvausvastuuta koskevien säännösten selkeyttäminen, arvopaperimarkkinoiden valvonnan ja hallinnollisen seuraamusjärjestelmän tehostaminen sekä sijoittajansuojan aukkojen poistaminen.

Monien esitettävien muutosten tavoitteena on vähentää kilpailukykyä heikentäviä, markkinoiden kannalta keskeisten Euroopan unionin jäsenvaltioiden sääntelystä poikkeavia kansallisia säännöksiä siinä määrin kuin mahdollista. Esitykseen sisältyville, Euroopan unionin sääntelystä poikkeaville säännöksille on esitetty kansallista lisäsääntelyä tukevat perusteet.

Arvopaperipörssiä ja monenkeskisiä kaupankäyntijärjestelmää koskevan sääntelyn tarkennuksilla on tarkoitus helpottaa markkinapaikkojen toimimista Suomessa ottaen samalla huomioon riittävän viranomaisvalvonnan ja viranomaisyhteistyön tarpeen.

Eräillä sääntelyehdotuksilla pyritään alentamaan listautumiskynnystä ja siten kannustamaan yhtiöitä listautumaan. Pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytyksien säilyminen, kasvun mahdollistaminen sekä varainhankintakanavien riittävyys turvataan markkinoilla, joilla listautuminen on kannattavaa ja houkuttelevaa. Listautumiskynnystä alentavia ehdotuksia ovat muun muassa listayhtiöiden hallinnollista taakkaa vähentävät johdon osavuotisen selvityksen laatimismahdollisuuden laajentaminen, esitteen laatimisvelvollisuuden alarajan nostaminen, esitteitä koskevien poikkeusluvan hakemistilanteiden ja liputusvelvollisuutta koskevien kansallisten säännösten vähentäminen.

Ehdotus julkisen sisäpiirirekisterin keskittämisestä Finanssivalvonnalle vähentää joiltain osin julkisen kaupankäynnin kohteena olevien pienten ja keskisuurten yhtiöiden hallinnollista taakkaa, mikä myös edelleen vaikuttaa myönteisesti listautumiskynnykseen. Lisäksi julkisen sisäpiirirekisterin keskittäminen edistää sijoittajansuojaa, kun tiedot liikkeeseenlaskijan sisäpiiriläisistä ja näiden lähipiiristä sekä heidän arvopaperikaupoistaan on keskitetty yhteen paikkaan, jolloin ne ovat tehokkaasti kaikkien saatavilla. Julkisen sisäpiirirekisterin keskittämisen tavoitteena on myös tukea yleistä luottamusta markkinoihin.

Markkinoiden väärinkäyttöä koskevien säännösten soveltamisala ehdotetaan laajennettavan koskemaan kaikkia rahoitusvälineitä, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Ehdotuksella ennakoidaan osin markkinoiden väärinkäyttödirektiivin uudelleentarkastelussa tehtäviä muutoksia.

Lisäksi julkisia ostotarjouksia ja tarjousvelvollisuutta koskevassa luvussa säilytetään kansallista lisäsääntelyä ostotarjousprosessin yksityiskohdissa. Vahingonkorvausta koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö ei harmonisoi vahingonkorvauksen vähimmäistasoa, joten arvopaperimarkkinalain vahingonkorvausta koskeva luku on lähes kokonaisuudessaan kansallista sääntelyä.

Markkinoiden houkuttelevuuteen ja kilpailukykyyn liittyen arvopaperimarkkinoita koskevan lainsäädännön tulee myös varmistaa riittävän korkealla tasolla oleva sijoittajansuoja. Esitykseen sisältyvien ehdotuksien tavoitteena on vahvistaa sijoittajansuojaa

muun muassa vahingonkorvausvelvollisuutta selkeyttämällä, velvoittamalla sijoituspalveluntarjoaja kuulumaan johonkin asiakkaiden valituksia käsittelevään toimielimeen ja säätämällä rahoitusvälineiden säilytys sijoituspalveluyrityksille luvanvaraiseksi sijoituspalveluksi.

Arvopaperien säilyttäjällä on korostunut velvollisuus estää asiakkaiden varojen sekoittuminen muiden asiakkaiden tai säilyttäjän varoihin, mutta sen lisäksi sen on huolellisesti ylläpidettävä omistajatietoja koskevia rekistereitä ja muun muassa estettävä tietojen häviäminen. Välillistä hallintaa järjestävällä säilyttäjällä on oikeus tehdä esineoikeudellisia vaikutuksia aikaan saavia merkintöjä. Etenkin tästä syystä toiminnan tulee olla luvanvaraista ja riittävän viranomaisvalvonnan kohteena. Lisäksi on otettava huomioon, että asiakkaille tulee antaa ennen säilytyssopimuksen tekemistä riittävät tiedot säilytyspalvelusta ja siihen liittyvistä riskeistä.

Myös viranomaisten toimintaedellytysten parantaminen ja viranomaisten välisen yhteistyön kehittäminen ovat keskeisiä esityksen tavoitteita. Esitykseen sisältyy ehdotuksia, joilla edistetään arvopaperimarkkinoiden tehokasta valvontaa. Finanssivalvonnan hallinnollisilla seuraamuksilla on rahoitusmarkkinoiden väärinkäytöksiä ja rikkomuksia ennalta estävä vaikutus sekä ne lisäävät markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta ja sijoittajansuojaa.

Esitysten valmisteltaessa on korostuneesti seurattu vireillä olevia keskeisiä EU-säädöshankkeita ja arvioitu niissä tehtävien ratkaisujen vaikutuksia kansalliseen sääntelyyn Tavoitteena on nimenomaisesti välttää sellaisia uusia ratkaisuja, joiden arvioidaan muuttuvan tulevassa EU-sääntelyssä toisensuuntaisiksi. Suurin osa vireillä olevista EU-hankkeista on tarkoituksenmukaisinta panna aikanaan täytäntöön uudistettuun arvopaperimarkkinalainsäädäntöön.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen vaihtoehtona olisi, ettei uudistusta tehtäisi lainkaan tai että se tehtäisiin vain vaiheittain tai osittaisena jotakin aihepiiriä koskien. Tällöin nykyinen laaja-alainen arvopaperimarkkinalaki ja vaikeaselkoinen optiokauppalaki säilyisivät eikä laki sijoituspalveluyrityksistä edelleenkään sisältäisi osaa sijoituspalveluja koskevasta sääntelystä. Tämä merkitsisi myös, että esimerkiksi valmisteilla olevat Euroopan unionin direktiivit, asetukset ja niiden muutokset pantaisiin kansallisesti täytäntöön voimassa olevaan arvopaperimarkkinalainsäädäntöön. Voimassa oleva arvopaperimarkkinalaki on kuitenkin lukuisten osittaisuudistusten ja sen soveltamisalan laajuuden johdosta vaikealukuinen, joten arvopaperimarkkinoita koskevien direktiivien, direktiivimuutosten ja suoraan sovellettavien asetusten kasvava määrä sekä niiden kansallinen täytäntöönpano heikentäisivät entisestään arvopaperimarkkinalainsäädännön selkeyttä. Sääntelyn laajamittainen selkeyttäminen on mahdollista tehdä vain samanaikaisesti kaikkia rinnakkaislakeja tarkastellen. Kokonaisuudistuksen toteuttamatta jättäminen johtaisi myös siihen, että lainsäädännön tarkastelu kilpailukyvyn edistämisen näkökulmasta jäisi huomattavan puutteelliseksi.

Arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetut julkisen sisäpiirirekisterin tiedot ehdotetaan keskitettävän yhteen Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin. Vaihtoehtona olisi nykytilan mukaisesti säätää julkiset sisäpiirirekisterit liikkeeseenlaskijoiden, arvopaperipörssin, arvopaperikeskuksen ja sijoituspalveluyritysten ylläpidettäviksi ja hallinnoitaviksi, taikka keskittää rekisteri lakisääteisesti arvopaperikeskukseen. Keskitetty viranomaisrekisteri on markkinoiden väärinkäyttödirektiivin mukainen, lisää rekisterin saavutettavuutta ja yleistä luottamusta, ei luo lakisääteistä monopoliasemaa yksittäiselle markkinatoimijalle ja vähentää pienten ja keskisuurten liikkeeseenlaskijoiden sisäpiirirekisterin ylläpidosta syntyvää hallinnollista taakkaa.

Markkinoiden väärinkäyttöä koskevien säännösten soveltamisalan laajentamisella rahoitusvälineisiin mukaan lukien Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena oleviin rahoitusvälineisiin ennakoidaan osin vuonna 2011 annettua ehdotusta uudeksi markkinoiden väärinkäyttöasetukseksi. Sisäpiiriläisen lähipiiriin kuuluvien ryhmän laajennus komission kolmannen direktiivin mahdollistamalla ta-

valla avopuolisoihin, rekisteröidyn parisuhteen osapuoliin sekä vaikutusvaltayhteisöihin olisi vaihtoehtoisesti voitu jättää tekemättä tai tehdä ehdotettua suppeampana. Tällöin kuitenkin erilaiset perhesuhteiden muodot olisi yhä asetettu keskenään eriarvoiseen asemaan, vaikka esimerkiksi avopuolisoilla voi aviopuolisoiden tapaan olla käytössään sisäpiirintietoa.

Ehdotus arvopaperitileistä annettavaksi laiksi selkeyttää merkittävästi nykyistä puutteellista, arvo-osuusjärjestelmän ulkopuoliseen arvopaperien hallintaa koskevaa esineoikeudellista oikeustilaa. Ehdotus vastaa pääpiirteissään Geneven arvopaperikonventiota ja komissiossa valmisteilla olevaa arvopaperilakidirektiiviä. Ehdotus myös tehostaa luottolaitosten hallussa olevien arvopaperien käyttämistä vakuutena.

Sijoituspalvelulakiin ehdotetun muutoksen seurauksena säilytystoiminta olisi jatkossa luvanvaraista sijoituspalvelua. Arvopaperien asianmukainen säilyttäminen, siihen liittyvä rekisterinpito ja sijoittajan säilytysmuodosta saama informaatio ovat tärkeitä sijoittajansuojan näkökulmasta. Tämän vuoksi on tarpeen edellyttää, että laissa arvopaperitileistä tarkoitettua säilyttämistä voivat harjoittaa vain siihen toimiluvan saaneet viranomaisvalvonnassa olevat palveluntarjoajat.

3.3 Keskeiset ehdotukset

3.3.1 Ehdotuksen keskeiset lähtökohdat

Arvopaperimarkkinalainsäädännön selkeyden ja ymmärrettävyyden parantaminen sekä lainsäädännön tavoitteiden, yleisten periaatteiden ja soveltamisalan selkiyttäminen

Arvopaperimarkkinalainsäädännön ymmärrettävyyden ja luettavuuden parantaminen sekä nykysääntelyyn liittyvien epäselvyyksien ja tulkintaongelmien poistaminen on ollut arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen keskeisimpiä tavoitteita. Teknisesti korkeatasoisella ja toimivalla sääntelyllä on tärkeä merkitys paitsi arvopaperimarkkinoiden kilpailukyvyn edistämisessä myös markkinoiden luotettavan toiminnan turvaamisessa sekä sijoittajien suojan edistämisessä. Kokonaisuudistuksessa on käyty kokonaisuutena tarkastellen läpi koko arvopaperisektorin sääntely, lukuun ottamatta ulkopuolelle rajattua sijoitus- ja kiinteistörahastojen sääntelyä ja verolainsäädäntöä. Keskeisiä uudistuksia on sääntelyn laajuuden vuoksi useita.

Merkittävin arvopaperimarkkinoiden selkeyttä ja ymmärrettävyyttä edistävä muutos olisi arvopaperimarkkinalainsäädännön rakenteen uudistaminen säätämällä useita lakeja, joiden soveltamisala on nykyistä suppeampi ja kohdennettavissa vastaavaan EU-sääntelyyn. Uudistuksen lähtökohtana on rakenne, joka kestää EU-sääntelyn määrän merkittävän kasvun ja johon tuleva EU-sääntely on teknisesti vaivattomampaa panna täytäntöön. Sääntelyn jakamisella soveltamisalaltaan rajatumpiin lakeihin tavoitellaan selkeämpää lainsäädännön soveltamisalaa. Lakien lukumäärä ei kuitenkaan muuttuisi.

Arvopaperimarkkinalaki jaettaisiin useammaksi laiksi. Arvopaperipörssistä, monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmästä ja osakekaupankäynnin läpinäkyvyydestä säädettäisiin uudessa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Arvopaperien selvitystoiminnasta säädettäisiin puolestaan uudessa laissa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta, jolla kumottaisiin voimassa oleva laki arvo-osuusjärjestelmästä. Sijoituspalvelutoiminnan menettelytapoja koskevat säännökset keskitettäisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain pohjalle säädettävään uuteen sijoituspalvelulakiin. Sijoituspalvelulakiin yhdistettäisiin myös nykyisin erillisiin lakeihin sisältyvät säännökset sijoituspalveluyrityksistä ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa, joita koskevat erillislait kumottaisiin.

Optiokauppalaki kumottaisiin ja johdannaispörssitoimintaa koskeva sääntely yhdistettäisiin arvopaperipörssin ylläpitämää arvopaperien julkista kaupankäyntiä koskevan sääntelyn kanssa lakiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Johdannaiskauppojen selvitystoimintaa koskeva sääntely yhdistettäisiin arvopaperikauppojen selvitystoimintaa koskevan sääntelyn kanssa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaan lakiin. Laki arvopaperitileistä koskisi arvopaperien hallinnan esineoikeudellista sääntelyä. Arvo-osuustileistä ehdote-

taan säädettävän edelleen arvo-osuustileistä annetussa laissa.

Siirryttäessä useamman lain malliin erottuvat yhden kokonaisuuden muodostavat asiakokonaisuudet jatkossa selvemmin, kuten sijoituspalvelujen tarjoaminen. Erillisten lakien edut liittyvät osin myös lain hallinnoimiseen, sillä lakia muutettaessa sääntelyn yhtenäisyys säilytetään helpommin. Myös lakien yleiset periaatteet ja yhteiset säännökset voidaan kohdentaa helpommin yhden lain sisällä. Säädösten sähköinen käyttäminen on lisäksi yksinkertaisempaa.

Uudessa arvopaperimarkkinalaissa säädettäisiin kolme keskeistä arvopaperimarkkinalain yleissäännöstä, joita ovat hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisen ja sopimattoman menettelyn sekä totuudenvastaisten ja harhaanjohtavien tietojen antamisen kielto sekä riittävien tietojen tasapuolinen pitäminen saatavilla. Nämä säännökset sisältyvät pääosin jo voimassa olevaan lakiin, mutta kokoamalla säännökset lain alkuun ja tekemällä niistä osin nykyistä kattavammat, pystytään nykyistä oikeustilaa selkeyttämään.

Toinen keskeinen säädöstekninen ehdotus on lainsäädännön osa- ja lukujaon selkeyttäminen. Voimassa oleva arvopaperimarkkinalaki on jaettu 12 lukuun ja sen kohdealue on erittäin laaja ja epäyhtenäinen. Sääntelyn määrän kasvun seurauksena lukujako ei ole enää jaottelutapana riittävä. Uuden arvopaperimarkkinalain ymmärrettävyyttä parannettaisiin lisäämällä siihen osajako, jakamalla lain sisältö useampiin lukuihin, lisäämällä lain tai lukujen alkuun määritelmiä sekä pykälille otsikot. Esimerkkeinä voidaan mainita lain 1 luvun alussa olevat yleiset määritelmät ja kunkin luvun alussa olevat lukukohtaiset määritelmät. Uuden arvopaperimarkkinalain soveltamisalan selvyyttä parannettaisiin lisäämällä yksittäisiin lukuihin osa- tai lukukohtaiset soveltamisalat. Lain alkuun lisättäisiin myös informatiivinen säännös lain kansainvälisestä soveltamisalasta.

Monia EU-sääntelyyn perustuvia, kuten esimerkiksi esitteitä ja liputusvelvollisuutta koskevia, säännöksiä on kirjoitettu uudelleen siten, että säännösten rakenne ja kirjoitusasu ovat lähempänä EU-säädösten sanamuotoja kuin aiemmin. Muutosten tarkoituksena on lisätä lain selvyyttä suhteessa EU-sääntelyyn, jos kansallisesti on poikettu EU-sääntelystä, pienentää sääntelystä aiheutuvia noudattamiskuluja sekä tehostaa lain myöhempää hallinnointia.

Lakeihin ehdotetaan useita muitakin täsmennyksiä lain luettavuuden parantamiseksi ja lain ajantasaistamiseksi. Parannuksia ja selvennyksiä on tehty osin lain yksityiskohtaisten perustelujen tarkentamisella.

Arvopaperimarkkinalainsäädännön sääntelyhierarkian selkeyttäminen

Kansallisten arvopaperimarkkinoiden kansainvälinen kilpailukyky riippuu osaltaan sääntelyn selkeydestä ja yksiselitteisyydestä, eikä sääntelyn tule olla liian kuormittavaa saati kustannuksia aiheuttavaa. Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen yhtenä pyrkimyksenä on ollut paitsi selkeyttää sääntelyä lain käyttäjän näkökulmasta myös varmistaa sellaiset hierarkiaratkaisut, että kehittyvä EU-sääntely voidaan tulevaisuudessakin panna täytäntöön joustavasti kansallisen sääntelyn ymmärrettävyyttä heikentämättä. Tämän johdosta eräitä teknisluonteisia tai tarpeettomia säännöksiä ehdotetaan kumottaviksi tai siirrettäviksi valtiovarainministeriön asetukseen ja toisaalta keskeisiä poikkeuksia tai soveltamisalan rajauksia ehdotetaan siirrettäviksi lakiin muiden, samaa asiaa koskevien säännösten yhteyteen.

EU-sääntelyn vaikutus

Rahoitusmarkkinoiden EU-sääntely ja sen aiheuttama kansallinen viranomaissääntely on voimakkaasti lisääntynyt ja muuttunut monitasoiseksi, sillä EU-sääntelyyn sisältyy sekä eritasoisia täytäntöön pantavia direktiivejä että asetuksia, jotka ovat jäsenvaltioissa suoraan sitovaa oikeutta. EU-sääntelystä aiheutuneet muutokset ovat tehneet myös voimassa olevan arvopaperimarkkinalain osin vaikeaselkoiseksi.

Virallissääntelyn merkitystä on vahvistanut se, että arvopaperimarkkinoita koskevat direktiivit on Suomessa pantu lähtökohtaisesti kansallisesti täytäntöön lainsäädännöllä tai sitä täydentävällä virallisnormistolla, kuten valtiovarainministeriön asetuksilla ja osittain myös Finanssivalvonnan määräyksillä. Di-

rektiivien kansallinen täytäntöönpano edellyttää oikeudellisesti sitovaa sääntelyä laissa, asetuksessa tai hallinnollisessa määräyksessä. Direktiivien yksittäisten artiklojen sisältö ei ole aina vastannut suomalaista lainsäädäntötekniikkaa tai -kulttuuria. Alemmanasteisen virallissääntelyn käyttämistä rajoittavat Suomen perustuslain (731/1999) asettamat reunaehdot. EU-sääntelyn kehitys on kuitenkin muodostanut perusteen arvioida ja lisätä lakia alemmanasteista sääntelyä, jotta varmistetaan sääntelyn selkeys, joustavuus ja käyttäjäystävällisyys.

EU-sääntelyn laintasoinen täytäntöönpano eduskuntakäsittelyineen on työlästä ja aikaa vievää. Paine kansallisen sääntelyn nopeaan ja joustavaan mukauttamiseen nousee, kun arvopaperimarkkinavalvojien yhteistyö Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen yhteisten tulkintakannanottojen antamiseksi vahvistuu ja kun teknisluonteisen alemmanasteisen EU-sääntelyn määrä kasvaa valvontaviranomaisten valmistelemien standardien, jotka annetaan komission asetuksina tai päätöksinä, johdosta. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle siirtyvän teknisluonteisen sääntelyn täytäntöönpanon hierarkiataso nykyisessä kotimaisessa sääntelyssä voi olla laki, asetus tai Finanssivalvonnan määräys. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ei-sitova ohjeistus sen sijaan vaikuttaa ensisijaisesti ennen kaikkea Finanssivalvonnan toimintaan, mutta käytännössä sitä kautta myös markkinatoimijoihin.

Virallissääntelyn määrän kasvu ei ole lisännyt elinkeinoelämän itsesääntelyn kehittämisen edellytyksiä. Samoin kasvavan EU-sääntelyn ulottuminen lähivuosina sellaisille alueille, joita aikaisemmin ei ole harmonisoitu, kuten vaihtoehtoiset rahastot, arvopaperien välillinen säilyttäminen, arvopaperien lyhyeksi myynti, OTC-johdannaismarkkinoiden avoimuus sekä arvopaperikeskus- ja säilytystoiminta kaventaa kansallisen lainsäätäjän harkintavallan käyttöalaa samalla, kun jo harmonisoitujen kysymysten EU-sääntely entisestään täsmentyy.

Valtiovarainministeriön rooli

Valtiovarainministeriö voi laissa säädetyin edellytyksin antaa tarkempia säännöksiä ja määräyksiä arvopaperimarkkinoiden sääntelystä. Valtiovarainministeriö on antanut kaksi asetusta esitteistä, asetukset liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta, liputusvelvollisuudesta, arvopaperin ottamisesta pörssilistalle, osakkeen likvidistä markkinasta sekä tarjousasiakirjan sisällöstä. Valtiovarainministeriöllä ei sen sijaan ole valtuutusta antaa asetusta jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta. Valtiovarainministeriön antamat asetukset ohjaavat myös Finanssivalvonnan antamien määräysten ja ohjeiden sisältöä.

Valtiovarainministeriö myöntää toimiluvan arvopaperipörssin, arvopaperikeskuksen, selvitysyhteisön ja ulkomaisen selvitysyhteisön toiminnan harjoittamiseen, peruuttaa toimiluvan, hyväksyy arvopaperipörssin ja arvopaperikeskuksen säännöt sekä voi määrätä toiminnan keskeytettäväksi. Pörssi ohjaa arvopaperimarkkinoita säännöillään muun muassa asettamalla velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja arvopaperinvälittäjille. Ohjausta annetaan laajasti myös asioista, joita ei lain mukaan ole tarpeen vahvistaa valtiovarainministeriössä. Tällaisia ovat sääntöjen tiettyjen osuuksien lisäksi esimerkiksi arvopaperipörssin tai arvopaperikeskuksen toimitusjohtajan päätökset.

Valmistelun yhteydessä on selvitetty, ovatko arvopaperimarkkinalainsäädännössä olevat valtiovarainministeriön asetukset ja Finanssivalvonnan määräysten antamiseen oikeuttavat valtuutussäännökset riittävän yksilöityjä. Lisäksi on arvioitu, ovatko valtiovarainministeriön asetukset puuttuvista perusteluista huolimatta riittävän läpinäkyviä ja selkeitä muuhun virallissääntelyyn nähden.

Lähtökohtaisesti valtiovarainministeriön roolia sääntelyssä pidetään toimivana. Uuteen arvopaperimarkkinalakiin on tarkoitus siirtää eräitä valtiovarainministeriön asetuksiin sisältyneitä säännöksiä, sillä normikokonaisuuden esittäminen laissa parantaa lain selkeyttä. Valtiovarainministeriön asetukset arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitetusta esitteestä ja eräistä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 a §:ssä ja kiinteistörahastolain 22 §:ssä tarkoitetuista esitteistä on tarpeen yhdistää esiteittä koskevan sääntelyn selvyyden lisäämiseksi. Valtiovarainministeriön asetukseen liikkeeseenlaskijan säännöllisestä

tiedonantovelvollisuudesta on tarpeen tehdä teknisluonteisia muutoksia ja viimeaikaisesta markkinakehityksestä johtuvia päivityksiä. Asetuksiin tarjousasiakirjan sisällöstä ja julkistamisesta sekä Euroopan talousalueella hyväksytyn tarjousasiakirjan vastavuoroisesta tunnustamisesta (479/2006), arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta ja liputusvelvollisuudesta ja omistusoikeuksien ilmoittamisen ja julkistamisen yhteydessä annettavista tiedoista on tarpeen tehdä lähinnä teknisluonteisia muutoksia. Asetukseen arvopaperin ottamisesta pörssilistalle (940/2007) on tarpeen tehdä teknisiä muutoksia ja asetus osakkeen likvidistä markkinasta (941/2007) on tarpeen kumota.

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus ja ohjeistus

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet perustuvat laissa yksilöityihin valtuuksiin. Valtuudet liittyvät usein EU:n teknisluonteisen sääntelyn, kuten komission direktiivien täytäntöönpanoon. Finanssivalvonnasta annetun lain nojalla Finanssivalvonnan toiminnan tavoitteena on muuan muassa edistää yleistä luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan. Finanssivalvonnan tehtävänä on muun muassa edistää hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla sekä yleisön tietämystä finanssimarkkinoista. Finanssivalvonnasta annetun lain 1 luvun 3 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa laissa erikseen säädettyjen tehtäviensä toteuttamiseksi lain soveltamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä. Finanssivalvonnan sääntelyvälineenä on määräyskokoelma, johon sisältyvät sekä sitovat määräykset että ohjeet.

Finanssivalvonnan antamat määräykset ja ohjeet ovat joustavia, käytännönläheisiä, kattavia sekä läpinäkyviä toimijoille. Kattavat määräykset soveltamisohjeineen ovat hyödyllisiä erityisesti pienille toimijoille. Finanssivalvonnan antamilla tulkintasuosituksilla on erityinen merkitys silloin, kun ei ole säädetty suositusta vastaavaa nimenomaista säännöstä.

Sitovan sääntelyn ja ohjeiden suhde ei välttämättä ole aina selkeä. Finanssivalvonnan rahoitussektorin määräyskokoelman sisältämien määräysten ja ohjeiden kustakin tekstikappaleesta käy ilmi, mikä sen normiperusta ja sitovuusaste on. Tällä on pyritty havainnollistamaan määräysten ja muun ohjeistuksen välistä eroa. Finanssivalvonta aikoo selkeyttää määräys- ja ohjekokoelmansa rakennetta tältä osin vireillä olevassa uudistuksessa, jossa rahoitussektorin ja vakuutussektorin määräys- ja ohjekokoelmat yhdistetään.

On esitetty, että Finanssivalvonnan rinnakkainen rooli sekä määräysten antajana että valvojana voi olla ristiriitainen. Finanssivalvonnan kattavat määräykset ja ohjeet ovat myös saattaneet vähentää alan itsesääntelyn laajuutta.

Arvopaperimarkkinoita koskeva Finanssivalvonnan sääntely sisältää vain vähän sitovia määräyksiä. Uusien eurooppalaisten valvontaviranomaisten antamat tekniset standardit ja ohjeet oletettavasti lisäävät Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelman merkitystä entisestään.

Komissiolle delegoitu säädösvalta

Delegoituja säädöksiä koskevat määräykset vaikuttavat rahoitusmarkkinasääntelyyn aiemmin sovellettuun rakenteeseen. Ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa 1.12.2009 kansallisten valvontaviranomaisten sääntely ja eurooppalainen yhteistyö eli niin sanottu kolmannen tason ei-sitova sääntely ovat olleet keskeinen osa EU-sääntelyn harmonisointia. Jatkossa komission säädöksien valmistelun keskeinen rooli on entistä enemmän eurooppalaisilla valvontaviranomaisilla. Komissio aikoo antamansa julistuksen mukaan jatkaa jäsenvaltioiden nimittämien asiantuntijoiden kuulemista vakiintuneen käytäntönsä mukaisesti sellaisten rahoituspalvelualaa koskevien säädösten valmistelussa, jotka annetaan säädösvallan siirron nojalla.

Itsesääntely Suomessa

Itsesääntelyllä tarkoitetaan sääntelyä, joka ei ole viranomaisten laatimaa ja siten lain nojalla sitovaa. Itsesääntelyä esiintyy erilaisissa muodoissa eri maissa. Yhteissääntely on itsesääntelyn muoto, jossa viranomainen joko antaa laissa yhteissääntelyelimelle roolin tai

osallistuu sen toimintaan. Ensin mainitusta yhteissääntelystä on esimerkkinä Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunta. Työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö ja Finanssivalvonta osallistuvat tilintarkastuslautakuntaan. Suomessa viranomaiset osallistuvat itsesääntelyyn myös vapaamuotoisesti tai niitä kuullaan, kuten esimerkiksi Arvopaperimarkkinayhdistyksessä. Lisäksi Finanssivalvonta ja Kuluttajavirasto ovat edustettuina Arvopaperilautakunnassa.

Itsesääntely lisää sääntelyn joustavuutta ja sääntelyn kohteiden sitoutumista sekä varmistaa sääntelykohdetta koskevan erityisen asiantuntemuksen hyödyntämisen. Laadukas itsesääntely vaatii toimijoilta pitkäjänteisyyttä ja huomattavia resursseja. Itsesääntelyn riskejä ovat esimerkiksi normien sitomattomuus, puuttuva tai epätyydyttävän kevyt sanktiointi, tulkinta- ja sanktiokäytäntöjen vähäisempi avoimuus, viranomaissääntelyä epäyhtenäisempi laatu ja vähäisempi yhdenmukaisuus muuhun sääntelyyn.

Suomalainen itsesääntely on monimuotoista ja monipuolista. Se voidaan muodon perusteella jakaa sopimusvapauteen perustuvaan aitoon sopimusperusteiseen itsesääntelyyn tai sopimusperusteiseen yhteissääntelyyn ja lainsäädännön tukemaan säänneltyyn itsesääntelyyn eli yhteissääntelyyn, jota kyseinen toimiala konkretisoi ja jonka noudattamista se myös valvoo.

EU-sääntelyn määrällinen, yhä jatkuva kasvu on johtanut itsesääntelyn mahdollisuuksien kaventumiseen. Lisäksi laissa säädetyn yhteissääntelyn käyttämistä direktiivien kansallisessa täytäntöönpanossa rajoittavat Suomen valtiosäännön asettamat reunaehdot. EU-sääntelyn kehitys on muodostanut perusteen aktiivisesti arvioida mahdollisuuksia lisätä itsesääntelyä ja yhteissääntelyä täydentämään lainsäädäntöä ja virallissääntelyä etenkin harmonisoimattomilla alueilla, jotta varmistetaan sääntelyn monipuolisuus ja joustavuus. Suomen asemaa rahoituspalvelujen isäntävaltiona voidaan pyrkiä vahvistamaan kehittämällä sääntelyä muun muassa alueilla, jota ei ole EU-sääntelyllä harmonisoitu. Parhaimmillaan itsesääntely voi esimerkiksi edistää arvopaperimarkkinoiden paikallista ja alueellista toimintaa.

Arvopaperimarkkinoita koskevan, vastuullisen itsesääntelyn tulisi heijastaa sijoittajansuojaa, luotettavuutta, kohtuutta, tasapuolista kohtelua, puolueettomuutta, tehokkuutta, kilpailukykyä ja läpinäkyvyyttä. Koska itsesääntelyn tavoitteet ovat sisällöllisiä, on todettu tarpeelliseksi vahvistaa itsesääntelyn rakenteita ja asettaa sille laadullisia tavoitteita sekä varmistaa, että lainsäädäntö ja alemmanasteinen virallissääntely ei muodosta estettä itsesääntelyn kehittymiselle. Käytännössä on ilmennyt, että ratkaisusuosituksia yksittäisissä kysymyksissä pidetään kaikkein tehokkaimpana tapana kehittää hyvää tapaa.

Keskuskauppakamari on perinteisesti harjoittanut itsesääntelyä yleisen yksityisoikeuden alueella sekä viime vuosina myös arvopaperimarkkinoiden sääntelyn alueella yrityskauppalautakunnan muodossa. Koska Keskuskauppakamari huolehtii laajasti yksityisoikeudellisesta itsesääntelystä, sen lautakuntien roolin vahvistaminen arvopaperimarkkinoiden itsesääntelyssä saattaisi vahvistaa lakien keskinäistä synergiaa. Lisäksi koska Finanssivalvonnalla ei ole valvontaviranomaisena toimivaltaa osakeyhtiölain tulkinnassa, olisi arvopaperimarkkinoiden yhteissääntelyn ja itsesääntelyn kehittymiselle hyvät edellytykset erityisesti osakeyhtiölain ja arvopaperimarkkinalain välimaastossa sijaitsevissa kysymyksissä. Valmistelun yhteydessä on kuitenkin käynyt ilmi, ettei markkinaosapuolten kesken vallitse yhteisymmärrystä yrityskauppalautakunnan toiminnan jatkamisen edellytyksistä. Tämän johdosta on valmisteltu Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnalle vaihtoehtoista mallia, jonka mukaan arvopaperimarkkinalakia täsmennettäisiin säännöksillä pörssiyhtiöiden velvollisuudesta kuulua hyvää arvopaperimarkkinatapaa kehittävään toimielimeen, pörssin sääntöjen ja julkisissa ostotarjouksissa noudatettavia menettelytapoja koskevan suosituksen välisestä suhteesta sekä ostotarjousdirektiivin täytäntöönpanon täydentämisestä kohdeyhtiön hallituksen velvollisuudella yhtiökokouksen koollekutsumiseen. Yrityskauppalautakuntaa koskevat säännökset kumottaisiin.

Itsesääntelyllä edistetään ja voidaan luoda hyvää arvopaperimarkkinatapaa, vaikka se ei olisikaan sitovaa. Itsesääntely voi kuitenkin

olla sopimusperusteisesti sitovaa. Esimerkiksi pörssin säännöt velvoittavat pörssin osapuolia. Finanssivalvonnalla on arvopaperimarkkinalain nojalla velvollisuus valvoa hyvän tavan noudattamista arvopaperien kaupassa, sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamisessa sekä arvopaperien hankkimisessa ja markkinoinnissa. Määrittelemällä hyvän tavan sisältöä itsesääntelyssä voidaan vaikuttaa siihen, mikä katsotaan lähtökohtaisesti hyväksi tavaksi.

Ehdotuksella pyritään edistämään itsesääntelyä, joka mukautuu kotimaisten markkinoiden tarpeisiin, toimii luotettavasti ja on sopusoinnussa viranomaissääntelyn sekä valvonnan toimivuuden kanssa. Merkittäviä itsesääntelyä tuottavia elimiä ovat Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunta ja Arvopaperilautakunta. Yrityskauppalautakunta on antanut yrityskauppoja ja -järjestelyjä ohjaavia suosituksia ja siltä on voinut pyytää lausuntoa suositusten tulkinnasta, hyvän arvopaperimarkkinatavan mukaisesta menettelystä tai yksittäisistä yhtiöoikeudellisista kysymyksistä. Arvopaperilautakunta antaa ratkaisusuosituksia sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ja sijoitusrahastolaissa tarkoitetuissa sijoitus- ja sijoitusrahastopalveluihin liittyvissä, näitä palveluja tarjoavan yrityksen ja ei-ammattimaisen asiakkaan välisissä lain, viranomaismääräysten, hyvän arvopaperikauppatavan ja sopimusehtojen soveltamista sekä palveluntarjoajan menettelyä koskevissa asioissa ja erimielisyyksissä. Itsesääntelyssä voidaan ottaa joustavasti huomioon muuttuva lainsäädäntö ja valvonnassa esiin tulleet ongelmat sekä markkinoiden ja sijoitustuotteiden kehittyminen. Toisaalta itsesääntelyelimiltä on edellytettävä riittävien riippumattomuus- ja jatkuvuusnäkökohtien huomioonottamista.

Edellä on kuvattu EU-sääntelyn ja muu toimintaympäristön muutosprosessia ja alati kasvavaa virallissääntelyä, minkä ei arvioida lisäävän elinkeinoelämän itsesääntelyn kehittämisen edellytyksiä.

Arvopaperimarkkinoiden valvonta

Finanssivalvonta valvoo arvopaperimarkkinalain, sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten sekä viranomaisten arvopaperimarkkinalain nojalla vahvistamien sääntöjen noudattamista. Finanssivalvonta on myös lupaviranomainen, joka valvoo toimilupaehtojen noudattamista sekä valvottavien toiminnan lainmukaisuutta. Finanssivalvonta valvoo myös rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua ja niillä tapahtuvaa kaupankäyntiä sekä selvitys- ja säilytystoimintaa koskevien säännösten ja niiden nojalla annettujen määräysten noudattamista.

Finanssivalvonnalla on oikeus myöntää poikkeuksia voimassa olevan arvopaperimarkkinalain säännösten mukaisista velvollisuuksista, kuten julkisista ostotarjouksista ja lunastusvelvollisuudesta. Finanssivalvonta tekee myös hallinnollisia päätöksiä, kuten päätöksen esitteen hyväksymisen siirtämisestä toiseen Euroopan talousalueen valtioon.

Voimassa oleva arvopaperimarkkinalaki myös velvoittaa toimijoita erilaiseen raportointiin ja ilmoituksiin Finanssivalvonnalle, kaupparaportointiin sekä ilmoituksiin epäilyttävistä arvopaperikaupoista. Valvontaviranomaisena Finanssivalvonta voi antaa kieltopäätöksiä, esimerkiksi kieltää pörssilistalle ottamisen tai päättää listalle ottamisen lykkäämisestä sekä asettaa omien kieltojen tehosteiksi uhkasakkoja.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 lukuun sisältyy säännöksiä arvopaperikaupan ja sijoituspalvelujen tarjoamiseen liittyvistä asiakassuhteista, jotka ovat luonteeltaan myös kuluttajaoikeudellisia. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:ssä säädetään Finanssivalvonnan suhteesta kuluttajaviranomaiseen. Jos Finanssivalvonta havaitsee, että arvopaperin markkinoinnissa on menetelty tavalla, jonka voidaan olettaa olevan vastoin kuluttajansuojalakia, sen on ilmoitettava asiasta kuluttaja-asiamiehelle.

Rahoitusmarkkinoiden tehokas valvonta on keino ylläpitää toimivia rahoitusmarkkinoita ja niihin kohdistuvaa luottamusta. Erityishaasteena ovat tehokkaan rajat ylittävän valvontajärjestelmän luominen sekä suomalaisten valvontaintressien varmistaminen suhteessa Suomessa toimiviin ulkomaisiin toimijoihin. Valvontaa koskevan sääntelyn tulee antaa valvontaviranomaisille riittävät toimivaltuudet ja vastaavasti asettaa toimijoille velvollisuus noudattaa valvojan vaatimuksia sekä antaa riittävät läpinäkyvyysvaatimukset.

Hallinnon laillisuusperiaatteen kannalta toimivaltuuksien tulee olla tarkkarajaiset ja suhteellisuusperiaatteen mukaiset. Valvottavilla tulee niin ikään olla käytössään riittävät oikeussuojakeinot.

Yleisesti Finanssivalvonnan nykyistä valvontaroolia pidetään toimivana. Finanssivalvonnan rooli on vahvistunut yleisen kansainvälisen kehityssuunnan mukaisesti, kun sen antamien määräysten ja niiden kohteiden lukumäärä on samalla kasvanut. Merkittävimmät valvontajärjestelmään liittyvät viimeaikaiset muutokset liittyvät EU:n laajuisen valvontarakenteen uudistamiseen. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustamisen vaikutuksia Finanssivalvonnan rooliin on tarpeen tarkkaan seurata.

Hallinnolliset seuraamukset ja rikosseuraamukset

Euroopan unionissa tehtyjen rahoitusmarkkinoiden hallinnollista seuraamusjärjestelmää koskevien selvitysten perusteella Suomessa Finanssivalvonnan käytettävissä olevien rahamääräisten seuraamusten taso on kansainvälisesti verrattuna alhainen ja kohdistuu vain suppeaan joukkoon rahoitusmarkkinoiden säännösten rikkomuksia. Komissio on myös tehnyt selvityksen jäsenvaltioiden arvopaperi-, pankki- ja vakuutusvalvonnassa käytettävistä viranomaisvaltuuksista ja seuraamuksista. Komissio antaa kunkin lainsäädäntöehdotuksensa yhteydessä säännökset kyseisten valtuuksien ja seuraamusten yhdenmukaistamiseksi.

Uskottavan, yleisesti hyväksyttävän ja oikeamittaisen seuraamusjärjestelmän lisäksi valvonnan on oltava tehokasta ja kiinnijäämisriskin todellinen. Markkinoita kohtaan tunnettu luottamus ei perustu sääntöjen olemassaoloon, vaan säännösten noudattamiseen, noudattamisen tehokkaaseen valvontaan ja seuraamusten riittävän tehokkaaseen soveltamiseen. Ehdotetulla lainsäädännöllä pyritäänkin osaltaan kannustamaan Finanssivalvontaa seuraamusten nykyistä tehokkaampaan käyttöön osana normaalia valvontatyötään. Tämä ilmenee ehdotuksessa muun muassa siten, että Finanssivalvonnalla on lähtökohtainen velvollisuus käyttää seuraamusvaltuuksiaan tilanteissa, joissa säännöksiä on rikottu. Seuraamusten lievyys tai niiden vähäinen soveltamiskäytäntö eivät saa johtaa siihen, että säännöksiä rikkovat osapuolet saavat kilpailuetua suhteessa säännöksiä noudattaviin toimijoihin. Säännösten noudattamisen on oltava myös taloudellisesti kannattavaa.

Valmistelun yhteydessä on selvitetty seuraamussääntelyn toimivuuden lisäämisen edellytyksiä ja tähän liittyviä keskeisiä ehdotuksia on useita. Komission tulevista lainsäädäntöehdotuksista seuraa paine ankaroittaa voimassa olevaa hallinnollista seuraamusjärjestelmää, jotta se olisi kansainvälisesti tarkasteltuna riittävällä ja oikeudenmukaisella tasolla. Merkittävän seuraamusten tiukentamisen johdosta keinovalikoiman yläpäähän sijoittuvan seuraamusmaksun määrääminen jätettäisiin kuitenkin suurimmissa seuraamusmaksuissa oikeusvarmuuden turvaamiseksi tuomioistuimelle eli markkinaoikeudelle.

Nykyisin Finanssivalvonnan käytössä olevia hallinnollisia seuraamuksia ovat rikemaksu, julkinen huomautus, julkinen varoitus ja seuraamusmaksu. Julkisesta huomautuksesta ehdotetaan luovuttavan. Muiden hallinnollisten seuraamusten keskinäinen suhde ehdotetaan järjestettävän niin, että julkinen varoitus olisi ensisijainen seuraamus kaikkien muiden kuin finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä säädettyjen rikemaksun soveltamisalaan kuuluvien ja 40 §:n 1 momentissa säädettyjen seuraamusmaksujen soveltamisalaan kuuluvien säännösten tai määräysten rikkomisesta. Julkisen varoituksen antamisen tai rikemaksun määräämisen sijaan voitaisiin kuitenkin poikkeuksellisesti määrätä seuraamusmaksu, mikäli teko tai laiminlyönti olisi erityisen moitittava. Seuraamusmaksu olisi sen sijaan pääsääntöinen seuraamus 40 §:n 1 momentissa yksilöidyistä teoista tai laiminlyönneistä. Seuraamusmaksu voitaisiin määrätä poikkeuksellisesti myös rikoslain 51 luvussa säädettyjen vähäisten tekojen osalta. Ehdotus sisältäisi myös erityiset säännökset tilanteista, joissa hallinnollinen seuraamus voitaisiin jättää määräämättä.

Rikossäännöksiin ei ehdoteta merkittäviä muutoksia. Rikosoikeudellisten rangaistussäännösten kehittämiseksi ehdotuksessa joiltakin osin poiketaan rikosoikeuden koko-

naisuudistuksen yhteydessä noudatetusta keskittämisperiaatteesta, joka edellyttää vankeusuhkaisten rikosten siirtämistä rikoslakiin. Vaikka keskittämisperiaatetta on pyritty noudattamaan varsin johdonmukaisesti, rikoslain ulkopuolella on edelleen melko runsaasti vankeusuhkaisiakin rikossäännöksiä. Täysimääräisesti keskittämisperiaatetta ei ole kyetty noudattamaan. Periaatteen noudattaminen ja ylimalkaan noudattamisen mahdollisuus on riippuvainen sääntelytarkkuudesta. Joissakin tilanteissa tiettyä erityisalaa koskeva rangaistussäännös voi olla tarkoituksenmukaista sisällyttää asiaa koskevaan erityislakiin, jos sääntely on siinä määrin yksityiskohtaista, että rikossääntelyn siirtäminen rikoslakiin tekisi rikoslaista tarpeettoman raskaslukuisen. Arvopaperimarkkinalain kokonaisuudistuksessa ehdotettujen säännösten potentiaaliset rikkojat rajautuvat käytännössä pääosin sellaisiin rahoitusalan toimijoihin, joiden edellytetään tuntevan kyseiset lait. Edellä mainituista syistä keskittämisperiaatteesta on katsottu voitavan poiketa.

Oikeussuojakeinot ja muutoksenhaun yhtenäistäminen

Oikeussuojasäännösten tulee olla johdonmukaiset ja aukottomat, jotta oikeusturva voisi toteutua. Muutoksenhausta viranomaisten arvopaperimarkkina-asioissa antamiin päätöksiin säädetään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 10 luvun 3 ja 3 a §:ssä. Arvopaperimarkkinalain 10 luvun 3 §:n 1 momentissa säädetään muutoksenhausta valtiovarainministeriön päätöksiin mukaan luettuina sen tekemättä jättämät tai myöhässä tekemät päätökset. Momentissa on myös yleinen viittaussäännös valituksesta hallintolainkäyttölain mukaisessa järjestyksessä. Arvopaperimarkkinalain muutoksenhaku- ja muita oikeussuojasäännöksiä on muutettu viimeksi esitedirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä vuonna 2006.

Voimassa oleva arvopaperimarkkinalaki ei nykyisellään sisällä viittaussäännöstä muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätöksiin, sillä muutoksenhausta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä. Kokonaisuudistuksessa arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan lisättäväksi yleinen viittaussäännös, jonka mukaan Finanssivalvonnan arvopaperimarkkinalain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ei sisälly erityistä oikeuspaikkasäännöstä, joten arvopaperimarkkinalakiin perustuvat riita-asiat pannaan vireille yleisten prosessioikeuden oikeuspaikkasäännösten mukaisesti. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereita liikkeeseen laskeneiden osakeyhtiöiden kotipaikkana on usein Helsinki, jolloin yhtiön ollessa vastaajana riita-asiat käsitellään pääsääntöisesti Helsingin käräjäoikeudessa. Arvopaperimarkkinoihin liittyvää oikeuskäytäntöä on Suomessa kuitenkin suhteellisen vähän ja siitä suurin osa on rikosperusteista.

Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n pääsäännön mukaan Finanssivalvonnan antamiin päätöksiin haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätöksestä valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Merkittävä poikkeus pääsäännöstä ovat sellaiset asiakkaansuojaa koskevat Finanssivalvonnan antamat kieltopäätökset ja seuraamukset, joista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 49 §:ssä, jonka mukaan päätöksiin tyytymätön palveluntarjoaja voi saattaa päätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Sama koskee voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:n 4 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuja Finanssivalvonnan antamia kieltopäätöksiä. Arvopaperimarkkinalakiin perustuvista muista kuin 7 luvun 2 §:ssä nimenomaisesti mainituista Finanssivalvonnan antamista kieltopäätöksistä valitetaan Helsingin hallinto-oikeuteen, vaikka niihin liittyisi asiakkaansuojanäkökohtia.

Markkinaoikeuden päätöksestä haetaan muutosta korkeimmalta oikeudelta, jos korkein oikeus myöntää siihen valitusluvan.

Lisäksi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 10 luvun 3 a §:n mukaan eräisiin Finanssivalvonnan antamiin päätöksiin haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Tässä pykälässä tarkoitetusta markkinaoikeuden päätöksestä voidaan puolestaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Markkinaoikeus joutuu nykyisin käsittelemään Finanssivalvonnan antamista päätöksistä tehtyjä valitus- ja muita muutoksenhakuasioita sekä hallintolainkäyttölain mukaisesti että eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain (1528/2001) mukaisesti.

Edellä kuvattu muutoksenhakujärjestelmä on monimutkainen, tulkinnanvarainen ja hankala soveltaa. Tästä syystä tulisi siirtyä yksinkertaisempaan ja soveltajien kannalta ymmärrettävämpään muutoksenhakujärjestelmään. Finanssivalvonnan antamat päätökset ovat hallintopäätöksiä, ja muutoksenhaku näihin päätöksiin tulisikin olla hallintolainkäyttöä. Muutoksenhaun erotteleminen sillä perusteella, koskeeko Finanssivalvonnan antama päätös asiakkaansuojanäkökohtia vai ei, on käytännössä lähes mahdotonta. Koko valvonnan perustarkoituksena on nimittäin suojata asiakkaiden etuja ja sitä kautta ylläpitää finanssimarkkinoiden vakautta ja yleisön luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan.

Muutoksenhakua arvopaperimarkkina-asioissa ehdotetaan yhtenäistettäväksi siten, että kaikista Finanssivalvonnan antamista, Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia koskevista päätöksistä valitettaisiin markkinaoikeuteen siitä riippumatta, perustuvatko ne esimerkiksi talouden vakautta vai asiakkaansuojaa koskevien säännösten rikkomiseen. Markkinaoikeuden päätökseen haettaisiin muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Tämä koskisi myös markkinaoikeuden päätöstä sellaisesta seuraamusmaksusta, jonka markkinaoikeus on antanut Finanssivalvonnan esityksestä. Muutoksenhaku markkinaoikeuden päätöksestä ei edellyttäisi korkeimman hallinto-oikeuden antamaa valituslupaa. Se, että ylimpänä tuomioistuimena seuraamuksia koskevissa asioissa olisi korkein hallinto-oikeus, vastaa eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunnossa 4/2005 vp esitettyä kantaa ja on myös yhdenmukainen muun muassa kilpailulainsäädännössä omaksuttujen ratkaisujen kanssa.

Tähän saakka Finanssivalvonnan antamiin päätöksiin on haettu muutosta harvoin. Esimerkiksi vuosina 2009 ja 2010 ei haettu kertaakaan muutosta seuraamuksia koskeviin päätöksiin eikä sellaisiin päätöksiin, joissa ensimmäisenä muutoksenhakuasteena on markkinaoikeus. Jatkossa tilanteen arvioidaan muuttuvan erityisesti EU:n finanssimarkkinoita koskevan lainsäädännön meneillään olevan voimakkaan uudistamisen seurauksena. Esimerkiksi hallinnollisten seuraamusten määrääminen tullee merkittävästi laajenemaan, tehostumaan ja ankaroitumaan, jos komission antamat ehdotukset toteutuvat.

Markkinaoikeudella on huomattavien taloudellisten ja kansainvälisluonteisten kysymysten erityisasiantuntemusta, kun se käsittelee ja ratkaisee valituksia muun muassa kilpailuasioissa ja sähkömarkkina-asioissa annettavien seuraamusta määräämistä koskeviin päätöksiin. Finanssimarkkinoita ja kilpailuasioita koskevien seuraamusmaksujen määräämisessä on samankaltaisia piirteitä. On esimerkiksi arvioitava rikkomuksen merkittävyyttä sekä siitä määrättävän seuraamusmaksun mitoittamista suhteessa suuryrityksen liikevaihtoon. Annettavalla päätöksellä saattaa olla huomattava vaikutus päätöksen kohteena olevan yrityksen taloudelle ja maineelle. Keskittämällä markkinaoikeuteen muutoksenhaut asioissa, joissa määrätään hallinnollisia seuraamuksia finanssimarkkinalainsäädännön perusteella, edistetään muutoksenhaun asiantuntevaa käsittelyä ja varmistetaan oikeuskäytännön yhtenäisyyttä jo ensimmäisessä muutoksenhakuasteessa. Tämä on omiaan vähentämään tarvetta hakea korkeimmalta hallinto-oikeudelta muutosta markkinaoikeuden tai hallinto-oikeuden valitusviranomaisena antamiin päätöksiin.

Ehdotuksen mukaan muista kuin hallinnollisia seuraamuksia koskevista Finanssivalvonnan antamista päätöksistä valitettaisiin Helsingin hallinto-oikeuteen ja sieltä edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tämä säilyisi lain pääsääntönä ja myös osaltaan varmistaisi oikeuskäytännön yhtenäisyyttä muun muassa hallintolupia ja toimivaltuuksien käyttöä koskevissa asioissa. Pääsäännön mukaisesti Finanssivalvonnan antamista toimilupapäätöksistä ja rekisteröintiä koskevista päätöksistä sekä muun muassa arvopaperimarkkinalain ja rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetun lain mukaisista Finanssivalvonnan päätöksistä valitettaisiin Helsingin hallinto-oikeuteen. Pääsäännön piirissä olisi-

vat myös esimerkiksi kaikki Finanssivalvonnan antamat päätökset, jotka koskevat Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa tarkoitettujen valvontavaltuuksien käyttöä ja uhkasakkoa. Tässäkään merkitystä ei olisi sillä, koskeeko päätös vakavaraisuusvalvontaa vai asiakkaansuojan valvontaa.

Uudistuksesta seuraisi, että kaikkiin Finanssivalvonnan antamista päätöksistä tehtyihin valituksiin sovellettaisiin hallintolainkäyttölakia ja että korkein hallinto-oikeus olisi aina ylin muutoksenhakuelin. Tämä viime kädessä turvaisi oikeuskäytännön yhtenäisyyden Finanssivalvonnan antamia eri päätöksiä koskevissa muutoksenhaluasioissa. Uudistus ei koskisi käräjäoikeuksien käsiteltäviä asioita, kuten finanssitoimialaan liittyviä yhtiöoikeudellisia tai vahingonkorvausoikeudellisia riita-asioita eikä rikosasioita. Arvopaperimarkkinalakiin perustuvien riita-asioiden keskittämistä Helsingin käräjäoikeuteen ei myöskään esitetä. Riita- ja rikosasioissa ylin muutoksenhaluelin olisi korkein oikeus.

Vahingonkorvaussääntelyn lähtökohdat

Ehdotettava vahingonkorvaussääntely on jaoteltu kolmeen ryhmään.

Arvopaperimarkkinalaissa sekä uusissa laeissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä arvopaperitileistä ehdotetaan säädettäväksi tahallisuuteen ja tuottamukseen perustuvasta vahingonkorvausvastuusta. Ehdotukset perustuvat siihen, että kyseisissä laeissa tarkoitettujen toimijoiden vahingonkorvausvastuuta ei ole eräitä vastuunrajauksia lukuun ottamatta säännelty EU:ssa. Lisäksi mainitut toimijat harjoittavat liiketoimintaa kansainvälisessä kilpailuympäristössä. Vahingonkorvausvastuun poikkeaminen EU-sääntelystä saattaisi toimia etupäässä ulkomaisten palveluntarjoajien ja ammattimaisten sijoittajien hyväksi, mikä ei ole tarkoituksenmukaista, kun samanaikaisesti on pidetty poliittisesti tärkeänä rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseksi lisätä sijoittajien omaa vastuuta erityisesti joukkovelkakirjamarkkinoilla ja luottolaitosten maksukyvyttömyystilanteissa.

Arvopaperimarkkinalaissa sekä uusissa laeissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä arvopaperitileistä säädettävää toimintaa harjoittavien yritysten johtohenkilöiden ja osakkeenomistajien henkilökohtainen vahingonkorvausvastuu määräytyisi pääosin osakeyhtiölain perusteella. Työnantajan ja työntekijän vahingonkorvausvastuu määräytyisi puolestaan vahingonkorvauslain perusteella.

Toiseksi, sijoituspalvelulaissa ehdotetaan pääosin seurattavaksi luottolaitoslaissa säädetyn tuottamusolettaman kaltaista vahingonkorvausvastuuta, johon sisältyy muun muassa johtohenkilöitä koskeva tuottamusolettama. Ehdotukset perustuvat sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten väliseen kilpailuneutraliteettiin, sillä kyseisiä toimijoita koskevat lait perustuvat pääosin EU-direktiiveihin. Sijoituspalvelulakiin ehdotetaan kuitenkin eräitä rajauksia johdon ja osakkeenomistajan henkilökohtaisesta korvausvastuusta.

Kolmanneksi, arvo-osuustileistä annetun lain vahingonkorvaussääntelyä ei teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta ehdoteta muutettavaksi. Lain 30 §:ssä säädettyä ankaraa vahingonkorvausvastuuta koskevassa korkeimman oikeuden ratkaisussa (KKO 2008:116) todetaan, että tilinhoitajayhteisö tai sen asiamies eivät olleet ankarassa korvausvastuussa pantinsaajaa kohtaan vahingosta, joka tälle oli aiheutunut siitä, että arvo-osuuden omistajan antama panttaussitoumus, jonka perusteella arvo-osuuden panttaus oli kirjattu tilille, oli väärennyksen vuoksi tehoton pantinantajaa kohtaan. Ratkaisun perusteluissa todetaan, että säännös on tarkoitettu kattamaan useita erilaisia vahinkotilanteita. Korvaussäännös liittyy tältä osin arvo-osuusjärjestelmälle annettuun julkiseen luotettavuuteen, joka vastaa lainhuuto- ja kiinnitysrekisterien vilpittömässä mielessä olevan sivullisen luottamuksen suojaan kirjaamisjärjestelmän merkintöihin tai niiden puuttumiseen. Esimerkiksi arvopaperitileistä annettavassa laissa tarkoitettua säilyttäjän tekemää kirjausta arvopaperitilille ei voida rinnastaa arvo-osuustileille tehtäviin kirjauksiin ja niiden julkisuusvaikutuksiin, minkä vuoksi vahingonkorvausvastuun erot ovat perusteltuja.

3.3.2 Lakikohtaiset keskeiset ehdotukset

Arvopaperimarkkinalaki

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain säännösten määrä ja soveltamisala on laajentunut EU-sääntelyn harmonisoinnin seurauksena tehdyissä lukuisissa osittaisuudistuksissa ja samalla lain säännösten soveltamisala on sisäisesti eriytynyt sääntelyn kohteiden mukaan. Tästä syystä ja lukuisten pykäläviittausten johdosta lain soveltamisala on muuttunut vaikeaselkoiseksi. Arvopaperimarkkinalain ja siihen läheisesti liittyvien rinnakkaislakien ymmärrettävyyden ja luettavuuden parantamiseksi ehdotetaan koko arvopaperimarkkinalainsäädännön rakenteen uudistamista siirtymällä useamman lain malliin. Osa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain säännöksistä ehdotetaan jaettaviksi uuteen kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaan lakiin, uuteen arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaan lakiin ja sijoituspalvelulakiin. Arvopaperimarkkinalain jakaminen useammaksi laiksi supistaa uuden annettavan arvopaperimarkkinalain soveltamisalaa useiden asiakokonaisuuksien siirtyessä muihin lakeihin.

Uudella arvopaperimarkkinalailla kumottaisiin voimassa oleva arvopaperimarkkinalaki, ja osa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain pykälistä sisältyisi uuteen arvopaperimarkkinalakiin. Uuden arvopaperimarkkinalakiin lisättäisiin osajako, jaettaisiin osat useampiin lukuihin sekä lisättäisiin lakiin keskeiset yhteiset ja lukukohtaiset määritelmät ja pykälille otsikot.

Uusi arvopaperimarkkinalaki käsittäisi kuusi osaa, jotka jakaantuvat lukuihin. Lain I osassa olisivat koko lakia koskevat yleiset säännökset sekä määritelmät. Esitteitä koskevien pykälien suuresta lukumäärästä johtuu, että esitettä koskevat pykälät olisi erotettu omaksi II osakseen. Arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden tiedonantovelvollisuutta, niin jatkuvaa kuin säännöllistäkin tiedonantovelvollisuutta, koskevat luvut pykälineen olisi koottu III osaan, johon on sisällytetty myös omistuksen julkisuutta eli liputusta koskevat säännöt. Lain IV osassa käsiteltäisiin julkista ostotarjousta ja tarjousvelvollisuutta Suomessa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevista osakkeista. Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat yleiset ja erityiset säännökset sekä julkista ja yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä koskevat luvut olisivat uuden arvopaperimarkkinalain V osassa. Koko arvopaperimarkkinalakia koskevat yhteiset, valvontavaltuuksia, vahingonkorvausta, muutoksenhakua ja seuraamuksia koskevat pykälät olisi koottu VI osaan.

Valtiovarainministeriön asetuksista arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitetusta esitteestä, tarjousasiakirjan sisällöstä ja julkistamisesta sekä Euroopan talousalueella hyväksytyn tarjousasiakirjan tunnustamisesta, liputusvelvollisuudesta ja omistusosuuksien ilmoittamisen ja julkistamisen yhteydessä annettavista tiedoista siirrettäisiin yksittäisiä säännöksiä uuteen arvopaperimarkkinalakiin. Ensin mainitusta asetuksesta siirrettäisiin uuteen arvopaperimarkkinalakiin säännökset esitteen julkistamisvelvollisuutta koskevista poikkeuksista tarjottaessa arvopapereita yleisölle, tietyistä erityistapauksista haettaessa arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle ja yritysoston yhteydessä myönnettävistä poikkeuksista julkistaa esite. Kansallisia esitteitä koskevista sisältövaatimuksista, joihin ei sovelleta EU-sääntelyä, säädettäisiin edelleen valtiovarainministeriön asetuksella.

Soveltamisala, yleiset periaatteet ja määritelmät

Uuden arvopaperimarkkinalain soveltamisala kattaisi säännökset arvopaperien yleiseen liikkeeseen saattamisesta, tiedonantovelvollisuudesta arvopaperimarkkinoilla, julkisista ostotarjouksista, arvopaperimarkkinoiden väärinkäytöstä ja arvopaperimarkkinoiden valvonnasta. Arvopaperimarkkinalakiin lisättäisiin uudet lukukohtaiset soveltamisalasäännökset. Esimerkkejä luvun soveltamisalasäännöksistä ovat markkinoiden väärinkäyttöä, liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuutta ja julkisia ostotarjouksia koskevat soveltamisalasäännökset.

Yleissäännöksellä tarkoitetaan säännöstä, joka on kirjoitettu yleiseen muotoon ja joka ilmentää jotakin yleistä periaatetta, vastakohtana konkreettiselle oikeussäännölle, joka sisältää nimenomaisen velvoitteen tai kiellon.

Esimerkki yleisen periaatteen ilmaisevasta yleisäännöksestä on voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 § ja esimerkki konkreettisesta oikeussäännöstä on 2 luvun 1 a §. Yleistä periaatetta ilmentävää normia sovelletaan yksittäisessä tapauksessa yhdessä muiden oikeussääntöjen kanssa sovittaen yleinen periaate yksittäistapaukseen. Periaatteen painoarvo ja konkreettinen sisältö kussakin tapauksessa riippuvat tosiseikoista ja muista tilanteeseen sovellettavista konkreettisista oikeussäännöistä. Konkreettiset oikeussäännöt voivat olla myös valtiovarainministeriön asetuksia ja Finanssivalvonnan määräyksiä.

Uuden arvopaperimarkkinalain I osan 1 luvussa säädettäisiin lain yleiset säännökset ja 2 luvussa määritelmät. Lain 1 luvussa olisivat nykytilasta poiketen yleissäännökset, joita sovelletaan koko lain soveltamisalalla. Niitä olisivat hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisen ja sopimattoman menettelyn kielto sekä kielto antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja. Lisäksi säädettäisiin, että sijoittajien saatavilla on pidettävä tasapuolisesti riittävät tiedot niistä seikoista, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan arvopaperin arvoon. Yleisten säännösten tavoitteena on korjata joiltakin osin epäselvää nykytilaa, korostaa periaatelähtöistä sääntelyä, lisätä lain ymmärrettävyyttä ja ohjata lain tulkintaa.

Voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa on käytetty varsin vähän määritelmiä suhteessa lain laajuuteen, mikä on johtanut lukuisiin pykäläviittauksiin ja pitkiin säännöksiin. Esimerkkejä säännöksiä lyhentävistä määritelmistä ovat keskeisten direktiivien ja asetusten nimet sekä julkistamisen ja pörssiyhtiön määritelmät. Eräät keskeiset lain määritelmät eivät kaikilta osin vastaa EU-sääntelyn terminologiaa, kuten rahoitusvälineen ja säännellyn markkinan määritelmien puuttuminen sekä johdannaisen määritelmän suppeus. EU-sääntelyn kanssa yhtenäisemmän käsitteistön käyttöönotto helpottaa arvopaperimarkkinalainsäädännön yhteensopivuutta ja EU-sääntelyn kansallista täytäntöönpanoa. Uuden arvopaperimarkkinalain määritelmiä, jotka viittaavat osittain toisiin lakeihin, olisivat muun muassa arvopaperin, rahoitusvälineen, liikkeeseenlaskijan, määräysvallassa olevan yhteisön ja säännellyn markkinan määritelmät. Monista keskeisistä soveltamisalaan liittyvistä määritelmistä säädetään muualla kuin arvopaperimarkkinalaissa: esimerkiksi pörssistä ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjästä säädetään rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetussa laissa ja rahoitusvälineestä sijoituspalvelulaissa.

Esitteet

Voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin tehtiin esitedirektiivin täytäntöönpanon johdosta keskeisiä muutoksia vuonna 2005. Silloin muutettiin säännöksiä esitteen sisällöstä, velvollisuudesta julkistaa esite ja esitteen hyväksymisestä. Säädettiin myös esitteiden hyväksymismenettelystä ja viranomaisten toimivallan jaosta ETA-alueella sekä arvopaperien liikkeeseenlaskun kotipaikan valinnasta. Koska esitteitä koskeva sääntely perustuu suurelta osin EU-sääntelyyn, ehdotus ei sisällä laajoja muutoksia nykytilaan

Esitteistä ehdotetaan säädettävän lain II osassa. Keskeiset muutokset liittyvät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2010/73/EU arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä annetun direktiivin 2003/71/EY ja säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta annetun direktiivin 2004/109/EY muuttamisesta, jäljempänä *esitedirektiivin muutosdirektiivi*, kansalliseen täytäntöönpanoon. Muutosdirektiivissä soveltamisalaan liittyvät useat euromääräiset raja-arvot nousevat, direktiivin oma kokeneen sijoittajan määritelmä kumotaan ja direktiivissä viitataan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin ammattimaisen asiakkaan ja hyväksyttävän vastapuolen määritelmiin. Lisäksi muutosdirektiivissä on täsmennetty eräitä sijoittajansuojan kannalta tärkeitä esitteen sisältöä koskevia säännöksiä, kuten esitetiivistelmän vähimmäissisältöä. Ehdotettuun arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan myös otettaviksi eräitä esitedirektiivin jo nyt sallimia kansallisia valinnanmahdollisuuksia. Finanssivalvonnan poikkeuslupavaatimuksia

ehdotetaan myös harvennettaviksi direktiivin sallimalla tavalla esitteiden hyväksymiseen liittyvän hallinnollisen taakan vähentämiseksi.

Esitedirektiivi, komission esiteasetus sekä asetus (EY) N:o 1787/2006 sekä esitedirektiivin muutosdirektiivi sääntelevät arvoltaan 5 miljoonaa euroa suurempia arvopaperien tarjoamisia yleisölle tai haettaessa niitä kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Muissa kuin esitedirektiivissä säädetyissä tilanteissa jäsenvaltiot voivat säätää esitteistä kansallisella tavalla. Arvopaperimarkkinalaissa molemmille esitetyypeille on yhteistä sääntely julkistamisvelvollisuudesta, esitteen hyväksymismenettelystä ennen julkaisemista sekä poikkeusperusteista.

Uudessa arvopaperimarkkinalaissa ehdotetaan sallittavaksi esitedirektiivin mukaisesti yleishyödyllisille yhteisöille mahdollisuus tarjota arvopapereita yleisölle Finanssivalvonnan poikkeusluvalla kokonaan tai osittain ilman esitettä. Tämä edistäisi yleishyödyllisten yhteisöjen varainhankintaa. Mikäli kyseisiä arvopapereita haetaan otettaviksi kaupankäynnin kohteeksi pörssissä, esite olisi kuitenkin julkaistava.

Euromääräisesti pienten arvopaperitarjousten hallinnollisia kustannuksia pienentäisi myös ehdotettu kansallisen esitevapauden alarajan nostaminen 100 000 eurosta 1,5 miljoonaan euroon. Yli 1,5 miljoonan euron arvon ylittäviin tarjouksiin, joiden arvo kuitenkin olisi yhteensä enintään 5 miljoonaa euroa ja joihin ei liittyisi kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle hakemista, koskisivat siten kansalliset esitevaatimukset, joista ehdotetaan säädettäväksi valtiovarainministeriön asetuksella. Asianomaisen monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän sääntöjen mukainen esite olisi kuitenkin aina riittävä sellaisissa tarjouksissa, joihin liittyy arvopaperin hakeminen kaupankäynnin kohteeksi vain monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

Liikkeeseenlaskijan säännöllinen ja jatkuva tiedonantovelvollisuus

Kuten esitteitä koskevasta sääntelystä, arvopapereita koskevasta muusta tiedonantovelvollisuudesta säädetään pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvussa. Velvollisuudet koskevat arvopaperien liikkeeseenlaskijoita, mutta sääntelyn ulottuvuus on kuitenkin tosiasiassa laajempi, sillä esimerkiksi arvopaperin markkinointia koskevat säännökset koskevat kaikkia arvopaperin tarjoajia. Tiedonantovelvollisuutta koskeva avoimuusdirektiivi pantiin Suomessa täytäntöön vuonna 2007 ja markkinoiden väärinkäyttödirektiivi vuonna 2005.

Tiedonantovelvollisuutta koskevan sääntelyn tulee turvata hyvä sijoittajansuoja ensi- ja jälkimarkkinoilla. Toisaalta suomalaisia liikkeeseenlaskijoita, jotka hankkivat pääomaa arvopaperimarkkinoilta Suomessa, ei tule rasittaa tarpeettoman laajalla tiedonantovelvollisuudella, joka poikkeaisi kansainvälisten pääomamarkkinoiden vaatimuksista. Lisäksi tiedonantovelvollisuutta koskevan sääntelyn tulee edistää markkinoiden avoimuutta ja lisätä markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun tiedonantovelvollisuutta koskevat säännökset täyttävät kohtuullisen hyvin edellä mainitut tavoitteet. Jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta koskeviin säännöksiin ei siten ehdoteta muutoksia lukuun ottamatta ehdotetun 6 luvun 4 §:ssä olevia perusteluja, joissa selostetaan jatkuvan tiedonantovelvollisuuden suhdetta sisäpiirintiedon väärinkäytön kieltoon. Säännöllistä tiedonantovelvollisuutta koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että neljännesvuosikatsauksen julkaisemisvelvollisuutta koskeva kynnysarvoa nostettaisiin, minkä lisäksi kansallinen säännös esittää osavuosikatsauksessa arvio kehityksestä kuluvalla tilikaudella poistettaisiin. Lisäksi ehdotetaan eräitä teknisluonteisia muutoksia ja täsmennyksiä.

Valtiovarainministeriön arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta annettavaa asetusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että liikkeeseenlaskijan markkina-arvoa koskeva kynnysarvo nostettaisiin 75 miljoonasta eurosta 150 miljoonaan euroon liikkeeseenlaskijan päättäessä ja tiettyjen edellytysten täyttyessä, jolloin sen on julkaistava niin kutsuttu johdon osavuotinen selvitys neljännesvuosikatsausten sijaan. Muutos sallisi pienten ja keskisuurten pörssiyhtiöiden vähentää katsauksista aiheutuvaa hallinnollista taakkaa, jos niiden sijoittaja-

kunnan ja liiketoiminnan luonteen kannalta osavuotisen taloudellisen informaation katsauskausi sopisi olla pidempi.

Liikkeeseenlaskijan omilla osakkeilla tekemiään kauppoja koskevaa ilmoitusvelvollisuutta kevennettäisiin poistamalla nykyinen seitsemän päivän julkistamisvelvollisuus ennen ostojen aloittamista sekä muuttamalla omilla osakkeilla tehtyjen kauppojen ilmoittamisaikaa siten, että ilmoitukset olisi tehtävä asianomaiselle säännellylle markkinalle vasta viimeistään ennen seuraavan kaupankäyntipäivän alkua. Finanssivalvonnalla säilyisi edelleen valtuus antaa tarpeellisia tarkempia määräyksiä liikkeeseenlaskijan omilla osakkeilla tehdyistä kaupoista.

Huomattavia omistus- ja ääniosuuksia koskeva ilmoitusvelvollisuus

Osakkeenomistajan huomattavia ääni- ja omistusosuuksia koskevia eli niin sanottua liputusvelvollisuutta koskevia säännöksiä muutettiin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvussa avoimuusdirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä vuonna 2007. Keskeisin liputusvelvollisuutta koskeva säännös on arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä. Liputussäännöksiin ei ehdoteta tehtävän teknisten muutosten lisäksi kuin muutamia sisällöllisiä muutoksia. Tällaisia muutoksia olisivat kaupankäyntivarastopoikkeuksen täytäntöönpano kansallisesti, yhdeksän kymmenesosan omistusrajaan liittyvä liputusvelvollisuuden lisääminen sekä osakkeenomistajan liputusilmoituksen tekemistä koskevan määrärajan täsmentäminen siten, että liputusilmoitus olisi tehtävä kohdeyhtiölle ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään seuraavana kaupankäyntipäivänä.

Osakkeenomistajalle ehdotetaan säädettäväksi uusi liputusvelvollisuus, kun hänen omistus- tai ääniosuutensa saavuttaa tai ylittää taikka vähenee yhdeksän kymmenesosan kohdeyhtiön äänimäärästä tai osakkeiden kokonaismäärästä. Tämä edistää sijoittajien tiedonsaantia, sillä kohdeyhtiöllä on kuitenkin yhä osakeyhtiölain mukainen velvollisuus ilmoittaa kyseisestä lunastusoikeuden ja –velvollisuuden synnyttävästä omistusosuudesta kaupparekisteriin.

Liputusvelvollisuutta selvennetään myös siten, että liikkeeseenlaskijan on avoimuusdirektiivin mukaisesti julkistettava myös omilla osakkeillaan tekemänsä kaupat, jotka rikkovat liputusrajat. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä koskeva poikkeus liputusvelvollisuudesta silloin, kun luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen kaupankäyntisalkussa olevien äänioikeuksien osuus ei ylitä viittä prosenttia (kaupankäyntivarastopoikkeus). Poikkeuksen soveltamiseksi edellytetään lisäksi, että luottolaitos tai sijoituspalveluyritys varmistaa, ettei kaupankäyntisalkussa oleviin osakkeisiin liittyvää äänioikeutta käytetä eikä niillä muuten vaikuteta liikkeeseenlaskijan johtamiseen.

Avoimuusdirektiivi ei ole maksimiharmonisointidirektiivi. Voimassa olevaa arvopaperimarkkinalakia vastaavasti laissa ehdotetaan säilytettäväksi kansallinen säännös ilmoitusvelvollisuudesta sellaisista sopimuksista tai muista järjestelyistä, jotka toteutuessaan johtavat liputusrajan saavuttamiseen tai ylittymiseen taikka osuuden vähenemiseen liputusrajan rajan alle. Komission syksyllä 2011 antama ehdotus avoimuusdirektiivin muutokseksi johtaa komission ehdotuksen toteutuessa avoimuusvelvoitteiden laajenemiseen tavalla, joka on lähellä nykyistä kansallista säännöstä. Myöskään ei ehdoteta pidennettäviksi liputusilmoituksen tekemistä koskevia eikä kohdeyhtiön liputusilmoituksen julkistamista koskevia määräaikoja, jotka ovat direktiivin sallimia enimmäisrajoja tiukempia, mutta vastaavat Ruotsin ja Tanskan sekä eräissä muissa maissa voimassa olevaa kansallista sääntelyä. Avoimuusdirektiivin muutoksen on tämän hetken arvion mukana tarkoitus olla maksimiharmonisointia, joten kansallinen sääntely joudutaan joka tapauksessa arvioimaan uudelleen.

Julkisia ostotarjouksia ja tarjousvelvollisuutta koskevan sääntelyn täsmentämien

Ostotarjousdirektiivi on pantu täytäntöön vuonna 2006 voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin. Ostotarjouksia koskevan sääntelyn tulee turvata suomalaisiin julkisen kaupankäynnin kohteena oleviin arvopapereita liikkeeseen laskeneisiin yhtiöihin sijoit-

taneiden osakkeenomistajien edut yritysostotilanteessa joutuisasti ja ennustettavasti.

Yksi keskeisimmistä ehdotuksista on tarkentaa tarjousvelvollisuuteen liittyviä säännöksiä uudistamalla määritelmiä yksissä tuumin toimimisesta, osakkeenomistajaan rinnastettavasta henkilöstä ja ääniosuuden laskemisesta sekä säätää lain tasolla eräistä uusista poikkeuksista tarjousvelvollisuuteen.

Tällaisia poikkeuksia ovat muun muassa tilanteet, jossa tarjousvelvollisuusrajan ylitykseen johtaneet arvopaperit on hankittu julkisella ostotarjouksella, joka on tehty kaikista kohdeyhtiön osakkeista ja kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista sen osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista tai muutoin tällaisen julkisen ostotarjouksen voimassaoloaikana. Jos tarjousvelvollisuusrajan ylitykseen johtaneet arvopaperit on muutoin hankittu julkisella ostotarjouksella, velvollisuutta tehdä pakollinen ostotarjous ei synny ennen ostotarjouksen voimassaoloajan päättymistä. Jos kohdeyhtiössä on yksi osakkeenomistaja, jonka ääniosuus on suurempi kuin tarjousvelvollisuusraja, toiselle osakkeenomistajalle ei synny velvollisuutta tehdä pakollista ostotarjousta ennen kuin tämän ääniosuus ylittää ensiksi mainitun osakkeenomistajan ääniosuuden. Lisäksi, jos tarjousvelvollisuusrajan ylittyminen johtuu yksinomaan kohdeyhtiön tai toisen osakkeenomistajan toimenpiteestä, velvollisuutta tehdä pakollista ostotarjousta ei synny ennen kuin tarjousvelvollisuusrajan ylittänyt osakkeenomistaja hankkii tai merkitsee lisää kohdeyhtiön osakkeita tai muutoin kasvattaa ääniosuuttaan kohdeyhtiössä. Jos sen sijaan tarjousvelvollisuusrajan ylittyminen johtuu siitä, että osakkeenomistajat toimivat yksissä tuumin tehdessään vapaaehtoisen julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiöstä, velvollisuutta tehdä pakollista ostotarjousta ei synny, jos yksissä tuumin toimiminen rajoittuu yksinomaan julkisen ostotarjouksen tekemiseen. Edelleen velvollisuutta tehdä pakollinen ostotarjous ei ole, jos tarjousvelvollinen tai muu yksissä tuumin toimiva henkilö kuukauden kuluessa tarjousvelvollisuuden syntymisestä luopuu tarjousvelvollisuusrajan ylittävästä ääniosuudesta luovuttamalla kohdeyhtiön osakkeita tai muutoin vähentämällä ääniosuuttaan kohdeyhtiössä.

Ehdotuksien tarkoituksena on siten selkeyttää tarjousvelvollisuuden määräytymisperusteita arvopaperimarkkinoiden kehityksen ja käytännön kokemusten mukaisesti.

Lisäksi ostotarjousprosessia koskevia säännöksiä tarkistettaisiin selkeyttämällä erityisesti ostotarjouksen hyväksyneiden kohdeyhtiön arvopaperienhaltijoiden oikeutta perua antamansa hyväksyntä ostotarjouksen voimassaoloaikana tietyin edellytyksin. Tarkoituksena on varmistaa yhtäältä riittävä sijoittajansuoja ja toisaalta vähentää ostotarjousprosessiin liittyviä epävarmuustekijöitä.

Markkinoiden väärinkäyttöä koskevan sääntelyn selkeyttäminen

Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset perustuvat vuonna 2005 täytäntöön pantuun markkinoiden väärinkäyttödirektiiviin ja sen nojalla annettuun komission määritelmädirektiiviin, sijoitussuositusdirektiivin ja kolmanteen direktiiviin sekä komission takaisinostoasetukseen. Komissio on antanut lokakuussa 2011 asetusehdotuksen markkinoiden väärinkäytöstä, joka voimaan tullessaan muuttaa markkinoiden väärinkäyttöä koskevien arvopaperimarkkinalain säännösten sisältöä.

Esityksessä on joiltakin osin ennakoitu kyseisen asetuksen sisältöä. Sääntelyn soveltamisala laajennettaisiin koskemaan arvopapereiden ja tiettyjen johdannaissopimusten sijaan yleisemmin rahoitusvälineitä mukaan lukien Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevat rahoitusvälineet.

Julkiseen sisäpiirirekisteriin merkittävien sisäpiiriläisten lähipiiriin kuuluvien ryhmää ehdotetaan laajennettavan siten, että se koskisi aviopuolisoiden lisäksi rekisteröidyn parisuhteen osapuolta ja avopuolisoa, joka on asunut vähintään vuoden samassa taloudessa sisäpiiriläisen kanssa. Ehdotuksen tarkoituksena on ottaa huomioon yhteiskunnassa tapahtunut perhesuhteiden muutos.

Lähipiiriin kuuluisi myös sellainen yhteisö, jonka osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai osakkeiden kokonaismäärästä taikka muusta vastaavasta osuudesta sisäpiiriläinen tai tämän lähipiiriläinen yksin tai yhdessä omistaisi vähintään 10 prosenttia ja, jossa

edellä tarkoitetulla henkilöllä olisi huomattava vaikutusvalta. Säännöstä ei kuitenkaan sovellettaisi, jos yhteisö on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Rajauksen tarkoituksena on sulkea sääntelyn ulkopuolelle sellaiset yhteisöt, jotka tulisivat ilmoitusvelvollisuuden piiriin sisäpiiriläisen tai tämän lähipiirin omistuksen nojalla ja joista julkistettavien tietojen nojalla olisi pääteltävissä yhteisön sijoituskäyttäytyminen, kun tietoja ei muutoin olisi markkinoilla saatavissa esimerkiksi liputussäännösten nojalla.

Nykyinen sisäpiirirekistereitä koskeva järjestelmä perustuu olennaisilta osin arvo-osuusjärjestelmästä saataviin tietoihin, jotka ovat olleet luotettavasti ja helposti saatavilla. Niin sanottuun arvopaperikauppojen keskusvastapuoliselvitykseen siirtymisen seurauksena arvo-osuusjärjestelmästä ei voida enää saada kaikista sisäpiiriläisten liiketoimista päivän sisäisiä tietoja vaan ainoastaan päivän nettoliiketoimien saldo. Arvopaperien moniportaisen hallinnan mahdollistaminen vaikuttaisi saataviin tietoihin siten, että arvo-osuusjärjestelmästä automaattisesti saatavien tietojen määrä laskisi.

Esityksessä ehdotetaan säädettävän, että yhtiökohtaisista julkisista sisäpiirirekistereistä luovutaan ja tiedot keskitettäisiin Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin. Ehdotuksen tarkoituksena on lisätä tietojen käytettävyyttä, saavutettavuutta, avoimuutta ja tukea valvontaa sekä vähentää erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten hallinnollista taakkaa. Finanssivalvonta voisi järjestää rekisterin ylläpidon itse tai ulkoistaa sen osittain tai kokonaan muun palveluntarjoajan tehtäväksi.

Sisäpiiriläisen olisi toimitettava tarvittavat itseään ja lähipiiriään koskevat tiedot tehtävään tullessaan liikkeeseenlaskijalle, joka edelleen ilmoittaisi tiedot Finanssivalvonnalle. Sisäpiiriläisen lähipiiriin kuuluvalla henkilöllä olisi itsenäinen velvollisuus ilmoittaa vaaditut tiedot sisäpiiriläiselle, jotta tämä voisi täyttää oman velvollisuutensa. Vastaavasti sisäpiiriläisen olisi tehtävässä ollessaan tehtävä omia ja lähipiirinsä omistuksia koskevat ilmoitukset liikkeeseenlaskijalle, joka edelleen ilmoittaisi tiedot Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin. Liikkeeseenlaskijan olisi myös neuvottava sisäpiiriläisiä ilmoitusten tekemisessä. Säännösten tavoitteena on osaltaan turvata liikkeeseenlaskijan mahdollisuus puuttua toimitettavien tietojen sisältöön ja varmistaa niiden luotettavuus. Ehdotuksella pyritään myös erottelemaan Finanssivalvonnan valvontatehtävät rekisterinpitoon liittyvistä neuvontatehtävistä.

Markkinoiden väärinkäyttöä koskeva ilmoitusvelvollisuus laajennettaisiin sijoituspalveluyritysten ohella niiden palveluksessa toimiviin henkilöihin, kuten omaisuudenhoitajiin. Muutoksen tarkoituksena on varmistaa Finanssivalvonnan riittävä tietojensaanti rahoitusvälineitä koskevista epäilyttävistä liiketoimista.

Ehdotuksessa esitetään muutettavan kaupparaportointia koskevaa säännöstä siten, että arvopaperinvälittäjiä koskeva jatkuva raportointivelvollisuus ulotettaisiin myös sellaisiin omaisuudenhoitajiin ja toimeksiantojen välittäjiin, jotka ovat voimassa olevan lain mukaan ainoastaan velvollisia toimittamaan täydennysilmoituksen.

Vahingonkorvausvastuu

Ehdotus uudeksi arvopaperimarkkinalain vahingonkorvaussääntelyksi rakentuu voimassa olevan lain periaatteille eikä ehdotuksilla siten tavoitella korvausvastuun tiukentumista, vaan pikemminkin sääntelyn täsmentämistä ja sitä kautta oikeusvarmuuden vahvistamista.

Korvausvastuun perusteena olisi ehdotuksen mukaan tahallinen tai tuottamuksellinen arvopaperimarkkinalain, sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lain soveltamisalaan liittyvien EU-asetusten vastainen menettely, josta aiheutuu vahinkoa. Nimenomaista tuottamusolettamaa ei ehdoteta.

Korvausvastuun lähtökohtana olisi yhtiön korvausvastuu, eikä esimerkiksi toimitusjohtajan, hallituksen jäsenen tai työntekijän korvausvastuu. Toimitusjohtajan, hallituksen jäsenen ja osakkeenomistajan vastuu määräytyisi osakeyhtiölain tai sitä vastaavan lain, esimerkiksi osuuskuntalain (1488/2001), perusteella. Vahingonkorvausta koskevissa säännöksissä ei kuitenkaan lueteltaisi yksittäisiä henkilötahoja, jottei luettelo johtaisi tarpeettomiin vastakohtaispäätelmiin potenti-

aalisten korvausvelvollisten piirin saattaessa olla hyvinkin laaja. Se, kenen vastuusta kulloinkin olisi kysymys, ratkeaisi sen mukaan, mitä aineellista säännöstä on rikottu ja kenelle kyseessä olevassa aineellisessa säännöksessä voidaan ylipäätään asettaa velvollisuuksia. Työntekijän vastuu olisi poikkeuksellista ja voisi perustua lähinnä vahingonkorvauslakiin (412/1974), jota sovellettaisiin myös arvopaperimarkkinalain rikkomiseen perustuvan vahingonkorvauksen sovitteluun ja korvausvastuun jakautumiseen.

Esitteen tiivistelmässä annettuja tietoja koskisi korvausvastuuta koskeva rajaus, jonka mukaan vahinko, joka johtuisi ainoastaan esitteen tiivistelmässä annetuista tiedoista, olisi korvattava vain, jos tiedot olisivat harhaanjohtavia, epätarkkoja tai ristiriitaisia suhteessa esitteen muihin osiin.

Sijoituspalvelulaki

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi pantiin täytäntöön Suomessa vuonna 2007 säätämällä uusi laki sijoituspalveluyrityksistä sekä muuttamalla eräitä siihen liittyviä lakeja. Samassa yhteydessä annettiin komission täytäntöönpanoasetus N:o 1287/2006 sekä pantiin täytäntöön komission direktiivi 2006/73/EY.

Ulkomaisista palveluntarjoajista säädetään USL:ssa. Lisäksi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvussa on sijoituspalveluja koskevia menettelytapasäännöksiä. Sijoituspalveluja koskevien säännösten suhteellisen viimeaikaisesta täytäntöönpanosta johtuu, että voimassa olevan sääntelyn sisältöön ei ole havaittu tarvetta tehdä merkittäviä muutoksia. Sääntelyn hajanaisuuden seurauksena kuitenkin ehdotetaan, että laki sijoituspalveluyrityksistä sekä USL kumottaisiin ja näiden kahden lain sisältö keskitettäisiin uuteen sijoituspalvelulakiin, johon yhdistettäisiin myös arvopaperimarkkinalain sijoituspalvelujen menettelytapoja koskevat säännökset. Koska laki olisi jatkossa voimassa olevaa lakia laajempi, sen rakenne ehdotetaan uudistettavaksi käyttämällä muun muassa osajakoa.

Keskeisimpiä muutosehdotuksia olisi säilytystoiminnan muuttaminen oheispalvelusta pääsääntöisesti luvanvaraiseksi sijoituspalveluksi. Muutoksella on tarkoitus edistää asiakkaansuojaa tehostamalla rahoitusvälineiden säilytyspalvelujen tarjontaan liittyvää sääntelyä ja sen valvontaa. Ehdotettu muutos pääosin vastaa komissio 20 päivänä lokakuuta 2011 antamaa ehdotusta, KOM(2011) 656 lopullinen, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusvälineiden markkinoista ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY kumoamisesta. Komission ehdotuksen mukaan asiakkaiden lukuun tapahtuvan rahoitusvälineiden säilyttäminen ja hoito luokiteltaisiin oheispalvelun asemesta sijoituspalveluksi.

Sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien ja ylimmän johdon luotettavuusvaatimuksia täsmennettäisiin.

Sijoituspalveluyrityksen olisi annettava eiammattimaiselle asiakkaalleen hyvissä ajoin ennen säilytyspalvelua koskevan sopimuksen tekemistä riittävät tiedot asiakasvarojen säilyttämisestä ja siihen liittyvistä riskeistä tilanteissa, joissa asiakasvarat olisivat kolmannen hallussa tai arvopaperitileistä annetussa laissa tarkoitetulla arvopaperitilillä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetulla omaisuudenhoitotilillä.

Niin ikään oheispalvelujen luettelosta poistettaisiin nykyisessä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa todetut tallelokeropalvelut, koska niitä ei voida pitää rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisina oheispalveluina.

Kolmansista maista tulevien sijoituspalveluyritysten toimilupaa koskevia säännöksiä kehitetään yhdenmukaisesti luottolaitoslain uusien, ulkomaisia luottolaitoksia koskevien säännösten kanssa. Toimiluvan edellytyksenä olisi, ettei ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminta olennaisesti poikkea suomalaisille sijoituspalveluyrityksille sallitusta toiminnasta eikä sijoituspalveluyrityksen vakavaraisuus, suuret asiakasriskit, maksuvalmius, sisäinen valvonta, riskienhallintajärjestelmät tai omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus olennaisesti poikkea sijoituspalvelulain vaatimuksista. Myös kolmansien maiden sijoituspalveluyritysten edustustoja koskeva sääntely ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana.

Lisäksi ehdotetaan, että luvanvaraista rahoitusvälineiden säilyttämistä tarjoavan sijoituspalveluyrityksen olisi varmistettava tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa. Varautumisvelvollisuus koskee nykyisin muun muassa luottolaitoksia ja rahastoyhtiöitä. On perusteltua, että asiakkaat voivat luottaa sijoituspalveluyritysten kykyyn säilyttää rahoitusvälineitä muuttuvissa olosuhteissa ja siten myös poikkeusolojen aikana. Tästä syystä rahoitusvälineiden säilyttämistä tarjoavien sijoituspalveluyritysten tulisi osallistua rahoitusmarkkinoiden valmiussuunnitteluun ja muun muassa valmistella etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa.

Sijoittajansuojaa edistäisi uusi säännös, jonka mukaan Finanssivalvonnalla olisi velvollisuus asettaa asiamies selvitystilaan tai konkurssiin asetettuun asiakasvaroja säilyttävään sijoituspalveluyritykseen. Ehdotuksella pyritään varmistamaan asiakasvarojen luotettava säilyttäminen siten, että kunkin asiakkaan varat erotetaan aina sijoituspalveluyritykselle kuuluvista varoista ja että asiakkaalle kuuluvat varat voidaan yksilöidä ja erottaa muille asiakkaille kuuluvista varoista. Asiamiehen asettamisella pyritään nopeuttamaan asiakasvarojen palauttamista niiden omistajille sijoituspalveluyrityksen joutuessa selvitystilaan tai konkurssiin.

Sijoittajansuojan parantamiseen liittyy myös kannustimia koskevan sääntelyn nostaminen lain tasolle Finanssivalvonnan määräyksistä. Sääntelyn tavoitteena on lisätä lainsäädännön selkeyttä ja korostaa asian tärkeyttä. Pääsääntönä olisi edelleen, ettei sijoituspalveluyritys saa palvelujen tarjoamisen yhteydessä maksaa maksua tai palkkiota kolmannelle osapuolelle tai tämän edustajalle eikä ottaa vastaan maksua tai palkkiota kolmannelta osapuolelta tai tämän edustajalta. Maksun tai palkkion maksaminen tai vastaanottaminen olisi kuitenkin sallittua, jos asiakkaalle annettaisiin maksun tai palkkion luonteesta ja määrästä tai määräytymisperusteesta kattavat ja selkeät tiedot ennen sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamista ja jos maksun tai palkkion tarkoituksena olisi parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua, eikä maksun tai palkkion maksaminen olisi asiakkaan edun vastaista.

Keskeinen ehdotus olisi myös uuteen sijoituspalvelulakiin lisättävä säännös, jonka mukaan sijoituspalveluyritysten olisi varmistettava, että niiden ei-ammattimaiset asiakkaat voivat saattaa tämän lain soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Sijoituspalveluyritysten ei-ammattimaisten asiakkaiden suojan kannalta olisi erittäin tärkeää, että kaikki sijoituspalveluyritykset sitoutuisivat jonkin asiakasvalituksia käsittelevän lautakunnan toimintaan. Viimeaikaisen finanssikriisin yhteydessä esille tulleet tapaukset osoittivat, että asiakkailla on suuri tarve saada heille tarjottua sijoitusneuvontaa ja muita sijoituspalveluja koskevasta erimielisyydestä luotettavan ja puolueettoman ulkopuolisen tahon arvio. Sijoituspalveluyrityksellä olisi myös oltava tehokkaat menettelytavat ei-ammattimaisten asiakkaiden tekemien valitusten käsittelemiseksi.

Ehdotus liittyy rahoitusvälineiden markkinat direktiivin 53 artiklaan, jonka mukaan jäsenvaltioiden on mahdollisuuksien mukaan jo olemassa olevia elimiä käyttämällä edistettävä tehokkaiden ja toimivien tuomioistuinten ulkopuolisten valitus- ja oikeussuojamenettelyjen käyttöönottoa sijoituspalveluyritysten tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja koskevien kuluttajariitojen käsittelemiseksi. Tämän direktiivin uudistamista koskevan edellä mainitun komission ehdotuksen, KOM(2011) 656 lopullinen, 80 artiklassa sääntelyä ehdotetaan tiukennettavaksi siten, että jäsenvaltioiden olisi myös varmistettava, että kaikki sijoituspalveluyritykset liittyvät yhteen tai useampaan tällaiseen kyseisiä valitus- ja oikeussuojamenettelyjä toteuttavaan elimeen.

Toisaalta komissio on 29 päivänä marraskuuta 2011 antanut ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta ja asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (ADR-direktiivi). Direktiiviehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden alueelle sijoittautuneet elinkeinonharjoittajat tiedottavat kuluttajille ADR-elimistä, joiden soveltamisalaan ne kuuluvat ja jotka ovat toimivaltaisia käsittelemään niiden ja kulutta-

jien välisiä mahdollisia riita-asioita. Rahoituspalvelut kuuluvat direktiiviehdotuksen soveltamisalaan.

Sijoituspalveluyrityksen sekä sen hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja osakkeenomistajan vahingonkorvausvastuuta koskevia säännöksiä uudistettaisiin vastaamaan pääosin luottolaitoslaissa säädettyjä periaatteita. Sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäseneen ja toimitusjohtajaan sovellettaisiin tuottamusolettamaa, jonka mukaan vahinko katsottaisiin aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita toimineensa huolellisesti. Sekä sijoituspalveluyritykset että luottolaitokset ovat molemmat Finanssivalvonnan valvomia toimijoita ja niiden molempien varavaraisuussääntely perustuu samaan EU-direktiiviin, eikä perusteita erilaiselle kohtelulle vahingonkorvausvastuun kannalta ole myöskään kilpailuneutraliteetin näkökulmasta. Sijoituspalveluyritysten asiakkaiden suojantarve on yhtä suuri kuin luottolaitoksenkin asiakkaiden. Lisäksi osakeyhtiölain ja uuden sijoituspalvelulain soveltaminen edellyttäisi, että sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvastuu perustuisi molempien edellä mainittujen lakien johdonmukaiseen soveltamiseen.

Ei ole kuitenkaan kohtuullista ulottaa hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan henkilökohtaista vastuuta koskemaan vahinkoa, jonka sijoituspalveluyritys tai sen työntekijä aiheuttaa rikkomalla menettelytapoja tai muita asiakassuhdetta koskevia säännöksiä. Tällaisia säännöksiä ei yleensä ole luottolaitoslaissa. Vahingonkorvausvastuusta vapautuminen kuitenkin edellyttää, että hallitus ja toimitusjohtaja ovat huolehtineet, että sijoituspalveluyrityksellä on käytössään laissa vaaditut valvontajärjestelmät, ja riittävästi valvoneet toimintaperiaatteiden noudattamista.

Lisäksi laissa listattaisiin ne säännökset, joiden vastaisista teoista voitaisiin määrätä Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkemmin säädetty hallinnollinen seuraamus.

Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi pantiin täytäntöön Suomessa vuonna 2007 muun muassa arvopaperimarkkinalain arvopaperipörssin toimintaa koskevan sääntelyn muutoksilla ja säätämällä monenkeskisen kaupankäynnin järjestämisestä. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin uudelleentarkastelu käynnistyi lokakuussa 2011 ja ehdotuksessa on ennakoitu direktiivin muutosehdotuksia, kuten säilytyspalvelujen säätämistä luvanvaraiseksi sijoituspalveluksi. Sääntelyyn ei kuitenkaan ole tarpeen tehdä laajoja sisällöllisiä muutoksia.

Rahoitusvälineiden markkinapaikkoja koskevan sääntelyrakenteen selkeyttämiseksi sekä sääntelyn toimivuuden ja kilpailukyvyn parantamiseksi kaupankäynnin järjestämistä koskevista säännöksistä, kuten säännellyn markkinan ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitämisestä sekä sijoituspalvelun tarjoajien osakekauppojen sisäisestä toteuttamisesta, ehdotetaan säädettävän voimassa olevan arvopaperimarkkinalain sekä optiokauppalain sijaan laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Optiokauppalaki ehdotetaan kumottavaksi. Arvopaperien julkista kaupankäyntiä koskevaa sääntelyä sovellettaisiin optiokauppalaissa tarkoitettuun johdannaispörssitoimintaan, sillä ne ovat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitettuja säänneltyjä markkinapaikkoja. Samalla johdannaispörssitoimintaa koskevaa varsin yksityiskohtaista sääntelyä kevennettäisiin vastaamaan paremmin direktiivin yleisluontoisempaa sääntelyä. Sääntely ei saisi tarpeettomasti haitata alan kansainvälisten, erittäin vakiintuneiden markkinastandardien käyttöä. Johdannaisia koskevan sääntelyn tulisi niin ikään riittävän joustavasti mukautua markkinoiden kehitykseen. Optiokauppalain kumoamisen seurauksena optiota ja termiiniä sekä johdannaissopimusten vakiointia ei enää määriteltäisi lain tasolla. Sijoituspalvelulaki sisältäisi käsitteen rahoitusväline määritelmän. Rahoitusvälineenä pidettäisiin laissa tarkemmin määrittelyllä tavalla optiota, termiiniä taikka muuta johdannaissopimusta.

Pörssin ylläpitämästä rahoitusvälineiden kaupankäynnistä käytettäisiin voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa käytetyn termin julkinen kaupankäynti sijaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaista termiä säännelty markkina. Valtiovarainministeriön asetukseen arvopaperin ottamisesta

pörssilistalle ehdotetaan tehtäväksi teknisiä muutoksia.

Laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä säädettäisiin myös voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 3, 3 a ja 4 lukua vastaavasti osakekaupankäynnin läpinäkyvyydestä. Valtiovarainministeriön asetus osakkeen likvidistä markkinasta kumottaisiin, sillä sääntely ehdotetaan siirrettäväksi lain tasolle. Ehdotuksen tarkoituksena on ottaa huomioon rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin uudelleentarkastelu ja todennäköinen muutosehdotus, jolla rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyyttä koskeva sääntely laajennetaan osakkeiden lisäksi muihin rahoitusvälineisiin, kuten vieraan pääoman ehtoisiin arvopapereihin ja OTC-johdannaissopimuksiin.

Ottaen huomioon yhtäältä, että Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen valmistelee jatkossa sitovia määräyksiä, jotka voivat joissakin tilanteissa olla ristiriidassa kansallisen lainsäädännön kanssa sekä toisaalta pörssin toiminnan merkittävyys kansallisten rahoitusmarkkinoiden rakenteelle ja toimivuudelle, toimilupa- ja sääntömuutokset vahvistava viranomainen olisi edelleen valtiovarainministeriö. Sääntelyä ehdotetaan kuitenkin kevennettäväksi siten, että valtiovarainministeriö ei enää jatkossa vahvistaisi teknisiä tai merkitykseltään vähäisiä sääntömuutoksia, vaan pörssin tulisi ainoastaan toimittaa tällaiset sääntömuutokset tiedoksi valtiovarainministeriölle ja Finanssivalvonnalle ennen säännösten voimaantuloa.

Pörssin toimintaa koskevaa säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että pörssi saa pörssitoiminnan harjoittamisen lisäksi ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, tarjota rahoitusvälineiden vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittelypalveluja sekä koulutus- ja tiedotuspalveluja. Pörssillä olisi jatkossa oltava toimintaperiaatteet pörssitoimintaan liittyvien eturistiriitojen tunnistamiseksi ja niiden ehkäisemiseksi. Toimintaperiaatteissa on erityisesti otettava huomioon eturistiriitatilanteet, jotka voivat vaikuttaa pörssille laissa säädetyn valvontatehtävän luotettavaan hoitamiseen.

Kaupankäynnin keskeyttämistä koskevan sääntelyn yksityiskohtaisia perusteluja täsmennettäisiin. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti kaupankäynnin keskeytyksenä pidetään myös lyhyempiaikaista kaupankäynnin keskeytystä, kuten kaupankäynnin keskeytystä sen johdosta, että arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavan tiedon epäillään vuotaneen markkinoille ennen sen julkistamista. Laissa säädettäisiin myös Finanssivalvonnalle oikeudesta päättää pörssin esityksestä siitä, vahvistaako se pörssin tekemän kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Jos Finanssivalvonta vahvistaa päätöksen, sen olisi ilmoitettava päätöksestään Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille, joiden olisi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin edellyttämällä tavalla keskeytettävä saman rahoitusvälineen kaupankäynti niiden alueella toimivilla säännellyillä markkinoilla ja monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä. Muutoksen tavoitteena on turvata sijoittajien tasapuolinen kohtelu.

Kansallisesta meklarilistan käsitteestä ehdotetaan luovuttavan, mutta liikkeeseenlaskijan hakemuksesta monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään kaupankäynnin kohteeksi otettavia arvopapereita koskevat poikkeukset jäisivät voimaan. Niin sanottua vaihtoehtoista markkinapaikkaa koskeva sääntely ei perustu rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin, vaan voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti kaupankäynnille asetetut lisävaatimukset perustuvat kansalliseen harkintaan.

Pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjien korvausvastuun perusteena olisi ehdotuksen mukaan tahallinen tai tuottamuksellinen rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetun lain, sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lain soveltamisalaan liittyvien EU-asetusten vastainen menettely, josta aiheutuu vahinkoa. Nimenomaista tuottamusolettamaa ei ehdoteta. Markkinapaikkojen johdon vastuu määräytyisi pääosin osakeyhtiölain perusteella ja työntekijöiden vastuu vahingonkorvauslain perusteella.

Lisäksi laissa listattaisiin ne säännökset, joiden vastaisista teoista voitaisiin määrätä Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkemmin määritelty hallinnollinen seuraamus.

Lakia on tarkistettava sen jälkeen, kun komission rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin tarkistamista ja uutta rahoitusvälineiden markkinoista annettavaa asetusta kos-

kevien ehdotusten käsittely neuvoston, komission ja parlamentin kesken on saatettu päätökseen.

Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetulla lailla yhdistettäisiin yhdeksi laiksi voimassa oleva arvo-osuusjärjestelmästä annettu laki, voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luku sekä optiokauppalain johdannaiskauppojen selvitystoimintaa koskevat säännökset. Uudistuksen tavoitteena on säilytys- ja selvitystoimintaa koskevan sääntelyn luotettavuuden, toimivuuden ja kilpailukyvyn parantaminen.

Arvopaperimarkkinoiden infrastruktuurin keskeisen osan, arvo-osuusjärjestelmän ylläpito, olisi jatkossakin säädetty arvopaperikeskuksena toimivan suomalaisen osakeyhtiön tehtäväksi. Kuten voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa, selvitysyhteisön toimintaa voisi harjoittaa suomalainen osakeyhtiö. Lakia sovellettaisiin myös, kun ulkomainen selvitysyhteisö harjoittaisi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua toimintaa valtiovarainministeriön myöntämän luvan nojalla. Kun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus OTC-johdannaissopimuksista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä tulee voimaan, ulkomaisia ja suomalaisia selvitysyhteisöjä koskevaa sääntelyä on tarvittaessa muutettava vastaamaan asetuksessa säädettyjä vaatimuksia.

Lain säännökset arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön toimiluvasta, omistajista ja hallinnosta vastaisivat pääosin, mitä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavassa laissa ehdotetaan säädettäväksi pörssin toimiluvasta, omistajista ja hallinnosta. Sääntelyn yhdenmukaistamisella ennakoidaan tulevaa arvopaperikeskuksia koskevaa EU:n sääntelyä. Muun muassa Euroopan keskuspankin selvitysjärjestelmää koskevasta Target2-Securities -hankkeesta johtuu, että lakiehdotuksen ulkoistamista koskevia säännöksiä on tarpeen arvioida uudelleen sen jälkeen, kun arvopaperikeskuksia koskeva EU:n lainsäädäntöehdotus on annettu.

Voimassa olevaa arvo-osuusjärjestelmästä annettua lakia vastaavasti arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavassa laissa ehdotetaan säädettäväksi ajantasaisista luetteloista, jotka muodostavat yhdessä arvo-osuustilien kanssa arvo-osuusjärjestelmän. Arvopaperikeskus voisi myös toimia arvopaperitileistä annetun lain mukaisena säilyttäjänä. Avopaperikeskus voisi poistaa arvo-osuusjärjestelmään liitetyt arvo-osuudet omasta aloitteestaan, jos liikkeeseenlaskija olisi esimerkiksi maksukyvytön. Poistamisella ei kuitenkaan saisi vaarantaa arvopaperien tai rahoitusvälineiden oikeudenhaltijoiden oikeuksia.

Selvitysjärjestelmän osapuolten vahingonkorvausvastuun perusteena olisi ehdotuksen mukaan tahallinen tai tuottamuksellinen arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain ja sen nojalla annettavien säännösten ja määräysten vastainen sellainen menettely, josta aiheutuu vahinkoa.

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa ei enää säädettäisi tilinhoitajien asiamiehistä. Arvopaperikeskuksen sääntöihin, jotka valtiovarainministeriö vahvistaa, olisi kuitenkin mahdollista edelleen ottaa asiamiehiä koskevia määräyksiä. Pääasiallinen syy muutosehdotukselle on tarkoitus keventää laintasoista sääntelyä.

Lisäksi laissa listattaisiin ne säännökset, joiden vastaisista teoista voitaisiin määrätä Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkemmin määritelty hallinnollinen seuraamus.

Laki arvopaperitileistä

Laki arvopaperitileistä olisi uusi ja siinä säädettäisiin arvopaperien säilyttäjän pitämistä arvopaperitileistä, sellaisille tileille tehtyjen merkintöjen oikeusvaikutuksista sekä eräistä säilyttäjää koskevista velvoitteista. Lakia sovellettaisiin sopimukseen perustuvaan arvopaperien hallintaan asiakkaiden lukuun eli tässä laissa tarkoitettuun säilyttämiseen silloin, kun arvopaperit on määritelty lajiesineen tavoin ja kun säilyttäjä harjoittaa arvopaperien säilyttämistä Suomessa. Sääntelyn tarkoituksena on selkiyttää sijoittajan oikeusasemaa ja muun muassa arvopapereiden säilytyksestä johtuvia esineoikeudellisia kysymyksiä sekä tällä tavoin edistää kyseisellä

tavalla hallittujen arvopapereiden vaihdantaa ja vakuuskäyttöä.

Lakiehdotus koskee paljolti samoja kysymyksiä kuin UNIDROIT:in piirissä neuvoteltu Geneven arvopaperikonventio ja EU:n komission luonnos arvopaperilakidirektiiviksi (”*Directive on Legal Certainty of Securities Holding and Transactions*”). Direktiiviluonnos sisältää tämän hetkisen tiedon mukaan muun muassa arvopaperitilin tilinhaltijan oikeuden sisältöä ja suojaa koskevaa sääntelyä sekä arvopaperitileille merkittyjen arvopaperien vaihdantaan ja vakuuskäyttöön liittyvää sääntelyä. Lisäksi direktiivissä säädettäneen lainvalintakysymyksistä.

Tilinhaltijan oikeusasemaa kutsutaan lakiehdotuksessa tilioikeudeksi. Tilioikeus eroaisi oikeudellisesti omistusoikeudesta siinä mielessä kuin tämä on perinteisesti ymmärretty, vaikka tilioikeuden taloudellinen merkitys onkin pitkälti omistusoikeutta vastaava. Tilioikeus ei kohdistu tiettyyn yksilöityyn arvopaperiin, eikä se ole toteutettavissa muuta kuin tilinhaltijan omaa säilyttäjää kohtaan. Toisaalta tilinhaltijan oikeusasema on omistusoikeuden kaltainen muun muassa siinä, että tilinhaltija voi määrätä oikeudestaan luovutustoimin sekä perustamalla siihen kohdistuvia panttioikeuksia ja muita oikeuksia. Tilinhaltijoiden oikeudet on myös siinä mielessä suojattu, että tilinhaltijoiden lukuun hallitut arvopaperit eivät kuulu säilyttäjän konkurssipesään eikä niitä voida ulosmitata säilyttäjän velasta.

Valtioiden rajat ylittävissä säilytysketjussa eri tilinhaltijoiden oikeuksiin eli säilytysketjun eri osiin saatetaan soveltaa eri valtioiden lainsäädäntöä. Lakiehdotuksen soveltamisalaan kuuluvissa, muun muassa esineoikeudellisiksi luonnehdittavissa kysymyksissä lainvalinta määräytyy yleensä kyseistä arvopaperitiliä pitävän säilyttäjän sijaintipaikan perusteella. Tämän mukaisesti käsillä olevaa lakiehdotusta sovellettaisiin Suomessa harjoitettavan säilyttämisen perusteella pidettäviin arvopaperitileihin, kun taas vieraassa valtiossa harjoitettavan säilyttämisen perusteella pidettäviin tileihin sovelletaan yleensä kyseisen vieraan valtion lainsäädäntöä. Toisaalta lakiehdotus lainvalintasääntöineen ei lainkaan koske esimerkiksi arvopaperiin liittyviä yhtiöoikeudellisia kysymyksiä, jotka tavallisesti ratkeavat kaikilta osin arvopaperin liikkeeseenlaskijan kotivaltion yhtiölainsäädännön perusteella.

Laki arvo-osuustileistä annetun lain muuttamisesta

Arvo-osuustileistä annettuun lakiin tehtäisiin lähinnä teknisiä muutoksia, jotka johtuvat ehdotetusta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavasta laista. Lakiin lisättäisiin selventävä säännös, jonka mukaan omaisuudenhoitotilin tilinhaltijan asiakkaidensa arvo-osuuksista Suomessa pitämiin arvopaperitileihin sovelletaan ehdotettua uutta lakia arvopaperitileistä. Panttausta, ulosmittausta tai turvaamistoimenpidettä koskevan kirjauksen kohteena ei enää tarvitsisi olla koko arvo-osuustili, vaan kirjaus voitaisiin kohdistaa vain tiettyihin tilillä oleviin arvo-osuuksiin.

Arvo-osuustileistä annetun lain 30 §:n mukaisia tilinhoitajayhteisön ankaraa vastuuta koskevia säännöksiä ei teknisluonteisia seikkoja lukuun ottamatta ehdoteta muutettavaksi.

Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Finanssivalvonnan ja muiden talousrikollisuuden ehkäisyyn ja torjuntaan osallistuvien viranomaisten yhteistyön syventämiseksi Finanssivalvonnan lakimääräisiin tehtäviin ehdotetaan lisättäväksi nimenomainen yhteistyövelvollisuus rahanpesun selvittelykeskuksen, poliisin, Harmaan talouden selvitysyksikön, Verohallinnon ja muiden asianomaisten viranomaisten kanssa. Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonnan olisi viipymättä ilmoitettava, jollei sitä koskevasta salassapitovelvollisuudesta muuta johtuisi, edellä mainitulle toiselle viranomaiselle, jos Finanssivalvonta valvontatoiminnassaan tai laissa säädettyjä muita tehtäviä hoitaessaan havaitsee tai epäilee, että finanssipalveluja tai finanssijärjestelmää käytetään tai aiotaan käyttää talousrikollisuuden tarkoituksiin.

Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa säädetään Finanssivalvonnan toimivaltaan kuuluvista hallinnollisista seuraamuksista, joita Finanssivalvonta voi määrätä valvotta-

valle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle, jos tämä menettelee finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Seuraamus riippuu finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten rikkomisen luonteesta, laajuudesta ja vakavuusasteesta. Hallinnollisia seuraamuksia koskevat säännökset ehdotetaan uudistettavan kokonaisuudessaan. Viranomaisen määräämä hallinnollinen seuraamus ei kuitenkaan poista seuraamuksen kohteen mahdollista vahingonkorvausvelvollisuutta.

Voimassa olevassa Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädettyjä hallinnollisia seuraamuksia ovat uhkasakko, rikemaksu, julkinen huomautus, julkinen varoitus ja seuraamusmaksu. Uhkasakkoa koskevaan säännökseen ei kuitenkaan ehdoteta merkittäviä muutoksia. Pykälä kuitenkin siirrettäisiin 4 luvusta 3 lukuun, koska uhkasakkoa ei voida pitää varsinaisena hallinnollisena seuraamuksena. Julkista huomautusta koskeva säännös ehdotetaan kumottavaksi.

Ehdotuksessa Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta rikemaksu eroaisi muista hallinnollisista seuraamuksista siten, että se kohdistuisi vähäisempiin, tarkasti yksilöityihin rikkeisiin ja olisi euromäärältään yleisesti seuraamusmaksua alhaisempi. Rikemaksua koskevassa säännöksessä viitattaisiin myös sellaisiin sektorilakien säännöksiin, joiden rikkomisesta olisi määrättävä rikemaksu. Rikemaksu olisi tarkoitettu käytettäväksi rikkomuksen kuvauksen täyttymisen harkintaa vähemmän vaativissa tilanteissa, eräänlaisena automaattisena seuraamuksena esimerkiksi uuden arvopaperimarkkinalain 7 luvussa säädettyjen liputusvelvollisuudelle asetettujen määräaikojen laiminlyömisestä. Rikemaksulla vähäiset rikkeet voidaan sanktioida kustannustehokkaasti, jotta Finanssivalvonnan resursseja säästyy sekä moitittavampien tekojen havaitsemiseen että niiden tutkimiseen.

Rikemaksun tasoa ehdotetaan korotettavan huomattavasti nykyisestä. Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 5 000 euroa ja enintään 100 000 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 10 000 euroa. Muutoksen tarkoituksena on ennaltaehkäistä rahoitusmarkkinoiden toiminnan kannalta epäasiallista ja markkinoiden luotettavuutta vaarantavaa toimintaa ja antaa Finanssivalvonnalle riittävä liikkumavara osoittaa rikemaksun avulla teon moitittavuutta. Rikemaksun sijaan voitaisiin myös poikkeuksellisesti määrätä seuraamusmaksu, jos rikkomusta on pidettävä erityisen moitittavana

Julkinen varoitus voitaisiin ehdotuksen mukaan antaa, kun valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva menettelee tahallaan tai huolimattomuudesta muiden kuin rikemaksun tai seuraamusmaksun soveltamisalaan kuuluvien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Julkinen varoitus olisi pääsääntöisesti rangaistus moitittavampana pidettävästä rikkomuksesta kuin rikemaksu. Rikemaksu saattaisi kuitenkin yksittäistapauksessa olla tosiasiallisesti ankarampi seuraamus kuin julkinen varoitus, jos rikemaksu esimerkiksi määrättäisiin euromäärältään täysimääräisenä ja kun se julkaistaisiin muiden seuraamusten tavoin. Julkisen varoituksen sijaan voitaisiin poikkeuksellisesti määrätä seuraamusmaksu, jos rikkomusta on pidettävä erityisen moitittavana.

Seuraamusmaksu on ehdotuksen mukaan edelleen ankarin hallinnollinen seuraamus. Seuraamusmaksu määrättäisiin sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlöisi tai rikkoisi säännöksessä tarkoitettuja finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä. Kyseessä olisivat erittäin moitittavat teot, jotka joissakin tapauksissa saattaisivat täyttää jopa asianomaisen säännöksen rikkomista koskevan, rikoslaissa rangaistavaksi säädetyn teon tunnusmerkistön. Jos teon tai laiminlyönnin voitaisiin arvioida täyttävän rikoslain 51 luvussa säädetyn muun kuin törkeän rikoksen tunnusmerkistön, mutta teko tai laiminlyönti olisi sen haitallisuus, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys sekä siitä saatu hyöty ja muut tekoon liittyvät seikat huomioiden kokonaisuutena arvioiden vähäinen, Finanssivalvonta voisi ehdotuksen mukaan määrätä seuraamusmaksun ja jättää ilmoittamatta asian esitutkintaviranomaiselle. Seuraamusmaksun soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se koskisi myös muiden sektorilakien, kuin arvopaperimarkkinalain, tiettyjä säännöksiä.

Finanssivalvonta voisi jättää rikemaksun määräämättä tai julkisen varoituksen anta-

matta, jos henkilö olisi oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut siitä Finanssivalvonnalle, eikä virhe tai laiminlyönti olisi vakava tai toistuva. Niin ikään, jos virheellistä menettelyä olisi pidettävä vähäisenä taikka rikemaksun määräämistä tai julkisen varoituksen antamista olisi muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana, voitaisiin rikemaksu jättää määräämättä tai julkinen varoitus jättää antamatta. Esimerkiksi hyvin lievä huolimattomuus tai vähäinen myöhästyminen säädetystä määräajasta voisi joissakin tilanteissa olla osoitus teon vähäisyydestä, jolloin tekijää ei olisi tarkoituksenmukaista ojentaa hallinnollisella seuraamuksella. Finanssivalvonta voisi myös seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen, jos virheellistä menettelyä olisi pidettävä vähäisenä tai seuraamusmaksun määräämistä olisi muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Seuraamusmaksun tasoa korotettaisiin nykyisestä ja se yhdenmukaistettaisiin muun eurooppalaisen käytännön kanssa. Oikeushenkilölle määrättävän seuraamusmaksun enimmäismäärä olisi 10 prosenttia tämän tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta, kuitenkin enintään 10 miljoonaa euroa. Luonnolliselle henkilölle maksettavaksi määrättävän seuraamusmaksun enimmäismäärä olisi enintään 10 prosenttia hänen viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, kuitenkin enintään 100 000 euroa. Finanssimarkkinoilla palveluja tarjoavalle luonnollisille henkilöille määrättävän seuraamusmaksun koskiessa hänen 5 §:n 17 kohdan nojalla valvottavaa elinkeinotoimintaansa, määrättävän seuraamusmaksun enimmäismäärä olisi 10 prosenttia hänen tästä elinkeinotoiminnastaan saamasta viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, kuitenkin enintään 2,5 miljoonaa euroa

Helsingin Pörssissä vuonna 2008 julkisen kaupankäynnin kohteena olleiden arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden liikevaihdon keskiarvo oli noin 1 642 000 euroa ja vuonna 2009 noin 1 341 000 euroa. Luvut eivät sisällä luottolaitosten, joiden arvopaperit ovat julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä, liikevaihtoja mainittuina vuosina. Liikkeeseenlaskijoiden liikevaihdon mediaani oli vuonna 2008 noin 172 000 euroa ja vuonna 2009 noin 152 000 euroa. Keskiarvon ja mediaanin erot johtuvat siitä, että liikkeeseenlaskijat ovat hyvin erisuuruisia. Suurimpien liikkeeseenlaskijoiden liikevaihdon perusteella laskettava seuraamusmaksun enimmäismäärä jäisi aina 10 miljoonaan euroon.

Seuraamusmaksun määräämistä koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että seuraamusmaksun määräisi Finanssivalvonta, jos se olisi suuruudeltaan enintään miljoona euroa. Muussa tapauksessa seuraamusmaksun määräisi Finanssivalvonnan esityksestä markkinaoikeus. Seuraamusmaksun enimmäismäärän korotuksen vuoksi on pidetty perusteltuna, että tuomioistuin vahvistaa yli miljoonan euron seuraamusmaksun kilpailunrajoituksista annetussa laissa (480/1992) säädettyä Kilpailuviraston esittämää seuraamusmaksua vastaavalla tavalla.

Finanssivalvonta olisi jatkossa velvollinen julkistamaan kaikki määräämänsä hallinnolliset seuraamukset sekä markkinaoikeuden määräämät seuraamusmaksut. Säännöksen tavoitteena on korostaa sellaisten rikkomusten yleistä moitittavuutta, joista hallinnollinen seuraamus voidaan määrätä ja toisaalta ennakoida kiristyvää eurooppalaista rahoitusmarkkinoiden seuraamusjärjestelmien sääntelyä. Hallinnollisia seuraamuksia koskevan sääntelyn, erityisesti rike- ja seuraamusmaksusääntelyn, ulottaminen myös luotto- ja vakuutuslaitoksia koskevan sääntelyn rikkomiseen valmistellaan valtiovarainministeriössä virkatyönä.

Koska uhkasakkoa ei voida pitää varsinaisena hallinnollisena seuraamuksena, sitä koskeva sääntely siirrettäisiin lain 4 luvusta 3 lukuun.

Keskeinen muutos olisi myös se, että teot, joiden rikkomisesta voitaisiin määrätä Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen hallinnollinen rikemaksu ja seuraamusmaksu, olisi jatkossa listattuna asianomaisissa erillislaeissa Finanssivalvonnasta annetun lain sijaan. Muutos merkitsee, että sanktioitavien tekojen joukko on lähempänä sääntelyä, joiden rikkomiseen ne liittyvät. Muutoksen uskotaan helpottavan sanktiosäännösten pitämistä ajan tasalla erillislain muutoksissa. Lisäksi se helpottaa samaan lakiin liittyvien

sanktiosäännösten keskinäistä arviointia. Muutoksella myös korostetaan sanktioiden roolia kiinteänä osana kunkin erillislain valvontaa.

Muutoksenhakua koskevaa sääntelyä ehdotetaan yhtenäistettäväksi siten, että kaikista Finanssivalvonnan antamista, Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia koskevista päätöksistä valitettaisiin markkinaoikeuteen. Markkinaoikeuden päätökseen haettaisiin muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Muista Finanssivalvonnan antamista päätöksistä valitettaisiin Helsingin hallinto-oikeuteen ja sieltä edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Ehdotuksen johdosta korkein hallinto-oikeus olisi aina ylin muutoksenhakuelin Finanssivalvonnan antamille päätöksille.

Muut esitykseen sisältyvät lait

Edellä mainitut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset vaativat suuren määrän teknisluonteisia muutoksia Suomen lainsäädäntöön. Tähän esitykseen on sisällytetty pääasiassa ne muutokset, joita tarvitaan rahoitusmarkkinalainsäädäntöön ja verolainsäädäntöön.

Luottolaitosten, rahoitus – ja vakuutusryhmittymien omistusyhteisöjen, maksulaitosten, rahastoyhtiöiden ja säilytysyhteisöjen merkittävien omistajien ja ylimmän johdon luotettavuutta koskevia vaatimuksia ehdotetaan muutettaviksi vastaamaan, mitä muun muassa esitykseen sisältyvässä ehdotuksessa sijoituspalvelulaiksi säädettäisiin sijoituspalveluyritysten omistajista ja ylimmästä johdosta.

Eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annettua lakia ei enää sovellettaisi Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettuihin asioihin.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi edellä mainittujen lakien lisäksi seuraavia lakeja:
- rikoslaki
- laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä
- osakeyhtiölaki
- osuuskuntalaki
- laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta
- laki luottolaitostoiminnasta
- laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista
- laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista
- säästöpankkilaki
- laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta
- maksulaitoslaki
- sijoitusrahastolaki
- kiinteistörahastolaki
- laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä
- laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista
- rahoitusvakuuslaki
- maksupalvelulaki
- laki valtion vakuusrahastosta
- laki indeksiehdon käytön rajoittamisesta
- laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä
- laki verotusmenettelystä
- tuloverolaki
- varainsiirtoverolaki
- laki elinkeinotulon verottamisesta
- laki varojen arvostamisesta verotuksessa
- laki korkotulon lähdeverosta
- kauppakamarilaki.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä arvioidaan olevan monia erilaisia ja erisuuruisia taloudellisia vaikutuksia, joita on eräiltä osin erittäin vaikea ennakoida. Esimerkiksi koko arvopaperimarkkinalainsäädännön selkeyttämisen ja tehostamisen taloudellista vaikutusta on mahdotonta arvioida. Kokonaisuudistuksen uskotaan kuitenkin lisäävän kotimaisen markkinapaikan toimivuutta ja houkuttelevuutta, ja sitä kautta tuovan monenlaisia suoria myös epäsuoria taloudellisia hyötyjä. Seuraavassa on listattuna esitykseen sisältyvien yksittäisten muutosehdotusten arvioituja taloudellisia vaikutuksia.

Arvopaperimarkkinalaki

Esitteet

Kansallisen esitteen laatimisvelvollisuuden alarajaa ehdotetaan nostettavaksi nykyisestä 100 000 eurosta 1,5 miljoonaan euroon. Kan-

sallisen esitevapauden alarajan nostaminen pienentänee pienten alkuvaiheessa olevien yritysten rahoituksen hankkimiskustannuksia, kun pääoma- ja muut sijoittajat voivat sijoittaa yrityksen kasvun tukemiseen suuremman summan ilman velvollisuutta laatia esite. Arviolta 1,5 miljoonan euron kansallinen esitevapaus tarkoittaisi arvopaperien tarjoamista yleisölle ilman esitettä vuositasolla noin 15 tapauksessa. Kansallisen esitteen, joka on aiemmin tullut julkistaa kaikissa yhteensä yli 100 000 euron arvopaperitarjouksissa yleisölle, laatiminen ei ole kustannuksiltaan ollut EU-sääntelyn mukaisen esitteen laatimiseen verrattuna merkittävästi edullisempaa.

Yleishyödyllisten yhteisöjen varainhankintaa helpottaa ja siihen liittyvää hallinnollista taakkaa keventänee myös ehdotus, jolla poistetaan näiden yhteisöjen velvollisuus julkistaa esite, kun arvopapereita tarjotaan yleisesti hyödyllisen, pääasiassa muun kuin voittoa tavoittelevan toiminnan rahoittamiseksi. Esitevapaus edellyttää kuitenkin Finanssivalvonnan lupaa.

Esitedirektiivin mukainen esite ehdotetaan laadittavaksi aiemman yhteensä yli 2,5 miljoonasta euron sijaan nyt yli 5 miljoonan euron ylittävissä arvopaperitarjouksissa. Tästä syystä kotimaisiin arvopaperitarjouksiin, joihin ei liity arvopaperien listausta, liittyvää hallinnollista taakkaa pienennetään kansallisella sääntelyllä arvopaperien tarjoamisissa 1,5 miljoonan euron ja 5 miljoonan euron välillä. Arvopaperin liikkeeseenlaskija, jonka arvopaperi on otettu liikkeeseenlaskijan hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, voi laatia markkinapaikan sääntöjen mukaisen kevyemmän esitteen, joka pienentää tällaiselle liikkeeseenlaskijalle esitteen laatimisesta aiheutuvia kustannuksia.

Liputus

Liputusvelvollisuutta koskevan kansallisen lainsäädännön suurempi harmonisointi avoimuusdirektiivin kanssa pienentänee jonkin verran kansainvälisten markkinaosapuolten hallinnollisia kustannuksia. Käytännössä merkittävin muutos, joka lisää harmonisointia ja pienentää noudattamiskuluja, on avoimuusdirektiivin salliman niin sanotun kaupankäyntivarastopoikkeuksen täytäntöönpano. Ulkomaalaisomistajat liputtavat omistuksiaan suomalaisyhtiöissä yhteensä joitakin kymmeniä kertoja vuodessa, ja jokaista liputustapahtumaa varten mahdollisesti tarvittavan suomalaisen oikeudellisen neuvonantajan liputusta koskevasta avustamisesta perimä palkkio on suurusluokaltaan muutamia tuhansia euroa. Tällöin liputuksesta aiheutuva kustannussäästö on vuositasolla korkeintaan joitakin kymmeniä tuhansia euroja. Usein kuitenkin liputusta koskeva oikeudellinen neuvonanto kytkeytyy suurempaan yritysjärjestelykokonaisuuteen, jolloin yksin liputusta koskevan neuvonannon kustannukset ovat vaikeammin arvioitavissa.

Sisäpiirirekisteri

Suomessa toimiva arvopaperikeskus Euroclear Finland Oy ylläpitää nykyisin sisäpiirirekisteriä, johon voidaan siirtää arvo-osuusjärjestelmään kirjatut arvopaperien omistuksessa tapahtuneet muutokset automaattisesti ilman sisäpiiriläisen erillistä ilmoitusta. Sisäpiirirekisteri jakaantuu julkiseen ja ei-julkiseen yhtiökohtaiseen osaan. Lisäksi liikkeeseenlaskijat, sijoituspalveluyritykset ja arvopaperipörssi voivat pitää itse julkista sisäpiirirekisteriä.

Arvopaperiomistuksia koskevat tiedot voidaan kerätä joko arvo-osuusjärjestelmästä tai säilyttäjäpankeilta. Sellaisia arvopaperien omistusmuutoksia koskevat tiedot, jotka ovat suoraan hallittuja, voidaan kerätä edelleen arvo-osuusjärjestelmästä, kun taas hallintarekisteröityjä, ulkomaalaisten omistamia arvopapereita koskevat tiedot saadaan hallintarekisteröinnin hoitajina toimivilta pankeilta. Malli, jossa tiedot keskitetään yhteen rekisteriin hajallaan toisaalta yhtiökohtaisesti ja toisaalta arvopaperikeskuksessa pidettävien rekisterin sijaan on arvioitu taloudellisesti tehokkaimmaksi ja luottavammaksi. Uuden sisäpiirirekisterin keskittämistä yksittäiselle toimijalle, kuten arvopaperikeskukselle ei ole pidetty perusteltuna, vaan markkinoiden väärinkäyttödirektiivin omistusilmoitusta koskevan 6 artiklan mukaisesti tiedot tulisi jatkossa toimittaa keskitetysti Finanssivalvonnalle, joka ylläpitää yhtä keskitettyä julkista sisä-

piirirekisteriä. Keskittäminen ja tietojen toimittaminen suoraan valvojalle helpottaisi tiedon saatavuutta, korostaisi järjestelmän uskottavuutta ja luotettavuutta sekä vähentäisi erityisesti pienten ja keskisuurten liikkeeseenlaskijoiden hallinnollista taakkaa. Rekisterinpidosta aiheutuvat kustannukset kerättäisiin Finanssivalvonnan valvontamaksuilla liikkeeseenlaskijoilta. Julkisen sisäpiirirekisterin ylläpitovelvollisuuden siirtäminen liikkeeseenlaskijoilta pienentää kuitenkin niille aiheutuvia suoria kustannuksia. Esitettävien muutosten seurauksena Finanssivalvonta voisi halutessaan ulkoistaa sisäpiirirekisterin hallinnan.

Tehtyjen arvioiden mukaan kokonaan uuden järjestelmän rakentaminen vie aikaa 24 kuukautta, joten säännösten käyttöönotolle tarvitaan riittävä siirtymäaika. Tällaisen järjestelmän perustamisesta on arvioitu aiheutuvan noin 2,5miljoonan euron kustannukset, johon sisältyvät järjestelmän hankinta- ja toteutuskustannukset. Lisäksi järjestelmän ylläpidosta, kuten lisensseistä ja käyttäjäpalveluista, aiheutuisi kustannuksia. Lisäksi kustannuksia aiheutuu, kun uuteen järjestelmään täytyy tuoda kaikki nykyiseen sisäpiirirekisteriin sisältyvä tieto, kuten tiedot ilmoitusvelvollisista, heidän lähipiiristään ja liiketoimia koskevasta historiasta.

Siirtymävaiheen aikana arvopaperikeskuksen olisi ylläpidettävä tietojärjestelmiä nykyistä julkista sisäpiirirekisteriä varten. Arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisteriä käyttää nykyään 116 suomalaista listayhtiötä, kun listattuja yhtiöitä on yhteensä 122. Nykyään kustannus listayhtiölle on keskimäärin 2 000 € vuodessa, sisältäen sekä julkisen että ei-julkisen rekisterin ja joidenkin yhtiöiden osalta myös nähtävilläpidon internetissä. Listayhtiöille järjestelmän ylläpidon kokonaiskustannukset ovat siten noin 230 000 € vuodessa.

Vahingonkorvaus

Vahingonkorvausvelvollisuudesta arvopaperimarkkinoilla on laadittu useita selvityksiä. Valtiovarainministeriö asetti vuonna 2004 esitevastuutyöryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus esitedirektiivin ja sen nojalla komission antamien säännösten täytäntöön panemiseksi tarvittavasta lainsäädännöstä. Esitevastuutyöryhmän vuonna 2005 julkistaman mietinnön mukaan arvopaperimarkkinoita koskevan lainsäädännön kokonaistaloudellisena vaikutuksena on, että lainsäädäntö lisää luottamusta markkinoiden puolueettomaan ja tasapuoliseen toimintaan ja siten edistää markkinoiden tehokkuutta. Vastaavasti pantaessa EU-direktiivejä kansallisesti täytäntöön on katsottu taloudellisten vaikutusten kotitalouksiin olevan välillisiä ja toteutuvan sijoittajansuojan paranemisena arvopaperimarkkinoilla. Niin ikään professori Matti Turtiaisen vuonna 2005 julkaiseman selvityksen, Liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuus ja vahingonkorvausvastuu, mukaan vahingonkorvauksella ei osoiteta olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia arvopaperimarkkinoilla.

Vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidessa kiinnitetään huomiota vahingonaiheuttajan toiminnan huolellisuuteen. Toiminnan huolellisuutta voidaan arvioida esimerkiksi suhteessa ammatillisiin vaatimuksiin tai markkinoilla yleisesti käytettyihin menettelytapoihin. Esimerkiksi tiedonantovelvollisuuden kannalta keskeisten esitteiden laadinnassa on kehittynyt kansainvälisesti omaksuttuja menettelytapoja, joiden tarkoituksena on vastata niihin vaatimuksiin, joita voidaan katsoa edellytettävän toimittaessa huolellisesti markkinoilla. Tällaisia menettelytapoja ovat muun muassa esitteen laatimisprosessin yhteydessä järjestettävät johdon haastattelut ja yritystarkastukset (*due diligence*) esitteen sisällön varmentamiseksi.

Huolellisuusvelvoitteen noudattaminen aiheuttaa markkinatoimijoille kustannuksia. Arvopaperimarkkinoiden erityinen sijoittajien luottamusta korostava luonne edellyttää markkinatoimijoilta erityisen huolellista toimintaa. Erilaiset toiminnan huolellisuutta mittaavat menettelytavat, kuten esimerkiksi johdon haastattelut ja yritystarkastukset, ovat kuitenkin tosiasiassa markkinoilla yleisesti käytettyjä menettelytapoja jo tällä hetkellä ja arvopaperimarkkinoilla toimijat ovat jo tottuneet niistä aiheutuneisiin kuluihin ja sitä kautta sopeuttaneet toimintaansa arvopaperimarkkinoilla vastaamaan markkinakäytäntöä. Näin ollen voitaneen arvioida, etteivät lainopillisten tai taloudellisten neuvonantaji-

en palkkiot jatkossakaan muodostu merkittäväksi taloudelliseksi esteeksi toimia arvopaperimarkkinoilla. Lisäksi yritykset voivat suojautua vahingonkorvauskanteilta ottamalla erityisiä yritysjohdon vastuuvakuutuksia, joilla voidaan kattaa mahdollisista menestyneistä vahingonkorvauskanteista aiheutuneita kuluja.

Arvopaperimarkkinoilla toimijoiden tosiasiallista vastuuta lieventää kuitenkin esitteen tiivistelmän osittainen poissulkeminen vahingonkorvausvelvollisuuden piiristä, sillä vahinkoa, joka johtuu sijoittajalle annettavan esitteen tiivistelmästä, ei ole korvattava, elleivät tiedot ole harhaanjohtavia, epätarkkoja tai ristiriidassa esitteen asianomaisten osien kanssa.

Vahingonkorvausvastuun täsmentämisellä ei ole arvioitu olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, sillä vahingonkorvausta koskevia kanteita on ollut vähäinen määrä, eikä korvausvastuun määrän nousemisesta ole esitetty perusteltuja väitteitä.

Hyvän arvopaperimarkkinatavan yleinen kehittyminen arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen avulla täsmentää lisäksi vahingonkorvausvastuun ulottuvuutta ja tuo siten markkinaosapuolille oikeusvarmuutta lain velvoitteiden huolellisesta noudattamisesta.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

4.2.1 Muutokset Finanssivalvonnan toimintaan

Esitys vaikuttaa erityisesti Finanssivalvonnan toimintaan. Finanssivalvonnan tarvitsemia henkilövoimavaroja ja tarvittavia tietojärjestelmiä arvioitaessa tulee ottaa huomioon soveltamisalaltaan laajenevien ja samalla ankaroituvien hallinnollisten seuraamusten määräämistä koskevat tehtävät sekä ehdotettujen uuden arvopaperimarkkinalain, arvopaperitileistä annettavan lain sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain mukaiset valvonta- ja muut tehtävät.

Finanssivalvonnan toimivallan piiriin kuuluviin hallinnollisiin seuraamuksiin esitettävät muutokset lisäävät valvonnan työmäärää. Säännösten tehokas valvonta sekä rikkomusten havaitseminen ja niiden tutkiminen edellyttävät riittäviä henkilöstöresursseja. Finanssivalvonnalla on myös oltava riittävät voimavarat saattaa väärinkäytöksiä hallinnolliseen seuraamusprosessiin ja tarvittaessa rikosprosessiin. Finanssivalvonnan on myös kohdennettava väärinkäytösten valvontaan ja tutkintaan entistä enemmän resursseja, koska hallinnollisten seuraamusten ja erityisesti rikemaksun ja seuraamusmaksun soveltamisala laajenee nykyisestä merkittävästi. Seuraamusten käyttö vaatii jatkossa aiempaa enemmän resursseja myös siksi, että Finanssivalvonnalla olisi lähtökohtainen velvollisuus määrätä hallinnollisia seuraamuksia, mikäli niiden soveltamisedellytykset täyttyvät. Edelleen resurssitarvetta lisäisi osin se, että Finanssivalvonta voisi jatkossa käsitellä myös RL 51 luvussa säädetyt vähäisemmät rikokset hallinnollisessa seuraamusprosessissa. Sanktioiden riittävän tehokas käyttö toisaalta pidemmän ajan kuluessa lisännee valvonnan kustannustehokkuutta, sillä sanktioiden määrääminen on omiaan parantamaan markkinakuria ja ennaltaehkäisemään väärinkäytöksiä.

Myös uuden julkisen sisäpiirirekisterin keskittäminen Finanssivalvonnalle lisää Finanssivalvonnan tehtäviä ja työmäärää.

Finanssivalvonnan ja harmaan talouden torjuntaan osallistuvien viranomaisten nykyistä selkeämmällä yhteistyövelvollisuudella pyritään tehostamaan kunkin asianomaisen viranomaisen tutkintaa ja valvontaa.

Kokonaisuutena arvioiden Finanssivalvonnalle ehdotettavat uudet tehtävät ja seuraamussäännösten soveltamisalan merkittävä laajeneminen aiheuttaisivat useiden henkilöiden lisäresurssitarpeen.

4.2.2 Muutoksenhakusäännösten uudistamisen vaikutukset

Finanssivalvonnasta annetun lain muutoksenhakusäännösten yhtenäistäminen tarkoittaisi, että kaikista Finanssivalvonnan antamista, Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia koskevista päätöksistä valitettaisiin markkinaoikeuteen siitä riippumatta, perustuvatko ne esimerkiksi talouden vakautta vai asiak-

kaansuojaa koskevien säännösten rikkomiseen. Markkinaoikeuden päätökseen haettaisiin muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Tämä koskisi myös markkinaoikeuden päätöstä sellaisesta seuraamusmaksusta, jonka markkinaoikeus on antanut Finanssivalvonnan esityksestä. Arvopaperimarkkinalain 10 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuja päätöksiä vastaavista uusien lakien mukaisista Finanssivalvonnan päätöksistä muutoksenhaku tapahtuisi markkinaoikeuden sijasta Helsingin hallinto-oikeuteen. Ylimpänä muutoksenhakuelimenä olisi korkein hallinto-oikeus kuten nykyisinkin.

Arvio markkinaoikeudelle aiheutuvista henkilöstövaikutuksista ja arvio käsiteltävien tapausten lukumääristä, kun valitukset Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun mukaisten seuraamusten määräämistä koskevista päätöksistä siirtyisivät markkinaoikeuteen, voidaan osittain perustaa markkinaoikeuden antamiin päätöksiin kilpailuasioissa. Samalla on kuitenkin otettava huomioon, että Finanssivalvonta määrännee hallinnollisia seuraamuksia etupäässä sellaisissa tapauksissa, joissa tarvitaan kilpailuasioihin verrattuna suppeampaa valmistelua ja jotka koskevat yksittäisen toimijan säännösten vastaista menettelyä. Käytännössä saattaa kuitenkin esiintyä myös poikkeustapauksia, joissa sekä Finanssivalvonnan tekemän päätöksen valmistelun että päätöksestä aiheutuvan valituksen käsittelyn vaatima työmäärä on huomattavan laaja.

Seuraamusmaksun suuruuden vuoksi on pidetty perusteltuna, että tuomioistuin vahvistaa Kilpailuviraston esittämän kilpailulainsäädännön mukaisen seuraamusmaksun. Ehdotuksen mukaan markkinaoikeus myös määräisi Finanssivalvonnan esityksestä seuraamusmaksun, kun maksun määrä ylittää miljoona euroa.

Markkinaoikeus on antanut kilpailuasioista vuosina 2002—2010 vuosittain 2—19 päätöstä keskiarvon ollessa noin yhdeksän tapausta vuodessa. Niin ikään Finanssivalvonta on määrännyt vuosien 2002—2010 välillä yhteensä 12 julkista huomautusta, yhden julkisen varoituksen eikä yhtään seuraamusmaksua. Rikemaksuja Finanssivalvonta on määrännyt vastaavana aikana yhteensä 15, joista 14 on kohdistunut sisäpiiri-ilmoituksesta velvolliselle yksityishenkilölle ja yksi rahastoyhtiölle.

Finanssivalvonta antoi valvontaa koskevia päätöksiä vuonna 2009 yhteensä 640 ja vuonna 2010 yhteensä 511. Finanssivalvonnan antamiin päätöksiin haetaan muutosta harvoin. Päätöksistä valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen vuonna 2009 yhdessä tapauksessa ja vuonna 2010 viidessä tapauksessa. Valitukset koskivat asiakirjapyyntöjen johdosta annettuja päätöksiä, rekisteristä poistoja ja sääntöjen vahvistamista. Yhtään valitusta ei tehty markkinaoikeuteen. Arvion mukaan tilanne ei muutu jatkossakaan merkittävästi, vaikka muutoksenhaut seuraamuksia koskevissa asioissa saattavat jossain määrin yleistyä. Etukäteen on vaikea arvioida, paljonko esimerkiksi seuraamusmaksuja tullaan jatkossa määräämään. Määrättävien seuraamusmaksujen suuruus ja samalla niiden merkittävyys maksuvelvollisen talouden kannalta kasvanee kuitenkin olennaisesti. Seuraamusmaksuihin saatetaan hakea muutosta nimenomaan tapauksissa, joissa seuraamusmaksulla on merkittävät vaikutukset seuraamuksen kohteen taloudelle tai maineelle.

Edellä esitetyn perusteella voidaan olettaa, ettei Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun mukaisista asioista aiheutuisi olennaista lisäresurssitarvetta eikä merkittävää tapausten lukumäärän kasvua markkinaoikeudelle. Tilanteen kehittymistä on kuitenkin seurattava tiiviisti, ja ryhdyttävä viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta markkinaoikeuteen eri toimialoilta tulevien asioiden käsittely ei ruuhkaudu.

Muista Finanssivalvonnan antamista päätöksistä valitettaisiin Helsingin hallinto-oikeuteen ja sieltä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tämä säilyisi lain pääsääntönä. Tämän mukaisesti esimerkiksi Finanssivalvonnan antamista toimilupapäätöksistä ja rekisteröintiä koskevista päätöksistä valitettaisiin Helsingin hallinto-oikeuteen. Pääsäännön piirissä olisivat myös esimerkiksi kaikki Finanssivalvonnan antamat päätökset, jotka koskevat Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa tarkoitettujen valvontavaltuuksien käyttöä ja uhkasakkoa. Muutoksenhaun keskittämisellä Helsingin hallinto-oikeuteen ei arvioida olevan olennaisia vaikutuksia Hel-

singin hallinto-oikeuden työmäärään tai henkilöresursseihin.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain 3 §:ää, jota on tarkoitus ehdottaa muutettavaksi myös toukokuussa 2012 annettavassa hallituksen esityksessä laiksi kaupallisten sopimusten maksuehdoista, laiksi saatavien perinnästä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi. Muutosehdotukset on sovitettava yhteen eduskuntakäsittelyssä.

4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksellä on myönteisiä vaikutuksia suomalaisille arvopaperimarkkinoille. Esityksellä on ennen kaikkea sijoittajansuojaa ja oikeusvarmuutta parantavia vaikutuksia, kun sääntelyn sisältöä selkeytetään ja ajantasaistetaan. Niin ikään vahingonkorvausvelvollisuuden selkeyttäminen vaikuttaa myönteisesti sijoittajansuojaan. Sijoituspalvelun tarjoajille asetettava velvollisuus kuulua johonkin asiakkaiden valituksia käsittelevään toimielimeen, säilytystoiminnan säätäminen luvanvaraiseksi sijoituspalveluksi sekä välillisesti hallinnoitujen arvopaperien sijoittajien esineoikeudellista asemaa selkeyttävä uusi laki arvopaperitileistä ovat parantuneen sijoittajansuojan ydinsisältöä.

Esityksellä ei ole suoria vaikutuksia työllisyyteen ja välillisten vaikutusten arvioiminen on vaikeaa. Välilliset vaikutukset liittyvät säilytyspalvelujen tarjontaan, pienten ja keskisuurten yritysten kasvuun sekä erilaisten tietojärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon. Säilytyspalvelujen tarjonta ja mahdollinen kysynnän kasvu lisäävät mahdollisesti tarvittavien asiakaspalvelua ja teknisiä tukitoimintoja tarjoavien henkilöresurssien tarvetta. Pienten ja keskisuurten yritysten kasvu edistää toimialasta riippuen yleisesti työllisyyttä. Uusi tai kehitettävä tietojärjestelmä on muun muassa julkinen sisäpiirirekisteri. Viranomaisten henkilöresurssitarve kasvaa.

Ehdotukset, jotka koskevat seuraamusjärjestelmää, liittyvät rikoksen- ja hallinnollisten rikkomusten torjuntaan ja lisäävät ehdotetun arvopaperimarkkinasääntelyn ennaltaestävyyttä. Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonnan määräämien hallinnollisten seuraamusten rahamääräistä tasoa korotettaisiin huomattavasti. Finanssivalvonnalla olisi mahdollisuus, arvioituaan jonkin teon tai laiminlyönnin täyttävän muun kuin rikoslain 51 luvun mukaisen törkeän rikoksen tunnusmerkistön, joko määrätä itse enintään miljoonan euron seuraamusmaksu tai esittää markkinaoikeudelle seuraamusmaksun määräämistä sen sijaan, että asia siirrettäisiin esitutkintaviranomaiselle. Ehdotuksella pyritään ehkäisemään kalliin ja raskaan tuomioistuinprosessin käynnistämistä tapauksissa, joissa se ei ole perusteltua rikkomuksesta saatu hyöty sekä teon luonne ja laajuus huomioon ottaen.

Esityksellä on sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä parisuhteen eri muotojen neutraalia kohtelua parantavia vaikutuksia, sillä markkinoiden väärinkäyttöä koskevat ehdotukset soveltuvat sellaisenaan sekä miehiin että naisiin ja sisäpiiriläisen lähipiiriin kuuluvat avioliittolaissa (243/1929) tarkoitetut aviopuolisotkin, rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa (950/2001) tarkoitetut parisuhteen osapuolet ja avopuolisot.

Esityksellä ei ole edellä kuvattujen vaikutusten lisäksi muita vaikutuksia ympäristöön, ihmisten elinoloihin, eri ihmisryhmien asemaan, aluekehitykseen, tasa-arvoon tai muihin vastaaviin yhteiskunnallisiin tai sosiaalisiin tekijöihin.

5 Asian valmistelu

Valtiovarainministeriö asetti 2.2.2009 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotukset uudeksi arvopaperimarkkinalaiksi, arvopaperien välillistä säilytystä koskevaksi lainsäädännöksi, arvo-osuuslainsäädäntöä koskeviksi muutoksiksi sekä muiksi tarvittaviksi säädöksiksi. Työryhmässä olivat edustettuina Elinkeinoelämän keskusliitto, Finanssialan Keskusliitto, Finanssivalvonta, Keskuskauppakamari, NASDAQ OMX Helsinki Oy, oikeusministeriö, Osakesäästäjien Keskusliitto ry / Pörssisäätiö, Suomen Pankki, Suomen Asianajajaliitto, työ- ja elinkeinoministeriö sekä valtiovarainministeriö. Työryhmässä oli pysyvänä asiantuntijana myös Listayhtiöiden neuvottelukunnan ja Fi-

nanssialan Keskusliiton edustaja. Työryhmä hyödynsi esityksensä valmistelussa yhdeksää valmisteluryhmää.

Työryhmä laati ehdotuksensa toimeksiannon mukaisesti hallituksen esityksen muotoon. Työryhmä ehdotti lukuisia arvopaperimarkkinalainsäädännön lakiteknistä laatua parantavia muutoksia sekä säännöksiä siirtymisestä arvopaperien moniportaisen hallintarakenteen käyttöön ja uutta lakia arvopaperitileistä, jossa säädettäisiin arvopaperien välillisestä säilyttämisestä ja siihen liittyvistä tilinhaltijoiden oikeuksista. Muita työryhmän keskeisiä ehdotuksia olivat ehdotukset Finanssivalvonnan käytössä olevan hallinnollisen seuraamusjärjestelmän kehittämisestä, julkisten sisäpiirirekisterien keskittämisestä Finanssivalvontaan ja ehdotukset vahingonkorvausta koskevan sääntelyn täsmentämisestä.

Työryhmän ehdotuksista järjestettiin keväällä 2011 laaja julkinen lausuntokierros, ja lausuntopyyntöön vastasi yhteensä 47 tahoa. Lausuntopalautteessa arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisvaltaiselle tarkistamiselle nähtiin selkeä tarve. Valtiovarainministeriössä valmisteltiin lausuntopalautteesta laaja yhteenvetomuistio (3.10.2011), joka on saatavissa VM:n internet-sivuilta..

Kokonaisuudistuksen valmistelu on tämän jälkeen jatkunut valtiovarainministeriössä kahdessa erillisessä hankkeessa. Ensimmäisessä vaiheessa valmisteltava hallituksen esitys, jota tämä esitys koskee, on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosastolla yhteistyössä oikeusministeriön kanssa. Esitykseen sisältyvien lakiluonnosten uusista versioista on järjestetty julkinen lausuntokierros loppuvuonna 2011. Hankkeen toisessa vaiheessa arvioidaan mahdollisuuksia kehittää arvopaperien moniportaista hallintaa. Lisäksi selvitetään kansainväliseen yhteistyöhön ja verotietojen vaihdon parantamiseen liittyviä kysymyksiä ja valmistellaan ehdotukset omistuksen julkisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Asiaa valmistellaan virkatyönä valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosaston, vero-osaston sekä Verohallituksen yhteistyönä. Ehdotukset on määrä saada valmiiksi toukokuun 2012 loppuun mennessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Arvopaperimarkkinalaki

I OSA **YLEISTÄ**

1 luku **Yleiset säännökset**

1 §. *Lain yleinen soveltamisala*. Pykälässä säädettäisiin lain yleisestä soveltamisalasta. Lain yleistä soveltamisalaa täsmentävät kussakin luvussa olevat tarkemmat lukukohtaiset soveltamisalasäännökset sekä määritelmät.

Pykälän *1 momentin* mukaan laissa säädetään arvopaperien yleiseen liikkeeseen saattamisesta, tiedonantovelvollisuudesta arvopaperimarkkinoilla, julkisista ostotarjouksista, arvopaperimarkkinoiden väärinkäytön estämisestä ja arvopaperimarkkinoiden valvonnasta. Säännös on luonteeltaan informatiivinen ja sen tarkoituksena on lisätä lain selkeyttä ja ymmärrettävyyttä. Momentissa lueteltujen asioiden lisäksi laki sisältää säännöksiä Finanssivalvonnan valtuuksista tämän lain valvonnassa, vahingonkorvauksesta ja muutoksenhausta. Lakia sovelletaan ensisijaisesti arvopaperimarkkinoihin Suomessa.

Arvopaperien yleiseen liikkeeseen saattaminen voi tapahtua useilla eri tavoilla kuten laskemalla liikkeeseen uusia arvopapereita, saattamalla vaihdannan piiriin jo liikkeeseen laskettuja arvopapereita tai hakemalla arvopaperien ottamista kaupankäynnin kohteeksi. Arvopaperien tarjoaminen yleisölle on yleiseen liikkeeseen saattamista, esimerkiksi osakeannin tai osakemyynnin kautta. Lakia sovelletaan myös yleiseen liikkeeseen saattamiseen, joka tapahtuu muilla kuin edellä mainituilla järjestäytyneillä tavoilla, esimerkiksi tosiasiallisen kysynnän ja tarjonnan syntyessä ja kohdatessa paikallisesti tai virtuaalisesti.

Pykälän *2 momentissa* todettaisiin, että lakia sovelletaan tietyissä tilanteissa myös Suomen ulkopuolella. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 §:n 2—11 momenteissa olevat yksityiskohtaiset säännökset kansainvälisestä soveltamisalasta siirrettäisiin asianomaisten aineellisten säännösten yhteyteen. Tämä lisää lain selkeyttä ja ymmärrettävyyttä. Lakia sovellettaisiin Suomen ulkopuolella olevaan toimintaan esimerkiksi seuraavissa tilanteissa, jotka määritellään tarkemmin lain myöhemmissä säännöksissä:

1) Suomessa hyväksytyn esitteen käyttäminen arvopaperin tarjoamiseen Suomen ulkopuolella Euroopan talousalueella, vaikka arvopaperia ei tarjota tai haeta kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle Suomessa;

2) liikkeeseenlaskijan, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa, liikkeeseen laskeman arvopaperin ottamiseen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle muualla kuin Suomessa, jollakin Euroopan talousalueella toimivalla säännellyllä markkinalla;

3) liikkeeseenlaskijan, jonka liikkeeseen laskema osake on kaupankäynnin kohteena vain Suomen ulkopuolella jollakin Euroopan talousalueella toimivalla säännellyllä markkinalla, tiedonantovelvollisuuteen avoimuusdirektiivin mukaisesti sekä

4) 3 kohdassa mainitun liikkeeseenlaskijan osakkeenomistajan ja osakkeenomistajaan rinnastettavan henkilön huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoitusvelvollisuuteen sekä tällaisen liikkeeseenlaskijan arvopapereista tehtyyn julkiseen ostotarjoukseen.

Lisäksi markkinoiden väärinkäyttödirektiivin mukaiset kiellot ja velvollisuudet soveltuvat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Suomessa eli pörssissä olevaan rahoitusvälineeseen ja muihin rahoitusvälineisiin, joiden arvo riippuu tällaisesta rahoitusvälineestä, vaikka rahoitusvälinettä koskeva liiketoimi tehdään Suomen ulkopuolella.

2 §. *Kielto menetellä hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti*. Pykälässä säädettäisiin yleisestä kiellosta menetellä arvopaperimarkkinoilla hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti. Kielto koskisi koko lain soveltamisalaa ja myös muita rahoitusvälineitä kuin arvopapereita, sen mukaan kuin kyseistä yksityiskohtaista säännöstä sovelletaan muihin rahoitusvälineisiin. On esimerkiksi mah-

dollista, että arvopaperiin rinnastettavaa rahoitusvälinettä, jota ei voida ottaa kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, markkinoidaan yleisölle tai sillä käydään vakiintuneesti kauppaa monenkeskisen kaupankäynnin ulkopuolella.

Tässä laissa asetetut täsmälliset velvollisuudet koskevat tätä pykälää, tämän luvun 3 §:n yleissäännöstä 12—14 lukua sekä 17 luvun 2—3 §:ää lukuun ottamatta vain tässä laissa määriteltyjä arvopapereita. Näin on pääosin jo voimassa olevassa laissa. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1—1 b §:n mukaan kyseisissä pykälissä yksilöityjä lain säännöksiä sovelletaan myös pykälissä mainittuihin johdannaissopimuksiin, jotka ovat rahoitusvälineitä. Säännöksiin sisältyvät muun muassa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §, 4 luvun 1 §, markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset 5 luvussa sekä 7 luvun 2 §:n valvontavaltuuksia koskeva säännös.

Kieltoa sovellettaisiin markkinoilla toimiviin ja toimintaan osallistuviin luonnollisiin ja oikeushenkilöihin. Säännöksen piiriin tulisivat siten esimerkiksi sijoituspalvelun tarjoajat, arvopaperikaupan osapuolet (ostaja, myyjä ja mahdollinen välittäjä), arvopaperien liikkeeseenlaskijat ja muut arvopaperien tarjoajat, julkisen ostotarjouksen tekijät ja muut, jotka tarjoutuvat ostamaan arvopapereita sekä näiden edustajat ja näiden toimeksiannosta toimivat. Yleissäännöksen lisäämisellä lakiin korostetaan sitä, että kaikkien arvopaperimarkkinoilla toimivien tulee noudattaa menettelytapoja, jotka ovat hyvän markkinatavan mukaisia ja sopusoinnussa arvopaperimarkkinalainsäädännön yksityiskohtaisten säännösten sekä lainsäädännön tarkoituksen kanssa. Säännös korvaisi osittain sekä voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n ja 4 luvun 1 §:n 1 momentit. Säännös muodostaa 3 § ja 4 §:n kanssa kokonaisuuden, johon voimassa olevan lain eri säännöksissä olevat kiellot on koottu.

Kielto koskee esimerkiksi toimia tai laiminlyöntejä, jotka liittyvät arvopaperien yleiseen liikkeeseen saattamiseen, yleisölle tarjoamiseen, arvopaperien kauppaan sekä laissa nimenomaisesti säädetyn arvopapereita koskevan tiedonantovelvollisuuden täyttämiseen. Kaikkiin näihin voi liittyä markkinointia. Markkinoinnin käsite on Suomen oikeusjärjestelmässä laaja. Arvopaperien markkinoinnilla tarkoitetaan kaikkea arvopaperien yleiseen liikkeeseen saattamisen ja vaihdannan edistämiseen tähtäävää toimintaa. Myös yksittäisen kauppaneuvottelun yhteydessä sijoittajalle annettava tieto voi olla arvopaperien markkinointia. Arvopaperien markkinointia voivat olla myös esimerkiksi arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden tai sijoituspalvelujen tarjoajien järjestämät sijoittajatilaisuudet (niin sanotut *road show* -tilaisuudet), vaikkei niissä tehtäisikään suoranaista tai yksilöityä myynti- tai ostotarjousta arvopaperista. Arvopaperin markkinoinnin käsite on 2 luvun 11 §:ssä määriteltyyn arvopaperien yleisölle tarjoamiseen verrattuna laajempi käsite. Arvopaperin markkinoinnilta ei edellytetä sellaisten riittävien tietojen antamista tai tarkoitusta sellaisten tietojen antamiseen, jotta sijoittaja merkitsee tai ostaa arvopaperin.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen loppuosa kieltää markkinoimasta arvopapereita ja hankkimasta niitä elinkeinotoiminnassa käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä. Ehdotettu säännös korvaisi kiellon. Nyt ehdotettu säännös olisi voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n 1 momenttia laajempi muun muassa siten, että rajaus elinkeinotoimintaan ja markkinointiin poistuisivat. Arvopaperimarkkinoiden kautta tapahtuvan sijoitustoiminnan ja arvopaperikaupan muodot ovat kehittyneet merkittävästi 1980-luvulta. Esimerkiksi yksityissijoittajat voivat käydä arvopaperikauppaa vastaavin tavoin kuin elinkeinonharjoittajat esimerkiksi verkkopalvelujen tai meklarin kautta ilman, että kyseessä olisi liikkeen tai ammatin harjoittaminen. Elinkeinotoiminnan käsite on voimassa olevassa sääntelyssäkin laaja.. Sijoitustoiminnan luonteeseen kuuluu lähtökohtaisesti voiton tavoittelu. Kuten nykyisin, hyvä arvopaperimarkkinatapa asettaisi kuitenkin korostuneesti velvollisuuksia niille, jotka toimivat ammattimaisesti arvopaperimarkkinoilla.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 1 §:ssä kielletään hyvän tavan vastainen tai sopimaton menettely arvopaperien

kaupassa. Säännös koskee paitsi sijoituspalvelun tarjoajia, myös kaikkia arvopaperimarkkinoilla toimivia ilman rajausta elinkeinotoimintaan. Koska lainkohdan 1 momentin kieltoa sovelletaan myös sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamiseen ja tarjoajiin, vastaavasta kiellosta ehdotetaan säädettäväksi ehdotetun sijoituspalvelulain 10 luvun 2 §:n 3 momentissa.

Hyvällä arvopaperimarkkinatavalla tarkoitetaan säännöksessä periaatteita ja sääntöjä, joiden noudattamista arvopaperimarkkinoilla toimivien keskuudessa vallitsevan valistuneen mielipiteen mukaan on pidettävä oikeana ja kaikkien asiakas- ja toimijaosapuolten kannalta kohtuullisena kauppatapana. Velvollisuus noudattaa hyvää arvopaperimarkkinatapaa ohjaa menettelytapoja ja ratkaisuja silloin, kun yksityiskohtaista tapaukseen sovellettavaa säännöstä ei ole. Arvopaperien kauppa, rahoitusvälineet ja markkinoilla noudatettavat menettelytavat kehittyvät jatkuvasti. Arvopaperimarkkinasääntelyllä ei ole mahdollista luoda yksityiskohtaisia säännöksiä kaikkiin tilanteisiin.

Hyvän arvopaperimarkkinatavan sisältö määräytyy yksityiskohtaisen säännöksen puuttuessa ensisijaisesti markkinoilla ja käytänteissä, joita noudatetaan yksittäisissä sopimussuhteissa ja oikeustoimissa. Arvopaperimarkkinoiden itsesääntely ohjaa hyvän arvopaperimarkkinatavan sisältöä. Esimerkkeinä itsesääntelystä, joka ilmentää hyvää arvopaperimarkkinatapaa, voidaan mainita NASDAQ OMX Helsinki Oy:n (Helsingin Pörssi) säännöt ja ohjeet, listayhtiöiden hallinnointikoodi, suositus julkisissa ostotarjouksissa noudatettavista menettelytavoista sekä Finanssialan keskusliitto ry:n suositukset ja ohjeet. Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimiva itsesääntelyelin Arvopaperilautakunta edistää myös hyvää arvopaperimarkkinatapaa ja antaa ratkaisusuosituksia eiammattimaisten asiakkaiden ja palveluntarjoajien lausuntopyyntöihin.

Tämän lain 11 luvun 28 §:ään sisältyy ehdotus siitä, että pörssiyhtiön on suoraan tai välillisesti kuuluttava riippumattomaan toimielimeen, joka voi antaa muun ohessa hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamisen edistämiseksi suosituksia ja lausuntoja. On mahdollista, että jos tällaisten riippumattomien elinten julkisia suosituksia ja lausuntoja on tulevaisuudessa saatavilla, niiden voidaan katsoa ilmentävän hyvää arvopaperimarkkinatapaa Suomessa.

Viime kädessä yksittäistä oikeustointa koskevan hyvän arvopaperimarkkinatavan sisältö määräytyy oikeuskäytännössä.

Finanssivalvonnasta annetun lain 1 luvun 3 §:n mukaan Finanssivalvonnan tehtäviin kuuluu edistää hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla. Muun ohella se antaa määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja. Osana arvopaperimarkkinoiden valvontatehtävää Finanssivalvonta valvoo osaltaan myös hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamista.

Finanssivalvonnan valvontavaltuudet 17 luvun 1—3 §:ssä koskevat myös nyt ehdotettua pykälää. Finanssivalvonnan oikeus määrätä hallinnollinen seuraamus tämän pykälän rikkomisesta ilman, että samalla on rikottu muuta tämän lain säännöstä, on rajattu. Finanssivalvonta voi antaa pelkästään tämän pykälän vastaisesta teosta Finanssivalvonnasta annetun lain 39 §:n nojalla julkisen varoituksen vain valvottavalleen tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle tai, mikäli tekoa on pidettävä erityisen moitittavana, määrätä sille teosta Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n mukaisen seuraamusmaksun. Finanssivalvonta ei siis voi määrätä hallinnollista seuraamusta hyvän tavan vastaisesta teosta muulle kuin edellä mainitulle toimijalle. Hallinnollisten seuraamusten rajaaminen näin on katsottu tarkoituksenmukaiseksi. Vaikka kyseinen yleissäännös koskee kaikkia, joita arvopaperimarkkinalain kukin yksittäinen säännöskin koskee, hyvä arvopaperimarkkinatapa koskee kuitenkin korostuneesti ammattimaisesti arvopaperimarkkinoilla toimivia. On käytännössä poikkeuksellista, että esimerkiksi yksityishenkilö toimisi hyvän tavan vastaisesti siten, ettei samalla rikkoisi jotakin yksityiskohtaista tämän lain säännöstä.

Voimassa olevassa lainkohdassa oleva sopimattoman menettelyn kieltoa ei enää mainittaisi pykälässä. Jos menettely on sopimatonta, se on yleensä myös hyvän tavan vastaista. Sopimattoman menettelyn kielto sisältyi alkuperäisen arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ään. Sen sijaan lain 4 luvun

1 §:ään sopimattoman menettelyn kielto lisättiin vasta rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä (923/2007). Laki sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa (1061/1978) kieltää käyttämästä elinkeinotoiminnassa hyvän liiketavan vastaista tai muutoin toisen elinkeinonharjoittajan kannalta sopimatonta menettelyä (1 §).

Elinkeinonharjoittajan markkinoidessa arvopapereita kuluttajalle, sovellettavaksi tulevat käsiteltävän yleislausekkeen lisäksi kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 1 §:n yleislauseke hyvän tavan vastaisen markkinoinnin ja sopimattoman menettelyn kiellosta sekä lukuun sisältyvä muu sääntely, mitä sopimattomuudella tarkoitetaan. Sopimattomuutta koskeva sääntely perustuu pääosin sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (2005/29/EY). Kuluttajansuojalain 2 luvun 2 § on kansallinen säännös ja käsittelee hyväksyttyjä arvoja markkinoinnissa. Markkinointia pidetään hyvän tavan vastaisena, jos se on selvästi ristiriidassa yleisesti hyväksyttyjen yhteiskunnallisten arvojen kanssa. Säännös on yleissäännöksenä merkityksellinen myös arvopaperimarkkinalain soveltamisalalla, jos arvopaperimarkkinalaissa ei ole yksityiskohtaista säännöstä. Sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi lähtee toimijan ammattimaisesta käyttäytymisvaatimuksesta ja siitä, että kuluttajan taloudellista etua häiritsevä toiminta on kiellettyä. Direktiivin asianomainen kohta on pantu täytäntöön kuluttajansuojalain 2 luvun 3 §:ään. Lisäksi tarkemmat säännökset siitä, mitä on pidettävä sopimattomana menettelynä, on annettu valtioneuvoston asetuksessa (601/2008) kuluttajien kannalta sopimattomasta menettelystä markkinoinnissa ja asiakassuhteissa. Kuluttajansuojalain 2 luvun 9 §:ssä säädetty kielto käyttää aggressiivisia menettelyjä perustuu sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin 8 ja 9 artikloihin. Kuluttajansuojalain 2 luvun 3 ja 9 §:ää sekä valtioneuvoston asetusta on noudatettava direktiiviin perustuvana pakottavana sääntelynä myös arvopaperimarkkinalain soveltamisalalla.

3 §. *Kielto antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja*. Pykälässä säädettäisiin kiellosta olla antamatta totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja markkinoitaessa arvopapereita ja arvopaperien vaihdannassa, joka tapahtuu elinkeinotoiminnassa, sekä täytettäessä tämän lain mukaista tiedonantovelvollisuutta. Kielto korvaisi osittain voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n ja 4 luvun 1 §:n 1 momentit. Ehdotus selventää oikeustilaa ja laajentaa myös jonkin verran kiellon soveltamisalaa voimassa olevaan lakiin verrattuna. Säännös muodostaa 2 § ja 4 §:n kanssa kokonaisuuden, johon voimassa olevan lain eri säännöksissä olevat kiellot on koottu.

Pykälän soveltamisala kattaisi 2 §:ää vastaavalla tavalla koko lain ja kaikki arvopaperimarkkinoilla toimivat. Se soveltuisi 1 §:n 3 momentin mukaisesti myös rahoitusvälineisiin. Pykälän rikkominen ei siten edellytä, että on rikottu jonkin nimenomaisen tiedon antamiseen velvoittavaa säännöstä tai tiettyä nimettyä tahoa koskevaa tiedonantovelvollisuutta. Säännöstä sovellettaisiin sekä arvopaperin hankkimiseen että luovuttamiseen. Toisin kuin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 1 §:n 1 momentissa, ehdotetussa pykälässä mainittaisiin nimenomaisesti myös totuudenvastaisen ja harhaanjohtavan tiedon antamisen kiellosta vaihdannassa. Vaihdantaan sisältyy voimassa olevassa laissa käytetty ”arvopaperien kauppa”.

Ehdotetun pykälän soveltamiseksi vaadittaisiin, että markkinoinnin ja arvopaperien vaihdannan olisi tapahduttava elinkeinotoiminnassa. Elinkeinotoiminnan käsite on, kuten voimassa olevassa sääntelyssäkin laaja ja sillä tarkoitetaan ammattimaisesti harjoitettua taloudelliseen tulokseen tähtäävää toimintaa. Myös tilapäinen tai satunnainen taloudellinen toiminta voi olla elinkeinotoimintaa. Sijoitustoiminnan luonteeseen kuuluu lähtökohtaisesti voiton tavoittelu.

Kielto kattaisi tiedonantovelvollisuuden sekä ensi- että jälkimarkkinoilla. Voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa ei ole nimenomaista säännöstä siitä, että kielto koskisi tietojen antamista jälkimarkkinoilla. Periaate ilmenee kuitenkin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 12 §:n kurssin vääristämisen kiellosta sekä rikoslain 51 luvun 3 §:n kurssin vääristämistä koskevan rikoksen ja rikoslain 51 luvun 5 §:n arvopape-

rimarkkinoita koskevan tiedottamisrikoksen tunnusmerkistöistä. Soveltuen ensimarkkinaan markkinointiaineiston toimittamisesta Finanssivalvonnalle säädetään 5 luvun 4 §:ssä esitedirektiivin 15 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Kyseisen direktiivikohdan mukaan markkinointiaineisto ei saa olla virheellinen tai harhaanjohtava. Markkinoinnin on oltava yhtenevä esitteessä olevien tai esitteessä myöhemmin julkaistavien tietojen kanssa ja sen on selkeästi erotuttava esitteestä.

Totuudenvastaisella tiedolla tarkoitetaan jonkin seikan selostamista tai esittämistä virheellisellä tai vääristävällä tavalla. Tiedon totuudenvastaisuutta arvioidaan objektiivisesti tiedon antamishetken tilanteen mukaan. Harhaanjohtava tieto voi itsessään olla totuudenmukainen, mutta se voi esimerkiksi puutteellisuutensa, esittämistapansa tai muotonsa takia olla omiaan antamaan tiedon vastaanottajalle virheellisen käsityksen. Ollakseen totuudenvastainen tai harhaanjohtava nyt ehdotetun pykälän tarkoittamalla tavalla, tiedolta ja sen aiheuttamalta virheelliseltä käsitykseltä on lisäksi edellytettävä, että se on omiaan vaikuttamaan sijoittajan sijoituspäätökseen. Tiedon harhaanjohtavuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan tiedon vastaanottajan näkökulmasta. Tällöin tiedon harhaanjohtavuutta on arvioitava ankarammin silloin, kun tiedon vastaanottajana on yleisö, kuin tapauksessa, jossa kohderyhmänä ovat ammattimaiset tai kokeneet sijoittajat tai muut asiantuntijat.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n 2 momenttia vastaava vaatimus oikaista virheellinen tai harhaanjohtava tieto. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n 2 momenttiin oikaisuvelvollisuus lisättiin lailla (522/1998). Pykälä korvasi tätä edeltäneen vastaavan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 6 §:n, joka koski tarjous- ja (listalleotto)esitteen oikaisemista. Muutoksella laajennettiin oikaisemisvelvollisuuden soveltamisalaa arvopaperien markkinointiviestintään ja muuhunkin arvopaperin hankintaan kuin niihin tilanteisiin, joissa oli laadittava esite.

Ehdotetun 1 momentin soveltamisalan laajentumisesta johtuu, että myös 2 momentin mukainen oikaisemisvelvollisuus laajenisi voimassa olevaan lakiin verrattuna. Oikaisemisvelvollisuus koskisi myös esimerkiksi arvopaperien tarjoajan ja liikkeeseenlaskijan velvollisuutta korjata julkistamiaan olennaisia tietoja, mikäli niiden totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen. Oikaisemisvelvollisuuden on katsottu sisältyvän myös voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 2 ja 7 §:ään, vaikka siitä ei ole laissa nimenomaista säännöstä. Esitteen korjaamisesta ja täydentämisestä säädetään erikseen ehdotetussa 4 luvun 14—15:§:ssä.

Jotta oikaisuvelvollisuus syntyisi, annetun totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon pitää olla sijoittajan kannalta objektiivisesti arvioiden olennainen. Olennaisuutta arvioidaan huolellisesti toimivan sijoittajan näkökulmasta. Lisäksi edellytettäisiin, että totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi eli tiedot antanut taho tulee tietoiseksi asiantilasta, mikä vastaa voimassa olevaa oikeustilaa. Esimerkiksi riittävien tietojen, jotka liikkeeseenlaskijan on 4 §:n nojalla pidettävä jälkimarkkinoilla saatavilla, ei voida ajatella olevan olennaisesti totuudenvastaisia ja harhaanjohtavia ehdotetun pykälän kannalta siten, ettei näitäkin tietoja olisi oikaistava ja oikaistuinakin pidettävä sijoittajien saatavilla. On kuitenkin huomattava, että tämän luvun 4 §:n henkilöllinen soveltamisala on suppeampi kuin nyt ehdotetun pykälän.

Säännöksen mukainen oikaisuvelvollisuus koskee kaikkia, jotka ovat antaneet harhaanjohtavan tiedon, kuten emissionjärjestäjiä ja arvopaperien liikkeeseenlaskijoita. Arvopaperien liikkeeseenlaskijoita säännöksen mukainen oikaisemisvelvollisuus koskee kuitenkin vain silloin, kun liikkeeseenlaskija on itse antanut tiedon tai silloin, tietoa on annettu sen toimeksiannosta ja liikkeeseenlaskija on vastuussa tiedosta. Esimerkiksi tiedot antanut media- tai mainostoimisto, emissionjärjestäjä tai sijoitusneuvoja on velvollinen oikaisemaan erheelliset tiedot, jos se huomaa itse antaneensa sellaisia.

Tiedot on säännöksen mukaan oikaistava riittävällä tavalla. Edellytys vastaa voimassaolevaa lakia. Oikaiseminen on tehtävä viivytyksettä, kun virhe tai harhaanjohtavuus on tullut ilmi. Oikaisemisen päämäärä on se, etteivät sijoittajat joudu päätöksenteossaan no-

jautumaan erheellisiin tietoihin. Oikaisemisen menettelytapaa valittaessa on otettava huomioon sekä korjattavan tiedon merkitys että tietoväline ja tapa, jolla oikaistava tieto on alkujaan annettu. On myös otettava huomioon se, miten kyseessä olevia tietoja tavanmukaisesti annetaan sijoittajien saataville, jotta oikaisu tavoittaisi tiedon saaneet sijoittajat.

Pykälän vastainen toiminta voi täyttää myös 18 luvun 2 §:ssä lueteltujen rikoslain 51 luvun arvopaperimarkkinarikosten tunnusmerkistöjä, jolloin rikosoikeudellinen seuraamus totuudenvastaisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisesta määräytyy ensisijaisesti rikoslain nojalla. Pykälä sisältyy tämän lain 16 luvun 1 §:n vahingonkorvaussäännöksen soveltamisalaan edellyttäen, että laissa vahingon korvaamiselle asetetut edellytykset täyttyvät.

Finanssivalvonnan toimivaltuudet tämän lain 17 luvun 1—3 §:n nojalla koskevat myös nyt ehdotettua pykälää. Tämän pykälän vastaisesta teosta voidaan määrätä myös tämän lain 15 luvun 2 §:n nojalla Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n mukainen seuraamusmaksu.

Rikoslain ja vahingonkorvausvastuun soveltamisalojen ulkopuolelle voi arvopaperimarkkinoilla jäädä sellaista toimintaa, joka heikentää rahoitusmarkkinoita kohtaan tunnettua yleistä luottamusta tai sääntelyn noudattamiskuria. Finanssivalvonnan mahdollisuus puuttua tällaiseen toimintaan, kuten tekoon, joka rikkoo nyt ehdotettua pykälää, määräämällä niistä hallinnollisia seuraamuksia, on tärkeä osa rahoitusmarkkinoiden tehokasta ja ennalta estävää valvontajärjestelmää, jonka EU-sääntely velvoittaa kunkin jäsenvaltion ylläpitämään.

4 §. *Riittävien tietojen tasapuolinen pitäminen saatavilla*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi yleisestä velvollisuudesta pitää sijoittajien saatavilla riittävät tiedot seikoista, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan arvopaperin arvoon. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 2 §:ää. Vaatimusta sovellettaisiin arvopaperien tarjoamiseen, hakemiseen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, kuten voimassa olevassa laissa. Lisäksi ehdotettua pykälää sovellettaisiin 3—9 ja 11 luvussa säädettyjen tiedonantovelvollisuuksien täyttämiseen.

Riittävien tietojen saatavilla pitämisen vaatimus sisältyy voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuihin esitteen sisältövaatimuksiin sekä säännöllistä tiedonantovelvollisuutta koskeviin 2 luvun 5 a ja 6 §:ään. Vaatimuksen on kuitenkin katsottu sisältyvän myös jatkuvaan tiedonantovelvollisuuteen voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:n nojalla sen perustelujen perusteella, vaikka arvopaperimarkkinalaissa ei ole tästä säännöstä. Riittävien tietojen saatavilla pitämisen periaate ilmenee myös Helsingin Pörssin säännöistä ja sääntöjen selitysosasta. Pykälässä tarkoitetut tiedot on pidettävä sijoittajien saatavilla tasapuolisesti, kuten voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 2 §:ssä. Periaate sisältyy myös esite-, avoimuus- ja markkinoiden väärinkäyttödirektiivien julkistamisvaatimuksiin.

Säännös on soveltamisalaltaan ehdotettua 1 luvun 3 §:ää suppeampi. Nyt ehdotettua pykälää ei sovelleta arvopaperien markkinointiin, jota koskisi ehdotettu 3 §. Arvopaperien markkinointiviestinnässä ei käytetyn markkinointikanavan, käytettävissä olevan tilan tai joidenkin tietojen puuttumisen takia voida välttämättä antaa sellaisia riittäviä tietoja arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta, jotka täyttävät ehdotetussa pykälässä tarkoitetun velvollisuuden tai tässä laissa säädetyn erityisen tiedonantovelvollisuuden 3—9 tai 11 luvun mukaisesti. Silloin kun laissa edellytetään arvopaperia tai sen liikkeeseenlaskijaa koskevien tietojen julkistamista 6 luvun 4 §:n tai muiden säännösten nojalla, tietojen pitäminen sijoittajien saatavilla täytetään noudattamalla 10 luvussa säädettyä menettelyä. Kuten voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 2 §:ssä, vaatimus riittävien tietojen saatavilla pitämisestä kohdistuu arvopaperien tarjoajaan, liikkeeseenlaskijaan, kaupankäynnin kohteeksi hakijaan tai siihen, joka toimeksiannosta huolehtii tarjouksesta tai kaupankäynnin kohteeksi hakemisesta. Niin sanotut emissionjärjestäjät ovat tässä pykälässä tarkoitettuja toimeksiannon nojalla tarjoajia. Pykälää sovelletaan arvopaperien tarjoamisen yhteydessä myös sellai-

seen arvopaperien tarjoamiseen, jossa ei synny velvollisuutta julkaista esitettä. Näissä tilanteissa riittävät tiedot on pidettävä muuten tarjouksen kohderyhmänä olevien sijoittajien saatavilla, esimerkiksi osakkeiden virtuaalisessa tai fyysisessä myyntipaikassa.

Arvopaperin tarjoamisella tarkoitetaan samaa kuin voimassa olevassa laissa. Tarjoaminen sisältää kaikenlaisen arvopaperien saattamisen vaihdannan piiriin tai sen edistäminen ensi- ja jälkimarkkinoilla, säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä sekä muunlaisilla luovutuksilla. Tarjoajia voivat olla esimerkiksi liikkeeseenlaskijat, sijoituspalvelun tarjoajat ja kaupankäynnin osapuolet. Tämän pykälän – kuten ei myöskään 2 ja 3 §:n – soveltamiseksi tarjoamisen kohderyhmän ei tarvitse olla yleisö. Tämän pykälän soveltamiseksi ei edellytetä, että toiminta tai laiminlyönti kohdistuu yleisöön. Yleisölle tarjoamista selostetaan 2 luvun 12 §:n perusteluissa.

Pykälän vastainen toiminta voi täyttää myös 18 luvun 2 §:ssä lueteltujen rikoslain 51 luvun arvopaperimarkkinarikosten tunnusmerkistöjä, jolloin rikosoikeudellinen seuraamus riittävien tietojen saatavilla pitämättömyydestä määräytyy ensisijaisesti rikoslain nojalla.

Pykälä sisältyy 16 luvun 1 §:n vahingonkorvaussäännöksen soveltamisalaan edellyttäen, että laissa vahingon korvaamiselle asetetut edellytykset täyttyvät.

Finanssivalvonnan toimivaltuudet 17 luvun 1—3 §:n nojalla koskevat myös nyt ehdotettua pykälää. Tämän pykälän vastaisesta teosta voidaan määrätä myös tämän lain 15 luvun 2 §:n nojalla Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n mukainen seuraamusmaksu.

5 §. *Euroopan unionin lainsäädäntö*. Pykälässä listattaisiin ja nimettäisiin keskeisimmät direktiivit, joihin laissa jäljempänä viitataan. Säännös lisää lain selkeyttä ja tekee mahdolliseksi viitata laissa usein toistuviin säädöksiin lyhyemmässä muodossa.

6 §. *Valvonta*. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 1 §:ää vastaavalla tavalla lain noudattamisen valvonnasta. Uudessa 2 momentissa todettaisiin, että Finanssivalvonnan velvollisuudesta tehdä yhteistyötä Kuluttajaviraston kanssa tämän lain valvontaa koskevissa asioissa säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Säännös sisältyy voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 46 §:ään.

Kuluttajavirastosta annetun lain 1 §:n mukaan kuluttajavirasto on olemassa kuluttajien taloudellisen ja oikeudellisen aseman turvaamista sekä kuluttajapolitiikan toteuttamista varten. Kuluttajaviraston ylijohtaja toimii kuluttaja-asiamiehenä. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan kuluttaja-asiamiehelle kuuluvista lainsäädännön valvontatehtävistä on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään. Siten kuluttaja-asiamies toimii kuluttajavirastosta annetun lain ja kuluttajansuojalain yleisen toimivallan nojalla, jollei kuluttaja-asiamiehelle ole säädetty toimivaltuutta erityislaissa. Kuluttaja-asiamiehen valvontatehtävä onkin säädetty useassa erityislaissa, muun muassa Finanssivalvonnasta annetun lain 46 §:n 1 momentissa ja ehdotetussa sijoituspalvelulaissa.

Kuluttajansuojalain 2 luvun 20 §:n mukaan markkinointia ja menettelyjä asiakassuhteessa kuluttajansuojan kannalta valvoo kuluttaja-asiamies. Lisäksi kuluttajansuojalain 3 luvun 4 §:n mukaan sopimusehtojen käyttöä kuluttajansuojan kannalta valvoo kuluttaja-asiamies. Näitä vastaava erityinen rinnakkainen toimivaltasäännös sisältyy Finanssivalvonnasta annetun lain 46 §:ään. Kuluttaja-asiamies voi yleisen sekä Finanssivalvonnasta annettuun lakiin perustuvan toimivaltansa puitteissa puuttua toimintaan, joka rikkoo kuluttajansuojalakia, vaikka toimintaan olisi sovellettava myös arvopaperimarkkinalakia. Kuluttaja-asiamiehen yleinen toimivalta täydentää Finanssivalvonnan suorittamaa arvopaperimarkkinoiden sekä arvopaperimarkkinoilla toimivia koskevaa valvontaa.

Koska kuluttajansuojalain soveltamisala on osittain päällekkäinen arvopaperimarkkinalain kanssa, kumpaakin lakia valvovan viranomaisen välinen yhteisyö ja toimivallan tehokas käyttö on tärkeää. Kuluttaja-asiamiehellä on erityisen laaja-alainen kulutushyödykkeiden markkinoinnin ja mainonnan tuntemus. Kuluttaja-asiamies huolehtii keskeisenä tai ainoana viranomaisena usean tyyppisten tavaroiden ja palvelujen kuluttajamarkkinoinnin valvonnasta ja ohjeiden an-

tamisesta. Finanssivalvonnan on hyödyllistä konsultoida kuluttaja-asiamiestä erityisesti markkinointia ja mainontaa koskevissa kysymyksissä.

Viranomaisten välisen yhteistyön saumattomuus on erityisen tärkeää tapauksissa, joissa asianomaisella vastuuviranomaisella ei ole kokemuksia arvioitavasta menettelytavasta tai tuotteesta. Toista viranomaista olisi myös kuultava, jos asia on merkitykseltään laajakantoinen. Esimerkkinä tällaisesta voi olla tilanne, jossa arvioitava menettelytapa on yleistymässä markkinoilla tai palveluntarjoajien piirissä tai jos yksittäinen tapaus koskee laajaa kuluttajajoukkoa.

2 luku Määritelmät

1 §. *Arvopaperi*. Pykälässä säädettäisiin arvopaperin määritelmä. Määritelmä rajaa keskeisesti lain soveltamisalaa. Ehdotettu pykälä vastaisi olennaisilta osin voimassa olevaa sääntelyä, joka sisältyy voimassa oleviin arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momenttiin ja 2 a §:ään. Erilaisten arvopaperien liikkeeseenlaskijoihin sekä muihin arvopaperimarkkinoilla toimiviin kohdistuvien säännösten tarkemmasta soveltamisalasta säädetään tarkemmin kussakin luvussa. Sijoituspalvelulaissa viitattaisiin edelleen tämän lain arvopaperin määritelmään.

Arvopaperin käsite vastaa asiallisesti rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 18 alakohtaa sekä liitteen 1 C osan 1 kohdan käsitettä ’siirtokelpoinen arvopaperi’. Pykälään ehdotetaan direktiiviin verrattuna lyhyempää ’arvopaperin’ käsitettä, joka on Suomessa vakiintunut. Määritelmään sisältyvät välineet ovat siirtokelpoisia ja niiden tulee soveltua vaihdannan kohteeksi pääomamarkkinoilla, minkä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi mainitsee arvopaperin edellytykseksi. Kuten voimassa olevassa laissa, ehdotettu säännös sisältää edellytyksen, että arvopaperin tulee olla lajiesineen luonteinen eli arvopapereita voidaan tuoda vaihdannan piiriin useiden toisiinsa nähden samansisältöisten arvopaperien kanssa.

Vaihdantaan pääomamarkkinoilla sisältyvät paitsi kaupankäynti säännellyllä markkinalla myös kaupankäynti monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja Euroopan talousalueen ulkopuolella vastaavasti toimivassa kaupankäyntijärjestelmässä sekä rahoitusvälineiden kaupankäynnistä ehdotetun lain 5 luvun mukaiset sisäisen toteuttajan toteuttamat kaupat.

Pykälän tarkoittama arvopaperin käsite sisältää myös rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen 1 C osan 2 kohdan mukaisista rahamarkkinavälineistä ne, jotka ovat siirtokelpoisia arvopapereita. Tämä vastaa voimassa olevaa lakia. Rahamarkkinavälineitä ovat esimerkiksi sijoitus- ja yritystodistukset ja valtion velkasitoumukset. Rahamarkkinavälineiksi ei kuitenkaan lueta direktiivin kyseessä olevan artiklan 19 alakohdan mukaan maksuvälineitä. Direktiivin rahamarkkinavälineitä voivat olla sellaisetkin välineet, jotka eivät täytä siirtokelpoisen arvopaperin edellytyksiä. Nämä eivät kuulu tämän lain soveltamisalaan lukuun ottamatta tämän luvun 2 ja 3 §:ää, 12—14 lukua sekä 17 luvun 2 ja 3 §:ää.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi eivätkä muutkaan rahoituspalveluja koskevat direktiivit määrittele siirtokelpoisen arvopaperin siviilioikeudellisia edellytyksiä. Laissa tarkoitettuihin arvopapereihin sisältyvät edelleen ne arvopaperit, joilla on Suomen lain mukaiset vaihdantakelpoisten arvopaperien tunnusmerkit. Siviilioikeudessa arvopaperilla ymmärretään vakiintuneesti asiakirjaa, jonka hallinta on sen osoittaman oikeuden käyttämisen edellytys. Vaihdantakelpoisuudella tarkoitetaan lähinnä sitä, että arvopaperin luovutuksensaajaa suojataan velkakirjalain (622/1947) 2 luvun juoksevia velkakirjoja koskevien säännösten tai muiden niitä vastaavien säännösten nojalla. Velkakirjalain säännökset ja periaatteet voivat tulla sovellettaviksi joko analogisesti tai lakiin perustuen myös muihin pääomamarkkinoilla kehittyneisiin rahoitusvälineisiin. Esimerkiksi osakeyhtiölain 3 luvun 12 ja 13 §:n nojalla osakekirjaan ja muiden annettavien todistusten luovuttamiseen ja panttaamiseen sovelletaan velkakirjalain 13, 14 ja 22, sekä 24 ja 25 §:ää.

Hallinta on Suomessa tarkoittanut arvopaperin fyysistä hallintaa. Fyysiseen hallintaan rinnastetaan (sähköinen) kirjaus arvo-osuusjärjestelmään kuuluvalle arvo-osuustilille, mistä säädetään ehdotetussa laissa arvo-

osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta. Lisäksi arvopaperin fyysiseen hallintaan rinnastettava asiantila voi syntyä arvopaperin kirjaamisella arvopaperitilille, josta säädetään ehdotetussa laissa arvopaperitileistä.

Pykälän *1 momentin 1—3 kohdat* vastaavat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 18 alakohdan esimerkkejä. Kohdat vastaisivat voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin esimerkkiluetteloa. Voimassa olevan 2 §:n 1 momentista poiketen osto- ja myyntioikeudet (4 kohta) sekä muut sopimukseen perustuvat oikeudet (6 kohta) sisältyisivät ehdotettuihin alakohtaan 1—3.

Pykälän 1 momentin 1 kohtaan sisältyvät suomalaisten julkisten ja yksityisten osakeyhtiöiden osakkeet sekä muut vastaavat arvopaperit, jotka tuottavat osuuden yhtiön pääomaan sekä vastaavien ulkomaisten osakeyhtiöiden ja muiden yhtiöiden osakkeet ja osuudet sekä näistä annetut talletustodistukset. Direktiivissä mainitaan osaketalletustodistukset, mutta myös muun tyyppisistä osuuksista voidaan antaa vastaavia talletustodistuksia. Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 18 alakohdan mukaisesti arvopapereihin eivät kuitenkaan sisälly maksuvälineet. Kohtaan kuuluvat myös voimassaolevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 a §:ssä tarkoitetut erityislaeissa mainitut muut arvopaperit siinä laajuudessa, kuin vaihdantakelpoisuuden edellytykset täyttyvät siviilioikeudellisen ja asianomaisen yhteisöoikeudellisen lainsäädännön mukaisesti.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaan sisältyvät suomalaisten julkisten ja yksityisten osakeyhtiöiden ja muiden niitä vastaavien sekä suomalaisten että ulkomaisten yhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat ja muut velkasitoumukset sekä näistä annetut talletustodistukset vastaavin yleisin edellytyksin kuin edellä 1 kohdan yhteydessä on selostettu.

Pykälän 1 momentin 3 kohtaan kuuluvat arvopaperit, jotka oikeuttavat hankkimaan tai myymään edellä 1 ja 2 kohdissa tarkoitettuja siirtokelpoisia arvopapereita. Tällaiset arvopaperit on mainittu voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin arvopaperin määritelmässä, esimerkiksi sen 1, 3 ja 4 kohdissa. Näitä voivat olla erilaiset osto-, vaihto-, myynti- ja merkintä- ja tuottooikeudet, jotka liittyvät yhtiön velkaan tai omaan pääomaan. Esimerkkejä tällaisista ovat osakeyhtiölain 3 luvun 12 §:ssä tarkoitetut osakeoikeuksiin liittyvät todistukset. Arvopaperit voivat vaihtoehtoisesti olla sellaisia, että ne johtavat käteissuoritukseen, joka määräytyy siirtokelpoisten arvopaperien, valuuttojen, korkojen tai tuottojen, hyödykkeiden taikka muiden indeksien tai mittareiden perusteella. Esimerkkinä tällaisista ovat warrantit.

Pykälän 1 momentin *4 kohtaan* sisältyvät sijoitusrahastolaissa tarkoitetut rahastoosuudet ja muut yhteissijoitusyritysten osuudet, jotka täyttävät edellä selostetut yleiset edellytykset. Kommandiittiyhtiön äänettömiä yhtiöosuuksia on Suomessa tarjottu yleisölle kiinteistörahastolain (1173/1997) mukaisina arvopapereina. Yhtiöosuus ei ole siviilioikeudellisesti oikeus, jonka luovutuksensaajaa suojataan velkakirjalain 2 luvun juoksevia velkakirjoja koskevien säännösten perusteella. Yhtiöosuuteen voi kuitenkin liittyä taloudellisia oikeuksia ja niitä on kuitenkin voitu saattaa yleiseen liikkeeseen tietyin niiden vaihdettavuuteen liittyvin edellytyksin. Osuuksien yleiseen liikkeeseen laskemiseen on sovellettu voimassa olevaa arvopaperimarkkinalakia. Mikäli kiinteistö sijoitusrahastolainsäädännössä on säännöksiä, jotka poikkeavat arvopaperimarkkinalaista, kyseistä lainsäädäntöä on erityislakina sovellettava. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan yhteissijoitusyritysten osuudet voivat olla myös sellaisia, jotka eivät täytä siirtokelpoisen arvopaperin edellytyksiä eivätkä kuulu tämän lain soveltamisalaan. Ne mainitaan sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:n 2 kohdassa.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin siirtokelpoisia arvopapereita koskeva esimerkkiluettelo on kirjoitettu avoimeksi ja esimerkkiluettelon alaryhmien sisällöt ovat keskenään päällekkäisiä. Arvopaperi voi olla muun kuin Suomen siviilioikeuden alainen ja silti kuulua arvopaperimarkkinalain soveltamisalaan lain tarkempien lukukohtaisten soveltamisalasäännösten mukaisesti.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säilytettävän voimassa olevaan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 2 momenttiin sisältyvä ra-

jaus asunto-osakeyhtiön osakkeista ja keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden osakkeista, jotka yksin tai yhdessä muiden arvopaperien kanssa tuottavat oikeuden hallita määrättyä huoneistoa, muuta tilaa tai kiinteistöä taikka kiinteistön osaa. Nämä eivät täytä ehdotetun 1 momentin mukaista lajiesinemäisyyden kriteeriä eikä niitä ole tarkoitettukaan vaihdannan kohteeksi pääomamarkkinoille, vaikka niistä annetut osakekirjat ovatkin siviilioikeudellisesti arvopapereita.

Edellä mainitun, saman voimassa olevan lainkohdan ehdoton rajaus kulutushyödykkeisiin ja palveluihin kytketyistä arvopapereista ehdotetaan kumottavaksi aiheettomana. Esimerkkeinä kulutushyödykkeisiin kytketyistä arvopapereista voidaan mainita golftennis-, viinitarha-, urheiluseura- tai lomaosakkeet, joita yleensä tarjotaan yleisölle tarkoituksin, että ostaja saa haltuunsa tai käyttöönsä arvopaperin liikkeeseenlaskijan tarjoamia kulutushyödykkeitä – tavaroita, palveluja tai niiden yhdistelmiä. Vaikka tällaiset arvopaperit eivät yleensä edelleenkään täytä edellä esitettyjä yleisiä edellytyksiä muun muassa lajiesineluonteisuudesta ja pääomamarkkinoilla vaihdantakelpoisuuden edellytyksiä, ei ole mahdotonta saattaa yleiseen liikkeeseen kulutushyödykkeisiin ja palveluihin kytkettyjä oikeuksia lajiesineinä, ja ettei niille voisi kehittyä yleistä vaihdantaa jälkimarkkinoilla, liikkeeseenlaskun jälkeen. Tästä syystä lakiin ei ehdoteta muodollista estettä sille, että kulutushyödykkeisiin kytketyt arvopaperit voisivat olla tämän lain soveltamisen piirissä. Myös arvopapereihin, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai muussa monenkeskisessä kaupankäyntimenettelyssä, voi liittyä jokin kulutushyödyke-etuus muun voitonjaon lisäksi.

2 §. *Rahoitusväline*. Pykälässä säädettäisiin rahoitusvälineen määritelmä. Määritelmä perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin ja sisältyy sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ään. johon säännöksessä viitataan. Rahoitusvälineiden määritelmä kattaa myös rahoitusvälineitä, jotka eivät ole 2 luvun 1 §:n tarkoittamia siirtokelpoisia arvopapereita. Tämän luvun 2 ja 3 §:n yleissäännökset, 12—14 luvussa olevat markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset sekä 17 luvun 2 ja 3 §:n valtuussäännökset kohdistuvat myös rahoitusvälineisiin, jotka eivät täytä siirtokelpoisen arvopaperin tunnusmerkkejä.

3 §. *Liikkeeseenlaskija*. Pykälässä säädettävä liikkeeseenlaskijan määritelmä lisää lain selkeyttä. Määritelmällä tarkoitetaan arvopaperin liikkeeseen laskenutta yhteisöä. Säännöksessä ei rajata liikkeeseenlaskijan yhteisömuotoa, yhtiöoikeudellista kotipaikkaa, kotivaltiota eikä liikkeeseen lasketun arvopaperin lajia. Määritelmän piiriin voivat kuulua niin Suomen lain alaiset yksityisoikeudelliset ja julkisoikeudelliset yhteisöt kuin vastaavat ulkomaiset yhteisöt.

4 §. *Määräysvallassa oleva yhteisö*. Pykälässä määriteltäisiin määräysvaltayhteisö. Säännös vastaa voimassaolevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ää lukuun ottamatta ehdotettua 4 momenttia, joka on uusi. Määritelmällä on merkitystä 9 luvussa säädetyn liputusvelvollisuuden, 12 luvun 4 §:ssä säädetyn lähipiirin määritelmän ja 11 luvussa säädetyn tarjousvelvollisuuden kannalta.

Säännös vastaa kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:n 1—3 momenttia ja 4 momentin 1 virkettä kuitenkin siten, että määräysvaltasuhde voi nyt ehdotetun pykälän mukaan syntyä myös luonnollisen henkilön ja yhteisön sekä minkä tahansa oikeushenkilön ja yhteisön välille. Toisin kuin kirjanpitolaissa kirjanpitovelvollisuus ei ole ehdotetun määräysvaltasuhteen syntymisen edellytys. Kirjanpitolaissa ja myös osakeyhtiölaissa on lisäksi säädetty, että yhteisöön rinnastetaan ulkomainen yhteisö, mitä ei ole tarpeen nimenomaisesti todeta arvopaperimarkkinalaissa. Kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n 4 momentissa on lisäksi säännös siitä, että omissa nimissä toisen lukuun hallinnoitu äänimäärä luetaan kuuluvaksi sille, jonka lukuun toimitaan. Säännös on lisätty kirjanpitolakiin konsernitilinpäätösdirektiivin (83/349/ETY) voimaan saattamiseksi. Säännöksen ottamista nimenomaisesti arvopaperimarkkinalakiin ei kuitenkaan ole katsottu tarpeelliseksi, koska omissa nimissä toisen lukuun hallinnoidun omistusosuuden tai muun oikeuden katsotaan ilman nimenomaista säännöstäkin kuuluvan sille, jonka lukuun hallinnoiminen tapahtuu.

Nyt ehdotettuun *2 momenttiin* soveltuen hallituksen esityksessä (HE 209/1998), joka koskee voimassa olevan arvopaperimarkki-

nalain 1 luvun 5 §:ää, todetaan: ”Määräysvalta katsotaan olevan, jos edellä mainitulla henkilöllä on ääntenenemmistö yhteisössä taikka oikeus nimittää tai erottaa yhteisön säännöksessä tarkoitettujen johtoelinten jäsenten enemmistö. Yhteisön ääntenenemmistö voi syntyä osakkeenomistajalle, osakkaalle tai jäsenelle joko omistuksen nojalla tai muun oikeusperusteen nojalla. Muita oikeusperusteita voivat olla jäsenyys, yhtiöjärjestys, yhtiösopimus tai niihin verrattavat säännöt taikka muu sopimus. Nimittämis- tai erottamisoikeuden täytyy lisäksi perustua momentin 1 kohdassa tarkoitettuun perusteeseen”.

Pykälän *3 momentti* koskee ääniosuuden laskemista. Säännöksen mukaan ääniosuutta laskettaessa ei oteta huomioon lakiin tai yhteisön yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen sisältyvää äänestysrajoitusta. Lisäksi yhteisön kokonaisäänimäärää laskettaessa vähennetään ne äänet, jotka liittyvät yhteisölle itselleen tai sen määräysvallassa olevalle yhteisölle kuuluviin osakkeisiin tai osuuksiin.

Pykälän *4 momentti* on uusi ja vastaa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n 3 momenttia, joka lisättiin kirjanpitolakiin vuonna 2004 konsernitilinpäätösdirektiivin muutetun 1 artiklan 2 kohdan täytäntöön panemiseksi. Tuolloin arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ää ei muutettu. Sen lisäksi, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, yhteisön katsotaan olevan toisen yhteisön määräysvallassa, jos sitä johdetaan yhteisesti viimeksi mainitun yhteisön kanssa tai jos viimeksi mainittu yhteisö muulla tavoin tosiasiallisesti käyttää siinä määräysvaltaa.

Pykälän *5 momentissa* säädetään konsernityyppisistä määräysvaltasuhteista. Jos osakkeenomistajalla, osakkaalla tai jäsenellä yhdessä hänen määräysvallassaan olevien yhteisöjen kanssa tai näillä keskenään on pykälän 2─4 momentissa tarkoitettu määräysvalta jossakin yhteisössä, on myös viimeksi mainittu yhteisö hänen määräysvallassaan oleva yhteisö. Ehdotettu momentti on samansisältöinen osakeyhtiölain 8 luvun 12 §:n 2 momentin kanssa.

Pykälän *6 momentissa* rinnastetaan määräysvallassa olevat säätiöt määräysvallassa oleviin yhteisöihin soveltuvin osin.

5 §. *Säännelty markkina ja säännellyn markkinan ylläpitäjä*. Pykälässä määriteltäisiin säännelty markkina ja säännellyn markkinan ylläpitäjä. Määritelmä käsittää kaikki Euroopan talousalueella toimivat säännellyt markkinat ja niiden ylläpitäjät. Säännelty markkina ja 9 §:ssä määritelty monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ovat molemmat rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin perustuvia. monenkeskisiä kaupankäyntimenettelyjä.

6 §. *Pörssi*. Pykälässä säädettäisiin pörssin määritelmä viittaamalla rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetun lain 1 luvun 2 §:ään. Säännöksen mukaan pörssillä tarkoitetaan suomalaista säännellyn markkinan ylläpitäjää.

7 §. *Pörssiyhtiö*. Pykälässä säädettäisiin pörssiyhtiön määritelmä, jolla lisättäisiin lain selkeyttä. Merkittävä osa tämän lain säännöksistä koskee ainakin liikkeeseenlaskijaa, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomi ja jonka liikkeeseen laskema osake on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla. Määritelmä on yhdenmukainen osakeyhtiölain 5 luvun 1 a §:n kanssa.

8 §. *Kohdeyhtiö*. Pykälässä säädettäisiin selventävä kohdeyhtiön määritelmä. Kohdeyhtiö-käsitettä käytetään tämän lain 9 luvussa avoimuusdirektiivissä tarkoitettuun liikkeeseenlaskijaan ja 11 luvussa ostotarjousdirektiivissä määriteltyyn liikkeeseenlaskijaan.

9 §. *Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä*. Pykälässä säädettäisiin monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän määritelmä viittaamalla rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annettavan lain 1 luvun 2 §:ään. Määritelmässä tarkoitetaan Suomessa tai muussa ETA-valtiossa toimivaa monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja suomalaista tai ETA-valtiossa toimiluvan saanutta kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjää. Tämän lain 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettu tiedonantovelvollisuus liittyy tällaiseen suomalaiseen markkinapaikkaan.

10 §. *Sijoituspalvelun tarjoaja*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalvelun tarjoajan määritelmä. Määritelmä käsittää ne yhteisöt, jotka voivat lain mukaan tarjota sijoituspalveluja.

Määritelmä ei rajaa yhteisön kotipaikkaa Euroopan talousalueelle.

11 §. *Julkistaminen*. Pykälässä määriteltäisiin julkistaminen. Määritelmän tarkoituksena on lisätä lain selkeyttä, kun laissa usein käytettyyn tietojen antamiseen ja toimittamiseen sijoittajien saataville voidaan viitata lyhyemmällä tavalla verrattuna voimassa olevan lain tapaan ”on toimitettava keskeisille tiedotusvälineille, Finanssivalvonnalle ja julkisen kaupankäynnin järjestäjälle”. Pykälässä viitattaisiin julkistettavien tietojen toimittamista koskeviin 10 luvun 3 ja 4 §:n vaatimuksiin, jotka perustuvat avoimuusdirektiiviin.

Tämän lain 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettu tiedonantovelvollisuus, joka koskee monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijaa, on kuitenkin kansallinen eivätkä 10 luvun säännökset koske kyseessä olevaan pykälään perustuvaa tiedonantovelvollisuutta. Kyseessä olevan kaupankäyntijärjestelmän säännöt määräävät, miten tiedotteiden jakelu ja saatavilla pito on järjestettävä ja toteutettava. Säännellyillä tiedoilla tarkoitetaan 6—9 ja 11 luvussa tarkoitettuja julkistettavia tietoja. Voimassa olevassa laissa esitteistä käytetään verbiä julkistaa. Termi ehdotetaan selvyyden vuoksi vaihdettavaksi 3—5 luvussa verbiin julkaista.

12 §. *Yleisölle tarjoaminen*. Lainkohta sisältää arvopaperien yleisölle tarjoamisen määritelmän, joka perustuu esitedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan d alakohtaan. Esitedirektiivin sääntely sisältyy 3—5 lukuun. Riippumatta esitedirektiivin soveltamisalasta arvopaperien yleisölle tarjoaminen kuuluu koko tämän lain soveltamisalaan, minkä vuoksi määritelmä on jo lain yleiset määritelmät sisältävässä 2 luvussa.

Esitedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan d alakohdassa arvopaperien yleisölle tarjoamisella tarkoitetaan missä tahansa muodossa ja mitä tahansa tiedonvälityskanavaa käyttäen luonnollisille tai oikeushenkilöille suunnattua viestintää, jossa arvopapereita koskevan tarjouksen ehdoista sekä tarjottavista arvopapereista annetaan siinä määrin riittävät tiedot, että niiden perusteella sijoittaja voi objektiivisesti arvioiden tehdä päätöksen arvopaperien ostamisesta, merkitsemisestä tai muusta tarjoukseen yhtymisestä. Tarjoaminen on siten aina tavoitteellista arvopaperien myyntiin tai muuhun omistajalta toiselle siirtämiseen tähtäävää toimintaa. Nyt ehdotetun pykälän mukaan riittää, että viestinnän tarkoituksena on antaa sijoittajalle riittävät tiedot eli kynnys on matalammalla kuin 4 luvun mukainen esitteessä olevien riittävien tietojen vaatimus. Riittävät tiedot voidaan esimerkiksi antaa muutenkin kuin yhdellä kertaa. Vaikka viestinnästä puuttuisi tietoisesti tai vahingossa joitakin sijoittajan kannalta olennaisia tietoja arvopaperista, kyseessä on yleisölle tarjoaminen, kunhan viestinnän tarkoitus on, että kohteena oleva henkilö voi tehokkaasti hyväksyä tarjouksen.

Yleisön käsitettä ei ole määritelty direktiivissä eikä käsitettä myöskään ehdoteta lakiin. Direktiivin 3 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukainen esitteen laatimisvelvollisuuden rajaus vain sellaisiin tarjouksiin, joissa kohderyhmänä on vähintään 150 muuta kuin kokenutta sijoittajaa, ei merkitse ehdotonta yleisön käsitteen vähimmäisrajaa. Raja-arvo määrittää sen, milloin esitedirektiiviä ei voida soveltaa. Kynnysarvoa voidaan kuitenkin pitää lähtökohtana, vaikka se, onko kyseessä yleisölle tarjoaminen, on ratkaistava tapauskohtaisesti ja arviointi riippuu esimerkiksi tarjoamisen toteuttamistavasta ja kohderyhmästä. Yleisö on kyseessä, kun kohderyhmä on ennalta määräämätön tai määritelty, mutta hyvin laaja. Tarjous voi olla yleisölle tarjoamista sijoittajaryhmän suppeudesta huolimatta, jos tarjoaminen on esimerkiksi tapahtunut vaiheittain siten, että arvopapereita on markkinoitu ensin laajasti ylimalkaisemmilla tiedoilla yhteystietojen saamiseksi, mutta kaikki sijoittajan kannalta riittävät tiedot annetaan myöhemmin vain suppealle ryhmälle, jotka ovat ilmoittaneet kiinnostuksensa arvopaperiin.

13 §. *Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen*. Lainkohta sisältää Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen määritelmän. Viranomainen on perustettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (1095/2010/EU).

14 §. *ETA-valtio ja kolmas maa*. Lainkohta sisältää ETA-valtion ja kolmannen maan määritelmän. Kolmannen maan määritelmää

käytetään vakiintuneesti rahoitusmarkkinoita koskevissa EU-säädöksissä.

II OSA ESITE

3 luku Soveltamisala ja määritelmät

1 §. *Soveltamisala*. Pykälä sisältää informatiivisen säännöksen luvun soveltamisalasta. Esitettä koskeva sääntely 3—5 luvussa perustuu pääosin esitedirektiiviin. Sääntelyä sovelletaan myös esitedirektiivin soveltamisalan ulkopuolella, jos arvopapereita tarjotaan yleisölle, vaikka esitettä ei ole lainkaan laadittava tai, jos riittää, että laaditaan kansalliseen sääntelyyn perustuva esite.

2 §. *Soveltamisalan rajaus*. Säännöksen 1 momentin 1 ja 2 kohdat sekä 2 momentti vastaavat voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitetusta esitteestä annetun valtiovarainministeriön asetuksen (452/2005, jäljempänä *VM:n esiteasetus*) 3 luvun 7 §:n 1 momentin alakohtaa 1, 2, 4 ja 5. Pykälässä mainitaan ne esitedirektiivin kohdat, joihin direktiiviä ei sovelleta direktiivin 1 artiklan a, c, f alakohdan mukaan, ja joissa direktiivin 1 artiklan 3 kohdan mukaan kansallisesti ei voida vaatia direktiivin mukaisen esitteen julkaisemista eikä sellaista voida julkaista vapaaehtoisestikaan. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa mainitaan rahamarkkinavälineet, alle 12 kuukauden pituiset velkasitoumukset, jotka esitedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan a alakohta rajaa direktiivin arvopaperin määritelmän ulkopuolelle. Tällaisissa tapauksissa jäsenvaltio voi säätää esitteen julkaisemisvelvollisuudesta kansallisesti, mitä ei ole säädetty voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa eikä ehdoteta tässäkään yhteydessä.

Lainkohdan *2 momentin* mukaan, esitedirektiivin 1 artiklan a alakohdan sekä komission esiteasetuksen mukaisesti 3—5 luvun säännöksiä sovelletaan ainoastaan suljettujen yhteissijoitusyritysten osuuksiin. Siten lukujen soveltamisalan ulkopuolelle jäävät suomalaiset sijoitusrahastot ja muut avointen yhteissijoitusyritysten osuudet. Sijoitusrahastoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään sijoitusrahastolaissa.

3 §. *Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön*. Pykälässä on yleinen viittaus sitovaan komission esiteasetukseen. Asetus on määritelty 1 luvun 5 §:ssä. Sillä tarkoitetaan asetusta sekä tällä hetkellä voimassa olevan sisältöisenä että myöhemmin tehtävien muutosten mukaisena. Kansallisen esitteen tarkemmat sisältövaatimukset säädettäisiin 5 luvun 11 §:n mukaisesti valtiovarainministeriön esiteasetuksessa kuten nykyisin.

4 §. *Osakesidonnainen arvopaperi*. Määritelmä perustuu esitedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan a—c alakohtaan. Osakesidonnainen arvopaperi ja sen vastakohta ovat keskeiset käsitteet esitedirektiivin soveltamisessa. Määritelmä sisältyy asiasisällöltään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 7 momenttiin muodossa ’oman pääomanehtoinen’ ja sen vastakohta muodossa ’muu kuin oman pääomanehtoinen’. Esitteitä koskevien vaatimusten sisältö määräytyy kuitenkin ensisijaisesti sen mukaan, onko arvopaperi osake tai onko arvopaperilla liitännäisyys osakkeeseen eikä siihen, mikä on arvopaperin pääoman etuoikeusasema liikkeeseenlaskijan konkurssissa. Osakeyhtiölaissa oman pääoman käsite on uudessa osakeyhtiölaissa laajentunut aiempaan lakiin verrattuna. Ehdotettu termi on sisällöltään esitedirektiivin mukainen ja vastaa myös ruotsin kielessä käytössä olevaa käsitettä. Vastakohdasta käytetään tässä laissa termiä ’muu kuin osakesidonnainen arvopaperi’.

Esitedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan osakesidonnaisella arvopaperilla tarkoitetaan osakkeita tai yritysten osakkeita vastaavia muita arvopapereita. Osakkeet ovat pääomamarkkinoilla tavallisimpia, mutta käsite voi sisältää myös muunlaisten yhteisömuotojen osuuksia. Esitedirektiivin muutosdirektiivin (2010/73/EY) johdosta osakkeista annetut talletustodistukset sisältyvät myös osakesidonnaisiin arvopapereihin.

Kuten voimassa olevassa laissa, pykälän tarkoittamien arvopaperien piiriin kuuluisi muitakin kuin perinteisesti oman pääomanehtoiseksi katsottuja arvopapereita. Näitä ovat esimerkiksi warrantit, joiden liikkeeseenlaskija on kohde-etuusosakkeen liikkeeseenlaskija tai kuuluu sen kanssa samaan konserniin. Ne ovat direktiivin mukaan osakesidonnaisia

arvopapereita riippumatta siitä, oikeuttaako warrantti osakkeeseen vai osakkeen arvonkehitykseen perustuvaan käteissuoritukseen.

5 §. *Kokenut sijoittaja*. Pykälässä viitattaisiin ehdotetun sijoituspalvelulain 1 luvun 18 ja 19 §:ään. Määritelmä vastaa asiasisällöltään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 6 momenttia ja vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä olevia kokeneen sijoittajan ja hyväksytyn vastapuolen määritelmiä. Esitedirektiivin muutosdirektiivissä 2 artiklan 1 kohdan e alakohtaan sisältyvä kokeneiden sijoittajien luettelo on kumottu ja korvattu viittauksella rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin. Määritelmät sisältyvät ehdotetun sijoituspalvelulain 1 luvun 18 ja 19 §:ään. Esitedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan (i) alakohdan e kohdan mukaan sijoituspalvelun tarjoajalla on velvollisuus ilmoittaa asiakkaan luokittelusta liikkeeseenlaskijalle tietosuojaa koskevien säännösten estämättä. Koska asiakkaan luokittelu on pankkisalaisuuden alaista tietoa, sijoituspalvelun tarjoaja saa ilmoittaa tiedon vain kyseessä olevan asiakkaan pyynnöstä tai hänen suostumuksellaan. Ilmoitusvelvollisuudesta säädettäisiin sijoituspalvelulain 10 luvun 1 §:n 6 momentissa.

6 §. *Arvopaperin liikkeeseenlaskun kotivaltio*. Pykälä vastaa voimassa olevia arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 8, 9 ja 10 momentteja, jotka perustuvat esitedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan m alakohtaan. Säännös määrittää esitettä koskevissa asioissa toimivaltaisen viranomaisen. Pykälän 1 ja 2 momentti koskevat osakesidonnaisten arvopaperien ja 3 momentti muiden arvopaperien liikkeeseen saattamista. Esitedirektiivin mukaan arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltioksi voi tulla Suomi paitsi liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellisen kotipaikan perusteella, myös esitedirektiivin mukaisin, pykälässä mainituin edellytyksin.

Arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltiolla tarkoitetaan valtiota, jonka lakia sovelletaan esitteen julkaisemisvelvollisuuteen tarjottaessa arvopapereita yleisölle tai haettaessa niitä kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Kotivaltio määräytyy kunkin yleisölle tarjottavan tai listalle haettavan arvopaperierän osalta erikseen. Saman liikkeeseenlaskijan tiettyyn arvopaperilajiin kuuluvilla erillä voi siten olla eri kotivaltiot, jos tätä koskeva valintamahdollisuus on käytettävissä pykälässä säädetyllä tavalla. Tällöin kuhunkin arvopaperierään ja tarjoamiseen sovellettaisiin eräkohtaisesti valitun tai määräytyvän valtion lakia. Suomalaisen liikkeeseenlaskijan osakkeiden ja muiden osakesidonnaisten arvopaperien kotivaltio olisi aina Suomi, jolloin tämän lain ja sen nojalla annetut säännökset tulisivat sovellettaviksi kaikkiin sellaisiin arvopapereihin ja niiden tarjoamisiin yleisölle.

Pykälässä viitataan liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudelliseen kotipaikkaan. Tämä määrittää valtion, jonka yhtiöoikeutta sovelletaan kyseessä olevaan liikkeeseenlaskijaan. Valtio voi määräytyä rekisteröinnin perusteella tai tosiasiallisten liittymien, kuten kiinteän toimipaikan sijainnin perusteella. Kotivaltio voi määräytyä ilman valtion alueella olevaa nimettyä paikkakuntaa, kuten esimerkiksi suomalaisilla julkisyhteisöillä.

Esitedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan n alakohta määrittelee erotukseksi liikkeeseenlaskun kotivaltiosta lisäksi vastaanottavan valtion, jolla tarkoitetaan valtiota, jossa arvopaperien tarjoaminen tapahtuu tai jossa haetaan arvopaperien ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle, mikäli kyseessä on eri valtio kuin kotivaltio. Vastaanottavalla valtiolla on esitedirektiivin nojalla tiettyjä oikeuksia, esimerkiksi oikeus saada 4 luvun 10 §:n mukaiset ilmoitukset, 4 luvun 12 §:n nojalla oikeus esittää vaatimuksia esitteen kielestä ja 5 luvun 5 §:ssä nojalla mahdollisuus kieltää esitteen hyväksymisen siirtäminen toisen maan viranomaiselle.

4 luku Esitteen julkaiseminen ja sisältö

1 §. *Velvollisuus julkaista esite*. Säännös vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:n 1 momenttia ja esitedirektiivin 3 artiklan 1 kohtaa. Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot eivät saa sallia, että yleisölle tarjotaan niiden alueella arvopapereita ilman, että tarjottavista arvopapereista julkaistaan esite. Tässä osassa esitteestä voimassa olevassa laissa käytetty termi ’julkistaa’ on kuitenkin vaihdettu direktiivin mukaiseen termiin ’julkaista’.

Arvopaperien yleisölle tarjoamisen määritelmä sisältyy 2 luvun 12 §:ään.

Pykälän *2 momentissa* säädetään voimassaolevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:n mukaisesti, että esitteeseen liittyy määritelmällisesti edellytys sen viranomaishyväksynnästä ja voimassaolosta. Vaikka laadittaisiin esitteen sisältövaatimukset täyttävä asiakirja, se ei ole esite tämän luvun tarkoittamalla tavalla, ellei esitettä ole hyväksytty ja ole voimassa 5 luvun mukaisesti. Momentti on yhtenevä 16 §:ssä olevan esitteen voimassaoloa koskevan säännöksen kanssa.

Pykälän *3 momentti* on siirretty lakiin VM:n esiteasetuksen 2 §:stä ja perustuu esitedirektiivin 14 artiklan 6 kohtaan.

Lainkohdan *4 momentti* vastaa voimassaolevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:n 1 momentin viimeistä virkettä ja perustuu esitedirektiivin 6 artiklan 1 kohtaan. Vastuu esitteen julkaisemisesta koskee ehdotetun pykälän mukaan myös tahoa, joka liikkeeseenlaskijan toimeksiannosta tarjoaa arvopapereita tai hakee arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Jos tarjoaminen tai arvopaperien hakeminen kaupankäynnin kohteeksi hakeminen tapahtuu ilman liikkeeseenlaskijan toimeksiantoa tai myötävaikutusta, pykälässä tarkoitettu vastuu ei koske liikkeeseenlaskijaa. Tämän lain 1 luvun 4 §:ssä säädetty riittävien tietojen saatavilla pitoa koskeva yleissäännös täydentää esitteen sisältöä koskevia 3—5 luvun säännöksiä.

2 §. *Eräitä arvopapereita koskevat poikkeukset velvollisuudesta julkaista esite*. Säännöksen *1 momentti* vastaa voimassa olevia arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:n 2 momentin ensimmäistä ja toista virkettä. Momenttiin on sisällytetty esitedirektiivin 1 artiklan 2 kohdan soveltamisalan rajoituksista b, d ja h alakohdat. Pykälän *2 momentti* on uusi ja perustuu direktiivin edellä mainitun artiklan j alakohtaan, jota ei pantu kansallisen valintaoikeuden mukaisesti täytäntöön lailla (448/2005). Kyseessä olevassa j alakohdassa oleva raja-arvo on esitedirektiivin muutosdirektiivillä nostettu 50 000 000 eurosta 75 000 000 euroon laskettuna Euroopan unionin alueella, 12 kuukauden aikana tehtyjen arvopaperitarjousten yhteenlasketusta vasta-arvosta.

Pykälän *3 momentti* vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:n 2 momentin viimeistä virkettä. Esitedirektiivin mukainen esite saa niin sanotun ”europassin” ja on tavallista, että tällainen esite halutaan laatia, vaikka siihen ei ole velvollisuutta. Jos halutaan europassi, esitteen laatimisessa on noudatettava esitedirektiivin mukaista sääntelyä mukaan luettuna esitedirektiivin nojalla annettua komission esiteasetusta kaikilta osin, ellei niistä ole mahdollista poiketa joko tämän luvun säännösten, valtiovarainministeriön asetuksen tai Finanssivalvonnan poikkeusluvan perusteella. Sääntelyyn kuuluvat 3—5 luvun säännökset, niiden nojalla annettu valtiovarainministeriön asetus sekä komission esiteasetus.

3 §. *Poikkeukset velvollisuudesta julkaista esite tarjottaessa arvopapereita yleisölle*. Pykälän *1 momentti* vastaa VM:n esiteasetuksen 3 luvun 7 §:n 2 momenttia ja perustuu esitedirektiivin 3 artiklan 2 kohdan 1 kappaleeseen. Pykälään sisältyvät poikkeukset esitteen julkaisemisvelvollisuudesta tilanteissa, joissa jäsenvaltiot eivät voi vaatia esitteen julkaisemista. Poikkeukset koskevat vain arvopaperien tarjoamista yleisölle. Pykälässä tarkoitettu esitevapaus koskee arvopaperien tarjoamista niin sanotuille tukkumarkkinoille, rajatulle kohderyhmälle tai tapauksia, joissa tarjoukset ovat määrältään vähäisiä. Jos haettaisiin tarjottavien arvopaperien ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle, esite olisi julkaistava. Pykälän 1 momentin *2 kohtaan* sisältyvä raja-arvo on noussut esitedirektiivin muutosdirektiivin nojalla 100 henkilöstä 150 henkilöön ja 3 kohtaan sisältyvä raja-arvo 50 000 eurosta 100 000 euroon. Pykälän 1 momentin *4 kohdassa* ehdotetaan esitteen julkaisemisvelvollisuuden alarajan nostamista 100 000 eurosta 1 500 000 euroon laskettuna 12 kuukauden ajanjaksolta tarjottaessa arvopapereita yleisölle ilman, että tarjoamiseen liittyy hakemus arvopaperin ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Säännös perustuu esitedirektiivin 1 artiklan 2 kohdan h alakohdan sisältämään kansalliseen toimivaltaan. Kohdan mukaan direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jäävät arvopaperien tarjoaminen yleisölle, jossa tarjouksen yhteenlaskettu vastike on yhteensä Euroopan talo-

usalueella alle 5 000 000 euroa laskettuna 12 kuukauden ajanjaksolta. Pykälän 1 momentin 5 kohdassa todetaan poikkeuksen koskevan tietyin edellytyksin tarjouksia, joissa arvopaperit haetaan kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä Suomessa. Säännös vastaa voimassa olevaa lakia kuitenkin niin, että yläraja on esitedirektiivin muutoksen johdosta korkeampi.

Esitedirektiivin 3 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaan jäsenvaltiot eivät saa vaatia esitteen julkaisemista 100 000 euron kynnysarvon alittavasta tarjoamisesta yleisölle. Jäsenvaltio voi siis päättää esitteen julkaisemisvelvollisuuden kynnysarvosta 100 000 euron ja 4 999 999 euron välillä. Ehdotetun kynnysarvon nostamisen tavoitteena on vähentää euromäärältään pieniin arvopaperitarjouksiin liittyviä hallinnollisia kustannuksia esitteen laatimisesta. Tarjoamisessa, jossa esitettä ei ole ehdotuksen mukaan laadittava, on kuitenkin noudatettava 1 luvun 2—4 §:n säännöksiä hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamisesta, totuudenvastaisten ja harhaanjohtavien tietojen antamisen kiellosta sekä riittävien tietojen pitämisestä sijoittajien saatavilla.

Pykälän *2 momentin* ensimmäinen virke vastaa asiasisällöltään VM:n esiteasetuksen 3 luvun 7 §:n 3 momenttia ja perustuu esitedirektiivin 3 artiklan 2 kohdan 2 kappaleeseen. Momentin mukaan esitteen julkaisemisvelvollisuutta ei voida kiertää esimerkiksi käyttämällä kokeneita sijoittajia välikätenä arvopaperin tarjoamisessa ja sen jälkeen toimittaa arvopaperit laajemmalle kohderyhmälle tai muille kuin kokeneille sijoittajille ilman, että pykälän edellytykset täyttyvät. Pykälän 2 momentin toinen virke perustuu muutetun esitedirektiivin 3 artiklan 2 kohtaan lisättyyn uuteen toiseen kappaleeseen. Sen tarkoitus on täsmentää sitä, ettei uutta esitettä ole julkaistava sellaisissa tilanteissa, joissa arvopaperin tarjoaja myy edelleen tai välittää samoja arvopapereita kuin alkuperäisessä tarjouksessa loppusijoittajille. Edellytyksenä saman esitteen käyttämiselle on lisäksi, että sijoittajan saatavilla on voimassa oleva esite, jonka käyttämiseen kyseessä olevaan arvopaperien edelleen myyntiin liikkeeseenlaskija tai muu esitteen julkaisemisesta vastuussa oleva on kirjallisesti suostunut. Säännöksellä suojataan liikkeeseenlaskijaa sellaiselta esitteeseen perustuvalta vastuulta, mihin se ei ole tarkoittanut sitoutua.

Säännöksen tarkoituksena on myös estää esitteen julkaisemisvelvollisuuden kiertäminen. Jos edelleen myynti tai välitys katsotaan erilliseksi tarjoukseksi, esite on julkaistava edelleen myyntiä varten samoin edellytyksin kuin alkuperäisessä tarjouksessa. Esimerkiksi tarjottaessa arvopapereita vain kokeneille sijoittajille tai tarjottaessa tietty määrä tai tietynlaisia velka-arvopapereita, esitedirektiivin mukaista esitettä ei tarvitse lainkaan julkaista, mutta käytännössä laaditaan sijoitusmuistio, jossa on esitettä suppeampi sisältö. Esite on kuitenkin julkaistava tällaisissa tapauksissa, jos arvopapereita tarjotaan esimerkiksi myöhemmin myös muille kuin kokeneille sijoittajille tai tarjotaan samoja tai muita arvopapereita siten, ettei esitevapautta ei enää voida soveltaa.

Pykälän *3 momentti* vastaa VM:n esiteasetuksen 3 luvun 8 §:n 1, 4 ja 5 kohtaa ja perustuu esitedirektiivin 4 artiklan 1 kohdan a, d ja e alakohtaan. Poikkeukset koskevat vain arvopaperien tarjoamista yleisölle ilman hakemusta arvopaperin ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. VM:n esiteasetuksesta poiketen näiden poikkeusten soveltamiseen ei enää edellytettäisi Finanssivalvonnan lupaa.

Uusi *4 momentti* perustuu esitedirektiivin 4 artiklan 1 kohdan laajennukseen. Momentti laajentaa momentin *3 kohdan* henkilöstölle tarjoamista koskevan esitevapauden myös sellaisen yhtiön, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, tarjouksiin. Esitevapauden soveltaminen edellyttää lisäksi, että tarjotut arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai kolmannessa maassa säänneltyä markkinaa vastaavalla markkinalla. Momentin 3 kohdassa tarkoitetun asiakirjan on lisäksi oltava saatavilla kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyllä kielellä ja komission täytynyt tehdä kyseisestä kolmannesta maasta esitedirektiivin 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu vastaavuuspäätös.

4 §. *Poikkeukset velvollisuudesta julkaista esite haettaessa arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markki-*

nalle. Pykälä vastaa asiasisällöltään VM:n esiteasetuksen 3 luvun 9 §:ää ja perustuu esitedirektiivin 4 artiklan 2 kohdan a, b, e, f ja g alakohtaan. Lainkohtaan on voimassa olevaan säännöksiin verrattuna tehty kielellisiä täsmennyksiä esitedirektiivin mukaisesti siten, että pykälässä tarkoitettu ehdoton poikkeus esitteen julkaisemisesta koskee osakkeista laadittavaa esitettä. Poikkeukset koskevat tarjottavien arvopaperien hakemista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Pykälään sisältyvissä tilanteissa jäsenvaltiot eivät saa esitedirektiivin mukaan vaatia esitteen julkaisemisesta. VM:n esiteasetuksesta poiketen näiden poikkeusten soveltamiseen ei enää edellytettäisi Finanssivalvonnan lupaa. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 40 artiklan 2 kohdan mukaisesti säännellyn markkinan ylläpitäjän on valvottava, että kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskija täyttää Euroopan unionin lainsäädännössä asetetut velvoitteet. Päättäessään arvopaperien tai niiden lisäerän ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle pörssin on siten varmistuttava siitä, että pykälässä säädettyjen poikkeusten edellytykset täyttyvät.

5 §. *Finanssivalvonnan poikkeuslupa velvollisuudesta julkaista esite*. Pykälään sisältyvät ne tilanteet, joissa edellytetään Finanssivalvonnan lupaa saada olla julkaisematta esitettä. Kuten voimassa olevassa laissa, lupa olisi hankittava ennen tarjouksen tai arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi koskevan hakemuksen julkistamista. Pykälän *1 momentti* vastaa VM:n esiteasetuksen 3 luvun 8 §:n 2 ja 3 kohtaa ja perustuu esitedirektiivin 4 artiklan 1 kohdan b ja c alakohtaan sekä 4 artiklan 2 kohdan c ja d alakohtaan. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, että Finanssivalvonta arvioi ja hyväksyy laadittavassa muussa asiakirjassa olevien tietojen vastaavuuden esitteen sisältövaatimuksiin verrattuna. Finanssivalvonnan on arvioinnissa otettava huomioon Euroopan unionin lainsäädännön vaatimukset.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnan on arvioitava kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla jo olevaan arvopaperiin liittyvien liikkeeseenlaskijan velvollisuuksien noudattamista. Momentti vastaa VM:n esiteasetuksen 3 luvun 9 §:n 8 kohtaa ja perustuu esitedirektiivin 4 artiklan 2 kohdan h alakohtaan.

Lainkohdan *3 momentti* on uusi. Finanssivalvonnalla on oikeus myöntää yleishyödyllisille yhteisöille poikkeuslupa olla julkaisematta esite. Momentti perustuu esitedirektiivin 1 artiklan 2 kohdan e alakohdan kansalliseen toimivaltaan. Jäsenvaltio voi olla vaatimatta esitettä tai vaatia muunlainen esite kuin esitedirektiivin mukaisen esitteen julkaisemista. Poikkeusperustetta ei voida soveltaa, jos tällaisen yhteisön liikkeeseen laskema arvopaperi haetaan otettavaksi kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla.

6 §. *Esitteen sisältö ja rakenne*. Pykälässä ovat esitteen sisältöä koskevat keskeiset periaatteet. Ehdotettu 1 momentti vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 a §:n 1 momenttia ja perustuu esitedirektiivin 5 artiklan 1 kohtaan. Esitteen tulee antaa sijoittajalle riittävät tiedot perustellun arvion tekemiseksi arvopapereista ja tarjouksesta kokonaisuudessaan. Riittäviä tietoja on arvioitava lähtökohtaisesti samoin kuin 1 luvun 4 §:ssä. Esite ei saa myöskään sisältää totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja 1 luvun 3 §:n vastaisesti. Koska esite kuitenkin laaditaan arvopaperien myymiseksi ensimarkkinalla, esitteessä olevat riittävät tiedot sisältävät paitsi liikkeeseenlaskijaa koskevat tiedot myös tarjottavia arvopapereita koskevat erityispiirteet ja tarjouksen ehdot. Jälkimarkkinoilla saatavilla pidettävät riittävät tiedot liittyvät liikkeeseenlaskijaan sekä käsittävät sijoittajan hallussa jo olevan arvopaperin arvon muuttumiseen vaikuttavia tietoja.

Pykälän *2 momentti* on uusi ja perustuu muutetun esitedirektiivin 8 artiklaan lisättyyn uuteen 3 a kohtaan. Säännös vapauttaa esittämästä arvopaperin takaajaa koskevia takaajakohtaisia tietoja, jos takaaja on Suomen valtio tai jokin muu ETA-valtio.

Pykälän *3 momentti* vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 a §:n 3 momenttia ja koskee esitedirektiiviin perustuvan ja kansallisen esitesääntelyn välistä suhdetta. Muutetun esitedirektiivin mukaan vain arvopaperitarjousten, joiden Euroopan unionin alueella 12 kuukauden aikana yhteenlaskettu vasta-arvo on vähintään 5 000 000 euroa, on täytettävä esite-

direktiivin ja sen nojalla annettujen säädösten vaatimukset. Raja-arvo sisältyy esitedirektiivin 1 artiklan 2 kohdan h alakohtaan. Kansallisia esitteitä koskevista tarkemmista sisältövaatimuksista, joihin ei sovelleta Euroopan unionin sääntelyä säädettäisiin valtiovarainministeriön asetuksella.

Ehdotettu *4 momentti* vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 a §:n 2 momentin ensimmäistä ja toista virkettä ja perustuu esitedirektiivin 5 artiklan 3 kohtaan. Lainkohdassa luetellaan esitedirektiivissä säädetyt esitteen osat, joista säädetään tämän luvun 7—9 §:ssä. Osien sisältöä on täsmennetty komission esiteasetuksessa. Moniosaista esitettä voidaan käyttää esimerkiksi tilanteessa, jossa liikkeeseenlaskijalla on vuoden aikana useampi kuin yksi esitettä edellyttävä liikkeeseenlasku tai tarjous. Se mahdollistaa eri osien laatimisen ja päivittämisen erikseen. Juridisesti esite on kuitenkin yksi kokonaisuus, johon sisältyy myös esitteen tiivistelmä.

7 §. *Rekisteröintiasiakirja*. Säännös vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 a §:n 2 momentin kolmatta virkettä. Mikäli esite laaditaan esitedirektiivin 5 artiklan 3 kohdan sallimalla tavalla kolmiosaisena, siihen sisältyy ehdotetun 6§:n 4 momentin mukaisesti rekisteröintiasiakirja, josta voimassa olevassa laissa käytetään nimitystä perusesite. Esitedirektiivin muutosdirektiivissä suomenkielinen käännös on muutettu rekisteröintiasiakirjaksi useiden muiden jäsenvaltioiden valinnan mukaisesti. Rekisteröintiasiakirjassa on oltava tiedot liikkeeseenlaskijasta Euroopan unionin esitesäädösten mukaisina (esitedirektiivin mukaiset esitteet) tai valtiovarainministeriön asetuksen mukaisina (kansalliset esitteet).

Ehdotettujen *2* ja *3 momenttien* mukaan esitteen julkaisemisesta vastuussa oleva voi hakea yksinomaan rekisteröintiasiakirjan hyväksymistä tämän luvun mukaisesti, mutta pelkän rekisteröintiasiakirjan perusteella ei voida tarjota arvopapereita yleisölle tai hakea niitä kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Säännös perustuu voimassa olevaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 a §:ään.

8 §. *Arvopaperiliite.* Säännöksen ensimmäinen virke vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 a §:n 2 momentin kolmatta virkettä. Ehdotetun pykälän toinen virke on uusi. Arvopaperiliite sisältyy tämän luvun 6 §:n 4 momentin mukaisesti kolmiosaisena julkaistavaan esitteeseen. Siinä on esitettävä tiedot tarjottavista tai kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle haettavista arvopapereista. Ehdotettu säännös perustuu esitedirektiivin 5 artiklan 3 kohtaan ja 12 artiklan 2 kohtaan.

Liite laaditaan yleensä rekisteröintiasiakirjan laatimisen jälkeen vasta, kun arvopaperien tarjoaminen alkaa. Ehdotetun säännöksen toinen virke koskee arvopaperiliitteessä esitettäviä täydentäviä tietoja. Kuten yksiosaista esitettä, kolmiosaistakin esitettä on täydennettävä sijoittajien kannalta olennaisilla muutoksilla, jotka tulevat ilmi esitteen hyväksymisen jälkeen, tämän luvun 20 §:n ja vastaavasti 21 §:n mukaisesti.

9 §. *Tiivistelmä*. Säännöksen *1 momentti* korvaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 a §:n 2 momentin neljännen virkkeen ja perustuu esitedirektiivin 5 artiklan 1 kohtaan, jota on muutettu esitedirektiivin muutosdirektiivillä. Tiivistelmässä on esitettävä ytimekkäästi ja yleiskielellä keskeiset tiedot, jotka yhdessä muun esitteen kanssa auttavat perustellun arvion tekemistä kyseisistä arvopapereista. Tiivistelmän tietojen ja niiden esittämistavan on autettava samankaltaisista arvopapereista laadittujen tiivistelmien vertailua. Esitteen tiivistelmään kohdistuvat vaatimukset ovat voimassa olevaan lakiin verrattuna suuremmat. Esitedirektiivin mukaisesti keskeistä on esittämistavan selkeys, olennaisten tietojen poiminta sekä vertailtavuus muihin samantyyppisiin arvopapereihin. Jos arvopaperiin ei liity mitään tavallisuudesta poikkeavia piirteitä, siihen tavanomaisesti liitettävät olennaiset piirteet on esitettävä tiivistelmässä. Jos arvopaperi on jossakin suhteessa epätavallinen, erityispiirteet on esitettävä selkeästi. Muutetun esitedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan uuteen s alakohtaan sisältyy luettelo olennaisista seikoista eli niin sanotut keskeiset tiedot (englanniksi *key information*), jotka on esitettävä tiivistelmässä. Kyseessä olevan artiklakohdan mukaan keskeiset tiedot helpottavat ky-

seisiin arvopapereihin sijoittamista koskevaa harkintaa. Artiklakohta on tarkoitus panna täytäntöön valtionvarainministeriön asetuksella. Komissio päivittää tulevaisuudessa myös esiteasetustaan muuttuneen tiivistelmäsäännöksen mukaisesti.

Lainkohdan *2 momentissa* säädettäisiin esitedirektiivin 5 artiklan 2 kohdan 2 kappaleen mukaisesti, ettei tiivistelmää kuitenkaan tarvitse laatia, jos kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle haetaan arvopapereita, joiden nimellis- tai vasta-arvo on vähintään 100 000 euroa. Esitedirektiivin muutosdirektiivissä raja-arvo on aiemman 50 000 euron sijasta 100 000 euroa.

10 §. *Ohjelmaesite*. Pykälän *1 momentti* sisältää uuden säännöksen ohjelmaesitteestä, joka voidaan julkaista tarjottaessa arvopapereita osana liikkeeseenlaskuohjelmaa, niin sanottuna jatkuvana liikkeeseenlaskuna. Se vastaa VM:n esiteasetuksen 2 luvun 3 §:n 1 momenttia ja perustuu esitedirektiivin 5 artiklan 4 kohdan 1 kappaleeseen. Direktiivin kyseisen kohdan mukaan ohjelmaesitettä (englanniksi *base prospectus*) voidaan käyttää vain muiden kuin osakesidonnaisten arvopaperien, mukaan luettuina warrantit, liikkeeseen saattamiseen ohjelmana. Pykälän mukaan ohjelmaesitteen on sisällettävä, vastaavasti kuin kolmiosaisena julkaistavan esitteen, rekisteröintiasiakirjan, arvopaperiliitteen ja tiivistelmän tiedot edellä tämän luvun 7—8 §:n mukaisesti.

Pykälän *2 momentti* vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 c §:ää ja perustuu esitedirektiivin 5 artiklan 4 kohdan viimeiseen kappaleeseen, joka viittaa niin sanottujen lopullisten ehtojen julkaisemiseen (englanniksi *final terms*). Kappaleessa viitataan myös hintatietojen täydentämistä koskevaan esitedirektiivin 8 artiklan 1 kohtaan.

Säännöksen *3 momentti* sisältää uuden informatiivisen viittauksen tämän luvun 14 §:n mukaiseen esitteen täydentämisvelvollisuutta koskevaan säännökseen, joka koskee myös ohjelmaesitettä. Täydentämisvelvollisuus perustuu esitedirektiivin 16 artiklaan.

Pykälän *4 momentti* on uusi ja perustuu esitedirektiivin 5 artiklan 4 kohdan 3 kappaleeseen, jota on muutettu esitedirektiivin muutosdirektiivillä. Direktiivin muutetun kohdan viimeisessä virkkeessä säädetään, ettei lopullisissa ehdoissa saa olla muita tietoja kuin sellaisia, jotka voivat sisältyä arvopaperiliitteeseen. Koska lopullisilta ehdoilta ei edellytetä viranomaisen hyväksymistä, liitteeseen on käytännössä voitu lisätä sellaisiakin tietoja, jotka kuuluisivat esimerkiksi esitteen tiivistelmään tai rekisteröintiasiakirjaan. Säännöksen tarkoitus on kieltää tällainen menettely. Lopullisiin ehtoihin sovelletaan myös tämän luvun 15 §:ää arvopaperien määrä ja hintaa koskevien tietojen täydentämisestä, jos kyse on arvopaperin kyseessä olevassa pykälässä tarkoitetuista tiedoista.

Momenttiin on lisätty velvollisuus toimittaa ehdot myös Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle niin kutsutun Omnibus II direktiivin (/ /EU) mukaisesti, jolla esitedirektiivin 5 artiklan 4 kohtaa on uudelleen muutettu.

11 §. *Tietojen sisällyttäminen esitteeseen viittaamalla*. Pykälässä säädetään, millaisia asiakirjoja ei tarvitse liittää osaksi esitettä, vaan viittaaminen niihin riittää. Säännös vastaa VM:n esiteasetuksen 2 luvun 11 §:ää ja perustuu esitedirektiivin 11 artiklaan. Lainkohtaa täsmennetään kuitenkin siten, että viitatun kohdeasiakirjan ei tarvitse olla ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä esite, vaan riittää, että asiakirja on toimitettu Finanssivalvonnalle ja se on julkaistu tai julkaistaan esitteen kanssa 10 luvun mukaisesti.

12 §. *Esitteen kieli*. Pykälän *1 momentti* vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 d §:n 1 momenttia, *2—4 momentit* VM:n esiteasetuksen 2 luvun 5 §:ää ja 5 momentti arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 e §:ää. Säännös perustuu esitedirektiivin 19 artiklaan. Kun esite on laadittava suomen tai ruotsin kielellä, arvopaperin tarjoaja voi lähtökohtaisesti valita, julkaiseeko se esitteen suomen vai ruotsin kielellä vaiko molemmilla kielillä. Tarjoajan on kuitenkin kiinnitettävä huomiota siihen, ettei sijoittajien asema vaarannu. Tällöin on keskeistä erityisesti se, minkälaiselle kohderyhmälle kyseisiä arvopapereita tarjotaan.

Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa hakemuksesta suostumuksen myös esitteen laatimiseen muulla kielellä kuin suomeksi tai ruotsiksi. Käytännössä

pyydetään suostumusta esitteen julkaisemiseen englanniksi, joka on kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetty kieli. Englannin kieli voidaan hyväksyä kieleksi, jos se ei vaaranna sijoittajien asemaa. Tällöin Finanssivalvonnan tulee kiinnittää huomiota kohderyhmän kielitaitoon ja asiantuntemukseen sekä tarjotun arvopaperin tavanomaisuuteen tai monimutkaisuuteen.

Pykälän 2 momentin erityissäännöksen mukaan esitettä ei ole laadittava lainkaan suomeksi eikä ruotsiksi, kun arvopaperia tarjotaan yleisölle tai haetaan kaupankäynnin kohteeksi ainoastaan muualla kuin Suomessa. Sama koskee pykälän 4 momentin mukaan muiden kuin osakesidonnaisten arvopaperien, joiden nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään 100 000 euroa, tarjoamista ETA-alueella myös Suomessa. Viimeksi mainittu säännös koskee käytännössä instituutiosijoittajiin kohdistuvaa tarjoamista.

Finanssivalvonnalla on 3 momentin mukaan oikeus, vaikka se hyväksyy esitteen laatimisen muulla kielellä kuin suomeksi tai ruotsiksi, vaatia kuitenkin esitteen tiivistelmän laatimista suomeksi tai ruotsiksi, tai molemmilla kotimaisilla kielillä, jos se on tarpeen sijoittajien suojaamiseksi. Sama koskee 5 momentin nojalla muussa ETA-valtiossa hyväksyttyä esitettä.

13 §. *Finanssivalvonnan toimivalta tietojen jättämiseen pois esitteestä*. Pykälä vastaa VM:n esiteasetuksen 3 luvun 10 §:ää ja perustuu esitedirektiivin 8 artiklan 1 ja 2 kohtaan. Finanssivalvonnalla on oikeus suostua siihen, että jokin tieto yksittäistapauksissa jätetään sisällyttämättä esitteeseen. Pykälässä luetellaan esitedirektiivin mukaiset edellytykset, jotka rajaavat kansallisen viranomaisen liikkumavaran. Finanssivalvonta antaa käytännössä suostumuksen samalla, kun se antaa esitteen hyväksymistä koskevan päätöksen.

14 §. *Esitteen korjaaminen ja täydentäminen*. Säännös vastaa pääosin voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 b §:ää ja perustuu esitedirektiivin 16 artiklaan.

Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi esitedirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti maininta siitä, että esitettä on täydennettävä paitsi ilmi tulleen virheen tai puutteen johdosta, myös olennaisella uudella tiedolla. Täydennyksen vaatiman seikan on käytävä ilmi viimeistään ennen tarjouksen voimassaolon päättymistä tai kaupankäynnin alkamista arvopapereilla sen mukaan, kumpi ajankohta on myöhäisempi. Viimeksi mainittu tarkennus on lisätty esitedirektiivin muutosdirektiivillä esitedirektiivin 16 artiklan 1 kohtaan.

Pykälän *3 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi esitedirektiivin muutosdirektiivillä sen 16 artiklan 2 kohtaan tehdyn muutoksen johdosta siten, että sijoittajan perumisoikeuden vähimmäisajaksi säädetään kaksi pankkipäivää. Tarjoaja voi suostua pidempäänkin perumisaikaan. Lisäksi säädettäisiin edellytykseksi, että 1 momentissa tarkoitetun, esitteen täydennyksen aiheuttavan seikan on pitänyt tulla ilmi ennen kyseisten arvopaperien toimittamista sijoittajille. Tällä edellytyksellä on merkitystä erityisesti tarjouksissa, jotka ovat niin sanotusti jatkuvia, sekä tilanteissa, joissa tarjottuja arvopapereita ei toimiteta sijoittajille heti merkinnän tapahduttua tai tarjouksen päätyttyä.

15 §. *Arvopaperien määrää ja hintaa koskevien tietojen täydentäminen*. Pykälän *1 momentti* vastaa VM:n esiteasetuksen 2 luvun 3 §:n 4 momenttia ja perustuu esitedirektiivin 8 artiklan 1 kohtaan. Direktiivin kohta sääntelee menettelyn arvopaperien hintaa ja määrää koskevien täydennysten tekemisessä ja sijoittajan oikeudesta perua sijoitus määrää ja hintaa koskevien tietojen tultua julkistetuiksi. Säännöksen tarkoittamissa tilanteissa sijoittajalla on jo sijoituspäätöstä tehdessään tiedossa, ettei kaikkia tietoja ole sisällytetty esitteeseen ja, että tarjoajan on täydennettävä puuttuvat tiedot. Kyse voi olla ohjelma- tai muusta esitteestä. Sijoittajan perumisoikeus liittyy erikseen sekä esitedirektiivin 8 artiklan 1 kohdan b alakohtaan että 16 artiklaan, josta säädetään edellä 14 §:ssä.

Pykälän *2 momentti* vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 c §:ää.

16 §. *Esitteen voimassaolo*. Pykälässä säädettäisiin siitä, kuinka kauan esitteen hyväksymisen jälkeen esitettä voidaan käyttää tarjottaessa arvopapereita tai haettaessa niitä julkisen kaupankäynnin kohteeksi. Säännös vastaa asiasisällöltään voimassa olevia arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 d §:n 1—

3 momentteja ja on yhdenmukainen esitedirektiivin 9 artiklan kanssa. Lainkohdan 1 momentissa säädettäisiin perusedellytyksestä, että esitteen voimassaolo alkaa vasta, kun Finanssivalvonta tai muu toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt sen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin esitteen voimassaolon pääsäännöstä. Esite laaditaan arvopaperien tarjoamista tai julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamista varten. Arvopaperien tarjoaminen tapahtuu joko rajatun ajanjakson kuluessa tarjouksen ja esitteen julkaisemisesta tai jatkuvissa liikkeeseenlaskuissa, jolloin arvopapereita tarjotaan jatkuvasti pitkänkin ajanjakson kuluessa, esitteen voimassaoloaikana. Tämän jälkeen päättyy tämän luvun 14 §:n mukainen esitteen täydennysvelvollisuus.

Esite on voimassa enintään 12 kuukautta sen hyväksymisestä. Tämän jälkeen on hyväksytettävä uusi esite, vaikka kyseessä olisikin edelleen sama liikkeeseenlasku. Direktiiviin perustuva enimmäisvoimassaoloaika liittyy tavanmukaiseen tilikauden pituuteen, jolta liikkeeseenlaskijan on laadittava tilinpäätös. Mitä pidemmän ajan esite on voimassa, sitä enemmän alun perin hyväksyttyyn esitteeseen kertyy lain vaatimia täydennyksiä, muun muassa osavuosikatsauksista sekä muista esitteeseen sisällytettävien tietojen olennaisista muutoksista. Lukuisat täydennykset tekisivät esitteen muodostaman kokonaisuuden sijoittajan kannalta hankalaksi lukea.

Momentti on yhtenevä myös 4 luvun 1 §:n 2 momentin kanssa, jonka mukaan esitettä ei saa julkaista, ennen kuin viranomainen on hyväksynyt sen.

Pykälän *3 momentin* mukaan, jos esitteen julkaisemista seuraavan 12 kuukauden aikana syntyy tarve laatia uusi esite, liikkeeseenlaskija voi käyttää aiemmin julkaistua esitettä arvopaperien tarjoamiseen tai hakemiseen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle, kunhan esitettä tätä ennen tarvittaessa täydennetään ajantasaisilla tiedoilla. Vanhaa esitettä voi käyttää joko sellaisenaan yhdessä täydennyksen kanssa tai sen tiedot voi sisällyttää tarjouksen tai kaupankäynnin kohteeksi hakemisen yhteydessä laadittavaan uuteen esitteeseen viittaamalla aiemmin hyväksyttyyn esitteeseen.

Pykälän *4 momentissa* säädetään 10 §:ssä tarkoitetun ohjelmaesitteen ja 5 momentissa 7 §:ssä tarkoitetun rekisteröintiasiakirjan voimassaolosta.

17 §. *Kiinnitysluottopankkilaissa tarkoitettujen esitteiden voimassaolo*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetussa laissa (688/2010) tarkoitettujen katettuja joukkolainoja tai niitä vastaavia ulkomaisia arvopapereita koskevan esitteen voimassaoloajasta. Pykälä vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 d §:n 4 momenttia kuitenkin niin, että säännöksessä käytetty käsite kiinteistövakuudellinen joukkovelkakirja on muutettu kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain mukaisesti katetuksi joukkolainaksi. Säännös perustuu esitedirektiivin 9 artiklan 3 kohtaan ja viittauksin sen 5 artiklan 4 kohdan b alakohtaan.

Pykälän mukaan sama esite on voimassa niin kauan kuin pykälässä tarkoitettujen arvopaperien liikkeeseenlaskuja tapahtuu jatkuvasti tai toistuvasti. Direktiivin kohdan tarkoituksena on ollut vähentää esitteen laatimisesta aiheutuvia kuluja, kun lasketaan liikkeeseen kiinteistövakuudellisia velkaarvopapereita toistuvissa emissioissa, joissa ilman säännöstä vaadittaisiin uuden esitteen julkaiseminen jokaisessa emissiossa. Tarjottavat arvopaperit on yksilöitävä esitteessä ja niiden on oltava keskenään samanlajisia tai -tyyppisiä. Jos kiinteistövakuudellisia joukkovelkakirjoja sen sijaan lasketaan liikkeeseen osana joukkovelkakirjaohjelmaa, sovelletaan julkaistavan ohjelmaesitteen voimassaoloon 16 §:n 4 momenttia.

5 luku Finanssivalvonnan toimivalta ja menettely esitteen hyväksymisessä

1 §. *Finanssivalvonnan toimivalta ja menettely ottaa esite hyväksyttäväksi*. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta ottaa käsiteltäväksi esitteen hyväksyminen tapauksissa, joissa Suomi on liikkeeseenlaskun kotivaltio, tai jos toisen ETA-valtion viranomainen on pyytänyt Finanssivalvontaa ottamaan hyväksymisen käsiteltäväkseen. Säännös vastaa asiasisällöltään voimassa

olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ää.

2 §. *Muussa ETA-valtiossa hyväksytyt esitteet*. Pykälässä säädetään muussa ETA-valtiossa hyväksytyn esitteen voimassaolosta Suomessa. Pykälä vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 e §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä ja perustuu esitedirektiivin 17 artiklan 1 kohtaan ja 18 artiklaan.

3 §. *Kolmannessa maassa hyväksytyt esitteet*. Pykälässä säädetään kolmannen maan lainsäädännön mukaan laaditun esitteen hyväksymisestä Suomessa, jos liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa. Pykälä vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 b §:ää ja perustuu esitedirektiivin 20 artiklan 1 kohtaan. Direktiivin artiklakohdan a alakohta mainitsee esimerkkinä kansainvälisestä sääntelyjärjestöstä kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvontaviranomaisten järjestön IOSCO:n (*International Organisation of Securities Commissions*).

4 §. *Markkinointiaineiston toimittaminen Finanssivalvonnalle*. Pykälä korvaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 c §:n ja perustuu esitedirektiivin 15 artiklaan. Voimassa olevasta laista poiketen ehdotetun säännöksen mukaan riittäisi, että markkinointiaineisto toimitetaan Finanssivalvonnalle ennen markkinoinnin aloittamista.

5 §. *Esitteen hyväksymisen siirtäminen muun ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle*. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta siirtää esitteen hyväksyminen muun ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Pykälä vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:n 6 momenttia ja perustuu esitedirektiivin 13 artiklan 5 kohtaan. Siirron edellytyksenä on myös ennakkoilmoitus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Edellytys perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (2010/78/EU) direktiivien 98/26/EY, 2002/87/EY, 2003/6/EY, 2003/41/EY, 2003/71/EY, 2004/39/EY, 2004/109/EY, 2005/60/EY, 2006/48/EY, 2006/49/EY ja 2009/65/EY muuttamisesta Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen), Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) ja Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) toimivaltuuksien osalta, niin kutsuttuun Omnibus I -direktiiviin, jolla esitedirektiivin 13 artiklan 5 kohtaa on muutettu.

6 §. *Finanssivalvonnan ilmoitus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle esitteen hyväksymisestä*. Pykälä on uusi, mutta perustuu voimassa olevan esitedirektiivin 13 artiklan 2 kohtaan. Omnibus I direktiivi on muuttanut kyseistä direktiivin artiklaa siten, että Finanssivalvonnan on ilmoitettava esitteen hyväksymisestä myös Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle samanaikaisesti, kuin se ilmoittaa hyväksymisestä liikkeeseenlaskijalle ja sille, joka on pyytänyt hyväksymistä. Omnibus I -direktiivillä esitedirektiiviä on muutettu myös siten, että ilmoitusvelvollisuus koskee myös esitteen hyväksyttyjä täydennyksiä.

7 §. *Finanssivalvonnan ilmoitus muun ETA-valtion viranomaiselle esitteen hyväksymisestä*. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa vastaanottavan ETA-valtion viranomaiselle esitteen hyväksymisestä Suomessa. Pykälä vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 f §:ää ja perustuu esitedirektiivin 18 artiklaan.

8 §. *Finanssivalvonnan pyyntö muun ETA-valtion viranomaiselle vaatia esitteen täydentämistä*. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta pyytää vastaanottavan valtion toimivaltaisena viranomaisena liikkeeseenlaskun kotivaltion viranomaista vaatimaan esitteen täydentämistä, jos Finanssivalvonta havaitsee esitteessä virheen tai puutteen, joka on oikaistava. Puutteeseen sisältyy 4 luvun 14 §:ää vastaavasti myös Finanssivalvonnan mahdollisesti havaitsema olennainen uusi tieto, joka olisi selostettava esitteessä. Lainkohta on uusi, mutta se perustuu esitedirektiivin 17 artiklaan.

9 §. *Finanssivalvonnan velvollisuus julkaista esite internetsivuillaan*. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan velvollisuudesta pitää saatavilla internetsivustollaan viimeistään 12 kuukauden aikana hyväksymänsä esitteet tai luettelon niistä. Pykälä korvaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:n 7 momentin toisen virkkeen ja

perustuu esitedirektiivin 14 artiklan 4 kohtaan. Omnibus I -direktiivi on muuttanut esitedirektiivin 14 artiklaa uuden 4 a kohdan kautta siten, että myös Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen on pidettävä esitteet saatavilla omilla internet-sivuillaan liikkeeseenlaskun kotivaltion myötävaikutuksella vastaavan ajan kuin kotivaltion viranomainen.

10 §. *Finanssivalvonnan ilmoitukset ja toimenpiteet rikkomusten johdosta Euroopan talousalueella*. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta ilmoittaa kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, jos se havaitsee 3—5 lukua rikottavan. Lainkohta on uusi, mutta se perustuu esitedirektiivin 23 artiklaan. Omnibus I -direktiivi on muuttanut artiklaa siten, että ilmoitus on myös tehtävä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnalla on velvollisuus ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin sijoittajien suojaamiseksi pykälässä mainituin edellytyksin.

11 §. *Asetuksenantovaltuus*. Lain säännösten lisäksi esitteistä on edelleen tarpeen antaa tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella. Kaikki esitteisiin liittyvät asetuksenantovaltuudet ehdotetaan sisällytettäviksi yhteen lainkohtaan 5 luvun lopussa. Ehdotetut muutokset valtuuksien kirjoittamistapaan lisäävät lain selvyyttä. Säännös korvaisi voimassa oleviin arvopaperimarkkinalain 2 luvussa olevat esitteisiin liittyvät valtuudet. Valtuuksia ehdotetaan tiivistettäviksi ja muutettaviksi siten, että niihin eivät enää sisältyisi säännökset, jotka ehdotetaan siirrettäviksi asetuksesta lakiin. Tällaisia ovat esimerkiksi poikkeukset esitteen julkaisemisesta (4 luvun 2—5 §), esitteen kieli (4 luvun 12 §) ja Finanssivalvonnan oikeus myöntää poikkeuksia tiettyjen tietojen sisällyttämisestä esitteeseen (4 luvun 13 §). Kielestä voidaan edelleen antaa tarkempia säännöksiä asetuksessa, mikäli tarpeen, sillä ehdotettu asetuksenantovaltuus sisältää muun muassa esitteen sisällön ja julkaisemistavat, mihin kieli sisältyy.

Valtuussäännöksessä viitattaisiin esitedirektiiviin vain siten, että pykälän *3* ja *4 kohdan* valtuus on tarkoitettu koskemaan esitedirektiivin soveltamisalan ulkopuolella koskevia kansallisia esitteitä ja muuta kansallista sääntelyn alaa.

Ehdotettu pykälä kirjoitettaisiin muotoon ’voidaan antaa’, jotta valtiovarainministeriö voi harkita asetuksen antamisen ja annettavien asetuksen laajuuden tarpeellisuutta tulevaisuudessa. Esitteitä koskevat suoraan sitovat EU-säädökset, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohjeistus tai vakiintunut pääomamarkkinakäytäntö voivat aiheuttaa sen, ettei asetustason sääntelyä tarvita niin laajasti kuin tällä hetkellä.

Valtiovarainministeriön antamat kaksi esiteasetusta ehdotetaan kumottaviksi ja niiden sijaan ehdotetaan annettavaksi yksi uusi esiteasetus, johon sisältyvät ne voimassa olevien esiteasetusten säännökset, joita ei ehdoteta siirrettäviksi lakiin.

III OSA TIEDONANTOVELVOLLISUUS

6 luku Jatkuva tiedonantovelvollisuus

1 §. *Soveltamisala*. Pykälä sisältää uuden informatiivisen säännöksen luvun soveltamisalasta. Säännös korvaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 §:n 7 momentin.

Ehdotetun säännöksen *2 momentin 1* ja *2 kohdan* mukaan tämän luvun säännökset koskevat paitsi sellaisia Suomessa yhtiöoikeudellisen kotipaikan omaavia yhtiöitä, joiden liikkeeseen laskema arvopaperi on hakemuksesta kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla jossakin ETA-valtiossa, myös yhtiöitä riippumatta niiden yhtiöoikeudellisesta kotipaikasta, joiden liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Suomessa eli pörssissä. Ainoastaan luvun9 §:ää sovelletaan liikkeeseenlaskijaan, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on hakemuksesta otettu kaupankäynnin kohteeksi monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään Suomessa. Luvun soveltamisala ja sen rajaukset 2 §:ssä ovat yhdenmukaiset markkinoiden väärinkäyttödirektiivin soveltamisalan kanssa.

Pykälän 2 momentin *3 kohdan* mukaan luvun säännökset koskevat myös liikkeeseenlaskijaa, jonka arvopaperit on vasta haettu

otettavaksi kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Tämän lain 8 luvun 7 §:n mukaan liikkeeseenlaskijan, joka on hakenut arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi, on julkistettava hakemuksen jättäminen säännellylle markkinalle.

Kuten voimassa olevassa laissa, jatkuva tiedonantovelvollisuus koskee kaikentyyppisten arvopaperien liikkeeseenlaskijoita. Markkinoiden väärinkäyttödirektiivin mukaisesti sääntely koskee myös liikkeeseenlaskijaa, joka on laskenut liikkeeseen esimerkiksi warrantteja tai optioita taikka rahoitusvälineitä, joiden arvo riippuu kohde-etuutena olevan, säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvosta. Tällöin tiedonantovelvollisuuden sisältö määräytyy kyseessä olevan rahoitusvälineen laadun ja kyseistä välinettä koskevan mahdollisen erityissääntelyn mukaan.

2 §. *Soveltamisalan rajaus*. Pykälään sisältyvät poikkeukset luvun soveltamisalasta. Säännöksen 1 momentti vastaa voimassa olevia arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 b §:ää ja 2 momentti arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:n 4 momenttia.

3 §. *Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön*. Säännös sisältää informatiivisen viittauksen markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla annettuun komission takaisinostoasetukseen, jota tiedonantosäännöksineen sovelletaan asetuksessa määriteltyihin omien osakkeiden takaisinosto-ohjelmiin. Euroopan unionin komissio on esittänyt lokakuussa 2011 markkinoiden väärinkäyttödirektiivin korvaamista markkinoiden väärinkäyttöasetuksella, jota sen voimaantultua on suoraan sovellettava tässä luvussa tarkoitettuun jatkuvaan tiedonantovelvollisuuteen.

4 §. *Velvollisuus julkistaa arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavat tiedot*. Pykälässä säädettäisiin liikkeeseenlaskijan jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta. Jatkuvalla tiedonantovelvollisuudella pyritään turvaamaan markkinoilla toimivien sijoittajien yhdenvertainen, tasapuolinen ja samanaikainen mahdollisuus tiedon saantiin. Säännöksen 1 momentti vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä. Säännös on yhdenmukainen markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklan 1 kohdan kanssa.

Sisäpiirintieto määritellään 12 luvun 2 §:ssä. Säännös perustuu markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 1 artiklaan ja komission sen nojalla antamaan määritelmädirektiivin (2003/124/EY), jäljempänä *komission määritelmädirektiivi*, 1 artiklan 1 kohtaan. Direktiivin määritelmän mukaan sisäpiirintiedolla tarkoitetaan luonteeltaan täsmällistä ja julkistamatonta tietoa, joka liittyy suoraan tai välillisesti yhteen tai useampaan rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskijaan taikka yhteen tai useampaan rahoitusvälineeseen ja jolla, jos se julkistettaisiin, todennäköisesti olisi huomattava vaikutus kyseisten rahoitusvälineiden hintoihin tai niihin liittyvien rahoitusjohdannaissopimusten hintaan.

Tässä pykälässä tarkoitettu julkistamisvelvollisuus kohdistuu aina sisäpiirintietoon, mutta julkistamisvelvollisuus voi kohdistua sisäpiirintiedon käsitteeseen verrattuna suppeampaan osaan informaatiota tai alkaa ajallisesti myöhemmin. Esimerkiksi valmisteltavana olevaa asiaa ei yleensä ole vielä julkistettava, mutta tieto voi siitä huolimatta olla sisäpiirintietoa, jota ei saa käyttää eikä ilmaista 14 luvun 2 §:n nojalla. Hallituksen esityksessä (HE 137/2004), jolla pantiin täytäntöön markkinoiden väärinkäyttödirektiivi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:ään ja 5 luvun 1 §:ään, selostetaan laajasti tässä pykälässä tarkoitettua julkistamisvelvollisuutta sekä sisäpiirintiedon sisältöä.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 137/2004 vp) todetaan julkistamisvelvollisuuden ja sisäpiirintiedon välisestä suhteesta muun muassa: ”Direktiivin mukaan liikkeeseenlaskijan on julkistettava sitä välittömästi koskeva, luonteeltaan täsmällinen ja julkistamaton tieto, jolla, jos se julkistettaisiin, todennäköisesti olisi huomattava vaikutus kyseisen arvopaperin hintaan. Julkistamisen on tapahduttava mahdollisimman nopeasti. Direktiivi yhdistää täten sisäpiirintiedon ja julkistettavan tiedon toisiinsa, mutta kuitenkin säätäen vain liikkeeseenlaskijaan välittömästi liittyvän tiedon julkistettavaksi. Sisäpiirintiedon käyttöä koskeva kielto sen sijaan ulottuu kaikkeen suoraan tai välillisesti yhteen tai useampaan rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskijaan taikka yhteen

tai useampaan rahoitusvälineeseen liittyvään tietoon”.

Säännöksessä tarkoitetut tiedot on julkistettava ilman aiheetonta viivytystä. Mikäli tilinpäätöstiedotetta tai osavuosikatsausta laadittaessa ilmenee, että tiedote tai katsaus tulee sisältämään yksittäisiä tietoja, jotka poikkeavat olennaisesti yhtiön julkistamasta ennusteesta tai yhtiön julkistamien tietojen pohjalta tehtävästä perustellusta arviosta, yhtiön on julkistettava ne ilman aiheetonta viivytystä. Yhtiön on arvioitava kyseisen tiedon olennaisuutta suhteessa markkinoilla vallitseviin, liikkeeseenlaskijan julkistamiin tietoihin perustuviin perusteltuihin arvioihin kyseessä olevan arvopaperin arvosta sekä toisaalta sitä vastaan, olisiko välitön tiedottaminen harhaanjohtavaa ilman katsauksen antamaa kokonaiskuvaa. Tällaisessa tapauksessa voi olla käsillä tämän luvun 5 §:ssä tarkoitettu peruste lykätä tiedon julkistamista. Liikkeeseenlaskijan jatkuvan tiedonantovelvollisuuden tärkeys korostuu, kun ehdotetun 11 §:n mukaan poistuisi nimenomainen velvollisuus selostaa osavuosikatsauksessa liikkeeseenlaskijan todennäköistä kehitystä kuluvalla tilikaudella.

Jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta Helsingin Pörssi on antanut Suomessa toimivaa säänneltyä markkinaa koskevat säännöt, joihin sisältyy jatkuva tiedonantovelvollisuus (NASDAQ OMX Helsinki Yhtenäiset tiedottamissäännöt 1.9.2011, jakso 3 ja Arvopaperipörssin säännöt 1.7.2010, jakso 3.3.). Lisäksi Finanssivalvonta on antanut ohjeita standardissaan Liikkeeseenlaskijan ja osakkeenomistajan tiedonantovelvollisuus (5.2b, jakso 5).

Pykälän *2 momentti* vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:n 5 momenttia ja alkuperäisen arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:ää. Säännellyn markkinan ylläpitäjän velvollisuuden sisältävä säännös on myös yhdenmukainen markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 9 artiklan kanssa.

5 §. *Tiedon julkistamisen lykkääminen*. Säännös koskee liikkeeseenlaskijan oikeutta lykätä olennaisen tiedon julkistamista pykälässä mainituin edellytyksin. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:n 2 momenttia ja perustuu markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklan 2 kohtaan sekä komission määritelmädirektiiviin. Liikkeeseenlaskija voi pykälässä mainituin edellytyksin omalla vastuullaan lykätä 5 §:ssä tarkoitetun tiedon julkistamista.

Liikkeeseenlaskijan oikeudesta päättää lykätä julkistamista ”ollakseen vaarantamatta oikeutettuja etujaan ”säädetään komission määritelmädirektiivin 3 artiklassa. Hallituksen esityksessä (HE 137/2004 vp) selostetaan kyseisen komission direktiivin 3 artiklan 1 kohtaa: ”markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklan 2 kohdan tarkoittamat liikkeeseenlaskijan oikeutetut edut voivat liittyä muun muassa käynnissä oleviin neuvotteluihin tai niihin liittyviin seikkoihin silloin, kun tietojen julkistaminen todennäköisesti vaikuttaisi neuvottelujen tulokseen tai niiden normaaliin kulkuun”. Lisäksi on mahdollista, että olennaisenkin tiedon julkistaminen voidaan lykätä, jos se julkistettuna erillisenä muusta, samalla hetkellä keskeneräisestä informaatiosta, olisi sijoittajien kannalta harhaanjohtavaa.

Komission määritelmädirektiivin 3 artiklan 3 kohdan a—c alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että liikkeeseenlaskija valvoo organisaatiossaan sisäpiirintietoon pääsyä tehokkaasti voidakseen varmistaa tiedon säilyminen luottamuksellisena. Liikkeeseenlaskijan on varmistettava, että kaikki sisäpiiriläiset ”tunnustavat tähän liittyvät oikeudelliset ja lakisääteiset velvollisuutensa sekä ovat tietoisia kyseisten tietojen väärinkäytön tai niiden perusteettoman levittämisen seuraamuksista, ja että liikkeeseenlaskija soveltaa toimenpiteitä, joiden avulla tiedot voidaan julkistaa välittömästi, jos liikkeeseenlaskija ei ole pystynyt varmistamaan sisäpiirintietojen luottamuksellisuutta”.

Markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklan 2 kohdan sallimalla tavalla säädettäisiin voimassa olevan 2 luvun 7 §:n 2 momentin viimeisen virkkeen mukaisesti, että liikkeeseenlaskijan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ja asianomaiselle säännellyn markkinan ylläpitäjälle päätöksestään lykätä julkistamista tämän pykälän nojalla.

6 §. *Julkistettavan seikan ilmaisemisesta johtuva julkistamisvelvollisuus*. Pykälä sisältää velvollisuuden julkistaa välittömästi tai

ilman aiheetonta viivytystä tieto, joka on tämän lain vastaisesti vuotanut. Säännös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:n 3 momenttia ja perustuu markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklan 3 kohtaan. Voimassa olevassa laissa käytetty termi ”välittömästi”, joka koskee tahallisen ilmaisemisen tilannetta, on korvattu direktiivin mukaisella termillä ”samanaikaisesti”. Esimerkiksi, jos yhtiö suunnittelee yhtiökokouksessa tai analyytikkotapaamisessa antavansa tällaista tietoa, yhtiön tulee julkistaa viimeistään samanaikaisesti tilaisuuden kanssa uuden olennaisen tiedon 10 luvun mukaisesti. Jos tiedon ilmaiseminen tapahtuu tahattomasti, tieto on julkistettava ilman aiheetonta viivytystä. Tiedon ilmaiseminen voi tapahtua esimerkiksi analyytikko- tai sijoittajatapaamisessa, emission myyntitilaisuudessa tai yhtiökokouksessa. Julkistamisvelvollisuutta ei ole, jos tiedon saanut henkilö on velvollinen pitämään sen salassa. Salassapitovelvollisuus voi perustua lakiin tai sopimukseen taikka muuhun vastaavaan velvoitteeseen. Tiedon ilmaisemista saattaa kuitenkin koskea ehdotetun 14 luvun 2 §:n 2 momentin mukainen sisäpiirintiedon ilmaisemiskielto.

7 §. *Jatkuvan tiedonantovelvollisuuden kieli*. Uusi pykälä sisältää informatiivisen viittauksen säännöllistä tiedonantovelvollisuutta koskevaan 10 luvun 4 §:n säännökseen, jota sovelletaan myös jatkuvan tiedonantovelvollisuuden kieleen.

8 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus*. Pykälä vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 §:n 6 momenttia ja perustuu markkinoiden väärinkäyttödirektiiviin.

9 §. *Velvollisuus julkistaa arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavat tiedot monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä*. Pykälässä säädetään jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta, joka koskee arvopaperin liikkeeseenlaskijaa, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä Suomessa. Säännös on kansallinen. Se vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 13 §:ää ja koskee liikkeeseenlaskijoita, joiden liikkeeseen laskemat arvopaperit ovat hakemuksesta kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestyksessä Suomessa. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että se olisi yhdenmukainen 4 §:n kanssa, joka koskee säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuutta.

7 luku Säännöllinen tiedonantovelvollisuus

Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala ja kotivaltio*. Pykälä sisältäisi informatiivisen säännöksen luvun soveltamisalasta. Pykälän *2 momentissa* viitattaisiin 2 ja 3 §:n säännöksiin, joissa määritellään osakkeiden, osakkeisiin oikeuttavien ja näihin rinnastettavien arvopaperien sekä velka-arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio sekä mahdollisuudet valita kotivaltio. Luvun soveltamisala olisi yhdenmukainen avoimuusdirektiivin soveltamisalan kanssa, josta säädetään avoimuusdirektiivin 2 artiklan 1 kohdan i alakohdassa. Säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio määrittää myös 9 ja 10 luvun soveltamisalat, jotka perustuvat myös avoimuusdirektiiviin.

2 §. *Osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin ja näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio*. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin ja näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltiosta, jos liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa. Säännös vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 §:n 3 momenttia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin sellaisen liikkeeseenlaskijan, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, oikeudesta valita säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio Euroopan talousalueella. Momentti vastaa voimassaolevaa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 11 momenttia.

Pykälässä tarkoitettu arvopaperien ryhmä määritellään avoimuusdirektiivin 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa epäsuorasti siten, et-

tä direktiivin mukaan velka-arvopapereilla tarkoitetaan ”joukkovelkakirjoja ja muita siirtokelpoisia arvopaperistettuja velan muotoja, lukuun ottamatta arvopapereita, jotka vastaavat yritysten osakkeita tai jotka antavat oikeuden hankkia osakkeita tai osakkeita vastaavia arvopapereita, jos ne vaihdetaan tai jos niihin liittyviä oikeuksia käytetään”. Tässä pykälässä tarkoitetaan osakkeita sekä direktiivin edellä mainitun virkkeen loppuosan tarkoittamia muita arvopapereita.

Pykälän 2 momentin mukaan Suomi on sellaisen liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio, jonka yhtiöoikeudellinen kotivaltio on kolmannessa maassa, jos osakkeita on tarjottu tai haettu kaupankäynnin kohteeksi ensimmäisen kerran Suomessa. Säännös vastaa asiasisällöltään voimassaolevaa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohtaa. Kolmannesta maasta olevan liikkeeseenlaskijan kotivaltion määräytyminen Euroopan talousalueella on ollut kytkettynä vuosikoosteen toimittamisvelvollisuuteen sekä liikkeeseenlaskun kotivaltioon, josta säädetään voimassa olevassa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 c §:n 4 momentissa. Esitedirektiivin muutosdirektiivin mukaan vuosikoostetta ei enää tarvitse laatia, mutta muutosdirektiivin mukaan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio kytkeytyisi edelleen liikkeeseenlaskun kotivaltioon nykyisellä tavalla. Tämä perustuu samassa yhteydessä muutettuun avoimuusdirektiivin 2 artiklan 1 kohdan (i) alakohdan alakohtaan i.

3 §. *Muun arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio*. Pykälässä säädettäisiin muun kuin 2 §:ssä tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltiosta ja oikeudesta valita kotivaltio. Näihin arvopapereihin kuuluvat myös warrantit. Pykälän 1 momentin ensimmäinen virke koskee liikkeeseenlaskijaa, jonka liikkeeseen laskeman velka-arvopaperin nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähemmän kuin 1 000 euroa ja sen yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa. Momentin viimeinen virke koskee vastaavien arvopaperien liikkeeseenlaskijaa, jonka yhtiöoikeudellinen kotivaltio on Euroopan talousalueen ulkopuolella, kolmannessa maassa. Momentti vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 §:n 4 momentin 1 ja 2 kohtaa.

Pykälän *2* ja *3 momentissa* säädettäisiin velka-arvopaperin, jonka nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään 1 000 euroa, liikkeeseenlaskijan oikeudesta valita säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio ETA-valtioista. Momentit vastaavat voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 11 momenttia ja 1 luvun 1 §:n 5 ja 6 momenttia.

Lainkohdan 4 momentin mukaan liikkeeseenlaskijan on julkistettava kotivaltiovalinta. Säännös perustuu avoimuusdirektiivin täytäntöönpanodirektiivin (2007/14/EY), jäljempänä *avoimuusdirektiivin täytäntöönpanodirektiivi*, 2 artiklaan.

4 §. *Soveltamisalan rajaus*. Pykälässä säädettäisiin siitä, ettei luvun säännöksiä sovelleta Suomen Pankkiin, Euroopan Keskuspankkiin eikä eräisiin muihin kansainvälisiin julkisyhteisöihin, Suomen valtioon, kuntiin tai kuntayhtymiin. Avoimuusdirektiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaan direktiivin säännöksiä tilinpäätösten, osavuosikatsausten, puolivuotiskatsausten ja johdon osavuotisten selvitysten julkistamisesta (artiklat 4—6) ei sovelleta näihin yhteisöihin. Säännös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:n 2 momenttia (osavuosikatsaus), 6 §:n 2 momenttia (tilinpäätös ja toimintakertomus) kuitenkin siten laajennettuna, että rajaus koskisi koko 7 lukua eikä enää sisältyisi osavuosikatsausta ja tilinpäätöstä koskevaan yksittäiseen pykälään, kuten voimassa olevassa laissa.

Pykälän *2 momentissa* todetaan, että säännöksiä sovelletaan vain suljettuihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, eli säännösten ulkopuolelle rajataan suomalaiset sijoitusrahastot ja muut avoimet yhteissijoitusyritykset. Momentti vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 b §:ää ja perustuu avoimuusdirektiivin 1 artiklan 2 kohtaan.

Tilinpäätös ja toimintakertomus

5 §. *Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistaminen*. Pykälässä säädettäisiin ajallisesta velvollisuudesta julkistaa tilinpäätös ja

toimintakertomus ilman aiheetonta viivytystä tilikauden päättymisen jälkeen, viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta, jossa tilinpäätös on esitettävä vahvistettavaksi, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Säännös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:n 1 momenttia kuitenkin siten muutettuna, että asiakirjat on julkistettava jo viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta entisen yhden viikon sijasta. Säännös olisi näin yhdenmukainen osakeyhtiölain 5 luvun 22 §:ssä olevan määräajan kanssa, joka on säädetty osakkeenomistajien eräiden oikeuksien käyttämisestä julkisesti noteeratuissa yhtiöissä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2007/36/EY), jäljempänä *osakkeenomistajien oikeudet -direktiivi*, nojalla.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistamisvelvollisuus olisi avoimuusdirektiiviin verrattuna laajempi, kuten nykyisessä laissa. Myös 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun velka-arvopaperin liikkeeseenlaskijan olisi julkistettava tilinpäätös ja toimintakertomus. Direktiivin 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltio voi päättää, että liikkeeseenlaskijoilta, joilla on ainoastaan velka-arvopapereita kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla ja joiden arvopaperien yksikkökohtainen nimellisarvo on vähintään 100 000 euroa, ei tarvitse julkistaa tilinpäätöstä eikä toimintakertomusta. Avoimuusdirektiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä katsottiin aiheelliseksi vaatia näiden asiakirjojen julkistamista tukkumarkkina-arvopaperienkin liikkeeseenlaskijoilta, sillä liikkeeseenlaskijan on kuitenkin laadittava kirjanpitolain mukaan tilinpäätös. Raja-arvo on noussut 50 000 eurosta 100 000 euroon esitedirektiivin muutosdirektiivin nojalla, jolla avoimuusdirektiiviin 8 artiklan 1 kohdan b kohtaa muutettiin yhdenmukaiseksi esitedirektiivin muutettujen säännösten kanssa.

Pykälässä oleva määräaika, kolme kuukautta tilinkauden päättymisestä, säilyisi edelleen avoimuusdirektiiviä tiukempana: direktiivin 4 artiklan 1 kohdan vähimmäisvaatimus on, että tilinpäätös julkistetaan viimeistään neljä kuukautta tilikauden päättymisestä.

Laissa ei ole nimenomaista säännöstä siitä, että tilinpäätöksen tai 9 §:ssä tarkoitetun tilinpäätöstiedotteen julkistamisajankohta olisi julkistettava ennalta. Helsingin Pörssin säännöt (NASDAQ OMX, Arvopaperipörssin säännöt 1.7.2010, kohta 3.3.12, Tapahtumakalenteri) edellyttävät kuitenkin pörssiyhtiöltä, että se julkaisee ennen tilikauden alkua tapahtumakalenterin, jossa ovat paitsi osavuosikatsausten ja mahdollisten johdon osavuotisten selvitysten julkistamispäivät, myös tilinpäätöstiedotteen julkistamispäivä sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistamisviikko.

6 §. *Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältö*. Pykälässä säädettäisiin julkistettavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisestä sisältövaatimuksesta siltä osin kuin siitä ei ole säännöksiä kirjanpitolaissa. Ehdotetun lainkohdan *1 momentti* vastaa voimassa olevia arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:n 3 momenttia, 2 momentti arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 b §:ää. Toimintakertomuksen sisällöstä säädetään kirjanpitolain 3 luvun 1 §:ssä. Avoimuusdirektiivi ei sisällä säännöksiä toimintakertomusten sisällöstä lukuun ottamatta direktiivin 5 artiklan 4 kohdan osavuotisen toimintakertomuksen yleistä sisältösäännöstä.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta annetun valtiovarainministeriön asetuksen (153/2007, jäljempänä *VM:n tiedonantovelvollisuusasetus*) 5, 5 a ja 6 §:ssä on toimintakertomuksen sisältöä koskevia säännöksiä. Säännös perustuu tilinpäätösdirektiiviin (78/669/EY). Asetuksen 6 § perustuu ostotarjousdirektiiviin. Siinä säädetään toimintakertomuksessa olevista tiedoista, jotka koskevat julkista ostotarjousta. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:n 5 momenttiin sisältyvä kansallinen, eräiden kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla olevien kiinteistösijoitusyritysten toimintakertomuksen sisältöä koskeva kansallinen säännös siirrettäisiin laista asetukseen, mikä olisi yhdenmukaista muun toimintakertomuksen sisältöä koskevan sääntelyn kanssa. Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksella on edelleen tarkoitus antaa toimintakertomuksen sisällöstä kirjanpitolakia täydentäviä säännöksiä kuten tällä hetkellä.

Asetuksenantovaltuus sisältyy 17 §:ään. Voimassa oleva valtionvarainministeriön

asetus ehdotetaan kumottavaksi ja annettavaksi uusi, johon sisältyisivät voimassa olevan asetuksen säännökset.

7 §. *Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä*. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:n 3 momentin viimeistä virkettä vastaten liikkeeseenlaskijan hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevasta selvityksestä. Voimassa oleva säännös on lisätty lakiin lailla (392/2008) ja se perustuu tilinpäätösdirektiivien muutokseen (2006/46/EY, tilinpäätösdirektiiviin lisätyn 46 a artiklan 1 alakohta). Selvityksen tulee sisältää tietyt vähimmäistiedot hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä vähintään direktiivin edellä mainitun artiklan mainitsemat kahdeksan asiakohtaa. Hallituksen esityksessä arvopaperimarkkinalain muuttamisesta (HE 27/2008 vp) selostetaan laajasti voimassa olevan säännöksen perusteluja sekä direktiivin asettamia selvityksen sisältövaatimuksia.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskeva selvitys (*corporate governance* -selvitys) liittyy toimintakertomukseen. Tilinpäätösdirektiivien muutos edellyttää, että selvitys on joko sisällytettävä toimintakertomukseen tai että toimintakertomuksessa on viitattava selvitykseen. Selvitys voidaan antaa erillisenä kertomuksena silloin, kun tietyt tilinpäätösdirektiiviin lisätyn 46 a artiklan 2 kohdan edellytykset täyttyvät. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ei siis tarvitse olla osa toimintakertomusta, vaan selvitys voidaan esittää erillisenä kertomuksena. Selvitys on kuitenkin julkistettava tilinpäätöksen yhteydessä ja selvästi tunnistettavana jaksona.

VM:n tiedonantovelvollisuusasetuksen 5 a §:ssä säädetään hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevan selvityksen tiedoista. Asetus ehdotetaan kumottavaksi ja annettavaksi uusi asetus, johon sisältyisivät voimassa olevaan asetukseen sisältyvät täydentävät säännökset hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevasta selvityksestä.

8 §. *Tilintarkastuskertomus ja sen julkistaminen*. Pykälässä säädettäisiin liikkeeseenlaskijan velvollisuudesta julkistaa tilintarkastuskertomus. Säännös korvaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:n 4 momentin. Pykälän *1* ja *2 momentti* vastaisivat voimassa olevaa lakia. Ehdotetun *3 momentin 1 kohta* täsmentäisi ja laajentaisi voimassa olevaa säännöstä siten, että liikkeeseenlaskijan olisi julkistettava tilintarkastuskertomus välittömästi paitsi silloin, kun tilintarkastaja antaa muun kuin vakiomuotoisen lausunnon, myös silloin, kun tilintarkastaja antaa lausunnon ohella tilintarkastuslain (459/2007) 15 §:n 3 momentin mukaisesti lisätietoja. Kyseessä olevassa tilintarkastuslain pykälässä säädetään, että tilintarkastajan lausunto on vakiomuotoinen, ehdollinen tai kielteinen ja, että tilintarkastuskertomuksessa on annettava tarpeelliset lisätiedot.

Uusi tilintarkastuslaki on säädetty voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:n 4 momentin asianomaisen kohdan säätämisen jälkeen. Tilintarkastuslaissa on muun muassa muutettu tilintarkastuskertomuksen sisältöä vastaamaan tilinpäätösdirektiivien (yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä annettu neljäs neuvoston direktiivi 78/660/ETY ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä annettu seitsemäs neuvoston direktiivi 83/349/ETY) tilintarkastuskertomusta koskevia säännöksiä, joiden tarkoituksena on yhdenmukaistaa tilintarkastuskertomusten sisältö yhteisön alueella.

9 §. *Tilinpäätöstiedotteen sisältö ja julkistaminen*. Pykälässä säädettäisiin tilinpäätöstiedotteen julkistamisvelvollisuudesta, joka koskee osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin tai näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijaa. Säännös on kansallinen. Säännös korvaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 a §:n. Voimassa olevasta laista poiketen, tilinpäätöstiedote olisi julkistettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä, joka olisi sama määräaika kuin osavuosikatsauksessa tämän luvun 10 §:ssä. Tilinpäätöstiedotteen julkistamisen määräaika sidottaisiin tilikauden päättymiseen vastaavalla tavalla kuin 10 §:ssä osavuosikatsauksen julkistamisen määräaika sidotaan kyseisen katsauskauden päättymiseen. Tilinpäätöstiedotteessa on julkistettava tilinpäätöksen pääkohdat, jotka vaikuttavat arvopaperin arvoon vastaavasti kuin edellytetään osavuosikatsaukselta kyseiseltä katsauskaudelta. Tilinpäätös on tilinpäätöstiedotetta laajempi: Se tilintarkastetaan ja julkistetaan toimintakertomuksen ja tilintarkastuskertomuksen kanssa

viimeistään kolmea viikkoa ennen yhtiökokousta tämän luvun 5 §:n nojalla. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi velvollisuus julkistaa tilinpäätöstiedotteen julkistamisajankohta vastaavasti kuin osavuosikatsausta koskevassa 10 §:n 4 momentissa.

Pykälän *2 momentin* mukaan 11—13 §:n säännöksiä tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta julkistettavan osavuosikatsauksen sisällöstä sovelletaan vastaavasti tilinpäätöstiedotteeseen, mikä vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 a §:n 2 momenttia.

Osavuosikatsaus

10 §. *Osavuosikatsauksen julkistaminen*. Ehdotettu pykälä sisältäisi osavuosikatsauksen julkistamista koskevat velvollisuudet. Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevia arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:n 1 ja 3 momenttia siten muutettuna, että osakkeen liikkeeseenlaskijan tulisi laatia neljännesvuosikatsaus tai johdon osavuotinen selvitys myös silloin, kun tilikausi on tasan kuusi kuukautta, ei ainoastaan silloin, kun tilikausi on yli kuusi kuukautta, kuten voimassa olevassa laissa. Säännöksessä ehdotetaan edelleen pidettäväksi voimassa osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin tai näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijaa koskeva velvollisuus julkistaa osavuosikatsaus tilikauden kolmelta, kuudelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta. Avoimuusdirektiivin 5 artiklan 1 kohta edellyttää osakkeidenkin liikkeeseenlaskijalta ainoastaan vähintään puolivuotiskatsausta ja sekä tilikauden ensimmäisen ja toisen vuosipuoliskon aikana julkistettavaa johdon osavuotista selvitystä, josta säädetään avoimuusdirektiivin 6 artiklassa.

Osavuosikatsausten julkistaminen olisi edelleen ehdotetun lainkohdan mukaan pääsääntö. Vaatimuksen säilyttäminen edelleen lainsäädännössä on perusteltua osakesijoittajien riittävän tiedonsaannin varmistamiseksi. Muilla kuin osakkeiden ja niitä vastaavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoilla säilyisi *3 momentin* mukaan velvollisuus julkistaa osavuosikatsaus ainoastaan tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin liikkeeseenlaskijan oikeudesta päättää olla julkistamatta osavuosikatsausta kolmelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta. Päätös merkitsee, että sen on julkistettava lisäksi johdon osavuotiset selvitykset, josta säädetään 14 §:ssä. Säännös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:n 4 momenttia. Päätöksen tulee perustua yhtiön koon, toimialan tai muiden vastaavien olosuhteiden huomioon ottamiseen, sillä osavuosiraportointi on lähtökohtaisesti sijoittajien kannalta tarpeellista ja hyödyllistä. Tarkempia edellytyksiä päätökselle asetettaisiin uudella valtiovarainministeriön asetuksella. Mahdollisuus tuo joustavuutta muun muassa osavuosiraportoinnin aiheuttamien hallinnollisten kustannusten pienentämiseen, mikä on tärkeää erityisesti pienille yhtiöille.

Neljännesvuosikatsauksiin perustuva järjestelmä on ollut voimassa Suomessa vuodesta 1999 ja se on vakiintunut sijoittajien suosimaksi katsauskaudeksi. Säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevalla liikkeeseenlaskijalla on kuitenkin ollut oikeus yhtiön markkina-arvon ollessa VM:n tiedonantovelvollisuusasetuksen 4 §:n mukaan enintään 75 miljoonaa euroa ja muin asetuksessa säädetyin edellytyksin päättää julkistaa vain puolivuotiskatsaus. Valtiovarainministeriön uudessa asetuksessa mainittuja edellytyksiä olisivat yhtiön enintään 150 miljoonan euron markkina-arvo nykyisen 75 miljoonan euron sijasta muiden edellytysten pysyessä muuttumattomina. Edellytysten täyttämisen arvioinnin lähtökohtana on toisaalta riittävän tiedonsaannin turvaaminen sijoittajille ja toisaalta liikkeeseenlaskijoiden liiallisten kustannuksien välttäminen.

Pykälän 3 momentin mukaan muun kuin osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin tai näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijan on julkistettava osavuosikatsaus tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta. Velvollisuus julkistaa osavuosikatsaus ei lainkaan koskisi liikkeeseenlaskijaa, jonka arvopapereista kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla on vain velka-arvopapereita, joiden yksikkökohtainen nimellisarvo on vähintään 100 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa. Momentti perustuu

avoimuusdirektiivin 8 artiklan 1 kohtaan ja vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:n 2 momenttia.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 b §:ää vastaavasti siitä, että osavuosikatsaus tulisi julkistaa ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kahden kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä. Lisäksi momentin mukaan vaadittaisiin kuten nykyisin, että liikkeeseenlaskijan tulee julkistaa osavuosikatsauksen julkistamisajankohta heti, kun siitä on päätetty. Sama velvollisuus ehdotetaan lisättäväksi myös tilinpäätöstiedotetta koskevaan 9 §:ään. Säännöksen perusteella liikkeeseenlaskijan on ilmoitettava osavuosikatsauksen julkistamisajankohta yksilöimällä päivä, jolloin osavuosikatsaus julkistetaan. Helsingin Pörssin säännöt (NASDAQ OMX, Arvopaperipörssin säännöt 1.7.2010, kohta 3.3.12, Tapahtumakalenteri) edellyttävät pörssiyhtiöltä, että se julkaisee ennen tilikauden alkua tapahtumakalenterin, jossa ovat muiden muassa osavuosikatsausten ja mahdollisten johdon osavuotisten selvitysten julkistamispäivät. Mikäli yhtiön kalenterissa julkaisema aikataulu, esimerkiksi osavuosikatsauksen päivämäärä, muuttuu, muutos on luonnollisesti myös julkistettava.

11 §. *Osavuosikatsauksen sisältö ja rakenne*. Pykälässä säädettäisiin osavuosikatsauksen sisällön keskeiset periaatteet. Säännös vastaa voimassa olevia arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 a §:n 1—6 momentteja kuitenkin siten muutettuna, että osavuosikatsauksen selostusosassa ei enää vaadittaisi selostettavaksi liikkeeseenlaskijan todennäköistä kehitystä kuluvalla tilikaudella. Avoimuusdirektiivin 5 artiklan 3 kohta edellyttää, että liikkeeseenlaskijoiden, joiden tulee laatia konsolidoitu tilinpäätös, on laadittava puolivuosikatsauksensa kansainvälistä IFRS-standardia noudattaen. Direktiivi ei nimenomaisesti sääntele neljännesvuosikatsausten sisältöä. Avoimuusdirektiivi on pantu täytäntöön lailla (152/2007) siten, että kaikkien säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden on laadittava osavuosikatsauksensa kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen. Tämä vastaa kirjanpitolain 7 a luvun säännöksiä tilinpäätöksestä eikä sääntelyä tältä osin ehdoteta muutettavaksi.

Pykälän *1 momentti* sisältäisi vaatimuksen esittää tiedot johdonmukaisesti osavuosikatsauksissa säätämällä, että katsauksessa esitettävien tietojen on oltava vertailukelpoisia edellisen tilikauden vastaavan katsauskauden tietoihin. Jos liikkeeseenlaskija on muuttanut esittämiään tietoja, katsauksessa on käytävä ilmi, miten tieto ja tiedon esittämistapa ovat muuttuneet verrattuna aikaisempaan, esimerkiksi esittämällä uuden tiedon ja vanhan tiedon välinen ero tai esittämällä sekä vanha että uusi tieto rinnakkain. Momentissa edellytettäisiin lisäksi, että kun liikkeeseenlaskijan on laadittava konsernitilinpäätös, osavuosikatsaus on annettava konsernin tietoina. Tällöin osavuosikatsaus olisi annettava konsernin tietoina myös sellaisen tilikauden aikana, jolloin konsernisuhde syntyy. IAS 34 -standardin 14 kohdan mukaan osavuosikatsaus on laadittava konsernitasolla, jos yrityksen viimeisimmässä vuositilinpäätöksessä esitettiin.

Ehdotetussa *2 momentissa* säädettäisiin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 a §:n 3 momenttia vastaavasti osavuosikatsauksen selostusosasta, lukuun ottamatta edellä mainittua kuluvan tilikauden kehityksen arvioimista koskevaa lievennystä. Momentin toisessa virkkeessä oleva velvollisuus kuvata liikkeeseenlaskijan liiketoimintaan liittyvät merkittävät lähiajan riskit ja epävarmuustekijät olisi nyt yhdenmukainen avoimuusdirektiivin 5 artiklan 4 kohdan kanssa, joka koskee puolivuotiskatsaukseen sisältyvää osavuotista toimintakertomusta. Vaatimuksen lieventämistä on pidetty tarpeellisena sen vuoksi, että liikkeeseenlaskijalla on kuitenkin velvollisuus tulevaisuudennäkymien arviointiin ja arvioiden päivittämiseen 6 luvun 4 §:ssä säädetyn jatkuvan tiedonantovelvollisuuden nojalla. Komission ehdotuksessa avoimuusdirektiivin muuttamiseksi (KOM(2011) 683 lopullinen, julkaistu 25.10.2011) ehdotetaan neljännesvuosikatsausten julkaisemista koskevan vaatimuksen kumoamista direktiivistä sekä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle toimivaltaa antaa suosituksia osavuotisten katsausten sisällöistä.

Liikkeeseenlaskijan velvollisuus julkistaa arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavat tiedot ilman aiheetonta viivytystä riippumatta tilinpäätöstiedotteen tai osavuosikatsausten julkistamisajankohdista on, kuten voimassa olevassa laissa, olemassa ehdotetun 6 luvun 4 §:n nojalla. Nimenomaisen velvollisuuden poistaminen selostaa osavuosikatsauksessa todennäköistä kehitystä kuluvalla tilikaudella korostaa liikkeeseenlaskijan velvollisuutta arvioida todennäköisen kehityksen päivitystarvetta jatkuvasti. Liikkeeseenlaskija voi kuitenkin edelleen halutessaan esittää osavuosikatsauksessa kuluvaa tilikautta tai tätä pidempää ajanjaksoa koskevia arvioita sekä julkistaa niiden päivityksiä katsauksen yhteydessä, jos 6 luvun 4 §:n julkistamisedellytykset täyttyvät katsauksen julkistamisaikaan tai jos tiedot eivät ole olennaisia.

Tilinpäätökseen liitettävässä toimintakertomuksessa liikkeeseenlaskijan olisi, kuten voimassa olevassa laissa, edelleen selostettava näkymiään kuluvalla tilikaudella. Niiden sisältö määräytyy kirjanpitolainsäädännön mukaisesti. Yhtiö voi sen lisäksi tai myöhemmin esittää arvioita kehityksestään tilikaudella siten, että sijoittaja voi perustellusti pohjata niihin oman arvionsa arvopaperin arvosta. Jos tämä perusteltu arvio poikkeaa myöhemmästä yhtiön omasta arviosta olennaisesti, yhtiön on päivitettävä arvio kuluvan tilikauden näkymistä 6 luvun 4 §:n nojalla. Liikkeeseenlaskijan perustellun arvion saaminen kehityksestä kuluvalla tilikaudella sekä näkymien päivittäminen tilikauden aikana olennaisten muutosten perusteella on sijoittajien edun mukaista, edistää arvopaperin oikeaa ja perusteltua hinnoittelua ja pienentää markkinoiden väärinkäytön riskiä.

Avoimuusdirektiivin 5 artiklan 4 kohdassa mainittua lähipiirin kanssa tehtyjä liiketoimia koskevaa säännöstä ei ole tarpeen panna täytäntöön erikseen, sillä velvollisuus sisältyy myös IAS 34 standardiin ja nyt ehdotetussa 2 momentissa viitataan kirjanpitolainsäädäntöön.

Osavuosikatsauksen selostus- ja taulukko-osan tarkemmasta sisällöstä on tarkoitus edelleen säätää uudella valtiovarainministeriön asetuksella kuten voimassa olevan VM:n tiedonantovelvollisuusasetuksen 2 ja 3 §:ssä. IFRS-standardi (IAS 34) käsittelee osavuosikatsauksen sisältöä. Sen mukaan yhteisön saatetaan edellyttää esittävän tai se voi päättää esittää osavuosikatsauksessaan vähemmän informaatiota kuin vuositilinpäätöksessään informaation oikea-aikaisuuden ja kustannuskysymysten huomioon ottamiseksi ja aikaisemmin jo esitetyn informaation toistamisen välttämiseksi. Tässä standardissa määritellään osavuosikatsauksen vähimmäissisällöksi lyhennetyt tilinpäätöslaskelmat ja tietyt selventävät liitetiedot. Osavuosikatsaus on tarkoitettu päivittämään viimeisintä vuositilinpäätöskokonaisuutta. Näin ollen se keskittyy uusiin toimintoihin, tapahtumiin ja olosuhteisiin eikä toista aikaisemmin esitettyä informaatiota. IAS 34 -standardissa todetaan edelleen, että standardi ei rajoita liikkeeseenlaskijaa esittämästä enemmän tietoa kuin vuositilinpäätöksessä.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 a §:n 2 momentin mukaisesti siitä, että osavuosikatsauksen taulukko-osa on laadittava noudattaen kirjanpitolaissa tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja osavuosikatsauksista. Viimeisessä virkkeessä sallitaan suppea taulukko-osa osavuosikatsauksessa, joka laaditaan tilikauden kolmelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta. Kyseessä on kansallinen lievennys, sillä pääsääntö neljännesvuosittaisista osavuosikatsauksista 10 §:ssä on avoimuusdirektiiviä tiukempi. Uudella valtiovarainministeriön asetuksella on edelleen tarkoitus säätää suppean taulukko-osan tarkemmasta sisällöstä kuten voimassa olevan VM:n tiedonantovelvollisuusasetuksen 3 §:ssä.

12 §. *Osavuosikatsauksen tarkastus ja tilintarkastajan lausunnon julkistaminen*. Pykälässä säädettäisiin voimassaolevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 a §:n 7 momenttia vastaavasti velvollisuudesta julkistaa tieto siitä, onko osavuosikatsaus tilintarkastettu vai ei. Jos liikkeeseenlaskijan tilintarkastaja on tarkastanut osavuosikatsauksen, tilintarkastajan on ilmoitettava lausunnossaan, missä laajuudessa tarkastus on suoritettu ja jos katsausta ei ole tilintarkastettu, tästä on ilmoitettava osavuosikatsauksessa.

13 §. *Osavuosikatsaus pidennetyllä tilikaudella*. Pykälässä säädettäisiin osavuosikatsauksen laatimisvelvollisuudesta, jos liikkee-

seenlaskijan tilikautta on pidennetty. Säännös korvaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 d §:n soveltamisalaltaan siten supistettuna, että 2 momentissa tarkoitettu osavuosikatsauksen laatimisvelvollisuus vastaisi tarkemmin tämän luvun 10 §:ää. Jos osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin tai näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskija on pidentänyt tilikauttaan yli 15 kuukauden ja jos se on kyseessä olevalla tilikaudella julkistanut tilikauden kolmelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta osavuosikatsauksen, sen on julkistettava 10 §:n mukainen osavuosikatsaus myös tilikauden 15 ensimmäiseltä kuukaudelta. Momentti sallisi johdon osavuotisen selvityksen julkistamisen myös pidennetyltä tilikaudelta, jos liikkeeseenlaskija on aiemmin samalla tilikaudella toiminut näin.

Johdon osavuotinen selvitys

14 §. *Johdon osavuotisen selvityksen sisältö ja julkistaminen*. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 c §:n mukaisesti liikkeeseenlaskijan julkistettavasta johdon osavuotisesta selvityksestä, jos se ei julkista osavuosikatsauksia kolmelta ja yhdeksältä kuukaudelta tämän luvun 10 §:n 1 momentin pääsäännöstä poiketen. Niiden osakkeiden liikkeeseenlaskijoiden, jotka antavat vain puolivuotiskatsauksen, tulee antaa tilikaudelta sen lisäksi kaksi johdon osavuotista selvitystä. Säännös perustuu avoimuusdirektiivi 6 artiklan 1 kohtaan. Ehdotetun pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että momentissa tarkoitettu päätös sekä perusteet olisi julkistettava ennen tilikauden alkamista.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin johdon osavuotisen selvityksen julkistamisesta. Selvitys edellytettäisiin julkistettavaksi aikaisintaan kymmenen viikkoa asianomaisen puolivuotiskauden alkamisesta ja viimeistään kuusi viikkoa ennen tämän katsauspäättymistä. Liikkeeseenlaskijan tulisi ilmoittaa johdon osavuotisen selvityksen, vastaavasti kuin edellytettäisiin osavuosikatsauksesta, julkistamisajankohta heti, kun siitä on päätetty.

Pykälän *3 momentissa* edellytettäisiin, että johdon osavuotisessa selvityksessä on annettava yleiskuvaus liikkeeseenlaskijan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta sekä niiden kehityksestä katsauskaudella selvityksen julkistamisajankohtaan saakka. Lisäksi johdon osavuotisessa selvityksessä tulisi selostaa katsauskauden merkittäviä tapahtumia ja liiketoimia sekä niiden vaikutusta liikkeeseenlaskijan taloudelliseen asemaan. Johdon osavuotisessa selvityksessä ei edellytettäisi tietojen esittämistä numeerisesti. Jos liikkeeseenlaskijan on laadittava konsernitilinpäätös, johdon osavuotinen selvitys olisi pykälän 4 momentin mukaan annettava konsernin tietoina. Velvollisuus vastaisi osavuosikatsauksista 11 §:n 1 momentissa ehdotettua.

Pykälän *5 momentin* mukaan selvitys on nimettävä johdon osavuotiseksi selvitykseksi. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että johdon osavuotiset selvitykset erottuisivat liikkeeseenlaskijan muista tiedotteista sekä osavuosikatsauksista.

15 §. *Johdon osavuotinen selvitys pidennetyllä tilikaudella*. Pykälässä säädettäisiin johdon osavuotisen selvityksen antamisvelvollisuudesta, jos tämän luvun 2 §:n mukaisen arvopaperin liikkeeseenlaskija on pidentänyt tilikauttaan yli 15 kuukauden ja aiemmin julkistanut johdon osavuotisen selvityksen saman tilikauden ensimmäisen ja toisen puolivuotisjakson aikana. Säännös on uusi ja yhdenmukainen pidennetyn tilikauden osavuosikatsausta koskevan ehdotetun tämän luvun 13 §:n kanssa.

Muut säännökset

16 §. *Säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kieli*. Viittaussäännös 10 luvun 4 §:ään olisi uusi ja sen tarkoitus on selventää säänneltyjä tietoja koskevia kielivaatimuksia, jotka perustuvat avoimuusdirektiiviin. Voimassa olevassa laissa säännellyissä tiedoissa käytettävästä kielestä säädetään VM:n tiedonantovelvollisuusasetuksen 12 §:ssä, jonka sisältö ehdotetaan siirrettäväksi 10 luvun 4 §:ään.

17 §. *Asetuksenantovaltuus*. Pykälässä säädettäisiin valtiovarainministeriön valtuudesta antaa asetuksia tämän luvun säänneltyjä tietoja koskevista seikoista. Asetuksenantovaltuus vastaa asiasisällöltään ja laajuudeltaan voimassa olevan lain valtuuksia, kuten voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 lu-

vun 10 e ja 11 §:ää sekä 6 b §:ää. Tämän luvun säännöksiä koskevat valtuudet ehdotetaan kuitenkin lain selventämiseksi tiivistettäviksi yhteen pykälään luvun loppuun.

Kuten pykälän *1 kohdassa* ehdotetaan, asetuksella on edelleen tarpeen voida antaa tarkempia säännöksiä avoimuusdirektiivin täytäntöön panemiseksi. Pykälän *2 kohdan* mukaan asetus voidaan antaa tässä luvussa tarkoitetusta tiedonantovelvollisuudesta, kuten osavuosikatsauksen, johdon osavuotisen selvityksen, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä tilinpäätöstiedotteen sisällöstä ja julkistamisesta sekä niitä koskevista poikkeuksista. Kohta perustuu voimassa olevaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 e §:n 1 momentin ensimmäiseen virkkeeseen ja 2 momentin 1 kohtaan. Kohta korvaisi myös ostotarjousdirektiiviin perustuvan 2 luvun 6 b §:n, joka koskee toimintakertomuksessa annettavia tietoja seikoista, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan julkiseen ostotarjoukseen yhtiön arvopapereista.

Ehdotetun pykälän *3 kohta* liikkeeseenlaskijan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä toimintakertomuksessa annettavista tiedoista vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 e §:n 1 momentin toista virkettä ja perustuu tilinpäätösdirektiivien muutosdirektiiviin (2006/46/EY). Pykälän *4 kohdan* valtuus koskisi kolmannen maan säännöllistä tiedonantovelvollisuutta koskevan sääntelyn vastaavuutta. Kohta korvaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 11 §:n 3 momentin viimeisen virkkeen ja perustuu avoimuusdirektiivin 23 artiklan 1 kohtaan. Voimassa olevan VM:n tiedonantovelvollisuusasetuksen 13 §:ssä on säännökset kolmansien maiden sääntelyn vastaavuuden arvioinnista sekä Finanssivalvonnan poikkeuslupavaltuudesta. Arvioinnin edellytyksistä on edelleen tarpeen säätää asetuksella.

Asetus ehdotetaan kumottavaksi ja annettavaksi tilalle uusi asetus, johon sisältyisivät voimassa olevan asetuksen säännökset.

18 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus ja oikeus myöntää poikkeuksia*. Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä toimintakertomuksen tiedoista, joista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella. Säännös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 e §:n 3 momenttia kuitenkin siten muutettuna, että Finanssivalvonnan määräysten antamisen yhteydessä laissa ei enää mainittaisi kirjanpitolautakuntaa erikseen. Antaessaan määräyksiä Finanssivalvonta kuulee laajasti eri tahoja, myös kirjanpitolautakuntaa.

Säännöksen *2 momentin* ensimmäinen virke Finanssivalvonnan poikkeuksen myöntämistä koskevista valtuuksista vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 11 §:n 3 momenttia. Finanssivalvonta voi myöntää poikkeuksia tämän luvun mukaisesta säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta, jos poikkeus ei vaaranna sijoittajien asemaa eikä se ole tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä tai esitettä koskevien Euroopan unionin säännösten vastainen. Lisäksi Finanssivalvonta voi myöntää liikkeeseenlaskijalle, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, oikeuden julkistaa tämän luvun mukaisia tietoja kotivaltionsa lainsäädännön mukaisesti, jos sääntelyn katsotaan vastaavan Suomen lainsäädännön vaatimuksia vastaaviksi.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi välittömästi ilmoitettava poikkeuslupahakemuksesta ja antamastaan päätöksestä asianomaiselle säännellyn markkinan ylläpitäjälle. Säännös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 11 §:n 4 momenttia.

8 luku Muu tiedonantovelvollisuus

1 §. *Soveltamisala*. Pykälässä säädettäisiin luvun soveltamisalasta. Luvun 2 ja 3 § ovat kansallista sääntelyä. Niitä ehdotetaan sovellettaviksi yhdenmukaisesti markkinoiden väärinkäyttödirektiivin soveltamisalan kanssa samoihin liikkeeseenlaskijoihin kuin 6 luvun sääntelyä, joka lukuun ottamatta 6 luvun 9 §:ää perustuu tähän direktiiviin. Säännöksillä on sama tarkoitus kuin markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla annetulla komission takaisinostoasetuksella, jota sovelletaan asetuksessa määriteltyihin takaisinostoohjelmiin. Myös 7 §:n soveltamisalaksi ehdotetaan samaa, sillä säännös perustuu markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 9 artiklan 1 kohtaan. Säännökset koskisivat paitsi pörssiyhtiöitä, myös muuta liikkeeseenlaskijaa,

jonka arvopaperit ovat Suomessa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena, vaikka liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka ei olisi Suomessa.

Tämän luvun 4 ja 6 § perustuvat avoimuusdirektiiviin, joka perustuu kotivaltiosääntelyyn tai yhtiön valintaan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotipaikasta. Tämän luvun 5 § perustuu osakkeenomistajien oikeudet -direktiiviin, joka perustuu yhtiöoikeudellisen kotipaikan mukaiseen sääntelyyn. Tämän luvun 8 §:n säännös on kansallinen. Sen soveltamisalaksi ehdotetaan samaa kuin 5 §:n soveltamisalaksi eli suomalaiset yhtiöt, joiden osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla.

2 §. *Omilla osakkeilla tehtyjen kauppojen ilmoittaminen*. Pykälässä säädetään liikkeeseenlaskijan velvollisuudesta ilmoittaa omilla osakkeillaan tekemänsä kaupat sille säännellylle markkinalle, jossa osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena ja jossa kaupat on toteutettu. Ehdotettu pykälä vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 a §:n 1 ja 2 momenttia kuitenkin siten, että ehdotetun pykälän mukaan riittäisi, että ilmoitukset tehdään viimeistään ennen seuraavan kaupankäyntipäivän alkua. Tällä hetkellä voimassa oleviin pörssin sääntöihin sisältyvät liikkeeseenlaskijan noudatettavat säännöt liikkeeseenlaskijan tai tämän valtuuttaman tehtävistä ilmoituksista. Niiden mukaan vähintään 10 prosenttia hankintapäätöksen käsittämästä osakkeiden enimmäismäärästä on ilmoitettava pörssille heti ja pienemmät kaupat koottuina yhteen ennen seuraavan kaupankäyntipäivän alkua. Ilmoitusten sisältöä ei enää säänneltäisi laissa.

Finanssivalvonnalla on 10 §:n 1 momentin mukaan, kuten voimassa olevassa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 a §:n 3 momentissa, oikeus antaa tarkempia määräyksiä liikkeeseenlaskijan tehtävistä ilmoituksista pörssille ja pörssin velvollisuudesta julkistaa sille toimitetut tiedot, jotta riittävä markkinainformaatio turvataan.

Pykälän *2 momentti* perustuu avoimuusdirektiivin 14 artiklaan ja sisältää viittauksen huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoittamista koskevaan 9 lukuun.

3 §. *Omilla osakkeilla tehtyjä kauppoja koskevien ilmoitusten julkistaminen*. Pykälässä säädettäisiin pörssin velvollisuudesta julkistaa edellä 2 §:n mukaan sille ilmoitetut seikat. Säännös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 a §:n 3 momenttia. Finanssivalvonnalla on 10 §:n 1 momentin mukaan, kuten voimassa olevassa laissa, oikeus antaa tarkempia määräyksiä tietojen julkistamisesta, jotta turvataan riittävä markkinainformaatio.

4 §. *Yhtiökokouksessa käytettävä valtakirjamalli ja joukkovelkakirjanhaltijoiden kokous*. Pykälä sisältää kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla olevan joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskijaa ja toisaalta osakkeiden liikkeeseenlaskijaa koskevan tiedonantovelvollisuuden velkakirjanhaltijan ja vastaavasti osakkeenomistajan oikeuksien käyttämisen edistämiseksi. Säännös vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 d §:ää ja perustuu avoimuusdirektiivin 18 artiklan 2 kohtaan.

5 §. *Yhtiökokouskutsun julkistaminen*. Pykälä sisältää osakkeen liikkeeseenlaskijaa koskevan velvollisuuden julkistaa kokouskutsu osakkeenomistajan oikeuksien käyttämisen edistämiseksi. Säännös vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 e §:ää ja perustuu osakkeenomistajien oikeudet -direktiivin 5 artiklan 2 kohtaan.

6 §. *Osakkeiden kokonaismäärän ja äänimäärän julkistaminen*. Pykälä sisältää velvollisuuden julkistaa osakekannan kokonaismäärää ja osakkeiden tuottamia äänimääriä koskevat muutokset viimeistään sen kuukauden lopussa, jona määrät ovat muuttuneet. Säännös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 §:n 2 momenttia ja perustuu avoimuusdirektiivin 15 artiklaan. Pörssin sääntöjen mukaan liikkeeseenlaskijan on julkistettava nämä muutokset viipymättä niiden tultua merkityksi kaupparekisteriin. Tämän lain 9 luvun mukaiset ilmoitukset huomattavista omistus- ja ääniosuuksista perustuvat näihin liikkeeseenlaskijan julkistamiin tietoihin.

7 §. *Tiedottaminen hakemuksesta arvopaperin ottamiseksi kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle*. Pykälä sisältää liikkeeseenlaskijan erityisen velvollisuuden julkistaa listautumishakemus arvopaperin ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi säännel-

lylle markkinalle sekä pörssin velvollisuudesta julkistaa hakemuksen saapuminen, jos liikkeeseenlaskija ei ole sitä julkistanut. Säännös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 7 b §:ää, on yhdenmukainen 6 luvun 4 §:n 2 momentin kanssa ja perustuu markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 9 artiklan 1 kohtaan.

8 §. *Liikkeeseenlaskijan oikeus saada tietoja osakkaistaan*. Pykälässä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta ehdotetussa laissa tarkoitetun hallintarekisteröinnin hoitajan ja arvopaperitileistä ehdotetussa laissa tarkoitetun säilyttäjän velvollisuudesta antaa tietoja liikkeeseenlaskijalle tämän osakkaista. Annettavia tietoja ovat esimerkiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta ehdotetun lain 8 luvun 1 §:ssä tarkoitetut tiedot. Säännös koskee vain oman pääoman ehtoisia arvopapereita, koska liikkeeseenlaskijalla ei ole arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta ehdotetun lain 8 luvun 1 §:n nojalla oikeutta saada tietoa muista arvopapereista.

Kyseessä on uusi kansallinen säännös. Sen tarkoituksena on tukea liikkeeseenlaskijalle muualla lainsäädännössä asetettuja tietojenantovelvollisuuksia. Esimerkiksi veroviranomaiset saattavat tarvita vertailutietoja oikean verotuspäätöksen toteuttamiseksi. Rajoitetusti verovelvollisten verotuksen toimittamisessa on havaittu käytännön ongelmia, joihin ehdotettu säännös saattaa olla osaratkaisuna. Finanssivalvonta saattaa tarvita tietoja rahoitusmarkkinoiden valvontatehtävien suorittamiseksi ja ulosottoviranomaiset ulosottoperusteen taikka takavarikon tai muun turvaamistoimenpiteen toimeenpanemiseksi. Myös liikkeeseenlaskijat saattavat kerätä tai tarvita tietoja osakkaistaan.

Liikkeeseenlaskijalla ei kuitenkaan ole saatavissa ajantasaisia osakasluetteloja ulkomaisista osakkeenomistajistaan, jotka säilyttävät osakkeita hallintarekisterissä. Säännöksen nojalla liikkeeseenlaskijalla on oikeus saada osakkeenomistajiaan koskevat tiedot niiltä yhteisöiltä, jotka esimerkiksi välittävät osakkeenomistajille yhtiön osingon, ja joilla on tosiasiallisesti näitä koskevat tiedot osingonmaksuhetkellä.

Euroopan Keskuspankin Target2-Securities -hankkeen yhteydessä on valmisteltu komission asiantuntijaryhmässä osakkeenomistajien läpinäkyvyyden lisäämistä Euroopan unionissa. Asiantuntijaryhmän tavoitteena on ollut lisätä arvopaperikeskusten ylläpitämien arvo-osuustilien rajat ylittävää läpinäkyvyyttä ja toissijaisesti myös ensimmäistä tilirakennetasoa ulommas jopa arvopaperin lopulliseen omistajaan saakka. Target2-Securities -hanke voisi teknisesti tukea tällaista osakkeenomistajien läpinäkyvyyttä.

Asiantuntijaryhmä on pitänyt tarpeellisena lisätä tietojen välityksen ja menetelmien standardointia sekä oikeudellista yhtenäistämistä. Viimeksi mainitussa kysymyksessä ryhmä on pitänyt mahdollisena velvoittaa osakkeenomistaja ilmoittamaan henkilöllisyytensä liikkeeseenlaskijalle, säilyttäjät ilmoittamaan asiakkaidensa henkilöllisyyden liikkeeseenlaskijalle sekä asettaa kansallisille osakkeenomistajien tunnistamiselle yhteiseurooppalaiset vähimmäisvaatimukset.

Target2-Securities -hankkeen yhteydessä tehdyt selvitykset osoittavat, että osakkeenomistajien henkilöllisyyttä koskevien tietojen saaminen vaihtelee suuresti jäsenvaltioittain eikä yhteiseurooppalaista sääntelyä ole. Tästä syystä suomalaisten liikkeeseenlaskijoiden tosiasialliset mahdollisuudet saada tietoa tehokkaasti ulkomaisista osakkeenomistajistaan ovat vielä rajalliset.

9 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus*. Pykälän sisältämä Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus vastaa asiasisällöltään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 a §:n 1 ja 3 momenttia.

9 luku Huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoitusvelvollisuus

1 §. *Soveltamisala*. Pykälä sisältää uuden informatiivisen säännöksen luvun soveltamisalasta, joka perustuu avoimuusdirektiiviin. Luvussa säännellään huomattavien omistus- ja ääniosuuksista ilmoittamista säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskijassa eli niin sanottua liputusvelvollisuutta ja liputusilmoitusten julkistamista. Säännöksen 2 momentin toisessa virkkeessä viitataan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden koti-

valtion määräytymiseen 7 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan.

2 §. *Soveltamisalan rajaus*. Pykälän *1 momentissa* säädetään Euroopan keskuspankkijärjestelmään (EKPJ) kuuluvia kansallisia keskuspankkeja koskevasta soveltamisalan rajauksesta. Se vastaa valtiovarainministeriön liputusvelvollisuudesta ja omistusosuuksien ilmoittamisen ja julkistamisen yhteydessä annettavista tiedoista annetun asetuksen (154/2007,) jäljempänä *VM:n liputusasetus* 2 §:n 1 momenttia ja perustuu avoimuusdirektiivin 11 artiklan 1 ja 2 kohtaan. Direktiivin perustelukohdan 19 mukaan direktiivin 9 artiklan ja 10 c artiklojen jättäminen soveltamatta edellyttää, että keskuspankki hankkii tai luovuttaa kyseessä olevat omistusosuudet hoitaessaan rahaviranomaisen tehtäviä ja ettei kyseisiin osakkeisiin liittyviä äänioikeuksia käytetä. Lisäksi direktiivin 11 artiklassa mainitaan tarkoitettavan omistusosuuksia, jotka keskuspankit hankkivat tai luovuttavat rahapoliittisiin tarkoituksiin myönnetyn pantti- tai takaisinostosopimuksen tai vastaavan likviditeettiä lisäävän sopimuksen mukaisesti tai maksujärjestelmän puitteissa, joihin kuuluu muun muassa TARGET-maksujärjestelmä.

Pykälän *2 momentin* mukaan luvun säännöksiä sovelletaan suljetun yhteissijoitusyrityksen liikkeeseen laskemiin osuuksiin eli säännösten ulkopuolelle rajataan suomalaiset sijoitusrahastot ja muut avoimen yhteissijoitusyrityksen osuudet kohdeyhtiöinä. Säännös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 b §:n 1 momenttia ja perustuu avoimuusdirektiivin 1 artiklan 2 kohtaan. Rahastot ovat liputusvelvollisia, jos ne itse hankkivat sijoittajina kohdeyhtiön osakkeita tai ääniosuuksia.

3 §. *Kohdeyhtiö*. Pykälä on uusi määritelmäsäännös. Määritelmä erottaa selvästi ilmoitusvelvollisen luonnollisen tai oikeushenkilön tämän luvun tarkoittamasta kohdeyhtiöstä. Vastaava määritelmä sisältyy myös julkisia ostotarjouksia koskevaan 11 lukuun.

4 §. *Osakkeenomistajaan rinnastettava henkilö*. Pykälässä määritellään liputusvelvollisuuden henkilöllistä ulottuvuutta. Pykälän *1 momentissa* todetaan, että liputusvelvollisia ovat osakkeenomistajan lisäksi *2 momentissa* luetellut muutkin tahot. Tämän vuoksi seikkaa ei tarvitse todeta erikseen tämän luvun myöhemmissä säännöksissä, joissa mainitaan ainoastaan 'osakkeenomistaja'. Lainkohdan 1 momentissa todetaan, keitä ovat tässä luvussa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden kannalta osakkeenomistajiin rinnastettavia henkilöitä. Osakkeenomistaja ja osakkeenomistajaan rinnastettava henkilö voi olla luonnollinen tai oikeushenkilö. Momentissa viitataan 5 ja 6 §:ään, joissa säädetään ilmoitusvelvollisuudesta omistus- ja ääniosuuksien sekä muiden järjestelyjen kuin osakeomistuksen perusteella, ja 7 §:ään, jossa säädetään osuuksien yhteen laskemisesta ilmoitusvelvollisen osuuteen. Momentissa tarkoitetulla määräysvallan käyttämisellä tarkoitetaan samaa kuin 2 luvun 4 §:ssä.

5 §. *Omistus- ja ääniosuutta koskeva ilmoitusvelvollisuus*. Pykälä sisältää huomattavan omistus- ja ääniosuuden ilmoittamista eli liputusilmoituksen tekemistä koskevan perussäännöksen sekä ilmoitusvelvollisuuden laukaisevia osuuksia koskevat raja-arvot eli niin kutsutut liputusrajat. Säännös vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä ja perustuu avoimuusdirektiivin 9 artiklan 1 kohtaan kuitenkin siten laajennettuna ja muutettuna, että uudeksi rajaarvoksi ehdotetaan lisättäväksi 90 prosentin osuus. 90 prosentin osuuden saavuttaminen on osakeyhtiölain mukaan ilmoitettava kaupparekisteriin, joten liputusvelvollisuuden kautta tieto tulisi myös markkinoille. Laissa ehdotetaan myös säilytettäväksi voimassa olevan lain mukaisesti velvollisuus ilmoittaa sekä ääni- että omistusosuudet, kun avoimuusdirektiivi edellyttää vain ääniosuuksien ilmoittamista. Äänimäärää laskettaessa ei oteta huomioon lakiin tai yhtiöjärjestykseen mahdollisesti perustuvia äänestysrajoituksia.

Lainkohtaan on voimassa olevasta laista poiketen vaihdettu murtolukujen tilalle prosenttiluvut direktiivin mukaisesti, lukuun ottamatta yhden ja kahden kolmasosan rajaarvoja, jotka ovat murtolukuina yhtenäiset osakeyhtiölain määräenemmistösäännösten kanssa.

Lainkohdan *2 momentissa* säädettäisiin ilmoitusvelvollisuudesta, joka perustuu sopimuksiin ja muihin järjestelyihin, joissa ilmoitusvelvollinen on osapuolena. Momentti vas-

taa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n 1 momentin kolmatta virkettä eikä sitä ehdoteta nyt muutettavaksi. Kansallinen säännös on direktiivin 13 artiklan 1 kohtaan verrattuna laajempi seuraavilla tavoilla: Direktiivin mainittu säännös velvoittaa ilmoittamaan (i) vain osakkeiden hankkimiseen oikeuttavat sopimukset, ei luovuttamiseen johtavia, ja (ii) vain rahoitusvälineet, joihin liittyy oikeus tai velvollisuus hankkia jo liikkeessä olevia, äänioikeudellisia osakkeita, ei myöhemmin liikkeeseen laskettavia osakkeita. Komissio on julkistanut marraskuussa 2011 ehdotuksen avoimuusdirektiivin uudelleentarkastelusta. Ehdotuksen toteutuminen merkitsisi, että tässä luvussa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus koskisi nykyiseen direktiiviin verrattuna muitakin rahoitusvälineitä kuin ääniosuuden tuottavia omistuksia.

6 §. *Ääniosuutta koskeva ilmoitusvelvollisuus*. Pykälässä säädettäisiin äänioikeusjärjestelyistä, jotka synnyttävät liputusvelvollisuuden. Lainkohdan *1 momentti* korvaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n 2 momentin viittauksen ”muuhun omistusosuuteen, jonka käytöstä osakkeenomistaja voi yksin tai yhdessä kolmannen kanssa päättää tekemänsä sopimuksen nojalla tai muutoin” ja VM:n liputusasetuksen 4 §:n esimerkkiluettelon. Momentti perustuu avoimuusdirektiivin 10 artiklaan ja poikkeaa mainitusta VM:n liputusasetuksen 4 §:stä siten, että vaikka ehdotettu momentti sisältää edelleen asiasisällöltään vastaavan esimerkkiluettelon: direktiivin 10 artiklan alakohdat toistettaisiin pykälässä lukuun ottamatta 10 artiklan e alakohtaa, joka koskee määräysvaltaa käyttävän yhteisön käyttäytymistä. Määräysvaltaa käyttävä yhteisö rinnastetaan edellä 4 §:n 2 momentissa osakkeenomistajaan.

7 §. *Omistus- ja ääniosuuden laskeminen*. Pykälässä säädettäisiin osakkeenomistajan ja häneen rinnastettavan henkilön ilmoitettavaan osuuteen mukaan laskettavista lähipiirin osuuksista. Pykälän *1* ja *2 kohdat* sääntelisivät voimassa olevan lain mukaisesti, että ilmoitusvelvollisen osakkeenomistajan osuuteen on laskettava yhteen osuudet sen määräysvallassa olevassa yhteisössä ja säätiössä sekä yhteisön ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesäätöissä ja eläkekassassa. Koska eläkesäätiö ja -kassa eivät sisälly määräysvallassa olevan yhteisön määritelmään, nimenomainen maininta eläkesäätiöstä ja -kassasta ehdotetaan säilytettäväksi laissa. Säännös vastaa voimassa olevaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n 3 momentin virkkeen alkuosaa. Säännös on kansallinen säännös, mutta asiasisällöltään yhdenmukainen avoimuusdirektiivin kanssa. Määräysvallassa oleva yhteisö on määritelty 2 luvun 4 §:ssä.

Voimassa olevat, VM:n liputusasetuksen 2 §:n 4 ja 5 momenttien mukaiset ja avoimuusdirektiivin 12 artiklan 4 ja 5 kohtaan perustuvat säännökset omaisuudenhoito- ja rahastoyhtiöiden omistusten yhteen laskemisesta ehdotetaan säänneltäviksi edelleen valtiovarainministeriön asetuksessa. Voimassa oleva VM:n liputusasetus on tarkoitus kumota sekä antaa uusi asetus, johon sisältyisivät voimassa olevan asetuksen säännökset, joita ei ehdoteta siirrettäviksi lakiin.

8 §. *Poikkeukset ilmoitusvelvollisuudesta*. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti poikkeuksista tämän luvun mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta. Lain selvyyden lisäämiseksi ehdotetaan poikkeuksia koskevien säännösten siirtämistä VM:n liputusasetuksesta lakiin. Pykälän *1 kohta* vastaa asetuksen 2 §:n 2 momenttia. Kohta perustuu avoimuusdirektiivin 9 artiklan 4 kohtaan. Pykälän *2 kohta* vastaa VM:n liputusasetuksen 2 §:n 3 momenttia ja 3 §:n 1 momenttia. Kohta perustuu avoimuusdirektiivin 9 artiklan 5 kohtaan sekä avoimuusdirektiivin täytäntöönpanodirektiivin 6 artiklaan.

Pykälän *3 kohta* on uusi ja sisältäisi direktiivin 9 artiklan 6 kohdan mukaisen jäsenvaltiolle annetun option, jota ei pantu täytäntöön lailla (152/2007). Kohdan mukaan luottolaitoksen ja sijoituspalvelun tarjoajan ei ole tehtävä liputusilmoitusta kaupankäyntisalkussa olevista omistus- ja ääniosuuksista lainkohdassa säädetyin edellytyksin. Kohdan täytäntöönpano keventää luottolaitoksen ja sijoituspalvelun tarjoajan hallinnollista taakkaa ja vähentää markkinoille annettuja liputusilmoituksia tilanteissa, joissa äänivaltaa ei käytetä.

9 §. *Liputusilmoituksen tekeminen*. Pykälässä säädettäisiin osakkeenomistajan lipu-

tusilmoituksen tekemisestä kohdeyhtiölle. Säännös korvaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n 3 momentin ensimmäisen virkkeen. Säännös muuttuisi siten, että liputusilmoituksen tekemiselle säädettäisiin lisäksi määräaika kuitenkin viimeistään seuraavana kaupankäyntipäivänä, mitä voimassa olevassa säännöksessä ei ole. Muutos täsmentäisi ja selventäisi säännöstä sekä valvontaviranomaisen että liputusvelvollisen kannalta. Pykälän *1 momentti* perustuu avoimuusdirektiivin 9 artiklan 2 kohtaan ja ilmoituksen tekemisen määräajan osalta 12 artiklan 2 kohtaan. Viimeksi mainittu direktiivin kohta edellyttää jäsenvaltion säätävän vähintään, että osakkeenomistajan on tehtävä ilmoitus mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään neljän kaupankäyntipäivän kuluessa.

Pykälän 1 momentissa muutetaan voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n 3 momentin ensimmäistä virkettä avoimuusdirektiivin 12 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan mukaiseksi täsmentämällä, milloin osakkeenomistajan liputusvelvollisuus syntyy. Lisäksi momenttiin lisättäisiin komission direktiivin (2007/14/EY) 9 artiklan mukainen tulkintasääntö siitä, milloin liputusvelvollisen tahon on katsottava saaneen tiedon liputusvelvollisuuden laukaisevasta liiketoimesta.

Pykälään ehdotetut muutokset täsmentäisivät myös voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n 3 momentin toista lausetta, joka koskee myöhemmin toteutuvia oikeustoimia. Direktiivin mukaan liputusilmoitus on tehtävä myöhemmin toteutuvista sopimuksista niiden laatimishetken mukaan, ei sen mukaan, milloin oikeustoimi toteutuu. Esimerkkinä tällaisesta ovat osakkeiden myöhempää hankintaa tai luovuttamista koskevista sopimukset. Perusedellytys ilmoitusvelvollisen oikeustointa koskevasta tietoisuudesta koskee kaikkia osuuden muutostilanteita.

Lainkohdan *2 momentti* vastaa voimassaolevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n 1 momentin viimeistä virkettä ja perustuu avoimuusdirektiivin 12 artiklan 3 kohtaan. Esimerkiksi konsernin emoyhtiö voi täyttää ilmoitusvelvollisuuden, jolloin tytäryhtiön ei enää tarvitse tehdä liputusilmoitusta samasta asiasta.

Pykälän *3 momentin* säännös on uusi, mutta se perustuu avoimuusdirektiivin 9 artiklan 2 kohtaan ja 15 artiklaan. Momentin mukaan kohdeyhtiön 8 luvun 6 §:n mukaan julkistamien tietojen osakkeiden ja äänien kokonaismääristä tulee olla perustana liputusilmoitukselle. Direktiivin 12 artiklan 2 kohdan mukaan liputusvelvollisuus syntyy ilmoitusvelvolliselle osakkeenomistajalle myös liikkeeseenlaskijan 8 luvun 6 §:n nojalla julkistamien osakemäärätietojen muuttumisen johdosta. Omistus- ja ääniosuuksien laskemisesta ehdotetaan annettaviksi edelleen tarkempia säännöksiä uudella valtiovarainministeriön asetuksella.

10 §. *Kohdeyhtiön julkistamisvelvollisuus*. Pykälän *1 momentti* vastaa asiasisällöltään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä ja perustuu avoimuusdirektiivin 12 artiklan 6 kohtaan. Direktiivin kohta edellyttää jäsenvaltion säätävän vähintään, että kohdeyhtiö julkistaa liputusilmoituksen saatuaan ilmoituksen (englanniksi *upon receipt*), kuitenkin viimeistään kolme kaupankäyntipäivää sen jälkeen. Säännöstä ei ole tarpeen tiukentaa nykyisestä. Liputusilmoitukset voivat saapua kohdeyhtiölle ulkomailta aikaeron takia illalla tai viikonloppuna. Kohdeyhtiöllä voi myös olla ennen liputusilmoituksen julkistamista aihetta tarkistaa tai pyytää täydentämään puutteellisena saapunutta liputusilmoitusta. Nämä seikat voivat hidastaa liputusilmoituksen julkistamista. Kohdeyhtiön on kuitenkin järjestettävä liputusilmoitusten vastaanottaminen selkeällä tavalla ja pyrittävä tekemään saapuneita ilmoituksia koskevat mahdolliset tarkistukset, kuten nykyisin, mahdollisimman joutuisasti, koska liputusilmoituksen sisältävillä tiedoilla voi olla vaikutusta osakkeen arvoon.

Kohdeyhtiön on julkistettava kaikki ilmoituksessa olevat tiedot. Säännös perustuu avoimuusdirektiivin 12 artiklan 2 kohtaan. Uudella valtiovarainministeriön asetuksella on edelleen tarkoitus antaa tarpeelliset tarkemmat säännökset julkistamisesta.

Pykälän *2 momentti* sisältää VM:n liputusasetuksen 6 §:n 3 momentin säännöksen, joka ehdotetaan siirrettäväksi puheena olevaan pykälään. Sen mukaan julkistamisvelvollisuutta ei ole tapauksissa, joissa kellään

ei ole liputusvelvollisuuttakaan tämän luvun 8 §:n nojalla.

Pykälän *3 momentti* on uusi ja perustuu avoimuusdirektiivin 14 artiklaan. Sitä ei pantu täytäntöön lailla (152/2007). Direktiivi edellyttää jäsenvaltion säätävän vähintään, että julkistaminen tapahtuu viimeistään neljäntenä kaupankäyntipäivänä hankinnasta tai luovutuksesta. Viittaus kohdeyhtiön omaan liputusvelvollisuuteen omista osakkeista sisältyy myös 8 luvun 2 §:n 2 momenttiin. Säännöksessä ehdotetaan kohdeyhtiöltä tässä tilanteessa vähintään vastaavaa ripeyttä kuin silloin, kun se saa liputusilmoituksen muulta osakkeenomistajalta. Velvollisuutta ilman aiheetonta viivytystä on kuitenkin tulkittava erilaista mittapuuta käyttäen: kohdeyhtiön voidaan edellyttää olevan perillä omia osakkeita koskevista oikeustoimistaan ajantasaisesti, kun taas muiden osakkeenomistajien oikeustoimia koskevassa julkistamisessa se on riippuvainen saapuneista ilmoituksista.

11 §. *Liputusilmoituksessa sekä sen julkistamisessa käytettävä kieli*. Liputusilmoituksissa käytettävää kieltä koskeva momentti ehdotetaan siirrettäväksi puheena olevaan pykälään muuttumattomana VM:n liputusasetuksen 5 §:n 4 momentista. Siirto lisää liputussääntelyn selkeyttä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kohdeyhtiön julkistamisessa käytettävästä kielestä viittaamalla 10 luvun 4 §:n 1—3 momentteihin. Liputusilmoituksen julkistaminen kuuluu lain 10 luvun tarkoittamiin säänneltyihin tietoihin, joissa on noudatettava avoimuusdirektiiviin perustuvia säännöksiä. Säännökset vastaavat VM:n liputusasetuksen 7 §:ää.

12 §. *Asetuksenantovaltuus*. Pykälässä säädettäisiin valtiovarainministeriön valtuudesta antaa asetuksia. Asetuksella on edelleen tarpeen voida antaa tarkempia säännöksiä liputusvelvollisuudesta, kuten voimassa olevassa laissa, avoimuusdirektiivin täytäntöön panemiseksi sekä direktiivin soveltamisalan ulkopuolella, kansallisen sääntelyvallan puitteissa. Säännös vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 e §:ää ja 11 §:ää. Voimassa oleva VM:n liputusasetus on tarkoitus kumota sekä antaa uusi asetus, johon sisältyisivät voimassa olevan asetuksen säännökset siltä osin, kuin niitä ei ehdoteta siirrettäviksi lakiin.

13 §. *Finanssivalvonnan oikeus myöntää poikkeuksia*. Pykälän sisältämät poikkeuslupavaltuudet Finanssivalvonnalle vastaavat voimassa olevien arvopaperimarkkinalain 2 luvun 11 §:n 2 ja 3 momenttia. Asiasisällöltään vastaava poikkeuslupavaltuus on sisältynyt jo alkuperäiseen arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 §:ään myöhemmin liputus- ja avoimuusdirektiivien täytäntöönpanon yhteydessä muokattuina.

10 luku Säänneltyjen tietojen jakelu ja saatavilla pito

1 §. *Soveltamisala*. Pykälä sisältäisi uuden informatiivisen säännöksen luvun säännösten soveltamisalasta. Tämän luvun sääntely perustuu avoimuusdirektiivin kotivaltiosääntelyyn lukuun ottamatta 1 momentissa mainittua poikkeusta, jossa pörssiyhtiön on noudatettava muuta kuin Suomen lakia sekä vastaavasti 2 momentissa mainittua käänteistä tilannetta, jossa arvopaperit ovat hakemuksesta kaupankäynnin kohteena ainoastaan pörssissä eli säännöllisellä markkinalla Suomessa.

2 §. *Säännellyt tiedot*. Määritelmä on uusi ja perustuu avoimuusdirektiivin 2 artiklan 1 kohtaan. Pykälä vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 c §:n 1 momentin luetteloa julkistettavista ja sijoittajien saatavilla pidettävistä tiedoista, kuitenkin siten, että määritelmän ehdotetaan kattavan myös jatkuvan tiedonantovelvollisuuden (6 luku), muun tiedonantovelvollisuuden (8 luku) sekä liputusilmoituksista johtuvan kohdeyhtiön julkistamisvelvollisuuden (9 luku) perusteella annettavat tiedot avoimuusdirektiivin mukaisesti ja ostotarjouksiin liittyvän julkistamisvelvollisuuden (11 luku). Määritelmällä lisätään lain selkeyttä, kun julkistamiseen ja tietojen pitämiseen saatavilla voidaan säännöksissä viitata lyhyesti.

3 §. *Säänneltyjen tietojen jakelu ja toimittaminen tiedotevarastoon*. Pykälän *1 momentti* sisältää liikkeeseenlaskijaa koskevan yleisen velvollisuuden pyrkiä menettelytapoihin, joilla turvataan säänneltyjen tietojen jakelu ja toimittaminen sijoittajien saataville tasapuolisesti ja nopeasti. Pykälän ensimmäinen virke perustuu avoimuusdirektiivin 21 artiklan 1 kohtaan. Direktiivin kohta edel-

lyttää, että liikkeeseenlaskija käyttää tiedotuskanavaa, jonka voidaan kohtuudella olettaa levittävän tiedot tehokkaasti koko Euroopan unionin alueella. Liikkeeseenlaskijan ei ole käytettävä mitään määrättyä tiedotusvälinettä, mutta tiedotuskanavaa valittaessa liikkeeseenlaskijan tulisi kiinnittää huomiota muun muassa arvopaperin omistuksen jakautumiseen ja levinneisyyteen yhteisön alueella.

Säännöksen 1 momentin toinen virke ja 2 momentti vastaavat asiasisällöltään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 c §:ää. Avoimuusdirektiivin 21 artiklan 2 kohta velvoittaa jäsenvaltion nimeämään virallisen nimetyn järjestelmän (englanniksi *officially appointed mechanism*), eli niin sanotun kansallisen tiedotevaraston, jossa säilytetään liikkeeseenlaskijoiden julkistamat säännellyt tiedot. Helsingin Pörssi toimii kansallisena tiedotevarastona Suomessa. Saman momentin mukaan ja perustuen avoimuusdirektiivin 19 artiklan 1 kohtaan liikkeeseenlaskijan on samanaikaisesti kuin se julkistaa tiedot ja toimittaa ne kansalliseen tiedotevarastoon, toimitettava säännellyt tiedot Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta on katsonut velvollisuuden toimittaa säännellyt tiedot Finanssivalvonnalle täyttyvän, kun liikkeeseenlaskija toimittaa tiedot tiedotevarastoon (5.2b Liikkeeseenlaskijan ja osakkeenomistajan tiedonantovelvollisuus, jakso 6.1, alakohta (6)).

4 §. *Säänneltyjen tietojen kieli*. Pykälä vastaa VM:n tiedonantovelvollisuusasetuksen 5 luvun 12 §:n 1 sekä 2—4 momentteja, jotka ehdotetaan siirrettäviksi lain selkeyden lisäämiseksi lakiin puheena olevaan lainkohtaan. Säännös vastaa avoimuusdirektiivin 20 artiklaa, jota on esitedirektiivin muutosdirektiivillä muutettu siten, että lainkohdan 3 momentissa mainittu raja-arvo on 50 000 euron sijasta 100 000 euroa. Kielivaatimukset koskevat liikkeeseenlaskijoita, joiden arvopaperit ovat hakemuksesta kaupankäynnin kohteena kyseisellä säännellyllä markkinalla.

5 §. *Säänneltyjen tietojen pitäminen saatavilla internetsivuilla*. Pykälä sisältää säännöksen liikkeeseenlaskijan velvollisuudesta pitää yleisön saatavilla internetsivuillaan sen tiedotevarastoon toimittamat säännellyt tiedot vähintään viiden vuoden ajan. Säännös vastaa muuten asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 c §:n 2 momenttia, mutta säännöksen soveltamisala laajentuu, koska säännellyt tiedot tämän luvun 2 §:ssä määritelty sisältävän myös 6—9 ja 11 luvun mukaan julkistettavat tiedot.

6 §. *Säänneltyjen tietojen pitäminen saatavilla tiedotevarastossa*. Säännös vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 d §:ää kuitenkin siten täsmennettynä, että velvollisuutta ei kohdisteta säännellyn markkinan ylläpitäjään, vaan tiedotevaraston ylläpitoon, sillä tiedotevarastoa voi kansallisen viranomaisen niin päättäessä hoitaa jokin muu taho kuin pörssi.

7 §. *Finanssivalvonnan ilmoitukset ja toimenpiteet rikkomusten johdosta Euroopan talousalueella*. Pykäläin 1 momentissa säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta ilmoittaa muun ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja Euroopan Arvopaperimarkkinaviranomaiselle, jos se havaitsee 6—10 luvun säännöksiä rikottavan. Lainkohta on uusi, mutta se perustuu avoimuusdirektiivin 26 artiklaan. Omnibus I -direktiivi on muuttanut artiklaa siten, että ilmoitus on myös tehtävä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnalla on velvollisuus ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin sijoittajien suojaamiseksi pykälässä mainituin edellytyksin.

8 §. *Asetuksenantovaltuus*. Asetuksella on tarpeen voida säätää tarkemmin 3 §:ssä annetusta tiedotevarastosta ja 6 §:ssä tarkoitetusta tietojen saatavilla pitämisestä avoimuusdirektiivin sekä komission avoimuusdirektiivin perusteella antamien säädösten täytäntöön panemiseksi. Säännös korvaisi voimassa olevat arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 e §:n 1 momentin 1. virkkeeseen ja 2 momentin 4 kohtaan sisältyvät avoimuusdirektiiviin liittyvät valtuussäännökset.

9 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus*. Säännös on uusi ja koskee Finanssivalvonnan oikeutta antaa tarkempia määräyksiä tässä luvussa tarkoitetusta säänneltyjen tietojen julkistamisesta ja saatavilla pidosta. Tämän luvun sääntely perustuu avoimuusdirektiiviin. Tiedotteiden jakeluun liittyy jatkuvasti kehittyviä teknisiä käytäntöjä, jotka

voivat koskea esimerkiksi tietoteknisiä ratkaisuja tai käytettyjä välikäsiä, jotka pitkälti ovat EU-tason suositusten ohjaamia tai muuten kansainvälisiä, mutta joissa toisaalta on joustavasti huolehdittava siitä, että Suomen markkinoille toimitettava informaatio on riittävää ja laadukasta.

IV OSA JULKINEN OSTOTARJOUS JA TARJOUSVELVOLLISUUS

11 luku Julkinen ostotarjous ja tarjousvelvollisuus

Soveltamisala

1 §. *Yleinen soveltamisala*. Pykälässä säädettäisiin lain 11 luvun yleisestä soveltamisalasta. Pykälässä määriteltyä soveltamisalan pääsääntöä laajennettaisiin 2 §:ssä ja rajoitettaisiin 3 §:ssä vastaamaan ostotarjousdirektiivin 4 artiklan säännöksiä sovellettavasta lainsäädännöstä. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan lain 6 luvun 1 §:ää siten, että pykälän *1 momentti* vastaisi nykyisen 1 §:n ensimmäistä virkettä ja pykälän 2 momentti nykyisen 1 §:n toista virkettä. Pykälän 1 momentin mukaan 11 luvun säännöksiä sovellettaisiin tarjouduttaessa vapaaehtoisesti tai 19 §:n velvoittamana julkisesti ostamaan Suomessa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita. Momentissa myös määriteltäisiin *vapaaehtoinen ja pakollinen ostotarjous*, jotka ovat julkisen ostotarjouksen alakäsitteitä.

Julkiseksi ostotarjoukseksi katsottaisiin esimerkiksi tiedotusvälineissä, internetsivuilla tai kirjeitse tehty tarjous ostaa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita tai niihin oikeuttavia arvopapereita. Julkinen ostotarjous ei kuitenkaan olisi tarjous, joka tehdään hyvin suppealle ennalta määritellylle joukolle arvopaperien haltijoita. Tällaisena voidaan pitää joukkoa, joiden kanssa ostotarjouksen tekijä voi tosiasiallisesti neuvotella kaupan ehdoista erikseen.

Julkisen ostotarjouksen sitovuutta arvioidaan varallisuusoikeudellisia oikeustoimia koskevien yleisten sääntöjen mukaan. Säännöksessä tarkoitettu julkinen ostotarjous on varallisuusoikeudellisista oikeustoimista annetun lain (228/1929) 1 luvussa tarkoitettu sitova tarjous, mikäli tarjouksen sisällöstä ei selkeästi ilmene, että kysymys on arvopaperin omistajille osoitetusta kehotuksesta esittää myyntitarjouksia ilman, että kehotuksen esittäjä olisi sitoutunut ostamaan kysymyksessä olevat arvopaperit. Yleisistä sopimusoikeudellisista periaatteista seuraa, että ostotarjouksen tekijän sidonnaisuuden edellytyksenä on, että vastaus on tarjouksen ehtojen mukainen. Mikäli myyjä haluaa poiketa ostotarjouksen ehdoista, kyse on myyjän alkuperäiselle ostotarjouksen tekijälle esittämästä uudesta tarjouksesta, jonka hyväksymisestä tai hylkäämisestä ostotarjouksen tekijä voi päättää.

Pykälän *2 momentin* mukaan 11 luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi silloinkin, kun ostotarjous tehdään osakkeeseen oikeuttavasta arvopaperista ja osake on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle Suomessa (*1 kohta*). Niin ikään säännöksen piirissä olisivat yhtiön muihin osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit, jos ne ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla (*2 kohta*).

Pykälän *3 momentin* mukaan 27 §:ää sovellettaisiin tarjouduttaessa julkisesti ostamaan osakkeita, jotka ovat liikkeeseenlaskijan hakemuksesta kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä Suomessa, muttei säännellyllä markkinalla. Tällaisiin osakkeisiin kohdistuviin ostotarjouksiin sovellettaisiin voimassa olevan lain mukaisesti vain keskeisimpiä julkisia ostotarjouksia koskevia säännöksiä. Muilta osin tällaisissa ostotarjouksissa noudatettavista menettelyistä voitaisiin määrätä itsesääntelyssä.

2 §. *Säännösten soveltaminen Euroopan talousalueella*. Pykälä vastaisi asiallisesti pääosin voimassa olevan lain 1 luvun 1 §:n 10 momenttia. Lisäksi kohdeyhtiön määritelmä siirrettäisiin voimassa olevan lain 6 luvun 3 §:stä. Ostotarjousdirektiivin 4 artiklassa säädetään sovellettavasta lainsäädännöstä. Silloin, kun kohdeyhtiön osakkeet on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle samassa valtiossa kuin missä yhtiön sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee, ostotarjoukseen sovelletaan yhtiöoikeudellisen kotivaltion lainsäädäntöä (4 artiklan 2 kohdan a alakohta). Jos sen sijaan kohdeyhtiön osak-

keet on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle vain muussa kuin yhtiöoikeudellisessa kotivaltiossa, sovellettava lainsäädäntö riippuu siitä, koskeeko asianomainen kysymys itse tarjousta vai yhtiön toimintaa tai muuta yhtiöoikeudellista seikkaa. Jälkimmäisessä tapauksessa toimivaltainen viranomainen ja sovellettava lainsäädäntö määräytyvät sen ETA-valtion mukaan, jossa yhtiöllä on sääntömääräinen kotipaikka (4 artiklan 2 kohdan e alakohta). Sitä vastoin itse tarjousta koskeva toimivaltainen viranomainen ja tarjoukseen sovellettava lainsäädäntö määräytyvät näissä tilanteissa sen ETA-valtion mukaan, missä arvopaperit on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Jos tällaisia valtioita on useita, ratkaisu perustetaan aikaprioriteettiin (4 artiklan 2 kohdan b alakohta), ja jos prioriteetiltaan samanarvoisia valtioita on useampia, tulee viranomaisten sopia asiasta keskenään uhalla, että muussa tapauksessa päätöksen tekee kohdeyhtiö (4 artiklan 2 kohdan c alakohta).

Kohdeyhtiöön, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa, sovellettaisiin siten ostotarjousdirektiivin 4 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaan tiettyjä suomalaisia säännöksiä, vaikka kohdeyhtiön arvopaperit olisivatkin kaupankäynnin kohteena vain jollakin muulla Euroopan talousalueen säännellyllä markkinalla. Yhtiöoikeudellisen kotipaikan mukaan määräytyviä säännöksiä ovat ostotarjousdirektiivin mukaan kohdeyhtiön työntekijöille tiedottamista koskevat ja yhtiöoikeuteen kuuluvat seikat, erityisesti määräysvallan tuottavaa osuutta, pakollisesta tarjouksesta myönnettäviä poikkeuksia sekä kohdeyhtiön johdon mahdollisia vastatoimia koskevat säännökset. Pykälässä lueteltaisiin siten ne jäljempänä *ehdotettavat säännökset*, joilla pannaan 11 lukuun kansallisesti täytäntöön ostotarjousdirektiivin 9—11 ja 14—16 artiklat, 5 artiklan mukainen määräysvaltakynnys sekä 6 artiklan 1 kohdan, 6 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 kohdan työntekijöille tiedottamista koskevat säännökset. Lisäksi pykälässä mainittaisiin 11 luvun 9 § ja 28 §, jotka liittyvät ostotarjousdirektiivin valinnaisten 9 ja 11 artiklojen täytäntöönpanoon. Mainituissa artikloissa säänneltyjä kysymyksiä on käsitelty 28 §:n 1 momentissa tarkoitetussa suosituksessa julkisissa ostotarjouksissa noudatettavista menettelytavoista. Ehdotuksella selvennettäisiin suosituksen soveltamista kohdeyhtiöön, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa.

3 §. *Soveltamisalan rajoitus*. Pykälän *1 momentti* perustuisi voimassa olevan lain 6 luvun 16 §:n 2 momenttiin. Soveltamisalan rajoitusta kuitenkin laajennettaisiin, jotta se vastaisi ostotarjousdirektiivin 4 artiklan säännöksiä toimivaltaisesta ETA-valtion. Tarkoituksena olisi, että tilanteessa, jossa ostotarjousdirektiivin mukaan toimivaltainen ETA-valtio on muu kuin Suomi, tämän lain säännöksistä soveltuisi ainoastaan velvollisuus julkistaa (vastavuoroisesti tunnustettu) tarjousasiakirja. Pykälän 2 momentti perustuisi voimassa olevan lain 6 luvun 16 §:n 1 momenttiin ja vastaisi ostotarjousdirektiivin 4 artiklan säännöksiä.

4 §. *Omien osakkeiden hankinta julkisella ostotarjouksella*. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan lain 1 luvun 2 b §:n ensimmäiseen virkkeeseen sisältyvää säännöstä, joka mahdollistaa julkisen ostotarjouksen tekemisen omista osakkeista. Lakia kuitenkin tarkennettaisiin niin, ettei omia osakkeita koskevan julkisen ostotarjouksen erityisluonteen takia kaikkia julkisia ostotarjouksia koskevia säännöksiä tarvitsisi noudattaa. Omista osakkeista tehtävässä julkisessa ostotarjouksessa ei esimerkiksi edellytettäisi hallituksen lausuntoa ostotarjouksesta. Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksessa säädettäisiin tarkemmin siitä, mitä tietoja tarjousasiakirjassa on annettava omista osakkeista tehtävässä julkisessa ostotarjouksessa.

Määritelmät

5 §. *Yksissä tuumin toimivat henkilöt*. Pykälässä määriteltäisiin yksissä tuumin toiminen. Yksissä tuumin toiminen on nykyisin määritelty tarjousvelvollisuutta koskevassa voimassa olevan lain 6 luvun 10 §:ssä. Yksissä tuumin toimimiseen viitataan kuitenkin myös ostotarjouksen hinnoittelua koskevissa voimassa olevan lain 6 luvun 11—13 §:ssä. Koska määritelmää käytetään kahdessa eri yhteydessä ja koska ostotarjouksen hinnoittelua koskevat säännökset soveltuvat

myös vapaaehtoisiin ostotarjouksiin, määritelmä erotettaisiin itsenäiseksi pykäläksi.

Yksissä tuumin toimimisen määritelmä laajenisi samalla siten, että esimerkiksi määräysvaltayhteisöt olisivat jatkossa myös yksissä tuumin toimivia henkilöitä, kun voimassa olevan lain 6 luvun 10 §:n 2 momentissa ne on lueteltu omana kohtanaan osakkeenomistajan ääniosuuteen luettavissa omistuksissa. Syynä muutokselle on se, että voimassa olevan lain 6 luvun 10 §:n 2 momenttia sekä 6 luvun 11—13 §:ää vastaavia säännöksiä pyritään yksinkertaistamaan ja selkeyttämään.

Yksissä tuumin toimiminen määriteltäisiin pykälän *1 momentissa*. Säännös vastaisi ostotarjousdirektiivin määritelmää yhdessä toimivista henkilöistä. Yksissä tuumin toimivilla henkilöillä tarkoitettaisiin luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, jotka sopimuksen perusteella tai muutoin toimivat yhteistyössä osakkeenomistajan, ostotarjouksen tekijän tai kohdeyhtiön kanssa tarkoituksenaan käyttää tai hankkia merkittävää vaikutusvaltaa kohdeyhtiössä tai estää julkisen ostotarjouksen toteutuminen. Merkittävällä vaikutusvallalla tarkoitetaan tässä yhteydessä ostotarjousdirektiivin mukaisesti tarjousvelvollisuusrajan ylittävää ääniosuutta eli yli kolmea kymmenesosaa (30 %) kohdeyhtiön osakkeiden äänimäärästä. Määritelmän mukaan esimerkiksi ostotarjouskonsortioon osallistuvat sijoittajat katsottaisiin yksissä tuumin toimiviksi henkilöiksi.

Yksissä tuumin toimimisen määritelmä on merkityksellinen erityisesti tarjousvelvollisuuden syntymisen kannalta. Tarjousvelvollisuutta koskevan sääntelyn tarkoituksena on suojata yhtiön muita osakkeenomistajia tilanteessa, jossa määräysvalta yhtiössä siirtyy tai keskittyy yhdelle osakkeenomistajalle tai yksissä tuumin toimiville tahoille. Luvun 19 §:n mukaan tarjousvelvollisuus syntyy osakkeenomistajalle, jonka ääniosuus kasvaa yli tarjousvelvollisuusrajan. Siten tarjousvelvollisuus syntyy esimerkiksi tilanteessa, jossa aiemmin itsenäisesti toimineet osakkeenomistajat ryhtyvät toimimaan yksissä tuumin.

Yksissä tuumin toimimista tulisi siksi arvioida tosiasiallisen tilanteen perusteella nimenomaan vähemmistöosakkeenomistajan aseman kannalta. Yksissä tuumin voidaan toimia ensinnäkin sopimuksen perusteella, sillä esimerkiksi osakas- ja muilla sopimuksilla voidaan sopia yhtiön pitkäaikaisen toiminnan tai osakaspolitiikan lähtökohdista, kuten esimerkiksi osinkojen jaosta, tulevista osakeanneista, pyrkimyksestä osakkeiden kaupankäynnin lopettamiseen säännellyllä markkinalla tai pyrkimyksestä estää yhtiöön kohdistuvan julkisen ostotarjouksen tekeminen. Sopimuksiin voi lisäksi liittyä osakkeiden luovutusrajoitus, joka voi olla omiaan jähmettämään yhtiön omistusrakennetta ja vähentämään osakkeilla käytävää kauppaa säännellyllä markkinalla. Sen sijaan esimerkiksi pelkästään se, että osakkeenomistajat, joiden yhteenlaskettu ääniosuus ylittää kolme kymmenesosaa (30 %) tai puolet (50 %) kohdeyhtiön äänimäärästä, neuvottelevat potentiaalisen ostajan kanssa osakkeidensa myymisestä tälle erillisenä kauppana tai osana myöhempää julkista ostotarjousta, ei ole yksissä tuumin toimimista. Toisaalta yksissä tuumin voidaan toimia myös ilman nimenomaista sopimustakin, sillä osakkeenomistajien yhdenmukainen käyttäytyminen voi perustua myös muuhun yhteisymmärrykseen. Yksissä tuumin toimiminen edellyttäisi yleensä, että toiminnalla on pidempiaikaisia vaikutuksia kohdeyhtiöön. Osakkeenomistajien yhteistyö yhtiökokousten valmistelussa, kuten sopiminen tietyllä tavalla äänestämisestä yksittäisen yhtiökokouspäätöksen tekemiseksi tai hallituksen jäsenten nimittämiseksi ei kuitenkaan lähtökohtaisesti olisi yksissä tuumin toimimista. Sen sijaan esimerkiksi sukutaustaisissa yhtiöissä tyypilliset menettelyt, joissa perhe- tai sukuneuvostoissa keskustellaan yhtiön pitkäjänteiseen omistajuuteen liittyvistä kysymyksistä tai valmistellaan sukupolvenvaihdoksiin liittyviä järjestelyjä, ovat usein yksissä tuumin toimimista.

Tarjousvelvollisuutta yksissä tuumin toimimisesta perhe- tai sukuyhtiössä ei kuitenkaan yleensä synny, koska sovellettavaksi on tullut voimassa olevan lain voimaantulosäännös, jonka mukaan osakkeenomistajalle ei synny tarjousvelvollisuutta, jos kolmen kymmenesosan (30 %) tai puolen (50 %) osuus yhtiön osakkeiden äänimäärästä on ylittynyt ennen 17.2.2006 ja yksissä tuumin toimiminen on jatkunut keskeytyksettä tämän

jälkeen. Vastaavasti uusien listautumisten yhteydessä yksissä tuumin toimivalle perheelle tai suvulle ei 19 §:n perusteella synny tarjousvelvollisuutta, jos yksissä tuumin toiminen on alkanut jo ennen osakkeen ottamista kaupankäynnin kohteeksi, ja jatkunut keskeytyksettä sen jälkeen. Tarjousvelvollisuus syntyy näissä tilanteissa käytännössä vain silloin, jos yksissä tuumin toimivien ääniosuus on yhtiön osakkeen kaupankäynnin kohteena olon aikana alittanut 30 % tai 50 %, ja se kasvaa myöhemmin takaisin yli tarjousvelvollisuusrajan. Finanssivalvonnalle ehdotetaan lisäksi 26 §:ssä mahdollisuutta myöntää sukupolvenvaihdostilanteissa poikkeuslupa tarjousvelvollisuudesta, mitä täydentää 31 §:ssä ehdotettu määräystenantovaltuus 26 §:ssä tarkoitettujen poikkeusten myöntämisen perusteista.

Voimassa olevan lain säännökseen yksissä tuumin toimimisesta ei sisälly nimenomaista mainintaa yhteistoiminnasta kohdeyhtiön kanssa ostotarjouksen toteutumisen estämiseksi. Rahoitustarkastuksen standardissa 5.2c tällainen toiminta on kuitenkin ostotarjousdirektiiviin perustuen mainittu esimerkkinä yksissä tuumin toimimisesta. Ostotarjousdirektiivin 3 artiklan yleisiin periaatteisiin kuuluu, että kohdeyhtiön johto ei saisi evätä arvopaperien haltijoilta mahdollisuutta tehdä päätöstään tarjousehtojen arvioinnin perusteella. Tästä syystä yksissä tuumin toimimisen määritelmä on ostotarjousdirektiivissä ulotettu myös koskemaan yhteistoimintaa kohdeyhtiön tai sen johdon edustajan kanssa ostotarjouksen toteutumisen estämiseksi sen jälkeen, kun ostotarjous on julkistettu tai kun kohdeyhtiö ja osakkeenomistaja ovat saaneet tietoonsa vakavasti otettavan ostotarjousta koskevan yhteydenoton. Tällainen yksissä tuumin toimiminen kuitenkin edellyttäisi osakkeenomistajalta aktiivista yhteistoimintaa kohdeyhtiön kanssa sen jälkeen, kun hän on saanut tiedon ostotarjouksesta tai mahdollisesta ostotarjouksesta. Aktiivisuutta voi osoittaa esimerkiksi se, että osakkeenomistaja kasvattaa aktiivisesti ääniosuuttaan kohdeyhtiössä tai ryhtyy yhdessä kohdeyhtiön kanssa muihin toimenpiteisiin, joiden tavoitteena on tarjouksen toteutumisen tai yhtiökokouksen koollekutsumisen estäminen. Pelkästään se, että osakkeenomistaja suhtautuu kielteisesti ostotarjoukseen, ei kuitenkaan ole yksissä tuumin toimimista.

Pykälän *2 momentti* sisältäisi määritelmän soveltamisen ennakoitavuuden edistämiseksi tyyppitilanteita yksissä tuumin toimivista henkilöistä. Toisaalta yksissä tuumin toimivia henkilöistä ei olisi säännöksessä määritelty tyhjentävästi vaan esimerkinomaisella luettelolla. Kutakin 2 momentin kohtaa sovellettaisiin itsenäisesti, eikä esimerkiksi momentin 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden katsottaisi automaattisesti toimivan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden kanssa. Momentin 1 kohdan mukaan yksissä tuumin toimivia henkilöitä olisivat osakkeenomistaja ja tämän määräysvaltayhteisöt ja säätiöt sekä näiden eläkesäätiöt ja -kassat. Yhteisö ja säätiö ovat oikeushenkilöitä.

Momentin *2 kohdan* mukaan yksissä tuumin toimivia tahoja olisivat myös kohdeyhtiö, sen kanssa samaan konserniin kuuluvat oikeushenkilöt ja näiden eläkesäätiöt ja eläkekassat. Kohdassa lueteltujen tahojen katsottaisiin aina toimivan yksissä tuumin kohdeyhtiön kanssa tilanteissa, joissa kohdeyhtiö pyrkii estämään ostotarjouksen toteutumisen. Momentin *3 kohdan* mukaan osakkeenomistajan, hänen puolisonsa ja heidän vajaavaltaisten jälkeläistensä oletettaisiin toimivan yksissä tuumin. Säännös on uusi, joskin Rahoitustarkastuksen standardissa 5.2c aviopuolisoiden ja heidän vajaavaltaisten jälkeläistensä on lähtökohtaisesti katsottu toimivan yksissä tuumin. Myös Ruotsin lainsäädännössä puolisot ja heidän vajaavaltaiset jälkeläisensä katsotaan yksissä tuumin toimiviksi henkilöiksi. Momentin 3 kohdan mukaan yksissä tuumin toimiviksi henkilöiksi katsottaisiin myös 12 luvun 4 §:n 1 momentin 1—*4 kohdissa* tarkoitettua sisäpiiriläisen lähipiiriä vastaavat henkilöt.

Koska pykälän *2 momentin 3 kohdan* olisi tarkoitus olla vain oletus yksissä tuumin toimimisesta, Finanssivalvonta voisi pykälän 3 momentin mukaan yksittäistapauksessa hakemuksesta erityisestä syystä päättää, ettei näitä henkilöitä ole pidettävä yksissä tuumin toimivina. Pykälän 2 momentin *1* ja *2 kohtia* sovellettaessa tällaista mahdollisuutta ei olisi, koska 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden, yhteisöjen ja säätiöiden omistus luetaan nykyisinkin tarjousvelvollisen omis-

tusosuuteen voimassa olevan lain 6 luvun 10 §:n 2 momentin nojalla.

6 §. *Osakkeenomistajaan rinnastettava henkilö*. Pykälän mukaan ostotarjoussäännöksiä sovellettaessa osakkeenomistajaan rinnastettaisiin henkilö, joka ei omista osakkeita, mutta jonka 20 §:n 1 momentin mukaisesti laskettu ääniosuus ylittää 19 §:ssä tarkoitetun tarjousvelvollisuusrajan. Tarjousvelvollisuus voi syntyä myös muulle henkilölle kuin osakkeenomistajalle, jos tämä tosiasiallisesti voi käyttää osakkeisiin liittyvää äänivaltaa. Pykälä pohjautuisi ostotarjousdirektiiviin (5 art.) ja sillä ensinnäkin selvennettäisiin, että tarjousvelvollisuus syntyy myös silloin, kun määräysvalta kohdeyhtiön osakkeenomistajassa muodostuu tai siirtyy ilman, että kohdeyhtiössä itsessään tapahtuu omistusmuutoksia. Toiseksi pykälällä ulotettaisiin tarjousvelvollisuus koskemaan tilanteita, joissa sijoittaja osakkeita omistamatta tosiasiallisesti kontrolloi osakkeisiin liittyvää äänivaltaa 20 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla esimerkiksi johdannaissopimusjärjestelyin.

Yleiset periaatteet

7 §. *Tasapuolisuus*. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 6 luvun 2 §:ää.

8 §. *Velvollisuus edistää ostotarjouksen toteutumista*. Pykälässä säädettäisiin ostotarjouksen tekijää ostotarjouksen ja sen toteuttamiselle asetettujen ehtojen toteutumisen edistämiseen velvoittavasta yleisestä sijoittajansuojaa vahvistavasta periaatteesta. Pykälä olisi uusi ja se täydentäisi 1 luvun 2 §:n kieltoa, jonka mukaan arvopaperimarkkinoilla ei saa menetellä hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti eikä muuten sopimattomasti. Samalla pykälä tukisi ostotarjousdirektiivin 3 artiklan yleisten periaatteiden kansallista voimassaoloa, sillä periaatteiden on katsottu sisältyvän Suomen lakiin (HE 6/2006 vp). Uudessa ostotarjousdirektiiviin sellaisenaan pohjautumattomassa säännöksessä on ensisijaisesti otettu huomioon Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnan lausunto 2009:1, jossa tunnistettu aukko laissa näin korjattaisiin.

Julkisessa ostotarjouksessa ostotarjouksen tekijä sitoutuu hankkimaan kohdeyhtiön arvopapereita tarjouksen ehtojen mukaisesti. Ostotarjouksen tekijä voi asettaa tarjouksen ehdoksi esimerkiksi tietyn omistusosuuden saavuttamisen kohdeyhtiössä. Tarjousta ei lähtökohtaisesti tarvitse toteuttaa, ellei jokin sen toteuttamiselle asetettu ehto täyty ja kyseisen ehdon täyttymättä jäämisellä on huomattava merkitys ostotarjouksen tekijälle suunnitellun yritysoston kannalta. Tarjouksen toteutumatta jääminen ei kuitenkaan saa johtua ostotarjouksen tekijän omasta toiminnasta. Tarjouksen toteuttamiselle asetettavat ehdot eivät saa olla sellaisia, että tarjouksen toteuttaminen on tosiasiassa ostotarjouksen tekijän vapaassa harkinnassa. Sen sijaan esimerkiksi kilpailuviranomaisen päätöksessä asetetut yrityskauppavalvontaan liittyvät ehdot tai ulkopuolisten tahojen rahoitusneuvotteluissa asettamat ehdot voivat olla ostotarjouksen tekijän vaikeasti hyväksyttävissä ja tehdä tarjouksen voimassaolon jatkamisen tai tarjouksen toteuttamisen ostotarjouksen tekijän kannalta epätarkoituksenmukaiseksi.

Pykälän *1 momentissa* asetetaan ostotarjouksen tekijälle kielto omilla toimenpiteillään estää tai olennaisesti vaikeuttaa sitä, että julkinen ostotarjous ja sen toteuttamiselle asetetut ehdot täyttyvät. Velvollisuus olla estämättä tai olennaisesti vaikeuttamatta ostotarjouksen ja sen toteuttamiselle asetettujen ehtojen toteutumista kattaisi pykälän 2 momentin mukaisesti myös sen, ettei ostotarjouksen tekijä tai tämän kanssa yksissä tuumin toimiva henkilö lähtökohtaisesti saa ostotarjouksen julkistamisen jälkeen luovuttaa kohdeyhtiön liikkeeseen laskemia osakkeita tai niihin oikeuttavia arvopapereita eikä ryhtyä muuhunkaan toimenpiteeseen, joka voi heikentää tarjouksen toteutumismahdollisuuksia. Kohdeyhtiön liikkeeseen laskemien osakkeiden tai niihin oikeuttavien arvopaperien luovuttamiseen voi olla yllä todetusta huolimatta erityinen syy, kuten luovutus ostotarjouksen tekijän kanssa yksissä tuumin toimivalle henkilölle, ostotarjouksen peruminen, kilpaileva ostotarjous taikka kilpailuviranomaisen päätöksessä asetetut ehdot. Tällaisissakin tilanteissa erityisen syyn olemassaolo edellyttäisi, että ostotarjouksen tekijä julkistaisi erikseen tiedon aikomuksestaan luovuttaa kyseisiä arvopapereita hyvissä ajoin ja vähintään viisi pankkipäivää ennen arvopaperien luovutusta.

Pykälän mukaan ostotarjouksen tekijän velvollisuutena on tehdä todellinen ostotarjous. Tämän vuoksi ostotarjouksen tekijä ei voi omilla toimenpiteillään estää tai olennaisesti vaikeuttaa tarjousta toteutumasta. Konkreettisimmin säädettäisiin rahoituksen varmistamisesta 9 §:n 4 momentissa. Vaikka rahoittajien asettamat ehdot ovat tyypillisiä julkisissa ostotarjouksissa, ne eivät kumoa vaatimusta rahoituksen varmistamiseen ennen ostotarjouksen julkistamista.

Sen sijaan kohdeyhtiöltä ei voida vaatia ostotarjouksen edistämistä. Ostotarjousdirektiivin 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kohdeyhtiön hallituksen on kuitenkin toimittava koko yhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukaisesti eikä se saa evätä arvopaperien haltijoilta mahdollisuutta tehdä päätöstään tarjousehtojen arvioinnin perusteella (*on the merits of the bid*). Tämä merkitsee esimerkiksi sitä, että kohdeyhtiön hallituksen tulee käsitellä sen tai kohdeyhtiön toimitusjohtajan tietoon tulleet tarjoukset asianmukaisesti, jotta yhtiön ja sen osakkeenomistajien etu tulevat asianmukaisesti arvioiduiksi. Tämän velvoitteen toimia koko yhtiön edun mukaisesti katsottiin ostotarjousdirektiiviä täytäntöönpantaesssa sisältyneen Suomessa voimassa olleen vanhan osakeyhtiölain (734/1978) 8 luvun 14 §:n yleislausekkeeseen, jota nykyisin vastaa osakeyhtiölain 1 luvun 8 §:ssä säädetty johdon huolellisuusvelvoite. Kohdeyhtiön hallitus voi antaa 13 §:n mukaisesti lausunnon, jonka mukaan ostotarjous ei sen mielestä ole osakkeenomistajien edun mukainen. Lausunto voi olla kielteinen eikä kohdeyhtiöllä ole siten myötävaikuttamisvelvollisuutta ostotarjouksen edistämiseen.

Tarjousprosessi

9 §. *Ostotarjouksen julkistaminen ja antaminen tiedoksi*. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan lain 6 luvun 3 §:ää. Pykälän *1 momentista* poistettaisiin viittaus tietojen toimittamiseen julkisen kaupankäynnin järjestäjälle ja Finanssivalvonnalle. Tietojen julkistamismenettelystä säädettäisiin 10 §:ssä. Lisäksi kohdeyhtiön määritelmä siirrettäisiin 2 §:ään.

Pykälän *3 momenttiin* lisättäisiin vaatimus, jonka mukaan ostotarjouksen julkistamisesta on myös käytävä ilmi, onko ostotarjouksen tekijä sitoutunut noudattamaan 28 §:n 1 momentissa tarkoitettua suositusta julkisissa ostotarjouksissa noudatettavista menettelytavoista ja jollei ole, perustelut sille, miksei ole sitoutunut. Ehdotus vahvistaa suosituksen asemaa, sillä arvopaperimarkkinoiden itsesääntelyn noudattamista tehostava ja enenevästi vakiintunut noudata tai selitä -periaate (*comply or explain*) edellyttäisi ostotarjouksen tekijän julkistavan syyn suosituksen sivuuttamiselle. Vastaavalla tavalla listayhtiöiden hallinnointikoodia sovelletaan vakiintuneesti noudata tai selitä -periaatteen pohjalta. Säännöstä sovellettaisiin myös ulkomaisiin ostotarjouksen tekijöihin.

Julkistettujen seikkojen valossa olisi mahdollista arvioida, edistääkö ostotarjouksen tekijä ostotarjouksen toteutumista 8 §:n edellyttämällä tavalla tai rikkooko ostotarjouksen tekijä 1 luvun 2 §:ssä asetettua kieltoa, jonka mukaan arvopaperimarkkinoilla ei saa menetellä hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti eikä muuten sopimattomasti. Ehdotusta tukee muutos Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:ään, jossa 1 §:ssä tarkoitettu vapaaehtoisen ostotarjouksen tekijä, 27 §:ssä tarkoitettu ostotarjouksen tekijä, 19 §:ssä tarkoitettu tarjousvelvollinen sekä 5 §:ssä tarkoitettu näiden kanssa yksissä tuumin toimiva sisällytettäisiin muita finanssimarkkinoilla toimivia koskevaan luetteloon, joille voitaisiin määrätä mainitun lain 4 luvussa tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia. Näistä syistä noudata tai selitä -periaatteeseen pohjautuva suositus olisi luonteeltaan velvoittavampi kuin esimerkiksi Finanssivalvonnan hyvää aropaperimarkkinatapaa ohjeistava suositus. Tämä on perusteltua, koska finanssimarkkinoilla toimivat ovat kyseisen itsesääntelyn luoneet.

Pykälään lisättäisiin uusi *5 momentti*, jonka mukaan Finanssivalvonta voisi kohdeyhtiön hallituksen hakemuksesta asettaa henkilölle, joka on ottanut yhteyttä kohdeyhtiöön tai kohdeyhtiön tieten sen osakkeenomistajiin vakavasti otettavassa ostotarjoustarkoituksessa tai julkisesti ilmoittanut suunnittelevansa ostotarjousta, määräajan, johon mennessä henkilön tulee joko julkistaa ostotarjous tai

ilmoittaa, ettei tule tekemään julkista ostotarjousta (*put up or shut up*). Ostotarjouksen tekemistä suunnitteleva ei voisi siten tarpeettomasti pitkittää tarjouksen julkistamista. Määräaika voitaisiin asettaa kohdeyhtiön hallituksen hakemuksesta, jos tieto suunnitellusta ostotarjouksesta on omiaan aiheuttamaan häiriöitä tai pitkittyvää epävarmuutta kohdeyhtiön tai muiden suunnitellun ostotarjouksen vaikutuspiirissä olevien arvopaperien markkinoiden tavanomaiselle toiminnalle tai vaikeuttamaan liiketoiminnan harjoittamista kohdeyhtiössä kohtuuttoman kauan. Tällaisia ostotarjouksen vaikutuspiirissä olevia arvopapereita voivat olla erityisesti ostotarjouksen tekemistä suunnittelevan liikkeeseen laskemat arvopaperit.

Hallintolain (434/2003) mukaisesti Finanssivalvonnan olisi ennen määräajan asettamista varattava määräajan kohteena olevalle henkilölle tilaisuus tulla kuulluksi. Jos ostotarjousta ei julkisteta määräaikaan mennessä tai jos määräajan kohteena oleva henkilö julkisesti ilmoittaa, ettei tule tekemään julkista ostotarjousta, määräajan kohteena oleva henkilö tai tämän kanssa yksissä tuumin toimiva henkilö ei saa tehdä julkista ostotarjousta määräajan päättymistä tai julkista ilmoitusta seuraavan kuuden kuukauden kuluessa. Julkisen ostotarjouksen tekemistä koskeva rajoitus päättyy, jos muu kuin määräajan kohteena oleva henkilö tai tämän kanssa yksissä tuumin toimiva henkilö tekee julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiön arvopapereista.

Säännös tulisi sovellettavaksi tilanteissa, joissa suunniteltu ostotarjous on vakavasti otettava. Säännöksellä mahdollistettaisiin puuttuminen tilanteeseen, jossa pidempiaikainen ostotarjousspekulaatio aiheuttaisi häiriöitä tai pitkittyvää epävarmuutta kohdeyhtiön arvopaperien markkinoille tai kohdeyhtiön toiminnalle. Kohdeyhtiön liiketoiminnan kohtuuttoman vaikeutumisen ja kohdeyhtiön hallituksen toimintamahdollisuuksien heikentymisen estämiseksi on tarpeen nostaa kynnystä ehdollisten, indikatiivisten, vihamielisten ja kohdeyhtiön hallituksen suositusta vaille jäävien ostotarjousten tekemiseen. Vastaavan tyyppinen säännös on voimassa muun muassa Isossa-Britanniassa. Suomessa pörssiyhtiöiden omistajarakenteesta johtuu, että ostotarjoukset ovat vain harvoin olleet vihamielisiä. Toisaalta siitä, että yhteydenotto osakkeenomistajiin on käytännössä välttämätön, voi aiheutua riskejä sisäpiirintiedon leviämiseen ja käyttöön. Mahdollisen ostotarjouksen tekijän ja merkittävien osakkeenomistajien väliset keskustelut voivat alkaa huomattavasti ennen kuin kohdeyhtiö saa asiasta minkäänlaista tietoa. Tällaiset ostotarjousta koskevat keskustelut saattavat kestää pitkän aikaa, mutta ennen niiden saattamista kohdeyhtiön tietoon ne eivät voi kohtuuttomasti vaikeuttaa kohdeyhtiön liiketoimintaa. Suunnitellun ostotarjouksen julkistaminen mahdollisimman ajoissa on tärkeää myös markkinoiden väärinkäytön torjumiseksi, jos suunnitelmasta keskustellaan esimerkiksi kohdeyhtiön osakkeenomistajien kanssa. Ulkomaisissa julkisissa ostotarjouksissa on esiintynyt tilanteita, joissa potentiaalinen ostotarjouksen tekijä julkistaa aikomuksen tehdä julkinen ostotarjous esimerkiksi painostaakseen kohdeyhtiön hallitusta myötämieliseksi ostotarjoukselle. Julkistettu aikomus tehdä ostotarjous saattaa johtua myös siitä, että suunniteltu tarjous on vuotanut julkisuuteen.

10 §. *Julkistamisessa noudatettava menettely*. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin 11 luvussa tarkoitettujen tietojen julkistamismenettelystä. Tarjousasiakirjan julkistamisesta säädettäisiin kuitenkin 11 §:ssä. Vallitsevan käytännön mukaisesti tietojen julkistamisessa, tiedoksi antamisessa ja saatavilla pitämisessä noudatettaisiin pääosin pörssitiedottamisessa noudatettavaa 10 luvussa säädettyä menettelyä. Ostotarjousta koskevien tietojen julkistaminen tapahtuisi siten pörssitiedotteina. Koska pörssillä jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta koskevassa 6 luvun 4 §:ssä säilyisi edelleen velvollisuus julkistaa sellaiset sen tietoon tulleet julkistamattomat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon, tiedot julkistetaan pörssitiedotteina myös silloin, kun ostotarjouksen tekijän arvopaperit eivät ole kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla. Julkistamisen käsite on määritelty 1 luvun 10 §:ssä.

Ostotarjouksen tekijän olisi lisäksi aina toimitettava julkistettavat tiedot tiedoksi kohdeyhtiölle ja kohdeyhtiön vastaavasti ostotarjouksen tekijälle. Ostotarjousdirektiivin

mukaan julkistettavat tiedot on aina toimitettava tiedoksi kohdeyhtiön ja ostotarjouksen tekijän henkilöstölle.

Voimassa olevaa lakia vastaavasti pykälän *2 momentissa* säädettäisiin velvollisuudesta toimittaa julkistettavat tiedot julkistamisen jälkeen tiedoksi kohdeyhtiön ja ostotarjouksen tekijän henkilöstön edustajalle tai, jollei tällaista ole, henkilöstölle. Velvollisuus antaa tarjous tiedoksi henkilöstön edustajalle tai henkilöstölle koskee ostotarjouksen tekijää ja kohdeyhtiötä kumpaakin omalta osaltaan. Ostotarjouksen tekijällä ei siten ole velvollisuutta antaa tarjoukseen liittyviä tietoja tiedoksi kohdeyhtiön henkilöstön edustajalle tai henkilöstölle.

11 §. *Tarjousasiakirja*. Pykälään tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia. Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksenantovaltuus siirrettäisiin luvun loppuun. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevan lain 6 luvun 4 §:ää kuitenkin siten muutettuna, että paitsi tarjousasiakirjassa oleva virhe tai puute myös olennainen uusi tieto, joka käy ilmi ennen tarjouksen voimassaoloajan päättymistä ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, olisi viivytyksettä saatettava yleisön tietoon julkistamalla oikaisu tai täydennys samalla tavalla kuin tarjousasiakirja. Vastaava vaatimus on esitteitä koskevassa 4 luvun 14 §:n 1 momentissa.

12 §. *Tarjouksen voimassaolo*. Pykälän *1 momenttiin* lisättäisiin uusi säännös, jonka mukaan ostotarjouksen toteutuskauppoja ei voi tehdä ennen kuin kolme viikkoa on kulunut. Säännös liittyy 16 §:n 3 momentin säännökseen, joka rajoittaa ostotarjouksen hyväksymisten perumisoikeuden kilpailevan ostotarjouksen tilanteessa vain niihin tilanteisiin, joissa ostotarjouksen toteutuskauppoja ei ole vielä tehty. Säännös varmistaisi sen, että kilpailevia ostotarjouksia voitaisiin esittää aina vähintään ostotarjouksen kolmen ensimmäisen viikon aikana. Ostotarjouksen kolmen viikon vähimmäisvoimassaoloaika vastaa voimassa olevan lain vähimmäisaikaa.

Ostotarjouksen toteutuskaupoilla tarkoitetaan oikeustoimia, joilla siirretään ostotarjouksessa myytäväksi tarjottujen arvopaperien omistus- tai äänioikeus ostotarjouksen tekijälle ostotarjouksen ehtojen mukaisesti. Ostotarjouksen hyväksymisprosessissa osakkeenomistaja toimittaa hyväksyntänsä ostotarjouksen tekijälle, tavallisesti osakkeenomistajan arvo-osuustilin tilinhoitajayhteisön kautta. Saadun hyväksynnän perusteella ja ostotarjouksen ehtojen mukaisesti ostotarjouksen hyväksyneen osakkeenomistajan arvo-osuustilille kirjataan luovutusrajoitus kyseisistä osakkeista. Kun ostotarjouksen tekijä toteaa tarjouksen ehtojen täyttyneen ja päättää toteuttaa tarjouksen, tehdään osakekauppa tavallisesti pörssin kaupankäyntijärjestelmässä, jossa ostajana on ostotarjouksen tekijä ja myyjinä tarjouksen hyväksyneet osakkeenomistajat. Osakekaupat selvitetään normaalisti päivänä T+3, jolloin omistusoikeus osakkeisiin siirtyy ostotarjouksen tekijälle tarjousvastiketta vastaan.

Ostotarjouksen tekijä ei saisi ryhtyä oikeustoimiin, joilla siirretään ostotarjoukseen saatujen hyväksyntöjen kattamien arvopaperien omistus- tai äänioikeus ostotarjouksen tekijälle ennen kuin tarjous on ollut voimassa vähintään kolme viikkoa. Paitsi varsinaiset kaupat, joilla siirretään arvopaperien omistusoikeus ostotarjouksen tekijälle, säännös kieltäisi myös esimerkiksi ostotarjouksen ehtoihin sisällytettävän ostotarjouksen tekijälle annettavan valtuutuksen käyttää hyväksyntöjen kattamiin osakkeisiin liittyvää äänioikeutta. Kiellon tarkoituksena on varmistaa se, ettei ostotarjouksen tekijä voi äänioikeuden siirrolla tosiasiallisesti estää kilpailevia ostotarjouksia tai kohdeyhtiön mahdollisuutta ryhtyä puolustustoimenpiteisiin ostotarjouksen johdosta. Kielto ei kuitenkaan koskisi mahdollisia ostotarjouksen ulkopuolisia sopimuksia, kuten mahdollisia suurilta osakkeenomistajilta ennen ostotarjouksen julkistamista saatuja peruuttamattomia sitoumuksia hyväksyä ostotarjous ja äänestää yhtiökokouksessa esimerkiksi ostotarjouksen toteuttamisen edellytyksenä olevan yhtiöjärjestyksen muutoksen puolesta.

Pykälän *2 momentti* vastaisi voimassa olevan lain 6 luvun 5 §:n 1 momentin toista virkettä kuitenkin siten, että vaatimus ostotarjouksen voimassaoloajan päättymisen julkistamisesta vähintään kaksi viikkoa etukäteen koskisi myös kymmenen viikon aikarajan puitteissa tehtäviä tarjouksia. Erityinen syy ostotarjouksen voimassaoloajan pidentämiseen yli kymmenen viikon määräajan olisi

esimerkiksi se, että ostotarjouksen tekijä on jo julkistanut toteuttavansa ostotarjouksen ja tehnyt ostotarjouksen toteutuskaupat niiden kohdeyhtiön arvopaperien haltijoiden kanssa, jotka ovat hyväksyneet ostotarjouksen kymmenen viikon aikarajan puitteissa. Säännös edesauttaa sitä, että ostotarjouksen tekijä voi ostotarjousta jatkamalla helpottaa erityisesti vähittäissijoittajien mahdollisuuksia luopua arvopapereistaan sen jälkeen, kun ostotarjouksen toteutuminen on varmistunut.

Pykälän *3 momentti* vastaisi eräitä teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta voimassa olevan lain 6 luvun 5 §:n 2 momenttia. Kielellisellä muutoksella täsmennettäisiin sitä, ettei säännöksessä ole kysymys norminannosta vaan hallintopäätöksestä. Lisäksi 1 momenttiin lisättävän uuden ostotarjouksen toteutuskauppojen tekemistä koskevan rajoituksen johdosta Finanssivalvonnan päätös ostotarjouksen voimassaoloajan pidentämisestä ulotettaisiin koskemaan myös tätä rajoitusta.

13 §. *Kohdeyhtiön lausunto ostotarjouksesta*. Pykälään tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia. Pykälän *1 momenttia* täydennettäisiin selventävällä säännöksellä, jonka mukaan kohdeyhtiön lausunto on liitettävä tarjousasiakirjaan. Lisäksi säännöstä selvennettäisiin niin, että kohdeyhtiön hallitus voi antaa lausuntonsa jo tarjousasiakirjan luonnoksen perusteella, jotta lausunto voitaisiin liittää tarjousasiakirjaan jo ennen Finanssivalvonnan hyväksymistä. Lausunto voidaan antaa myös tarjousasiakirjan luonnoksen perusteella jo ennen kuin lopullinen tarjousasiakirja on toimitettu kohdeyhtiön hallitukselle 11 §:n mukaisesti. Tällainen menettely yksinkertaistaa ostotarjousprosessia erityisesti niin sanotuissa ystävällismielisissä ostotarjouksissa, kun tarjousasiakirjaa ei tarvitse täydentää jälkikäteen kohdeyhtiön hallituksen lausunnolla.

Pykälään lisättäisiin lisäksi uusi *3 momentti*, jonka mukaan lausunnossa on myös oltava tieto siitä, onko kohdeyhtiö sitoutunut noudattamaan julkisissa ostotarjouksissa noudatettavista menettelytavoista annettua 28 §:ssä tarkoitettua suositusta ja jollei ole, perustelut sille, miksei ole sitoutunut. Säännös perustuu siihen, ettei ostotarjouksen tekijää voida velvoittaa kertomaan siitä, onko kohdeyhtiö sitoutunut noudattamaan suositusta, sillä tarjous voi olla myös vihamielinen. Tämän vuoksi kohdeyhtiön on itse kerrottava hallituksen lausunnossa, noudattaako se suositusta.

Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevan lain 6 luvun 6 §:ää.

14 §. *Kohdeyhtiön yhtiökokouksessa päätettävät asiat*. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin yhtiön elinten toimivallan jaosta. Säännös lisää osakkeenomistajien päätäntävaltaa. Pykälän mukaan kohdeyhtiön yhtiökokous päättäisi suunnatusta annista sekä muista toimista ja järjestelyistä, jotka estävät tai saattavat estää tai olennaisesti vaikeuttaa kohdeyhtiön hallituksen tietoon tulleen julkistetun ostotarjouksen tai sen olennaisten ehtojen toteutumista. Ostotarjouksen edellytettäisiin olevan julkistettu, sillä velvollisuus julkistaa syy olla kutsumatta yhtiökokousta koolle olisi ongelmallinen tilanteessa, jossa ostotarjousta ei ole vielä julkistettu ja tieto tarjousta koskevasta yhteydenotosta muodostaa sisäpiirintietoa. Lisäksi julkistamisedellytyksestä seuraa, että pykälä koskisi vain kohdeyhtiön hallituksen tietoon tulleita vakavasti otettavia ostotarjouksia. Yhtiökokous voidaan kuitenkin jättää kutsumatta koolle, jos siihen on painava erityinen syy eikä yhtiökokouksen koolle kutsumatta jättäminen ole vastoin osakeyhtiölain 1 luvun eikä ostotarjousdirektiivin 3 artiklan yleisiä periaatteita. Jollei kohdeyhtiön yhtiökokousta kutsuttaisi koolle, tulisi kohdeyhtiön hallituksen perustella ja julkistaa painava erityinen syy siihen. Tällainen syy voi olla esimerkiksi se, että ostotarjous ei hallituksen perustellun käsityksen mukaan ole osakkeenomistajien etujen mukainen, tarjottu vastike on vallitsevaa pörssikurssia alempi tai että ostotarjous on ilmeisen vihamielinen ja tarkoitettu haittaamaan kohdeyhtiön liiketoimintaa tai jos ostotarjoukselle on asetettu sellaisia ehtoja, ettei yhtiökokouksen käsittely ole tarkoituksenmukaista. Kohdeyhtiön hallituksen toimimisvelvollisuus pohjautuu tällöin osakeyhtiölain 1 luvun 5 §:ssä säädettyyn yhtiön toiminnan tarkoitukseen ja 1 luvun 8 §:ssä säädettyyn velvollisuuteen edistää huolellisesti toimien yhtiön etua. Molemmat säännökset korostavat yhtiön kaikkien osakkeenomistajien yhteistä etua.

Pykälällä pantaisiin voimassa olevaa lakia sitovammin ja täsmällisemmin täytäntöön os-

totarjousdirektiivin 9 artiklan 2—4 kohdat. Säännöksen tausta on kuvattu laajemmin Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistustyöryhmän muistion liitteessä 2 ”Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnan tulevaisuus ja sen vaihtoehdot”.

Kohdeyhtiön johdon toimintaa ja puolustautumistoimenpiteitä julkisessa ostotarjouksessa (*post-bid defences*) koskevan, ostotarjousdirektiivin 9 artiklan täytäntöönpanon täydentäminen on osoittautunut tarpeelliseksi. Voimassa olevassa laissa on pantu täytäntöön laintasoisesti pelkästään kohdeyhtiön hallituksen lausuntoa koskeva 9 artiklan 5 kohta. Muilta osin 9 artiklaa ei kuitenkaan ole tarkoitus edelleenkään panna täytäntöön sanamuodon mukaisesti sellaisenaan (toisin kuin esimerkiksi Ruotsissa), koska velvollisuutta kohdeyhtiön yhtiökokouksen koollekutsumiseen koskevat ostotarjousdirektiivin sanamuodot ovat ongelmallisia. Sen sijaan on riittävää, että kohdeyhtiön hallituksen perustelema ja julkistama painava erityinen syy, jonka nojalla yhtiökokous jätetään kutsumatta koolle, ei ole vastoin osakeyhtiölain 1 luvun eikä ostotarjousdirektiivin 3 artiklan yleisiä periaatteita. Siten pykälä osoittaisi selvästi, ettei kohdeyhtiön hallituksella ole vapaata harkintavaltaa siitä, kutsuuko se yhtiökokouksen koolle ja täydentäisi näin kohdeyhtiön puolustautumistoimenpiteisiin liittyvää osakeyhtiölain sääntelyä. Tämä olisi myös sopusoinnussa osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen tavoitteiden kanssa, jossa osakeyhtiölaista poistettiin arvopaperimarkkinaoikeudellinen aines. Ehdotus nojaisi siten osakeyhtiölain säännöksiin ja yleisiin periaatteisiin.

Suomi on ilmoittanut komissiolle panneensa ostotarjousdirektiivin 9 artiklan täytäntöön (*opt-in*) lakisääteisen itsesääntelyn keinoin. Tämä täytäntöönpanotapa on kuitenkin useasta syystä eli lakisääteisen itsesääntelyn toteutumisen vaillinaisuuden, osakeyhtiölain säännösten ja periaatteiden puuttuvan viranomaisvalvonnan sekä niiden mahdollisen asiallisen riittämättömyyden vuoksi osoittautunut puutteelliseksi, eikä itsesääntelyyn sekä osakeyhtiölain säännöksiin ja yleisiin periaatteisiin viittaaminen enää ole näistä syistä riittävää. Ehdotus merkitsee myös luopumista komissiolle tehdystä ilmoituksesta ja siihen liittyneestä Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnan sääntelystä laissa. Yrityskauppalautakuntaa koskevan sääntelyn kumoaminen edellyttää sekin 9 artiklan täytäntöönpanon täydentämistä. Lautakunnan sääntely voimassa olevan lain 6 luvun 17 §:ssä perustuu ostotarjousdirektiivin 9, 11 ja 12 artiklojen täytäntöönpanoon lakisääteisen itsesääntelyn keinoin eikä lakisääteisen itsesääntelyn erottaminen ostotarjousdirektiivin kansallisesta täytäntöönpanosta ole täysin mahdollista.

Koska yrityskauppalautakunta ei ole markkinakäytännössä saavuttanut sellaista sille suunniteltua asemaa, joka olisi vastannut sen esikuvina pidettyjä Iso-Britannian ja Ruotsin vastaavia toimielimiä, itsesääntelyn toteutuminen on jäänyt vaillinaiseksi. Jos lautakunta sen sijaan olisi saavuttanut markkinakäytännössä vahvemman aseman ja harjoittanut aitoa ratkaisutoimintaa, olisi komissiolle voitu edelleen väittää, että ostotarjousdirektiivin 9 artiklan täytäntöönpano on toteutettu osaksi lakisääteisen itsesäänte lyn keinoin.

Toinen ongelma on puutteellinen valvonta. Osakeyhtiölain noudattamista valvovat kunkin yhtiön osakkeenomistajat, tilintarkastajat ja velkojat sekä media. Finanssivalvonta ei ole toimivaltainen valvomaan osakeyhtiölain säännösten ja yleisten periaatteiden noudattamista. Ostotarjousdirektiivin 4 artiklan 1 kohta edellyttää kuitenkin ostotarjousdirektiivin mukaisen toimivaltaisen viranomaisen nimeämistä toteuttamaan säännösten noudattamisen valvontaa. Myöskään yrityskauppalautakunta, joka on ilmoitettu toiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi, ei ole toimivaltainen valvomaan osakeyhtiölain noudattamista.

Kolmanneksi on ongelmallista, että ostotarjousdirektiivin 9 artiklaa saattaa olla mahdollista kiertää osakeyhtiölain säännöksistä huolimatta, sillä artikla liittyy ennen muuta liikkeeseenlaskun järjestämiseen. Osakeyhtiölain 9 luvun 3 §:n mukaisesta osakkeenomistajien etuoikeudesta osakeannissa annettaviin osakkeisiin säädetty poikkeus eli suunnatun annin järjestämisen yhtiön kannalta painavasta taloudellisesta syystä salliva osakeyhtiölain 9 luvun 4 § ei kata kaikkia ajateltavissa olevia puolustautumistilanteita (*poison pill, sale of crown jewels*). Vaikka painavan ta-

loudellisen syyn vaatimus korostaa osakeyhtiölain 1 luvun 7 §:ssä säädettyä, lain soveltamisen kannalta keskeistä yhdenvertaisuusperiaatetta silloin, kun kysymys on osakkeenomistajan etuoikeudesta poikkeamisesta, suunnattujen antien laintasoinen sääntely on osakeyhtiölaissa sangen suppeaa. Kohdeyhtiö voi siten puolustautua ostotarjoukselta toimenpiteillä, joista vain osa olisi vietävä yhtiökokouksen käsiteltäväksi osakkeenomistajien päätöksenteko-oikeutta korostavan ostotarjousdirektiivin 9 artiklan 2—4 kohdan mukaisesti.

Yhtiön osakkeiden tuottamiin taloudellisiin tai hallinnollisiin oikeuksiin sekä osakkeiden arvoon tai määrään tehtävät muutokset osake- tai pääomarakenteeseen vaativat käytännössä aina yhtiökokouksen päätöksen tai hallituksen valtuutuksen osakeyhtiölain erityissäännösten mukaisesti. Suunnattua antia, suunnattua omien osakkeiden hankkimista ja yhtiöjärjestyksen muuttamista koskevasta päätöksestä on päätettävä yhtiökokouksessa määräenemmistöllä. Pykälässä tarkoitettujen toimien ja järjestelyjen piiriin voisi kuulua suunnatun osakeannin lisäksi muun muassa yhtiöjärjestyksen muuttaminen, varojenjako, osakkeiden muuntaminen toisenlajisiksi sekä merkittävät liiketoimet. Ostotarjouksen julkistaminen ei itsessään kuitenkaan estä kohdeyhtiön hallitusta ryhtymästä yritys- tai muihin vastaaviin järjestelyihin tai jatkamasta jo vireillä olevien järjestelyjen suunnittelua ja toimeenpanoa, jos se on yhtiön ja sen kaikkien osakkeenomistajien edun mukaista. Osakeyhtiölain nojalla hallituksen velvollisuutena on aina ja myös ostotarjoustilanteessa edistää yhtiön ja sen kaikkien osakkeenomistajien etua yhdenvertaisuus- ja huolellisuusvelvoitteita noudattaen. Yhdenvertaisuusperiaate estää määräysvallan väärinkäytön ja kieltää kaikenlaisen epäoikeutetun taloudellisen edun antamisen esimerkiksi enemmistöosakkaalle vähemmistöosakkaan kustannuksella.

Pykälän tarkoituksena ei siten ole johtaa keskeneräisten hankkeiden torjumiseen liian aikaisin eikä estää esimerkiksi liiketoiminnan divestointistrategian toteuttamista. Kohdeyhtiön kiinnostavuutta ostotarjouksen tekijän kannalta on mahdollista laskea esimerkiksi yhtiön voittoeriä tai muuta jaettavissa olevaa vapaata omaa pääomaa jakamalla tai omia osakkeita lunastamalla taikka merkintähintaa tai mahdollista nimellisarvoa alentamalla. Varojen jakamista koskevat osakeyhtiölain 13 luvun säännökset edellyttävät yhtiökokouksen päätöstä tai hallituksen valtuuttamista päättämään varojenjaosta sen muodosta riippumatta. Huomattavien liiketoimintojen myyminen on lähtökohtaisesti yhtiön hallituksen toimivallassa, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty. Toisaalta kannattavien liiketoimien myyminen usein laskee pitkällä aikavälillä yhtiön osakkeen arvoa. Yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja tai hallintoneuvosto ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan osakkeenomistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhtiön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella. Yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen toimenpide voidaan tehdä vain kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella. Yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen toimenpide on kielletty ja pätemätön.

Yhtiön huomattavan liiketoiminnan myyminen edellyttää käytännössä osakkeenomistajien suostumusta, jotta yhtiön johto voi varmistua korvausvastuun välttämisestä. Osakkeenomistajat voivat lisäksi yksimielisinä tehdä yksittäistapauksessa päätöksen hallituksen tai toimitusjohtajan yleistoimivaltaan kuuluvassa asiassa. Myös julkisissa ostotarjouksissa noudatettavia menettelytapoja koskevan suosituksen mukaan päätökset, joiden tarkoituksena on estää tarjouksen toteutuminen, voivat olla yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisia. Osakkeenomistaja voi ajaa yhtiökokousta vastaan moitekannetta, mutta ei hallitusta vastaan, mikä myös lisää hallituksen velvollisuutta toimia huolellisesti.

Osakeyhtiölain 6 luvun 7 §:ssä säädetään hallituksen oikeudesta saattaa osakeyhtiölain 6 luvun 2 §:n mukaiseen hallituksen yleistoimivaltaan kuuluva asia yhtiökokouksen päätettäväksi. Hallituksen yleistoimivaltaa rajoittavia poikkeuksia, jotka liittyvät erityisesti yritysjärjestelyihin, on sekä osakeyhtiölaissa itsessään että erityislainsäädännössä, kuten vakuutusyhtiölaissa (521/2008). Sulautumista ja jakautumista koskevissa osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:ssä ja 17 luvun 9 §:ssä samoin kuin vakuutuskannan luovuttamista

koskevassa vakuutusyhtiölain 21 luvun 8 §:ssä säädetään lisäksi kahden kolmasosan määräenemmistövaatimuksesta. Vakuutuskannan luovuttaminen, jota on käytännössä käytetty sulautumisen asemesta, on julkisen ostotarjouksen tavoin rinnastettavissa yhtiön liiketoiminnan myyntiin ja vastaaviin merkittäviin yritysjärjestelyihin. Oikeuskäytännössä hallituksen päätös liiketoiminnan huomattavan osan myymisestä on katsottu pätemättömäksi silloin, kun se ei ole tapahtunut yhtiön liiketoiminnan edistämiseksi (KKO 1960 II 139). Yhtiökokouksen toimivalta ja sen suhde hallituksen yleistoimivaltaan edellyttää kuitenkin, että hallituksen velvollisuudesta saattaa julkista ostotarjousta koskeva asia yhtiökokouksen päätettäväksi säädetään nimenomaisesti.

Koska edellytyksenä olisi, että ostotarjous on tullut kohdeyhtiön hallituksen tietoon, velvollisuudesta yhtiökokouksen koollekutsumiseen seuraisi, ettei osakeantivaltuutusta ostotarjoukseen varautumiseksi voitaisi hankkia yhtiökokoukselta etukäteen. Siten myöskään tilanteessa, jossa yhtiökokoukselta on jo saatu osakeantivaltuutus, hallitus ei voisi esimerkiksi käyttää valtuutusta osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poikkeamiseen järjestämällä nopeutetun tarjousmyynnin. Sen sijaan yhtiökokouksen suostumuksen hankkiminen jälkikäteen olisi mahdollista, jos osakkeiden tarjousmyynti on ollut ehdollinen yhtiökokouksen myöhemmälle osakeantipäätökselle (*conditional placement*). Painavana taloudellisena syynä ei kuitenkaan koskaan voida pitää osakekaupoista johtuvien omistussuhteiden muutosten estämistä tai tietyn osakkeenomistajan enemmistöaseman turvaamista (HE 109/2005 vp). Tämän niin sanotun omistuksen betonoinnin lisäksi suunnattua antia ei voida pitää yhtiön edun mukaisena esimerkiksi, kun annin ilmeisenä tarkoituksena on säilyttää todellinen määräysvalta yhtiössä tietyllä osakkeenomistajataholla silloin, kun äänivaltasuhteet yhtiössä ovat olennaisesti muuttuneet yhtiön osakkeilla tai optio- tai vaihtovelkakirjoilla tehtyjen kauppojen seurauksena (HE 11/1992 vp). Sen sijaan tarjousmyynti tai muu kustannustehokas ja tavanomaista varainhankintaa nopeampi tapa hankkia oman pääoman ehtoista rahoitusta omistajapohjan laajentamiseksi voidaan katsoa painavaksi taloudelliseksi syyksi. Tapauskohtaisesti on aina arvioitava, onko suunnattu osakeanti kokonaisuutena arvioiden osakkeenomistajien yhteisen edun mukainen. Osakeyhtiölain 1 luvun lisäksi muukin yhtiöoikeudellinen sääntely, kuten osakeanteja koskeva osakeyhtiölain 9 luku, on merkityksellinen pykälän tarkoittamissa tilanteissa.

Vaikka osakeyhtiölain mainitut perustelut (ja lisäksi HE 89/1996 vp) johdon yleisistä velvollisuuksista ja suunnatun annin nimenomainen sääntely katsottaisiinkin ostotarjousdirektiivin riittäväksi täytäntöönpanoksi, suunnattuja anteja koskeva sääntely ei täytä ostotarjousdirektiivin 4 artiklan vaatimusta toimivaltaisesta viranomaisesta, koska osakeyhtiölain säännösten ja niiden perustelujen noudattamista ei mikään viranomainen valvo ostotarjousdirektiivin edellyttämällä tavalla. Myöskään yleisten tuomioistuinten harjoittama valvonta jälkikäteisenä ja puutteellisten valtuuksien johdosta ei täytä ostotarjousdirektiivin vaatimusta toimivaltaisesta viranomaisesta.

15 §. *Ostotarjouksen ehdot*. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin ostotarjouksen ehdoista. Vapaaehtoisen ostotarjouksen tekijä voisi asettaa ehtoja ostotarjouksen toteuttamiselle. Pakollinen ostotarjous puolestaan voisi olla ehdollinen vain tarvittavien viranomaispäätösten saamiselle. Ostotarjouksen tekijän olisi aina ilman aiheetonta viivytystä julkistettava tieto ostotarjouksen ehtojen täyttymisestä. Julkistamisvelvollisuus syntyisi silloin, kun kaikki ostotarjouksen toteuttamiselle asetetut ehdot ovat täyttyneet. Ostotarjouksen tekijä voi kuitenkin julkistaa erikseen myös tiedon tarjouksen toteutumisen kannalta olennaisten yksittäisten ehtojen täyttymisestä. Koska ostotarjouksen tekijä usein ostotarjouksen ehdoissa varaa oikeuden luopua vetoamasta joihinkin ostotarjouksen toteuttamiselle asetettuihin ehtoihin, ostotarjouksen tekijän tulee myös ilman aiheetonta viivytystä julkistaa tieto siitä, jos tämä luopuu vaatimasta ehtojen täyttymistä.

Pykälän *2* ja *3 momentissa* säädettäisiin voimassa olevan lain 6 luvun 7 §:ää vastaavasti ostotarjouksen ehtojen muuttamisesta.

16 §. *Ostotarjouksen hyväksymisen sitovuus*. Pykälässä säädettäisiin ostotarjouksen

hyväksymisten sitovuudesta. Ostotarjouksen tekijä varaa käytännössä itselleen usein laajan oikeuden luopua ostotarjouksen toteuttamiselle asettamistaan ehdoista tai muuttaa niitä. Tällä ostotarjouksen tekijä pyrkii varmistamaan itselleen mahdollisimman suuren liikkumavaran olosuhteiden mahdollisesti muuttuessa ostotarjouksen julkistamisen jälkeen. Jotta ostotarjouksen ehdot olisivat kohtuulliset myös ostotarjouksen kohteena olevien kohdeyhtiön arvopaperien haltijoiden kannalta, laissa on tarpeen säätää nimenomaisesti kohdeyhtiön arvopaperien haltijoiden oikeudesta perua antamansa hyväksyminen. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin siitä, että tällaisissa ostotarjouksissa ostotarjouksen hyväksyneet kohdeyhtiön arvopaperien haltijat voisivat perua hyväksymisensä ostotarjouksen voimassaoloaikana, kunnes ostotarjouksen tekijä on julkistanut joko kaikkien ostotarjouksen ehtojen täyttyneen tai luopuneensa vaatimasta niiden täyttymistä. Muissa ostotarjouksissa perumisoikeus syntyisi pykälän *2 momentin* mukaan silloin, jos ostotarjouksen voimassaoloaika on yli kymmenen viikkoa, eikä ostotarjouksen toteutuskauppoja ole tehty. Lisäksi perumisoikeudesta kilpailevien ostotarjousten tilanteessa säädettäisiin pykälän *3 momentissa* niin, että perumisoikeus ulottuisi siihen saakka, kunnes ensimmäisen tarjouksen toteutuskaupat on tehty. Yhdessä 11 §:n 2 momentin kolmannen virkkeen ja 12 §:n 1 momentin toisen virkkeen kanssa säännös varmistaisi sen, että kilpaileva ostotarjous voitaisiin tehdä aina vähintään neljän viikon kuluessa siitä, kun ostotarjous on julkistettu.

17 §. *Kilpaileva tarjous*. Pykälän *1* ja *2 momentit* vastaisivat eräitä teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta voimassa olevan lain 6 luvun 8 §:n 1 ja 3 momentteja. Tietojen julkistamista koskevasta menettelystä säädettäisiin 10 §:ssä. Voimassa olevan lain 6 luvun 8 §:n 2 momenttia vastaavaa säännöstä ei sisällytettäisi enää lakiin. Säännös korvattaisiin 16 §:n 3 momentin säännöksellä ostotarjouksen hyväksymisten sitovuudesta.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi kohdeyhtiön hakemuksesta asettaa kilpailevien ostotarjousten tekijöille määräajan, jonka jälkeen nämä eivät voisi enää muuttaa ostotarjouksen ehtoja. Säännöksellä mahdollistettaisiin puuttuminen tilanteisiin, joissa kohdeyhtiön liiketoiminnalle aiheutuisi haittaa pitkäaikaisesta kilpailevien ostotarjousten tilanteesta. Määräaika voitaisiin asettaa, jos kilpailevat ostotarjoukset olisivat omiaan vaikeuttamaan liiketoiminnan harjoittamista kohdeyhtiössä kohtuuttoman kauan. Hallintolain mukaisesti Finanssivalvonnan olisi ennen määräajan asettamista varattava kilpailevien ostotarjousten tehneille tilaisuus tulla kuulluksi. Säännöksessä ei siten olisi kysymys norminannosta vaan hallintopäätöksestä.

18 §. *Ostotarjouksen tulos*. Pykälään tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia sen vuoksi, että tietojen julkistamista koskevasta menettelystä säädettäisiin 10 §:ssä. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevan lain 6 luvun 9 §:ää.

Tarjousvelvollisuus

19 §. *Pakollinen ostotarjous*. Tarjousvelvollisuuden pääsääntö esitettäisiin erillisessä pykälässä. Pykälä vastaisi asiallisesti voimassa olevan lain 6 luvun 10 §:n 1 momenttia.

20 §. *Ääniosuuden laskeminen*. Pykälässä säädettäisiin tarjousvelvollisuuden synnyttävän ääniosuuden laskemisesta. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin siitä, mitkä osakkeet luettaisiin osakkeenomistajan ääniosuuteen. Momentin *1—3 kohdat* vastaisivat 5 §:n yksissä tuumin toimivien henkilöiden määritelmä huomioon ottaen voimassa olevan lain 6 luvun 10 §:n 2 momenttia. Momentin *4 kohdan* säännös olisi uusi. Sen mukaan tarjousvelvollisuuden synnyttävään ääniosuuteen luettaisiin myös osakkeet, joihin liittyvää äänivaltaa osakkeenomistaja on sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella oikeutettu käyttämään tai ohjaamaan. Tällainen järjestely voisi liittyä yksissä tuumin toimimiseen tai muistuttaa tällaista toimintaa, jolloin ohjaaminen ei vielä välttämättä edellytä oikeutta määrätä äänioikeuden käytöstä. Säännöstä täydentää 31 §:ssä ehdotettu määräystenantovaltuus 20 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tai muun järjestelyn perusteista.

Säännös soveltuisi mihin tahansa järjestelyyn, jossa osakkeenomistaja tai osakkeen-

omistajaan rinnastettava henkilö tosiasiallisesti kontrolloisi sopimuksen tai järjestelyn kohteena oleviin osakkeisiin liittyviä ääniä. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi silloin, kun sijoittaja on sitoutunut hankkimaan osakkeet termiinisopimuksella. Täyttääkseen velvollisuutensa toimittaa osakkeet määräpäivänä ja suojatakseen oman taloudellisen riskinsä termiinisopimuksen vastapuolena oleva taho hankkii osakkeet itselleen. Koska johdannaissopimuksen kohteena oleviin osakkeisiin liittyvä taloudellinen intressi on termiinisopimuksen tehneellä sijoittajalla, saattaa tällä olla intressi pyrkiä käyttämään myös johdannaissopimuksen kohteena oleviin osakkeisiin liittyvää äänivaltaa. Säännös ei edellytä sitä, että osakkeet toimitettaisiin sijoittajalle johdannaissopimuksen päätyttyä, vaan ratkaisevaa on se, ohjaako sijoittaja sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella tosiasiallisesti osakkeisiin liittyvän äänioikeuden käyttöä. Muun muassa Saksassa ja Italiassa on esiintynyt tapauksia, joissa tarjousvelvollisuutta koskevia säännöksiä on vältetty johdannaissopimuksien avulla. Johdannaissopimusten käyttö toisaalta tehostaa markkinoiden toimintaa, ja niiden käytön mahdollistamiseksi säännöksen käytännön soveltamisalan määrittäminen jäisi paljolti Finanssivalvonnan näkemysten varaan.

Pykälän *2* ja *3 momentit* vastaisivat eräitä teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta voimassa olevan lain 6 luvun 10 §:n 3 ja 4 momenttia.

21 §. *Poikkeukset velvollisuudesta tehdä pakollinen ostotarjous*. Pykälässä säädettäisiin tarjousvelvollisuuden soveltamisalaa suoraan lain nojalla rajaavista poikkeuksista. Pykälän *1—3 momentit* vastaisivat eräitä teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta voimassa olevan lain 6 luvun 10 §:n 5—7 momenttia. Pykälän *4* ja *5 momentit* olisivat uusia. Pykälän *4 momentin* mukaan pelkkä yksissä tuumin toimiminen vapaaehtoista julkista ostotarjousta tehtäessä ei synnyttäisi tarjousvelvollisuutta, jos yksissä tuumin toimiminen rajoittuu yksinomaan julkisen ostotarjouksen tekemiseen. Säännöksellä on tarkoitus mahdollistaa sellaiset vapaaehtoiset ostotarjoukset, joissa ostotarjouksen tekijöinä on useampi henkilö, jotka yhdessä omistavat yli kolme kymmenesosaa (30 %) kohdeyhtiön äänistä. Koska tällaisissa niin sanotuissa konsortiotarjouksissa ostotarjouksen tekijät tavoittelevat määräysvaltaa kohdeyhtiössä, katsotaan heidät 5 §:n perusteella yksissä tuumin toimiviksi henkilöiksi. Tarjousvelvollisuuden perusteella tehtävän pakollisen ostotarjouksen toteuttamiselle ei 15 §:n 1 momentin mukaan voisi asettaa muita ehtoja kuin tarvittavien viranomaispäätösten saamisen. Koska muiden osakkeenomistajien suoja toteutuu vapaaehtoisen ostotarjouksen kautta ja yksissä tuumin toimiminen rajoittuu julkisen ostotarjouksen tekemiseen, ei kohdeyhtiön muita osakkeenomistajia ole tarpeen suojata rajoittamalla mahdollisuuksia asettaa ehtoja ostotarjouksen toteuttamiselle. Myös ostotarjousdirektiivi sallii poikkeuksen, koska ostotarjousdirektiivi edellyttää tarjousvelvollisuuden syntymistä vasta sen jälkeen, kun tarjousvelvollisuusrajan ylittävän ääniosuuden omistavat yksissä tuumin toimivat henkilöt hankkivat lisää osakkeita muutoin kuin julkisen ostotarjouksen kautta.

Pykälän *5 momentissa* puolestaan sallittaisiin pakollisen ostotarjouksen vaihtoehtona se, että tarjousvelvollinen tai jokin yksissä tuumin toimivista henkilöistä luopuisi tarjousvelvollisuusrajan ylittävästä ääniosuudesta kuukauden kuluessa tarjousvelvollisuuden syntymisestä. Tarjousvelvollisuudesta vapautumisen edellytyksenä on tällöin, ettei tarjousvelvollinen ja tämän kanssa yksissä tuumin toimivat henkilöt käytä kohdeyhtiössä äänivaltaa ja että tarjousvelvollinen julkistaa välittömästi tiedon aikeistaan luopua tarjousvelvollisuusrajan ylittävästä ääniosuudesta ja osuuden vähenemisestä tarjousvelvollisuusrajan alle. Poikkeuksen soveltaminen kieltää kaiken äänivallan käytön kohdeyhtiössä, kunnes tarjousvelvollisen ääniosuus on laskenut tarjousvelvollisuusrajan alle. Tällä on tarkoitus estää mahdolliset väärinkäytökset tilanteissa, joissa tarjousvelvollisuusrajan ylittävä ääniosuus on niin suuri, että tarjousvelvollinen voisi tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa yhtiökokouksessa jo pelkällä kolmen kymmenesosan (30 %) ääniosuudellakin. Tarjousvelvollisen on lisäksi julkistettava tieto aikeestaan luopua tarjousvelvollisuusrajan ylittävästä ääniosuudesta tarjousvelvollisuuden syntymistä koskevan tiedon julkistamisen yhteydessä. Tieto ää-

niosuuden vähentymisestä alle tarjousvelvollisuusrajan on julkistettava välittömästi.

Pykälässä säädettyjen tarjousvelvollisuuden soveltamisalaa rajaavien poikkeusten lisäksi 27 §:ssä säädettäisiin voimassa olevan lain 6 luvun 15 §:ää täsmällisemmällä tavalla Finanssivalvonnan mahdollisuudesta myöntää poikkeuslupa tarjousvelvollisuudesta.

22 §. *Menettely pakollisessa ostotarjouksessa*. Pykälään tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia sen vuoksi, että tietojen julkistamista koskevasta menettelystä säädettäisiin 10 §:ssä. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevan lain 6 luvun 14 §:ää.

Tarjouksen hinnoittelu

23 §. *Tarjousvastike pakollisessa ostotarjouksessa.* Pykälään tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevan lain 6 luvun 11 §:ää. EFTA-tuomioistuimen 10.12.2010 antaman ratkaisun (Case E-1/10 Periscopus AS and Oslo Børs ASA and Erik Must AS) ostotarjousdirektiivin 5 artiklan 4 kohdan mukaisesta käyvästä hinnasta ei ole katsottu aiheuttavan muutostarvetta sääntelyyn.

24 §. *Tarjousvastike vapaaehtoisessa ostotarjouksessa*. Pykälän *1 momenttia* täydennettäisiin voimassa olevan lain 6 luvun 12 §:n 2 momentin perusteluissa (HE 6/2006 vp) mainitulla oikeudella hinnoitella vapaasti vapaaehtoinen, kaikkiin oman pääoman ehtoisiin arvopapereihin kohdistuva ostotarjous. Joissakin tilanteissa tasapuolisen kohtelun vaatimus saattaa edellyttää tietynlajisen vastikkeen tarjoamista, kuten silloin, kun joillekin osakkeenomistajille tarjotaan osakevaihtoa. Pykälän 1 momentin uudeksi toiseksi virkkeeksi lisättäisiin edellytys noudattaa 7 §:ssä säädettyä vaatimusta tasapuolisesta kohtelusta. Lisäksi pykälään tehtäisiin lisäksi teknisluonteisia muutoksia. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevan lain 6 luvun 12 §:ää.

25 §. *Hankinnat tarjousaikana ja sen jälkeen*. Pykälään tehtäisiin teknisluonteisia muutoksia. Muilta osin pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan lain 6 luvun 13 §:ää. Pykälän *4 momenttia* täsmennettäisiin kuitenkin vaatimuksella, jonka mukaan 1 momentissa tarkoitettu korotus on suoritettava ostotarjouksen hyväksyneille arvopaperien haltijoille tarjousvastikkeen maksamisen yhteydessä tai, jos tarjousvastike on jo maksettu, viipymättä. Korotusvelvollisuus koskee ennen tarjousajan päättymistä suoritettavia arvopaperihankintoja ja toteutetaan muuttamalla tarjousehtoja vastaamaan paremmin ehdoin tapahtunutta hankintaa. Korotus maksetaan ostotarjouksen hyväksyneille arvopaperien haltijoille käytännössä korotetun tarjousvastikkeen muodossa tarjouksen toteuttamisen yhteydessä, eikä erillistä korotusta tule maksettavaksi samaan tapaan kuin hyvitysvelvollisuuden tilanteessa.

Poikkeusten myöntäminen

26 §. *Poikkeusten myöntäminen*. Pykälään tehtäisiin Finanssivalvonnan harkintavaltaa rajaavia muutoksia. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevan lain 6 luvun 15 §:ää. Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää luvan poiketa tarjousvelvollisuudesta ja muista 11 luvussa säädetyistä velvollisuuksista edellyttäen, ettei poikkeus ole vastoin 1 luvun 2—4 §:n yleisiä säännöksiä eikä 11 luvun 7 ja 8 §:n eikä ostotarjousdirektiivin 3 artiklan yleisiä periaatteita. Edellytyksiä poikkeusten myöntämiselle muun muassa tarjousvelvollisuudesta täsmennettäisiin siten rajaamalla Finanssivalvonnan harkintavaltaa.

Keskeisimmät poikkeukset koskisivat 20 §:ssä säädettyä tarjousvelvollisuutta sekä 11 §:ssä ja 27 §:n nojalla annettavassa valtiovarainministeriön asetuksessa säädettyä tarjousasiakirjan sisältöä. Pykälässä tarkoitettuja erityisiä syitä olisivat muun muassa äänivallan siirtyminen saman määräysvaltapiirin sisällä, sukupolvenvaihdos ja tarjousvelvollisuusrajan ylittyminen merkintäoikeusannin toteutumisen varmistamiseksi annetun merkintätakauksen johdosta tilanteessa, jossa muut osakkeenomistajat eivät käytä merkintäoikeuttaan.

Viimeisen viiden ja puolen vuoden aikana, jonka voimassa olevan lain 6 luvun 15 § on ollut voimassa, Finanssivalvonta on myöntänyt tällaisia poikkeuksia kaikkiaan 20. Poikkeuslupia on siten jokseenkin yhtä paljon kuin varsinaisia ostotarjouksia. On siten tärkeää, että poikkeusluvan myöntämisen tulee

aina perustua kokonaisharkintaan, jossa otetaan huomioon osakkeenomistajien, erityisesti vähemmistöosakkeenomistajien asema, tiedonsaanti ja vaikutusmahdollisuudet, tasapuolisen kohtelun vaatimus ja ostotarjousdirektiivin 3 artiklassa säädetyt yleiset periaatteet.

Säännöksessä tarkoitettuja erityisiä syitä poikkeusluvan myöntämiselle tarjousvelvollisuudesta voisivat ainakin olla äänivallan siirtyminen saman määräysvaltapiirin sisällä, sukupolvenvaihdos ja tarjousvelvollisuusrajan ylittyminen merkintäoikeusannin toteutumisen varmistamiseksi annetun merkintätakauksen johdosta tilanteessa, jossa muut osakkeenomistajat eivät käytä merkintäoikeuttaan. Erityinen syy voi olla myös tarjousvelvollisuusrajan ylittyminen järjestelyssä, jonka tarkoituksena on turvata taloudellisissa vaikeuksissa olevan kohdeyhtiön toiminnan jatkuminen, tai yritysjärjestelyssä, jonka tarkoituksena ei ole määräysvallan tai merkittävän vaikutusvallan hankkiminen kohdeyhtiössä. Myös se, että tarjousvelvollisuusrajan ylittävästä järjestelystä riippumattomat osakkeenomistajat ovat saaneet riittävät tiedot järjestelystä ennen yhtiökokousta ja yhtiökokouksessa kannattaneet järjestelyä, voisi olla erityinen syy myöntää poikkeuslupa tarjousvelvollisuudesta.

Voimassa olevan lain säätämisen yhteydessä eduskunnan talousvaliokunta totesi, että tarjousvelvollisuudesta tulisi myöntää poikkeus muun muassa sukupolvenvaihdoksissa ja tilanteissa, joissa määräysvalta ei tosiasiallisesti siirry tai joissa se siirtyy yleishyödylliselle yhteisölle (TaVM 6/2006 vp - HE 6/2006 vp). Tarjousvelvollisuudesta olisi voitava poiketa, jos 1) määräysvalta siirtyy perintökaaren (40/1965) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla saannolla tai perintökaaren 2 luvussa, jossa säädetään sukulaisten perintöoikeudesta, tarkoitetuille henkilöille muulla tavalla (sukupolvenvaihdos), 2) määräysvalta ei tosiasiallisesti siirry, kuten siirrettäessä määräysvallan tuottamat osakkeet tai osa niistä siirtäjän määräysvallassa olevaan yhteisöön tai 3) tarjousvelvollisuuden synnyttävä omistusosuus siirretään yleishyödylliseen säätiöön, eikä vastaanottajan äänivalta ylitä 50 % yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta. Sukupolvenvaihdostilanteet ovat usein hyvin pitkäaikaisia prosesseja ja monimuotoisesti omistajien tilanteeseen vaikuttavia kokonaisuuksia, jotka saattavat eri vaiheineen kestää yli 20 vuotta ja sisältää testamentteja, lahjoituksia, ennakkoperintöjä, yhtiörakenteiden käyttämistä ja muita toimenpiteitä. Listattujen perhe- ja sukuyritysten toiminta- ja omistajuusedellytysten turvaaminen sukupolvenvaihdostilanteissa on merkityksellistä kasvollisen omistajuuden mahdollistamiseksi ja uusien perhe- ja sukuyritysten listautumisen mahdollistamiseksi. Säännöksessä Finanssivalvonnalle jäisi kuitenkin harkintavaltaa poikkeuksen myöntämiseen esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, joissa hakija ei ole pystynyt osoittamaan, että eduskunnan talousvaliokunnan luettelemat edellytykset täyttyvät. Säännöstä täydentää 31 §:ssä ehdotettu määräystenantovaltuus 26 §:ssä tarkoitettujen poikkeusten myöntämisen perusteista.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin edellytyksistä poikkeusluvan myöntämiseen silloin, kun kohdeyhtiön yhtiöoikeudellinen kotipaikka on muu kuin Suomi. Finanssivalvonta voisi myöntää luvan poiketa 11 luvun säännösten soveltamisesta, jos kohdeyhtiön yhtiöoikeudellisen kotipaikan mukainen toimivaltainen ETA-valtio on muu kuin Suomi. Poikkeus voitaisiin myöntää myös silloin, jos kohdeyhtiön arvopaperien haltijoiden asemaa suojataan muussa valtiossa sovellettavien tämän luvun säännöksiä vastaavien säännösten nojalla.

Erinäisiä säännöksiä

27 §. *Julkinen ostotarjous monenkeskisessä kaupankäynnissä.* Pykälään siirrettäisiin voimassa olevan lain 3 a luvun 14 § sellaisenaan vain teknisine muutoksineen pykälässä ja sen perusteluissa. Pykälän mukaan monenkeskisessä kaupankäynnissä sovellettaisiin julkisia ostotarjouksia koskevan sääntelyn keskeisiä lähtökohtia.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin säännellyllä markkinalla tehtävää julkista ostotarjousta vastaavasti tasapuolisen kohtelun vaatimuksesta. Tehtäessä julkinen ostotarjous monenkeskisessä kaupankäynnissä kaupankäynnin kohteeksi otetuista osakkeista tai niihin oikeuttavista arvopapereista kyseisten

arvopaperien haltijoita on kohdeltava tasapuolisesti eikä osakkeenomistajia tai muita arvopaperien haltijoita saa asettaa eriarvoiseen asemaan. Momentin sisältö vastaisi 7 §:ssä säädettyä. Pykälää sovellettaisiin silloin, kun ostotarjouksen kohteena olevat osakkeet tai niihin oikeuttavat arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena yksinomaan monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

Pykälän *2 momentissa* asetettaisiin ostotarjouksen tekijälle yleinen tarjousta koskeva tiedonantovelvollisuus. Toisin kuin muutoin 11 luvussa, joka koskee vain säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi otettuja osakkeita, ostotarjouksen tekijältä ei vaadittaisi määrämuotoisen tarjousasiakirjan laatimista eikä Finanssivalvonnan hyväksyntää sen julkistamiselle. Koska monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperin liikkeeseenlaskijat ja näistä arvopapereista tehtävät ostotarjoukset ovat todennäköisesti huomattavasti pienempiä kuin liikkeeseenlaskijat ja vastaavat tarjoukset säännellyllä markkinalla, olisi 11 luvun säännösten soveltaminen kokonaisuudessaan liian raskas tälle markkinalle. Siksi tarjous olisi vapaamuotoinen ja sen riittävyyden arviointi tehtäisiin tapauskohtaisesti. Tiedot olisi kuitenkin aina annettava hyvää arvopaperimarkkinatapaa noudattaen selkeästi ja yksiselitteisessä muodossa siten, että arvopaperien haltijat voivat sen perusteella tehdä perustellun arvion ostotarjouksesta. Momentti vastaisi 1 luvun 2 §:ää, jonka mukaan arvopaperimarkkinoilla ei saa menetellä hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti eikä muuten sopimattomasti.

Pykälän *3 momentin* mukaan ostotarjouksen tekijän olisi julkistettava tarjouksensa ja toimitettava se tiedoksi arvopaperien haltijoille, kaupankäynnin järjestäjälle ja Finanssivalvonnalle. Tarjous olisi toimitettava Finanssivalvonnalle ainoastaan tiedoksi ja valvontaa varten, mutta sen toimittamiseen ei liittyisi muodollista hyväksymismenettelyä. Lisäksi vaadittaisiin, että ostotarjouksen tekijällä on taloudelliset edellytykset tarjouksen tekemiseen.

Pykälän *4 momentin* mukaan ostotarjoukseen sovelletaan, mitä 23 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään tarjousvastikkeen määrittämisestä ja 24 §:ssä hankinnoista tarjousaikana ja sen jälkeen. Tarjousvastiketta koskevalla sääntelyllä pyrittäisiin varmistamaan tasapuolisen kohtelun vaatimuksen toteutuminen.

28 §. *Suositus julkisissa ostotarjouksissa noudatettavista menettelytavoista*. Pykälän *1 momentin* mukaan pörssiyhtiön on suoraan tai välillisesti kuuluttava riippumattomaan, elinkeinoelämää laajasti edustavaan Suomessa perustettuun toimielimeen, joka on antanut hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamisen edistämiseksi suosituksia kohdeyhtiön johdon toiminnasta julkisessa ostotarjouksessa ja määräysvallan ylläpitämistä koskevista sopimusperusteisista rakenteista, tai suosituksia yrityskauppatilanteissa noudatettavien yhtiöoikeudellisten menettelytapojen ohjaamiseksi. Vaatimus elinkeinoelämän laajasta edustautumisesta toimielimen kokoonpanossa vastaisi Ruotsin lakia. Säännöksessä käytetään ilmaisua ”on antanut” sen vuoksi, että suosituksen antamiseen julkisissa ostotarjouksissa noudatettavista menettelytavoista on varattu puolen vuoden siirtymäaika, jonka kuluessa pörssiyhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, mikä toimielin on antanut suosituksen ja mihin toimielimeen pörssiyhtiö kuuluu. Suosituksella ei tarkoiteta esimerkiksi ulkomaisen ostotarjouksen tekijän kotivaltiossa annettua suositusta. Toimielin voisi antaa näistä kysymyksistä myös lausuntoja.

Ehdotus merkitsee virallissääntelyn ja aidon itsesääntelyn yhdistelmää. Säännöksen tausta on kuvattu laajemmin Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistustyöryhmän muistion liitteessä 2 ”Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnan tulevaisuus ja sen vaihtoehdot”. Yrityskauppalautakuntaa koskevat säännökset korvattaisiin yleisluontoisemmalla maininnalla aitoa itsesääntelyä harjoittavasta toimielimestä, jota ei kuitenkaan nimettäisi laissa mutta joka toimisi paljolti samalla alueella kuin yrityskauppalautakunta nykyisin.

Toimielimen sääntely laissa olisi kevyttä ja toimielin voisi esimerkiksi olla yhdistys tai se voitaisiin perustaa sopimuksella. Hyvän arvopaperimarkkinatavan ohjeistaminen aidon itsesääntelyn keinoin ei edellyttäisi yhdistyksen perustamista eikä siten pörssiyhtiön pakkojäsenyyttä nimenomaisesti yhdistyksessä. Kuuluminen toimielimeen voisi ta-

pahtua joko olemalla toimielimen jäsen, olemalla jäsenenä yhdistyksessä, joka on toimielimen jäsen, olemalla sopimussuhteessa jäseneen taikka muutoin sitoutumalla toimielimen toimintaan tai noudattamaan toimielimen antamia suosituksia. Pörssiyhtiöillä olisi siten valinnan mahdollisuus eikä niiden olisi välttämättä liityttävä minkään uuden tai nimenomaisen toimielimen jäseneksi eikä säännös myöskään edellyttäisi uusien toimielimien perustamista. Muunlainen sitoutuminen tai välillinen kuuluminen toimielimeen on aito vaihtoehto ja liikkeeseenlaskijalla on mahdollisuus valintansa mukaan olla suoraan liittymättä toimielimeen. Tällaisen valinnan tehdessään liikkeeseenlaskija hyväksyy, ettei se voi suoraan vaikuttaa toimielimessä mahdollisesti tehtyihin ratkaisuihin. Käytännössä on todettu, että esimerkiksi pörssiyhtiöt sitoutuvat elinkeinoelämän itsesääntelyyn varsin hyvin, jolloin itsesääntely voi muodostua varsin tehokkaaksi.

Tällainen toimielin voisi olla esimerkiksi aitoa itsesääntelyä harjoittava Arvopaperimarkkinayhdistys, jonka jäseniä ovat elinkeinoelämän keskeiset etujärjestöt Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ja Keskuskauppakamari sekä Helsingin Pörssi. Arvopaperimarkkinayhdistys on oman ilmoituksensa mukaan ylläpitänyt julkisia ostotarjouksia koskevaa suositusta, mutta ei kuitenkaan ole hoitanut niitä tehtäviä, joita yrityskauppalautakunta on hoitanut. Tämän vuoksi on johdonmukaista, että lainmuutos mahdollistaa sen, että Arvopaperimarkkinayhdistys voi jatkaa julkisissa ostotarjouksissa noudatettavia menettelytapoja koskevan suosituksen ylläpitämistä ja kehittämistä, kun yrityskauppalautakunnan toiminta ei jatku. Aitoa itsesääntelyä harjoittavaa Arvopaperimarkkinayhdistystä tai muuta vastaavaa toimielintä, kuten pörssiä, ei kuitenkaan ole tarpeen nimetä laissa. Sama yleispiirteisyys koskee niitä vaatimuksia, joita itsesääntelyelimelle on asetettu sijoittajien valitusten käsittelyä tuomioistuinten ulkopuolella koskevassa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 53 artiklassa ja uuden sijoitusrahastodirektiivin (UCITS IV, 2009/65/EY) 100 artiklassa. Myöskään näissä direktiiveissä mainittuja aitoa itsesääntelyä harjoittavia toimielimiä ei säänneltäisi ostotarjousdirektiivin 4 artiklan 1 kohdan eikä perustuslain 124 §:n vaatimukset täyttävällä tavalla siten kuin sekä lakisääteistä että aitoa itsesääntelyä harjoittavaa yrityskauppalautakuntaa säännellään voimassa olevan lain 6 luvun 17 §:ssä.

Säännöksessä asetettaisiin kuitenkin mainituissa direktiiveissä säädetyn kaltainen velvollisuus toimielimen olemassaoloon. Säännöksessä edellytetyllä toimielimellä on pörssiyhtiöitä ja niiden sidosryhmiä sitouttava sekä itsesääntelyn ylläpitämistä ja kehittämistä varmistava vaikutus. Lisäksi toimielimellä on merkitystä EU:n sääntelypaineen kansallisena vastaanottoalustana ja elinkeinoelämää hyödyttävänä keskustelufoorumina. Toimielimen sääntely olisi myös yhdenmukaista uuden sijoituspalvelulain ja äskettäin muutetun sijoitusrahastolain kanssa. Koska toimielimellä ei olisi norminantovaltaa ja koska sen tehtävistä ja organisaatiosta säädettäisiin vain yleisluonteisesti, perustuslain 80 ja 124 §:ään liittyviä kysymyksiä ei nousisi. Säännöksen esikuvana on Ruotsin laki.

Tärkeää myös on, että rahoituksen pysyvyyden lisäksi toimielin täyttää eräät muut vähimmäisvaatimukset, kuten riippumattomuuden, pitkäjänteisyyden, organisoitumisen, osallistujien monipuolisuuden ja päätöksentekokyvyn, jotta se voisi uskottavasti ylläpitää ja kehittää julkisissa ostotarjouksissa noudatettavia menettelytapoja koskevaa suositusta, listayhtiöiden hallinnointikoodia ja esimerkiksi esitteiden laatimisessa noudatettavia parhaita käytäntöjä vahvistavaa hyvää arvopaperimarkkinatapaa koskevaa suositusta. Vaikka toimielimen kokoonpano jäisi sovittavaksi osallistuvien tahojen kesken, olisi luontevaa, että siihen kuuluisi varsinkin lausuntoja annettaessa monipuolisesti arvopaperimarkkinoiden osapuolia, kuten pörssiyhtiöiden lisäksi myös etenkin sijoittajien edustajia. Toimielimen kokoonpano voi olla erilainen lausuntoja ja suosituksia annettaessa.

Toimielintä koskeva yleispiirteinen säännös merkitsee toisaalta sitä, että Finanssivalvonnan yhteistyö toimielimen kanssa olisi suppeampaa kuin yrityskauppalautakunnan kanssa, sillä Finanssivalvonta ei voisi salassapitovelvollisuuden vuoksi vaihtaa tietoja toimielimen kanssa. Toimivaltajako Finanssivalvonnan ja itsesääntelyelimen välillä on

selkeä. Toisaalta toimielimellä olisi 29 §:n mukainen salassapitovelvollisuus, mikä olisi tärkeää etenkin niissä tapauksissa, kun toimielin antaa yksittäistapauksiin liittyviä lausuntoja. Estettä sille, että toimielin kuulee suosituksia laatiessaan Finanssivalvontaa ja muita viranomaisia, ei toisaalta ole, eivätkä suositukset viranomaisia kuulemalla muutu itsesääntelystä yhteissääntelyksi.

Pykälän *2 momentin* mukaan 1 momentissa tarkoitettu tai siihen rinnastettava toimielin voi antaa hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamisen edistämiseksi myös muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja suosituksia ja lausuntoja koko lain soveltamisalalla sekä niihin liittyvissä yhtiöoikeudellisissa kysymyksissä. Toimielin voisi olla 1 momentissa tarkoitettu tai siihen rinnastettava toimielin, kuten pörssi, johon kaikki pörssiyhtiöt ovat sopimussuhteessa ja sitoutuneet noudattamaan sen sääntöjä, vaikka kaikki pörssiyhtiöt eivät ole mainittujen etujärjestöjen jäsenyrityksiä. Muunkin toimielimen perustaminen olisi mahdollista, erityisesti 2 momentissa tarkoitettua hyvää arvopaperimarkkinatapaa edistämään, sillä hyvän arvopaperimarkkinatavan ei asetettaisi määräaikaa. Ehdotus ei siten antaisi millekään toimielimelle yksinoikeutta hyvän arvopaperimarkkinatavan edistämiseen. Kotimaisia toimielimiä voisi olla useita ja erilaiset mallit itsesääntelyn järjestämiseksi olisivat mahdollisia. Itsesääntelyelimen legitimiteetti syntyy antamalla suosituksia ja lausuntoja, joita sen jäsenet sitoutuvat noudattamaan. Näistä syistä säännös ei myöskään olisi ongelmallinen perustuslain 13 §:ssä taatun yhdistymisvapauden kannalta. Säännöksen esikuvana on tältä osin Ruotsin laki, mutta sääntely olisi eräiltä osin erilaista kuin Ruotsissa.

Hyvän arvopaperimarkkinatavan edistämiseksi annettavat suositukset ja lausunnot eivät rajoittuisi 1 momentissa tarkoitettuihin julkisia ostotarjouksia koskeviin kysymyksiin, sillä myös esite- ja muuhun tiedonantovelvollisuuteen liittyy usein sekä yhtiöoikeudellisia että arvopaperimarkkinaoikeudellisia piirteitä. Yhtiöoikeudellisten kysymysten arviointi ei lähtökohtaisesti kuulu Finanssivalvonnan toimivaltaan, mutta ne ovat lain soveltamisen kannalta keskeisiä ja liittyvät yritysten toimintaan arvopaperimarkkinoilla. Vastaavasti pörssin sisäpiiriohjeella voidaan edistää hyvää arvopaperimarkkinatapaa samoin kuin mahdollisella suosituksella omistajaohjauksen pelisäännöistä (*stewardship code*), jollainen on annettu Iso-Britanniassa. Lisäksi voi tulevaisuudessa tulla aiheelliseksi laatia suosituksia osavuosikatsauksen ja tilinpäätöstiedotteen laatimisesta, jos avoimuusdirektiivin vireillä oleva muutos johtaa niitä koskevan laintasoisen sääntelyn kumoamiseen. Muita hyvää arvopaperimarkkinatapaa ilmentäviä itsesääntelynormeja ovat Helsingin Pörssin säännöt ja ohjeet, Finanssialan keskusliiton suositukset ja ohjeet sekä aikaisemmin myös Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnan suositukset ja lausunnot. Hyvää arvopaperimarkkinatapaa kehitetään myös muiden lakien nojalla, kuten sijoituspalvelulaissa tarkoitetussa asiakasvalituksia käsittelevässä toimielimessä ja laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä tarkoitetun pörssin sääntöihin perustuvassa kurinpitolautakunnassa.

Toimielin voi määrätä säännöissään myös muista tehtävistä lakimääräisten tehtäviensä lisäksi. Tarkoituksena ei siten ole rajoittaa toimielimen itsesääntelyyn liittyviä tehtäviä. Vaikka muodostettava uusi riippumaton toimielin antaisi ohjeita hyvän arvopaperimarkkinatavan sisällöstä, vakiintuneen hyvän arvopaperimarkkinatavan kehittyminen vie vuosia. Toimielimen aktivoimiseksi jokaisella arvopaperimarkkinoilla toimivalla olisi oikeus pyytää toimielimeltä lausunto.

Pykälän *3 momentin* mukaan 1 ja 2 momentissa tarkoitetun pörssiyhtiöiden on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, mihin toimielimeen ne kuuluvat. Pörssiyhtiöt voivat valtuuttaa toimielimen antamaan ilmoituksen Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnan pyynnöstä toimielimen on toimitettava Finanssivalvonnalle sääntönsä ja muut Finanssivalvonnan pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot toimielimestä. Ehdotettavasta ilmoitusvelvollisuudesta huolimatta hyvän arvopaperimarkkinatavan määrittelyssä keskeinen asema on riippumattomalla toimielimellä, jossa pörssiyhtiöillä ja muilla arvopaperimarkkinoiden osapuolilla on edustus.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin pörssin sääntöjen ja julkisissa ostotarjouksissa nou-

datettavia menettelytapoja koskevan suosituksen suhteesta. Silloin kun 1 momentissa tarkoitettu suositus on otettu osaksi pörssin sääntöjä, kohdeyhtiön ohella myös ostotarjouksen tekijän, jos se on pörssiyhtiö, on sitouduttava noudattamaan pörssin sääntöjä. Kun suositukset voidaan ottaa osaksi pörssin sääntöjä, tämä mahdollistaa ja varmistaa myös sääntöjen noudattamisen viranomaisvalvonnan. Suosituksen noudattaminen ei olisi pakollista. Ostotarjouksen tekijälle asetettaisiin 9 §:n 3 momentissa ja kohdeyhtiölle 13 §:n 3 momentissa kuitenkin velvollisuus julkistaa syy suosituksen sivuuttamiselle, mikä osaltaan vahvistaisi pörssin sääntöjen asemaa. Selitysten asianmukaisuuden arviointi jää tarjouksen osapuolten lisäksi tiedonantovelvollisuuden noudattamista valvovan Finanssivalvonnan sekä pörssin ja median tehtäväksi. Pörssin velvollisuudesta valvoa sääntöjään säädetään laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.

Jos nykyisin vapaaehtoisesti sovellettava julkisissa ostotarjouksissa noudatettavia menettelytapoja koskeva suositus otettaisiin noudata tai selitä -periaatteeseen pohjautuvan listayhtiöiden hallinnointikoodin tavoin osaksi pörssin säännöstöä eikä osaksi valtiovarainministeriössä vahvistettavia pörssin sääntöjä, suosituksen noudattaminen ei lakimääräisten velvollisuuksien noudattamista lukuun ottamatta olisi viranomaisvalvonnan piirissä kuin välillisesti. Pörssin sääntöjen mukaan pörssin hallitus voi antaa suosituksen hyvästä hallinnointitavasta (*corporate governance*) pörssiyhtiöissä. Listayhtiöiden hallinnointikoodi on Helsingin Pörssin hallituksen päätöksellä otettu pörssiyhtiöitä sitovaksi. Pörssin säännöstön noudattamisvelvollisuus seuraa siitä, että kukin liikkeeseenlaskija on sitoutunut pörssin ja pörssiyhtiön välisen sopimuksen perusteella pörssin säännöstön noudattamiseen. Koodin noudattaminen ei siten ole vapaaehtoista, vaan kuuluu osana pörssin säännöstöä pörssin harjoittaman itsesääntelyn valvonnan piiriin ja siten välillisesti myös Finanssivalvonnan valvonnan piiriin, kun Finanssivalvonta valvoo pörssin toimintaa.

29 §. *Salassapitovelvollisuus*. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan lain 7 luvun 3 §:ää. Pykälän *1 momentin* mukaan se, joka 11 luvussa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan tai 28 §:ssä tarkoitetun toimielimen jäsenenä, varajäsenenä tai toimihenkilönä on saanut tietää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan tai liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa sitä ilmaista tai muuten paljastaa eikä käyttää hyväksi, jos sitä ei ole säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmaistavaksi tai ellei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen.

Pykälän *2 momentin* mukaan silloin kun 28 §:ssä tarkoitettu toimielin on pörssi, pörssin toimielimen jäsen, varajäsen tai toimihenkilö voi 1 momentin estämättä ilmaista säännöksessä tarkoitetun tiedon henkilölle, joka on muussa valtiossa toimivan säänneltyä markkinaa vastaavaa kaupankäyntiä järjestävän ja viranomaisen valvonnassa olevan yhteisön palveluksessa tai toimielimen jäsen, jos tiedon ilmaiseminen on tarpeen arvopaperimarkkinoiden tehokkaan valvonnan turvaamiseksi. Koska pörssi on Finanssivalvonnan valvottava, pörssin toimielimen jäsenillä, varajäsenillä tai toimihenkilöillä olisi muita 28 §:ssä tarkoitettuja toimielimiä lievempi salassapitovelvollisuus. Edellytyksenä on lisäksi, että henkilöä koskee 1 momentissa säädettyä vastaava vaitiolovelvollisuus. Säännös vastaisi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 8 luvun 3 §:n säännöstä salassapitovelvollisuudesta.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnan oikeudesta antaa tietoja säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Finanssivalvonta valvoo 1 luvun 6 §:n mukaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

30 §. *Asetuksenantovaltuus*. Pykälään siirrettäisiin voimassa olevan lain 6 luvun 4 §:n 4 momentin mukainen valtiovarainministeriön asetuksenantovaltuus siten täsmennettynä, että valtuus kattaisi myös tarjousasiakirjan sisällöstä myönnettävät poikkeukset, joista asetuksessa on vanhastaan ollut määräyksiä.

31 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus*. Pykälä olisi uusi. Pykälän mukaan Finanssivalvonta voisi yhtäältä antaa tarkempia määräyksiä perusteista, joilla 5 §:ssä tarkoitetut henkilöiden katsotaan toimivan yk-

sissä tuumin, sekä toisaalta 20 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tai muun järjestelyn perusteista ja 26 §:ssä tarkoitettujen poikkeusten myöntämisen perusteista. Ehdotus on tarpeen hallinto- ja lupakäytännön kokoamiseksi ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Vaikka kunkin säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on seikkaperäisesti käsitelty esimerkkejä käytännössä esiintyvistä tilanteista, olosuhteet ovat usein ainutkertaisia ja ennakoimattomia. Esimerkiksi poikkeuslupatilanteet voivat poiketa toisistaan huomattavasti. Lisäksi poikkeuslupia on myönnetty lähes yhtä monta kuin ostotarjouksia on tehty. Finanssivalvonnan erilaisista käytännön tilanteista antamilla kirjallisilla ja suullisilla ennakkotiedoilla ja lausunnoilla on ohjattu laintulkintaa. Lainkohtien sisältöä ja tulkintaa on tarkoituksenmukaista täydentää ja selventää määräystenantovaltuuksien avulla markkinatoimijoiden oikeusturvan varmistamiseksi.

V OSA MARKKINOIDEN VÄÄRINKÄYTTÖ

12 luku Yleiset säännökset

Luvussa ehdotetaan säädettäväksi markkinoiden väärinkäyttöä koskevista yleisistä säännöksistä, jotka vastaavat pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain sisältöä. Voimassa olevasta arvopaperimarkkinalain 5 luvusta poiketen luvussa ehdotetaan säädettävän pykäläkohtaisista otsikoista. Luvun säännökset lain 12—14 lukujen soveltamisalasta ja määritelmistä perustuvat markkinoiden väärinkäyttödirektiiviin ja komission kolmanteen direktiiviin (2003/72/EY). Komissio on antanut 20.10.2011 ehdotuksen markkinoiden väärinkäyttöä koskevaksi asetukseksi (KOM(2011) 651 lopullinen), minkä johdosta tämän lain 12—14 lukujen säännöksistä tullaan jatkossa säätämään pääosin asetuksessa. Asetusta on ryhdyttävä soveltamaan 24 kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, lukuun ottamatta asetuksen tiettyjä artikloita, joita on sovellettava välittömästi asetuksen voimaantulon jälkeen.

1 §. *Soveltamisala*. Pykälän *1 momentti* sisältää informatiivisen säännöksen lain 12—14 luvussa säädetyistä velvollisuuksista ja kielloista. Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin markkinoiden väärinkäyttöä koskevien säännösten yleisestä soveltamisalasta markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Säännöksen mukaan lain 12—14 lukuja sovellettaisiin säännellyllä markkinalla ja Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen ja sen liikkeeseenlaskijaan sekä lisäksi sellaiseen rahoitusvälineeseen, jota on vasta haettu otetavaksi kaupankäynnin kohteeksi, ja sen liikkeeseenlaskijaan. Pykälien viittaukset julkiseen kaupankäyntiin korvataan lain yleisen terminologian mukaisesti viittauksella säänneltyyn markkinaan, jolla tarkoitetaan ETA-valtiossa sijaitsevaa säänneltyä markkinaa.

Aiemmasta laista poiketen lain 12—14 lukuja ei enää sovellettaisi arvopapereihin ja johdannaissopimuksiin, vaan yleisesti rahoitusvälineisiin. Rahoitusvälineellä tarkoitetaan sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä. Rahoitusvälineen käsite perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I C osaan, ja on laajempi kuin markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 1 artiklan 3 kohdassa määritelty rahoitusväline. Komissio on markkinoiden väärinkäyttöasetusehdotuksessaan esittänyt, että rahoitusvälineen määritelmä yhdenmukaistetaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin määritelmän kanssa. Lain 12—14 luvussa ehdotettujen markkinoiden väärinkäyttösäännöksien soveltamisala koskee sisäpiiriläisten omistusten ilmoitusvelvollisuutta koskevia säännöksiä lukuun ottamatta kaikkia rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä ja sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 7 artiklan mukaisesta poikkeuksesta sääntelyn soveltamisalaan. Direktiiviä ei sovelleta jäsenvaltion, Euroopan keskuspankkijärjestelmän, kansallisen keskuspankin tai tähän tehtävään virallisesti määrätyn muun toimielimen taikka niiden puolesta ja lukuun toimivan henkilön suorittamiin liiketoimiin, rahapolitiikan, valuuttakurssipolitiikan toteuttamiseksi tai julkisen velan hoitamista koskevan politiikan puitteissa. Jäsenvaltiot voivat myös sallia, että poikkeus ulotetaan koske-

maan osavaltioita tai vastaavia paikallisviranomaisia, kun kysymys on niiden julkisen velan hoitamisesta. Suomessa kuntia tai kuntayhtymiä ei voida pitää direktiivin tarkoittamina osavaltioina tai vastaavina paikallisviranomaisina.

2 §. *Sisäpiirintieto*. Pykälässä määritellään markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 1 artiklassa tarkoitettu sisäpiirintieto. Säännöksen 1 momentti vastaisi pääpiirteiltään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 1 §:n 1 momenttia. Lain terminologian mukaisesti julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperien sijaan sisäpiirintieto koskee säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen liittyvää luonteeltaan täsmällistä tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun rahoitusvälineen tai siihen liittyvien muiden rahoitusvälineiden arvoon.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 1 §:n 2 momentin viittaus 1 momentin soveltamisesta myös 2 momentissa tarkoitettuihin arvopapereihin ei ole enää tarpeellinen. Säännellyllä markkinalla tarkoitetaan myös muussa ETA-valtiossa säänneltyä markkinaa, jossa rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena. Tämän luvun 1 §:n 2 momentin perusteella sisäpiirintieto voi puolestaan liittyä myös sellaiseen rahoitusvälineeseen, jota on vasta haettu kaupankäynnin kohteeksi.

Sisäpiirintiedon täsmällisyysvaatimusta on selostettu markkinoiden väärinkäyttödirektiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä annetussa hallituksen esityksessä (HE 137/2004 vp). Säännökseen on viitattu kahdessa korkeimman oikeuden ratkaisussa KKO 2009:1 ja KKO 2006:110.

Komission määritelmädirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa todetaan, että sisäpiirintiedon katsotaan olevan täsmällistä, jos se viittaa ilmenneisiin olosuhteisiin tai olosuhteisiin, joiden voidaan kohtuudella olettaa ilmenevän, tai toteutuneeseen tapahtumaan tai tapahtumaan, jonka voidaan kohtuudella olettaa toteutuvan. Tiedon tulee olla riittävän tarkkaa, jotta sen perusteella voidaan tehdä johtopäätös edellä mainittujen olosuhteiden tai edellä mainitun tapahtuman mahdollisesta vaikutuksesta rahoitusvälineiden tai kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyvien johdannaissopimusten hintaan.

Riittävän täsmällisestä sisäpiirintiedosta ei voida katsoa olevan kyse silloin, kun olosuhteiden tai tapahtuman toteutumismahdollisuus on vähäinen tai toteutuminen on selvästi epätodennäköisempää kuin toteutumatta jääminen. Tieto voi kuitenkin olla riittävän täsmällistä esimerkiksi silloin, kun se liittyy seikkoihin tai tapahtumiin, jotka ovat toisilleen vaihtoehtoisia. Näin esimerkiksi tieto yrityksen riittävän pitkälle valmistelluista vaihtoehtoisista suunnitelmista voi toteuttaa täsmällisyyden vaatimuksen. Sisäpiirintiedolta edellytetään myös olennaisuutta. Sisäpiirintiedosta on tyypillisesti kyse esimerkiksi sellaisissa toimenpidekokonaisuuksissa tai järjestelyissä, jotka luonteensa tai kokonsa vuoksi poikkeavat yhtiön tavanomaisesta liiketoiminnasta tai yhtiön julkistamasta strategiasta. Sisäpiirintiedon kokonaisarvioinnissa on otettava huomioon myös se, että mitä merkittävämpi hanke tai muu asiakokonaisuus on kyseessä, sitä aikaisemmassa vaiheessa tietoa voidaan pitää sisäpiirintietona. Pörssin sisäpiiriohjeessa on annettu esimerkkejä sisäpiirintiedosta ja käytännön ohjeistusta hankekohtaisen sisäpiirirekisterin perustamisedellytyksistä. Ohjetta sovellettaessa on kuitenkin otettava huomioon, että sisäpiirintietoon liittyvät tulkintakysymykset ratkaistaan tapauskohtaisesti voimassaolevan lainsäädännön perusteella. Itsesääntelyn tai yhteissääntelyn piirissä sisäpiirikysymyksiin liittyviä käytännön menettelytapaohjeita voidaan markkinaosapuolten oikeusturvan lisäämiseksi edelleen kehittää.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi hyödykkeeseen tai päästöoikeuteen perustuvaan johdannaissopimukseen liittyvästä sisäpiirintiedosta.

Momentti perustuu osin markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 1 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan ja komission kolmannen direktiivin (2004/72/EY) 4 artiklaan. Markkinoiden väärinkäyttödirektiivin rahoitusvälineen määritelmä koskee myös hyödykejohdannaisia. Direktiivissä on kuitenkin katsottu, että yleinen sisäpiirintiedon määritelmä ei sovellu näihin, koska hyödykejohdannaisia ei

koske vastaava liikkeeseenlaskijan julkistamisvelvollisuus kuin muita rahoitusvälineitä. Toisin kuin direktiivissä, momentin ehdotetaan soveltuvan hyödykkeeseen perustuvan johdannaisen lisäksi päästöoikeuteen perustuvaan johdannaiseen. Kuten muilla rahoitusvälineillä, myös hyödykkeeseen tai päästöoikeuteen perustuvaan johdannaiseen liittyvän sisäpiirintiedon tulee olla luonteeltaan täsmällistä.

Komissio on antanut 12 päivänä marraskuuta 2010 asetuksen (n:o 1031/2010) kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin mukaisen kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien huutokaupan ajoituksesta, hallinnoinnista ja muista näkökohdista. Asetuksessa markkinoiden väärinkäytöllä ja sisäpiirintiedolla viitataan nimenomaisesti markkinoiden väärinkäyttödirektiiviin ja sen käsitteisiin. Asetuksen 10 luvussa säädetään huutokauppatuotteisiin sovellettavasta markkinoiden väärinkäyttöä koskevasta järjestelmästä. Asetuksen mukaan markkinoiden väärinkäyttödirektiiviä sovelletaan sellaisenaan kahden päivän spottiin ja viiden päivän futuureihin, jos ne ovat markkinoiden väärinkäyttödirektiivissä tarkoitettuja rahoitusvälineitä. Muihin kuin markkinoiden väärinkäyttödirektiivissä tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin sovelletaan asetuksen 37—43 artiklaa sisäpiirintiedon ja markkinoiden manipulaation määritelmistä, sisäpiirikauppojen kieltämisestä, sisäpiirintiedon muista kielletyistä käyttötarkoituksista, markkinoiden manipulaatiokiellosta, markkinoiden väärinkäytön vähentämistä koskevista erityisvaatimuksista ja säännösten noudattamisen valvonnasta.

Komission kolmannen direktiivin mukaan markkinoiden käyttäjät voivat olettaa saavansa tietoja, jotka liittyvät suoraan tai välillisesti yhteen tai useampaan tällaiseen johdannaiseen ja jotka tavanomaisesti annetaan käyttäjille kyseisillä markkinoilla tai on julkistettava lakien tai muiden säädösten, markkinasääntöjen, sopimusten tai kyseisillä hyödykemarkkinoilla tai hyödykejohdannaismarkkinoilla sovellettavien tapojen mukaisesti. Pykälän 2 momentin mukaan se koskee tietoa, joka ei ole ollut markkinoiden saatavissa tietojen julkistamista koskevien säännösten tai määräysten taikka hyväksyttyjen markkinatapojen mukaisesti. Hyväksytyistä markkinatavoista säädetään 14 luvun 4 §:ssä.

Pykälän *3 momentissa* säädetään sisäpiirintiedon soveltamisesta myös sellaiseen rahoitusvälineeseen, jonka arvo määräytyy 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen perusteella. Säännös vastaa pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohtaa. Arvopaperin sijaan säännös kuitenkin ulotetaan koskemaan yleisesti rahoitusvälineitä.

3 §. *Sisäpiiriläinen*. Pykälässä määritellään liikkeeseenlaskijan julkiseen sisäpiiriin kuuluva eli sisäpiiriläinen. Pykälän *1 momentti* perustuu markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklaan ja komission kolmannen direktiivin 1 ja 6 artiklaan. Sisäpiiriin kuuluu arvopaperimarkkinalain 5 luvun 3 §:n 1 ja 2 kohtaa vastaavasti suomalaisen liikkeeseenlaskijan hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja, toimitusjohtajan varamies sekä tilintarkastaja, varatilintarkastaja ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta. Sisäpiiriläinen on myös liikkeeseenlaskijan muuhun ylimpään johtoon kuuluva, kuten johtoryhmän jäsen, jolla on säännöllinen pääsy sisäpiirintietoon ja jolla on oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevia päätöksiä. Muuhun ylimpään johtoon kuuluvan henkilön määritelmää ehdotetaan tarkennettavaksi komission kolmannen direktiivin 1 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaiseksi siten, että määritelmä kattaa henkilöt, joilla on säännöllinen pääsy sisäpiirintietoon. Voimassa olevan lain määritelmä koskee muuta ylimpään johtoon kuuluvaa, joka saa säännöllisesti sisäpiirintietoa. Yhtiön on edelleen määriteltävä ne henkilöt, jotka kuuluvat kohdan tarkoittamiin ylimpään johtoon kuuluviin henkilöihin.

Pykälän *2 momentin* mukaan 1 momentin ilmoitusvelvollisuutta sovelletaan myös eurooppayhtiöön. Eurooppayhtiölain 7 §:n mukaan eurooppayhtiön johtokuntaan, hallitukseen, hallintoneuvostoon ja niiden jäseniin sekä toimitusjohtajaan sovelletaan osakeyhtiölain säännöksiä julkisen osakeyhtiön vastaavista toimielimistä, jollei eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuk-

sessa (EY) N:o 2157/2001 toisin säädetä. Asetuksen 9 artiklan 1 kohdan c alakohdan toisen luetelmakohdan mukaan eurooppayhtiöön sovelletaan jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, jota sovellettaisiin eurooppayhtiön sääntömääräisen kotipaikan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustettuun julkiseen osakeyhtiöön.

Sisäpiiriläisiä koskevia säännöksiä ehdotetaan sovellettavan 3 momentissa myös sisäpiiriläiseen sellaisessa liikkeeseenlaskijassa, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, jos liikkeeseenlaskijan osake on kaupankäynnin kohteena pörssissä.

4 §. *Lähipiiri*. Pykälässä ehdotetaan määriteltäväksi sisäpiiriläisen lähipiiri. Markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklan 4 kohdan mukaan liikkeeseenlaskijoiden johtohenkilöiden ja tarvittaessa näiden lähipiirin on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle kaikki omaan lukuun tekemänsä liiketoimet, jotka koskevat liikkeeseenlaskijan osakkeita tai niihin liittyviä rahoitusjohdannaisia tai muita rahoitusvälineitä. Komission kolmannen direktiivin 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan johtotehtävissä olevan henkilön lähipiiriin kuuluvalla henkilöllä tarkoitetaan johtotehtävissä olevan henkilön puolisoa tai kansallisessa lainsäädännössä puolisoa vastaavaa kumppania.

Pykälän *1 momentin 1* ja *2 kohdissa* säädetään komission kolmannen direktiivin mukaisesti, että omistuksen julkisuus koskee sekä sisäpiiriläisen avioliittolaissa tarkoitettua aviopuolisoa että rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa tarkoitettua parisuhteen osapuolta. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa on käytetty vain ilmaisua puoliso, jonka on kuitenkin lain perusteluissa todettu vastaavan nyt ehdotettua puolison käsitettä.

Komission kolmannen direktiivin käsite, kansallisessa lainsäädännössä puolisoa vastaava kumppani, voidaan katsoa tarkoittavan rekisteröidyn parisuhteen osapuolen lisäksi avopuolisoa. Yhteiskunnan perheen käsite on laajentunut ja erityisesti avopuolisoita on perhemuotoina aiempaa huomattavasti enemmän. Avopuolisoiden ryhmä on tarkoituksenmukaista lisätä sisäpiiriläisen lähipiiriin kuuluvien ryhmään, koska heillä saattaa olla aviopuolisoiden tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolten tavoin tietoa, jota käyttämällä voidaan syyllistyä markkinoiden väärinkäyttöön.

Pykälän 1 momentin *4 kohdassa* tarkoitettu avopuoliso voi olla ainoastaan henkilö, joka asuu tosiasiallisesti yhteistaloudessa sisäpiiriläisen kanssa. Avopuoliso voi olla eri sukupuolta tai samaa sukupuolta. Avopuolisoilla ei tässä laissa tarkoiteta kuitenkaan osapuolia, jotka asuvat yhdessä ainoastaan lyhytaikaisesti tai satunnaisesti. Ajallinen kriteeri yhteistaloudessa asumiselle olisi yksi vuosi muiden samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten, kuten isovanhempien, tavoin.

Kuten muiden lähipiiriin kuuluvien henkilöiden, myös avopuolisoiden ilmoittaminen on sisäpiiriläisen vastuulla. Liikkeeseenlaskijaa ei voida velvoittaa selvittämään sisäpiiriläisen perhe-elämän piiriin kuuluvia seikkoja vaan sisäpiiriläisen tulee itse arvioida, milloin vuoden määräaika on kulunut ja hän on velvollinen tekemään ilmoituksen. Liikkeeseenlaskijat voivat ohjeistaa sisäpiiriläisiä ilmoitusten tekemisessä.

Pykälän 1 momentin *3* ja 4 *kohdassa* säädetään lähipiiriin kuuluviksi myös voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 5 luvun 3 §:n 3 kohtaa vastaavasti vajaavaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on, ja muu sisäpiiriläisen perheenjäsen, joka on asunut vähintään yhden vuoden samassa taloudessa mainitun sisäpiiriläisen kanssa.

Määräysvaltayhteisöt kuuluvat *5 kohdan* mukaan sisäpiiriläisen lähipiiriin. Määräysvaltayhteisö on yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1—4 kohdassa tarkoitetulla henkilöllä yksin tai yhdessä taikka sisäpiiriläisellä yhdessä toisen saman liikkeeseenlaskijan sisäpiiriläisen tai tähän 1—4 kohdassa tarkoitetussa suhteessa olevan kanssa on suoraan tai välillisesti määräysvalta. Määräysvaltayhteisön määritelmä vastaa pääpiirteiltään voimassa olevan lain 5 luvun 3 §:n 4 kohtaa.

Momentin *6* ja *7 kohdassa* ehdotetaan säädettäväksi myös muista kuin määräysvaltaan perustuvista lähipiiriin määriteltävistä yhteisöistä. Momentin 6 kohdan mukaan lähipiiriin kuuluisi yhteisö, jonka osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai osakkeiden kokonaismäärästä taikka muusta vastaavasta osuudesta sisäpiiriläinen tai 1—4 kohdassa

tarkoitettu henkilö yksin tai yhdessä omistaa suoraan tai välillisesti vähintään 10 prosenttia ja jossa edellä tarkoitetulla henkilöllä on huomattava vaikutusvalta.

Yhteisön kuuluminen sisäpiiriläisen lähipiiriin edellyttäisi siten sekä kohdassa säädettyä omistusosuutta että huomattavaa vaikutusvaltaa yhteisössä. Sisäpiiriläisen lähipiirin määritelmään eivät kuitenkaan kuuluisi 6 kohdan nojalla sellaiset yhteisöt, jotka ovat julkisen kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Sisäpiiriläinen saattaa joissakin tapauksissa omistaa yli 10 prosenttia pörssissä kaupankäynnin kohteena olevassa yhteisössä, jossa hän samanaikaisesti käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa. Kauppatietojen ilmoittamisvelvollisuuden täyttäminen johtaisi joissakin tilanteissa siihen, että markkinoilla olisi tietoa pörssiyhtiön sijoitusaktiviteetista ilman, että sillä olisi itsellä velvollisuutta julkistaa tietoja liputusvelvollisuuden nojalla.

Momentin 7 kohta sisältäisi oman nimenomaisen säännöksen sisäpiiriläisen lähipiiriin kuuluvasta avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä. Säännöksen mukaan avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö kuuluisi sisäpiiriläisen lähipiiriin, jos sisäpiiriläinen tai 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettu henkilö on avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies.

Momentin 5—7 kohta perustuvat komission kolmannen direktiivin 1 artiklan 2 kohdan d alakohtaan, jonka mukaan lähipiiriin kuuluvalla henkilöllä tarkoitetaan kaikkia oikeushenkilöitä, trusteja tai henkilöyhtiöitä, joiden johtotehtäviä hoitaa sisäpiiriläinen tai 1—4 kohdassa tarkoitettu lähipiiriin kuuluva tai jotka ovat tällaisen henkilön välittömässä tai välillisessä määräysvallassa tai jotka on perustettu tällaisen henkilön hyväksi tai joiden taloudelliset edut ovat suuressa määrin samat kuin tällaisen henkilön taloudelliset edut.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4 §:n 4 momentin mukaisesti ilmoitusvelvollisuus ei koske pykälän 2 momentin mukaan asunto-osakeyhtiöitä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja keskinäisiä kiinteistöosakeyhtiöitä eikä aatteellisia ja taloudellisia yhdistyksiä. Lisäksi poikkeus ulotetaan voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin. Jos yhteisö käy kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Nykyisessä laissa säädetystä liikkeeseenlaskijan tytäryritystä koskevasta poikkeuksesta ehdotetaan luovuttavan. Poikkeuksen perusteena oli vanhassa osakeyhtiölaissa (734/1978) säädetty tytäryritysten kielto hankkia emoyritysten osakkeita. Uuden osakeyhtiölain säätämisen yhteydessä kielto poistettiin eikä poikkeussäännökselle ole enää perusteita. Liikkeeseenlaskijan tytäryritykset kuuluisivat jatkossa sisäpiiriläisen lähipiiriin vain silloin, kun ne täyttävät 1 momentin 5 kohdassa säädetyt edellytykset.

Säännöksen 3 momentin mukaan henkilöllä olisi huomattava vaikutusvalta 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetussa yhteisössä, jos hän on siinä 3 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetussa tai siihen rinnastuvassa asemassa.

13 luku Julkinen sisäpiirirekisteri ja yrityskohtainen sisäpiirirekisteri

Luvussa säädetään julkiseen sisäpiirirekisteriin toimitettavista tiedoista, sisäpiirirekisterin ylläpidosta sekä tietojen säilytyksestä ja luovutuksesta. Luku sisältää säännökset myös yrityskohtaisista rekistereistä, niiden ylläpidosta sekä rekisteriin merkittyjen tietojen säilytyksestä ja luovutuksesta.

Arvopaperimarkkinoiden määritys- ja selvitystoiminta muuttui Suomessa vuonna 2009 ulkomaisen keskusvastapuoliyhteisön aloittaessa toimintansa Suomessa. Tämä merkitsi sitä, että arvo-osuusjärjestelmässä selvitettävistä arvopaperikaupoista on päivän aikana saatavissa vain tapahtumien nettosaldo aiemman bruttosaldon sijaan. Sellaisista sisäpiiriläisten arvopaperikaupoista, joiden määritys toteutetaan ulkomaisessa selvitysyhteisössä, ei ole useissa tapauksissa saatavissa muita niin sanottujen päivän sisäisten kauppojen tietoja kuin niiden netto päivän päätteeksi. Ulkomaiset selvitysyhteisöt määrittävät merkittävän osan suurten ja keskisuurten liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemilla arvopapereilla tehdyistä kaupoista.

Sisäpiirirekisterisääntely ehdotetaan perusteiltaan muutettavaksi siten, että liikkeeseenlaskija tekisi sekä sisäpiiriläisen asemaa ja tämän lähipiiriä koskevat sisäpiiri-ilmoitukset että näiden rahoitusvälineitä koskevat omistusilmoitukset Finanssivalvonnalle. Sisäpiiriläisten olisi puolestaan ilmoitettava kyseiset tiedot liikkeeseenlaskijalle, jotta se voisi toimittaa tiedot edelleen Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta pitäisi yllä keskitettyä julkista sisäpiirirekisteriä. Sisäpiirirekisteri voi olla Finanssivalvonnan itse ylläpitämä rekisteri tai ulkoistetun palveluntarjoajan ylläpitämä rekisteri. Liikkeeseenlaskijalla ei ole enää velvollisuutta pitää julkista rekisteriä, mutta se voi halutessaan hyödyntää Finanssivalvonnan rekisteriä tietojen pitämisessä yleisön saatavilla.

Markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklan 4 kohdan mukaan sisäpiiriläisen ja tarvittaessa tämän lähipiiriin kuuluvan henkilön on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle kaikki omaan lukuunsa tekemänsä liiketoimet, jotka koskevat kyseisen liikkeeseenlaskijan osakkeita tai niihin liittyviä rahoitusjohdannaisia tai muita rahoitusvälineitä. Viranomaisen ylläpitämä rekisteri tarjoaa mahdollisuuden saada tiedot keskitetysti. Liikkeeseenlaskijoiden velvollisuus ylläpitää rekisteriä johtaisi siihen, että tieto olisi noudettava monesta lähteestä yhden keskitetyn järjestelmän sijaan. Ehdotus helpottaisi sijoittajien ja yleisön tiedonsaantia, parantaisi tietojen luotettavuutta sekä korostaisi sisäpiiriläisten omaa vastuuta tietojen toimittamisessa rekisteriin. Lisäksi tarkoituksena on vähentää erityisesti pienten ja keskisuurten liikkeeseenlaskijoiden hallinnollista taakkaa rekisterien ylläpitämisessä. Ehdotuksen tarkoituksena on myös ylläpitää rekisteritietojen avoimuutta ja julkisuutta, kun tietoja ei ole enää saatavissa kattavasti arvo-osuusjärjestelmästä.

Yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä koskevat säännökset vastaavat pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 8—11 §:ää.

1 §. *Soveltamisala*. Pykälässä ehdotetaan säädettävän informatiivinen säännös luvun soveltamisalasta. Luku koskee julkista ja yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä.

Julkinen sisäpiirirekisteri

2 §. *Ilmoitusvelvollisuus* Finanssivalvonnalle. Suomalaisen liikkeeseenlaskijan, jonka osake on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, on ilmoitettava Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitetut tiedot sisäpiiriläisistään ja heidän ilmoittamastaan lähipiiristä sekä näiden omistukset 5 momentissa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös edellä mainituissa tiedoissa tapahtuneita muutoksia. Kyseisen ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi sisäpiiriläisen on ilmoitettava kyseiset tiedot liikkeeseenlaskijalle. Sisäpiiriläisen lähipiiriin kuuluvalla henkilöllä on puolestaan velvollisuus ilmoittaa omat tietonsa sisäpiiriläiselle. Lain 12 luvun 1 §:n 2 momentin soveltamisrajauksen vuoksi velvollisuus koskee vain sellaista liikkeeseenlaskijaa, jonka monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena oleva rahoitusväline on sen hakemuksesta kaupankäynnin kohteena.

Säännöksen *1 momentin* 1 kohdan mukaan liikkeeseenlaskijan on tehtävä Finanssivalvonnalle *sisäpiiri-ilmoitus* sisäpiiriläisistään ja heidän ilmoittamastaan lähipiiristä 14 päivän kuluessa siitä, kun sisäpiiriläinen aloitti tehtävässään. Ilmoitus on tehtävä riippumatta siitä, omistaako sisäpiiriläinen tai tämän lähipiiriin kuuluva pykälässä tarkoitettuja rahoitusvälineitä. Momentin *2 kohdan* mukaan liikkeeseenlaskijan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle sisäpiiri-ilmoituksessa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset 7 päivän kuluessa muutoksesta. Ilmoitus on esimerkiksi tehtävä, jos sisäpiiriläisen lapsi tulee täysi-ikäiseksi ja muuttaa pois yhteisestä taloudesta sisäpiiriläisen kanssa. Muutosilmoitus on tehtävä myös, jos lapsi täysi-ikäiseksi tultuaan asuu samassa taloudessa sisäpiiriläisen kanssa. Tällöin hänen asemansa suhteessa sisäpiiriläiseen muuttuu vajaavaltaisesta muuksi samassa taloudessa asuvaksi.

Momentin *3 kohdan* mukaan liikkeeseenlaskijan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle sisäpiiriläisten ja heidän ilmoittamansa lähipiiriin omistamat 5 momentissa tarkoitetut rahoitusvälineet. Kyseinen *omistusilmoitus*

on tehtävä Finanssivalvonnalle 14 päivän kuluessa siitä, kun sisäpiiriläinen aloitti tehtävässä. Ilmoitusvelvollisuus koskee sisäpiiriläisen omaan tai lähipiirinsä lukuun tekemiä liiketoimia. Velvollisuus tietojen toimittamiseen viranomaiselle perustuu markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklan 4 kohtaan. Lisäksi liikkeeseenlaskijan on momentin *4 kohdan* mukaan ilmoitettava Finanssivalvonnalle sisäpiiriläisten ja heidän lähipiirinsä omistuksissa tapahtuneet muutokset 7 päivän kuluessa muutoksesta, kun omistettujen rahoitusvälineiden arvo muuttuu vähintään 5 000 euroa. Määräaika vastaa komission kolmannen direktiivin 6 artiklan 1 kohtaa. Säännöksessä ei enää edellytettäisi sitä, että kalenterivuoden aikana tehtyjen kauppojen ja luovutusten yhteismäärä olisi ilmoitettava viimeistään seuraavan kalenterivuoden tammikuun 31 päivänä, vaikka se olisi alle 5 000 euroa.

Liikkeeseenlaskija on velvollinen ilmoittamaan 1 momentissa tarkoitetut tiedot Finanssivalvonnalle ja huolehtimaan siitä, että se saa sisäpiiriläisiltä tarvittavat ja oikeat tiedot riittävän ajoissa. Sisäpiiriläinen on kuitenkin vastuussa tietojen ilmoittamisesta oikein ja riittävän ajoissa liikkeeseenlaskijalle, jotta liikkeeseenlaskija voi täyttää oman velvollisuutensa. Tästä syystä *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että sisäpiiriläisen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot liikkeeseenlaskijalle ilman aiheetonta viivytystä. Sisäpiiriläisen lähipiiriin kuuluvan henkilön on puolestaan ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot sisäpiiriläiselle ilman aiheetonta viivytystä, jotta sisäpiiriläinen voi täyttää oman velvollisuutensa. Sisäpiiriläisen tulee myös ehdotuksen mukaan riittävin toimenpitein varmistaa, että hänen lähipiiriin kuuluva henkilö on tietoinen ilmoitusvelvollisuudestaan.

Vastuu ilmoituksen sisällöstä ja sen tekemisestä säädetyssä ajassa olisi sisäpiiriläisellä. Liikkeeseenlaskija ei ole vastuussa ilmoituksen oikeasta sisällöstä tai myöhästymisestä, jos virhe tai viivästys johtuu siitä, ettei sisäpiiriläinen ole toimittanut oikeita tietoja riittävän ajoissa yhtiölle. Sisäpiiriläisen omistusilmoitus koskee myös hänen lähipiiriinsä kuuluvan henkilön omistuksia. Sisäpiiriläisen tulee riittävin toimenpitein varmistaa, että hänen lähipiiriin kuuluva henkilö on tietoinen ilmoitusvelvollisuudestaan sisäpiiriläiselle ja että lähipiirin kuuluva henkilö toimittaa tarvittavat tiedot sisäpiiriläiselle ilman aiheetonta viivytystä. Jos sisäpiiriläinen osoittaa varmistaneensa riittävin toimenpitein, että lähipiiriläinen on ollut tietoinen ilmoitusvelvollisuudestaan, mutta sisäpiiriläinen ei ole saanut tietoja toimenpiteistään huolimatta, Finanssivalvonta ei voi määrätä Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa tarkoitettua hallinnollista seuraamusta sisäpiiriläiselle. Tällöin seuraamus voidaan kuitenkin määrätä lähipiiriin kuuluvalle henkilölle, mikäli hän on laiminlyönyt pykälässä säädetyn velvollisuuden ilmoittaa tiedot sisäpiiriläiselle.

Pykälän *3 momentissa* säädetään, että sisäpiiri-ilmoitukseen ja omistusilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön tai yhteisön taikka säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi lähipiiriin kuuluvan nimi, henkilötunnus tai yritys- tai yhteisötunnus. Lisäksi omistusilmoitukseen on sisällytettävä liiketointa koskevat tiedot.

Pykälän *4 momentissa* velvollisuus sisäpiiriläisiä koskevien tietojen ilmoittamiseen ulotetaan myös sellaiseen liikkeeseenlaskijaan, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, jos liikkeeseenlaskijan osake on kaupankäynnin kohteena pörssissä.

Pykälän *5 momentissa* ehdotetaan säädettävän rahoitusvälineistä, jotka kuuluvat omistusilmoituksen piiriin. Ilmoitusvelvollisuus koskee liikkeeseenlaskijan osaketta ja sellaista rahoitusvälinettä, jonka arvo määräytyy kyseisen osakkeen perusteella. Osakkeen tulee olla kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä liikkeeseenlaskijan hakemuksesta tai suostumuksella.

3 §. *Liikkeeseenlaskijan velvollisuus neuvoa sisäpiiriläistä.* Liikkeeseenlaskijan on pykälän mukaan neuvottava sisäpiiriläistä sisäpiiri-ilmoituksen ja omistusilmoituksen laatimisessa. Säännöksen tarkoituksena on ohjata ilmoituksia koskevat kyselyt liikkeeseenlaskijoille Finanssivalvonnan sijaan, jotta Finanssivalvonnan valvontatehtävä voidaan pitää selkeästi erillään sisäpiiriläisten neuvonnasta. Pörssin sisäpiiriohje ja muut itsesääntelymekanismit voivat myös jatkossa

tukea liikkeeseenlaskijoiden yhdenmukaisia neuvontakäytänteitä.

4 §. *Julkinen sisäpiirirekisteri*. Finanssivalvonnalle säädetään pykälässä velvollisuus pitää julkista sisäpiirirekisteriä. Nykyisin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 7 §:n 1 momenttia vastaavasti rekisteristä on käytävä ilmi kunkin sisäpiiriläisen kohdalla tieto sisäpiiriläisestä ja hänen lähipiiriinsä kuuluvista, sisäpiiriläisen ja hänen lähipiirinsä omistamat rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset. Rekisteriin talletettaisiin edellä mainittujen henkilöiden yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä liiketoimia koskevat tiedot.

Voimassa olevan arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 13 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan arvopaperikeskuksen tehtävänä on kerätä arvo-osuusjärjestelmästä tietoja julkisen sisäpiirirekisterin ylläpitämiseksi. Kyseinen velvollisuus ehdotetaan muutettavan siten, että arvopaperikeskus voisi jatkossa kerätä kyseisiä tietoja. Velvollisuus sisäpiirirekisterin ylläpitämiseksi tarvittavien tietojen keräämiseksi ei ole enää perusteltu, kun tietoja saadaan sekä arvo-osuusjärjestelmästä suorien omistuksien osalta että säilyttäjäpankeilta ulkomaisten sijoittajien hallintarekisteröityjen arvo-osuuksien osalta. Edelleen Finanssivalvonta voisi järjestää tietojen keräämisen haluamallaan tavalla ja halutessaan hyödyntää arvopaperikeskuksen mahdollisesti keräämiä tietoja.

5 §. *Julkisen sisäpiirirekisterin ylläpito, säilytys ja tietojen luovuttaminen*. Pykälän sisältö vastaa pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 7 §:n 4 ja 5 momenttia sisäpiirirekisterin ylläpidosta, säilytyksestä ja tietojen luovuttamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan julkisen sisäpiirirekisterin ylläpito on järjestettävä luotettavalla tavalla. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnan on pidettävä julkisen sisäpiirirekisterin sisältämät tiedot myös yleisön saatavilla internetsivuillaan. Rahoitusvälineiden omistuksessa tapahtuneita muutoksia koskevat tiedot on pidettävä internetsivuilla 12 kuukauden ajan muutoksesta. Tiedot on päivitettävä ilman aiheetonta viivästystä, kun liikkeeseenlaskija ilmoittaa muutoksesta tietoihin.

Yrityskohtainen sisäpiirirekisteri

6 §. *Yrityskohtainen sisäpiirirekisteri*. Säännös vastaa pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 8 §:ää ja markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklaa. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se koskee myös liikkeeseenlaskijaa, jonka rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä Suomessa. Lain 12 luvun 1 §:n 2 momentin soveltamisrajauksen vuoksi velvollisuus koskee vain sellaista liikkeeseenlaskijaa, jonka monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena oleva rahoitusväline on sen hakemuksesta kaupankäynnin kohteena. Momentissa yhdistetään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 8 §:n 1 ja 2 momentti. Kuten sisäpiiriläisen määritelmässä, säännöksen sanamuotoa muutetaan siten, että se koskee henkilöitä, joilla on asemansa tai tehtäviensä nojalla säännöllinen pääsy sisäpiirintietoon. Tällaisia henkilöitä voivat olla muun muassa yhtiön johtoryhmän jäsenet, tärkeimpien toimialojen vastuuhenkilöt, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon sihteerit sekä henkilöt, jotka vastaavat yhtiön taloudesta, rahoituksesta, lakiasioista, tutkimus- ja kehitystyöstä ja viestinnästä. Tällaisia henkilöitä eivät lähtökohtaisesti ole henkilöt, joiden tavanomaisiin työtehtäviin ei kuulu käsitellä sisäpiirintietoa, vaikka heillä saattaa olla niihin säännöllinen pääsy, kuten sisäpiirintietoa sisältäviä ohjelmistoja ylläpitävä tai huoltava IT-henkilöstö eikä yhtiön toimitilojen ylläpitoon osallistuvat henkilöt kuten vahtimestarit tai siistijät. Yhtiön on määriteltävä ne henkilöt, joilla on säännöllinen pääsy sisäpiirintietoon.

Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi erillinen säännös hankekohtaisesta sisäpiirirekisteristä. Hankekohtainen sisäpiirirekisteri koskee kaikkia henkilöitä, joille

liikkeeseenlaskija antaa hanketta koskevaa sisäpiirintietoa. Momentissa tarkoitettuja muita sisäpiirintietoa saavia henkilöitä ovat esimerkiksi merkittävät osakkeenomistajat tai sellaiset viranomaiset, joille liikkeeseenlaskija antaa hanketta koskevia tietoja. Säännös vastaa osin arvopaperimarkkinalain 5 luvun 11 §:ää yrityskohtaisista osarekistereistä ja Pörssin sisäpiiriohjetta, jossa on annettu tarkempaa ohjeistusta yritys- ja hankekohtaisista sisäpiirirekistereistä.

Pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan uutta informatiivista säännöstä siitä, että pysyvä yrityskohtainen sisäpiirirekisteri ja hankekohtainen sisäpiirirekisteri muodostavat yhdessä yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 8 §:n mukaisesti pykälän *4 momentissa* säädetään yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin julkisuudesta.

Yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä koskevien säännösten soveltumisesta myös sellaiseen suomalaiseen liikkeeseenlaskijaan, jonka liikkeeseen laskema rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla toisessa ETA-valtiossa, säädetään *5 momentissa*. Momentti vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 §:n 7 momenttia.

Pykälän *6 momentissa* säädetään yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä koskevien säännösten ulottumisesta liikkeeseenlaskijan lukuun tai puolesta toimivaan. Säännös vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 8 §:n 3 momenttia.

7 §. *Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkittävät tiedot*. Pykälässä ehdotetaan säädettävän voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 9 §:ää vastaavasti yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkittävistä tiedoista. Säännös perustuu komission kolmannen direktiivin 5 artiklaan.

8 §. *Yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin ylläpito ja säilytys*. Pykälän *1—3 momentti* vastaavat pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 10 §:ää ja komission kolmannen direktiivin 5 artiklaa. Pykälän 1 momentissa säädetään, että rekisterinpito on järjestettävä luotettavalla tavalla ja siten, että ainoastaan rekisterin pitämiseen oikeutetut voivat muuttaa tietoja. Jos rekisterimerkintään liittyy esimerkiksi tekninen virhe, korjaus voidaan jälkikäteen tehdä, jos muutos ja sen perusteet merkitään rekisteriin ja säilytetään 3 momentissa säädetyllä tavalla.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi uusi *4 momentti*, jonka mukaan yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin ylläpitäjällä tulee olla rekisteriä koskeva kirjallinen ohje. Momentin tarkoituksena on velvoittaa liikkeeseenlaskijat muun muassa ohjeistamaan yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkittyjä henkilöitä toimimaan oikein sisäpiirintiedon käsittelyssä.

9 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus*. Säännös koskee Finanssivalvonnan oikeutta antaa tarkempia määräyksiä julkista sisäpiirirekisteriä ja yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä koskevista säännöksistä. Säännös vastaa pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 15 §:ää. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä myös omistusilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta. Komission kolmannen direktiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan ilmoituksessa on oltava tiedot henkilön nimestä, syystä ilmoitusvelvollisuuteen, liikkeeseenlaskijan nimestä, kuvaus rahoitusvälineestä, tiedot kaupan luonteesta, päivämäärästä ja ajasta sekä kaupan hinnasta ja volyymistä.

Lisäksi Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 6 §:ssä tarkoitetun yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta.

14 luku Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset

1 §. *Luvun soveltamisala*. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettävän informatiivinen luettelo niistä säännöksistä, jotka kuuluvat luvun soveltamisalan piiriin.

Luvussa ehdotetaan säädettäväksi markkinoiden väärinkäytöstä eli sisäpiirintiedon käytöstä ja sen ilmaisemisesta sekä markkinoiden vääristämisestä. Säännökset vastaavat pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun vastaavia säännöksiä. Luvussa ehdotetaan säädettävän myös voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 lukua vastaavista säännöksistä markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta, ra-

hoitusvälineitä koskevien tutkimustietojen ja sijoitussuositusten esittämisestä sekä kaupparaportoinnista. Arvopaperikauppaa ja sijoituspalvelun tarjoamista koskevat arvopaperimarkkinalain 4 luvun säännökset on ehdotettu tässä esityksessä siirrettävän sijoituspalvelulakiin. Markkinoiden väärinkäyttödirektiiviin liittyvät säännökset ehdotetaan puolestaan siirrettävän markkinoiden väärinkäyttöä koskevaan lukuun. Myös näiden säännösten sisältö vastaa pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä.

2 §. *Sisäpiirintiedon käyttö ja ilmaiseminen*. Säännöksen *1—3*, *6* ja *8 momentti* vastaavat pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 §:ää sisäpiirintiedon käytöstä ja markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 2 artiklaa. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi muutokset, joissa viittaukset julkiseen kaupankäyntiin korvataan viittauksella säänneltyyn markkinaan ja viittaus arvopaperiin ja osakkeeseen viittauksella rahoitusvälineeseen. Voimassa olevan pykälän 1 momentin kieltoa neuvoa toista henkilöä arvopaperin kaupassa ehdotetaan muutettavan siten, että siinä kiellettäisiin neuvomasta toista rahoitusvälineen hankinnassa tai luovutuksessa. Ehdotuksella pyritään turvaamaan se, että neuvontakielto soveltuisi myös muihin liiketoimiin kuin kauppaan. Pykälän *7 momentin* viittaus monenkeskisen kaupankäynnin meklarilistaan muutetaan meklarilistan käsitteestä luovuttaessa viittaukseksi monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään Suomessa.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin sisäpiirintiedon käytön ja ilmaisemisen soveltamisalasta. Ehdotetun säännöksen mukaan pykälän säännöksiä sovelletaan säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen ja rahoitusvälineeseen, jonka arvo määräytyy kyseisen rahoitusvälineen perusteella. Säännös vastaa sisällöllisesti voimassa olevan lain 5 luvun 1 §:n 1 momenttia ja 2 momentin 1 ja 3 kohtia.

Pykälän *5* ja 6 *momentissa* säädettäisiin pykälän kansainvälisestä soveltamisalasta. Pykälän 5 momentin mukaan pykälän kieltoja sovelletaan pörssissä tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen ja rahoitusvälineeseen, jonka arvo määräytyy kyseisen rahoitusvälineen perusteella siitä riippumatta, suoritetaanko tällaista rahoitusvälinettä koskeva liiketoimi Suomessa. Sisäpiirintiedon käytön kielto soveltuisi siten esimerkiksi tilanteeseen, jossa ulkomainen sijoittaja käyttäisi hyväksi pörssissä kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen liittyvää sisäpiirintietoa. Toisaalta pykälän säännöksiä sovelletaan 6 momentin mukaan myös toisessa ETA-valtiossa kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla olevaan rahoitusvälineeseen ja rahoitusvälineeseen, jonka arvo määräytyy kyseisen rahoitusvälineen perusteella, kun tällaista rahoitusvälinettä koskeva liiketoimi suoritetaan Suomessa. Esimerkiksi sijoittajan käyttäessä toisessa ETA-valtiossa listattuun rahoitusvälineeseen liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi Suomessa tehdyssä tai suoritetussa rahoitusvälineen hankinnassa tai luovutuksessa säännös tulisi sovellettavaksi. Ehdotetut säännökset vastaavat markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 10 artiklaa. Voimassa olevan lain 1 luvun 1 §:n 7 momentti sisältää osin ehdotettua säännöstä vastaavan säännöksen väärinkäyttösäännösten kansainvälisestä soveltamisesta. Ehdotetun lain 12 luvun 1 §:n 2 momentin soveltamisalasäännöksen vuoksi pykälän kieltoja sovellettaisiin myös sellaisiin rahoitusvälineisiin, joita on vasta haettu otettavaksi säännöksessä tarkoitetun kaupankäynnin kohteeksi. Voimassa olevan lain 5 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohta ja 14 § sisältävät vastaavan säännöksen.

Ehdotettu säännöksen 8 momentti vastaa voimassa olevan lain 5 luvun 2 §:n 5 momenttia ja ehdotettu säännöksen 9 momentti voimassa olevan lain 5 luvun 13 §:ää.

3 §. *Markkinoiden vääristäminen*. Säännös perustuu markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 3 artiklaan. Säännöksen *1* ja *2 momentti* vastaavat pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 12 §:n 1 ja 2 momenttia arvopaperin kurssin vääristämisestä. Voimassa olevan säännöksen viittaus arvopaperista ehdotetaan muutettavaksi yhdenmukaisesti luvun muiden säännösten tavoin rahoitusvälineeksi. Kurssin vääristämisen sijaan säännöksen kohde ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se koskee markkinoiden vääristämistä eli myös muuta kuin arvopape-

rin kurssiin liittyvää muutosta. Markkinoiden vääristämisen seurauksena arvopaperin kurssi ei välttämättä muutu tai tähän ei pyritä, mutta teko on omiaan antamaan väärää tai harhaanjohtavaa tietoa rahoitusvälineen aidosta tarjonnasta tai kysynnästä taikka teko muutoin on omiaan vaikuttamaan markkinoiden toimintaan niitä vääristävästi 2 momentissa luetelluin tavoin.

Pykälän 2 momentin *2 kohtaa* täsmennetään siten, että se koskee liiketoimia ja muita toimia, jotka ovat omiaan antamaan väärää tai harhaanjohtavaa tietoa. Voimassa olevan säännöksen muotoilu on suppeampi sen edellyttäessä väärän tai harhaanjohtavan tiedon antamista. Muutokset vastaavat markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 1 artiklan 2 kohtaa.

Pykälän *3 momentissa* markkinoiden vääristämistä koskevan kiellon soveltamisala ehdotetaan koskevan myös muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja rahoitusvälineitä koskevia liiketoimia ja muita toimia. Edellytyksenä olisi, että tällaisia muita rahoitusvälineitä koskevilla liiketoimilla tai muilla toimilla vääristettäisiin 1 momentissa tarkoitettujen rahoitusvälineiden markkinoita. Säännöksen soveltamisala kattaisi siten myös esimerkiksi sellaiset OTC-johdannaissopimuksilla tehdyt liiketoimet ja muut toimet, jos ne vääristäisivät 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen markkinoita laissa tarkoitetuin tavoin. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 b §:n mukaan kurssin vääristämistä koskevia arvopaperimarkkinalain 5 luvun 12 §:n säännöksiä sovelletaan jo nykyisin OTC-johdannaissopimukseen, jos sen kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin tai sitä ETA-alueella vastaavan kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi taikka raaka-aine tai muu hyödyke.

Pykälän *4* ja *5 momentissa* ehdotetaan säädettävän sisäpiirintiedon käyttöä koskevan 2 §:n 5 ja 6 momenttia vastaavasti markkinoiden vääristämisen kiellon kansainvälisestä soveltamisalasta.

4 §. *Markkinoiden vääristämistä koskeva poikkeus*. Säännöksen *1 momentti* vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 13 §:ää. Pykälän 2 ja 3 momentti vastaavat 5 luvun 12 §:n 3 ja 4 momenttia. Kurssin vääristämisen sijaan 3 momentissa viitataan 3 §:n tavoin markkinoiden vääristämiseen. Säännös vastaa markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 8 artiklaa.

Pykälän *4 momentissa* ehdotetaan säädettävän hyväksyttävistä markkinatavoista. Säännös vastaa komission kolmannen direktiivin 2 artiklan 1 kohtaa. Finanssivalvonta on antanut standardin 5.5 Sijoitussuositukset ja hyväksyttävät markkinatavat määräykset hyväksyttäviä markkinatapoja koskevista ehdoista. Hyväksyttävien markkinatapojen arvioinnissa huomioon otettavat seikat ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden perusteista on syytä säätää laissa.

Arvioinnissa on otettava huomioon komission kolmannen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti markkinakäytännön läpinäkyvyys, markkinoiden moitteettoman toiminnan turvaaminen, vaikutus markkinoiden vaihdantaan, tehokkuuteen ja luotettavuuteen, vaikutus markkinamekanismeihin ja -toimijoihin, markkinoiden rakenteet, markkinatapoja koskevat tutkimukset ja markkinatapaan sisältyvä riski muiden markkinoiden luotettavuudelle. Momentissa lueteltujen hyväksyttävien markkinatapojen lista ei ole tyhjentävä.

Pykälän *5 momentti* vastaa arvopaperimarkkinalain 5 luvun 12 §:n 5 momenttia. Arvopaperinvälittäjän sijaan momentissa käytetään määritelmää sijoituspalvelun tarjoaja. Poikkeus koskee sijoituspalvelun tarjoajan kaupankäyntiä omaan lukuun liikkeeseen laskemalla joukkovelkakirjalla tai muulla velkasitoumuksella sekä tällaisesta oikeudesta annetulla talletustodistuksella. Esimerkiksi momentissa tarkoitetut sijoitustodistukset ovat markkinoiden väärinkäyttödirektiivissä tarkoitettuja rahoitusvälineitä. Direktiivissä ei säädetä sijoitustodistuksia koskevista poikkeuksista. Markkinoiden väärinkäyttödirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä säännöstä ei kuitenkaan kumottu.

Sijoitustodistuksia koskevaa poikkeusta ei ehdoteta kumottavaksi. Vuonna 1996 säädetyn poikkeuksen tarkoituksena on ollut lain perustelujen (HE 7/1996 vp) mukaan varmistaa, että luottolaitoksen mahdollisuus osallistua sijoitustodistuksilla käytävään kauppaan ei vaikeudu, koska luottolaitos voi olla osapuoli samassa sopimuksessa kuin keskuspankki. Sijoitustodistusten osuus luottolaitos-

ten varainhankinnassa on pienentynyt vuoden 1999 lopun 14,5 prosentista vuoden 2009 loppuun mennessä 13,1 prosenttiin. Sijoitustodistusten osuuden merkittävyys vaihtelee luottolaitosryhmittäin.

5 §. *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä ilmoitusvelvollisuus*. Ehdotettava säännös on pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 16 §:n mukainen. Ilmoitusvelvollisuutta ehdotetaan *1 momentissa* laajennettavan koskemaan sijoituspalvelun tarjoajan lisäksi tämän palveluksessa olevaa henkilöä, kuten meklaria, omaisuudenhoitajaa, välitystoiminnasta vastaavaa henkilöä tai niin sanottua *compliance*-henkilöä. Muutos vastaa markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklan 9 kohtaa. Komission kolmannen direktiivin 7 artiklassa epäilyttävistä arvopaperikaupoista, jotka on ilmoitettava, viitataan ilmoitusvelvollisten osalta 1 artiklan 3 kohtaan. Säännöksen mukaan ammattinsa puolesta liiketoimia järjestävillä henkilöillä tarkoitetaan muun muassa sijoituspalveluyrityksiä tai luottolaitoksia. Uusi sijoituspalvelun tarjoajan määritelmä kattaa sijoituspalveluyritykset ja luottolaitokset. Komission kolmannen direktiivin määritelmä on avoin, jolloin se mahdollistaa myös muiden toimijoiden kuulumisen ilmoitusvelvollisiin, jos nämä järjestävät ammattinsa puolesta liiketoimia. Momenttiin ehdotetaan tehtävän myös muutos siten, että kurssin vääristämisen sijaan viitataan markkinoiden vääristämiseen. Komission kolmannen direktiivin 9—11 artiklassa säädetään ilmoituksen sisällöstä, ilmoitustavasta ja vastuusta ja salassapitovelvollisuudesta. Säännöksen tarkoituksena on valvonnan tehokkuuden turvaamiseksi mahdollistaa ilmoitusten toimittaminen siten, että sijoituspalvelun tarjoajan palveluksessa oleva henkilö, kuten meklari, voi ilmoittaa asiasta *compliance*-henkilölle salassapitovelvollisuutta rikkomatta. Sijoituspalvelun tarjoajan palveluksessa olevan henkilön ei kuitenkaan tarvitse tehdä ilmoitusta suoraan Finanssivalvonnalle.

Säännöksen *2* ja *3 momentti* vastaavat nykyisin voimassa olevan 4 luvun 16 §:n 2 ja 3 momenttia.

6 §. *Rahoitusvälineitä koskevien tutkimustietojen ja sijoitussuositusten esittäminen*. Säännöksen *1—3 momentti* vastaavat pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 13 §:ää, markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 6 artiklaa ja komission sijoitussuositusdirektiivin (2003/125/EY) 2, 3 ja 5 artiklaa. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tekniset arvopaperinvälittäjän ja julkisen kaupankäynnin määritelmiin liittyvät muutokset. Finanssivalvonnan määräystenantovaltuudesta komission markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla antamien säädösten täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan säädettävän 8 §:ssä.

7 §. *Kaupparaportointi*. Pykälän *1—4 momentti* vastaavat pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 18 §:n 1—4 momenttia. Finanssivalvonnan standardissa RA 5.1 Kaupparaportointi määrätään raportointivelvollisista, raportoinnin kohteena olevista rahoitusvälineistä ja raportointiajasta. Pääsääntöisesti sijoituspalvelun tarjoaja tekee yhdestä liiketoimesta yhden kaupparaportin. Sijoituspalvelun tarjoajan on tehtävä ostoista ja myynneistä erilliset raportit, jos sijoituspalvelun tarjoaja toteuttaa liiketoimen kahden asiakkaansa välillä, tai jos sijoituspalvelun tarjoaja toteuttaa liiketoimen säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä asettumalla itse asiakkaansa vastapuoleksi.

Arvopaperinvälittäjän määritelmä muutetaan sijoituspalvelun tarjoajan määritelmäksi. Pykälän 1 momentin soveltamisala ehdotetaan laajennettavaksi myös Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena oleviin rahoitusvälineisiin sekä rahoitusvälineisiin, joiden arvo riippuu mainituista rahoitusvälineistä. Laajennus vastaa komission ehdotuksia uudeksi markkinoiden väärinkäyttöasetukseksi ja rahoitusvälineiden markkinoista annetuksi asetukseksi, joissa ehdotetaan säännösten soveltamisalan yleistä laajennusta monenkeskisiin kaupankäyntijärjestelmiin. Voimassa olevan säännöksen 1 momentin viimeinen virke ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, kun säännellyn markkinan käsite kattaa myös muut säännellyt markkinapaikat Euroopan talousalueella.

Pykälän 3 momentin *3 kohdassa* poistetaan viittaus optioyhteisöihin, koska pörssin määritelmä kattaa myös optioyhteisöt.

Voimassa olevan pykälän 5 ja osin 7 momentti Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudesta ehdotetaan siirrettävän 8 §:ään.

Pykälän *5 momentti* on uusi ja se korvaa asiallisesti voimassa olevan säännöksen 6 ja osin 7 momentin. Momentin tarkoituksena on laajentaa nykyinen rahoitusvälineillä kauppoja toteuttavia arvopaperinvälittäjiä koskeva jatkuva raportointivelvollisuus myös sellaisiin omaisuudenhoitajiin ja toimeksiantojen välittäjiin, jotka eivät itse toteuta kauppoja. Ne ovat nykysääntelyn mukaan ainoastaan velvollisia toimittamaan Finanssivalvonnalle niin sanotun täydennysilmoituksen. Momentin mukaan raportointivelvollisuus laajenee kattamaan muun muassa Ruotsin ja Iso-Britannian käytännön mukaisesti myös ne sijoituspalvelun tarjoajat, jotka ainoastaan välittävät rahoitusvälineitä koskevat toimeksiannot toiselle sijoituspalvelun tarjoajalle edelleen toteutettavaksi. Jos sijoituspalvelun tarjoaja kuitenkin välittää asiakkaan yksilöintitiedot toimeksiannon toteuttajalle, joka raportoi ne Finanssivalvonnalle asianmukaisesti, raportointivelvollisuutta ei tällöin synny.

Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimittaa raportointitietoja edelleen toiselle ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle säädetään 6 momentissa. Säännös vastaa voimassa olevan lain 4 luvun 18 §:n 8 momenttia.

8 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus*. Pykälässä ehdotetaan säädettävän Finanssivalvonnan oikeudesta antaa määräyksiä tämän luvun säännösten nojalla. Finanssivalvonnan määräystenantovaltuutta ei ehdoteta laajennettavan nykyisestä. Määräystenantovaltuus vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 13 §:n 1 momenttia ja 18 §:n 5—7 momenttia sekä 5 luvun 15 §:ää.

VI OSA SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

15 luku Hallinnolliset seuraamukset

1 §. *Rikemaksu* Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi ne arvopaperimarkkinalain vastaiset teot ja laiminlyönnit, joista Finanssivalvonnan on lähtökohtaisesti määrättävä Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkemmin määritelty rikemaksu, jollei kyseisestä laista muuta johdu.

Momentin *1 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan olisi määrättävä rikemaksu ensinnäkin sille, joka laiminlyö tai rikkoo lain 5 luvun 4 §:n säännöstä markkinointiaineiston toimittamisesta Finanssivalvonnalle. Momentin *2 kohdan* mukaan rikemaksu olisi määrättävä sille, joka laiminlyö tai rikkoo lain 8 luvun 2—7 §:n säännöksiä muusta tiedonantovelvollisuudesta. Momentin *3 kohdan* mukaan rikemaksu määrättäisiin lain 9 luvun 5—6 §:n ja 9—11 §:n huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoitusvelvollisuutta koskevien säännösten vastaisesta menettelystä. Momentin *4 kohdan* mukaan rikemaksu määrätään sille, joka rikkoo lain 10 luvun 5—6 §:n säännöksiä julkistettujen tietojen saatavilla pidosta. Momentin *5 kohdan* mukaan rikemaksu määrättäisiin lain 13 luvun 2 §:n ilmoitusvelvollisuutta koskevan säännöksen vastaisesta menettelystä. Kaikki edellä mainitut kohdat olisivat viimeksi mainittua lukuun ottamatta täysin uusia. Pykälässä ehdotetaan säädettävän sellaisten säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä, jotka ovat selkeästi markkinoille toimitettaville tiedoille asetettujen määräaikojen vastaisia tai joiden rikkominen on muutoin selkeämmin todettavissa.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan, että rikemaksu voitaisiin määrätä myös 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevien tarkempien säännösten ja määräysten vastaisesta menettelystä. Säännöksiä koskevilla tarkemmilla säännöksillä tarkoitetaan valtiovarainministeriön asetuksia ja määräyksillä Finanssivalvonnan antamia sitovia määräyksiä. Kysymys on selventävästä sääntelystä, koska lain säännöksen rikkomisena on jo lähtökohtaisesti pidettävä myös sitä, että asianomainen rikkoo säännöksen perusteella annettua tarkempaa määräystä. EU-sääntelyä on myös laajasti pantu täytäntöön Finanssivalvonnan antamilla määräyksillä.

2 §. *Seuraamusmaksu* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi niistä arvopaperimarkkinalain ja sen nojalla annettujen tarkempien säännösten ja määräysten sekä komission esitedirektiivin perusteella antamien asetusten ja

päätösten vastaisista teoista ja laiminlyönneistä, joista on määrättävä Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkemmin määritelty seuraamusmaksu. Säännöksessä on lueteltu ne lain säännökset, joiden rikkominen on omiaan vakavammin vaarantamaan sijoittajansuojaa ja markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta.

Momentin *1 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan olisi määrättävä seuraamusmaksu ensinnäkin sille, joka laiminlyö tai rikkoo lain 1 luvun 3 ja 4 §:n säännöksiä totuudenvastaisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisesta ja riittävien tietojen tasapuolisesta saatavilla pitämisestä. Momentin *2 kohdan* mukaan seuraamusmaksu määrättäisiin sille, joka rikkoo lain 4 luvun 1, 6—12 ja 14—15 §:n säännöksiä esitteen julkaisemisvelvollisuudesta. Momentin *3 kohdan* mukaan seuraamusmaksu määrättäisiin sille, joka menettelisi vastoin lain 6 luvun 4—7 ja 9 §:n, 7 luvun 5—16 §:n ja 10 luvun 3—4 §:n säännöksiä tietojen julkistamisesta.

Momentin *4 kohdan* mukaan seuraamusmaksu määrättäisiin sille, joka menettelee vastoin lain 11 luvun 7—11, 13 ja 14, 16—19, 22—25 ja 27 §:n eli luvun kaikkien muiden säännösten paitsi soveltamisalaa (1—4 §), määritelmiä (5 ja 6 §), tarjouksen voimassaoloa (12 §), ostotarjouksen ehtoja (15 §), ääniosuuden laskemista (20 §), poikkeuksia velvollisuudesta tehdä ostotarjous (21 §), poikkeusten myöntämistä (26 §), suositusta julkisissa ostotarjouksissa noudatettavista menettelytavoista (28 §), salassapitovelvollisuutta (29 §) ja asetuksenantovaltuutta (30 §) koskevien lainkohtien laiminlyönnistä tai rikkomisesta. Kaikkien muiden 11 luvun säännösten rikkominen on omiaan vaarantamaan julkisen ostotarjouksen ja tarjousvelvollisuuden asianmukaisen toteutumisen sekä osakkeenomistajien edut, ja niiden rikkominen on pääosin rangaistavaa rikoslain 51 luvun 5 §:ssä säädettynä arvopaperimarkkinoita koskevana tiedottamisrikoksena. Lisäksi julkiset ostotarjoukset ovat kertaluonteisia transaktioita, joiden arvo on tyypillisesti satoja miljoonia euroja ja joissa rikoshyödyn mittaaminen on erittäin vaikeaa. Näistä syistä säännösten rikkomisesta olisi säädettävä mahdollisuus määrätä tarpeeksi nopeasti riittävän ankara hallinnollinen seuraamus, jota voidaan käyttää Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädettyjen muiden seuraamusten asemesta tai niiden ohella. Ostotarjousdirektiivin 17 artikla edellyttää, että jäsenvaltiot vahvistavat direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomisesta määrättävät seuraamukset ja toteuttavat tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanoa varten. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nämä toimenpiteet ovat tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Seuraamusmaksu, jolla arvioidaan olevan merkittävä yleisestävä vaikutus, täydentäisi direktiivin vaatimukset hyvin huomioon ottavalla tavalla julkisen valvonnan käytössä nykyisin olevaa keinovalikoimaa. Lisäksi Finanssivalvonnalla on käytettävissään muita toimivaltuuksia, kuten Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:ssä tarkoitettu toimeenpanokielto ja 39 §:ssä tarkoitettu julkinen varoitus.

Momentin *5 kohdan* mukaan seuraamusmaksu määrättäisiin sille, joka rikkoisi lain 13 luvun 6—8 §:n ja 14 luvun 2, 3, 5 ja 6 §:n säännöksiä yrityskohtaisesta sisäpiirirekisteristä sekä markkinoiden väärinkäytöstä.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan rikemaksua koskevan säännöksen tavoin, että seuraamusmaksu tulisi määrätä myös 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevien tarkempien säännösten ja määräysten vastaisesta menettelystä. Seuraamusmaksu ehdotetaan voitavan määrätä myös sellaisten esitedirektiivin perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten sisältämien säännösten vastaisesta menettelystä, jotka tarkentavat ja täydentävät 1 momentissa mainittuja säännöksiä. Suuri osa EU-säännöksistä on jo nyt suoraan sovellettavia asetuksia ja jatkossa asetusten käytön voidaan ennakoida yhä lisääntyvän. Tästä syystä hallinnollisia seuraamuksia tulee voida soveltaa myös kyseisten asetusten sisältämien säännösten vastaiseen menettelyyn.

3 §. *Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano* Pykälä sisältäisi viittaussäännöksen Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, jonka 4 luvussa säädetään seuraamusmaksun ja muiden hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa.

16 luku **Vahingonkorvaus**

Ehdotettu 16 luku rakentuu voimassa olevan lain 9 luvun lähtökohdille eikä ehdotuksilla yleisesti ottaen tavoitella korvausvastuun tiukentamista tai rajoittamista nykyisestä. Ehdotuksessa pyritään lähinnä korjaamaan eräitä yksittäisiä epäkohtia ja lisäämään oikeusvarmuutta ottamalla lakiin vakiintuneita oikeuskäsityksiä. Säännöksillä ei ole tarkoitettu sulkea pois muuta vahingonkorvausvastuuta, kuten esimerkiksi sopimusperusteista vastuuta, osakeyhtiölain 22 luvun mukaista vastuuta tai vahingonkorvauslakiin perustuvaa vastuuta. Ehdotus täydentää nykyisiä korvausjärjestelmiä eli sopimusoikeudellisia ja vakiintuneita rikkomusvastuun periaatteita. Ehdotuksen yhtenä tavoitteena on varmistaa, että lainvastaisesta menettelystä aiheutuvat seuraamukset ovat toimivia ja tehokkaita.

Luvun säännökset koskisivat arvopaperimarkkinalain soveltamisalan piirissä olevia toimijoita. Säännellyn markkinan ylläpitäjän, pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän vahingonkorvausvastuusta säädettäisiin laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä sekä arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön vahingonkorvausvastuusta vastaavasti laissa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta. Arvopaperimarkkinoilla, sijoituspalveluissa ja rahoitusvälineiden kaupankäynnissä esiintyvät vahinko- ja korvaustilanteet vaihtelevat huomattavasti niin henkilörelaatioissa kuin vastuun perusteisiin ja korvaustarpeisiin liittyvissä seikoissa.

1 §. *Korvausvastuun peruste*. Pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta korvata aiheutettu vahinko. Säännös vastaisi voimassa olevan lain 9 luvun 2 §:n 1 momenttia kuitenkin siten täsmennettynä, että vahinkoa aiheuttaneen menettelyn tahallisuutta tai huolimattomuutta koskeva ilmenee selkeästi laista. Tuottamusedellytyksen säätämistä voidaan pitää voimassa olevan lain vallitsevan tulkinnan nimenomaisena kirjaamisena lakiin, jolloin oikeustila selkeytyy ilman, että vahinkoa kärsineiden korvaussuoja heikentyy. Tuottamusedellytykseen liittyy olennaisesti kysymys tuottamusta koskevan todistustaakan jaosta. Arvopaperimarkkinalain ominaispiirteiden vuoksi kysymystä tuottamusta koskevan todistustaakan jaosta ei ole perusteltua pyrkiä ratkaisemaan nimenomaisella säännöksellä, vaan se voi vastaisuudessakin jäädä määräytymään oikeuskäytännössä asiaa koskevien yleisten periaatteiden ja kunkin vahinkotilanteen olosuhteiden mukaan. Velvollisuus vahingon korvaamiseen edellyttäisi, että korvausvelvollinen on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut toiselle vahinkoa tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka avoimuusdirektiivin, esitedirektiivin tai markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla annettujen Euroopan komission asetusten tai päätösten vastaisella menettelyllä.

Pykälässä viitattaisiin suoraan velvoittaviin Euroopan komission asetuksiin ja päätöksiin, vaikka lain soveltamisalaa ei yleensä voidakaan jättää asetuksella tai päätöksellä määriteltäväksi. Koska tällaiset asetukset ja päätökset annetaan tarkoin säädellyssä menettelyssä, jossa asetus tai päätös ei voi sisältää siihen valtuuttavan direktiivin soveltamisalaa laajentavia seikkoja, asetukseen tai päätökseen viittaaminen on riittävän selkeää. Tällainen suoraan velvoittava tämän lain soveltamisalaan liittyvä arvopaperimarkkinoita koskeva asetus on nykyisin erityisesti esitedirektiivin nojalla annettu komission esiteasetus myöhempine muutoksineen. Komission esiteasetusta on muutettu kolmesti eli ensiksi 4.12.2006 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1787/2006 komission esiteasetuksen muuttamiseksi, toiseksi 27.2.2007 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 211/2007 komission esiteasetuksen niiden säännösten muuttamiseksi, jotka koskevat esitteiden sisältämiä taloudellisia tietoja, kun liikkeeseenlaskijan taloudellinen historia on epätavallinen tai kun liikkeeseenlaskija on tehnyt merkittävän taloudellisen sitoumuksen, ja kolmanneksi 12.12.2008 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1289/2008 komission esiteasetuksen muuttamiseksi esitteisiin ja mainontaan liittyvien tekijöiden osalta. Komission esiteasetuksen neljäs muutosehdotus on valmisteilla.

Lisäksi on voimassa 21.12.2007 annettu komission asetus (EY) N:o 1569/2007 menetelmästä kolmansien maiden arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden soveltamien tilinpäätösstandardien vastaavuuden määrittämiseksi

esitedirektiivin ja avoimuusdirektiivin nojalla. Myös tämän asetuksen muutosehdotus on valmisteilla. Toisaalta esimerkiksi markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla annettu komission takaisinostoasetus on täysin vapaaehtoisesti noudatettavissa, vaikka se on sinänsä suoraan velvoittava. Tämän vuoksi sillä, että menettelee komission takaisinostoasetuksen vastaisesti, ei sellaisenaan ole merkitystä, ellei kysymys ole markkinoiden väärinkäytöstä, koska kyse on turvasatamasäännöksestä. Markkinoiden väärinkäyttötapauksia lukuun ottamatta komission takaisinostoasetuksen vastaisesti toimiminen ei aiheuta vahingonkorvausvastuuta. Omien osakkeiden hankinnassa esimerkiksi Helsingin Pörssin ohje on komission takaisinostoasetusta sallivampi, ja omien osakkeiden hankinnat käytännössä tapahtuvat pörssin ohjeen mukaisina.

Lisäksi tulevaisuudessa on mahdollista, että arvopaperimarkkinoita koskevia EU:n asetuksia hyväksytään myös Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteispäätösmenettelyssä, kuten esimerkiksi 15.9.2010 annettu komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lyhyeksi myynnistä ja eräistä luottoriskinvaihtosopimuksiin liittyvistä seikoista tai 20.11.2011 annettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö). Lisäksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen valmistelemat tekniset standardit annettaisiin tulevaisuudessa komission asetuksina tai päätöksinä. Tällaisia Finanssivalvonnan määräyksiin rinnastettavia komission normipäätöksiä ei ole toistaiseksi annettu, mutta niihin viitattaisiin pykälässä siltä varalta, että komissio täydentää pykälässä mainittuja kolmea direktiiviä asetuksen asemesta komission päätöksellä. Tällöin pykälää ei olisi tarpeen muuttaa. Sen sijaan sellaiset EU:n asetukset, jotka eivät liity tämän lain vaan esimerkiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain soveltamisalaan, eivät tule sovellettavaksi, kuten komission rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetus tai 20.11.2011 annettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusvälineiden markkinoista sekä OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (Euroopan markkinarakenneasetus) muuttamisesta.

Pykälä voisi tulla sovellettavaksi myös, jos vahinko on aiheutettu pelkästään rikkomalla 1 luvun 2—4 §:ssä säädettyjä yleisiä säännöksiä, kuten hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisen ja sopimattoman menettelyn kieltoa, totuudenvastaisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisen kieltoa ja velvollisuutta riittävien tietojen tasapuolisesta pitämisestä saatavilla. Tältä osin sääntely pääosin vastaisi osakeyhtiölain 22 luvussa ja voimassa olevan lain 9 luvun 2 §:ssä säädettyä. Sen sijaan tuottamusolettamasta ei osakeyhtiölaista poiketen säädettäisi nimenomaisesti arvopaperimarkkinalaissa, joten myöskään tuottamusolettamaan liittyvää osakeyhtiölain 1 luvun yleisten periaatteiden soveltamista koskevaa osakeyhtiölain 22 luvussa säädetyn kaltaista poikkeusta ei ehdoteta säädettäväksi. Lain 1 luvun yleisten säännösten rikkomista sanktioitaisiin tavanomaisella tuottamusvastuulla.

Vahinko, joka johtuu 1 luvun 2 §:ssä tarkoitetusta hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesta tai muutoin sopimattomasta menettelystä, olisi myös korvattava. Hyvällä arvopaperimarkkinatavalla tarkoitetaan vakiintuneesti periaatteita ja sääntöjä, joiden noudattamista arvopaperimarkkinoilla toimivien keskuudessa vallitsevan valistuneen ja puolueettoman mielipiteen mukaan on pidettävä oikeana ja kaikkien osapuolten kannalta kohtuullisena kauppatapana. Hyvän arvopaperimarkkinatavan sisältö määräytyy yksityiskohtaisen normin puuttuessa ensisijaisesti markkinakäytännössä, sen käytänteissä, sekä yksittäisessä sopimussuhteessa ja oikeustoimessa. Velvollisuus noudattaa hyvää arvopaperimarkkinatapaa ohjaa menettelytapoja ja ratkaisuja etenkin silloin, kun yksityiskohtaista tilanteeseen sopivaa konkreettista säännöstä ei ole. Hyvän arvopaperimarkkinatavan käsitettä ja sen määräytymisperusteita on haastavaa kuvata selkeästi ja yksiselitteisesti, sillä Suomen arvopaperimarkkinoilla on toistaiseksi syntynyt ja kodifioitu sangen vähän tapaoikeutta.

Yleislausekkeella on yksityiskohtaisiin kieltosäännöksiin verrattuna useita etuja. Hyvän tavan vastaisuus ja sopimattomuus

ovat joustavia käsitteitä. Tämäntyyppinen sääntely mahdollistaa puuttumisen asiattomaan toimintaan sitä mukaa kuin uusia, ennen tuntemattomia menettelytapoja otetaan käyttöön. Yhteiskunnassa vallitsevien arvostusten muuttuminen voidaan myös ottaa soveltamiskäytännössä huomioon ilman, että perussääntelyä on tarpeen muuttaa. Lain 1 luvun yleisistä säännöksistä hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisen tai muutoin sopimattoman menettelyn kielto on laaja periaate, joka voidaan ymmärtää kaikille arvopaperimarkkinoilla toimiville suunnatuksi nimenomaiseksi toimimisvelvollisuudeksi.

Tuottamusedellytyksen säätäminen korvausvastuun perusteeksi estää toisaalta sen, että hyvän tavan vastaiseen tai muutoin sopimattomaan menettelyyn perustuva korvausvelvollisuus muodostuisi liian laajaksi. Tällöin korvausvastuun perustuminen hyvän arvopaperimarkkinatavan rikkomiseen edellyttäisi selvitystä muun muassa tällaisen tavan sisällöstä ja menettelystä, jonka väitetään loukanneen tapaa. Hyvän arvopaperimarkkinatavan mahdollista tulkinnanvaraisuutta vähentää ja lain soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden oikeussuojaa puolestaan lisää myös se, että itsesääntelyä kodifioidaan 11 luvun 28 §:ssä tarkoitetun toimielimen suosituksin ja lausunnoin.

Arvopaperimarkkinoiden itsesääntelyllä, kuten 11 luvun 28 §:ssä tarkoitetun toimielimen suosituksin ja lausunnoin, voidaan toisaalta ohjata hyvän arvopaperimarkkinatavan sisällön kehittymistä, täsmentää sen sisältöä ja näin vähentää todennäköisyyttä sen rikkomiseen tahallaan tai huolimattomuudesta. Jos hyvää arvopaperimarkkinatapaa on ohjeistettu mahdollisimman täsmällisesti, sen noudattaminen helpottuu ja sen rikkomisen välttäminen on vastaavasti helpompaa, mikä vähentää tarvetta oikeudenkäynteihin. Tämä edellyttää yleensä, että vakiintuneet käytännöt ovat todennettavissa esimerkiksi ohjeista tai yleisesti käytetyistä mallisopimuksista tai toimintatavoista. Esimerkiksi pörssiyhtiöiden lakisääteiseen tiedonantovelvollisuuteen osittain liittyvän listayhtiöiden hallinnointikoodin ylläpitäminen ja aktiivinen kehittäminen Arvopaperimarkkinayhdistyksessä on helpottanut koodin yksittäisten suositusten noudattamista. Muita hyvää arvopaperimarkkinatapaa ilmentäviä itsesääntelynormeja ovat Helsingin Pörssin säännöt ja ohjeet, Finanssialan keskusliiton suositukset ja ohjeet sekä aikaisemmin myös Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnan suositukset ja lausunnot. Myös Finanssivalvonta voi ohjeissaan ilmoittaa pitävänsä itsesääntelyn, kuten vuonna 2006 annetun julkisissa ostotarjouksissa noudatettavia menettelytapoja koskevan suosituksen, noudattamista hyvän arvopaperimarkkinatavan mukaisena. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä on edistää hyvien menettelytapojen noudattamista finanssimarkkinoilla. Hyvän arvopaperimarkkinatavan kehittäminen ja määrittely edellyttää siten avointa ja aktiivista vuoropuhelua kaikkien markkinaosapuolten sekä Finanssivalvonnan ja myös muiden viranomaisten välillä. Tällaista vuoropuhelua edustaa muun muassa Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimiva Arvopaperilautakunta, joka edistää hyvää arvopaperimarkkinatapaa ja antaa ratkaisusuosituksia ei-ammattimaisten sijoittajien ja palveluntarjoajien lausuntopyyntöihin. Sijoituspalvelulain 10 luvun 13 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi sen varmistamisesta, että sijoituspalveluyritysten ei-ammattimaiset asiakkaat voivat saattaa yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Itsesääntelyä harjoittavan toimielimen antamat yleissuositukset ja mahdolliset yksittäisiä kysymyksiä koskevat ratkaisusuositukset voivat olla tehokas, asiasisällöllisesti käytännöllinen ja joustava tapa kehittää ja yhtenäistää myös pörssiyhtiöiden noudattamaa hyvää tapaa.

Lain 1 luvun 3 §:ssä säädetty totuudenvastaisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisen kielto sekä 1 luvun 4 §:ssä säädetty velvollisuus riittävien tietojen tasapuolisesta pitämisestä saatavilla liittyvät tiedonantovelvollisuuteen, joka on lain keskeisintä sisältöä. Käytännössä näiden lain 1 luvun yleisten säännösten vastainen toiminta tarkoittaa yleensä myös jonkin nimenomaisen julkistamis- tai tiedonantovelvollisuutta koskevan aineellisen säännöksen rikkomista, jolloin esimerkiksi johtohenkilön korvausvastuun laajuus olisi käytännössä varsin selkeästi määritelty. Erityisesti silloin, kun nimenomaista lainsäännöstä ei ole, lain yleisten pe-

riaatteiden sisältöä voidaan niiden noudattamisen ohjeistamiseksi täsmentää itsesääntelyteitse. Tällöin korvausvastuusta vapautumiseksi voi olla riittävää osoittaa, että on toiminut esimerkiksi 11 luvun 28 §:ssä tarkoitetun toimielimen antamien suositusten ja lausuntojen mukaisesti. Vaikka 1 luvun 2—4 §:ssä mainitut perusperiaatteet useimmiten sisältyisivät muualle lakiin kirjattuihin velvollisuuksiin, toimintaympäristön ja menettelytapojen muutokset saattavat edellyttää myös tällaisten säännösten tarkempaa ohjeistusta. Tällainen lakia täydentävä ohjeistus voi olla tarpeen erityisesti sen varmistamiseksi, että liikkeeseenlaskijan hallitus voisi esitteen laatimista koskevien yleisesti hyväksyttyjen standardien huolellisella ja asianmukaisella noudattamisella sekä liikkeeseenlasku- ja listautumisprosessin huolellisella järjestämisellä varmistaa, ettei vahingonkorvausvelvollisuus aktualisoidu.

Pykälässä säilytettäisiin voimassa olevaan lakiin sisältyneet lähtökohdat siitä, että tässä laissa säädetty vahingonkorvausvastuu koskee myös sopimussuhteessa aiheutuneita vahinkoja, että henkilö- tai esinevahinkoon liittymätön niin sanottu puhdas varallisuusvahinko tulee korvattavaksi ilman vahingonkorvauslaissa säädettyjä erittäin painavia syitä ja että osakeyhtiölaista poiketen tässä laissa säädetään myös yhtiön aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta. Pelkästään osakeyhtiölain rikkomiseen perustuvien vahinkojen korvaamiseen sovellettaisiin edelleen osakeyhtiölakia, jonka mukaan korvausvastuu voi perustua yhtiötä sekä osakkeenomistajia ja kolmansia kohtaan osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen rikkomiseen sekä lisäksi yhtiötä kohtaan niin sanotun yleisen huolellisuusvelvollisuuden rikkomiseen.

Tämän lain vastainen menettely voi aiheuttaa vahinkoa sekä sopimussuhteessa että sen ulkopuolella ja yleensä aiheutettu vahinko on juuri puhdas varallisuusvahinko. Tämän vuoksi lakiin edelleen otettaisiin säännös, jonka mukaan vahingon kärsineellä on oikeus vahingonkorvaukseen siltä, joka on tämän lain vastaisella teolla aiheuttanut vahingon. Säännös merkitsee siis sitä, että sekä sopimussuhteessa että sen ulkopuolella vahingon aiheuttajan käyttäytymisen asianmukaisuutta voitaisiin arvioida tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lain soveltamisalaan liittyvien komission asetusten tai päätösten nojalla. Edellä ilmenevin tavoin ehdotetulla pykälällä ei kuitenkaan tarkoiteta sulkea pois sopimusperusteista vastuuta koskevien periaatteiden soveltamista. Sopimusvastuun avulla korvataan sopimuskumppanille sopimusrikkomuksella aiheutettu vahinko, jolloin ratkaisevaa on, onko vahinko aiheutettu osapuolten keskinäisten sopimusvelvoitteiden vastaisella menettelyllä Toisaalta myös sopimussuhteessa voidaan aiheuttaa vahinkoa normeja rikkomalla, jolloin korvausvelvollisuuteen voidaan soveltaa ehdotettua pykälää. Sopimusvastuussa on yleisenä periaatteena, että vahingon aiheuttajan on vastuusta vapautuakseen pystyttävä näyttämään, että on toiminut huolellisesti. Sopimussuhteen ulkopuolisia varallisuusvahinkoja koskevan vastuun kannalta säännös merkitsee sitä, ettei niin sanotun puhtaan varallisuusvahingon korvaaminen edellytä tässä yhteydessä vahingonkorvauslain 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja erittäin painavia syitä silloinkaan, kun vahinkoa aiheuttanutta tekoa ei ole säädetty rangaistavaksi laissa.

Tiedonantovelvollisuuden rikkomisesta aiheutuvaa vahingonkorvausvastuuta käsitellään 16 luvun 2 §:ssä säädettävää poikkeusta lukuun ottamatta yhtenäisenä kokonaisuutena siitä riippumatta, onko kysymys ensi- tai jälkimarkkinoille annetuista tiedoista, liikkeeseenlaskijan tai osakkeenomistajan julkistamisvelvollisuuksista, esite- tai omistus- ja ääniosuutta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta taikka säännöllisestä tai jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta. Pörssiyhtiön ja muun liikkeeseenlaskijan näkökulmasta tämä on perusteltua, koska esimerkiksi esitteessä ei tulisi julkistaa mitään sellaista, mitä ei ole jo muutoin julkistettu säännöllisen tai jatkuvan tiedonantovelvollisuuden nojalla.

Pykälässä ei lueteltaisi yksittäisiä henkilötahoja, sillä luettelemisella ei välttämättä saavutettaisi vastuun kohdentamista selkeyttävää vaikutusta eikä lisättäisi ennakoitavuutta yli sen, mitä perusteluissa luetelluilla esimerkeillä saavutetaan. Jonkin tahon jääminen mainitsematta voisi johtaa aiheettomiin vastakohtaispäätelmiin, vaikka luetteloa ei olisi tarkoitettu tyhjentäväksi. Pykälän tarkoittama henkilöpiiri olisi laaja ja sisältäisi voimassa

olevan lain 9 luvun 2 §:n 1 momentin tavoin sijoittajien ohella kaikki ne, joiden toiminta kuuluu lain soveltamisalaan. Tällaisia tahoja voivat olla ainakin pörssiyhtiöt, muut liikkeeseenlaskijat, osakemyyjät ja arvopaperin tarjoajat sekä julkisen ostotarjouksen tekijät. Samoin säännöksen piiriin voivat tulla lain 12 luvun 3 §:ssä tarkoitetut sisäpiiriläiset, sisäpiiriläisen lähipiiriin 12 luvun 4 §:n nojalla kuuluvat ja 14 luvussa tarkoitettua markkinoiden väärinkäyttöä harjoittaneet. Liikkeeseenlaskijan ja pörssiyhtiön määritelmät sisältyvät lain 2 lukuun. Säännöksen piiriin kuuluvia henkilöitä voivat olla lisäksi sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 7 kohdassa tarkoitetut liikkeeseenlaskun järjestäjät.

Liikkeeseenlaskun järjestäjänä samoin kuin sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 6 kohdassa tarkoitettuna liikkeeseenlaskun takaajana voi olla vain sijoituspalvelulaissa tarkoitetun toimiluvan haltija, joten liikkeeseenlaskun takaamisena ei pidettäisi esimerkiksi institutionaalisten sijoittajien etukäteisiä sitoumuksia osallistua osakeantiin arvopaperien merkitsijöinä tai ostajina. Liikkeeseenlaskun takaajan, silloin kun se toimii pelkästään tässä roolissa, sisällyttäminen korvausvelvollisten joukkoon ei myöskään ole perusteltua, koska sillä ei ole erillistä tiedonantovelvollisuutta.

Se, kenen vastuusta kulloinkin on kysymys, riippuu yhtäältä sovellettavasta aineellisesta säännöksestä, jonka rikkominen perustaa vastuun, ja toisaalta siitä, kenelle kyseisessä säännöksessä asetetaan velvollisuuksia. Käytännössä tässä luetellut tahot voivat voimassa olevan lain 9 luvun 2 §:n 1 momentin tavoin olla vastuun kohdentumisen kannalta erilaisessa asemassa. Säännös on voimassa olevan lain tavoin tältä osin avoin ja mahdollistaa vastuussa olevien henkilöiden piirin laajentumisen, koska arvopaperimarkkinoiden rakenteiden kehittyessä markkinoille ja yksityiskohtaistuvan sääntelyn kohteeksi on jatkuvasti tullut lisää toimijoita.

Toisaalta esimerkiksi pörssiyhtiöiden sekä muiden liikkeeseenlaskijoiden ja yhteisöjen johtohenkilöiden tähän lakiin perustuva korvausvastuu voisi tulla kyseeseen vain, jos vahingon on aiheuttanut asianomainen luonnollinen henkilö rikkomalla tätä lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka lain soveltamisalaan liittyviä komission asetuksia tai päätöksiä sekä edellyttäen, että rikotussa säännöksessä asetetaan kyseiselle henkilölle nimenomainen toimimisvelvollisuus. Tällainen säännös voi olla esimerkiksi lain 11 luvun 13 §, joka nimenomaisesti velvoittaa kohdeyhtiön hallituksen antamaan lausuntonsa julkisesta ostotarjouksesta. Lisäksi esimerkiksi 9 luvun 5 §:ssä säädetty omistus- ja ääniosuutta koskeva ilmoitusvelvollisuus, 14 luvun 2 §:ssä säädetty sisäpiirintiedon käytön ja ilmaisemisen kielto sekä 14 luvun 3 §:ssä säädetty markkinoiden vääristämisen kielto ovat esimerkkejä kaikkia arvopaperimarkkinoilla toimivia henkilökohtaisesti velvoittavista säännöksistä.

Voimassa olevassa laissa osakkeenomistajaan kohdistuva sääntely on jatkuvasti yksityiskohtaistunut ja osakkeenomistajalle on asetettu erityisiä velvollisuuksia, kuten omistus- ja ääniosuutta koskeva ilmoitusvelvollisuus sekä sisäpiirintiedon käytön ja ilmaisemisen kielto. Samoin säännöksen piiriin kuuluvat osakkeenomistaja sekä osakkeenomistajaan lain 9 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla rinnastettava henkilö olisi velvollinen korvaamaan vahingon, jonka tämä on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut toiselle rikkomalla häntä velvoittavia tätä lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai lain soveltamisalaan liittyviä komission asetuksia tai päätöksiä. Osakkeenomistajaan voidaan eräissä tilanteissa rinnastaa myös osuuskunnan jäsen tai muun liikkeeseenlaskijan joukkovelkakirjalainan haltija, vaikka osakkeenomistajan oikeudet eivät koske joukkovelkakirjalainan haltijaa.

Pörssiyhtiön osakkeenomistajalle on jo voimassa olevassa laissa asetettu erityisiä velvollisuuksia, kuten ilmoitusvelvollisuus omistus- ja ääniosuusmuutoksista, velvollisuus sisäpiiriläisen omistusilmoituksen tekemiseen sekä julkista ostotarjousta ja pakollista lunastustarjousta koskevat velvollisuudet. Osakkeenomistajan korvausvastuu on siten erityyppistä kuin päätösvallan käyttö yhtiökokouksessa, mihin osakeyhtiölain korvaussäännökset tältä osin liittyvät. Säännös ei toisaalta perusta osakkeenomistajalle vastuuta esimerkiksi pörssiyhtiössä valvoa tiedonantovelvollisuuden täyttämistä osakeannin yhteydessä, ellei osakkeenomistaja itse osakeannin yhteydessä myy omia samanlajisia

osakkeitaan yleisölle ja toimi siten osakemyyjänä tai arvopaperin tarjoajana. Joukkovelkakirjalainan myyjä voidaan rinnastaa osakemyyjään samoin kuin arvopaperin tarjoaja, joka ei välttämättä omista tarjoamiaan arvopapereita, toisin kuin osakemyyjä.

Suomen Pankki vastaa Finanssivalvonnasta annetun lain 69 §:n mukaan Finanssivalvonnan virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuvan vahingon korvaamisesta siten kuin vahingonkorvauslaissa säädetään.

2 §. *Vastuu esitteen tiivistelmässä annetuista tiedoista*. Pykälän mukaan vahinko, joka johtuu yksinomaan sijoittajalle annettavan esitteen 4 luvun 9 §:ssä tarkoitetussa tiivistelmässä annetuista tiedoista, olisi korvattava vain, jos tiedot ovat harhaanjohtavia, epätarkkoja tai ristiriitaisia suhteessa esitteen muihin osiin tai jollei tiivistelmässä anneta keskeisiä tietoja suhteessa esitteen muihin osiin. Tiivistelmässä on oltava tätä koskeva selvä varoitus, jonka sisällöstä säädetään tarkemmin 5 luvun 11 §:n ja 16 luvun 5 §:n nojalla annettavalla valtiovarainministeriön asetuksella. Pykälän tarkoituksena on liikkeeseenlaskijan vastuun rajaus, sillä käytännössä on havaittu, että esimerkiksi kuluttajan asemassa olevat piensijoittajat harvoin lukevat koko esitettä tai puolivuotiskatsausta. Säännös tulee sovellettavaksi myös silloin, kun vain tiivistelmä on laadittu suomeksi. Keskeistä on, että tiivistelmän tiedot edellytetään annettavaksi sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat sijoittamista kyseisiin arvopapereihin. Koska tiivistelmä on keskeinen osa esitettä, pykälällä varmistettaisiin erityisesti, ettei pienille ja keskisuurille yrityksille aiheudu kohtuuttomia esteitä hakea pääomaa pääomamarkkinoilta. Pykälällä pannaan kansallisesti täytäntöön esitedirektiivin 6 artiklan 2 kohdan muutos, jossa on säädetty selvennys esitevastuuseen, jonka mukaan siviilioikeudellista vastuuta ei edellä mainituin edellytyksin kohdisteta keneenkään pelkästään tiivistelmän perusteella, sen käännös mukaan luettuna. Lisäksi tiivistelmässä on esitedirektiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaan oltava tätä koskeva selkeä varoitus. Kyseinen tiivistelmään perustuva vastuu ja maininta varoituksesta sekä direktiivin mukainen vaatimus varoituksen sisällöstä säädetään nykyisin VM:n esiteasetuksen 2 luvun 6 §:ssä. Varoituksen sisältöä koskeva säännös säilytettäisiin myös uudessa, 5 luvun 11 §:n ja 16 luvun 5 §:n nojalla annettavassa valtiovarainministeriön asetuksessa.

3 §. *Vastuu epäilyttäviä arvopaperikauppoja koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta*. Pykälä vastaa voimassa olevan lain 4 luvun 17 §:n 1 momenttia. Sijoituspalvelun tarjoaja on velvollinen korvaamaan vahingon, joka asiakkaalle on aiheutunut lain 14 luvun 5 §:ssä tarkoitetusta epäilyttävää liiketointa koskevasta ilmoituksesta vain, jos sijoituspalvelun tarjoaja ei ole noudattanut sellaista huolellisuutta, jota siltä olosuhteet huomioon ottaen voidaan kohtuudella vaatia. Kun sijoituspalvelun tarjoaja tekee kyseisen ilmoituksen Finanssivalvonnalle, se noudattaa sille laissa säädettyä velvollisuutta. Tämän vuoksi ei ole asianmukaista, että se voisi joutua vastuuseen pelkästään sillä perusteella, että sen tekemä ilmoitus Finanssivalvonnan tarkemmissa tutkimuksissa todettaisiin aiheettomaksi. Muilta osin sijoituspalveluyrityksen vahingonkorvausvastuusta säädettäisiin sijoituspalvelulain 15 luvussa.

4 §. *Vahingonkorvauslain soveltaminen*. Pykälässä viitattaisiin vahingonkorvauslain säännöksiin. Säännös vastaisi yhtäältä voimassa olevan lain 9 luvun 2 §:n 2 momenttia ja toisaalta myös sitä, mitä sijoituspalvelulain 16 luvun 1 §:n 5 momentissa, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 11 luvun 1 §:n 2 momentissa, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain 8 luvun 7 §:n 2 momentissa ja arvopaperitileistä annettavan lain 4 luvun 2 §:ssä säädettäisiin.

Ensinnäkin vahingonkorvauksen sovittelussa noudatettaisiin vahingonkorvauslain 2 luvun säännöksiä sekä korvausvastuun jakautumisessa kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken vahingonkorvauslain 6 luvun säännöksiä. Tämä on perusteltua, koska arvioitaessa korvausvastuun määrän jakautumista usean eri korvausvelvollisen kesken on vahingonkorvauslain mukaan otettava huomioon myös vahinkotapahtumasta saatu etu. Lisäksi liikkeeseenlaskija, osakemyyjä ja arvopaperin tarjoaja pääsääntöisesti saavat mahdollisesta hyödystä suurimman osan ja tiedonantovirheet, erityisesti siltä osin kuin ne koskevat liikkeeseenlaskijan tulevai-

suuden näkemyksiin liittyviä ennusteita tai liiketoiminnan riskejä, voidaan yritystarkastuksessa (*due diligence*) arvioida pääsääntöisesti vain liikkeeseenlaskijan johdon haastatteluissa antaman tiedon perusteella. Jos esimerkiksi liikkeeseenlaskun järjestäjä joutuu korvausvelvollisuuden piiriin suorittamansa toimeksiannon yhteydessä, tulee tämän vastuun määrää arvioida myös suhteessa toimeksiannon palkkioon. Vahingonkorvausvastuu organisaatiolle syntyisi siitä riippumatta, voitaisiinko korvausvelvollisen organisaatiosta yksilöidä moitittavasti toiminut henkilö vai ei. Yritysjohtoon kuuluvan henkilökohtainen korvausvastuu perustuisi asianomaista oikeushenkilöä koskevaan yhteisölakiin, esimerkiksi osakeyhtiölain 22 luvun 1 §:n 1 momenttiin, jollei tässä laissa aseteta häntä välittömästi velvoittavaa tehtävää tai nimenomaista toimimisvelvollisuutta.

5 §. *Asetuksenantovaltuus*. Pykälän mukaan valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin 16 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun esitteen tiivistelmään sisältyvän varoituksen sisällöstä.

17 luku **Valvontavaltuudet**

1 §. *Arvopaperin yleisölle tarjoamisen lykkääminen*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta lykätä arvopaperien tarjoamista yleisölle. Pykälää vastaava säännös sisältyy nykyisen arvopaperimarkkinalain 7 luvun 1 a §:n 1 momenttiin ja 1 b §:ään ja perustuu esitedirektiiviin.

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta voisi lykätä arvopaperin tarjoamista yleisölle enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä kerrallaan. Tarjoaminen käsittää myös arvopaperin mainonnan ja muun markkinoinnin.

Lykkäyspäätös voidaan tehdä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että arvopaperin tarjoaja tai se, joka on hakenut arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle, toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti.

Lykkäyspäätös voi käytännössä tulla kyseeseen myös tilanteissa, joissa arvopaperien tarjoaja on jo ennen esitettä koskevan hakemuksen jättämistä ollut yhteydessä Finanssivalvontaan ja lykkäystarve ilmenee ennen arvopaperien yleisölle tarjoamisen aloittamista. Lykkäystarve saattaa syntyä myös tilanteessa, jossa arvopapereita koskeva esite on hyväksytty, mutta esitteen hyväksymisen jälkeen siinä on ilmennyt sellainen olennainen virhe tai puute, joka edellyttää esitteen täydentämistä. Tällöin voi olla tarpeen lykätä tarjoamisen aloittamista, kunnes esitettä on täydennetty. Päätös voitaisiin kohdistaa myös siihen, joka toimeksiannon nojalla huolehtii tarjouksesta.

Finanssivalvonnan olisi ennen määräyksen antamista varattava määräyksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

2 §. *Kielto- ja oikaisupäätös*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää tämän lain vastaiset menettelyt pykälässä mainituissa tapauksissa (kieltopäätös) ja oikeudesta velvoittaa menettely muutettavaksi tai oikaistavaksi (oikaisupäätös). Ensiksi mainittu päätös voi sisältää kiellon jatkaa tai uudistaa menettelyä. Pykälää vastaavat säännökset sisältyvät nykyisen arvopaperimarkkinain 7 luvun 2 §:ään.

Oikaisupäätös voitaisiin antaa, jos sitä on pidettävä tarpeellisena sijoittajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi. Oikaisupäätöksessä voidaan esimerkiksi velvoittaa asianomainen oikaisemaan antamansa totuudenvastaiset tai harhaanjohtavat tiedot. Kielto- ja oikaisupäätös voivat kohdistua myös muihin rahoitusvälineisiin kuin arvopapereihin liittyviin tekoihin, jos kyseistä aineellista säännöstä voidaan soveltaa niihin. Arvopaperien tarjoamista, markkinointia ja tiedonantovelvollisuutta koskeva säännökset sisältyvät 1—10 lukuun. Lain 1 luvun 2 ja 3 §:ää sekä 12—14 lukua sovelletaan myös muihin rahoitusvälineisiin kuin arvopapereihin.

3 §. *Uhkasakko*. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta tehostaa 1 ja 2 §:ssä tarkoitettuja kieltoja tai päätöksiään uhkasakolla. Menettelyyn sovellettaisiin uhkasakkolakia (1113/1990). Tämän lain 1 luvun 1 §:n 3 momentin mukaisesti ehdotettu uhkasakko voi kohdistua myös rahoitusvälineisiin liittyviin tekoihin.

18 luku Muutoksenhaku ja rangaistukset

1 §. *Muutoksenhaku*. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta Finanssivalvonnan tämän lain nojalla antamiin päätöksiin. Pykälä korvaisi nykyisen arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:n 2 ja 4 momentin.

Esityksen yhtenä tavoitteena on selkeyttää säännöksiä, jotka koskevat muutoksen hakemista Finanssivalvonnan antamiin päätöksiin. Lain soveltajien kannalta nykyinen tilanne ei ole tyydyttävä, koska muutoksenhakuelin määräytyy eräissä tapauksissa sovellettavien aineellisoikeudellisten säännösten perusteella eikä Finanssivalvonnan päätöksen luonteen mukaan. Muutostarve koskee erityisesti niitä päätöksiä, joissa Finanssivalvonta kieltää valvottavaa tai muuta finanssimarkkinoilla toimivaa käyttämästä lain vastaisia menettelytapoja. Esimerkiksi valvottava on saattanut menettelyssään rikkoa sekä asiakkaansuojan valvontaa koskevia säännöksiä että valvottavan toimintaa koskevia muita säännöksiä. Lisäksi ei ole täysin selvää, mitkä arvopaperimarkkinoita koskevat säännökset ovat asiakkaansuojan valvontaa koskevia tai niihin laissa rinnastettavia säännöksiä.

Nykyisen lain mukaan asiakkaansuojan valvontaa koskevista kieltopäätöksistä muutoksenhaluelimenä on markkinaoikeus. Muutoksenhakukeinona ei ole valitus, vaan asian saattaminen markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Nykyisen arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan näitä säännöksiä sovelletaan myös pykälän 1 momentissa tarkoitettuun kieltopäätökseen. Sama koskee arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:n 4 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuja kieltopäätöksiä. Sen sijaan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:n 4 momentin toisessa virkkeessä tarkoitetuista kieltopäätöksistä muutoksenhaku tapahtuu valittamalla päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Esityksen mukaan pääsääntönä olisi nykyisen Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n tavoin, että Finanssivalvonnan antamiin päätöksiin haettaisiin muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Nykyistä sääntelyä ehdotetaan selkeytettäväksi siten, että muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätöksistä markkinaoikeuteen käsittäisi ainoastaan sellaiset päätökset, jotka koskevat Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun mukaisten hallinnollisten seuraamusten määräämistä. Muutoksenhakukeinona olisi aina valitus. Sääntely olisi selkeä ja muutoksenhakureitti aina eri osapuolten tiedossa.

Edellä olevan perusteella pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että Finanssivalvonnan tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä säädetään. Hallinto-oikeuden olisi käsiteltävä 11 luvun 12 §:ssä tarkoitettu asia kiireellisenä. Tällainen Finanssivalvonnan päätös koskee ostotarjouksen voimassaoloajan pidentämistä, jotta kohdeyhtiö voi kutsua koolle yhtiökokouksen tarkastelemaan tarjousta. Muutoksenhakuun sovellettaisiin muutoin Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ää.

2 §. *Sisäpiirintiedon väärinkäyttö, markkinoiden vääristäminen ja tiedottamisrikos*. Pykälä sisältäisi viittaussäännökset rikoslain 51 luvun arvopaperirikoksia koskeviin säännöksiin. Pykälä vastaa nykyisen arvopaperimarkkinalain 8 luvun § 1 §:ää täydennettynä viittauksella rikoslain 51 luvun 5 §:n säännöksiin, joissa säädetään arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta

19 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

1 §. *Voimaantulo*. Laki ehdotetaan pykälän *1 momentin* mukaan tulevaksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2012.

Pykälän *2 momentissa* todettaisiin ensinnäkin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain kumoamisesta.

Lisäksi säädettäisiin, että lain nojalla annetut valtiovarainministeriön asetukset kumottaisiin myös. Näin asetukset voidaan uudistaa sekä rakenteeltaan että sisällöltään tehokkaimmin ja yhdenmukaisesti ehdotettavan lain kanssa. Samalla voidaan ottaa huomioon ne sääntelyhierarkkiset muutokset, että asetusten säännöksiä merkittävästi siirrettäisiin uuteen arvopaperimarkkinalakiin, ja toisaalta myös lain tasolta siirrettäisiin säännöksiä asetuksiin. Lisäksi voidaan ottaa huomioon se arvopaperimarkkinalainsäädännön raken-

teen uudistamisesta johtuva seikka, että osa asetuksista, kuten asetus arvopaperin ottamisesta pörssilistalle (940/2007), tulee annettaviksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain nojalla, kun lainkohdat, joiden perusteella asetukset on annettu, siirtyvät pois arvopaperimarkkinalaista. Koska uudistus merkitsee paitsi sitä, että viittaukset muualle lainsäädäntöön muuttuvat, myös eräät keskeiset käsitteet uudistuvat. Tällaisia vaikutuksia kohdistuu erityisesti lain 1—10 lukua täydentäviin neljään asetukseen arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitetusta esitteestä (452/2005), eräistä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 a §:ssä ja kiinteistörahastolain 22 §:ssä tarkoitetuista esitteistä (818/2007), arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta (153/2007) sekä liputusvelvollisuudesta ja omistusosuuksien ilmoittamisen ja julkistamisen yhteydessä annettavista tiedoista (154/2007).

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin, että jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottavaan lakiin tai asetukseen tai muutoin tarkoitetaan kumottavan lain tai asetuksen säännöstä, sen sijasta sovelletaan säännöksen tilalle tullutta tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen säännöstä.

Pykälän *4 momentin* mukaan kumottavan lain nojalla annettuja Finanssivalvonnan määräyksiä voitaisiin soveltuvin osin soveltaa kuuden kuukauden ajan lain voimaantulosta, jolleivät ne ole ristiriidassa tämän lain kanssa. Siirtymäsäännöksellä varmistetaan se, että Finanssivalvonnalla on riittävästi aikaa valmistella uudet määräykset ja ohjeet nykyisten määräysten ja ohjeiden (standardit) tilalle. Tämä on tärkeää erityisesti siltä osin, kun Finanssivalvonnan määräyksillä on pantu täytäntöön EU-sääntelyä. Finanssivalvonnalle on useassa lainkohdassa annettu toimivalta antaa finanssimarkkinoilla toimivia koskevia sitovia määräyksiä. Lisäksi Finanssivalvonta antaa ohjeita, jotka ilmaisevat sen ennakollisen käsityksen tai kannanoton johonkin sen toimivaltaan kuuluvaan asiaan. Määräys- ja ohjekokoelman selkeyden vuoksi on tärkeää, että kokoelmassa julkistetaan vain määräyksiä, joilla on selkeä normiluonne, sillä muun kuin normiaineksen julkistaminen on omiaan hämärtämään määräysten sisältämien normien oikeudellista luonnetta. Määräys- ja ohjekokoelman kehittäminen edellyttää jäsentelyn uudistamisen ohella sen varmistamista, ettei määräyksissä ja ohjeissa tarpeettomasti viitata lainsäädännön esitöihin, kuten hallituksen esityksiin, eduskunnan valiokuntien mietintöihin ja eurooppalaisten viranomaisten suosituksiin. Tällaiset viittaukset saattavat vaikeuttaa määräysten ja ohjeiden normiluonteen ymmärtämistä sekä hämärtää valvottavien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien käsitystä siitä, mikä on Finanssivalvonnan selkeästi oma kannanotto tiettyyn kysymykseen, vaikka se perustuisikin lainsäädännön esitöissä omaksuttuihin kantoihin. Samaten viittaus tiettyjen eurooppalaisten viranomaisten suositusten ottamisesta valvonnan lähtökohdaksi saattaa johtaa vastakohtaispäätelmiin siitä, että Finanssivalvonta ei ottaisi huomioon kaikkia eurooppalaisten viranomaisten antamia suosituksia valvontatoiminnassaan. Finanssivalvonnan antamien normien tarpeellista perustelemista tai taustoittamista tulisi selostaa erillisessä asiakirjassa tai tiedostossa, kuten esittelymuistiossa.

Pykälän *5 momentin* mukaan kumottavan lain 5 luvun 15 §:n nojalla annettuja Finanssivalvonnan määräyksiä voidaan kuitenkin soveltaa valtiovarainministeriön asetuksella säädettävään ajankohtaan asti, kuitenkin enintään kolmen vuoden ajan lain voimaantulosta. Ehdotettu siirtymäsäännös on tarpeen yhtäältä järjestelmäteknisistä syistä rekisterin siirtoon arvopaperien liikkeeseenlaskijoilta Finanssivalvonnalle, jotta Finanssivalvonnalla on mahdollisuus järjestää rekisterinpito siten, että järjestelmä on voimaan tullessaan aukoton ja toimintavarma. Lisäksi siirtymäaika ottaisi huomioon sen, että markkinoiden väärinkäyttöä koskeva asetusehdotus sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista, jolla korvattaisiin markkinoiden väärinkäyttödirektiivi, saattaa voimaan tultuaan aiheuttaa muutostarpeita ehdotettavaan lakiin. Asetusehdotuksen mukaan sitä ryhdyttäisiin soveltamaan 24 kuukauden kuluttua siitä, kun asetus on tullut voimaan. Asetus tulee voimaan 20 päivänä siitä lukien, kun se on julkistettu EU:n Virallisessa Lehdessä. Koska asetuksen voimaantulon ajankohta on epävarma ja todennäköisesti aikaisintaan vuonna

2013, julkista sisäpiirirekisteriä koskevien säännösten voimaantulosta on tarkoituksenmukaista säätää valtiovarainministeriön asetuksella.

Pykälän *6 momentin* mukaan ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2 §. *Lain 4 lukua koskeva siirtymäsäännös*. Pykälän mukaan lain 4 lukua sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen julkaistaviin esitteisiin. Ennen tämän lain voimaantuloa julkaistuihin esitteisiin ja niiden täydennyksiin sovelletaan kumottavan lain ja sen nojalla annettujen asetusten säännöksiä.

3 §. *Lain 7 lukua koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälän *1 momentin* mukaan lakia sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen julkistettavaan tilinpäätökseen, tilinpäätöstiedotteeseen, johdon osavuotiseen selvitykseen ja osavuosikatsaukseen. Liikkeeseenlaskija voi kuitenkin halutessaan julkistaa tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, tilinpäätöstiedotteen ja osavuosikatsauksen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden kumottavan lain säännösten mukaisesti tilikaudelta ja osavuosikatsauksen katsauskaudelta, joka on päättynyt ennen lain voimaantuloa. Lisäksi 7 luvun 5 §:n mukaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistamisen määräaika samoin kuin 7 luvun 9 §:n mukaan tilinpäätöstiedotteen julkistamisen määräaika muuttuisivat aikaisemmaksi.

Pykälän *2 momentin* mukaan 7 luvun 11 §:ää sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen julkistettaviin osavuosikatsauksiin. Mainittu säännös osavuosikatsauksen sisällöstä on lievempi kuin kumottavassa laissa, joten liikkeeseenlaskija voisi halutessaan soveltaa uutta säännöstä heti lain voimaantulon jälkeen, vaikka kyseinen katsauskausi olisi jo päättynyt lain voimaan tullessa.

4 §. *Lain 8 lukua koskeva siirtymäsäännös*. Pykälän mukaan 8 luvun 2 §:n 2 momenttia sovellettaisiin vasta kuuden kuukauden jälkeen lain voimaantulosta tapahtuvaan 9 luvun 5 §:ssä tarkoitetun raja-arvon saavuttamiseen, ylittymiseen tai alittumiseen. Mainitussa momentissa oleva velvollisuus on uusi, vaikka se perustuu avoimuusdirektiiviin.

5 §. *Lain 9 lukua koskeva siirtymäsäännös*. Pykälän mukaan liputusilmoituksen tekemistä koskevan 9 luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun määräajan sijasta kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta syntyvään ilmoitusvelvollisuuteen sovelletaan, mitä kumottavan lain 2 luvun 9 §:ssä on säädetty osakkeenomistajan ja häneen rinnastettavan henkilön ilman aiheetonta viivytystä tehtävästä ilmoitusvelvollisuudesta.

6 §. *Lain 11 lukua koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälän *1 momentin* mukaan osakkeenomistajalle syntyy 11 luvun 20 §:ssä tarkoitettu tarjousvelvollisuus, jos tarjousvelvollisuusraja ylittyy lain voimaantulon jälkeen. Jos tarjousvelvollisuus on ylittynyt ennen lain voimaantuloa, sovelletaan kumottavan lain säännöksiä. Tarjousvelvollisuutta ei siten synny osakkeenomistajalle, jonka kolmen kymmenesosan tai puolen ääniosuus on ylittynyt ennen 17.2.2006, jolloin ostotarjousdirektiiviä koskeva hallituksen esitys annettiin. Tarjousvelvollisuutta ei siten myöskään synny, vaikka osakkeenomistaja kasvattaisi osuuttaan, koska hänellä on jo määräysvalta yhtiössä. Jos osakkeenomistajan ääniosuus on ylittänyt kolme kymmenesosaa tai puolet mainitun hallituksen esityksen antamisen jälkeen, mutta ennen lain voimaantuloa, ei tarjousvelvollisuutta synny, jos osakkeenomistajan osuus laskee alle ylitetyn rajan kolmen vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Voimaantulosäännöksen ajallisella porrastamisella on pyritty estämään se, ettei tarjousvelvollisuuden välttämiseksi omistusosuutta lain valmistelun aikana kasvateta yli ehdotettujen rajojen.

Pykälän *2 momentin* mukaan pörssiyhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, mihin 11 luvun 28 §:n 3 momentissa tarkoitettuun toimielimeen se kuuluu ja mikä toimielin on antanut 11 luvun 28 §:n 1 momentissa tarkoitetun suosituksen. Ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle asetettaisiin pörssiyhtiölle, koska toimielin ei ole Finanssivalvonnan valvottava.

Julkisissa ostotarjouksissa noudatettavia menettelytapoja koskeva Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnan suositus on annettu joulukuussa 2006. Ehdotettu siirtymäaika on tarpeen sen varmistamiseksi, että yrityskauppalautakuntaa koskevien säännösten kumoamisen jälkeen suosituksen uudelleen antavalla 11 luvun 28 §:n 3 momentissa

tarkoitetulla toimielimellä on riittävästi aikaa suosituksen tarpeelliseen muuttamiseen. Kuuden kuukauden pituinen siirtymäaika on riittävä ottaen huomioon itsesääntelyn laatimiseksi käytössä olevat resurssit, huolellisen valmistelun vaatiman ajankäytön, käännöstyön ja painatuksen vaatiman ajan samoin kuin sen, että itsesääntelyn valmistelussa on käytäntönä järjestää kuulemisia. Toimielimen perustamissopimusta ja sääntöjä voi myös olla tarpeen muuttaa. Lisäksi nykyisen suosituksen sitovuuden ja suosituksen noudattamatta jättämisen seuraamusten lisääminen ehdotetulla tavalla noudata tai selitä -periaatteen mukaiseksi vaatii suosituksen perusteellisen läpikäynnin, arvioimisen ja muokkauksen niin, että suositus voidaan ottaa ehdotetun noudata tai selitä -periaatteen kohteeksi.

Pykälän *3 momentin* mukaan kumottavan lain nojalla annettua julkisissa ostotarjouksissa noudatettavia menettelytapoja koskevaa Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnan suositusta sovelletaan, kunnes 11 luvun 28 §:n 3 momentissa tarkoitettu toimielin on antanut 11 luvun 28 §:n 1 momentissa tarkoitetun suosituksen. Tämän vuoksi toimielimen suosituksen antamiselle ei asetettaisi määräaikaa eikä suosituksen antamatta jättämiselle seuraamuksia.

7 §. *Lain 12 ja 13 lukua koskevat siirtymäsäännökset*. Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin 13 luvun 4 §:ssä tarkoitetun julkisen sisäpiirirekisterin perustamiseksi sekä perustettava ja otettava se käyttöön valtiovarainministeriön asetuksella säädettävänä ajankohtana. Valtiovarainministeriön asetus on annettava viimeistään kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Ehdotus on tarpeen samoista syistä kuin 1 §:n 5 momentti eli riittävän ajan varaamiseksi julkisen sisäpiirirekisterin perustamista ja koekäyttöä varten sekä siksi, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö) on ryhdyttävä soveltamaan pituudeltaan toistaiseksi epäselvän siirtymäajan jälkeen. Näillä näkymin viimeksi mainittua asetusta on ryhdyttävä soveltamaan aikaisintaan vuonna 2015, jolloin valtiovarainministeriön asetus voitaisiin antaa heti kun mainitun asetuksen täytäntöönpanon ajankohta on varmistunut.

Pykälän *2 momentin* mukaan siihen asti kunnes Finanssivalvonta on perustanut julkisen sisäpiirirekisterin ja ottanut sen käyttöön, sovelletaan 12 luvun 3 ja 4 §:n sekä 13 luvun 2—5 §:n asemesta kumottavan lain 5 luvun 3 ja 4 §:n, 6 ja 7 §:n sekä 15 §:n säännöksiä omistuksen julkisuudesta ja ilmoitettavista tiedoista sekä julkisesta sisäpiirirekisteristä.

1.2 Sijoituspalvelulaki

I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET JA OIKEUS TARJOTA SIJOITUSPALVELUA

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lain soveltamisalasta. Pykälä vastaa voimassa olevan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 1 §:n 1 ja 2 momenttia.

2 §. *Poikkeukset lain soveltamisalasta*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lain soveltamista koskevista poikkeuksista. Pykälä pääosin vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 1 §:n 3—6 momenttia. Pykälän *1 momentin 6 kohdan* sanamuotoa on tarkistettu paremmin vastaamaan rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviä. Pykälän *2 momentin 3 kohdan* viittausta sijoitusrahastotoimintaan on tarkennettu ja poikkeus on samalla laajennettu koskemaan sijoitusrahastolaissa tarkoitettujen rahastoyhtiöiden ja säilytysyhteisöjen lisäksi myös muita yhteissijoitusyrityksiä, niiden säilytysyhteisöjä ja omaisuudenhoitajia. Ehdotus vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 2 artiklan 1 kohdan h alakohtaa.

Pykälässä ei enää mainittaisi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 1 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaista poikkeusta, jonka mukaan lakia ei sovelleta, jos toimintaa harjoitetaan liiketoimintana yksinomaan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla arvopapereilla. Arvopaperimarkkinalain säännöksessä viitataan muun muassa asunto-osakkeisiin, joihin lakia ei sovelleta.

Uutta arvopaperimarkkinalakia koskevassa ehdotuksessa ei ole vastaavaa poikkeusta. Arvopaperimarkkinalakia koskevan ehdotuksen 2 luvun 1 §:n perusteluista kuitenkin ilmenee, etteivät asunto-osakkeet täytä ehdotettua arvopaperin määritelmää. Koska asunto-osaketta ei voida muutoinkaan pitää rahoitusvälineenä, asunto-osakkeilla harjoitettu liiketoiminta ei ole sijoituspalvelun tarjoamista.

3 §. *Ulkomaisiin sijoituspalveluyrityksiin sovellettavat säännökset*. USL ehdotetaan kumottavaksi ja sen säännökset siirrettäväksi uuteen sijoituspalvelulakiin. Nämä säännökset ehdotetaan sijoitettaviksi, mikäli mahdollista, omiin lukuihinsa tai muiden lukujen loppuun. Pykälässä mainittaisiin ne säännökset, joissa säädetään ulkomaisille sijoituspalveluyrityksille asetettavista vaatimuksista.

4 §. *Lain soveltaminen luottolaitoksiin ja rahastoyhtiöihin*. Luottolaitoslain ja sijoitusrahastolain mukaan luottolaitoksilla ja rahastoyhtiöillä on tietyin rajoituksin oikeus tarjota sijoituspalvelua. Tarkemmat säännökset siitä, mitä säännöksiä sijoituspalvelun tarjoamiseen tällöin sovelletaan, ehdotetaan siirrettäviksi mainituista laeista uuteen sijoituspalvelulakiin. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin luottolaitoksiin sovellettavista säännöksistä ja *2 momentissa* rahastoyhtiöihin sovellettavista säännöksistä. Ehdotettu sääntely pitkälti vastaa luottolaitoslain 2 §:n 5 momenttia ja sijoitusrahastolain 5 §:n 5 momenttia.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että lakiehdotuksen 16 luvun 1 §:n vahingonkorvaussäännöksiä sovellettaisiin vastaavasti luottolaitoksen ja rahastoyhtiön sekä niiden omistajien, toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten vahingonkorvausvelvollisuuteen. Tämä on tarpeen, koska luottolaitoslain vahingonkorvausvelvollisuutta koskeva 168 § sääntelee ainoastaan luottolaitoslainsäädännön rikkomisesta aiheutuvien vahinkojen korvaamista.

5 §. *Lain soveltaminen ulkomaisiin luottolaitoksiin*. Pykälässä säädettäisiin, mitä säännöksiä sovelletaan ulkomaisiin luottolaitoksiin, jotka tarjoavat sijoituspalvelua Suomessa. Pykälän *1—3 momenttia* vastaavat säännökset ovat nykyisin luottolaitoslain 166 j—166 l §:ssä.

Pykälän *4 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että lakiehdotuksen 14 luvun 3 §:n säännöksiä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta sovellettaisiin vastaavasti edellä pykälässä tarkoitettuun ulkomaiseen luottolaitokseen ja sen sivuliikkeen johtajaan. Sääntely on tarpeen Suomessa sijoituspalvelua tarjoavien yritysten asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun vuoksi.

6 §. *Lain soveltaminen ulkomaisiin rahastoyhtiöihin*. Pykälässä säädettäisiin, mitä säännöksiä sovelletaan ulkomaisiin rahastoyhtiöihin, jotka tarjoavat sijoituspalvelua Suomessa. Pykälän *1* ja *2 momenttia* vastaavat säännökset ovat nykyisin sijoitusrahastolain 132 b—132 d §:ssä

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi 5 §:n 4 momenttia vastaavasti, että lakiehdotuksen 14 luvun 3 §:n säännöksiä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta sovellettaisiin vastaavasti edellä pykälässä tarkoitettuun ulkomaiseen rahastoyhtiöön ja sen sivuliikkeen johtajaan.

7 §. *Euroopan unionin tekniset standardit*. Pykälään otettaisiin informaatiosyistä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 12 a §:ää vastaava säännös siitä, että sijoituspalveluyritystä koskevia määräyksiä on myös rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitetuissa Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa.

8 §. *Euroopan unionin lainsäädäntö, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ja Euroopan pankkiviranomainen.* Pykälässä määriteltäisiin lakiehdotuksessa käytetyt käsitteet rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi, sijoitusrahastodirektiivi, luottolaitosdirektiivi, omien varojen direktiivi, rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetus ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivi viittaamalla asianomaisten EU-säädösten yksilöintitietoihin. Lisäksi pykälässä määriteltäisiin Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ja Euroopan pankkiviranomainen sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 2 §:ää vastaavasti.

9 §. *Sijoituspalveluyritys, ulkomainen sijoituspalveluyritys, ETA-valtio, kolmas maa, ul-*

komainen ETA-valvontaviranomainen, kolmannen maan valvontaviranomainen ja sivuliike. Pykälässä määriteltäisiin käsitteet sijoituspalveluyritys ja ulkomainen sijoituspalveluyritys sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:ää ja USL:n 2 §:ää vastaavalla tavalla. Lisäksi pykälässä määriteltäisiin käsitteet ETA-valtio, kolmas maa, ulkomainen ETA-valvontaviranomainen, kolmannen maan valvontaviranomainen, ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys ja kolmannen maan sijoituspalveluyritys.

10 §. *Rahoitusväline*. Pykälässä määriteltäisiin käsite rahoitusväline. Määrittely vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:ää.

11 §. *Sijoituspalvelut*. Pykälässä määriteltäisiin, mitä tässä laissa tarkoitetaan sijoituspalveluilla. Pykälän *1—8 kohta* vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:ää.

Pykälän *9 kohdassa* ehdotetaan säädettäväksi, että sijoituspalvelulla tarkoitetaan myös rahoitusvälineiden säilyttämistä siten kuin sanotussa kohdassa tarkemmin säädetään. Rahoitusvälineiden säilyttämistä olisi ehdotetun arvopaperitileistä annettavan lain mukainen säilyttäminen sekä toiminta ehdotetun arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain mukaisena tilinhoitajana muutoin kuin omaan lukuun. Näissä tapauksissa on tärkeää, että asiakkaita suojataan säätämällä toimintaa ja sen harjoittajia koskevista vaatimuksista.

Sijoituspalveluyrityksillä ja muilla sijoituspalvelujen tarjoajilla ei kuitenkaan olisi yksinoikeutta toimia säilyttäjinä. Arvopaperitileistä annettavan lain 2 §:ssä säädettäisiin siitä, ketkä voivat toimia sanotussa laissa tarkoitettuina säilyttäjinä. Vastaavasti arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain 6 luvun 4 §:ssä säädettäisiin tilinhoitajan oikeuksien myöntämisestä.

Asunto-osakkeiden säilyttäminen ei olisi 9 kohdan mukaista säilyttämistä, koska asunto-osakkeet eivät ole ehdotetussa arvopaperitileistä annettavassa laissa tarkoitettuja arvopapereita.

Vastaavasti säilyttämisenä ei pidettäisi sitä, että henkilö B ottaa säilyttääkseen henkilön A:n omistamat ja hänelle siirretyt yksityisen osakeyhtiön C:n numeroidut osakekirjat. Tämä rajoitus johtuu arvopaperitileistä annettavan lain mukaisesta säilyttämisen määritelmästä, jossa edellytetään, että arvopaperit yksilöidään niiden lajin ja määrän perusteella.

Mainituissa tapauksissa ei ole samanlaista vaaraa asiakkaiden varojen sekoittumisesta toisten asiakkaiden varoihin kuin niissä tilanteissa, joista säädetään ehdotetussa laissa arvopaperitileistä. Toiminnan luotettavuuden takaaminen ei myöskään vaadi sellaista sääntelyä ja valvontaa, jota sovelletaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavassa laissa tarkoitettuihin tilinhoitajiin.

Pykälän 9 kohdan tarkoitetun säilyttämisen ulkopuolelle jäävä rahoitusvälineiden säilyttäminen olisi oheispalvelua, kuten jäljempänä 2 luvun 3 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi.

12 §. *Luottolaitos ja rahoituslaitos*. Pykälässä määriteltäisiin luottolaitos ja rahoituslaitos viittaamalla luottolaitoslain 8 ja 13 §:n säännöksiin. Pykälä vastaa sisällöltään nykyisen sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 §:ää.

13 §. *Konserni, emoyritys ja tytäryritys*. Pykälässä määriteltäisiin konserni, emoyritys ja tytäryritys viittaamalla kirjanpitolakiin. Vastaava määrittely on sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 7 §:ssä.

14 §. *Palveluyritys*. Pykälässä määriteltäisiin palveluyritys sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 8 §:ää vastaavasti.

15 §. *Omistusyhteisö*. Pykälässä määriteltäisiin omistusyhteisö sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 9 §:ää vastaavasti.

16 §. *Konsolidointiryhmä*. Pykälässä määriteltäisiin konsolidointiryhmä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 10 §:ää vastaavasti.

17 §. *Ulkoistaminen*. Pykälässä määriteltäisiin ulkoistaminen sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 11 §:ää vastaavasti.

18 §. *Ammattimainen ja ei-ammattimainen asiakas.* Pykälässä määriteltäisiin ammattimainen asiakas ja ei-ammattimainen asiakas. Määrittely pääosin vastaa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 4 ja 5 momenttia. Pykälän *1 momentin 2 kohdassa* käytettäisiin käsitettä suuryritys nykyisen yrityksen asemesta, mikä vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin sanamuotoa. Suuryrityksenä voitaisiin pitää myös valtion liikelaitosta, jos se täyttää 2 kohdan kriteerit. Vastaavasti valtion

liikelaitos poistettaisiin 1 momentin *3 kohdasta*. Samoin 1 momentin 3 kohdasta poistettaisiin kunta ja kuntayhtymä, mutta siihen lisättäisiin osavaltio. Nämä muutokset vastaavat nykyistä lakia paremmin rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviä.

19 §. *Hyväksyttävä vastapuoli*. Pykälässä määriteltäisiin hyväksyttävä vastapuoli. Pykälä vastaa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 b §:n 2 momenttia. Hyväksyttävät vastapuolet ovat osa 18 §:n mukaisista ammattimaisista asiakkaista. Käsite pohjautuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 24 artiklaan ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 50 artiklaan. Pykälä liittyy 10 luvun 11 §:ää koskevaan ehdotukseen, jossa säädettäisiin 10 luvun soveltamista koskevista poikkeuksista.

20 §. *Valvonta*. Ehdotetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoisi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 12 §:n tavoin Finanssivalvonta. Lisäksi pykälässä viitattaisiin siihen, että valvonnasta säädetään tämän lain lisäksi Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Lakiehdotuksen 10 luvun menettelytapoja asiakassuhteessa koskevien säännösten samoin kuin 11 luvun 25 §:n markkinointirajoitusta koskevien säännösten valvonnassa on tärkeää, että Finanssivalvonta toimii tiiviissä yhteistyössä kuluttaja-asiamiehen kanssa, kun palvelua tarjotaan kuluttajalle. Tästä syystä pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan otettavaksi viittaussäännös Finanssivalvonnasta annetun lain 5 lukuun. Finanssivalvonnasta annetun lain mukaan markkinoinnin, sopimusehtojen käytön sekä sanotun lain 45 §:ssä tarkoitettujen muiden menettelytapojen laillisuutta kuluttajansuojan kannalta valvoo myös kuluttaja-asiamies. Finanssivalvonnan ja kuluttaja-asiamiehen on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään. Lisäksi Finanssivalvonnan tulee ennen uhkasakon asettamista ja ennen toimeenpanokiellon, oikaisukehotuksen ja hallinnollisen seuraamuksen määräämistä pyytää asiassa kuluttaja-asiamieheltä lausunto, jos se havaitsee, että lain 45 §:ssä tarkoitettu finanssimarkkinoilla toimiva toimii kuluttajansuojalain vastaisesti.

2 luku Oikeus tarjota sijoituspalvelua

1 §. *Sijoituspalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus.* Pykälä sisältää nykyisen sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 13 §:ää ja USL:n 1 §:ää vastaavan pääsäännön siitä, että sijoituspalvelua saa tarjota vain tässä laissa toimiluvan saanut yritys sekä ulkomainen yritys, jolla on tämän lain mukainen lupa tai oikeus sijoituspalvelun tarjoamiseen.

2 §. Sijoituspalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 14 §:n tavoin siitä, että sijoituspalvelua saavat tarjota myös kotimaiset ja ulkomaiset luottolaitokset ja rahastoyhtiöt. Edellä 1 luvun 4—6 §:ssä säädettäisiin siitä, mitä tämän lain säännöksiä tällöin sovelletaan. Lisäksi luottolaitoslakiin ja sijoitusrahastolakiin sisältyy säännöksiä siitä, millaista sijoituspalvelua luottolaitokset ja rahastoyhtiöt voivat tarjota.

Pykälän *2 momentissa* todettaisiin nykyisen lain tavoin, että monenkeskistä kaupankäyntiä saa järjestää myös pörssi.

Pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan selvyyden vuoksi viittaussäännöstä ehdotetun arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 lukuun, jossa muun muassa säädetään sanotussa laissa tarkoitetun tilinhoitajan oikeuksien myöntämisestä. Tilinhoitajan oikeudet voidaan myöntää sijoituspalveluyritykselle, mutta tilinhoitajana voi toimia muukin sanotun lain 6 luvun 4 §:ssä tarkoitettu yhteisö.

Pykälän *4 momentissa* todettaisiin niin ikään selvyyden vuoksi, että arvopaperikeskuksen ja omaisuudenhoitotilin tilinhaltijan toiminnasta arvopaperien säilyttäjänä säädetään erikseen. Arvopaperitileistä annettavaa lakia koskevan ehdotuksen mukaan sanotussa laissa tarkoitetulla säilyttäjällä tarkoitetaan paitsi sijoituspalvelun tarjoajaa myös arvopaperikeskusta ja arvo-osuustileistä annetussa laissa tarkoitettua omaisuudenhoitotilin tilinhaltijaa. Arvopaperikeskukselle ja omaisuudenhoitotilin tilinhaltijalle asetettavista vaatimuksista säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa ja arvo-osuustileistä annetussa laissa.

3 §. *Oheispalvelut*. Pykälässä määriteltäisiin sijoituspalveluyrityksille sallitut oheispalvelut. Säilytyspalvelusta tulisi nykyisestä poiketen pääosin sijoituspalvelua. Siltä osin, kuin rahoitusvälineiden säilyttämistä ei luettaisi 1 luvun 11 §:n mukaisesti sijoituspalveluksi, se olisi oheispalvelua. Tällaista oheispalvelua olisi esimerkiksi asunto-osakkeiden säilyttäminen.

Samalla oheispalvelujen luettelosta poistettaisiin nykyisessä laissa todetut tallelokeropalvelut, koska niitä ei voida pitää rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisina oheispalveluina. Pykälä muutoin vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:ää.

4 §. Toiminimi. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 16 §:n mukaisesti nimityksen pankkiiri tai pankkiiriliike käyttämisestä toiminimessä.

3 luku Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus

1 §. *Toimilupahakemus*. Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta myöntäisi sijoituspalveluyritykselle toimiluvan sijoituspalvelun tarjoamiseen. Lisäksi momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta pyytää lausunto sijoittajien korvausrahastolta, jos sijoituspalveluyrityksen on kuuluttava korvausrahastoon. Kuuleminen on tarpeen valvonnallisista syistä.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi siitä, mistä asioista toimilupahakemukseen on liitettävä selvitykset. Pykälän *3 momentin* mukaan säännökset hakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista ja tarkemmat säännökset hakemukseen liitettävistä selvityksistä voitaisiin antaa valtiovarainministeriön asetuksella. Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta kuulla eräissä tapauksissa ulkomaisia ETA-valvontaviranomaisia toimilupahakemuksen johdosta. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 17 §:n periaatteita.

2 §. *Toimilupapäätös*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi toimilupapäätöksestä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 18 §:ää vastaavasti.

3 §. *Toimiluvan myöntämisen edellytykset.* Ehdotuksen mukaan toimilupa myönnetään, jos sijoituspalveluyrityksen merkittävät omistajat ovat luotettavia ja sijoituspalveluyritys täyttää talouden vakaudelle ja toiminnalle 6, 7, 9 ja 10 luvussa säädettävät vaatimukset. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 19 §:n 1 ja 4 momentin periaatteita.

4 §. *Sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien luotettavuus.* Sijoituspalveluyrityksiä koskevan lainsäädännön samoin kuin Finanssivalvonnan keskeisiä tavoitteita on ylläpitää asiakkaiden ja yleisön luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan. Keskeinen osa luottamusta ylläpitävää sääntelyä ovat vaatimukset sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien (vähintään kymmenen prosentin osuus) luotettavuudesta. Jos sijoituspalveluyrityksen merkittävinä omistajina toimii henkilöitä, joiden hyvämaineisuus tai muu luotettavuus on vakavasti kärsinyt julkisuuteen tulleiden tietojen ja tapahtumien johdosta, seurauksena saattaa olla, että yleisön luottamus heikkenee paitsi kysymyksessä olevaa yritystä kohtaan myös laajemmin toimialaa kohtaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien luotettavuutta koskevia säännöksiä terävöitetään. Muutokset koskisivat niitä tapauksia, joissa henkilö on tuomittu rangaistukseen rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton omistamaan sijoituspalveluyritystä.

Pykälän *1 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien olisi oltava luotettavia. Momentti vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 19 §:n 2 momenttia. Momenttia on kuitenkin selvennetty vastaamaan osakkeiden hankinnan tai luovutuksen ilmoitusvelvollisuutta koskevaa 7 luvun 14 §:n ehdotusta siten, että omistuksella tarkoitetaan sekä suoraa että välillistä omistusta.

Pykälän *2 momentissa* todettaisiin voimassa olevan lain 19 §:n 3 momentin tavoin, milloin osakkeenomistajaa ei pidetä luotettavana. Momentin 1 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevan lain mukainen vaatimus siitä, että tuomion tulisi olla lainvoimainen. Myös perustuslakivaliokunnan kannan mukaan (PeVL 15/2008) henkilön sopi-

mattomuutta voi osoittaa lainvoimaa vielä vailla oleva tuomio.

On kuitenkin tilanteita, joissa on ilmeisen perusteltua antaa henkilön jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä sijoituspalveluyrityksessä, ja odottaa muutoksenhakuelimen ratkaisua. Tätä koskeva ehdotus sisältyy pykälän 3 momenttiin. Kokonaisarviossa olisi otettava huomioon henkilön aikaisempi toiminta, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Jos henkilön aikaisempi toiminta on ollut moitteetonta ja esimerkiksi asianomaisen osallisuus mahdolliseen rikokseen tulkinnanvaraista tai epäselvää, voisi henkilö jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttöä sijoituspalveluyrityksessä, jollei muuta vastasyytä ole. Tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys voi ilmetä esimerkiksi tapauksessa, jossa käräjäoikeuden tuomio on syntynyt äänestysratkaisun perusteella.

Pykälän *3 momentti* ei kuitenkaan mahdollista uuden henkilön merkittävää omistusta sijoituspalveluyrityksessä, jos hänet on tuomittu 2 momentissa tarkoitettuun rangaistukseen. Näissä tapauksissa myös lainvoimaa vailla oleva tuomio merkitsee aina, ettei henkilöä voida pitää luotettavana omistajana.

Nykyisen lain tavoin ehdotettu 2 momentin *2 kohta* merkitsee sitä, että myös muut seikat kuin ehdotuksen 2 momentin *1 kohdassa* tarkoitettu rangaistus voivat osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton olemaan omistajana. Tämäkin arvio olisi tehtävä kokonaisharkinnan perusteella. Sopimattomuutta voivat osoittaa henkilön toiminta ulkomailla, jos esimerkiksi ulkomaan viranomainen on katsonut henkilön sopimattomaksi, taikka henkilön kytkökset harmaan talouden tai talousrikollisuuden tapahtumiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Myös esimerkiksi se, että henkilölle on määrätty Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu erityisen vakavasta rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, voi osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton toimimaan sijoituspalveluyrityksen omistajana.

Pykälästä on poistettu voimassa olevan lain 19 §:ssä oleva viittaus sijoituspalveluyrityksen perustajiin, koska nykyisessä osakeyhtiölaissa ei enää ole perustajia koskevia säännöksiä.

5 §. *Toimilupa eurooppayhtiölle*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 20 §:ää vastaavasti toimiluvan myöntämisestä eurooppayhtiölle.

6 §. *Toimiluvan rekisteröinti*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen toimiluvan rekisteröinnistä. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 21 §:ää.

7 §. *Sijoituspalvelurekisteri*. Pykälän mukaan Finanssivalvonta pitäisi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 22 §:ää vastaavalla tavalla rekisteriä sijoituspalveluyrityksistä.

8 §. *Toiminnan aloittaminen*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 23 §:n tavoin siitä, että sijoituspalveluyritys voi aloittaa toimintansa yleensä heti sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja yritys rekisteröity.

9 §. *Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen*. Pykälässä viitattaisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 24 §:n tavoin Finanssivalvonnasta annetun lain säännöksiin toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta. Finanssivalvonta ilmoittaisi toimiluvan peruuttamisen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja sijoittajien korvausrahastolle.

4 luku Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

1 §. *Sivuliikkeen aloittaminen*. Pykälän mukaan ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voisi perustaa sivuliikkeen Suomeen yrityksen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle. Pykälä sisältäisi myös säännökset ilmoituksessa annettavista tiedoista. Pykälä vastaa pääosin USL:n 4 §:ää. Pykälän *2 momentissa* määriteltäisiin nykyistä täsmällisemmin ajankohta, jolloin sivuliike voidaan perustaa ja se saa aloittaa toimintansa. Tämä tapahtuisi Finanssivalvonnan sivuliikkeelle ilmoittamana ajankohtana. Nykyisen lain tavoin toiminnan saa kuitenkin aloittaa viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta sai 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

Sivuliike määritellään 1 luvun 9 §:n 1 momentin 9 kohdassa. Määritelmä perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 26 alakohtaan. Sivuliike on toisen jäsenvaltion alueelle perustettu liiketoimintapaikka. Se ei ole itsenäinen oikeushenkilö vaan osa ulkomaista ETA-sijoituspalveluyritystä. Tästä liiketoimipaikasta käsin ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi direktiivin määritelmän mukaisesti tarjota sijoituspalveluja ja oheispalveluja.

Pelkästään se seikka, että ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys on sijoittanut jonkin osan toiminnoistaan Suomeen, ei edellytä tässä pykälässä tarkoitetun sivuliikkeen perustamista eikä 2 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemistä, jos tuon toiminnon tarkoituksena ei esimerkiksi ole tarjota sijoituspalveluja tai oheispalveluja eikä tunnistaa asiakkaita näiden palvelujen tarjoamiseksi. Asiaa on harkittava kokonaisuutena. Jos esimerkiksi samanaikaisesti tarjotaan sijoituspalvelua tai oheispalvelua rajan yli 2 §:n mukaisesti, toiminnassa voi tosiasiallisesti olla kysymys sivuliikkeestä.

2 §. *Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta*. Pykälä sisältäisi USL:n 5 §:ää vastaavat säännökset siitä, millä edellytyksillä ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä on oikeus alkaa tarjota sijoituspalvelua rajan yli Suomeen eli toimia Suomessa perustamatta tänne sivuliikettä. Toiminnan aloittaminen edellyttää rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitetun ilmoituksen tekemistä ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen kotivaltion valvontaviranomaiselle. Toiminta Suomessa voidaan pykälän pääsäännön mukaan aloittaa, kun Finanssivalvonta on saanut kotivaltion valvontaviranomaiselta ilmoituksen direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä. On huomattava, että direktiivin liitteen I mukaisesti rahoitusvälineiden säilytyspalvelu luetaan oheispalveluksi. Näin ollen ulkomaiset ETA-sijoituspalveluyritykset voivat tarjota Suomessa säilytyspalvelua direktiivin liitteen I mukaisena oheispalveluna, vaikka säilytyspalvelut pääosin säädetään Suomessa luvanvaraiseksi toiminnaksi.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä ei määritellä sitä, milloin kysymyksessä on ilmoitusmenettelyä edellyttävä rajat ylittävä toiminta. Tätä ei myöskään ehdoteta määriteltäväksi laissa, vaan asia tulisi ratkaista tapauksittain muun muassa ottamalla huomioon EU:n perussopimuksen määräykset ja niiden tulkinta.

Pykälässä on kysymys palvelun tarjoamisesta rajan yli Suomessa, mikä edellyttää ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen Suomeen kohdistuvia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada aikaan sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskeva sopimus Suomessa asuvan henkilön kanssa tai esimerkiksi suomalaisen yrityksen kanssa. Mahdolliset toimenpiteet voivat muodostua esimerkiksi sähköpostitse toteutettavista markkinointikampanjoista.

Tässä pykälässä tarkoitetusta rajat ylittävästä toiminnasta ei ole kysymys silloin, kun Suomessa asuva henkilö omasta aloitteestaan matkustaa ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen kotivaltioon ostaakseen sieltä sijoituspalvelun tai oheispalvelun.

Myöskään se seikka, että Suomessa asuva henkilö omasta aloitteestaan ostaa internetin välityksellä tai puhelimitse sijoituspalvelun tai oheispalvelun ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen kotivaltiosta, ei merkitse sijoituspalvelun tarjoamista rajan yli Suomeen tässä pykälässä tarkoitetulla tavalla. Jos kuitenkin henkilön yhteydenottoa on edeltänyt ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tarjous tai pyyntö yhteydenottoon, kysymyksessä on pykälässä tarkoitettu sijoituspalvelun tai oheispalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta. Tällainen toiminta edellyttää pykälän mukaisen ilmoitusmenettelyn noudattamista.

Edellä 1 §:ssä tarkoitetun sivuliikkeen perustaminen ei estä sitä, että ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys samanaikaisesti tarjoaa palvelua kotimaastaan käsin noudatettuaan 2 §:ssä tarkoitettua ilmoitusmenettelyä.

3 §. *Sivuliikkeen toiminnan ja rajat ylittävän sijoituspalvelun tarjoamisen rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälässä säädettäisiin USL:n 6 §:ää vastaavasti Finanssivalvonnan toimenpiteistä sivuliikkeen toiminnan ja rajat ylittävän toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä.

5 luku Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

Luvussa ehdotetaan säädettäväksi kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle annettavasta luvasta tarjota sijoituspalvelua Suomeen sekä luvan peruuttamisesta. Sivuliikkeen toimilupaa koskevat säännösehdotukset vastaavat soveltuvin osin kolmansien maiden luottolaitoksille asetettuja uusia, entistä täsmällisempiä vaatimuksia.

Lakiin ei ehdoteta otettavaksi säännöksiä kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen edustustosta, koska edustuston sääntelyyn ei ole tarvetta. Edustustolla tarkoitetaan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaa kiinteää toimipaikkaa, josta käsin ei tarjota sijoituspalvelua. Tällaisia edustustoja ei ole perustettu Suomeen. Jos sellaisia jatkossa perustetaan, niistä ei olisi enää ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Jos edustustosta käsin olisi tarkoitus tarjota sijoituspalvelua, kysymyksessä olisi sivuliikkeen perustaminen Suomeen, jolloin olisi noudatettava lakiehdotuksen sivuliikettä koskevia säännöksiä. Tässäkin tapauksessa asiaa on tarkasteltava kokonaisuutena. Vaikka toimipaikasta käsin vain esitellään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tuotteita, toiminta saattaa täyttää sivuliikkeen tunnusmerkit, jos samassa yhteydessä on tarkoitus myös tunnistaa asiakkaita sijoituspalvelun tai oheispalvelun tarjoamista varten.

1 §. *Sivuliikkeen toimiluvan hakeminen*. Pykälä sisältäisi USL:n 7 §:ää vastaavan yleissäännöksen kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen mahdollisuudesta perustaa sivuliike Suomeen. Pykälän *1 momentin* mukaan sivuliikkeen perustamisen edellytyksenä olisi, että sivuliikkeelle myönnetään 2 §:n mukainen toimilupa. Toimiluvan saanut sivuliike saisi tarjota Suomessa toimilupaansa sisältyviä 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettuja sijoituspalveluja ja 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja oheispalveluja.

Pykälän *2* ja *3 momentissa* säädettäisiin niistä ulkomaista sijoituspalveluyritystä koskevista seikoista, joista toimilupahakemukseen olisi liitettävä selvitykset. Niistä voitaisiin pykälän *4 momentin* mukaan antaa tarkempia säännöksiä valtiovarainministeriön asetuksella.

2 §. *Sivuliikkeen toimiluvan myöntäminen*. Pykälässä säädettäisiin toimiluvan myöntämisen tarkemmista edellytyksistä. Nämä edellytykset määriteltäisiin täsmällisemmin kuin USL:n 8 §:ssä. Ensinnäkin pykälän *1 momentissa* edellytettäisiin, että ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminta ei olennaisesti poikkea suomalaiselle sijoituspalveluyritykselle sallitusta toiminnasta.

Toiseksi edellytettäisiin USL:n 8 §:n 1 momentin tavoin, että sijoituspalveluyritykseen sen kotivaltiossa sovellettava lainsäädäntö vastaa kansainvälisesti hyväksyttyjä arvopaperimarkkinoiden valvontaa ja rahoitusjärjestelmän rikollisen hyväksikäytön estämistä koskevia suosituksia.

Kolmantena edellytyksenä toimiluvan saamiseksi olisi, että sijoituspalveluyrityksen vakavaraisuus, suuret asiakasriskit, maksuvalmius, sisäinen valvonta, riskienhallintajärjestelmät sekä omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus eivät olennaisesti poikkea tämän lain vaatimuksista. Sivuliikkeen asiakkaiden kannalta on tärkeä varmistaa, että sijoituspalveluyritys toimii taloudellisesti vakaalla pohjalla ja täyttää EU:ssa hyväksytyt riittävät vaatimukset ainakin pääosin.

Neljänneksi vaadittaisiin nykyisen USL:n tavoin, että sijoituspalveluyritystä valvotaan sen kotivaltiossa riittävän tehokkaasti. Tämän mukaisesti kotivaltiossa olisi oltava kansainväliset suositukset täyttävä itsenäinen valvontaviranomainen, jolla on riittävät resurssit ja riittävä ammattitaito tehtäviensä hoitamiseen.

Lisäksi momentissa edellytettäisiin, että sivuliikkeen hallinto on järjestetty terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti ja että sivuliikkeen johtaja täyttää 7 luvun 22 §:ssä tarkoitetut sijoituspalveluyrityksen johdolle säädetyt yleiset sopivuus- ja luotettavuusvaatimukset.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi toimilupaa myöntäessään päättää sivuliikkeen jäsenyydestä sijoittajien korvausrahastossa. Ennen mahdollista päätöstä Finanssivalvonta arvioisi kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen kotimaan korvausrahastosuojan tasoa ja kattavuutta. Momentti vastaa USL:n 8 §:n 1 momentin sääntelyä.

Pykälän *3 momentin* mukaan toimilupapäätökseen sovellettaisiin 3 luvun 2 §:n säännöksiä kotimaisten sijoituspalveluyritysten toimilupapäätöksistä. Ensinnäkin tämä tarkoittaa, että Finanssivalvonnan on annettava toimilupapäätös kuuden kuukauden määräajassa hakemuksen ja asian ratkaisemiseen tarvittavien asiakirjojen saapumisesta, viimeistään kuitenkin 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Määräajan asettaminen hakemuksen käsittelylle vastaa kansainvälisiä periaatteita.

Lain 3 luvun 2 §:n soveltamisesta seuraa, että Finanssivalvonta voisi hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Jos toimilupapäätöstä ei ole tehty määräajassa, hakija voisi tehdä asiasta valituksen siten kuin 3 luvun 2 §:ssä säädetään.

Lisäksi momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi kymmenen työpäivän kuluessa toimilupahakemuksen vastaanottamisesta ilmoitettava hakijalle 3 luvun 2 §:ssä tarkoitetusta määräajasta ja valitusmahdollisuudesta. Tältäkin osin sääntely vastaa kansainvälisiä periaatteita.

Pykälän *4 momentin* mukaan toimilupa oikeuttaa harjoittamaan toimintaa yhdessä tai useammassa toimipaikassa. Säännös on sama kuin USL:n 8 §:n 3 momentti.

3 §. *Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen*. Pykälässä ensinnäkin ehdotetaan USL:n 9 §:n tavoin viitattavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:n säännöksiin toimiluvan peruuttamisesta ja toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta. Lisäksi Finanssivalvonnan olisi viipymättä peruutettava sivuliikkeen toimilupa, kun kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen kotivaltion viranomainen on peruuttanut sijoituspalveluyrityksen toimiluvan.

4 §. *Sivuliikkeen toiminnan lopettaminen*. Pykälä vastaa luottolaitoslain säännöksiä kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen toiminnan lopettamisesta, mutta USL:iin ei sisälly vastaavaa sääntelyä. Säännösten ottaminen lakiin on kuitenkin tarpeen asiakkaiden suojan ja valvonnan järjestämisen vuoksi.

Pykälän *1 momentin* mukaan kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminta olisi lopetettava välittömästi, kun Finanssivalvonta on peruuttanut sivuliikkeen toimiluvan. Valvonta jatkuisi siihen saakka, kunnes sivuliikkeen velvoitteet asiakkaille on täytetty.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin siitä, että sivuliikkeen toiminnan lopettamisen jälkeen sivuliikkeen olisi viivytyksettä ilmoitettava asiakkaille, miten sivuliikkeen velvoitteet asiakkaille täytetään. Finanssivalvonta voisi antaa tästä menettelystä tarkempia määräyksiä.

Pykälän *3 momentin* mukaan 1 ja 2 momentin periaatteita sovellettaisiin myös, kun Finanssivalvonta rajoittaa sivuliikkeen toimintaa.

5 §. *Sijoituspalvelun tarjoaminen tytäryritystä tai sivuliikettä perustamatta*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi USL:n 12 §:ää täsmällisemmin kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen mahdollisuudesta tarjota sijoituspalvelua kotimaastaan käsin rajan yli Suomeen.

Pykälän *1 momentin* mukaan kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen olisi haettava Finanssivalvonnalta lupa pykälässä tarkoitettuun sijoituspalvelun tarjoamiseen.

Luvan myöntämisen ehdoista säädettäisiin pykälän *2 momentissa*. Ensinnäkin on tärkeää, että toiminnan valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Koska palvelun tarjoaminen tapahtuu kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen kotimaasta, on välttämätöntä, että yhteistyö kotimaan valvontaviranomaisen ja Suomen Finanssivalvonnan välillä toimii. Tämän varmistamiseksi edellytettäisiin, että valvontaviranomaisten välillä tulee olla allekirjoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen valvontaa koskeva Finanssivalvonnasta annetun lain 66 §:ssä tarkoitettu valvontapöytäkirja. Luvan saamiseksi vaadittaisiin myös vastaavat selvitykset kolmannen maan sijoituspalveluyrityksestä kuin 2 §:n 1—4 kohdassa vaaditaan sivuliikkeen toimilupaa varten.

Luvan peruuttamisen ja luvan mukaisen toiminnan rajoittamisen osalta viitattaisiin 3 momentissa siihen, mitä niistä säädetään 3 §:ssä ja Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä.

II OSA TOIMINTAEDELLYTYKSET JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

6 luku Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §. *Vähimmäispääoma*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyritykseltä vaadittavan osakepääoman vähimmäismäärästä ja ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä tarjoavan sellaisen sijoituspalveluyrityksen vastuuvakuutuksesta, jolla ei ole hallussaan asiakasvaroja. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 45 §:ää. Lakiehdotuksen 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitetun säilytystoiminnan luotettavuus ehdotetaan osaltaan varmistettavaksi vaatimalla toimintaa harjoittavalta sijoituspalveluyritykseltä riittävän korkeaa perustamispääomaa. Rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoituspalveluna tarjoavan sijoituspalveluyrityksen osakepääoman vähimmäismäärä olisi pykälän 1 momentin pääsäännön mukaisesti 730 000 euroa.

2 §. *Talouden vakaus ja sen valvonta*. Pykälä sisältäisi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 46 §:ää pääosin vastaavat viittaukset siihen, että sijoituspalveluyritykseen sovelletaan luottolaitoslain 5 luvun (luottolaitostoiminnan taloudelliset edellytykset) ja 6 luvun (taloudellisen aseman valvonta ja poikkeuslupien myöntäminen) säännöksiä eräin poikkeuksin. Pykälän sanontoja on kuitenkin täsmennetty nykyisestä. Pykälää sovellettaisiin myös rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoituspalveluna tarjoavaan sijoituspalveluyritykseen.

Pykälän *4 momentin* mukainen poikkeus luottolaitoslain 67—69 §:ssä säädettyjen asiakasriskejä koskevien säännösten soveltamisesta ehdotetaan ulotettavaksi koskemaan myös sijoituspalveluyrityksiä, jotka tarjoavat yksinomaan rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoituspalveluna.

3 §. Asetuksenantovaltuus. Pykälä osaltaan vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 46 §:n 1 momenttia ja siinä viitattuun luottolaitoslain 6 lukuun sisältyvää 49 §:n 3 momentin valtuutussäännöstä ja 92 §:ää.

4 §. Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus. Pykälä osaltaan vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 46 §:n 1 momenttia ja siinä viitattuun luottolaitoslain 6 lukuun sisältyvää 93 §:ää.

7 luku Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen

1 §. *Toimipaikka ja pääkonttori.* Pykälän mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava vähintään yksi kiinteä toimipaikka ja pääkonttori Suomessa. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 28 §:ää.

2 §. *Sijoituspalveluyrityksen sidonnaisuus*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 27 §:ää vastaavasti siitä, ettei sijoituspalveluyrityksen ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus saa estää sijoituspalveluyrityksen tehokasta valvontaa.

3 §. *Omien osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankintaa koskevat rajoitukset*. Pykälässä säädettäisiin niistä rajoituksista, jotka koskevat sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankintaa. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 26 §:ää.

4 §. *Sijoituspalvelun tai muun merkittävän toiminnon ulkoistaminen*. Pykälässä säädettäisiin siitä, millä edellytyksillä sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta muun merkittävän toiminnon. Pykälä pääosin vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29 §:ää.

Kun sijoituspalveluyritys ulkoistaa merkittävän toimintonsa, on tärkeää varmistaa, ettei ulkoistaminen haittaa Finanssivalvonnan mahdollisuuksia valvoa sijoituspalveluyritystä ja sen eri toimintoja. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi tätä koskeva nimenomainen vaatimus. Valvonnan haittaamisella tarkoitetaan sitä, että valvontamahdollisuudet heikkenevät ulkoistamisen johdosta siten, ettei Finanssivalvonta enää kykenisi asianmukaisesti valvomaan sijoituspalveluyrityksen eri toimintoja. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan myös lisättäväksi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirek-

tiivin 14 artiklan 1 kohdan mukainen säännös siitä, että ulkoistamisesta huolimatta sijoituspalveluyritys vastaa tästä laista johtuvien velvoitteidensa täyttämisestä.

Pykälän *4 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi luottolaitoslain 36 a §:n 4 momenttia vastaava lievennys, jonka mukaan toimiluvan myöntämisen jälkeen tapahtuvasta merkittävän toiminnan ulkoistamisesta ei tarvitse ilmoittaa etukäteen Finanssivalvonnalle, jos ulkoistetun toiminnan harjoittaja kuuluu samaan konsolidointiryhmään kuin sijoituspalveluyritys. Lievennys perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 14 artiklan 4 kohtaan.

Pykälän *5 momentissa* todettaisiin, että asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttämisestä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säädetään erikseen 9 luvun 2 §:ssä. Voimassa olevan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 12 §:n yksityiskohtaisten perustelujen (HE 43/2007 vp) mukaan ulkoistamisesta ei olisi kysymys tilanteessa, jossa sijoituspalveluyritys ei voisi itse tuottaa palvelua asiakkaalle. Esimerkiksi tilanteessa, jossa sijoituspalveluyrityksen asiakas hankkii ulkomaisia rahoitusvälineitä, sijoituspalveluyrityksen on käytännössä käytettävä ulkomaista palvelun tarjoajaa rahoitusvälineiden säilyttämisessä. Perustelujen mukaan tällöin kysymys ei olisi ulkoistamisesta.

5 §. *Ulkoistamisen edellytykset*. Pykälässä säädettäisiin vaatimuksista, jotka on täytettävä, jotta sijoituspalveluyritys voisi ulkoistaa 4 §:ssä tarkoitetun toiminnan. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 30 §:ää.

6 §. *Omaisuudenhoidon ulkoistaminen kolmanteen maahan*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen mahdollisuudesta ulkoistaa omaisuudenhoito kolmannessa maassa sijaitsevalle palveluntarjoajalle. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:ää.

7 §. *Sidonnaisasiamies*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen mahdollisuudesta tarjota sijoituspalvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä, sidonnaisasiamiehelle asettavista vaatimuksista ja sidonnaisasiamiehestä pidettävästä rekisteristä. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 25 alakohdan määritelmän mukaisesti sidonnaisasiamies toimii vain yhden sijoituspalveluyrityksen vastuulla. Pykälä pääosin vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 32 §:ää. Pykälään lisättäisiin sidonnaisasiamiehistä pidettävään rekisteriin merkittävien tietojen säilytysaika. Rekisteriin merkityt tiedot olisi säilytettävä viisi vuotta siitä lukien, kun peruste tietojen merkitsemiseen rekisteriin on päättynyt.

8 §. *Riskien hallinta, sisäinen valvonta ja toiminnan muu järjestäminen*. Pykälän *1 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi järjestettävä toimintansa luotettavalla tavalla. Tämä edellyttää riskien hallinnan, sisäisen valvonnan ja toiminnan jatkuvuuden varmistamista.

Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan otettavaksi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 9 artiklan 1 kohtaan perustuva säännös, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja vastaavat siitä, että sijoituspalveluyritys täyttää tästä laista johtuvat velvoitteensa.

9 §. *Varautumisvelvollisuus*. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoituspalveluna tarjoavan sijoituspalveluyrityksen olisi varmistettava tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa. Säännös olisi sijoituspalveluyritysten toiminnassa uusi. Varautumisvelvollisuus koskee nykyisin muun muassa luottolaitoksia ja rahastoyhtiöitä. On perusteltua, että asiakkaat voivat luottaa sijoituspalveluyritysten kykyyn säilyttää rahoitusvälineitä muuttuvissa olosuhteissa ja siten myös poikkeusolojen aikana. Tästä syystä rahoitusvälineiden säilyttämistä tarjoavien sijoituspalveluyritysten tulisi osallistua rahoitusmarkkinoiden valmiussuunnitteluun ja muun muassa valmistella etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa.

Pykälän *2 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksellä olisi mahdollisuus hakea varautumisesta aiheutuvista lisäkustannuksista korvausta huoltovarmuusrahastosta.

10 §. *Eturistiriitatilanteiden hallinta*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta tunnistaa sijoituspalvelun tarjoamisessa syntyvät eturistiriitatilanteet, pyrkiä niiden ehkäisemiseen sekä tarvittaessa

ilmoittaa eturistiriitatilanteesta asiakkaalle. Pykälä vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 12 §:ää.

11 §. *Henkilökohtaiset liiketoimet*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta pyrkiä estämään yritykseen nähden vaikuttavassa asemassa olevan henkilön ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriitatilanteita taikka jos tällä henkilöllä on sisäpiirintietoa tai yrityksen asiakkaita koskevaa luottamuksellista tietoa. Pykälän *1, 3* ja *4 momentti* vastaavat sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 34 §:ää.

Pykälän 2 momentti olisi uusi nykyiseen lakiin verrattuna. Ehdotuksen mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi ensinnäkin säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Nykyisin tämä velvollisuus sisältyy Finanssivalvonnan määräyksiin. Finanssivalvonta voisi osana valvontatehtäväänsä pyytää ja tarkastaa mainitut tiedot.

Lisäksi momentissa vaadittaisiin, että sijoituspalveluyritys toimittaa vuosittain Finanssivalvonnalle selvityksen henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja ohjeiden noudattamisen valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin sijoituspalveluyritys on ryhtynyt, jos asianomainen henkilö ei ole noudattanut säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita.

12 §. *Määräysvallan hankkiminen kolmannessa maassa sijaitsevassa yrityksessä*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta ilmoittaa etukäteen Finanssivalvonnalle, jos sijoituspalveluyritys aikoo hankkia määräysvallan kolmannessa maassa sijaitsevassa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä tai vakuutusyhtiössä. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 39 §:ää.

13 §. *Sijoituspalveluyrityksen kuuluminen ulkomaiseen konsolidointiryhmään tai ulkomaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.* Pykälässä säädettäisiin siitä, millä edellytyksillä sijoituspalveluyritys saa kuulua sellaiseen konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, johon sovelletaan kolmannen maan lakia. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 40 §:ää.

14 §. *Osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevista ilmoituksista. Jos osakkeiden ostajan omistusosuus hankinnan johdosta ylittäisi kymmenen prosenttia sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta tai pykälässä mainitun tätä korkeamman omistusrajan, ostajan olisi ilmoitettava hankinnasta etukäteen Finanssivalvonnalle. Vastaavasti ilmoitus olisi tehtävä omistusosuuden laskiessa pykälässä mainitun omistusrajan alapuolelle. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 §:ää. Pykälän *6 momenttiin* on kuitenkin lisätty perussäännökset siitä, mitä tietoja omistusosuuden hankintaa koskevaan ilmoitukseen on liitettävä.

15 *§. Osakkeiden hankintaa koskeva rajoitus*. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 14 §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta viittaamalla Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a ja 32 b §:ään. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 42 §:ää.

16 §. *Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön johtaminen*. Pykälän mukaan sijoituspalveluyritystä tulisi johtaa ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaan. Lisäksi pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenille ja varajäsenille sekä johtohenkilöille asettavista kelpoisuusvaatimuksista.

Sijoituspalveluyrityksiä koskevan lainsäädännön samoin kuin Finanssivalvonnan keskeisiä tavoitteita on ylläpitää asiakkaiden ja yleisön luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan. Keskeinen osa luottamusta ylläpitävää sääntelyä ovat vaatimukset sijoituspalveluyrityksen omistajien ja ylimmän johdon luotettavuudesta. Jos sijoituspalveluyrityksen omistajina tai johdossa toimii henkilöitä, joiden hyvämaineisuus tai muu luotettavuus on vakavasti kärsinyt julkisuuteen tulleiden tietojen ja tapahtumien johdosta, seurauksena saattaa olla, että yleisön luottamus heikkenee paitsi kysymyksessä olevaa yritystä kohtaan myös laajemmin toimialaa kohtaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että sijoituspalveluyrityksen omistajien ja ylimmän johdon luotettavuutta koskevia säännöksiä terävöitetään. Muutokset koskisivat niitä tapauksia, joissa henkilö on tuomittu rangaistukseen rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopi-

maton tehtäväänsä. Pykälän *2 momentin 1 kohdasta* ehdotetaan poistettavaksi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukainen vaatimus siitä, että tuomion tulisi olla lainvoimainen. Myös perustuslakivaliokunnan kannan mukaan (PeVL 15/2008) henkilön sopimattomuutta voi osoittaa lainvoimaa vielä vailla oleva tuomio.

On kuitenkin tilanteita, joissa on ilmeisen perusteltua antaa henkilön jatkaa sijoituspalveluyrityksen toimielimen jäsenenä tai sen palveluksessa, ja odottaa muutoksenhakuelimen ratkaisua. Tätä koskeva ehdotus sisältyy pykälän *3 momenttiin*. Kokonaisarviossa olisi otettava huomioon henkilön aikaisempi toiminta, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Jos henkilön aikaisempi toiminta on ollut moitteetonta ja esimerkiksi asianomaisen osallisuus mahdolliseen rikokseen tulkinnanvaraista tai epäselvää, voisi henkilö jatkaa sijoituspalveluyrityksen tehtävissä, jollei muuta vastasyytä ole. Tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys voi ilmetä esimerkiksi tapauksessa, jossa käräjäoikeuden tuomio on syntynyt äänestysratkaisun perusteella.

Pykälän 3 momentti ei kuitenkaan mahdollista uuden henkilön valitsemista sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäseneksi, toimitusjohtajaksi tai ylimpään johtoon kuuluvaksi, jos hänet on tuomittu 2 momentissa tarkoitettuun rangaistukseen. Näissä tapauksissa siis myös lainvoimaa vailla oleva tuomio aina estää valinnan.

Muilta osin pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 43 §:ää. Sanotun pykälän tavoin ehdotus merkitsee sitä, että myös muut seikat kuin ehdotuksen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu rangaistus voivat osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton tehtävään. Tämäkin arvio olisi tehtävä kokonaisharkinnan perusteella. Sopimattomuutta voivat osoittaa henkilön toiminta ulkomailla, jos esimerkiksi ulkomaan viranomainen on katsonut henkilön sopimattomaksi, taikka henkilön kytkökset harmaan talouden tai talousrikollisuuden tapahtumiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Myös esimerkiksi se, että henkilölle on määrätty Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu erityisen vakavasta rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, voi osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton kuulumaan sijoituspalveluyrityksen ylimpään johtoon.

17 §. *Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisen velvollisuudesta tehdä osakkeiden ja rahoitusvälineiden omistusta koskeva sisäpiiri-ilmoitus sijoituspalveluyritykselle. Pykälä vastaa osaltaan nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 §:n säännöksiä.

Pykälän *1 momentin* mukaan ilmoitusvelvollisuus koskisi säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen osakkeiden perusteella.

Pykälän *2 momentissa* määriteltäisiin sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläiset. Näitä olisivat ensinnäkin sijoituspalveluyrityksen hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies sekä tilintarkastajat, varatilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta. Toiseksi sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisiä olisivat sijoituspalveluyrityksen palveluksessa olevat henkilöt, joiden tehtävänä on edellä tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskeva sijoitustutkimus, jotka päätehtävänään osallistuvat sijoituspalvelun tarjoamiseen tai jotka muutoin saavat säännöllisesti haltuunsa tällaisia osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa.

Pykälän 3 momentti sisältäisi sijoituspalvelua tarjoavan luottolaitoksen sisäpiiriläisiä koskevan poikkeuksen, joka vastaa nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 §:n 2 momenttia.

18 §. *Sisäpiiri-ilmoitus.* Pykälä sisältäisi säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 a §:n säännöksiä vastaavasti.

Pykälän *1 momentin* mukaan sisäpiiri-ilmoitus olisi tehtävä neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun asianomainen on nimitetty tehtäväänsä. Annettujen tietojen muutoksista olisi ilmoitettava pykälän 3 momentin mukaan seitsemän päivän kuluessa muutoksesta. Ilmoitus olisi tehtävä siitä riippumatta, omistaako henkilö momentissa tarkoitettuja osakkeita ja rahoitusvälineitä vai ei.

Pykälän *2* ja *5 momentti* sisältäisivät säännökset sisäpiiri-ilmoituksessa annettavista tiedoista. Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin eräistä ilmoitusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista ja *6 momentissa* tietojen hankkimisesta arvo-osuusjärjestelmän kautta.

19 §. *Sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri.* Pykälän *1—3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta ylläpitää sisäpiiri-ilmoituksista sisäpiirirekisteriä, rekisterinpidon järjestämisestä sekä rekisteritietojen julkisuudesta. Pääsääntönä olisi näiden tietojen julkisuus. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan olisi julkisia. Pykälän 1—3 momentti vastaa sijoituspalveluyrityksiä koskevia nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 7 §:n säännöksiä.

Pykälän *4 momentti* olisi uusi nykyiseen lainsäädäntöön verrattuna. Momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi toimitettava vuosittain Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty, jos annettuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu.

Finanssivalvonta antaisi 23 §:n 2 momentin mukaan tarkemmat määräykset selvityksen sisällöstä ja toimittamisesta. Tarkoituksena on yhtäältä tehostaa sisäpiirirekisterin valvontaa ja toisaalta saada selvitystä sisäpiirirekisterin toiminnasta ja käyttötarpeesta. Sisäpiirirekisteriä koskevat säännökset on tarkoitus ottaa uudelleen arvioinnin kohteeksi lähivuosina. Tätä varten Finanssivalvonta kokoaisi saamistaan selvityksistä yhteenvedon.

20 §. *Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen varautumisvelvollisuus.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen velvollisuudesta varautua poikkeusoloihin viittaamalla 9 §:ään, joka koskee kotimaisia sijoituspalveluyrityksiä. Yhdenmukaisesti ulkomaisia luottolaitoksia ja ulkomaisia rahastoyhtiöitä koskevan sääntelyn kanssa pykälässä tarkoitettu velvollisuus ei kuitenkaan koskisi ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä siltä osin kuin sivuliike on sijoituspalveluyrityksen kotivaltion lainsäädännön nojalla varmistanut tehtäviensä hoitamisen poikkeusoloissa 9 §:n 1 momenttia vastaavalla tavalla ja esittänyt siitä Finanssivalvonnalle riittävän selvityksen. Pykälässä tarkoitettu varautumisvelvollisuus koskisi ainoastaan sellaisia sivuliikkeitä, jotka tarjoavat rahoitusvälineiden säilyttämistä 1 luvun 11 §:n 9 kohtaa vastaavalla tavalla.

21 §. *Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnan järjestäminen*. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin lakiehdotuksen 7 luvun säännösten soveltamisesta kolmansien maiden sijoituspalveluyritysten Suomessa oleviin sivuliikkeisiin. Sovellettavia säännöksiä olisivat 4 §:n 3 ja 4 momentin säännökset ulkoistamisesta, 5 §:n säännökset ulkoistamisen edellytyksistä, 8 §:n säännökset riskien hallinnasta, sisäisestä valvonnasta ja toiminnan muusta järjestämisestä, 9 §:n säännökset varautumisesta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta, 10 §:n säännökset eturistiriitatilanteiden hallinnasta ja 11 §:n säännökset henkilökohtaisista liiketoimista. Pykälä osaltaan korvaisi USL:n 7 §:n 2 momentin yleisen viittauksen sijoituspalvelujen tarjoamista ja arvopaperinvälittäjän velvollisuuksia koskeviin säännöksiin.

Pykälän *2 momentti* täydentäisi 1 momentissa viitattua 8 §:n sääntelyä riskienhallinnasta. Kolmannen maan sijoituspalveluyritys ei saisi Suomessa harjoittamassaan toiminnassa ottaa niin suurta riskiä, että se vaarantaa sivuliikkeen asiakkaiden edut.

22 §. *Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johto*. Pykälän *1* ja *2 momentissa* säädettäisiin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtajasta ja hänen yleisistä kelpoisuusvaatimuksistaan. Momentit vastaavat USL:n 13 §:n 1 ja 2 momenttia.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi siitä, että kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtajaan sovelletaan lisäksi 16 §:n mukaisia erityisiä kelpoisuusvaatimuksia suomalaisen sijoituspalveluyrityksen toimitusjohtajasta. Vastaava sääntely koskee luottolaitoslain 166 s §:n 3 momentin mukaan kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeen johtajaa. Momenttia ei sovellettaisi ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtajaan, koska ETA-sivuliikkeiden hallintora-

kenteen sääntely kuuluu ainoastaan sijoituspalveluyrityksen kotivaltion toimivaltaan.

23 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan valtuudesta antaa määräyksiä 4 §:ssä tarkoitetussa ulkoistamista koskevassa sopimussuhteessa tapahtuvia merkittäviä muutoksia koskevan ilmoituksen sisällöstä, 5 §:ssä tarkoitetuista ulkoistamisen edellytyksistä, 8 §:ssä tarkoitetusta toiminnan järjestämisestä, 10 §:ssä tarkoitettujen eturistiriitatilanteiden hallintaan liittyvistä menettelytavoista sekä 11 §:ssä tarkoitetuista henkilökohtaisista liiketoimista. Määräystenantovaltuuksien pääasiallinen tarkoitus on pannan osaltaan täytäntöön rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin vaatimukset. Vastaavat valtuudet ovat sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29, 30 ja 35 §:ssä sekä arvopaperimarkkinalain 4 luvun 12 §:ssä.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle, 18 §:ssä tarkoitetuista sisäpiiri-ilmoituksista, 19 §:ssä tarkoitetusta sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteristä ja 19 §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle. Oikeus antaa määräyksiä 11 §:n 2 momentissa ja 19 §:n 4 momentissa tarkoitetuista selvityksistä ja niiden toimittamisesta olisivat uusia. Muutoin momentti vastaa nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 15 §:ää.

8 luku Tilinpäätös ja tilintarkastus

1 §. *Tilinpäätös, toimintakertomus ja osavuosikatsaus*. Pykälän mukaan sijoituspalveluyrityksen tilinpäätökseen, toimintakertomukseen ja osavuosikatsaukseen sekä niitä koskevien ohjeiden, lausuntojen ja poikkeuslupien antamiseen sovellettaisiin luottolaitoslain 146—157 §:n säännöksiä. Pykälä vastaa pääosin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 70 §:ää. Pykälän sanontoja on kuitenkin täsmennetty nykyisestä.

2 §. *Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja*. Pykälän mukaan sijoituspalveluyrityksen tilintarkastukseen, tilintarkastajiin, erityiseen tarkastukseen ja tarkastajan määräämiseen sovellettaisiin tilintarkastuslain (459/2007) säännöksiä ja luottolaitoslain 158—160 §:n säännöksiä. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 71 §:n 1 momenttia.

3 §. *Asetuksenantovaltuus*. Pykälä osaltaan vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 70 §:ää ja siinä viitattua luottolaitoslain 147 §:ää.

4 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Pykälä osaltaan vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 70 §:ää ja siinä viitattua luottolaitoslain 147 §:ää.

9 luku Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely

1 §. *Asiakasvarojen säilyttäminen*. Pykälän *1 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksen tulisi järjestää hallinnassaan olevien asiakkaan rahoitusvälineiden ja rahavarojen säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla. Pykälän *2 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi tällöin pidettävä omat varansa selkeästi erillään asiakasvaroista. Pykälän *3 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi pidettävä luotettavasti kirjaa asiakasvaroistaan. Tällöin on tärkeää, että kunkin asiakkaan asiakasvarat ovat riittävästi eriteltyinä muiden asiakkaiden varoista. Pykälän *4 momentissa* viitattaisiin 10 luvun 5 §:n säännöksiin sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuudesta. Pykälä vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 §:n 1 momentin periaatteita.

2 §. *Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttäminen ulkopuolisen säilyttäjän hallussa*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta varmistaa säilytyksen luotettavuus, kun asiakkaan arvopapereita säilytetään ulkopuolisen säilyttäjän hallussa. Säilyttäjän valinnassa olisi noudatettava huolellisuutta, ja säilyttäjän tulisi lähtökohtaisesti olla julkisen valvonnan alainen. Pykälän 3 momentin säännöstä on täsmennetty siten, että sijoituspalveluyrityksen olisi riittävästi varmistuttava siitä, että asiakkaan rahoitusvälineet erotetaan sijoituspalveluyritykselle ja säilyttäjälle kuuluvista rahoitusvälineistä. Pykälä vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 §:n 2 momenttia.

3 §. *Asiakkaan rahavarojen sijoittaminen*. Pykälässä säädettäisiin siitä, miten sijoituspalveluyrityksen olisi sijoitettava hallussaan olevat asiakkaan rahavarat. Ne olisi sijoitettava tilille keskuspankkiin tai luottolaitokseen taikka hyväksyttyyn rahamarkkinarahastoon. Lisäksi pykälässä säädettäisiin luottolaitoksen ja rahamarkkinarahaston valintaa koskevasta huolellisuusvaatimuksesta sekä rahavarojen pitämisestä erillään sijoituspalveluyrityksen rahavaroista. Pykälä vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 §:n 2 momenttia.

4 §. *Asiakkaan rahoitusvälineiden panttaaminen tai luovuttaminen*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyritykselle asetettavista vaatimuksista, jotka koskevat asiakkaan rahoitusvälineiden panttaamista tai luovuttamista. Panttaaminen ja luovuttaminen edellyttävät aina asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta. Pykälän *2 momenttiin* on lisätty viittaus ehdotetussa arvopaperitileistä annetussa laissa tarkoitettuun arvopaperitiliin ja arvo-osuustileistä annetussa laissa tarkoitettuun omaisuudenhoitotiliin. *Pykälän 3 momenttiin* lisättäisiin vaatimus 2 momentissa tarkoitetulla tilillä olevien rahoitusvälineiden panttausta tai luovutusta koskevien tietojen säilyttämisajasta, joka olisi viisi vuotta. Pykälän *4 momenttiin*, jonka mukaan asiakkaan rahoitusväline voidaan pantata 1 ja 2 momentin estämättä selvitystoiminnan yhteydessä asiakkaan kaupoista johtuvien velvoitteiden vakuudeksi, on lisätty viittaus ulkomaiseen selvitysyhteisöön. Pykälän *6 momentti* sisältäisi informatiivisen viittauksen rahoitusvakuuslakiin. Pykälä vastaa muutoin arvopaperimarkkinalain 4 luvun 15 §:ää.

5 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Pykälän mukaan Finanssivalvonta antaisi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset asiakasvarojen säilyttämisessä noudatettavista menettelytavoista. Pykälä vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 §:n 4 momenttia. Ehdotuksessa on kuitenkin täsmennetty määräystenantovaltuutta siten, että se koskee nimenomaan menettelytapoja.

6 §. *Tilintarkastajan lausunto*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 71 §:n 2 momenttia vastaavasti sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta toimittaa Finanssivalvonnalle tilintarkastajan lausunto siitä, että asiakasvarojen säilyttäminen ja käsittely sijoituspalveluyrityksessä täyttävät 1—4 §:ssä säädetyt vaatimukset ja 5 §:n perusteella annettujen Finanssivalvonnan määräysten mukaiset vaatimukset.

Nykyisen lain mukaan lausunto on toimitettava kerran vuodessa, jolloin ei ole selvää, miltä ajanjaksolta lausunto annetaan. Ehdotuksen mukaan lausunto tulisi toimittaa kultakin kalenterivuodelta.

Jos tilintarkastaja tehtäväänsä suorittaessaan havaitsee, että asiakasvaroja säilytettäessä tai käsiteltäessä on olennaisesti rikottu asiakasvaroja koskevia säännöksiä tai määräyksiä, tilintarkastajan on Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:n mukaisesti ilmoitettava asiasta viipymättä Finanssivalvonnalle.

7 §. *Eräiden muiden lakien soveltaminen*. Selvyyden vuoksi lakiin ehdotetaan otettaviksi viittaussäännökset arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lakiin, arvo-osuustileistä annettuun lakiin ja arvopaperitileistä annettuun lakiin niitä tilanteita varten, joissa sijoituspalveluyritys toimii tilinhoitajana tai säilyttäjänä.

8 §. Asiamiehen asettaminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan velvollisuudesta asettaa asiamies selvitystilaan tai konkurssiin asetettuun, asiakasvaroja säilyttävään sijoituspalveluyritykseen. Lain 1 luvun viittaussäännösten johdosta pykälä soveltuisi myös sijoituspalvelua tarjoaviin luottolaitoksiin ja rahastoyhtiöihin. Pykälä olisi uusi voimassa olevaan lakiin verrattuna. Edellä selostetuilla tämän luvun säännöksillä pyritään varmistamaan asiakasvarojen luotettava säilyttäminen siten, että kunkin asiakkaan varat erotetaan aina sijoituspalveluyritykselle kuuluvista varoista ja että asiakkaalle kuuluvat varat voidaan yksilöidä ja erottaa muille asiakkaille kuuluvista varoista, jotta ne voidaan tarvittaessa palauttaa asiakkaalle viipymättä. Asiamiehen asettamisella pyritään nopeuttamaan asiakasvarojen palauttamista niiden omistajille sijoituspalveluyrityksen joutuessa selvitystilaan tai konkurssiin. Konkurssin osalta pykälä liittyy konkurssilain (120/2004) 5 luvun 6 §:ään, jonka mukaan konkurssivelallisen hallinnassa oleva

sivullisen omaisuus, joka voidaan erottaa vellallisen omaisuudesta, ei kuulu konkurssipesään.

Pykälän *1 momentin* mukaan edellä tarkoitettu asiamies olisi asetettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen toiminnan laatu ja laajuus. Finanssivalvonta harkitsisi, onko selvitys- tai konkurssipesän tila, rahoitusvälineiden ja muiden asiakasvarojen säilytystapa ja muut seikat huomioon ottaen asiamiehen asettaminen tarpeellista. Pääsääntönä olisi asiamiehen asettaminen. Jos esimerkiksi pesä kuitenkin on pieni ja eri asiakkaiden varat voidaan vaivatta yksilöidä ja palauttaa heille, pesän kustannuksia ei olisi aiheellista kasvattaa nimeämällä asiamies.

Asiamies olisi asetettava myös tilanteessa, jossa sijoituspalveluyritys olisi tullut muutoin maksukyvyttömäksi, edellyttäen, ettei maksukyvyttömyys ole tilapäistä. Finanssivalvonta arvioisi, onko maksukyvyttömyys luonteeltaan muuta kuin tilapäistä. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että asiamies voidaan asettaa sijoituspalveluyrityksen tultua maksukyvyttömäksi, vaikka esimerkiksi tuomioistuimen päätöstä konkurssiin asettamisesta ei ole vielä tehty. Tällä tavoin voidaan parhaiten suojata asiakkaiden etuja ja varmistaa asiakasvarojen mahdollisimman nopea palauttaminen.

Sijoituspalveluyrityksen toiminta saattaa olla niin laajaa ja monimutkaista, että asiakasvarojen nopea palauttaminen vaatii erilaisia sopimusjärjestelyjä tai tilapäistä ulkopuolista rahoitusta. Tästä syystä pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että sijoituspalveluyrityksen selvitysmiehellä ja konkurssissa olevan sijoituspalveluyrityksen pesänhoitajalla olisi asiamiehen vaatimuksesta tai suostumuksella oikeus edistää asiakasvarojen palauttamista tekemällä tai irtisanomalla tarvittavia sopimuksia tai ottamalla luottoa. Tällaisella luotonotolla ei saa vaarantaa muiden velkojien asemaa.

9 §. *Asiakasvarojen säilyttämistä ja muuta käsittelyä sekä asiamiehen asettamista koskevien säännösten soveltaminen kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että luvun säännöksiä asiakasvarojen säilyttämisestä ja muusta käsittelystä sekä asiamiehen asettamisesta sovellettaisiin kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen. Pykälä osaltaan korvaisi USL:n 7 §:n 2 momentin yleisen viittauksen sijoituspalvelujen tarjoamista ja arvopaperinvälittäjän velvollisuuksia koskeviin säännöksiin.

III OSA MENETTELYTAVAT JA KORVAUSRAHASTO

10 luku Menettelytavat asiakassuhteissa

1 §. *Asiakkaan luokittelu ja asiakkaan asemasta sopiminen.* Pykälä sisältää pääasiassa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 a §:ää vastaavat säännökset asiakkaan luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi sekä siitä, miten ja missä tilanteissa luokittelua voidaan muuttaa. Pykälän *3 momentissa* on rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin mukaisesti tarkennettu sääntelyä siten, että sijoituspalveluyritys voi kohdella 1 luvun 18 §:n 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta ei-ammattimaisena asiakkaana joko omasta aloitteestaan tai asiakkaan pyynnöstä.

Pykälän 6 momentti on nykyiseen lakiin verrattuna uusi. Momentin mukaan arvopaperin liikkeeseenlaskijalla ja muulla tarjoajalla olisi oikeus saada sijoituspalveluyritykseltä tieto asiakkaan luokittelusta kysymyksessä olevan arvopaperin osalta. Koska asiakkuus ja asiakasluokittelu ovat salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvaan tietoa, momentissa edellytettäisiin, että asiakas on antanut suostumuksen tiedon antamiseen. Kun arvopapereita tarjotaan kokeneita sijoittajia koskevien säännösten mukaisesti, liikkeeseenlaskijan, muun tarjoajan ja niiden lukuun toimivan on voitava varmistua siitä, että sijoituspalvelun tarjoaja on luokitellut asiakkaan ammattimaiseksi sijoittajaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Momentti perustuu esitedirektiivin ja avoimuusdirektiivin muuttamisesta 24 päivänä marraskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/73/EU 1 artiklan 2 kohtaan, jolla on muutettu esitedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan e alakohtaa. Muutoksen mukaan sijoituspal-

veluyrityksen ja luottolaitoksen on ilmoitettava luokituksestaan pyynnöstä liikkeeseenlaskijalle, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asiaankuuluvan tietosuojalainsäädännön soveltamista.

2 §. *Yleiset periaatteet sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa ja markkinoinnissa.* Pykälässä säädettäisiin sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamiseen ja markkinointiin sovellettavista yleisistä periaatteista.

Pykälän *1 momentin* mukaan sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti. Pykälä vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 19 artiklan 1 kohdan sanamuotoa ja korvaa osaltaan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 1 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen, jonka mukaan arvopaperien kaupassa sekä sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä.

Pykälän *2 momentti* sisältäisi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 26 artiklan 1 kohtaa vastaavat säännökset kannustimista. Momentti täydentäisi pykälän 1 momentin mukaisia pääperiaatteita. Kannustimia koskeva sääntely sisältyy nykyisin Finanssivalvonnan määräyksiin, mutta asian tärkeyden vuoksi ja lain selkeyden lisäämiseksi sääntely ehdotetaan siirrettäväksi lakiin. Momentin mukaan pääsääntönä on, että sijoituspalveluyritys ei saa sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä maksaa maksua eikä antaa palkkiota tai muuta etua kolmannelle osapuolelle tai tämän edustajalle eikä ottaa vastaan maksua, palkkiota tai muuta etua kolmannelta osapuolelta tai tämän edustajalta. Maksun, palkkion tai muun edun maksaminen, antaminen tai vastaanottaminen olisi kuitenkin sallittua, jos seuraavat edellytykset täyttyvät. Ensinnäkin asiakkaalle annetaan maksun, palkkion tai muun edun luonteesta ja määrästä tai määräytymisperusteesta kattavat ja selkeät tiedot ennen sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamista. Toiseksi maksun, palkkion tai muun edun tarkoituksena on parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua, eikä maksun maksaminen tai palkkion tai muun edun antaminen ole asiakkaan edun vastaista. Säännökset koskisivat myös sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä kolmannelle osapuolelle tai tämän edustajalle annettua tai tältä saatua muuta kuin rahamääräistä etua.

Pykälän *3 momentti* perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 26 artiklan 2 kohtaan. Ehdotuksen mukaan 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot maksun tai palkkion luonteesta ja määrästä tai määräytymisperusteesta voidaan antaa asiakkaalle tiivistelmänä, jos asiakkaalle annetaan niistä pyynnöstä lisätietoja.

Pykälän *4 momentti* vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 1 §:n 2 momenttia. Ehdotuksen mukaan sijoituspalvelua ja oheispalvelua ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa. Markkinoinnista olisi käytävä ilmi sen kaupallinen tarkoitus. Lisäksi momenttiin ehdotetaan lisättäväksi arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n 2 momenttia vastaava periaate totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan markkinatiedon oikaisemisesta.

Pykälän *5 momentti* sisältäisi viittauksen korvausrahastosuojaa koskevaan markkinointisäännökseen. Markkinointia koskevia säännöksiä on myös muun muassa ehdotetussa arvopaperimarkkinalaissa. Esimerkiksi ehdotetun arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä säädettäisiin kiellosta antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja rahoitusvälineiden markkinoinnissa.

Sijoituspalvelujen tarjontaan kuluttajalle sovelletaan ehdotetun lain lisäksi, mitä kuluttajansuojalaissa säädetään. Lähinnä tulevat sovellettaviksi kuluttajansuojalain 2—4 ja 6 a luvun säännökset. Kuluttajansuojalain 2 luvussa säädetään markkinoinnista ja menettelyistä asiakassuhteessa, 3 luvussa sopimusehtojen sääntelystä, 4 luvussa sopimuksen sovittelusta ja tulkinnasta sekä 6 a luvussa rahoituspalvelujen ja rahoitusvälineiden etämyynnistä. Kuluttajansuojalain säännökset muodostavat yhdessä lakiehdotuksen säännösten kanssa sijoituspalvelujen kuluttajasuhteita sääntelevän kokonaisuuden. Kuluttajansuojalain ja lakiehdotuksen välisen suhteen tarkempi määrittely jää ratkaistavaksi oikeuskäytännön ja yleisten laintulkintaperiaatteiden mukaisesti. Kuluttajasuhteissa sijoituspalvelulakia on pidettävä luonteeltaan eri-

tyislakina suhteessa kuluttajansuojalakiin. Yleisten laintulkintaperiaatteiden mukaan erityislaki syrjäyttää yleislain. Esimerkiksi jäljempänä lakiehdotuksen 10 luvun 3 §:n mukaan sijoituspalvelun tarjoamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus. Tätä on noudatettava, vaikka kuluttajansuojalaissa ei edellytetä kirjallista sopimusta.

3 §. *Sopimus sijoituspalvelusta.* Pykälässä säädettäisiin sijoituspalvelun tarjoamista koskevan sopimuksen muotovaatimuksesta ja kiellosta käyttää hyvän tavan vastaista tai kohtuutonta sopimusehtoa. Pykälä vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 2 §:ää. Pääsääntönä on, että sopimus on tehtävä kirjallisesti. Tämä ei kuitenkaan koske tilannetta, jossa asiakkaalle tarjotaan yksinomaan sijoitusneuvontaa. Vaatimus kirjallisesta sopimuksesta ei myöskään koske sijoituspalvelun tarjoamista ammattimaiselle asiakkaalle. Lakiin ehdotetaan kuitenkin selvyyden vuoksi viittausta siihen, että muussa laissa voidaan säätää myös ammattimaisen asiakkaankin kanssa tehtävästä sopimuksesta.

Pykälän *2 momentin* mukainen kielto käyttää hyvän tavan vastaista tai asiakkaan kannalta kohtuutonta ehtoa sijoituspalvelua koskevassa sopimuksessa säilytettiin arvopaperimarkkinalaissa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin kansallisen voimaan saattamisen yhteydessä. Kielto oli ulotettu koskemaan kaikkia sijoituspalveluja vuonna 1998 tehdyn lainmuutoksen yhteydessä (522/1998). Asiaa koskevassa hallituksen esityksessä (HE 56/1998 vp) todettiin, että arvopaperinvälittäjän on kiinnitettävä erityistä huomiota säännöksen asettamaan kieltoon silloin, kun sijoituspalvelun tarjoamista koskeva sopimus on arvopaperinvälittäjän laatima vakiosopimus ja palvelua tarjotaan muulle kuin ammattimaiselle sijoittajalle. Säännöksen säilyttäminen laissa on edelleen tarpeellista, ja se vastaa yleisesti hyväksyttyjä sopimusoikeudellisia periaatteita.

4 §. *Asiakasta koskevat tiedot.* Pykälä sisältää arvopaperimarkkinalain 4 luvun 3 §:ää vastaavat säännökset siitä, mitä tietoja sijoituspalveluyrityksen on hankittava asiakkaastaan, jotta sijoituspalveluyritys voi tarjota asiakkaalle tämän kannalta asianmukaista sijoituspalvelua. Pykälän *1 momentti* koskisi sijoitusneuvonnan ja omaisuudenhoidon tarjoamista. Jos asiakas sijoituspalveluyrityksen kehotuksesta huolimatta kieltäytyy toimittamasta pyydettyjä tietoja, sijoituspalveluyrityksen on huolellisesti arvioitava, voiko se tästä huolimatta tarjota asiakkaalle tämän pyytämää palvelua.

Pykälän *2 momenttia* sovellettaisiin muun sijoituspalvelun tarjoamiseen. Momenttia ei kuitenkaan sovellettaisi rahoitusvälineiden säilyttämispalvelun tarjoamiseen. Momentissa myös käytettäisiin jatkossa termin soveltuva sijaan termiä asianmukainen, joka vastaa paremmin rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviä. Momenttiin ehdotetaan tehtäväksi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 35 artiklan 2 kohtaan perustuva ammattimaista asiakasta koskeva nimenomainen rajaus. Tällöin sijoituspalveluyritys voi olettaa, että kysymyksessä olevalla asiakkaalla on tarvittava kokemus ja tietämys sellaisista tuotteista, liiketoimista ja palveluista, joiden osalta se on luokiteltu ammattimaiseksi asiakkaaksi.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi poikkeukset 2 momentin säännöksiin.

5 §. *Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin siitä, mitä tietoja ja millä tavoin sijoituspalveluyrityksen on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle ennen sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan sopimuksen tekemistä ja ennen sijoituspalvelun tai oheispalvelun antamista. Pykälä pääosin vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 4 §:ää.

Pykälän *1 momentin* sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi vastaamaan täsmällisemmin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 29 artiklan 1 kohtaa. Momentissa tarkoitetut sopimusehdot ja tiedot olisi annettava hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä tai ennen kuin palvelua annetaan asiakkaalle, jos se on varhaisempi ajankohta. Pykälän *2 momentin 2 kohdassa* tieto edellytetään annettavaksi palvelun kohteena olevien rahoitusvälinelajien luonteesta, mikä vastaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 31 artiklaa. Voimassa olevan lain mukaan tieto on annettava rahoitusvälineestä. Pykälän 2 momentin *5 kohdassa* edellytetään annettavaksi ensinnäkin voimassa olevan lain tavoin tieto asiakasvarojen säilyttämisestä ja

toiseksi myös säilyttämiseen liittyvistä riskeistä erityisesti tilanteissa, joissa asiakasvaroja säilytetään kolmannen osapuolen hallussa taikka arvopaperitileistä annetussa laissa tarkoitetulla arvopaperitilillä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetulla omaisuudenhoitotilillä. Lisäksi pykälän *7 momentti* sisältäisi perussäännöksen ammattimaisille asiakkaille annettavista tiedoista. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset muun muassa asiakkaille annettavista tiedoista antaisi Finanssivalvonta siten kuin jäljempänä 15 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi.

6 §. *Toimeksiantojen huolellinen toteuttaminen.* Pykälässä säädettäisiin siitä, miten sijoituspalveluyrityksen on toteutettava asiakkaan toimeksiannot. Sijoituspalveluyrityksellä olisi oltava toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet. Pykälä vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 5 §:ää.

7 §. *Toimeksiantojen käsittely.* Pykälässä säädettäisiin siitä, missä järjestyksessä sijoituspalveluyrityksen on toteutettava saamansa toimeksiannot. Pykälä vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 6 §:ää.

8 §. *Asiakkaan toimeksiannon saaminen toiselta sijoituspalveluyritykseltä.* Pykälässä säädettäisiin asiakkaan toimeksiannon toteuttamisesta silloin, kun toimeksianto saadaan toiselta sijoituspalveluyritykseltä. Tällöin sijoituspalveluyritys voisi toimia toiselta sijoituspalveluyritykseltä saamiensa asiakasta koskevien tietojen ja toimeksiantoa koskevien ohjeiden mukaan. Pykälän ensimmäinen virke vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 7 §:ää. Pykälään on lisätty rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 20 artiklan 2 kohtaan perustuva toinen virke siitä, että toimeksiannon välittänyt sijoituspalveluyritys vastaa edelleen asiakkaalle annettujen suositusten soveltuvuudesta.

9 §. *Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot.* Pykälässä säädettäisiin siitä, mitä tietoja ja miten kauan sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä rahoitusvälineitä koskevista toimeksiannoista ja liiketoimista. Lisäksi pykälä sisältäisi viittaussäännöksen rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetukseen. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 36 §:ää.

10 §. *Puhelujen tallentaminen.* Pykälä sisältäisi säännökset sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta tallentaa rahoitusvälineiden toimeksiantoa koskevat asiakaspuhelut. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 37 §:ää.

11 §. *Liiketoimet hyväksyttävän vastapuolen kanssa.* Pykälä sisältäisi säännöksiä niistä tilanteista, jolloin sijoituspalveluyritys voi tehdä liiketoimia hyväksyttävän vastapuolen kanssa ilman, että luvun 1—7 §:n säännöksiä sovelletaan liiketoimeen. Hyväksyttävän vastapuolen määritelmä sisältyy lakiehdotuksen 1 luvun 19 §:ään.

Pykälää soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi nykyisestä koskemaan myös säilytyspalvelun tarjoamista. Pykälän *1 momenttia* täydennettäisiin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 24 artiklan 1 kohtaa vastaavasti maininnalla siitä, että sijoituspalveluyritys voi tehdä liiketoimia hyväksyttävän vastapuolen kanssa myös siten, ettei liiketoimeen suoraan liittyvään oheispalveluun sovelleta 1—7 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia. Pykälä muutoin vastaa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 b §:n 1 ja 3 momenttia.

12 §. *Liiketoimet säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.* Pykälä sisältäisi säännökset siitä, ettei luvun 1—7 §:ää sovelleta silloin, kun liiketoimi toteutetaan pykälässä tarkoitettujen osapuolten kesken säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Pykälä vastaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 9 §:ää siten täsmennettynä, ettei liiketoimeen sovelleta myöskään 1 §:n säännöstä asiakkaan luokittelusta ja asiakkaan asemasta sopimisesta.

13 §. *Asiakasvalitusten käsittely.* Voimassa olevaan lakiin ei sisälly säännöksiä siitä, miten asiakkaiden ja sijoituspalveluyritysten välisiä erimielisyyksiä esimerkiksi sijoitusneuvontaa ja muita sijoituspalveluja koskevissa kysymyksissä voidaan käsitellä tuomioistuimen ulkopuolella. Asiakasvalitusten käsittely on käytännössä järjestetty vapaaehtoisuuden pohjalta. Finanssialan sopimuspohjaisen asiakasorganisaation (FINE) yhteydessä toimii Arvopaperilautakunta. Se antaa kirjallisten lausuntopyyntöjen perusteella suositusluonteisia lausuntoja. Arvopaperilautakunta kuuluu myös komission perustamaan FIN-

NET verkostoon, joka auttaa muun muassa kuluttajia rajat ylittävää palvelujen tarjontaa koskevissa erimielisyyksissä. Vuonna 1998 komissio antoi suosituksen 98/257/EY tuomioistuimen ulkopuolisiin kuluttajariitoja ratkaiseviin elimiin sovellettavista periaatteista. Lisäksi komissio antoi vuonna 2001 suosituksen 2001/310/EY kuluttajariitojen sovitteluun osallistuvia tuomioistuinten ulkopuolisia elimiä koskevista periaatteista.

Kaikki Suomessa toimipaikan omaavat sijoituspalveluyritykset eivät kuitenkaan ole sitoutuneet Arvopaperilautakunnan toimintaan, eli ne eivät osallistu esimerkiksi lautakunnan kustannusten kattamiseen tai hallintoon. Lautakunta on tosin syyskaudella 2010 muuttanut ohjesääntöään siten, että se voi ottaa käsiteltäväkseen myös lautakunnan toimintaan sitoutumattomien sijoituspalveluyritysten ja niiden asiakkaiden erimielisyyksiä. On kuitenkin epävarmaa, tulevatko kaikki sijoituspalveluyritykset osallistumaan lautakunnan toiminnan rahoittamiseen tai sen toimintaan muutoin.

Sijoituspalveluyritysten asiakkaiden suojan kannalta olisi erittäin tärkeää, että kaikki sijoituspalveluyritykset sitoutuisivat asiakasvalituksia käsittelevän lautakunnan toimintaan. Viimeaikaisen finanssikriisin yhteydessä esille tulleet tapaukset osoittavat, että asiakkailla on suuri tarve saada heille tarjottua sijoitusneuvontaa ja muita sijoituspalveluja koskevasta erimielisyydestä luotettavan ulkopuolisen tahon arvio. Tämä mahdollisuus tulisi olla kaikilla asiakkailla, lukuun ottamatta suuryrityksiä ja muita ammattimaisia asiakkaita, joilla on taloudelliset ja muut edellytykset huolehtia itse suojantarpeestaan.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin10 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että sijoituspalveluyritykset ottavat käyttöön tehokkaat ja läpinäkyvät menettelyt ei-ammattimaisten asiakkaiden tekemien valitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti ja soveltavat ja ylläpitävät tällaisia menettelyjä sekä säilyttävät tiedot kaikista asiakasvalituksista ja niiden ratkaisemiseksi toteutetuista toimenpiteistä. Artikla on nykyisin saatettu voimaan Finanssivalvonnan määräyksillä. Asian tärkeyden vuoksi sääntely olisi perusteltua siirtää lakiin.

Tilanne ehdotetaan korjattavaksi säätämällä laissa asiakasvalitusten käsittelystä ja mahdollisuudesta erimielisyyksien käsittelyyn toimielimessä.

Pykälän *1 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksellä olisi oltava tehokkaat menettelytavat ei-ammattimaisten asiakkaiden tekemien sijoitus- ja oheispalveluja koskevien valitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti. Lisäksi sijoituspalveluyrityksen tulisi säilyttää tiedot asiakasvalituksista ja niiden ratkaisemiseksi toteutetuista toimenpiteistä. Tiedot olisi säilytettävä viiden vuoden ajan.

Pykälän *2 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi varmistettava, että niiden ei-ammattimaiset asiakkaat voivat saattaa tämän lain soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Tällaiset erimielisyydet voivat koskea kaikkia 1 luvun 11 §:ssä tarkoitettuja sijoituspalveluja ja 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja oheispalveluja sekä ketä tahansa niitä tarjoavaa sijoituspalveluyrityksen työntekijää, kuten meklareita ja analyytikkoja. Erimielisyys voi liittyä paitsi 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun yksittäiseen sopimussuhteeseen myös 10 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen yleisten periaatteiden rikkomiseen. Jos sijoituspalveluyrityksen ja asiakkaan välille syntyy edellä tarkoitettu erimielisyys, sijoituspalveluyrityksen olisi ilmoitettava asiakkaalle mahdollisuudesta saattaa asia toimielimen käsiteltäväksi.

Toimielimellä tulisi olla sellaiset säännöt, että ne turvaavat erimielisyyksien puolueettoman, asiantuntevan, avoimen, tehokkaan ja oikeudenmukaisen käsittelyn.

Finanssivalvonta ei valvoisi toimielintä eikä esimerkiksi vahvistaisi sen sääntöjä. Finanssivalvonta kuitenkin valvoisi, että sijoituspalveluyritykset täyttävät velvollisuutensa ja varmistavat ei-ammattimaisten asiakkaidensa mahdollisuudet erimielisyyksien käsittelyyn toimielimessä Koska edellä mainittu Arvopaperilautakunta on yksityisoikeudellinen elin, joka ei käytä julkista valtaa, sijoituspalveluyrityksiä ei voida velvoittaa sitoutumaan nimenomaan Arvopaperilautakunnan toimintaan. Muunkin toimielimen perustaminen olisi mahdollista.

Pykälän *3 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle 2 momentissa mainitun toimielimen nimi ja yhteystiedot. Finanssivalvonnan pyynnöstä sijoituspalveluyrityksen olisi toimitettava Finanssivalvonnalle toimielimen säännöt ja muut 2 momentin säännösten noudattamisen valvontaa varten tarvittavat Finanssivalvonnan määräämät selvitykset. Jos sijoituspalveluyritys ei tee ilmoitusta tai ei toimi 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, se rikkoisi lakia. Tämän johdosta Finanssivalvonta voisi ryhtyä sijoituspalveluyritystä kohtaan Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädettyihin valvonnallisiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet siis kohdistuisivat sijoituspalveluyritykseen eivätkä mahdolliseen lautakuntaan.

14 §. *Säännösten soveltaminen ulkomaisiin sijoituspalveluyrityksiin.* Pykälän mukaan 10 luvun asiakassuhteita koskevia menettelytapasäännöksiä ja säännöksiä asiakasvalitusten käsittelystä sovellettaisiin myös sellaiseen kolmannen maan sijoituspalveluyritykseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa. Lisäksi säännöksiä sovellettaisiin, 8 §:ää ja 13 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta, ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaan sivuliikkeeseen. Nämä poikkeukset samoin kuin rajat ylittävää toimintaa Suomessa harjoittavan ETA-sijoituspalveluyrityksen sulkeminen 10 luvun menettelytapasäännösten ulkopuolelle johtuvat siitä, että nämä asiat kuuluvat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaan sijoituspalveluyrityksen kotivaltion lainsäädännön piiriin. Ehdotettu sääntely pääosin vastaa USL:n 4 c §:n ja 7 §:n 2 momentin periaatteita.

15 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan valtuudesta antaa määräyksiä 2 §:ssä tarkoitetuista sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä kolmannelle annettavista ja tältä saatavista maksuista ja muista eduista sekä asiakkaalle annettavia tietoja koskevista vaatimuksista, 4 §:ssä tarkoitetuista asiakkaalta pykälän *1* ja *2 momentin* mukaan pyydettävistä tiedoista ja tietojen pyytämisessä noudatettavista menettelytavoista, 5 §:ssä tarkoitetuista asiakkaalle ilmoitettavista asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvistä riskeistä ja asiakkaalle annettavista muista tiedoista sekä tietojen antamisessa noudatettavista menettelytavoista, 6 § ja 7 §:ssä tarkoitetusta toimeksiantojen toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä sekä siitä, miten omaisuudenhoitoa tai toimeksiantojen välittämistä sijoituspalveluna tarjoavan sijoituspalveluyrityksen on toimittava asiakkaidensa toimeksiantoja hoitaessaan ja käsitellessään sekä 9 §:ssä tarkoitetuista vähimmäistiedoista, jotka sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä, ja tietojen säilyttämistavasta. Määräystenantovaltuuksien pääasiallinen tarkoitus on panna osaltaan täytäntöön rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin vaatimukset. Vastaavat valtuudet ovat arvopaperimarkkinalain 4 luvun 1, 3, 5 ja 6 §:ssä sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 36 §:ssä. Nykyisiä määräystenantovaltuuksia on täydennetty nimenomaisella maininnalla siitä, että määräyksissä on käsiteltävä myös sitä, miten asiakkaalle ilmoitetaan asiakasvarojen säilyttämisen liittyvistä riskeistä. Tämä on erityisen tärkeää niissä tapauksissa, joissa ei-ammattimaisen asiakkaan asiakasvaroja säilytetään kolmannen osapuolen hallussa.

11 luku Sijoittajien korvausrahasto

Korvausrahastoa koskevien säännösten ja siihen liittyvien kotimaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevien säännösten aineellista sisältöä ei ole tarvetta ehdottaa muutettavaksi, joten sääntely säilytettäisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukaisena. Tästä syystä luvun perusteluissa vain viitataan siihen, missä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain pykälässä on nyt ehdotettavaa sääntelyä vastaava sääntely. Sama koskee pääosin myös USL:n säännöksiä ulkomaisista sijoituspalveluyrityksistä. Pykälissä on otettu huomioon ehdotettu säilytystoiminnan muuttuminen luvanvaraiseksi sijoituspalveluksi sekä muun muassa korjattu lakiviittaukset vastaamaan esitystä.

Komissio on tehnyt kesällä 2010 ehdotuksen, KOM 2010(371) lopullinen, sijoittajien korvausjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (97/9/EY) muuttamisesta. Ehdotus on parhaillaan vireillä parlamentissa ja neuvostossa. Direktiivin muutoksen kansallisen voimaansaattamisen

yhteydessä on tarkoitus ottaa harkittaviksi myös muita korvausrahastosuojaa koskevien säännösten muutostarpeita.

1 §. *Korvausrahaston jäsenyys.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 47 §:ää.

2 §. *Korvausrahaston säännöt.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 48 §:ää.

3 §. *Korvausrahaston hallinto.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 49 §:ää.

4 §. *Korvausrahaston kannatusmaksu.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 50 §:n 1—4 ja 6 momenttia. Mainitun pykälän 5 momentti ehdotetaan siirrettäväksi korvausrahaston pääomaa koskevan 14 §:n 2 momentiksi.

5 §. *Suojan piiriin kuuluvat.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 52 §:ää. Pykälän *2 momentissa* tarkoitettuihin suojan piiriin kuulumattomiin tahoihin luetaan myös 1 luvun 19 §:ssä tarkoitetut hyväksyttävät vastapuolet, koska kaikki hyväksyttävät vastapuolet ovat myös ammattimaisia asiakkaita.

6 §. *Korvausrahaston maksuvelvollisuuden alkaminen.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 53 §:ää.

7 §. *Korvattavat saamiset*. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 54 §:ää.

8 §. *Korvauksen maksaminen muusta rahastosta*. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 55 §:ää.

9 §. *Sijoittajien saamisten maksaminen.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 56 §:ää.

10 §. *Korvausrahaston takautumisoikeus.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 57 §:ää.

11 §. *Maksuvelvollisuuden alkamisesta ilmoittaminen*. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 58 §:ää.

12 §. *Sijoituspalveluyrityksen velvollisuus antaa tietoa.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 59 §:ää.

13 §. *Korvausrahaston jäsenten yhteisvastuu.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 60 §:ää.

14 §. *Korvausrahaston pääoma.* Pykälän *1 momentti* vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 61 §:ää ja *2 momentti* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 50 §:n 4 momenttia.

15 §. *Korvausrahaston varojen sijoittaminen ja maksuvalmius.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 62 §:ää.

16 §. *Toimiluvan peruuttaminen ja sijoittajien saamiset.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 63 §:ää.

17 §. *Korvausrahastosta erottaminen.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 64 §:ää.

18 §. *Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen lisäsuoja ja suojan täydentäminen.* Pykälä vastaa USL:n 4 a §:ää.

19 §. *Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen erottaminen korvausrahastosta.* Pykälä vastaa USL:n 4 b §:ää.

20 §. *Korvausrahaston korvausvelvollisuus kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen selvitystilassa tai konkurssissa.* Pykälä vastaa USL:n 8 a §:n periaatteita. Säännöksiä korvausrahaston korvausvelvollisuuden alkamisajankohdasta ehdotetaan kuitenkin täydennettäviksi koskemaan myös Suomessa aloitettavia konkursseja. Tällainen konkurssi on mahdollinen, jos kolmannen maan sijoituspalveluyrityksellä on täällä sivuliike ja konkurssilain edellytykset muutoin täyttyvät.

21 §. *Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen erottaminen korvausrahastosta.* Pykälä vastaa USL:n 8 b §:ää.

22 §. *Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen kannatusmaksu.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 51 §:ää.

23 §. *Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen tiedonantovelvollisuus korvausrahastosuojasta.* Pykälä vastaa USL:n 13 a §:ää.

24 §. *Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 65 §:ää. Selvyyden vuoksi pykälässä mainittaisiin nimenomaisesti myös ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen mahdollisuudesta hakea oikaisua korvausrahaston tekemään päätökseen.

25 §. *Markkinointirajoitus.* Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 66 §:ää.

IV OSA SALASSAPITO, ERINÄISET SÄÄNNÖKSET JA SEURAAMUKSET

12 luku Salassapito ja asiakkaan tunteminen

1 §. *Salassapitovelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen ja pykälässä tarkoitettujen muiden yhteisöjen sekä korvausrahaston toimielimen jäsenen ja työntekijän sekä toimeksiannon saajan salassapitovelvollisuudesta. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 67 §:ää.

2 §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen ja 1 §:ssä tarkoitettujen muiden yhteisöjen oikeudesta ja velvollisuudesta luovuttaa salassa pidettäviä tietoja sekä siitä, millä edellytyksillä tietoja voidaan luovuttaa. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 68 §:ää.

3 §. *Asiakkaan tunteminen.* Pykälässä säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen velvollisuudesta tuntea asiakkaansa ja tunnistaa asiakkaan todellinen edunsaaja ja henkilö, joka toimii asiakkaan lukuun. Pykälä sisältäisi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 69 §:n mukaiset säännökset. Pykälän *1 momentin* sanamuotoa on korjattu paremmin vastaamaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä annettua lakia.

4 §. *Vaitiolovelvollisuutta ja asiakkaiden tuntemista koskevien säännösten soveltaminen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.* Pykälässä säädettäisiin luvun säännösten soveltamisesta ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen. Nykyisen USL:n 16 §:n sääntelyn lisäksi asiakkaan tuntemista koskevia säännöksiä sovellettaisiin sivuliikkeisiin.

13 luku Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille

1 §. *Sivuliikkeen perustaminen toiseen ETA-valtioon.* Pykälässä säädettäisiin ilmoitusmenettelystä, jonka mukaisesti sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen toiseen ETA-valtioon. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 72 §:ää.

2 §. *Hakemus sivuliikkeen perustamisesta kolmanteen maahan.* Pykälän *1 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksen on saatava Finanssivalvonnalta lupa, jos sijoituspalveluyritys aikoo perustaa sivuliikkeen kolmanteen maahan. Momentti vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 73 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä. Saadakseen oikeuden tarjota sijoituspalvelua kolmannessa maassa sijoituspalveluyrityksen on lisäksi täytettävä ne mahdolliset lupavaatimukset, jotka kolmannen maan lainsäädäntö asettaa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin niistä seikoista, joista sijoituspalveluyrityksen on esitettävä Finanssivalvonnalle selvitykset saadakseen 1 momentissa tarkoitetun luvan. Ensinnäkin sijoituspalveluyrityksen olisi esitettävä Finanssivalvonnalle selvitys yrityksen asianomaisen toimielimen päätöksestä perustaa sivuliike kolmanteen maahan. Toiseksi olisi esitettävä selvitys kolmannen maan lainsäädännön mukaan mahdollisesti vaadittavasta luvasta. Kolmanneksi olisi esitettävä itse sivuliikettä koskevat selvitykset. Tällöin olisi kysymys sivuliikkeen johdosta, hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta sekä mahdollisen sidonnaisasiamiehen käyttämisestä. Lisäksi olisi esitettävä selvitykset siitä, millainen lainsäädäntö sivuliikettä koskee kolmannessa maassa ja miten kolmannen maan viranomaiset valvovat sivuliikettä. Sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ei ole säädetty selvityksistä, vaan laissa on ainoastaan viitattu asetuksella säädettäviin selvityksiin.

Pykälän *3 momentin* mukaan valtiovarainministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä hakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä selvityksistä. Asetuksenantovaltuus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 73 §:n 2 momenttia.

3 §. *Luvan myöntäminen sivuliikkeen perustamiseen kolmanteen maahan.* Pykälässä säädettäisiin siitä, millä edellytyksillä 2 §:ssä tarkoitettu lupa sivuliikkeen perustamiseen on myönnettävä, ja siitä, millaisia ehtoja Finanssivalvonta voi liittää lupaan. Pykälä vas-

taa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 73 §:n 1 momentin toista ja kolmatta virkettä.

4 §. *Sivuliikkeen asiakkaiden saamisten turvaaminen.* Pykälän mukaan sijoituspalveluyrityksen olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle ulkomailla olevan sivuliikkeensä asiakkaiden saamisten turvaamista koskevista järjestelyistä. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 74 §:ää.

5 §. *Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälä sisältäisi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 75 §:ää vastaavan viittaussäännöksen Finanssivalvonnasta annetun lain 27 ja 57 §:n säännöksiin toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä.

6 §. *Palvelujen tarjoaminen ulkomaille.* Pykälän *1 momentin* mukaan sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, jos sijoituspalveluyritys aikoo tarjota sijoituspalveluja tai oheispalveluja ulkomaille perustamatta sivuliikettä. Ilmoituksessa olisi selvitettävä, mitä palveluja tällaisessa rajat ylittävässä toiminnassa olisi tarkoitus tarjota, missä valtioissa palveluja tarjotaan sekä miten tarjonta on tarkoitus järjestää. Pykälän *2 momentti* sisältäisi tarkemmat säännökset ilmoitusmenettelystä silloin, kun palveluja tarjotaan toiseen ETA-valtioon ja kun tarjonta sisältää muita 1 momentissa tarkoitettuja palveluja kuin monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä. Pykälän *3 momentti* sisältäisi säännökset ilmoituksen tekemisestä silloin, kun sijoituspalveluyritys aikoo tarjota toiseen ETA-valtioon sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäynnissä. Pykälän *4 momentti* sisältäisi säännökset 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista ilmoittamisesta. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 76 §:ää.

7 §. *Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon.* Pykälä sisältäisi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 77 §:ää vastaavat säännökset eurooppayhtiöasetuksen mukaisesta sijoituspalveluyrityksen kotipaikan siirrosta toiseen ETA-valtioon.

8 §. *Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon.* Pykälä sisältäisi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 78 §:ää vastaavat säännökset niistä tilanteista, jolloin sijoituspalveluyritys osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella.

9 §. *Korvausrahastoselvitys.* Pykälä liittyy 7 ja 8 §:n soveltamiseen. Jos sijoituspalveluyrityksen kotipaikka siirretään toiseen ETA-valtioon tai jos sulautumisessa tai jakautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen ETA-valtioon, sijoituspalveluyrityksen olisi laadittava pykälässä tarkoitettu selvitys sijoittajien korvausrahastosuojaa koskevista järjestelyistä sekä ilmoitettava sijoittajalle, jos tämä jää suojan ulkopuolelle. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 79 §:ää.

10 §. *Ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle, jos Finanssivalvonnan tietoon tulee, että suomalaiset sijoituspalveluyritykset ovat kohdanneet kolmansissa maissa yleisiä vaikeuksia sijoittautumisen tai palvelujen tarjoamisen yhteydessä. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 79 a §:ää.

14 luku Ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevat erityissäännökset

1 §. *Kaupparekisterimerkinnät.* Pykälä sisältäisi viittaussäännöksen kaupparekisterilaissa (129/1979) säädettyyn velvollisuuteen tehdä sivuliikkeestä ilmoitus kaupparekisteriin. Pykälä vastaa ulkomaisia luottolaitoksia koskevaa luottolaitoslain 166 r §:n 1 momenttia.

2 §. *Tiedoksiannot.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä, milloin haaste tai muu tiedoksianto katsotaan toimitetuksi ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle. Pykälän tarkoituksena on täsmentää ja selventää tiedoksiannon toimittamista koskevia yleisen lain säännöksiä. Pykälä vastaa ulkomaisia luottolaitoksia koskevaa luottolaitoslain 166 t §:ää.

Pykälän *1 momentin* mukaan haaste tai muu tiedoksianto katsotaan toimitetuksi ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle, kun se on annettu tiedoksi henkilölle, jolla on oikeus

yksin tai yhdessä toisen kanssa edustaa sijoituspalveluyritystä.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi tiedoksiannon toimittamisesta tilanteessa, jossa toiminimen kirjoittajia ei ole merkitty kaupparekisteriin. Tällöin tiedoksianto voitaisiin toimittaa luovuttamalla asiakirjat jollekulle ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen palveluksessa olevalle tai, jos tällaista henkilöä ei tavata, sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen sijaintipaikan poliisiviranomaiselle noudattaen lisäksi, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:n 2—4 momentissa säädetään.

3 §. *Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen vahingonkorvausvelvollisuudesta. USL:ssa ei ole tällaista säännöstä, vaan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen vahingonkorvausvelvollisuus määräytyy nykyisin muussa laissa mahdollisesti säädetyn perusteen ja yleisten vahingonkorvausoikeudellisten periaatteiden mukaan. Tämä ei ole riittävää, vaan esimerkiksi asiakkaiden suojan kannalta ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tulisi olla velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingot pääasiassa samojen perusteiden mukaan kuin suomalaisten sijoituspalveluyritysten. Momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen velvollisuuteen korvata sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle aiheuttamansa vahinko olisi voimassa, mitä 16 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettäisiin sijoituspalveluyrityksestä.

Lisäksi ehdotetaan, että mainittua 1 momentin ensimmäisen virkkeen vahingonkorvausvelvollisuutta koskevaa säännöstä sovellettaisiin myös sellaiseen yritykseen, jolle kolmannen maan sijoituspalveluyritys on ulkoistanut 7 luvun 4 §:ssä tarkoitetun merkittävän toiminnon.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta. Momentti pääosin vastaa USL:n 13 §:n 3 momenttia ja ulkomaisia luottolaitoksia koskevaa luottolaitoslain 166 u §:n 1 momenttia. Korvausvastuuta koskevat säännökset on tarpeen säilyttää laissa, koska sivuliikkeen johtaja vastaa sivuliikkeen toiminnasta Suomessa ja edustaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä sivuliikkeen toiminnasta johtuvissa oikeussuhteissa. Kun vahingonkorvausvelvollisuutta koskeva sääntely on etukäteen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tiedossa, se voidaan ottaa huomioon valitsemalla sivuliikkeen johtajaksi riittävän kokenut ja pätevä henkilö, antamalla sivuliikkeen käyttöön riittävät voimavarat sijoittajien etujen turvaamiseksi sekä tarvittaessa esimerkiksi ottamalla sivuliikkeen johtajalle vastuuvakuutus.

Sekä asiakkaiden suojan että tehokkaan valvonnan kannalta on tärkeää, että ulkomainen sijoituspalveluyritys nimeää sivuliikkeensä johtoon vastuuhenkilön ja että tähän tehtävään liittyy vahingonkorvausvelvollisuus. Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtaja olisi ehdotuksen mukaan velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimessaan tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle rikkomalla tämän lain muita kuin 2 momentissa mainittuja 7, 9, 10 tai 12 luvun säännöksiä taikka rikkomalla tämän lain nojalla annettuja säännöksiä. Sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvastuu olisi, tuottamusolettamaa lukuun ottamatta, samanlainen kuin 17 luvun 2 §:n mukainen suomalaisen sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvastuu. Sivuliikkeen johtajan kohdalla ei ehdoteta säädettäväksi tuottamusolettamasta, koska sivuliikkeen johtajan oikeudellinen asema ei täysin vastaa esimerkiksi toimitusjohtajan asemaa. Vahingonkärsijän olisi näin ollen yleensä osoitettava, että sivuliikkeen johtaja on aiheuttanut vahingon tahallaan tai tuottamuksesta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken olisi voimassa, mitä vahingonkorvauslain 2 ja 6 luvussa säädetään.

15 luku **Hallinnolliset seuraamukset**

1 §. *Rikemaksu.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että 7 luvun 17—19 §:n sisäpiiriilmoitusta ja sisäpiirirekisteriä koskevien

säännösten rikkomisesta voitaisiin määrätä rikemaksu. Ehdotus vastaa Finanssivalvonnasta annetun lain nykyisen 39 §:n 1 momentin 2 kohtaa.

2 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi niistä lakiehdotuksen säännöksistä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään sijoituspalveluyrityksen tai muun sijoituspalvelun tarjoajan maksettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu. Sijoituspalveluyrityksen taloutta, riskienhallintajärjestelmiä ja muita järjestelmiä sekä toimintaperiaatteita koskevat keskeiset vaatimukset sisältyvät pykälässä mainittuihin lakiehdotuksen 6, 7, 9, 10 ja 12 luvun säännöksiin. Näiden säännösten rikkominen on omiaan vaarantamaan sijoituspalveluyrityksen vakaan toiminnan ja asiakkaiden edut. Yhdenmukaisesti arvopaperimarkkinalakia koskevan ehdotuksen kanssa on tärkeää myös varmistaa, ettei sijoituspalvelun tai oheispalvelun markkinointi asiakkaille sisällä totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa. Näistä syistä säännösten rikkomisesta olisi säädettävä mahdollisuus määrätä riittävän ankara hallinnollinen seuraamus, jota voidaan käyttää Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädettyjen muiden seuraamusten lisäksi.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 51 artikla edellyttää, että direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomisesta on voitava määrätä aiheellisia hallinnollisia toimenpiteitä ja hallinnollisia seuraamuksia. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nämä toimenpiteet ovat tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Seuraamusmaksu, jolla arvioidaan olevan merkittävä yleisestävä vaikutus, täydentäisi direktiivin vaatimukset hyvin huomioon ottavalla tavalla julkisen valvonnan käytössä nykyisin olevaa keinovalikoimaa.

Mainitut lain säännökset sisältävät yleensä pääsäännön siitä, millainen vakavaraisuus tai millaisia järjestelmiä valvottavalla tulee olla taikka miten valvottavan tulee muutoin toimia. Lain sisältämän velvoitteen tarkempi sisältö määritellään yleensä Finanssivalvonnan antamissa määräyksissä. Eräissä tapauksissa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin nojalla annetut teknisiä standardeja sisältävät tai muut komission asetukset tai päätökset täydentävät direktiivin perusteella annettuja Suomen lain säännöksiä. Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan nimenomaisesti säädettäväksi, että myös tällaisen 1 momentissa mainittuja tämän lain säännöksiä täydentävän tarkemman kansallisen tai EU-normiston rikkomisen johdosta voidaan sijoituspalvelun tarjoajalle määrätä seuraamusmaksu. Kysymys on selventävästä sääntelystä, koska lain säännöksen rikkomisena on jo lähtökohtaisesti pidettävä myös sitä, että asianomainen rikkoo säännöksen perusteella annettua tarkempaa määräystä. Pykälän 2 momentissa tarkoitetun normin rikkomisen merkittävyys otetaan huomioon arvioitaessa, millainen seuraamus tulisi kussakin tapauksessa määrätä, tai täyttyvätkö ne edellytykset, joiden perusteella seuraamus voidaan kokonaan jättää määräämättä.

Edellä mainitut Finanssivalvonnan määräykset ja komission asetukset ja päätökset muuttuvat usein ja, kun kysymys on teknisistä standardeista, niiden valmistelu ja antaminen on vasta käynnistetty EU:ssa. Lain tasolla ei ole tarkoituksenmukaista tai edes käytännössä mahdollista yksilöidä sitä, mikä Finanssivalvonnan määräysten tai komission asetuksen sisältämä yksittäinen normi on sellainen, että sen rikkomisesta saattaa seurata hallinnollinen seuraamus. Jokainen sijoituspalveluyritys on velvollinen seuraamaan sitä velvoittavan normiston muuttumista ja selvittämään, miten yrityksen on mahdollisesti muutettava toimintansa vastaamaan muuttunutta normistoa. Kysymys siitä, täydentävätkö Finanssivalvonnan antamat määräykset taikka komission antama asetus tai päätös pykälän 1 momentissa mainittuja tämän lain säännöksiä, jää ratkaistavaksi valvontakäytännössä ja viime kädessä muutoksenhakuelimen päätöksellä.

Seuraamusmaksun soveltamisalaa joudutaneen laajentamaan huomattavasti, jos komission 20 päivänä lokakuuta 2011 antama ehdotus rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin uudistamisesta toteutuu ehdotetulla tavalla. Uuden EU-sääntelyn kansallisen voimaan saattamisen yhteydessä tulee myös arvioitavaksi, milloin teosta tai laiminlyönnistä tulisi määrätä hallinnollinen seuraamus ja milloin tuomita rikosoikeudellinen rangaistus.

3 §. *Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano.* Pykälä sisältäisi viittaussäännöksen Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, jonka 4 luvussa säädetään seuraamusmaksun ja muiden hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa.

16 luku Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

1 §. *Vahingonkorvausvelvollisuus.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vahingonkorvausvelvollisuudesta nykyistä lakia täsmällisemmin ja ottamalla huomioon osakeyhtiölaissa ja muun muassa luottolaitoslainsäädännössä toteutetut muutokset.

Esityksessä ehdotetaan säilytettäväksi nykyiseen sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin, nykyisellä lailla kumottuun sijoituspalveluyrityksistä vuonna 1996 annettuun lakiin (579/1996) ja niitä edeltäneeseen arvopaperinvälitysliikkeistä annettuun lakiin (499/1989, jäljempänä *vuoden 1989 APVL*) sisältyneet periaatteet siitä, että laissa säädetty korvausvastuu koskee myös sopimussuhteessa aiheutuneita vahinkoja, että henkilö- tai esinevahinkoon liittymätön niin sanottu puhdas varallisuusvahinko tulee korvattavaksi ilman vahingonkorvauslaissa säädettyjä erittäin painavia syitä ja että osakeyhtiölaista poiketen laissa säädetään myös yhtiön aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta. Sopimusvastuussa on yleisenä periaatteena, että vahingon aiheuttajan on vastuusta vapautuakseen pystyttävä näyttämään, että on toiminut huolellisesti.

Vuoden 1989 APVL:a koskevassa hallituksen esityksessä (HE 234/1988 vp) perusteltiin sääntelyn ottamista lakiin seuraavasti: Arvopaperinvälitysliikkeen toiminnan turvaaminen ja asiakkaansuojanäkökohdat edellyttävät, että arvopaperinvälitysliikkeen toimielinten vastuu niiden arvopaperinvälitysliikkeelle itselleen tai asiakkaalle aiheuttamasta vahingosta on suhteellisen laaja. Tämän vuoksi ehdotetaan lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten rikkomisesta vahingonkorvausta.

Vuoden 1989 APVL:sta tai nykyisestä sijoituspalveluyrityksistä annetusta laista ei kuitenkaan selvästi ilmene, ketkä ovat laissa säädetyn vahingonkorvausvelvollisuuden piirissä. Tämä puute korjattaisiin säätämällä vahingonkorvausvelvollisuudesta nykyistä täsmällisemmin.

Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi sijoituspalveluyrityksen ja korvausrahaston velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko. Näiden säännösten sijoittamisella pykälän 1 momenttiin halutaan korostaa, että sijoituspalvelujen ja oheispalvelujen tarjoamisesta johtuvat vahingonkorvausvaatimukset tulisi ensisijaisesti kohdistaa itse sijoituspalveluyritykseen eikä esimerkiksi sen ylimpään johtoon.

Velvollisuus vahingon korvaamiseen edellyttäisi, että sijoituspalveluyritys tai korvausrahasto on tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoituspalveluyrityksen asiakkaalle tai muulle henkilölle vahinkoa tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten, rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen EU:n asetusten taikka korvausrahaston sääntöjen vastaisella menettelyllä. Momentti koskisi muun muassa sellaisen vahingon korvaamista, jonka sijoituspalveluyritys on sijoituspalvelua tarjotessaan aiheuttanut yrityksen asiakkaalle. Vahingonkorvausvelvollisuus syntyisi siitä riippumatta, voidaanko sijoituspalveluyrityksen organisaatiosta yksilöidä moitittavasti toiminut henkilö vai ei.

Tuottamusedellytykseen liittyy olennaisesti kysymys tuottamusta koskevan todistustaakan jaosta. Kysymystä 1 momentissa tarkoitettua tuottamusta koskevan todistustaakan jaosta ei ole perusteltua pyrkiä ratkaisemaan nimenomaisella säännöksellä, vaan se voi vastaisuudessakin jäädä määräytymään oikeuskäytännössä asiaa koskevien yleisten periaatteiden ja kunkin vahinkotilanteen olosuhteiden mukaan. Vaikka sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja olisivat 2 momentin mukaisesti tuottamusolettaman piirissä, mutta sijoituspalveluyritys ei olisi, tämä ei tarkoita sitä, että näyttötaakka 1 momentin mukaisen tuottamuksen olemassaolosta aina olisi korvausta vaativalla ja vahinkoa kärsineellä osapuolella. Esimerkiksi sijoituspalveluyritykselle nimenomaisesti säädettyjä velvollisuuksia koskevan yksityiskohtaisen sääntelyn rikkominen johtaa käy-

tännössä usein tuottamusta koskevan käännetyn todistustaakan soveltamiseen.

EU:n asetukset, kuten komission asetukset, ovat kaikilta osiltaan velvoittavia ja niitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Tällä hetkellä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella on annettu vain yksi EU:n asetus, nimittäin lakiehdotuksen 1 luvun 8 §:ssä mainittu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetus. Tulevaisuudessa tällaista suoraan velvoittavaa EU-lainsäädäntöä tulee lisää erityisesti siksi, että komissio voi antaa asetuksia tai päätöksiä myös teknisistä standardeista. Komission lisääntynyt toimivalta perustuu siihen, että rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviä on muutettu direktiivien 1998/26/EY, 2002/87/EY, 2003/6/EY, 2003/41/EY, 2003/71/EY, 2004/39/EY, 2004/109/EY, 2005/60/EY, 2006/48/EY, 2006/49/EY ja 2009/65/EY muuttamisesta Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen sekä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen toimivaltojen osalta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (2010/78/EU), jäljempänä *muutosdirektiivi*. Muutosdirektiivin 6 artiklassa mainituissa tapauksissa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen voi laatia teknisten sääntelystandardien tai teknisten toimeenpanostandardien luonnoksia. Samalla komissiolle on siirretty oikeus hyväksyä nämä tekniset standardit sitoviksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 10—14 artiklan mukaisesti.

Osakeyhtiölain 22 luvun 1 §:ssä säädetään osakeyhtiön hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta. Näitä säännöksiä sovelletaan myös sijoituspalveluyrityksiin, koska sijoituspalveluyritykset ovat osakeyhtiöitä tai eurooppayhtiöitä. Esimerkiksi korvausvelvollisuus yhtiöjärjestyksen vastaisesti toimimalla aiheutetusta vahingosta määräytyy osakeyhtiölain mukaan. Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan täydennettäväksi sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuutta koskemaan myös vahinkoja, jotka on aiheutettu rikkomalla ehdotetun sijoituspalvelulain säännöksiä jäljempänä mainituin poikkeuksin tai rikkomalla sijoituspalvelulain nojalla annettuja säännöksiä.

Ehdotettuun sijoituspalvelulakiin sisältyy myös säännöksiä, joilla ei ole vastinetta osakeyhtiölaissa ja joiden rikkomisesta ei ole kohtuullista säätää sijoituspalveluyrityksen johdon henkilökohtaistavahingonkorvausvastuuta. Tällaisiksi on katsottava 7 luvun 10 §:n 1 ja 2 momentin säännökset eturistiriitatilanteiden hallinnasta, 9 luvun 2—4 §:n säännökset asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttämisestä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, asiakkaan rahavarojen sijoittamisesta ja asiakkaan rahoitusvälineiden panttaamisesta ja luovuttamisesta, pääosa 10 luvun säännöksistä, jotka koskevat asiakassuhteissa noudatettavia menettelytapoja, sekä 12 luvun 1 ja 2 §:n sekä 3 §:n 1 ja 3 momentin säännökset salassapitovelvollisuudesta ja asiakkaan tuntemisesta.

Sen sijaan vahingonkorvausvastuu voisi syntyä esimerkiksi 7 luvun 10 §:n 3 momentin säännöksen rikkomisesta sekä eräiden 9, 10 ja 12 luvun säännösten rikkomisesta. Tällaisia olisivat 9 luvun 1 §:n, 10 luvun 1 §:n 7 momentin, 6 §:n 2 momentin ja 13 §:n sekä 12 luvun 3 §:n 2 momentin säännökset.

Lakiehdotuksen 7 luvun 10 §:n 3 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavista menettelytavoista. Lakiehdotuksen 9 luvun 1 §:n mukaan sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä asiakasvarojen säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla. Lakiehdotuksen 10 luvun 1 §:n 7 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava sisäiset ohjeet asiakkaiden luokittelusta ja siinä noudatettavista menettelytavoista. Sijoituspalveluyrityksellä on oltava 10 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet. Lakiehdotuksen 10 luvun 13 §:n mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava tehokkaat menettelytavat ei-ammattimaisten asiakkaiden tekemien sijoitus- ja oheispalveluja koskevien valitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti. Lisäksi sijoituspalveluyrityksen on varmistettava ei-ammattimaisille asiakkailleen mahdollisuus saattaa asiakkaan ja sijoituspalveluyrityksen välinen tämän lain

soveltamista koskeva erimielisyys ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Sijoituspalveluyrityksellä ja sen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on oltava 12 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla ne voivat arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä. Edellä tässä kappaleessa mainitut säännökset ovat sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisen kannalta keskeisiä ja luonteeltaan sellaisia, että hallituksen ja toimitusjohtajan on kiinnitettävä niiden noudattamiseen erityistä huomiota muun muassa 6—8 luvun säännösten noudattamisen ohella.

Jos esimerkiksi sijoituspalveluyrityksen työntekijä on toiminut vastoin 10 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja yleisiä periaatteita ja siitä on aiheutunut vahinkoa asiakkaalle, korvausvastuuta ei ole syytä ulottaa koskemaan sijoituspalveluyrityksen johtoa vaan itse yritystä edellä 1 momentin mukaisesti. Jos sen sijaan sijoituspalveluyrityksen johto on samanaikaisesti laiminlyönyt muiden säännösten noudattamisen, kuten yrityksen toiminnan järjestämisen asianmukaisella ja luotettavalla tavalla (osakeyhtiölain 6 luvun 2 §:n 1 momentti ja sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 7 luvun 8 §), ja jos laiminlyönti on syy-yhteydessä syntyneeseen vahinkoon, voisi johdon vahingonkorvausvastuu osaltaan tulla harkittavaksi mainitun 10 luvun 2 §:n säännöksen rikkomista koskevien seuraamusten arvioinnin yhteydessä.

Jos esimerkiksi sijoituspalveluyrityksen talouden vakautta koskevia 6 luvussa tarkoitettuja säännöksiä on rikottu, hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan velvollisuutta vahingon korvaamiseen ei ole syytä sulkea pois. Talouden vakautta koskevat säännökset ja, pykälän 2 momentissa mainittuja 7, 9, 10 ja 12 luvun menettelytapoja ja muita asiakassuhdetta koskevia säännöksiä lukuun ottamatta, muutkin ehdotetun sijoituspalvelulain säännökset muodostavat osakeyhtiölain säännösten kanssa kokonaisuuden, jonka osia ei ole perusteltua käsitellä eri tavoin yrityksen johdon vahingonkorvausvastuuta arvioitaessa. On myös otettava huomioon, ettei pelkkä vahingon syntyminen aiheuta johdolle korvausvastuuta.

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuus edellyttäisi seuraavien seikkojen olemassaoloa:

- sijoituspalveluyritykselle, osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle on aiheutunut vahinkoa,
- vahinkoa on aiheutettu hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan tehtävässä,
- vahinkoa on aiheutettu tahallaan tai tuottamuksesta,
- vahinkoa on aiheutettu rikkomalla tämän lain muita kuin 2 momentissa mainittuja 7, 9, 10 tai 12 luvun säännöksiä taikka rikkomalla tämän lain nojalla annettuja säännöksiä, ja
- teon tai laiminlyönnin ja vahingon välillä on syy-yhteys.

Pykälän 2 momentin toisen virkkeen mukaan vahinko katsottaisiin aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti. Nykyiseen sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin verrattuna tuottamusolettama olisi uutta sääntelyä. Vastaavan tyyppisestä, joskin soveltamisalaltaan laajemmasta tuottamusolettamasta on säädetty muun muassa luottolaitoslaissa. Luottolaitoslain 167 §:n 3 momentin mukaan vahinko, joka on aiheutettu rikkomalla pykälän 2 momentissa tarkoitettuja luottolaitoksia koskevia säädöksiä tai yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen määräyksiä, katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti.

Momentti ei sisällä hallituksen jäsenille tai toimitusjohtajalle velvollisuutta korvata sijoituspalvelulain nojalla annettujen määräysten eikä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen EU:n asetusten rikkomisesta aiheutunutta vahinkoa. Tämä johtuu siitä, että Finanssivalvonnan määräykset ja esimerkiksi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetus muodostavat laajan, yksityiskohtaisen ja monelta osin teknisen normiston, jolloin korvausvastuun ulottaminen mainittuihin henkilöihin ei ole kohtuullista. Varsinkaan hallituksen jäsenten ei voida olettaa tuntevan laajan teknisen normiston yksityiskohtia. Sen sijaan sijoituspalveluyritys itse olisi 1 momentin mukaisesti vastuussa myös Finanssivalvonnan määräysten tai rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen EU:n ase-

tusten vastaisella menettelyllä aiheutettujen vahinkojen korvaamisesta. Käytännössä voi esiintyä tilanteita, joissa Finanssivalvonnan määräys täsmentää lain tulkintaa eikä ole aina helppoa erottaa, miltä osin jokin tulkinnallinen yksityiskohta seuraa laista tai pelkästään Finanssivalvonnan määräyksestä, esimerkiksi silloin, kun on kysymys rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin edellyttämistä tarkemmista määräyksistä.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi sijoituspalveluyrityksen osakkeenomistajan vahingonkorvausvelvollisuudesta pääosin osakeyhtiölakia ja luottolaitoslakia vastaavalla tavalla sekä ottamalla huomioon 2 momentin mukaiset hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuuden rajoitukset. Osakkeenomistaja olisi velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on myötävaikuttamalla tämän lain muiden kuin momentin toisessa virkkeessä mainittujen säännösten rikkomiseen tai tämän lain nojalla annettujen säännösten rikkomiseen tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoituspalveluyritykselle, toiselle osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle. Jotta momentti tulisi sovellettavaksi, edellytetään, että vahinkoa on aiheutettu nimenomaan osakkeenomistajan ominaisuudessa eli käyttämällä osakkeenomistajan oikeuksia. Jos esimerkiksi työntekijä, joka omistaa sijoituspalveluyrityksen osakkeita, on aiheuttanut vahinkoa työntekijän ominaisuudessa, kysymys ei olisi 3 momentin soveltamisesta.

Pykälän *4 momentti* koskisi 1 momenttia vastaavasti myös sellaisen vahingon korvaamista, jonka on aiheuttanut se, jolle sijoituspalveluyritys on ulkoistanut sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoituspalvelun kannalta merkittävän muun toiminnon. Ulkoistetun toiminnan harjoittaja olisi tällöin vastuussa aiheuttamansa vahingon korvaamisesta. Lakiehdotuksen 7 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyritys vastaa ulkoistamisesta huolimatta tästä laista johtuvien velvoitteidensa täyttämisestä. Näin ollen vahingonkärsinyt voi kohdistaa ehdotetusta sijoituspalvelulaista johtuvan velvoitteen täyttämistä koskevan vaatimuksensa suoraan sijoituspalveluyritykseen.

Lisäksi momentissa viitattaisiin 7 luvun 7 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen vastuulla. Näin ollen sijoituspalveluyritys olisi pääsääntöisesti velvollinen korvaamaan vahingon, jonka sidonnaisasiamies on tehtävässään aiheuttanut sijoituspalveluyrityksen asiakkaalle. Säännös ei estä vahinkoa kärsinyttä vaatimasta korvaus suoraan sidonnaisasiamieheltä.

Kysymyksiin, jotka koskevat sijoituspalveluyrityksen vastuuta sidonnaisasiamiehen aiheuttamista vahingoista, voidaan täydentävästi soveltaa yleisiä valtuutusta ja toimeksiantosuhdetta koskevia periaatteita. Jos sijoituspalveluyritys on korvannut sidonnaisasiamiehen asiakkaalle aiheuttaman vahingon, sijoituspalveluyrityksellä on mahdollisuus vaatia korvaamaansa määrää takaisin sidonnaisasiamieheltä, jollei niiden välisestä sopimuksesta muuta johdu. Jos sidonnaisasiamies ylitti toimivaltansa tehdessään sopimuksen asiakkaan kanssa ja vahinkoa kärsinyt asiakas tiesi siitä, sopimus ei sido sijoituspalveluyritystä eikä se myöskään joudu korvaamaan siitä asiakkaalle aiheutunutta vahinkoa.

Pykälän *5 momentissa* viitattaisiin vahingonkorvauslain säännöksiin. Osakeyhtiölain tavoin vahingonkorvauksen sovittelussa noudatettaisiin vahingonkorvauslain 2 luvun säännöksiä ja korvausvastuun jakaantumisessa kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken vahingonkorvauslain 6 luvun säännöksiä.

2 §. *Sijoituspalvelurikos.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi teoista, jotka täyttävät sijoituspalvelurikoksen tunnusmerkistön, ja näistä teoista tuomittavasta rangaistuksesta. Rangaistavaa olisi esimerkiksi sijoituspalvelun tarjoaminen tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta ilman toimilupaa tai siihen rinnastettavaa oikeutta. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 81 §:ää.

Laista ehdotetaan jätettäväksi pois sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 82 §:n mukainen sijoituspalvelurikkomus, koska sanotun pykälän suhde 81 §:ään on epäselvä ja pykälien tunnusmerkistöt ovat päällekkäiset.

3 §. *Salassapitovelvollisuuden rikkominen.* Ehdotuksen mukaan rangaistus 12 luvun 1 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden

rikkomisesta tuomittaisiin rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 83 §:ää.

4 §. *Sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkominen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi rangaistus sille, joka tahallaan rikkoo 7 luvun 3 §:n säännöksiä lainan tai vakuuden antamisesta taikka omien tai emoyrityksen osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen, debentuurien tai niihin rinnastettavien sitoumusten pantiksi ottamisesta. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 84 §:ää.

5 §. *Sijoituspalveluyrityksen osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevien säännösten rikkominen.* Pykälässä säädettäisiin rangaistavaksi sijoituspalveluyrityksen osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevien säännösten rikkominen. Pykälä vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 85 §:ää.

6 §. *Sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomus.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi teoista, jotka täyttävät sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomuksen tunnusmerkistön, ja näistä teoista tuomittavasta rangaistuksesta. Pykälä vastaa asiasisällöltään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 86 §:ää.

17 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

1 §. *Voimaantulo.* Pykälän *1 momentti* sisältäisi säännöksen ehdotetun lain voimaantuloajankohdasta.

Pykälän *2 momentin* mukaan ehdotetulla lailla kumottaisiin sijoituspalveluyrityksistä annettu laki ja USL niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että kumottavien lakien nojalla annetut valtioneuvoston ja valtiovarainministeriön asetukset jäävät edelleen voimaan. Näin asetukset voitaisiin muuttaa tai uudistaa mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla. Ehdotettua menettelyä puoltaa sekin, että osa asetuksista on annettu myös muiden kuin kumottavien lakien nojalla.

Pykälän 3 momentissa tarkoitettuja asetuksia ovat seuraavat asetukset:

1) valtioneuvoston asetus omistusosuuden hankkimista ja luovuttamista luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, säilytysyhteisössä, vakuutusyhtiössä ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä koskevasta ilmoituksesta (231/2009),

2) valtiovarainministeriön asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärän ja suuria asiakasriskejä koskevien rajoitusten laskemisesta (1373/2010),

3) valtiovarainministeriön asetus sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (937/2007),

4) valtiovarainministeriön asetus luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta (150/2007) ja

5) valtiovarainministeriön asetus luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmistä (1372/2010).

Valtuudet asetusten antamiseen ovat lakiehdotuksen:

- 7 luvun 14 §:n 7 momentissa (edellä 1 kohta),
- 6 luvun 3 § (2 kohta),
- 3 luvun 1 §:n 3 momentissa, 5 luvun 1 §:n 4 momentissa ja 13 luvun 2 §:n 3 momentissa (3 kohta),
- 8 luvun 3 § (4 kohta), ja
- 6 luvun 3 § (5 kohta).

Vastaavasti on tarkoituksenmukaista, että kumottavien lakien perusteella annetut Finanssivalvonnan määräykset jäävät edelleen voimaan. Samat Finanssivalvonnan määräykset yleensä koskevat useita valvottavaryhmiä kuten luottolaitoksia, sijoituspalveluyrityksiä ja rahastoyhtiöitä. Ei ole tarkoituksenmukaista velvoittaa Finanssivalvontaa antamaan kokonaan uusia määräyksiä pelkästään uuden lain säätämisen johdosta. Tällöin riittää, että Finanssivalvonta muuttaa nykyiset sijoituspalveluyrityksiä koskevat osat määräyksistä vastaamaan uuden lain vaatimuksia.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin, että kumottavan lain sijaan tullutta ehdotetun lain säännöstä sovellettaisiin niissä tapauksissa, joissa muualla lainsäädännössä viitataan kumottavan lain säännökseen.

2 §. *Siirtymäsäännökset.* Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan selvyyden vuoksi sää-

dettäväksi, että sijoituspalveluyrityksellä ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksellä, jolle on kumottavan lain tai sitä edeltäneen lain perusteella annettu Suomessa lupa tarjota sijoituspalvelua ja oheispalvelua, säilyy tämän oikeus ehdotetun lain tultua voimaan. Ulkomaisten ETA-sijoituspalveluyritysten oikeus tarjota sijoituspalvelua Euroopan talousalueella perustuu puolestaan niiden kotimaassa saatuun lupaan.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi lain voimaantulosta laskettavasta kuuden kuukauden siirtymäajasta, jonka kuluessa lain voimaantullessa sijoituspalvelua tarjoavien yritysten olisi saatettava asiakkaiden luokittelu vastaamaan 1 luvun 18 §:n vaatimuksia. Merkittävin muutos koskee kuntia, jotka eivät rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti ole suoraan lain nojalla luokiteltavissa ammattimaisiksi asiakkaiksi.

Kotimaiset sijoituspalveluyritykset ja kolmannen maan sijoituspalveluyritykset ovat voineet myönnetyn toimiluvan mukaisesti tarjota sijoituspalvelun lisäksi oheispalveluna muun muassa rahoitusvälineiden säilyttämistä. Ehdotuksen mukaan rahoitusvälineiden säilyttämisestä tulisi yleensä luvanvaraista sijoituspalvelua. Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että näiden sijoituspalveluyritysten ei tarvitsisi lain tultua voimaan hakea toimilupaa rahoitusvälineiden säilyttämistä varten. Sen sijaan Finanssivalvonta merkitsisi viran puolesta sijoituspalvelurekisteriin tämän oikeuden.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin lain voimaantulosta laskettavasta kuuden kuukauden siirtymäajasta, jonka kuluessa 3 momentissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen olisi saatettava osakepääomansa määrä vastaamaan 6 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyä 730 000 euron vaatimusta.

Pykälän *5 momentin* mukaan sijoituspalveluyritysten tulisi kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta ilmoittaa Finanssivalvonnalle, minkä riippumattoman toimielimen käsiteltäviksi niiden asiakkaat voivat saattaa lain soveltamista koskevat erimielisyydet.

Pykälän *6 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että ehdotetun lain voimaan tullessa vireillä oleva toimilupahakemus olisi täydennettävä ehdotetun lain vaatimusten mukaiseksi. Säännöksellä on asiallista merkitystä vain kolmannen maan sijoituspalveluyritysten kohdalla, koska näiden yritysten toimiluvan myöntämisperusteita täsmennettäisiin ehdotetun lain mukaan.

1.3 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku Soveltamisala ja määritelmät

1 §. *Soveltamisala*. Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalasta. Lakia sovellettaisiin kaupankäynnin järjestämiseen 2 §:ssä määritellyillä rahoitusvälineillä ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamiseen. Kaupankäynnin järjestämisellä tarkoitettaisiin lain II osan mukaisia markkinapaikkoja, joita olisivat lain 2 luvun mukainen pörssin harjoittama pörssitoiminta eli säännellyn markkinan ylläpitäminen, lain 4 luvussa tarkoitettu monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäminen ja lain 5 luvussa tarkoitettu kauppojen sisäinen toteuttaminen. Velvollisuudesta julkistaa rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyviä tietoja säädettäisiin lain III osassa.

Pykälän *2 momenttiin* sisältyisi informatiivinen säännös siitä, että lakia sovellettaisiin myös suomalaista pörssiä vastaavaan ulkomaiseen yhteisöön siten kuin lain 3 luvussa säädetään.

2 §. *Määritelmät*. Pykälässä säädettäisiin laissa käytetyistä määritelmistä. Pykälän *1 kohdan* mukaan rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä, joita ovat muun muassa arvopaperit ja erilaiset johdannaissopimukset. Pykälän *2 kohdan* mukaan arvopaperilla tarkoitettaisiin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia. Pykälän *3 kohdan* mukaan johdannaissopimuksella tarkoitettaisiin sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:n 1 momentin 3—9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälinettä.

Pykälän *4 kohdan* mukaan pörssillä tarkoitettaisiin suomalaista osakeyhtiötä, joka harjoittaa pörssitoimintaa lain 2 luvun mukaisesti.

Pykälän *5 kohdan* mukaan pörssitoiminnalla tarkoitettaisiin säännellyn markkinan ylläpitämistä Suomessa.

Pykälän *6 kohdan* mukaan säännellyllä markkinalla tarkoitettaisiin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti pörssin tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavan markkinoiden ylläpitäjän ylläpitämää monenkeskistä kaupankäyntimenettelyä. Määritelmä vastaisi voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:n julkisen kaupankäynnin määritelmää kuitenkin niin, että määritelmä kattaisi myös muussa ETA-valtiossa toimivat säännellyt markkinat.

Säännellyn markkinan käsite on Euroopan unionin sääntelyssä keskeinen. Monien muiden arvopaperimarkkinadirektiivien, kuten markkinoiden väärinkäyttödirektiivin, esitedirektiivin, ostotarjousdirektiivin ja avoimuusdirektiivin soveltaminen riippuu merkittävästi siitä, onko rahoitusväline otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla. Lisäksi kansainvälistä IFRS-sääntelyä sovellettaessa on merkitystä sillä, ovatko yhtiön arvopaperit kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla. Laissa tarkoitettua säänneltyä markkinaa voi ylläpitää ainoastaan siihen tämän lain mukaisen toimiluvan saanut pörssi taikka sitä muussa ETA-valtiossa vastaava markkinoiden ylläpitäjä.

Pykälän *7 kohdan* mukaan monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä tarkoitettaisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavan kaupankäynnin järjestäjän ylläpitämää rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitettua muuta monenkeskistä kaupankäyntimenettelyä kuin 6 kohdan säänneltyä markkinaa. Määritelmä vastaisi voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:n monenkeskisen kaupankäynnin määritelmää kuitenkin niin, että määritelmä kattaisi myös muussa ETA-valtiossa toimivat monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät.

Sekä säännellyllä markkinalla että monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tapahtuva kaupankäynti on monenkeskistä kaupankäyntimenettelyä. Tällaisessa kaupankäyntimenettelyssä saatetaan yhteen kolmansien osapuolten osto- ja myyntitarjouksia. Monenkeskisessä kaupankäyntimenettelyssä saatetaan rahoitusvälineitä koskevia osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia yhteen säännellyn markkinan ylläpitäjän tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän laatimien sääntöjen mukaisesti siten, että tuloksena on rahoitusvälinettä koskeva sitova kauppa.

Pykälän *8 kohdan* mukaan monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjällä tarkoitettaisiin pörssiä, sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä sekä luottolaitoslaissa (121/2007) tarkoitettua luottolaitosta ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä, joka ylläpitää Suomessa monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää lain 4 luvun mukaisesti. Määritelmä ei kattaisi Euroopan talousalueella toimiluvan saaneita sijoituspalveluyrityksiä ja luottolaitoksia, sillä ne voivat direktiivin 31 ja 32 artiklan mukaisesti ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää toisessa ETA-valtiossa kotivaltionsa myöntämän toimiluvan nojalla. Esimerkiksi Suomessa sijaitsevan luottolaitoksen sivuliikkeen tulisi monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ylläpitäessään toimia kotivaltionsa asianomaisen sääntelyn mukaisesti.

Pykälän *9 kohdan* mukaan sijoituspalvelun tarjoajalla tarkoitettaisiin sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja ulkomaista sijoituspalveluyritystä, luottolaitoslaissa tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista luottolaitosta, joka tarjoaa sijoituspalvelua sekä sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja ulkomaista rahastoyhtiötä, joka tarjoaa sijoituspalvelua.

Pykälän *10 kohdan* mukaan kaupankäyntiosapuolella tarkoitettaisiin sijoituspalvelun tarjoajaa tai muuta henkilöä, jolle pörssi tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä on myöntänyt oikeuden käydä kauppaa asianomaisella markkinalla.

Pykälän *11 kohdan* mukaan kauppojen sisäisellä toteuttajalla tarkoitettaisiin sellaista sijoituspalvelun tarjoajaa, joka suunnitelmallisesti, toistuvasti ja järjestelmällisesti toteuttaa asiakkaiden toimeksiantoja säännellyn markkinan ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ulkopuolella tulemalla kaupassa itse asiakkaan vastapuoleksi siten kuin 4 §:ssä tarkoitetussa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään. Määritelmä vastaisi voimas-

sa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 3 momentin määritelmää.

Pykälän *12 kohdassa* ehdotetaan säädettävän ETA-valtion määritelmästä.

Pykälän *13 kohdassa* ehdotetaan säädettävän kolmannen maan määritelmästä.

Pykälän *14 kohdassa* määriteltäisiin Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen.

3 §. *Pörssiin sovellettava muu lainsäädäntö.* Pykälässä todettaisiin, että pörssiin sovelletaan osakeyhtiölain säännöksiä, jollei tästä laista tai muusta pörssiä koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

4 §. *Euroopan unionin lainsäädäntö*. Pykälä sisältäisi informatiivisen säännöksen siitä, mihin Euroopan unionin säädöksiin laissa viitataan. Pykälä sisältäisi myös kyseistä säädöksistä laissa käytetyt määritelmät. Pykälän *1 kohdan* mukaan laissa viitattaisiin ensinnäkin rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin, josta käytettäisiin laissa vastaavaa määritelmää. Pykälän *2 kohdan* mukaan laissa viitattaisiin komission täytäntöönpanoasetukseen N:o 1287/2006.

Laissa viitattaisiin pykälän *3 kohdan* mukaan myös eurooppayhtiön (SE) säännöistä annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 2157/2001, josta käytettäisiin laissa määritelmää eurooppayhtiöasetus sekä pykälän *4 kohdan* mukaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2001/34/EY arvopaperien ottamisesta viralliselle pörssilistalle sekä siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta, josta käytettäisiin laissa määritelmää pörssilistadirektiivi.

II OSA RAHOITUSVÄLINEIDEN MARKKINAPAIKAT

2 luku Pörssitoiminta

Pörssin toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta

1 §. *Pörssitoiminnan luvanvaraisuus ja pörssin pääkonttori*. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin pörssitoiminnan, eli säännellyn markkinan ylläpitämisen luvanvaraisuudesta. Toimiluvan myöntäisi valtiovarainministeriö. Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 1 §:ää, jossa säädetään arvopaperipörssitoiminnan luvanvaraisuudesta ja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988; jäljempänä *optiokauppalaki*) 2 luvun 1 §:ää, jossa säädetään optiopörssitoimintaa harjoittavan optioyhteisön toiminnan luvanvaraisuudesta. Pörssitoiminnan toimiluvanvaraisuus perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 36 artiklaan. Pykälän *2 momentissa* todettaisiin, että pörssin pääkonttorin on sijaittava Suomessa.

2 §. *Toiminimi*. Pykälässä säädettäisiin muita yhteisöjä kuin pörssiä koskevasta kiellosta käyttää toiminimessään tai muutoin toimintaansa kuvaamaan sanaa tai yhdysosaa arvopaperipörssi taikka johdannaispörssi. Säännös vastaisi voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 3 luvun 2 §:ää kuitenkin niin, että kielto laajennettaisiin myös termin johdannaispörssi käyttämiseen.

3 §. *Toimilupahakemus*. Pykälä vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 3 §:n 1 momenttia ja optiokauppalain 2 luvun 1 a §:n 1 ja 5 momenttia kuitenkin siten, että ehdotettavassa säännöksessä tarkennetaan lain tasolla toimilupahakemukseen liitettäviä selvityksiä.

Pykälän *1 momentin* mukaan valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta toimiluvan pörssitoiminnan harjoittamiseen suomalaiselle osakeyhtiölle. Toimilupaa on mahdollista hakea perustettavan yhteisön lukuun.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin lain tasolla toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 3 §:n sääntelyä tarkentaen. Toimilupahakemukseen on liitettävä kuvaus hakemuksen kohteena olevasta pörssitoiminnasta sekä soveltuvin osin pörssitoimintaan läheisesti liittyvästä muusta toiminnasta. Hakijan on lisäksi liitettävä toimilupahakemukseen 24 §:ssä tarkoitettu hakemus pörssin sääntöjen vahvistamisesta. Hakemuksessa on annettava tiedot hakijana olevasta yhtiöistä, osoite- ja yhteystietoineen sekä tiedot toimipaikasta. Hakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset ja kuvaukset hakijana olevan yhtiön yhtiörakenteesta, omistuksesta, johdosta ja tilintarkastajista sekä kuvaus siitä miten yhtiön sisäinen valvonta ja riskien hallinta on järjestetty. Mikäli hakija kuuluu konserniin, tulee myös konsernista esittää riittä-

vän kattava yhtiökuvaus. Myös mahdollisten eturistiriitojen ja erilaisten sidonnaisuuksien käsittely on kuvattava hakemuksessa. Pörssillä on merkittävä asema rahoituksen tehokkaassa kohdentumisessa. Pörssin merkittävän aseman huomioon ottaen hakijana olevan yhtiön on oltava vakavarainen ja sen maksuvalmiuden ja muiden taloudellisten toimintaedellytysten on oltava toimintaan nähden riittävällä tasolla. Pörssin tulee myös toimittaa selvitys siitä, miten se tulee järjestämään 18 §:ssä tarkoitetun valvontatehtävän.

Pykälän *3 momentin* mukaan, jos toimilupaa haetaan perustettavan yhtiön lukuun, hakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset hakijasta.

Valtiovarainministeriön pyynnöstä hakijan on *4 momentin* mukaan toimitettava toimiluvan myöntämiseksi tarvittavat lisäselvitykset.

4 §. *Toimiluvan myöntämisen edellytykset*. Toimiluvan hakijan ja sen suunnitteleman toiminnan tulee pykälän mukaan täyttää pörssin toiminnalle laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä asetetut edellytykset. Valtiovarainministeriön on asetettujen edellytysten täyttyessä myönnettävä toimilupa hakijalle. Pykälän mukaan pörssin omistus ei saa vaarantaa pörssin varovaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista liiketoimintaa.

Pykälästä on poistettu viittaus pörssin perustajiin, koska nykyisessä osakeyhtiölaissa ei enää ole perustajia koskevia säännöksiä.

5 §. *Pörssin merkittävien omistajien luotettavuus.* Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettävän pörssin osakkeenomistajan luotettavuudesta. Luotettavuuden vaatimus koskee osakkeenomistajaa, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia pörssin osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta.

Luotettavuuden arvioinnissa huomioon otettavista seikoista säädetään *2 momentissa*. Säännös vastaa sijoituspalvelulain 3 luvun 4 §:ää ja lain arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta 2 luvun 4 §:ää. Osakkeenomistajaa ei pidetä luotettavana, jos hänet on viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan pörssiä taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan pörssiä.

Pörssiä koskevan lainsäädännön keskeisiä tavoitteita on ylläpitää sijoittajien ja yleisön luottamusta arvopaperimarkkinoiden toimintaan. Keskeinen osa luottamusta ylläpitävää sääntelyä ovat vaatimukset pörssin merkittävien omistajien (vähintään kymmenen prosentin osuus) luotettavuudesta. Jos pörssin merkittävinä omistajina toimii henkilöitä, joiden hyvämaineisuus tai muu luotettavuus on vakavasti kärsinyt julkisuuteen tulleiden tietojen ja tapahtumien johdosta, seurauksena saattaa olla, että yleisön luottamus heikkenee paitsi pörssiä kohtaan myös laajemmin arvopaperimarkkinoita kohtaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että pörssin merkittävien omistajien luotettavuutta koskevia säännöksiä yhdenmukaistetaan vastaamaan sijoituspalvelulain toimiluvan edellytyksiä koskevia pykäliä. Sijoituspalvelulain säännösten mukaisesti tuomion ei tarvitsisi olla lainvoimainen. Myös perustusvaliokunnan kannan mukaan (PeVL 15/2008) henkilön sopimattomuutta voi osoittaa lainvoimaa vielä vailla oleva tuomio.

On kuitenkin tilanteita, joissa on ilmeisen perusteltua antaa tuomitun jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä pörssissä, ja odottaa muutoksenhakuelimen ratkaisua. Tätä koskeva ehdotus sisältyy pykälän *3 momenttiin*. Kokonaisarviossa olisi otettava huomioon tuomitun aikaisempi toiminta, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Jos tuomitun aikaisempi toiminta on ollut moitteetonta ja esimerkiksi asianomaisen osallisuus mahdolliseen rikokseen tulkinnanvaraista tai epäselvää, voisi tuomittu jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttöä pörssissä, jollei muuta vastasyytä ole. Tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys voi ilmetä esimerkiksi tapauksessa, jossa käräjäoikeuden tuomio on syntynyt äänestysratkaisun perusteella.

Säännös ei kuitenkaan mahdollista uuden henkilön merkittävää omistusta pörssiin, jos hänet on tuomittu 2 momentissa tarkoitettuun rangaistukseen. Näissä tapauksissa myös lainvoimaa vailla oleva tuomio merkitsee ai-

na, ettei tuomittua voida pitää luotettavana omistajana.

Ehdotus merkitsee edelleen sitä, että myös muut seikat kuin ehdotuksen 3 momentissa tarkoitettu rangaistus voivat osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton olemaan omistajana. Tämäkin arvio olisi tehtävä kokonaisharkinnan perusteella. Sopimattomuutta voivat osoittaa henkilön toiminta ulkomailla, jos esimerkiksi ulkomaan viranomainen on katsonut henkilön sopimattomaksi, taikka henkilön kytkökset harmaan talouden tai talousrikollisuuden tapahtumiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Myös esimerkiksi se, että henkilölle on määrätty Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) mukainen seuraamusmaksu erityisen vakavasta rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, voi osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton toimimaan pörssin omistajana.

6 §. *Toimilupapäätös ja pörssitoiminnan aloittaminen*. Pykälässä säädettäisiin toimilupapäätöksestä ja pörssitoiminnan aloittamisesta. Pykälän *1* ja *3 momentti* vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 3 §:n 5—8 momenttia sekä optiokauppalain 2 luvun 2 §:n 1 ja 3—4 momenttia.

Voimassa olevasta arvopaperimarkkinalaista poiketen pykälän *2 momentissa* todetaan, että valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Finanssivalvonnan lisäksi Suomen Pankilta.

Pörssin toiminnan aloittamisesta säädetään *4 momentissa*. Toiminta voidaan aloittaa heti toimiluvan myöntämisen ja pörssin sääntöjen vahvistamisen jälkeen, jollei valtiovarainministeriö ole asettanut sitä koskevia ehtoja. Perustettavan yhtiön toimintaa ei kuitenkaan voida aloittaa ennen toiminnan rekisteröintiä.

7 §. *Toimilupa eurooppayhtiölle*. Pykälässä säädettäisiin toimiluvan myöntämisestä eurooppayhtiölle. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 4 §:ää ja optiokauppalain 3 luvun 2 §:n 5 momenttia.

8 §. *Toimiluvan rekisteröinti*. Pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa toimilupa rekisteröitäväksi. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 5 §:ää. Vastaavaa säännöstä ei ole optiokauppalaissa.

9 §. *Taloudelliset toimintaedellytykset*. Pykälässä säädettäisiin pörssin taloudellisista toimintaedellytyksistä. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 15 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 2 §:n 1 momenttia ja 2 momentin ensimmäistä virkettä.

10 §. *Osakkeiden hankinnasta ilmoittaminen.* Pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle aikomuksesta hankkia pörssistä merkittävä omistusosuus. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 6 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 3 a §:ää. Pykälässä oleva viittaus arvopaperimarkkinalain niin kutsuttua liputusvelvollisuutta koskevaan säännökseen on korjattu viittamaan ehdotetun arvopaperimarkkinalain vastaavaan säännökseen. Pykälän *1 momentin 3 kohdassa* mainittu raja ilmoitusvelvollisuuden syntymiselle olisi uusi. Lainkohdan tarkoittamasta omistuksen muutoksesta syntyisi ilmoitusvelvollisuus, jos omistus muutoin oikeuttaisi käyttämään 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muutoin merkittävää vaikutusvaltaa pörssin hallinnossa. Ehdotus vastaisi luottolaitoksia, sijoituspalveluyrityksiä ja rahastoyhtiöitä koskevaa sääntelyä. Ilmoitusvelvollisuutta sovellettaisiin *2 momentin* mukaan myös tilanteisiin, joissa 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi 20, 30 tai 50 prosenttia pörssin osakepääomasta tai sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka alittaisi edellä mainitut rajat tai 2 momentissa tarkoitetut rajat. Pykälän *5 momentin* mukaan osakkeiden hankintaa koskevasta ilmoituksesta on lisäksi käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan, ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista pörssissä, hankintaa koskevista sopimuksista ja hankinnan rahoituksesta sekä tarvittaessa omistuksen tavoitteista. Vaatimuksella täsmennettäisiin voimassa olevaa sääntelyä. Säännöstä sovellettaisiin *6 momentin* mukaan myös pörssin omistusyhteisöön.

11 §. *Osakkeiden hankinnan kieltäminen*. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta vastustaa 10 §:ssä tarkoitetun

osuuden hankintaa. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättävän viittaus Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:ään. Finanssivalvonta voisi kieltää hankinnan, jos osuuden omistus vaarantaisi pörssin terveiden ja varovaisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos olisi perusteltua aihetta epäillä ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyyttä; pörssin johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista, pörssin valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta tai hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonnan olisi tehtävä 1 momentissa tarkoitettu päätös kolmen kuukauden kuluessa 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta.

Ilmoitusvelvollinen ei saisi hankkia 10 §:ssä tarkoitettuja osakkeita ennen kuin Finanssivalvonta olisi antanut siihen suostumuksensa.

Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 7 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 3 b §:ää.

12 §. *Pörssin sidonnaisuus*. Pykälässä säädettäisiin pörssin sidonnaisuudesta. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 8 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 9 §:ää.

13 §. *Toimiluvan peruuttaminen*. Pykälässä säädettäisiin pörssin toimiluvan peruuttamisesta. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 11 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 3 §:ää. Voimassa olevasta arvopaperimarkkinalaista poiketen pykälän *2 momentissa* todetaan, että valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Finanssivalvonnan lisäksi Suomen Pankilta. Lausuntoa ei ole pyydettävä, jos asia on kiireellinen. Arvioinnissa on otettava huomioon esimerkiksi lausuntomenettelyn viemän ajan vaikutus toiminnan pysäyttämisen viivästymiseen ja edelleen rahoitusmarkkinoiden luotettavuuteen ja vakauteen. Jos toimiluvan peruuttaminen koskee lain, asetuksen tai viranomaisten näiden nojalla antamien määräysten, toimiluvan ehtojen tai rajoitusten taikka pörssin sääntöjen rikkomista taikka toimiluvan myöntämiselle säädettyjen olennaisten edellytysten olemassa oloa, valtiovarainministeriön on asetettava pörssille kohtuullinen määräaika havaittujen puutteellisuuksien korjaamiseksi. Määräaikaa ei kuitenkaan tarvitse asettaa, jos se ei ole mahdollista asian kiireellisyys taikka arvopaperimarkkinoiden vakaus tai luotettavan toiminnan turvaaminen huomioon ottaen. Pykälän *3 momentissa* asetetaan valtiovarainministeriölle velvollisuus pyytää Finanssivalvonnan lisäksi Suomen Pankilta lausunto, mikäli pörssi on päättänyt omasta hakemuksesta lopettaa pörssitoiminnan. Pykälän *4 momenttiin* on lisätty valtiovarainministeriölle valtuus antaa tarkempia määräyksiä pörssitoiminnan lopettamisesta tilanteessa, jossa pörssitoiminta lopetetaan pörssin omasta hakemuksesta pykälän 3 momentin nojalla. Kyseinen määräyksenantovaltuuden käyttäminen voi olla tarpeen, jotta muun muassa arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden ja sijoittajien edut voitaisiin huomioida tällaisessa tilanteessa riittävällä tavalla. Lisäksi pykälän 4 momenttiin on lisätty valtiovarainministeriölle velvollisuus ilmoittaa toimiluvan peruuttamisesta Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

14 §. *Pörssitoiminnan keskeyttäminen*. Pykälässä säädettäisiin valtiovarainministeriön oikeudesta määrätä pörssitoiminta keskeytettäväksi. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 12 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 3 §:n 2 ja 4 momenttia. Säännöksen sanamuotoa muutettaisiin nykyisestä siten, että ministeriön harkinnassa tulisi ottaa huomioon nykyistä laajemmin koko rahoitusmarkkinoiden luotettava ja vakaa toiminta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin valtiovarainministeriön kuulemisvelvollisuudesta. Säännös olisi uusi.

15 §. *Pörssin johtaminen*. Pykälässä säädettäisiin pörssin johtamisesta. Pykälä vastaa sijoituspalvelulain 7 luvun 16 §:ää sekä lain arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta 2 luvun 12:§:ää.

Pykälän *2* ja *3 momentti* pörssin hallituksen jäsenen tai varajäsenen, toimitusjohtajan tai toimitusjohtajan sijaisen taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvan luotettavuuden arvioinnista vastaavat 5 §:ssä säädettyjä edellytyksiä.

Jos 1 momentissa tarkoitetuissa henkilöissä tapahtuu muutoksia, pörssin on *4 momentin* mukaan ilmoitettava muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

Pykälän *5 momentissa* säädetään säännöksen soveltumisesta myös pörssin omistusyhteisöön.

Pykälä vastaisi muutoin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 9 §:ää.

16 §. *Pörssille sallittu muu toiminta*. Pykälässä säädettäisiin pörssille sallitusta toiminnasta. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 13 §:ää sekä optiokauppalain 2 luvun 4 §:n 1 ja 4 momenttia siltä osin kuin mainitussa pykälässä säädetään optiopörssitoiminnasta. Pykälään on kuitenkin lisätty maininta siitä, että pörssi saa tarjota rahoitusvälineiden vaihdantaan ja säilytykseen liittyvien tietojenkäsittelypalvelujen lisäksi myös niihin liittyviä muita palveluja. Tällaisena palveluna voitaisiin pitää esimerkiksi pörssin kaupankäyntiosapuolille tarjottavia palveluja, joilla niiden kaupankäyntiä muilla markkinapaikoilla kuin pörssissä voitaisiin edesauttaa. Pörssi ei voisi kuitenkaan pykälän nojalla tarjota sijoituspalvelulaissa tarkoitettuja sijoituspalveluja, mikä käy ilmi myös sijoituspalvelulain 2 luvun 1—2 §:stä.

17 §. *Pörssin toiminnan järjestäminen*. Pykälässä säädettäisiin pörssin toiminnan järjestämisestä. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 17 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 9 §:ää. Pykälään ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi uusi *2 momentti*, jonka mukaan pörssillä olisi oltava toimintaperiaatteet pörssitoimintaan liittyvien eturistiriitojen tunnistamiseksi ja niiden ehkäisemiseksi. Näissä toimintaperiaatteissa olisi otettava erityisesti huomioon eturistiriitatilanteet, jotka voivat vaikuttaa pörssille 18 §:ssä säädetyn valvontatehtävän luotettavaan hoitamiseen. Säännöksessä viitataan 18 §:n valvontavelvollisuuteen, koska mainitun tehtävän luotettava ja riippumaton hoitaminen voi joutua ristiriitaan pörssin muiden tavoitteiden, kuten liiketoiminnallisten tavoitteiden kanssa. Käytännössä säännös edellyttäisi esimerkiksi pörssin harjoittaman valvontatoiminnan riittävää erottamista liiketoiminnallisesta päätöksenteosta. Säännöksellä täsmennettäisiin samalla rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 39 artiklan a alakohdassa asetettua velvollisuutta hallita pörssitoiminnassa syntyviä erilaisia eturistiriitatilanteita. Pörssin toiminta muodostaa kokonaisuuden ja siten kaikkien tämän lain pörssiä koskevien säännösten noudattaminen on keskeistä arvioitaessa toiminnan asianmukaista järjestämistä.

18 §. *Pörssin valvontatehtävä*. Pykälässä säädettäisiin pörssi valvontavelvollisuudesta. Pykälä vastaisi aineellisesti voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 22 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 8 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtaa. Pörssin valvontatehtävä kattaisi varsinaisen kaupankäynnin valvonnan lisäksi arvopaperien liikkeeseenlaskijoiden valvonnan, kuten niiden tiedonantovelvollisuuksien valvonnan niin ensi- kuin jälkimarkkinoillakin. Säännökseen lisättäisiin viittaus rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetukseen, joka olisi selventävä, sillä asetus on sellaisenaan suoraan sovellettava säädös, joka rinnastetaan sitovuudeltaan kansallisesti laintasoiseen sääntelyyn.

19 §. *Pörssin toiminnan ulkoistaminen*. Pykälässä säädettäisiin pörssin toiminnan ulkoistamisesta. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 24 §:ää lukuun ottamatta sen 5 momenttia ja optiokauppalain 2 luvun 9 §:ää. Pykälän *2 momenttiin* lisättäisiin kuitenkin täsmennyksiä. Kun pörssi ulkoistaa merkittävän toimintonsa, on tärkeää varmistaa, ettei ulkoistaminen haittaa Finanssivalvonnan mahdollisuuksia valvoa pörssiä ja sen eri toimintoja. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi asiaa koskeva nimenomainen vaatimus. Valvonnalle voidaan katsoa aiheutuvan haittaa, jos Finanssivalvonta ei ulkoistamisen johdosta enää kykene valvomaan pörssin eri toimintoja asianmukaisella tavalla. Lisäksi ulkoistamisesta huolimatta pörssi vastaisi edelleen tästä laista, arvopaperimarkkinalaista ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksesta johtuvien velvollisuuksiensa täyttämisestä. Arvopaperimarkkinalaista johtuvilla velvollisuuksilla viitattaisiin esimerkiksi ehdotetun arvopaperimarkkinalain 10 luvun 3 §:n mukaisen tiedotevaraston ulkoistamiseen. Säännökseen lisättäisiin viittaus rahoitusvälineiden mark-

kinat -direktiivin täytäntöönpanoasetukseen, joka olisi selventävä, sillä asetus on sellaisenaan suoraan sovellettava säädös, joka rinnastetaan sitovuudeltaan kansallisesti lain-tasoiseen sääntelyyn. Muutos vastaisi pääosin sijoituspalvelulain 7 luvun 4 ja 5 §:ään tehtyä muutosta.

20 §. *Ulkoistamisesta ilmoittaminen*. Pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa ulkoistamisesta. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 24 §:n 5 momenttia ja optiokauppalain 2 luvun 9 §:ää. Ulkoistettu toiminta katsotaan yhdeksi kokonaisuudeksi 17 §:n mukaisen toiminnan järjestämisen kanssa.

21 §. *Henkilökohtaiset liiketoimet*. Pykälässä säädettäisiin pörssille samanlainen velvollisuus toteuttaa riittävät toimenpiteet pörssissä vaikuttavassa asemassa olevien henkilöiden henkilökohtaisten liiketoimien varalta kuin sijoituspalveluyritysten osalta säädettäisiin sijoituspalvelulain 7 luvun 11 §:ssä. Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että pörssin on toimitettava vuosittain tiedot henkilökohtaisista liiketoimista Finanssivalvonnalle. Tiedot voitaisiin esimerkiksi velvoittaa toimittamaan taulukkomuodossa yhteenvetotietoina. Ehdotuksen tarkoituksena on tehostaa velvollisuutta noudattaa henkilökohtaisia liiketoimia koskevia säännöksiä ja määräyksiä. Pykälä vastaisi muilta osin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 18 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 9 §:ää.

22 §. *Tilintarkastus ja velvollisuus toimittaa jäljennöksiä eräistä asiakirjoista*. Pykälässä säädettäisiin pörssin tilintarkastajista ja pörssin velvollisuudesta toimittaa Finanssivalvonnalle eräitä asiakirjoja. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 19 §:ää. Vastaavaa säännöstä ei sisälly optiokauppalakiin. Pykälään lisättäisiin kuitenkin *1 momentiksi* vaatimus siitä, että pörssin tilintarkastajista vähintään yhden olisi oltava tilintarkastuslain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö, mikä vaatimus vastaisi muun muassa arvopaperikeskuksen osalta säädettyä.

Pörssin säännöt

23 §. *Pörssin sääntöjen vähimmäissisältö*. Pykälässä säädettäisiin pörssin sääntöjen vähimmäisvaatimuksista. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 14 §:ää sekä optiokauppalain 2 luvun 6 §:n 1 momenttia ja 3 luvun 1 ja 2 §:ää. Vaatimus siitä, että pörssin säännöissä olisi oltava voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 14 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiset määräykset siitä, miten osakkeenomistajien yhdenvertaisuus turvataan, jos osakeyhtiö saa arvopaperipörssin sääntöjen mukaan käydä arvopaperipörssissä kauppaa omilla osakkeillaan, ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana. Muutos ei kuitenkaan estäisi pörssiä ottamasta asiasta määräyksiä sääntöihinsä.

24 §. *Pörssin sääntöjen vahvistaminen*. Pykälässä säädettäisiin pörssin sääntöjen vahvistamisesta. Säännöt vahvistaisi valtiovarainministeriö. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 14 §:ää. Pykälä vastaisi myös optiokauppalain 2 luvun 6 §:n 2 ja 3 momenttia kuitenkin niin, että pykälän *2 momentissa* viitattaisiin Energiamarkkinavirastoon, josta on säädetty Energiamarkkinavirastosta annetulla lailla (507/2000). Velvollisuus pyytää lausunto Energiamarkkinavirastolta koskisi jatkossa myös tilannetta, jossa päätös koskisi päästöoikeuksiin perustuvia johdannaissopimuksia.

Pykälän *4 momentissa* ehdotetaan säädettävän sääntöjen vahvistusta koskevasta rajauksesta. Momentin säännöksen tarkoituksena on keventää sääntöjen vahvistusprosessista aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Säännöksen mukaan pörssin ei tarvitse hakea viranomaisvahvistusta sellaisille sääntömuutoksille, jotka ovat merkitykseltään vähäisiä tai teknisiä. Arvio olisi tehtävä tapauskohtaisesti ja siinä olisi kiinnitettävä huomiota esimerkiksi sääntömuutoksen vaikutukseen markkinatoimijoiden tai sijoittajien asemaan, arvopaperikaupankäynnin luotettavuuteen sekä sääntömuutoksen perusteena olevaan lainsäädäntöön ja sen nojalla annettuun viranomaisten määräyksiin ja ohjeisiin. Pörssin olisi toimitettava tällaiset sääntömuutokset kuitenkin etukäteen ennen niiden voimaantuloa tiedoksi valtiovarainministeriölle ja Finanssivalvonnalle. Tiedoksianto olisi mahdollista toteuttaa esimerkiksi samanaikaisesti, kun sääntömuutoksista pyydetään pörssin kaupankäyntiosapuolten kommentteja tai sen

jälkeen. Jos syntyy erimielisyyttä siitä, ovatko pörssin sääntöjen muutokset merkitykseltään vähäisiä tai teknisiä, ratkaisee asian valtiovarainministeriö.

Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi ja poistaminen kaupankäynnistä

25 §. *Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle*. Pykälässä säädettäisiin vähimmäisvaatimuksista, joilla rahoitusväline voidaan kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Arvopaperin ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi pörssilistalle säädettäisiin 28 §:ssä. Kaupankäynnin kohteeksi ottamisessa noudatettavista vaatimuksista määrättäisiin tarkemmin pörssin säännöissä.

Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 27 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä. Pykälän *2 momentti* vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 27 §:n 2 ja 3 momenttia.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin johdannaissopimusten ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Edellytyksenä tälle olisi, että johdannaissopimuksen hinnanmuodostus on luotettavaa, mikä edellyttää muun muassa johdannaissopimuksen kohde-etuuden luotettavaa hinnanmuodostusta ja sen riittävää likviditeettiä. Johdannaissopimus tulisi myös voida selvittää luotettavalla tavalla. Säännös, joka korvaisi optiokauppalain 3 luvun varsin yksityiskohtaisen sääntelyn, perustuisi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 40 artiklan 2 kohtaan. Johdannaissopimuksen ehdot olisi 2 luvun 23 §:n mukaan määriteltävä pörssin säännöissä.

Pykälän *4 momentissa* viitattaisiin selvyyden vuoksi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetukseen, jossa säädetään tarkemmin edellytyksistä, joilla rahoitusvälineitä voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen 35—37 artiklassa on tältä osin nimenomaisia vaatimuksia arvopaperien, yhteissijoitusyritysten osuuksien ja johdannaissopimusten kaupankäynnin kohteeksi ottamisen osalta. Momentissa olisi myös informatiivinen viittaussäännös, jonka mukaan säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi haettavista arvopapereista julkistettavista esitteistä säädetään arvopaperimarkkinalain 3 ja 4 luvussa.

Pykälän *5 momentti* vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 27 §:n 4 momenttia.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä lykättäväksi rahoitusvälineen ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä kerrallaan. Säännös vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 1 a ja 1 b §:ää.

26 §. *Kaupankäynnin lopettaminen*. Pykälässä säädettäisiin edellytyksistä, joilla pörssi voi lopettaa kaupankäynnin rahoitusvälineellä. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin kaupankäynnin lopettamisesta tilanteessa, jossa liikkeeseenlaskija ei enää täytä pörssin sääntöjen vaatimusta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin kaupankäynnin lopettamisesta arvopaperilla liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, vaikka liikkeeseenlaskija täyttäisikin pörssin sääntöjen vaatimukset. Kaupankäynti säännellyllä markkinalla tapahtuu liikkeeseenlaskijan hakemuksen ja listautumissopimuksen perusteella paitsi niin sanotussa rinnakkaislistauksessa, jossa kaupankäynti on mahdollista aloittaa 25 §:n 2 momentin nojalla myös ilman liikkeeseenlaskijan myötävaikutusta, säännellyn markkinan ylläpitäjän oman harkinnan perusteella.

Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 28:ää kuitenkin niin, että pykälän 1 ja 2 momentissa viitattaisiin arvopaperimarkkinoiden sijaan yleisemmin rahoitusmarkkinoihin. Optiokauppalaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Pykälän 1 ja *3 momentti v*astaisivat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 41 artiklaa ja 2 momentti olisi kansallinen.

Ehdotetun 1 ja 2 momentin mukaan pörssin on arvioitava kaupankäynnin lopettamisesta sijoittajille sekä rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle mahdollisesti aiheutuvaa merkittävää haittaa.

Kaupankäynnin jatkuminen rahoitusvälineellä 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa voi aiheuttaa merkittävää vahinkoa rahoitus-

markkinoiden asianmukaiselle toiminnalle tai sijoittajille. Pörssin tulee arvioida jatkumisen ja lopettamisen vaikutuksia sekä kyseiselle säännellylle markkinalle että yleiseen rahoitusmarkkinoita kohtaan tunnettuun luotettavuuteen. Huomioon otettavia seikkoja voivat esimerkiksi olla liikkeeseenlaskijan horjuva taloudellinen asema tai toiminnan olennainen muutos, liikkeeseenlaskijan velvollisuuksien törkeä noudattamatta jättäminen tai muu merkittävä moitittavuus liikkeeseenlaskijan liiketoiminnassa, jotka vaarantaisivat luotettavan kaupankäynnin.

Ehdotettu 2 momentti koskee tapauksia, joissa kaupankäynti perustuu liikkeeseenlaskijan hakemukseen ja listautumissopimukseen ja lopettamista hakee liikkeeseenlaskija.

Sijoittajilla tarkoitetaan niitä, jotka tarkasteluhetkellä omistavat kyseisiä, yhtiön liikkeeseen laskemia pörssissä listattuja arvopapereita tai niihin kohdistuvia rahoitusvälineitä.

Pörssikaupankäynnin päättyminen johtaa osakkeenomistajan tai velkakirjanhaltijan aseman olennaiseen muuttumiseen, jos arvopaperin jälkimarkkinakelpoisuus kokonaan päättyy sekä joka tapauksessa aseman jonkinlaiseen muuttumiseen, jos kaupankäynti siirtyy toiselle säännellylle markkinalle tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään. Muutoksesta voi aiheutua sijoittajalle merkittävää haittaa, minkä vuoksi sijoittajalla tulisi olla kohtuullinen mahdollisuus niin halutessaan realisoida sijoituksensa ennen kaupankäynnin lopettamista pörssissä.

Pörssin on arvioitava pykälässä tarkoitettua merkittävää haittaa tapauskohtaisesti, jolloin on arvioitava esimerkiksi, siirtyykö kaupankäynti muulle säännellylle markkinalle tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään ETA-alueella, jossa sijoittaja voi jatkaa kaupankäyntiä ja vastaava arvopaperimarkkinalainsäädäntö on voimassa ja, millaisin ehdoin osakkeenomistajille on mahdollisuus luopua omistuksestaan.

Liikkeeseenlaskijan on hakiessaan kaupankäynnin lopettamista perusteltava pörssille, miksi sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle ei aiheudu merkittävää haittaa toimenpiteestä. Koska pörssin on arvioitava mahdollisten haittojen syntymistä edellytyksenä kaupankäynnin lopettamispäätökselle, hakijan esittämä lopettamissuunnitelma käytännössä neuvotellaan pörssin kanssa sellaiseksi, että se pörssin näkemyksen mukaan turvaa kohtuullisesti sijoittajien aseman ja täyttää pörssin sääntöjen vaatimukset muutenkin.

Tavallisesti kaupankäynnin lopettamiseen liittyy liikkeeseenlaskijan, tiettyjen osakkeenomistajien tai muiden tahojen julkinen ostotarjous. Kaupankäynnin lopettaminen on myös toteutettava vasta kohtuullisen määräajan kuluttua kaupankäynnin lopettamista koskevan hakemuksen julkistamisesta, jotta sijoittaja voi harkita tarjottuja vaihtoehtoja: joko pysyä sijoittajana kaupankäynnin päättymisestä huolimatta tai realisoida sijoituksensa.

Liikkeeseenlaskijan on joka tapauksessa noudatettava menettelyssä ja järjestelyissään osakeyhtiölain säännöksiä, kuten esimerkiksi periaatetta osakkeenomistajien yhdenvertaisesta kohtelusta ja osakeyhtiölain 18 luvun säännöksiä vähemmistöosakkeiden lunastamisesta sekä mahdollisen joukkovelkakirjalainan ehtoja. Arvopaperimarkkinalain säännökset koskevat liikkeeseenlaskijaa kaupankäynnin lopettamiseen saakka.

Pörssilista

27 §. *Pörssilistan pitäminen*. Pykälässä säädettäisiin pörssin mahdollisuudesta pitää pörssilistadirektiivin 2001/34/EY mukaista pörssilistaa. Pörssilista olisi lista sellaisista säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi otetuista arvopapereista, joihin sovelletaan pörssilistadirektiivin mukaisia erityisiä 27 ja 28 §:n mukaisia listalleotto- ja listaltapoistamisvaatimuksia. Pörssin, joka pitää pörssilistaa, olisi otettava asiaa koskevat tarvittavat määräykset pörssin sääntöihin. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 29 §:ää.

28 §. *Arvopaperin ottaminen pörssilistalle*. Pykälässä säädettäisiin arvopaperin ottamisesta pörssilistalle. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 30 §:ää.

29 §. *Arvopaperin poistaminen pörssilistalta.* Pykälässä säädettäisiin arvopaperin poistamisesta pörssilistalta. Pykälä vastaisi voi-

massa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 31 §:ää kuitenkin siten muutettuna, että pykälän *2 momenttiin* lisättäisiin pörssin päätös olla lopettamatta kaupankäyntiä.

Säännös olisi kansallinen. Pörssilistalta poistaminen voi perustua joko 26 §:n 1 tai 2 momenttiin. Pörssilistalla voi olla 28 §:n mukaisesti vain arvopaperi, joka on otettu sille liikkeeseenlaskijan hakemuksesta ja kaupankäynti perustuu listautumissopimukseen. Ehdotetulla 2 momentin muutoksella halutaan täsmentää, että myös pörssin päätös olla lopettamatta kaupankäyntiä voidaan saattaa Finanssivalvonnan käsiteltäväksi, ei vain listalta poistamista tarkoittava päätös. Sijoittajien oikeus saattaa asia Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 2 momentin toisen virkkeen mukaan esitetään kuitenkin säilytettäväksi entisen laajuisena. Liikkeeseenlaskijalla on katsottava olevan oikeussuojan tarve myös siinä tilanteessa, ettei pörssi suostu sen hakemuksen mukaisesti poistamaan sitä pörssilistalta. Vastaavaa oikeussuojan tarvetta ei voida katsoa olevan liikkeeseenlaskijan arvopapereihin sijoittaneilla.

Kaupankäynnin järjestäminen

30 §. *Kaupankäyntiosapuolen oikeudet.* Pykälässä säädettäisiin kaupankäyntiosapuolen oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta. Säännös vastaisi pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 25 §:ää. Pykälän *2 momentin* säännöstä ETA-valtiossa kotipaikan omaavan muun henkilön kuin sijoituspalvelun tarjoajan mahdollisuudesta osallistua kaupankäyntiin täydennettäisiin kuitenkin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 42 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti niin, että pörssin olisi otettava huomioon muiden säännöksessä mainittujen seikkojen lisäksi myös se, miten hakija on järjestänyt toimintansa. Lisäksi 2 momentin sanamuotoa tarkistamalla määrättäisiin, että kaupankäyntiosapuolen oikeudet on myönnettävä momentissa tarkoitetulle muulle henkilölle lainkohdassa mainittujen edellytysten täyttyessä. Harkintavallan poistamisella otettaisiin paremmin huomioon sääntelyn liittymät elinkeinovapauteen. Pykälän *3 momentin* mukaan pörssi saa myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet myös muulle kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetulle ulkomaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle, jos hakija täyttää laissa, Finanssivalvonnan määräyksissä ja pörssin säännöissä asetetut vaatimukset. Pykälän *4 momentin* kaupankäyntiosapuolen oikeuksien peruuttamisessa painavana syynä voidaan pitää esimerkiksi sitä, että kaupankäyntiosapuoli on menetellyt tämän lain säännösten vastaisesti.

31 §. *Kaupankäynnin keskeyttäminen*. Pykälässä säädettäisiin pörssin velvollisuudesta keskeyttää kaupankäynti rahoitusvälineellä ja siinä noudatettavasta menettelystä. Pykälässä säädettäisiin myös Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta määrätä pörssi keskeyttämään kaupankäynti rahoitusvälineellä sekä Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa kaupankäynnin keskeyttämisestä muille ETA-valtioiden Finanssivalvontaa vastaaville toimivaltaisille viranomaisille. Kaupankäynti voidaan keskeyttää pörssin aloitteesta, liikkeeseenlaskijan omasta pyynnöstä tai Finanssivalvonnan määräyksestä. Keskeyttäminen liittyy useimmiten tilanteisiin, joissa pyritään turvaamaan sijoittajille mahdollisuus käydä kauppaa rahoitusvälineillä tasapuolisin tiedoin.

Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 23 §:n yksityiskohtaisten perustelujen (HE 43/2007 vp) mukaan kaupankäynnin keskeyttämisessä olisi kysymys poikkeuksellisesta, esimerkiksi kaupankäynnin lopettamista edeltävästä pitempiaikaisesta kaupankäynnin keskeyttämisestä, jolloin säännös ei perustelujen mukaan kattaisi kaupankäynnin keskeyttämistä pelkästään esimerkiksi arvopaperin hinnanmuodostukseen vaikuttavan seikan vuoksi. Sittemmin on käynyt ilmi, että rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 41 artiklaa, joka käsittelee muun muassa kaupankäynnin keskeyttämistä, on tältä osin tulkittu Suomessa eri tavalla kuin muissa ETA-valtioissa. Muissa valtioissa myös lyhyempiaikaisia kaupankäynnin keskeytyksiä pidetään direktiivin tarkoittamina keskeytyksinä. Tällaisia ovat esimerkiksi tilanteet, joissa kaupankäynti keskeytetään, kun arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavan tiedon epäillään vuotaneen markkinoille ennen sen julkistamista. Lain perusteluissa esiin tuodusta direktiivin tulkinnasta on seurannut, että Fi-

nanssivalvonnalla ei ole ollut velvollisuutta ilmoittaa lyhyempiaikaisista kaupankäynnin keskeyttämispäätöksistä muille ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille direktiivin edellyttämällä tavalla. Koska kaupankäynnin keskeyttämispäätökset ovat lisäksi perustuneet Suomessa toistaiseksi aina pörssin päätökseen eikä Finanssivalvonnalla ole ollut voimassa olevasta laista johtuvista rajoitteista johtuen edellytyksiä tehdä tarvittaessa omaa kaupankäynnin keskeyttämispäätöstä, on tästä seurannut, että pelkkä pörssin tekemä päätös ei ole välttämättä johtanut direktiivin 41 artiklan 2 kohdan mukaisesti siihen, että saman rahoitusvälineen kaupankäynti keskeytyisi myös muiden ETA-valtioiden säännellyillä markkinoilla ja monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä. Mainittu direktiivin kohta edellyttää asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen päätöstä. Direktiivin 41 artiklan 1 kohdan mukaan pörssin tekemä päätös ei sitovasti johda siihen, että saman rahoitusvälineen kaupankäynti keskeytyisi muissa ETA-valtioissa. Voimassa olevaa sääntelyä ei voida pitää tyydyttävänä, sillä se on omiaan vaarantamaan sijoittajien tasapuolisen kohtelun. Pykälää on näistä syistä muutettu.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että pörssin olisi keskeytettävä kaupankäynti rahoitusvälineellä, jos se on tarpeen pörssitoiminnasta annettujen säännösten ja määräysten, pörssin sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn vuoksi. Pykälä kattaisi edellä kuvatut lyhyempiaikaiset kaupankäynnin keskeytykset. Säännös vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 23 §:n 1 momenttia ja optiokauppalain 3 luvun 3 §:n 1 ja 2 momenttia. Pykälässä tarkoitettua hyvää tavan vastaisen menettelyn kieltoa arvioitaessa pätee se, mitä on selostettu arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n yksityiskohtaisten perustelujen yhteydessä. Kaupankäynnin keskeyttämisen tarpeellisuutta arvioitaessa hyvän tavan vastaisella menettelyllä tarkoitetaan esimerkiksi pörssin vahvistettujen sääntöjen sekä pörssin muun säännöstön ja ohjeiden vastaista menettelyä. Kaupankäynnin keskeyttämisen asemesta voi olla riittävää kohdistaa seuraamuksia siihen osapuoleen, jonka menettelystä on kysymys. Pörssin olisi otettava 2 luvun 23 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan sääntöihinsä tarkemmat määräykset siitä, miten ja millä perusteilla kaupankäynti voitaisiin keskeyttää. Jos kaupankäynnin kohteena olisi johdannaissopimus, olisi säännöissä otettava huomioon esimerkiksi tilanne, jossa sopimuksen kohde-etuuden vaihdanta on häiriintynyt tai keskeytynyt.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin pörssin velvollisuudesta keskeyttää sähköön tai maakaasuun perustuvan johdannaissopimuksen kaupankäynti säännöksessä mainituissa tilanteissa. Säännös vastaisi voimassa olevan optiokauppalain 3 luvun 3 §:n 4 momenttia.

Pykälän *3 momentin* mukaan pörssin olisi välittömästi julkistettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kaupankäynnin keskeytyspäätös ja ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Jos kyse olisi 2 momentissa tarkoitetusta päätöksestä, päätöksestä olisi ilmoitettava myös Energiamarkkinavirastolle. Säännös vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 23 §:n 2 momenttia ja optiokauppalain 3 luvun 3 §:n 2 ja 4 momenttia.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin siitä, että pörssi voi pyytää Finanssivalvontaa vahvistamaan 1 ja 2 momentissa tarkoitetun kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Tällaisen pyynnön pörssi voisi tehdä silloin, kun kysymyksessä on rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 41 artiklassa tarkoitettu kaupankäynnin keskeytys. Finanssivalvonnan olisi pörssin pyynnön saatuaan ilman aiheetonta viivytystä päätettävä, vahvistaako se pörssin tekemän kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Tällaista vahvistusmenettelyä koskeva säännös olisi uusi. Koska vahvistuksessa olisi kyse Finanssivalvonnan päätöksestä, olisi Finanssivalvonnan ilmoitettava päätöksestään ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille, joiden olisi direktiivin 41 artiklan 2 kohdan mukaan puolestaan keskeytettävä saman rahoitusvälineen kaupankäynti niiden alueella toimivilla säännellyillä markkinoilla ja monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä. Jos Finanssivalvonta kuitenkin tekisi nimenomaisen päätöksen, jolla se päättäisi olla vahvistamatta pörssin tekemää päätöstä, pörssin olisi ilman aiheetonta viivytystä jatkettava kaupankäyntiä rahoitusvälineellä. Tällaisessa tilanteessa Finanssivalvonnan olisi keskusteltava pörssin

kanssa siitä, milloin kaupankäyntiä voidaan jatkaa.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin, että kun pörssi päättää jatkaa kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, pörssin olisi julkistettava päätös välittömästi ja ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Jos päätös koskisi 2 momentissa tarkoitettua johdannaissopimusta, päätöksestä olisi ilmoitettava myös Energiamarkkinavirastolle. Lisäksi säännöksessä todetaan, että jos päätös koskee rahoitusvälinettä, jonka osalta Finanssivalvonta on 4 momentin mukaisesti vahvistanut pörssin keskeytyspäätöksen, pörssin olisi ilmoitettava päätöksestään Finanssivalvonnalle ennen kaupankäynnin jatkamista.

Pykälän *6 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä pörssi keskeyttämään kaupankäynnin rahoitusvälineellä ja Finanssivalvonnan velvollisuudesta julkistaa päätöksensä. Säännös vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 1 a, 1 b ja 2 a §:ää sekä optiokauppalain 2 luvun 3 §:n 3 momenttia kuitenkin niin, että pykälän 6 momentin mukaan Finanssivalvonnan päätös voisi jatkossa perustua muiden säännöksessä lueteltujen seikkojen lisäksi myös muuhun erityisen painavaan syyhyn. Tällainen syy voisi esimerkiksi olla sellainen, jota ei ole voitu ennakoida pörssin säännöissä tai muussa pörssin ohjeistuksessa taikka sillä voitaisiin tarkoittaa tilannetta, joka olisi tavanomaiseen markkinatoimintaan nähden erittäin poikkeuksellista.

Pykälän *7 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimittaa ETA-valtioiden Finanssivalvontaa vastaaville toimivaltaisille viranomaisille tiedoksi 4 ja 6 momentissa tarkoitettu päätös ja pörssin 1 tai 2 momentin nojalla tekemä päätös.

Pykälän *8 momentti* sisältäisi uuden säännöksen, joka perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 41 artiklan 2 kohtaan. Säännöksen mukaan, jos ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaava toimivaltainen viranomainen on ilmoittanut Finanssivalvonnalle keskeyttäneensä säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen kaupankäynnin ja sama rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena pörssin ylläpitämällä säännellyllä markkinalla, Finanssivalvonnan olisi kiellettävä pörssiä järjestämästä kaupankäyntiä sillä keskeytyksen ajan. Kieltoa ei voitaisi kuitenkaan määrätä, jos siitä aiheutuu merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Pykälän *9 momentissa* säädettäisiin, että jos Finanssivalvonta on vahvistanut 4 momentin mukaisesti pörssin tekemän kaupankäynnin keskeytyspäätöksen tai 6 momentin mukaisesti määrännyt pörssin keskeyttämään kaupankäynnin rahoitusvälineellä, kaupankäynti rahoitusvälineellä olisi keskeytettävä myös muun suomalaisen pörssin ylläpitämällä säännellyllä markkinalla. Säännös olisi uusi. Säännöksen tavoitteena on turvata sijoittajien tasapuolinen kohtelu.

32 §. *Kaupankäynnin kieltäminen.* Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää pörssiä järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineellä. Säännös vastaisi olennaisilta osin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 ja 2 a §:ää kuitenkin niin, että pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan päätös voisi jatkossa perustua muiden säännöksessä lueteltujen seikkojen lisäksi myös muuhun erityisen painavaan syyhyn. Optiokauppalaissa ei ole vastaavaa säännöstä.

Pykälän *3 momentissa* viitattaisiin 31 §:n 8 momentissa säädettävään Finanssivalvonnan velvollisuudesta kieltää kaupankäynti rahoitusvälineellä. Säännöksestä johtuisi, että jos ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaava toimivaltainen viranomainen on ilmoittanut Finanssivalvonnalle kieltäneensä säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen kaupankäynnin ja sama rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena pörssin ylläpitämällä säännellyllä markkinalla, Finanssivalvonnan on kiellettävä pörssiä järjestämästä sillä kaupankäyntiä. Kieltoa ei voida kuitenkaan määrätä, jos siitä aiheutuu merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle. Säännös perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 41 artiklan 2 kohtaan.

33 §. *Kauppojen selvitys*. Pykälässä säädettäisiin kauppojen selvittämiseen liittyvistä pörssin velvollisuuksista. Säännös vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 21 §:ää ja optiokauppalain 1 luvun 3 §:n 3—5 momenttia.

34 §. *Kaupankäyntiosapuolen oikeus valita selvitysyhteisö*. Pykälässä säädettäisiin kaupankäyntiosapuolen oikeudesta käyttää kauppojen toteutusvaiheessa myös muuta kuin pörssin valitsemaa selvitysyhteisöä. Säännös vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 26 §:ää. Optiokauppalaissa ei ole vastaavaa säännöstä.

Erinäisiä säännöksiä

35 §. *Pörssin kotipaikan siirto Euroopan talousalueella*. Pykälässä säädettäisiin pörssin kotipaikan siirrosta Euroopan talousalueella. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 9 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 14 §:ää.

36 §. *Pörssin osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella*. Pykälässä säädettäisiin pörssin osallistumisesta sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 10 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 15 §:ää.

37 §. *Pörssin toiminta toisessa ETA-valtiossa.* Pykälässä säädettäisiin pörssin toiminnasta toisessa ETA-valtiossa. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 34 §:ää ja optiokauppalain 5 luvun 7 a §:ää.

38 §. *Ilmoitukset muille ETA-valtioille ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.* Pykälässä säädettäisiin valtiovarainministeriön velvollisuudesta ylläpitää luetteloa säännellyistä markkinoista ja velvollisuudesta antaa luettelo tiedoksi muille ETA-valtioille ja komissiolle. Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 33 §:ää ja optiokauppalain 5 luvun 7 c §:ää.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi kerran vuodessa toimitettava rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita koskevat laskelmat ja tiedot Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Säännös olisi uusi.

39 §. *Markkinointi*. Pykälässä säädettäisiin säännellyn markkinan markkinoinnista. Pykälässä tarkoitettua markkinointia kohdistettaan käytännössä pikemminkin instituutioihin kuin kuluttajiin, jonka vuoksi viittaus kuluttajasuojalakiin (38/1978) ehdotetaan poistettavaksi. Kuluttajiin kohdistuvassa markkinoinnissa sovellettaisiin edelleen kuluttajansuojalain 2 luvun säännöksiä siitä, mitä on pidettävä hyvän tavan vastaisena tai kuluttajan kannalta sopimattomana menettelynä. Pykälän *1 momentti* vastaisi muutoin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 36 §:ää. Vastaavaa säännöstä ei ole optiokauppalaissa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin markkinoinnin oikaisuvelvollisuudesta. Säännös olisi uusi ja se vastaisi säädettävän uuden arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ää.

40 §. *Kaupankäyntikalenteri*. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta julkaista internetsivuillaan kalenteri pörssin ylläpitämän säännellyn markkinan kaupankäyntipäivistä. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 32 §:ää. Vastaavaa säännöstä ei ole optiokauppalaissa.

41 §. *Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi pörssin sisäpiiriläisen velvollisuudesta tehdä osakkeiden ja rahoitusvälineiden omistusta koskeva sisäpiiri-ilmoitus pörssille. Pykälä vastaa osaltaan voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 §:n säännöksiä.

Pykälän *1 momentin* mukaan ilmoitusvelvollisuus koskisi säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Pykälän *2 momentissa* määriteltäisiin pörssin sisäpiiriläiset. Näitä olisivat ensinnäkin pörssin hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies sekä tilintarkastajat, varatilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta. Toiseksi pörssin sisäpiiriläisiä olisivat pörssin palveluksessa olevat muut henkilöt, jotka asemansa tai tehtäviensä johdosta saavat säännöllisesti haltuunsa 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa.

42 §. *Sisäpiiri-ilmoitus*. Pykälä sisältäisi säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 a §:n säännöksiä vastaavasti.

Pykälän *1 momentin* mukaan sisäpiiri-ilmoitus olisi tehtävä neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun asianomainen on nimitetty tehtäväänsä. Annettujen tietojen muutoksista olisi ilmoitettava pykälän *3 momentin* mukaan seitsemän päivän kuluessa muutoksesta.

Pykälän *2* ja *5 momentti* sisältäisivät säännökset sisäpiiri-ilmoituksessa annettavista tiedoista. Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin eräistä ilmoitusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista ja *6 momentissa* tietojen hankkimisesta arvo-osuusjärjestelmän kautta.

43 §. *Pörssin sisäpiirirekisteri*. Pykälän *1—3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi pörssin velvollisuudesta ylläpitää sisäpiiri-ilmoituksista sisäpiirirekisteriä, rekisterinpidon järjestämisestä sekä rekisteritietojen julkisuudesta. Pääsääntönä olisi näiden tietojen julkisuus. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan olisi julkisia. Pykälän 1—3 momentti vastaa pörssiä koskevia nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 7 §:n säännöksiä.

Pykälän *4 momentti* olisi uusi voimassa olevaan lainsäädäntöön verrattuna. Momentin mukaan pörssin olisi toimitettava vuosittain Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, pörssin sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin pörssi on ryhtynyt, jos sisäpiiri-ilmoitusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai pörssin sisäisiä ohjeita ei ole noudatettu. Finanssivalvonta voisi antaa 2 luvun 44 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan tarkemmat määräykset selvityksen sisällöstä ja toimittamisesta. Tarkoituksena on yhtäältä tehostaa sisäpiirirekisterin valvontaa ja toisaalta saada selvitystä sisäpiirirekisterin toiminnasta ja käyttötarpeesta. Sisäpiirirekisteriä koskevat säännökset on tarkoitus ottaa uudelleen arvioinnin kohteeksi lähivuosina. Tätä varten Finanssivalvonta kokoaisi saamistaan selvityksistä yhteenvedon.

44 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Pykälän *1 momentin 1 kohdan* määräyksenantovalta koskee 17 §:ssä tarkoitettua pörssin toiminnan luotettavaa järjestämistä ja eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavissa toimintaperiaatteissa huomioon otettavia seikkoja. Sääntely vastaisi pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 17 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 9 §:ää.

Momentin *2 kohdan* määräyksenantovalta koskee 21 §:n 1 momentissa tarkoitettuja liiketoimia. Sääntely vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 18 §:ää ja optiokauppalain 2 luvun 9 §:ää.

Momentin 1—2 kohdan nojalla annettavissa määräyksissä tulisi kuitenkin ottaa huomioon pörssitoiminnan erilainen luonne.

Momentin *3 kohdan* määräyksenantovalta koskee 25 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten tekemistä. Sääntely vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 27 §:n 4 momenttia.

Momentin *4 kohdan* määräyksenantovalta koskee 42 §:ssä tarkoitetun sisäpiiri-ilmoituksen sisältöä ja tekotapaa. Sääntely vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 15 §:ää.

Momentin *5 kohdassa* tarkoitettu määräyksenantovalta koskee 43§:ssä tarkoitetun pörssin sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta. Säännös olisi uusi.

Momentin *6 kohdan* määräyksenantovalta koskee 43 §:n 4 momentissa tarkoitettua selvitystä ja sen toimittamista Finanssivalvonnalle.

Pykälän *2 momentin 1 kohdan* mukaan Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 19 §:n mukaisista pörssin toiminnan ulkoistamisen edellytyksistä. Sääntely vastaisi muutoin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 24 §:n 8 momenttia ja optiokauppalain 2 luvun 9 §:ää, paitsi että sanamuotoa tarkistamalla Finanssivalvonnalle ei jätettäisi harkintavaltaa määräysten antamisessa. Muutoksella yhdenmukaistettaisiin 19 ja 20 §:ssä tarkoitettuja pörssitoiminnan ulkoistamiseen liittyviä määräystenantovaltuuksia. Lisäksi momentin 1 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä. Sääntely vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 24 §:n 5 momenttia ja optiokauppalain 2 luvun 9 §:ää.

Pykälän 2 momentin *2 kohdan* mukaan Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset ehdoista, joilla pörssi voi myöntää 30 §:n 3 momentissa tarkoitetulle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos hakija täyttää laissa ja pörssin säännöissä asetetut vaatimukset. Voimassa olevaan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 25 §:n 3 momentin sääntelyä muutettaisiin siten, että Finanssivalvonta velvoitetaan antamaan valtionvarainministeriön sijaan tarkemmat määräykset mainituista ehdoista. Nykyinen käytäntö on osoittautunut ongelmalliseksi, koska pörssin ja sijoituspalvelun tarjoajien tiedossa ei ole etukäteen ollut niitä valtiovarainministeriön määräämiä ehtoja, joilla pörssi voi myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet. Ehdotettu Finanssivalvonnan määräyksenantovalta olisi etukäteen niin pörssin kuin sijoituspalvelun tarjoajienkin tiedossa. Tämä lisää sääntelyn ennakoitavuutta, parantaa pörssin mahdollisuuksia myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeuksia ja markkinoiden tehokasta toimintaa. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 25 §:n sääntelyä täydennettäisiin lisäksi niin, että määräysten tulee pitää sisällään tarkemmat säännökset siitä, miten Finanssivalvonnan tietojensaantioikeus kaupankäyntiosapuolen asiakkaista ja niiden liiketoimista turvataan riittävällä tavalla.

Pykälän *3 momentin* mukaan 1 momentin 1 kohdassa sekä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen määräysten tulisi soveltuvin osin vastata myös sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 1—4 kohdan nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä. Lisäksi pykälän 1 momentin 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettujen määräysten tulisi soveltuvin osin vastata sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 5 kohdan ja 2 momentin nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

3 luku Ulkomaisen pörssin toiminta Suomessa

1 §. *Toisen ETA-valtion pörssi*. Pykälässä säädettäisiin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen suomalaista pörssiä vastaavan markkinoiden ylläpitäjän ilmoitusvelvollisuudesta. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 35 §:n 1 ja 3 momenttia sekä optiokauppalain 5 luvun 7 b §:n 1 ja 3 momenttia.

2 §. *Kolmannen maan pörssi*. Pykälässä säädettäisiin kolmannessa maassa toimiluvan saaneen suomalaista pörssiä vastaavan markkinoiden ylläpitäjän toiminnasta Suomessa. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 35 §:n 2 ja 3 momenttia sekä optiokauppalain 5 luvun 7 b §:n 2 ja 3 momenttia.

4 luku Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä

1 §. *Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä.* Pykälässä säädettäisiin, että monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää voi ylläpitää 4 luvun mukaisesti vain 1 luvun 2 §:n 8 kohdassa tarkoitettu monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä eli pörssi, sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike sekä luottolaitoslaissa tarkoitettu luottolaitos ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike. Ehdotetussa sijoituspalvelulaissa säädettäisiin voimassa olevan lain mukaisesti siitä, että monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen olisi toimilupaa edellyttävä sijoituspalvelu. Pörssi voi kuitenkin 2 luvun 3 §:n mukaisen toimilupansa nojalla ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, mikä on tuotu esiin sijoituspalvelulain 2 luvun 2 §:ssä. Säännös vastaisi keskeisiltä osin voimassaolevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 1 §:n 1 momenttia ja 10 luvun 1 c §:ää kuitenkin niin, että voimassa olevasta laista poiketen pykälän 1 momentti ei enää kattaisi ETA-valtiossa toimiluvan saaneita luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä, sillä ne voivat rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 31 ja 32 artiklan mukaisesti ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää kotivaltionsa myöntämän toimiluvan ja sääntelyn nojalla.

Laissa ei enää säädettäisi voimassa olevan lain mukaisesti erikseen meklarilistasta, mutta asiallisesti vastaavaa sääntely jäisi voimaan. Meklarilistan sijaan laissa, kuten 2 §:n 2 momentissa, puhuttaisiin monenkeskisistä kaupankäyntijärjestelmistä, joihin arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi liikkee-

seenlaskijan hakemuksesta. Tällaista niin kutsuttua vaihtoehtoista markkinapaikkaa koskeva sääntely ei perustuisi direktiiveihin, vaan kaupankäynnille asetetut lisävaatimukset perustuvat kansalliseen harkintaan.

2 §. *Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöt*. Pykälän *1 momentin* mukaan monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän olisi laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säännöt, jotka sisältävät määräykset momentissa mainituista seikoista. Säännös vastaisi olennaisilta osin voimassaolevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 2 §:n 1 momenttia ja 10 luvun 1 c §:ää kuitenkin niin, että vaatimus siitä, että säännöissä olisi todettava miten kaupoista johtuvat velvollisuudet selvitetään ja toteutetaan, on poistettu direktiiviin perustumattomana ja myös siksi että 6 § sääntelee asiaa riittävästi. Momenttiin on myös lisätty uusi *5 kohta*, jonka mukaan säännöissä olisi määrättävä siitä, millaisia seuraamuksia kaupankäyntiosapuolille voidaan määrätä sääntöjen rikkomisesta ja miten ne määrätään.

Pykälän *2 momentti*, jossa säädettäisiin monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän, johon arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, säännöistä, vastaisi voimassaolevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 11 §:ää kuitenkin niin, että laissa ei enää 1 §:n perusteluissa kuvatulla tavalla käytetä termiä meklarilista.

Pykälän *3 momentti* vastaisi voimassaolevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 2 §:n 2 momenttia ja 10 luvun 1 c §:ää. Säännöstä on kuitenkin täsmennetty niin, että monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on toimitettava säännöt ja niiden muutokset Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin ennen niiden voimaantuloa, jotta Finanssivalvonnalla on tosiasiallinen mahdollisuus perehtyä sääntöihin ja niiden lainmukaisuuteen ennen niiden voimaantuloa. Finanssivalvonnan olisi ehdotuksen mukaan valvottava, että säännöt täyttävät 1 ja 2 momentissa asetetut vaatimukset. Lisäys olisi sääntelyä selventävä. Valvontavaatimus voidaan johtaa myös 8 luvun 1 §:ssä asetetusta valvontavelvollisuudesta.

3 §. *Kaupankäynnin järjestäjän tiedonantovelvollisuus*. Pykälässä säädettäisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta antaa tietoa kaupankäynnin kohteena olevasta rahoitusvälineestä tai muutoin varmistettava tiedon saatavuus. Säännös vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 3 §:ää ja 10 luvun 1 c §:ää.

4 §. *Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi*. Pykälässä säädettäisiin rahoitusvälineen kaupankäynnin kohteeksi ottamisen edellytyksistä. Pykälän *1, 2* ja *4 momentti* vastaisivat voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 5 §:ää ja 10 luvun 1 c §:ää sekä pykälän *3 momentti* 3 a luvun 12 §:ää ja 10 luvun 1 c §:ää.

5 §. *Kaupankäyntiosapuoleksi ottaminen.* Pykälässä säädettäisiin kaupankäyntiosapuolen oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta. Säännös vastaisi olennaisilta osin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 4 §:ää ja 10 luvun 1 c §:ää. Pykälään on tehty vastaavat täsmennykset, joita on selostettu 2 luvun 30 §:n yksityiskohtaisten perustelujen yhteydessä.

6 §. *Kauppojen selvitys*. Pykälässä säädettäisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän kauppojen selvitykseen liittyvistä velvollisuuksista. Säännös vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 7 §:ää ja 10 luvun 1 c §:ää.

7 §. *Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen.* Pykälässä säädettäisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta keskeyttää kaupankäynti rahoitusvälineellä ja kaupankäynnin lopettamisesta. Pykälässä säädettäisiin myös Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä keskeyttämään kaupankäynti rahoitusvälineellä sekä velvollisuudesta kieltää kaupankäynti. Säännöksen *1* ja *2 momentti* vastaisivat voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 9 §:ää ja 10 luvun 1 c §:ää sekä *3 momentti* arvopaperimarkkinalain 7 luvun 1 a §:n 2 momenttia ja 1 b §:ää kuitenkin niin, että pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan päätös voisi perustua myös säännöksessä lueteltujen seikkojen lisäksi muuhun erityisen painavaan syyhyn. Pykälän *4 momentti* sisältäisi uuden säännöksen, joka perustuu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 41 artiklan 2 kohtaan. Säännöksen mukaan jos ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaava toimivaltainen viranomainen on ilmoittanut Finanssi-

valvonnalle keskeyttäneensä säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen kaupankäynnin ja sama rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, Finanssivalvonnan olisi kiellettävä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää järjestämästä kaupankäyntiä sillä keskeytyksen ajan. Kieltoa ei voitaisi kuitenkaan määrätä, jos siitä aiheutuisi merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Pykälän *5 momentin* mukaan jos Finanssivalvonta on vahvistanut 2 luvun 31 §:n mukaisesti pörssin tekemän kaupankäynnin keskeytyspäätöksen tai määrännyt saman pykälän mukaisesti pörssin keskeyttämään kaupankäynnin rahoitusvälineellä, ja sama rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän olisi keskeytettävä kaupankäynti kyseisellä rahoitusvälineellä. Säännös olisi uusi. Säännöksen tavoitteena on turvata sijoittajien tasapuolinen kohtelu.

8 §. *Kaupankäynnin kieltäminen*. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineellä. Säännös vastaisi olennaisilta osin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 1 a ja 1 b §:ää kuitenkin niin, että pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan päätös voisi perustua myös säännöksessä lueteltujen seikkojen lisäksi muuhun erityisen painavaan syyhyn.

Pykälän *2 momentti*, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta kieltää kaupankäynti säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevalla rahoitusvälineellä ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen johdosta, olisi uusi. Säännös perustuu direktiivin 41 artiklan 2 kohtaan.

9 §. *Kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävät.* Pykälässä säädettäisiin monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävästä. Säännös vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 8 §:ää ja 10 luvun 1 c §:ää.

10 §. *Toiminnan keskeyttäminen*. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin lain 2 luvun 14 §:ää vastaavasti valtiovarainministeriölle valtuus määrätä keskeyttämään monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän toiminta määräajaksi, jos monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden vaihdanta on häiriintynyt, ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen olisi omiaan vakavasti vahingoittamaan rahoitusmarkkinoiden luotettavuutta tai vakautta taikka sijoittajien asemaa. Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin kuulemismenettelystä. Pykälä olisi uusi.

11 §. *Markkinointi*. Pykälässä säädettäisiin monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän markkinoinnista. Pykälästä poistettaisiin lain 2 luvun 39 §:ää vastaavasti viittaus kuluttajansuojalakiin. Pykälän *1 momentti* vastaisi muutoin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 10 §:ää ja 10 luvun 1 c §:ää.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin markkinoinnin oikaisuvelvollisuudesta. Säännös olisi uusi ja se vastaisi 2 luvun 39 §:ää ja säädettävän uuden arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ää.

12 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus.* Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset edellytyksistä, joiden mukaisesti monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet 5 §:n 3 momentissa tarkoitetulle henkilölle, jos hakija täyttää laissa ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöissä asetetut vaatimukset.

Edellytyksenä on lisäksi, että Finanssivalvonnan tietojensaantioikeus on turvattu riittävällä tavalla.

Säännös vastaisi olennaisilta osin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 4 §:ää ja 10 luvun 1 c §:ää. Pykälään tehtäisiin vastaavat muokkaukset, joita on selostettu 2 luvun 44 §:n 2 momentin 2 kohdan yksityiskohtaisten perustelujen yhteydessä.

5 luku Kauppojen sisäinen toteuttaminen

1 §. *Ilmoitusvelvollisuus*. Pykälässä säädettäisiin sisäisenä toteuttajana toimivan sijoituspalvelun tarjoajan etukäteisestä ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle. Pykälä

vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:n 1 momenttia.

2 §. *Soveltamisala*. Pykälässä säädettäisiin luvun 3—5 §:n soveltamisalasta. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:n 2 ja 3 momenttia kuitenkin niin, että pykälän *2 momentin* ensimmäisessä virkkeessä säädettäisiin voimassaolevasta laista poiketen lain tasoisesti siitä, että osakkeella olisi pykälän 1 momentissa tarkoitetut likvidit markkinat, jos osakkeella tapahtuva kaupankäynti täyttää rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen 22 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetyt vaatimukset. Tästä seuraa, että valtiovarainministeriön asetus osakkeen likvidistä markkinasta (941/2007) voidaan kumota.

3 §. *Tarjousten julkistaminen*. Pykälässä säädettäisiin sisäisen toteuttajan velvollisuudesta julkistaa osakkeita koskevia tarjouksia. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:n 4 momenttia.

4 §. *Toimeksiannon toteuttaminen*. Pykälässä säädettäisiin asiakkaan toimeksiantojen toteuttamiseen liittyvistä sisäisen toteuttajan velvollisuuksista. Pykälän *2—6 momentti* vastaisivat voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:n 5—9 momenttia. Pykälän *1 momentissa* viitattaisiin annettavaan sijoituspalvelulakiin, jossa on määritelty ammattimainen ja ei- ammattimainen asiakas. Selvyyden vuoksi säännöksessä myös tuotaisiin esiin, että sisäistä toteuttajaa koskee asiakkaan toimeksiantojen toteuttamisessa myös sijoituspalvelulaissa säädetyt velvollisuudet, kuten toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskeva sijoituspalvelulain 10 luvun 6 §.

5 §. *Asiakassuhteet*. Pykälässä säädettäisiin kauppojen sisäisen toteuttajan asiakassuhteista. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 10 §:n 10 ja 11 momenttia.

6 §. *Kaupankäynnin keskeyttäminen ja kieltäminen*. Pykälässä säädettäisiin kaupankäynnin keskeyttämisestä ja kieltämisestä. Säännös olisi uusi. Pykälän 1 ja *2 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä kauppojen sisäisen toteuttajan keskeyttämään sisäisen toteuttamisen osakkeella ja kieltää tätä järjestämästä sisäistä toteuttamista osakkeella.

Pykälän *3 momentin* mukaan jos Finanssivalvonta on vahvistanut 2 luvun 31 §:n mukaisesti pörssin tekemän kaupankäynnin keskeytyspäätöksen tai määrännyt saman pykälän mukaisesti pörssin keskeyttämään kaupankäynnin osakkeella ja sama osake on sisäisen toteuttamisen kohteena, sisäisen toteuttajan on keskeytettävä sisäinen toteuttaminen kyseisellä osakkeella. Säännöksen tavoitteena on turvata sijoittajien tasapuolinen kohtelu.

III OSA RAHOITUSVÄLINEIDEN KAUPANKÄYNNIN LÄPINÄKYVYYS

6 luku Pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuus julkistaa tietoja

1 §. *Säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevat osakkeet*. Pykälässä säädettäisiin pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita koskevia tarjouksia ja tarjouskehotuksia sekä niillä tehtyjä kauppoja koskevasta julkistamisvelvollisuuksista. Pykälä vastaisi voimassaolevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 20 §:n 2—6 momenttia ja 3 a luvun 6 §:n 2—6 momenttia kuitenkin niin, että pykälän *4 momentissa* mainitun luvan myöntäisi valtiovarainministeriön sijaan Finanssivalvonta.

2 §. *Muut rahoitusvälineet*. Pykälässä säädettäisiin pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän muihin kuin 1 §:ssä tarkoitettuihin osakkeisiin liittyvistä julkistamisvelvollisuuksista. Säännös vastaisi voimassaolevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 20 §:n 1 momenttia ja 3 a luvun 6 §:n 1 momenttia.

7 luku Sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuus julkistaa tietoja

1 §. *Rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuudesta julkistaa rajahintatoimeksianto ja siitä säädetyistä poikkeuksista. Pykälä vastaisi voimassaole-

van arvopaperimarkkinalain 4 luvun 8 ja 9 §:ää.

2 §. *Sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuus julkistaa tietoja osakekaupoista*. Pykälässä säädettäisiin sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuudesta julkistaa tietoja säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevilla osakkeilla toteuttamistaan kaupoista, joita se toteuttaa säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ulkopuolella. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 11 §:ää.

3 §. *Kauppojen sisäinen toteuttaminen*. Pykälä sisältäisi informatiivisen viittaussäännöksen, jonka mukaan kauppojen sisäiseen toteuttamiseen liittyvästä tarjousten julkistamisvelvollisuudesta säädetään lain 5 luvussa.

IV OSA ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

8 luku Valvonta ja salassapitovelvollisuus

1 §. *Valvonta*. Pykälässä säädettäisiin lain valvonnasta. Säännöksen mukaan lain, sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä lain nojalla vahvistettujen pörssin sääntöjen noudattamista valvonta olisi Finanssivalvonnan tehtävä.

2 §. *Hyödykejohdannaismarkkinoiden valvonta.* Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimia tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä Energiamarkkinaviraston kanssa, jonka tehtävänä on muun muassa edistää sähkömarkkinoiden ja maakaasumarkkinoiden toimintaa sekä valvoa päästökauppalain (683/2004) säännösten noudattamista. Sähkömarkkinoita säännellään sähkömarkkinalaissa (386/1995) ja maakaasumarkkinoita maakaasumarkkinalaissa (508/2000). Säännöksen yhteistyövelvollisuus liittyisi erityisesti tilanteeseen, jossa pörssi ottaisi kaupankäynnin kohteeksi johdannaissopimuksen, jonka kohde-etuutena olisi sähkö, maakaasu tai päästöoikeus.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin erikseen, että Finanssivalvonnan olisi ennen ryhtymistä sähköön tai maakaasuun perustuvien johdannaissopimusten kaupankäyntiä koskeviin valvontatoimenpiteisiin kuultava Energiamarkkinavirastoa, jos toimenpiteellä olisi ilmeisesti olennaista vaikutusta sähkö- tai maakaasumarkkinoiden toimintaan, sähkön tai maakaasun toimitusvarmuuteen taikka sähkömarkkinalain tai maakaasumarkkinalain nojalla järjestelmävastuuseen määrätyn yhteisön toimintaan, jollei asian kiireellisyydestä muuta johtuisi. Säännös vastaisi optiokauppalain 4 luvun 1 §:n 2 momenttia.

3 §. *Salassapitovelvollisuus*. Pykälässä säädettäisiin salassapitovelvollisuudesta. Pykälä vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 3 §:ää ja optiokauppalain 5 luvun 2 §:ää.

9 luku Muutoksenhaku

1 §. *Muutoksenhaku valtiovarainministeriön päätökseen*. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta valtiovarainministeriön lain nojalla antamaan päätökseen. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 luvun 3 §:n 5 momenttia ja 10 luvun 3 §:n 1 momenttia sekä optiokauppalain 5 luvun 8 §:n 1 momenttia.

2 §. *Muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätökseen*. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaan päätökseen. Pykälän mukaan kaikista Finanssivalvonnan lain nojalla antamista päätöksistä voisi valittaa siten kuin hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä säädetään. Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 10 luvun 3 a §:n mukaan eräistä laissa tarkoitetuista päätöksistä, kuten Finanssivalvonnan arvopaperipörssille antamasta määräyksestä keskeyttää kaupankäynti, on voitu valittaa markkinaoikeuteen. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että hallinto-oikeuden olisi käsiteltävä kiireellisenä säännöksessä mainitut markkinapaikan ylläpitämiseen liittyviä kysymyksiä koskevat valitukset. Muutoin pykälä vastaisi voimassa olevaa arvopaperimarkkinalain 10 luvun 3 §:n 2 ja 4 momenttia sekä optiokauppalain 5 luvun 8 §:n 2 momenttia.

10 luku Hallinnolliset seuraamukset

1 §. *Rikemaksu*. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi ne arvopaperimarkkinalain vastaiset teot ja laiminlyönnit, joista Finanssivalvonnan on lähtökohtaisesti määrättävä Finanssivalvonnasta annetussa laissa

tarkemmin määritelty rikemaksu, jollei kyseisestä laista muuta johdu. Pykälä olisi uusi.

Momentin *1 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan olisi määrättävä rikemaksu pörssin sisäpiiriläiselle tai pörssille, jos tämä ei noudata 2 luvun 41—43 §:n säännöksiä sisäpiiriilmoituksesta ja sisäpiirirekisteristä.

Momentin *2 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan olisi määrättävä rikemaksu sijoituspalvelun tarjoajalle, jos tämä ei noudata lain 5 luvun 3 §:n säännöksiä tarjousten julkistamisvelvollisuudesta kauppojen sisäisessä toteuttamisessa.

Momentin *3 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan olisi määrättävä rikemaksu pörssille tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tämä ei noudata lain 6 luvun 1 §:n säännöksiä osakkeiden osto- ja myyntitarjousten, tarjouskehotusten sekä osakkeilla tehtyjen kauppojen julkistamisvelvollisuudesta.

Momentin *4 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan olisi määrättävä rikemaksu pörssille tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tämä ei noudata lain 6 luvun 2 §:n säännöksiä muiden kuin 6 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden osto- ja myyntitarjousten, tarjouskehotusten sekä näillä rahoitusvälineillä tehtyjen kauppojen julkistamisvelvollisuudesta.

Momentin *5 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan olisi määrättävä rikemaksu sijoituspalvelun tarjoajalle, jos tämä ei noudata lain 7 luvun 1 §:n säännöksiä rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuudesta.

Momentin *6 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan olisi määrättävä rikemaksu sijoituspalvelun tarjoajalle, jos tämä ei noudata lain 7 luvun 2 §:n 1 momentin ja siihen liittyviä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen säännöksiä sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuudesta julkistaa tietoja osakekaupoista.

Sääntelyn tarkoituksena olisi parantaa Finanssivalvonnan mahdollisuuksia valvoa kauppojen sisäistä toteuttamista sekä sijoituspalvelun tarjoajien harjoittamaa kaupankäyntiä.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan, että rikemaksu voitaisiin määrätä myös 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevien tarkempien säännösten, määräysten ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten vastaisesta menettelystä. Säännöksiä koskevilla tarkemmilla säännöksillä tarkoitetaan ministeriön asetuksia ja määräyksillä Finanssivalvonnan antamia sitovia määräyksiä. Kysymys on selventävästä sääntelystä, koska lain säännöksen rikkomisena on jo lähtökohtaisesti pidettävä myös sitä, että asianomainen rikkoo säännöksen perusteella annettua tarkempaa määräystä taikka kansallisesti suoraan sovellettavaa komission asetusta tai päätöstä. EU-sääntelyä on myös eräiltä osin pantu täytäntöön Finanssivalvonnan antamilla määräyksillä. Pykälän 2 momentissa tarkoitetun normin rikkomisen merkittävyys otetaan huomioon arvioitaessa, kuinka ankara seuraamus tulisi kussakin tapauksessa määrätä.

2 §. *Seuraamusmaksu*. Lain hallinnollisia seuraamuksia koskevilla säännöksillä on tarkoitus vahvistaa pörssin toimintaa ja arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnettua yleistä luottamusta. Seuraamusmaksulla arvioidaan olevan merkittävä yleisestävä vaikutus. Tällä ja rikemaksulla täydennettäisiin julkisen valvonnan nykyisin käytössä olevaa keinovalikoimaa. Lisäksi Finanssivalvonnalla on käytettävissään muita toimivaltuuksia, kuten Finanssivalvonnasta annetun lain 33 §:ssä tarkoitettu toimeenpanokielto ja 39 §:ssä tarkoitettu julkinen varoitus. Pykälä olisi uusi.

Pykälässä luetellaan ne tämän lain säännökset, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään Finanssivalvonnasta annetun 40 §:n mukainen seuraamusmaksu. Pörssin 2 luvun 17 §:ssä säädetty toiminnan järjestäminen on keskeisin pörssin toimintaa koskevista lain säännöksistä ja tämän velvollisuuden laiminlyönti tai rikkominen edellyttää ankarinta mahdollista hallinnollista seuraamusta.

Pörssitoiminnan luotettavuuden kannalta pörssille 2 luvun 18 §:ssä säädetty valvontatehtävä on olennainen, joten säännöksen laiminlyönti tai rikkominen ehdotetaan sanktioitavaksi seuraamusmaksulla.

Momentin *3 kohdan* mukaan Finanssivalvonnan olisi määrättävä pörssille seuraamusmaksu, jos tämä ei noudata 2 luvun 21 §:n säännöksiä henkilökohtaisista liiketoimista. Säännöksellä pyrittäisiin turvaamaan aikaisempaa paremmin arvopaperimarkkinoiden luotettava toiminta.

Kauppojen selvitystä koskevat säännökset ovat keskeisessä asemassa turvattaessa säännellyllä markkinalla tapahtuvan kaupankäynnin luotettavuus. Tämän vuoksi pörssin laiminlyödessä tai rikkoessa 2 luvun 33 §:n säännöksiä tulee siitä seurata ankarin mahdollinen hallinnollinen seuraamus.

Muita säännöksiä, joiden rikkomisesta taikka laiminlyönnistä ehdotetaan seuraavan seuraamusmaksu ovat 4 luvun 2 §:n säännökset monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöistä, 4 luvun 6 §:n säännökset kauppojen selvityksestä monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja 4 luvun 9 §:n säännökset monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävistä. Sanktioinnin olisi tarkoitus turvata aiempaa paremmin arvopaperimarkkinoilla tapahtuvan kaupankäynnin luotettavuus ja tasapuolisuus.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan rikemaksua koskevan säännöksen tavoin, että seuraamusmaksu voitaisiin määrätä myös 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä koskevien tarkempien säännösten, määräysten ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten vastaisesta menettelystä. Säännöksiä koskevilla tarkemmilla säännöksillä tarkoitetaan ministeriön asetuksia ja määräyksillä Finanssivalvonnan antamia sitovia määräyksiä. Kysymys on selventävästä sääntelystä, koska lain säännöksen rikkomisena on jo lähtökohtaisesti pidettävä myös sitä, että asianomainen rikkoo säännöksen perusteella annettua tarkempaa määräystä taikka kansallisesti suoraan sovellettavaa komission asetusta tai päätöstä. EU-sääntelyä on myös laajasti pantu täytäntöön Finanssivalvonnan antamilla määräyksillä. Pykälän 2 momentissa tarkoitetun normin rikkomisen merkittävyys otetaan huomioon arvioitaessa, millainen seuraamus tulisi kussakin tapauksessa määrätä, tai täyttyvätkö ne edellytykset, joiden perusteella markkinaoikeus voi jättää seuraamusmaksun kokonaan määräämättä.

3 §. *Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano*. Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja niitä koskevien asioiden käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa. Pykälä olisi uusi.

11 luku Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

1 §. *Vahingonkorvaus*. Pykälä on mukautettu vastaamaan sitä, mitä arvopaperimarkkinalain 16 luvun 1 ja 4 §:ssä säädettäisiin. Lain soveltamisalaan liittyy nykyisin vain komission rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi.

2 §. *Luvaton kaupankäynnin järjestäminen rahoitusvälineillä*. Pykälässä säädettäisiin rangaistavaksi pörssitoiminnan ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäminen vastoin 2 luvun 1 §:ää ja 4 luvun 1 §:ää. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 8 luvun 2 §:ää ja optiokauppalain 5 luvun 3 §:n 1 momenttia.

3 §. *Arvopaperimarkkinoita koskevan salassapitovelvollisuuden rikkominen*. Pykälässä säädettäisiin salassapitovelvollisuuden rikkomisesta. Pykälä vastaisi voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 8 luvun 4 §:ää ja optiokauppalain 5 luvun 5 §:ää.

12 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

1 §. *Voimaantulo*. Pykälän *1 momentti* sisältäisi säännöksen ehdotetun lain voimaantuloajankohdasta. Laki tulisi voimaan päivänä kuuta 20 .

Pykälän *2 momentin* mukaan ehdotetulla lailla kumottaisiin optiokauppalaki siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin, että kumottavan lain sijaan tullutta ehdotetun lain säännöstä sovellettaisiin niissä tapauksissa, joissa muualla lainsäädännössä viitataan kumottavan lain säännökseen.

2 §. *Siirtymäsäännökset*. Ehdotettavan siirtymäsäännöksen mukaan pörssin, jolle on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty toimilupa, ei tarvitse hakea uutta toimilupaa.

Pykälän *2 momentin* mukaan pörssin olisi saatettava sääntönsä vastaamaan tämän lain vaatimuksia ja haettava muutoksille valtiovarainministeriön vahvistus kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Niin ikään monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän olisi *3 momentin* mukaan saatettava sääntönsä vastaamaan tämän lain vaati-

muksia kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

1.4 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

I OSA YLEISET SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRITELMÄT

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala*. Lailla yhdistetään yhdeksi laiksi voimassa oleva arvo-osuusjärjestelmästä annettu laki ja arvopaperimarkkinalain 4 a luku sekä optiokauppalain selvitystoimintaa koskevat säännökset.

Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettävän lain soveltamisalasta. Lakia sovelletaan ensinnäkin, kun arvo-osuusjärjestelmää ylläpidetään ja selvitystoimintaa harjoitetaan Suomessa. Arvo-osuusjärjestelmän ylläpito on säädetty arvopaperikeskuksena toimivan suomalaisen osakeyhtiön tehtäväksi. Myös selvitysyhteisön toimintaa voi harjoittaa vain suomalainen osakeyhtiö. Toiseksi, lakia sovelletaan, kun ulkomainen selvitysyhteisö harjoittaa tässä laissa tarkoitettua toimintaa.

Pykälän *2 momentti* on informatiivinen säännös siitä, että arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön sovelletaan osakeyhtiölain säännöksiä.

2 §. *Valvonta*. Säännöksen mukaan Finanssivalvonta valvoo lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

3 §. *Määritelmät*. Pykälässä ehdotetaan säädettävän laissa käytetyistä määritelmistä.

Pykälän *1 kohdan* mukaan arvo-osuudella tarkoitetaan arvo-osuusjärjestelmään liitettyä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ssä mainittua osaketta, osuutta tai muuta oikeutta, sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua muuta rahoitusvälinettä ja siihen rinnastettavaa oikeutta sekä muuta arvopaperia. Viimeksi mainitussa tapauksessa on kysymys siviilioikeudellisesti arvopaperista, joka ei kuitenkaan täytä lajiesinemäisyyden kriteeriä ja pääomamarkkinoilla vaihdantakelpoisuuden edellytyksiä. Muu arvopaperi voi olla esimerkiksi kulutushyödykkeisiin tai palveluihin kytketty arvopaperi, joka ei ole vaihdantakelpoinen pääomamarkkinoilla. Rahoitusvälineeseen rinnastettava oikeus voisi olla esimerkiksi sellainen johdannaissopimus, joka ei täytä rahoitusvälineen määritelmää.

Ehdotetun arvo-osuuden määritelmän tarkoituksena on laajentaa niiden arvopaperien joukkoa, jotka voidaan liittää arvo-osuusjärjestelmään. Arvo-osuuden joustava määrittely mahdollistaa sen, että arvo-osuusjärjestelmään voitaisiin liittää muun muassa vastaisuudessa kehitettäviä erilaisia rahoitusvälineitä ja niihin verrattavia oikeuksia.

Pykälä vastaa osin nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 2 §:n 1 momenttia.

Pykälän *2 kohdan* mukaan arvo-osuusjärjestelmällä tarkoitetaan tietojärjestelmäkokonaisuutta, joka muodostuu arvo-osuustileistä ja niihin liittyvistä luetteloista. Säännös vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 1 §:ää.

Arvo-osuusrekisteri ehdotetaan määriteltäväksi *3 kohdassa* arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 2 a §:n 2 momentin mukaisesti. Sillä tarkoitetaan arvo-osuustileistä, arvo-osuustileille kirjatuista arvo-osuuksista sekä arvo-osuustileihin ja arvo-osuuksiin kohdistuvista oikeuksista ja velvollisuuksista arvopaperikeskuksessa Suomessa pidettävää rekisteriä.

Pykälän *4 kohdan* mukaan arvopaperikeskuksella tarkoitetaan suomalaista osakeyhtiötä, jolla on toimilupa hoitaa arvopaperikeskuksen tehtäviä. Määritelmä vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 2 a §:n 1 momenttia.

Pykälän *5 kohdassa* säädetään keskusvastapuolen määritelmästä. Keskusvastapuolella tarkoitetaan yhteisöä, joka asettuu säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tehdyn rahoitusvälinettä koskevan kaupan osapuolten vastapuoleksi tulemalla ostajaksi jokaiselle myyjälle ja myyjäksi jokaiselle ostajalle, ja joka vastaa rahoitusvälinettä koskevan kaupan määrittämisestä.

Säännöksen *6 kohdassa* määritetään selvitysosapuoli. Selvitysosapuolella tarkoitetaan yhteisöä, jolle on myönnetty oikeus antaa rahoitusvälineitä koskevia kauppoja tai muita luovutuksia selvitysyhteisön tai ulkomaisen selvitysyhteisön selvitettäväksi.

Selvitystoiminnalla tarkoitetaan *7 kohdan* mukaan rahoitusvälineiden kaupoista johtuvien velvoitteiden määrittämistä ja toteuttamista. Säännös vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 1 kohtaa. Selvitystoiminnan piiriin voidaan lukea myös muiden asiaan liittyvien velvoitteiden täyttämistä kuten arvo-osuustilisiirtojen toteuttamista.

Selvitysyhteisö määritellään *8 kohdassa* ja sillä tarkoitetaan suomalaista osakeyhtiötä, jolla on toimilupa ammattimaisesti ja säännöllisessä menettelyssä harjoittaa selvitystoimintaa. Säännös on yhdenmukainen voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 2 kohdan kanssa ja se kattaa myös optiokauppalain 2 luvussa tarkoitetun optiokauppojen selvitystoimintaa harjoittavan optioyhteisön.

Pykälän *9 kohdassa* ehdotetaan säädettäväksi tilinhoitajan määritelmästä, joka vastaa nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 2 b §:n 1 momentin tilinhoitajayhteisön määritelmää. Tilinhoitajalla tarkoitetaan yhteisöä, jolle arvopaperikeskus on myöntänyt oikeuden tehdä kirjauksia arvo-osuusrekisteriin.

Pykälän *10 kohdan* mukaan ulkoistamisella tarkoitetaan ulkoistajan toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa arvopaperikeskukselle tai selvitysyhteisölle toiminnon tai palvelun, jonka arvopaperikeskus tai selvitysyhteisö olisi muutoin itse suorittanut.

Pykälän *11 kohdassa* ehdotetaan säädettävän ETA-valtion määritelmästä. Säännös on uusi.

II OSA ARVOPAPERIKESKUKSEN, SELVITYSYHTEISÖN, ULKOMAISEN SELVITYSYHTEISÖN JA SELVITYSOSAPUOLEN TOIMINTA

2 luku Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta

Arvopaperikeskuksen toimilupaa, omistajia ja hallintoa koskevat säännökset ovat pääosin uusia ja ne vastaavat kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain pörssiä koskevia säännöksiä.

1 §. *Arvopaperikeskuksen toiminnan luvanvaraisuus ja arvopaperikeskuksen pääkonttori.* Pykälän *1 momentin* mukaan arvopaperikeskuksen toimintaa ei saa harjoittaa ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa. Toimiluvan edellytys vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 12 §:n 1 momenttia. Pykälän 2 momentin mukaan arvopaperikeskuksen pääkonttorin on sijaittava Suomessa.

2 §. *Toimilupahakemus*. Pykälän *1 momentin* mukaan valtiovarainministeriö myöntäisi toimiluvan arvopaperikeskuksen toiminnan harjoittamista varten suomalaiselle osakeyhtiölle. Toimilupaa on mahdollista hakea perustettavan yhteisön lukuun. Ottaen huomioon mahdollisen tarpeen yhteisömuotoneutraalille arvopaperikeskukselle, on oikeusministeriössä vireillä osuuskuntalain (1488/2001) muutoshanke, jonka yhteydessä tulisi arvioida osuuskunnan ja osakeyhtiön yhteisömuotoneutraalia kohtelua yleisemmällä tasolla. Ehdotukseen ei siten sisälly säännöksiä osuuskunnasta arvopaperikeskustoimiluvan hakijana.

Pykälän *2 momentin* mukaan toimilupahakemukseen olisi liitettävä suunnitelma hakemuksen kohteena olevasta lain 2 luvun 16 §:n mukaisesta arvopaperikeskuksen toiminnasta sekä mahdollisesta arvopaperikeskuksen toimintaan läheisesti liittyvästä muusta toiminnasta.

Arvopaperikeskuksen toiminnalle on asetettava korkeat luotettavuusvaatimukset. Tästä syystä suunnitelmassa olisi erityisesti selvitettävä, miten arvopaperikeskus pystyy käsittelemään kaikkia arvo-osuusjärjestelmään liitettyjä arvo-osuuksia ja huolehtimaan kaikista 16 §:ssä säädetyistä tehtävistä luotettavasti ja arvo-osuusjärjestelmän tarkoituksenmukaisen kehityksen turvaavalla tavalla.

Hakijan olisi lisäksi liitettävä toimilupahakemukseen hakemus 23 §:ssä tarkoitettujen arvopaperikeskuksen sääntöjen vahvistamisesta. Hakemuksessa olisi annettava tiedot hakijana olevasta yhtiöistä osoite- ja yhteystietoineen. Hakemukseen olisi lisäksi liitettävä riittävät selvitykset ja kuvaukset hakijana olevan omistuksesta, johdosta ja tilintarkastajista sekä kuvaus siitä miten yhtiön sisäinen

valvonta ja riskien hallinta on järjestetty. Myös mahdollisten eturistiriitojen ja erilaisten sidonnaisuuksien käsittely olisi kuvattava hakemuksessa. Arvopaperikeskuksella on merkittävä asema rahoitusmarkkinoiden toimintakyvyn ylläpidossa. Arvopaperikeskuksen merkittävän aseman huomioon ottaen hakijana olevan yhtiön on oltava vakavarainen ja sen maksuvalmiuden ja muiden taloudellisten toimintaedellytysten on oltava toimintaan nähden riittävällä tasolla. Arvopaperikeskuksen olisi myös varauduttava siihen, että arvo-osuusjärjestelmän toimintaa voidaan jatkaa poikkeuksellisissakin tilanteissa mahdollisimman pitkään. Lisäksi hakemukseen olisi liitettävä selvitykset lain 20 §:n mukaisen valvontatehtävän järjestämisestä.

Pykälän *3 momentin* mukaan hakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset hakijasta, jos toimilupaa haetaan perustettavan yhtiön lukuun.

Pykälän *4 momentin* mukaan hakijan olisi valtiovarainministeriön pyynnöstä toimitettava ministeriölle toimiluvan myöntämiseksi tarvittavat lisäselvitykset.

3 §. *Toimiluvan myöntämisen edellytykset*. Toimiluvan hakijan ja sen suunnitteleman toiminnan tulee täyttää arvopaperikeskuksen luotettavalle toiminnalle laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä asetetut edellytykset. Arvopaperikeskuksen merkittävien omistajien on täytettävä 4 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Lisäksi arvopaperikeskuksen omistus ei saa vaarantaa arvopaperikeskuksen varovaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista liiketoimintaa.

Pykälästä on poistettu viittaus arvopaperikeskuksen perustajiin, koska nykyisessä osakeyhtiölaissa ei enää ole perustajia koskevia säännöksiä.

4 § *Arvopaperikeskuksen merkittävien omistajien luotettavuus*. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettävän arvopaperikeskuksen osakkeenomistajan luotettavuudesta. Luotettavuuden vaatimus koskee osakkeenomistajaa, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia arvopaperikeskuksen osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta.

Luotettavuuden arvioinnissa huomioon otettavista seikoista säädetään *2 momentissa*. Säännös vastaa ehdotetun sijoituspalvelulain 3 luvun 4 §:ää ja ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 2 luvun 5 §:ää. Osakkeenomistajaa ei pidetä luotettavana, jos hänet on viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan arvopaperikeskusta taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan arvopaperikeskusta.

Arvopaperikeskusta koskevan lainsäädännön keskeisiä tavoitteita on ylläpitää asiakkaiden ja yleisön luottamusta arvopaperimarkkinoiden toimintaan. Keskeinen osa luottamusta ylläpitävää sääntelyä ovat vaatimukset arvopaperikeskuksen merkittävien omistajien (vähintään 10 prosentin osuus) luotettavuudesta. Jos arvopaperikeskuksen merkittävinä omistajina toimii henkilöitä, joiden hyvämaineisuus tai muu luotettavuus on vakavasti kärsinyt julkisuuteen tulleiden tietojen ja tapahtumien johdosta, seurauksena saattaa olla, että yleisön luottamus heikkenee paitsi arvopaperikeskusta kohtaan myös laajemmin arvopaperimarkkinoita kohtaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että arvopaperikeskuksen merkittävien omistajien luotettavuutta koskevia säännöksiä yhdenmukaistetaan vastaamaan sijoituspalvelulain toimiluvan edellytyksiä koskevia pykäliä. Sijoituspalvelulain säännösten mukaisesti tuomion ei tarvitsisi olla lainvoimainen. Myös perustusvaliokunnan kannan mukaan (PeVL 15/2008) henkilön sopimattomuutta voi osoittaa lainvoimaa vielä vailla oleva tuomio.

On kuitenkin tilanteita, joissa on ilmeisen perusteltua antaa henkilön jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä arvopaperikeskuksessa, ja odottaa muutoksenhakuelimen ratkaisua. Tätä koskeva ehdotus sisältyy pykälän *3 momenttiin*. Kokonaisarviossa olisi otettava huomioon henkilön aikaisempi toiminta, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Jos henkilön aikaisempi toiminta on ollut moitteetonta ja esimerkiksi asianomaisen osallisuus mahdolli-

seen rikokseen tulkinnanvaraista tai epäselvää, voisi henkilö jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttöä arvopaperikeskuksessa, jollei muuta vastasyytä ole. Tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys voi ilmetä esimerkiksi tapauksessa, jossa käräjäoikeuden tuomio on syntynyt äänestysratkaisun perusteella.

Säännös ei kuitenkaan mahdollista uuden henkilön merkittävää omistusta arvopaperikeskuksessa, jos hänet on tuomittu 2 momentissa tarkoitettuun rangaistukseen. Näissä tapauksissa myös lainvoimaa vailla oleva tuomio merkitsee aina, ettei henkilöä voida pitää luotettavana omistajana.

Ehdotus merkitsee edelleen sitä, että myös muut seikat kuin ehdotuksen 3 momentissa tarkoitettu rangaistus voivat osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton olemaan omistajana. Tämäkin arvio olisi tehtävä kokonaisharkinnan perusteella. Sopimattomuutta voivat osoittaa henkilön toiminta ulkomailla, jos esimerkiksi ulkomaan viranomainen on katsonut henkilön sopimattomaksi, taikka henkilön kytkökset harmaan talouden tai talousrikollisuuden tapahtumiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Myös esimerkiksi se, että henkilölle on määrätty Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu erityisen vakavasta rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, voi osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton toimimaan arvopaperikeskuksen omistajana.

5 §. *Toimilupapäätös ja arvopaperikeskustoiminnan aloittaminen*. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettävän, että toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Määräaika ei kuitenkaan ala kulua, jos hakemus on ollut puutteellinen. Päätös on kuitenkin tehtävä aina 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Hakijan oikeudesta valittaa päätöksestä, jota ei ole annettu säädetyssä määräajassa, säädetään 8 luvun 5 §:ssä.

Valtiovarainministeriön on *2 momentin* mukaan pyydettävä toimilupahakemuksesta Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin lausunto.

Valtiovarainministeriö voi asettaa lupaan arvopaperikeskuksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan tai rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Valtiovarainministeriön on *3 momentin* mukaan kuitenkin kuultava hakijaa ehdoista ennen niiden asettamista.

Arvopaperikeskuksen toiminnan aloittamisesta säädetään *4 momentissa*. Toiminta voidaan aloittaa heti toimiluvan myöntämisen ja arvopaperikeskuksen sääntöjen vahvistamisen jälkeen, jollei valtiovarainministeriö ole asettanut sitä koskevia ehtoja. Perustettavan yhtiön toimintaa ei kuitenkaan voida aloittaa ennen yhtiön rekisteröintiä.

6 §. *Toimilupa eurooppayhtiölle.* Pykälä koskee toimiluvan myöntämistä eurooppayhtiölle ja se vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 12 §:n 3 momenttia.

7 §. *Taloudelliset toimintaedellytykset.* Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettävän, että arvopaperikeskuksella on oltava toimintansa laajuuteen ja laatuun nähden riittävät taloudelliset toimintaedellytykset. Momentti vastaa ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 2 luvun 9 §:n 1 momenttia.

Arvopaperikeskuksen täysin maksetun vähimmäispääoman määräksi ehdotetaan *2 momentissa* viittä miljoonaa euroa. Vaadittavan määrän voidaan yleensä katsoa riittävän toiminnan käynnistämistä varten. Vaatimus kattaa myös arvopaperikeskuksen mahdollisen toiminnan selvitysyhteisönä. Selvitystoiminnan riskillisyys voidaan ottaa huomioon arvioitaessa 1 momentin mukaisesti sitä, millaisia taloudellisia voimavaroja arvopaperikeskuksella tulee olla käytössään toiminnan harjoittamisen aikana.

Arvopaperikeskuksen varat on *3 momentin* mukaan sijoitettava turvallisella ja yhteisön maksuvalmiuden turvaavalla tavalla.

8 §. *Osakkeiden hankinnasta ilmoittaminen.* Säännös vastaa ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 2 luvun 10 §:ää. Finanssivalvonnalle toimitettavasta osuuden hankinnan ilmoittamisesta ehdotetaan säädettävän *1 momentissa*. Ilmoitus on tehtävä etukäteen, jos jonkun tarkoituksena on hankkia suoraan tai välillisesti arvopaperikeskuksesta osuus, joka olisi vähintään kymmenen prosenttia yhteisön osakepääomasta tai vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka jos hänen omistuksensa muutoin oikeut-

taisi käyttämään edellä tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa arvopaperikeskuksen hallinnossa.

Ilmoitusvelvollisuutta sovelletaan *2 momentin* mukaan myös tilanteisiin, joissa 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi 20, 30 tai 50 prosenttia arvopaperikeskuksen osakepääomasta tai sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka alittaisi edellä mainitut rajat tai 1 momentissa tarkoitetut rajat.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan viitattavan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ään ja 9 luvun 4—7 §:ään, jota sovelletaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ääni- ja omistusosuuksien laskennassa.

Finanssivalvonnalle kerran vuodessa toimitettavasta ilmoituksesta *säädetään 4 momentissa*. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajista ja omistusten suuruudet, jos ne ovat arvopaperikeskuksen tiedossa. Arvopaperikeskuksen on toimitettava sen tietoon tulleet osuuksien muutoksia koskevat ilmoitukset välittömästi Finanssivalvonnalle. Lisäksi arvopaperikeskuksen on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajista sekä muut Finanssivalvonnan määräämät tiedot.

Pykälän *5 momentin* mukaan osakkeiden hankintaa koskevasta ilmoituksesta on lisäksi käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan, ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista arvopaperikeskuksessa, hankintaa koskevista sopimuksista ja hankinnan rahoituksesta sekä tarvittaessa omistuksen tavoitteista.

Säännöstä sovelletaan 6 momentin mukaan myös arvopaperikeskuksen omistusyhteisöön.

9 §. *Osakkeiden hankinnan kieltäminen.* Finanssivalvonta voisi *1 momentissa* säädetyllä tavalla kieltää 8 §:ssä tarkoitetun osuuden hankinnan Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:n nojalla. Finanssivalvonta voisi kieltää hankinnan, jos osuuden omistus vaarantaisi arvopaperikeskuksen terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan taikka jos olisi perusteltua aihetta epäillä ilmoitusvelvollisen mainetta, taloudellisen aseman riittävyyttä, arvopaperikeskuksen johdon luotettavuutta tai sopivuutta, muiden toimilupaedellytysten vaarantumista, arvopaperikeskuksen valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta tai hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonnan olisi tehtävä 1 momentissa tarkoitettu päätös kolmen kuukauden kuluessa 8 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta.

Ilmoitusvelvollinen ei saisi hankkia 8 §:ssä tarkoitettuja osakkeita ennen kuin Finanssivalvonta olisi antanut siihen suostumuksensa.

10 §. *Toimiluvan peruuttaminen.* Pykälä vastaa pääosin ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 2 luvun 13 §:ää. Toimilupa voidaan *1 momentin* mukaan peruuttaa osittain tai kokonaan valtiovarainministeriön päätöksellä, jos ensinnäkin arvopaperikeskuksen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai rajoituksia taikka arvopaperikeskuksen sääntöjä. Toiseksi lupa voidaan peruuttaa, jos arvopaperikeskus ei ole toiminut kuuteen kuukauteen tai arvopaperikeskuksen toimiluvan myöntämiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole olemassa. Lisäksi perusteena voi olla se, ettei arvopaperikeskuksen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä taikka arvopaperikeskuksen toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja arvopaperikeskuksen toiminnan kannalta keskeisistä seikoista.

Pykälän *2 momentissa* säädetään ennen päätöksen tekemistä pyydettävistä lausunnoista. Valtiovarainministeriön on pyydettävä lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta. Lausuntoa ei ole pyydettävä, jos asia on kiireellinen. Arvioinnissa on otettava huomioon esimerkiksi lausuntomenettelyn viemän ajan vaikutus toiminnan pysäyttämisen viivästymiseen ja edelleen rahoitusmarkkinoiden luotettavuuteen ja vakauteen. Jos toimiluvan peruuttaminen koskee lain, asetuksen tai viranomaisten näiden nojalla antamien määräysten, toimiluvan ehtojen tai rajoitusten taikka arvopaperikeskuksen sääntö-

jen rikkomista taikka toimiluvan myöntämiselle säädettyjen olennaisten edellytysten olemassa oloa, valtiovarainministeriön on asetettava arvopaperikeskukselle kohtuullinen määräaika havaittujen puutteellisuuksien korjaamiseksi. Määräaikaa ei kuitenkaan tarvitse asettaa, jos se ei ole mahdollista asian kiireellisyys taikka arvopaperimarkkinoiden vakaus tai luotettavan toiminnan turvaaminen huomioon ottaen.

Jos arvopaperikeskus on päättänyt lopettaa toimintansa, valtiovarainministeriö voi *3 momentin* mukaan hakemuksesta peruuttaa sen toimiluvan. Valtiovarainministeriöllä on velvollisuus pyytää lausunnot Finanssivalvonnalta ja Suomen Pankilta, mikäli arvopaperikeskus on päättänyt omasta hakemuksesta lopettaa arvopaperikeskustoiminnan.

Valtiovarainministeriö voi *4 momentin* perusteella antaa toiminnan lopettamista koskevia määräyksiä, jos toimilupa peruutetaan 1 tai 3 momentin nojalla.

11 §. *Toiminnan rajoittaminen tai keskeyttäminen.* Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi arvopaperikeskuksen toiminnan määräaikaisesta rajoittamisesta sekä toiminnan keskeyttämisestä määräajaksi tai toistaiseksi. Valtiovarainministeriöllä olisi oikeus tehdä tällaisen päätös, jos arvopaperikeskuksen toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos arvopaperikeskuksen toiminta on muutoin häiriintynyt. Lisäksi toiminnan rajoittamista tai keskeyttämistä koskevan päätöksen tekeminen edellyttäisi, että toiminnan jatkaminen ilmeisesti vaarantaisi vakavasti sijoittajien tai selvitysosapuolten asemaa taikka rahoitusmarkkinoiden vakautta tai luotettavuutta.

Valtiovarainministeriön oikeudesta antaa määräyksiä toiminnan järjestämisestä 1 momentissa tarkoitetun määräaikaisen tai toistaiseksi voimassa olevan keskeytyksen aikana säädettäisiin *2 momentissa*.

Valtiovarainministeriön olisi *3 momentin* mukaan kuultava arvopaperikeskusta ja pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä. Menettelyn tarpeellisuutta on arvioitava suhteessa asian kiireellisyyteen.

12 §. *Arvopaperikeskuksen johtaminen*. Pykälä vastaa ehdotetun sijoituspalvelulain 7 luvun 16 §:ää sekä ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 2 luvun 15 §:ää. Pykälän *1 momentin* mukaan arvopaperikeskusta tulee johtaa ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu, ja joilla on sellainen yleinen arvopaperimarkkinoiden toiminnan tuntemus kuin arvopaperikeskuksen toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä henkilön tehtävään katsoen on tarpeen. Muun ylimmän johdon käsite määräytyy osin yleisen käytännön mukaan ja osin sen mukaan, miten arvopaperikeskuksen toiminta järjestetään. Yleensä muuhun ylimpään johtoon luetaan kuuluviksi johtoryhmän jäsenet. Ylimpään johtoon voidaan lukea myös johtoryhmään kuulumaton henkilö, jos hän esimerkiksi vastaa arvopaperikeskuksessa sen keskeisestä toiminnosta.

Pykälän *2* ja *3 momentti* arvopaperikeskuksen hallituksen jäsenen tai varajäsenen, toimitusjohtajan tai toimitusjohtajan sijaisen taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvan luotettavuuden arvioinnista vastaavat 4 §:ssä säädettyjä edellytyksiä.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden osalta tapahtuu muutoksia, arvopaperikeskuksen on *4 momentin* mukaan ilmoitettava muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

Pykälän *5 momentissa* säädetään säännöksen soveltumisesta myös arvopaperikeskuksen omistusyhteisöön.

13 §. *Arvopaperikeskuksen kotipaikan siirto Euroopan talousalueella.* Pykälä vastaa teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 14 a §:ää.

14 §. *Arvopaperikeskuksen osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella*. Säännös vastaa teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 14 b §:ää.

15 §. *Arvopaperikeskuksen toiminnan järjestäminen*. Pykälä vastaa ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 2 luvun 17 §:ää ja osin ehdotetun sijoituspal-

velulain 7 luvun 8 ja 10 §:ää. Arvopaperikeskuksen toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla ja sen on varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Pykälän *2 momentin* mukaan arvopaperikeskuksella olisi oltava sen toimintaan liittyvien eturistiriitatilanteiden hallintaa ja ehkäisyä koskevat toimintaperiaatteet, jotka ottavat erityisesti huomioon arvopaperikeskuksen valvontatehtävän luotettavaan hoitamiseen liittyvät eturistiriitatilanteet.

Pykälän *3 momentin* mukaan 1 momenttia sovellettaisiin myös arvopaperikeskuksen omistusyhteisöön. Finanssivalvonta voisi myöntää poikkeuksia 1 momentissa säädetyistä velvollisuuksista. Tämä edellyttäisi, että omistusyhteisö toimii toisessa ETA-valtiossa ja on siellä tätä lakia vastaavan valvonnan piirissä. Tällöin Finanssivalvonta esimerkiksi arvioisi tapauskohtaisesti, millainen raportointi sille on riittävää.

16 §. *Arvopaperikeskuksen tehtävät.* Pykälän *1 momentissa* luetellaan arvopaperikeskuksen tehtävät. Näitä ovat arvo-osuusjärjestelmän toiminnan edellyttämien keskustietojärjestelmien ylläpito, arvo-osuusjärjestelmän ja siihen liittyvien palvelujen tarjoaminen, ajantasaisten luettelojen, oikeudenhaltijaluettelojen ja arvo-osuuslajiluettelojen pito sekä niihin sisältyvien tietojen hyväksikäyttöön ja käsittelyyn olennaisesti liittyvien palveluiden tarjonta. Lisäksi arvopaperikeskus valvoo arvo-osuustileille kirjattujen arvo-osuuksien määrää suhteessa arvo-osuusjärjestelmässä liikkeessä olevaan määrään, toimii selvitysyhteisönä, huolehtii arvo-osuuksiin liittyvien tuotonmaksujen ja niihin rinnastettavien tapahtumien edellyttämistä järjestelyistä sekä huolehtii muista arvo-osuusjärjestelmän luotettavan toiminnan ja kehittämisen edellyttämistä toimenpiteistä ja niihin liittyvien ohjeiden antamisesta. Säännös vastaa osin arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 13 §:ää.

Pykälän *2 momentin* mukaan arvopaperikeskus voisi myös kerätä arvo-osuusjärjestelmästä tietoja arvopaperimarkkinalain 13 luvussa tarkoitettuun julkiseen sisäpiirirekisteriin sekä toimia ehdotetussa arvopaperitileistä annettavassa laissa tarkoitettuna säilyttäjänä.

Pykälän *3 momentissa* säädetään muista tehtävistä, joita arvopaperikeskus saa harjoittaa. Tällaisina muina tehtävinä voi kyseeseen tulla esimerkiksi arvo-osuusjärjestelmässä säilytettävien arvopapereiden liikkeeseenlaskijoiden yhtiö- tai velkojainkokousten käytännön järjestäminen. Tehtävien tulee liittyä läheisesti 1 momentissa lueteltuihin tehtäviin tai selvitysyhteisön tehtäviin. Toimintaa ei kuitenkaan saa harjoittaa, jos se vaarantaa 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamista tai arvo-osuusjärjestelmän toiminnan.

17 §. *Kansainvälinen yhteistoiminta*. Säännös vastaa pääosin arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 16 §:ää. Arvopaperikeskuksen kansainvälisen yhteistyön osapuolia olisivat *1 momentin* mukaan ulkomaiset pörssit, monenkeskiset kaupankäynnin järjestäjät, arvopaperien määritys-, selvitys- ja talletuslaitokset, arvopaperikeskukset, arvo-osuusjärjestelmään verrattavien järjestelmien ylläpitäjät ja säilytysyhteisöt.

Arvopaperikeskus pitää *2 momentin* mukaan kansainvälisen yhteistoiminnan edellyttämät tilit ja luettelot arvo-osuusrekisterissä. Arvopaperikeskuksen säännöissä on määrättävä yhteistoiminnasta.

18 §. *Arvopaperikeskuksen sidonnaisuus*. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset arvopaperikeskuksen sidonnaisuudesta. Ehdotetut säännökset vastaavat, mitä ehdotetun sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:ssä ja ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 2 luvun 12 §:ssä säädettäisiin.

19 §. *Varautuminen*. Pykälässä säädettäisiin arvopaperikeskuksen velvollisuudesta varautua poikkeusoloihin. Pykälä pääosin vastaa nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 13 a §:ää. Finanssivalvonnan oikeus antaa ohjeita 1 momentin soveltamisesta poistettaisiin, koska valvontaviranomainen voi toimivaltansa perusteella antaa ohjeita ilman laissa olevaa valtuutusta. Muutos vastaa muun muassa luottolaitoksia koskevaa sääntelyä.

20 §. *Arvopaperikeskuksen valvontatehtävä.* Pykälä vastaa eräitä teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 15 §:n 4 momenttia.

21 §. *Arvopaperikeskuksen toimintojen ulkoistaminen*. Toimintojen ulkoistamista koskeva säännös on uusi ja sen perusrakenne vastaa ehdotetun sijoituspalvelulain 7 luvun 4 §:ää ja ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 2 luvun 19 §:ää. Pykälän *1 momentin* mukaan arvopaperikeskus voi valtiovarainministeriön luvalla ulkoistaa 16 §:n 1 momentissa tarkoitetun merkittävän toiminnan harjoittamisen. Ulkoistamisesta ei saa olla haittaa arvopaperikeskuksen riskien hallinnalle, sisäiselle valvonnalle, viranomaisvalvonnalle eikä arvopaperikeskuksen liiketoiminnan tai toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamiselle.

Toiminnon merkittävyyden arvioinnista ehdotetaan säädettäväksi *2 momentissa*. Toiminto on merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti arvopaperikeskuksen toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai arvopaperikeskuksen toimiluvan ehtojen noudattamista taikka arvopaperikeskuksen taloudellista asemaa tai sen toiminnan jatkuvuutta.

Arvopaperikeskuksen on *3 momentin* mukaan laadittava kirjallinen sopimus sen toiminnan kannalta merkittävän toiminnon ulkoistamisesta. Sopimuksesta tulee käydä ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Ulkoistetun toiminnan harjoittajan tietojen toimittamisesta säädetään *4 momentissa*. Arvopaperikeskuksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti arvopaperikeskuksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot. Tiedot tulee voida luovuttaa edelleen valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin muiden kuin 16 §:n 1 momentissa tarkoitettujen merkittävien toimintojen ulkoistamisesta. Nämä toiminnot liittyvät arvopaperikeskuksen 16 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseen. Ulkoistamisesta olisi ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle. Sen sijaan valtiovarainministeriön lupaa ei tässä tapauksessa tarvita.

22 §. *Arvopaperikeskuksen säännöt.* Pykälä vastaa pääosin arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 15 §:n 1 momenttia. Pykälän *7 kohdan* mukaan säännöissä olisi myös määrättävä, miten toimivalta sääntöjä täydentävien päätösten antamisesta on jaettu hallituksen ja toimitusjohtajan kesken. Lisäksi 8 kohdan mukaan säännöissä olisi määrättävä siitä, miten sääntöjä muutetaan ja miten muutoksesta ilmoitetaan.

Lakiehdotukseen ei enää sisältyisi tilinhoitajan asiamiestä koskevia säännöksiä. Tämä ei kuitenkaan estä tilinhoitajia edelleenkin käyttämästä asiamiestä. Myöskään ei ole estettä sille, että arvopaperikeskuksen sääntöihin otettaisiin määräyksiä tilinhoitajan asiamiehestä..

23 §. *Arvopaperikeskuksen sääntöjen vahvistaminen.* Säännöksiin ehdotetaan tehtäviksi teknisluonteisia muutoksia. Ehdotetut muutokset pääosin vastaavat arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 15 §:n 2 ja 3 momenttia. Muutoksenhausta valtiovarainministeriön päätökseen säädettäisiin 8 luvun 5 §:ssä.

24 §. *Arvopaperikeskuksen palveluista perittävät maksut*. Säännös vastaa osin arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 10 a §:ää. Arvopaperikeskuksen palveluista perittävien maksujen on oltava kohtuullisia ja tasapuolisia. Kohtuullisuutta ja tasapuolisuutta arvioitaisiin asiakasryhmittäin eikä kunkin yksittäisen asiakkaan tilanteesta lähtien. Säännöksessä ei lueteltaisi erikseen niitä tahoja, joille tuotettuja palveluita koskevien maksujen tulee olla kohtuullisia ja tasapuolisia. Kohtuullisuutta arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota esimerkiksi palvelun tuottamisen kohtuulliseen sijoitetun pääoman tuottoon, perusteltuihin tuotto-odotuksiin, toiminnan riskeihin ja tehokkuuteen ja tehtyihin investointeihin. Hinnoittelu on tasapuolista, jos se turvaa samassa asemassa olevien palveluiden ostajien yhdenvertaisen kohtelun. Säännös koskee vain niitä palveluita, jossa arvopaperikeskus on ainoa palveluntarjoaja tai sillä on määräävä markkina-asema.

Maksujen kohtuullisuuden arviointi kuuluu luontevammin osaksi arvopaperikeskuksen toiminnan jatkuvaa valvontaa ja siten Finanssivalvonnan tehtäviin. Arvopaperikeskuksen tulee pyydettäessä osoittaa Finanssivalvonnalle, että sen perimät maksut ovat kohtuullisia ja tasapuolisia. Kilpailuvirasto tutkii kil-

pailuvirastosta annetun lain (711/1988) 2 §:n mukaisesti kilpailuolosuhteita ja ryhtyy toimenpiteisiin kilpailunrajoitusten vahingollisten vaikutusten poistamiseksi. Finanssivalvonnan tulee kuitenkin tehdä Kilpailuviraston kanssa yhteistyötä kilpailuasioissa Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 6 kohdan nojalla, sillä rahoitusmarkkinoiden kilpailuolosuhteiden valvonta kuuluu yleisesti Kilpailuvirastolle.

Säännösten tarpeellisuutta tulee arvioida uudelleen, kun ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi arvopaperien selvitystoiminnan kehittämisestä Euroopan unionissa ja arvopaperikeskuksista sekä direktiivin 98/26/EU muuttamisesta on hyväksytty.

25 §. *Henkilökohtaiset liiketoimet.* Pykälä vastaa ehdotetun sijoituspalvelulain 7 luvun 11 §:ää ja ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 2 luvun 21 §:ää. Pykälän *1 momentin* mukaan arvopaperikeskuksen on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan henkilön ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita. Lisäksi arvopaperikeskuksen on pyrittävä estämään henkilökohtaiset liiketoimet, jos kyseisellä henkilöllä on sisäpiirintietoa taikka liikkeeseenlaskijoita tai selvitysosapuolia tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Arvopaperikeskuksen on pyrittävä turvaamaan tällaisen tiedon luottamuksellisuus.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että arvopaperikeskuksen olisi ensinnäkin säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Finanssivalvonta voisi osana valvontatehtäväänsä pyytää ja tarkastaa mainitut tiedot.

Lisäksi momentissa vaadittaisiin, että arvopaperikeskus toimittaa vuosittain Finanssivalvonnalle selvityksen henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja ohjeiden noudattamisen valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin arvopaperikeskus on ryhtynyt, jos asianomainen henkilö ei ole noudattanut säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi ehdotetun sijoituspalvelulain 7 luvun 11 §:n soveltamisesta arvopaperikeskukseen vaikuttavassa asemassa oleviin henkilöihin ja heidän henkilökohtaisista liiketoimistaan.

26 §. *Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi arvopaperikeskuksen sisäpiiriläisen velvollisuudesta tehdä osakkeiden ja rahoitusvälineiden omistusta koskeva sisäpiiri-ilmoitus arvopaperikeskukselle. Pykälä vastaa osaltaan nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 §:n säännöksiä.

Pykälän *1 momentin* mukaan ilmoitusvelvollisuus koskisi säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen osakkeiden perusteella.

Pykälän *2 momentissa* määriteltäisiin arvopaperikeskuksen sisäpiiriläiset. Näitä olisivat ensinnäkin arvopaperikeskuksen hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies sekä tilintarkastajat, varatilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta. Toiseksi arvopaperikeskuksen sisäpiiriläisiä olisivat arvopaperikeskuksen palveluksessa olevat muut henkilöt, jotka asemansa tai tehtäviensä johdosta saavat säännöllisesti haltuunsa 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa

27 §. *Sisäpiiri-ilmoitus*. Pykälä sisältäisi säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 a §:n säännöksiä vastaavasti.

Pykälän *1 momentin* mukaan sisäpiiri-ilmoitus olisi tehtävä neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun asianomainen on nimitetty tehtäväänsä. Annettujen tietojen muutoksista olisi ilmoitettava pykälän *3 momentin* mukaan seitsemän päivän kuluessa muutoksesta. Ilmoitus olisi tehtävä siitä riippumatta, omistaako henkilö momentissa tarkoitettuja osakkeita ja rahoitusvälineitä vai ei.

Pykälän *2* ja *5 momentti* sisältäisivät säännökset sisäpiiri-ilmoituksessa annettavista tiedoista. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin eräistä ilmoitusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista ja 6 momentissa tietojen hankkimisesta arvo-osuusjärjestelmän kautta.

28 §. *Arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisteri.* Pykälän *1—3 momentissa* ehdotetaan sää-

dettäväksi arvopaperikeskuksen velvollisuudesta ylläpitää sisäpiiri-ilmoituksista sisäpiirirekisteriä, rekisterinpidon järjestämisestä sekä rekisteritietojen julkisuudesta. Pääsääntönä olisi näiden tietojen julkisuus. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan olisi julkisia. Pykälän *1—3 momentti* vastaa arvopaperikeskusta koskevia nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 7 §:n säännöksiä.

Pykälän *4 momentti* olisi uusi nykyiseen lainsäädäntöön verrattuna. Momentin mukaan arvopaperikeskuksen olisi toimitettava vuosittain Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty, jos annettuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu.

Finanssivalvonta antaisi 30 §:n *2 momentin* mukaan tarkemmat määräykset selvityksen sisällöstä ja toimittamisesta. Tarkoituksena on yhtäältä tehostaa sisäpiirirekisterin valvontaa ja toisaalta saada selvitystä sisäpiirirekisterin toiminnasta ja käyttötarpeesta. Sisäpiirirekisteriä koskevat säännökset on tarkoitus ottaa uudelleen arvioinnin kohteeksi lähivuosina. Tätä varten Finanssivalvonta kokoaisi saamistaan selvityksistä yhteenvedon.

29 §. *Tilintarkastus ja velvollisuus toimittaa jäljennöksiä eräistä asiakirjoista*. Pykälässä säädetään arvopaperikeskuksen tilintarkastajista ja Finanssivalvonnalle toimitettavista asiakirjajäljennöksistä. Säännös vastaa ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 2 luvun 22 §:ää. Pykälän *1 momentin* mukaan arvopaperikeskuksen tilintarkastajista vähintään yhden on oltava tilintarkastuslain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö.

Finanssivalvonnalle toimitettavista asiakirjojen jäljennöksistä ehdotetaan säädettävä 2 momentissa. Arvopaperikeskuksen on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös tilinpäätösasiakirjoistaan, tilintarkastuskertomuksestaan ja yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Pykälän *3 momentin* mukaan 2 momentissa säädettyä velvollisuutta sovellettaisiin myös arvopaperikeskuksen omistusyhteisöön. Finanssivalvonta voisi kuitenkin antaa poikkeuksia velvollisuudesta toimittaa sille 2 momentissa tarkoitettuja asiakirjoja, jos omistusyhteisö toimii toisessa ETA-valtiossa ja on siellä vastaavan valvonnan piirissä.

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuudet

30 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuudet.* Pykälän *1 momentin* säännöksen määräyksenantovalta koskee arvopaperikeskuksen toiminnan luotettavaa järjestämistä sekä eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavia toimintaperiaatteita. Määräysten tulee vastata soveltuvin osin ehdotetun sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohtien nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 25 §:n 1 momentissa tarkoitetuista henkilökohtaisista liiketoimista ja 2 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle, 27 §:ssä tarkoitetun sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta, 28 §:ssä tarkoitetun arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta sekä 28 §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle. Määräysten on soveltuvin osin vastattava sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 5 kohdan ja 2 momentin nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

3 luku Selvitysyhteisön toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta

1 §. *Selvitysyhteisön toimilupa ja arvopaperikeskusta koskevien säännösten soveltaminen selvitysyhteisöön*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi selvitysyhteisön toimiluvasta sekä niistä arvopaperikeskusta koskevista säännöksistä, joita sovelletaan myös selvitysyhteisöön.

Selvitysyhteisön toiminnan harjoittaminen edellyttäisi nykyisen arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 1 §:n 1 momentin tapaan valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa. Tätä koskeva vaatimus sisältyisi pykälän *1 momenttiin*.

Pykälän *2 momentin* mukaan selvitysyhteisöön sovellettaisiin, mitä 2 luvun 1—15 §:ssä säädetään arvopaperikeskuksen toimiluvasta, taloudellisista toimintaedellytyksistä, osakkeiden hankinnasta, johtamisesta, toiminnan rajoittamisesta ja keskeyttämisestä, kotipaikan siirrosta, osallistumisesta sulautumiseen ja jakautumiseen Euroopan talousalueella, toiminnan järjestämisestä sekä mitä 21, 25 ja 29 §:ssä säädetään toimintojen ulkoistamisesta, henkilökohtaisista liiketoimista ja tilintarkastuksesta. Arvopaperikeskuksen toimilupaa koskevien säännösten soveltamisen lisäksi selvitysyhteisön on liitettävä toimilupahakemukseen riittävät selvitykset selvitysyhteisön toiminnassa mahdollisesti syntyvien tappioiden jakamisesta sekä tappionvaaran kattamisesta.

Mitä 2 luvun 8 §:n 6 momentissa säädetään arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, sovelletaan vastaavasti yhteisöön, jolla on ehdotetun arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräysvalta selvitysyhteisössä (*selvitysyhteisön omistusyhteisö*).

Säännökset vastaavat osin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 1—3 d, 5 ja 6 §:ää sekä optiokauppalain 2 luvun 1—4, 14 ja 15 §:ää.

Selvitysyhteisön toiminta

2 §. Selvitysyhteisön toiminta. Pykälän *1 momentti* vastaa osin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 5 §:n 1 momenttia. Säännöksestä ehdotetaan poistettavan viittaus rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettujen arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja monenkeskisessä kaupankäynnissä tehtyjen kauppojen selvitystoiminnan harjoittamiseen, kun se soveltuu jo selvitystoiminnan ja arvo-osuuden määritelmän muutoksen kautta. Lisäksi viittaus optioyhteisön toimintaan ehdotetaan poistettavaksi, koska optiokauppalaki ehdotetaan kumottavaksi. Momenttiin ehdotetaan säädettäväksi uusi 4 kohta selvitysosapuolen oikeudesta toimia keskusvastapuolena. Komissio on antanut asetusehdotuksen OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä, joka tulee koskemaan myös tässä laissa tarkoitettua keskusvastapuolen toimintaa.

Pykälän *2 momentti*, joka koskee selvitysyhteisön oikeutta omistaa osakkeita tai osuuksia muussa kuin tässä pykälässä tarkoitettuja palveluja tuottavassa yhteisössä, vastaa nykyisen arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 5 §:n 2 momentin ensimmäistä virkettä. Omistus olisi sallittua Finanssivalvonnan antamalla poikkeusluvalla. Nykyistä lakia täsmennettäisiin siten, että poikkeusluvan antaminen edellyttäisi, ettei selvitysyhtiön omistus muussa yhteisössä vaaranna selvitysyhteisön toiminnan luotettavuutta.

Toisin kuin voimassa olevassa laissa, selvitysyhteisö saa *3 momentin* mukaan harjoittaa tässä pykälässä tarkoitetun toiminnan ja arvopaperikeskukselle sallitun toiminnan lisäksi muuta näihin läheisesti liittyvää toimintaa. Muu toiminta ei kuitenkaan saa vaarantaa selvitysyhteisön toimintaa arvopaperikeskuksena, 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamista eikä selvitystoimintaa.

3 §. *Selvitysyhteisön toiminnan turvaaminen.* Pykälä vastaa teknisiä täsmennyksiä lukuun ottamatta voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 7 §:ää. Arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 12 §:n 2 kohdan mukainen mahdollisuus antaa valtiovarainministeriön päätös tarkemmista säännöksistä selvitystoiminnan turvaamisessa noudatettavista säännöistä sekä tappionvaaran kattamisesta sen sijaan poistetaan ilmeisen tarpeettomana, kun selvitysyhteisön olisi jatkossa tämän luvun 1 §:n mukaisesti liitettävä toimilupahakemukseensa riittävät selvitykset selvitysyhteisön toiminnassa mahdollisesti syntyvien tappioiden jakamisesta sekä tappionvaaran kattamisesta.

4 §. *Selvitysyhteisön säännöt*. Pykälä vastaa pääosin nykyisen arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 4 §:n 2 ja 3 momenttia. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 19—21 kohta, jotka koskevat selvitysyhteisön toimintaan sovellettavaa lakia, selvitystoiminnan ylläpitäjälle asetettavia muita edellytyksiä, kuten selvitysyhteisölle asetetut selvitysosapuoliin kohdistuvat velvoitteet, ja sääntöjen muuttamista ja ilmoittamista selvitysosapuolille.

5 §. *Selvitysyhteisön sääntöjen vahvistaminen.* Ehdotuksen mukaan selvitysyhteisön säännöt vahvistaa valtiovarainministeriö. Py-

kälän *1 ja 2 momentti* vastaavat nykyisen arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 4 §:n 1 momenttia. Pykälän *3 momentti* vastaa puolestaan nykyisen arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 4 §:n 4 momenttia. Muutoksenhausta valtiovarainministeriön päätökseen säädettäisiin 8 luvun 5 §:ssä.

4 luku Ulkomaiset selvitysyhteisöt

Luvun säännökset vastaavat teknisluonteisia täsmennyksiä lukuun ottamatta voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 13—18 §:ää. Säännöksiin ehdotetaan lisättäväksi nykytilasta poiketen otsikot ja viittaus julkisen kaupankäynnin luotettavuuteen ehdotetaan korvattavaksi viittauksella säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuuteen.

1 §. *Toisen ETA-valtion selvitysyhteisön toiminnan luvanvaraisuus.* Pykälä vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 13 §:ää.

2 §. *Lupahakemus*. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 14 §:ää.

3 §. *Edellytykset myöntää lupa toisen ETA-valtion selvitysyhteisölle.* Säännös vastaa pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 15 §:ää. Ulkomaisen selvitysyhteisön toiminnalle sen kotivaltion yhtiölainsäädännössä asetettujen vaatimusten on vastattava olennaisilta osin tämän lain säännöksiä selvitysyhteisön toiminnasta. Jos yhtiön kotivaltiossa ei ole valtiokohtaista yhtiölainsäädäntöä, on osavaltio- tai kantonikohtaisen yhtiölainsäädännön vastattava olennaisilta osin tämän lain vaatimuksia.

4 §. *Muun kuin ETA-valtion selvitysyhteisön toiminnan luvanvaraisuus.* Pykälä vastaa soveltuvin osin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 16 §:ää. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin erityisestä syystä myöntää ulkomaiselle selvitysyhteisölle luvan harjoittaa Suomessa selvitysyhteisön toimintaa sivuliikettä perustamatta, jos 5 §:ssä asetetut edellytykset täyttyvät.

5 §. *Edellytykset myöntää lupa muun kuin ETA-valtion selvitysyhteisölle*. Pykälä vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 17 §:ää.

6 §. *Luvan peruuttaminen sekä selvitystoiminnan rajoittaminen ja kieltäminen.* Pykälä vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 18 §:ää.

5 luku Selvitysosapuoli

1 §. Selvitysosapuolen oikeuksien myöntäminen. Pykälän *1 momentti* vastaa pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 1 momenttia. Momentin 5 kohtaa sijoituspalvelun tarjoajalle asetettavasta osakepääoman, osuuspääoman tai muun vastaavan pääoman vaatimuksesta ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaa sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:ssä säädettyä sijoituspalvelun tarjoajan osakepääoman vähimmäismäärää 730 000 euroa.

Pykälän *2 ja 3 momentti* vastaavat osin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 2 momenttia. Voimassa olevan lain viittauksista markkinoiden väärinkäyttösäännösten soveltamisesta selvitysosapuoleen ehdotetaan säädettävän tämän luvun 7 §:ssä.

Pykälän *4 momentti* vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 6 momenttia. Pykälässä ehdotetaan täsmennettäväksi viittausta ehdotettuun sijoituspalvelulakiin siten, että selvitysosapuoleen sovelletaan toimilupahakemukseen liitettävää selvitystä koskevan sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:n lisäksi sen nojalla annettua valtiovarainministeriön asetusta.

Valtiovarainministeriölle *5 momentissa* ehdotettava asetuksenantovaltuus on yhdenmukainen voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 12 §:n 3 kohdan kanssa.

2 §. *Selvitysosapuolen oikeuksien peruuttaminen ja päätöksen saattaminen Finanssivalvonnan käsiteltäväksi.* Pykälä pääosin vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 3 ja 4 momenttia. Selvitysosapuolen oikeudet voitaisiin peruuttaa kokonaan tai osittain. Selvitysyhteisön olisi annettava selvitysosapuolen oikeuksien peruuttamista koskeva päätös tiedoksi paitsi Finanssivalvonnalle myös valtiovarainministeriölle.

3 §. *Velvollisuus hakea selvitysosapuoleksi.* Pykälä on yhdenmukainen voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 a §:n kanssa.

4 §. *Selvitysosapuolen aseman turvaaminen. P*ykälä vastaa pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 9 §:ää.

5 §. *Selvitysosapuolen varmistamisvelvollisuus.* Pykälä vastaa joitakin teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 10 §:ää.

6 §. *Selvitysyhteisön ja selvitysosapuolen panttioikeus*. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 11 §:ää.

7 §. *Sijoituspalvelutoiminnan menettelytapasäännösten soveltaminen selvitysosapuoleen.* Pykälään on pääosin koottu voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 2 ja 5 momentin säännökset selvitysosapuoleen sovellettavista sijoituspalvelutoimintaa koskevista menettelytapasäännöksistä.

Pykälän *1 momentin* mukaan selvitysosapuoleen sovelletaan, mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:ssä säädetään eturistiriitatilanteiden hallinnasta ja 11 §:ssä henkilökohtaisista liiketoimista, 9 luvun 1 §:ssä sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta pitää asiakasvarat erillään sekä 10 luvun 7 §:ssä toimeksiantojen käsittelystä.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että ehdotetun arvopaperimarkkinalain 14 luvun 5 §:ää markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä sijoituspalvelun tarjoajan ilmoitusvelvollisuudesta ja sanotun lain16 luvun 3 §:ää vahingonkorvausvelvollisuudesta sovelletaan myös selvitysosapuoleen.

8 §. *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus*. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudesta, joka vastaa nykyisen arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 8 §:n 5 momenttia. Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta antaisi tarkemmat määräykset ehdotuksen 7 §:n 1 momentissa tarkoitetuista eturistiriitatilanteiden hallintaan liittyvistä menettelytavoista, henkilökohtaisista liiketoimista ja toimeksiantojen toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkemmat määräykset 4 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla selvitysyhteisön avaamilla tileillä olevien asiakasvarojen erillään pitämisestä ja asiakkaan aseman turvaamisesta selvitystoiminnassa sekä 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun markkinoiden väärinkäyttöön liittyvän ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta. Määräysten tarkoituksena olisi vahvistaa luottamusta arvopaperimarkkinoita kohtaan.

III OSA ARVO-OSUUS-JÄRJESTELMÄ

6 luku Arvo-osuusjärjestelmä

1 §. *Arvo-osuus.* Pykälä vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 2 §:n 2 ja 3 momenttia.

2 §. *Arvo-osuustilit.* Pykälä vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 3 §:n 1 ja 3 momenttia.

3 §. *Luettelot*. Pykälä vastaisi pääsisällöltään nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 4 §:ää.

4 §. *Tilinhoitajan oikeuksien myöntäminen.* Pykälä vastaa pääosin voimassa olevan arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 §:ää. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että johdantokappaleessa viitataan myös ETA-valtion keskuspankkiin ja ulkomaiseen selvitysyhteisöön. Lisäksi momentin viittaussäännöksiä ja käsitteitä ehdotetaan teknisesti muutettaviksi. Momentin 2 kohdasta poistetaan viittaus vähintään yhden kirjaustoiminnan hoitajan nimeämiseen, koska säännöksessä edellytetään jo muutoin oikeudellisen asiantuntemuksen ja eettisen tason vaatimuksen täyttämistä eikä säännöksen täsmentämistä pidetä enää laintasolla perusteltuna. Muutoksella ei ole tarkoitus muuttaa vallitsevaa oikeustilaa. Momentin 4 kohdassa säädetään oman pääoman vähimmäismäärän sijaan osakepääoman, osuuspääoman tai muun vastaavan pääoman vähimmäismäärästä, joka on 730 000 euroa. Säännös vastaa ehdotetussa sijoituspalvelulaissa säädettävää sijoituspalvelun tarjoajan osakepääomavaatimusta.

Pykälän *2 momentti* vastaa voimassa olevan lain 7 §:n 2 momenttia teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta.

Pykälän uudessa *3 momentissa* säädetään arvopaperikeskuksen oikeudesta myöntää tilinhoitajan oikeudet muulle yhteisölle, kuten ulkoistetun palvelun tarjoajalle. Oikeudet voidaan myöntää, jos yhteisö toimii muiden

lukuun ja täyttää tilinhoitajalle 1 momentissa asetetut edellytykset.

Pykälän *4—6 momentti* vastaavat pääosin nykyisen lain 7 §:n 3—5 momenttia.

5 §. *Tilinhoitajan oikeuksien myöntämistä koskevan asian ratkaiseminen*. Pykälä vastaa teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 7 §:n 6 momenttia.

6 §. *Tilinhoitajan oikeuksien peruuttaminen.* Pykälä vastaa teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 9 §:n 1, 2, 5 ja 6 momenttia.

Tilinhoitajan toiminnan oikeuksia peruttaessa on otettava huomioon myös 8 luvun 1 §:ssä hallintarekisteröinnin hoitajalle asetetut vaatimukset. Jos tilinhoitaja ei hallintarekisteröinnin hoitajana toimiessaan huolehdi sopimussuhteessaan arvo-osuuksien omistajia koskevien nimitietojen ja arvo-osuuksien myynti- ja ostotietojen saamisesta, tilinhoitajan oikeudet voidaan peruuttaa.

7 §. *Tilinhoitajan toiminnan rajoittaminen*. Pykälään ehdotetaan tehtäviksi teknisiä muutoksia. Pykälä on muutoin yhdenmukainen nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 9 §:n 3, 4 ja 6 momentin kanssa.

8 §. *Arvopaperikeskuksen tilinhoitajana tarjoamat palvelut.* Pykälä pääsisällöltään vastaa nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 10 §:ää.

9 §. *Kirjausrahasto*. Pykälä on yhdenmukainen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 18 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen kanssa.

10 §. *Toissijainen vastuu tilinhoitajan korvattavista vahingoista*. Pykälä vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 17 §:ää.

11 §. *Vakuusmaksu*. Pykälä vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 18 §:ää lukuun ottamatta sen ensimmäistä virkettä. Pykälässä ehdotetaan korjattavaksi kirjausrahaston vähimmäispääoman prosenttiosuutta koskeva tekninen virhe.

12 §. *Kirjausrahaston vakuusmaksun määrääminen ja varainhallinta.* Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että kirjausrahastoon kerättävien varojen vähimmäismäärän ja tilinhoitajan vakuusmaksun suuruuden määrää kirjausrahasto. Vakuusmaksun määräämisessä käytetään laskentakaavaa eikä se ole olennaisesti muuttunut viime vuosina. Voimassa olevassa laissa päätös on säädetty arvopaperikeskuksen hallituksen tehtäväksi ja valtiovarainministeriön vahvistettavaksi. Kirjausrahasto olisi edelleen arvopaperikeskuksen hallituksen perustama, mutta toimintaa koskeva päätöksentekovalta olisi kirjausrahastolla itsellään.

Kirjausrahaston rahavarojen sijoittamisesta ja tuotosta säädetään *2 momentissa*. Kirjausrahaston rahavarat on sijoitettava turvallisella ja kirjausrahaston maksuvalmiuden turvaavalla tavalla ja niistä saatava tuotto on lisättävä kirjausrahaston pääomaan sen jälkeen, kun tuotosta on vähennetty rahaston hoidosta aiheutuvat välttämättömät hallintokulut. Kirjausrahaston pääoman tuotto jaetaan nykyään tilinhoitajille. Kirjausrahaston tarkoituksen huomioon ottaen voidaan pitää perusteltuna, että tuotto lisätään kirjausrahastoon, jolloin se lisää rahaston tarjoamaa korvaussuojaa siihen osallistuville tilinhoitajille. Hallinnointikulujen vähentämisperuste vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 22 §:n 2 momenttia. Voimassa olevaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 21 §:n 2 momenttia vastaavasti edellytetään, että kirjausrahaston rahavaroja ei sijoiteta kiinteistöihin tai sellaiseen osakkeeseen tai muuhun arvopaperiin, joka yksin tai yhdessä muiden arvopaperien kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa tai kiinteistön osaa.

Pykälän *3—5 momentti* vastaavat arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 21 §:n 3—5 momenttia teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta.

13 §. *Kirjausrahaston säännöt ja hallinto.* Pykälä vastaa pääosin nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 20 §:ää. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettävän, että säännöt vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Voimassa olevassa laissa vahvistus on säädetty valtioneuvoston tehtäviin kuuluvaksi. Momentin 9 kohtaa tilintarkastajista ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että säännöissä olisi määrättävä hyväksyttävien tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen määrästä, niiden valinnasta ja toimikaudesta. Säännöissä olisi lisäksi ehdotuksen 1 momentin 10 kohdan mukaisesti mainittava tavasta, jolla sääntöjä muutetaan ja muutoksista ilmoitetaan.

14 §. *Kirjausrahaston maksuvelvollisuus*. Pykälä vastaa teknisluontoisia muutoksia lukuun ottamatta arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 18 a §:ää.

15 §. *Korvattavat saamiset*. Pykälä vastaa pääosin arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 18 b §:ää.

16 §. *Korvausten maksaminen*. Pykälä vastaa teknisluontoisia muutoksia lukuun ottamatta arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 18 c §:ää.

17 §. *Kirjausrahaston tiedottamisvelvollisuus.* Pykälä vastaa pääosin arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 18 d §:ää.

18 §. Selvitysrahasto. Pykälä vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 19 §:ää.

19 §. *Kirjausrahaston tuotto ja varojen palauttaminen*. Pykälä vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 22 §:ää. Voimassa olevan säännöksen 2 momentista ehdotetaan säädettäväksi tämän luvun 12 §:ssä.

20 §. *Asian saattaminen Finanssivalvonnan käsiteltäväksi.* Pykälä vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 22 a §:ää teknisluontoisia muutoksia lukuun ottamatta.

7 luku Arvopaperin ja rahoitusvälineen liittäminen arvo-osuusjärjestelmään

1 §. *Osakkeet, osuudet ja sijoitusrahasto-osuudet*. Pykälä pääosin vastaa nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 25 §:ää, 26 b §:n 1 momenttia ja 26 d §:ää. Laissa ehdotetaan säilytettäväksi nykyisen lain 25 §:n 2 momentissa oleva kielto liittää arvo-osuusjärjestelmään osake tai osuus, joka yksin tai yhdessä muiden osakkeiden tai osuuksien kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa tai kiinteistön osaa. Asunto-osakeyhtiölaissa ei myöskään ole säännöksiä osakkeiden liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään, toisin kuin osakeyhtiölain 4 luvussa.

2 §. *Eräät arvopaperit ja rahoitusvälineet*. Pykälä vastaa teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 26 ja 26 a §:ää. Lisäksi pykälän soveltamisalassa on otettu huomioon 1 luvun 3 §:n 1 kohdan mukainen arvo-osuuden määritelmä.

3 §. *Ulkomaiset arvopaperit.* Pykälä vastaa nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 26 b §:n 2 ja 3 momenttia.

4 §. *Liikkeeseenlaskutili*. Säännös vastaa teknisluonteisia muutoksia lukuun ottamatta nykyisen arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 27 §:ää.

5 §. *Arvopaperin ja rahoitusvälineen poistaminen arvo-osuusjärjestelmästä*. Pykälä on uusi ja se koskee arvopaperien ja rahoitusvälineiden poistamista arvo-osuusjärjestelmästä liikkeeseenlaskijan hakemuksesta taikka arvopaperikeskuksen päätöksestä.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin liikkeeseenlaskijan oikeudesta hakea arvopaperin poistamista arvo-osuusjärjestelmästä. Momentti koskee tämän luvun 1—3 §:n mukaisesti arvo-osuusjärjestelmään liitettyjä arvopapereita. Nykysääntely ei ole yksiselitteisesti mahdollistanut arvo-osuusjärjestelmään liitettyjen arvopaperien poistamista ja tämä on aiheuttanut käytännön ongelmatilanteita, joissa liikkeeseenlaskijan arvopaperit ovat jääneet arvo-osuusjärjestelmään tarpeettomasti. Arvopaperikeskus ei kuitenkaan saisi poistaa arvopapereita eikä rahoitusvälineitä, jos niiden oikeudenhaltijoiden oikeudet vaarantuvat. Liikkeeseenlaskijan tulee osoittaa arvopaperikeskukselle arvopaperien ja rahoitusvälineiden poistamista koskevan pyynnön yhteydessä, että kysymyksessä olevien oikeudenhaltijoiden oikeudet eivät vaarannu. Jos liikkeeseenlaskija on osakeyhtiö, sen oikeuteen poistaa arvopaperi arvo-osuusjärjestelmästä sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 4 luvun 11 §:ssä säädetään. Tällöin arvopaperien oikeudenhaltijoiden oikeudet ovat turvattu ja arvopaperi voidaan poistaa arvo-osuusjärjestelmästä.

Pykälän *2 momentin* mukaan arvopaperien ja rahoitusvälineiden poistaminen arvo-osuusjärjestelmästä voi tapahtua myös arvopaperikeskuksen aloitteesta. Arvopaperikeskus saisi poistaa arvopaperit ja rahoitusvälineet, jos liikkeeseenlaskijaa vastaan on aloitettu maksukyvyttömyysmenettely tai liikkeeseenlaskija on törkeästi rikkonut arvo-osuusjärjestelmään liittyviä velvoitteitaan. Arvopaperikeskus voisi myös muusta niihin rinnastettavasta erityisen painavasta syystä poistaa arvopaperin tai rahoitusvälineen. Poistaminen voisi tulla kysymykseen esimer-

kiksi silloin, kun arvopaperi on poistettu kansainvälisestä arvopaperikeskusten välisestä linkistä tai arvopaperikeskuksen ja tilinhaltijan tai toisen säilyttäjän välinen säilytyssopimus on irtisanottu tai purkautunut. Arvopaperikeskuksen on varmistuttava, etteivät arvopaperien tai rahoitusvälineiden oikeudenhaltijoiden oikeudet vaarannu.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettävän arvopaperikeskukselle velvollisuus antaa Finanssivalvonnalle selvitys arvopaperin ja rahoitusvälineiden poistamisesta arvo-osuusjärjestelmästä ja sen perusteista. Finanssivalvonnan olisi käsiteltävä arvopaperikeskuksen ilmoitus kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen saapumisesta. Arvopapereita tai rahoitusvälineitä ei saisi poistaa arvo-osuusjärjestelmästä ennen kuin Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta poistamista.

Arvopaperien ja rahoitusvälineiden poistamisesta arvo-osuusjärjestelmästä määrättäisiin *4 momentin* mukaan tarkemmin valtiovarainministeriön vahvistamissa arvopaperikeskuksen säännöissä.

Pykälän *5 momentin* mukaan pykälän säännöksiä rahoitusvälineestä sovellettaisiin vastaavasti 1 luvun 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettuun rahoitusvälineeseen rinnastettavaan oikeuteen.

IV OSA ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

8 luku Erinäiset säännökset

1 §. *Hallintarekisteröinti*. Pykälän *1 momentti* vastaa pääosin voimassa olevan arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n 1 momenttia. Ainoastaan momentin viimeinen virke valtiovarainministeriön oikeudesta rajoittaa sellaisten arvo-osuuksien hallintarekisteröintiä, jotka eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteena ulkomailla, ehdotetaan poistettavaksi tarpeettoman rajoittavana.

Pykälän *2 momentti* vastaa viittaussäännöksiin tehtyjä muutoksia lukuun ottamatta voimassa olevan arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n 2 momenttia.

Pykälän *3 momentti* vastaa voimassa olevan arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n 3 momenttia.

2 §. *Salassapitovelvollisuus*. Pykälä pääosin vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 29 §:ää ja voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 3 §:n 1 momenttia.

3 §. *Tiedonantovelvollisuus*. Pykälä vastaa osin arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 29 a §:ää. Tiedonantovelvollisten piiriä ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se koskee tilinhoitajan ja arvopaperikeskuksen lisäksi selvitysosapuolta, selvitysyhteisöä ja hallintarekisteröinnin hoitajaa. Pykälässä todettaisiin selvyyden vuoksi, että siinä mainittu velvollisuus tai oikeus antaa tietoja on voimassa sen estämättä, mitä asiakirjojen ja tietojen salassa pitämisestä muutoin säädetään.

Pykälän *2 momentti* vastaa, mitä luottolaitoslain 142 §:n 1 momenttia tietojen antamisesta samaan konserniin kuuluvalle yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin tai konsolidointiryhmän riskienhallintaa varten. Yhteisön hallintoelinten jäseniä ja toimihenkilöitä tulee koskea 1 momentissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus.

4 §. *Asiakkaan tunteminen.* Pykälä vastaa pääosin arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 29 b §:ää.

5 §. *Muutoksenhaku valtiovarainministeriön päätökseen.* Pykälä vastaa ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 9 luvun 1 §:ää. Valtiovarainministeriön tekemästä päätöksestä saa hakea *1 momentin* mukaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Pykälän *2 momentissa* säädetään valituksesta, joka koskee hakijalle annettavalle päätökselle säädetyn määräajan ylittämistä. Valitus voi koskea päätöstä arvopaperikeskuksen tai selvitysyhteisön toimiluvan myöntämisestä, arvopaperikeskuksen tai selvitysyhteisön sääntöjen vahvistamisesta taikka ulkomaisen selvitysyhteisön luvan myöntämisestä. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Valituksen tekemiseen ja käsittelyyn sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

6 §. *Muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätökseen*. Pykälä vastaa ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 9 luvun 2 §:n ensimmäistä virkettä. Finanssivalvonnan tämän lain perusteella antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä säädetään.

7 §. *Vahingonkorvaus*. Pykälä on mukautettu vastaamaan ehdotetun arvopaperimarkkinalain 16 luvun 1 ja 4 §:n säännöksiä. Pykälässä ei säädettäisi Euroopan unionin asetusten vastaisesta menettelystä, koska tällaisia lain soveltamisalalla annettuja asetuksia ei toistaiseksi ole.

8 §. *Rikemaksu*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että 2 luvun 26 – 28 §:n sisäpiiriilmoitusta ja sisäpiirirekisteriä koskevien säännösten rikkomisesta voitaisiin määrätä rikemaksu. Ehdotus vastaa Finanssivalvonnasta annetun lain nykyisen 39 §:n 1 momentin 2 kohtaa.

9 § *Seuraamusmaksu*. Pykälässä lueteltaisiin ne ehdotetun lain säännökset, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrättäisiin Finanssivalvonnasta annetun 40 §:n mukainen seuraamusmaksu.

Arvopaperikeskuksen luotettavan toiminnan kannalta ovat keskeisiä 2 luvun 15 §:n säännökset toiminnan järjestämisestä. Mainitun pykälän mukaisten velvollisuuksien laiminlyönnistä tai rikkomisesta voitaisiin ehdotuksen mukaan määrätä seuraamusmaksu. Arvopaperikeskus hoitaa lain 2 luvun 16 §:n mukaan arvo-osuusjärjestelmän yhteisiä tehtäviä, ja yhdessä 2 luvun 15 §:n kanssa säännökset muodostavat kokonaisuuden. Näin ollen keskeisten 16 §:n mukaisten tehtävien laiminlyönti tai rikkominen tarkoittaa myös 15 §:n mukaisten toiminnan järjestämistä koskevan velvollisuuden laiminlyöntiä. Keskeisinä tehtävinä pidetään ainakin keskustietojärjestelmän ylläpitämistä, tämän lain 6 luvun 3 §:ssä ja arvo-osuustileistä annetun lain 3 ja 4 §:ssä tarkoitettujen luetteloiden ylläpitämistä sekä sen valvomista, että arvo-osuustileille kirjattujen arvo-osuuksien määrä vastaa arvo-osuusjärjestelmässä liikkeessä olevaa määrää.

Arvopaperikeskuksen oman toiminnan järjestämisvelvollisuuteen rinnasteinen tärkeä tehtävä on 2 luvun 20 §:n mukainen arvopaperikeskuksen valvontatehtävä. Sen laiminlyönti tai rikkominen ehdotetaan sanktioitavaksi seuraamusmaksulla.

Ehdotuksen 2 luvun 25 §:n ja 3 luvun 1 §:n säännökset henkilökohtaisista liiketoimista edistävät arvopaperikeskusta ja selvitysyhteisöä kohtaan tunnettua luottamusta. Mainittujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä voitaisiin ehdotuksen mukaan määrätä seuraamusmaksulla.

Ehdotuksen 3 luvun 3 §:n 3—5 momentin säännökset selvitysyhteisön toiminnan turvaamisesta ovat yhteisön toiminnan kannalta niin keskeisiä, että myös niiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta voitaisiin määrätä seuraamusmaksu.

Ehdotuksen 8 luvun 4 §:n säännökset asiakkaiden tuntemisvelvollisuudesta muodostavat tilinhoitajan ja arvopaperikeskuksen toiminnan olennaisen velvoitteen. Mikäli tilinhoitajalla tai arvopaperikeskuksella ei ole riittäviä riskienhallintajärjestelmiä, joilla voidaan arvioida sen asiakkaista aiheutuvia riskejä, on kyseessä niin merkittävä puute toiminnassa, että laiminlyönnistä tai rikkomisesta tulisi määrätä seuraamusmaksu.

Mitä pykälässä säädetään ehdotetun lain säännöksistä, sovellettaisiin myös näitä säännöksiä koskeviin tarkempiin säännöksiin ja määräyksiin. Tarkemmilla säännöksillä tarkoitetaan valtiovarainministeriön asetuksia ja määräyksillä Finanssivalvonnan antamia määräyksiä. Lähtökohtaisesti tämän säännöksen perusteella annetun tarkemman määräyksen rikkominen tarkoittaa myös lain nimenomaisen säännöksen rikkomista.

10 § *Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano*. Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

11 §. *Salassapitovelvollisuuden rikkominen.* Pykälä vastaa arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 30 §:ää.

12 §. *Selvitysyhteisön toiminnan luvaton harjoittaminen.* Pykälä vastaa voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 8 luvun 2 a §:ää.

13 §. *Arvopaperikeskuksen toiminnan luvaton harjoittaminen*. Pykälässä ehdotetaan, että arvopaperikeskuksen toiminnan luvaton

harjoittaminen säädettäisiin rangaistavaksi vastaavalla tavalla kuin esimerkiksi rahoitusvälineiden kaupankäynnin luvaton harjoittaminen ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 11 luvun 2 §:ssä. Tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoitetusta luvattomasta arvopaperikeskuksen toiminnan harjoittamisesta olisi tuomittava sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi, jollei teko ole vähäinen tai siitä ei ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta.

14 § *Finanssivalvonnan määräystenantovaltuudet*. Pykälän mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä 1 pykälän *3 momentissa* tarkoitusta tavasta, jolla tiedot arvo-osuuksien omistajasta ja tämän tunnistamiseksi tarpeellisista yhteystiedoista on ilmoitettava sekä määräyksiä arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitetulle omaisuudenhoitotilille kirjattujen hallintarekisteröityjen arvo-osuuksien omaisuudenhoitajan sisäisestä kirjanpidosta.

Lisäksi Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja 2 momentissa tarkoitetusta riskienhallinnasta.

15 §. *Voimaantulo*. Pykälän *1 momentti* sisältäisi säännöksen ehdotetun lain voimaantuloajankohdasta.

Pykälän *2 momentin* mukaan ehdotetulla lailla kumottaisiin arvo-osuusjärjestelmästä annettu laki siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin, että kumottavan lain sijaan tullutta ehdotetun lain säännöstä sovellettaisiin niissä tapauksissa, joissa muualla lainsäädännössä viitataan kumottavan la*in säännökseen.*

Pykälän 4 momentin mukaan kumottavan lain nojalla annettuja Finanssivalvonnan määräyksiä voitaisiin soveltuvin osin soveltaa kuuden kuukauden ajan lain voimaantulosta, jolleivät ne ole ristiriidassa tämän lain kanssa.

Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voitaisiin *5 momentin* mukaan ryhtyä lain vahvistamisen jälkeen jo ennen lain voimaantuloa.

16 §. *Siirtymäsäännökset*. Pykälän *1 momentin* mukaan arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön, jolle on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty toimilupa, ja ulkomaisen selvitysyhteisön, jolle on ennen lain voimaantuloa myönnetty lupa selvitysyhteisön toiminnan harjoittamiseen Suomessa, ei tarvitsisi hakea uutta toimilupaa.

Pykälän *2 momentin* mukaan arvopaperikeskuksen olisi saatettava sääntönsä vastaamaan tämän lain vaatimuksia ja haettava muutoksille valtiovarainministeriön vahvistus kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Pykälän *3 momentin* mukaan arvopaperikeskuksen olisi ylläpidettävä tietojärjestelmiä nykyisen arvopaperimarkkinalain mukaista sisäpiirirekisteriä varten vielä lain tultua voimaan aina siihen saakka, kunnes Finanssivalvonnan ylläpitämä ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain mukainen sisäpiirirekisteri on perustettu. Ehdotus liittyy ehdotetun arvopaperimarkkinalain 19 luvun 7 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan Finanssivalvonnan olisi perustettava sanotun lain 13 luvun 4 §:ssä tarkoitettu julkinen sisäpiirirekisteri valtiovarainministeriön asetuksella säädettävään ajankohtaan mennessä.

1.5 Laki arvopaperitileistä

Laki arvopaperitileistä olisi uusi ja koskisi arvopaperien säilyttämistä eli sopimukseen perustuvaa hallintaa asiakkaiden lukuun silloin, kun arvopaperit on määritelty lajiesineen tavoin eli niiden lajin ja määrän perusteella. Tällöin säilyttäjä olisi velvollinen pitämään asiakkaidensa lukuun säilyttämistään arvopapereista tilejä, joille tehdyillä merkinnöillä olisi oikeudellisia vaikutuksia muun muassa tilinhaltijan oikeusaseman ja sivullissuhteissa esiintyvien esineoikeudellisten kysymysten kannalta.

Lain säännöksille on tarvetta esimerkiksi, kun sijoittajien arvo-osuudet ovat arvo-osuustileistä annetun lain mukaisella omaisuudenhoitotilillä, jota tilinhaltija hallitsee ulkomaisten ja eräissä tapauksissa myös suomalaisten asiakkaidensa lukuun. Lakiehdotus tulee tällöin sovellettavaksi säilyttäjän asiakkaidensa oikeuksista Suomessa pitämään niin sanottuun alakirjanpitoon. Nykyisin asiakkaiden oikeuksia koskevat juridiset kysymykset ovat sääntelemättömiä ja monel-

ta osin epäselviä. Laki selkiyttää kyseisten oikeuksien vaihdantaa ja vakuuskäyttöä sekä asiakkaiden asemaa muun muassa säilyttäjän tullessa maksukyvyttömäksi.

Lain säännöksille on tarvetta myös, kun esimerkiksi suomalainen sijoittaja sijoittaa ulkomaisiin arvopapereihin Suomessa toimivan säilyttäjän kautta. Tällöin tilanne on tyypillisesti se, että säilyttäjällä on edelleen toiseen, yleensä ulkomaiseen säilyttäjään kohdistuva arvopaperia koskeva oikeus. Kun arvopapereita hallitaan niin sanotusti moniportaisesti, säilyttäjäketjussa voi olla useitakin säilyttäjiä. Siltä osin kuin säilytysketjussa on kyse Suomessa toimivan säilyttäjän asiakkaiden oikeuksista, sääntelyn tarvetta koskee edellä esitetty.

Lakiehdotuksessa säädettäisiin olennaisilta osin kysymyksistä, joita yleisperusteluissa mainitut Geneven arvopaperikonventio ja komission luonnos arvopaperilakidirektiiviksi koskevat. Ehdotus on pyritty laatimaan niin, että se täyttää konvention ja direktiiviluonnoksen keskeiset vaatimukset, vaikka konventio ei ole tullut voimaan ja Suomea sitovaksi eikä direktiiviehdotusta toistaiseksi ole annettu.

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala*. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan otettavaksi informatiivinen säännös lain soveltamisalaan kuuluvista kysymyksistä. Samalla momentissa ehdotetaan säädettäväksi lain kansainvälisyksityisoikeudellisesta soveltamisalasta.

Laki koskisi arvopaperien säilyttämisen perusteella pidettäviä arvopaperitilejä sekä niille tehtyjen merkintöjen oikeusvaikutuksia. Lisäksi laissa säädettäisiin erinäisistä säilyttäjän velvollisuuksista, kuten arvopaperien säilyttämiseen ja tili-ilmoituksiin liittyvistä velvoitteista, sekä tilinhaltijoiden suojasta säilyttäjää koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä.

Laissa säädettäisiin ennen kaikkea arvopaperien säilyttämiseen liittyvistä siviilioikeudellisista kysymyksistä, muun muassa asiakkaiden oikeusasemasta ja asiakkaiden oikeuksiin liittyvistä esineoikeudellisiksi luonnehdittavista kysymyksistä. Oikeus harjoittaa tässä laissa tarkoitettua säilyttämistä samoin kuin se, missä laajuudessa säilyttäminen on sallittua, määräytyisi muun lainsäädännön mukaan. Asiaa koskevia säännöksiä on muun muassa sijoituspalvelulaissa, ehdotetussa laissa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä laissa arvo-osuustileistä. Tosiasiallisia rajoituksia säilyttämiselle aiheutuu myös esimerkiksi osakeyhtiölaista, jossa pääsääntönä on, ettei säilyttäjää voida merkitä osake- ja osakasluetteloihin osakkeenomistajan sijasta. Lakiehdotus ei aiheuta muutosta esimerkiksi niihin rajoituksiin, jotka koskevat mahdollisuutta kirjata suomalaisen sijoittajan arvo-osuudet arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitetulle omaisuudenhoitotilille ja vastaavasti hallintarekisteröidä ne. Jos toisaalta suomalaisten omistajien arvo-osuuksia on kiellon vastaisesti kirjattu omaisuudenhoitotilille, voi käsillä oleva laki tulla niihin sovellettavaksi.

Lain säännökset menisivät erityissäännöksinä niiden kanssa ristiriidassa olevien yleisten siviilioikeudellisten säännösten edelle. Esimerkiksi erinäisissä esineoikeudellisissa kollisiotilanteissa keskeinen merkitys olisi arvopaperitileille tehtävällä merkinnöillä eikä siirtoilmoituksilla eli denuntiaatioilla, joita koskevat velkakirjalain säännökset tai niitä vastaavat periaatteet saattaisivat tulla muuten sovellettaviksi. Eri tilinhaltijoiden oikeuksia heidän lukuunsa yhteisesti säilytettäviin arvopapereihin – esimerkiksi arvo-osuuksiin, jotka ovat samalla säilyttäjän hallinnassa olevalla omaisuudenhoitotilillä – ei myöskään arvioitaisi eräistä yhteisomistussuhteista annetun lain (180/1958) perusteella.

Laki soveltuisi, kun arvopaperien säilyttämistä harjoitetaan Suomessa. Tämä vastaisi yleisesti hyväksyttyä käsitystä lakiehdotuksessa säänneltyjen kysymysten suhteen noudatettavista kansainvälisyksityisoikeudellisista lainvalintasäännöistä. Yleisesti nimittäin katsotaan, että lakiehdotuksen soveltamisalaan kuuluvissa kysymyksissä lainvalinnan kannalta on ratkaisevaa paikka, jossa arvopaperitiliä pidetään, eli toisin ilmaistuna tiliä pitävän säilyttäjän sijaintipaikka (*place of the relevant intermediary approach,* niin kutsuttu PRIMA-sääntö). Tämä on otettu lähtökohdaksi muun muassa komission ehdotuksessa arvopaperilakidirektiiviksi.

Kun arvioidaan, harjoitetaanko säilyttämistä Suomessa vai ulkomailla, ratkaisevaa merkitystä ei olisi esimerkiksi fyysisten arvopaperien tosiasiallisella säilytyspaikalla, arvopaperitilien tietotekniseen ylläpitoon käytettävien palvelinten sijaintipaikalla tai muilla sen kaltaisilla seikoilla, vaan sillä, mistä käsin säilyttäjän palveluntarjoaminen tapahtuu. Keskeistä olisi, mistä maasta käsin kysymyksessä olevaa asiakassuhdetta hoidetaan. Jos säilyttäjällä on toimintaa useassa maassa, lakia sovellettaisiin, jos asiakassuhdetta hoidetaan Suomessa sijaitsevasta toimipaikasta käsin. Jos taas asiakassuhdetta hoidetaan ulkomailla olevasta toimipaikasta käsin, laki ei tule sovellettavaksi, vaikka kyseinen säilytystoiminta tavalla tai toisella suuntautuisikin Suomeen, vaan tällöin sovellettavaksi tulisi vieraan valtion laki. Lain soveltuvuus määräytyisi objektiivisin kriteerein eikä esimerkiksi sillä perusteella, mitä osapuolet ovat lainvalinnasta sopineet. Tämä johtuu muun muassa siitä, että laissa säädetään sivullisten asemaan vaikuttavista oikeussuhteista. Käytännössä sanottu merkitsee, että laki tulee sovellettavaksi säilyttäjiin, jotka toimivat Suomessa siten, että niillä on täällä joko päätoimipaikka tai sivuliike, josta käsin säilytystoiminnan harjoittaminen (asiakassuhteen hoitaminen) tapahtuu.

Suomen lain soveltaminen Suomessa harjoitettavan säilyttämisen perusteella pidettäviin arvopaperitileihin koskee lakiehdotuksessa nimenomaisesti säänneltyjä kysymyksiä. Muilta osin on mahdollista, että sovellettavaksi tulee toisen valtion laki esimerkiksi sillä perusteella, että osapuolet ovat sopineet kyseisen lain soveltamisesta väliseensä sopimussuhteeseen.

Lisäksi on huomattava, että lain 11 ja 12 §:n soveltaminen koskee vain kyseisissä pykälissä mainittuja suomalaisia maksukyvyttömyysmenettelyjä ja selvitysmenettelyjä eli menettelyjä, joihin muutenkin sovelletaan Suomen lakia. Ulkomaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä ja muussa sellaisessa ulkomaisessa menettelyssä esimerkiksi tilinhaltijoiden keskinäiseen tappionjakoon sovelletaan todennäköisesti kyseisen vieraan valtion lakia myös siltä osin kuin kysymys on muuten Suomen lain soveltamisalaan kuuluvista oikeuksista. Toisaalta lain 11 §:stä ilmenevät periaatteet voivat tulla suomalaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä sovellettaviksi myös sellaisten tilinhaltijoiden oikeuksiin, joiden oikeusasema muuten määräytyy ulkomaan lain mukaan.

Ehdotettu 2 momentti sisältäisi merkittävän tarkennuksen lain soveltamisalaan. Sen mukaan lain arvopaperia koskevia säännöksiä sovellettaisiin arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun arvopaperiin ja soveltuvin osin muuhun sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun rahoitusvälineeseen. Ehdotettavan lainsäädännön tarve liittyy kyseisen kaltaisiin rahoitusinstrumentteihin, jotka voivat olla ovat laajamittaisen vaihdannan kohteena. Laissa puhuttaisiin ensisijaisesti arvopapereista ja käytettäisiin muun muassa nimitystä ”arvopaperitili”, koska arvopapereilla on käytännössä keskeinen merkitys lain soveltamisen kannalta. Näin lain terminologia on myös sopusoinnussa kansainvälisten mallien, kuten Geneven arvopaperikonvention ja arvopaperilakidirektiiviä koskevan luonnoksen kanssa.

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain 6 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan arvopaperia koskevia säännöksiä sovelletaan vastaavasti soveltuvin osin arvo-osuuteen. Sijoituspalvelulain rahoitusvälineen käsite puolestaan koskee muun ohessa arvo-osuusmuotoisia rahoitusvälineitä. Tätä kautta myös arvo-osuusmuotoiset arvopaperit ja muut rahoitusvälineet tulisivat lain soveltamisalaan. Kuten edellä on todettu, tyypillinen tilanne, jossa laki voi tulla sovellettavaksi, on se, että arvo-osuuksia pidetään asiakkaiden lukuun arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitetulla omaisuudenhoitotilillä. Tällöin laki voi soveltua omaisuudenhoitotilin tilinhaltijan asiakkaidensa oikeuksista pitämään alakirjanpitoon ja siihen perustuviin oikeuksiin.

Arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperin käsite kattaa myös ulkomaiset arvopaperit. Vastaavasti sijoituspalvelulain rahoitusvälineen käsite kattaa muun ohessa ulkomaiset rahoitusinstrumentit. Toinen edellä jo mainittu tyypillinen tilanne, jossa laki tulisi sovellettavaksi, on se, että Suomessa toimiva säilyttäjä, jolla on toisen – yleensä ulkomaisen – säilyttäjän pitämän tilin osoittama oikeus ulkomaisiin arvopapereihin, pitää

alakirjanpitoa omien asiakkaidensa oikeuksista kyseisiin arvopapereihin. Tällöin laki soveltuu mainittuun alakirjanpitoon ja siihen perustuviin oikeuksiin, kun taas säilyttäjän oikeuteen ulkomailla toimivaa toista säilyttäjää kohtaan sovelletaan kyseisen toisen valtion lakia.

Lain soveltuvuus muihin rahoitusvälineisiin kuin arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuihin arvopapereihin olisi ainoastaan osittaista. Sijoituspalvelulain rahoitusvälineen käsite on hyvin laaja, eikä laki arvopaperitileistä voi tulla sovellettavaksi esimerkiksi molemminpuolisesti velvoittaviin sopimuksiin, koska ne eivät ole sellaisinaan siirrettävissä eikä niitä siten voida hallita toisen lukuun tässä laissa tarkoitetulla tavalla.

Lain tarkempaan soveltamisalaan vaikuttavat myös 2 §:n säännökset, joissa määritellään tarkemmin lain keskeiset käsitteet kuten se, mitä laissa tarkoitetaan säilyttämisellä ja säilyttäjällä.

Pykälän 3 momentissa todettaisiin selvyyden vuoksi, että arvo-osuusjärjestelmässä ylläpidettäviä arvo-osuustilejä koskevat omat säännöksensä, jotka ovat laissa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä laissa arvo-osuustileistä. Arvo-osuustileihin ja niille tehtyjen merkintöjen oikeusvaikutuksiin ei sovelleta nyt kysymyksessä olevaa lakia. Lain keskeistä yhtymäkohtaa arvo-osuuksia koskevaan sääntelyyn eli tilannetta, jossa tämän lain mukainen säilyttäminen tapahtuu toimimalla arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitettuna omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana, on käsitelty edellä.

2 §. *Määritelmät*. Pykälässä määriteltäisiin keskeiset laissa käytettävät käsitteet. Kuten edeltä ilmenee, näillä on osaltaan vaikutusta myös lain soveltamisalan laajuuteen.

Pykälän *1 momentin 1 kohdan* mukaan säilyttämisellä tarkoitetaan arvopaperin hallintaa sopimuksen perusteella asiakkaan lukuun. Hallinnalla tarkoitetaan, että arvopaperi on säilyttäjällä niin, että tällä on ulkoisesti valta omissa nimissään määrätä arvopaperista, vaikka säilyttäjä toimiikin asiakkaan lukuun tämän kanssa tehdyn sopimuksen perusteella.

Arvopaperin hallinnalla ei tarkoiteta pelkästään fyysisen arvopaperin hallintaa, jolla on nykyään vähäinen merkitys, vaan hallinta on ymmärrettävä laajasti. Koska arvo-osuuteen sovelletaan vastaavasti, mitä arvopaperista säädetään, käsillä olevassa kohdassa tarkoitettua arvopaperin hallintaa asiakkaan lukuun on myös toimiminen arvo-osuustilin, kuten omaisuudenhoitotilin, tilinhaltijana toisen lukuun. Edelleen pykälän 2 momentista seuraa, että säilyttäjän hallinnassa olevaan arvopaperiin rinnastetaan säilyttäjällä oleva tilioikeus tai vastaava ulkomainen oikeus. Tällöin säilyttäminen on välillistä, eli säilyttäjällä itsellään ei ole arvopaperia hallussaan taikka arvo-osuutta nimissään olevalla arvo-osuustilillä, vaan toiseen säilyttäjään kohdistuva arvopaperia koskeva oikeus.

Lakiehdotuksessa tarkoitettuun arvopaperin hallintaan rinnastuu myös toimiminen sijoitusrahastolain 9 a luvussa tarkoitettuna rahasto-osuuden hoitajana. Sen sijaan säilyttämistä ei ole esimerkiksi sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahastoyhtiön toiminta rahasto-osuusrekisterin ylläpitäjänä.

Laissa tarkoitettu säilyttäminen perustuu sopimukseen. Sopimuksen muodosta ja sopimuksentekoon liittyvästä säilyttäjän tiedonantovelvollisuudesta säädetään sijoituspalvelulain 10 luvun 3 ja 5 §:ssä, jotka tulevat sovellettaviksi tärkeimpiin tässä laissa tarkoitettuihin säilyttäjiin, muun muassa sijoituspalveluyrityksiin ja luottolaitoksiin. Sijoituspalvelulain mainittujen säännösten mukaan sopimus ei-ammattimaisen asiakkaan kanssa on tehtävä kirjallisesti tai siihen verrattavalla tavalla, ja ei-ammattimaiselle asiakkaalle on muun muassa hyvissä ajoin etukäteen annettava riittävät tiedot säilyttämiseen liittyvistä riskeistä.

Laissa tarkoitetulle säilyttämiselle on lisäksi ominaista, että säilytyksen kohde yksilöidään sopimuksessa lajiesineen tavoin eli että arvopaperit tai muut rahoitusvälineet yksilöidään niiden lajin ja määrän perusteella. Tällä tarkoitetaan, että kohteena olevaa arvopaperia ei ole säilytystä koskevassa sopimuksessa yksilöity tavalla, joka erottaa sen muista samanlajisista arvopapereista. Jos sen sijaan kohteeksi on sovittu tarkemmin yksilöity arvopaperi eli arvopaperi, joka on määritelty muista samanlajisista arvopapereista juridisteknisessä mielessä erilliseksi objektiksi, esimerkiksi tietty numeroitu osakekirja, laki ei tulisi sovellettavaksi. Tällöin sovelletaan

yleisiä esineoikeudellisia sääntöjä, joiden mukaan asiakkaan oikeusasema on yksilöityyn varallisuusobjektiin kohdistuvana yleensä vahvempi kuin lakiehdotuksen mukainen tilinhaltijan oikeusasema. Myös tallelokeropalvelut ja muut sen kaltaiset palvelut jäävät lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Määritelmän mukaan säilyttäminen on arvopaperin hallintaa asiakkaan lukuun. Asiakkaalla tarkoitetaan ketä tahansa, joka tekee säilyttämisestä sopimuksen säilyttäjän kanssa. Asiakkaana voi olla sekä niin sanottu loppusijoittaja että toinen säilytystoimintaa harjoittava, joka toimii omien asiakkaidensa lukuun. Asiakkaana voi olla joko kotimainen tai ulkomainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Lakiehdotuksen säännösten soveltamisen kannalta ei ole merkitystä, millaisesta asiakkaasta on kysymys. Sen sijaan säilyttäjän mahdollisten sijoituspalvelulain mukaisten velvoitteiden kannalta voi olla merkitystä esimerkiksi sillä, onko kyseessä sijoituspalvelulaissa tarkoitettu ammattimainen vai ei-ammattimainen asiakas.

Arvopaperien hallinta omaan lukuun ei ole laissa tarkoitettua säilyttämistä. Lain säännökset eivät yleisesti ottaen koske säilyttäjän omia arvopapereita, jotka esimerkiksi säilyttäjän maksukyvyttömyystilanteessa tulevat säilyttäjän velkojien hyväksi. Lakiehdotuksen 11 §:n 1 momentti sisältää olettamasäännöksen, joka vaikuttaa sen arviointiin, katsotaanko säilyttäjän hallinnassa olevat arvopaperit säilyttäjän omiksi vai arvopaperitilien haltijoina olevien asiakkaiden lukuun hallituiksi.

Myöskään arvo-osuuksia koskevassa lainsäädännössä tarkoitettu arvopaperikeskuksen toiminta arvo-osuusjärjestelmän ylläpitoon liittyvien tehtävien hoitajana taikka tilinhoitajan tehtävien hoitaminen arvo-osuusjärjestelmässä ei ole käsillä olevassa laissa tarkoitettua säilyttämistä eli arvopaperien hallintaa asiakkaan lukuun. Tältä osin käsillä olevan lain soveltamisala on suppeampi kuin esimerkiksi Geneven arvopaperikonvention, joka Suomea sitovaksi tullessaan koskisi paitsi käsillä olevan lain mukaista säilyttämistä myös arvo-osuusjärjestelmää siten, että arvopaperikeskus katsotaan säilyttäjäksi, jonka tehtävät on osittain uskottu tilinhoitajille. Eri asia on, että arvopaperikeskus tai tilinhoitajayhteisö voi harjoittaa myös tässä laissa tarkoitettua säilyttämistä esimerkiksi toimimalla arvo-osuusjärjestelmässä omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana tai toimimalla muiden kuin arvo-osuusmuotoisten arvopaperien säilyttäjänä.

Momentin *2 kohdassa* määriteltäisiin, mitä laissa tarkoitetaan säilyttäjällä. Koska säilyttäjän tekemiin tilimerkintöihin kytkeytyy tärkeitä oikeusvaikutuksia, joilla voi olla merkitystä muun muassa sivullisten oikeusaseman kannalta, lain säännöksiä sovellettaisiin ainoastaan laissa erikseen määriteltyjen säilyttäjien pitämiin arvopaperitileihin. Keskeistä on, että laissa tarkoitetut säilyttäjät ovat riittävän julkisen valvonnan alaisia.

Säilyttäjällä tarkoitettaisiin ensinnäkin sitä, joka harjoittaa säilyttämistä sijoituspalvelulain 2 luvun 1 tai 2 §:n perusteella. Kyseessä voi olla sijoituspalveluyritys, joka on saanut sijoituspalvelulain mukaisen toimiluvan säilytyspalvelun harjoittamiseen. Kyseessä voi olla myös ulkomainen sijoituspalveluyritys, jolla on sijoituspalvelulain 4 tai 5 luvun mukainen lupa tai oikeus säilytyspalvelun tarjoamiseen Suomessa. Vastaavasti kysymykseen voi tulla suomalainen tai ulkomainen luottolaitos taikka suomalainen tai ulkomainen rahastoyhtiö siltä osin kuin tällä on oikeus harjoittaa säilytystoimintaa. Koska lakia 1 §:n 1 momentin mukaisesti sovellettaisiin vain Suomessa harjoitettavan säilyttämisen perusteella pidettäviin arvopaperitileihin, lain soveltaminen rajoittuisi käytännössä sellaisiin ulkomaisiin toimijoihin, jotka harjoittavat Suomeen suuntautuvaa toimintaansa tänne perustetun sivuliikkeen kautta.

Säilyttäjänä pidettäisiin myös arvopaperikeskusta silloin, kun se harjoittaa momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilyttämistä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 16 §:n 2 momentin mukaisesti. Sen sijaan arvopaperikeskuksen arvo-osuusjärjestelmän ylläpitämiseen liittyvät tehtävät eivät ole tässä laissa tarkoitettuna säilyttäjänä toimimista, kuten edellä on jo todettu.

Lisäksi säilyttäjänä pidettäisiin sitä, joka toimii arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:n mukaisena omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana. Käytännössä lakiehdotuksen soveltamisen kannalta keskeisiä omaisuudenhoitotilin

tilinhaltijoita ovat edellä mainitut koti- ja ulkomaiset sijoituspalveluyritykset sekä luottolaitokset, mutta omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana voivat toimia laissa määritellyt muutkin tahot niin kuin arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:stä sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 4 §:stä ilmenee.

Kuten edeltä ilmenee, myös toimiminen sijoitusrahastolain 9 a luvussa tarkoitettuna rahasto-osuuden hoitajana on tavallisesti säilyttämistä lakiehdotuksessa tarkoitetussa mielessä. Siten koti- tai ulkomainen sijoituspalveluyritys, luottolaitos taikka rahastoyhtiö samoin kuin arvopaperikeskus on lakiehdotuksessa tarkoitettu säilyttäjä myös toimiessaan asiakkaidensa rahasto-osuuksien hoitajana sijoituspalvelulain 2 luvun 1 tai 2 §:n taikka arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 16 §:n 2 momentin sekä sijoitusrahastolain 57 b §:n mukaisesti. Toisaalta säilyttäjänä ei käsillä olevan kohdan mukaan pidettäisi esimerkiksi sijoitusrahastolain mukaista säilytysyhteisöä, jota koskee sijoitusrahastolain erityissääntely.

Momentin *3 kohdassa* määriteltäisiin arvopaperitili. Kyseessä on säilyttäjän ylläpitämä tili, josta ilmenevät tilinhaltijana oleva asiakas, tilinhaltijan lukuun säilytettävät arvopaperit sekä tilinhaltijan oikeuteen kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset. Määritelmä olisi lähinnä informatiivinen, koska asiasta säädetään tarkemmin lakiehdotuksen 2 luvussa, erityisesti 3 §:ssä.

Momentin *4 kohdassa* todettaisiin, että tilioikeudella tarkoitetaan laissa arvopaperia koskevaa tilinhaltijan oikeutta. Kyseessä olisi nimitys, jota käytettäisiin kuvaamaan laista ilmenevää, tilille merkittyä arvopaperia koskevaa tilinhaltijan oikeusasemaa kokonaisuutena. Tilioikeuden sisällöstä eli tilinhaltijan yksittäisistä oikeuksista säädettäisiin tarkemmin jäljempänä, erityisesti 4 §:ssä. Kuten lain yksityiskohtaisista säännöksistä ilmenee, arvopaperitilin haltija on oikeudellisesti jossain määrin eri asemassa kuin se, jolla on arvopaperi hallussaan tai arvo-osuus nimissään olevalla arvo-osuustilillä, vaikka nämä arvopaperiomaisuuden muodot yleensä taloudellisessa mielessä ovatkin rinnastettavissa toisiinsa. Asiaa on käsitelty lähemmin 4 §:n perusteluissa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että lakia sovellettaessa säilyttäjän hallinnassa olevaan arvopaperiin rinnastetaan säilyttäjän toiseen säilyttäjään kohdistuva arvopaperia koskeva tilioikeus tai sitä vastaava vieraan valtion lain mukainen oikeus. Säännöksellä on tärkeä merkitys, koska se ulottaa lain soveltamisen myös niin sanottuun välilliseen säilytykseen eli tilanteeseen, jossa säilyttäjällä ei ole arvopapereita tai arvo-osuuksia hallinnassaan, vaan säilyttäjällä on arvopaperia koskeva oikeus toista säilyttäjää tai vastaavaa ulkomaista toimijaa kohtaan. Tällaisessa arvopaperien moniportaisessa hallinnassa, joka on kansainvälisesti tavallista, säilyttäjäketju voi koostua useista säilyttäjistä, kunnes se päättyy esimerkiksi ulkomaiseen arvopaperikeskukseen, joka säilyttää fyysisiä arvopapereita tai pitää Suomen arvopaperikeskuksen tapaan rekisteriä kokonaan dematerialisoiduista arvopapereista.

2 luku Arvopaperitilit ja niille tehtävät merkinnät

3 §. *Arvopaperitili*. Pykälän *1 momentti* sisältäisi yleiset säännökset arvopaperitilien pitämisestä. Sen mukaan säilyttäjän on pidettävä lain soveltamisalaan kuuluvista säilytyksistä tilejä, jotka ovat asiakaskohtaisia. Lähtökohtana siten on, että säilyttäjä pitää jokaisesta asiakkaastaan omaa erillistä arvopaperitiliä. Asiakaskohtaisuus on toisaalta ymmärrettävä laajasti niin, että eräissä tilanteissa tilinhaltijaksi merkitään useampi henkilö yhdessä, jolloin tilioikeus kuuluu näille yhteisesti sillä tavoin kuin eräistä yhteisomistussuhteista annetun lain 1 §:n 2 momentissa säädetään. Tällainen tilanne voi syntyä paitsi sopimuksen perusteella myös esimerkiksi perinnönjaon seurauksena.

Estettä ei ole sille, että säilyttäjä avaa samalle tilinhaltijalle useita arvopaperitilejä. Esimerkiksi tilinhaltijalla, joka itse toimii säilyttäjänä, on yleensä välttämätöntä olla erilliset tilit yhtäältä asiakkaiden lukuun hallittavia arvopapereita varten ja toisaalta omia arvopapereitaan varten. Myös voi olla esimerkiksi tarpeen erotella asiakkaiden lukuun hallittavia arvopaperisäilytyksiä asiakkaiden kotimaan perusteella verolainsäädännöstä johtuvien vaatimusten takia. Tilinhaltijalla

voi muutenkin olla tarvetta sopia säilyttäjän kanssa useamman arvopaperitilin avaamisesta nimiinsä.

Arvopaperitilejä olisi momentin mukaan pidettävä luotettavalla tavalla. Vaatimuksen lähempi sisältö jäisi täsmennettäväksi käytännössä ja mahdollisissa teknisiä menettelytapoja koskevissa Finanssivalvonnan määräyksissä, joista ehdotetaan säädettäväksi 9 §:ssä. Erityisesti korostettaisiin, että kunkin tilille tehdyn oikeuksia osoittavan merkinnän tarkka ajankohta on voitava luotettavasti selvittää. Tämä on tärkeää tilimerkintään kytkeytyvien oikeusvaikutusten takia. Muun muassa lakiehdotuksen 7 §:ssä tarkoitetut etusijakysymykset ratkaistaisiin pääsääntöisesti sen perusteella, mikä oikeus on merkitty aikaisemmin tilille. Käytännössä tilejä pidetään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin arvopaperitilille tehtävistä merkinnöistä. Momentissa on kyse ainoastaan arvopaperitilinpitoa koskevista vähimmäisvaatimuksista. Estettä ei ole merkitä arvopaperitilille muitakin tietoja esimerkiksi tilinhaltijan pyynnöstä tai muista syistä, jos se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Momentin *1 kohdan* mukaan tilille merkitään ensinnäkin tilinhaltijan yksilöintitiedot. Tilinhaltijana oleva luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö on yksilöitävä esimerkiksi henkilötunnuksen tai yhteisötunnuksen avulla siten, ettei jää epäselvyyttä, kenestä on kysymys. Sama koskisi muuta oikeudenhaltijaa, kuten panttioikeuden haltijaa.

Yksilöintitietojen lisäksi säilyttäjällä on luonnollisesti oltava tallessa tilinhaltijoiden ja muiden oikeudenhaltijoiden riittävät yhteystiedot, tapauksesta riippuen muun muassa osoite-, sähköpostiosoite- ja puhelintiedot sekä pankkiyhteystiedot, jotta säilyttäjä voi täyttää lain ja sopimusten mukaiset velvollisuutensa. Yhteystietoja ei kuitenkaan tarvitse merkitä arvopaperitilille.

Momentin *2 kohdan* mukaan arvopaperitilille merkittäisiin tilinhaltijan lukuun säilytettävien arvopaperien laji ja määrä. Tämä osoittaa säilytyksen kohdetta eli sitä, mihin tilinhaltijana olevan asiakkaan oikeus kohdistuu. Kuten 2 §:n 2 momentista käy ilmi, kyse ei välttämättä ole säilyttäjällä itsellään olevista fyysisistä arvopapereista taikka edes säilyttäjän nimissä olevalla tilillä olevista arvo-osuuksista, vaan säilyttäminen voi olla – ja erityisesti rajatylittävissä tilanteissa usein myös on – välillistä niin, että säilyttäjällä on toiseen säilyttäjään kohdistuva arvopaperia koskeva oikeus tai vastaava ulkomaan lain mukainen oikeus.

Momentin *3 kohdassa* todettaisiin, että arvopaperitilille merkitään myös tilinhaltijan oikeuteen kohdistuvat 6 §:ssä tarkoitetut oikeudet ja rajoitukset, kuten tilioikeuteen kohdistuva panttioikeus tai ulosmittaus taikka tilinhaltijaa koskeva maksukyvyttömyysmenettely. Näiden rajoitusten ja oikeuksien merkitsemisestä arvopaperitilille säädettäisiin tarkemmin 6 §:ssä.

Pykälän *3 momentin* mukaan lähtökohtana olisi, että tilimerkinnät tehdään tilinhaltijan toimeksiannosta. Perustana arvopaperin merkitsemiselle arvopaperitilille on säilyttäjän ja tilinhaltijana olevan asiakkaan välinen sopimus. Myös myöhemmät tilimerkinnät tehtäisiin lähtökohtaisesti tilinhaltijan toimeksiannosta, koska kysymys on tilinhaltijan omaisuudesta, josta tilinhaltijalla on oikeus määrätä. Tällaisia tilinhaltijan määräämistoimiin perustuvia merkintöjä voivat olla esimerkiksi arvopaperia koskevan merkinnän poistaminen tililtä (tilin veloittaminen) myyntitoimeksiannon perusteella tai tilinhaltijan perustaman 6 §:ssä tarkoitetun panttioikeuden merkitseminen tilille. Tilinhaltijan toimikelpoisuus toimeksiannon antamiseen samoin kuin esimerkiksi valtuutusta ja muuta edustusta koskevat kysymykset määräytyisivät yleisten varallisuusoikeudellisten sääntöjen mukaan.

Merkintöjä voitaisiin tehdä myös sen toimeksiannosta, jolla on muun lain nojalla oikeus määrätä kysymyksessä olevasta omaisuudesta. Nämä tilanteet voivat olla moninaisia. Esimerkiksi pantinhaltijalla voi olla oikeus määrätä panttauksen kohteesta joko yleisten sääntöjen perusteella, kun saatavan maksu on laiminlyöty, tai muutenkin rahoitusvakuuslain erityissäännösten perusteella. Ulosottomiehellä on ulosottokaaren mukaisesti oikeus ulosmitatun omaisuuden realisointiin ja konkurssipesällä konkurssilain mukainen oikeus konkurssipesään kuuluvan omaisuuden realisointiin. Tilinhaltijan sijaan voi tulla yksi tai useampi muu luonnollinen

henkilö tai oikeushenkilö esimerkiksi tilinhaltijan kuoleman taikka yhtiöoikeudellisen sulautumisen tai jakautumisen johdosta. Kun merkintöjä tehdään muuten kuin tilinhaltijan toimeksiannosta, tilinpidon luotettavuuden vaatimus merkitsee säännönmukaisesti, että säilyttäjän on ennen merkinnän tekemistä vaadittava riittävä selvitys henkilön oikeudesta määrätä kyseisestä omaisuudesta.

Lisäksi jäljempänä käsillä olevassa luvussa säädettäisiin merkintöjen tekemisestä eräissä tapauksissa. Lain 6 §:n 1 momentissa säädettäisiin ulosmittausta ja turvaamistoimenpidettä koskevien merkintöjen tekemisestä viranomaisen ilmoituksesta, konkurssia koskevan merkinnän tekemisestä konkurssipesän ilmoituksesta sekä yrityssaneerausta koskevan merkinnän tekemisestä saneerausselvittäjän ilmoituksesta. Edelleen 8 §:ssä säädettäisiin säilyttäjän oikeudesta ja velvollisuudesta tietyin edellytyksin oikaista tilille tehtyjä virheellisiä merkintöjä.

Merkinnät olisi tehtävä ilman aiheetonta viivytystä. Toisin sanoen merkintä olisi tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun sen peruste on syntynyt, merkinnän tekemistä on pyydetty ja lisäksi tarvittaessa on esitetty sellainen selvitys, jonka perusteella merkintä voidaan riittävällä luotettavuudella tehdä. Aiheellinen viivytys voi johtua esimerkiksi tarvittavan lisäselvityksen pyytämisestä. Toisaalta on huomattava, että 10 §:n 1 momentin mukaan arvopaperin on oltava säilyttäjän hallinnassa ennen kuin sitä koskeva merkintä tehdään arvopaperitilille.

4 §. *Tilioikeus*. Pykälässä säädettäisiin tilinhaltijan oikeuden sisällöstä. Vaikka arkikielessä puhutaan yleisesti arvopaperien omistamisesta, sijoittajan oikeudellinen asema on jossain määrin erilainen riippuen siitä, onko hänellä fyysinen arvopaperi hallussaan, arvo-osuus arvo-osuustilillään vai lakiehdotuksessa tarkoitettu arvopaperia koskeva oikeus. Tavallisesti näiden arvopaperiomaisuuden muotojen taloudellinen merkitys on sama. Eroa on lähinnä oikeuksien toteuttamisen teknisessä tavassa ja siinä, mikä on oikeudenhaltijan asema eräissä maksukyvyttömyydestä johtuvissa poikkeustilanteissa.

Tilinhaltijan arvopaperia koskevaa oikeutta kutsuttaisiin lakiehdotuksessa tilioikeudeksi. Kyse on oikeudellisessa mielessä jossain määrin erilaisesta oikeusasemasta kuin perinteisestä omistusoikeudesta tai siihen suoraan verrattavasta oikeusasemasta. Tilioikeus ei kohdistu yksilöityyn esineeseen tai vastaavaan kohteeseen, eikä se ole toteutettavissa muuta kuin tilinhaltijan omaa säilyttäjää kohtaan. Koska tilioikeuden kohde on yksilöity ainoastaan lajiesineen tavoin eli vain säilytettävien arvopaperien lajin ja määrän puolesta, tilioikeuden haltijan oikeusasema säilyttäjän maksukyvyttömyystilanteessa ei ole yhtä vahva kuin omistusoikeuden haltijan, vaikka tilioikeuden haltijaa suojataankin lakiehdotuksen 11 §:stä ilmenevin tavoin.

Tilinhaltijan oikeusaseman tarkempi määritteleminen laissa ja sen kutsuminen tilioikeudeksi ei estä arkikielessä puhumasta ”arvopapereista”. Yleensä tällaisesta kielenkäytöstä ei ole haittaa silloinkaan, kun tehdään tilinhaltijan oikeutta koskevia sopimuksia tai muita oikeustoimia, kunhan oikeustoimen kohde muuten on yksilöity niin, ettei siitä voi syntyä epäselvyyttä. Myös monet muualla lainsäädännössä olevat arvopaperia koskevat säännökset tulevat sellaisinaan sovellettaviksi tämän lain mukaiseen tilinhaltijan oikeusasemaan.

Pykälän *1 momentin 1 kohdan* mukaan tilinhaltijalla on oikeus saada tilille merkittyyn arvopaperiin perustuvat suoritukset ja käyttää muita arvopaperiin perustuvia oikeuksia. Näiden oikeuksien tarkempi sisältö riippuu kysymyksessä olevasta arvopaperista ja sitä koskevasta lainsäädännöstä sekä arvopaperin ehdoista. Esimerkiksi osakeyhtiön tai sitä vastaavan ulkomaisen yhtiön osakkeeseen ja muuhun yhtiöoikeudelliseen arvopaperiin perustuvat oikeudet määräytyvät muun muassa sovellettavan yhtiölain sekä yhtiöjärjestyksen tai vastaavan perusteella. Velkainstrumenttien osalta taas keskeinen merkitys on yleensä velan ehdoilla.

Kohta kattaa taloudelliset oikeudet, kuten oikeuden osinkoihin, lyhennyksiin ja muihin maksusuorituksiin sekä erilaiset merkintäoikeudet, samoin kuin mahdolliset hallinnoimisoikeudet, kuten oikeuden osallistua liikkeeseenlaskijayhteisön päätöksentekoon ja sitä tukevat oikeudet eri muodoissaan. Lähtökohtana on, että tilinhaltijalla on samat oikeudet kuin kenellä tahansa vastaavan arvopaperin haltijalla, esimerkiksi osakkeen

kohdalla kaikki osakkeenomistajan oikeudet. Se, että oikeudet toteutetaan säilyttäjän kautta, voi kuitenkin vaikuttaa oikeuksien käyttämiseen. Oikeuksien käyttämisestä voi myös olla tarkempia määräyksiä säilyttäjän ja tilinhaltijan välisessä sopimuksessa. Näitä kysymyksiä käsitellään jäljempänä pykälän 2 momentissa ja sen perusteluissa.

Momentin *2 kohdassa* todettaisiin tilinhaltijan oikeudesta määrätä oikeudestaan vaihdannallisessa ja vakuuskäytöllisessä mielessä. Tilinhaltija voisi ensinnäkin määrätä oikeudestaan luovutustoimin, mikä käytännössä yleensä tarkoittaa, että tilinhaltija antaa säilyttäjälle myyntitoimeksiannon, joka johtaa arvopaperin poistamiseen tilinhaltijan tililtä (tilin veloittamiseen). Kyse ei tällöin varsinaisesti ole tilioikeuden luovuttamisesta, vaan luovutustoimesta, joka johtaa tilinhaltijan (myyjän) tilioikeuden lakkaamiseen. Toiselta puolen voidaan pelkistäen sanoa, että kaupantekoprosessi kokonaisuutena johtaa tavallisesti kyseistä arvopaperia koskevan merkinnän tekemiseen toisen tilinhaltijan (ostajan) arvopaperitilille (tilin hyvittämiseen), mikä merkitsee uuden tilioikeuden syntymistä. Ostajan tilioikeus voi kohdistua joko samaan tai eri säilyttäjään kuin myyjän lakannut tilioikeus.

Rajoitettujen oikeuksien perustamisen osalta käytännössä keskeisintä on mahdollisuus panttioikeuden perustamiseen. Panttioikeuden ja muiden tilioikeuteen kohdistuvien oikeuksien ja rajoitusten merkitsemisestä tilille säädettäisiin tarkemmin 6 §:ssä.

Momentin *3 kohdan* mukaan tilinhaltijalla olisi myös oikeus vaihtaa säilyttäjää eli oikeus saada arvopaperi siirretyksi toisen säilyttäjän ylläpitämälle tilille. Jos tilille on merkittynä tilinhaltijan oikeuteen kohdistuvia oikeuksia tai rajoituksia, säilyttäjän vaihtaminen edellyttäisi asianomaisten oikeudenhaltijoiden suostumusta (ks. 6 §:n 3 momentti ja sen perusteluissa esitetty).

Tilinhaltijalla olisi toisaalta oikeus saada tilille merkitty arvopaperi omaan hallintaansa. Jos kysymys on esimerkiksi arvo-osuudesta, joka on säilyttäjän nimissä olevalla omaisuudenhoitotilillä, tilinhaltijalla olisi oikeus saada arvo-osuus siirretyksi omissa nimissään olevalle arvo-osuustilille. Samalla arvopaperi poistetaan säilyttäjän ylläpitämältä arvopaperitililtä, eikä tilinhaltijan oikeusasemaa enää arvioida käsillä olevan lain säännösten perusteella. Kansainvälisissä säilytysketjuissa tällainen arvopaperin omaan hallintaan saaminen ei tavallisesti ole mahdollista, koska säilyttäjällä ei ole hallussaan fyysistä arvopaperia tai arvo-osuutta vaan 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu oikeus. Tällöin tilinhaltijalla on yleensä käytännössä vain mahdollisuus säilyttäjän vaihtamiseen.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin säilyttäjän velvollisuudesta huolehtia tilinhaltijan 1 momentissa tarkoitettujen oikeuksien toteutumisesta. Jotta tilinhaltijan oikeudet toteutuisivat, säilyttäjän on ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin, jotka ovat säilyttäjän kohtuullisten vaikutusmahdollisuuksien puitteissa. Arvopaperisäilytyksen luonteesta johtuu, että tilinhaltijan 1 momentissa tarkoitetut oikeudet eivät ole absoluuttisia, vaan niiden toteutuminen voi riippua säilyttäjän vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolisista seikoista. Arvopaperiin perustuvien suoritusten maksaminen ja muiden arvopaperiin perustuvien oikeuksien toteutuminen voi riippua liikkeeseenlaskijan toiminnasta sekä, säilytyksen ollessa välillistä, muiden säilytysketjussa olevien säilyttäjien toiminnasta. Rajoituksia voi johtua myös lainsäädännöstä. Kun esimerkiksi suomalaisen osakeyhtiön arvo-osuusjärjestelmään liitetty osake on hallintarekisteröity, sen perusteella voidaan yleensä käyttää vain osakkeenomistajan niin sanottuja taloudellisia oikeuksia. Samoin esimerkiksi tilinhaltijan mahdollisuutta saada arvopaperi omaan hallintaansa voivat rajoittaa, paitsi sopimusmääräykset, muun muassa sovellettava lainsäädäntö (esimerkiksi vieraan valtion laki, jonka mukaan arvopaperit ovat aina dematerialisoituja) samoin kuin selvitysjärjestelmien säännöt ja muut sellaiset seikat.

Säilyttäjältä erilaisissa tilanteissa edellytettävää toimimisvelvollisuutta ei voida ratkaista yksityiskohtaisella lainsäädännöllä, vaan kussakin yksittäistapauksessa asiaan vaikuttavien olosuhteiden valossa on arvioitava, mitkä toimet ovat säilyttäjän kohtuullisten vaikutusmahdollisuuksien puitteissa. Säilyttäjän toimimisvelvollisuutta arvioitaessa on viime kädessä ratkaisevaa, mitä asiasta on säilyttäjän ja tilinhaltijan välillä katsottava sovitun. Tämä todettaisiin momentissa ni-

menomaisesti. Säilyttäjä ja tilinhaltija voivat – ja heidän on yleensä syytäkin – sopia tarkemmin siitä, millaisiin toimenpiteisiin säilyttäjä on velvollinen ryhtymään 1 momentissa tarkoitettujen oikeuksien toteuttamiseksi. Säilyttäjä ja tilihaltija voivat myös sopia siitä, että säilyttäjä ei ole velvollinen ryhtymään tiettyihin toimiin taikka toteuttamaan tiettyjä oikeuksia, esimerkiksi osakkeenomistajan oikeutta osallistua yhtiökokouksiin tai muita osakkeenomistajan niin sanottuja hallinnoimisoikeuksia yhtiössä. Edelleen voidaan sopia, että tiettyjä oikeuksia ei välitetä tilinhaltijalle vaan ne korvataan rahassa, esimerkiksi että merkintäoikeuksien sijasta maksetaan rahasuoritus. Erityisesti ulkomaisten arvopaperien osalta säilytyssopimuksiin liitetäänkin usein erityisiä ehtoja yhtiöoikeudellisten oikeuksien käyttämisestä, koska niihin saattaa liittyä niin merkittäviä kustannuksia, ettei tilinhaltijan kannata käyttää aktiivisesti kaikkia oikeuksiaan.

Momentissa säädettäisiin vielä erityisesti, että rahasuoritukset on maksettava ja muut oikeuksien käyttämistä koskevat toimenpiteet on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä. Myös tästä voidaan sopia tarkemmin osapuolten välillä.

Pykälän *3 momentissa* viitattaisiin 11 §:ään, joka koskee tilinhaltijan oikeuksia säilyttäjän konkurssissa ja muussa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Viimeksi mainitusta pykälästä ilmenee, että vaikka tilinhaltija nauttiikin tiettyä suojaa säilyttäjän maksukyvyttömyysmenettelyssä ja on näin ollen niin sanottua yleistä velkojatahoa paremmassa asemassa, hänen oikeusasemaansa ei voida täysin rinnastaa varsinaisen omistusoikeuden haltijan oikeusasemaan. Kun arvopaperitilin tilinhaltijan oikeusasemaa arvioidaan kokonaisuutena, on siten keskeinen merkitys paitsi 4 §:n myös 11 §:n säännöksillä.

5 §. *Oikeuksien toteuttaminen*. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan selvyyden vuoksi erityistä säännöstä siitä, että tilinhaltijan 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut oikeudet kohdistuvat säilyttäjään. Jos säilyttäminen on välillistä eli säilyttäjällä on tilioikeus tai vastaava oikeus toista säilyttäjää kohtaan, tilinhaltijan oikeudet kohdistuvat vain tämän omaan säilyttäjään. Arvopaperien moniportaisen hallinnan luonteeseen kuuluu, että kukin ketjussa oleva säilyttäjä on sopimussuhteessa vain omiin tilinhaltijoihinsa ja hallinnoi näille kuuluvia oikeuksia. Jos tilinhaltijalla – tai esimerkiksi tämän velkojilla – olisi mahdollisuus kohdistaa vaatimuksia ketjussa edempänä oleviin säilyttäjiin, seuraisi siitä merkittävää oikeudellista epäselvyyttä.

Tapa, jolla arvopaperia koskeva tilinhaltijan oikeusasema määritellään lakiehdotuksessa, vaikuttaa välillisesti myös tilinhaltijan velkojien asemaan. Se, mitä tilinhaltijalta voidaan esimerkiksi ulosmitata ja mikä kuuluu tämän konkurssipesään, on nimenomaan tämä oikeusasema eli tilinhaltijan tilioikeus. Sen sijaan tilinhaltijan velasta tapahtuva ulosmittaus ei voi esimerkiksi tavalla tai toisella kohdistua säilyttäjän tilinhaltijoidensa lukuun hallitsemiin arvopapereihin taikka säilyttäjän nimissä olevalla omaisuudenhoitotilillä oleviin arvo-osuuksiin, eivätkä mainitut arvopaperit tai arvo-osuudet kuulu tilinhaltijan konkurssipesään. Jos säilytys on välillistä, tillinhaltijan omaisuuteen kohdistuva ulosmittaus tai muu tämän omaisuutta koskeva täytäntöönpano ei myöskään voi kohdistua säilyttäjällä oleviin tilioikeuksiin tai vastaaviin oikeuksiin ja tätä kautta ulottaa vaikutuksensa säilytysketjussa oleviin muihin säilyttäjiin. Tästä moniportaisten hallintajärjestelmien kannalta keskeisenä pidetystä periaatteesta käytetään kansainvälisesti nimitystä ”*prohibition of upper-tier attachment*”. Vastaavasti tilinhaltijan perustamat oikeudet, kuten panttioikeus, kohdistuvat tilinhaltijan tilioikeuteen eivätkä esimerkiksi säilyttäjän tilinhaltijoidensa lukuun hallitsemiin arvopapereihin.

Pykälän *2 momentissa* todettaisiin, että tilinhaltijan oikeuksista arvopaperin liikkeeseenlaskijaa kohtaan säädetään erikseen. Yleisesti ottaen lakiehdotuksessa ei säädetä siitä, kuka käyttää arvopaperiin perustuvia oikeuksia arvopaperin liikkeeseenlaskijaa kohtaan ja miten oikeuksia käytetään. Tätä koskevat säännökset ovat muualla laissa, esimerkiksi osakeyhtiölaissa, velkakirjalaissa tai – ulkomaisten arvopaperien osalta – ulkomaisessa lainsäädännössä. Säilytettyjen arvopaperien osalta oikeuksia liikkeeseenlaskijaa kohtaan käyttää yleensä se säilyttäjä, joka on lähinnä liikkeeseenlaskijaa eli se, jolla on esimerkiksi oikeuksien käyttämiseen

oikeuttavat fyysiset arvopaperit hallinnassaan tai joka on merkitty hallintarekisteröinnin hoitajaksi osakeyhtiön osakasluetteloon. Kuitenkin erityisistä säännöksistä voi johtua, että tilinhaltijalla voi olla oikeuksia, joita tilinhaltija käyttää itse omissa nimissään liikkeeseenlaskijaa kohtaan. Esimerkkinä tästä ovat osakeyhtiölain säännökset, jotka koskevat hallintarekisteröidyn osakkeen omistajan mahdollisuutta osallistua yhtiökokoukseen. Arvopaperien säilyttämisen luonteesta kuitenkin johtuu, että myös tällaisten suoraan liikkeeseenlaskijaan kohdistuvien oikeuksien käyttäminen voi tapahtua vain säilyttäjäketjun myötävaikutuksella.

6 §. *Tilioikeuteen kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset*. Pykälän *1 momentissa* olisi tarkempia säännöksiä 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen tilinhaltijan oikeuteen kohdistuvien oikeuksien ja rajoitusten merkitsemisestä arvopaperitilille.

Tilille merkittäisiin tilioikeuteen kohdistuva panttioikeus. Tilioikeuden panttauksessa niin sanottu julkivarmistus tapahtuisi siis tekemällä panttauksesta merkintä arvopaperitilille. Tällöin panttaus tulee 7 §:n mukaisesti suojatuksi muun muassa myöhemmin tilille merkittävää tilinhaltijan konkurssia tai tilioikeuteen kohdistuvaa ulosmittausta vastaan. Poikkeuksena panttioikeuden tilille merkitsemisestä on yrityskiinnitys, joka on voimassa muulla tavoin niin kuin siitä yrityskiinnityslaissa (634/1984) säädetään.

Tilille merkittävä panttioikeus voisi koskea vain tiettyä tai tiettyjä tilille merkityistä arvopapereista. Toisaalta estettä ei olisi sillekään, että panttauksen kohteena on koko arvopaperitili, jolloin panttaus koskee kaikkia tilille merkittyjä arvopapereita. Panttauksen laajuus riippuu siitä, miten panttauksen kohde on panttaussopimuksessa määritelty ja miten panttioikeus on tilille merkitty. Samaa kohdetta voi koskea useampi panttioikeus, jolloin näiden keskinäinen etusija määräytyy 7 §:n mukaisesti.

Panttioikeuden ohella arvopaperitilille voitaisiin merkitä muita tilioikeuteen kohdistuvia sopimusperusteisia oikeuksia. Jos säilyttäjän ja tilinhaltijan suhteessa on sovittu rajoituksista tilinhaltijan 4 §:n mukaiseen oikeusasemaan, myös tällaiset rajoitukset voitaisiin kirjata arvopaperitilille. Tällä voi olla merkitystä arvioitaessa rajoituksen tehokkuutta suhteessa kolmanteen.

Tilioikeuteen kohdistuvat ulosmittaukset ja turvaamistoimenpiteet merkittäisiin tilille asianomaisen viranomaisen ilmoituksesta. Jos tilioikeus kuuluu konkurssipesään, konkurssi merkittäisiin tilille konkurssipesän ilmoituksesta. Yrityssaneerausmenettelyn alkaminen ja lakkaaminen merkittäisiin vastaavasti selvittäjän ilmoituksesta. Viranomaiselta, konkurssipesältä tai saneerausselvittäjältä ei luonnollisesti voitaisi periä maksua tällaisista merkinnöistä, jotka säilyttäjän on lain mukaan niiden ilmoituksesta tehtävä.

Panttioikeus, ulosmittaus ja muu niihin rinnastettava oikeus tai rajoitus olisi tilille merkittäessä yksilöitävä riittävällä tavalla. Tällä tarkoitetaan, että esimerkiksi panttioikeutta koskevassa tilimerkinnässä on riittävällä tavalla yksilöitävä yhtäältä panttioikeuden kohde ja toisaalta velka, josta pantti on vakuutena. Yksilöinti on tehtävä sillä tavoin, että ilmi käy muun muassa, kenellä on oikeus saada arvopaperiin perustuvat suoritukset jäljempänä 2 momentissa tarkoitetuin tavoin. Vastaavasti on meneteltävä esimerkiksi ulosmittauksen osalta. Käytännössä tilimerkinnässä voidaan esimerkiksi viitata panttaussitoumukseen, ulosmittauspäätökseen tai muuhun asiakirjaan, jonka perusteella oikeus tarkemmin määrittyy.

Pykälän *2 momentissa* todettaisiin selvyyden vuoksi, että kun arvopaperitilille on merkitty tilioikeutta koskeva panttaus tai muu siihen kohdistuva oikeus tai rajoitus, arvopaperiin perustuvat suoritukset on tehtävä sille, jolla tilin tietojen mukaan on oikeus saada suoritus. Vastaava sääntö koskisi soveltuvin osin muiden arvopaperiin liittyvien oikeuksien käyttämistä. Missä määrin arvopaperiin perustuvat oikeudet kuuluvat tilinhaltijan sijasta muun oikeudenhaltijan käytettäväksi, voi riippua esimerkiksi tilinhaltijan ja pantinhaltijan välisestä sopimuksesta sekä sovellettavasta lainsäädännöstä.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin oikeutta tai rajoitusta koskevan merkinnän pysyvyydestä. Oikeutta tai rajoitusta koskeva merkintä voitaisiin poistaa, jos asianomainen oikeudenhaltija, esimerkiksi panttioikeuden haltija, on antanut poistamiseen suostumuksensa.

Arvopapereiden poistaminen tililtä eli tilin veloittaminen merkitsee arvopapereita koskevan tilioikeuden lakkaamista, jolloin myös tilioikeuteen kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset lakkaavat ja menettävät merkityksensä. Tämän vuoksi myös tilin veloittaminen edellyttäisi oikeudenhaltijan suostumusta, jos se tapahtuu tavalla, joka loukkaa tilille merkittyä oikeutta tai rajoitusta. Jos esimerkiksi panttioikeus koskee määrättyä määrää tilille merkittyjä tietynlajisia arvopapereita, vain kyseisen määrän ylittävä osuus arvopapereita voitaisiin siirtää pois tililtä ilman pantinhaltijan suostumusta. Vastaava koskisi esimerkiksi tilannetta, jossa osa arvopaperitilille merkityistä arvopapereista on merkitty ulosmitatuiksi.

Myös säilyttäjän vaihtamisessa on – riippumatta siitä, miten se muodollisesti ja teknisesti toteutetaan – asiallisesti kysymys arvopaperien poistamisesta yhden säilyttäjän ylläpitämältä tililtä ja merkitsemisestä toisen säilyttäjän ylläpitämälle tilille tai ainakin siihen oikeudellisesti rinnastettavasta ilmiöstä. Yleisistä säännöistä johtuu, ettei tilin siirtäminen siten, että säilyttäjän velvoitteet siirtyisivät toisen säilyttäjän vastattavaksi, ole mahdollista ilman tilinhaltijan ja muiden tililtä ilmenevien oikeudenhaltijoiden suostumusta. Säilyttäjän vaihtaminen ei myöskään ole rinnastettavissa arvo-osuustileistä annetun lain 16 b §:ssä tarkoitettuun arvo-osuustilin tilin siirtämiseen toisen tilinhoitajayhteisön hoidettavaksi.

Momentin säännökset on tarkoitettu yleisesti ottaen toissijaisiksi verrattuna 8 §:ään, jossa säädettäisiin tilimerkintöjen oikaisemisesta. Tarkoitus ei ole, että oikeudenhaltija voisi estää virheellisen tilimerkinnän korjaamisen, ellei hänen luottamustaan merkintään ole perusteltua suojata 8 §:n mukaisesti.

7 §. *Tilioikeuteen kohdistuvien oikeuksien etusijajärjestys*. Ehdotuksen mukaan arvopaperitilille tehtävillä oikeuksia osoittavilla merkinnöillä – eikä esimerkiksi säilyttäjälle tehtävillä siirto- ja muilla vastaavilla ilmoituksilla eli denuntiaatioilla – on keskeinen merkitys, kun arvioidaan 6 §:n mukaisten oikeuksien sitovuutta erilaisissa sivullissuhteissa. Säilyttäjän tekemät tilimerkinnät rinnastuisivat tässä mielessä arvo-osuusjärjestelmässä tapahtuvaan oikeuksien kirjaamiseen arvo-osuustileille.

Pykälään ehdotetaan tätä periaatetta noudattavia säännöksiä oikeuksien keskinäisestä etusijajärjestyksestä. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan pääsääntöä, jonka mukaan arvopaperitilille merkityllä 6 §:n mukaisella oikeudella olisi etusija suhteessa oikeuteen, jota ei ole merkitty tilille. Tilille merkittyjen keskenään ristiriidassa olevien oikeuksien etusija määräytyisi tilimerkinnän ajankohdan perusteella, eli tilille aikaisemmin merkityllä oikeudella olisi etusija myöhemmin merkittyyn oikeuteen nähden. Muun muassa tämän vuoksi on tärkeää, että tilille tehtyjen merkintöjen tarkka ajankohta on luotettavasti selvitettävissä, kuten 3 §:n 1 momentissa edellytetään.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin poikkeuksesta tähän eli tilanteesta, jossa oikeudenhaltija oikeutta tilille merkittäessä tiesi tai hänen piti tietää toisesta, kilpailevasta oikeudesta. Tällöin hänen oikeutensa väistyy, vaikka se 1 momentin pääsäännön mukaan saisi tilille merkitsemisen perusteella etusijan, jos kilpaileva oikeus on hänen oikeuttaan aikaisempaa perua. Esimerkiksi panttioikeus voi saada etusijan toiseen, myöhemmin sovittuun panttioikeuteen nähden, vaikka myöhemmin sovittu panttioikeus on merkitty ensimmäisenä arvopaperitilille, jos myöhemmin sovitun oikeuden haltija ei ole hänen oikeuttaan tilille merkittäessä ollut perustellussa vilpittömässä mielessä aikaisemmin sovitun panttioikeuden olemassaolon suhteen.

Pykälän säännökset tulevat sovellettaviksi 6 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien keskinäisissä kollisioissa eli silloin, kun samaan tilioikeuteen kohdistuvat oikeudet ovat keskenään ristiriidassa siten, että niitä ei voida toteuttaa yhtä aikaa. Sen sijaan kun varsinainen arvopaperivaihdanta kysymyksessä olevan lain soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa tapahtuu tavallisesti veloittamalla ja hyvittämällä eri arvopaperitilejä, ei sen yhteydessä käytännössä synny tilanteita, joissa samaa kohdetta koskevat oikeudet ovat ristiriidassa keskenään. Vastaavasta syystä lain soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa ei käytännössä esiinny niin sanottuja saantosuojakysymyksiä käsitteen perinteisessä mielessä. Kun vaihdanta tapahtuu eri tilejä veloittamalla ja

hyvittämällä, ei vaihdannan kohde säily sillä tavoin samana, että niin sanottu oikea omistaja voisi esittää vaatimuksia saman objektin myöhempää luovutuksensaajaa kohtaan.

8 §. *Tilimerkinnän oikaiseminen ja tililtä ilmenevien oikeuksien suoja.* Pykälässä säädettäisiin säilyttäjän oikeudesta ja velvollisuudesta virheellisten tilimerkintöjen korjaamiseen. Tilin tietosisältö voi muodostua virheelliseksi erilaisista syistä, esimerkiksi lasku- tai kirjoitusvirheen taikka tietojärjestelmän teknisen vian takia. Kyseessä voi olla myös niin sanottu asiavirhe, joka johtuu merkinnän perustetta koskevan selvityksen virheellisyydestä tai puutteellisuudesta taikka virheellisestä lain soveltamisesta. Virheellisellä merkinnällä tarkoitetaan pykälässä sekä tietosisällöltään vääriä että puutteellisia merkintöjä.

Kaikkien virheiden osalta lähtökohtana olisi virheen korjaaminen ilman aiheetonta viivytystä. Tarvetta virheiden korjaamiseen lakiehdotuksen soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa korostaa se, että 14 §:n mukainen oikeus vahingonkorvaukseen on pelkästään tuottamusperusteista eikä suojaa vahingonkärsijää yhtä tehokkaasti kuin esimerkiksi arvo-osuuksia koskevan lainsäädännön korvausjärjestelmä.

Ainoana rajoituksena virheen korjaamiselle olisi, että jos tilinhaltija tai muu oikeudenhaltija ei merkintää tehtäessä tiennyt eikä hänen pitänytkään tietää merkintää rasittavasta virheestä, ja hänen tililtä ilmenevä asemansa oikaisun johdosta heikkenisi, hänen vilpitöntä mieltään suojataan. Virheeseen ei tällöin voitaisi vedota häntä kohtaan, eikä merkinnän oikaiseminen olisi mahdollista ilman hänen suostumustaan. Jos sen sijaan tilinhaltija tai muu oikeudenhaltija, jonka asemaan virheen korjaaminen sinänsä vaikuttaa, tiesi tai hänen piti tietää merkinnän virheellisyydestä merkintää tehtäessä, hänen luottamustaan merkintään ei ole tarpeen suojata.

Oikeudenhaltijan perustellun vilpittömän mielen vaatimus tarkoittaa muun muassa, että henkilöltä, joka on välittömästi hyötynyt kirjoitus- tai laskuvirheestä, teknisestä viasta aiheutuneesta virheestä tai muusta näihin verrattavasta virheestä, ei tarvita suostumusta virheen korjaamiseen. Esimerkiksi tilinhaltija, jonka tilille on kirjoitus- tai laskuvirheen taikka niihin rinnastettavan teknisen virheen takia täysin perusteettomasti merkitty arvopapereita, ei voi olla tällaisen merkinnän virheellisyyden suhteen perustellussa vilpittömässä mielessä, eikä virheen korjaamiselle ole estettä ainakaan niin kauan, kun tilille ei ole merkitty muita kyseisiä arvopapereita koskevia oikeuksia. Viimeksi mainitussa tapauksessa virheen korjaaminen voi edellyttää pantinsaajan tai muun oikeudenhaltijan suostumusta, jos tämä on ollut perustellussa vilpittömässä mielessä oikeutensa tilille merkitsemisen hetkellä.

Tilanne voi olla ja yleensä onkin toisenlainen, jos virhe on tapahtunut etäämpänä siinä tapahtumaketjussa, joka on johtanut arvopaperien tilille merkitsemiseen, olipa kyseessä sitten tekninen virhe tai muun kaltainen virheellisyys, kuten oikeustointa rasittava pätemättömyysperuste. Esimerkiksi arvopaperimarkkinoilla arvopaperikaupan tehnyt ostaja ei käytännössä voi olla velvollinen tietämään, mitä mahdollisia virheellisyyksiä kauppaan liittyvässä arvopaperien selvitysketjussa on tapahtunut, ennen kuin arvopaperit on hyvitetty hänen tililleen. Kun tällaisissa tilanteissa tilinhaltijan tai muun oikeudenhaltijan hyväksi tehtyä tilimerkintää suojataan siten, että virheeseen ei voida vedota tätä kohtaan, suojalla on osaltaan vastaava tarkoitus kuin saantosuojalla perinteisessä arvopaperivaihdannassa.

Jos kysymys vilpittömästä mielestä on epäselvä, säilyttäjän on tavallisesti mielekästä pidättyä virheen korjaamisesta, kunnes asianosaisten suostumukset korjaamiseen on saatu tai asia on esimerkiksi tuomioistuimessa ratkaistu. Säilyttäjän vahingonkorvausvastuusta virheiden korjaamisessa, kuten muussakin käsillä olevassa laissa tarkoitetussa toiminnassa, säädettäisiin 14 §:ssä.

Arvopaperitilien pitämisessä tapahtuvat virheellisyydet voivat johtaa siihen, että säilyttäjällä ei ole hallinnassaan asiakkaidensa arvopaperitilien merkintöjä vastaavia arvopapereita siten kuin 10 §:n 1 momentissa edellytetään. Jos esimerkiksi asiakkaiden tileille erehdyksessä merkitään liikaa arvopapereita, mutta virhettä ei voida kaikilta osin korjata käsillä olevasta pykälästä ilmenevien rajoitusten takia, säilyttäjällä on velvollisuus hankkia lisää arvopapereita hallintaansa niin,

että 10 §:n 1 momentin vaatimus täyttyy. Tällöin virheestä aiheutuva vahinko jää säilyttäjän kannettavaksi, ellei säilyttäjä onnistu perimään korvausta muulta henkilöltä, kuten siltä, joka on oikeudettomasti määrännyt tilille virheellisesti merkityistä arvopapereista.

9 §. *Määräyksenantovaltuus*. Pykälässä valtuutettaisiin Finanssivalvonta antamaan tarkempia määräyksiä arvopaperitilien pitämisessä noudatettavista teknisistä menettelytavoista ja tileille merkittävien tietojen sisällöstä.

Arvopaperitilien pitämisen tapaa koskevat perussäännökset ovat lakiehdotuksen 3 §:n 1 momentissa. Finanssivalvonta voisi antaa näitä säännöksiä tarkentavia määräyksiä sikäli kuin kysymys on teknisistä menettelytavoista, joita noudattaen tilejä pidetään. Määräyksillä, kuten tietoteknisillä vaatimuksilla, voitaisiin pyrkiä osaltaan varmistamaan, että tilien pitäminen tapahtuu luotettavalla tavalla ja että tilimerkintöjen tarkka ajankohta on luotettavasti selvitettävissä, kuten 3 §:n 1 momentissa edellytetään.

Tileille merkittävistä tiedoista säädetään erityisesti lakiehdotuksen 3 §:n 2 momentissa ja 6 §:n 1 momentissa. Näitä koskevat tarkemmat määräykset voisivat koskea esimerkiksi sitä, millä tavoin tilinhaltijat ja muut oikeudenhaltijat sekä tilille merkittävät arvopaperit on yksilöitävä, samoin kuin tilille merkittävien oikeuksien ja rajoitusten yksilöimisen tarkempaa tapaa.

3 luku Arvopaperien säilyttäminen ja tilinhaltijoiden suoja säilyttäjää koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä

10 §. *Arvopaperien säilyttäminen.* Pykälässä säädettäisiin eräistä 2 §:n *1 momentin 1 kohdassa* tarkoitettua säilyttämistä koskevista tarkemmista vaatimuksista. Pykälän 1 momentin mukaan säilyttäjän olisi huolehdittava siitä, että sillä on jatkuvasti hallinnassaan asiakkaidensa arvopaperitilien merkintöjä vastaavat arvopaperit. Lisäksi edellytetään, että arvopaperin on oltava säilyttäjän hallinnassa jo ennen kuin arvopaperi hyvitetään asiakkaan arvopaperitilille eli merkitään tilille 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Tilinhaltijoiden oikeuksien edellytettäisiin siis olevan tällä tavoin aina täysin katettuina. Lisäksi säilyttäjän olisi huolehdittava, että riittävä kate on aina olemassa jo ennen kuin tätä vastaavia merkintöjä tehdään arvopaperitilille. Näillä vaatimuksilla on keskeinen merkitys koko säilytysjärjestelmän luotettavuuden kannalta.

Säilyttäjä voi täyttää momentin vaatimukset pitämällä fyysisiä arvopapereita hallinnassaan, mikä tosin on käytännössä poikkeuksellista. Esimerkiksi säilyttäjällä, joka säilyttää suomalaisen yhtiön arvo-osuusjärjestelmään liitettyjä osakkeita ulkomaisten asiakkaidensa lukuun, on tämän sijasta yleensä kyseiset arvo-osuudet nimissään olevalla arvo-osuustilillä eli omaisuudenhoitotilillä. Toisaalta erityisesti ulkomaisten arvopaperien osalta tulee kyseeseen, että säilyttäjällä on 2 §:n 2 momentin mukaisesti toiseen säilyttäjään kohdistuva arvopaperia koskeva tilioikeus tai sitä vastaava ulkomaan lain mukainen oikeus. Koska lain säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin muihin rahoitusvälineisiin kuin varsinaisiin arvopapereihin, muukin tapa voi tulla kyseeseen. Säilyttäjä voi esimerkiksi olla suoraan kirjattuna sellaisen ulkomaisen yhtiön omistajaluetteloon, jonka osakkeista ei anneta arvopapereita.

Arvopaperien on oltava säilyttäjän hallinnassa siten kuin tilinhaltijoiden kanssa on tarkemmin sovittu. Säilyttäjän ja tilinhaltijan välisessä sopimuksessa voidaan määrätä tarkemmin esimerkiksi siitä, millä edellä mainituista tavoista toteutettu säilyttäminen tulee kysymykseen. Myös voidaan määrätä tarkemmin esimerkiksi siitä, millainen säilyttäjällä oleva tilioikeus tai sitä vastaava ulkomainen oikeus tulee tarkemmin kysymykseen. Sillä, minkälaisen säilytysketjun kautta välillinen säilytys on toteutettu, voi olla huomattava merkitys tilinhaltijan riskin kannalta. Toisaalta säilytyssopimuksessa voidaan esimerkiksi rajoittaa säilyttäjän vastuuta siitä, että tilioikeus tai sitä vastaava ulkomainen oikeus ei ole toteutettavissa kyseisen toisen säilyttäjän eli niin sanotun alisäilyttäjän maksukyvyttömyyden tai muun sellaisen syyn takia. Käytännössä usein esiintyvien sopimusehtojen mukaan säilyttäjä vastaakin vain siitä, että se valitsee käytetyn alisäilyttäjän tai arvopaperikeskuksen huolellisesti.

Edelleen säilyttäjän ja tilinhaltijan välisessä sopimuksessa voidaan määrätä, voidaanko säilytys toteuttaa niin sanottuna yhteissäilytyksenä vai onko sen oltava eroteltu. Ensin mainitussa tapauksessa esimerkiksi arvo-osuus voi olla yhteisellä omaisuudenhoitotilillä, jota säilyttäjä hallitsee paitsi kyseisen asiakkaan myös toisten asiakkaidensa lukuun, kun taas viimeksi mainitussa tapauksessa arvo-osuuksien tulee olla erillisellä, kyseisen asiakkaan lukuun hallittavalla tilillä. Vastaavat vaihtoehdot ovat mahdollisia, kun säilytys on 2 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla välillistä. Sillä, onko säilytys toteutettu yhteissäilytyksenä vai eroteltuna säilytyksenä, on merkitystä sen suhteen, minkälaiseksi tilinhaltijan asema 11 §:ssä tarkoitetussa säilyttäjän maksukyvyttömyystilanteessa muodostuu. Tulkintaongelmien välttämiseksi tällaisista kysymyksistä on yleensä syytä ottaa sopimukseen riittävän selkeät määräykset. Kysymyksessä ovat myös sellaiset seikat, jotka kuuluvat sijoituspalvelulain 10 luvun 5 §:ssä tarkoitetun tiedonantovelvollisuuden piiriin.

Jos säilyttäjä laiminlyö momentin mukaisen velvollisuutensa, vaje olisi korjattava välittömästi hankkimalla vajeen kattamiseksi tarvittavat arvopaperit. Jos vaje johtuu virheellisistä tilimerkinnöistä, se voidaan kuitenkin poistaa korjaamalla tilimerkinnät 8 §:n nojalla, jos virheen korjaamisen edellytykset täyttyvät.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin ennen kaikkea selvyyden vuoksi, että säilyttäjän on kohdeltava tilinhaltijoiden lukuun hallinnassaan olevia arvopapereita – mukaan lukien tällaisiin arvopapereihin rinnastettavat oikeudet – asiakasvaroina. Sama koskisi muita varoja, joita säilyttäjä hallitsee tilinhaltijoiden lukuun, kuten arvopaperiin perustuvien suoritusten johdosta säilyttäjän haltuun tulleita rahavaroja, joita ei ole vielä tilitetty asiakkaille.

Asiakasvaroja koskevista yleisistä periaatteista seuraa, että tällaiset varat on pidettävä erillään säilyttäjän omista varoista. Tämän periaatteen noudattamisella voi olla olennaista merkitystä asiakkaiden kannalta säilyttäjän maksukyvyttömyystilanteessa, vaikka esimerkiksi arvopaperien sekoittuminen säilyttäjän omiin arvopapereihin ei välttämättä aiheutakaan tilinhaltijoille oikeudenmenetystä 11 §:n mukaan.

Käytännössä tärkeimpien säilyttäjien osalta asiakasvarojen käsittelystä on tarkempia säännöksiä. Tällaisia on erityisesti sijoituspalvelulain 9 luvussa, jonka säännökset tulevat sovellettaviksi muun muassa suomalaisiin sijoituspalvelun tarjoajiin, kuten sijoituspalveluyrityksiin ja luottolaitoksiin. Sijoituspalvelulain 9 luvussa säädetään paitsi asiakasvarojen säilyttämisestä, myös muun muassa erityisistä edellytyksistä, jotka koskevat asiakkaan rahoitusvälineiden panttaamista tai luovuttamista. Lisäksi Finanssivalvonta on antanut määräyksiä asiakkaan varojen suojaamisesta ja säilyttämisestä. ETA-alueelta tuleviin ulkomaisiin sijoituspalvelun tarjoajiin puolestaan sovelletaan niiden kotivaltion lainsäädäntöjä, joissa on pääpiirteissään vastaavat, rahoitusvälineiden markkinat – direktiiviin perustuvat säännökset ja määräykset.

11 §. *Säilyttäjän konkurssi ja muu maksukyvyttömyys*. Pykälässä säädettäisiin tilinhaltijoiden suojasta säilyttäjän konkurssissa ja muussa maksukyvyttömyysmenettelyssä sekä tilinhaltijoiden keskinäisestä tappionjaosta siinä tapauksessa, että maksukyvyttömän säilyttäjän hallinnassa olevat arvopaperit eivät riitä kaikkien tilinhaltijoiden oikeuksien toteuttamiseen.

Kun muun muassa käsillä olevassa pykälässä puhutaan tilinhaltijoista, tarkoitetaan kaikkia säilyttäjän asiakkaita, joiden lukuun säilyttäjä hallitsee arvopapereita ja olisi siten ainakin velvollinen pitämään arvopaperitilejä ja tekemään niille asianmukaiset tilimerkinnät. Tarkoitus ei toisin sanoen ole, että säilyttäjän – asiakkaan näkökulmasta ehkä täysin sattumanvaraisillakin – laiminlyönneillä tai virheillä arvopaperitilien pitämisessä olisi ratkaiseva oikeudellinen merkitys sen suhteen, millaista suojaa säilytysasiakkaat saavat säilyttäjän ollessa maksukyvytön. Esimerkiksi jos säilyttäjän konkurssissa osoitetaan, että arvopaperitilin pitäminen asiakkaan hyväksi on laiminlyöty, kyseisen laiminlyönnin vaikutus on oikaistava, kun ratkaistaan, kenen hyväksi säilyttäjän hallinnassa olevat arvopaperit tulevat. Vastaavasti mahdolliset arvopaperitilinpidossa tehdyt virheet on 8 §:n mukaisilla edellytyksillä oikaistava. Tässä

yhteydessä voidaan viitata myös konkurssilain 9 luvun 3 §:stä ilmenevään periaatteeseen. Säilyttäjän tosiasiallisella arvopaperitilinpidolla on kuitenkin merkitystä näyttökysymysten kannalta, koska tilimerkinnän puuttuessa asiakas joutuu yleensä muulla tavoin osoittamaan, että säilyttäjä on hallinnut arvopapereita hänen lukuunsa.

Pykälän *1 momentin* mukaan säilyttäjän tilinhaltijoidensa lukuun hallitsemat arvopaperit – mukaan lukien tällaisiin arvopapereihin 2 §:n 2 momentin mukaan rinnastettavat oikeudet – eivät kuulu säilyttäjän konkurssipesään eikä niitä voida ulosmitata säilyttäjän velasta. Momentissa mainittaisiin selvyyden vuoksi molemmat tapaukset, vaikka omaisuuden konkurssipesään kuulumattomuus voidaankin johtaa jo siitä, ettei omaisuutta voida ulosmitata. Kyseistä omaisuutta ei myöskään voida panna saatavan turvaamiseksi takavarikkoon (ulosottokaaren 8 luvun 6 §).

Edellä esitetyn mukaisesti säilyttäjällä on velvollisuus pitää omat arvopaperit erillään asiakkaidensa lukuun hallittavista arvopapereita. Lakiehdotuksessa lähdetään kuitenkin siitä, että vaikka erilläänpitovaatimus olisi laiminlyöty – esimerkiksi jos omat ja asiakkaille kuuluvat arvo-osuudet ovat samalla omaisuudenhoitotilillä – säilyttäjän omat ja tilinhaltijoille kuuluvat arvopaperit voidaan erotella toisistaan. Sekoittuminen tässä mielessä ei siis aiheuttaisi sitä, että tilinhaltijat menettävät oikeutensa näille kuuluviin arvopapereihin.

Se, miltä osin säilyttäjän hallinnassa olevat arvopaperit ovat tämän omia ja tulevat säilyttäjän velkojien hyväksi, ja miltä osin kyse on tilinhaltijoiden lukuun hallituista ja näille kuuluvista arvopapereista, olisi näyttökysymys. Momenttiin ehdotetaan tämän näyttökysymyksen arvioinnin helpottamiseksi ja tilinhaltijoiden suojan tehostamiseksi erityistä todistustaakkaa koskevaa olettamasäännöstä. Sen mukaan lähtökohtana olisi, että sellaiset säilyttäjän hallitsemat arvopaperit, jotka vastaavat sen asiakkaiden tileille merkittyjä arvopapereita, katsottaisiin tilinhaltijoille kuuluviksi.

Vastaavuudella tarkoitettaisiin sitä, että säilyttäjän hallitsemat ja säilyttäjän ylläpitämille tileille merkityt arvopaperit vastaavat toisiaan niiden lajin ja määrän puolesta. Esimerkiksi jos säilyttäjän nimissä olevalla tilillä on tietynlajisia arvopapereita enemmän kuin sen tilinhaltijoiden tileille on kyseistä lajia merkittynä, tällainen säilyttäjän tilillä oleva ylijäämä ei kuuluisi olettaman piiriin, vaan se yleensä katsottaisiin säilyttäjän omiksi arvopapereiksi. Tilanne muodostuu vastaavaksi, jos säilyttäjän nimissä olevalla tilillä on asiakkaille olettamasäännön mukaan kuuluvien arvopaperien ohella kokonaan toisenlajisia arvopapereita.

Olettamasäännöllä olisi merkitystä ennen kaikkea silloin, kun olosuhteet eivät muuten osoita, onko kyse säilyttäjän omaan lukuun vai säilyttäjän tilinhaltijoiden lukuun hallituista arvopapereista. Näin on esimerkiksi silloin, kun säilyttäjän arvopaperit ovat yhdellä tai useammalla tilillä, jonka tai joiden suhteen ei ilmene, onko kyse asiakkaiden lukuun vai omaan lukuun hallittavasta tilistä. Jos sen sijaan säilyttäjän hallitsemat arvopaperit ovat esimerkiksi kahdella säilyttäjän nimissä olevalla tilillä, jotka on riittävällä tavalla yksilöity yhtäältä asiakasvarojen tiliksi tai toisaalta omaksi tiliksi, olettama kumoutuu viimeksi mainitulla tilillä olevien arvopaperien osalta. Tällöin viimeksi mainitulla tilillä olevat arvopaperit tulevat säilyttäjän velkojien hyväksi. Viimeksi sanottuun rinnastettava on tilanne, jossa arvo-osuudet ovat yhtäältä säilyttäjän hallitsemalla omaisuudenhoitotilillä ja toisaalta säilyttäjän nimissä olevalla tavallisella arvo-osuustilillä.

Eräissä tilanteissa sellaisetkin arvopaperit, jotka eivät vastaa asiakkaiden arvopaperitileille merkittyjä, saattavat olla katsottavissa tilinhaltijoille kuuluviksi. Ainakin kun kyse on selkeästi asiakasvarojen tilistä, saattavat tilillä olevat arvopaperit olla katsottavissa asiakkaille kuuluvaksi, vaikka ne eivät olekaan olettamasäännöksen piirissä, jos niitä kuitenkin tarvitaan asiakkaiden oikeuksien toteuttamiseen. Näin voi olla esimerkiksi, jos omaisuudenhoitotilillä on arvo-osuuksia, jotka on sinänsä tarkoitettu kattamaan säilyttäjän asiakkaiden oikeudet mutta jotka säilyttäjän tekemän virheen johdosta ovat erilajisia kuin asiakkaiden arvopaperitileille merkityt arvopaperit.

Pykälän *2 momentin* mukaan säilyttäjän tilinhaltijoidensa lukuun hallitsemiin arvopa-

pereihin sovellettaisiin säilyttäjän konkurssissa konkurssilain 5 luvun 6 §:n säännöksiä. Tämän mukaan kyseisiä arvopapereita pidetään sivullisen omaisuutena, joka ei kuulu konkurssipesään vaan on luovutettava pesästä siihen oikeutetulle ehdoin, jonka täyttämistä konkurssipesällä on oikeus vaatia. Jos tilinhaltija on velkaa säilyttäjälle, konkurssipesällä on siten vastaava oikeus vaatia velan maksamista omaisuuden luovuttamisen ehtona kuin säilyttäjällä olisi ollut.

Jos säilyttäjä on toiminnassaan menetellyt lain edellyttämällä tavalla, kukin tilinhaltija saa säilyttäjän konkurssipesästä täysimääräisesti sellaiset arvopaperit, joihin säilytys hänet oikeuttaa. Jos vajetta kuitenkin ilmenee, joudutaan ratkaisemaan, miten tilinhaltijat kärsivät tästä aiheutuvan tappion. Ehdotuksen mukaan tällöin kunkin lajiset arvopaperit jaetaan tilinhaltijoiden kesken siinä suhteessa, jossa heillä on oikeus kyseiseen arvopaperin lajiin. Tilinhaltijoiden keskinäisissä suhteissa noudatettaisiin siis arvopaperilajikohtaista tappionjakoa. Siltä osin kuin jaon toteuttamiseksi on tarpeen, arvopaperit olisi muutettava rahaksi ja rahat jaettava tilinhaltijoille arvopapereiden sijasta. Toisin sanoen jos arvopaperien sijasta jouduttaisiin jakamaan niiden murto-osia, arvopaperit olisi muutettava rahaksi ja rahat jaettava tilinhaltijoille näille kuuluvia murto-osia vastaavassa suhteessa.

Tappionjakosääntö koskisi useamman tilinhaltijan – joko säilyttäjän kaikkien tilinhaltijoiden tai tietyn tilinhaltijaryhmän – lukuun yhteisesti hallittuja arvopapereita. Yhteisesti hallituilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden osalta ei ole eroteltu, kenen lukuun kyseisistä tilinhaltijoista arvopapereita hallitaan. Tällaiset arvopaperit voivat sinänsä olla yhdellä tai useammalla säilyttäjän hallitsemalla omaisuudenhoito- tai vastaavalla tilillä. Jos sen sijaan kyseessä on niin sanottu eroteltu säilytys, jossa arvopaperia hallitaan tietyn yksittäisen tilinhaltijan lukuun, arvopaperi tulee maksukyvyttömyystilanteessa kyseisen tilinhaltijan hyväksi. Näin voidaan katsoa ainakin, jos arvopaperi on pidetty selkeästi erillään muista tilinhaltijoiden lukuun hallituista arvopapereista ja olosuhteista muutenkin riittävällä tavalla ilmenee, että kyse on nimenomaan asianomaisen tilinhaltijan lukuun hallittavasta arvopaperista. Jos arvopaperi ei ole erotettavissa muiden tilinhaltijoiden lukuun hallituista arvopapereista, ja arvopaperit eivät riitä kaikille tilinhaltijoille, sellaisellakin tilinhaltijalla, joka on sopinut säilyttäjän kanssa erotellusta säilytyksestä, voi olla vain oikeus osallistua tappionjakoon muiden tilinhaltijoiden tavoin.

Edellä esitetyin tavoin on myös mahdollista, että sellaiset arvopaperit, jotka eivät vastaa tilinhaltijoiden tileille merkittyjä, katsotaan tilinhaltijoiden lukuun hallituiksi, jolloin ne tulevat tilinhaltijoiden hyväksi. Tällaisesta poikkeuksellisesta tilanteesta ei ehdoteta nimenomaisia säännöksiä. Käytännössä tällöinkin joudutaan menettelemään niin, että arvopaperit muutetaan rahaksi, jonka jälkeen rahat jaetaan tilinhaltijoille näiltä puuttuvien arvopaperien osoittamassa suhteessa.

Vaikka momentissa nimenomaisesti säädetään tilinhaltijoiden oikeuden toteuttamisesta, yleisistä säännöistä ja 6 §:n 3 momentin ilmentämästä periaatteesta johtuu, että pykälän säännöksiä sovellettaessa on kunnioitettava tilinhaltijan tilioikeuteen kohdistuvia oikeuksia ja rajoituksia, esimerkiksi tilinhaltijan perustamia panttioikeuksia. Se, miten tämä käytännössä toteutetaan, riippuu muun muassa siitä, millaisesta säilytyksestä on kysymys. Fyysisten arvopaperien osalta kyseeseen tulee arvopaperin siirtäminen pantinhaltijan hallintaan, muussa tapauksessa lähinnä uuden panttioikeuden perustaminen.

Pykälän *3 momentin* mukaan pykälän konkurssia koskevia säännöksiä noudatettaisiin soveltuvin osin myös säilyttäjää koskevissa muissa maksukyvyttömyysmenettelyissä eli yrityssaneerausmenettelyssä ja talletuspankin toiminnan keskeyttämisessä. Myös näissä tilanteissa voi käytännössä usein olla tarvetta vastaavien sääntöjen soveltamiseen, vaikka kyseiset menettelyt eivät välttämättä osoitakaan säilyttäjän pysyvää maksukyvyttömyyttä samalla tavoin kuin säilyttäjän konkurssiin asettaminen. On syytä korostaa, että esimerkiksi 2 momentin tappionjakosäännön soveltaminen saneerausmenettelyn yhteydessä ei sinänsä merkitse säilyttäjän tilinhaltijoiden tilioikeuksien raukeamista siltä osin, kuin heiltä on jäänyt puuttumaan arvopapereita, vaan säilyttäjällä säilyy tästä huolimatta velvolli-

suus vajeen kattamiseen 10 §:n mukaisesti, jos saneerausohjelmasta ei johdu muuta.

12 §. *Tilinhaltijoiden oikeuksien toteuttamista koskevat menettelysäännökset*. Pykälässä olisi erityisiä menettelysäännöksiä, joilla pyritään edistämään tilinhaltijoiden oikeuksien toteuttamista säilyttäjän ollessa maksukyvytön tai siihen rinnastettavissa tilanteissa. Pykälä täydentäisi rahoitusmarkkinoita koskevan lainsäädännön, muun muassa sijoituspalvelulain 9 luvun 8 §:n, säännöksiä, jotka ovat pykälän kanssa osittain päällekkäisiä. Sijoituspalvelulain 9 luvun 8 §:stä poiketen pykälä soveltuisi kaikkiin sellaisiin tämän lain mukaisiin säilyttäjiin, jotka voivat olla selvitys- tai maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena.

Pykälän *1 momentin* mukaan säilyttäjän ollessa selvitystilassa tai konkurssissa tai kun säilyttäjää koskee muu 11 §:n 3 momentissa tarkoitettu maksukyvyttömyysmenettely, Finanssivalvonnan olisi asetettava asiamies, jonka tehtävä olisi valvoa tilinhaltijoiden oikeuksien nopeaa toteuttamista. Tilinhaltijoiden oikeuksilla tarkoitetaan näiden oikeutta säilyttäjän hallitsemiin arvopapereihin. Viimeaikaiset kansainväliset esimerkit ovat osoittaneet, että vaikka tilinhaltijoiden asema säilyttäjän maksukyvyttömyys- tai muussa sellaisessa menettelyssä olisi vahvakin, tilinhaltijoiden oikeuksien toteuttaminen tällaisen menettelyn yhteydessä saattaa olla hyvin hidasta.

Asiamies olisi asetettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta ottaen huomioon säilyttäjän toiminnan laatu ja laajuus. Finanssivalvonnan tähän liittyvää harkintavaltaa on käsitelty sijoituspalvelulain 9 luvun 8 §:n vastaavan säännöksen perusteluissa. Asiamieheen sovellettaisiin muuten, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä säädetään.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin selvitystilassa olevan säilyttäjän selvitysmiehen ja säilyttäjän konkurssipesän pesänhoitajan oikeudesta asiamiehen vaatimuksesta tai suostumuksella tehdä ja irtisanoa sopimuksia sekä ottaa luottoa tilinhaltijoiden oikeuksien nopean toteuttamisen edistämiseksi. Tähän liittyviä kysymyksiä on käsitelty sijoituspalvelulain 9 luvun 8 §:n vastaavan säännöksen perusteluissa.

4 luku Erinäiset säännökset

13 §. *Tili-ilmoitukset*. Pykälässä säädettäisiin ensinnäkin tilinhaltijalle toimitettavasta tiliotteesta. Säilyttäjän olisi toimitettava tilinhaltijalle vähintään kerran vuodessa tiliote, josta ilmenevät arvopaperitilin mukaiset oikeudet eli tilille merkityt arvopaperit ja tilinhaltijan oikeuteen kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset, sekä näissä tiedoissa edellisen tiliotteen jälkeen tapahtuneet muutokset. Säilyttäjä ja tilinhaltija voisivat sopia, että tiliote on toimitettava useammin. Sen sijaan vuotta pidemmästä ajasta ei olisi mahdollista sopia.

Pykälässä säädettäisiin myös, että muun tilille merkityn oikeuden haltijalle olisi välittömästi toimitettava ilmoitus merkinnästä, joka koskee hänen oikeuttaan. Oikeudenhaltijan on tärkeätä saada tieto kaikista sellaisista tilimerkintöjen muutoksista, jotka vaikuttavat hänen asemaansa. Koska kyse on muun oikeudenhaltijan kuin tilinhaltijan oikeudesta, tästä ilmoitusvelvollisuudesta ei voitaisi säilyttäjän ja tilinhaltijan välisin sopimuksin poiketa.

14 §. *Vahingonkorvaus*. Pykälän *1 momentin* mukaan se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa vahinkoa tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisella menettelyllä, olisi velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Pykälässä tarkoitettu vahingonkorvausvelvollisuus voisi siis perustua käsillä olevan lain säännösten tai 8 §:n nojalla annettujen Finanssivalvonnan määräysten rikkomiseen. Vastuu olisi tuottamusvastuuta.

Säännöksellä ei ole tarkoitus sulkea pois muuta vahingonkorvausvastuuta, esimerkiksi sijoituspalvelulain korvaussäännösten mukaista vastuuta, sopimusperusteista vastuuta tai vahingonkorvauslain mukaista vastuuta. Käytännössä monet, erityisesti säilyttäjän ja tilinhaltijan väliset vahingonkorvauskysymykset tullevat usein ratkaistaviksi sopimusperusteisen vahingonkorvausvastuun kautta.

Pykälän *2 momentissa* viitattaisiin vahingonkorvauksen sovittelun ja korvausvastuun jakaantumisen osalta vahingonkorvauslain 2 ja 6 luvun säännöksiin.

15 §. *Valvonta ja hallinnolliset seuraamukset.* Pykälän 1 momentin mukaan Finanssi-

valvonta valvoisi lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että 10 §:n 1 momentin arvopaperien säilyttämistä koskevien säännösten rikkomisesta voitaisiin määrätä Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettu seuraamusmaksu. Jos säilyttäjä laiminlyö pitää hallinnassaan arvopaperit, jotka sen on asiakkaidensa lukuun säilytettävä, kyseessä on niin vakava laiminlyönti, että seuraamusmaksu on katsottu tästä oikeasuhtaiseksi seuraamukseksi. Seuraamusmaksua koskevassa Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä viitattaisiin nyt käsillä olevaan momenttiin.

Pykälän 3 momentissa todettaisiin selvyyden vuoksi, että hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

16 §. *Voimaantulo*. Pykälä sisältäisi säännöksen ehdotetun lain voimaantuloajankohdasta. Tarkoitus on, että laki tulisi voimaan päivänä kuuta 20 .

Epäselvyyksien välttämiseksi ja jotta olemassa olevia säilytyssopimuksia sekä niiden pohjalta pidettyä arvopaperitilinpitoa ei jouduttaisi tarpeettomasti uusimaan, pykälässä säädettäisiin myös lain soveltamisesta jo ennen sen voimaantuloa perustettuihin säilytyksiin ja niitä koskeviin tilimerkintöihin. Lain tultua voimaan sitä sovellettaisiin säilyttäjän velvollisuuksiin ja tilinhaltijan oikeuksiin silloinkin, kun sopimus säilytyksestä on tehty jo aikaisemmin. Sama koskisi sellaisen tilinhaltijan oikeutta osoittavan tilimerkinnän vaikutusta, joka on tehty tässä laissa tarkoitetun kaltaiselle arvopaperitilille jo ennen lain voimaantuloa. Merkitystä ei tällöin ole sillä, onko tilistä käytetty lakiehdotuksen mukaista nimitystä ”arvopaperitili”, vaan sillä, että kysymyksessä oleva kirjanpito tosiasiassa vastaa lakiehdotuksessa tarkoitettua tilinpitoa.

1.6 Laki arvo-osuustileistä annetun lain muuttamisesta

1 §. Pykälän *2 momentti*, jossa säädetään hallintarekisteröityjä tilejä koskevasta asetuksenantovaltuudesta, ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

2 §. Pykälän *2 momentista* ehdotetaan poistettavaksi viimeinen virke, joka koskee oikeuksien ja rajoitusten ilmaisemisesta lyhenteitä käyttämällä. Näin voitaisiin edelleen menetellä, mutta asiasta ei ole tarpeen säätää laissa.

Pykälän *3 momenttiin* tehtäisiin ehdotetusta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavasta laista johtuva tekninen muutos. Tilinhoitajayhteisön asemesta käytettäisiin käsitettä tilinhoitaja.

4 §. Pykälän *2 momentin* viittaus arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotetun arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain vastaavaa säännöstä.

5 a §. Pykälän *1—4 momenttiin* tehtäisiin säädöstekniset muutokset, jotta momenttien sanamuoto olisi sopusoinnissa ehdotetun arvopaperitileistä annettavan lain käsitteistön kanssa. Samalla pykälän nykyinen 3 momentti jaettaisiin selvyyden vuoksi 3 ja 4 momentiksi. Lisäksi pykälän 3 momenttiin tehtäisiin tekniset muutokset, jotka johtuvat ehdotetusta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavasta laista ja ehdotetusta uudesta arvopaperimarkkinalaista.

Pykälän *5 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi selventävä säännös, jonka mukaan omaisuudenhoitotilin tilinhaltijan asiakkaidensa arvo-osuuksista Suomessa pitämiin arvopaperitileihin sovelletaan ehdotettua lakia arvopaperitileistä. Kysymyksessä on mainitun lain mukainen säilyttäminen, jossa omaisuudenhoitotilin tilinhaltija toimii säilyttäjänä ja pitää puolestaan säilytyksistä arvopaperitilejä eli niin sanottua alakirjanpitoa. Arvopaperitilien (alakirjanpidon) pitämisellä Suomessa tarkoitetaan samaa kuin mainitun lain 1 §:n 3 momentissa eli sitä, että säilyttämisen katsotaan tapahtuvan Suomessa. Keskeinen merkitys on sillä, mistä maasta käsin omaisuudenhoitotilin tilinhaltija hoitaa säilytysasiakastaan koskevaa asiakassuhdetta, ei sen sijaan esimerkiksi tilinpitoon käytettävien tietojärjestelmien sijaintipaikalla. Asiaa on käsitelty myös arvopaperitileistä annettavan lain 1 §:n perusteluissa. Muilta osin momentti jäisi ennalleen.

6 §. Pykälän *1 momentista* ehdotetaan poistettavaksi säännökset siitä, että panttausta, ulosmittausta ja turvaamistoimenpidettä koskevan kirjauksen kohteena on koko arvo-osuustili. Järjestelmä on nykyisin siten kehittynyt, että kirjaus on mahdollista kohdentaa myös vain tiettyihin tilillä oleviin arvo-osuuksiin.

Pykälän *3 momenttiin,* jossa kielletään edelleenpanttauksen ja jälkipanttauksen kirjaaminen, tehtäisiin tekninen muutos, joka liittyy siihen, että kirjauksen kohteena voi olla arvo-osuus koko arvo-osuustilin sijasta. Muutoksella on tarkoitus selventää, että säännös ei estä kirjaamasta tilille panttauksia useampien sitoumusten perusteella, jos kirjaukset voidaan kohdistaa eri arvo-osuuksiin. Sen sijaan arvo-osuuksiin, joita jo koskee tilille kirjattu panttioikeus, ei voida kirjata jälkipanttausta. Säännös ei kuitenkaan jatkossakaan estä arvo-osuustilille kirjattujen arvo-osuuksien jälkipanttausta sinänsä, vaan ainoastaan tällaisen panttioikeuden kirjaamisen. Arvo-osuuksia koskevaan jälkipanttaukseen liittyvä niin sanottu julkivarmistus, jolla panttioikeus tulee tehokkaaksi muun muassa pantinantajan muita velkojia kohtaan, toteutetaan kirjaamisen sijasta ensipantinsaajalle tehtävällä panttausilmoituksella eli denuntiaatiolla.

16 §. Pykälän *1* ja *4 momentin* viittaukset nykyiseen arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotetun arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain vastaavia säännöksiä. Lisäksi 1 momentissa käytetty käsite tilinhoitajayhteisö muutettaisiin tilinhoitajaksi.

Pykälän *2 momentti* vastaa voimassa olevan lain 2 momenttia.

Pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan uutta säännöstä, jonka mukaan kaupintatilin tilinhaltijan velvollisuuteen pitää rekisteriä asiakkailleen kuuluvista arvo-osuuksista ja asiakkaan oikeuksiin sovelletaan vastaavasti, mitä arvopaperitileistä annetussa laissa säädetään arvopaperitilien pitämisestä ja arvopaperitilin tilinhaltijan oikeuksista. Siten laista seuraisi nimenomaisesti, että kaupintatilin tilinhaltijalla on oltava luotettava ja ajantasainen rekisteri siitä, kenelle kaupintatilillä olevat asiakkaiden arvo-osuudet kuuluvat. Asiakkaalla olisi lähtökohtaisesti vastaavat oikeudet kuin arvopaperitilin tilinhaltijalla. Käytännössä asiakkaan asema ei kuitenkaan ole joka suhteessa vastaava kuin tavallinen arvopaperitilin tilinhaltijan asema, koska kysymys on arvopaperikaupan selvitykseen liittyvästä välitilasta. Asiakkaan oikeudet kaupintatilin tilinhaltijaa kohtaan määräytyvät viime kädessä sen mukaan, mitä osapuolet ovat tästä sopineet tai heidän on katsottava sopineen. Nimenomaisten sopimusmääräysten puuttuessa tässä suhteessa on merkitystä muun muassa arvopaperikaupan selvityksessä vakiintuneilla käytännöillä. Asiakkaan asema kaupintatilin tilinhaltijan maksukyvyttömyystilanteessa määräytyisi ehdotetun arvopaperitileistä annettavan lain 11 §:n mukaisesti.

Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä rekisterin pitämisessä noudatettavista teknisistä menettelytavoista ja rekisteriin merkittävien tietojen sisällöstä. Tämä määräystenantovaltuus vastaisi ehdotetun arvopaperitileistä annettavan lain 9 §:ää.

16 a §. Pykälän *2 momentti* ehdotetaan kumottavaksi, koska tilinhoitajan asiamiestä koskevasta sääntelystä luovutaan.

16 b §. Pykälän *1 ja 2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että tilinhoitajayhteisön asemesta käytettäisiin käsitettä tilinhoitaja. Pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan teknistä muutosta, joka johtuu siitä, että panttioikeuden kirjauksen kohteena voisivat olla yksittäiset arvo-osuudet eikä koko arvo-osuustili.

16 c §. Pykälän *1* ja *2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että tilinhoitajayhteisön asemesta käytettäisiin käsitettä tilinhoitaja. Pykälän *3 momentin* viittaus voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 4 a lukuun muutettaisiin koskemaan ehdotetun arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain 3 lukua.

17 §. Pykälän *2 momentista* poistettaisiin merkityksensä menettänyt säännös, jonka mukaan kirjaamishakemuksen johdosta annettavan kielteisen päätöksen yhteydessä on ilmoitettava mahdollisuudesta hakea oikaisua. Tällä on tarkoitettu menettelyä oikaisulautakunnassa, josta säädettiin arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 23 §:ssä ennen kuin asianomaista lainkohtaa muutettiin lailla 796/2000.

19 §. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin tilinhoitajan velvollisuudesta säilyttää päätöksen perusteita koskevat asiakirjat kymmenen vuotta. Pykälän 1 ja *2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että tilinhoitajayhteisön asemesta käytettäisiin käsitettä tilinhoitaja.

Pykälästä poistettaisiin arvopaperikeskuksen määräyksenantovaltuudet perustuslain 124 §:n säännösten johdosta. Pykälän 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen säilyttämisestä ja 2 momentissa tarkoitettujen luetteloiden pitämisestä arvopaperikeskus voisi sen sijaan antaa ohjeita ehdotetun arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain 2 luvun 16 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella.

20 §. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että tilinhoitajayhteisön asemesta käytettäisiin käsitettä tilinhoitaja. Pykälän *2 momentin* viittaus arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotetun arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain vastaavaa säännöstä.

22 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että tilinhoitajayhteisön asemesta käytettäisiin käsitettä tilinhoitaja.

24 §. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että jokaisesta tilille tehtävästä kirjauksesta ei enää tarvitsisi ilmoittaa tilinhaltijalle välittömästi, vaan ilmoitus, josta tilille tehdyt kirjaukset ilmenevät, olisi toimitettava tilinhaltijalle säännöllisesti ja vähintään neljä kertaa vuodessa. Ilmoitus 21 §:ssä tarkoitetusta merkinnän korjaamista koskevasta ratkaisusta olisi kuitenkin edelleen tehtävä välittömästi. Muita tilille kirjattujen oikeuksien haltijoita koskeva sääntely jäisi ennalleen, eli oikeudenhaltijan oikeutta koskevasta kirjauksesta ja 21 §:ssä tarkoitetusta korjaamisratkaisusta olisi jatkossakin ilmoitettava tälle välittömästi.

Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että tilinhoitajayhteisön asemesta käytettäisiin käsitettä tilinhoitaja.

26 §. Pykälän *1 momentti* vastaa sisällöltään voimassa olevan lain 1 momenttia.

Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että myöhempään saantoon vetoavalta edellytetään perusteltua vilpitöntä mieltä paitsi saannon hetkellä tai oikeuden saadessaan myös kirjauksen hetkellä. Ehdotettu säännös vastaa nykyistä paremmin käytännön tarpeita ja on myös paremmin yhdenmukainen vastaavien arvopaperioikeudellisten säännösten vakiintuneen tulkinnan kanssa. Juoksevan velkakirjan osalta myöhempään saantoon tai oikeuteen vetoavalta on nimittäin vakiintuneesti edellytetty, että tämä on vilpittömässä mielessä myös velkakirjan hallinnan saadessaan.

27 §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi vastaava muutos kuin 26 §:n 2 momenttiin.

29 §. Pykälän *1 ja 2 momentin* viittaukset arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotetun arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain vastaavia säännöksiä.

Pykälän *3 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että tilinhoitajayhteisön asemesta käytettäisiin käsitettä tilinhoitaja.

30, 31, 31 a ja **32 §.** Pykäliä ehdotetaan ensinnäkin muutettaviksi siten, että tilinhoitajayhteisön asemesta käytettäisiin käsitettä tilinhoitaja. Viittaukset arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotetun arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavan lain vastaavia säännöksiä. Vahingonkorvausvelvollisuutta koskeva sääntely vastaisi sisällöltään voimassa olevaa lakia.

34 §. Pykälää ehdotetaan ensinnäkin muutettaviksi siten, että tilinhoitajayhteisön asemesta käytettäisiin käsitettä tilinhoitaja. Viittaus arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotettua uutta lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

35 a §. Pykälän viittaus Rahoitustarkastukseen muutettaisiin koskemaan Finanssivalvontaa. Lisäksi pykälästä poistettaisiin tarpeettomana viittaus ohjeiden noudattamisen valvontaan.

1.7 Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

3 §. *Tehtävät*. Pykälän *3 momentin 10 kohdassa* oleva maininta Euroopan pankkivalvojien komiteasta ehdotetaan korvattavaksi viittaamalla Euroopan pankkiviran-

omaiseen, jolle mainitun komitean tehtävät ovat siirtyneet vuoden 2011 alusta.

3 c §. *Viranomaisyhteistyö talousrikollisuuden ehkäisyssä ja torjunnassa.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 c §, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan yhteistyöstä kotimaisten viranomaisten kanssa talousrikollisuuden ehkäisyssä ja torjunnassa.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi osaltaan oltava mukana viranomaisyhteistyössä, jonka tavoitteena on talousrikollisuuden ehkäisy ja torjunta. Yhteistyöviranomaisina pykälässä mainittaisiin ensinnäkin rahanpesun selvittelykeskus, poliisi, Harmaan talouden selvitysyksikkö ja Verohallinto. Lisäksi laissa viitattaisiin muihin asianomaisiin viranomaisiin. Tällainen on esimerkiksi konkurssiasiamiehen toimisto.

Rahanpesun selvittelykeskus on keskusrikospoliisiin perustettu yksikkö, joka hoitaa rahanpesun selvittämiseen liittyviä tehtäviä. Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) mukaan selvitysyksikön tehtävänä on edistää harmaan talouden torjuntaa tuottamalla ja jakamalla tietoa harmaasta taloudesta ja sen torjunnasta. Lisäksi yksikkö laatii selvityksiä yhteisöistä ja muista yrityksistä muille viranomaisille laissa säädettyihin tarkoituksiin.

Yhteistyöstä säätäminen on tärkeää, koska finanssipalvelujen ja finanssijärjestelmän avulla voidaan toteuttaa merkittäviä talousrikollisuuden toimia ja koska näiden toimien ehkäisy, havaitseminen ja selvittäminen vaativat viranomaisten hyvää yhteistyötä. Tarkoituksena ei ole muuttaa Finanssivalvonnan päätehtävää, joka on finanssimarkkinoilla toimivien toiminnan valvonta. Finanssivalvonta voi kuitenkin valvonta- ja tarkastustoiminnan yhteydessä joissakin tapauksissa saada sellaista olennaista tietoa, jota muut edellä mainitut viranomaiset tarvitsevat talousrikollisuuden torjunnassa. Tästä syystä Finanssivalvonnan olisi oltava mukana pykälässä tarkoitetussa viranomaisyhteistyössä. Yhteistyö tarkoittaa muun muassa yhteisten toimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta sekä tietojenvaihtoa.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonnan olisi viipymättä ilmoitettava 1 momentissa mainituille muille viranomaisille, jos Finanssivalvonta valvontatoimintansa yhteydessä epäilee tai havaitsee merkkejä talousrikollisuudesta. Momentti ei velvoittaisi Finanssivalvontaa oma-aloitteisesti etsimään tällaista tietoa, mutta havaitessaan talousrikollisuuteen viittaavia olennaisia seikkoja Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava niistä viipymättä poliisille tai, tapauksen mukaan, rahanpesun selvittelykeskukselle. Finanssivalvonnan olisi ilmoitettava poliisille muun muassa silloin, kun Finanssivalvonta valvontatoiminnassaan havaitsee seikkoja, jotka viittaavat rikoslain 29 luvussa tarkoitettuun veropetokseen tai merkittävään verorikkomukseen taikka rikoslain 30 luvussa tarkoitettuun kirjanpitorikokseen tai tilintarkastusrikokseen. Valvoessaan arvopaperimarkkinalain noudattamista Finanssivalvonnan olisi niin ikään ilmoitettava poliisille mahdollisesta rikoslain 51 luvussa tarkoitetusta arvopaperimarkkinarikoksesta. Tämän tulisi tapahtua viimeistään siinä vaiheessa, kun Finanssivalvonnan epäilyt mahdollisesta arvopaperimarkkinarikoksesta ovat tehtyjen selvitysten johdosta osoittautuneet aiheellisiksi. Viipymättä tapahtuvalla ilmoituksella esitutkintaviranomaiselle turvattaisiin nopea ja tehokas esitutkinta. Tämä ehkäisisi myös rikosprosessin pitkittynyttä käsittelyä ja parantaisi yksilöiden oikeusturvaa sekä vähentäisi oikeusprosessin kustannuksia. Samalla mahdollistettaisiin se, että esitutkinta- ja syyttäjäviranomaisilla olisi tarvittaessa mahdollisuus osallistua sen arvioimiseen, tulisiko menettely saattaa rikosoikeudelliseen vai hallinnolliseen seuraamusmenettelyyn. Pykälässä tarkoitetun yhteistyön tulisi käytännössä olla monenkeskistä ja vuorovaikutteista siten, että kaikkien osapuolten eli rahanpesun selvittelykeskuksen, poliisin, Harmaan talouden selvitysyksikön, Verohallinnon ja Finanssivalvonnan olisi edistettävä toistensa mahdollisuuksia laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen, jos finanssipalveluja tai finanssijärjestelmiä muutoin käytetään tai aiotaan käyttää talousrikollisuuden tarkoituksiin.

Tietojenvaihdossa olisi otettava huomioon lain 71 §:n ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999; *julkisuuslaki*) säännökset Finanssivalvonnan oikeudesta luovuttaa salassa pidettäviä tietoja. Finanssivalvonnasta annetun lain 71 § perustuu finanssialan direktiivien säännöksiin salassapi-

tovelvollisuudesta ja tietojenvaihdosta. Salassa pidettäviä tietoja voidaan luovuttaa muun muassa syyttäjä- ja esitutkintaviranomaisille rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi. Sen sijaan veroviranomaiset eivät kuulu niihin viranomaisiin, joille toimivaltainen finanssivalvontaviranomainen voi finanssialan direktiivien mukaan luovuttaa salassa pidettäviä tietoja. Finanssivalvonnasta annetun lain 71 § tulee sovellettavaksi verolainsäädännön tietojenluovutusta koskevien säännösten sijaan. Tämä tulkintaperiaate on vahvistettu aikaisemman lain nojalla annetussa korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä (KHO:n päätös 8.5.1998; Taltio n:o 826; Dn:o 1650/1/96). Tästä seuraa, että Finanssivalvonnasta annetun lain 71 § tulee sovellettavaksi myös Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 7 §:n sijaan. Sanotun 7 §:n mukaan selvitysyksiköllä on oikeus saada salassapitovelvollisuuden estämättä viranomaiselta ne velvoitteidenhoitoselvityksen laatimiseksi välttämättömät tiedot, jotka velvoitteidenhoitoselvitystä pyytävä viranomainen on oikeutettu saamaan selvityspyynnössä kuvattua käyttötarkoitusta varten.

Julkisuuslaissa säädetään muun muassa siitä, mitkä asiakirjat on pidettävä salassa. Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan mukaan salassa pidettäviä ovat muun muassa asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liike- tai ammattisalaisuudesta, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa. Julkisuuslakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 30/1998 vp) todetaan, että liike- tai ammattisalaisuutta ei ole laissa tarkemmin määritelty. Liikesalaisuudella tarkoitetaan yleensä taloudellisluonteisia, lähinnä kaupankäynnin alaan kuuluvia yrityksen salaisuuksia.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi mahdollisuudesta antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä pykälässä tarkoitetun viranomaisyhteistyön toteuttamistavasta.

4 §. *Valvottavat*. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi tekniset muutokset, jotka johtuvat sijoituspalvelulakia, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia koskevista ehdotuksista. Muutokset koskevat momentin 5—8 kohtia. Lisäksi momentin 10 kohdassa ehdotetaan viitattavaksi ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) mukaisesti kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikkeeseen.

Pykälän *2 momentti* vastaa voimassa olevan pykälän 2 momenttia.

Pykälän *3 momentin 2 kohtaan* ehdotetaan tehtäviksi tekniset muutokset, jotka johtuvat kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia koskevista ehdotuksista. Pörssin omistusyhteisö määritellään ensiksi mainitun lakiehdotuksen 2 luvun 10 §:n 6 momentissa, arvopaperikeskuksen omistusyhteisö jälkimmäisen lakiehdotuksen 2 luvun 8 §:n 6 momentissa ja selvitysyhteisön omistusyhteisö jälkimmäisen lakiehdotuksen 3 luvun 1 §:n 2 momentissa. Lisäksi 3 momentin *3 kohtaan* ehdotetaan tehtäväksi sijoituspalvelulakia koskevasta ehdotuksesta johtuva tekninen muutos.

Pykälän *4 momentti* vastaa voimassa olevan pykälän 4 momenttia. Pykälän *5 momentissa* ehdotetaan muutettavaksi siinä mainitun kunnallisen eläkelaitoksen nimi.

5 §. *Muut finanssimarkkinoilla toimivat*. Pykälän *1 kohtaa* ehdotetaan ensinnäkin muutettavaksi käyttämällä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia koskevan ehdotuksen käsitteitä säännelty markkina ja monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä. Pykälän 1 kohdassa ehdotetaan myös viitattavaksi nykyisen arvopaperimarkkinalain säännösten asemesta uutta arvopaperimarkkinalakia koskevan ehdotuksen vastaaviin säännöksiin. Lisäksi 1 kohtaa ehdotetaan täydennettäväksi siten, että muuna finanssimarkkinoilla toimivana pidettäisiin myös monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään kaupankäynnin kohteeksi Suomessa haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa.

Pykälän *2* ja *3 kohtaan* ehdotetaan tehtäviksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat tekniset muutokset.

Pykälän *4* ja *5 kohtaan* ehdotetaan ensinnäkin tehtäviksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat tekniset muutok-

set. Lisäksi ehdotetusta 5 kohdasta johtuu, että muuksi finanssimarkkinoilla toimivaksi katsottaisiin myös sellainen tilinhoitajan oikeudet saanut ulkomainen yritys, jolla ei ole Suomessa toimipaikkaa.

Pykälän *6—8 kohtaan* ehdotetaan tehtäväksi uutta arvopaperimarkkinalakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat tekniset muutokset. Lisäksi 6 kohdassa otettaisiin huomioon, että nykyisessä arvopaperimarkkinalaissa säädetty velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus siirrettäisiin osaksi ehdotettuun sijoituspalvelulakiin, ehdotettuun lakiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja ehdotettuun lakiin arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta. Pykälän 8 kohdassa ei enää viitattaisi nykyisen pykälän 9 kohdan tavoin osakkeiden hankinnan tai luovutuksen julkistamisvelvollisena olevaan liikkeeseenlaskijaan eli kohdeyhtiöön, koska ehdotetun pykälän 1 kohta kattaa jo tällaisen kohdeyhtiön. Muutoin mainitut kohdat vastaavat nykyisen 5 §:n 6, 7 ja 9 kohtaa.

Pykälän *9 kohdassa* ehdotetaan säädettäväksi, että muuna finanssimarkkinoilla toimivana pidettäisiin myös arvopaperitileistä annettavaa lakia koskevan ehdotuksen 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna säilyttäjänä toimivaa ulkomaista yhteisöä kuten ulkomaista arvopaperikeskusta;

Pykälän *10 kohtaan* ehdotetaan tehtäviksi tekniset muutokset, jotka johtuvat kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia sekä sijoituspalvelulakia koskevista ehdotuksista. Muutoin kohta vastaa nykyisen pykälän 10 kohtaa.

Pykälän *11—19 kohdat* vastaavat nykyisen pykälän samoja kohtia.

Muuna finanssimarkkinoilla toimijana ei enää pidettäisi nykyisen pykälän 8 kohdassa tarkoitettua kohdeyhtiötä, koska tällainen kohdeyhtiö ei enää kuuluisi uuden arvopaperimarkkinalain soveltamisalan piiriin. Sanotun kohdan mukaan muu finanssimarkkinoilla toimija on arvopaperimarkkinalain 6 luvussa tarkoitetun julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiö, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka arvopaperi on julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muualla kuin ETA-valtiossa.

6 §. *Muut määritelmät*. Pykälään ehdotetaan lisättäviksi viisi uutta määritelmää: kolmas maa (*2 kohta*), kolmannen maan valvontaviranomainen (*6 kohta*), kolmannen maan valvottava (*9 kohta*), säännellyt markkinat ja monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä (*18 kohta*) sekä rahoitusväline (*19 kohta*). Pykälän *7, 12* ja *14 kohtaan*, jotka muutoin vastaavat nykyisen pykälän 5, 8 ja 10 kohtaa, ehdotetaan tehtäväksi ehdotetusta sijoituspalvelulaista johtuvat tekniset muutokset. Pykälän *10* ja *17 kohtaan*, jotka muutoin vastaavat nykyisen pykälän 6 a ja 13 kohtaa, ehdotetaan tehtäväksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia sekä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia koskevista ehdotuksista johtuvat tekniset muutokset. Pykälän *1, 3—5, 8, 11, 13, 15* ja *16 kohta* vastaa nykyisen pykälän 1—4, 6, 7, 9, 11 ja 12 kohtaa.

10 §. *Johtokunnan tehtävät*. Lain 10 §:n 1 momentissa säädetään finanssimarkkinoiden valvontaa koskevista Finanssivalvonnan johtokunnan tehtävistä. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi *4 a kohta*, jonka mukaan johtokunta huolehtisi 3 c §:ssä tarkoitetun viranomaisyhteistyön kehittämisestä. Tämä tarkoittaisi muun muassa sitä, että johtokunta hyväksyisi Finanssivalvonnan kohdalta talousrikollisuuden ehkäisyä ja torjuntaa koskevan yhteistyön periaatteet ja käsittelisi kehittämissuunnitelmat.

16 §. *Ilmoitusvelvollisuus*. Nykyisen pykälän 6 momentissa säädetään Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen, varajäsenen ja virkamiehen osakeomistuksia koskevasta julkisesta sisäpiirirekisteristä. Pykälän *6 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi teknisluonteiset muutokset. Momentissa käytettäisiin arvopaperien asemesta käsitettä rahoitusväline ja julkisen kaupankäynnin asemesta käsitettä säännelty markkina ja monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä. Lisäksi momentissa viitattaisiin nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 a §:n asemesta jäljempänä ehdotettavaan 16 a §:ään, jossa säädettäisiin tarkemmin sisäpiiri-ilmoituksesta.

16 a §. *Sisäpiiri-ilmoitus.* Pykälässä ehdotetaan säädettävä sisäpiiri-ilmoituksesta, jonka 16 §:n 6 momentissa tarkoitettu on velvollinen tekemään. Pykälä vastaa nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 a §:ää siten

muutettuna, että ilmoitusten tekemiselle asetettuja määräaikoja on pidennetty. Tietoa osakeomistuksista, osakkeisiin liittyvien rahoitusvälineiden omistuksista ja omistusten muutoksista ei ole tarvetta saattaa julkiseksi yhtä nopeasti kuin silloin, kun kysymys on pörssiyhtiön sisäpiiriläisistä.

Pykälän *1 momentin* mukaan asianomaisen olisi tehtävä sisäpiiri-ilmoitus Finanssivalvonnalle yhden kuukauden kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty Finanssivalvonnan johtokunnan jäseneksi, varajäseneksi tai virkamieheksi. Nykyinen laki edellyttää ilmoituksen tekemistä 14 päivän kuluessa.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi sisäpiiri-ilmoituksessa annettavista tiedoista nykyisen arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 a §:ää vastaavasti.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi eräistä ilmoitukseen sisällytettävistä yksilöintitiedoista ja *4 momentissa* ilmoitusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista. Sanotut momentit vastaavat voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 a §:ää.

Pykälän *5 momentin* mukaan osakkeiden omistuksessa tapahtuneista muutoksista ja muiden ilmoituksessa annettujen tietojen muutoksista olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle 14 päivän kuluessa muutoksesta. Nykyinen laki edellyttää muutosilmoituksen tekemistä seitsemän päivän kuluessa muutoksesta.

19 §. *Oikeus saada tietoja muulta henkilöltä*. Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi uutta arvopaperimarkkinalakia koskevasta ehdotuksesta johtuva tekninen muutos.

21 §. *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus*. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat tekniset muutokset käyttämällä momentissa julkisen kaupankäynnin asemesta käsitettä säännelty markkina. Koska ehdotettu käsite kattaa myös muut ETA-valtiot, nykyisen pykälän 4 momenttia vastaavaa säännöstä ei enää tarvita.

Pykälän *2 momentti* vastaa nykyisen pykälän 2 momenttia.

Pykälän *3 momentissa* nykyisin oleva viittaus johdannaissopimukseen ehdotetaan korvattavaksi viittaamalla sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun muuhun rahoitusvälineeseen kuin arvopaperiin.

22 §. *Kutsuminen kuultavaksi.* Pykälän viittaus nykyisessä 4 luvussa tarkoitettuun uhkasakkoon ehdotetaan muutettavaksi koskemaan jäljempänä ehdotettavassa uudessa 33 a §:ssä tarkoitettua uhkasakkoa.

24 §. *Tarkastusoikeus*. Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi uutta sijoituspalvelulakia koskevasta ehdotuksesta johtuva tekninen muutos.

26 §. *Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi.* Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekniset muutokset käyttämällä momentissa 6 §:ään lisättäväksi ehdotettua käsitettä kolmas maa.

Pykälän nykyisessä *8 momentissa* säädetään toimiluvan peruuttamista koskevien säännösten soveltamisesta eräisiin siihen rinnastettaviin tilanteisiin. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta siitä, että toimiluvan peruuttamista koskevia säännöksiä sovellettaisiin vastaavasti sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan peruuttamiseen. Lupa koskee oikeutta tarjota sijoituspalvelua kolmannesta maasta Suomeen sivuliikettä perustamatta.

27 §. *Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen.* Pykälän *5 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi 26 §:n 8 momenttiin ehdotettua muutosta vastaava lisäys siitä, että pykälän säännöksiä toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta sovellettaisiin myös sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan mukaisen toiminnan rajoittamiseen.

28 §. *Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen*. Pykälän *1 momentti* vastaa nykyisen pykälän 1 momenttia. Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan ensinnäkin tehtäviksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat tekniset muutokset. Samalla Finanssivalvonnan toimivaltuudet johdon toiminnan määräaikaiseen rajoittamiseen ulotettaisiin koskemaan myös arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön omistusyhteisöä.

32 a §. *Omistusosuuden hankinnan kieltäminen.* Pykälän soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan muun muassa luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten omistusosuuksien hankinnan kieltämisen lisäksi myös omistusosuuden hankinnan kieltämisen pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa, arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, selvitysyhteisössä ja selvitysyhteisön omistusyhteisössä. Omistusosuuden hankinnan ilmoittamisesta säädettäisiin nykyiseen tapaan asianomaista yhteisöä koskevassa laissa eli pörssin ja pörssin omistusyhteisön osalta kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavassa laissa sekä arvopaperikeskuksen, arvopaperikeskuksen omistusyhteisön, selvitysyhteisön ja selvitysyhteisön omistusyhteisön osalta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavassa laissa. Muutokset sisältyvät pykälän *1* ja *2 momenttia* koskeviin ehdotuksiin. Samoin momentteihin ehdotetaan myös tehtäväksi sijoituspalvelulakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat tekniset muutokset. Kohdeyrityksen asemesta 1 momentissa käytettäisiin käsitettä hankinnan kohteena oleva yritys.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan selvennettäväksi viittaamalla 32 b §:n mukaisen määräajan asemesta 32 b §:n 2 momentissa tarkoitettuun käsittelyaikaan. Lisäksi momenttiin ehdotetaan lisättäviksi säännökset hankinnan kieltämisestä niissä tapauksissa, joissa ilmoitusvelvollinen ei ole toimittanut Finanssivalvonnalle sen pyytämiä asian ratkaisemiseksi tarvittavia selvityksiä. Näissä tapauksissa Finanssivalvonta voisi kieltää hankinnan 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.

Pykälän *3* ja *4 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän 3 ja 4 momenttia.

32 b §. *Omistusosuuden hankinnan kieltämisessä noudatettava menettely*. Pykälän *4 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi 32 a §:n 1 momenttia vastaavasti käyttämällä käsitteen kohdeyritys asemesta käsitettä hankinnan kohteena oleva yritys.

Pykälän nykyisen *5 momentin* mukaan pykälän 1—4 momentin säännöksiä omistusosuuden hankinnan ilmoittamista koskevasta menettelystä ei sovelleta työeläkevakuutusyhtiöiden omistusosuuksiin. Niihin sovelletaan sen sijaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 7 §:ää. Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vastaavasti pörssin ja pörssin omistusyhteisön omistusosuuksien hankinnan ilmoittamista koskevaan menettelyyn sovellettaisiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia ja arvopaperikeskuksen, arvopaperikeskuksen omistusyhteisön, selvitysyhteisön ja selvitysyhteisön omistusyhteisön hankinnan ilmoittamista koskevaan menettelyyn sovellettaisiin arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia. Momentissa mainittujen yhteisöjen omistusosuuden hankinnasta ilmoittamista ei ole EU:ssa harmonisoitu direktiiveillä toisin kuin esimerkiksi luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen omistusosuuden hankinnasta ilmoittamista.

32 c §. *Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen*. Voimassa olevassa pykälän *1 momentissa* säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää omistajalta oikeus äänivallan käyttöön muun muassa luottolaitoksessa ja sijoituspalveluyrityksessä, jos jokin momentin 1—3 kohdassa mainituista edellytyksistä täyttyy. Momentin soveltamisalaa ehdotetaan 32 a §:n mukaisesti laajennettavaksi koskemaan myös pörssin, pörssin omistusyhteisön, arvopaperikeskuksen, arvopaperikeskuksen omistusyhteisön, selvitysyhteisön ja selvitysyhteisön omistusyhteisön omistajan äänivallan käytön kieltämistä. Lisäksi momentin *1 kohtaan* ehdotetaan tehtäväksi sijoituspalvelulakia koskevasta ehdotuksesta johtuva tekninen muutos. Momentin *3 kohdan* maininta kohdeyrityksestä muutettaisiin hankinnan kohteena olevaksi yritykseksi.

33 §. *Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus*. Pykälän *4 momentissa* säädetään siitä, että tietyissä tapauksissa Finanssivalvonta antaa asianomaiselle kiellon muun säännöksen kuin 33 §:n nojalla. Momenttiin ehdotetaan tehtäviksi tekniset tarkistukset, jotka johtuvat osaltaan 4 luvun seuraamuksiin ehdotettavista muutoksista ja osaltaan siitä, missä laeissa kielloista säädetään. Momentissa viitattaisiin arvopaperimarkkinalain 17 luvun 2 §:n sekä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 32 §:n, 4 luvun 8 §:n ja 5 luvun 6 §:n perusteella annettaviin kieltoihin.

33 a §. *Uhkasakko*. Lain 3 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 33 a § uhkasakosta. Koska uhkasakko ei ole luonteeltaan varsinainen hallinnollinen seuraamus, sitä koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäviksi 4 luvusta Finanssivalvonnan valvontavaltuuksia koskevaan 3 lukuun. Pykälästä poistettaisiin viittaukset 22 §:ään, jossa säädetään nimenomaisesti, että sanotun pykälän mukaisen kutsun noudattamatta jättämisen perusteella voida määrätä uhkasakkoa. Pykälä muutoin vastaa voimassa olevan lain 38 §:n 1—4 momenttia. Pykälä ei sisältäisi voimassa olevan pykälän 5 momenttia vastaavaa säännöstä, koska säännöksessä viitatut 48 ja 49 § ehdotetaan kumottaviksi.

37 §. *Kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamisen valvonta*. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan tarpeettomana maininta vuosikatsauksesta.

4 luku Hallinnolliset seuraamukset

38 §. *Rikemaksu*. Pykälän johdantokappaletta ehdotetaan muutettavaksi siten, että se velvoittaa Finanssivalvonnan määräämään rikemaksun. Lain 42 §:ssä on erikseen säädetty edellytyksistä, joiden perusteella rikemaksu voidaan jättää määräämättä. Säännöksen 1 momentin 1 kohdan mukaan Finanssivalvonnan on määrättävä rikemaksu ensinnäkin sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo velvollisuuden toimittaa Finanssivalvonnalle 18 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuja tietoja taikka muita tietoja, jotka on säädetty tai määrätty säännöllisesti toimitettavaksi Finanssivalvonnan laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Momentin *1 kohta* vastaa voimassa olevan lain 39 §:n 1 momentin 1 kohtaa.

Momentin *2 kohta* on uusi. Siinä viitataan sellaisiin muiden lakien säännöksiin, joiden rikkomisesta olisi myös määrättävä rikemaksu. Kyse on säännöksistä, joiden noudattamiselle on asetettu selkeä määräaika tai joiden rikkominen tai laiminlyönti on yleensä muutoin selkeämmin todettavissa. Momentin 2 kohta vastaa osaksi nykyisen lain 39 §:n 1 momentin 2, 3 ja 5 kohtaa.

Rikemaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Rikemaksun suuruutta arvioitaessa huomioon otettavista seikoista säädetään pykälän *2 momentissa*. Rikemaksun suuruuteen vaikuttavia tekijöitä olisivat ainakin menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika. Tämän lisäksi kokonaisarvioinnissa voitaisiin tarvittaessa ottaa huomioon muitakin seikkoja, kuten esimerkiksi rikemaksun kohteena olevan henkilön taloudellinen asema. Ehdotetut perusteet vastaavat pääosin seuraamusmaksua koskevan 41 §:n 2 momentin yhteydessä esitettyä, jossa perusteita on selostettu laajemmin. Muilta osin pykälän 2 momentti vastaa oikeushenkilölle ja luonnolliselle henkilölle määrättävää rikemaksun euromääräistä vähimmäis- ja enimmäismäärän muutosta lukuun ottamatta voimassa olevan pykälän 2 momenttia. Rikemaksun euromääräisiä rajoja ehdotetaan selkeästi korotettavan. Muutoksen tarkoituksena on yhtäältä ehkäistä markkinoita kohtaan tunnetun epäluottamuksen syntymistä, ja toisaalta korostaa erityisesti oikea-aikaisen tiedon merkitystä markkinoiden luotettavalle toiminnalle. Lisäksi muutos korostaa viranomaisraportoinnin oikeellisuuden tärkeyttä.

Pykälän *3 momentin* mukaan rikemaksu määrättäisiin maksettavaksi valtiolle.

Pykälän *4 momentin* mukaan rikemaksun sijaan voitaisiin määrätä seuraamusmaksu, jos tekoa tai laiminlyöntiä on pidettävä erityisen moitittavana. Erityistä moitittavuutta arvioitaessa olisi otettava huomioon pykälän 2 momentissa tarkoitetut rikemaksun mittaamisperusteet. Kyse on kokonaisarvioinnista, jossa menettelyn haitallisuuden tai toistuvuuden lisäksi voidaan ottaa huomioon tekijän syyksiluettavuuden aste, menettelyllä mahdollisesti saatu hyöty ja muut tekoon tai laiminlyöntiin liittyvät seikat. Mikäli menettely täyttäisi sekä rikemaksun että lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitetun seuraamusmaksun edellytyksen, voitaisiin rikemaksu jättää määräämättä ja ottaa tämä huomioon seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa.

39 §. *Julkinen varoitus*. Pykälä vastaa osin voimassa olevan lain 40 §:n 1 momenttia. Nykyisestä säännöksestä poiketen säännös velvoittaisi Finanssivalvonnan antamaan jul-

kisen varoituksen. Finanssivalvonta voisi kuitenkin jättää julkisen varoituksen antamatta, jos 42 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät. Julkisen huomautuksen sijaan säännöksen ehdotetaan koskevan julkista varoitusta. Julkinen varoitus korostaa julkista huomautusta enemmän säännöksen tunnusmerkistön täyttävän menettelyn yleistä paheksuttavuutta. Julkinen varoitus on hallinnollisena seuraamuksena rikemaksusta erillinen, mutta sitä ei voida kategorisesti pitää ankarampana seuraamuksena kuin rikemaksua. Teot ja laiminlyönnit, jotka eivät täytä rikemaksun tunnusmerkistöä, voivat tulla julkisena varoituksena sanktioitavaksi. Kun esityksessä ehdotetaan kaikkien hallinnollisten seuraamusten julkistamista, rikemaksun luonteeseen kuuluu julkisen moitittavuuden lisäksi taloudellinen seuraamus, jolloin se voi olla seuraamuksena tosiasiallisesti ankarampi kuin julkinen varoitus.

Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että Finanssivalvonnan on annettava julkinen varoitus valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee muiden kuin rikemaksua tai seuraamusmaksua koskevissa 38 §:n 1 momentissa ja 40 §:n 1 momentissa säädettyjen finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti, tai jos valvottava menettelee tahallaan tai huolimattomuudesta toimilupansa ehtojen tai toimintaansa koskevien sääntöjen vastaisesti.

Finanssimarkkinoita koskevilla säännöksillä tarkoitetaan kaikkia niitä lain säännöksiä ja niiden nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä sekä EU-asetuksia ja komission päätöksiä, jotka koskevat valvottavia ja muita finanssimarkkinoilla toimivia ja joiden noudattamisen valvonta kuuluu Suomessa Finanssivalvonnalle. Julkisen varoituksen voisi antaa myös arvopaperimarkkinalain 1 luvussa tarkoitettujen yleisten säännösten laiminlyönnistä tai rikkomisesta. Luonnolliselle henkilölle julkinen varoitus annetaan, jos tämä menettelee häntä henkilökohtaisesti velvoittavien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Pykälän *2 momentti* on osin uusi. Sen mukaan Finanssivalvonta ei ensinnäkään voisi antaa julkista varoitusta, jos asia kokonaisuutena arvioiden antaa aiheen ankarampiin toimenpiteisiin. Tällaisia toimenpiteitä voisivat olla esimerkiksi 40 §:ssä säädetyn seuraamusmaksun määrääminen, 3 c §:ssä tarkoitetun esitutkintapyynnön tekeminen viranomaiselle tai toimiluvan peruuttaminen. Lisäksi 2 momenttiin otetun uuden säännöksen mukaan julkisen varoituksen sijasta voitaisiin myös 1 momentissa tarkoitetuista teoista ja laiminlyönnistä määrätä seuraamusmaksu, jos tekoa tai laiminlyöntiä olisi pidettävä erityisen moitittavana. Säännös on tarpeen, jotta myös sellaisiin tekoihin ja laiminlyönteihin, joita ei erikseen ole kriminalisoitu tai ulotettu seuraamusmaksun soveltamisalaan, voidaan tarvittaessa kohdistaa riittävän ankara seuraamus. Kysymyksessä on kuitenkin poikkeussääntö ja sitä on sovellettava vain silloin, kun tekoa tai laiminlyöntiä on kokonaisuudessaan pidettävä erityisen moitittavana. Erityisen moitittavuuden arviointia on jo selostettu edellä rikemaksua koskevan 38 §:n 4 momentin perusteluissa. Vastaavia kriteerejä voidaan soveltaa myös tässä momentissa tarkoitetussa kokonaisarvioinnissa. Vastaavasti menettelyn täyttäessä sekä julkisen varoituksen että lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitetun seuraamusmaksun edellytyksen, voitaisiin julkinen varoitus jättää antamatta ja ottaa tämä huomioon seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa.

40 §. *Seuraamusmaksu*. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettävän seuraamusmaksun määräämisestä sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo momentissa mainittuja säännöksiä. Seuraamusmaksun soveltamisalaan kuuluvat teot ja laiminlyönnit on lueteltu sektorilaeissa erikseen, jotta kustakin laista ilmenisi mahdollisimman selkeästi seuraamuksen soveltuminen kyseisiin säännöksiin. Ratkaisu helpottaisi myös säännösten pitämistä ajan tasalla. Pääsääntöisesti kyseisten säännösten tai määräysten rikkomisesta tulee määrätä seuraamusmaksu, koska säännöksessä tarkoitetut teot ja laiminlyönnit ovat jo lähtökohtaisesti erityisen moitittavia ja merkittäviä markkinoiden luottamuksen tai valvottavien toiminnan vakauden turvaamisen kannalta. Poikkeuksellisesti julkisen varoituksen antaminen seuraamusmaksun sijaan voisi ehdotetun 42 §:n 2 momentin mukaan tulla kyseeseen vähäisten tekojen osalta taikka silloin, jos seuraamusmaksun mää-

rääminen olisi muutoin ilmeisen kohtuutonta. Luonnolliselle henkilölle seuraamusmaksu määrätään, jos tämä menettelee häntä henkilökohtaisesti velvoittavien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Pykälän *2 momentti* on uusi. Momentin mukaan seuraamusmaksu voidaan määrätä edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin. Tällainen toimenpide voi olla esimerkiksi esitutkintaviranomaiselle tehtävä tutkintapyyntö tai toimiluvan peruuttaminen. Momentissa on lisäksi erikseen säädetty vähäisenä pidettävien, rikoslaissa rangaistavaksi säädettyjen tekojen ja laiminlyöntien käsittelystä hallinnollisena seuraamuksena. Vaikka teon tai laiminlyönnin voitaisiin arvioida täyttävän rikoslain 51 luvussa säädetyn muun kuin törkeän rikoksen tunnusmerkistön, Finanssivalvonta voisi säännöksen nojalla määrätä seuraamusmaksun ja jättää ilmoittamatta asia esitutkintaviranomaiselle, jos teko tai laiminlyönti on sen haitallisuus, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys sekä siitä saatu hyöty ja muut tekoon tai laiminlyöntiin liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen vähäinen. Jos esimerkiksi sisäpiirintiedon väärinkäytönkieltoa koskevaa säännöstä rikottaessa saatu taloudellinen hyöty on ollut vähäinen ja tekijän huolellisuusastetta arvioitaessa törkeän huolimattomuuden rajan ylittyminen ei ole selvää, Finanssivalvonta voisi määrätä seuraamusmaksun. Valvontaviranomaiselle ehdotettu poikkeusmahdollisuus vastaa pääpiirteissään verolainsäädännön vastaavia, verorikoksia koskevia säännöksiä. Säännös ja sen soveltamisalan piiriin kuuluvat yksittäiset tapaukset olisivat kuitenkin poikkeuksellisia. Säännöksen tarkoituksena on välttää tuomioistuinmenettelyn aloittaminen asioissa, jotka voidaan ratkaista kustannustehokkaammin hallinnollisessa prosessissa loukkaamatta kuitenkaan seuraamuksen kohteen oikeussuojaa.

41 §. *Seuraamusmaksun määrääminen*. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi seuraamusmaksun määräämisestä. Finanssivalvonta määräisi ehdotuksen mukaan seuraamusmaksun itse silloin, kun maksun suuruus ei ylittäisi miljoonaa euroa. Finanssivalvonnan tulisi esittää markkinaoikeudelle seuraamusmaksun määräämistä silloin, kun sen mielestä miljoonan euron seuraamusmaksu ei olisi riittävä seuraamus. Laissa asetettu euromääräinen raja-arvo ei vaikuttaisi markkinaoikeuden harkintaan sen ratkaistessa seuraamusmaksua koskevaa asiaa. Voimassa olevassa laissa Finanssivalvonta määrää hallinnollisen seuraamuksen ilman tuomioistuinmenettelyä. Oikeushenkilölle määrättävän seuraamusmaksun enimmäismäärä on nykyisin 200 000 euroa. Kun seuraamusmaksun enimmäismäärää ehdotetaan huomattavasti korotettavaksi, kilpailuoikeudellisten asioiden menettelysäännösten tavoin ehdotetaan, että markkinaoikeus määräisi kyseisen raja-arvon ylittävän seuraamusmaksun ja arvioisi sen edellytysten täyttymisen itsenäisesti valvontaviranomaisen esityksestä.

Seuraamusmaksun enimmäismäärien korotus nykyisestä on katsottu perustelluksi seuraamusjärjestelmän yleisestävyyden ja uskottavuuden ylläpitämiseksi. Hallinnollisten seuraamusten suuruutta arvioitaessa on ensinnäkin otettava huomioon se, että vain tietyt finanssimarkkinalainsäädännön vastaiset teot ja laiminlyönnit on kriminalisoitu. Finanssivalvonnan nykyisin käytössä olevat taloudelliset seuraamukset ovat toisaalta osoittautuneet Euroopan unionissa tehtyjen selvitysten perusteella alhaisiksi. Seuraamusmaksun enimmäismäärien korotuksella saatettaisiin kansallinen seuraamustaso yhdenmukaisemmaksi suhteessa eurooppalaiseen käytäntöön. Tämä on perusteltua ottaen huomioon eurooppalaisen sääntelyn lisääntyvä harmonisointi ja eurooppalaisen valvonnan yhdenmukaistaminen. Seuraamusmaksun euromääräisen enimmäismäärän tulee olla riittävän korkea, jotta se mahdollistaa oikein mitoitetun seuraamuksen myös liikevaihdoltaan isommille yhtiöille. Yhtäältä seuraamuskäytännön oikeudenmukaisuus edellyttää, että pienemmille yhtiöille määrättävät seuraamusmaksut eivät liikevaihdon perusteella laskettuna muodostu suhteessa suuremmiksi kuin isommille yhtiöille määrätyt seuraamukset. Yhtiön liikevaihdosta laskettavan kymmenen prosentin enimmäismäärän tavoitteena on toisaalta varmistaa, että seuraamus ei ole kohtuuton suhteessa yhtiön liiketoiminnan kokoon ja maksukykyyn.

Ehdotuksella on osin ennakoitu kiristyvää eurooppalaista rahoitusmarkkinoiden seu-

raamusjärjestelmää. Euroopan komissio on antanut useita direktiivi- ja asetusehdotuksia, joissa ehdotetaan huomattavasti nyt ehdotettavia seuraamuksia ankarampia taloudellisia seuraamuksia. Komission ehdotuksissa uudeksi luottolaitosdirektiiviksi (2011/0203 (COD)), markkinoiden väärinkäyttöasetukseksi (2011/0295 (COD)) sekä rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviksi (2011/0298 (COD)) ehdotetaan yhtenevästi, että oikeushenkilöille säädettävän seuraamusmaksun enimmäismäärän tulee olla vähintään kymmenen prosenttia säännöstä rikkoneen yhtiön koko konsernin liikevaihdosta. Luonnolliselle henkilölle määrättävän seuraamusmaksun enimmäismäärän on komission ehdotusten mukaan oltava vähintään viisi miljoonaa euroa. Todennäköinen tuleva eurooppalainen seuraamussääntely huomioon ottaen on siksi perusteltua korottaa seuraamusten euromääriä. Komission ehdotuksista poiketen, suurimmat taloudelliset seuraamukset on kuitenkin haluttu saattaa riippumattoman tuomioistuimen käsiteltäväksi. Toisaalta seuraamuksia koskevan päätöksenteon kustannustehokkuus ja nopeus puoltavat taloudellisesti vähäisempien seuraamusten määräämistä jatkossakin Finanssivalvonnan päätöksellä. Ehdotetusta miljoonan euron raja-arvosta seuraisi se, että käytännössä kaikki luonnollisia henkilöitä koskevat seuraamusmaksut päättäisi Finanssivalvonta. Yksilöiden oikeusturvan kannalta olennaista on, että Finanssivalvonnan päätöksistä voidaan valittaa markkinaoikeuteen. Finanssivalvonnan päätöksenteon riippumattomuutta korostaa se, ettei seuraamusmaksuista päättävässä Finanssivalvonnan johtokunnassa ole jäseninä Finanssivalvonnan virkamiehiä. Lisäksi seuraamuspäätösten valmistelu on erotettu Finanssivalvonnassa organisatorisesti valvontatoimintaa hoitavista osastoista.

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin, ja sitä arvioitaessa huomioon otettavista seikoista säädetään *2 momentissa*. Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon ainakin menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä henkilön, jolle seuraamusmaksu määrätään, taloudellinen asema. Menettelyn laadulla viitataan esimerkiksi teon tai laiminlyönnin sisältöön ja moitittavuuteen sekä rikotun velvollisuuden merkittävyyteen, kuten myös tekijän asemaan suhteessa esimerkiksi Finanssivalvonnan valvottavaan. Menettelyn laajuutta arvioitaessa huomiota tulisi kiinnittää esimerkiksi rikkomuksella aiheutettuun taloudelliseen vahinkoon, sen vaikutukseen finanssimarkkinoita kohtaan tunnettuun luottamukseen tai finanssimarkkinoiden vakauteen sekä saavutettavaksi arvioituun hyötyyn. Menettelyn kestoaikaa arvioitaessa olisi otettava huomioon yksittäisen teon tai laiminlyönnin kestoajan lisäksi niiden mahdollinen toistuvuus. Henkilön taloudellista asemaa arvioitaessa voidaan henkilön maksukyvyn ohella ottaa huomioon esimerkiksi seuraamusmaksun todennäköinen vaikutus toimijan toiminnanharjoittamisen edellytyksiin.

Maksun enimmäismäärä on kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta laskettuna. Seuraamusmaksun enimmäismäärä on kuitenkin kymmenen miljoonaa euroa. Toisin kuin komission edellä mainituissa ehdotuksissa esitetään, liikevaihtoa ei ehdoteta laskettavan koko konsernin liikevaihdosta. Maksu määräytyisi tekoon tai laiminlyöntiin syyllistyneen oikeushenkilön liikevaihdosta. Samoin valvottavan muodostaessa konsolidoidun valvonnan kohteen, seuraamusmaksu lasketaan ainoastaan tekoon tai laiminlyöntiin syyllistyneen yhteisön liikevaihdosta. Luottolaitosten osalta liikevaihtoa laskettaessa otetaan huomioon korkotuotot bruttomääräisinä ja arvopaperitoiminnan tuotot nettomääräisenä. Vakuutusyhtiöiden kohdalla liikevaihtona pidettäisiin vakuutusmaksutulon kokonaismäärä. Jos toimintaa on harjoitettu vasta lyhyen ajan eikä tilinpäätöstietoja ole saatavissa, liikevaihto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen, kuten liiketoimintasuunnitelman, toteutuneiden osavuosikatsaustulosten tai samaa toimintaa harjoittavien, samankokoisten ja yhtä kauan liiketoimintaa harjoittaneiden yritysten liikevaihdon keskiarvon perusteella.

Pykälän *3 momentin* mukaan luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu olisi enintään kymmenen prosenttia hänen viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, kuitenkin enintään 100 000 euroa. Tuloihin laskettaisiin sekä ansio- että pääomatulot. Luonnollisen henkilön tulot on sel-

vitettävä ensisijaisesti verotustietojen perusteella. Jos tuloja ei voida selvittää näin tai ne ovat olennaisesti muuttuneet viimeksi toimitetun verotuksen jälkeen, ne voidaan arvioida muun saatavan selvityksen, kuten palkkatodistusten tai viranomaisille toimitettujen tuloselvitysten, perusteella.

Pykälän *4 momentti* koskisi käytännössä vakuutusedustusta harjoittavalle luonnolliselle henkilölle määrättävän seuraamusmaksun enimmäismäärää, joka olisi enintään kymmenen prosenttia hänen tästä elinkeinotoiminnastaan saamasta viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, mutta kuitenkin enintään 2,5 miljoonaa euroa.

Pykälän *5 momentin* mukaan seuraamusmaksu määrättäisiin maksettavaksi valtiolle.

42 §. *Hallinnollisen seuraamuksen määräämättä jättäminen*. Pykälässä ehdotetaan säädettävän edellytyksistä, joiden perusteella Finanssivalvonnalle jäisi harkintavaltaa seuraamusten määräämättä jättämisessä. Finanssivalvonta voisi pykälän 1 momentin mukaan jättää rikemaksun määräämättä tai julkisen varoituksen antamatta ensinnäkin silloin, kun virheellisesti menetellyt henkilö on oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva. Voimassa olevan lain 40 §:n 5 momentissa säädetään julkista huomautusta koskevasta vastaavasta poikkeuksesta. Lisäedellytyksenä kuitenkin olisi se, että virheestä on tullut viivytyksettä ja oma-aloitteisesti ilmoittaa Finanssivalvonnalle. Toiseksi rikemaksu voidaan jättää määräämättä tai julkinen varoitus voitaisiin jättää antamatta, jos virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä. Teon tai laiminlyönnin mahdollinen vähäisyys arvioitaisiin tapauksittain ottaen huomioon muun muassa teon laatu, laajuus ja kestoaika. Kyse olisi teosta tai laiminlyönnistä, jota sen haitallisuus tai siitä ilmenevä tekijän syyllisyys huomioon ottaen olisi pidettävä kokonaisuutena arvioiden vähäisenä. Tällaisesta tapauksesta voi olla kysymys esimerkiksi silloin, kun Finanssivalvonnalle toimitettava raportti viivästyy vain hyvin vähän säädetystä määräajasta tai jos virhe on johtunut ennemminkin inhimillisestä erehdyksestä kuin huolimattomuudesta. Kolmanneksi rikemaksu tai julkinen varoitus voitaisiin jättää määräämättä tai antamatta, jos rikemaksua tai julkista varoitusta olisi muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Tällöin olisi otettava huomioon asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena, muun muassa virheellisen menettelyn syyt ja seuraukset sekä tekijän yksilölliset olosuhteet. Finanssivalvonta voisi arviossaan ottaa huomioon myös jo muut tekijälle annetut seuraamukset kuten esimerkiksi Pörssin antaman julkisen kurinpitoseuraamuksen.

Pykälän *2 momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetyillä perusteilla. Finanssivalvonnan tulisi arvioida ennen seuraamusmaksun määräämistä, onko tekoa tai laiminlyöntiä pidettävä vähäisenä tai olisiko seuraamusmaksun määrääminen muutoin ilmeisen kohtuutonta.

Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voitaisi *3 momentin* nojalla määrätä, jos samaa rikkomusta koskeva asia on vireillä esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa rikosasiana. Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida myöskään määrätä, jos samasta rikkomuksesta on lainvoimaisesti jo annettu syyksilukeva tuomio tai sitä koskevat syytteet on lainvoimaisella päätöksellä hylätty. Säännös vastaa niin sanotun *ne bis in idem* -periaatteen (kielto syyttää ja tuomita kahdesti samasta asiasta) mukaisesti annettua kahta korkeimman oikeuden ratkaisua (KKO:2010:45, KKO:2010:46), joissa arvioitiin jälkiverotusta koskevan päätöksen lainvoimaiseksi tuloa ennen törkeää veropetosta koskevan syytteen nostamista. Korkein oikeus katsoo, että syytteen nostaminen rikosasiassa jälkiverotusta koskevan päätöksen lainvoimaisuuden jälkeen on ollut *ne bis in idem* -periaatteen vastainen. Voimassa olevan lain 43 §:n 1 momenttia ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se koskee seuraamusmaksun ohella rikemaksua eikä maksua voida määrätä, jos samasta rikkomuksesta on lainvoimaisesti tuomittu rangaistus tai sitä koskevat syytteet on lainvoimaisella päätöksellä hylätty.

43 §. *Rikemaksun, julkisen varoituksen ja seuraamusmaksun julkistaminen*. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi hallinnollisen seuraamuksen julkistamisesta. Finanssivalvon-

nan olisi julkistettava antamansa tai määräämänsä seuraamus ja markkinaoikeuden määräämä seuraamusmaksu sekä kerrottava julkistamisen yhteydessä, onko päätös lainvoimainen. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen, päätös on julkistettava vastaavalla tavalla kuin hallinnollisen seuraamuksen antaminen tai määrääminen. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 40 §:n 7 momenttia julkisen huomautuksen julkistamisesta.

43 a §. *Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen*. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 43 a § rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta ja palauttamisesta. Pykälä vastaa voimassa olevan lain 44 §:ää.

43 b §. *Asian käsittely markkinaoikeudessa.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 43 b §, jossa säädettäisiin asian käsittelystä markkinaoikeudessa.

Pykälän *1 momentin* mukaan rikemaksua, julkista varoitusta ja seuraamusmaksua koskevat asiat tulisivat vireille markkinaoikeudessa Finanssivalvonnan esityksestä tai sen valituksella, jolle Finanssivalvonta on määrännyt seuraamuksen. Valitukseen sovellettaisiin hallintolainkäyttölain säännöksiä. Tästä muun muassa johtuu, että valitus on tehtävä kirjallisesti.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan esityksestä seuraamusmaksun määräämiseksi. Esitys olisi tehtävä kirjallisesti. Esityksessä olisi mainittava sen valvottavan tai muun henkilön nimi, kotipaikka ja osoite, johon vaatimus kohdistuu. Esityksessä olisi selvitettävä Finanssivalvonnan vaatimuksen sisältö ja perusteet seuraamusmaksun määräämiseksi. Samoin olisi esitettävä tosiseikat ja asiakirjat, joihin Finanssivalvonta vetoaa.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin asian valmistelun käynnistämisestä markkinaoikeudessa. Markkinaoikeuteen vireille tullut asia olisi ennen käsittelyä valmisteltava markkinaoikeuden ylituomarin tai markkinaoikeustuomarin johdolla niin, että se voidaan viipymättä ratkaista. Jos esitys tai valitus jätetään tutkimatta tai hylätään heti perusteettomana, valmistelu ei olisi tarpeen.

Pykälän *4 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi kuulemisesta valmistelun aikana ja valmistelun päättämisestä. Asiaan osallisille olisi varattava tilaisuus suullisesti tai kirjallisesti vastata esitykseen tai valitukseen. Markkinaoikeus huolehtisi Finanssivalvonnan kuulemiseksi tarpeellisista toimenpiteistä. Valmistelu voitaisiin päättää, vaikka asiaan osallinen ei ole antanut pyydettyä vastausta esityksen tai valituksen johdosta.

Pykälä vastaa kumotun Rahoitustarkastuksesta annetun lain 26 b §:ää, sellaisena kuin se oli laissa 299/2005. Pykälään sisältyy samoja periaatteita kuin kilpailulain (948/2011) 42 §:ään.

44 §. *Velvollisuus saapua markkinaoikeuden istuntoon ja esittää asiakirjoja*. Pykälän *1 momentin* mukaan markkinaoikeus voisi velvoittaa asianomaisen saapumaan istuntoon. Lisäksi markkinaoikeus voisi velvoittaa asianomaisen esittämään liikekirjeenvaihtonsa, kirjanpitonsa, pöytäkirjansa ja muut asiaa selventävät asiakirjat. Jos velvollisuutta esittää asiakirjat ei täytettäisi tai asianosainen jäisi ilman laillista estettä saapumatta istuntoon, asianosainen voitaisiin sakon uhalla velvoittaa esittämään asiakirjat tai saapumaan istuntoon.

Pykälän *2 momentissa* viitattaisiin hallintolainkäyttölakiin ja markkinaoikeuslakiin (1527/2001), joita muutoin noudatettaisiin asian käsittelyssä ja selvittämisessä. Lisäksi momentissa todettaisiin, että käsittelyn ja asiakirjojen julkisuudesta säädetään erikseen. Markkinaoikeuslain 15 §:n ensimmäisen virkkeen mukaan oikeudenkäynnin julkisuudesta markkinaoikeudessa on hallintolainkäyttöasioissa voimassa, mitä oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa annetussa laissa (381/2007) säädetään.

Pykälän 1 momentti vastaa kumotun Rahoitustarkastuksesta annetun lain 26 c §:ää, sellaisena kuin se oli laissa 299/2005. Lisäksi pykälä pääosin vastaa kilpailulain 43 §:ää.

5 luku **Asiakkaansuoja**

45 §. *Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala*. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi seuraamusjärjestelmän uudistamisesta johtuvat muutokset. Edellä 4 luvun

mukainen seuraamusjärjestelmä koskisi asiakkaansuojan valvontaa samalla tavoin kuin muutakin valvontaa. Pykälässä viitattaisiin valvottaviin yleensä eikä osaan niistä, koska Finanssivalvonta valvoo, että muutkin valvottavat noudattavat asiakkaansuojaa koskevia säännöksiä.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonta valvoisi, että valvottavat ja vakuutusedustajat noudattavat niihin sovellettavia markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä kuluttajan kannalta hyvän tavan vastaista tai muutoin sopimatonta menettelyä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä. Lisäksi momentissa todettaisiin, että rahoitusvälineiden markkinointia koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta säädetään lisäksi ehdotetussa arvopaperimarkkinalaissa, ehdotetussa sijoituspalvelulaissa ja muualla laissa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin 1 momentin soveltamisesta myös ulkomaisiin toimijoihin. Momentin sanamuoto vastaa voimassa olevaa lakia.

47 §. *Kuluttaja-asiamiehen lausunto*. Pykälään ehdotetaan tehtäviksi 4 luvun mukaista seuraamusjärjestelmää koskevasta uudistuksesta johtuvat tekniset tarkistukset. Pykälässä säädettäisiin kuluttaja-asiamiehen kuulemisesta ennen kuin Finanssivalvonta päättää 33 §:n mukaisesta toimeenpanokiellosta tai oikaisukehotuksesta, asettaa 33 a §:n mukaisen uhkasakon tai päättää 4 luvun mukaisista hallinnollisista seuraamuksista taikka pyytää markkinaoikeutta määräämään seuraamusmaksun asiassa, jossa 45 §:ssä tarkoitettu on toiminut kuluttajansuojalain vastaisesti.

48 §. *Toimeenpanokielto ja muut seuraamukset.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska 4 luvun mukainen seuraamusjärjestelmä koskisi asiakkaansuojan valvontaa samalla tavoin kuin muutakin valvontaa.

49 §. *Asian saattaminen markkinaoikeuteen.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska 73 §:ssä säädettäisiin muutoksenhausta myös asiakkaansuojaa koskeviin Finanssivalvonnan päätöksiin.

51 §. *Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö*. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia koskevasta ehdotuksesta johtuva tekninen muutos. Viimeksi mainitun lain mukainen säännelty markkina ja monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä sisältävät myös vastaavat muiden ETA-valtioiden monenkeskiset kaupankäyntimenettelyt.

Pykälän *2 momentti* vastaa voimassa olevan pykälän 2 momenttia.

54 §. Kolmannen maan valvottavan ja ulkomaisen selvitysyhteisön valvonta sekä yhteistyö kolmannen maan valvontaviranomaisen kanssa. Pykälän otsikko ja 1 momentin johdantokappale ehdotetaan muutettavaksi ottamalla huomioon 6 §:ään lisättäväksi ehdotettu kolmannen maan määritelmä. Pykälän *1 momentin 1 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi edustustojen osalta koskemaan vain kolmansien maiden luottolaitosten edustustot, koska Finanssivalvonta ei Suomessa valvo muita edustustoja. Pykälän 1 momentin *3* ja *4 kohtaan* ehdotetaan tehtäväksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat tekniset muutokset. Pykälän 1 momentin *2* ja *5 kohta* vastaa voimassa olevan pykälän 1 momentin 2 ja 5 kohtaa.

Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi vastaava edustoja koskeva muutos kuin 1 momentin 1 kohtaan.

Pykälän *3 momentti* vastaa voimassa olevan pykälän 3 momenttia.

55 §. *Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon koskeva ilmoitusvelvollisuus*. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi sijoituspalvelulakia ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia koskevista ehdotuksista johtuvat tekniset muutokset.

61 §. *Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen valvottavaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen*. Pykälän otsikkoa ehdotetaan tiivistettäväksi nykyisestä. Pykälän *1, 2* ja *4—6 momentti* vastaavat nykyisen pykälän samoja momentteja. Pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi 4 luvun mukaisesta seuraamusjärjestelmästä johtuvat muutokset. Rikemaksu ja seuraamusmaksu voitaisiin määrätä myös pykälässä tarkoitetulle ulkomaiselle valvottavalle. Pykälän *7 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi kaupankäynnistä rahoitusvä-

lineillä annettavaa lakia koskevasta ehdotuksesta johtuva tekninen muutos.

61 a §. *Ulkomaisen selvitysyhteisön valvonta.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäviksi 4 luvun mukaisesta seuraamusjärjestelmästä johtuvat tekniset muutokset.

62 §. *Valvottavan toimilupaa ja omistajia koskeva ilmoitusvelvollisuus*. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi sijoituspalvelulakia koskevasta ehdotuksesta johtuva tekninen muutos.

67 §. *Tarkastustehtävien siirtäminen*. Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi sijoituspalvelulakia koskevasta ehdotuksesta johtuva tekninen muutos.

71 §. *Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja.* Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakuntaa koskevan sääntelyn lopettamisen johdosta pykälän *1 momentin 5 kohdasta* ehdotetaan poistettavaksi maininta yrityskauppalautakunnasta.

Pykälän *4 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia koskevista ehdotuksista johtuvat tekniset muutokset.

73 §. *Muutoksenhaku*. Pykälässä ehdotetaan selkeytettäviksi säännöksiä muutoksenhausta Finanssivalvonnan antamiin päätöksiin. Lisäksi pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta 41 §:ssä tarkoitettuun markkinaoikeuden päätökseen seuraamusmaksun määräämisestä.

Pykälän *1 momentin* mukaan pääsääntönä olisi nykyisen lain tavoin, että Finanssivalvonnan päätöksiin haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen.

Poikkeuksista pääsääntöön säädettäisiin pykälän *2 momentissa*. Ehdotuksen mukaan vain rikemaksua, julkista varoitusta ja seuraamusmaksu koskevaan Finanssivalvonnan päätökseen haettaisiin muutosta 1 momentista poiketen valittamalla markkinaoikeuteen. Sääntely olisi selkeää ja johdonmukaista. Merkitystä ei olisi sillä, perustuuko päätös asiakkaansuojaa, talouden valvontaa vai esimerkiksi arvopaperimarkkinoita koskevien aineellisten säännösten soveltamiseen. Ratkaisevaa olisi se, millaisen päätöksen Finanssivalvonta antaa. Jos päätös koskee esimerkiksi uhkasakon asettamista tai muita 3 luvun mukaisia valvontavaltuuksia, muutosta haettaisiin aina 1 momentin pääsäännön mukaisesti valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Jos taas päätös koskee rikemaksua, julkista varoitusta tai seuraamusmaksu, muutoksenhaku tapahtuisi valittamalla markkinaoikeuteen.

Edellä esitetyn mukaisesti pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että Finanssivalvonnan 38—41 §:n nojalla antamaan päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Pykälän *3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi, että markkinaoikeuden 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen sekä 40 ja 41 §:n nojalla antamaan päätökseen seuraamusmaksun määräämisestä haettaisiin muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintalainkäyttölaissa säädetään. Tämä on perusteltua ottaen myös huomioon eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 4/2005 vp, jonka mukaan valitus hallintoviranomaisen päätökseen määrätä hallinnollinen seuraamus on ymmärrettävä hallintolainkäyttö- eikä riita- tai rikosasiaksi. Perustuslakivaliokunnan mukaan lainsäädäntökäytännössä valitustie tällaisissa tapauksissa on ollut tapana ohjata korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Pykälän *4 momentin* mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden tai markkinaoikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus tai markkinaoikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen. Sama koskisi markkinaoikeuden päätöstä, jolla markkinaoikeus on hylännyt Finanssivalvonnan esityksen seuraamusmaksun määräämisestä. Momentti ulotettaisiin nyt koskemaan myös markkina-oikeuden päätöksiä. Muutoin momentti vastaa nykyisen 73 §:n 2 momenttia.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan päätöksen täytäntöönpanosta ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Pykälän 6 momentissa säädettäisiin muutoksenhausta Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä ja varajäsentä sekä virkamiehen virkasuhdetta koskeviin päätöksiin. Nykyistä lakia täydennettäisiin viittauksella varajäseneen. Muutoin momentit vastaavat nykyisen pykälän 3 ja 4 momenttia.

1.8 Rikoslaki

51 luku Arvopaperimarkkinarikoksista

Rikoslain 51 luku ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Muutokset johtuvat pääasiassa uutta arvopaperimarkkinalakia koskevasta ehdotuksesta. Muutokset koskevat pääosin lain käsitteitä ja soveltamisalaa.

1 §. *Sisäpiirintiedon väärinkäyttö*. Arvopaperimarkkinalakiin tehtyjen muutosten tavoin, myös sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevaan rikoslain tunnusmerkistöön tehdään vastaavat muutokset. Voimassa olevan säännöksen mukaan sisäpiirintiedon väärinkäytön on kohdistuttava julkisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin. Julkisella kaupankäynnillä viitataan Suomessa julkisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin.

Ehdotetun säännöksen *1 momentin* mukaan sisäpiirintiedon väärinkäytön olisi jatkossa kohdistuttava säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen. Säännellyllä markkinalla tarkoitetaan ETA-valtiossa sijaitsevaa säänneltyä markkinaa. Arvopaperimarkkinalain 14 luvun 2 §:n sisäpiirintiedon käyttöä koskevaa säännöstä sovelletaan myös toisessa ETA-valtiossa kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla olevaan rahoitusvälineeseen, kun rahoitusvälinettä koskeva liiketoimi suoritetaan Suomessa. Rikoslain 1 luvun säännökset Suomen rikosoikeuden soveltamisalasta ja rikoksen tekopaikasta tulevat puolestaan rajaamaan rikoslain 51 luvun säännösten kansainvälistä soveltamisalaa, mikäli epäilty teko kohdistuu muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen.

Nykyisin voimassa olevien säännösten mukaan sisäpiirintiedon väärinkäytön soveltamisala koskee arvopapereita ja tiettyjä rikoslain 51 luvun 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuja optiokauppalain mukaisia johdannaissopimuksia. Ehdotuksen mukaan sisäpiirintiedon väärinkäyttö soveltuisi jatkossa yleisesti rahoitusvälineisiin. Säännöksen soveltamisala olisi siten tältä osin laajempi sen kohdistuessa kaikkiin säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena oleviin rahoitusvälineisiin. Rahoitusvälineen määritelmä kattaisi myös hyödykkeisiin ja päästöoikeuksiin kohdistuvat johdannaissopimukset. Rikoslain 51 luvun 6 § sisältäisi luvun yleiset määritelmäsäännökset rahoitusvälineen ja sisäpiirintiedon määritelmien osalta.

Monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden osalta sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevan säännöksen soveltamisala on *2 momentissa* rajattu ainoastaan Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena oleviin rahoitusvälineisiin.

Pykälän *3 momentti* olisi uusi. Sen mukaan sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös sellaisiin rahoitusvälineisiin, joiden arvo määräytyisi 1 momentissa tarkoitettujen rahoitusvälineiden perusteella. Sisäpiirintiedon väärinkäytösäännös näin ollen soveltuisi myös sellaisiin OTC-johdannaissopimuksiin, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteena säännellyillä markkinoilla mutta, joiden arvo määräytyisi tällaisten rahoitusvälineiden perusteella. Rikoslain sisäpiirintiedon väärinkäytönkiellon soveltamisala tältä osin laajenisi ja olisi yhtenevä arvopaperimarkkinalain sisäpiirintiedon käyttöä koskevan kiellon kanssa.

2 §. *Törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö.* Säännöksen *1 momentin 2 kohtaan* on tehty muutamia arvopaperimarkkinalakia ja sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia vastaavia käsitteiden muutoksia. Arvopaperinvälittäjä on korvattu käsitteellä sijoituspalveluntarjoaja, arvopaperipörssi on korvattu pörssillä ja arvopaperin liikkeeseenlaskija on korvattu rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijalla. Lisäksi kyseisestä kohdasta on poistettu käsite optioyhteisö, koska sellaista uusi lainsäädäntö ei enää tunne.

3 §. *Markkinoiden vääristäminen*. Tunnusmerkistössä säädettäisiin rikosnimikkeeltään uudesta markkinoiden vääristämisestä. Tunnusmerkistö vastaisi pääosin aiemmin voimassa ollutta kurssin vääristämisen tunnusmerkistöä. Ehdotettu rikosnimikkeen muutos aiheutuu siitä, että kurssin vääristämisen aiemmin määritellyt arvopaperimarkkinalain 5 luvun 12 § on ehdotettu muutettavaksi markkinoiden vääristämiseksi uudessa arvopaperimarkkinalain 14 luvun 3 §:ssä.

Ehdotetun rikoslain 51 luvun 6 §:n 5 momentin mukaan markkinoiden vääristämisenä pidetään tässä luvussa arvopaperimarkkinalain 14 luvun 3 §:ssä tarkoitettua markkinoiden vääristämistä. Rikosnimikkeen muutos johtuu siitä, että kurssin vääristämisen sijaan säännöksen kohde ehdotetaan laajennettavaksi siten, että se koskee markkinoiden vääristämistä eli myös muuta kuin rahoitusvälineen kurssiin liittyvää muutosta.

Tunnusmerkistössä tarkoitetusta markkinoiden vääristämisestä voi olla kyse esimerkiksi silloin, kun tekijä tarkoituksellisesti antaa toimeksiantoja, joita hänen ei ole tarkoituskaan toteuttaa. Samoin markkinoiden vääristämisestä voi tyypillisesti olla kyse niin sanotuissa näennäiskaupoissa, jolloin samaan intressipiiriin kuuluvat osapuolet toimivat kaupoissa sekä ostajana että myyjänä. Kyseiset toimenpiteet ovat omiaan johtamaan muita markkinaosapuolia harhaan antamalla väärän vaikutelman rahoitusvälineen aidosta kysynnästä tai tarjonnasta. Esimerkiksi näennäiskaupoilla aikaansaatu lisääntynyt kysyntä tai tarjonta on omiaan lisäämään sijoittajien kiinnostusta kyseistä rahoitusvälinettä kohtaan. Tunnusmerkistön mukaan rangaistavaa olisi siten kyseisten totuudenvastaisten tai harhaanjohtavien toimenpiteiden suorittaminen.

Pykälään tehtäisiin myös vastaavat käsitteiden muutokset kuin ehdotettuun sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevaan säännökseen. Voimassa olevan lain viittaus julkisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin korvattaisiin viittauksella säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen. Monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin osalta täsmennettäisiin sen koskevan Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaa rahoitusvälinettä. Säännöksen kansainvälistä soveltamisalaa voidaan arvioida yhtenevästi sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevan säännöksen kanssa edellä rikoslain 51 luvun 1 §:n perusteluissa kerrotuin tavoin.

Pykälän *2 momentti* olisi uusi. Säännöksen mukaan markkinoiden vääristämistä koskevan tunnusmerkistön soveltamisala ehdotetaan koskevan yhtenevästi arvopaperimarkkinalain 14 luvun 3 §:ssä säädetyn kiellon kanssa myös muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja rahoitusvälineitä koskevia liiketoimia ja muita toimia. Edellytyksenä olisi, että tällaisia muita rahoitusvälineitä koskevilla liiketoimilla tai muilla toimilla vääristettäisiin 1 momentissa tarkoitettujen rahoitusvälineiden markkinoita. Tunnusmerkistön soveltamisala laajennettaisiin kattamaan siten myös esimerkiksi OTC-johdannaissopimuksilla tehdyt liiketoimet ja muut toimet, jos ne vääristäisivät 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen markkinoita laissa tarkoitetuin tavoin.

4 §. *Törkeä markkinoiden vääristäminen*. Markkinoiden vääristämistä koskevaan törkeä tekomuodon tunnusmerkistöön ehdotetaan tehtävän 3 §:ää vastaavat käsitteiden muutokset.

5 §. *Arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos*. Tunnusmerkistön *1 momentin 1 kohtaan* ehdotetaan tehtäväksi arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ään tehtyjä muutoksia vastaavat muutokset. Tunnusmerkistön soveltamisala on tarkoituksenmukaista saada yhteneväksi arvopaperimarkkinalaissa säädetyn kiellon kanssa. Tunnusmerkistössä edellytettäisiin arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:n tavoin, että säännöksessä tarkoitetut tiedot annettaisiin elinkeinotoiminnassa tapahtuvassa markkinoinnissa tai vaihdannassa. Tiedottamisrikossäännöksen soveltamiseksi ei enää edellytettäisi, että elinkeinotoiminnassa tapahtuvan markkinoinnin tulisi olla lisäksi ammattimaista. Tunnusmerkistön soveltamisala ei kuitenkaan käytännössä muuttuisi nykyisestä, koska elinkeinotoiminta on pääsääntöisesti ammattimaista. Elinkeinotoiminnan käsite on laaja ja säännöstä ehdotetaan tältäkin osin sovellettavan yhtenevästi arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:n kanssa. Tiedottamisrikossäännöstä ei jatkossakaan olisi tarkoitus soveltaa esimerkiksi osakkeenomistajan satunnaiseen ilmoitukseen omien osakkeidensa myymiseksi. Kiellon soveltamisala laajenisi ja selvenisi myös siten, ettei totuudenvastaisten ja harhaanjohtavien tietojen antamisen kielto enää koskisi pelkkää elinkeinotoiminnassa tapahtuvaa arvopaperien hankkimista, vaan se koskisi yleisesti rahoitusvälineiden elinkeinotoiminnassa tapahtuvaa vaihdantaa. Tunnusmerkistön so-

veltamisala olisi siten myös näiltä osin yhtenevä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ään tehtyjen muutosten kanssa. Tunnusmerkistön soveltaminen ei nykyiseen tapaan edellyttäisi sitä, että samanaikaisesti on rikottu tiettyä arvopaperimarkkinalaissa säädettyä tiedonantovelvollisuutta.

6 §. *Määritelmät*. Määritelmäsäännökseen tehtäisiin tunnusmerkistöjen soveltamisalaa koskevia tarkistuksia. Pykälään lisättäisiin uusi *2 momentti*, jossa viitattaisiin sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä määriteltyyn rahoitusvälineen määritelmään. Pykälään lisättäisiin uusi *3 momentti*, jossa luvun rikossäännösten soveltamisala ulotettaisiin koskemaan myös sellaista arvopaperia ja muuta rahoitusvälinettä, jota on vasta haettu otettavaksi kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Säännöksen tarkoituksena on, että rikossäännöksiä voitaisiin arvopaperimarkkinalakia koskevien säännösten tavoin soveltaa jo silloin, kun rahoitusvälinettä on vasta haettu kaupankäynnin kohteeksi, vaikka kaupankäynti ei vielä olisi kyseisillä markkinoilla alkanut. Sisäpiirintiedon väärinkäyttöä, markkinoiden vääristämistä ja arvopaperimarkkinoita koskevaa tiedottamisrikosta koskevia säännöksiä voitaisiin näin soveltaa esimerkiksi jo yhtiön listautumisvaiheessa tapahtuviin osakemyynteihin tai kyseiseen osakkeeseen kohdistuviin manipulatiivisiin toimiin ennen, kuin osake on otettu virallisesti kaupankäynnin kohteeksi. Pykälän *4 momentti* vastaa pääosin nykyisen pykälän 2 momenttia. Siinä viitattaisiin arvopaperimarkkinalain ehdotettuun 12 luvun 2 §:n, joka sisältäisi sisäpiirintiedon määritelmäsäännöksen. Sisäpiirintiedon määritelmä vastaisi näin arvopaperimarkkinalain määritelmää. Pykälän *5 momentti* vastaisi pääosin pykälän nykyistä 3 momenttia. Siinä viitattaisiin arvopaperimarkkinalain ehdotettuun 14 luvun 3 §:n, jossa määriteltäisiin markkinoiden vääristäminen. Markkinoiden vääristämisen määritelmä olisi yhtenevä arvopaperimarkkinalain määritelmän kanssa. Pykälän *6 momentti* vastaisi osin nykyistä 4 momenttia. Momentissa selvennettäisiin nykyisin voimassa olevan säännöksen tavoin sitä, että johdannaissopimuksen tekeminen rinnastettaisiin rahoitusvälineen luovuttamiseen ja hankkimiseen. Samoin momentissa todettaisiin sisäpiirintiedon väärinkäyttösäännöksiä sovellettavan johdannaissopimukseen nykyisin voimassa olevan lain tavoin siitä riippumatta, onko sovittu johdannaissopimuksen kohde-etuuden luovutuksesta vai suorituksen korvaavasta hyvityksestä. Säännöksestä ehdotetaan poistettavaksi viittaukset optiokauppalakiin, joka ehdotetaan kumottavan. Ehdotettu rahoitusvälineen määritelmä kattaa myös nykyisessä optiokauppalaissa tarkoitetut optiot ja termiinit. Pykälään lisättäisiin uusi *7* ja *8 momentti*, joissa viitattaisiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohdassa määriteltyihin säännellyn markkinan sekä monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän määritelmään.

7 §. *Rajoitussäännös*. Pykälä vastaa sisällöltään pääosin nykyisin voimassa olevaa rajoitussäännöstä. Pykälään tehtäisiin kuitenkin muita säännöksiä vastaavat käsitteiden muutokset rahoitusvälineestä ja säännellystä markkinasta. Lisäksi säännöksessä korvattaisiin nykyiseen lakiin sisältyvä käsite sijoituspalveluyritys tai luottolaitos käsitteellä sijoituspalvelun tarjoaja. Lisäksi pykälän kirjoitusasua typistettäisiin nykyisestä.

8 §. *Oikeushenkilön rangaistusvastuu*. Pykälään ei ehdoteta muutoksia. Pykälän sisältö vastaa sisällöltään nykyisin voimassa olevaa säännöstä.

1.9 Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä

Lakiin ehdotetaan tehtäviksi muutokset, jotka johtuvat Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamista koskevasta ehdotuksesta ja ehdotetusta uudesta arvopaperimarkkinalaista. Ehdotettujen lakien mukaan ainoastaan Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettuja seuraamuksia koskevat asiat voisivat tulla markkina-oikeuden käsiteltäviksi. Muutoksenhaussa markkinaoikeuden päätöksiin sovellettaisiin hallintolainkäyttölakia. Eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annettua lakia ei enää sovellettaisi Finanssivalvonnasta annetussa laissa tai arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuihin asioihin. Tästä syystä eräiden markkinaoikeudellisten

asioiden käsittelystä annetusta laista ehdotetaan poistettaviksi maininnat Finanssivalvonnasta, Finanssivalvonnasta annetusta laista.

1 luku **Yleiset säännökset**

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momentin viittaukset markkinaoikeuslakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan sanotun lain 1 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohtaa.

2 §. *Markkinaoikeudelliset asiat.* Pykälän *1 momentin 5 ja 6 kohta* ehdotetaan kumottavaksi alussa mainitusta syystä. Momentin 5 ja 6 kohdassa viitataan nykyisin arvopaperimarkkinalakiin ja Finanssivalvonnasta annettuun lakiin.

2 luku **Asioiden käsittely**

3 §. *Asian vireillepano.* Pykälän *1 momentin 5 ja 6 kohta* ehdotetaan kumottavaksi alussa mainitusta syystä, koska 5 kohdassa viitataan arvopaperimarkkinalakiin ja 6 kohdassa Finanssivalvonnasta annettuun lakiin. Momentin *9 kohdasta* ehdotetaan poistettavaksi viittaus Finanssivalvonnan valvottavan hakemukseen.

Pykälän *2 momentti* ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentista poistetaan maininnat Finanssivalvonnasta.

4 §. *Toissijainen vireillepano-oikeus.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi alussa mainitusta syystä. Momentissa viitataan nykyisin Finanssivalvontaan ja sen sijasta asian vireille panoon oikeutettuun tahoon.

12 §. *Hakemuksen tiedoksianto kieltomenettelyssä.* Pykälän *1 momentti* ehdotetaan muutettavaksi alussa mainitusta syystä. Momentista poistettaisiin maininta Finanssivalvonnasta.

1.10 Markkinaoikeuslaki

1 §. *Markkinaoikeuden toimivalta ja toimipaikka.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että *1 momenttiin* lisättäisiin säännös, jonka mukaan markkinaoikeus olisi toimivaltainen käsittelemään Finanssivalvonnasta annetun lain nojalla sen toimivaltaan kuuluvia asioita. Lisäksi nykyisen 1 momentin *1 kohdan* viittaus kumottuun kilpailunrajoituksista annettuun lakiin (480/1992) muutettaisiin koskemaan uutta kilpailulakia. Muutoin pykälä säilyisi ennallaan.

5 §. *Asiantuntijajäsenten kelpoisuus ja määrääminen.* Pykälän *3 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettujen asioiden käsittelyyn osallistuvilta asiantuntijajäseniltä edellytettäisiin momentissa tarkoitettua kelpoisuutta.

1.11 Osakeyhtiölaki

1 luku **Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen**

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän *2 momentin* viittaus voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun julkiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan kaupankäyntiä ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla.

4 luku **Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet**

1 §. *Kuuluminen arvo-osuusjärjestelmään.* Pykälän viittaus voimassa olevaan arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

2 §. *Osakeoikeudet arvo-osuusjärjestelmässä.* Pykälän *1 momentin* viittaus voimassa olevaan arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

3 §. *Osakasluettelo.* Ehdotuksen mukaan pykälän *1 momentissa* käytetty käsite tilinhoitajayhteisö muutettaisiin tilinhoitajaksi. Muutos perustuu ehdotettuun lakiin arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

5 §. *Osakas- ja odotusluettelon julkisuus.* Ehdotuksen mukaan pykälän *2 momentissa* käytetty käsite tilinhoitajayhteisö muutettaisiin tilinhoitajaksi. Lisäksi momentin viittaus voimassa olevaan arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan

ehdotettua lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

7 §. *Päätöksestä ilmoittaminen.* Ehdotuksen mukaan pykälän *2 momentissa* käytetty käsite tilinhoitajayhteisö muutettaisiin tilinhoitajaksi.

8 §. *Oikeuksien kirjaaminen.* Ehdotuksen mukaan pykälän *1* ja *2 momentissa* käytetty käsite tilinhoitajayhteisö muutettaisiin tilinhoitajaksi.

Voimassa olevaa lakia vastaavasti omistajan on luovutettava arvo-osuusjärjestelmään liitettäviä osakkeita koskevat osakekirjat tilinhoitajalle. Säännös ei estä tilinhoitajaa palauttamasta mitätöityä osakekirjaa takaisin osakkeenomistajalle edellyttäen, että menettely toteutetaan arvo-osuusjärjestelmän luotettavuutta vaarantamatta. Mitätöinnin jälkeen osakekirja-asiakirjaan ei enää sovelleta osakeyhtiölain säännöksiä osakekirjasta, koska asiakirja ei enää tuota osakeyhtiölaissa säänneltyä oikeutta osakkeeseen. Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia koskevan ehdotuksen 2 luvun 16 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan arvopaperikeskus huolehtii arvo-osuusjärjestelmän luotettavan toiminnan järjestämisen edellyttämistä toimenpiteistä ja antaa tarvittaessa niihin liittyviä ohjeita. Näin ollen arvopaperikeskus voisi myös antaa ohjeita siitä, miten ja millä edellytyksillä tilinhoitaja voisi palauttaa arvo-osuusjärjestelmään liitettyjä osakkeita koskeneet mitätöidyt osakekirjat osakkeenomistajalle.

5 luku **Yhtiökokous**

1 a §. *Pörssiyhtiö.* Pykälän viittaus voimassa olevan arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun julkiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan kaupankäyntiä ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla.

9 luku **Osakeanti**

4 §. *Suunnattu osakeanti.* Pykälän *3 momentin* viittaus voimassa olevassa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun julkiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan kaupankäyntiä ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla.

8 §. *Osakkeenomistajan oikeus saada tietoja.* Pykälän 2 momentin *2 kohtaan* ja *3 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos viittaamalla nykyisen arvopaperimarkkinalain 2 luvun asemesta uutta arvopaperimarkkinalakia koskevan ehdotuksen 4 lukuun (esitteen julkaiseminen ja sisältö).

15 luku **Yhtiön omat osakkeet**

8 §. *Osakkeenomistajan oikeus saada tietoja.* Pykälän *3 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 6 luvussa tarkoitetun tarjousasiakirjan asemesta uutta arvopaperimarkkinalakia koskevan ehdotuksen 11 luvussa tarkoitettuun tarjousasiakirjaan.

9 §. *Osakkeiden yhdistäminen julkisessa osakeyhtiössä.* Pykälän *1 momentin 3 kohdan* viittaus voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun julkiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan kaupankäyntiä ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla.

18 luku **Vähemmistöosakkeiden lunastaminen**

7 §. *Lunastushinnan määrittäminen.* Pykälän *2 momentissa* oleva viittaus voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 6 luvun 10 §:n mukaiseen pakolliseen ostotarjoukseen ehdotetaan muutettavaksi koskemaan uutta arvopaperimarkkinalakia koskevan ehdotuksen 11 luvun 19 §:n mukaista pakollista ostotarjousta.

Pykälän 3 momentin viittaus voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 6 luvun mukaiseen vapaaehtoiseen ostotarjoukseen ehdotetaan muutettavaksi koskemaan uutta arvopaperimarkkinalakia koskevan ehdotuksen 11 luvun mukaista vapaaehtoista ostotarjousta.

25 luku **Rangaistussäännökset**

1 §. *Osakeyhtiörikos.* Pykälän *1 momentin 1 kohdan* viittaus voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun julkiseen

kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan kaupankäyntiä ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla.

1.12 Osuuskuntalaki

21 a luku **Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet, lisäosuudet ja sijoitusosuudet**

5 §. *Yhteistilillä olevien osuuksien myyminen.* Pykälän *2 momentin* viittaus voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun julkiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä tarkoitettua säänneltyä markkinaa Suomessa.

10 §. *Oikeus saada tietoja jäsenluettelosta ja odotusluettelosta arvo-osuusjärjestelmässä.* Ehdotuksen mukaan pykälän *2 momentissa* käytetty käsite tilinhoitajayhteisö muutettaisiin tilinhoitajaksi. Lisäksi momentin viittaus voimassa olevaan arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotettua lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

11 §. *Luovutuksensaajan oikeuksien alkaminen.* Pykälän viittaus voimassa olevaan arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

12 §. *Sääntöjen määräys täsmäytyspäivästä.* Pykälän *1 momentin 3 kohdan* viittaus voimassa olevaan arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

1.13 Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

1 §. *Maksuvelvollinen.* Pykälän *1 momentin 4, 5* ja *7 kohtaan*, jotka muutoin vastaavat voimassa olevan pykälän 1 momentin 3, 4 ja 7 kohtaa, ehdotetaan tehtäväksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat tekniset muutokset.

Pykälän *1 momentin 6 kohtaan*, joka muutoin vastaa nykyisen pykälän 1 momentin 5 ja 6 kohtaa, ehdotetaan tehtäväksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat tekniset muutokset.

Pykälän *1 momentin 17 kohdasta* ehdotetaan poistettavaksi nykyisen pykälän 1 momentin 18 kohdassa oleva maininta ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen edustustosta, koska sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta ei enää valvo tällaisten edustustojen toimintaa. Ulkomaisten luottolaitosten edustustojen valvonta kohdistuu kolmansien maiden luottolaitosten edustustoihin, mikä täsmennettäisiin uudessa 17 kohdassa samoin kuin jäljempänä 6 §:ää koskevassa ehdotuksessa.

Pykälän *1 momentin 1—3* ja *8—16 kohdat* vastaavat voimassa olevan pykälän 1 momentin 1—2 a ja 8—17 kohtaa.

Pykälän *2 ja 3 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän 2 ja 3 momenttia.

4 §. *Suhteellinen valvontamaksu.* Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi luonteeltaan teknisiä muutoksia. Ne perustuvat kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia ja sijoituspalvelulakia koskeviin ehdotuksiin. Pykälässä ehdotetaan käytettäviksi luottolaitoslain, sijoitusrahastolain ja ulkomaista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) mukaisia määritelmiä ulkomaisista valvottavista ja niiden sivuliikkeistä. Lisäksi momentissa mainittu kunnallisen eläkelaitoksen nimi ehdotetaan muutettavaksi. Maksuperustetta ja maksun määrää koskevat säännökset säilyisivät ennallaan.

Pykälän *2 momentti* vastaa voimassa olevan pykälän 2 momenttia.

5 §. *Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu.* Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi sijoituspalvelulakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat tekniset muutokset. Lisäksi momentissa ehdotetaan käytettäviksi luottolaitoslain, sijoitusrahastolain ja ulkomaista vakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisia määritelmiä ulkomaisista valvottavista ja niiden sivuliikkeistä.

Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetta-

vaa lakia ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia koskevista ehdotuksista johtuvat tekniset muutokset.

6 §. *Muun maksuvelvollisen perusmaksu.* Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan ensinnäkin tehtäviksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia ja sijoituspalvelulakia koskeviin ehdotuksiin perustuvat tekniset muutokset. Tilinhoitajan perusmaksusta poistuisi tilinhoitajan asiamiesten lukumäärään perustuva lisämaksu, koska arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettava laki ei enää sisältäisi asiamiestä koskevia säännöksiä. Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen edustuston perusmaksu poistettaisiin, koska tällainen edustusto ei enää olisi 1 §:ää koskevan ehdotuksen mukaan maksuvelvollinen. Selvitysosapuolelle määrättävän 12 000 euron suuruisen perusmaksun olisi velvollinen suorittamaan myös sellainen arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavassa laissa tarkoitettu ulkomainen selvitysosapuoli, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa. Lisäksi säännökset säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena Suomessa olevan osakkeen liikkeeseenlaskijan perusmaksun korottamisesta ulotettaisiin koskemaan myös sellaista liikkeeseenlaskijaa, joka on 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jonka kotipaikka ei ole Suomessa. Perusmaksua korotettaisiin 11 000 euroa, jos osakkeelle on rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annettavan lain 5 luvun 2 §:ssä tarkoitetut likvidit markkinat. Muiden vastaavien liikkeeseenlaskijoiden kohdalla perusmaksun korostus olisi kuten nykyisinkin 16 000 euroa. Korotuksen erot perustuvat näiden ryhmien perusmaksujen suhteellisiin eroihin.

Pykälän *2* ja *3 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän 2 ja 3 momenttia.

1.14 Laki luottolaitostoiminnasta

2 §. *Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö.* Pykälän *3 momentin* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

Pykälän *5 momentissa* olevat viittaukset voimassa olevan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain säännöksiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotetun sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ää.

13 §. *Rahoituslaitos.* Pykälän viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

19 §. *Luottolaitoksen yksinoikeus takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen.* Pykälän *1 momentin* viittaus voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua uutta arvopaperimarkkinalakia.

20 §. *Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksettavien arvopaperien vastaanottamiseen koskevat poikkeukset.* Pykälän *2 momentin* viittaukset nykyisen arvopaperimarkkinalain 2 luvun säännöksiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain 7 luvun säännöksiä. Maininta vuosikatsauksesta ehdotetaan poistetavaksi tarpeettomana.

22 §. *Toimilupahakemus.* Pykälän *2 momentin* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

24 §. *Toimiluvan myöntämisen edellytykset.* Nykyinen 24 § ehdotetaan jaettavaksi kahteen pykälään. Ehdotetussa 24 §:ssä säädettäisiin toimiluvan myöntämistä koskevista vaatimuksista, ja uudessa 24 a §:ssä säädettäisiin luottolaitoksen merkittävien omistajien sekä perustajien luotettavuudesta. Ehdotettu sääntely pääosin vastaisi sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 3 luvun 3 ja 4 §:ää.

Ehdotetun 24 §:n mukaan toimilupa luottolaitokselle olisi myönnettävä, jos luottolaitoksen omistajat ja perustajat täyttävät 24 a §:ssä säädetyt vaatimukset ja luottolaitos täyttää luottolaitoksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle 4 ja 5 luvussa säädetyt vaatimukset. Säännökset luottolaitoksen perustajista eivät käytännössä koske osakeyhtiömuotoisia luottolaitoksia, koska osakeyhtiölaissa ei nykyisin ole säännöksiä perustajista.

24 a §. *Luottolaitoksen merkittävien omistajien sekä perustajien luotettavuus.* Luottolaitoksia koskevan lainsäädännön samoin kuin Finanssivalvonnan keskeisiä tavoitteita

on ylläpitää asiakkaiden ja yleisön luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan. Keskeinen osa luottamusta ylläpitävää sääntelyä ovat vaatimukset luottolaitoksen merkittävien omistajien (vähintään kymmenen prosentin osuus) ja perustajien luotettavuudesta. Jos luottolaitoksen perustajina tai merkittävinä omistajina toimii henkilöitä, joiden hyvämaineisuus tai muu luotettavuus on vakavasti kärsinyt julkisuuteen tulleiden tietojen ja tapahtumien johdosta, seurauksena saattaa olla, että yleisön luottamus heikkenee paitsi kysymyksessä olevaa yritystä kohtaan myös laajemmin toimialaa kohtaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että luottolaitoksen perustajien ja merkittävien omistajien luotettavuutta koskevia säännöksiä terävöitetään. Muutokset koskisivat niitä tapauksia, joissa henkilö on tuomittu rangaistukseen rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton omistamaan luottolaitosta.

Pykälän *1 momentin* mukaan luottolaitoksen perustajien ja merkittävien omistajien olisi oltava luotettavia. Momentti vastaa voimassa olevan 24 §:n 2 momenttia. Momenttia on kuitenkin selvennetty vastaamaan osakkeiden hankinnan tai luovutuksen ilmoitusvelvollisuutta koskevaa 42 §:ää siten, että omistuksella tarkoitetaan sekä suoraa että välillistä omistusta.

Pykälän *2 momentissa* todettaisiin voimassa olevan 24 §:n 3 momentin tavoin, milloin osakkeenomistajaa ja perustajaa ei pidetä luotettavana. Momentin 1 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevan lain mukainen vaatimus siitä, että tuomion tulisi olla lainvoimainen. Myös perustuslakivaliokunnan kannan mukaan (PeVL 15/2008) henkilön sopimattomuutta voi osoittaa lainvoimaa vielä vailla oleva tuomio.

On kuitenkin tilanteita, joissa on ilmeisen perusteltua antaa henkilön jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä luottolaitoksessa, ja odottaa muutoksenhakuelimen ratkaisua. Tätä koskeva ehdotus sisältyy pykälän *3 momenttiin*. Kokonaisarviossa olisi otettava huomioon henkilön aikaisempi toiminta, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Jos henkilön aikaisempi toiminta on ollut moitteetonta ja esimerkiksi asianomaisen osallisuus mahdolliseen rikokseen tulkinnanvaraista tai epäselvää, voisi henkilö jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttöä luottolaitoksessa, jollei muuta vastasyytä ole. Tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys voi ilmetä esimerkiksi tapauksessa, jossa käräjäoikeuden tuomio on syntynyt äänestysratkaisun perusteella.

Pykälän 3 momentti ei kuitenkaan mahdollista henkilön toimimista perustajana eikä uuden henkilön merkittävää omistusta luottolaitoksessa, jos hänet on tuomittu 2 momentissa tarkoitettuun rangaistukseen. Näissä tapauksissa myös lainvoimaa vailla oleva tuomio merkitsee aina, ettei henkilöä voida pitää luotettavana perustajana tai omistajana.

Voimassa olevan lain tavoin pykälän 2 momentin 2 kohta merkitsisi sitä, että myös muut seikat kuin ehdotuksen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu rangaistus voivat osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton olemaan perustajana tai omistajana. Tämäkin arvio olisi tehtävä kokonaisharkinnan perusteella. Sopimattomuutta voivat osoittaa henkilön toiminta ulkomailla, jos esimerkiksi ulkomaan viranomainen on katsonut henkilön sopimattomaksi, taikka henkilön kytkökset harmaan talouden tai talousrikollisuuden tapahtumiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Myös esimerkiksi se, että henkilölle on määrätty Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu erityisen vakavasta rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, voi osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton toimimaan luottolaitoksen perustajana tai omistajana.

30 §. *Talletuspankille sallittu liiketoiminta.* Pykälän *3 momentin* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

31 §. *Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta.* Pykälän *2 momentin* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

35 §. *Omien ja konserniyritysten osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankinnan rahoittaminen ja pantiksi ottaminen.* Pykälän *2 momentin* viittaus voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuihin arvopapereihin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan arvopapereita, jotka ovat kaupankäynnin kohtee-

na ehdotetussa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavassa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla.

36 a §. *Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnan ulkoistaminen.* Pykälän *6 momentin* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

40 §. *Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin luottolaitoksen ylimmän johdon luotettavuudesta samalla tavoin kuin 24 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi luottolaitoksen merkittävien omistajien luotettavuudesta. Muilta osin sääntely säilyisi ennallaan. Pykälän *1, 4* ja *5 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän samoja momentteja.

Luottolaitoksia koskevan lainsäädännön samoin kuin Finanssivalvonnan keskeisiä tavoitteita on ylläpitää asiakkaiden ja yleisön luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan. Keskeinen osa luottamusta ylläpitävää sääntelyä ovat vaatimukset luottolaitoksen ylimmän johdon luotettavuudesta. Jos luottolaitoksen johdossa toimii henkilöitä, joiden hyvämaineisuus tai muu luotettavuus on vakavasti kärsinyt julkisuuteen tulleiden tietojen ja tapahtumien johdosta, seurauksena saattaa olla, että yleisön luottamus heikkenee paitsi kysymyksessä olevaa luottolaitosta kohtaan myös laajemmin toimialaa kohtaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että luottolaitoksen ylimmän johdon luotettavuutta koskevia säännöksiä terävöitetään. Muutokset koskisivat niitä tapauksia, joissa henkilö on tuomittu rangaistukseen rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton tehtäväänsä. Pykälän *2 momentin 1 kohdasta* ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevan lain mukainen vaatimus siitä, että tuomion tulisi olla lainvoimainen. Myös perustuslakivaliokunnan kannan mukaan (PeVL 15/2008) henkilön sopimattomuutta voi osoittaa lainvoimaa vielä vailla oleva tuomio.

On kuitenkin tilanteita, joissa on ilmeisen perusteltua antaa henkilön jatkaa luottolaitoksen toimielimen jäsenenä tai sen palveluksessa, ja odottaa muutoksenhakuelimen ratkaisua. Tätä koskeva ehdotus sisältyy pykälän 3 momenttiin. Kokonaisarviossa olisi otettava huomioon henkilön aikaisempi toiminta, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Jos henkilön aikaisempi toiminta on ollut moitteetonta ja esimerkiksi asianomaisen osallisuus mahdolliseen rikokseen tulkinnanvaraista tai epäselvää, voisi henkilö jatkaa luottolaitoksen tehtävissä, jollei muuta vastasyytä ole. Tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys voi ilmetä esimerkiksi tapauksessa, jossa käräjäoikeuden tuomio on syntynyt äänestysratkaisun perusteella.

Pykälän *3 momentti* ei kuitenkaan mahdollista uuden henkilön valitsemista luottolaitoksen hallituksen jäseneksi, toimitusjohtajaksi tai ylimpään johtoon kuuluvaksi, jos hänet on tuomittu 2 momentissa tarkoitettuun rangaistukseen. Näissä tapauksissa siis myös lainvoimaa vailla oleva tuomio aina estää valinnan.

Nykyisen pykälän tavoin ehdotuksen *2 momentin 2 kohta* merkitsee sitä, että myös muut seikat kuin ehdotuksen momentin 1 kohdassa tarkoitettu rangaistus voivat osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton tehtävään. Tämäkin arvio olisi tehtävä kokonaisharkinnan perusteella. Sopimattomuutta voivat osoittaa henkilön toiminta ulkomailla, jos esimerkiksi ulkomaan viranomainen on katsonut henkilön sopimattomaksi, taikka henkilön kytkökset harmaan talouden tai talousrikollisuuden tapahtumiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Myös esimerkiksi se, että henkilölle on määrätty Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu erityisen vakavasta rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, voi osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton kuulumaan luottolaitoksen ylimpään johtoon.

42 §. *Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän *1* ja *2 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän 1 ja 2 momenttia.

Pykälän *3 momentissa* olevat viittaukset voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain säännöksiä.

Pykälän *4* ja *5 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän 4 ja 5 momenttia.

Pykälän *6 momentti* sisältäisi perussäännökset siitä, mitä tietoja omistusosuuden

hankintaa koskevaan ilmoitukseen on liitettävä.

Pykälän *7 momentti* vastaa voimassa olevan pykälän 6 momenttia.

90 §. *Yhteistyö taloudellisen aseman valvonnassa.* Pykälän *3 momentin* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

105 §. *Korvattavat saamiset.* Pykälän *1 momentin* viittaukset voimassa olevan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain säännöksiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotetun sijoituspalvelulain säännöksiä.

Pykälän *4 momentin* viittaukset arvopaperinvälittäjään ja voimassa olevan arvopaperimarkkinalain säännöksiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan sijoituspalvelun tarjoajaa ja ehdotetun sijoituspalvelulain säännöksiä.

111 §. *Toimiluvan peruuttaminen sekä tallettajien ja sijoittajien saamiset.* Pykälän viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

141 §. *Salassapitovelvollisuus.* Pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat teknisluonteiset muutokset. Momentissa olevat viittaukset voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annettuun lakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavaa lakia.

157 §. *Osavuosikatsaus.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan tarpeettomina säännökset vuosikatsauksesta. Pykälän 1 momentin viittaukset voimassa olevan arvopaperimarkkinalain säännöksiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain säännöksiä. Muutoin pykälä vastaa voimassa olevaa pykälää.

160 §. *Finanssivalvonnan velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja.* Pykälän *1 momentin* viittaus Rahoitustarkastukseen muutettaisiin koskemaan Finanssivalvontaa.

Pykälän *2 momentti* ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 9 luvun 6 §:ää. Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen olisi toimitettava Finanssivalvonnalle kultakin kalenterivuodelta tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevat järjestelyt sijoituspalvelulain vaatimuksia.

166 j §. *Ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sijoituspalvelujen tarjoaminen.* Voimassa olevan pykälän mukainen sääntely ehdotetaan korvattavaksi viittauksella sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 1 luvun 5 §:ään. Sanotussa pykälässä säädettäisiin, mitä sijoituspalvelulain säännöksiä sovelletaan sijoituspalvelua Suomessa tarjoavaan ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen.

166 k §. *Kolmannen maan luottolaitoksen sijoituspalvelujen tarjoaminen.* Voimassa olevan pykälän mukainen sääntely ehdotetaan korvattavaksi viittauksella sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 1 luvun 5 §:ään. Sanotussa pykälässä säädettäisiin, mitä sijoituspalvelulain säännöksiä sovelletaan sijoituspalvelua Suomessa tarjoavaan kolmannen maan luottolaitokseen.

166 l §. *Ulkomaisen luottolaitoksen jäsenyys sijoittajien korvausrahastossa.* Voimassa olevan pykälän mukainen sääntely siitä, mitä säännöksiä sovelletaan ulkomaisen luottolaitoksen jäsenyyteen sijoittajien korvausrahastossa, ehdotetaan muutettavaksi koskemaan viittausta sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 11 luvun 18—25 §:ään.

172 §. *Luottolaitoksen kirjanpitorikkomus.* Pykälään ehdotetaan tehtäviksi vähäisiä teknisiä muutoksia. Pykälän *1 kohdassa* maininta Rahoitustarkastuksesta korvattaisiin Finanssivalvonnalla. Pykälän *3 kohdasta* poistettaisiin maininta vuosikatsauksesta, koska siitä ei enää säädettäisi 157 §:ssä. Muutoin ehdotus vastaa voimassa olevaa 172 §:ää.

1.15 Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista

9 §. Pykälän *4 momentin* viittaus voimassa olevan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 lukuun ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotetun sijoituspalvelulain 11 lukua. Samalla viittaus luottolaitoslain 6 a lukuun

muutettaisiin koskemaan lain 7 lukua, jossa nykyisin säädetään talletussuojarahastosta.

14 §. Pykälän *1 momentissa* maininta Rahoitustarkastuksesta muutettaisiin Finanssivalvonnaksi. Pykälän *2 momentin 2 kohdan* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia. Muutoin ehdotus vastaa voimassa olevaa pykälää.

1.16 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista

27 §. Pykälän *3 momentin* viittaus voimassa olevan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 lukuun ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotetun sijoituspalvelulain 11 lukua. Samalla viittaus luottolaitoslain 6 a lukuun muutettaisiin koskemaan lain 7 lukua jossa nykyisin säädetään talletussuojarahastosta. Lisäksi korjattaisiin osuuskuntalain 17 lukua koskeva viittaus.

33 §. Pykälän 1 momentissa maininta Rahoitustarkastuksesta muutettaisiin Finanssivalvonnaksi. Pykälän *2 momentin 2 kohdan* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia. Muutoin ehdotus vastaa voimassa olevaa pykälää.

1.17 Säästöpankkilaki

33 §. Pykälän maininta arvopaperipörssistä ehdotetaan muutettavaksi pörssiksi. Tämä käsite on määritelty ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.

40 g §. Pykälän *1 momentti* on sama kuin voimassa olevan pykälän 1 momentti. Pykälän *2 momentin* viittaus voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettu uutta arvopaperimarkkinalakia.

Pykälän *3 momentin* viittaus voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 6 lukuun ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain 11 luvun 11 §:ää.

87 i §. Pykälän *6 momentin* viittaus voimassa olevan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 lukuun ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotetun sijoituspalvelulain 11 lukua.

1.18 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta

2 §. *Määritelmät.* Pykälän *1 momentin 2* ja *6 kohdan* viittaukset voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

3 §. *Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä.* Pykälän *3 momentin 1 kohdan* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

11 §. *Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus.*

Pykälän *1* ja *2 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän 1 ja 2 momenttia.

Pykälän *3 momentissa* olevat viittaukset voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain säännöksiä.

Pykälän *4* ja *5 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän 4 ja 5 momenttia.

Pykälän *6 momentti* sisältäisi perussäännökset siitä, mitä tietoja omistusosuuden hankintaa koskevaan ilmoitukseen on liitettävä.

Pykälän *7 momentti* vastaa voimassa olevan pykälän 6 momenttia.

14 §. *Ryhmittymän omistusyhteisön johtaminen.* Pykälää ehdotetaan tehtäviksi ryhmittymän hallituksen jäsenen ja varajäsenen sekä toimitusjohtajan luotettavuutta koskevat muutokset, jotka vastaavat luottolaitoslakiin ehdotettuja muutoksia. Muilta osin sääntely säilyisi ennallaan. Pykälän *1* ja *4 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän samoja momentteja.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymiä ja niihin kuuluvia finanssialan laitoksia koskevan lainsäädännön samoin kuin Finanssivalvonnan keskeisiä tavoitteita on ylläpitää asiakkaiden ja yleisön luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan. Keskeinen osa luottamusta ylläpitävää sääntelyä ovat vaatimukset ryhmittymän omistusyhteisön ja ryhmittymään kuuluvien finanssialan laitosten ylimmän johdon

luotettavuudesta. Jos esimerkiksi ryhmittymän omistusyhteisön hallituksessa tai toimitusjohtajana toimii henkilöitä, joiden hyvämaineisuus tai muu luotettavuus on vakavasti kärsinyt julkisuuteen tulleiden tietojen ja tapahtumien johdosta, seurauksena saattaa olla, että yleisön luottamus heikkenee paitsi kysymyksessä olevaa ryhmittymää kohtaan myös laajemmin toimialaa kohtaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisön hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan luotettavuutta koskevia säännöksiä terävöitetään. Muutokset koskisivat niitä tapauksia, joissa henkilö on tuomittu rangaistukseen rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton tehtäväänsä. Pykälän *2 momentin 1 kohdasta* ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevan lain mukainen vaatimus siitä, että tuomion tulisi olla lainvoimainen. Myös perustuslakivaliokunnan kannan mukaan (PeVL 15/2008) henkilön sopimattomuutta voi osoittaa lainvoimaa vielä vailla oleva tuomio.

On kuitenkin tilanteita, joissa on ilmeisen perusteltua antaa henkilön jatkaa omistusyhteisön hallituksessa tai toimitusjohtajana, ja odottaa muutoksenhakuelimen ratkaisua. Tätä koskeva ehdotus sisältyy pykälän *3 momenttiin*. Kokonaisarviossa olisi otettava huomioon henkilön aikaisempi toiminta, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Jos henkilön aikaisempi toiminta on ollut moitteetonta ja esimerkiksi asianomaisen osallisuus mahdolliseen rikokseen tulkinnanvaraista tai epäselvää, voisi henkilö jatkaa toimintaansa omistusyhteisön hallituksessa tai toimitusjohtajana, jollei muuta vastasyytä ole. Tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys voi ilmetä esimerkiksi tapauksessa, jossa käräjäoikeuden tuomio on syntynyt äänestysratkaisun perusteella.

Pykälän *3 momentti* ei kuitenkaan mahdollista uuden henkilön valitsemista omistusyhteisön hallituksen jäseneksi, varajäseneksi tai toimitusjohtajaksi, jos hänet on tuomittu 2 momentissa tarkoitettuun rangaistukseen. Näissä tapauksissa siis myös lainvoimaa vailla oleva tuomio aina estää valinnan.

Nykyisen pykälän tavoin ehdotuksen *2 momentin 2 kohta* merkitsee sitä, että myös muut seikat kuin ehdotuksen momentin 1 kohdassa tarkoitettu rangaistus voivat osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton tehtävään. Tämäkin arvio olisi tehtävä kokonaisharkinnan perusteella. Sopimattomuutta voivat osoittaa henkilön toiminta ulkomailla, jos esimerkiksi ulkomaan viranomainen on katsonut henkilön sopimattomaksi, taikka henkilön kytkökset harmaan talouden tai talousrikollisuuden tapahtumiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Myös esimerkiksi se, että henkilölle on määrätty Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu erityisen vakavasta rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, voi osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton kuulumaan omistusyhteisön hallitukseen tai toimimaan omistusyhteisön toimitusjohtajana.

18 §. *Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen.* Pykälän *b kohdan* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

35 §. *Säännellyn yrityksen kuuluminen kolmannen maan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.* Pykälän *1 momentin* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

1.19 Maksulaitoslaki

13 §. *Toimiluvan myöntämisen edellytykset.* Nykyinen 13 § ehdotetaan jaettavaksi kahteen pykälään. Ehdotetussa 13 §:ssä säädettäisiin toimiluvan myöntämistä koskevista vaatimuksista, ja uudessa 13 a §:ssä säädettäisiin maksulaitoksen merkittävien omistajien luotettavuudesta. Sääntely vastaisi luottolaitoslakiin ehdotettuja muutoksia.

Ehdotetun 13 §:n mukaan toimilupa maksulaitokselle olisi myönnettävä, jos maksulaitoksen omistajat täyttävät 13 a §:ssä säädetyt vaatimukset ja maksulaitos täyttää maksulaitoksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle tässä laissa säädetyt vaatimukset.

13 a §. *Maksulaitoksen merkittävien omistajien ja perustajien luotettavuus.* Finanssialan laitoksia koskevan lainsäädännön samoin kuin Finanssivalvonnan keskeisiä ta-

voitteita on ylläpitää asiakkaiden ja yleisön luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan. Keskeinen osa luottamusta ylläpitävää sääntelyä ovat vaatimukset laitoksen merkittävien omistajien (vähintään kymmenen prosentin osuus) ja perustajien luotettavuudesta. Jos maksulaitoksen merkittävinä omistajina tai perustajina toimii henkilöitä, joiden hyvämaineisuus tai muu luotettavuus on vakavasti kärsinyt julkisuuteen tulleiden tietojen ja tapahtumien johdosta, seurauksena saattaa olla, että yleisön luottamus heikkenee paitsi kysymyksessä olevaa yritystä kohtaan myös laajemmin toimialaa kohtaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että maksulaitoksen perustajien ja merkittävien omistajien luotettavuutta koskevia säännöksiä terävöitetään. Muutokset koskisivat niitä tapauksia, joissa henkilö on tuomittu rangaistukseen rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton omistamaan maksulaitosta.

Pykälän *1 momentin* mukaan maksulaitoksen merkittävien omistajien ja perustajien olisi oltava luotettavia. Momentti vastaa voimassa olevan 13 §:n 2 momenttia. Momenttia on kuitenkin selvennetty siten, että omistuksella tarkoitetaan sekä suoraa että välillistä omistusta.

Pykälän *2 momentissa* todettaisiin voimassa olevan 13 §:n 3 momentin tavoin, milloin omistajaa ja perustajaa ei pidetä luotettavana. Momentista ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevan lain mukainen vaatimus siitä, että tuomion tulisi olla lainvoimainen. Myös perustuslakivaliokunnan kannan mukaan (PeVL 15/2008) henkilön sopimattomuutta voi osoittaa lainvoimaa vielä vailla oleva tuomio.

On kuitenkin tilanteita, joissa on ilmeisen perusteltua antaa henkilön jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä maksulaitoksessa, ja odottaa muutoksenhakuelimen ratkaisua. Tätä koskeva ehdotus sisältyy pykälän 3 momenttiin. Kokonaisarviossa olisi otettava huomioon henkilön aikaisempi toiminta, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Jos henkilön aikaisempi toiminta on ollut moitteetonta ja esimerkiksi asianomaisen osallisuus mahdolliseen rikokseen tulkinnanvaraista tai epäselvää, voisi henkilö jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttöä maksulaitoksessa, jollei muuta vastasyytä ole. Tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys voi ilmetä esimerkiksi tapauksessa, jossa käräjäoikeuden tuomio on syntynyt äänestysratkaisun perusteella.

Pykälän 3 momentti ei kuitenkaan mahdollista henkilön toimimista perustajana eikä uuden henkilön merkittävää omistusta maksulaitoksessa, jos hänet on tuomittu 2 momentissa tarkoitettuun rangaistukseen. Näissä tapauksissa myös lainvoimaa vailla oleva tuomio merkitsee aina, ettei henkilöä voida pitää luotettavana perustajana tai omistajana.

Voimassa olevan lain tavoin pykälän 2 momentin 2 kohta merkitsisi sitä, että myös muut seikat kuin ehdotuksen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu rangaistus voivat osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton olemaan perustajana tai omistajana. Tämäkin arvio olisi tehtävä kokonaisharkinnan perusteella. Sopimattomuutta voivat osoittaa henkilön toiminta ulkomailla, jos esimerkiksi ulkomaan viranomainen on katsonut henkilön sopimattomaksi, taikka henkilön kytkökset harmaan talouden tai talousrikollisuuden tapahtumiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Myös esimerkiksi se, että henkilölle on määrätty Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu erityisen vakavasta rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, voi osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton toimimaan maksulaitoksen perustajana tai omistajana.

21 a §. *Sähkörahayhteisön osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus.* Pykälän *3 momentissa* olevat viittaukset voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain säännöksiä.

25 §. *Maksulaitoksen johtaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin maksulaitoksen ylimmän johdon luotettavuudesta samalla tavoin kuin 13 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi maksulaitoksen merkittävien omistajien luotettavuudesta. Muilta osin sääntely säilyisi ennallaan. Pykälän *1* ja *2 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän samoja momentteja.

Finanssialan laitoksia koskevan lainsäädännön samoin kuin Finanssivalvonnan keskeisiä tavoitteita on ylläpitää asiakkaiden ja yleisön luottamusta finanssimarkkinoiden

toimintaan. Keskeinen osa luottamusta ylläpitävää sääntelyä ovat vaatimukset laitoksen ylimmän johdon luotettavuudesta. Jos maksulaitoksen johdossa toimii henkilöitä, joiden hyvämaineisuus tai muu luotettavuus on vakavasti kärsinyt julkisuuteen tulleiden tietojen ja tapahtumien johdosta, seurauksena saattaa olla, että yleisön luottamus heikkenee paitsi kysymyksessä olevaa maksulaitosta kohtaan myös laajemmin toimialaa kohtaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että maksulaitoksen ylimmän johdon luotettavuutta koskevia säännöksiä terävöitetään. Muutokset koskisivat niitä tapauksia, joissa henkilö on tuomittu rangaistukseen rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton tehtäväänsä. Pykälän *3 momentista* ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevan lain mukainen vaatimus siitä, että tuomion tulisi olla lainvoimainen. Myös perustuslakivaliokunnan kannan mukaan (PeVL 15/2008) henkilön sopimattomuutta voi osoittaa lainvoimaa vielä vailla oleva tuomio.

On kuitenkin tilanteita, joissa on ilmeisen perusteltua antaa henkilön jatkaa maksulaitoksen toimielimen jäsenenä tai sen palveluksessa, ja odottaa muutoksenhakuelimen ratkaisua. Tätä koskeva ehdotus sisältyy pykälän *4 momenttiin*. Kokonaisarviossa olisi otettava huomioon henkilön aikaisempi toiminta, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Jos henkilön aikaisempi toiminta on ollut moitteetonta ja esimerkiksi asianomaisen osallisuus mahdolliseen rikokseen tulkinnanvaraista tai epäselvää, voisi henkilö jatkaa maksulaitoksen tehtävissä, jollei muuta vastasyytä ole. Tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys voi ilmetä esimerkiksi tapauksessa, jossa käräjäoikeuden tuomio on syntynyt äänestysratkaisun perusteella.

Pykälän 4 momentti ei kuitenkaan mahdollista uuden henkilön valitsemista maksulaitoksen hallituksen jäseneksi, toimitusjohtajaksi tai ylimpään johtoon kuuluvaksi, jos hänet on tuomittu 3 momentissa tarkoitettuun rangaistukseen. Näissä tapauksissa siis myös lainvoimaa vailla oleva tuomio aina estää valinnan.

Nykyisen pykälän tavoin ehdotuksen 3 momentin 2 kohta merkitsee sitä, että myös muut seikat kuin momentin 1 kohdassa tarkoitettu rangaistus voivat osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton tehtävään. Tämäkin arvio olisi tehtävä kokonaisharkinnan perusteella. Sopimattomuutta voivat osoittaa henkilön toiminta ulkomailla, jos esimerkiksi ulkomaan viranomainen on katsonut henkilön sopimattomaksi, taikka henkilön kytkökset harmaan talouden tai talousrikollisuuden tapahtumiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Myös esimerkiksi se, että henkilölle on määrätty Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu erityisen vakavasta rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, voi osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton kuulumaan maksulaitoksen ylimpään johtoon.

38 §. *Tietojen luovuttaminen samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yritykselle.* Pykälän *1 momentin* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

1.20 Sijoitusrahastolaki

1 §. Pykälän *2 momentin* viittaus voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia, jonne ammattimaisen asiakkaan määritelmä siirrettäisiin nykyisestä arvopaperimarkkinalaista.

Pykälän *3 momentin* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

2 §. Pykälän *1 momentin 8 kohdan* viittaus voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua uutta arvopaperimarkkinalakia.

Pykälän *1 momentin 12 kohdan* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

Pykälän *1 momentin* nykyisessä *14 kohdassa* määritellään vakioimaton johdannaissopimus viittaamalla kumottavaksi ehdotettuun kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annettuun lakiin ja nykyiseen arvopaperimarkkinalakiin. Ehdotuksessa luovuttaisiin kumottavaksi ehdotetun lain mu-

kaista käsitteistä vakioitu ja vakioimaton johdannaissopimus. Vakioimattoman johdannaissopimuksen sijaan käytettäisiin käsitettä OTC-johdannaissopimus. Se vastaa paremmin sijoitusrahastodirektiivin tarkoitusta ja myös esimerkiksi direktiivin englanninkielistä käsitettä over-the counter (OTC) derivatives ja ruotsinkielistä käsitettä OTC-derivat. Ehdotuksen mukaan OTC-johdannaissopimuksella tarkoitettaisiin muuta kuin sellaista johdannaissopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla. Tällainen markkinapaikka voi sijaita Euroopan talousalueella tai sen ulkopuolella.

5 §. Pykälän *1* ja *3 momentti* vastaavat voimassa olevaa lakia. Pykälän *2, 4* ja *5 momentin* viittaukset voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

5 b §. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi teknisluonteisia muutoksia. Viittaus rahastoyhtiön osakkeenomistajiin rinnastettaviin henkilöihin poistettaisiin tarpeettomana, koska osakeomistuksessa otettaisiin 5 f §:n muuttamista koskevan ehdotuksen mukaan huomioon paitsi suora myös välillinen omistus. Lisäksi käsite hallintoa hoitavat henkilöt korvattaisiin 5 e §:n mukaisella käsitteellä ylin johto.

5 e §. Pykälää ehdotetaan tehtäviksi rahastoyhtiön ylimmän johdon luotettavuutta koskevat muutokset, jotka vastaavat sijoituspalvelulakia koskevaa ehdotusta ja luottolaitoslakiin ehdotettuja muutoksia. Muilta osin sääntely säilyisi ennallaan. Pykälän *1* ja *4 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän samoja momentteja. Pykälän 4 momentin maininta Rahoitustarkastuksesta muutettaisiin kuitenkin Finanssivalvonnaksi.

Sijoitusrahastoja koskevan lainsäädännön samoin kuin Finanssivalvonnan keskeisiä tavoitteita on ylläpitää asiakkaiden ja yleisön luottamusta finanssimarkkinoiden toimintaan. Keskeinen osa luottamusta ylläpitävää sääntelyä ovat vaatimukset rahastoyhtiön ylimmän johdon luotettavuudesta. Jos rahastoyhtiön hallituksessa tai toimitusjohtajana toimii henkilöitä, joiden hyvämaineisuus tai muu luotettavuus on vakavasti kärsinyt julkisuuteen tulleiden tietojen ja tapahtumien johdosta, seurauksena saattaa olla, että yleisön luottamus heikkenee paitsi kysymyksessä olevaa rahastoyhtiötä kohtaan myös laajemmin toimialaa kohtaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että rahastoyhtiön ylimmän johdon luotettavuutta koskevia säännöksiä terävöitetään. Muutokset koskisivat niitä tapauksia, joissa henkilö on tuomittu rangaistukseen rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton tehtäväänsä. Pykälän *2 momentin 1 kohdasta* ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevan lain mukainen vaatimus siitä, että tuomion tulisi olla lainvoimainen. Myös perustuslakivaliokunnan kannan mukaan (PeVL 15/2008) henkilön sopimattomuutta voi osoittaa lainvoimaa vielä vailla oleva tuomio.

On kuitenkin tilanteita, joissa on ilmeisen perusteltua antaa henkilön jatkaa rahastoyhtiön ylimmässä johdossa, ja odottaa muutoksenhakuelimen ratkaisua. Tätä koskeva ehdotus sisältyy pykälän *3 momenttiin*. Kokonaisarviossa olisi otettava huomioon henkilön aikaisempi toiminta, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Jos henkilön aikaisempi toiminta on ollut moitteetonta ja esimerkiksi asianomaisen osallisuus mahdolliseen rikokseen tulkinnanvaraista tai epäselvää, voisi henkilö jatkaa rahastoyhtiön ylimmässä johdossa, jollei muuta vastasyytä ole. Tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys voi ilmetä esimerkiksi tapauksessa, jossa käräjäoikeuden tuomio on syntynyt äänestysratkaisun perusteella.

Pykälän 3 momentti ei kuitenkaan mahdollista uuden henkilön valitsemista rahastoyhtiön ylimpään johtoon, jos hänet on tuomittu 2 momentissa tarkoitettuun rangaistukseen. Näissä tapauksissa siis myös lainvoimaa vailla oleva tuomio aina estää valinnan.

Nykyisen pykälän tavoin ehdotuksen 2 momentin *2 kohta* merkitsee sitä, että myös muut seikat kuin ehdotuksen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu rangaistus voivat osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton tehtävään. Tämäkin arvio olisi tehtävä kokonaisharkinnan perusteella. Sopimattomuutta voivat osoittaa henkilön toiminta ulkomailla, jos esimerkiksi ulkomaan viranomainen on

katsonut henkilön sopimattomaksi, taikka henkilön kytkökset harmaan talouden tai talousrikollisuuden tapahtumiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Myös esimerkiksi se, että henkilölle on määrätty Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu erityisen vakavasta rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, voi osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton toimimaan rahastoyhtiön ylimmässä johdossa.

5 f §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin rahastoyhtiön merkittävien omistajien (vähintään kymmenen prosentin omistus) luotettavuudesta samalla tavoin kuin 5 e §:ssä ehdotetaan säädettäväksi rahastoyhtiön ylimmän johdon luotettavuudesta.

Pykälän *1 momentin* mukaan rahastoyhtiön merkittävien omistajien olisi oltava luotettavia. Tältä osin momentti vastaa voimassa olevan pykälän 1 momenttia. Momenttia ehdotetaan kuitenkin selvennettäväksi vastaamaan osakkeiden hankinnan tai luovutuksen ilmoitusvelvollisuutta koskevaa 16 §:ää siten, että omistuksella tarkoitetaan sekä suoraa että välillistä omistusta. Lisäksi momentista poistettaisiin voimassa olevan pykälän 1 momentin viittaus rahastoyhtiön perustajiin, koska nykyisessä osakeyhtiölaissa ei ole perustajia koskevia säännöksiä.

Pykälän *2 momentissa* todettaisiin voimassa olevan pykälän 2 momentin tavoin, milloin osakkeenomistajaa ei pidetä luotettavana. Momentin *1 kohdasta* ehdotetaan poistettavaksi voimassa olevan lain mukainen vaatimus siitä, että tuomion tulisi olla lainvoimainen. Myös perustuslakivaliokunnan kannan mukaan (PeVL 15/2008) henkilön sopimattomuutta voi osoittaa lainvoimaa vielä vailla oleva tuomio.

On kuitenkin tilanteita, joissa on ilmeisen perusteltua antaa henkilön jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä rahastoyhtiössä, ja odottaa muutoksenhakuelimen ratkaisua. Tätä koskeva ehdotus sisältyy pykälän *3 momenttiin*. Kokonaisarviossa olisi otettava huomioon henkilön aikaisempi toiminta, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Jos henkilön aikaisempi toiminta on ollut moitteetonta ja esimerkiksi asianomaisen osallisuus mahdolliseen rikokseen tulkinnanvaraista tai epäselvää, voisi henkilö jatkaa omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttöä rahastoyhtiössä, jollei muuta vastasyytä ole. Tulkinnanvaraisuus tai epäselvyys voi ilmetä esimerkiksi tapauksessa, jossa käräjäoikeuden tuomio on syntynyt äänestysratkaisun perusteella.

Pykälän 3 momentti ei kuitenkaan mahdollista uuden henkilön merkittävää omistusta rahastoyhtiössä, jos hänet on tuomittu 2 momentissa tarkoitettuun rangaistukseen. Näissä tapauksissa myös lainvoimaa vailla oleva tuomio merkitsee aina, ettei henkilöä voida pitää luotettavana omistajana.

Voimassa olevan lain tavoin pykälän 2 momentin *2 kohta* merkitsisi sitä, että myös muut seikat kuin ehdotuksen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu rangaistus voivat osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton olemaan omistajana. Tämäkin arvio olisi tehtävä kokonaisharkinnan perusteella. Sopimattomuutta voivat osoittaa henkilön toiminta ulkomailla, jos esimerkiksi ulkomaan viranomainen on katsonut henkilön sopimattomaksi, taikka henkilön kytkökset harmaan talouden tai talousrikollisuuden tapahtumiin tai järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Myös esimerkiksi se, että henkilölle on määrätty Finanssivalvonnasta annetun lain mukainen seuraamusmaksu erityisen vakavasta rikkomuksesta tai laiminlyönnistä, voi osoittaa henkilön olevan ilmeisen sopimaton toimimaan rahastoyhtiön omistajana.

6 §. Pykälän *5 momentin* viittaukset voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

8 b §. Pykälän *3 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentissa säädettäisiin rahastoyhtiön velvollisuudesta säilyttää tiedot henkilökohtaisista liiketoimista sekä velvollisuudesta toimittaa vuosittain Finanssivalvonnalle selvitys henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja sisäisten ohjeiden noudattamisen valvonnasta. Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet siirrettäisiin uuteen *4 momenttiin*.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin Finanssivalvonnan määräystenantovaltuuksista. Momentin ensimmäinen virke vastaa voimassa olevan pykälän 3 momenttia. Momentin toinen virke olisi uusi. Sen mukaan Finanssivalvon-

ta voisi antaa tarkempia määräyksiä ehdotetussa 3 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

8 c §. Pykälän *1 momentin* viittaukset voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia. Pykälän *2 momentti* vastaa voimassa olevan pykälän 2 momenttia.

9 a §. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi vastaavat teknisluonteiset muutokset kuin 5 b §:n 1 momenttiin. Viittaus selvitysyhteisön osakkeenomistajiin rinnastettaviin henkilöihin poistettaisiin tarpeettomana, koska osakeomistuksessa otettaisiin 9 e §:n muuttamista koskevan ehdotuksen mukaan huomioon paitsi suora myös välillinen omistus. Lisäksi käsite hallintoa hoitavat henkilöt korvattaisiin 9 d §:n mukaisella käsitteellä ylin johto.

9 d §. Pykälän säännöksiä säilytysyhteisön ylimmän johdon luotettavuudesta ehdotetaan muutettaviksi vastaamaan 5 e §:ään ehdotettuja säännöksiä rahastoyhtiön ylimmän johdon luotettavuudesta.

9 e §. Pykälän säännöksiä säilytysyhteisön merkittävien omistajien luotettavuudesta ehdotetaan muutettaviksi vastaamaan 5 f §:ään ehdotettuja säännöksiä rahastoyhtiön merkittävien omistajien luotettavuudesta.

11 §. Pykälän viittaukset voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

16 §. Pykälän *1* ja *2 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän 1 ja 2 momenttia. Pykälän *3 momentissa* olevat viittaukset voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain säännöksiä.

Pykälän *4* ja *5 momentti* vastaavat voimassa olevan pykälän 4 ja 5 momenttia. Pykälän *6 momentti* sisältäisi perussäännökset siitä, mitä tietoja omistusosuuden hankintaa koskevaan ilmoitukseen on liitettävä.

Pykälän *7* ja *8 momentti* vastaa voimassa olevan pykälän 6 ja 7 momenttia.

26 a §. Pykälän *8 momentin* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

29 c §. Pykälän viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

41 §. Pykälän *3 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi 2 §:n 1 momentin 14 kohdasta johtuvat muutos. Momentin *3 kohdassa* käytetty käsite vakioimaton johdannaissopimus korvattaisiin käsitteellä OTC-johdannaissopimus.

57 b §. Pykälän viittaukset voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ja arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotettuja sijoituspalvelulakia ja lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

63 §. Pykälän *1 momentin* viittaus arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

64 §. Pykälän *2 momentin* viittaus arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

65 §. Pykälän *1 momentin 3 kohdan* viittaus arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

69 §. Pykälän *1 momentin 1 kohdan* viittaus arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua lakia kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.

73 §. Pykälän *2—4 momenttia* ehdotetaan muutettaviksi siten, että käsite vakioimaton johdannaissopimus korvattaisiin käsitteellä OTC-johdannaissopimus.

77 §. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan tehtäväksi 2 §:n 1 momentin 14 kohdasta johtuvat muutos. Momentissa käytetty käsite vakioimaton johdannaissopimus korvattaisiin käsitteellä OTC-johdannaissopimus.

80 §. Pykälään ehdotetaan tehtäviksi 2 §:n 1 momentin14 kohdasta johtuvat muutokset. Käsitteet vakioitu ja vakioimaton johdannaissopimus poistettaisiin pykälästä. Sen asemesta säädettäisiin, että rahastoyhtiö saa pykälässä tarkemmin määritellyin edellytyksin sijoittaa sijoitusrahaston varoja johdannaissopimuksiin, joilla käydään kauppaa kaupan-

käynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla, sekä OTC-johdannaissopimuksiin. Ehdotus vastaa nykyistä lakia täsmällisemmin sijoitusrahastodirektiivin 50 artiklan 1 kohdan a—c ja g alakohtaa.

81 §. Pykälän *1 momentin* viittaukset arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun selvitysyhteisöön ja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettuun optioyhteisöön ehdotetaan muutettaviksi koskemaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavassa laissa tarkoitettua selvitysyhteisöä. Lisäksi viittaus arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun arvopaperinvälittäjään ehdotetaan muutettavaksi koskemaan sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalvelun tarjoajaa.

Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että selvitys- tai optioyhteisön sijasta käytettäisiin käsitettä selvitysyhteisö ja että maininta Rahoitustarkastuksen muutettaisiin Finanssivalvonnaksi.

14 luku Sisäpiirisäännökset

Lain 14 luku ehdotetaan uudistettavaksi ottamalla huomioon sijoituspalvelulakiin ehdotetut säännökset julkisesta sisäpiirirekisteristä. Rahasto-osuuksien sekä osakkeiden ja eräiden rahoitusvälineiden omistusten julkisuus säilyisi ennallaan.

99 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi rahastoyhtiön sisäpiiriläisen velvollisuudesta tehdä rahasto-osuuksien, osakkeiden ja rahoitusvälineiden omistusta koskeva sisäpiiri-ilmoitus rahastoyhtiölle. Pykälä vastaa osaksi nykyistä 99 §:ää.

Pykälän *1 momentin* mukaan ilmoitusvelvollisuus koskisi asianomaisen rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen rahasto-osuuksia sekä säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen osakkeiden perusteella.

Pykälän *2 momentissa* määriteltäisiin rahastoyhtiön sisäpiiriläiset. Näitä olisivat ensinnäkin rahastoyhtiön yhtiökokouksen valitsemat hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies sekä tilintarkastajat, varatilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta. Toiseksi rahastoyhtiön sisäpiiriläisiä olisivat muut rahastoyhtiön palveluksessa olevat taikka rahastoyhtiön puolesta tai lukuun toimivat henkilöt, joilla on mahdollisuus vaikuttaa sijoitusrahaston varojen sijoittamista koskevan päätöksen tekemiseen.

100 §. Pykälä sisältäisi säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta. Pykälä vastaa osaksi nykyisen lain 99 §:ää.

Pykälän *1 momentin* mukaan sisäpiiri-ilmoitus olisi tehtävä neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun asianomainen on nimitetty tehtäväänsä. Sanottu määräaika ulotettaisiin koskemaan myös rahasto-osuuksien omistuksesta tehtävää ilmoitusta. Ilmoitus olisi tehtävä siitä riippumatta, omistaako henkilö momentissa tarkoitettuja rahasto-osuuksia, osakkeita ja rahoitusvälineitä vai ei.

Annettujen tietojen muutoksista olisi ilmoitettava pykälän *3 momentin* mukaan seitsemän päivän kuluessa muutoksesta.

Pykälän *2* ja *5 momentti* sisältäisivät säännökset sisäpiiri-ilmoituksessa annettavista tiedoista. Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin eräistä ilmoitusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista ja *6 momentissa* tietojen hankkimisesta arvo-osuusjärjestelmän kautta.

101 §. Pykälän *1 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi rahastoyhtiön osakkeenomistajan velvollisuudesta ilmoittaa rahastoyhtiölle omistamansa rahasto-osuudet asianomaisen rahastoyhtiön hallinnoimassa sijoitusrahastossa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin ilmoituksen tekemistä koskevasta määräajasta sekä määräajasta ilmoittaa rahasto-osuuksien omistuksessa tapahtuneista muutoksista.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi säännökset mahdollisuudesta hankkia 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot suoraan arvo-osuusjärjestelmästä, jos rahasto-osuudet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään.

101 a §. Pykälän *1—3 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta ylläpitää 100 ja 101 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista sisäpiirirekisteriä, rekisterinpidon järjestämisestä sekä rekisteri-

tietojen julkisuudesta. Pääsääntönä olisi näiden tietojen julkisuus. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen ja rahastoyhtiön osakkeenomistajan nimi eivät kuitenkaan olisi julkisia. Pykälän 1—3 momentti vastaa pääsääntöisesti nykyisen lain 100 §:n säännöksiä.

Pykälän *4 momentti* olisi uusi nykyiseen lainsäädäntöön verrattuna. Momentin mukaan rahastoyhtiön olisi toimitettava vuosittain Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, rahastoyhtiön sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin rahastoyhtiö on ryhtynyt, jos sisäpiiri-ilmoitusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai rahastoyhtiön sisäisiä ohjeita ei ole noudatettu.

Tarkoituksena on yhtäältä tehostaa sisäpiirirekisterin valvontaa ja toisaalta saada selvitystä sisäpiirirekisterin toiminnasta ja käyttötarpeesta. Sisäpiirirekisteriä koskevat säännökset on tarkoitus ottaa uudelleen arvioinnin kohteeksi lähivuosina. Tätä varten Finanssivalvonta kokoaisi saamistaan selvityksistä yhteenvedon.

101 b §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä 100 ja 101 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista, 101 a §:ssä tarkoitetusta rahastoyhtiön sisäpiirirekisteristä ja 101 §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle. Pykälä olisi sijoitusrahastolaissa uusi. Se vastaisi osaltaan ehdotetun sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 2 momenttia.

102 §. Pykälän maininta ilmoitusvelvollisesta ehdotetaan muutettavaksi koskemaan rahastoyhtiön sisäpiiriläistä ja osakkeenomistajaa. Maininta Rahoitustarkastuksesta muutettaisiin Finanssivalvonnaksi. Lisäksi pykälästä poistettaisiin 2 §:n 1 momentin 14 kohdan perusteluissa mainituista syistä viittaus vakioituun johdannaissopimukseen.

117 a §. Pykälän *2 momentin* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

132 b §. Voimassa olevan pykälän mukainen sääntely ehdotetaan korvattavaksi viittauksella sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 1 luvun 6 §:n 1 momenttia. Sanotussa pykälässä säädettäisiin, mitä sijoituspalvelulain säännöksiä sovelletaan sijoituspalvelua Suomessa tarjoavaan ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön.

132 c §. Voimassa olevan pykälän mukainen sääntely ehdotetaan korvattavaksi viittauksella sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 1 luvun 6 §:n 2 momenttia. Sanotussa pykälässä säädettäisiin, mitä sijoituspalvelulain säännöksiä sovelletaan sijoituspalvelua Suomessa tarjoavaan kolmannen maan rahastoyhtiöön.

132 d §. Voimassa olevan pykälän mukainen sääntely siitä, mitä säännöksiä sovelletaan ulkomaisen rahastoyhtiön jäsenyyteen sijoittajien korvausrahastossa, ehdotetaan muutettavaksi koskemaan viittausta sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 11 luvun 18—25 §:ään.

1.21 Kiinteistörahastolaki

2 §. *Kiinteistörahasto.* Pykälän *2 momentin* viittaus voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua uutta arvopaperimarkkinalakia.

3 §. Muut määritelmät. Pykälän *1 momentin 2 kohdan* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

Pykälän *1 momentin 3 kohdan* viittaus voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua uutta arvopaperimarkkinalakia.

Pykälän *1 momentin 4 kohdan* viittaus kumottavaksi ehdotettuun lakiin kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä muutettaisiin koskemaan ehdotettua lakia kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.

11 §. *Kaupankäynti kiinteistörahaston osakkeilla.* Pykälän *1 momentin* viittaukset arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotettua lakia kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.

15 §. *Varojen sijoittaminen.* Pykälän *2 momentin 3 kohdan* viittaukset arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotettua lakia kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Pykälän 2 momentin

4 kohtaan ehdotetaan tehtäviksi 3 kohtaan liittyvät teknisluonteiset muutokset.

19 §. *Arvopaperimarkkinalain soveltaminen.* Pykälän viittaus voimassa oleva arvopaperimarkkinalain 2 lukuun ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain 3—10 lukua. Lisäksi viittaus voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 3 a lukuun muutettaisiin koskemaan ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain 4 lukua.

20 §. *Osavuosikatsaus, puolivuotiskatsaus, johdon osavuotinen selvitys ja tilinpäätös*. Pykälän 2 momentin viittaukset voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun säännöksiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain 7 luvun säännöksiä.

22 §. *Tarkemmat säännökset.* Pykälän viittaukset voimassa olevan arvopaperimarkkinalain 2 luvun säännöksiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain 4 ja 7 luvun säännöksiä.

1.22 Laki sidotusta pitkäaikaissäästämisestä

3 §. *Oikeus tarjota säästämissopimusta.* Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi sijoituspalvelulakia koskevasta ehdotuksesta johtuvat teknisluonteiset muutokset.

5 §. *Säästösuoritusten tekeminen ja säästövarojen nostaminen.* Voimassa olevan pykälän *3 momentin* viittaukset nykyiseen arvopaperimarkkinalakiin ja nykyiseen sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia. Viittausta ehdotetaan samalla täsmennettäväksi. Ehdotuksen mukaan säästämissopimuksen nojalla vastaanotettuihin varoihin ei sovellettaisi velvollisuutta sijoittaa asiakkaan rahavarat tilille keskuspankkiin tai talletuspankkiin taikka muulla sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 9 luvun 3 §:n 1 momentin mukaisella tavalla.

6 §. *Säästövarojen sijoittaminen.* Pykälän *1 momentin* viittaukset voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotettua uutta arvopaperimarkkinalakia ja ehdotettua lakia kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Maininnat tilinhoitajayhteisöstä muutettaisiin tilinhoitajaksi.

1.23 Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän *1 momentin 1 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus voimassa olevan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:ään muutettaisiin koskemaan ehdotetun sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ää.

2 §. *Määritelmiä.* Pykälän *1 momentin 1 kohtaan* ja *6 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi teknisluonteiset muutokset, jotka johtuvat selvitysyhteisöjen ja selvitystoiminnan sääntelyn ehdotetusta siirtämisestä voimassa olevasta arvopaperimarkkinalaista uuteen arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminasta annettavaan lakiin. Samalla voimassa oleva kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annettu laki kumottaisiin.

Pykälän *1 momentin 1 kohdan* viittaukset selvitysyhteisöön ja optioyhteisöön muutettaisiin koskemaan selvitysyhteisöjä, joita tarkoitetaan ehdotetussa laissa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminasta. Uuden lain mukaiset selvitysyhteisöt kattavat myös optioyhteisöt.

Pykälän *6 momentin* viittaukset voimassa olevan arvopaperimarkkinalakiin muutettaisiin koskemaan ehdotettua uutta lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminasta.

11 §. *Luottojärjestelyn ja selvitystilin käyttö maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen.* Pykälän *3 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin muutettaisiin koskemaan ehdotettua uutta lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminasta.

1.24 Rahoitusvakuuslaki

3 §. *Määritelmiä.* Pykälän *1 momentin 1 kohdan* viittaus voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua uutta arvopaperimarkkinalakia.

Pykälän *2 momentin 3 kohdan* viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi

koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia. Samalla momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölakiin (1062/1979) muutettaisiin koskemaan voimassa olevaa vakuutusyhtiölakia (521/2008).

Pykälän *2 momentin 4 kohtaan* ehdotetaan tehtäviksi teknisluonteiset muutokset, jotka johtuvat selvitysyhteisöjen ja selvitystoiminnan sääntelyn ehdotetusta siirtämisestä voimassa olevasta arvopaperimarkkinalaista uuteen arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminasta annettavaan lakiin. Samalla voimassa oleva kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annettu laki kumottaisiin.

1.25 Maksupalvelulaki

84 §. *Finanssivalvonnan valvontatehtävän hoitaminen.* Pykälän viittaukset Finanssivalvonnasta annetun lain säännöksiin ehdotetaan muutettaviksi vastaamaan sanotun lain 4 ja 5 lukuun sekä 73 §:ään ehdotettuja muutoksia.

1.26 Laki valtion vakuusrahastosta

19 b §. *Toiminnan rajoittaminen.* Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi tekniset muutokset, jotka johtuvat ehdotetusta laista kaupankäynnistä rahoitusvälineillä sekä ehdotetusta laista arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta. Arvopaperipörssin asemesta käytettäisiin käsitettä pörssi ja viittaukset optioyhteisöihin ja optiopörssitoimintaan poistettaisiin. Lisäksi julkisen kaupankäynnin asemesta käytettäisiin käsitettä säännellyt markkinat.

1.27 Laki indeksiehdon käytön rajoittamisesta

1 §. *Kielletyt ja sallitus ehdot.* Pykälän *2 momentin 4 kohtaan* ehdotetaan tehtäviksi teknisluonteiset muutokset. Viittaus voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun arvopaperipörssiin ja muuhun julkiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan säänneltyä markkinaa, jota tarkoitetaan ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.

2 §. *Poikkeukset.* Pykälän *7 kohtaan* ehdotetaan tehtäviksi teknisluonteiset muutokset. Viittaus voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua uutta arvopaperimarkkinalakia. Maininta kumottavaksi ehdotetussa kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetusta johdannaissopimuksesta ehdotetaan muutettavaksi koskemaan johdannaissopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavassa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla. Lisäksi viittaus voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia.

1.28 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä

2 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän *3 kohdan* viittaukset voimassa olevaan sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia. Samalla pykälän *4 kohta* ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi. Lisäksi pykälän *8 kohdan* viittaukset voimassa olevaan arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan ehdotettua lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

1.29 Laki verotusmenettelystä

Verotusmenettelystä annettuun lakiin ja jäljempänä mainittuihin muihin verolakeihin tehtäisiin ehdotetusta uudesta arvopaperimarkkinalaista ja ehdotetuista muista laeista johtuvat teknisluonteiset muutokset. Tarkoituksena ei ole muuttaa näiden lakien aineellisia säännöksiä.

15 §. *Tulotietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus.* Pykälän *4 momentin* viittaus voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotettua sijoituspalvelulakia. Momentissa tarkoitettuja muita sijoituspalvelun tarjoajia ovat ehdotetun sijoituspalvelulain

1 luvun 4—6 §:ssä tarkoitetut suomalaiset ja ulkomaiset luottolaitokset ja rahastoyhtiöt.

Pykälän *5 momentin* viittaukset johdannaissopimuksiin ehdotetaan muutettaviksi. Voimassa olevassa laissa viitataan kumottavaksi ehdotettuun kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annettuun lakiin ja uudella arvopaperimarkkinalailla kumottavaksi ehdotettuun voimassa olevaan arvopaperimarkkinalakiin. Ehdotuksen mukaan 4 momentissa tarkoitetun tiedonantovelvollisen olisi toimitettava Verohallinnolle ensinnäkin tiedot johdannaissopimuksista, joilla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavassa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla. Lisäksi olisi toimitettava tiedot sijoituspalvelulakia koskevan ehdotuksen 1 luvun 10 §:n 1 momentin 3—9 kohdassa tarkoitetusta ja muusta johdannaissopimuksesta.

Pykälän *6 momentin* viittaukset selvitysyhteisöön ja optioyhteisöön ehdotetaan muutettaviksi koskemaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaa lakia koskevassa ehdotuksessa tarkoitettua selvitysyhteisöä. Viimeksi mainittu käsite kattaa myös optiokauppojen selvitystoimintaa harjoittavan optioyhteisön. Lisäksi 6 momentin viittaus arvopaperinvälittäjään ehdotetaan muutettavaksi koskemaan sijoituspalveluyritystä, ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja muuta sijoituspalvelun tarjoajaa.

16 §. *Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus.* Pykälän 9 momenttiin ehdotetaan tehtäviksi teknisluonteisia muutoksia. Sijoituspalveluyritys ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike määriteltäisiin viittaamalla ehdotettuun sijoituspalvelulakiin. Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen luottolaitoksen edustustoa ei enää mainittaisi, koska edustustot eivät saa tarjota sijoituspalvelua eivätkä harjoittaa luottolaitostoimintaa. Käytännössä ulkomaiset sijoituspalveluyritykset ja luottolaitokset eivät ole perustaneet edustustoja Suomeen. Arvopaperikeskus ja uuden lain mukainen käsite tilinhoitaja määriteltäisiin viittaamalla arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettavaan lakiin. Mainінta tilinhoitajayhteisön asiamiehestä ehdotetaan poistettavaksi, koska tällaista asiamiestä koskevat sääntelystä luovuttaisiin uudistuksen yhteydessä.

17 §. *Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus.* Pykälän 10 momenttiin ehdotetaan tehtäviksi 16 §:n 9 momenttiin ehdotettuja muutoksia pääosin vastaavat muutokset.

Pykälän *12 momentin* viittaus rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitettuun monenkeskiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, jota tarkoitetaan ehdotuksessa laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Ehdotus kattaa sekä Suomessa että muissa ETA-valtioissa ylläpidettävät monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät.

1.30 Tuloverolaki

33 a §. *Julkisesti noteeratusta yhtiöstä saatu osinko.* Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan ensinnäkin muutettavaksi siten, että momentin *1 kohdan* viittaukset voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun julkiseen kaupankäyntiin ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitettuun muuhun säänneltyyn markkinaan muutettaisiin koskemaan säänneltyä markkinaa, jota tarkoitetaan ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Ehdotus kattaa sekä Suomessa että muissa ETA-valtioissa ylläpidettävät säännellyt markkinat.

Lisäksi 2 momentin *3 kohdan* viittaus rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitettuun monenkeskiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, jota tarkoitetaan ehdotuksessa laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Ehdotus kattaa sekä Suomessa että muissa ETA-valtioissa ylläpidettävät monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät.

45 §. *Luovutusvoiton veronalaisuus.* Pykälän *3 momentin* viittaus termiinisopimukseen ehdotetaan muutettavaksi koskemaan sellaista termiinisopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavassa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla. Muutos liittyy ehdotukseen 50 §:n 3 momentin muuttamisesta.

50 §. *Luovutustappio.* Pykälän *3 momentin* viittaukset johdannaissopimuksiin ehdotetaan muutettaviksi koskemaan sellaista johdannaissopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavassa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla.

122 §. *Omistajanvaihdosten vaikutus tappioiden vähentämiseen.* Pykälässä käytetty voimassa olevan arvopaperimarkkinalain mukainen käsite julkinen kaupankäynti ehdotetaan muutettavaksi ehdotetun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavan lain ja ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain mukaiseksi käsitteeksi kaupankäynti säännellyllä markkinalla. Tuloverolain 122 §:ssä säädetään omistajanvaihdosten vaikutuksesta tappioiden vähentämiseen. Säännöksen 2 momentissa säädetään pörssilistalle otettuja yhtiöitä koskevasta poikkeuksesta pääsääntöön. Nyt ehdotettu muutos on tekninen, eikä vaikuta säännöksen sisältöön.

1.31 Varainsiirtoverolaki

15 a §. *Säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin luovutus.* Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan ehdotetun pykälän sisältöä. Pykälän *1 momentin 1 kohdan* viittaukset julkiseen kaupankäyntiin ja säänneltyyn markkinaan ehdotetaan muutettaviksi koskemaan säänneltyä markkinaa, jota tarkoitetaan ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Ehdotus kattaa sekä Suomessa että muissa ETA-valtioissa ylläpidettävät säännellyt markkinat.

Pykälän *1 momentin 2 kohta* vastaa voimassa olevan pykälän 1 momentin 2 kohtaa. Pykälän 1 momentin *3 kohdan* viittaus monenkeskiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, jota tarkoitetaan ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Ehdotus kattaa sekä Suomessa että muissa ETA-valtioissa ylläpidettävät monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät. Lisäksi 3 kohdan viittaus arvo-osuusjärjestelmästä annettuun lakiin muutettaisiin koskemaan ehdotettua lakia arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta.

Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentissa käytetty voimassa olevan arvopaperimarkkinalain mukainen käsite arvopaperinvälittäjä muutettaisiin ehdotetussa sijoituspalvelulaissa tarkoitetuksi sijoituspalveluyritykseksi, ulkomaiseksi sijoituspalveluyritykseksi ja muuksi sijoituspalvelun tarjoajaksi.

1.32 Laki elinkeinotulon verottamisesta

6 §. Pykälän *6 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi teknisluonteisia muutoksia. Momentin *1 kohdassa* oleva viittaus julkiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan säänneltyä markkinaa, jota tarkoitetaan ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Lisäksi momentin 1 kohdan viittaus voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun joukkovelkakirjalainaan ehdotetaan muutettavaksi koskemaan ehdotetussa uudessa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua joukkovelkakirjalainaa.

Momentin *5 kohdassa* olevat viittaukset selvitysyhteisöön ja optioyhteisöön ehdotetaan muutettaviksi koskemaan selvitysyhteisöä, jota tarkoitetaan ehdotetussa uudessa laissa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta. Ehdotetun lain käsite selvitysyhteisö kattaa myös optioyhteisön.

Muutoin ehdotettu 6 momentti vastaa voimassa olevan pykälän 6 momenttia.

8 §. Pykälän *1 momentin 11 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus voimassa olevassa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuun sijoittajien korvausrahastoon muutettaisiin koskemaan ehdotetun sijoituspalvelulain 11 luvussa tarkoitettua sijoittajien korvausrahastoa. Lisäksi maininta sivukonttoreista poistettaisiin tarpeettomana.

18 §. Pykälän *3 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus julkiseen kaupankäyntiin muutettaisiin koskemaan kaupankäyntiä ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla.

27 d §. Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus julkiseen

kaupankäyntiin koskisi kaupankäyntiä ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla.

1.33 Laki varojen arvostamisesta verotuksessa

4 §. *Yhtiön varoihin kuuluvan noteeratun arvopaperin vertailuarvo*. Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan tehtäviksi teknisluonteiset muutokset. Ensinnäkin pykälän viittaus julkiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan säänneltyä markkinaa, jota tarkoitetaan ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä. Käsite säännelty markkina kattaa sekä Suomen että muiden ETA-valtioiden säännellyt markkinat.

Toiseksi viittaus kumottavaksi ehdotetussa laissa kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä tarkoitettuun vakioituun johdannaissopimukseen ja voimassa olevassa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun siihen rinnastettavaan johdannaissopimukseen ehdotetaan muutettavaksi koskemaan johdannaissopimusta, jolla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla.

1.34 Laki korkotulon lähdeverosta

3 §. *Veron kohde.* Pykälän *1 momentin 1 kohtaa* ehdotetaan muutettavaksi siinä viitatun osuuskuntalain 21 luvun kumoamisen johdosta ja sen vuoksi, ettei kohdassa tarkoitettuja säästökassoja enää ole toiminnassa. Sen sijaan momentissa viitattaisiin maksulaitoslaissa (297/2010) tarkoitettuun maksulaitokseen ja ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (298/2010) tarkoitetun ulkomaisen maksulaitoksen sivuliikkeeseen. Ehdotuksen mukaan korkotulon lähdeveroa olisi suoritettava myös näiden laitosten maksupalvelulaissa (290/2010) tarkoitetulle maksutilille vastaanotetuille varoille maksetusta korosta. Lisäksi kohdassa mainittu käsite sivukonttori muutettaisiin luottolaitoslain mukaisesti sivuliikkeeksi.

Momentin *2 kohdasta*, jossa säädetään lähdeveron suorittamisvelvollisuudesta joukkovelkakirjalainoille maksetusta korosta, poistettaisiin viittaus esitteen laatimisvelvollisuuteen. Säännöksen perusperiaate, jonka mukaan vain yleisölle tarjotut joukkovelkakirjalainat voivat olla lähdeveron piirissä, säilyisi. Yleisölle tarjoamisen käsite määräytyy ehdotetun arvopaperimarkkinalain 2 luvun 12 §:n mukaisesti.

Nykyinen 2 kohdan soveltamisen lisäedellytys siitä, että lainasta on lain mukaan laadittava esite, ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukainen. Ehdotetun uuden arvopaperimarkkinalain 4 luvussa esitevapauden piiri laajenee voimassa olevasta jonkin verran. Liikkeeseenlaskija voi laatia esitteen myös vapaaehtoisesti.

Säännöksen soveltamisalaa rajattaisiin kuitenkin siten, että joukkovelkakirjalainan korot eivät kuuluisi lähdeverotuksen piirin ehdotetun arvopaperimarkkinalain 4 luvun 3 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa. Kyse on tavallisimmin instituutiosijoittajiin kohdistetuista tarjouksista, joissa arvopapereita tarjotaan yksinomaan kokeneille sijoittajille tai alle 150 sijoittajalle, tai kun arvopapereita tarjotaan hankittavaksi vähintään 100 000 euron arvosta sijoittajaa kohden. Mainituissa tilanteissa joukkovelkakirjalainat on nykyisinkin rajattu esitteen laatimisvelvollisuuden ja siten korkotulon lähdeverotuksen ulkopuolelle, joskin mainittu sijoittajakohtainen ja euromääräinen raja ovat jonkin verran alemmat. Arvopaperimarkkinalain 4 luvun 3 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa mainitut edellytykset täyttävään joukkovelkakirjalainaan ei sovellettaisi korkotulon lähdeverotusta sen johdosta, että tällaista lainaa tarjottaisiin osana liikkeeseenlaskuohjelmaa Finanssivalvonnan tai muun valtion vastaavan toimivaltaisen viranomaisen hyväksymän ohjelmaesitteen alla.

Säännöksen soveltamisalaa ei enää rajoitettaisi annin yhteismäärän määrän perusteella. Nykyisin esitteen laatimisvelvollisuutta rajaava määrä on 100 000 euroa laskettuna 12 kuukauden ajanjaksolta. Ehdotetun arvopaperimarkkinalain 4 luvun 3 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan raja nousisi 1 500 000 euroon. Tässä suhteessa lähdeveron suorittamisvelvollisuuden alarajaa ei korotettaisi.

Valtion, kuntien ja kuntayhtymien liikkeeseen laskemia ja takaamia joukkovelkakirjalainoja koskee korkotulon lähdeverosta annetun lain 3 §:n 1 momentin 3 kohta, jota ei muutettaisi tässä yhteydessä.

1.35 Kauppakamarilaki

2 §. *Kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin julkiset tehtävät.* Pykälän *3 momentin 4 kohdasta* ehdotetaan poistettavaksi viittaus arvopaperimarkkinalakiin. Ehdotukseen uudeksi arvopaperimarkkinalaiksi ei enää sisälly tehtäviä Keskuskauppakamarille. Nykyinen yrityskauppalautakunta korvattaisiin uutta arvopaperimarkkinalakia koskevaan ehdotukseen sisältyvillä yleisluonteisimmilla säännöksillä suosituksia antavasta riippumattomasta toimielimestä.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

2.1 Tarkemmat säännökset

Arvopaperimarkkinalaki

Esityksen 1. lakiehdotuksen mukaan valtiovarainministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset:

- arvopapereita koskevan esitteen rakenteesta ja sisällöstä sekä esitteen tiivistelmässä annettavista tiedoista (5 luvun 11 §:n1 kohta)
- esitteen julkaisemisajankohdasta ja julkaisemistavoista (5 luvun 11 §:n 2 kohta)
- velvollisuudesta julkistaa esite, kun esitedirektiiviä ei sovelleta arvopaperiin, tarjoukseen tai kaupankäynnin kohteeksi hakemiseen (5 luvun 11 §:n 3 kohta)
- 12 kuukauden ajalta laskettuun, vastikkeeltaan Euroopan talousalueella yhteensä alle 5 000 000 euron, mutta vähintään 1 500 000 euron suuruiseen tarjoukseen sisältyvistä arvopapereista julkaistavan esitteen rakenteesta ja sisällöstä (5 luvun 11 §:n 4 kohta)
- lakiehdotuksen 7 luvussa säädetystä tiedonantovelvollisuudesta avoimuusdirektiivin ja komission avoimuusdirektiivin perusteella antamien säädösten täytäntöön panemiseksi (7 luvun 17 §:n 1 kohta)
- lakiehdotuksen 7 luvussa säädetyn tiedonantovelvollisuuden, kuten osavuosikatsauksen, johdon osavuotisen selvityksen, tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä tilinpäätöstiedotteen sisällöstä ja julkistamisesta (7 luvun 17 §:n 2 kohta)
- arvopaperin liikkeeseenlaskijan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä esitettävästä selvityksestä ja sen julkistamisesta tilinpäätösdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöön panemiseksi sekä arvopaperin liikkeeseenlaskijan tarkastusvaliokunnan tehtäviä hoitavaa toimielintä koskevien sellaisten tietojen antamisesta, jotka perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2006/43/EY (7 luvun 17 §:n 3 kohta)
- kolmannen maan säännöllistä tiedonantovelvollisuutta koskevan sääntelyn vastaavuudesta siten, etteivät asetuksen säännökset ole avoimuusdirektiivin taikka tilinpäätöstä tai konsernitilinpäätöstä koskevien Euroopan unionin säännösten vastaisia (7 luvun 17 §:n 4 kohta)
- lakiehdotuksen 9 luvussa säädetystä ilmoitusvelvollisuudesta avoimuusdirektiivin täytäntöön panemiseksi ja sanotun direktiivin perusteella komission antamien säädösten täytäntöön panemiseksi (9 luvun 12 §:n 1 kohta)
- kohdeyhtiön, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, liputusilmoituksen julkistamisesta kyseisen kolmannen maan ilmoitusvelvollisuutta koskevan sääntelyn mukaisesti siten, etteivät asetuksen säännökset ole avoimuusdirektiivin vastaisia (9 luvun 12 §:n 2 kohta)
- siitä, millaisista rahoitusvälineistä ja muista oikeustoimista on tehtävä liputusilmoitus 9 luvun 5 ja 6 §:ää sovellettaessa (9 luvun 12 §:n 3 kohta)
- sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston ja muun yhteissijoitusyrityksen omistus- ja ääniosuuksien sekä sijoituspalvelun tarjoajan omaisuudenhoitajana hallinnoimien omistus- ja ääniosuuksien yhteen laskemisesta (9 luvun 12 §:n 4 kohta)
- lakiehdotuksen 10 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tiedotevarastosta ja saman luvun 6 §:ssä tarkoitetusta tietojen saatavilla

pitämisestä avoimuusdirektiivin täytäntöön panemiseksi ja avoimuusdirektiivin perusteella komission antamien säädösten täytäntöön panemiseksi (10 luvun 8 §).

Lakiehdotuksen mukaan valtiovarainministeriön asetuksella säädettäisiin:

- julkista ostotarjousta koskevan tarjousasiakirjan sisällöstä ja julkistamisesta sekä sisällöstä myönnettävistä poikkeuksista (11 luvun 30 §:n 1 momentti)
- toimivaltaisen viranomaisen ETA-valtiossa hyväksymän tarjousasiakirjan tunnustamismenettelystä samoin kuin tällaisen tarjousasiakirjan kääntämisestä suomen- tai ruotsinkieliseksi sekä siinä esitettävistä lisätiedoista (11 luvun 30 §:n 2 momentti).
- esitteen tiivistelmään sisältyvän varoituksen tarkemmasta sisällöstä (16 luvun 5 §)
- ajankohdasta, jona Finanssivalvonnan on perustettava ja otettava käyttöön lakiehdotuksen 13 luvun 4 §:ssä tarkoitettu julkinen sisäpiirirekisteri (19 luvun 7 §:n 1 momentti).

Sijoituspalvelulaki

Esityksen 2. lakiehdotuksen 7 luvun 14 §:n 7 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistusosuuksien hankintaa ja luovutusta koskeviin ilmoituksiin liitettävistä tarkemmista tiedoista.

Lakiehdotuksen mukaan valtiovarainministeriön asetuksella voitaisiin antaa:

- säännöksiä sijoituspalveluyrityksen ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä selvityksistä (3 luvun 1 §:n 3 momentti ja 5 luvun 1 §:n 4 momentti)
- säännöksiä sijoituspalveluyrityksen kolmanteen maahan perustettavaa sivuliikettä koskevassa lupahakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä selvityksistä (13 luvun 2 §:n 3 momentti).

Lakiehdotuksen 6 luvun 3 §:n mukaan valtiovarainministeriön asetuksella säädettäisiin sijoituspalveluyritysten osalta:

- luottolaitostoiminnasta annetun lain 49 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista johdon ja henkilöstön palkitsemista koskevista periaatteista ja menettelytavoista;
- luottoriskin omien varojen vähimmäismäärän laskemiseen sovellettavista varojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten riskikertoimista sekä taseen ulkopuolisten sitoumusten luottovasta-arvokertoimista käytettäessä luottolaitostoiminnasta annetun lain 58 §:n mukaista vakiomenetelmää;
- eristä, jotka saadaan jättää huomioon ottamatta laskettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 69 §:ssä tarkoitettuja asiakasriskirajoituksia;
- luottolaitosdirektiivin VII liitteen 2 osan 12 ja 15 kohdan ja 4 osan 44, 48, 66, 71, 86 ja 95 kohdan huomioon ottamisesta sovellettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 59 §:ää;
- luottolaitosdirektiivin VIII liitteen 1 osan 15—17, 20 ja 21 kohdan sekä mainitun liitteen 3 osan 72, 73 ja 89 kohdan huomioon ottamisesta sovellettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 59 §:ää;
- omien varojen direktiivin 19 artiklan huomioon ottamisesta sovellettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 64 §:ää
- jollei luottolaitostoiminnasta annetun lain 93 §:stä muuta johdu, siitä, milloin sijoituspalveluyrityksen toisessa ETA-valtiossa olevalta velalliselta olevat saamiset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset tai sijoituspalveluyrityksen toisessa ETA-valtiossa olevat varat tai vakuudet saadaan ottaa huomioon luottolaitostoiminasta annetun lain 55 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa edellä tarkoitetussa toisessa valtiossa sovellettavien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Lakiehdotuksen 8 luvun 3 §:n mukaan valtiovarainministeriön asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset rahoitusvälineiden ja muussa kuin omassa käytössä olevan kiinteistöomaisuuden ja niiden arvonmuutosten merkitsemisestä sijoituspalveluyrityksen tilinpäätökseen, tase- ja tuloslaskelmakaavoista, rahoituslaskelmasta, taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitetiedoissa ja toimintakertomuksessa annettavista tiedoista, konsernitaseen ja konsernituloslaskelman kaavoista ja konsernin rahoituslaskelmasta, konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman liitetiedoissa

annettavista tiedoista sekä tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä.

Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

Esityksen 3. lakiehdotuksen 2 luvun 28 §:n 1 momentin mukaan valtiovarainministeriön asetuksella säädettäisiin tarkemmin vaatimuksista, joilla pörssi saa ottaa arvopaperin pörssilistalle, sekä niistä myönnettävistä poikkeuksista.

Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

Esityksen 4. lakiehdotuksen mukaan valtiovarainministeriön asetuksella voitaisiin säätää:
- selvitysosapuolelle asetettavista tarkemmista vaatimuksista (5 luvun 1 §:n 5 momentti)
- tarkemmin ajankohdasta, jonka jälkeen liikkeeseen laskettavat ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettavassa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi otettavat arvopaperit tai rahoitusvälineet on liitettävä arvo-osuusjärjestelmään (7 luvun 2 §:n 5 momentti).

Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Esityksen 7. lakiehdotuksen 3 c §:n 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä pykälässä tarkoitetun talousrikollisuuden ehkäisyä ja torjuntaa koskevan viranomaisyhteistyön toteuttamistavasta. Lisäksi lakiehdotuksen 43 a §:n 1 momentin mukaan rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Muut lait

Esityksen muihin lakeihin, joihin ehdotetaan tehtäviksi lähinnä teknisiä muutoksia, sisältyy eräitä asetuksenantovaltuuksia. Esityksen 14. lakiehdotuksen 42 §:n 7 momentin, 18. lakiehdotuksen 11 §:n 7 momentin ja 20. lakiehdotuksen 16 §:n 7 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin merkittävien omistusosuuksien hankintaa ja luovutusta koskeviin ilmoituksiin liitettävistä tarkemmista tiedoista. Lisäksi 21. lakiehdotuksen 22 §:n mukaan valtiovarainministeriön asetuksella säädettäisiin kiinteistörahaston tiedonantovelvollisuutta koskevista erityispiirteistä.

2.2 Tarkemmat määräykset

Arvopaperimarkkinalaki

Esityksen 1. lakiehdotuksen mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä:
- markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla komission antamien säädösten täytäntöön panemiseksi arvopaperin liikkeeseenlaskijan jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta (6 luvun 8 §)
- valtiovarainministeriön asetuksessa tarkoitetuista arvopaperin liikkeeseenlaskijan toimintakertomuksen tiedoista (7 luvun 18 §:n 1 momentti)
- liikkeeseenlaskijan omilla osakkeilla tehtyjä kauppoja koskevista ilmoituksista ja siitä, miten pörssin on julkistettava nämä ilmoitukset (8 luvun 9 §)
- lakiehdotuksen 10 luvussa säädetystä säänneltyjen tietojen julkistamisesta ja saatavilla pidosta (10 luvun 9 §)
- perusteista, joilla lakiehdotuksen 11 luvun 5 §:ssä tarkoitettujen henkilöiden katsotaan toimivan yksissä tuumin (11 luvun 31 §)
- lakiehdotuksen 11 luvun 20 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tai muun järjestelyn perusteista (11 luvun 31 §)
- lakiehdotuksen 11 luvun 26 §:ssä tarkoitettujen poikkeusten myöntämisen perusteista (11 luvun 31 §)
- lakiehdotuksen 13 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja tekotavasta (13 luvun 9 §)
- lakiehdotuksen 13 luvun 6 §:ssä tarkoitetun yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta (13 luvun 9 §)
- markkinoiden väärinkäyttöön liittyvän ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta (14 luvun 8 §)
- markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla komission antamien tutkimustietoa ja si-

joitussuosituksia koskevien säädösten täytäntöön panemiseksi (14 luvun 8 §)
- lakiehdotuksen 14 luvun 7 §:n 1 ja 5 momentissa tarkoitetun kaupparaportin tietosisällöstä (14 luvun 8 §)
- kaupparaportin toimitustavasta ja esitysmuodosta (14 luvun 8 §).

Sijoituspalvelulaki

Esityksen 2. lakiehdotuksen 5 luvun 4 §:n 2 ja 3 momentin mukaan Finanssivalvonta antaisi tarvittaessa tarkemmat määräykset menettelystä, jonka mukaisesti kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen on ilmoitettava asiakkaille sivuliikkeen velvoitteiden täyttämisestä lopetettaessa sivuliikkeen toiminta tai rajoitettaessa sivuliikkeen toimintaa.

Lakiehdotuksen 6 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta antaisi luottolaitosdirektiivin ja omien varojen direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset sijoituspalveluyrityksen taloudellisista toimintaedellytyksistä.

Lakiehdotuksen 7 luvun 23 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta antaisi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset:
- 7 luvun 4 §:ssä tarkoitetussa ulkoistamista koskevassa sopimussuhteessa tapahtuvia merkittäviä muutoksia koskevan ilmoituksen sisällöstä (1 kohta)
- 7 luvun 5 §:ssä tarkoitetuista ulkoistamisen edellytyksistä (2 kohta)
- 7 luvun 8 §:ssä tarkoitetusta toiminnan järjestämisestä (3 kohta)
- 7 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen eturistiriitatilanteiden hallintaan liittyvistä menettelytavoista (4 kohta)
- 7 luvun 11 §:ssä tarkoitetuista henkilökohtaisista liiketoimista (5 kohta).

Lakiehdotuksen 7 luvun 23 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä:
- 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle
- sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta
- sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta
- 19 §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

Lakiehdotuksen 8 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksen laatimisesta.

Finanssivalvonta antaisi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset:
- asiakasvarojen säilyttämisessä noudatettavista menettelytavoista (9 luku 5 §)
- sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä kolmannelle annettavista ja tältä saatavista maksuista, palkkioista ja muista eduista sekä asiakkaalle annettavia tietoja koskevista vaatimuksista (10 luvun 15 §:n 1 kohta)
- asiakkaalta 10 luvun 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaan pyydettävistä tiedoista ja tietojen pyytämisessä noudatettavista menettelytavoista (10 luvun 15 §:n 2 kohta)
- asiakkaalle ilmoitettavista asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvistä riskeistä ja muista asiakkaalle annettavista tiedoista sekä tietojen antamisessa noudatettavista menettelytavoista (10 luvun 15 §:n 3 kohta)
- toimeksiantojen toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä sekä siitä, miten omaisuudenhoitoa tai toimeksiantojen välittämistä sijoituspalveluna tarjoavan sijoituspalveluyrityksen on toimittava asiakkaidensa toimeksiantoja hoitaessaan ja käsitellessään (10 luvun 15 §:n 4 kohta)
- lakiehdotuksen 10 luvun 9 §:ssä tarkoitetuista vähimmäistiedoista, jotka sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä, ja tietojen säilyttämistavasta (10 luvun 15 §:n 5 kohta).

Lakiehdotuksen 12 luvun 3 §:n 4 momentin mukaan Finanssivalvonta antaisi tarkempia määräyksiä asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja siihen liittyvästä riskienhallinnasta.

Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

Esityksen 3. lakiehdotuksen 2 luvun 44 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä:

- pörssin toiminnan luotettavasta järjestämisestä (1 kohta)
- eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavissa toimintaperiaatteissa huomioon otettavista seikoista (1 kohta)
- henkilökohtaisista liiketoimista pörssissä sekä 21 §:n 2 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle (2 kohta)
- niiden ilmoitusten tekemisestä, jotka koskevat rahoitusvälineen ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle (3 kohta)
- sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta (4 kohta)
- pörssin sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta (5 kohta)
- 43 §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

Lakiehdotuksen mukaan Finanssivalvonta antaisi tarkemmat määräykset:
- pörssin toiminnan ulkoistamisen edellytyksistä (2 luvun 44 §:n 2 momentin 1 kohta)
- ulkoistamista koskevan ilmoituksen sisällöstä (2 luvun 44 §:n 2 momentin1 kohta)
- edellytyksistä, joiden mukaan pörssi voi myöntää sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle kaupankäyntiosapuolen oikeudet (2 luvun 44 §:n 2 momentin 2 kohta)
- edellytyksistä, joiden mukaisesti monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet (4 luvun 12 §).

Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

Finanssivalvonta voisi 4. lakiehdotuksen 2 luvun 30 §:n mukaan antaa tarkempia määräyksiä:
- lakiehdotuksen 2 luvun 15 §:n 1 momentissa tarkoitetusta arvopaperikeskuksen toiminnan luotettavasta järjestämisestä (1 momentti)
- lakiehdotuksen 2 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitetuista eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavissa toimintaperiaatteissa huomioon otettavista seikoista (1 momentti)
- henkilökohtaisista liiketoimista arvopaperikeskuksessa (2 momentti)
- 25 §:n 2 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle (2 momentti)
- sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta (2 momentti)
- arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta (2 momentti)
- 28 §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle (2 momentti)

Finanssivalvonta antaisi lakiehdotuksen 5 luvun 8 §:n 1 momentin mukaan tarkemmat määräykset selvitysosapuolta koskevista:
- eturistiriitatilanteiden hallintaan liittyvistä menettelytavoista (1 kohta)
- henkilökohtaisista liiketoimista (2 kohta)
- toimeksiantojen toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä (3 kohta).

Finanssivalvonta antaisi lakiehdotuksen 5 luvun 8 §:n 2 momentin mukaan tarvittaessa tarkemmat määräykset selvitysyhteisön avaamilla tileillä olevien asiakasvarojen erillään pitämisestä sekä asiakkaan aseman turvaamisesta selvitystoiminnassa.

Lakiehdotuksen 8 luvun 14 §:n mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä:
- tavasta, jolla tiedot hallintarekisteröityjen arvo-osuuksien omistajasta ja tämän tunnistamiseksi tarpeellisista yhteystiedoista on ilmoitettava (1 momentti)
- arvo-osuustileistä annettavan lain 5 a §:ssä tarkoitetulle omaisuudenhoitotilille kirjattujen hallintarekisteröityjen arvo-osuuksien omaisuudenhoitajan sisäisestä kirjanpidosta (1 momentti)
- asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja siihen liittyvästä riskienhallinnasta arvopaperikeskuksen sekä tilinhoitajan ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen toiminnassa (2 momentti).

Laki arvopaperitileistä

Esityksen 5. lakiehdotuksen 9 §:n mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä arvopaperitilien pitämisessä noudatettavista teknisistä menettelytavoista ja ar-

vopaperitileille merkittävien tietojen sisällöstä.

Laki arvo-osuustileistä annetun lain muuttamisesta

Esityksen 6. lakiehdotuksen 16 §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä teknisistä menettelytavoista, jotka koskevat kaupintatilin tilinhaltijan asiakkaiden arvo-osuuksista pidettävää rekisteriä, ja rekisteriin merkittävien tietojen sisällöstä.

Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Esityksen 14. lakiehdotuksen 157 §:n 6 momentin mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä talletuspankin osavuosikatsauksen laatimisesta.

Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta

Esityksen 20. lakiehdotuksen 8 c §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta antaisi komission riskienhallintadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset pykälän 1 momentissa tarkoitettuja liiketoimia koskevien tietojen säilyttämisestä.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2012, jolloin esitedirektiivin muutosdirektiivin edellyttämät kansalliset säännökset ja määräykset on saatettava voimaan.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 13 luvun 4 §:n mukaan Finanssivalvonnan olisi pidettävä julkista sisäpiirirekisteriä suomalaisen liikkeeseenlaskijan sisäpiiriläisestä ja hänen lähipiiristään sekä sisäpiiriläisen ja hänen lähipiirinsä omistamista rahoitusvälineistä. Uuden järjestelmän suunnittelu, toteuttaminen ja käyttöönotto vievät aikaa arviolta noin kaksi vuotta. Tästä syystä lakiehdotuksen 19 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi otettava rekisteri käyttöön valtiovarainministeriön asetuksella säädettävänä ajankohtana. Asetus olisi annettava kolmen vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Kunnes rekisteri on otettu käyttöön, sovellettaisiin lakiehdotuksen 19 luvun 7 §:n 2 momentissa mainittuja kumottavan lain säännöksiä julkisesta sisäpiirirekisteristä, omistuksen julkisuudesta ja rekisteriin ilmoitettavista tiedoista.

Lakiehdotuksiin sisältyy lisäksi tavanomaisia siirtymäsäännöksiä, joita on selostettu asianomaisen lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (1. lakiehdotuksen 19 luvun 2—6 §, 2. lakiehdotuksen 17 luvun 2 §, 3. lakiehdotuksen 12 luvun 2 § ja 4. lakiehdotuksen 8 luvun 16 §).

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Elinkeinovapaus

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla ja elinkeinolla.

Rahoitusmarkkinalainsäädäntö sisältää merkittäviä lakiin perustuvia rajoituksia elinkeinovapauteen. Lainsäädännön tarkoituksena on suojata finanssialan yritysten asiakkaiden etuja sekä turvata rahoitusvakaus ja yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan. Lainsäädäntö edellyttää, että finanssipalveluja tarjoavat yritykset ja finanssipalvelujen perusjärjestelmiä ylläpitävät tahot, kuten arvopaperikeskus, hankkivat etukäteen luvan toiminnan harjoittamiseen. Näin voidaan varmistua siitä, että yrityksellä on jo alusta alkaen riittävät edellytykset lain vaatimukset täyttävään toimintaan. Lisäksi on tärkeää, että yritysten toimintaa sääntelevä lainsäädäntö ja julkinen valvonta turvaavat edellä mainittujen yleisten tavoitteiden saavuttamista.

Esityksen lähtökohtana on nykyisen elinkeinolupajärjestelmän säilyttäminen arvopaperimarkkinoilla. Tämä on välttämätöntä paitsi edellä mainittujen yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi myös EU:n arvopaperimarkkinoita koskevan lainsäädännön vaatimusten johdosta.

Toimilupaa ja siihen rinnastettavaa viranomaisen myöntämää lupaa koskevia vaati-

muksia sisältyy muun muassa 2. lakiehdotuksen 2 luvun 1 ja 2 §:ään, 3 luvun 1—3 §:ään ja 5 luvun 1 ja 2 §:ään, 3. lakiehdotuksen 2 luvun 1, 3 ja 4 §:ään, 3 luvun 2 §:ään ja 4 luvun 1 §:ään sekä 4. lakiehdotuksen 2 luvun 1—3 §:ään, 3 luvun 1 §:ään ja 4 luvun 1—5 §:ään. Muita elinkeinon harjoittamiseen liittyviä lupavaatimuksia sisältyy muun muassa 3. lakiehdotuksen 2 luvun 30 §:ään sekä 4. lakiehdotuksen 5 luvun 1 §:ään ja 6 luvun 4 §:ään.

Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä. Elinkeinotoiminnan luvanvaraistamista on pidetty poikkeuksellisesti mahdollisena tärkeiden ja vahvojen yhteiskunnallisten etujen sitä puoltaessa (esimerkiksi PeVL 15/2008, PeVL 9/2005 ja PeVL 45/2001).

Nyt ehdotetulle voimassa olevaan lainsäädäntöön pohjautuvalle sääntelylle on olemassa tärkeät ja vahvat yhteiskunnalliset syyt, kuten edellä on todettu. Ehdotettu sääntely myös täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Ehdotetut elinkeinovapauden rajoitukset ovat muun muassa täsmällisiä ja tarkkarajaisia.

Finanssivalvonnan toimivaltuudet

Lakiehdotuksiin sisältyy Finanssivalvonnalle annettavia toimivaltuuksia, mutta ne eivät ole sisällöltään tai luonteeltaan uusia. Finanssivalvonnan yleisistä toimivaltuuksista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa (18—37 §). Näitä säännöksiä koskevat muutosehdotukset ovat luonteeltaan teknisiä. Sama koskee yleensä muidenkin lakiehdotusten mukaisia toimivaltuuksia. Esityksen 1. lakiehdotuksen 17 luvun 1 §:n mukainen Finanssivalvonnan oikeus lykätä arvopaperin yleisölle tarjoamista ja 2 §:n mukainen oikeus antaa muun muassa arvopaperien tarjoamista, markkinointia tai vaihdantaa koskeva kielto- tai oikaisupäätös vastaa voimassa olevaa arvopaperimarkkinalakia.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 17 luvun 3 §:n mukaan Finanssivalvonta voisi tehostaa luvun 1 ja 2 §:ssä tarkoitetun kielto- tai oikaisupäätöksen noudattamista uhkasakolla. Tämä vastaa voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n mukaista Finanssivalvonnan oikeutta asettaa ja tuomita uhkasakko. Viimeksi mainitun pykälän mukaiset säännökset ehdotetaan 7. lakiehdotuksessa siirrettäviksi Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:ksi eli lain 3 lukuun.

Finanssivalvonta voisi 2. lakiehdotuksen 9 luvun 8 §:n 1 momentin mukaan asettaa selvitystilaan tai konkurssiin joutuneeseen sijoituspalveluyritykseen Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitetun asiamiehen valvomaan asiakasvarojen nopeaa palauttamista sijoituspalveluyrityksen asiakkaille. Vastaavan kaltainen oikeus asiamiehen asettamisen sisältyy 5. lakiehdotuksen 12 §:n 1 momenttiin. Nämä valtuudet vastaavat Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:n mukaista Finanssivalvonnan oikeutta asettaa asiamies valvomaan toimilupavalvottavan toimintaa.

Ehdotetut toimivaltuudet ovat merkityksellisiä perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaisen elinkeinon ja ammatin harjoittamisen vapauden kannalta. Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt tällaisia valtuuksia valtiosäännön kannalta ongelmallisina (esimerkiksi PeVL 28/2008 ja PeVL 67/2002).

Muutoksenhaku ja hallinnolliset seuraamukset

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Perustuslain 98 §:n mukaan yleisiä tuomioistuimia ovat korkein oikeus, hovioikeudet ja käräjäoikeudet. Yleisiä hallintotuomioistuimia ovat korkein hallinto-oikeus ja alueelliset hallinto-oikeudet. Tuomiovaltaa erikseen määrätyillä toimialoilla käyttävistä erityistuomioistuimista säädetään lailla. Satunnaisten tuomioistuinten asettaminen on kielletty.

Perustuslain 99 §:n 1 momentin mukaan ylintä tuomiovaltaa riita- ja rikosasioissa käyttää korkein oikeus sekä hallintolainkäyttöasioissa korkein hallinto-oikeus.

Esityksen 3. ja 4. lakiehdotuksessa tarkoitettuihin valtiovarainministeriön päätöksiin haettaisiin muutosta 3. lakiehdotuksen 9 luvun 1 §:n ja 4. lakiehdotuksen 8 luvun 5 §:n mukaan valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Esityksessä ehdotetaan selkeytettäviksi säännöksiä muutoksenhausta Finanssivalvonnan antamiin päätöksiin. Pääsääntönä olisi 7. lakiehdotuksen 73 §:n 1 momentin mukaan, että Finanssivalvonnan antamaan päätökseen haettaisiin muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta. Tätä vastaavat muutoksenhakusäännökset sisältyvät 1. lakiehdotuksen 18 luvun 1 §:ään, 3. lakiehdotuksen 9 luvun 2 §:ään ja 4. lakiehdotuksen 8 luvun 6 §:ään. Helsingin hallinto-oikeuden antamaan päätökseen haettaisiin muutosta hallintolainkäyttölain mukaisesti valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitus ei edellyttäisi muutoksenhakulupaa.

Pääsäännöstä poikkeuksena olisivat Finanssivalvonnan päätökset, jotka koskevat 7. lakiehdotuksen 4 luvussa tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia eli rikemaksua (lakiehdotuksen 38 §), julkista varoitusta (lakiehdotuksen 39 §) ja seuraamusmaksua (lakiehdotuksen 40 §). Niitä koskevista päätöksistä valitettaisiin markkinaoikeuteen lakiehdotuksen 73 §:n 2 momentin mukaan.

Muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen tapahtuisi valittamalla niin ikään korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Ehdotus noudattaa perustusvaliokunnan käytäntöä, jossa on katsottu, että valitus hallintoviranomaisen päätökseen määrätä hallinnollinen seuraamus on ymmärrettävä hallintolainkäyttöasiaksi (PeVL 32/2005 ja PeVL 4/2005). Muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen ei edellyttäisi muutoksenhakulupaa.

Markkinaoikeudelle on kilpailulainsäädännön, hankintalainsäädännön ja muun muassa sähkömarkkinalainsäädännön alueilta kertynyt merkittävää asiantuntemusta ja kokemusta käsitellä ja ratkaista valituksia, jotka koskevat elinkeinolainsäädännön rikkomis- ja laiminlyöntitilanteissa annetun hallinnollisen seuraamuksen perusteita ja seuraamuksen suuruutta.

Keskittämällä esityksen mukaisten seuraamusasioiden muutoksenhaku markkinaoikeuteen tehostetaan muutoksenhakumenettelyä ja samalla myös seuraamusmaksun kohteeksi joutuvien oikeusturvaa. Esimerkiksi sekä 7. lakiehdotuksen 41 §:n 2 momentin mukaan finanssimarkkinoilla toimivalle määrättävä seuraamusmaksu että kilpailulain 13 §:n mukaan elinkeinonharjoittajalle määrättävä seuraamusmaksu voivat olla enimmillään 10 prosenttia asianomaisen yrityksen liikevaihdosta. Seuraamusmaksun määrällä voi siten olla huomattava taloudellinen merkitys sen kohteeksi joutuvalle elinkeinonharjoittajalle.

Markkinaoikeuden toimivallasta säädettäisiin myös 10. lakiehdotuksessa, jonka 1 §:ssä todettaisiin markkinaoikeuden käsittelevän myös ne asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Esityksen 7. lakiehdotuksen 73 §:n 2 momentin mukaisen sääntelyn samoin kuin esitykseen sisältyvien muidenkin muutoksenhakua koskevien säännösten voidaan katsoa olevan tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia sekä olevan samalla sopusoinnussa valtiosäännön vaatimusten kanssa.

Esityksen 7. lakiehdotuksen 4 luvun säännökset hallinnollisista seuraamuksista eivät sisällä uusia seuraamuksia. Voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n mukaisesta julkisesta huomautuksesta ehdotetaan sen sijaan luovuttavaksi.

Ehdotetut hallinnolliset seuraamukset ovat nykyistä selvästi ankarampia. Tämä vastaa vireillä olevia EU:n finanssimarkkinalainsäädännön uudistamishankkeita. Hallinnollisten seuraamusten ja toimenpiteiden ennalta ehkäisevään luonteeseen on kiinnitetty huomiota jo voimassa olevassa EU-lainsäädännössä. Esimerkiksi rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 51 artiklan mukaan näiden seuraamusten ja toimenpiteiden on oltava tehokkaista, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Vuonna 2008 alkanut finanssikriisi on osoittanut, että finanssimarkkinoilla tarvitaan voimakkaita ja monipuolisia valvonnan välineitä. Hallinnollisia seuraamuksia voidaan pitää tärkeänä osana tällaista välineistöä.

Sanktiomuotoisten hallinnollisten seuraamusten maksuvelvollisuuden ja suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeustur-

vasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista tulee säätää lailla (esimerkiksi PeVL 55/2005 ja 32/2005).

Rikkomuksista tai laiminlyönneistä, joiden perusteella seuraamusmaksu voitaisiin määrätä, säädettäisiin 7. lakiehdotuksen 40 §:n 1 momentissa ja sanotussa pykälässä viitatuissa muiden lakiehdotusten säännöksissä. Vastaavat säännökset rikemaksusta sisältyvät lakiehdotuksen 38 §:n 1 momenttiin.

Seuraamusmaksun enimmäismäärästä säädettäisiin lakiehdotuksen 41 §:ssä. Rikemaksun vähimmäis- ja enimmäismäärästä säädettäisiin puolestaan lakiehdotuksen 38 §:n 2 momentissa. Määrättävän rikemaksun ja seuraamusmaksun suuruus perustuisi kokonaisarviointiin. Tarkemmat säännökset seuraamusmaksun määräämisestä sisältyvät lakiehdotuksen 41 §:ään ja 40 §:n 2 momenttiin. Rikemaksusta tarkemmat säännökset ovat lakiehdotuksen 38 §:n 2 momentissa. Hallinnollisen seuraamuksen määräämättä jättämisestä säädettäisiin lakiehdotuksen 42 §:ssä. Säännökset rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta ja palauttamisesta sisältyvät lakiehdotuksen 43 a §:ään. Muutoksenhausta säädettäisiin lakiehdotuksen 73 §:ssä. Lisäksi lakiehdotuksen 43 b ja 44 §:ään sisältyisi säännöksiä asian käsittelystä markkinaoikeudessa.

Laadittaessa 7. lakiehdotuksen 4 luvun säännöksiä hallinnollisista seuraamuksista on pyritty sovittamaan yhteen yhtäältä seuraamusten täsmällisyys ja oikeasuhtaisuus ja toisaalta seuraamusten käytön joustavuus ja varoittavuus. Finanssivalvonnalla tulisi olla joustavat mahdollisuudet määrätä kussakin lainsäädännön rikkomis- tai laiminlyöntitapauksessa vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisin seuraamus. Ehdotetut hallinnolliset seuraamukset mahdollistavat nopean ja tehokkaan puuttumisen finanssimarkkinalainsäädännön vastaiseen menettelyyn, mikä tehostaa finanssimarkkinoiden julkista valvontaa.

Hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä laadittaessa on myös erityisesti otettu huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklaan sisältyvä kielto syyttää tai rangaista kahdesti samasta teosta (ne bis in idem -kielto). Kyseinen kielto sisältyy lakiehdotuksen 42 §:n 3 momenttiin. Lisäksi säännös on huomioitu lakiehdotuksen 40 §:n 2 momentissa ja 43a §:n 2 momentissa.

Ehdotetut hallinnolliset seuraamukset ovat rinnastettavissa esimerkiksi kilpailulainsäädännön perusteella määrättäviin hallinnollisiin seuraamuksiin. Uusi kilpailulaki on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 40/2010).

Asetuksenanto- ja määräystenantovaltuudet

Perustuslain 80 §:n mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla.

Esitykseen sisältyy kuusi valtioneuvoston asetuksenantovaltuutta. Näistä viisi valtuutta vastaa voimassa olevaa lakia (2. lakiehdotuksen 7 luvun 14 §:n 7 momentti, 7. lakiehdotuksen 43 a §:n 1 momentti, 14. lakiehdotuksen 42 §:n 7 momentti, 18. lakiehdotuksen 11 §:n 7 momentti ja 20. lakiehdotuksen 16 §:n 7 momentti). Yksi valtioneuvoston asetuksenantovaltuus olisi uusi (7. lakiehdotuksen 3 c §:n 3 momentti). Koska mahdollinen asetus tulisi koskemaan useamman ministeriön hallinnonalan viranomaisia, on asianmukaista, että tarkemmat säännökset viranomaisyhteistyön toteuttamistavasta annetaan tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

Esitykseen sisältyvät muut asetuksenantovaltuudet eivät ole valtioneuvoston koko toiminnan kannalta laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä eivätkä esimerkiksi useamman ministeriön toimialaan kuuluvia. Tästä syystä niiden antaminen voidaan säätää rahoitusmarkkinalainsäädännöstä vastaavan valtiovarainministeriön tehtäväksi.

Esityksen 1. lakiehdotuksen mukaiset valtiovarainministeriön asetuksenantovaltuudet vastaavat pääosin voimassa olevia valtuuksia. Lakiehdotuksen 5 lukuun sisältyviä valtuuksia ehdotetaan tiivistettäviksi ja muutettaviksi siten, että niihin eivät enää sisältyisi säännökset, jotka ehdotetaan siirrettäviksi nykyisestä asetuksesta uuteen lakiin.

Esityksen 2. lakiehdotukseen sisältyvät valtiovarainministeriön asetuksenantovaltuudet vastaavat voimassa olevia valtuuksia, mutta niitä on osin tarkennettu. Esityksen 3. ja 4. lakiehdotuksen mukaiset asetuksenanto-

valtuudet vastaavat myös nykyisiä valtuuksia.

Perustuslain 80 §:n mukaan myös muu viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu.

Esityksen 1.—6., 14. ja 20. lakiehdotukseen sisältyy Finanssivalvonnalle ehdotettuja valtuuksia antaa tarkempia määräyksiä. Määräyksenantovaltuudet sisältävät pääosin nykyistä lainsäädäntöä vastaavia valtuuksia. Esityksen 1. lakiehdotuksen 11 luvun valtuuksista osa on uusia valtuuksia.

Esityksen 2. lakiehdotuksessa 5 luvun 4 §:n 2 ja 3 momentin mukaiset määräyksenantovaltuudet ovat uusia. Ne ovat kuitenkin luonteeltaan lähinnä teknisiä, ja vastaavat voimassa olevan luottolaitoslain 29 i §:n 2 momentin mukaisia Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksia. Lisäksi 7 luvun 23 §:n 2 momentin mukaiset selvitysten laatimista ja niiden Finanssivalvonnalle toimittamista koskevat määräyksenantovaltuudet ovat uusia.

Esityksen 3. lakiehdotuksen määräyksenantovaltuudet vastaavat pääosin voimassa olevan lainsäädännön vastaavia valtuuksia. Lakiehdotuksen 2 luvun 44 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan Finanssivalvonta antaisi tarkemmat määräykset edellytyksistä, joilla pörssi saa myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet. Nykyisen arvopaperimarkkinalain perusteella ehdot annetaan valtiovarainministeriön asetuksella. Voimassa olevaa sääntelyä täydennettäisiin myös siten, että edellä tarkoitettujen määräysten on turvattava Finanssivalvonnan riittävä tietojensaantioikeus kaupankäyntiosapuolen asiakkaista ja niiden liiketoimista. Kysymys on siten lain sisältöä tarkentavasta, teknisluonteisesta sääntelystä. Lisäksi 2 luvun 44 §:n 1 momentin mukaiset selvitysten laatimista ja niiden Finanssivalvonnalle toimittamista koskevat määräyksenantovaltuudet ovat uusia.

Esityksen 4. lakiehdotuksessa 2 luvun 30 §:n 1 momentin ja 5 luvun 8 §:n mukaiset määräyksenantovaltuudet ovat uusia. Ne kuitenkin vastaavat esimerkiksi 2. lakiehdotuksen mukaisia ja nykyisessä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa säädettyjä määräyksenantovaltuuksia. Lakiehdotuksen 2 luvun 30 §:n 2 momentin mukaiset selvitysten laatimista ja niiden Finanssivalvonnalle toimittamista koskevat määräyksenantovaltuudet ovat myös uusia. Vastaavat valtuudet ovat myös 2. ja 3. lakiehdotuksessa.

Lisäksi 4. lakiehdotuksen 8 luvun 14 §:ssä on Finanssivalvonnalle annettava uusi valtuus antaa tarkempia määräyksiä 6. lakiehdotuksen 5 a §:ssä tarkoitetulle omaisuudenhoitotilille kirjattujen hallintarekisteröityjen arvo-osuuksien omaisuudenhoitajan sisäisestä kirjanpidosta. Tämä valtuus vastaa kuitenkin Finanssivalvonnalla jo nykyisin olevia valtuuksia antaa valvottaville esimerkiksi tilinpäätöstä koskevia tarkempia teknisiä määräyksiä.

Esityksen 5. lakiehdotuksen 9 §:ssä ja 6. lakiehdotuksen 16 §:n 3 momentissa on niin ikään uusi määräyksenantovaltuus. Niissä on kysymys arvopaperitilejä koskevista ja arvo-osuuksista pidettäviä rekistereitä koskevista teknisiä menettelytavoista ja tileille ja rekistereihin merkittävien tietojen sisällöstä. Tällaisia seikkoja koskevien tarkempien määräysten antaminen on rinnastettavissa Finanssivalvonnan nykyisiin määräystenantovaltuuksiin.

Osa ehdotetuista määräyksenantovaltuuksista koskee tarkkaan määriteltyä ja rajoitettua joukkoa. Esimerkiksi 2. lakiehdotuksen mukaisten määräyksenantovaltuuksien kohteina ovat Finanssivalvonnan valvomat ja toimiluvan saaneet sijoituspalveluyritykset ja muut sijoituspalvelun tarjoajat. Vastaavasti 3.—6., 14. ja 20. lakiehdotuksessa määräysten kohteina ovat toimiluvan tai muun vastaavan luvan saaneet Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetut valvottavat, 5 §:ssä tarkoitetut muut finanssimarkkinoilla toimivat tai niihin rinnastettavat muussa valtiossa perustetut tai rekisteröidyt oikeushenkilöt ja muut henkilöt.

Esityksen 1. lakiehdotuksen mukaisten määräysten kohteina ovat arvopaperimarkkinoilla toimivat, jotka ovat edellä mainittuja laajempi mutta kuitenkin laissa määritellyt edellytykset täyttävä joukko henkilöitä. Nämä henkilöt voivat olla joko Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n mukaisia valvottavia

tai sanotun lain 5 §:ssä tarkoitettuja muita finanssimarkkinoilla toimivia.

Ehdotetuille määräystenantovaltuuksille on tyypillistä, että ne koskevat luonteeltaan teknistä tai muutoin yksityiskohtia koskevaa sääntelyä. Määräystenantovaltuuksista merkittävä osa sisältää myös EU-lainsäädännön edellyttämää tarkempaa teknisluonteista normistoa. Tällainen normistoa joudutaan myös muuttamaan toistuvasti. Muutostarpeet johtuvat osaksi siitä, että määräykset on sopeutettava arvopaperimarkkinoita koskeviin komission asetuksiin ja päätöksiin, joita on lähivuosina odotettavissa huomattavan suuri määrä. Suomesta Finanssivalvonta osallistuu Euroopan valvontaviranomaisissa rahoitusmarkkinoita koskevien teknisten standardien valmisteluun. Näistä syistä on tarkoituksenmukaista, että Finanssivalvonta antaisi esityksen mukaiset tarkemmat määräykset. Perustuslakivaliokunta on pitänyt useassa yhteydessä mahdollisena tällaisen määräystenantovallan osoittamista Finanssivalvonnalle tai sen edeltäjille (esimerkiksi PeVL 28/2008, PeVL 17/2004 ja PeVL 67/2002).

Ratkaisusuosituksi antavat toimielimet

Esityksen 2. lakiehdotuksen 10 luvun 13 §:n 2 momentin mukaan sijoituspalveluyritysten on varmistettava, että niiden ei-ammattimaiset asiakkaat voivat saattaa ehdotetun lain soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Toimielimen sääntöjen tulee turvata erimielisyyksien puolueeton, asiantunteva, avoin, tehokas, ja oikeudenmukainen käsittely.

Ehdotus perustuu rahoitusvälineiden markkinat direktiivin 53 artiklaan, jossa jäsenvaltioita kehotetaan edistämään tehokkaiden ja toimivien tuomioistuinten ulkopuolisten valitus- ja oikeussuojamenettelyjen käyttöönottoa sijoituspalveluyritysten tarjoamia palveluja koskevien kuluttajariitojen käsittelemiseksi.

Esityksessä on pidetty tärkeänä, että tämä mahdollisuus on tarjolla kaikilla eri sijoituspalveluyritysten ei-ammattimaisilla asiakkailla. Ehdotettu sääntely ei vaadi, että Suomessa olisi vain yksi tällainen elin. Jokaisella sijoituspalveluyrityksellä olisi velvollisuus järjestää asiakkailleen mahdollisuus erimielisyyksien käsittelyyn ratkaisusuosituksia antavassa puolueettomassa elimessä. Toimielimen toimintaa ei itsessään säänneltäisi eikä se olisi Finanssivalvonnan harjoittaman valvonnan kohteena. Finanssivalvonta kuitenkin valvoisi, että jokainen sijoituspalveluyritys täyttää velvollisuutensa. Tämä tapahtuisi lakiehdotuksen 10 luvun 13 §:n 3 momentin mukaisesti siten, että sijoituspalveluyrityksen olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle toimielimen nimi ja yhteystiedot. Finanssivalvonnan pyynnöstä sijoituspalveluyrityksen olisi myös toimitettava Finanssivalvonnalle toimielimen säännöt ja muut säännösten noudattamisen valvontaa varten tarvittavat Finanssivalvonnan määräämät selvitykset.

Asiakkaan ei olisi pakko käyttää hänelle tarjottua mahdollisuutta saattaa riita toimielimen käsiteltäväksi. Asiakas voisi haastaa sijoituspalveluyrityksen vastaamaan tuomioistuimeen riita-asiassa siitä riippumatta, onko asiakas ensin kääntynyt toimielimen puoleen vai ei.

Toimielimen toiminta ei olisi julkisen vallan käyttämistä. Lainsäädännöllä ei liioin puututtaisi siihen, miten toimielin järjestetään tai rahoitetaan. Laissa ainoastaan vaadittaisiin, että sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä asiakkailleen mahdollisuus sellaiseen erimielisyyksien käsittelyyn, joka on oltava puolueetonta, asiantuntevaa, avointa, tehokasta, ja oikeudenmukaista.

Toimielintä koskeva sääntely ei olisi ongelmallista valtiosäännön kannalta.

Kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa (8/2007) tarkoitettu kuluttajariitalautakunta on riippumaton ja puolueeton kuluttajariita-asioita käsittelevä oikeussuojaelin. Lautakunnan toimivaltaan eivät kuitenkaan kuulu esimerkiksi nykyisessä arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperin luovutusta koskevat asiat, tällaisen arvopaperin liikkeeseenlaskijan, julkisen ostotarjouksen tekijän tai lunastusvelvollisen osakkeenomistajan menettelyä koskevat asiat eivätkä tällaisen arvopaperin välittäjän, omaisuudenhoitajan tai sijoitusneuvojan suoritusta koskevat asiat.

Kuluttajariitalautakunnan toimivallan ulottaminen koskemaan arvopaperimarkkina-asioita vaatisi lautakunnan toiminnan voima-

varojen merkittävää lisäämistä. Samalla oli tarpeen ulottaa sääntely koskemaan koko finanssialaa. Tämä ensinnäkin lisäisi valtion menoja. Toiseksi vapaaehtoisuuden pohjalta järjestetty asiakasriitojen käsittely on finanssialalla osoittautunut toimivaksi menettelyksi. Mainituista syistä tässä vaiheessa ei ole pidetty välttämättömänä sisällyttää esitykseen ehdotusta kuluttajariitalautakunnan toimivallan laajentamisesta.

Esityksen 1. lakiehdotuksen 11 luvun 28 §:n mukaan pörssiyhtiön olisi suoraan tai välillisesti kuuluttava riippumattomaan, elinkeinoelämää laajasti edustavaan Suomessa perustettuun toimielimeen, joka on antanut hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamisen edistämiseksi suosituksia kohdeyhtiön johdon toiminnasta julkisessa ostotarjouksessa ja määräysvallan ylläpitämistä koskevista sopimusperusteisista rakenteista, tai yrityskauppatilanteissa noudatettavien yhtiöoikeudellisten menettelytapojen ohjaamiseksi. Toimielin voisi antaa näistä kysymyksistä myös lausuntoja. Pörssiyhtiöiden kuuluminen toimielimeen ei perustuisi pakkojäsenyyteen eikä siten loukkaisi perustuslain 13 §:ssä säädettyä yhdistymisvapautta. Toimielin ei myöskään antaisi sitovia määräyksiä eikä käyttäisi hallinto-oikeudellista toimivaltaa. Perustuslain 80 ja 124 § eivät tulisi siten sovellettaviksi.

Pörssi ja arvopaperikeskus

Esityksen 3. lakiehdotuksen 2 luvun 1 §:n mukaan pörssitoimintaa ei saa harjoittaa ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa. Vastaavasti 4. lakiehdotuksen 2 luvun 1 §:n mukaan arvopaperikeskuksen toimintaa ei saa harjoittaa ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa. Toimilupa voitaisiin myöntää vain suomalaiselle osakeyhtiölle. Yhtiön pääkonttorin olisi sijaittava Suomessa.

Toimiluvan myöntämistä ei ole rajoitettu vain yhdelle hakijalle. Näin ollen Suomessa voisi olla useampi kuin yksi toimiluvan saanut pörssi tai arvopaperikeskus. Nämä periaatteet sisältyvät myös voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Pörssin ja arvopaperikeskuksen säännöt vahvistaisi nykyisen lain tapaan valtiovarainministeriö. Pörssin ja arvopaperikeskuksen tehtävistä ja sääntöjen vähimmäissisällöstä säädettäisiin laissa.

Pörssi ja arvopaperikeskus eivät ole viranomaisia, vaan yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä. Pörssin toiminta perustuu pitkälti rahoitusvälineiden markkinat -direktiiviin, jonka uudistaminen on vireillä EU:ssa. Lisäksi komissio on julkaissut ehdotuksen kansallisia arvopaperikeskuksia koskevaksi EU-asetukseksi.

Pörssin ja arvopaperikeskuksen tehtäviin liittyy osaksi julkisen hallintotehtävän piirteitä. Pörssin ja arvopaperikeskuksen tehtäviä ja niiden suhdetta muun muassa perustuslain 124 §:ään on tarkoitus arvioida myöhemmin mahdollisesti edellä mainittujen EU-hankkeiden kansallisen täytäntöönpanon valmistelun yhteydessä.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Hallitus katsoo, että ehdotetut lait voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella eduskunnan hyväksyttäviksi annetaan seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Arvopaperimarkkinalaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YLEISTÄ

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain yleinen soveltamisala

Tässä laissa säädetään arvopaperien yleiseen liikkeeseen saattamisesta, tiedonantovelvollisuudesta arvopaperimarkkinoilla, julkisista ostotarjouksista, arvopaperimarkkinoiden väärinkäytön estämisestä ja valvonnasta.

Tätä lakia sovelletaan myös muualla kuin Suomessa tapahtuvaan toimintaan siten kuin jäljempänä säädetään.

2 §

Kielto menetellä hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti

Arvopaperimarkkinoilla ei saa menetellä hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti.

3 §

Kielto antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja

Arvopaperien ja muiden rahoitusvälineiden markkinoinnissa ja vaihdannassa, joka tapahtuu elinkeinotoiminnassa, sekä täytettäessä tämän lain mukaista tiedonantovelvollisuutta ei saa antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja.

Tieto, jonka totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

4 §

Riittävien tietojen tasapuolinen pitäminen saatavilla

Joka itse tai toimeksiannon nojalla tarjoaa arvopapereita tai hakee arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään tai jolla on 3—9 tai 11 luvun nojalla tiedonantovelvollisuus sijoittajia kohtaan, on velvollinen pitämään sijoittajien saatavilla tasapuolisesti riittävät tiedot seikoista, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan arvopaperin arvoon.

5 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tässä laissa käytetään Euroopan unionin säädöksistä seuraavia nimityksiä:

1) *Avoimuusdirektiivi*; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/109/EY arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta;

2) *Esitedirektiivi*; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/71/EY arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta;

3) *Markkinoiden väärinkäyttödirektiivi*; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/6/EY sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (*markkinoiden väärinkäyttö*);

4) *Ostotarjousdirektiivi*; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/25/EY julkisista ostotarjouksista;

5) *Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivi*; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta;

6) *Komission esiteasetus*; Komission asetus (EY) N:o 809/2004 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta esitteiden sisältämien tietojen, esitteiden muodon, viittauksina esitettävien tietojen, julkistamisen ja mainonnan osalta;

7) *Rahoitusvälineiden markkinat direktiivin täytäntöönpanoasetus*; Komission asetus (EY) N:o 1287/2006, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta;

8) *Komission takaisinostoasetus*; Komission asetus (EY) N:o 2273/2003, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY täytäntöönpanosta takaisinostoohjelmille ja rahoitusvälineiden vakauttamiselle myönnettävien poikkeuksien osalta.

6 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

Finanssivalvonta ei kuitenkaan valvo kauppaa, jota Suomen Pankki käy arvopapereilla ja muilla rahoitusvälineillä rahapoliittisten tehtäviensä hoitamiseksi.

Finanssivalvonnan velvollisuudesta tehdä yhteistyötä Kuluttajaviraston kanssa tämän lain valvontaa koskevissa asioissa säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008).

2 luku

Määritelmät

1 §

Arvopaperi

Arvopaperilla tarkoitetaan tässä laissa sellaista arvopaperia, joka on vaihdantakelpoinen ja joka on saatettu tai saatetaan yleiseen liikkeeseen useiden samansisältöisistä oikeuksista annettujen arvopaperien kanssa. Tällainen voi olla esimerkiksi:

1) osakeyhtiön osake ja muun yhteisön vastaava osuus sekä tällaisesta oikeudesta annettu talletustodistus;

2) joukkovelkakirja tai muu velkasitoumus sekä tällaisesta oikeudesta annettu talletustodistus;

3) muu arvopaperi, joka oikeuttaa hankkimaan tai myymään 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun arvopaperin, taikka arvopaperi, jonka perusteella voi saada arvopaperin, valuutan, koron tai tuoton, hyödykkeen taikka muun indeksin tai arvon perusteella määräytyvän käteissuorituksen;

4) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettu rahasto-osuus tai muu siihen rinnastettava yhteissijoitusyrityksen osuus.

Arvopaperina ei kuitenkaan tässä laissa pidetä oikeutta, joka yksin tai yhdessä muiden arvopaperien kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa, muuta tilaa tai kiinteistöä taikka kiinteistön osaa.

2 §

Rahoitusväline

Rahoitusvälineellä tarkoitetaan tässä laissa arvopaperia ja muuta sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 10 §:n mukaista rahoitusvälinettä.

3 §

Liikkeeseenlaskija

Liikkeeseenlaskijalla tarkoitetaan tässä laissa suomalaista ja ulkomaista yhteisöä, joka on laskenut liikkeeseen arvopaperin.

4 §

Määräysvallassa oleva yhteisö

Määräysvallassa olevalla yhteisöllä tarkoitetaan tässä laissa yhteisöä, jossa osakkeenomistajalla, jäsenellä tai muulla henkilöllä on tässä pykälässä tarkoitettu määräysvalta.

Henkilöllä on määräysvalta yhteisössä, kun hänellä on:

1) enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai vastaavien osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja äänestenenemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen; taikka

2) oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä yhteisön hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on tämä oikeus, ja nimittämis- tai erottamisoikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin 1 kohdassa tarkoitettu äänestenenemmistö.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua ääniosuutta laskettaessa ei oteta huomioon lakiin tai yhteisön yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen sisältyvää äänestysrajoitusta. Yhteisön kokonaisäänimäärää laskettaessa vähennetään ne äänet, jotka liittyvät yhteisölle itselleen tai sen määräysvallassa olevalle yhteisölle kuuluviin osakkeisiin tai vastaaviin osuuksiin.

Sen lisäksi, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, yhteisön katsotaan olevan toisen yhteisön määräysvallassa, jos sitä johdetaan yhteisesti viimeksi mainitun yhteisön kanssa tai jos viimeksi mainittu yhteisö muulla tavoin tosiasiallisesti käyttää siinä määräysvaltaa.

Jos osakkeenomistajalla, jäsenellä tai muulla henkilöllä yhdessä hänen määräysvallassaan olevien yhteisöjen kanssa taikka näillä yhteisöillä yhdessä on 2—4 momentissa tarkoitettu määräysvalta jossakin yhteisössä, myös viimeksi mainittu yhteisö on hänen määräysvallassaan oleva yhteisö.

Mitä tässä pykälässä säädetään määräysvallassa olevasta yhteisöstä, koskee soveltuvin osin määräysvallassa olevaa säätiötä.

5 §

Säännelty markkina ja säännellyn markkinan ylläpitäjä

Säännellyllä markkinalla tarkoitetaan tässä laissa rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua kaupankäyntimenettelyä ja säännellyn markkinan ylläpitäjällä pörssiä tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavaa yhteisöä, jolla on toimivaltaisen viranomaisen myöntämä lupa säännellyn markkinan ylläpitämiseen.

6 §

Pörssi

Pörssillä tarkoitetaan tässä laissa rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetun lain 1 luvun 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua säännellyn markkinan ylläpitäjää.

7 §

Pörssiyhtiö

Pörssiyhtiöllä tarkoitetaan tässä laissa osakeyhtiölain (624/2006) mukaista julkista osakeyhtiötä ja eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua yhtiötä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka liikkeeseen laskema osake on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla.

8 §

Kohdeyhtiö

Kohdeyhtiöllä tarkoitetaan tämän lain 9 luvussa avoimuusdirektiivissä tarkoitettua liik-

keeseenlaskijaa ja 11 luvussa ostotarjousdirektiivissä määriteltyä liikkeeseenlaskijaa.

9 §

Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä

Monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä tarkoitetaan tässä laissa rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetun lain 1 luvun 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettua kaupankäyntimenettelyä ja *monenkeskisen kaupankäynnin* järjestäjällä mainitun pykälän 8 kohdassa tarkoitettua yhteisöä.

10 §

Sijoituspalvelun tarjoaja

Sijoituspalvelun tarjoajalla tarkoitetaan tässä laissa sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja ulkomaista sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista luottolaitosta, joka tarjoaa sijoituspalvelua sekä sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja ulkomaista rahastoyhtiötä, joka tarjoaa sijoituspalvelua.

11 §

Julkistaminen

Julkistamisella tarkoitetaan tässä laissa säänneltyjen tietojen toimittamista sijoittajien saataville, Finanssivalvonnalle ja asianomaiselle säännellylle markkinalle 10 luvun 3 ja 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

12 §

Yleisölle tarjoaminen

Arvopaperien yleisölle tarjoamisella tarkoitetaan tässä laissa henkilöille suunnattua viestintää, jossa annetaan tai jonka tarkoituksena on antaa tarjouksen ehdoista ja tarjotusta arvopaperista riittävät tiedot arvopaperia koskevan osto- tai merkintäpäätöksen tekemiseksi.

13 §

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisella tarkoitetaan Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1095/2010 tarkoitettua Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista.

14 §

ETA-valtio ja kolmas maa

ETA-valtiolla tarkoitetaan tässä laissa valtiota, joka kuuluu Euroopan talousalueeseen ja kolmannella maalla muuta valtiota kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota.

II OSA

ESITE

3 luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 §

Soveltamisala

Tämän lain 3—5 luvun säännöksiä sovelletaan arvopapereista julkaistavaan esitteeseen, arvopaperien yleisölle tarjoamiseen ja arvopaperien hakemiseen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle.

2 §

Soveltamisalan rajaus

Tämän lain 3—5 luvussa säädetty tiedonantovelvollisuus ei koske seuraavien arvopaperien tarjoamista yleisölle tai hakemista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle:

1) ETA-valtion keskuspankin osakkeet tai muut osuudet niiden omaan pääomaan;

2) muut kuin osakesidonnaiset arvopaperit, joita luottolaitos laskee liikkeeseen jatkuvasti tai toistuvasti ja jotka eivät ole vakautettuja eivätkä muunnettavissa tai vaihdettavissa eivätkä tuota oikeutta merkitä tai ostaa muunlaisia arvopapereita tai oikeutta saada arvopaperin tai muun varallisuuden arvonkehityksen perusteella määräytyvää suoritusta eivätkä ole johdannaisiin kytkettyjä ja jotka ovat osoituksena talletusten vastaanottamisesta ja kuuluvat talletusten vakuusjärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/19/EY mukaisen talletusten vakuusjärjestelmän piiriin;

3) velkasitoumukset, jotka erääntyvät alle 12 kuukauden kuluttua liikkeeseenlaskusta.

Tämän lain 3—5 luvussa säädetty tiedonantovelvollisuus koskee myös suljetun yhteissijoitusyrityksen osuuksien tarjoamista yleisölle ja hakemista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Sijoitusrahastoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään sijoitusrahastolaissa.

3 §

Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön

Esitteeseen sovelletaan tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ohella komission esiteasetusta, jollei 4 luvun 6 §:n 3 momentista muuta johdu.

4 §

Osakesidonnainen arvopaperi

Osakesidonnaisella arvopaperilla tarkoitetaan tämän lain 3—5 luvussa osakeyhtiön osaketta ja muun yhteisön vastaavaa osuutta, osakeyhtiölain 3 luvun 12 §:n mukaista muihin osakeoikeuksiin liittyvää todistusta ja muuta arvopaperia, joka oikeuttaa hankkimaan tällaisen arvopaperin joko vaihtamisen tai toteuttamisen kautta edellyttäen, että toteuttavan oikeuden on laskenut liikkeeseen osakkeen tai vastaavan osuuden liikkeeseenlaskija tai sen kanssa samaan konserniin kuuluva yhteisö.

5 §

Kokenut sijoittaja

Kokeneella sijoittajalla tarkoitetaan tämän lain 3—5 luvussa sijoituspalvelulain 1 luvun 18 §:n mukaista ammattimaista asiakasta tai saman lain 1 luvun 19 §:n mukaista hyväksyttävää vastapuolta.

6 §

Arvopaperin liikkeeseenlaskun kotivaltio

Arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on Suomi, jos kyseessä ovat osakesidonnaiset arvopaperit ja liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa.

Arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on Suomi myös, jos liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa ja osakesidonnaisia arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella ensimmäiseksi Suomessa. Jos yleisölle tarjoamisesta tai hakemisesta kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle on päättänyt muu kuin liikkeeseenlaskija, liikkeeseenlaskija voi myöhemmin valita liikkeeseenlaskun kotivaltioksi toisen ETA-valtion.

Se, joka tarjoaa yleisölle tai hakee kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle muita kuin osakesidonnaisia arvopapereita, voi valita liikkeeseenlaskun kotivaltioksi Suomen, jos arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle Suomessa tai jos liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa, ja:

1) arvopapereiden nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään 1 000 euroa, tai

2) arvopaperit oikeuttavat toisiin arvopapereihin tai toisten arvopaperien taikka muun

tunnusluvun arvonkehitykseen perustuvaan suoritukseen.

4 luku

Esitteen julkaiseminen ja sisältö

1 §

Velvollisuus julkaista esite

Yleisölle arvopapereita tarjoavan ja arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle hakevan on julkaistava arvopapereita koskeva esite ennen tarjouksen voimaantuloa tai arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle ja pitämään sen yleisön saatavilla tarjouksen voimassaoloajan siten kuin tässä luvussa säädetään.

Esitteen saa julkaista, kun Finanssivalvonta on hyväksynyt sen tai muun ETA-valtion toimivaltainen viranomainen on 5 luvun 2 §:n mukaisesti ilmoittanut Finanssivalvonnalle, että esite on hyväksytty.

Hyväksytty esite on julkaistava samansisältöisenä ja -muotoisena kuin se on hyväksytty.

Arvopaperien tarjoajan ja liikkeeseenlaskijan ohella esitteen laatimisesta ja julkaisemisesta vastaa se, joka toimeksiannon nojalla huolehtii tarjouksesta tai arvopaperin hakemisesta kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle.

2 §

Eräitä arvopapereita koskevat poikkeukset velvollisuudesta julkaista esite

Esitettä ei tarvitse julkaista tarjottaessa yleisölle tai haettaessa kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle arvopapereita, jotka ovat

1) muita kuin osakesidonnaisia arvopapereita, joiden liikkeeseenlaskija on Suomen valtio, Suomen Pankki, suomalainen kunta tai kuntayhtymä taikka muu ETA-valtio, sen keskuspankki tai sen alueellinen hallintoyksikkö tai sellainen kansainvälinen julkisyhteisö, jonka jäsenenä on vähintään yksi ETA-valtio, tai Euroopan keskuspankki; taikka

2) arvopapereita, joista Suomen valtio, suomalainen kunta tai kuntayhtymä taikka muu ETA-valtio tai sen alueellinen tai paikallinen hallintoyksikkö on antanut omavelkaisen takauksen.

Esitettä ei tarvitse julkaista myöskään tarjottaessa yleisölle tai haettaessa kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle muita kuin osakesidonnaisia arvopapereita, joita luottolaitos laskee liikkeeseen jatkuvasti tai toistuvasti, kun Euroopan talousalueella 12 kuukauden aikana tehtyjen tarjousten yhteenlaskettu vasta-arvo on alle 75 000 000 euroa. Lisäksi edellytetään, etteivät arvopaperit ole vakautettuja eivätkä muunnettavissa tai vaihdettavissa, etteivät ne oikeuta merkitsemään tai hankkimaan muunlaisia arvopapereita eivätkä ole johdannaisiin kytkettyjä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja arvopapereita tarjoavalla tai kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle hakevalla on kuitenkin oikeus julkaista esite. Jos esite julkaistaan, siihen sovelletaan 3—5 luvun ja niiden nojalla annettuja säännöksiä.

3 §

Poikkeukset velvollisuudesta julkaista esite tarjottaessa arvopapereita yleisölle

Esitettä ei tarvitse julkaista, jos arvopapereita tarjotaan:

1) yksinomaan kokeneille sijoittajille;

2) kutakin ETA-valtiota kohden laskettuna alle 150 sijoittajalle, jotka eivät ole kokeneita sijoittajia;

3) hankittavaksi vähintään 100 000 euron arvosta kutakin sijoittajaa ja tarjousta kohden taikka nimellis- taikka vasta-arvoltaan vähintään 100 000 euron suuruisina osuuksina; taikka

4) Euroopan talousalueella 12 kuukauden aikana yhteenlasketulta vastikkeeltaan alle 1 500 000 euron suuruinen määrä laskettuna.

5) Euroopan talousalueella 12 kuukauden aikana yhteenlasketulta vastikkeeltaan alle 5 000 000 euron suuruinen määrä ja arvopa-

perit haetaan kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä Suomessa ja sijoittajien saatavilla pidetään tarjouksen ajan kaupankäyntijärjestelmän sääntöjen mukainen yhtiöesite.

Jos samoja arvopapereita tarjotaan tai välitetään uudella tarjouksella loppusijoittajille eikä 1 momentissa tarkoitettuja edellytyksiä olla julkaisematta esitettä ole silloin olemassa, uudesta tarjouksesta on julkaistava esite. Esitettä ei kuitenkaan tarvitse julkaista, jos alkuperäistä tarjousta varten on julkaistu esite, joka on voimassa, jos liikkeeseenlaskija tai muu esitteen julkaisemisesta vastuussa oleva on kirjallisesti suostunut alkuperäisen esitteen käyttämiseen samojen arvopaperin uuteen tarjoamiseen tai välittämiseen loppusijoittajille.

Esitettä ei myöskään tarvitse julkaista, jos:

1) osakkeita tarjotaan korvauksena jo liikkeeseen lasketuista samanlajisista osakkeista edellyttäen, että tämä ei merkitse osakepääoman korottamista;

2) tarjottavat osakkeet annetaan liikkeeseenlaskijan osakkeenomistajille rahana maksettavan osingon sijaan osingon tuottaneiden osakkeiden kanssa samanlajisina osakkeina edellyttäen, että tarjoaja julkaisee asiakirjan, joka sisältää tiedot tarjottavien osakkeiden lukumäärästä ja lajista sekä tarjouksen perusteluista ja ehdoista;

3) työnantajayritys tai siihen sidoksissa oleva yritys tarjoaa arvopapereita työnantajayrityksen nykyisille tai entisille johtajille tai työntekijöille edellyttäen, että tarjouksen tekijän yhtiöoikeudellinen kotipaikka on ETA-valtiossa ja että tarjouksen tekijä julkaisee asiakirjan, joka sisältää tiedot tarjottavien arvopaperien lukumäärästä ja lajista sekä tarjouksen perusteluista ja ehdoista.

Mitä 3 momentin 3 kohdassa säädetään, sovelletaan myös yhtiöön, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa ja jonka arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai kolmannessa maassa säänneltyä markkinaa vastaavalla markkinalla, jos samassa kohdassa tarkoitettu asiakirja on saatavilla kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyllä kielellä ja, jos komissio on tehnyt kyseisestä kolmannesta maasta esitedirektiivin 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun vastaavuuspäätöksen.

4 §

Poikkeukset velvollisuudesta julkaista esite haettaessa arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle

Esitettä ei tarvitse julkaista, jos kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle haetaan:

1) osakkeita, joiden yhteenlaskettu lukumäärä 12 kuukauden ajanjaksona on vähemmän kuin 10 prosenttia samanlajisten ja samalla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden lukumäärästä;

2) osakkeita, jotka saadaan vastikkeena jo samalla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden tilalle, jos tällaisten uusien osakkeiden liikkeeseenlasku ei merkitse yhtiön osakepääoman korottamista;

3) osakkeita, jotka luovutetaan liikkeeseenlaskijan samalla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden omistajille rahana maksettavan osingon tai koron sijaan osingon tai koron tuottaneiden osakkeiden kanssa samanlajisina osakkeina, jos tarjoaja julkaisee asiakirjan, joka sisältää tiedot kaupankäynnin kohteeksi haettavien osakkeiden lukumäärästä ja lajista sekä tarjouksen perusteluista ja ehdoista;

4) arvopapereita, joita työnantajayritys tai siihen sidoksissa oleva yritys tarjoaa työnantajayrityksen nykyisille tai entisille johtajille tai työntekijöille, jos yrityksen arvopapereita on samalla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena, ja jos tarjouksen tekijä julkaisee asiakirjan, joka sisältää tiedot tarjottavien arvopaperien lukumäärästä ja lajista sekä tarjouksen perusteluista ja ehdoista;

5) osakkeita, jotka saadaan vaihdettaessa tai muunnettaessa arvopapereita tai käytettäessä muita arvopapereihin liittyviä oikeuksia, jos niiden kanssa samanlajisia osakkeita on jo samalla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena.

5 §

Finanssivalvonnan poikkeuslupa velvollisuudesta julkaista esite

Finanssivalvonta voi hakemuksesta myöntää osittain tai kokonaan poikkeuksen velvollisuudesta julkaista esite, jos arvopaperit, joita tarjotaan yleisölle tai joiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle haetaan, ovat:

1) arvopapereita, joita tarjotaan julkisten ostotarjousten yhteydessä vaihtotarjouksena ja ostotarjouksen tekijä on julkaissut tarjouksesta 11 luvun 11 §:ssä tarkoitetun tarjousasiakirjan tai muun asiakirjan, jonka Finanssivalvonta katsoo sisältävän esitteessä esitettäviä tietoja vastaavat tiedot ottaen huomioon Euroopan unionin lainsäädännön vaatimukset; tai

2) arvopapereita, joita tarjotaan vastikkeena sulautumisen tai jakautumisen yhteydessä ja vastikkeen tarjoaja on julkaissut tarjouksesta asiakirjan, jonka Finanssivalvonta katsoo sisältävän esitteessä esitettäviä tietoja vastaavat tiedot ottaen huomioon Euroopan unionin lainsäädännön vaatimukset.

Finanssivalvonta voi lisäksi hakemuksesta myöntää osittain tai kokonaan poikkeuksen velvollisuudesta julkaista esite, jos säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi haetaan arvopapereita, jotka on jo otettu toiselle säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi edellyttäen, että:

1) arvopaperit tai niiden kanssa samanlajiset arvopaperit ovat olleet yli 18 kuukautta mainitun kaupankäynnin kohteena;

2) arvopapereista on julkaistu tässä laissa ja komission esiteasetuksessa tarkoitettu esite tai ennen lain voimaantuloa arvopaperien ottamisesta viralliselle pörssilistalle sekä siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/34/EY tarkoitettu listalleottoesite tai sitä koskeneiden vaatimusten mukaan tehty tarjousesite;

3) arvopaperien kyseisen kaupankäynnin kohteena olon edellytyksenä olevaa arvopaperin liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuutta on noudatettu; ja

4) se, joka hakee arvopaperien ottamista kaupankäynnin kohteeksi, julkaisee tämän luvun 9 §:ssä tarkoitetun ja komission esiteasetuksen mukaisen tiivistelmän ja tiedon siitä, missä arvopaperin liikkeeseenlaskijasta ja kyseisestä arvopaperista viimeksi julkaistu esite ja arvopaperin liikkeeseenlaskijan jatkuvan tiedonantovelvollisuuden nojalla julkaisemat taloudelliset tiedot ovat saatavissa.

Finanssivalvonta voi hakemuksesta myöntää osittain tai kokonaan poikkeuksen velvollisuudesta julkaista esite myös, jos arvopapereita tarjotaan yleisesti hyödyllisen, pääasiassa muun kuin voittoa tavoittelevan toiminnan rahoittamiseksi eikä poikkeuksen myöntäminen vaaranna sijoittajien asemaa.

6 §

Esitteen sisältö ja rakenne

Esitteessä on annettava sijoittajalle riittävät tiedot perustellun arvion tekemiseksi arvopapereista ja niiden liikkeeseenlaskijasta sekä mahdollisesta takaajasta. Esitteessä on oltava olennaiset ja riittävät tiedot liikkeeseenlaskijan ja mahdollisen takaajan varoista, vastuista, taloudellisesta asemasta, tuloksesta ja tulevaisuudennäkymistä sekä arvopapereihin liittyvistä oikeuksista ja muista arvopaperien arvoon olennaisesti vaikuttavista seikoista. Tiedot on esitettävä johdonmukaisessa ja helposti ymmärrettävässä muodossa.

Esitteessä ei kuitenkaan tarvitse olla tietoja arvopaperin takaajasta, jos takaaja on Suomen valtio tai jokin muu ETA-valtio.

Esitteessä on esitettävä tässä laissa, sen nojalla annetuissa säännöksissä ja komission esiteasetuksessa vaaditut tiedot. Jos arvopaperit sisältyvät tarjoukseen, jonka yhteenlaskettu vastike laskettuna Euroopan talousalueella 12 kuukauden aikana tehdyistä tarjouksista on alle 5 000 000 euroa eikä arvopapereita haeta kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle, esite voidaan kuitenkin laatia yksinomaan tässä laissa ja 5 luvun 11 §:n nojalla annetussa valtiovarainministeriön asetuksessa säädettyjen vaatimusten mukaisesti.

Esite on julkaistava joko yhtenä tai kolmesta osasta koostuvana asiakirjana. Jos esite julkaistaan kolmiosaisena, sen osat on nimet-

tävä rekisteröintiasiakirjaksi, arvopaperiliitteeksi ja tiivistelmäksi.

7 §

Rekisteröintiasiakirja

Rekisteröintiasiakirjan on sisällettävä tiedot liikkeeseenlaskijasta.

Esitteen julkaisemisesta vastuussa oleva voi hakea yksinomaan tässä pykälässä tarkoitetun rekisteröintiasiakirjan hyväksymistä. Rekisteröintiasiakirjan voimassaoloon sovelletaan tällöin tämän luvun 16 §:ää ja sen hyväksymiseen 5 lukua.

Rekisteröintiasiakirjan hyväksyminen ei oikeuta arvopaperien tarjoamiseen tai ottamiseen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle ilman 5 luvun mukaisesti hyväksyttyä arvopaperiliitettä ja tiivistelmää.

8 §

Arvopaperiliite

Arvopaperiliitteen on sisällettävä tiedot arvopapereista, joita tarjotaan yleisölle tai joita haetaan kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Arvopaperiliitteessä on myös tarvittaessa esitettävä tiedot rekisteröintiasiakirjan tiedoissa tapahtuneista muutoksista, joilla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajille.

9 §

Tiivistelmä

Esitteeseen on sisällyttävä tiivistelmä. Tiivistelmässä on esitettävä ytimekkäästi ja yleiskielellä keskeiset tiedot, jotka yhdessä muun esitteen kanssa auttavat perustellun arvion tekemistä kyseisistä arvopapereista. Tiivistelmän tietojen ja niiden esittämistavan on autettava samankaltaisista arvopapereista laadittujen tiivistelmien vertailua.

Tiivistelmää ei tarvitse laatia, jos esite liittyy sellaisten muiden kuin osakesidonnaisten arvopaperien, joiden nimellis- tai vasta-arvo on vähintään 100 000 euroa, hakemiseen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle.

10 §

Ohjelmaesite

Jos muita kuin osakesidonnaisia arvopapereita tai sellaisia osakesidonnaisia arvopapereita, jotka oikeuttavat osakkeisiin tai osakkeiden arvonkehitykseen perustuvaan suoritukseen, tarjotaan osana liikkeeseenlaskuohjelmaa, esite voidaan julkaista ohjelmaesitteen muodossa.

Ohjelmaesitteen on sisällettävä rekisteröintiasiakirjan, arvopaperiliitteen ja tiivistelmän tiedot. Jos lopullisia arvopaperin tarjoamisen ehtoja ei ole sisällytettävissä ohjelmaesitteeseen sitä julkaistaessa tai täydennettäessä, ehdot on julkaistava ilman aiheetonta viivytystä siitä, kun ne on päätetty.

Ohjelmaesitettä on täydennettävä noudattaen, mitä 14 §:ssä säädetään.

Lopulliset arvopaperien tarjoamisen ehdot on, jolleivät ne sisälly ohjelmaesitteeseen tai esitteen täydennykseen, toimitettava vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle samalla, kun ne julkaistaan 2 momentin mukaisesti.

11 §

Tietojen sisällyttäminen esitteeseen viittaamalla

Esitteessä voi antaa tietoja viittaamalla aiemmin julkaistuun tai esitteen kanssa samanaikaisesti julkaistavaan asiakirjaan edellyttäen, että tällainen asiakirja on Finanssivalvonnan aiemmin hyväksymä tai se on toimitettu Finanssivalvonnalle esitteen hyväksymistä koskevan hakemuksen yhteydessä ja asiakirja on julkistettu tai julkistetaan samanaikaisesti esitteen kanssa siten kuin 10 luvussa säädetään.

Tiivistelmässä tietoja ei saa antaa viittaamalla toiseen asiakirjaan.

12 §

Esitteen kieli

Esite on laadittava suomen tai ruotsin kielellä, jos arvopapereita tarjotaan yleisölle tai

haetaan kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle yksinomaan Suomessa. Finanssivalvonta voi kuitenkin antaa hakemuksesta suostumuksen esitteen laatimiseen muulla kielellä.

Jos arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle Euroopan talousalueella vain muussa ETA-valtiossa, esite on laadittava vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä kielellä tai kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyllä kielellä. Esitteen tiivistelmä on käännettävä vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen vaatimuksesta sen vaatimalle yhdelle tai useammalle viralliselle kielelle. Kun esite annetaan Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi, esite on kuitenkin laadittava kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyllä tai Finanssivalvonnan hyväksymällä muulla kielellä.

Jos arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle Suomessa ja muussa ETA-valtiossa, esite on asetettava vastaanottavissa ETA-valtioissa saataville joko kunkin vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä kielellä tai kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyllä kielellä. Esitteen tiivistelmä on käännettävä vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen vaatimuksesta sen vaatimalle yhdelle tai useammalle viralliselle kielelle.

Jos muita kuin osakesidonnaisia arvopapereita, joiden nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään 100 000 euroa, haetaan kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla yhdessä tai useammassa ETA-valtiossa, esite voidaan laatia kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyllä kielellä tai Finanssivalvonnan ja kunkin muun vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä kielellä. Finanssivalvonta voi vaatia, että tiivistelmä on laadittava suomen tai ruotsin kielellä taikka näillä kummallakin kielellä, jos se on tarpeen sijoittajien suojaamiseksi. Esitteen tiivistelmä on vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen vaatimuksesta käännettävä sen vaatimalle yhdelle tai useammalle viralliselle kielelle.

Muussa ETA-valtiossa hyväksytty esite ja sen täydennykset tulee olla laadittu kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyllä tai Finanssivalvonnan hyväksymällä muulla kielellä. Finanssivalvonta voi vaatia, että ilmoitukseen liitetään suomen tai ruotsin kielelle taikka kummallekin niistä käännetty esitteen tiivistelmä, jos se on tarpeen sijoittajien suojaamiseksi.

13 §

Finanssivalvonnan suostumus tietojen jättämiseen pois esitteestä

Finanssivalvonta voi esitteen hyväksymisen yhteydessä suostua siihen, että jokin tämän luvun tai sen nojalla annettujen säännösten taikka komission esiteasetuksen mukainen tieto jätetään pois esitteestä, jos:

1) tieto on merkitykseltään vähäinen eikä se ole omiaan olennaisesti vaikuttamaan liikkeeseenlaskijan varojen, vastuiden, taloudellisen aseman, tuloksen tai tulevaisuudennäkymien arviointiin;

2) tiedon ilmaiseminen olisi vastoin yleistä etua tai aiheuttaisi vakavaa haittaa liikkeeseenlaskijalle; jälkimmäisessä tapauksessa edellytyksenä on kuitenkin, että tiedon pois jättäminen ei ole omiaan johtamaan yleisöä harhaan arvopaperien arvoon olennaisesti vaikuttavista tosiseikoista ja olosuhteista.

Finanssivalvonta voi antaa suostumuksen myös siihen, että joidenkin esitteessä annettaviksi edellytettyjen tietojen sijaan esitteessä voidaan antaa vastaavat tiedot. Suostumus voidaan antaa, jos esitteessä annettavaksi edellytetyt tiedot osoittautuvat epätarkoituksenmukaisiksi ottaen huomioon liikkeeseenlaskijan toimiala, sen oikeudellinen muoto tai esitteessä tarkoitetut arvopaperit.

14 §

Esitteen korjaaminen ja täydentäminen

Esitteessä oleva virhe tai puute taikka olennainen uusi tieto, joka käy ilmi esitteen

hyväksymisen jälkeen, mutta ennen tarjouksen voimassaoloajan päättymistä tai arvopaperin ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on ilman aiheetonta viivytystä oikaistava tai täydennettävä ja saatettava yleisön tietoon julkaisemalla esitteen oikaisu tai täydennys samalla tavalla kuin esite.

Oikaisun tai täydennyksen saa julkaista, kun Finanssivalvonta on hyväksynyt sen tai muun ETA-valtion toimivaltainen viranomainen on 5 luvun 2 §:n mukaisesti ilmoittanut Finanssivalvonnalle sen hyväksymisestä.

Sijoittajille, jotka ovat sitoutuneet merkitsemään tai ostamaan arvopapereita ennen esitteen oikaisun tai täydennyksen julkaisemista, on annettava oikeus perua päätöksensä määräajassa, joka on vähintään kaksi pankkipäivää siitä, kun oikaisu tai täydennys on julkaistu. Perumisoikeuden edellytyksenä on lisäksi, että 1 momentissa tarkoitettu virhe, puute tai olennainen uusi tieto on käynyt ilmi ennen arvopaperien toimittamista sijoittajille. Tieto perumisoikeudesta on annettava oikaisussa tai täydennyksessä.

15 §

Arvopaperien määrää ja hintaa koskevien tietojen täydentäminen

Jos tarjottavien arvopaperien lopullinen määrä tai hinta ei ole sisällytettävissä esitteeseen sitä julkaistaessa tai täydennettäessä, esitteessä on ilmoitettava ne perusteet tai ehdot, joilla arvopaperien lopullinen määrä tai hinta määräytyy, ja tarjouksen mukainen enimmäishinta. Lopullinen määrä tai hinta on julkaistava sekä toimitettava Finanssivalvonnalle ilman aiheetonta viivytystä siitä, kun ne on päätetty.

Jos esitteessä ei ole julkaistu arvopaperien määrän ja hinnan määräytymisperusteita eikä enimmäishintaa, sijoittajalla on oikeus perua jo tekemänsä arvopaperien merkitsemis- tai ostopäätös kahden pankkipäivän kuluessa siitä, kun tiedot arvopaperien lopullisesta määrästä ja hinnasta on julkaistu.

16 §

Esitteen voimassaolo

Esite on voimassa siitä lähtien, kun Finanssivalvonta on hyväksynyt sen, tai muun ETA-valtion toimivaltainen viranomainen on 5 luvun 2 §:n mukaisesti ilmoittanut Finanssivalvonnalle sen hyväksymisestä.

Esite on voimassa, kunnes esitteessä tarkoitettuja arvopapereita koskeva tarjouksen voimassaolo on päättynyt tai esitteessä tarkoitetut arvopaperit on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla, kuitenkin enintään 12 kuukautta siitä, kun esite on hyväksytty.

Aiemmin hyväksyttyä ja julkaistua esitettä, jonka hyväksymisestä on kulunut enintään 12 kuukautta, voi käyttää tarjottaessa tai haettaessa arvopapereita kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle.

Ohjelmaesite on voimassa 12 kuukautta siitä, kun se on hyväksytty.

Hyväksytty rekisteröintiasiakirja on voimassa 12 kuukautta siitä, kun se on hyväksytty.

17 §

Kiinnitysluottopankkilaissa tarkoitettujen esitteiden voimassa olo

Kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetussa laissa (688/2010) tarkoitettuja katettuja joukkolainoja tai niitä vastaavia ulkomaisia arvopapereita koskeva esite on voimassa niin kauan kuin kyseisiä arvopapereita lasketaan liikkeeseen jatkuvasti ja toistuvasti.

5 luku

Finanssivalvonnan toimivalta ja menettely esitteen hyväksymisessä

1 §

Finanssivalvonnan toimivalta ottaa esite hyväksyttäväksi

Finanssivalvonta on toimivaltainen ottamaan esitteen hyväksymistä koskevan hakemuksen käsiteltäväkseen, jos:

1) hakemuksessa tarkoitettujen arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on Suomi; tai

2) toisen ETA-valtion toimivaltainen viranomainen on pyytänyt sitä ottamaan esitteen hyväksymisen käsiteltäväkseen, ilmoittanut pyynnöstä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Finanssivalvonta on suostunut pyyntöön; tai

3) esitteeseen ei sovelleta komission esiteasetusta.

Finanssivalvonnan on päätettävä esitteen hyväksymisestä 10 pankkipäivän kuluessa siitä, kun esite on jätetty sen hyväksyttäväksi. Jos esite koskee sellaisen liikkeeseenlaskijan arvopapereita, jonka arvopapereita ei ole aiemmin tarjottu yleisölle tai otettu kaupankäynnin säännellyllä markkinalla tai sitä ETA-valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteeksi, Finanssivalvonnan on tehtävä edellä tarkoitettu päätös 20 pankkipäivän kuluessa siitä, kun esite on jätetty sen hyväksyttäväksi.

Jos Finanssivalvonta katsoo, että sille toimitetut asiakirjat ovat puutteelliset tai että niitä on täydennettävä, määräaika esitteen hyväksymiselle alkaa siitä päivästä, jona täydentävät tiedot toimitetaan Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnan on kehotettava hakijaa täydentämään hakemustaan 10 pankkipäivän kuluessa hakemuksen jättämisestä. Jos esitettä on sen hyväksymisen jälkeen täydennettävä 4 luvun 14 §:n mukaisesti, Finanssivalvonnan on päätettävä täydennyksen hyväksymisestä 7 pankkipäivän kuluessa siitä, kun täydennys on jätetty sen hyväksyttäväksi.

Esite on hyväksyttävä, jos se täyttää tässä luvussa säädetyt edellytykset.

2 §

Muussa ETA-valtiossa hyväksytyt esitteet

Muussa ETA-valtiossa hyväksytty esite ja sen täydennykset ovat voimassa Suomessa ja ne on annettava yleisön saataville täällä, jos tämän luvun mukainen arvopaperien liikkeeseenlaskun kotivaltio on muu kuin Suomi ja arvopapereita tarjotaan yleisölle tai haetaan kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle Suomessa ja kyseisen muun valtion toimivaltainen viranomainen on toimittanut Finanssivalvonnalle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle jäljennökset esitteestä ja sen täydennyksestä sekä todistuksen siitä, että ne on laadittu esitedirektiivin mukaisesti.

Jos muun valtion viranomainen on antanut luvan olla julkaisematta esitteessä tiettyä esitedirektiivin mukaan vaadittavaa tietoa, poikkeus ja sen perustelut on käytävä ilmi viranomaisen todistuksesta, jotta poikkeus olisi voimassa Suomessa.

3 §

Kolmannessa maassa hyväksytyt esitteet

Jos sellaisen liikkeeseenlaskijan, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, esite on laadittu kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä esite ja sen täydennykset edellyttäen, että ne täyttävät arvopaperimarkkinoiden valvontaviranomaisten kansainvälisten sääntelyjärjestöjen vaatimukset, jotka vastaavat tätä lakia, esitedirektiiviä ja niiden nojalla annettuja säännöksiä. Hakijan on esitettävä selvitys vaatimusten vastaavuudesta ja siitä, onko liikkeeseenlaskijan kotipaikan viranomainen tai muu viranomainen hyväksynyt esitteen.

4 §

Markkinointiaineiston toimittaminen Finanssivalvonnalle

Tarjoukseen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen säännellyllä markkinalla liittyvä markkinointiaineisto on toimitettava Finanssivalvonnalle viimeistään silloin, kun markkinointi aloitetaan. Markkinointiaineistossa on viitattava esitteeseen ja mainittava paikka, jossa esite on saatavilla.

5 §

Esitteen hyväksymisen siirtäminen muun ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle

Finanssivalvonta saa esitteen hyväksymisen sijaan päättää hakemuksen käsittelyn siirtämisestä muun ETA-valtion toimivaltaiselle

viranomaiselle. Siirron edellytyksenä on, että hakija pyytää käsittelyn siirtoa tai liikkeeseenlaskun olosuhteista johtuu, että tarjouksella tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisella on merkittävä liityntä muuhun ETA-valtioon. Siirron edellytyksenä on lisäksi, että vastaanottavan ETA-valtion toimivaltainen viranomainen suostuu siirtoon ja Finanssivalvonta ilmoittaa päätöksestä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksestään hakijalle kolmen pankkipäivän kuluessa päätöksen tekemisestä.

6 §

Finanssivalvonnan ilmoitus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle esitteen hyväksymisestä

Finanssivalvonnan on ilmoitettava 1 §:n mukaisesta esitteen ja sen täydennyksen hyväksymisestä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle samalla, kun se ilmoittaa päätöksestä liikkeeseenlaskijalle ja sille, joka on pyytänyt esitteen hyväksymistä.

7 §

Finanssivalvonnan ilmoitus muun ETA- valtion viranomaiselle esitteen hyväksymisestä

Jos arvopapereita on tarkoitus tarjota yleisölle tai hakea otettavaksi kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla yhdessä tai useammassa muussa ETA-valtiossa, Finanssivalvonnan on toimitettava hakijan pyynnöstä asianomaisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle todistus siitä, että hyväksytty esite ja sen täydennykset on laadittu esitedirektiivin mukaisesti sekä jäljennös esitteestä ja sen täydennyksistä. Finanssivalvonnan on toimitettava todistus toimivaltaiselle viranomaiselle kolmen pankkipäivän kuluessa todistuksen toimittamista koskevan pyynnön esittämisestä tai, jos pyyntö on esitetty samalla, kun esite tai sen täydennys on jätetty hyväksyttäväksi, yhden pankkipäivän kuluessa esitteen tai sen täydennyksen hyväksymisestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä hakijan vastuulla tehty tiivistelmän käännös vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen vaatimalle viralliselle kielelle. Jos Finanssivalvonta on antanut luvan olla julkaisematta esitteessä tiettyä tietoa, poikkeus ja sen perustelut on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetussa todistuksessa.

8 §

Finanssivalvonnan pyyntö muun ETA- valtion viranomaiselle vaatia esitteen täydentämistä

Finanssivalvonnan on havaitessaan esitteessä, jonka perusteella arvopapereita tarjotaan yleisölle Suomessa tai haetaan kaupankäynnin kohteeksi pörssissä, virheen tai puutteen, ilmoitettava siitä esitteen hyväksyneelle toimivaltaiselle viranomaiselle ja pyydettävä tätä vaatimaan esitteen täydentämistä 4 luvun 14 §:ää vastaavalla tavalla.

9 §

Finanssivalvonnan velvollisuus julkaista esite internetsivuillaan

Finanssivalvonnan on pidettävä saatavilla internetsivuillaan viimeisten 12 kuukauden aikana hyväksymänsä esitteet tai luettelo niistä ja huolehdittava siitä, että esitteet ovat Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen saatavilla vastaavan ajan.

10 §

Finanssivalvonnan ilmoitukset ja toimenpiteet rikkomusten johdosta Euroopan talousalueella

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, jos se havaitsee vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisena viranomaisena, että:

1) liikkeeseenlaskija tai arvopapereita yleisölle tarjoava sijoituspalvelun tarjoaja rikkoo 3—5 luvun säännöksiä tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä arvopaperien tarjoamisesta tai rikkoo 3—5 lukua koskevia Euroopan unionin säädöksiä;

2) liikkeeseenlaskija rikkoo velvollisuuksia, jotka liittyvät siihen, että sen liikkeeseen laskemat arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla.

Jos liikkeeseenlaskun kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja 1 momentissa tarkoitettu toiminta jatkuu, Finanssivalvonnan on ilmoitettuaan asiasta mainitulle viranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sijoittajien suojaamiseksi. Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava toimenpiteistä Euroopan komissiolle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

11 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset:

1) esitteen rakenteesta ja sisällöstä sekä esitteen tiivistelmässä annettavista tiedoista;

2) esitteen julkaisemisajankohdasta ja -tavasta;

3) velvollisuudesta julkistaa esite, kun esitedirektiiviä ei sovelleta arvopaperiin, tarjoukseen tai kaupankäynnin kohteeksi hakemiseen;

4) laskettuna 12 kuukauden ajalta, vastikkeeltaan Euroopan talousalueella yhteensä alle 5 000 000 euron, mutta vähintään 1 500 000 euron suuruiseen tarjoukseen sisältyvistä arvopapereista julkaistavan esitteen rakenteesta ja sisällöstä.

III OSA

TIEDONANTOVELVOLLISUUS

6 luku

Jatkuva tiedonantovelvollisuus

1 §

Soveltamisala

Tässä luvussa säädetään liikkeeseenlaskijan jatkuvasta velvollisuudesta antaa tietoja sijoittajille.

Tämän luvun säännöksiä, lukuun ottamatta 9 §:ää, sovelletaan liikkeeseenlaskijaan:

1) jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla;

2) jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena pörssissä; tai

3) joka on hakenut arvopaperinsa ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle.

2 §

Soveltamisalan rajaus

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta, jos liikkeeseenlaskija on valtio, sen keskuspankki, kunta, kuntayhtymä tai Euroopan keskuspankki taikka sellainen kansainvälinen julkisyhteisö, jonka jäsenenä on vähintään kaksi ETA-valtiota, paitsi, jos mainittu liikkeeseenlaskija julkistaa muualla Euroopan talousalueella 4 §:ssä tarkoitetun tiedon.

Tässä luvussa tarkoitettu tiedonantovelvollisuus koskee myös suljettua yhteissijoitusyritystä, jonka osuudet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla. Sijoitusrahastoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään sijoitusrahastolaissa.

3 §

Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön

Liikkeeseenlaskijan jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta ja kaupankäynnistä omilla osakkeilla säädetään tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ohella komission takaisinostoasetuksessa.

4 §

Velvollisuus julkistaa arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavat tiedot

Kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla olevan arvopaperin liikkeeseen-

laskijan on ilman aiheetonta viivytystä julkistettava kaikki sellaiset päätöksensä sekä liikkeeseenlaskijaa ja sen toimintaa koskevat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan mainitun arvopaperin arvoon.

Pörssin on ilman aiheetonta viivytystä julkistettava sen tietoon tulleet 1 momentissa ja 6 §:ssä tarkoitetut päätökset ja seikat, joita liikkeeseenlaskija ei ole julkistanut.

5 §

Tiedon julkistamisen lykkääminen

Liikkeeseenlaskija saa hyväksyttävästä syystä lykätä tiedon julkistamista, jos tiedon julkistamatta jättäminen ei vaaranna sijoittajien asemaa ja liikkeeseenlaskija pystyy varmistamaan tiedon säilymisen luottamuksellisena. Liikkeeseenlaskijan on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle ja asianomaiselle säännellyn markkinan ylläpitäjälle päätöksestään lykätä tiedon julkistamista ja sen syistä.

6 §

Julkistettavan seikan ilmaisemisesta johtuva julkistamisvelvollisuus

Jos liikkeeseenlaskija tai sen lukuun taikka puolesta toimiva ilmaisee toiselle julkistamattoman tiedon, joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan arvopaperin arvoon, tieto on julkistettava samanaikaisesti. Jos tieto on ilmaistu tahattomasti, tieto on julkistettava ilman aiheetonta viivytystä. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta, jos tiedon saanut henkilö on velvollinen pitämään sen salassa.

7 §

Jatkuvan tiedonantovelvollisuuden kieli

Liikkeeseenlaskijan jatkuvan tiedonantovelvollisuuden kielestä on voimassa, mitä 10 luvun 4 §:ssä säädetään säänneltyjen tietojen kielestä.

8 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa komission markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla antamien säädösten täytäntöön panemiseksi tarvittavia tarkempia määräyksiä jatkuvasta tiedonantovelvollisuudesta.

9 §

Velvollisuus julkistaa arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavat tiedot monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä

Arvopaperin liikkeeseenlaskijan, jonka arvopaperi on otettu liikkeeseenlaskijan hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä Suomessa, on ilman aiheetonta viivytystä julkistettava kaikki päätöksensä sekä liikkeeseenlaskijaa ja sen toimintaa koskevat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan arvopaperin arvoon. Liikkeeseenlaskijan tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on pidettävä julkistetut tiedot sijoittajien saatavilla.

7 luku

Säännöllinen tiedonantovelvollisuus

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala ja kotivaltio

Tässä luvussa säädetään tilinpäätöstä ja osavuotisia taloudellisia katsauksia koskevasta liikkeeseenlaskijan velvollisuudesta antaa tietoja sijoittajille.

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena

olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijaan, jonka 2 ja 3 §:n mukainen säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio on Suomi.

2 §

Osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin ja näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio

Säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin ja näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio on Suomi, jos liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa.

Säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin ja näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio on Suomi myös, jos liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa ja osakkeita on tarjottu tai haettu kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle ensimmäisen kerran Suomessa. Jos tarjoamisesta tai kaupankäynnin kohteeksi hakemisesta on päättänyt muu kuin liikkeeseenlaskija, liikkeeseenlaskija voi myöhemmin valita säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltioksi toisen ETA-valtion.

3 §

Muun arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio

Muun kuin 2 §:ssä tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijan, jonka liikkeeseen laskeman, säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähemmän kuin 1 000 euroa, säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio on Suomi, jos liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa. Jos tällaisen arvopaperin liikkeeseenlaskijan yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltion määräytyy 2 §:n 2 momentin mukaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun arvopaperin, jonka nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään 1 000 euroa, liikkeeseenlaskijan on valittava säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltiokseen jokin ETA-valtioista. Säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio on valittava vähintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Liikkeeseenlaskija voi valita säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltiokseen valtion, jossa liikkeeseenlaskijan liikkeeseen laskemat arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, tai yhtiöoikeudellisen kotipaikkansa mukaisen ETA-valtion.

Liikkeeseenlaskijan on julkistettava tieto siitä, minkä valtion se on valinnut säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltioksi.

4 §

Soveltamisalan rajaus

Tässä luvussa säädetty tiedonantovelvollisuus ei koske Suomen valtiota, Suomen Pankkia, suomalaista kuntaa tai kuntayhtymää, muuta valtiota, sen keskuspankkia tai sen alueellista tai paikallista hallintoyksikköä, Euroopan keskuspankkia eikä sellaista kansainvälistä julkisyhteisöä, jonka jäsenenä on vähintään yksi ETA-valtio.

Tässä luvussa säädetty tiedonantovelvollisuus koskee myös suljettua yhteissijoitusyritystä, jonka osuudet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla. Sijoitusrahastoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään sijoitusrahastolaissa.

Tilinpäätös ja toimintakertomus

5 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen julkistaminen

Liikkeeseenlaskijan on julkistettava tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa ilman

aiheetonta viivytystä viimeistään kolme viikkoa ennen sitä yhtiökokousta, jossa tilinpäätös on esitettävä vahvistettavaksi, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

6 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältö

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva liikkeeseenlaskijan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Liikkeeseenlaskijan on lisäksi esitettävä toimintakertomuksessa tiedot seikoista, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan julkiseen ostotarjoukseen yhtiön arvopapereista.

7 §

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Liikkeeseenlaskijan on esitettävä toimintakertomuksessa tai erillisessä kertomuksessa selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästään.

8 §

Tilintarkastuskertomus ja sen julkistaminen

Liikkeeseenlaskijan on julkistettava tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ohessa tilintarkastuskertomus.

Jos tilikauden aikana kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta tai pidennetyn tilikauden 12 ensimmäiseltä kuukaudelta laadittua osavuosikatsausta ei tilintarkastajien käsityksen mukaan ole laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti, tästä on ilmoitettava tilintarkastuskertomuksessa.

Liikkeeseenlaskijan on julkistettava tilinpäätös ja toimintakertomus sekä tilintarkastuskertomus välittömästi, jos tilintarkastaja

1) antaa muun kuin tilintarkastuslain (459/2007) 15 §:n 3 momentissa tarkoitetun vakiomuotoisen lausunnon tai antaa lausunnon ohella samassa pykälässä tarkoitettuja lisätietoja;

2) esittää suorittamansa tilintarkastuksen perusteella tilintarkastuslain 15 §:n 4 momentissa tarkoitetun huomautuksen; tai

3) toteaa, että selvitystä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ei ole annettu tai että se ei ole yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

9 §

Tilinpäätöstiedotteen sisältö ja julkistaminen

Osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin tai näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijan on julkistettava tilinpäätöstiedote ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätöstiedotteen julkistamisajankohta on julkistettava heti, kun siitä on päätetty.

Mitä 11—13 §:ssä säädetään tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta julkistettavan osavuosikatsauksen sisällöstä, koskee vastaavasti tilinpäätöstiedotetta. Tilinpäätöstiedotteessa on lisäksi kerrottava hallituksen esitys voittoa tai tappiota koskeviksi toimenpiteiksi sekä annettava selvitys jakokelpoisista varoista.

Osavuosikatsaus

10 §

Osavuosikatsauksen julkistaminen

Osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin tai näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijan on julkistettava osavuosikatsaus tilikauden kolmelta, kuudelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskija voi kuitenkin päättää, ettei se julkista osavuosikatsausta tilikauden kolmelta eikä yhdeksältä ensimmäiseltä kuu-

kaudelta, jos se yhtiön koko, toimiala tai muu vastaava syy huomioon ottaen on perusteltua. Liikkeeseenlaskijan on tällöin julkistettava tilikauden ensimmäisen ja toisen kuuden kuukauden aikana 14 §:ssä tarkoitettu johdon osavuotinen selvitys.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijan on julkistettava osavuosikatsaus tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta. Velvollisuus julkistaa osavuosikatsaus ei kuitenkaan koske liikkeeseenlaskijaa, joka on laskenut liikkeeseen kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla vain muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja arvopapereita, joiden yksikkökohtainen nimellisarvo on vähintään 100 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa.

Osavuosikatsaus on julkistettava ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä. Osavuosikatsauksen julkistamisajankohta on julkistettava heti, kun siitä on päätetty.

11 §

Osavuosikatsauksen sisältö ja rakenne

Osavuosikatsauksen on annettava oikea ja riittävä kuva liikkeeseenlaskijan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Osavuosikatsaus on laadittava noudattaen samoja kirjaamis- ja arvostusperiaatteita kuin tilinpäätöksessä. Osavuosikatsauksessa esitettävien tietojen on oltava vertailukelpoisia edellisen tilikauden vastaavan katsauskauden tietoihin. Jos liikkeeseenlaskijan on laadittava konsernitilinpäätös, osavuosikatsaus annetaan konsernin tietoina.

Osavuosikatsauksen selostusosassa on annettava yleiskuvaus liikkeeseenlaskijan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta sekä niiden kehityksestä katsauskaudella. Siinä on selostettava katsauskauden merkittäviä tapahtumia ja liiketoimia sekä niiden vaikutuksia liikkeeseenlaskijan toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan ja annettava kuvaus liikkeeseenlaskijan liiketoimintaan liittyvistä merkittävistä lähiajan riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Osavuosikatsauksen taulukko-osa on laadittava noudattaen kirjanpitolaissa tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja osavuosikatsauksista. Liikkeeseenlaskija voi kuitenkin laatia tilikauden kolmelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta suppean taulukko-osan.

12 §

Osavuosikatsauksen tarkastus ja tilintarkastajan lausunnon julkistaminen

Jos liikkeeseenlaskijan tilintarkastaja on tarkastanut osavuosikatsauksen, tilintarkastajan on ilmoitettava lausunnossaan, missä laajuudessa tarkastus on suoritettu. Tilintarkastajan lausunto on tällöin liitettävä osavuosikatsaukseen.

Jos liikkeeseenlaskijan tilintarkastaja ei ole tarkastanut osavuosikatsausta, liikkeeseenlaskijan on ilmoitettava tästä osavuosikatsauksessa.

13 §

Osavuosikatsaus pidennetyllä tilikaudella

Jos liikkeeseenlaskijan tilikautta on pidennetty, liikkeeseenlaskijan on lisäksi julkistettava tilikauden 12 ensimmäiseltä kuukaudelta osavuosikatsaus, joka vastaa 11 §:ssä tarkoitettua tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta julkistettavaa osavuosikatsausta.

Jos osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin tai näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijan tilikautta on pidennetty yli 15 kuukauden ja liikkeeseenlaskija on julkistanut tilikauden kolmelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta osavuosikatsauksen, liikkeeseenlaskijan on julkistettava tilikauden 15 ensimmäiseltä kuukaudelta osavuosikatsaus, joka vastaa 10 §:ssä tarkoitet-

tua tilikauden kolmelta ensimmäiseltä kuukaudelta julkistettavaa osavuosikatsausta.

Johdon osavuotinen selvitys

14 §

Johdon osavuotisen selvityksen sisältö ja julkistaminen

Jollei liikkeeseenlaskija julkaise osavuosikatsausta tilikauden kolmelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta, sen on ennen tilikauden alkamista julkistettava tieto siitä sekä perusteet julkaisematta jättämiselle.

Liikkeeseenlaskijan on tällöin julkistettava johdon osavuotinen selvitys aikaisintaan kymmenen viikon kuluttua asianomaisen kuuden kuukauden ajanjakson alkamisesta ja viimeistään kuusi viikkoa ennen sen päättymistä. Johdon osavuotisen selvityksen julkistamisajankohta on julkistettava heti, kun siitä on päätetty.

Johdon osavuotisessa selvityksessä on annettava yleiskuvaus liikkeeseenlaskijan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta sekä niiden kehityksestä katsauskaudella julkistamisajankohtaan asti. Selvityksessä on selostettava katsauskauden merkittäviä tapahtumia ja liiketoimia sekä niiden vaikutuksia liikkeeseenlaskijan taloudelliseen asemaan.

Jos liikkeeseenlaskijan on laadittava konsernitilinpäätös, johdon osavuotinen selvitys annetaan konsernin tietoina.

Tässä pykälässä tarkoitettu selvitys on nimettävä johdon osavuotiseksi selvitykseksi.

15 §

Johdon osavuotinen selvitys pidennetyllä tilikaudella

Jos osakkeen, osakkeeseen oikeuttavan arvopaperin tai näihin rinnastettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijan tilikautta on pidennetty yli 15 kuukauden ja liikkeeseenlaskija on julkistanut johdon osavuotisen selvityksen tilikauden ensimmäisen ja toisen kuuden kuukauden aikana, liikkeeseenlaskijan on julkistettava tilikauden 12 kuukauden ylittävältä ajanjaksolta johdon osavuotinen selvitys.

Muut säännökset

16 §

Säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kieli

Liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kielestä on voimassa, mitä 10 luvun 4 §:ssä säädetään.

17 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset:

1) tässä luvussa säädetystä tiedonantovelvollisuudesta avoimuusdirektiivin ja komission avoimuusdirektiivin perusteella antamien säädösten täytäntöön panemiseksi;

2) tässä luvussa säädetyn tiedonantovelvollisuuden, kuten osavuosikatsauksen, johdon osavuotisen selvityksen, tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä tilinpäätöstiedotteen sisällöstä ja julkistamisesta;

3) arvopaperin liikkeeseenlaskijan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä esitettävästä selvityksestä ja sen julkistamisesta yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 78/660/ETY, konsolidoiduista tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 83/349/ETY, pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksestä ja konsolidoidusta tilinpäätöksestä annetun neuvoston direktiivin 86/635/ETY sekä vakuutusyritysten tilinpäätöksistä ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 91/674/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/46/EY täytäntöön panemiseksi sekä säännökset arvopaperin liikkeeseenlaskijan tarkastusvaliokunnan tehtäviä hoitavaa toimielintä koskevien tietojen antamisesta, jotka perustuvat tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta annet-

tuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2006/43/EY;

4) kolmannen maan säännöllistä tiedonantovelvollisuutta koskevan sääntelyn vastaavuudesta siten, etteivät asetuksen säännökset ole avoimuusdirektiivin taikka tilinpäätöstä tai konsernitilinpäätöstä koskevien Euroopan unionin säännösten vastaisia.

18 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus ja oikeus myöntää poikkeuksia

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 17 §:n nojalla annetussa asetuksessa tarkoitetuista toimintakertomuksen tiedoista.

Finanssivalvonta voi myöntää poikkeuksen osavuosikatsauksen, johdon osavuotisen selvityksen, tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä tilinpäätöstiedotteen julkistamisesta, jos poikkeus ei vaaranna sijoittajien asemaa eikä ole tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä tai esitettä koskevien Euroopan unionin säännösten vastainen. Finanssivalvonnan on myönnettävä liikkeeseenlaskijalle, jonka kotivaltio on kolmannessa maassa, poikkeus julkistaa osavuosikatsauksen, johdon osavuotisen selvityksen, tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ja tilinpäätöstiedotteen tiedot liikkeeseenlaskijan kotivaltion sääntelyn mukaisesti, jos kotivaltion lainsäädännön vaatimukset katsotaan Suomen lainsäädäntöä vastaaviksi.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava poikkeuksen saamiseksi tehdystä hakemuksesta ja siihen annetusta päätöksestä asianomaiselle säännellyn markkinan ylläpitäjälle.

8 luku

Muu tiedonantovelvollisuus

1 §

Soveltamisala

Tämän luvun 2—3 ja 7 §:n säännöksiä sovelletaan liikkeeseenlaskijaan:

1) jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa, ja jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla; tai

2) jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena pörssissä, tai

3) joka on hakenut arvopaperinsa ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle.

Tämän luvun 4—6 §:ää sovelletaan 7 luvun 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuihin liikkeeseenlaskijoihin, joiden säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio on Suomi.

Tämän luvun 8 §:n säännöksiä sovelletaan liikkeeseenlaskijaan, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa, ja jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla.

2 §

Omilla osakkeilla tehtyjen kauppojen ilmoittaminen

Liikkeeseenlaskijan on ilmoitettava omilla osakkeillaan tekemänsä kaupat sen säännellyn markkinan, jolla sen osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena, ylläpitäjälle. Ilmoitus on tehtävä ennen seuraavan kaupankäyntipäivän alkua.

Liikkeeseenlaskijan on lisäksi noudatettava omilla osakkeilla tekemissään kaupoissa 9 luvun säännöksiä huomattavan omistus- ja ääniosuuden julkistamisesta.

3 §

Omilla osakkeilla tehtyjä kauppoja koskevien ilmoitusten julkistaminen

Pörssin on julkistettava 2 §:n nojalla pörssille ilmoitetut tiedot.

4 §

Yhtiökokouksessa käytettävä valtakirjamalli ja joukkovelkakirjanhaltijoiden kokous

Osakkeen liikkeeseenlaskijan on pidettävä osakkeenomistajan saatavilla yhtiökokouksessa käytettävä valtakirjamalli, jos tällainen

on laadittu liikkeeseenlaskijan lukuun tai sen puolesta.

Jos kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla olevan joukkovelkakirjalainan ehdoissa on määräys joukkovelkakirjanhaltijoiden kokouksesta, joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskijan on julkistettava tiedot kokouksen ajankohdasta, paikasta, käsiteltävistä asioista ja muista keskeisistä joukkovelkakirjanhaltijan oikeuksista sekä kokouskutsu.

Liikkeeseenlaskijan on lisäksi pidettävä joukkovelkakirjahaltijan saatavilla kokouksessa käytettävä valtakirjamalli, jos sellainen on laadittu liikkeeseenlaskijan lukuun tai puolesta.

Kokouskutsussa on ilmoitettava, miten 1 ja 2 momentissa tarkoitettu valtakirjamalli on saatavilla.

5 §

Yhtiökokouskutsun julkistaminen

Osakkeen liikkeeseenlaskijan on julkistettava kutsu yhtiökokoukseen.

6 §

Osakkeiden kokonaismäärän ja äänimäärän julkistaminen

Liikkeeseenlaskijan on julkistettava osakekannan tuottama äänimäärä ja osakkeiden kokonaismäärä kunkin sellaisen kalenterikuukauden lopussa, jonka aikana kyseinen määrä on muuttunut, jollei määrää ole julkistettu jo kalenterikuukauden aikana.

7 §

Tiedottaminen hakemuksesta arvopaperin ottamiseksi kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle

Liikkeeseenlaskijan on viipymättä julkistettava tieto siitä, että se on jättänyt hakemuksen arvopaperinsa ottamiseksi kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle. Pörssin on ilman aiheetonta viivytystä julkistettava hakemuksen saapuminen, jota liikkeeseenlaskija ei ole julkistanut.

8 §

Liikkeeseenlaskijan oikeus saada tietoja osakkaistaan

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetulla hallintarekisteröinnin hoitajalla ja arvopaperitileistä annetussa laissa tarkoitetulla säilyttäjällä on velvollisuus antaa liikkeeseenlaskijalle sen osakkaita koskevat tiedot.

9 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 2 §:ssä tarkoitetuista liikkeeseenlaskijan omilla osakkeilla tehtyjä kauppoja koskevista ilmoituksista ja 3 §:ssä tarkoitetusta pörssin ilmoitusten julkistamisesta.

9 luku

Huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoittaminen

1 §

Soveltamisala

Tässä luvussa säädetään huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoittamisesta ja julkistamisesta liikkeeseenlaskijassa, jonka osake on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla. Tämän luvun säännöksiä sovelletaan kohdeyhtiönä olevaan pörssiyhtiöön ja sen osakkeenomistajaan sekä osakkeenomistajaan rinnastettavaan henkilöön. Tämän luvun säännöksiä sovelletaan myös muuhun liikkeeseenlaskijaan, jonka säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio on 7 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan Suomi, ja

sen osakkeenomistajaan sekä osakkeenomistajaan rinnastettavaan henkilöön.

2 §

Soveltamisalan rajaus

Tämän luvun säännökset eivät koske osakkeita, joita Euroopan keskuspankkijärjestelmään kuuluvat kansalliset keskuspankit hankkivat tai luovuttavat rahaviranomaisen tehtäviä hoitaessaan tai maksujärjestelmän puitteissa, jos kyseisiin osakkeisiin liittyvää äänioikeutta ei käytetä.

Tämän luvun säännökset koskevat myös suljetun yhteissijoitusyrityksen liikkeeseen laskemia osuuksia.

3 §

Kohdeyhtiö

Kohdeyhtiöllä tarkoitetaan tässä luvussa pörssiyhtiötä ja muuta 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua liikkeeseenlaskijaa, jonka osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, ja johon kohdistuva omistus- ja ääniosuus on ilmoitettava ja julkistettava tämän luvun säännösten mukaisesti.

4 §

Osakkeenomistajaan rinnastettava henkilö

Mitä tässä luvussa säädetään osakkeenomistajasta, koskee myös osakkeenomistajaan rinnastettavaa henkilöä.

Osakkeenomistajaan rinnastetaan henkilö, joka käyttää määräysvaltaa osakkeenomistajassa ja muu henkilö, jonka 5 tai 6 §:ssä tarkoitettu tai 7 §:ssä säädetyllä tavalla mukaan luettu osuus kohdeyhtiössä muuttuu.

5 §

Omistus- ja ääniosuutta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Osakkeenomistajan on ilmoitettava omistus- ja ääniosuutensa kohdeyhtiölle ja Finanssivalvonnalle (*liputusilmoitus*), kun osuus saavuttaa tai ylittää taikka vähenee alle 5, 10, 15, 20, 25, 30, 50 tai 90 prosentin taikka kahden kolmasosan kohdeyhtiön äänimäärästä tai osakkeiden kokonaismäärästä.

Liputusilmoitus on tehtävä myös, kun osakkeenomistaja on osapuolena sopimuksessa tai muussa järjestelyssä, joka toteutuessaan johtaa 1 momentissa tarkoitetun rajan saavuttamiseen tai ylittymiseen taikka osuuden vähenemiseen liputusrajan alle.

6 §

Ääniosuutta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Edellä 5 §:ssä tarkoitettuun osuuteen luetaan myös osakkeenomistajan oikeus hankkia, luovuttaa tai käyttää toisen henkilön omistamiin kohdeyhtiön osakkeisiin liittyviä äänioikeuksia esimerkiksi seuraavissa tapauksissa tai niiden yhdistelmissä:

1) äänioikeus on ilmoitusvelvollisella henkilöllä tämän toisen henkilön kanssa tehdyn sopimuksen nojalla ja sopimus velvoittaa osapuolet käyttämään äänioikeuttaan yhteisymmärryksessä ja näin soveltamaan kyseisen yrityksen johtamisessa pysyvää yhteistä toimintatapaa;

2) äänioikeus on ilmoitusvelvollisella henkilöllä tämän toisen henkilön kanssa tehdyn, äänioikeuden väliaikaista vastikkeellista siirtoa koskevan sopimuksen nojalla;

3) ilmoitusvelvollisen henkilön hallussa vakuutena oleviin osakkeisiin liittyy äänioikeus, jonka käyttämisestä hän voi määrätä ja edellyttäen, että hän on ilmoittanut aikovansa käyttää sitä;

4) ilmoitusvelvollisella henkilöllä on elinikäinen käyttöoikeus osakkeisiin liittyvään äänioikeuteen;

5) ilmoitusvelvollisen henkilön haltuun talletettuihin osakkeisiin liittyy äänioikeus, jota henkilö voi käyttää harkintansa mukaan eikä näiden osakkeiden omistaja ole antanut tarkempia ohjeita äänioikeuden käyttämisestä;

6) äänioikeutta pitää hallussaan kolmas henkilö omissa nimissään ja ilmoitusvelvollisen lukuun;

7) ilmoitusvelvollinen henkilö voi käyttää äänioikeutta edustajana tai asiamiehenä edellyttäen, että henkilö voi käyttää äänioikeutta harkintansa mukaan eikä näiden osakkeiden

omistaja ole antanut tarkempia ohjeita äänioikeuden käyttämisestä.

7 §

Omistus- ja ääniosuuden laskeminen

Osakkeenomistajan ilmoitettavaan osuuteen luetaan 5 ja 6 §:ssä tarkoitettujen osuuksien lisäksi:

1) osakkeenomistajan määräysvallassa olevan yhteisön ja säätiön omistus- ja ääniosuus;

2) osakkeenomistajan ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesäätiön ja eläkekassan omistus- ja ääniosuus.

8 §

Poikkeukset ilmoitusvelvollisuudesta

Tämän luvun säännökset eivät koske:

1) osakkeita, jotka hankitaan yksinomaan selvitystoimintaa varten enintään neljäksi kaupankäyntipäiväksi eikä arvopaperien säilyttäjiä, jotka tässä ominaisuudessa pitävät hallussaan osakkeita ja voivat käyttää hallitsemiinsa osakkeisiin liittyvää äänioikeutta vain erikseen annettujen ohjeiden mukaisesti;

2) sijoituspalvelun tarjoajan markkinatakaajan ominaisuudessa tekemää omistus- tai ääniosuuden hankintaa tai luovutusta, joka toteutuessaan johtaa 5 prosentin rajan saavuttamiseen tai ylittymiseen taikka osuuden vähenemiseen tämän rajan alle, jollei markkinatakaaja puutu liikkeeseenlaskijan johtamiseen eikä vaikuta liikkeeseenlaskijaan, jotta se ostaisi kyseisiä osakkeita tai vaikuttaisi niiden hintaan. Lisäksi edellytetään, että markkinatakaaja ilmoittaa Finanssivalvonnalle poikkeuksen soveltamisesta valtionvarainministeriön asetuksessa tarkemmin määrättävällä tavalla;

3) luottolaitoksen tai sijoituspalvelun tarjoajan kaupankäyntisalkussa olevia omistus- ja ääniosuuksia jos

a) kaupankäyntisalkussa olevaosuus ei ylitä 5 prosenttia kohdeyhtiön äänimäärästä eikä osakkeiden kokonaismäärästä; ja

b) luottolaitos tai sijoituspalvelun tarjoaja varmistaa, että kaupankäyntisalkussa oleviin osakkeisiin liittyvää äänioikeutta ei käytetä eikä niillä muuten vaikuteta liikkeeseenlaskijan johtamiseen.

9 §

Liputusilmoituksen tekeminen

Liputusilmoitus on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään seuraavana kaupankäyntipäivänä sen jälkeen, kun osakkeenomistaja sai tietää tai hänen olisi pitänyt tietää tapahtuneesta hankinnasta tai luovutuksesta, mahdollisuudestaan käyttää äänioikeutta tai tehdystä oikeustoimesta, jonka vuoksi hänen omistus- ja ääniosuutensa on muuttunut tai muuttuu oikeustoimen toteutuessa 5 §:ssä säädetyllä tavalla. Osakkeenomistajan on katsottava saaneen tiedon kyseisestä oikeustoimesta viimeistään kahden päivän kuluttua oikeustoimesta.

Osakkeenomistajan ei tarvitse tehdä liputusilmoitusta, jos liputusilmoituksen tekee henkilö, jonka määräysvallassa osakkeenomistaja on.

Liputusilmoituksessa on käytettävä kohdeyhtiön 8 luvun 6 §:n mukaan julkistamia tietoja kohdeyhtiön kokonaisäänimääristä ja kokonaisosakemääristä.

10 §

Kohdeyhtiön julkistamisvelvollisuus

Kun kohdeyhtiö saa liputusilmoituksen, sen on ilman aiheetonta viivytystä julkistettava liputusilmoituksessa olevat tiedot.

Kohdeyhtiöllä ei ole julkistamisvelvollisuutta, ellei osakkeenomistajalla ole ilmoitusvelvollisuutta 8 §:n mukaisesti.

Kohdeyhtiön on julkistettava liputusilmoitukseen sisältyvät tiedot sen oman omistus- tai ääniosuuden muutoksista 5 ja 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla ilman aiheetonta viivytystä.

11 §

Liputusilmoituksessa sekä sen julkistamisessa käytettävä kieli

Liputusilmoitus on tehtävä kirjallisesti suomen tai ruotsin kielellä taikka kansainvä-

lisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyllä kielellä.

Kohdeyhtiön julkistaessa liputusilmoituksen tiedot käytettävään kieleen sovelletaan 8 luvun 4 §:ää.

12 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset:

1) tässä luvussa säädetystä ilmoitusvelvollisuudesta avoimuusdirektiivin sekä komission sen perusteella antamien säädösten täytäntöön panemiseksi;

2) kohdeyhtiön, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, liputusilmoituksen julkistamisesta kyseisen kolmannen maan ilmoitusvelvollisuutta koskevan sääntelyn mukaisesti siten, etteivät asetuksen säännökset ole avoimuusdirektiivin vastaisia.

3) siitä, millaisista rahoitusvälineistä ja muista oikeustoimista on tehtävä liputusilmoitus 5 ja 6 §:ää sovellettaessa;

4) sijoitusrahastolaissa tarkoitetun rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston, muussa ETA-valtiossa tai kolmannessa maassa toimiluvan saaneen rahastoyhtiön tai sen hallinnoiman sijoitusrahaston, ja muun yhteissijoitusyrityksen omistus- ja ääniosuuksien sekä sijoituspalvelun tarjoajan omaisuudenhoitajana hallinnoimien omistus- ja ääniosuuksien yhteen laskemisesta tämän emoyrityksen omistus- ja ääniosuuksien kanssa.

13 §

Finanssivalvonnan oikeus myöntää poikkeuksia

Finanssivalvonta voi myöntää kohdeyhtiölle luvan poiketa 10 §:ssä säädetystä velvollisuudesta julkistaa liputusilmoituksen tiedot, jos julkistaminen olisi yleisen edun vastaista tai jos siitä olisi kohdeyhtiölle olennaista haittaa. Lupaa on haettava välittömästi velvollisuuden synnyttyä.

Finanssivalvonnan on myönnettävä kohdeyhtiölle, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, lupa julkistaa liputusilmoituksen tiedot kyseisen kolmannen maan sääntelyn mukaisesti, jos kolmannen maan lainsäädännön vaatimukset katsotaan Suomen lainsäädäntöä vastaaviksi.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava tässä pykälässä tarkoitetusta hakemuksesta ja siihen annetusta päätöksestä asianomaiselle säännellyn markkinan ylläpitäjälle.

10 luku

Säänneltyjen tietojen julkistaminen ja saatavilla pito

1 §

Soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijaan, jonka säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio on 7 luvun mukaan Suomi. Jos arvopaperi on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla ainoastaan yhdessä muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, säänneltyjen tietojen julkistamisessa on 3 §:n 1 momentin sijaan noudatettava vastaanottavan ETA-valtion säännöksiä säänneltyjen tietojen julkistamisesta.

Tämän luvun 3 §:n 1 momenttia sovelletaan lisäksi liikkeeseenlaskijaan, jonka säännöllisen tiedonantovelvollisuuden kotivaltio on 7 luvun mukaan muu kuin Suomi, jos liikkeeseenlaskijalla on arvopapereita kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla ainoastaan Suomessa.

2 §

Säännellyt tiedot

Säännellyillä tiedoilla tarkoitetaan tässä laissa liikkeeseenlaskijan julkistettaviksi 6—9 ja 11 luvussa säädettyjä tietoja.

3 §

Säänneltyjen tietojen jakelu ja toimittaminen tiedotevarastoon

Liikkeeseenlaskijan on julkistettava säännellyt tiedot siten, että nopea ja tasapuolinen tiedonsaanti voidaan turvata. Liikkeeseenlaskijan on toimitettava tiedot keskeisille tiedotusvälineille sekä asetettava ne saataville liikkeeseenlaskijan internetsivuille.

Liikkeeseenlaskijan on lisäksi toimitettava säännellyt tiedot valtiovarainministeriön nimeämään tiedotevarastoon, Finanssivalvonnalle sekä asianomaiselle säännellyn markkinan ylläpitäjälle.

4 §

Säänneltyjen tietojen kieli

Säännellyt tiedot on julkistettava suomen tai ruotsin kielellä. Liikkeeseenlaskija voi Finanssivalvonnan luvalla kuitenkin käyttää julkistamisessa muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia.

Jos Suomessa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle myös muussa ETA-valtiossa, säännellyt tiedot on julkistettava myös vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä kielellä tai kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyllä kielellä.

Jos arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla yhdessä tai useammassa ETA-valtiossa muttei Suomessa, säännellyt tiedot on julkistettava vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä kielellä tai kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyllä kielellä.

Liikkeeseenlaskija, jonka arvopapereista säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena on vain sellaisia muita kuin osakesidonnaisia arvopapereita, joiden yksikkökohtainen nimellisarvo tai kirjanpidollinen vasta-arvo on vähintään 100 000 euroa tai tätä liikkeeseenlaskupäivänä vastaava määrä muussa valuutassa, voi julkistaa säännellyt tiedot suomen tai ruotsin kielellä ja vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä kielellä tai kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyllä kielellä.

5 §

Säänneltyjen tietojen saatavilla pito internetsivuilla

Liikkeeseenlaskijan on pidettävä 7 luvussa tarkoitetut säännellyt tiedot sekä tieto liikkeeseenlaskijan 3 luvun 6 §:n 3 momentissa tarkoitetusta kotivaltiovalinnasta yleisön saatavilla internetsivuillaan vähintään viiden vuoden ajan.

6 §

Säänneltyjen tietojen pitäminen saatavilla tiedotevarastossa

Tiedotevarastoon toimitetut säännellyt tiedot on pidettävä yleisön saatavilla tiedotevarastossa vähintään viiden vuoden ajan.

7 §

Finanssivalvonnan ilmoitukset ja toimenpiteet rikkomusten johdosta Euroopan talousalueella

Finanssivalvonnan on ilmoitettava asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, jos Finanssivalvonta havaitsee vastaanottavan ETA-valtion toimivaltaisena viranomaisena, että osakkeiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskija, omistaja tai haltija tai se, joka on velvollinen ilmoittamaan omistus- ja ääniosuutensa 9 luvun mukaisesti, rikkoo 6—10 luvun säännöksiä tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai 6—10 lukua koskevia Euroopan unionin säädöksiä.

Jos liikkeeseenlaskun kotivaltion tai säännöllisen tiedonantovelvollisuuden toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja 1 momentissa tarkoitettu rikkominen jatkuu, Finanssivalvonnan on ilmoitettuaan asiasta mainitulle viranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkina-

viranomaiselle, ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sijoittajien suojaamiseksi. Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava toimenpiteistä Euroopan komissiolle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

8 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset 3 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tiedotevarastosta ja 6 §:ssä tarkoitetusta tietojen saatavilla pitämisestä avoimuusdirektiivin sekä komission avoimuusdirektiivin perusteella antamien säädösten täytäntöön panemiseksi.

9 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä luvussa säädetystä säänneltyjen tietojen julkistamisesta ja saatavilla pidosta.

IV OSA

JULKINEN OSTOTARJOUS JA TARJOUSVELVOLLISUUS

11 luku

Julkinen ostotarjous ja tarjousvelvollisuus

Soveltamisala

1 §

Yleinen soveltamisala

Tätä lukua, 27 §:ää lukuun ottamatta, sovelletaan tarjouduttaessa vapaaehtoisesti (*vapaaehtoinen ostotarjous*) tai 19 §:n velvoittamana (*pakollinen ostotarjous*) julkisesti ostamaan säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita.

Tätä lukua, 27 §:ää lukuun ottamatta, sovelletaan myös osakkeisiin oikeuttavista muista arvopapereista tehtäviin tarjouksiin, jos:

1) osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Suomessa ja niihin oikeuttavien arvopaperien liikkeeseenlaskija on sama kuin näillä osakkeilla; tai

2) osakkeeseen oikeuttavat arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Suomessa ja niiden liikkeeseenlaskija on sama kuin näillä osakkeilla.

Jollei 1 tai 2 momentista muuta johdu, 27 §:ää sovelletaan tarjouduttaessa julkisesti ostamaan monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä Suomessa arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita.

2 §

Säännösten soveltaminen Euroopan talousalueella

Mitä 5 ja 6 §:ssä, 10 §:n 2 momentissa, 11 §:n 3 momentissa sekä 13, 14, 19—22 §, 26 ja 28 §:ssä säädetään, sovelletaan tarjouksen kohteena olevat arvopaperit liikkeeseen laskeneeseen yhtiöön (*kohdeyhtiö*) ja sen osakkeenomistajaan myös, kun kohdeyhtiön yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja sen liikkeeseen laskemat osakkeet tai osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa.

3 §

Soveltamisalan rajoitus

Mitä tässä luvussa säädetään, lukuun ottamatta 11 §:n 1 momenttia ja 30 §:n 2 momenttia, ei sovelleta julkisiin ostotarjouksiin, joissa kohdeyhtiön yhtiöoikeudellinen kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, jos ostotarjousdirektiivin mukainen toimivaltainen valtio on muu kuin Suomi.

Jos kohdeyhtiön yhtiöoikeudellinen kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, sovelletaan tämän valtion säännöksiä 13 §:ssä tarkoitettuun kohdeyhtiön lausuntoon ostotarjouksesta ja 19—22 §:ssä tarkoitettuun tarjousvelvollisuuden synnyttävään ääniosuuteen sekä poikkeuksiin tarjousvelvollisuudesta.

4 §

Omien osakkeiden hankinta julkisella ostotarjouksella

Tämän luvun 7—12 §:n, 15 §:n 1 ja 2 momentin, 16 §:n 1 ja 2 momentin sekä 18 ja 26 §:n säännöksiä sovelletaan myös, kun kohdeyhtiö hankkii omia osakkeitaan julkisella ostotarjouksella.

Määritelmät

5 §

Yksissä tuumin toimivat henkilöt

Tässä luvussa tarkoitetaan yksissä tuumin toimivilla henkilöillä luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, jotka sopimuksen perusteella tai muutoin toimivat yhteistyössä osakkeenomistajan, ostotarjouksen tekijän tai kohdeyhtiön kanssa tarkoituksenaan käyttää tai hankkia merkittävää vaikutusvaltaa kohdeyhtiössä tai estää julkisen ostotarjouksen toteutuminen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja yksissä tuumin toimivia henkilöitä ovat ainakin:

1) osakkeenomistaja ja tämän määräysvallassa olevat yhteisöt ja säätiöt sekä näiden eläkesäätiöt ja eläkekassat;

2) kohdeyhtiö ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvat oikeushenkilöt ja näiden eläkesäätiöt ja eläkekassat;

3) osakkeenomistaja ja häneen 12 luvun 4 §:n 1—4 kohdassa tarkoitetussa suhteessa olevat.

Finanssivalvonta voi hakemuksesta erityisestä syystä päättää, että edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä ei ole pidettävä yksissä tuumin toimivina.

6 §

Osakkeenomistajaan rinnastettava henkilö

Mitä tässä luvussa säädetään osakkeenomistajasta, sovelletaan myös henkilöön, joka ei omista osakkeita, mutta jonka 20 §:n 1 momentin mukaisesti laskettu ääniosuus ylittää 19 §:ssä tarkoitetun tarjousvelvollisuusrajan.

Yleiset periaatteet

7 §

Tasapuolisuus

Julkisen ostotarjouksen tekijä ei saa asettaa kohdeyhtiön 1 §:ssä tarkoitettujen arvopaperien haltijoita eriarvoiseen asemaan (*tasapuolinen kohtelu*).

8 §

Velvollisuus edistää ostotarjouksen toteutumista

Julkisen ostotarjouksen tekijä ei saa omilla toimenpiteillään estää tai olennaisesti vaikeuttaa julkisen ostotarjouksen ja sen toteuttamiselle asetettujen ehtojen toteutumista.

Ostotarjouksen tekijä tai tämän kanssa yksissä tuumin toimiva henkilö ei ostotarjouksen julkistamisen jälkeen ja ennen ostotarjouksen tuloksen julkistamista saa ilman erityistä syytä luovuttaa kohdeyhtiön liikkeeseen laskemia osakkeita tai niihin oikeuttavia kohdeyhtiön liikkeeseen laskemia arvopapereita. Jos arvopapereita luovutetaan, ostotarjouksen tekijän on julkistettava tieto suunnitellusta luovutuksesta hyvissä ajoin ja vähintään viisi pankkipäivää ennen arvopaperien luovutusta.

Tarjousprosessi

9 §

Ostotarjouksen julkistaminen ja antaminen tiedoksi

Päätös julkisesta ostotarjouksesta on julkistettava välittömästi sekä annettava tiedoksi kohdeyhtiölle.

Julkistamisen jälkeen päätös on annettava viipymättä tiedoksi kohdeyhtiön ja tarjouksen tehneen yrityksen henkilöstön edustajalle tai, jollei tällaista ole, henkilöstölle.

Julkistamisessa on mainittava tarjottu arvopaperimäärä, tarjouksen voimassaoloaika ja tarjottu vastike sekä muut tarjouksen toteuttamiselle asetetut olennaiset ehdot. Julkistamisesta on myös käytävä ilmi, miten menetellään, jos hyväksyvät vastaukset kattavat tarjottua määrää suuremman määrän arvopapereita. Julkistamisesta on myös käytävä ilmi, onko ostotarjouksen tekijä sitoutunut noudattamaan 28 §:n 1 momentissa tarkoitettua suositusta ja jollei ole, perustelut sille, miksei ole sitoutunut.

Ennen julkistamista ostotarjouksen tekijän tulee varmistautua siitä, että se voi suorittaa täysimääräisesti mahdollisesti tarjottavan rahavastikkeen ja toteuttaa kaikki kohtuudella vaadittavat toimenpiteet varmistaakseen muuntyyppisen vastikkeen suorittamisen.

Finanssivalvonta voi kohdeyhtiön hallituksen hakemuksesta asettaa henkilölle, joka on ottanut yhteyttä kohdeyhtiöön tai sen osakkeenomistajiin ostotarjoustarkoituksessa tai julkisesti ilmoittanut suunnittelevansa ostotarjousta, määräajan, johon mennessä henkilön tulee joko julkistaa ostotarjous tai ilmoittaa, ettei tule tekemään julkista ostotarjousta. Määräaika voidaan asettaa, jos tieto suunnitellusta ostotarjouksesta on omiaan aiheuttamaan häiriöitä kohdeyhtiön tai muiden tarjouksen vaikutuspiirissä olevien arvopaperien markkinoiden tavanomaiselle toiminnalle tai vaikeuttamaan liiketoiminnan harjoittamista kohdeyhtiössä kohtuuttoman kauan. Jos ostotarjousta ei julkisteta määräaikaan mennessä tai määräajan kohteena oleva henkilö julkisesti ilmoittaa, ettei tule tekemään julkista ostotarjousta, määräajan kohteena oleva henkilö tai tämän kanssa yksissä tuumin toimiva henkilö ei saa tehdä julkista ostotarjousta määräajan päättymistä tai julkista ilmoitusta seuraavan kuuden kuukauden kuluessa. Julkisen ostotarjouksen tekemistä koskeva rajoitus päättyy, jos muu kuin määräajan kohteena oleva henkilö tai tämän kanssa yksissä tuumin toimiva henkilö tekee julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiön arvopapereista.

10 §

Julkistamisessa noudatettava menettely

Tässä luvussa säädettyjen tietojen julkistamisessa on tarjousasiakirjan julkistamista lukuun ottamatta noudatettava, mitä 10 luvussa säädetään julkistettavien tietojen julkistamismenettelystä, tiedoksi antamisesta ja saatavilla pitämisestä. Ostotarjouksen tekijän ja tarjousvelvollisen on lisäksi annettava julkistettavat tiedot tiedoksi kohdeyhtiölle. Kohdeyhtiön on annettava julkistettavat tiedot tiedoksi ostotarjouksen tekijälle.

Julkistamisen jälkeen tässä luvussa julkistettavaksi edellytetyt tiedot on annettava viipymättä tiedoksi kohdeyhtiön ja tarjouksen tehneen yrityksen henkilöstön edustajalle tai, jollei tällaista ole, henkilöstölle.

11 §

Tarjousasiakirja

Ennen ostotarjouksen voimaantuloa ostotarjouksen tekijän on julkistettava ja pidettävä tarjouksen voimassaoloajan yleisön saatavilla tarjousasiakirja, joka sisältää olennaiset ja riittävät tiedot tarjouksen edullisuuden arvioimiseksi, sekä toimitettava se kohdeyhtiölle ja asianomaiselle kaupankäynnin järjestäjälle säännellyllä markkinalla.

Tarjousasiakirjan saa julkistaa, kun Finanssivalvonta on hyväksynyt sen. Finanssivalvonnan on päätettävä viiden pankkipäivän kuluessa siitä, kun asiakirja on annettu sen hyväksyttäväksi, voidaanko se julkistaa. Tarjousasiakirjan saa jättää Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi, kun päätös ostotarjouksesta on julkistettu 9 §:n mukaisesti. Tarjousasiakirja on hyväksyttävä, jos se täyttää 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Tarjousasiakirjan julkistamisen jälkeen kohdeyhtiön on annettava se tiedoksi henkilöstönsä edustajalle tai, jollei tällaista ole, henkilöstölle.

Tarjousasiakirjassa oleva virhe tai puute tai olennainen uusi tieto, joka käy ilmi ennen tarjouksen voimassaoloajan päättymistä ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä saatettava yleisön tietoon julkistamalla oikaisu tai täydennys samalla tavalla kuin tarjousasiakirja. Finanssivalvonta voi tarjousasiakirjan täydennyksen hyväksymisen yhteydessä edellyttää tarjousaikaa jatkettavaksi enintään kymmenellä pankkipäivällä, jotta tarjouksen kohteena olevien arvopaperien haltijat voivat harkita tarjousta uudelleen.

Finanssivalvonnan on tunnustettava tarjousasiakirjaksi tarjouksen kohteena olevista arvopapereista laadittu esite, jonka toimivaltainen viranomainen ETA-valtiossa on hyväksynyt ja joka täyttää tarjous-asiakirjalle asetetut vaatimukset.

12 §

Tarjouksen voimassaolo

Ostotarjouksen voimassaoloajan on oltava vähintään kolme ja enintään kymmenen viikkoa. Oikeustoimia, joilla siirretään ostotarjouksessa myytäväksi tarjottujen arvopaperien omistus- tai äänioikeus ostotarjouksen tekijälle ostotarjouksen ehtojen mukaisesti (*ostotarjouksen toteutuskauppa*), ei saa tehdä ennen kuin ostotarjous on ollut voimassa vähintään kolme viikkoa.

Ostotarjous voi erityisestä syystä olla voimassa yli kymmenen viikkoa edellyttäen, että kohdeyhtiön liiketoiminta ei vaikeudu kohtuuttoman kauan. Tieto ostotarjouksen voimassaoloajan päättymisestä tulee julkistaa vähintään kaksi viikkoa ennen voimassaoloajan päättymistä.

Finanssivalvonta voi kohdeyhtiön hakemuksesta ja tarvittaessa ostotarjouksen tekijää kuulematta päättää ostotarjouksen voimassaoloajan ja 1 momentissa ostotarjouksen toteutuskauppojen tekemiselle asetetun rajoituksen pidentämisestä, jotta kohdeyhtiö voi kutsua koolle yhtiökokouksen tarkastelemaan tarjousta. Ostotarjouksen tekijällä on pidentämisen johdosta oikeus luopua tarjouksesta viiden pankkipäivän kuluessa Finanssivalvonnan päätöksen tiedoksisaannista.

13 §

Kohdeyhtiön lausunto ostotarjouksesta

Kohdeyhtiön hallituksen on julkistettava lausuntonsa tarjouksesta. Lausunto tulee julkistaa mahdollisimman pian sen jälkeen, kun tarjousasiakirja tai sen luonnos on toimitettu kohdeyhtiölle, kuitenkin viimeistään viisi pankkipäivää ennen tarjouksen voimassaoloajan aikaisinta mahdollista päättymistä. Lausunto on liitettävä tarjousasiakirjaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa lausunnossa on esitettävä perusteltu arvio:

1) tarjouksesta kohdeyhtiön ja tarjouksen kohteena olevien arvopaperien haltijoiden kannalta;

2) ostotarjouksen tekijän tarjousasiakirjassa esittämistä strategisista suunnitelmista ja niiden todennäköisistä vaikutuksista kohdeyhtiön toimintaan ja työllisyyteen kohdeyhtiössä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa lausunnossa on myös oltava tieto siitä, onko kohdeyhtiö sitoutunut noudattamaan julkisissa ostotarjouksissa noudatettavista menettelytavoista annettua 28 §:ssä tarkoitettua suositusta ja jollei ole, perustelut sille, miksei ole sitoutunut.

Kohdeyhtiön on annettava 1 momentissa tarkoitettu lausunto julkistamisen yhteydessä tiedoksi henkilöstönsä edustajille tai, jollei edustajia ole, henkilöstölle.

Jos ennen 1 momentissa tarkoitetun lausunnon julkistamista kohdeyhtiö saa henkilöstön edustajilta erillisen lausunnon tarjouksen vaikutuksista työllisyyteen, tämä lausunto tulee liittää hallituksen lausuntoon.

14 §

Kohdeyhtiön yhtiökokouksessa päätettävät asiat

Kohdeyhtiön yhtiökokous päättää suunnatusta annista sekä muista toimista ja järjestelyistä, jotka estävät tai saattavat estää tai olennaisesti vaikeuttaa kohdeyhtiön hallituksen tietoon tulleen julkistetun ostotarjouksen

tai sen olennaisten ehtojen toteutumista. Yhtiökokous voidaan jättää kutsumatta koolle, jos siihen on erityinen syy eikä yhtiökokouksen koolle kutsumatta jättäminen ole vastoin osakeyhtiölain 1 luvun ja ostotarjousdirektiivin 3 artiklan yleisiä periaatteita. Jollei yhtiökokousta kutsuta koolle, tulee kohdeyhtiön hallituksen perustella ja julkistaa erityinen syy siihen.

15 §

Ostotarjouksen ehdot

Vapaaehtoisen ostotarjouksen tekijä voi asettaa ehtoja tarjouksen toteuttamiselle. Pakollinen ostotarjous voi olla ehdollinen vain tarvittavien viranomaispäätösten saamiselle. Ostotarjouksen tekijän tulee ilman aiheetonta viivytystä julkistaa tieto ostotarjouksen ehtojen täyttymisestä tai siitä, että ostotarjouksen tekijä luopuu vaatimasta ehtojen täyttymistä.

Jos ostotarjouksen tekijä on muuttanut tarjouksen ehtoja, muutettuihin ehtoihin sovelletaan, mitä 9 §:ssä säädetään ostotarjouksen julkistamisesta ja antamisesta tiedoksi sekä 11 §:n 4 momentissa tarjousasiakirjan täydentämisestä.

Kohdeyhtiön hallituksen on täydennettävä 13 §:ssä tarkoitettua lausuntoaan ostotarjouksesta mahdollisimman pian sen jälkeen, kun muutetut ehdot on toimitettu hallitukselle, kuitenkin viimeistään viisi pankkipäivää ennen muutetun tarjouksen voimassaoloajan aikaisinta mahdollista päättymistä.

16 §

Ostotarjouksen hyväksymisen sitovuus

Jos ehdollisen ostotarjouksen tekijä on varannut itselleen oikeuden luopua joistakin ostotarjouksen toteuttamiselle asetetuista ehdoista tai muuttaa niitä, ostotarjouksen hyväksyneet kohdeyhtiön arvopaperien haltijat voivat perua hyväksymisensä ostotarjouksen voimassaoloaikana, kunnes ostotarjouksen tekijä on julkistanut kaikkien ostotarjouksen ehtojen täyttyneen tai luopuneensa vaatimasta niiden täyttymistä.

Muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa ostotarjouksen hyväksyneet kohdeyhtiön arvopaperien haltijat voivat perua hyväksymisensä ostotarjouksen voimassaoloaikana, jos ostotarjous on ollut voimassa yli kymmenen viikkoa, eikä ostotarjouksen toteutuskauppoja ole tehty.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ostotarjouksen hyväksyneet kohdeyhtiön arvopaperien haltijat voivat perua hyväksymisensä ostotarjouksen voimassaoloaikana, jos ostotarjoukselle on julkistettu kilpaileva ostotarjous eikä ostotarjouksen toteutuskauppoja ole vielä tehty.

17 §

Kilpaileva tarjous

Jos tarjousaikana julkisen ostotarjouksen kohteena olevista arvopapereista julkistetaan toinen ostotarjous (*kilpaileva tarjous*), saa ensimmäisen ostotarjouksen tekijä pidentää tarjoustaan kilpailevan tarjouksen mukaiseksi 12 §:n 1 momentissa säädetystä enimmäisajasta huolimatta. Samalla ensimmäisen ostotarjouksen tekijä voi myös muuttaa tarjouksensa ehtoja 15 §:n mukaisesti. Päätös tarjousajan pidentämisestä ja ehtojen muuttamisesta tulee julkistaa. Päätöksen julkistamiseen sovelletaan, mitä 11 §:n 4 momentissa säädetään tarjousasiakirjan täydentämisestä. Kohdeyhtiön hallituksen on täydennettävä 13 §:ssä tarkoitettua lausuntoaan ostotarjouksesta mahdollisimman pian sen jälkeen, kun kilpaileva tarjous on julkistettu, kuitenkin viimeistään viisi pankkipäivää ennen ensimmäisen tarjouksen voimassaoloajan aikaisinta mahdollista päättymistä.

Jos kilpaileva tarjous on tehty, voi ensimmäisen vapaaehtoisen ostotarjouksen tekijä päättää tarjouksensa raukeamisesta tarjousaikana ennen kilpailevan tarjouksen voimassaolon päättymistä. Päätös raukeamisesta tulee julkistaa.

Finanssivalvonta voi kohdeyhtiön hakemuksesta asettaa kilpailevien ostotarjousten tekijöille määräajan, jonka jälkeen ostotarjouksen ehtoja ei saa enää muuttaa. Määräaika voidaan asettaa aikaisintaan kymmenen viikon kuluttua ensimmäisen ostotarjouksen

julkistamisesta, jos kilpailevat ostotarjoukset ovat omiaan vaikeuttamaan liiketoiminnan harjoittamista kohdeyhtiössä kohtuuttoman kauan.

18 §

Ostotarjouksen tulos

Tarjousajan päätyttyä ostotarjouksen tekijän on viipymättä julkistettava se omistus- ja ääniosuus kohdeyhtiössä, joka hänen on mahdollista saavuttaa hankkimalla tarjouksen perusteella myytäväksi ilmoitetut arvopaperit ottaen huomioon hänen muutoin hankkimansa ja aiemmin omistamansa arvopaperit. Jos ostotarjous on ollut ehdollinen, samalla on ilmoitettava, toteuttaako ostotarjouksen tekijä tarjouksen.

Tarjousvelvollisuus

19 §

Pakollinen ostotarjous

Osakkeenomistajan, jonka ääniosuus kasvaa yli 30 prosentin tai yli 50 prosentin kohdeyhtiön osakkeiden äänimäärästä (*tarjousvelvollisuusraja*) sen jälkeen, kun kohdeyhtiön osake on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle (*tarjousvelvollinen*), on tehtävä julkinen ostotarjous kaikista muista kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista ja niihin oikeuttavista kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista arvopapereista.

20 §

Ääniosuuden laskeminen

Osakkeenomistajan ääniosuuteen luetaan:

1) osakkeenomistajan omistamat osakkeet;

2) osakkeenomistajan kanssa yksissä tuumin toimivien henkilöiden omistamat osakkeet;

3) osakkeenomistajan tai osakkeenomistajan kanssa yksissä tuumin toimivan henkilön yhdessä toisen kanssa omistamat osakkeet;

4) osakkeet, joihin liittyvää äänivaltaa osakkeenomistaja on sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella oikeutettu käyttämään tai ohjaamaan.

Osakkeenomistajan ääniosuutta laskettaessa ei oteta huomioon lakiin tai yhtiöjärjestykseen taikka muuhun sopimukseen perustuvaa äänestysrajoitusta. Kohdeyhtiön kokonaisäänimäärässä ei oteta huomioon kohdeyhtiölle itselleen tai sen määräysvallassa olevalle yhteisölle tai säätiölle kuuluviin osakkeisiin liittyviä ääniä.

Kysymyksen siitä, mikä 1 momentissa tarkoitetuista henkilöistä on tarjousvelvollinen, ratkaisee epäselvässä tapauksessa Finanssivalvonta.

21 §

Poikkeukset velvollisuudesta tehdä pakollinen ostotarjous

Jos tarjousvelvollisuusrajan ylitykseen johtaneet arvopaperit on hankittu julkisella ostotarjouksella, joka on tehty kaikista kohdeyhtiön osakkeista ja niihin oikeuttavista kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista arvopapereista tai muutoin tällaisen julkisen ostotarjouksen voimassaoloaikana, ei velvollisuutta tehdä pakollinen ostotarjous kuitenkaan synny. Jos tarjousvelvollisuusrajan ylitykseen johtaneet arvopaperit on muutoin hankittu julkisella ostotarjouksella, ei velvollisuutta tehdä pakollinen ostotarjous synny ennen kuin ostotarjouksella hankittuihin arvopapereihin liittyvä äänioikeus on siirtynyt ostotarjouksen tekijälle.

Jos kohdeyhtiössä on yksi osakkeenomistaja, jonka ääniosuus on suurempi kuin tarjousvelvollisuusraja, ei toiselle osakkeenomistajalle synny velvollisuutta tehdä pakollista ostotarjousta ennen kuin tämän ääniosuus ylittää ensiksi mainitun osakkeenomistajan ääniosuuden.

Jos tarjousvelvollisuusrajan ylittyminen johtuu yksinomaan kohdeyhtiön tai toisen osakkeenomistajan toimenpiteestä, ei velvollisuutta tehdä pakollista ostotarjousta synny ennen kuin tarjousvelvollisuusrajan ylittänyt

osakkeenomistaja hankkii tai merkitsee lisää kohdeyhtiön osakkeita tai muutoin kasvattaa ääniosuuttaan kohdeyhtiössä.

Jos tarjousvelvollisuusrajan ylittyminen johtuu siitä, että osakkeenomistajat toimivat yksissä tuumin tehdessään vapaaehtoisen julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiöstä, ei velvollisuutta tehdä pakollista ostotarjousta synny, jos yksissä tuumin toimiminen rajoittuu yksinomaan julkisen ostotarjouksen tekemiseen.

Velvollisuutta tehdä pakollinen ostotarjous ei enää ole, jos tarjousvelvollinen tai muu yksissä tuumin toimiva henkilö kuukauden kuluessa tarjousvelvollisuuden syntymisestä luopuu tarjousvelvollisuusrajan ylittävästä ääniosuudesta luovuttamalla kohdeyhtiön osakkeita tai muutoin vähentämällä ääniosuuttaan kohdeyhtiössä. Vapautuakseen tarjousvelvollisuudesta tarjousvelvollinen ja tämän kanssa yksissä tuumin toimivat henkilöt eivät saa tänä aikana käyttää kohdeyhtiössä äänivaltaa. Tarjousvelvollisen on lisäksi julkistettava tieto aikeestaan luopua tarjousvelvollisuusrajan ylittävästä ääniosuudesta tarjousvelvollisuuden syntymistä koskevan tiedon julkistamisen yhteydessä. Tieto ääniosuuden vähentymisestä alle tarjousvelvollisuusrajan on julkistettava välittömästi.

22 §

Menettely pakollisessa ostotarjouksessa

Tarjousvelvollisen on julkistettava tieto tarjousvelvollisuuden syntymisestä välittömästi.

Tarjousvelvollisen on julkistettava ostotarjous kuukauden kuluessa tarjousvelvollisuuden syntymisestä. Ostotarjousmenettely on aloitettava kuukauden kuluessa tarjouksen julkistamisesta.

Tarjouksen hinnoittelu

23 §

Tarjousvastike pakollisessa ostotarjouksessa

Tarjousvastikkeena pakollisessa ostotarjouksessa on maksettava käypä hinta. Rahavastikkeen vaihtoehtona voidaan tarjota arvopaperivastiketta tai arvopaperi- ja rahavastikkeen yhdistelmää.

Käypää hintaa määritettäessä lähtökohtana on pidettävä korkeinta tarjousvelvollisen tai tähän 5 §:ssä tarkoitetussa suhteessa olevan tarjousvelvollisuuden syntymistä edeltävän kuuden kuukauden aikana tarjouksen kohteena olevista arvopapereista maksamaa hintaa. Tästä hinnasta voidaan poiketa erityisestä syystä.

Jos tarjousvelvollinen tai tähän 5 §:ssä tarkoitetussa suhteessa oleva ei ole tarjousvelvollisuuden syntymistä edeltävän kuuden kuukauden aikana hankkinut tarjouksen kohteena olevia arvopapereita, käyvän hinnan määrittämisen lähtökohtana pidetään tarjousvelvollisuuden syntymistä edeltävän kolmen kuukauden aikana säännellyn markkinan kaupankäynnissä tarjouksen kohteena olevista arvopapereista maksettujen hintojen kaupankäyntimäärillä painotettua keskiarvoa. Tästä hinnasta voidaan poiketa erityisestä syystä.

Tarjousvelvollisen ja tähän 5 §:ssä tarkoitetussa suhteessa olevan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle tarjousvelvollisuuden syntymistä edeltäneen 12 kuukauden sekä tarjousvelvollisuuden syntymisen ja ostotarjouksen päättymisen välisenä aikana hankkimansa kohdeyhtiön osakkeet ja niihin oikeuttavat kohdeyhtiön liikkeeseen laskemat arvopaperit ja niistä maksetut vastikkeet.

24 §

Tarjousvastike vapaaehtoisessa ostotarjouksessa

Tarjousvastike vapaaehtoisessa ostotarjouksessa voidaan maksaa rahana, arvopapereina tai näiden yhdistelmänä. Ostotarjouksen tekijä voi vapaaehtoisessa ostotarjouksessa päättää tarjousvastikkeesta vapaasti, jollei 2 ja 3 momentista tai 7 §:stä muuta johdu.

Rahavastikkeen tarjoamista ainakin vaihtoehtona edellytetään silloin, jos vapaaehtoinen ostotarjous tehdään kaikista kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista ja niihin oikeuttavista kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista arvopapereista ja jos

1) vastikkeena tarjottavat arvopaperit eivät ole kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, eikä niitä myöskään ostotarjouksen yhteydessä haeta tällaisen kaupankäynnin kohteeksi; tai

2) ostotarjouksen tekijä tai tähän 5 §:ssä tarkoitetussa suhteessa oleva on hankkinut tai hankkii rahavastiketta vastaan kohdeyhtiön arvopapereita, jotka oikeuttavat vähintään viiteen prosenttiin kohdeyhtiön äänimäärästä, ajanjaksona, joka alkaa kuusi kuukautta ennen ostotarjouksen julkistamista ja päättyy tarjouksen voimassaoloajan päättyessä.

Jos vapaaehtoinen ostotarjous tehdään kaikista kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista ja niihin oikeuttavista kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista arvopapereista, tarjousvastiketta määritettäessä lähtökohtana on pidettävä korkeinta ostotarjouksen tekijän tai tähän 5 §:ssä tarkoitetussa suhteessa olevan ostotarjouksen julkistamista edeltävän kuuden kuukauden aikana tarjouksen kohteena olevista arvopapereista maksamaa hintaa. Tästä hinnasta voidaan poiketa erityisestä syystä. Tällaisiin tarjouksiin sovelletaan, mitä 23 §:n 4 momentissa säädetään tietojen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

25 §

Hankinnat tarjousaikana ja sen jälkeen

Jos julkisen ostotarjouksen tekijä tai tähän 5 §:ssä tarkoitetussa suhteessa oleva vapaaehtoisen ostotarjouksen julkistamisen tai tarjousvelvollisuuden syntymisen jälkeen ja ennen tarjousajan päättymistä hankkii kohdeyhtiön arvopapereita tarjousehtoja paremmin ehdoin, on ostotarjouksen tekijän muutettava tarjoustaan vastaamaan tätä paremmin ehdoin tapahtunutta hankintaa (*korotusvelvollisuus*).

Jos julkisen ostotarjouksen tekijä tai tähän 5 §:ssä tarkoitetussa suhteessa oleva yhdeksän kuukauden kuluessa tarjousajan päättymisestä hankkii kohdeyhtiön arvopapereita tarjousehtoja paremmin ehdoin, tulee julkisen ostotarjouksen hyväksyneille arvopaperien haltijoille hyvittää paremmin ehdoin tapahtuneen hankinnan ja julkisessa ostotarjouksessa tarjotun vastikkeen välinen ero (*hyvitysvelvollisuus*).

Jos 19 §:n mukainen tarjousvelvollisuus on syntynyt vapaaehtoisessa ostotarjouksessa, vapaaehtoisen ostotarjouksen hyväksyneet arvopaperien haltijat rinnastetaan 1 ja 2 momenttia sovellettaessa pakollisen ostotarjouksen hyväksyneisiin arvopaperien haltijoihin.

Julkisen ostotarjouksen tekijän on julkistettava korotus- tai hyvitysvelvollisuuden syntyminen välittömästi. Edellä 1 momentissa tarkoitettu korotus on suoritettava ostotarjouksen hyväksyneille arvopaperien haltijoille tarjousvastikkeen maksamisen yhteydessä tai, jos tarjousvastike on jo maksettu, viipymättä. Edellä 2 momentissa tarkoitettu hyvitys on suoritettava ostotarjouksen hyväksyneille arvopaperien haltijoille kuukauden kuluessa hyvitysvelvollisuuden syntymisestä.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta osakeyhtiölakiin perustuvassa välitystuomiossa kohdeyhtiön arvopaperista maksettavaksi määrättyyn korkeampaan hintaan, jos ostotarjouksen tekijä tai tähän 5 §:ssä tarkoitetussa suhteessa oleva ei ole tarjoutunut hankkimaan kohdeyhtiön arvopapereita tarjousehtoja paremmin ehdoin ennen välitysmenettelyä tai sen kuluessa.

Poikkeusten myöntäminen

26 §

Poikkeusten myöntäminen

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää luvan poiketa tarjousvelvollisuudesta ja muista tässä luvussa säädetyistä velvollisuuksista edellyttäen, ettei poikkeus ole vastoin 1 luvun 2—4 §:n yleisiä säännöksiä eikä tämän luvun 7 ja 8 §:n eikä ostotarjousdirektiivin 3 artiklan yleisiä periaatteita.

Finanssivalvonta voi myöntää luvan poiketa tämän luvun säännösten soveltamisesta, jos kohdeyhtiön yhtiöoikeudellisen kotipaikan mukainen toimivaltainen ETA-valtio on muu kuin Suomi. Poikkeus voidaan myöntää myös silloin, jos kohdeyhtiön arvopaperien haltijoiden asemaa suojataan muussa valtiossa sovellettavien tämän luvun säännöksiä vastaavien säännösten nojalla.

Erinäisiä säännöksiä

27 §

Julkinen ostotarjous monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä

Joka tarjoutuu julkisesti ostamaan monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi otettuja osakkeita tai osakkeisiin oikeuttavia arvopapereita, ei saa asettaa ostotarjouksen kohteena olevien arvopaperien haltijoita eriarvoiseen asemaan.

Ostotarjouksen tekijän on annettava kohdeyhtiön arvopaperien haltijoille olennaiset ja riittävät tiedot, joiden perusteella arvopaperin haltijat voivat tehdä perustellun arvion ostotarjouksesta.

Ostotarjous on julkistettava sekä toimitettava tiedoksi arvopaperien haltijoille, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle ja Finanssivalvonnalle. Ennen tarjouksen julkistamista ostotarjouksen tekijän tulee varmistua siitä, että se voi suorittaa täysimääräisesti mahdollisesti tarjottavan rahavastikkeen ja toteuttaa kaikki kohtuudella vaadittavat toimenpiteet varmistaakseen muuntyyppisen vastikkeen suorittamisen.

Julkiseen ostotarjoukseen sovelletaan, mitä 24 §:n 1 ja 3 momentissa ja 25 §:ssä säädetään.

28 §

Suositus julkisissa ostotarjouksissa noudatettavista menettelytavoista

Pörssiyhtiön on suoraan tai välillisesti kuuluttava riippumattomaan, elinkeinoelämää laajasti edustavaan Suomessa perustettuun toimielimeen, joka on antanut hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamisen edistämiseksi suosituksia kohdeyhtiön johdon toiminnasta julkisessa ostotarjouksessa ja määräysvallan ylläpitämistä koskevista sopimusperusteisista rakenteista, tai yrityskauppatilanteissa noudatettavien yhtiöoikeudellisten menettelytapojen ohjaamiseksi. Toimielin voi antaa näistä kysymyksistä myös lausuntoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tai siihen rinnastettava toimielin voi antaa hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamisen edistämiseksi myös muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja tämän lain soveltamisalaa koskevia ja niihin liittyviä yhtiöoikeudellisia kysymyksiä koskevia suosituksia ja lausuntoja. Jokaisella arvopaperimarkkinoilla toimivalla on oikeus pyytää toimielimeltä lausunto.

Pörssiyhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, mihin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun toimielimeen se kuuluu. Finanssivalvonnan pyynnöstä toimielimen on toimitettava Finanssivalvonnalle sääntönsä ja muut Finanssivalvonnan pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot toimielimestä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu suositus on otettu osaksi pörssin sääntöjä, ostotarjouksen tekijän on sitouduttava noudattamaan pörssin sääntöjä.

29 §

Salassapitovelvollisuus

Joka tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan tai 28 §:ssä tarkoitetun toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai toimihenkilönä on saanut tietää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan tai liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa sitä ilmaista tai muuten paljastaa eikä käyttää hyväksi, jos sitä ei ole säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmaistavaksi tai ellei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen.

Jos 28 §:ssä tarkoitettu toimielin on pörssi, pörssin toimielimen jäsen, varajäsen tai toimihenkilö voi 1 momentin estämättä ilmaista säännöksessä tarkoitetun tiedon henkilölle, joka on muussa valtiossa toimivan säänneltyä markkinaa vastaavaa kaupankäyntiä järjestävän ja viranomaisen valvonnassa olevan yhteisön palveluksessa tai toimielimen jäsen, jos tiedon ilmaiseminen on tarpeen arvopaperimarkkinoiden tehokkaan valvonnan tur-

vaamiseksi. Edellytyksenä on lisäksi, että henkilöä koskee 1 momentissa säädettyä vastaava salassapitovelvollisuus.

Finanssivalvonnan oikeudesta antaa tietoja säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

30 §

Asetuksenantovaltuus

Tarjousasiakirjan sisällöstä ja julkistamisesta sekä sisällöstä myönnettävistä poikkeuksista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään toimivaltaisen viranomaisen ETA-valtiossa hyväksymän tarjousasiakirjan tunnustamismenettelystä, tällaisen tarjousasiakirjan kääntämisestä suomen- tai ruotsinkieliseksi sekä siinä esitettävistä lisätiedoista.

31 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä perusteista, joilla 5 §:ssä tarkoitetut henkilöiden katsotaan toimivan yksissä tuumin, 20 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tai muun järjestelyn perusteista sekä 26 §:ssä tarkoitettujen poikkeusten myöntämisen perusteista.

V OSA

MARKKINOIDEN VÄÄRINKÄYTTÖ

12 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tämän lain 12—14 luvuissa säädetään sisäpiiriläisen ja hänen lähipiirinsä rahoitusvälineillä tekemien liiketoimien julkisuudesta, julkisesta ja yrityskohtaisesta sisäpiirirekisteristä sekä markkinoiden väärinkäytöstä.

Tämän lain 12—14 lukua sovelletaan rahoitusvälineeseen, joka on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, ja sen liikkeeseenlaskijaan. Mitä 12—14 luvussa säädetään säännellyllä markkinalla ja Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevasta rahoitusvälineestä ja sen liikkeeseenlaskijasta, sovelletaan rahoitusvälineeseen, jota on haettu otettavaksi kaupankäynnin kohteeksi, ja sen liikkeeseenlaskijaan. Lain 13 lukua julkisesta ja yrityskohtaisesta sisäpiirirekisteristä ei kuitenkaan sovelleta Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijaan, ellei rahoitusväline ole tämän hakemuksesta kaupankäynnin kohteena.

Tämän lain 12—14 lukua ei sovelleta, jos Suomen valtio, Suomen Pankki tai muu ETA-valtio, sen keskuspankki tai sen alueellinen hallintoyksikkö tai sellainen kansainvälinen julkisyhteisö, jonka jäsenenä on vähintään yksi ETA-valtio, tai Euroopan keskuspankki, tekee rahoitusvälinettä koskevan liiketoimen raha- tai valuuttapolitiikan toteuttamiseksi taikka julkisen velan hoitoa koskevan politiikan mukaisesti, eikä tällaisen liiketoimen toteuttavaan mainitun yhteisön asiamieheen.

2 §

Sisäpiirintieto

Sisäpiirintiedolla tarkoitetaan säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen liittyvää luonteeltaan täsmällistä tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun rahoitusvälineen tai siihen liittyvien muiden rahoitusvälineiden arvoon.

Hyödykkeeseen tai päästöoikeuteen perustuvaan johdannaissopimukseen liittyvällä sisäpiirintiedolla tarkoitetaan säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan hyödykkeeseen tai päästöoikeuteen perustuvaan johdannaissopimukseen liittyvää luonteeltaan täsmällistä tietoa, joka ei ole ollut markkinoiden saatavissa tietojen julkistamista koskevien säännösten tai määräysten taikka hyväksyttyjen markkinatapojen mukaisesti, tai joka yleisesti toimitetaan markkinoille ja jonka markkinoilla toimivat voivat odottaa saavansa.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös rahoitusvälineeseen, jonka arvo määräytyy 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen perusteella.

3 §

Sisäpiiriläinen

Julkisella sisäpiiriläisellä (*sisäpiiriläinen*) tarkoitetaan:

1) suomalaisen liikkeeseenlaskijan, jonka osake on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa, toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) 1 kohdassa tarkoitetun liikkeeseenlaskijan muuta ylimpään johtoon kuuluvaa, jolla on säännöllinen pääsy sisäpiirintietoon ja jolla on oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoiminnan järjestämistä koskevia päätöksiä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan eurooppayhtiölain mukaisesti Suomessa rekisteröityyn eurooppayhtiöön.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sisäpiiriläiseen sellaisessa liikkeeseenlaskijassa, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, jos liikkeeseenlaskijan osake on kaupankäynnin kohteena pörssissä.

4 §

Lähipiiri

Sisäpiiriläisen lähipiiriin kuuluu:

1) sisäpiiriläisen avioliittolaissa (234/1929) tarkoitettu aviopuoliso;

2) sisäpiiriläisen rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa (950/2001) tarkoitettu parisuhteen osapuoli;

3) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on;

4) sisäpiiriläisen avopuoliso tai muu sisäpiiriläisen perheenjäsen, joka on asunut vähintään yhden vuoden samassa taloudessa mainitun sisäpiiriläisen kanssa;

5) yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1—4 kohdassa tarkoitetulla henkilöllä yksin tai yhdessä taikka sisäpiiriläisellä yhdessä toisen saman liikkeeseenlaskijan sisäpiiriläisen tai tähän 1—4 kohdassa tarkoitetussa suhteessa olevan kanssa on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

6) yhteisö, jonka osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai osakkeiden kokonaismäärästä taikka muusta vastaavasta osuudesta sisäpiiriläinen tai 1—4 kohdassa tarkoitettu henkilö yksin tai yhdessä omistaa suoraan tai välillisesti vähintään 10 prosenttia ja jossa edellä tarkoitetulla henkilöllä on huomattava vaikutusvalta, kun yhteisö ei ole kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä;

7) avoin yhtiö, jonka yhtiömies, tai kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalainen yhtiömies, on sisäpiiriläinen tai 1—4 kohdassa tarkoitettu henkilö.

Sisäpiiriläisen lähipiiriin eivät kuulu asunto-osakeyhtiöt, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitetut keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt, aatteelliset ja taloudelliset yhdistykset eivätkä voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Jos yhteisö säännöllisesti käy kauppaa rahoitusvälineellä, sen katsotaan kuitenkin kuuluvan sisäpiiriläisen lähipiiriin.

Henkilöllä on huomattava vaikutusvalta 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetussa yhteisössä, jos hän on siinä 3 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetussa tai siihen rinnastuvassa asemassa.

13 luku

Julkinen sisäpiirirekisteri ja yrityskohtainen sisäpiirirekisteri

1 §

Soveltamisala

Tässä luvussa säädetään julkisesta sisäpiirirekisteristä ja yrityskohtaisesta sisäpiirirekisteristä.

Julkinen sisäpiirirekisteri

2 §

Ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle

Suomalaisen liikkeeseenlaskijan, jonka osake on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, on ilmoitettava Finanssivalvonnalle:

1) tieto sisäpiiriläisistään ja heidän ilmoittamastaan lähipiiristä 14 päivän kuluessa siitä, kun sisäpiiriläinen aloitti tehtävässään (*sisäpiiri-ilmoitus*);

2) sisäpiiri-ilmoituksessa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset 7 päivän kuluessa muutoksesta;

3) sisäpiiriläisten ja heidän ilmoittamansa lähipiiriin omistamat 5 momentissa tarkoitetut rahoitusvälineet 14 päivän kuluessa siitä, kun sisäpiiriläinen aloitti tehtävässä (*omistusilmoitus*);

4) sisäpiiriläisten ja heidän lähipiirinsä omistuksissa tapahtuneet muutokset 7 päivän kuluessa muutoksesta, kun omistettujen rahoitusvälineiden arvo muuttuu vähintään 5 000 euroa.

Sisäpiiriläisen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot liikkeeseenlaskijalle ilman aiheetonta viivytystä. Lähipiiriin kuuluvan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot sisäpiiriläiselle ilman aiheetonta viivytystä. Sisäpiiriläisen tulee riittävin toimenpitein varmistaa, että hänen lähipiiriinsä kuuluva henkilö on tietoinen ilmoitusvelvollisuudestaan.

Sisäpiiri-ilmoitukseen ja omistusilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön tai yhteisön taikka säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä liiketointa koskevat tiedot.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaiseen liikkeeseenlaskijaan, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on kolmannessa maassa, jos liikkeeseenlaskijan osake on kaupankäynnin kohteena pörssissä.

Ilmoitusvelvollisuus koskee säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaa liikkeeseenlaskijan osaketta ja sellaista rahoitusvälinettä, jonka arvo määräytyy kyseisen osakkeen perusteella.

3 §

Liikkeeseenlaskijan velvollisuus neuvoa sisäpiiriläistä

Liikkeeseenlaskijan on neuvottava sisäpiiriläistä sisäpiiri-ilmoitusten ja omistusilmoitusten laatimisessa.

4 §

Julkinen sisäpiirirekisteri

Finanssivalvonnan on pidettävä julkista rekisteriä, josta ilmenevät kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläinen ja hänen lähipiirinsä, sisäpiiriläisen ja hänen lähipiirinsä omistamat rahoitusvälineet sekä niiden hankinnat ja luovutukset eriteltyinä (*julkinen sisäpiirirekisteri*).

5 §

Julkisen sisäpiirirekisterin ylläpito, säilytys ja tietojen luovuttaminen

Julkisen sisäpiirirekisterin ylläpito on järjestettävä luotettavalla tavalla. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

Finanssivalvonnan on pidettävä julkisen sisäpiirirekisterin sisältämät tiedot yleisön saatavilla internetsivuillaan. Rahoitusvälineiden omistuksessa tapahtuneita muutoksia koskevat tiedot on pidettävä internetsivuilla 12 kuukauden ajan muutoksesta. Tiedot on päivitettävä ilman aiheetonta viivästystä, kun liikkeeseenlaskija ilmoittaa muutoksesta tietoihin.

Yrityskohtainen sisäpiirirekisteri

6 §

Yrityskohtainen sisäpiirirekisteri

Pörssissä tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijan on pidettävä rekisteriä toimielimiinsä kuuluvista ja palveluksessaan olevista, joilla on asemansa tai tehtäviensä nojalla säännöllinen pääsy sisäpiirintietoon sekä muista henkilöistä, jotka muun sopimuksen perusteella työskentelevät tälle ja joilla on säännöllinen pääsy sisäpiirintietoon (*pysyvä yrityskohtainen sisäpiirirekisteri*).

Lisäksi 1 momentissa tarkoitetun liikkeeseenlaskijan on pidettävä rekisteriä henkilöistä, joille liikkeeseenlaskija antaa yksilöityä hanketta koskevaa sisäpiirintietoa (*hankekohtainen sisäpiirirekisteri*).

Pysyvä yrityskohtainen sisäpiirirekisteri ja hankekohtainen sisäpiirirekisteri muodostavat yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin.

Yrityskohtainen sisäpiirirekisteri ei ole julkinen. Liikkeeseenlaskijan palveluksessa olevaa henkilöä, jolla asemansa tai tehtäviensä vuoksi on säännöllinen pääsy sisäpiirintietoon, koskevat tiedot saadaan kuitenkin asianomaisen henkilön suostumuksella julkistaa.

Mitä tässä luvussa säädetään liikkeeseenlaskijan velvollisuudesta pitää yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä, koskee myös suomalaista liikkeeseenlaskijaa, jonka liikkeeseen laskema rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla toisessa ETA-valtiossa.

Mitä tässä luvussa säädetään liikkeeseenlaskijan velvollisuudesta pitää yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä, koskee myös liikkeeseenlaskijan puolesta tai lukuun toimivaa.

7 §

Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkittävät tiedot

Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

1) rekisterin perustamispäivä;

2) henkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot;

3) peruste, miksi henkilö merkitään rekisteriin;

4) ajankohta, jolloin henkilölle on annettu tai jona hän on saanut sisäpiirintietoa;

5) ajankohta, jolloin peruste ylläpitää yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä lakkasi.

Yrityskohtaista sisäpiirirekisteriä on päivitettävä aina, kun:

1) peruste henkilön merkitsemiseksi rekisteriin muuttuu;

2) uusi henkilö merkitään rekisteriin;

3) henkilö, joka on merkitty listaan, ei enää saa sisäpiirintietoa.

8 §

Yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin ylläpito ja säilytys

Yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin rekisterinpito on järjestettävä luotettavalla tavalla ja siten, että ainoastaan rekisterin pitämiseen oikeutetut voivat muuttaa tietoja. Rekisterimerkintä on tehtävä ilman aiheetonta viivästystä.

Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkitylle henkilölle on ilmoitettava kirjallisesti tai muutoin todisteellisesti hänen merkitsemisestään rekisteriin ja siitä hänelle aiheutuvista velvollisuuksista.

Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta siitä lukien, kun peruste tietojen merkitsemiseen rekisteriin on päättynyt.

Yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin ylläpitäjällä tulee olla rekisteriä koskeva kirjallinen ohje.

9 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 2 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja tekotavasta sekä 6 §:ssä tarkoitetun yrityskohtaisen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta.

14 luku

Markkinoiden väärinkäyttöä koskevat säännökset

1 §

Luvun soveltamisala

Tässä luvussa säädetään sisäpiirintiedon käytöstä ja ilmaisemisesta, markkinoiden vääristämisestä, sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle epäilyttävistä liiketoimista, rahoitusvälineitä koskevien tutkimustietojen ja sijoitussuositusten esittämisestä sekä sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuudesta raportoida rahoitusvälineitä koskevat liiketoimet Finanssivalvonnalle.

2 §

Sisäpiirintiedon käyttö ja ilmaiseminen

Sisäpiirintietoa rahoitusvälineen omistajana taikka asemansa, toimensa tai tehtäviensä nojalla saanut ei saa käyttää tietoa hankkimalla tai luovuttamalla omaan tai toisen lukuun suoraan tai välillisesti rahoitusvälinettä, jota tieto koskee, eikä neuvoa suoraan tai välillisesti toista tällaisen rahoitusvälineen hankinnassa tai luovutuksessa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös henkilöön, joka on saanut sisäpiirintiedon rikollisen toiminnan kautta.

Sisäpiirintietoa ei saa ilmaista toiselle, ellei se tapahdu osana tiedon ilmaisevan henkilön työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös muuta henkilöä, joka tiesi tai jonka olisi pitänyt tietää, että hänen saamansa tieto on sisäpiirintietoa.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen ja rahoitusvälineeseen, jonka arvo määräytyy kyseisen rahoitusvälineen perusteella.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan pörssissä tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen ja rahoitusvälineeseen, jonka arvo määräytyy kyseisen rahoitusvälineen perusteella siitä riippumatta, suoritetaanko tällaista rahoitusvälinettä koskeva liiketoimi Suomessa.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös toisessa ETA-valtiossa kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla olevaan rahoitusvälineeseen ja rahoitusvälineeseen, jonka arvo määräytyy kyseisen rahoitusvälineen perusteella, kun tällaista rahoitusvälinettä koskeva liiketoimi suoritetaan Suomessa.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei rajoita oikeutta hankkia tai luovuttaa Suomessa monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ulkopuolella sellaista rahoitusvälinettä, jota ei ole liikkeeseenlaskijan hakemuksesta otettu monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei rajoita henkilön oikeutta käydä kauppaa rahoitusvälineillä, jos rahoitusvälineiden hankinta tai luovutus perustuu sopimukseen, joka on tehty ennen kuin henkilö sai kyseistä rahoitusvälinettä koskevaa sisäpiirintietoa.

Mitä tässä pykälässä säädetään sisäpiirintiedon käyttämisestä, ei sovelleta sellaiseen kaupankäyntiin rahoitusvälineillä, jossa liikkeeseenlaskija hankkii omia osakkeitaan tai sijoituspalvelun tarjoaja vakauttaa arvopaperien hintaa sen mukaisesti, mitä komission takaisinostoasetuksessa säädetään.

3 §

Markkinoiden vääristäminen

Säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen markkinoita ei saa vääristää.

Markkinoiden vääristämisellä tarkoitetaan:

1) säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaa rahoitusvälinettä koskevaa harhaanjohtavaa osto- tai myyntitarjousta, näennäiskauppaa ja muuta vilpillistä toimintatapaa;

2) liiketoimia ja muita toimia, jotka ovat omiaan antamaan väärää tai harhaanjohtavaa tietoa säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden tarjonnasta, kysynnästä tai hinnasta;

3) liiketoimia ja muita toimia, joilla yksi tai useampi yhteistyössä toimiva henkilö varmistaa säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden hinnan epätavalliselle tai keinotekoiselle tasolle;

4) säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaa rahoitusvälinettä koskevan väärän tai harhaanjohtavan tiedon julkaisemista tai muuta levittämistä, jos tiedon julkaisija tai levittäjä tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää tiedon olevan väärä tai harhaanjohtava.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua rahoitusvälinettä koskevaan liiketoimeen tai muuhun toimeen, jos se vääristää 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen markkinoita.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan pörssissä tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen ja 3 momentissa tarkoitettuun rahoitusvälineeseen siitä riippumatta, suoritetaanko tällaista rahoitusvälinettä koskeva liiketoimi Suomessa.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös toisessa ETA-valtiossa kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla olevaan rahoitusvälineeseen ja 3 momentissa tarkoitettuun rahoitusvälineeseen, kun sitä koskeva liiketoimi suoritetaan Suomessa.

4 §

Markkinoiden vääristämistä koskeva poikkeus

Mitä 3 §:ssä säädetään markkinoiden vääristämisestä, ei sovelleta sellaiseen kaupankäyntiin, jossa liikkeeseenlaskija hankkii omia osakkeitaan tai sijoituspalvelun tarjoaja vakauttaa arvopaperien hintaa sen mukaisesti, mitä komission takaisinostoasetuksessa säädetään.

Mitä 3 §:n 2 momentin 4 kohdassa säädetään, ei sovelleta sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetussa laissa (460/2003) tarkoitettuun yleisön saataville toimitetun viestin laatijaan, joka viestin laadinnassa on sitoutunut noudattamaan mainitussa laissa tarkoitetussa julkaisu- ja ohjelmatoiminnassa viestejä laativia henkilöitä ammatillisesti edustavan järjestön ammattikuntaa varten laatimia sääntöjä tai julkaisu- ja ohjelmatoiminnan harjoittajan laatimia sääntöjä, joiden vaikutukset vastaavat markkinoiden väärinkäyttödirektiivin ja Euroopan komission sen nojalla antamien säädösten vaikutuksia. Mainittua kohtaa sovelletaan kuitenkin, jos viestin laatija saa itselleen erityistä etua tai hyötyä tiedon julkaisemisesta tai levittämisestä.

Edellä 3 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa liiketoimi tai muu toimi ei kuitenkaan ole markkinoiden vääristämistä, jos sillä on hyväksyttävä peruste ja se täyttää Finanssivalvonnan hyväksymät kyseisellä säännellyllä markkinalla tai kyseisessä monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä käytävässä kaupassa noudatettavat markkinatavat.

Hyväksyttäviä markkinatapoja arvioitaessa on otettava huomioon:

1) markkinakäytännön läpinäkyvyys;

2) markkinoiden moitteettoman toiminnan turvaaminen;

3) vaikutus markkinoiden vaihdantaan, tehokkuuteen ja luotettavuuteen;

4) vaikutus markkinamekanismeihin ja -toimijoihin;

5) markkinoiden rakenteet;
6) markkinatapoja koskevat tutkimukset;
7) markkinatapaan sisältyvä riski muiden markkinoiden luotettavuudelle;
8) muut vastaavat seikat.

Sijoituspalvelun tarjoaja, joka harjoittaa sijoituspalveluna kaupankäyntiä omaan lukuun liikkeeseen laskemallaan, 2 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla arvopaperilla, saa tehdä tällaista toimintaa koskevan sopimuksen, jonka tarkoituksena on vaikuttaa arvopaperin hintatasoon.

5 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä ilmoitusvelvollisuus

Jos sijoituspalvelun tarjoajalla on syytä epäillä, että rahoitusvälinettä koskevaan liiketoimeen saattaa liittyä tämän luvun tai rikoslain (39/1889) 51 luvun vastaista sisäpiirintiedon käyttöä tai markkinoiden vääristämistä, sen on viipymättä ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle. Sijoituspalvelun tarjoajan palveluksessa olevan, jolla on syytä epäillä, että rahoitusvälinettä koskevaan liiketoimeen saattaa liittyä tämän luvun tai rikoslain 51 luvun vastaista sisäpiirintiedon käyttöä tai markkinoiden vääristämistä, on viipymättä ilmoitettava asiasta sijoituspalvelun tarjoajalle.

Ilmoituksen tekoa ei saa paljastaa sille, johon epäily kohdistuu, eikä muulle henkilölle.

Ilmoituksen on sisällettävä tiedot ilmoituksen tekijästä, epäilyttävästä liiketoimesta ja siihen liittyvistä henkilöistä sekä ilmoituksen tekijällä olevat tiedot, joilla saattaa olla merkitystä epäilyn selvittämiseksi.

6 §

Rahoitusvälineitä koskevien tutkimustietojen ja sijoitussuositusten esittäminen

Sijoituspalvelun tarjoajan, joka tuottaa tai levittää säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevia rahoitusvälineitä tai niiden liikkeeseenlaskijoita koskevaa tutkimustietoa taikka tuottaa tai levittää muita sijoittajille tai yleisölle tarkoitettuja sijoitussuosituksia, on kohtuullisin keinoin pyrittävä varmistamaan, että tieto esitetään asianmukaisesti. Sijoituspalvelun tarjoajan on ilmoitettava tiedon kohteena oleviin rahoitusvälineisiin mahdollisesti liittyvät etunsa ja eturistiriidat.

Mitä 1 momentissa säädetään sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuudesta, sovelletaan myös muuhun henkilöön, joka ammatti- tai liiketoimintanaan tuottaa tai levittää 1 momentissa tarkoitettua tietoa.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei sovelleta sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetussa laissa tarkoitettuun yleisön saataville toimitetun viestin laatijaan, jos laatija on sitoutunut noudattamaan julkaisu- ja ohjelmatoiminnassa viestejä laativia henkilöitä ammatillisesti edustavan järjestön ammattikuntaa varten laatimia sääntöjä taikka julkaisijan tai ohjelmatoiminnan harjoittajan laatimia sääntöjä, jotka vaikutuksiltaan vastaavat markkinoiden väärinkäyttödirektiivin sekä Euroopan komission sen nojalla antamien säädösten vaikutuksia.

7 §

Kaupparaportointi

Suomalaisen sijoituspalvelun tarjoajan ja ulkomaisen sijoituspalvelun tarjoajan Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen on raportoitava Finanssivalvonnalle kaikki säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteina olevilla rahoitusvälineillä sekä rahoitusvälineillä, joiden arvo riippuu tällaisesta rahoitusvälineestä, toteuttamansa liiketoimet viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä riippumatta siitä, missä liiketoimi toteutettiin.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske suomalaisen sijoituspalvelun tarjoajan ulkomailla sijaitsevan sivuliikkeen toteuttamia liiketoimia.

Liiketoimet voi raportoida Finanssivalvonnalle:

1) sijoituspalvelun tarjoaja;
2) sijoituspalvelun tarjoajan puolesta toimiva kolmas taho;
3) sijoituspalvelun tarjoajan sijasta pörssi tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä

tai niitä muussa ETA-valtiossa vastaava kaupankäynnin järjestäjä, jonka järjestämässä kaupankäynnissä liiketoimi toteutettiin; tai

4) sijoituspalvelun tarjoajan sijasta muu kauppojen täsmäytys- tai ilmoitusjärjestelmän ylläpitäjä, jonka Finanssivalvonta on erikseen hyväksynyt.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään tarkemmin raportoitavista liiketoimista, raportin tietosisällöstä ja raportointijärjestelmille asetettavista vaatimuksista sekä edellytyksistä, joilla Finanssivalvonnan on hyväksyttävä 3 momentin 4 kohdassa tarkoitetun järjestelmän ylläpitäjä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun sijoituspalvelun tarjoajan, joka välittää 1 momentissa tarkoitettua rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon muulle sijoituspalvelun tarjoajalle toteuttamista varten, on raportoitava Finanssivalvonnalle viipymättä ja viimeistään seuraavana pankkipäivänä tieto liiketoimen toteutumisesta ja siitä, kenen lukuun liiketoimi on tehty, jollei liiketoimen toteuttanut sijoituspalvelun tarjoaja ole raportoinut näitä tietoja asianmukaisesti. Tässä momentissa säädettyyn raportointivelvollisuuteen sovelletaan, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään.

Finanssivalvonnan velvollisuudesta toimittaa raportointitietoja edelleen ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille säädetään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa.

8 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 5 §:ssä tarkoitetun markkinoiden väärinkäyttöön liittyvän ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta, komission markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla antamien tutkimustietoa ja sijoitussuosituksia koskevien säädösten täytäntöönpanemiseksi ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen sallimissa rajoissa 7 §:n 1 momentissa tarkoitetun kaupparaportin tietosisällöstä sekä tehokkaan valvonnan turvaamiseksi 7 §:n 5 momentissa tarkoitetun kaupparaportin tietosisällöstä. Lisäksi Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 7 §:ssä tarkoitetun kaupparaportin toimitustavasta ja esitysmuodosta.

VI OSA

SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään rikemaksu, ovat:

1) 5 luvun 4 §:n säännös markkinointiaineiston toimittamisesta Finanssivalvonnalle;

2) 8 luvun 2—7 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta;

3) 9 luvun 5, 6 ja 9—11 §:n säännökset huomattavien omistus- ja ääniosuuksien ilmoitusvelvollisuudesta;

4) 10 luvun 5 ja 6 §:n säännökset julkistettujen tietojen saatavilla pidosta;

5) 13 luvun 2 §:n säännös ilmoitusvelvollisuudesta.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä ovat myös mainitun momentin 1—5 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset.

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

1) 1 luvun 3 ja 4 §:n säännökset totuudenvastaisten tai harhaanjohtavien tietojen anta-

misen kiellosta ja riittävien tietojen tasapuolisesta saatavilla pitämisestä;

2) 4 luvun 1, 6—12 sekä 14 ja15 §:n säännökset esitteen julkaisemisvelvollisuudesta;

3) 6 luvun 4—7 ja 9 §:n, 7 luvun 5—16 §:n sekä 10 luvun 3 ja 4 §:n säännökset tietojen julkistamisesta;

4) 11 luvun 7—11, 13 ja 14, 16—19, 22—25 ja 27 §:n säännökset julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta;

5) 13 luvun 6—8 §:n ja 14 luvun 2, 3, 5 ja 6 §:n säännökset yrityskohtaisesta sisäpiirirekisteristä sekä markkinoiden väärinkäytöstä.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat myös mainitun momentin 1-5 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset ja esitedirektiivin perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

16 luku

Vahingonkorvaus

1 §

Korvausvastuun peruste

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa toiselle vahinkoa tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka avoimuusdirektiivin, esitedirektiivin tai markkinoiden väärinkäyttödirektiivin nojalla annettujen Euroopan komission asetusten tai päätösten vastaisella menettelyllä, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

2 §

Vastuu esitteen tiivistelmässä annetuista tiedoista

Vahinko, joka johtuu yksinomaan sijoittajalle annettavan esitteen 4 luvun 9 §:ssä tarkoitetussa tiivistelmässä annetuista tiedoista, on korvattava vain, jos tiedot ovat harhaanjohtavia, epätarkkoja tai ristiriitaisia suhteessa esitteen muihin osiin tai jollei tiivistelmässä anneta keskeisiä tietoja suhteessa esitteen muihin osiin. Tiivistelmässä on oltava tätä koskeva selkeä varoitus.

3 §

Vastuu epäilyttäviä arvopaperikauppoja koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta

Sijoituspalvelun tarjoaja on velvollinen korvaamaan vahingon, joka asiakkaalle on aiheutunut 14 luvun 5 §:ssä tarkoitetusta ilmoituksesta vain, jos sijoituspalvelun tarjoaja ei ole noudattanut sellaista huolellisuutta, jota siltä olosuhteet huomioon ottaen voidaan kohtuudella vaatia.

4 §

Vahingonkorvauslain soveltaminen

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa säädetään.

5 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin 2 §:ssä tarkoitettuun esitteen tiivistelmään sisältyvän varoituksen sisällöstä.

17 luku

Valvontavaltuudet

1 §

Arvopaperin yleisölle tarjoamisen lykkääminen

Finanssivalvonta voi määrätä, että arvopaperin yleisölle tarjoamista lykätään enintään 10 perättäisellä pankkipäivällä kerrallaan. Lykkäys voidaan määrätä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että arvopaperin tarjoaja tai se, joka toimeksiannon nojalla huolehtii tarjouksesta, toimii tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti. Ennen määräyksen antamista Finanssivalvonnan on varattava määräyksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

2 §

Kielto- ja oikaisupäätös

Finanssivalvonta voi kieltää sitä, joka toimii arvopaperien ja muiden rahoitusvälineiden tarjoamisessa, markkinoinnissa ja vaihdannassa tai arvopapereita ja muita rahoitusvälineitä koskevaa tiedonantovelvollisuutta täytettäessä arvopaperimarkkinoilla tämän lain vastaisesti, jatkamasta tai uudistamasta tämän lain vastaista menettelyä. Finanssivalvonta voi samalla velvoittaa menettelyn muutettavaksi tai oikaistavaksi, jos sitä on pidettävä tarpeellisena sijoittajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi.

3 §

Uhkasakko

Finanssivalvonta voi tehostaa 1 ja 2 §:ssä tarkoitetun kiellon tai päätöksen noudattamista uhkasakolla. Uhkasakon määrää maksettavaksi Finanssivalvonta. Uhkasakkoa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

18 luku

Muutoksenhaku ja rangaistukset

1 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan tämän lain nojalla tekemään päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996) ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä. Hallintooikeuden on käsiteltävä 11 luvun 12 §:ssä tarkoitettu asia kiireellisenä.

2 §

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö, markkinoiden vääristäminen ja tiedottamisrikos

Rangaistus tahallisesta tai törkeästä huolimattomuudesta hyötymistarkoituksessa tapahtuvasta sisäpiirintiedon väärinkäytöstä säädetään rikoslain 51 luvun 1 ja 2 §:ssä.

Rangaistus hyötymistarkoituksessa tapahtuvasta markkinoiden vääristämisestä säädetään rikoslain 51 luvun 3 ja 4 §:ssä.

Rangaistus arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta säädetään rikoslain 51 luvun 5 §:ssä.

19 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

1 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annettu arvopaperimarkkinalaki (495/1989), jäljempänä *kumottava laki* ja sen nojalla annetut valtiovarainministeriön asetukset niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottavaan lakiin tai asetukseen tai muutoin tarkoitetaan kumottavan lain tai asetuksen säännöstä, sen sijasta sovelletaan säännöksen

tilalle tullutta tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen säännöstä.

Tämän lain 11 luvun 28 §:ssä tarkoitetun toimielimen on kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta annettava 11 luvun 28 §:n 1 momentissa tarkoitettu suositus sekä kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta annettava 11 luvun 28 §:n 3 momentissa tarkoitettu ilmoitus.

Kumottavan lain nojalla annettuja Finanssivalvonnan määräyksiä voidaan soveltuvin osin soveltaa kuuden kuukauden ajan lain voimaantulosta, jollei tästä laista muuta johdu.

Kumottavan lain 5 luvun 15 §:n nojalla annettuja Finanssivalvonnan määräyksiä voidaan kuitenkin soveltaa valtiovarainministeriön asetuksella säädettävään ajankohtaan asti, kuitenkin enintään kolmen vuoden ajan lain voimaantulosta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2 §

Lain 4 lukua koskeva siirtymäsäännös

Lain 4 lukua sovelletaan lain voimaantulon jälkeen julkaistaviin esitteisiin. Ennen tämän lain voimaantuloa julkaistuihin esitteisiin ja niiden täydennyksiin sovelletaan kumottavan lain ja sen nojalla annettujen asetusten säännöksiä.

3 §

Lain 7 lukua koskevat siirtymäsäännökset

Lain 7 lukua sovelletaan lain voimaan tultua julkistettavaan tilinpäätökseen, toimintakertomukseen, tilinpäätöstiedotteeseen, johdon osavuotiseen selvitykseen ja osavuosikatsaukseen. Liikkeeseenlaskija saa kuitenkin julkistaa tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, tilinpäätöstiedotteen ja osavuosikatsauksen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti siltä tilikaudelta ja siltä katsauskaudelta, joka on päättynyt ennen lain voimaantuloa.

Osavuosikatsauksen sisältöä ja rakennetta koskevaa 7 luvun 11 §:ää sovelletaan lain voimaantulon jälkeen julkistettaviin osavuosikatsauksiin.

4 §

Lain 8 lukua koskeva siirtymäsäännös

Omilla osakkeilla tehtyjä kauppoja koskevaa 8 luvun 2 §:n 2 momenttia sovelletaan 9 luvun 5 §:ssä tarkoitetun rajan saavuttamiseen, ylittymiseen tai alittumiseen, joka tapahtuu sen jälkeen, kun kuusi kuukautta on kulunut lain voimaantulosta.

5 §

Lain 9 lukua koskeva siirtymäsäännös

Liputusilmoituksen tekemistä koskevan 9 luvun 9 §:n 1 momentissa säädetyn määräajan sijasta kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta syntyvään ilmoitusvelvollisuuteen sovelletaan, mitä kumottavassa laissa on säädetty ilman aiheetonta viivytystä tapahtuvasta ilmoitusvelvollisuudesta.

6 §

Lain 11 lukua koskevat siirtymäsäännökset

Osakkeenomistajalle syntyy 11 luvun 20 §:ssä tarkoitettu tarjousvelvollisuus, jos tarjousvelvollisuusraja ylittyy lain voimaantulon jälkeen. Jos tarjousvelvollisuus on ylittynyt ennen lain voimaantuloa, sovelletaan kumottavan lain säännöksiä.

Pörssiyhtiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, mihin 11 luvun 28 §:n 3 momentissa tarkoitettuun toimielimeen se kuuluu ja mikä toimielin on antanut 11 luvun 28 §:n 1 momentissa tarkoitetun suosituksen.

Kumottavan lain nojalla annettua julkisissa ostotarjouksissa noudatettavia menettelytapoja koskevaa Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnan suositusta sovelletaan, kunnes 11 luvun 28 §:n 3 momentissa tarkoitettu toimielin on antanut 11 luvun 28 §:n 1 momentissa tarkoitetun suosituksen.

7 §

Lain 12 ja 13 lukua koskevat siirtymäsäännökset

Finanssivalvonnan on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin 13 luvun 4 §:ssä tarkoitetun julkisen sisäpiirirekisterin perustamiseksi sekä perustettava ja otettava se käyttöön valtiovarainministeriön asetuksella säädettävänä ajankohtana. Valtiovarainministeriön asetus on annettava viimeistään kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Siihen asti kunnes Finanssivalvonta on perustanut julkisen sisäpiirirekisterin ja ottanut sen käyttöön, sovelletaan 12 luvun 3 ja 4 §:n sekä 13 luvun 2—5 §:n asemesta kumottavan lain 5 luvun 3 ja 4 §:n, 6 ja 7 §:n sekä 15 §:n säännöksiä omistuksen julkisuudesta ja ilmoitettavista tiedoista sekä julkisesta sisäpiirirekisteristä.

2.

Sijoituspalvelulaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YLEISET SÄÄNNÖKSET JA OIKEUS TARJOTA SIJOITUSPALVELUA

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan sijoituspalvelua.

Liiketoiminnan harjoittajaan, joka käy omaan lukuun kauppaa rahoitusvälineillä 11 §:n 3 kohdan mukaisesti ja joka ei tarjoa muuta sijoituspalvelua, lakia sovelletaan vain, jos tämä:

1) tarjoutuu käymään kauppaa jatkuvasti omaan lukuun ostamalla ja myymällä rahoitusvälineitä itse määrittämäänsä hintaan; tai

2) käy kauppaa omaan lukuun rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetussa laissa (/) tarkoitetun säännellyn markkinan ulkopuolella suunnitelmallisesti, toistuvasti ja järjestelmällisesti tarjoamalla kolmansille osapuolille avoimen järjestelmän tarkoituksenaan saada nämä mukaan kaupankäyntiin.

2 §

Poikkeukset lain soveltamisalasta

Tätä lakia ei sovelleta, jos:

1) palvelua tarjotaan yksinomaan samaan konserniin kuuluvalle kirjanpitovelvolliselle;

2) toimintaa harjoitetaan satunnaisesti muun erikseen laissa säännellyn liike- tai ammattitoiminnan ohessa;

3) liiketoiminnan harjoittaja pääasiallisen liiketoimintansa oheistoimintana käy omaan lukuun kauppaa rahoitusvälineillä, taikka tarjoaa johdannaissopimuksiin, joiden kohde-etuutena on hyödyke, tai 10 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin liittyvää sijoituspalvelua pääasiallisen liiketoimintansa asiakkaille, eikä liiketoiminnan harjoittajan tai sen konsernin pääasiallisena liiketoimintana ole sijoituspalvelun tarjoaminen tai luottolaitostoiminta;

4) liiketoiminnan harjoittajan pääasiallisena liiketoimintana on kaupankäynti omaan lukuun hyödykkeillä tai johdannaissopimuksilla, joiden kohde-etuus on hyödyke, eikä liiketoiminnan harjoittaja kuulu konserniin, jonka pääasiallisena liiketoimintana on sijoituspalvelun tarjoaminen tai luottolaitostoiminta;

5) kauppaa käydään ainoastaan omaan lukuun 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä sekä niiden kohde-etuuksilla yksinomaan johdannaismarkkinoilla tehtyjen sijoitusten suojaamiseksi; tai

6) toimeksiantoja toteutetaan 5 kohdassa tarkoitettujen markkinoiden muiden markkinaosapuolten lukuun tai rahoitusvälineitä koskevien tarjousten tai tarjouskehotusten antamiseen kyseisillä markkinoilla ja toiminnalla on selvitysosapuolten takaus siitä, että nämä vastaavat tehtyjen sopimusten selvittämisestä.

Tämä laki ei koske:

1) Valtiokonttoria, Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia eikä muita kansallisia keskuspankkeja;

2) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitettua arvopaperikeskusta;

3) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettuja rahastoyhtiöitä ja säilytysyhteisöjä eikä muita yhteissijoitusyrityksiä, niiden säily-

tysyhteisöjä ja omaisuudenhoitajia, ellei 4 ja 6 §:stä muuta johdu:

4) henkilöstörahastolaissa (934/2010) tarkoitettuja henkilöstörahastoja;

5) vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettuja vakuutusyhtiöitä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettuja työeläkevakuutusyhtiöitä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuja ulkomaisia vakuutusyhtiöitä eikä vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettuja vakuutusyhdistyksiä;

6) eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettuja eläkesäätiöitä eikä vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettuja eläkekassoja.

3 §

Ulkomaisiin sijoituspalveluyrityksiin sovellettavat säännökset

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa ja tällaiselle toiminnalle asetettavista vaatimuksista säädetään 9 §:ssä, 2 luvun 1 §:ssä, 4 ja 5 luvussa, 7 luvun 20—22 §:ssä, 9 luvun 9 §:ssä, 10 luvun 14 §:ssä, 11 luvun 18—25 §:ssä, 12 luvun 4 §:ssä sekä 14 ja 15 luvussa.

4 §

Lain soveltaminen luottolaitoksiin ja rahastoyhtiöihin

Luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalveluja siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) säädetään, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 7 luvun 4—6 §:ssä, 7 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa ja 8—11 §:ssä sekä 9—11 ja 15 luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksestä.

Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa sijoituspalveluja siten kuin sijoitusrahastolaissa säädetään, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 7 luvun 4—6 §:ssä ja 8—11 §:ssä sekä 9—11 ja 15 luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksestä.

Mitä 16 luvun 1 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen ja sen omistajien, toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten vahingonkorvausvelvollisuudesta, koskee vastaavasti edellä tässä pykälässä tarkoitettua luottolaitosta ja rahastoyhtiötä sekä niiden omistajia, toimitusjohtajaa ja hallituksen jäseniä.

5 §

Lain soveltaminen ulkomaisiin luottolaitoksiin

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä 4 luvun 2 §:n 2 momentissa, 7 luvun 20 §:ssä, 10 luvun 14 §:ssä ja 11 luvun 18, 19 ja 22—25 §:ssä säädetään ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä ja mitä 15 luvussa säädetään ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä.

Ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka tarjoaa Suomeen sijoittuneille osapuolille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, sovelletaan, mitä 4 luvun 2 §:n 5 momentissa säädetään ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä.

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuun kolmannen maan luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 5 luvun 2 §:n 2 momentissa, 7 luvun 21 §:ssä, 9 luvun 9 §:ssä, 10 luvun 14 §:ssä ja 11 luvun 20—25 §:ssä säädetään kolmannen maan sijoituspalveluyrityksestä, 9 luvun 3 §:n 4 momentissa säädetään talletuspankista ja mitä 15 luvussa säädetään ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä.

Mitä 14 luvun 3 §:ssä säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta, koskee vastaavasta edellä tässä pykälässä tarkoitettua ulkomaista luottolaitosta ja sen sivuliikkeen johtajaa.

6 §

Lain soveltaminen ulkomaisiin rahastoyhtiöihin

Sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä 7 luvun 20 §:ssä, 10 luvun 14 §:ssä ja 11 luvun 18, 19 ja 22—25 §:ssä säädetään ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä ja mitä 15 luvussa säädetään ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä.

Sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun kolmannen maan rahastoyhtiöön, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä 5 luvun 2 §:n 2 momentissa, 7 luvun 21 §:ssä, 9 luvun 9 §:ssä, 10 luvun 14 §:ssä ja 11 luvun 20—25 §:ssä säädetään kolmannen maan sijoituspalveluyrityksestä ja mitä 15 luvussa säädetään ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä.

Mitä 14 luvun 3 §:ssä säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta, koskee vastaavasta tässä pykälässä tarkoitettua ulkomaista rahastoyhtiötä ja sen sivuliikkeen johtajaa.

7 §

Euroopan unionin tekniset standardit

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä rahoitusvälineiden markkinat –direktiivin täytäntöönpanoasetuksen ohella sijoituspalveluyrityksiä koskevia määräyksiä on rahoitusvälineiden markkinat –direktiivissä tarkoitetuissa Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa.

8 §

Euroopan unionin lainsäädäntö, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ja Euroopan pankkiviranomainen

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä* rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2004/39/EY;

2) *sijoitusrahastodirektiivillä* siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/65/EY;

3) *luottolaitosdirektiivillä* luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2006/48/EY;

4) *omien varojen direktiivillä* sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävyydestä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2006/49/EY;

5) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annettua komission asetusta (EY) N:o 1287/2006;

6) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivillä* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annettua komission direktiiviä 2006/73/EY;

7) *Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1095/2010 tarkoitettua Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista;

8) *Euroopan pankkiviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1093/2010 tarkoitettua Euroopan pankkiviranomaista.

9 §

Sijoituspalveluyritys, ulkomainen sijoituspalveluyritys, ETA-valtio, kolmas maa, ulkomainen ETA-valvontaviranomainen, kolmannen maan valvontaviranomainen ja sivuliike

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sijoituspalveluyrityksellä* suomalaista osakeyhtiötä tai eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä, jolla on tämän lain mukainen toimilupa tarjota sijoituspalvelua;

2) *ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä* liiketoimintana sijoituspalveluja tarjoavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on saanut 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa;

3) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

4) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

5) *ulkomaisella ETA-valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa vastaavaa muun ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaista viranomaista;

6) *kolmannen maan valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa vastaavaa kolmannen maan toimivaltaista viranomaista;

7) *ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä* ulkomaista sijoituspalveluyritystä, jolla on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen myöntämä toimilupa sijoituspalvelun tarjoamiseen;

8) *kolmannen maan sijoituspalveluyrityksellä* ulkomaista sijoituspalveluyritystä, jolla on kolmannen maan valvontaviranomaisen myöntämä toimilupa sijoituspalvelun tarjoamiseen;

9) *sivuliikkeellä* muussa kuin kotivaltiossa sijaitsevaa sijoituspalveluyrityksen tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toimipaikkaa, joka on oikeudellisesti osa sijoituspalveluyritystä tai ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja josta käsin tarjotaan sijoituspalvelua.

Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä, sovelletaan Suomeen sijoittautuneeseen ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen ulkomaiseen sidonnaisasiamieheen.

10 §

Rahoitusväline

Tässä laissa *rahoitusvälineellä* tarkoitetaan:

1) arvopaperimarkkinalaissa (/) tarkoitettua arvopaperia;

2) sellaista yhteissijoitusyrityksen osuutta ja rahamarkkinavälinettä, joka ei ole 1 kohdassa tarkoitettu arvopaperi;

3) optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on arvopaperi, valuutta, korko, tuotto, toinen johdannaissopimus, rahoitusmarkkinoihin liittyvä indeksi tai muu tunnusluku ja joka voidaan toteuttaa luovuttamalla kohde-etuus tai tilittämällä sen nettoarvo;

4) optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka on toteutettava tai voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä;

5) optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka voidaan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen, kun sillä käydään kauppaa rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä;

6) muuta kuin 5 kohdassa tarkoitettua optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka voidaan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen, jos johdannaissopimus tehdään sijoitus- tai suojaustarkoituksessa ja se on muiden johdannaissopimusten kaltainen;

7) luottoriskin siirtoon tarkoitettua johdannaissopimusta;
8) hinnanerosopimusta;
9) optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, joka liittyy ilmastonvaihteluihin, kuljetusmaksuihin, päästöoikeuksiin tai inflaatioasteisiin tai muihin virallisiin taloustilastoihin ja joka voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä, sekä muuta johdannaissopimusta, joka liittyy omaisuuteen, oikeuksiin, velvollisuuksiin, indekseihin ja muihin kuin edellä mainittuihin tunnuslukuihin ja joka on muiden johdannaissopimusten kaltainen.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen rahoitusvälineiden ominaispiirteistä ja 9 kohdan soveltamisalaan kuuluvista johdannaissopimuksista.

11 §

Sijoituspalvelut

Tässä laissa *sijoituspalvelulla* tarkoitetaan:
1) rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä (*toimeksiantojen välittäminen*);
2) rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen toteuttamista asiakkaan lukuun (*toimeksiantojen toteuttaminen*);
3) kaupankäyntiä rahoitusvälineillä omaan lukuun (*kaupankäynti omaan lukuun*);
4) rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu kokonaan tai osittain toimeksiannon saajalle (*omaisuudenhoito*);
5) yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle tiettyä rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi (*sijoitusneuvonta*);
6) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämistä antamalla siihen liittyvä merkintä- tai ostositoumus (*liikkeeseenlaskun takaaminen*);
7) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämistä ilman merkintä- tai ostositoumuksen antamista (*liikkeeseenlaskun järjestäminen*);
8) rahoitusvälineiden kaupankäynnin järjestämistä rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä (*monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen*);
9) arvopaperitileistä annetussa laissa (/) tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä sekä toimimista arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain mukaisena tilinhoitajana muutoin kuin omaan lukuun (*rahoitusvälineiden säilyttäminen*).

12 §

Luottolaitos ja rahoituslaitos

Tässä laissa *luottolaitoksella* tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta.

Tässä laissa *rahoituslaitoksella* tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 13 §:ssä tarkoitettua yhteisöä.

13 §

Konserni, emoyritys ja tytäryritys

Tässä laissa *konsernilla, emoyrityksellä ja tytäryrityksellä* tarkoitetaan kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä.

14 §

Palveluyritys

Tässä laissa *palveluyrityksellä* tarkoitetaan yritystä, joka pääasiallisena toimintanaan tuottaa palveluja yhdelle tai usealle sijoituspalveluyritykselle omistamalla, hallitsemalla tai hoitamalla kiinteistöjä tai joka tuottaa tietojenkäsittelyyn liittyviä palveluja taikka muita vastaavia sijoituspalveluyrityksen pääasialliseen liiketoimintaan liittyviä palveluja yhdelle tai usealle sijoituspalveluyritykselle.

15 §

Omistusyhteisö

Tässä laissa *omistusyhteisöllä* tarkoitetaan rahoituslaitosta, jonka tytäryritykset ovat pääasiassa sijoituspalveluyrityksiä tai muita

rahoituslaitoksia ja jonka tytäryrityksistä ainakin yksi on sijoituspalveluyritys.

Finanssivalvonnan on saatuaan tiedon siitä, että muusta yrityksestä kuin luottolaitoksesta tai sijoituspalveluyrityksestä on tullut sijoituspalveluyrityksen emoyritys, tehtävä viipymättä päätös siitä, onko yritystä pidettävä 1 momentissa tarkoitettuna omistusyhteisönä.

16 §

Konsolidointiryhmä

Tässä laissa *konsolidointiryhmällä* tarkoitetaan konsernia, jonka muodostavat konsernin emoyritys, joka on suomalainen tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai sijoituspalveluyrityksen emoyrityksenä oleva suomalainen tai ulkomainen omistusyhteisö (*konsolidointiryhmän emoyritys*), sekä emoyrityksen suomalaiset ja ulkomaiset tytäryritykset, jotka ovat muita sijoituspalveluyrityksiä, luottolaitoksia, rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä (*konsolidointiryhmän tytäryritys*).

Konsolidointiryhmän emoyrityksenä olevaan sijoituspalveluyritykseen ja siihen rinnastettavaan omistusyhteisön tytäryrityksenä olevaan sijoituspalveluyritykseen sovellettavan konsolidoidun valvonnan soveltamisalasta säädetään 6 luvun 2 §:n 3 momentissa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:ssä.

17 §

Ulkoistaminen

Tässä laissa *ulkoistamisella* tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa sijoituspalveluyritykselle toiminnon tai palvelun, jonka sijoituspalveluyritys olisi muutoin itse suorittanut.

18 §

Ammattimainen ja ei-ammattimainen asiakas

Tässä laissa *ammattimaisella asiakkaalla* tarkoitetaan:

1) rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittavaa tai säänneltyä yhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa:

a) sijoituspalveluyritystä;

b) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta;

c) sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä;

d) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua pörssiä;

e) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskusta, selvitysyhteisöä ja ulkomaista selvitysyhteisöä;

f) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä;

g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä, eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä ja vakuutuskassalaissa tarkoitettua eläkekassaa;

h) 2 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitettua yhteisöä;

i) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostavaa ja myyvää yritystä;

j) muuta kuin a—i kohdassa tarkoitettua yhteisösijoittajaa;

2) suuryritystä, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa;

b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa;

c) omat varat ovat vähintään 2 000 000 euroa;

3) Suomen valtiota, Valtiokonttoria, Ahvenanmaan maakuntaa, ulkomaista valtiota ja osavaltiota sekä valtionvelkaa hoitavaa ulkomaista toimielintä;

4) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia ja siihen rinnastettavaa ulkomaista keskuspankkia sekä Kansainvälistä valuuttarahastoa, Maailmanpankkia ja niihin rinnastettavaa muuta kansainvälistä yhteisöä tai organisaatiota;

5) yhteisösijoittajaa, jonka pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen;

6) muuta asiakasta, jota sijoituspalveluyritys 2 momentin perusteella kohtelee ammattimaisena asiakkaana.

Sijoituspalveluyritys voi kohdella muuta kuin 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua asiakasta ammattimaisena asiakkaana, jos se arvioi, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit ja jos asiakas lisäksi täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

1) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

2) asiakkaan sijoitusvarallisuuden arvo on yli 500 000 euroa;

3) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.

Tässä laissa *ei-ammattimaisella asiakkaalla* tarkoitetaan muuta asiakasta kuin 1 momentissa tarkoitettua ammattimaista asiakasta.

19 §

Hyväksyttävä vastapuoli

Tässä laissa *hyväksyttävällä vastapuolella* tarkoitetaan:

1) 18 §:n 1 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua asiakasta;

2) 18 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua yritystä, joka on antanut suostumuksensa siihen, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolena;

3) 18 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua asiakasta, joka on pyytänyt, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolena sellaisissa palveluissa ja liiketoimissa, joiden osalta sitä voidaan pitää ammattimaisena asiakkaana.

20 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta siten kuin tässä laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) säädetään.

Finanssivalvonnan velvollisuudesta tehdä yhteistyötä kuluttaja-asiamiehen kanssa asiakkaansuojan valvonnassa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 5 luvussa.

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua

1 §

Sijoituspalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus

Sijoituspalvelua saa tarjota vain tässä laissa tarkoitetun toimiluvan saanut yritys sekä ulkomainen yritys, jolla on 4 tai 5 luvun mukainen lupa tai oikeus sijoituspalvelujen tarjoamiseen Suomessa.

2 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, sijoituspalvelua saa tarjota suomalainen ja ulkomainen luottolaitos sekä suomalainen ja ulkomainen rahastoyhtiö.

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, monenkeskistä kaupankäyntiä saa järjestää rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetussa laissa tarkoitettu pörssi.

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvussa säädetään oikeudesta toimia sanotussa laissa tarkoitettuna tilinhoitajana.

Arvopaperikeskuksen ja arvo-osuustileistä annetussa laissa (827/1991) tarkoitetun omaisuudenhoitotilin tilinhaltijan toiminnasta arvopaperien säilyttäjänä säädetään erikseen.

3 §

Oheispalvelut

Sijoituspalveluyritys saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, sijoituspalvelun lisäksi:

1) myöntää asiakkaille sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta;
2) tarjota yrityksille pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita niihin liittyviä kysymyksiä koskevaa neuvontaa sekä yritysten sulautumisia, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa ja palveluja;
3) tarjota sijoituspalveluun liittyvää valuuttapalvelua;
4) tuottaa ja levittää sijoitustutkimuksia, rahoitusanalyysejä sekä muita vastaavia rahoitusvälineillä käytävään kauppaan liittyviä yleisiä suosituksia;
5) tarjota rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun takaamiseen tai järjestämiseen liittyviä palveluja;
6) tarjota sijoituspalveluja ja tässä momentissa tarkoitettuja palveluja vastaavia palveluja sellaisilla johdannaissopimusten kohdeetuuksilla, jotka eivät ole rahoitusvälineitä silloin, kun toiminta liittyy johdannaissopimuksilla harjoitettavaan toimintaan;
7) tarjota muuta kuin 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä;
8) harjoittaa muuta tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavaa tai siihen läheisesti liittyvää toimintaa.

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua.

4 §

Toiminimi

Muu yritys kuin sijoituspalveluyritys saa toiminimessään tai muutoin toiminnassaan käyttää nimitystä pankkiiri tai pankkiiriliike vain, jos on ilmeistä, että nimityksen käyttäminen ei viittaa harhaanjohtavasti sijoituspalveluyrityksen toimintaan.

3 luku

Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus

1 §

Toimilupahakemus

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta toimiluvan sijoituspalvelun tarjoamiseen. Jos sijoituspalveluyrityksen on 11 luvun 1 §:n mukaan kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon, jäljempänä *korvausrahasto*, Finanssivalvonnan on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto korvausrahastolta.

Hakemukseen on liitettävä riittävät selvitykset hakijasta sekä sijoituspalveluyrityksen:
1) omistuksesta;
2) johdosta ja tilintarkastajista;
3) sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;
4) taloudellisista toimintaedellytyksistä.

Säännöksiä hakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan antaa valtiovarainministeriön asetuksella.

Jos toimilupaa hakeva yhteisö on toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön tytäryritys tai tällaisen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön emoyrityksen tytäryritys, hakemuksesta on pyydettävä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen lausunto. Samoin menetellään, jos toimilupaa hakevan yhteisön määräämisvalta on samoilla luonnollisilla tai oikeushenkilöillä kuin tällaisessa sijoituspalveluyrityksessä, luottolaitoksessa tai vakuutusyhtiössä. Lausuntopyynnössä lausunnonantajaa on pyydettävä erityisesti arvioimaan osakkeenomistajien sopivuutta sekä saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta sekä ilmoittamaan edellä mainittuja seikkoja

koskevat tiedot, joilla on merkitystä toimiluvan myöntämisen tai sijoituspalveluyrityksen valvonnan kannalta.

2 §

Toimilupapäätös

Toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Toimiluvassa on mainittava ne sijoituspalvelut sekä ne 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetut oheispalvelut, joita sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen sijoituspalveluyrityksen hakemuksesta muuttaa toimilupaa siinä mainittujen sijoituspalveluyritykselle sallittujen palvelujen osalta.

Finanssivalvonnalla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

3 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että sijoituspalveluyrityksen omistajat täyttävät 4 §:ssä säädetyt vaatimukset ja sijoituspalveluyritys talouden vakaudelle ja toiminnalle 6, 7, 9 ja 10 luvussa säädetyt vaatimukset.

Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle sijoituspalveluyritykselle ennen sen rekisteröimistä.

4 §

Sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien luotettavuus

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan sijoituspalveluyritystä; taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan sijoituspalveluyritystä.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa sijoituspalveluyrityksen omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä sijoituspalveluyrityksessä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

5 §

Toimilupa eurooppayhtiölle

Toimilupa on myönnettävä myös ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä *eurooppayhtiöasetus*, tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Finanssivalvonnan on pyydettävä lupahakemuksesta eurooppayhtiön kotivaltion ar-

vopaperimarkkinoita valvovan Finanssivalvontaa vastaavan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

6 §

Toimiluvan rekisteröinti

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin sekä tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja korvausrahastolle.

Perustettavalle sijoituspalveluyritykselle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

7 §

Sijoituspalvelurekisteri

Finanssivalvonta pitää sijoituspalveluyrityksistä julkista rekisteriä, johon merkitään tiedot niistä palveluista, joiden tarjoamiseen sijoituspalveluyrityksellä on toimilupa.

8 §

Toiminnan aloittaminen

Sijoituspalveluyritys voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, sijoituspalveluyritys on rekisteröity.

9 §

Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja korvausrahastolle.

4 luku

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

1 §

Sivuliikkeen aloittaminen

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle.

Ilmoituksessa on oltava perustettavan sivuliikkeen yhteystiedot sekä riittävät tiedot:

1) rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista;

2) sivuliikkeen organisaatiorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä;

3) sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevista henkilöistä;

4) sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Sivuliike voidaan perustaa ja se saa aloittaa toimintansa Finanssivalvonnan päättämänä ajankohtana, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun Finanssivalvonta sai 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

2 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota oheispalvelua ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi aloittaa sijoituspalvelun tarjoamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta ilmoituksen rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoitus- ja

oheispalveluista sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Jos ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys käyttää sijoituspalvelujen tarjoamisessa Suomessa sidonnaisasiamiestä, Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta tiedot sidonnaisasiamiehen henkilöllisyydestä. Finanssivalvonnalla on oikeus julkistaa sidonnaisasiamiehen henkilöllisyys.

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

3 §

Sivuliikkeen toiminnan ja rajat ylittävän sijoituspalvelun tarjoamisen rajoittaminen ja kieltäminen

Jos ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys jatkaa ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta säännösten tai määräysten vastaista toimintaa Suomessa, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi, joka vaarantaa sijoittajien suojan tai markkinoiden luotettavan toiminnan. Tarvittaessa Finanssivalvonta voi estää uusien liiketoimien aloittamisen.

Finanssivalvonnan oikeuteen kieltää kokonaan tai osittain sivuliikkeen toiminnan jatkaminen ja sijoituspalvelujen tarjoaminen sovelletaan lisäksi, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä säädetään.

5 luku

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

1 §

Sivuliikkeen toimiluvan hakeminen

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo Suomessa tarjota sijoituspalveluja, on haettava Finanssivalvonnalta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Hakemuksesta on pyydettävä lausunto korvausrahastolta.

Hakemukseen on liitettävä tarpeelliset selvitykset sijoituspalveluyrityksen:

1) omistuksesta;

2) johdon ammattitaidosta ja luotettavuudesta;

3) hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta;

4) riskien hallinnasta;

5) vakavaraisuudesta, maksuvalmiudesta ja niiden hallinnasta;

6) sijoituspalveluyrityksen kotimaan lainsäädännöstä ja arvopaperimarkkinoiden valvonnasta.

Hakemukseen on liitettävä lisäksi tarpeelliset selvitykset sivuliikkeen hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, asiakkaiden tunnistamiseksi ja rahanpesun ja terrorismin ehkäisemiseksi noudatetuista menettelytavoista, sekä sivuliikkeen johdon ammattitaidosta ja luotettavuudesta.

Säännöksiä hakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan antaa valtiovarainministeriön asetuksella.

2 §

Sivuliikkeen toimiluvan myöntäminen

Finanssivalvonnan on myönnettävä toimilupa kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeelle, jos:

1) sijoituspalveluyrityksen toiminta ei olennaisesti eroa suomalaiselle sijoituspalveluyritykselle sallitusta toiminnasta;

2) sijoituspalveluyritykseen sen kotivaltiossa sovellettava lainsäädäntö vastaa kansainvälisesti hyväksyttyjä arvopaperimarkkinoiden valvontaa ja rahoitusjärjestelmän rikollisen hyväksikäytön estämistä koskevia suosituksia;

3) sijoituspalveluyrityksen vakavaraisuus, suuret asiakasriskit, maksuvalmius, sisäinen valvonta, riskienhallintajärjestelmät sekä omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus eivät olennaisesti poikkea tämän lain vaatimuksista;

4) sijoituspalveluyritystä muutoinkin valvotaan sen kotivaltiossa riittävän tehokkaasti;

5) sivuliikkeen hallinto ja toiminta on järjestetty terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti;

6) sivuliikkeen johtaja täyttää 7 luvun 22 §:ssä tarkoitetut vaatimukset.

Sivuliikkeen toimilupaa myönnettäessä on arvioitava sitä, vastaako sivuliikkeen kotivaltion sijoittajien korvausjärjestelmä korvausrahaston tarjoaman suojan tasoa ja laajuutta. Toimilupaa myöntäessään Finanssivalvonta voi päättää sivuliikkeen jäsenyydestä korvausrahastossa.

Sivuliikkeen toimilupaa koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä 3 luvun 2 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen toimiluvasta annettavasta päätöksestä. Finanssivalvonnan on kymmenen työpäivän kuluessa toimilupahakemuksen vastaanottamisesta ilmoitettava hakijalle 3 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitetusta määräajasta ja valitusmahdollisuudesta.

Sivuliikkeen toimilupa oikeuttaa harjoittamaan toimintaa yhdessä tai useammassa toimipaikassa.

3 §

Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toimiluvan peruuttamisesta ja toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on lisäksi viipymättä peruutettava sivuliikkeen toimilupa, jos kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen kotivaltion viranomainen on peruuttanut sijoituspalveluyrityksen toimiluvan.

4 §

Sivuliikkeen toiminnan lopettaminen

Kun Finanssivalvonta peruuttaa kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toimiluvan, sivuliikkeen toiminta on välittömästi lopetettava. Mitä muualla laissa säädetään sivuliikkeen valvonnasta, sovelletaan sivuliikkeen valvontaan sen lopetettua toimintansa, kunnes 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty sekä sijoituspalveluyrityksen velvoitteet sivuliikkeen asiakkaille on täytetty.

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen on viivytyksettä sen sivuliikkeen toiminnan lopettamisen jälkeen ilmoitettava sivuliikkeen asiakkaille, miten sivuliikkeen velvoitteet asiakkaille täytetään. Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tässä momentissa tarkoitetusta menettelystä.

Mitä 1 momentissa säädetään sivuliikkeen valvonnasta ja 2 momentissa kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen ilmoitusvelvollisuudesta sekä mitä 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta antaa tarkempia määräyksiä, sovelletaan rajoitettaessa 3 §:ssä tai Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:ssä tarkoitetulla tavalla sivuliikkeen toimintaa.

5 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen tytäryritystä tai sivuliikettä perustamatta

Jos kolmannen maan sijoituspalveluyritys aikoo tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta sivuliikettä tai tytäryritystä, sijoituspalveluyrityksen on haettava siihen lupa Finanssivalvonnalta.

Ennen luvan myöntämistä kolmannen maan valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan välillä tulee olla allekirjoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen valvontaa koskeva Finanssivalvonnasta annetun lain 66 §:ssä tarkoitettu valvontapöytäkirja. Luvan myöntämisestä on muutoin voimassa, mitä 2 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa ja

2 momentissa säädetään sivuliikkeen toimiluvan myöntämisestä.

Luvan peruuttamisesta ja luvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Lisäksi luvan peruuttamiseen sovelletaan, mitä 3 §:ssä säädetään sivuliikkeen toimiluvan peruuttamisesta.

II OSA

TOIMINTAEDELLYTYKSET JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §

Vähimmäispääoma

Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna vain toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista, omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa tai liikkeeseenlaskun järjestämistä, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalvelua yksinomaan hyödykemarkkinoihin liittyvillä 1 luvun 10 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla, 8 kohdassa tarkoitetuilla hinnanerosopimuksilla tai 9 kohdassa tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä ja jolla ei ole hallussaan asiakasvaroja, on oltava:

1) vähintään 50 000 euron osakepääoma;

2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Jos 4 momentissa tarkoitettua palvelua tarjoava sijoituspalveluyritys toimii vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettuna vakuutusmeklarina, yrityksellä on oltava sen lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään:

1) vähintään 25 000 euron osakepääoma;

2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 500 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 750 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

2 §

Talouden vakaus ja sen valvonta

Sijoituspalveluyrityksen taloudellisiin toimintaedellytyksiin, taloudellisen aseman valvontaan sekä niitä koskevien poikkeuslupien antamiseen sovelletaan vastaavasti, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 ja 6 luvussa säädetään, lukuun ottamatta mainitun lain 44, 53, 66, 71, 80 ja 81 §:ää. Sovellettaessa mainitun lain 55 §:ää, siinä mainitun 44 §:n sijasta sovelletaan tämän luvun 1 §:ää.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta 1 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen.

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:ssä säädetään konsolidoidun taloudellisen aseman valvonnasta, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, jonka emoyritys on ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos taikka tällaisessa valtiossa oleva omistusyhteisö, joka on samalla ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen emoyritys ja edellyt-

täen, että luottolaitosta valvotaan sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella.

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 67—69 §:ssä säädetään, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, joka harjoittaa ainoastaan tämän lain 1 luvun 11 §:n 1, 2, 4, 5, 7 tai 9 kohdassa tarkoitettua toimintaa.

3 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään sijoituspalveluyritysten osalta:

1) luottolaitostoiminnasta annetun lain 49 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista johdon ja henkilöstön palkitsemista koskevista periaatteista ja menettelytavoista;

2) luottoriskin omien varojen vähimmäismäärän laskemiseen sovellettavista varojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten riskikertoimista sekä taseen ulkopuolisten sitoumusten luottovasta-arvokertoimista käytettäessä luottolaitostoiminnasta annetun lain 58 §:n mukaista vakiomenetelmää;

3) eristä, jotka saadaan jättää huomioon ottamatta laskettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 69 §:ssä tarkoitettuja asiakasriskirajoituksia;

4) luottolaitosdirektiivin VII liitteen 2 osan 12 ja 15 kohdan ja 4 osan 44, 48, 66, 71, 86 ja 95 kohdan huomioon ottamisesta sovellettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 59 §:ää;

5) luottolaitosdirektiivin VIII liitteen 1 osan 15—17, 20 ja 21 kohdan sekä mainitun liitteen 3 osan 72, 73 ja 89 kohdan huomioon ottamisesta sovellettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 59 §:ää;

6) omien varojen direktiivin 19 artiklan huomioon ottamisesta sovellettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 64 §:ää.

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään lisäksi, jollei luottolaitostoiminnasta annetun lain 93 §:stä muuta johdu, siitä, milloin sijoituspalveluyrityksen toisessa ETA-valtiossa olevalta velalliselta olevat saamiset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset tai sijoituspalveluyrityksen toisessa ETA-valtiossa olevat varat tai vakuudet saadaan ottaa huomioon luottolaitostoiminasta annetun lain 55 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa edellä tarkoitetussa toisessa valtiossa sovellettavien säännösten ja määräysten mukaisesti.

4 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa luottolaitosdirektiivin ja omien varojen direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset 2 §:ssä tarkoitetuista sijoituspalveluyrityksen taloudellisista toimintaedellytyksistä.

Finanssivalvonta voi määrätä, että sen estämättä, mitä 3 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädetään, sijoituspalveluyrityksen toisessa ETA-valtiossa olevalta velalliselta oleviin saamisiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin, tällaisessa valtiossa oleviin varoihin taikka saamisiin tai sitoumuksiin, joiden vakuus on toisessa ETA-valtiossa, sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa tällaisessa toisessa valtiossa sovellettavien säännösten ja määräysten mukaista riskiluokitusta tai -kerrointa, joka on ankarampi kuin mitä 3 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädetään. Tässä momentissa tarkoitettu määräys voidaan antaa, jos siihen on edellä tarkoitetun valtion erityisiin oloihin perustuva, tehokkaan valvonnan edellyttämä painava syy.

7 luku

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen

1 §

Toimipaikka ja pääkonttori

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Se voi harjoittaa toimintaansa lisäksi muissa toimipaikoissa.

Sijoituspalveluyrityksen pääkonttorin on oltava Suomessa.

2 §

Sijoituspalveluyrityksen sidonnaisuus

Sijoituspalveluyrityksen ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saa estää sijoituspalveluyrityksen tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan tässä laissa, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:n 2—4 momentissa säädetään.

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskevissa tiedoissa tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

3 §

Omien osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankintaa koskevat rajoitukset

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa antaa lainaa omien ja emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseen taikka ottaa niitä pantiksi ainoastaan 2 ja 3 momentissa säädetyin rajoituksin. Vakuuden asettaminen sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen varoista edellä tarkoitetun lainan maksamisesta rinnastetaan lainan antamiseen.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 10 §:n 1 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin säännösten estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos:

1) ne ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla;

2) lainan antaminen tai pantin ottaminen kuuluu sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen tavanomaiseen liiketoimintaan; ja

3) laina on annettu taikka pantti otettu sijoituspalveluyrityksen toiminnassa noudatetuin tavanomaisin ehdoin.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa ottaa pantiksi omia ja emoyrityksen osakkeita ja osuuksia niiden merkinnän rahoittamiseksi annetun lainan vakuudeksi enintään määrän, joka vastaa nimellisarvoltaan yhtä kymmenesosaa lainan antaneen yrityksen, tai jos pantiksi on otettu lainan antaneen yrityksen emoyrityksen osakkeita tai osuuksia, emoyrityksen sidotusta pääomasta.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään omista ja emoyrityksen osakkeista ja osuuksista, sovelletaan vastaavasti omiin ja emoyrityksen pääomasijoituksiin, pääomalainoihin, debentuureihin ja muihin sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla veloilla.

4 §

Sijoituspalvelun tai muun merkittävän toiminnon ulkoistaminen

Sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon, jos ulkoistaminen ei haittaa sijoituspalveluyrityksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan taikka toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista. Sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon ulkoistaminen ei saa haitata sijoituspalveluyrityksen toiminnan valvontaa. Ulkoistamisesta huolimatta sijoituspalveluyritys vastaa tästä laista johtuvien velvoitteidensa täyttämisestä.

Toiminto on sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti sijoituspalveluyrityksen toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai sijoituspalveluyrityksen toimiluvan ehtojen noudattamista taikka sijoituspalveluyrityksen taloudellista asemaa tai sijoituspalvelun tarjoamisen jatkuvuutta.

Sijoituspalvelun tai merkittävän muun toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Sijoituspalveluyrityksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon muulle kuin samaan konsolidointiryhmään kuuluvalle, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. Sijoituspalveluyrityksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttämisestä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säädetään 9 luvun 2 §:ssä.

5 §

Ulkoistamisen edellytykset

Sijoituspalveluyrityksen on toimittava huolellisesti, kun se ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon. Jos sijoituspalveluyritys ulkoistaa toimiluvanvaraista toimintaa, ulkoistettua toimintaa hoitavalla on oltava tähän tarvittava toimilupa.

Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti sijoituspalveluyrityksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Finanssivalvonnalle.

6 §

Omaisuudenhoidon ulkoistaminen kolmanteen maahan

Sijoituspalveluyrityksen, joka ulkoistaa eiammattimaiselle asiakkaalle tarjotun omaisuudenhoitopalvelun kolmannessa maassa toimivalle palvelun tarjoajalle, on varmistettava, että:

1) sillä on kotivaltiossaan tarvittava toimilupa tai se on kotivaltiossaan rekisteröity omaisuudenhoitopalvelun tarjoamista varten ja että se on vakavaraisuusvalvonnan alainen; ja

2) Finanssivalvonnalla on kyseisen kolmannen maan valvontaviranomaisen kanssa valvontayhteistyötä koskeva sopimus.

Vaikka 1 momentissa säädetyt edellytykset eivät täyty, sijoituspalveluyritys voi kuitenkin ulkoistaa omaisuudenhoitopalvelun, jos yritys ilmoittaa ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle etukäteen eikä Finanssivalvonta vastusta sitä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnan on julkistettava luettelo niistä kolmannen maan valvontaviranomaisista, joiden kanssa sillä on 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu valvontayhteistyötä koskeva sopimus. Finanssivalvonnan on laadittava ja julkistettava periaatteet, joita se noudattaa soveltaessaan 2 momentin säännöstä.

7 §

Sidonnaisasiamies

Sijoituspalveluyritys voi tarjota 2 momentissa tarkoitettuja palveluja sidonnaisasiamiehen välityksellä. Sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Sidonnaisasiamies voi toimia vain yhden sijoituspalveluyrityksen lukuun.

Sidonnaisasiamies voi:

1) vastaanottaa ja välittää sijoitus- ja oheispalveluihin tai rahoitusvälineisiin liittyviä asiakkaiden ohjeita ja toimeksiantoja;

2) välittää rahoitusvälineitä asiakkaille;

3) antaa sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja tai rahoitusvälineitä koskevaa neuvontaa asiakkaille;

4) markkinoida sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja asiakkaille.

Sijoituspalveluyrityksen on käytettävissä olevin keinoin varmistuttava siitä, että sidonnaisasiamies on hyvämaineinen ja riittävän ammattitaitoinen toiminnan harjoittamiseen. Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava, että sidonnaisasiamies ilmoittaa asiakkaalle toimivansa edustamansa sijoituspalveluyrityksen lukuun sidonnaisasiamiehenä.

Sidonnaisasiamies voi käsitellä asiakkaan rahavaroja tai rahoitusvälineitä sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Jos sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun toisessa ETA-valtiossa, edellytyksenä on kuitenkin, että kyseinen valtio sallii sidonnaisasiamiestä vastaavan asiamiehen käsitellä asiakkaan rahavaroja tai rahoitusvälineitä.

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä julkista rekisteriä sidonnaisasiamiehistään. Rekisteriin on merkittävä luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Jos asiamies on oikeushenkilö, rekisteriin merkitään sen nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta siitä lukien, kun peruste tietojen merkitsemiseen rekisteriin on päättynyt. Sijoituspalveluyrityksen on viipymättä ilmoitettava käyttämänsä sidonnaisasiamiehet Finanssivalvonnalle.

Jos sidonnaisasiamies on sijoittautunut sellaiseen ETA-valtioon, joka ei salli kyseisessä valtiossa toimiluvan saaneiden sijoituspalveluyritysten käyttää sidonnaisasiamiestä vastaavaa asiamiestä, sidonnaisasiamies on merkittävä Finanssivalvonnan pitämään rekisteriin. Tähän rekisteriin on merkittävä vastaavat tiedot kuin sijoituspalveluyrityksen ylläpitämään 5 momentin mukaiseen rekisteriin. Finanssivalvonnan pitämään rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta siitä lukien, kun peruste tietojen merkitsemiseen rekisteriin on päättynyt.

8 §

Riskien hallinta, sisäinen valvonta ja toiminnan muu järjestäminen

Sijoituspalveluyrityksen toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Sijoituspalveluyrityksen on asianmukaisin toimin varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja vastaavat siitä, että sijoituspalveluyritys täyttää tästä laista johtuvat velvoitteensa.

9 §

Varautumisvelvollisuus

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna rahoitusvälineiden säilyttämistä, tulee varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa osallistumalla rahoitusmarkkinoiden valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa sekä muin toimenpitein.

Jos 1 momentista aiheutuvat tehtävät edellyttävät sellaisia toimenpiteitä, jotka selvästi poikkeavat tavanomaisena pidettävästä sijoituspalveluyrityksen toiminnasta ja joista aiheutuu olennaisia lisäkustannuksia, tällaiset kustannukset voidaan korvata huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992) tarkoitetusta huoltovarmuusrahastosta.

10 §

Eturistiriitatilanteiden hallinta

Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi sekä niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavan mukaisesti.

Jos eturistiriitatilannetta ei voida välttää, sijoituspalveluyrityksen on annettava 10 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetulla pysyvällä tavalla asiakkaalle riittävät tiedot eturistiriidan luonteesta tai sen syistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavista menettelytavoista.

11 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

Sijoituspalveluyrityksen on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa

asemassa olevan ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, jos hänellä on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka jos hänellä on sijoituspalveluyrityksen asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä muutoinkin turvaamaan.

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Sijoituspalveluyrityksen on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys siitä, miten sijoituspalveluyritys on valvonut henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja sijoituspalveluyrityksen sisäisten ohjeiden noudattamista, ja siitä, mihin toimenpiteisiin sijoituspalveluyritys on ryhtynyt, jos sanottuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu.

Tässä laissa *vaikuttavassa asemassa* olevalla tarkoitetaan:

1) sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa sekä työntekijää tai muuta luonnollista henkilöä, joka yrityksen valvonnassa osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen;

2) 7 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä ja, jos tämä on yhtiö tai yhteisö, sen hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä sekä työntekijää tai muuta luonnollista henkilöä, joka sidonnaisasiamiehen valvonnassa osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen;

3) luonnollista henkilöä, joka osallistuu sijoituspalveluyrityksen tai sidonnaisasiamiehen ulkoistamaan sijoituspalvelun tarjoamiseen.

Tässä laissa *henkilökohtaisella liiketoimella* tarkoitetaan vaikuttavassa asemassa olevan kaupankäyntiä tai hänen lukuunsa tapahtuvaa kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, jos:

1) vaikuttavassa asemassa oleva toimii asemansa, toimensa tai tehtävänsä ulkopuolella; tai

2) kaupankäynti tapahtuu vaikuttavassa asemassa olevan henkilön, hänen perheenjäsenensä tai hänen kanssaan muussa läheisessä suhteessa olevan lukuun, taikka sellaisen henkilön lukuun, jonka kaupankäynnin tuloksesta vaikuttavassa asemassa oleva saa muuta olennaista etua kuin kaupan toteutuksesta saatavan maksun tai palkkion.

12 §

Määräysvallan hankkiminen kolmannessa maassa sijaitsevassa yrityksessä

Sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, jos se aikoo hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa.

Finanssivalvonta voi kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää määräysvallan hankinnan, jos hankinnan kohteena olevaan yritykseen sovellettavat lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset olennaisesti vaikeuttaisivat sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmän tehokasta valvontaa.

13 §

Sijoituspalveluyrityksen kuuluminen ulkomaiseen konsolidointiryhmään tai ulkomaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään

Jos sijoituspalveluyritys kuuluu sellaiseen konsolidointiryhmään, jonka ylin emoyritys sijaitsee kolmannessa maassa, sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää vastaavalla tavalla kuin tässä laissa säädetään; tai

2) konsolidoitu vakavaraisuus, konsolidoidut suuret asiakasriskit, konsolidointiryhmän sisäinen valvonta ja riskienhallintamenetelmät sekä omistusyhteisön omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus vastaavat tämän lain mukaisia vaatimuksia.

Finanssivalvonnan on tehtävä päätös siitä, täyttääkö sijoituspalveluyritys 1 momentin

mukaiset vaatimukset, jos sijoituspalveluyrityksellä ei ole emoyritystä toisessa ETA-valtiossa ja sijoituspalveluyrityksen taseen loppusumma on suurempi kuin sijoituspalveluyrityksen emoyrityksen minkään toisen sellaisen ulkomaisen tytärluottolaitoksen tai suomalaista sijoituspalveluyritystä vastaavan ulkomaisen tytäryrityksen taseen loppusumma, jonka kotipaikka on toisessa ETA-valtiossa.

Finanssivalvonnan on ennen 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä pyydettävä lausunto 1 momentissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvien, toisessa ETA-valtiossa säänneltyjen ulkomaisten luottolaitosten ja suomalaista sijoituspalveluyritystä vastaavien yritysten valvonnasta vastaavilta ulkomaan viranomaisilta, Euroopan pankkiviranomaiselta ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselta. Finanssivalvonnan on tehtyään 2 momentissa tarkoitetun päätöksen ilmoitettava siitä näille viranomaisille sekä Euroopan komissiolle.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, jonka konsolidoidusta valvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen, jos tämä viranomainen on katsonut, että konsolidointiryhmä täyttää 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Mitä 1 momentissa säädetään konsolidointiryhmästä, sovelletaan vastaavasti rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.

14 §

Osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia sijoituspalveluyrityksen osakkeita, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos:

1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta olisi vähintään 10 prosenttia sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta;

2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 10:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta; tai

3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muutoin merkittävää vaikutusvaltaa sijoituspalveluyrityksen hallinnossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta tai sijoituspalveluyrityksestä tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 4—7 §:ssä säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopaperien liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muutoin vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai sijoituspalveluyritys lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Sijoituspalveluyrityksen ja sen omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;

2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista sijoituspalveluyrityksessä;

3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista annetaan

tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Osakkeiden hankintaa koskeva rajoitus

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 14 §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:ssä ja kieltopäätöksen antamista koskevasta menettelystä mainitun lain 32 b §:ssä.

Ennen Finanssivalvonnasta annetun lain 32 b §:ssä säädetyn määräajan päättymistä ilmoitusvelvollinen saa hankkia 14 §:ssä tarkoitetut osakkeet vain, jos Finanssivalvonta on antanut siihen suostumuksensa.

16 §

Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön johtaminen

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa sijoituspalveluyritystä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin sijoituspalveluyrityksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi; taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja johtotehtävissä toimivia koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

Mitä tässä pykälässä säädetään sijoituspalveluyrityksestä, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

17 §

Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisen on ilmoitettava säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot 19 §:ssä tarkoitettuun sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteriin siten kuin 18 §:ssä säädetään, jäljempänä *sisäpiiri-ilmoitus*.

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisellä tarkoitetaan:

1) sijoituspalveluyrityksen hallituksen ja hallintoneuvoston jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) sijoituspalveluyrityksen palveluksessa olevaa henkilöä, jonka tehtävänä on 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskeva sijoitustutkimus, joka päätehtävänään osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen tai joka muutoin saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa.

Sijoituspalvelua tarjoavan luottolaitoksen hallintoneuvoston jäsenen ja varajäsenen, hallituksen varajäsenen sekä tilintarkastajan, varatilintarkastajan ja sellaisen tilintarkastusyhteisön toimihenkilön, joka on päävastuussa luottolaitoksen tilintarkastuksesta, on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus ainoastaan, jos hän

saa säännöllisesti haltuunsa 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa arvopaperimarkkinalain 12 luvun 2 §:ssä tarkoitettua sisäpiirintietoa.

18 §

Sisäpiiri-ilmoitus

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty 17 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tehtäväänsä.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on;

2) yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1 momentissa tarkoitetulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiriläisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava sijoituspalveluyritykselle:

1) 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetut osakkeet tai rahoitusvälineet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, sijoituspalveluyritys voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

19 §

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä 18 §:ssä tarkoitetuista sisäpiiri-ilmoituksista rekisteriä (*sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri*), josta ilmenevät kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläisen, 18 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat sanotussa momentissa tarkoitetut osakkeet ja rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset.

Jos ilmoitukset tehdään 18 §:n 6 momentin mukaisesti, sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisterin ylläpito on järjestettävä luotettavalla tavalla. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

Sijoituspalveluyrityksen on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin sijoituspalveluyritys on ryhtynyt, jos sisäpiiri-ilmoitusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai sijoituspalveluyrityksen sisäisiä ohjeita ei ole noudatettu.

20 §

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen varautumisvelvollisuus

Mitä 9 §:ssä säädetään varautumisesta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta, koskee vastaavasti ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä. Edellä

9 §:n 1 momentissa säädetty velvoite ei kuitenkaan koske ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä, jos se on sijoituspalveluyrityksen kotivaltion lainsäädännön nojalla varmistanut tehtäviensä hoitamisen poikkeusoloissa 9 §:n 1 momenttia vastaavalla tavalla ja esittänyt siitä Finanssivalvonnalle riittävän selvityksen.

21 §

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnan järjestäminen

Mitä 4 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään ulkoistamisesta, 5 §:ssä ulkoistamisen edellytyksistä, 8 §:ssä riskien hallinnasta, sisäisestä valvonnasta ja toiminnan muusta järjestämisestä, 9 §:ssä varautumisesta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta, 10 §:ssä eturistiriitatilanteiden hallinnasta ja 11 §:ssä henkilökohtaisista liiketoimista, sovelletaan vastaavasti kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.

Kolmannen maan sijoituspalveluyritys ei saa Suomessa harjoittamassaan toiminnassa ottaa niin suurta riskiä, että se vaarantaa sivuliikkeen asiakkaiden edut.

22 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johto

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnasta vastaa sivuliikkeen johtaja, joka myös edustaa sijoituspalveluyritystä sivuliikkeen toimintaa koskevissa oikeussuhteissa.

Sivuliikkeen johtajana ei voi olla oikeushenkilö eikä alaikäinen tai se, jolle on määrätty edunvalvoja, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa. Liiketoimintakiellon vaikutuksesta kelpoisuuteen säädetään liiketoimintakiellosta annetussa laissa (1059/1985).

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtajaan sovelletaan lisäksi, mitä 16 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen toimitusjohtajasta.

23 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset:

1) 4 §:ssä tarkoitetussa ulkoistamista koskevassa sopimussuhteessa tapahtuvia merkittäviä muutoksia koskevan ilmoituksen sisällöstä;

2) 5 §:ssä tarkoitetuista ulkoistamisen edellytyksistä;

3) 8 §:ssä tarkoitetusta toiminnan järjestämisestä;

4) 10 §:ssä tarkoitettujen eturistiriitatilanteiden hallintaan liittyvistä menettelytavoista;

5) 11 §:ssä tarkoitetuista henkilökohtaisista liiketoimista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle, 18 §:ssä tarkoitetun sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta, 19 §:ssä tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta sekä 19 §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

8 luku

Tilinpäätös ja tilintarkastus

1 §

Tilinpäätös, toimintakertomus ja osavuosikatsaus

Sijoituspalveluyrityksen tilinpäätökseen, toimintakertomukseen ja osavuosikatsaukseen sekä niitä koskevien ohjeiden, lausuntojen ja poikkeuslupien antamiseen sovelletaan vastaavasti, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 146—157 §:ssä säädetään.

2 §

Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämisestä säädetään tilintarkastuslaissa (459/2007) ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 158—160 §:ssä.

3 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset rahoitusvälineiden ja muussa kuin omassa käytössä olevan kiinteistöomaisuuden ja niiden arvonmuutosten merkitsemisestä sijoituspalveluyrityksen tilinpäätökseen, tase- ja tuloslaskelmakaavoista, rahoituslaskelmasta, taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitetiedoissa ja toimintakertomuksessa annettavista tiedoista, konsernitaseen ja konsernituloslaskelman kaavoista ja konsernin rahoituslaskelmasta, konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman liitetiedoissa annettavista tiedoista sekä tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä.

4 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksen laatimisesta. Määräyksissä voidaan rajoittaa sellaisten korko- ja vuokratulojen kirjaamista tilikauden tuotoksi, jotka perustuvat sellaisiin saamisiin tai rahoitusleasingsopimuksiin, joiden erääntyneet korot, lyhennykset taikka vuokrat ovat olleet tilinpäätöshetkellä maksamatta Finanssivalvonnan määräyksessä tarkoitettua määräaikaa kauemmin taikka velallisen todetun maksukyvyttömyyden johdosta todennäköisesti jäävät maksamatta. Ennen määräyksen antamista Finanssivalvonnan on pyydettävä siitä valtiovarainministeriön ja kirjanpitolautakunnan lausunto.

9 luku

Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely

1 §

Asiakasvarojen säilyttäminen

Sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä sen hallintaan luovutettujen asiakkaan rahoitusvälineiden ja rahavarojen (*asiakasvarat)* säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla.

Sijoituspalveluyrityksen on asiakasvarojen säilyttämisessä ja käsittelyssä erityisesti huolehdittava siitä, että sijoituspalveluyrityksen varat pidetään selkeästi erillään asiakasvaroista.

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä luotettavasti kirjaa asiakasvaroista siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat ovat riittävästi eriteltyinä muiden asiakkaiden varoista.

Asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta säädetään 10 luvun 5 §:ssä.

2 §

Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttäminen ulkopuolisen säilyttäjän hallussa

Sijoituspalveluyrityksen, joka säilyttää asiakkaan rahoitusvälineitä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, on noudatettava riittävää huolellisuutta säilyttäjän valitsemisessa.

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä asiakkaan rahoitusvälineitä Finanssivalvonnan, ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen tai kolmannen maan valvontaviranomaisen valvottavana olevan yhteisön hallussa, jos se on mahdollista.

Sijoituspalveluyrityksen on riittävästi varmistuttava siitä, että ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säilytetyt asiakkaan rahoitusvälineet

erotetaan sijoituspalveluyritykselle ja säilyttäjälle kuuluvista rahoitusvälineistä.

3 §

Asiakkaan rahavarojen sijoittaminen

Sijoituspalveluyrityksen on sijoitettava asiakkaan rahavarat viipymättä tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen. Asiakkaan rahavarat voidaan sijoittaa myös ETA-valtiossa rekisteröidyn sijoitusrahastodirektiivin edellytykset täyttävän tai muutoin valvonnan kohteena olevan rahamarkkinarahaston rahasto-osuuksiin, jollei asiakas ole sitä kieltänyt.

Jos asiakkaan rahavarat sijoitetaan muulla tavalla kuin tilille keskuspankkiin, sijoituspalveluyrityksen on noudatettava riittävää huolellisuutta rahavarat säilyttävän talletuspankin, ulkomaisen luottolaitoksen ja rahamarkkinarahaston valitsemisessa.

Sijoituspalveluyrityksen on varmistuttava siitä, että asiakkaan rahavarat säilytetään erillään sijoituspalveluyrityksen rahavaroista.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, sijoituspalvelun tarjoaja, joka on talletuspankki, saa kuitenkin sijoittaa asiakkaan rahavarat saman talletuspankin tilille.

4 §

Asiakkaan rahoitusvälineiden panttaaminen tai luovuttaminen

Sijoituspalveluyritys ei saa ilman asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta pantata tai luovuttaa asiakkaalle kuuluvaa rahoitusvälinettä omaan eikä toisen asiakkaan lukuun. Suostumuksen tulee sisältää rahoitusvälineiden panttaamista tai muuta luovuttamista koskevat ehdot. Ei-ammattimaisen asiakkaan suostumus on annettava kirjallisesti tai 10 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla muulla vastaavalla tavalla.

Jos asiakkaan rahoitusvälineitä säilytetään arvopaperitileistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla arvopaperitilillä tai arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitetulla omaisuudenhoitotilillä, sijoituspalveluyritys voi ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen vain, jos:

1) jokainen asiakas, jonka rahoitusvälineitä säilytetään samalla tilillä, on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen; tai

2) sijoituspalveluyrityksellä on käytössään riittävät järjestelmät ja valvontamenetelmät sen varmistamiseksi, että toimenpide kohdistuu vain sellaisen asiakkaan rahoitusvälineisiin, joka on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen.

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä riittävät tiedot 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä viiden vuoden ajan.

Sijoituspalveluyritys saa 1 ja 2 momentin estämättä luovuttaa asiakkaalleen kuuluvan rahoitusvälineen pantiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetulle selvitysyhteisölle, ulkomaiselle selvitysyhteisölle tai selvitysosapuolelle rahoitusvälinettä koskevasta kaupasta johtuvan asiakkaan velvoitteen täyttämisen vakuudeksi.

Sijoituspalveluyrityksen oikeudesta pantata tai luovuttaa asiakkaalta pantiksi saamansa rahoitusvälineet säädetään lisäksi rahoitusvakuuslaissa (11/2004).

5 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset asiakasvarojen säilyttämisessä noudatettavista menettelytavoista.

6 §

Tilintarkastajan lausunto

Sijoituspalveluyrityksen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle kultakin kalenterivuodelta tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavatko sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevat järjestelyt 1—4 §:n säännösten ja 5 §:n perusteella annettujen määräysten mukaiset vaatimukset.

7 §

Eräiden muiden lakien soveltaminen

Sijoituspalveluyritykseen, joka toimii arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuna tilinhoitajana, sovelletaan lisäksi, mitä mainitussa laissa ja arvo-osuustileistä annetussa laissa säädetään. Sijoituspalveluyritykseen, joka toimii arvopaperitileistä annetussa laissa tarkoitettuna säilyttäjänä, sovelletaan lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään.

8 §

Asiamiehen asettaminen

Kun asiakasvaroja säilyttävä sijoituspalveluyritys on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, Finanssivalvonnan on viipymättä asetettava Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies valvomaan asiakasvarojen nopeaa palauttamista sijoituspalveluyrityksen asiakkaille, jollei asiamiehen asettaminen ole ilmeisen tarpeetonta ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen toiminnan laatu ja laajuus. Lisäksi Finanssivalvonnan on asetettava asiamies, jos sijoituspalveluyritys on tullut muutoin maksukyvyttömäksi, eikä maksukyvyttömyyttä ole Finanssivalvonnan arvion mukaan pidettävä tilapäisenä, jollei asiamiehen asettaminen ole ilmeisen tarpeetonta ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen toiminnan laatu ja laajuus.

Selvitystilassa olevan sijoituspalveluyrityksen selvitysmiehellä ja konkurssissa olevan sijoituspalveluyrityksen pesänhoitajalla on oikeus asiamiehen vaatimuksesta tai suostumuksella tehdä ja irtisanoa sopimuksia sekä ottaa luottoa asiakasvarojen nopean palauttamisen edistämiseksi.

9 §

Asiakasvarojen säilyttämistä ja muuta käsittelyä sekä asiamiehen asettamista koskevien säännösten soveltaminen kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen

Mitä tässä luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämisestä ja muusta käsittelystä sekä asiamiehen asettamisesta, sovelletaan vastaavasti kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.

III OSA

MENETTELYTAVAT JA KORVAUSRAHASTO

10 luku

Menettelytavat asiakassuhteessa

1 §

Asiakkaan luokittelu ja asiakkaan asemasta sopiminen

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle tämän oikeudesta pyytää asiakasluokittelun muuttamista ja esitettävä selvitys siitä, mikä vaikutus luokittelun muuttamisella on asiakkaan asemaan. Tiedot on annettava siten, että ne osoitetaan asiakkaalle henkilökohtaisesti joko kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi säilyttää, tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina tai siten, että tiedot ovat saatavissa sijoituspalveluyrityksen internetsivuilla niin kauan kuin asiakkaan voidaan olettaa niitä tarvitsevan. Tiedot voidaan antaa muulla pysyvällä tavalla kuin kirjallisesti vain, jos tietojen antaminen tällä tavalla on asianmukaista sijoituspalveluyrityksen ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä ja asiakas on valinnut tiedon toimittamisen tällä tavalla.

Sijoituspalveluyritys voi kohdella 1 luvun 18 §:n 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta joko omasta aloitteestaan tai asiakkaan pyynnöstä ei-ammattimaisena asiakkaana. Asiakkaan kohtelusta ei-ammattimaisena asiakkaana on tehtävä kirjallinen sopimus. Jos sopimusta sovelletaan yhteen tai useampaan palveluun tai liiketoimeen taikka yhteen tai useaan eri-

tyyppiseen rahoitusvälineeseen tai liiketoimeen, tämän on käytävä ilmi sopimuksesta.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 luvun 18 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulle asiakkaalleen ennen sijoituspalvelun tarjoamista, että tätä kohdellaan saatavilla olevien tietojen perusteella ammattimaisena asiakkaana, jos asiakkaan kanssa ei toisin sovita.

Asiakkaan, joka haluaa itseään kohdeltavan 1 luvun 18 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuna ammattimaisena asiakkaana yleisesti taikka tietyn sijoituspalvelun tai liiketoimen tai liiketoimi- tai rahoitusvälinetyypin osalta, on pyydettävä tätä sijoituspalveluyritykseltä kirjallisesti. Jos asiakas täyttää mainitun pykälän 2 momentissa säädetyt vaatimukset, sijoituspalveluyrityksen on kirjallisesti ilmoitettava asiakkaalle, ettei tämä ammattimaisena asiakkaana kuulu kaikkien tässä laissa tarkoitettujen menettelytapasäännösten suojan ja sijoittajien korvausrahastosuojan piiriin. Asiakkaan on vastaavasti kirjallisesti ilmoitettava sijoituspalveluyritykselle olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla ja muulla arvopaperin tarjoajalla on oikeus asiakkaan suostumuksella saada sijoituspalveluyritykseltä tieto asiakkaan luokittelusta kysymyksessä olevan arvopaperin osalta.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava sisäiset ohjeet asiakkaiden luokittelusta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

2 §

Yleiset periaatteet sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa ja markkinoinnissa

Sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti.

Sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä sijoituspalveluyritys ei saa maksaa maksua eikä antaa palkkiota tai muuta etua kolmannelle osapuolelle tai tämän edustajalle eikä ottaa vastaan maksua, palkkiota tai muuta etua kolmannelta osapuolelta tai tämän edustajalta, paitsi jos:

1) maksun, palkkion tai muun edun luonteesta ja määrästä tai määräytymisperusteesta on annettu asiakkaalle kattavat ja selkeät tiedot ennen sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamista; ja

2) maksun, palkkion tai muun edun tarkoituksena on parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja sen maksaminen ei ole asiakkaan edun vastaista.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot voidaan antaa asiakkaalle tiivistelmänä. Asiakkaalle on tämän pyynnöstä annettava lisätietoja 1 kohdassa tarkoitetuista eduista.

Sijoituspalvelua ja oheispalvelua ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa. Tieto, jonka harhaanjohtavuus tai totuudenvastaisuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla. Markkinoinnista on käytävä ilmi sen kaupallinen tarkoitus.

Sijoittajien korvausrahastosuojaa koskevasta markkinoinnista säädetään 11 luvun 25 §:ssä.

3 §

Sopimus sijoituspalvelusta

Sijoituspalvelun tarjoamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta ilmenevät osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä muut sopimuksen ehdot. Sopimus voidaan tehdä sähköisesti siten kuin tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain (458/2002) 12 §:ssä säädetään. Velvollisuus kirjallisen sopimuksen tekemiseen ei koske sijoituspalveluyritystä, jos se tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan sijoitusneuvontaa. Velvollisuus ei koske sijoituspalveluyritystä myöskään silloin, jos se tarjoaa sijoituspalvelua ammattimaiselle asiakkaalle, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Sopimuksessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai asiakkaan kannalta kohtuutonta ehtoa.

4 §

Asiakasta koskevat tiedot

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä ja palvelua.

Jos sijoituspalveluyritys tarjoaa muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua sijoituspalvelua eikä kysymyksessä ole rahoitusvälineiden säilyttäminen, sijoituspalveluyrityksen on ennen sijoituspalvelun tarjoamista pyydettävä ei-ammattimaiselta asiakkaalta tiedot tämän kyseistä rahoitusvälinettä tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä voidakseen arvioida, onko rahoitusväline tai palvelu asiakkaan kannalta asianmukainen. Jos sijoituspalveluyritys katsoo saamansa tiedon perusteella, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaan kannalta asianmukainen, sen on ilmoitettava tästä asiakkaalle. Jos asiakas kieltäytyy antamasta pyydettyjä tietoja, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava, ettei se voi arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta asiakkaalle.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei koske asiakkaan aloitteesta tapahtuvaa toimeksiantojen toteuttamista tai niiden välittämistä, jos asiakkaalle on ilmoitettu, ettei sijoituspalveluyritys palvelua tarjotessaan ole velvollinen arvioimaan palvelun tai rahoitusvälineen asianmukaisuutta asiakkaalle ja palvelu liittyy:

1) osakkeisiin, jotka ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai sitä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa valtiossa;

2) rahamarkkinavälineisiin;

3) joukkovelkakirjoihin tai muihin vastaavankaltaisiin velkasitoumuksiin, joihin ei sisälly johdannaissopimuksen ominaisuutta;

4) sijoitusrahastodirektiivin mukaisiin rahasto-osuuksiin tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin; tai

5) muihin rahoitusvälineiden markkinat – direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 38 artiklassa tarkoitettuihin yksinkertaisiin rahoitusvälineisiin.

5 §

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuus

Sijoituspalveluyrityksen on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan sopimuksen ehdot sekä riittävät tiedot sijoituspalveluyrityksestä ja tarjottavasta palvelusta. Ehdot ja tiedot on annettava hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä tai ennen kuin palvelua annetaan asiakkaalle, jos se on varhaisempi ajankohta.

Sijoituspalveluyrityksen on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelun tai oheispalvelun antamista riittävät tiedot:

1) sijoituspalveluyrityksestä ja sen tarjoamasta palvelusta;

2) palvelun kohteena olevien rahoitusvälinelajien luonteesta ja niihin liittyvistä riskeistä;

3) sijoitusstrategioista, jos niitä on ehdotettu, ja niiden riskeistä;

4) siitä, missä toimeksiantoja toteutetaan;

5) asiakasvarojen säilyttämisestä sekä siihen liittyvistä riskeistä erityisesti tilanteissa, joissa asiakasvaroja säilytetään kolmannen osapuolen hallussa taikka arvopaperitileistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla arvopaperitilillä tai arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitetulla omaisuudenhoitotilillä;

6) palveluun liittyvistä kuluista ja palkkioista.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin etukäteen 2 momentissa tarkoitettujen tietojen olennaisista muutoksista.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitetut tiedot on annettava asiakkaalle 1 §:n 2 momentissa tarkoitetulla pysyvällä tavalla. Asiakkaan suostumuksella tiedot voidaan antaa asiakkaalle sijoituspalveluyrityksen internetsivuilla ilman, että ne on osoitettava asiakkaalle

henkilökohtaisesti, jos se on asianmukaista sijoituspalveluyrityksen ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä ja tiedot ovat saatavilla niin kauan kuin asiakkaan voidaan olettaa niitä tarvitsevan.

Jos sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskeva sopimus tehdään ei-ammattimaisen asiakkaan pyynnöstä sellaista kuluttajansuojalain (38/1978) 6 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua etäviestintä käyttäen, että 1 momentissa tarkoitettuja tietoja ei voida antaa 4 momentissa tarkoitetulla tavalla ennen sopimuksen tekemistä eikä 2 momentissa tarkoitettuja tietoja ennen palvelun antamista, 1 momentissa edellytetyt tiedot on annettava viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen ja 2 momentissa edellytetyt tiedot viipymättä sen jälkeen, kun palvelun antaminen on aloitettu.

Sijoituspalveluyrityksen on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle riittävät tiedot tälle asiakkaan lukuun suoritetuista liiketoimista, palveluista ja niiden kustannuksista, sijoituspalveluyrityksen hallussa olevista asiakasvaroista sekä muista asiakkaalle annetuista palveluista.

Sijoituspalveluyrityksen on annettava ammattimaiselle asiakkaalle ennen sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan sopimuksen tekemistä asiakkaan sijoituskokemus huomioon ottaen riittävät tiedot tarjottavasta palvelusta sekä palvelun kohteena olevan rahoitusvälineen luonteesta ja siihen liittyvistä riskeistä.

Sijoituspalveluyrityksen, joka myy sijoitusrahastolaissa tarkoitettujen sijoitusrahastojen tai erikoissijoitusrahastojen rahasto-osuuksia tai antaa tällaisiin sijoituksiin liittyvää neuvontaa, on annettava sijoitusrahastolain 93 §:ssä tarkoitettu avaintietoesite asiakkaalleen.

Sijoittajien korvausrahastosuojaa koskevasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään 11 luvun 12 ja 23 §:ssä.

6 §

Toimeksiantojen huolellinen toteuttaminen

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet, joilla saavutetaan asiakkaalle paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat. Jos asiakas on antanut erityisiä ohjeita toimeksiannon hoitamisesta, sijoituspalveluyrityksen on noudatettava niitä.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet, jotka sisältävät tiedot niistä kaupankäyntipaikoista, joissa sijoituspalveluyritys toteuttaa toimeksiantoja sekä kaupankäyntipaikan valintaan vaikuttaneet tekijät. Sijoituspalveluyrityksen on seurattava toimintaperiaatteidensa asianmukaisuutta.

Sijoituspalveluyrityksen on annettava asiakkaalle riittävät tiedot toimintaperiaatteistaan ennen sijoituspalvelun tarjoamista. Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava toimintaperiaatteidensa olennaisista muutoksista asiakkailleen.

Jos toimeksianto voidaan toimintaperiaatteiden mukaan toteuttaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetun säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän taikka niitä muussa valtiossa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella, on siihen saatava asiakkaan nimenomainen suostumus.

7 §

Toimeksiantojen käsittely

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, on toteutettava asiakkaiden toimeksiannot ilman aiheetonta viivytystä. Sijoituspalveluyritys ei saa antaa toisen asiakkaan edun tai oman etunsa vaikuttaa asiakkaan toimeksiannon toteuttamiseen.

Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava asiakkaiden toimeksiannot niiden saapumisjärjestyksessä, jos se on mahdollista ottaen huomioon toimeksiannon koko, asiakkaan määräämät hintarajat tai muut toimeksiannon ehdot sekä se, miten toimeksianto on annettu.

Sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta julkistaa asiakkaan antama rajahintatoimeksianto säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 7 luvun 1 §:ssä.

8 §

Asiakkaan toimeksiannon saaminen toiselta sijoituspalveluyritykseltä

Sijoituspalveluyritys, joka vastaanottaa sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan asiakkaan toimeksiannon toiselta sijoituspalveluyritykseltä, voi toimia toiselta sijoituspalveluyritykseltä saamiensa asiakasta koskevien tietojen ja toimeksiantoa koskevien ohjeiden mukaan. Toimeksiannon välittänyt sijoituspalveluyritys vastaa edelleen asiakkaalle antamiensa suositusten ja neuvojen soveltuvuudesta.

9 §

Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tiedot asiakkaan antamista rahoitusvälineitä koskevista toimeksiannoista, omaan tai asiakkaan lukuun suorittamistaan rahoitusvälineitä koskevista liiketoimista sekä muista asiakkaalle tarjoamistaan palveluista viiden vuoden ajan. Sijoitus- tai oheispalvelusta asiakkaan kanssa tehty sopimus tai muut palvelun tarjoamista koskevat ehdot on säilytettävä asiakassuhteen keston ajan.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään asiakkaan toimeksiannosta, omaisuudenhoitoon sisältyvästä kaupankäyntipäätöksestä sekä asiakkaan liiketoimesta kirjattavista tiedoista.

10 §

Puhelujen tallentaminen

Sijoituspalveluyrityksen on toimeksiantojen todentamiseksi tallennettava asiakkaan rahoitusvälinettä koskevaan toimeksiantoon liittyvät puhelut niihin liittymiin ja niistä liittymistä, jotka on tarkoitettu käytettäviksi asiakkaiden toimeksiantojen vastaanottamiseen.

Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että asiakkaalla on tieto puhelun tallentamisesta. Puhelutallenteet on säilytettävä vähintään kaksi vuotta ja enintään niin kauan kuin toimeksiantoon liittyvien oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi on tarpeen.

11 §

Liiketoimet hyväksyttävän vastapuolen kanssa

Sijoituspalveluyritys, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, käy kauppaa omaan lukuun tai tarjoaa rahoitusvälineiden säilyttämistä, voi tehdä liiketoimia hyväksyttävän vastapuolen kanssa ilman, että liiketoimeen tai siihen suoraan liittyvään oheispalveluun on sovellettava 1—7 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia.

Asiakkaalla, joka on 1 luvun 19 §:n 1 kohdassa tarkoitettu hyväksyttävä vastapuoli, on oikeus pyytää tämän pykälän 1 momentissa mainittujen säännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Jos sijoituspalveluyritys suostuu pyyntöön, asiakasta on kohdeltava ammattimaisena asiakkaana. Jos asiakas kuitenkin pyytää, että sitä kohdellaan ei-ammattimaisena asiakkaana, pyynnön käsittelyyn sovelletaan 1 §:n 3 momentissa säädettyä menettelyä. Edellä tässä momentissa tarkoitetut menettelyt voidaan toteuttaa myös sijoituspalveluyrityksen aloitteesta.

12 §

Liiketoimet säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetun pörssin kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin ei sovelleta 1—7 §:ää silloin, kun liiketoimi toteutetaan säännellyllä markkinalla.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetun monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän kaupankäyntiosapuolten välisiin sekä kaupankäynnin järjestäjän ja kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin silloin, kun liiketoimi toteutetaan

monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

13 §

Asiakasvalitusten käsittely

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava tehokkaat menettelytavat ei-ammattimaisten asiakkaiden tekemien sijoitus- ja oheispalveluja koskevien valitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti. Sijoituspalveluyrityksen tulee säilyttää tiedot asiakasvalituksista ja niiden ratkaisemiseksi toteutetuista toimenpiteistä viiden vuoden ajan.

Sijoituspalveluyritysten on varmistettava, että niiden ei-ammattimaiset asiakkaat voivat saattaa tämän lain soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Toimielimen sääntöjen tulee turvata erimielisyyksien puolueeton, asiantunteva, avoin, tehokas ja oikeudenmukainen käsittely.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle 2 momentissa tarkoitetun toimielimen nimi ja yhteystiedot. Finanssivalvonnan pyynnöstä sijoituspalveluyrityksen on toimitettava Finanssivalvonnalle toimielimen säännöt ja muut 2 momentin säännösten noudattamisen valvontaa varten tarvittavat Finanssivalvonnan määräämät selvitykset.

14 §

Säännösten soveltaminen ulkomaisiin sijoituspalveluyrityksiin

Mitä edellä tässä luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, sovelletaan Suomessa sijoituspalvelua tarjoavan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen ja kolmannen maan sijoituspalveluyritykseen. Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen ei kuitenkaan sovelleta 8 §:ää eikä 13 §:n 1 momenttia.

15 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset:

1) 2 §:ssä tarkoitetuista sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä kolmannelle annettavista ja tältä saatavista maksuista, palkkioista ja muista eduista sekä asiakkaalle annettavia tietoja koskevista vaatimuksista;

2) 4 §:ssä tarkoitetuista asiakkaalta pykälän 1 ja 2 momentin mukaan pyydettävistä tiedoista ja tietojen pyytämisessä noudatettavista menettelytavoista;

3) 5 §:ssä tarkoitetuista asiakkaalle ilmoitettavista asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvistä riskeistä ja muista asiakkaalle annettavista tiedoista sekä tietojen antamisessa noudatettavista menettelytavoista;

4) 6 § ja 7 §:ssä tarkoitetusta toimeksiantojen toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä sekä siitä, miten omaisuudenhoitoa tai toimeksiantojen välittämistä sijoituspalveluna tarjoavan sijoitus-palveluyrityksen on toimittava asiakkaidensa toimeksiantoja hoitaessaan ja käsitellessään;

5) 9 §:ssä tarkoitetuista vähimmäistiedoista, jotka sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä, ja tietojen säilyttämistavasta.

11 luku

Sijoittajien korvausrahasto

1 §

Korvausrahaston jäsenyys

Sijoittajien rahavarojen ja rahoitusvälineiden, jäljempänä *saaminen*, turvaamiseksi sijoituspalveluyrityksen on kuuluttava korvausrahastoon. Vaatimus jäsenyydestä ei koske sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja jolla ei ole hallussaan tai hallinnoitavana asiakasvaroja.

Sijoituspalveluyritys tulee korvausrahaston jäseneksi sinä päivänä, jona sille myönnetään sijoituspalveluyrityksen toimilupa.

2 §

Korvausrahaston säännöt

Korvausrahastolla on oltava säännöt, jotka turvaavat rahaston toiminnan ja sen lakisääteisten tehtävien hoitamisen. Korvausrahaston säännöt ja niiden muutokset vahvistaa valtiovarainministeriö, jonka on ennen vahvistamista pyydettävä hakemuksesta Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin lausunto.

Säännöissä tulee olla tässä ja muualla laissa olevia säännöksiä täydentävät määräykset ainakin siitä:

1) millaisella menettelyllä sijoituspalveluyritys hyväksytään korvausrahaston jäseneksi sekä miten se erotetaan tai eroaa korvausrahastosta;

2) miten ja millä perusteilla korvausrahaston kannatusmaksu määrätään sekä miten se ja hallinnointikustannukset jaetaan korvausrahaston jäsenten kesken, miten rahaston entinen jäsen vastaa ennen jäsenyyden päättymistä syntyneen korvaustapauksen rahastolle aiheuttamista kustannuksista sekä miten korvausrahaston vähimmäispääoma kartutetaan siirtymäaikana ja korvaustapauksen jälkeen;

3) milloin ja miten kannatusmaksu ja hallinnointikustannukset tulee maksaa;

4) milloin, millä ehdoilla ja miten korvausrahasto voi ottaa toimintaansa varten luottoa, miten kannatusmaksuja on tällaisessa tilanteessa korotettava sekä miten vastuu luoton takaisinmaksusta jaetaan korvausrahaston jäsenten kesken;

5) voidaanko rahaston pääomaa kattaa vakuutuksin taikka rahastoon tai rahaston jäsenen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuulumattoman luottolaitoksen antamin sitovin luottolupauksin ja, jos voidaan, kuinka suuri osa;

6) kuinka monta hallituksen jäsentä korvausrahastolle tulee valita, miten heidät valitaan, mikä on hallituksen toimikausi, päätöksentekojärjestys, milloin hallitus on päätösvaltainen, mitkä ovat hallituksen tehtävät sekä miten hallitus kutsutaan koolle;

7) miten korvausrahaston valtuuskunta valitaan ja mikä on valtuuskunnan päätöksentekojärjestys, milloin se on päätösvaltainen ja mitkä ovat sen tehtävät sekä miten ja milloin valtuuskunta kutsutaan koolle;

8) voiko korvausrahaston hallitus siirtää päätösvaltaansa toiminnanjohtajalle tai asiamiehelle ja, jos voi, miten sekä mikä on hallituksen ja toiminnanjohtajan tai asiamiehen välinen toimivallan jako;

9) mikä on korvausrahaston tilikausi, milloin tilinpäätös on tehtävä sekä milloin ja miten korvausrahaston tilejä ja hallintoa on tarkastettava;

10) kuinka monta hyväksyttyä tilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisöä korvausrahastolle tulee valita, miten valinta tehdään ja mikä on tilintarkastajien toimikausi;

11) miten ja mihin korvausrahaston varoja voidaan sijoittaa;

12) miten sääntöjä muutetaan.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, säännöissä on määrättävä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen liittymisestä korvausrahastoon, korvausrahastosta erottamisesta ja eroamisesta, korvausrahaston liittymismaksun perusteista ja korvausrahaston korvausvelvollisuuden perusteista.

3 §

Korvausrahaston hallinto

Korvausrahastoa hoitaa siihen kuuluvien sijoituspalveluyritysten valitsema valtuuskunta ja valtuuskunnan valitsema hallitus. Korvausrahaston hallituksen tehtävänä on:

1) antaa Finanssivalvonnalle lausunto sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemuksesta;

2) päättää varoituksen antamisesta sijoituspalveluyritykselle ja sijoituspalveluyrityksen erottamisesta korvausrahastosta;

3) määrätä sijoituspalveluyritysten kannatusmaksujen suuruus ja huolehtia niiden keräämisestä;

4) päättää korvauksen maksamisesta sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys on todettu maksukyvyttömäksi;

5) hallinnoida korvausrahaston varoja sekä sijoittaa niitä tässä laissa ja korvausrahaston säännöissä määrätyllä tavalla;
6) valvoa, että sijoituspalveluyritykset noudattavat niille korvausrahastoon kuulumisesta aiheutuvia velvollisuuksia;
7) kerätä sijoituspalveluyrityksiltä korvaus korvausrahaston hallinnoimisesta aiheutuvista kustannuksista;
8) huolehtia korvausrahaston tiedottamisesta;
9) ilmoittaa Finanssivalvonnalle kannatusmaksujen suuruuden määräämistä koskeva päätöksensä;
10) saattaa välittömästi Finanssivalvonnan tietoon menettely, joka on vastoin korvausrahaston toiminnasta annettuja säännöksiä ja määräyksiä;
11) tehdä kaikki muut korvausrahaston hoitamiseksi tarvittavat päätökset, jollei niitä ole säädetty tai tämän lain nojalla määrätty muulla tavalla tehtäviksi.

Korvausrahaston kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolakia.

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, korvausrahaston hallintoon sovelletaan yhdistyslakia (503/1989).

4 §

Korvausrahaston kannatusmaksu

Rahastoon vuosittain vähintään maksettavien kannatusmaksujen yhteismäärän vahvistaa korvausrahaston esityksestä valtiovarainministeriö, jonka on ennen päätöksen tekemistä pyydettävä Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin lausunto. Korvausrahaston on ilmoitettava valtiovarainministeriölle vuosittain kunkin rahaston jäsenen korvaussuojan piirissä olevien sijoittajien lukumäärä.

Sijoituspalveluyrityksen on vuosittain maksettava korvausrahaston hallituksen määräämä, sijoittajien saamisten turvaamiseksi riittävä kannatusmaksu. Kannatusmaksun tulee perustua sijoituspalveluyrityksen tarjoaman korvausrahastosuojan piiriin kuuluvan sijoituspalvelun luonteeseen, suojan piiriin kuuluvien asiakkaiden määrään sekä sijoituspalveluyrityksen konsolidoitujen omien varojen määrään. Korvausrahaston säännöissä määrättävien kannatusmaksun määräytymisperusteiden on oltava samat samaa sijoituspalvelua tarjoaville sijoituspalveluyrityksille. Sijoituspalveluyritysten on pyynnöstä annettava korvausrahastolle kannatusmaksun määrittämiseksi tarvittavat yksilöidyt tiedot.

Talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään kannatusmaksua laskettaessa yhtenä luottolaitoksena. Yhteenliittymän kannatusmaksun maksaa korvausrahastolle yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön maksama kannatusmaksu jaetaan sen jäseninä olevien luottolaitosten kesken 2 momentin mukaisesti. Finanssivalvonnan luvalla kannatusmaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

Edellä 2 ja 3 momentin mukaisesti määrätyt kannatusmaksut on annettava tiedoksi Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin ne on korvausrahaston sääntöjen mukaan maksettava korvausrahastolle. Finanssivalvonta voi määrätä korvausrahaston korottamaan yksittäisen sijoituspalveluyrityksen kannatusmaksua, jos se katsoo, ettei korvausrahaston hallituksen määräämä kannatusmaksu ole riittävä turvaamaan sijoittajien saamisia.

Sijoituspalveluyrityksellä ei ole oikeutta vaatia osuuttaan korvausrahastosta erotettavaksi itselleen tai luovuttaa sitä toiselle, eikä tätä osuutta saa lukea sijoituspalveluyrityksen varoiksi.

5 §

Suojan piiriin kuuluvat

Suojan piiriin kuuluu sijoittajaa, jolle sijoituspalveluyritys on tarjonnut sijoituspalvelua.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, suojan piiriin eivät kuulu ammattimaisten asiakkaiden saamiset eivätkä sellaisen sijoittajan saamiset, joka on aiheuttanut sijoituspalveluyrityksen taloudelliset vaikeudet, hyötynyt niistä tai vaikeuttanut niitä.

6 §

Korvausrahaston maksuvelvollisuuden alkaminen

Jos sijoituspalveluyritys ei ole suorittanut sijoituspalvelujen tarjoamisen yhteydessä

hallussaan tai hallinnoitavanaan olevia suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saamisia lain tai sopimuksen mukaisesti, sijoittajan on korvausta saadakseen ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonnan on 21 päivän kuluessa siitä, kun se on saanut 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tai muutoin tiedon 1 momentissa tarkoitetusta tilanteesta saatuaan päätettävä, onko korvausrahaston suoritettava sijoittajan saamiset. Suoritusvelvollisuuden määräämisen edellytyksenä on, että 1 momentissa tarkoitetun saamisen suorittamatta jääminen on johtunut sijoituspalveluyrityksen asettamisesta konkurssiin tai siitä, että sijoituspalveluyritystä koskeva yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettu saneerausmenettely on aloitettu taikka sijoituspalveluyrityksen maksukyvyttömyydestä, joka ei Finanssivalvonnan arvion mukaan ole tilapäistä ja josta on saatu riittävä selvitys.

Finanssivalvonnan on annettava tieto 2 momentissa tarkoitetusta päätöksestään korvausrahastolle ja sijoituspalveluyritykselle sekä, jos sijoituspalveluyrityksellä on muualla kuin Suomessa sivuliike, ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle tai kolmannen maan valvontaviranomaiselle sekä sivuliikkeen sijaintivaltion korvausrahastoa vastaavalle suojajärjestelmälle.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun Finanssivalvonnan päätöksen toteuttamiseksi ja yksittäisiä sijoittajia koskevien korvauspäätösten tekemiseksi sijoituspalveluyrityksen on toimitettava korvausrahastolle ja Finanssivalvonnalle tiedot kaikista tässä laissa tarkoitetuista asiakkaistaan ja heidän 1 momentissa tarkoitetuista saamisistaan.

7 §

Korvattavat saamiset

Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa.

Sijoittajalle maksettava korvaus on laskettava sen päivän markkina-arvon mukaan, jona Finanssivalvonta teki 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tai jona sijoituspalveluyritys asetettiin konkurssiin tai saneerausmenettely aloitettiin, riippuen siitä kumpi päivä on aikaisemmin. Korvaus on maksettava sijoittajalle, jolla on täysimääräinen oikeus sijoituspalveluyrityksen hallussa oleviin saamisiin. Jos korvattavalla saamisella on useita yhteisomistajia, kullekin yhteisomistajalle kuuluva osuus otetaan huomioon laskettaessa sijoittajalle maksettavan korvauksen enimmäismäärää.

Rikoslain (39/1889) 32 luvun 6—10 §:ssä tarkoitetulla rikoksella saatuja varoja ei korvata korvausrahastosta.

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupa peruutetaan kokonaan, sijoituspalveluyrityksen hallussa ja hallinnoitavina olevat sijoittajien saamiset ovat korvausrahaston suojan piirissä erääntymisiinsä saakka. Sijoituspalveluyritys, jonka toimilupa on peruutettu, on edelleen yhteisvastuussa sen hallussa olevien sijoittajien saamisten suorittamisesta, kunnes sijoituspalveluun liittyvät saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

ETA-valtiossa sijaitsevan sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja luottolaitoksen sivuliikkeen asiakkaana olevan sijoittajan saaminen korvataan korvausrahaston varoista enintään 1 momentissa säädettyyn määrään asti.

Tätä pykälää sovellettaessa talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään yhtenä luottolaitoksena.

8 §

Korvauksen maksaminen muusta rahastosta

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 105 §:ssä tarkoitetut, sijoittajan tilillä olevat tai sille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat varat korvataan talletussuojarahastosta siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään.

Jos tiliä voidaan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen sijoittajan kanssa sijoi-

tuspalvelusta tekemän sopimuksen nojalla käyttää ainoastaan sijoituspalveluun, tilillä olevat tai sille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat varat korvataan 1 momentissa säädetystä poiketen korvausrahastosta siten kuin tässä luvussa säädetään. Myös sijoituspalveluyrityksen nimissä 9 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla tilillä olevat sijoituspalveluyrityksen asiakkaiden varat korvataan siten kuin tässä luvussa säädetään.

Tilinhoitajan vastuusta sekä velvollisuudesta kartuttaa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain mukaista kirjausrahastoa säädetään erikseen. Jos korvaus voitaisiin maksaa korvausrahastosta, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain mukaisesta selvitysrahastosta ja kirjausrahastosta, korvaus maksetaan ensisijaisesti korvausrahastosta siten kuin tässä luvussa säädetään.

9 §

Sijoittajien saamisten maksaminen

Sijoittajien saamiset maksetaan euroissa korvausrahaston varoista. Jos korvausrahaston varat eivät riitä sijoittajien saamisten maksamiseen, korvausrahasto voi ottaa sen säännöissä määrättävällä tavalla toimintaansa varten luottoa. Luotto maksetaan takaisin korvausrahastoon kuuluvilta sijoituspalveluyrityksiltä kerättävin korotetuin kannatusmaksuin. Rahaston jäsenyyden päättymisestä huolimatta entisen jäsenen on suoritettava kannatusmaksu ja hallinnointimaksu, jotka peritään ennen jäsenyyden päättymistä syntyneestä korvaustapauksesta rahastolle aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi.

Korvausrahaston on maksettava sijoittajien saamiset ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua 6 §:n 2 momentissa tai 16 §:ssä tarkoitetusta Finanssivalvonnan päätöksestä. Jos sijoituspalveluyritys on ennen 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä asetettu konkurssiin tai sitä koskeva yrityssaneerausmenettely on aloitettu, määräaika lasketaan tästä päätöksestä. Korvausvelalle on maksettava korkolain (633/1982) mukaista viivästyskorkoa siitä päivästä, kun Finanssivalvonta teki 6 §:n 2 momentissa tai 16 §:ssä tarkoitetun päätöksen.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää korvausrahastolle lisäaikaa sijoittajien saamisten korvaamiseen enintään kolme kuukautta. Korvausrahaston on kuitenkin saamastaan lisäajasta huolimatta maksettava korvaus viipymättä, jos korvauksen maksamisen viivästyminen olisi korvauksen saajan kannalta kohtuutonta.

Jos korvausrahasto ei ole korvannut sijoittajan saamista 2 ja 3 momentissa säädetyssä ajassa, sijoittajalle on syntynyt saaminen, jota sijoittajalla on oikeus vaatia korvausrahastolta.

Jos sijoittaja tai sen edustaja on syytteessä rikoslain 32 luvun 6—10 §:ssä tarkoitetusta rahanpesurikoksesta tai -rikkomuksesta, korvausrahasto voi 2 ja 3 momentin estämättä lykätä maksujen suorittamista tuomioistuimen asiassa tekemään lainvoimaiseen päätökseen asti.

10 §

Korvausrahaston takautumisoikeus

Korvausrahastolle syntyy takautumisoikeus sijoituspalveluyritystä kohtaan korvaamastaan 7 §:n 1 momentissa tarkoitetusta saamisesta. Saamiselle maksettavasta korosta määrätään korvausrahaston säännöissä. Korvaussumma, jonka korvausrahasto on perinyt takautumisoikeutensa nojalla korvauksesta vastuussa olevalta sijoituspalveluyritykseltä, on liitettävä korvausrahaston pääomaan.

11 §

Maksuvelvollisuuden alkamisesta ilmoittaminen

Korvausrahaston on annettava kirjallisesti tieto 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta Finanssivalvonnan päätöksestä kaikille asianomaisen sijoituspalveluyrityksen asiakkaille. Korvausrahaston on lisäksi julkisella kuulutuksella ilmoitettava siitä, mihin toimenpiteisiin sijoittajien on ryhdyttävä saamistensa

turvaamiseksi. Kuulutus on julkaistava myös sijoituspalveluyrityksen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä toimialueen virallisilla kielillä.

Korvausrahasto voi asettaa vähintään kuuden kuukauden määräajan, jonka kuluessa sijoittajien on ryhdyttävä toimenpiteisiin saamistensa turvaamiseksi. Jos määräaika ylittyy, korvausta ei makseta. Korvaus on kuitenkin maksettava sijoittajalle, joka pakottavan esteen vuoksi ei ole voinut ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

12 §

Sijoituspalveluyrityksen velvollisuus antaa tietoa

Sijoituspalveluyrityksen on annettava suomeksi ja ruotsiksi kaikille sijoittajille helposti ja selkeästi ymmärrettävässä muodossa tiedot sijoittajien saamisten korvausrahastosuojasta, suojan puuttumisesta tai rajoittumisesta sekä näitä tietoja koskevista olennaisista muutoksista. Korvausrahastoon kuuluvan luottolaitoksen on lisäksi annettava sijoittajille tieto siitä, suojaako sijoittajien varoja korvausrahasto vai talletussuojarahasto.

Sen lisäksi, mitä 11 §:ssä säädetään korvausrahaston ilmoitusvelvollisuudesta, sijoituspalveluyrityksen on pyydettäessä annettava sijoittajille tieto korvausedellytyksistä ja niistä toimenpiteistä, joihin sijoittajien on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi.

Sijoituspalveluyrityksen, joka on perustanut sivuliikkeen ETA-valtioon tai joka käyttää sidonnaisasiamiestä, joka on sijoittautunut ETA-valtioon, on annettava tässä pykälässä tarkoitetut tiedot sen valtion virallisilla kielillä, jossa sivuliike sijaitsee tai sidonnaisasiamies toimii.

13 §

Korvausrahaston jäsenten yhteisvastuu

Korvausrahaston jäsenet vastaavat yhdessä korvausrahaston velvollisuuksista ja sitoumuksista.

14 §

Korvausrahaston pääoma

Korvausrahaston pääoman on oltava vähintään 12 miljoonaa euroa, josta rahana maksettavan osuuden on oltava vähintään 4,2 miljoonaa euroa. Korvausrahaston rahana maksettavaa pääomaa on kartutettava tasaisesti. Jos korvausrahaston pääoma vähenee edellä mainitusta sijoittajien saamisten korvaamisen seurauksena, pääoma on katettava uudelleen edellä tässä pykälässä säädetyllä tavalla korvausrahaston säännöissä määrättävässä ajassa.

Korvausrahaston pääoman ja pääomasta rahana maksettavan osuuden erotus voidaan kattaa vakuutuksin taikka rahastoon tai rahaston jäsenen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuulumattoman luottolaitoksen antamin sitovin luottolupauksin. Finanssivalvonnan on vuosittain tarkistettava, että korvausrahaston rahana maksettavaa pääomaa on kartutettu tasaisesti. Vakuutus tai sitova luottolupaus on otettava korvausrahaston nimiin ja korvausrahastoon kuuluvien sijoituspalveluyritysten on yhteisesti katettava siitä aiheutuvat kustannukset.

15 §

Korvausrahaston varojen sijoittaminen ja maksuvalmius

Korvausrahaston varat on sijoitettava luotettavalla, tehokkaalla ja rahaston maksuvalmiuden turvaavalla tavalla sekä riskien hajauttamisen periaatetta noudattaen. Sijoituksista saatava tuotto on lisättävä korvausrahaston pääomaan.

Korvausrahaston varoja ei saa sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön taikka korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön osakkeisiin tai osuuksiin eikä muihin korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 113 §:ssä tarkoitetun vakuusra-

haston taikka rahastoyhtiön liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

Mitä 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä ja luottolaitoksesta, koskee myös korvausrahaston jäsenenä olevaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja luottolaitosta sekä niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaa yhteisöä ja ulkomaista rahastoyhtiötä. Korvausrahaston varoja voidaan kuitenkin sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston tai ulkomaisen rahastoyhtiön hallinnoiman yhteissijoitusyrityksen varoihin, jos yhteissijoitusyritystä sen kotivaltion lainsäädännön mukaan koskevat sijoitusrahastolain 25 §:n 2 momentissa säädettyä vastaavat vaatimukset yhteissijoitusyrityksen varojen pitämisestä erillään rahastoyhtiön varoista.

Korvausrahaston maksuvalmiuden on oltava korvausrahaston toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu.

16 §

Toimiluvan peruuttaminen ja sijoittajien saamiset

Päättäessään sijoituspalveluyrityksen toimiluvan peruuttamisesta Finanssivalvonta voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettavaksi sijoittajien korvausrahaston varoista siten kuin tässä luvussa säädetään.

17 §

Korvausrahastosta erottaminen

Jos sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut korvausrahastoa koskevia lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka korvausrahaston sääntöjä, korvausrahaston on ilmoitettava asiasta 3 §:n mukaisesti Finanssivalvonnalle. Ilmoituksen saatuaan Finanssivalvonnan on yhdessä korvausrahaston kanssa ryhdyttävä tarpeellisiksi katsomiinsa toimenpiteisiin asian korjaamiseksi.

Jos 1 momentissa tarkoitetuilla toimenpiteillä ei voida varmistaa, että sijoituspalveluyritys täyttää velvoitteensa ja jos velvoitteiden noudattamatta jättämistä on pidettävä olennaisena rikkomuksena, korvausrahasto voi antaa sijoituspalveluyritykselle kirjallisen varoituksen aikomuksestaan erottaa se korvausrahastosta. Jos sijoituspalveluyritys ei korjaa menettelyään, se voidaan erottaa korvausrahastosta aikaisintaan kahdentoista kuukauden kuluttua varoituksen antamisesta. Korvausrahaston on kuultava sijoituspalveluyritystä ennen varoituksen antamista ja ennen erottamispäätöstä. Korvausrahaston on saatava Finanssivalvonnan suostumus varoituksen antamiseen ja erottamispäätöksen tekemiseen. Korvausrahaston on julkistettava erottamispäätös 11 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Korvausrahastosta erotetun sijoituspalveluyrityksen hallussa ja hallinnoitavina olevat sijoittajien saamiset ovat suojan piirissä niiden erääntymiseen saakka. Sijoituspalveluyritys, joka on erotettu korvausrahastosta, on edelleen yhteisvastuussa sen hallussa ja hallinnoitavana olevien sijoittajien saamisten suorittamisesta, kunnes sijoituspalveluun liittyvät saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

18 §

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen lisäsuoja ja suojan täydentäminen

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike voi hakea Suomessa korvausrahaston jäsenyyttä täydentääkseen kotivaltionsa mukaista sijoittajien saamisten suojaa, jos sen kotivaltion suoja ei ole yhtä kattava kuin tämän lain mukainen korvausrahastosuoja.

Hakemuksessa on oltava riittävät tiedot ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä ja sen kotivaltion suojajärjestelmästä. Korvausrahaston on pyydettävä hakemuksesta Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin lausunto. Korvausrahasto voi hylätä hakemuksen, jos 1 momentissa säädetty edellytys ei täyty ja Finanssivalvonta antaa siihen suostumuksensa.

Korvausrahaston on päätöksessään määrättävä, mitä sijoittajien saamisia ja mihin määrään Suomessa oleva korvausrahasto korvaa ja mikä on sijoituspalveluyrityksen maksettavaksi tuleva kannatusmaksu. Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen kotivaltion suojan ja korvausrahaston antaman suojan yhteismäärä voi kuitenkin olla enintään 7 §:n 1 momentissa säädetyn suojan suuruinen.

Korvausrahaston velvollisuus maksaa 3 momentissa tarkoitetut sijoittajien saamiset alkaa siitä hetkestä, jolloin korvausrahasto on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta tiedon kotivaltion suojajärjestelmän velvoittamisesta korvaamaan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sijoittajien saamiset.

Korvausrahaston on ilmoitettava sivuliikkeen sijoittajille suoritusvelvollisuuden alkamisesta. Korvausrahaston on lisäksi julkisella kuulutuksella ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin sijoittajien on ryhdyttävä oikeuksiensa turvaamiseksi. Kuulutus on myös julkistettava sivuliikkeen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä suomeksi ja ruotsiksi.

Korvausrahaston velvollisuuden toteuttamiseksi ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen on toimitettava korvausrahastolle tiedot sijoittajista ja heidän 1 momentissa tarkoitetuista saamisistaan. Näitä tietoja korvausrahasto ei saa antaa muille kuin viranomaisille, joilla on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja.

19 §

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen erottaminen korvausrahastosta

Jos ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike on olennaisesti rikkonut tämän lain säännöksiä tai sen nojalla annettuja määräyksiä taikka korvausrahaston sääntöjä, korvausrahasto voi antaa sivuliikkeelle kirjallisen varoituksen aikomuksestaan erottaa se korvausrahastosta. Jos sivuliike ei korjaa menettelyään, korvausrahasto voi erottaa sivuliikkeen aikaisintaan 12 kuukauden kuluttua varoituksen antamisesta. Korvausrahaston on kuultava sivuliikettä ja Finanssivalvontaa ennen varoituksen antamista ja erottamispäätöksen tekemistä. Korvausrahaston on saatava Finanssivalvonnan ja ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen suostumus varoituksen antamiseen ja erottamispäätöksen tekemiseen.

Korvausrahastosta erotetun sivuliikkeen hallussa olevat ennen erottamispäätöstä tarjottuun sijoituspalveluun perustuvat sijoittajien saamiset ovat suojan piirissä niiden erääntymiseen saakka. Korvausrahastosta erotettu sivuliike on edelleen yhteisvastuussa tässä momentissa tarkoitettujen sijoittajien saamisten suorittamisesta, kunnes saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

Korvausrahaston on ilmoitettava erottamispäätöksestä Finanssivalvonnalle ja ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle. Korvausrahaston on ilmoitettava erottamispäätöksestä myös julkisella kuulutuksella, joka on julkistettava sivuliikkeen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä suomeksi ja ruotsiksi.

20 §

Korvausrahaston korvausvelvollisuus kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen selvitystilassa tai konkurssissa

Selvitystilaan tai konkurssiin joutuneen kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan ja korvausrahastoon kuuluvan sivuliikkeen hallussa sijoituspalvelujen suorittamista varten olevien sijoittajien saatavien suorittamiseen voidaan käyttää korvausrahaston varoja, jos sijoituspalveluyrityksen tai sen konkurssipesän varat eivät riitä niiden maksamiseen. Maksettava korvaus voi olla sijoittajaa kohti enintään se osa saamisista, joka ei ylitä 20 000 euroa. Saamiset voidaan suorittaa jo selvitystilan tai konkurssin aikana.

Korvausrahaston suoritusvelvollisuus alkaa siitä, kun korvausrahasto on saanut:

1) kolmannen maan valvontaviranomaiselta tiedon sijoituspalveluyrityksen asettamisesta selvitystilaan tai konkurssiin yrityksen kotivaltiossa ja siitä, että sijoituspalveluyrityksen tai sen konkurssipesän varat eivät riitä sijoittajien saatavien maksamiseen; tai

2) Finanssivalvonnalta tiedon kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen asettamisesta konkurssiin Suomessa.

Saatuaan tiedon selvitystilaan tai konkurssiin asettamisesta korvausrahaston on ilmoitettava siitä asianomaisen sivuliikkeen asiakkaina oleville sijoittajille. Korvausrahaston on myös julkisella kuulutuksella ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin sijoittajien on ryhdyttävä oikeuksiensa turvaamiseksi. Kuulutus on myös julkistettava sivuliikkeen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä suomeksi ja ruotsiksi.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun korvausrahaston velvollisuuden toteuttamiseksi sivuliikkeen on toimitettava korvausrahastolle tiedot sijoittajista ja heidän 1 momentissa tarkoitetuista saatavistaan. Näitä tietoja korvausrahasto ei saa antaa muille kuin viranomaisille, joilla on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja.

21 §

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen erottaminen korvausrahastosta

Jos kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike on olennaisesti rikkonut tämän lain säännöksiä tai sen nojalla annettuja määräyksiä taikka korvausrahaston sääntöjä, korvausrahasto voi erottaa sivuliikkeen jäsenyydestään aikaisintaan 12 kuukauden kuluttua siitä, kun korvausrahasto on antanut sivuliikkeelle varoituksen. Korvausrahaston on kuultava sivuliikettä ja Finanssivalvontaa ennen varoituksen antamista ja erottamispäätöksen tekemistä. Korvausrahaston on saatava Finanssivalvonnan ja kolmannen maan valvontaviranomaisen suostumus varoituksen antamiseen ja erottamispäätöksen tekemiseen.

Korvausrahaston jäsenyydestä erotetun sivuliikkeen hallussa olevat ennen erottamispäätöstä tarjottuun sijoituspalveluun perustuvat sijoittajien saamiset ovat suojan piirissä niiden erääntymiseen saakka. Kolmannen maan sijoituspalveluyritys, jonka sivuliike on erotettu korvausrahaston jäsenyydestä, on edelleen yhteisvastuussa edellä tässä momentissa tarkoitettujen sijoittajien saamisten suorittamisesta, kunnes saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

Korvausrahaston on ilmoitettava erottamispäätöksestä Finanssivalvonnalle ja kolmannen maan valvontaviranomaiselle sekä julkisella kuulutuksella, joka on julkistettava sivuliikkeen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä suomeksi ja ruotsiksi.

22 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen kannatusmaksu

Korvausrahaston jäsenenä olevan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen kannatusmaksun määräytymiseen sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksen kannatusmaksun määräytymisestä 4 §:ssä säädetään.

23 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen tiedonantovelvollisuus korvausrahastosuojasta

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen on annettava suomeksi ja ruotsiksi kaikille sijoittajille helposti ja selkeästi ymmärrettävässä muodossa tiedot sivuliikkeen sijoittajien saamisten korvausrahastosuojasta, suojan puuttumisesta tai rajoittumisesta sekä näitä tietoja koskevista olennaisista muutoksista. Lisäksi sivuliikkeen on pyydettäessä annettava sijoittajille tietoa korvausedellytyksistä ja niistä toimenpiteistä, joihin sijoittajien on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi.

24 §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Sijoituspalveluyrityksellä ja ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus hakea oikaisua korvausrahaston tämän lain nojalla tekemään päätökseen Finanssivalvonnalta

30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.

Muutoksenhausta oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.

25 §

Markkinointirajoitus

Sijoituspalveluyritys ja ulkomainen sijoituspalveluyritys ei saa antaa markkinoinnissaan sijoittajien korvausrahastosuojaa koskevia totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja. Sijoituspalveluyritys ja ulkomainen sijoituspalveluyritys saa markkinoinnissaan käyttää ainoastaan omaa korvausrahastosuojaansa koskevia tietoja.

Tieto, jonka harhaanjohtavuus tai totuudenvastaisuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

IV OSA

SALASSAPITO, ERINÄISET SÄÄNNÖKSET JA SEURAAMUKSET

12 luku

Salassapito ja asiakkaan tunteminen

1 §

Salassapitovelvollisuus

Joka sijoituspalveluyrityksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen, sijoituspalveluyritysten yhteenliittymän taikka sijoituspalveluyrityksen asiamiehen tai muun sijoituspalveluyrityksen lukuun toimivan yrityksen toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää sijoituspalveluyrityksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan yrityksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa sijoituspalveluyrityksen yhtiökokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalle osakkeenomistajalle.

Mitä 1 momentissa säädetään salassapitovelvollisuudesta, koskee myös sitä, joka 11 luvussa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan on saanut tietää sijoituspalveluyrityksen tai sen asiakkaiden taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden.

2 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Sijoituspalveluyrityksellä, sen omistusyhteisöllä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella sekä sijoituspalveluyritysten yhteenliittymällä on velvollisuus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.

Sijoituspalveluyrityksellä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan

yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyritys ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu sijoituspalveluyrityksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään, ei koske henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Sijoituspalveluyrityksellä on oikeus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle pörssille ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tiedot ovat välttämättömiä niille säädetyn valvontatehtävän turvaamiseksi. Sijoituspalveluyrityksellä on sama oikeus antaa tietoja ETA-valtiossa toimivalle pörssiin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjään rinnastettavalle yhteisölle.

3 §

Asiakkaan tunteminen

Sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on tunnettava asiakkaansa. Sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on tunnistettava asiakkaan todellinen edunsaaja ja henkilö, joka toimii asiakkaan lukuun, sekä lisäksi tarvittaessa todennettava näiden henkilöllisyys. Tässä momentissa säädettyä velvollisuutta täytettäessä voidaan hyödyntää 2 momentissa tarkoitettuja järjestelmiä.

Sijoituspalveluyrityksellä ja sen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla ne voivat arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä.

Asiakkaan tuntemisessa säädetään lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008).

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja 2 momentissa tarkoitetusta riskienhallinnasta.

4 §

Vaitiolovelvollisuutta ja asiakkaiden tuntemista koskevien säännösten soveltaminen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toimihenkilön vaitiolovelvollisuudesta, tietojenanto-oikeudesta ja salassapitovelvollisuuden rikkomisesta sekä asiakkaiden tuntemisesta on voimassa, mitä 1—3 §:ssä säädetään.

Sivuliikkeellä on oikeus 1 momentin säännöksen estämättä antaa edustamansa sijoituspalveluyrityksen kotivaltion viranomaiselle tai valvonnasta vastaavalle yhteisölle sekä edustamansa sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajalle ne tiedot, jotka on säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmoitettaviksi.

13 luku

Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille

1 §

Sivuliikkeen perustaminen toiseen ETA-valtioon

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksen tulee sisältää:

1) ilmoitus ETA-valtiosta, jonka alueelle sivuliike aiotaan perustaa;

2) tiedot rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista;

3) sivuliikkeen organisaatiorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä;
4) sivuliikkeen osoitetiedot;
5) sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava sivuliikkeen perustamisesta asianomaiselle ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle ja sijoituspalveluyritykselle sekä liitettävä ilmoitukseen 1 momentissa tarkoitetut tiedot ja tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Finanssivalvonnan on kuitenkin päätettävä olla tekemättä tällaista ilmoitusta, jos se havaitsee, ettei sivuliikkeen perustaminen täytä sijoituspalveluyrityksen taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen sivuliikkeen perustamiselle asetettuja edellytyksiä. Sivuliikettä ei saa perustaa, jos Finanssivalvonta on kieltäytynyt tekemästä ilmoitusta.

Sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen ETA-valtioon sen jälkeen, kun ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta on saatu asiasta ilmoitus tai, jos ilmoitusta ei ole saatu, kahden kuukauden kuluttua siitä kun Finanssivalvonta teki 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoituksen saatuaan ryhdyttävä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo käyttää sidonnaisasiamiestä, joka on sijoittautunut toiseen ETA-valtioon, sidonnaisasiamieheen sovelletaan soveltuvin osin tämän luvun sivuliikettä koskevia säännöksiä.

2 §

Hakemus sivuliikkeen perustamisesta kolmanteen maahan

Sijoituspalveluyrityksen on haettava Finanssivalvonnalta lupa, jos yritys aikoo perustaa sivuliikkeen kolmanteen maahan.

Hakemukseen on liitettävä tarpeelliset selvitykset:
1) päätöksestä perustaa sivuliike;
2) sivuliikkeen perustamiseen sivuliikkeen sijaintivaltiossa mahdollisesti vaaditusta luvasta;
3) sivuliikkeen johdosta;
4) sivuliikkeen hallinnon ja toiminnan järjestämisestä;
5) sivuliikkeen sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;
6) sidonnaisasiamiehen käyttämisestä;
7) sivuliikkeen sijaintivaltion lainsäädännöstä;
8) sivuliikkeen valvonnasta sijaintivaltiossa.

Säännöksiä hakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan antaa valtiovarainministeriön asetuksella.

3 §

Luvan myöntäminen sivuliikkeen perustamiseen kolmanteen maahan

Finanssivalvonnan on myönnettävä sijoituspalveluyritykselle lupa sivuliikkeen perustamiseen kolmanteen maahan, jos:
1) sivuliikkeen valvonta on riittävästi järjestettävissä; ja
2) sivuliikkeen perustaminen ei sijoituspalveluyrityksen hallinto ja taloudellinen tila huomioon ottaen ole omiaan vaarantamaan sijoituspalveluyrityksen toimintaa.

Finanssivalvonnalla on oikeus luvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaan sivuliikkeen toimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

4 §

Sivuliikkeen asiakkaiden saamisten turvaaminen

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, miten sen ulkomailla olevan sivuliikkeen asiakkaina olevien sijoittajien saamiset on turvattu.

5 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 27 ja 57 §:ssä.

6 §

Palvelujen tarjoaminen ulkomaille

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo aloittaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisten sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamisen ulkomaille perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle, mitä palveluja sijoituspalveluyritys aikoo tarjota sekä missä valtiossa ja miten niitä tarjotaan. Ilmoitus on tehtävä myös, jos nämä tiedot muuttuvat.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo tarjota toisen ETA-valtion alueella muita 1 momentissa tarkoitettuja palveluja kuin monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä, sen on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, missä ETA-valtiossa ja miten se aikoo tarjota palveluja ja aikooko se käyttää sidonnaisasiamiehiä kyseisessä valtiossa. Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava edellä tarkoitetut tiedot ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle sekä liitettävä mukaan oma ilmoituksensa siitä, onko sijoituspalveluyrityksellä toimilupansa nojalla oikeus tarjota näitä palveluja Suomessa. Sijoituspalveluyritys voi tämän jälkeen ryhtyä tarjoamaan ilmoittamiaan palveluja kyseisessä ETA-valtiossa. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos sijoituspalveluyritys aikoo muuttaa toisessa ETA-valtiossa tarjoamiensa palvelujen valikoimaa. Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle kohtuullisessa ajassa sidonnaisasiamiehet, joita sijoituspalveluyritys aikoo käyttää palvelujen tarjoamiseen kyseisessä valtiossa.

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo tarjota toiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäynnissä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle. Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava, mille kyseiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 2 ja 3 momentissa tarkoitetun tiedon muutoksesta Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutos on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava näistä muutoksista ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle.

7 §

Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

Jos sijoituspalveluyritys aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, sijoituspalveluyrityksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun sijoituspalveluyritys on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo jatkaa sijoituspalvelujen tarjoamista Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan

myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

8 §

Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

Jos sijoituspalveluyritys osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta taikka jakautumista koskevaa mainitun lain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa sijoituspalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa.

9 §

Korvausrahastoselvitys

Jos sijoituspalveluyrityksen kotipaikka siirretään toiseen ETA-valtioon taikka sulautumisessa tai jakautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen ETA-valtioon, sijoituspalveluyrityksen on laadittava sijoittajien korvausjärjestelmästä selvitys, jossa selostetaan sijoittajien korvausjärjestelmää koskevat järjestelyt ennen toimenpidettä ja toimenpiteen jälkeen sekä esitetään mahdolliset erot suojan kattavuudessa. Sijoituspalveluyrityksen on pyydettävä korvausrahastoselvityksestä Finanssivalvonnan lausunto. Lausuntopyyntöön on liitettävä Finanssivalvonnan määräämät lisäselvitykset.

Jos 11 luvun 5 §:ssä tarkoitettu suojan piiriin kuuluva sijoittaja kokonaan tai osittain jää 1 momentissa tarkoitetun kotipaikan siirron tai sulautumisen jälkeen sijoittajien korvausjärjestelmän antaman suojan ulkopuolelle, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava siitä sijoittajalle viimeistään kolmea kuukautta ennen rekisteriviranomaisen velkojille asettamaa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivää. Ilmoitukseen on liitettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu selvitys ja jäljennös Finanssivalvonnan lausunnosta. Ilmoituksessa on mainittava tämän pykälän 3 momentin mukaisesta sijoittajan irtisanomisoikeudesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitetulla sijoittajalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta irtisanoa alkuperäisten sopimusehtojen estämättä sijoituspalveluyrityksen kanssa tekemänsä sijoituspalvelua koskeva sopimus.

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuudesta 1 momentissa tarkoitetun toimenpiteen yhteydessä on muutoin voimassa, mitä 11 luvun 12 ja 23 §:ssä säädetään.

10 §

Ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle yleisistä vaikeuksista, joita sijoituspalveluyritykset ovat kohdanneet kolmansissa maissa sijoittautumisen tai palvelujen tarjoamisen yhteydessä.

14 luku

Ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevat erityissäännökset

1 §

Kaupparekisterimerkinnät

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä on tehtävä ilmoitus kaupparekisteriin siten kuin siitä kaupparekisterilaissa (129/1979) säädetään.

2 §

Tiedoksiannot

Haaste tai muu tiedoksianto katsotaan toimitetuksi ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle, kun se on annettu tiedoksi henkilölle, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa edustaa sijoituspalveluyritystä.

Jollei ketään 1 momentissa tarkoitetuista ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen edustajista ole merkitty kaupparekisteriin, tiedoksianto voidaan toimittaa luovuttamalla asiakirjat jollekulle sijoituspalveluyrityksen palveluksessa olevalle tai, jos tällaista henkilöä ei tavata, sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen sijaintipaikan poliisiviranomaiselle noudattaen lisäksi, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:n 2—4 momentissa säädetään.

3 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuus

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta korvata sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle aiheutunut vahinko on voimassa, mitä 16 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä. Mitä tässä momentissa säädetään velvollisuudesta vahingon korvaamiseen, koskee myös sitä, jolle kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike on ulkoistanut 7 luvun 4 §:ssä tarkoitetun toiminnon.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimessaan tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle rikkomalla tämän lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 7 luvun 10 §:n 1 ja 2 momentin, 9 luvun 2—4 §:n, 10 luvun 1 §:n 1—6 momentin, 2—5 §:n, 6 §:n 1, 3 tai 4 momentin tai 7—12 §:n taikka 12 luvun 1 tai 2 §:n taikka 3 §:n 1 tai 3 momentin säännöksiä.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa.

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään rikemaksu, ovat 7 luvun 17—19 §:n säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta ja sisäpiirirekisteristä.

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään sijoituspalveluyritykselle tai ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle seuraamusmaksu, ovat:

1) tämän lain 6 luvun 1 §:n säännökset vähimmäispääomasta ja 2 §:n säännökset talouden vakaudesta;

2) 7 luvun 8 §:n säännökset riskien hallinnasta, sisäisestä valvonnasta ja toiminnan muusta järjestämisestä, 10 §:n säännökset

eturistiriitatilanteiden hallinnasta ja 11 §:n säännökset henkilökohtaisista liiketoimista;

3) 9 luvun 1 §:n säännökset asiakasvarojen säilyttämisestä, 2 §:n säännökset asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttämisestä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, 3 §:n säännökset asiakkaan rahavarojen sijoittamisesta ja 4 §:n säännökset asiakkaan rahoitusvälineiden panttaamisesta ja luovuttamisesta;

4) 10 luvun 2 §:n 4 momentin säännökset kiellosta antaa sijoituspalvelun ja oheispalvelun markkinoinnissa totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa, 6 §:n 2 momentin säännökset toimeksiantojen toteuttamista koskevien toimintaperiaatteiden laatimisesta, 9 §:n säännökset liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista ja 10 §:n säännökset puhelujen tallentamisesta;

5) 12 luvun 3 §:n 2 momentin säännökset riskienhallintajärjestelmistä.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat myös mainitun momentin 1—5 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen Euroopan komission asetusten ja päätösten säännökset.

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

16 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

1 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Sijoituspalveluyritys ja korvausrahasto ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jonka ne ovat tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet sijoituspalveluyrityksen asiakkaalle tai muulle henkilölle tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten, rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen Euroopan komission asetusten tai päätösten taikka korvausrahaston sääntöjen vastaisella menettelyllä.

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jonka he ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet sijoituspalveluyritykselle taikka osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle rikkomalla tämän lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 7 luvun 10 §:n 1 ja 2 momentin, 9 luvun 2—4 §:n, 10 luvun 1 §:n 1—6 momentin, 2—5 §:n, 6 §:n 1, 3 tai 4 momentin tai 7—12 §:n taikka 12 luvun 1 tai 2 §:n taikka 3 §:n 1 tai 3 momentin säännöksiä.

Sijoituspalveluyrityksen osakkeenomistaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on myötävaikuttamalla tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten rikkomiseen tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoituspalveluyritykselle, osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 7 luvun 10 §:n 1 ja 2 momentin, 9 luvun 2—4 §:n, 10 luvun 1 §:n 1—6 momentin, 2—5 §:n, 6 §:n 1, 3 tai 4 momentin tai 7—12 §:n taikka 12 luvun 1 tai 2 §:n taikka 3 §:n 1 tai 3 momentin säännöksiä.

Mitä 1 momentissa säädetään velvollisuudesta vahingon korvaamiseen, koskee myös sitä, jolle sijoituspalveluyritys on ulkoistanut 7 luvun 4 §:ssä tarkoitetun toiminnon. Sijoituspalveluyrityksen vastuusta sidonnaisasiamiehen toiminnasta säädetään 7 luvun 7 §:n 1 momentissa. Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslain 51 §:ssä.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain 2 ja 6 luvussa.

2 §

Sijoituspalvelurikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tarjoaa sijoituspalvelua 2 luvun 1 tai 2 §:n vastaisesti tai Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä tarkoitetun toimiluvan peruuttamista tai 27 §:ssä tarkoitetun toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista koskevan päätöksen vastaisesti taikka käyttää tämän lain 2 luvun 4 §:n vastaisesti toiminimessään tai muutoin toimintaansa osoittamaan sanaa pankkiiri tai pankkiiriliike, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalvelurikoksesta* sakkoon tai enintään yhdeksi vuodeksi vankeuteen.

3 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 12 luvun 1 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

4 §

Sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkominen

Joka tahallaan rikkoo 7 luvun 3 §:n säännöksiä lainan tai vakuuden antamisesta taikka omien tai emoyrityksen osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen, debentuurien tai niihin rinnastettavien sitoumusten pantiksi ottamisesta, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Sijoituspalveluyrityksen osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevien säännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta hankkii osakkeita tekemättä 7 luvun 12 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai hankkii tai luovuttaa osakkeita tekemättä 7 luvun 14 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta taikka hankkii osakkeita Finanssivalvonnan Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:n nojalla antaman kiellon vastaisesti, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

6 §

Sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laatii tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen vastoin 8 luvun 1 §:n ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 146—157 §:n säännöksiä, 8 luvun 3 §:n nojalla annettua valtiovarainministeriön asetusta tai 8 luvun 4 §:n nojalla annettuja Finanssivalvonnan määräyksiä, on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain 30 luvun 9 §:ssä tarkoitettuna kirjanpitorikoksena tai 10 §:ssä tarkoitettuna tuottamuksellisena kirjanpitorikoksena eikä teosta ole muuallakaan laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomuksesta* sakkoon.

17 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

1 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä lokakuuta 2007 annettu laki

(922/2007) ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa 26 päivänä heinäkuuta 1996 annettu laki (580/1996), jäljempänä *kumottavat lait*, niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Kumottavien lakien nojalla annetut valtioneuvoston ja valtiovarainministeriön asetukset sekä Finanssivalvonnan määräykset jäävät edelleen voimaan.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottavaan lakiin tai muutoin tarkoitetaan kumottavan lain säännöstä, sen sijasta sovelletaan sen tilalle tullutta tämän lain säännöstä.

2 §

Siirtymäsäännökset

Sijoituspalveluyrityksellä ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksellä, jolla tämän lain voimaan tulessa on voimassa kumottavien lakien nojalla annettu toimilupa, säilyy sanotun toimiluvan mukainen oikeus tarjota sijoituspalvelua ja oheispalvelua.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen on saatettava asiakkaiden luokittelu vastaamaan 1 luvun 18 §:ssä säädettyjä vaatimuksia kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Mitä tässä momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, koskee vastaavasti muuta sijoituspalvelun tarjoajaa.

Jos 1 momentissa tarkoitetulla sijoituspalveluyrityksellä on tämän lain voimaan tullessa oikeus toimiluvan mukaan tarjota asiakkaille oheispalveluna rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalveluja, sanotun oikeuden katsotaan sisältyvän yrityksen toimilupaan 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettuna sijoituspalveluna. Finanssivalvonnan on tehtävä tästä oikeudesta viran puolesta merkintä 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettuun sijoituspalvelurekisteriin kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Rahoitusvälineiden säilyttämistä tarjoavan 3 momentissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen on saatettava osakepääomansa määrä vastaamaan 6 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyä vaatimusta kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle 10 luvun 13 §:n 2 momentissa tarkoitetun toimielimen nimi ja yhteystiedot kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva toimilupahakemus on täydennettävä lain vaatimusten mukaiseksi.

3.

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaupankäynnin järjestämiseen rahoitusvälineillä ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamiseen.

Tätä lakia sovelletaan pörssiä vastaavaan ulkomaiseen yhteisöön siten kuin 3 luvussa säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä;

2) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain (/) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;

3) *johdannaissopimuksella* sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:n 1 momentin 3—9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälinettä;

4) *pörssillä* suomalaista osakeyhtiötä, joka harjoittaa pörssitoimintaa;

5) *pörssitoiminnalla* säännellyn markkinan ylläpitämistä Suomessa;

6) *säännellyllä markkinalla* pörssin tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavan markkinoiden ylläpitäjän ylläpitämää monenkeskistä kaupankäyntimenettelyä, jossa säännellyn markkinan ylläpitäjän laatimien sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen rahoitusvälineitä koskevia osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia siten, että tuloksena on rahoitusvälinettä koskeva sitova kauppa;

7) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavan kaupankäynnin järjestäjän ylläpitämää muuta kuin 6 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntimenettelyä, jossa kaupankäynnin järjestäjän laatimien sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen rahoitusvälineitä koskevia osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia siten, että tuloksena on rahoitusvälinettä koskeva sitova kauppa;

8) *monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjällä* pörssiä, sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä sekä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettua luottolaitosta ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä, joka ylläpitää Suomessa monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

9) *sijoituspalvelun tarjoajalla* sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja ulkomaista sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista luottolaitosta, joka tarjoaa sijoituspalvelua sekä sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja ulkomaista rahastoyhtiötä, joka tarjoaa sijoituspalvelua;

10) *kaupankäyntiosapuolella* sijoituspalvelun tarjoajaa tai muuta henkilöä, jolle pörssi tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä on myöntänyt oikeuden käydä kauppaa asianomaisella markkinalla;

11) *kauppojen sisäisellä toteuttajalla* sellaista sijoituspalvelun tarjoajaa, joka suunnitelmallisesti, toistuvasti ja järjestelmällisesti toteuttaa asiakkaiden toimeksiantoja säännellyn markkinan ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ulkopuolella tulemalla kaupassa itse asiakkaan vastapuoleksi siten kuin 4 §:ssä tarkoitetussa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään;

12) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

13) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

14) *Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1095/2010 tarkoitettua Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista.

3 §

Pörssiin sovellettava muu lainsäädäntö

Pörssiin sovelletaan osakeyhtiölain (624/2006) säännöksiä, jollei tästä laista tai muusta pörssiä koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

4 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä* rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2004/39/EY;

2) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annettua komission asetusta (EY) N:o 1287/2006;

3) *eurooppayhtiöasetuksella* eurooppayhtiön (SE) säännöistä annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 2157/2001;

4) *pörssilistadirektiivillä* arvopaperien ottamisesta viralliselle pörssilistalle sekä siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2001/34/EY.

II OSA

RAHOITUSVÄLINEIDEN MARKKINAPAIKAT

2 luku

Pörssitoiminta

Pörssin toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta

1 §

Pörssitoiminnan luvanvaraisuus ja pörssin pääkonttori

Pörssitoimintaa ei saa harjoittaa ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa.

Pörssin pääkonttorin on sijaittava Suomessa.

2 §

Toiminimi

Muu kuin pörssitoimintaan toimiluvan saanut yhteisö ei saa toiminimessään tai muutoin toimintaansa kuvaamaan käyttää sanaa tai yhdysosaa arvopaperipörssi taikka johdannaispörssi.

3 §

Toimilupahakemus

Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta toimiluvan pörssitoiminnan harjoittami-

seen suomalaiselle osakeyhtiölle. Toimilupaa voidaan hakea myös perustettavan yhtiön lukuun.

Toimilupahakemukseen on liitettävä pörssitoimintaa ja mahdollista 16 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua muuta toimintaa koskeva suunnitelma sekä 24 §:ssä tarkoitettu hakemus pörssin sääntöjen vahvistamisesta. Hakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset pörssin:

1) omistuksesta;
2) johdosta ja tilintarkastajista;
3) sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;
4) mahdollisten eturistiriitojen ja sidonnaisuuksien käsittelystä;
5) taloudellisista toimintaedellytyksistä;
6) valvontatehtävän hoitamisesta.

Jos toimilupaa haetaan perustettavan yhtiön lukuun, hakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset hakijasta.

Valtiovarainministeriön pyynnöstä hakijan on toimitettava ministeriölle toimiluvan myöntämiseksi tarvittavat lisäselvitykset.

4 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Valtiovarainministeriön on myönnettävä toimilupa, jos se voi saadun selvityksen perusteella varmistua, että:

1) hakija ja sen suunnittelema toiminta täyttävät tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä pörssitoiminnan harjoittamiselle säädetyt ja määrätyt vaatimukset;
2) pörssin omistajat täyttävät 5 §:ssä säädetyt vaatimukset;
3) pörssin omistus ei vaaranna pörssin varovaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista liiketoimintaa.

5 §

Pörssin merkittävien omistajien luotettavuus

Henkilön, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia pörssin osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos:

1) hänet on viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan pörssiä; taikka
2) hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan pörssiä.

Jos edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa pörssin omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä pörssissä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvostellen pidettävä ilmeisen perusteltuna.

6 §

Toimilupapäätös ja pörssitoiminnan aloittaminen

Toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valituksen tekemisestä sillä perusteella, että päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, säädetään 9 luvun 1 §:ssä.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan pörssin liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Pörssi voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja 23 §:ssä tarkoitetut säännöt on vahvistettu. Jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yhtiölle, toiminta voidaan aloittaa, kun pörssi on rekisteröity.

7 §

Toimilupa eurooppayhtiölle

Toimilupa pörssitoiminnan harjoittamiseen on myönnettävä myös toisessa ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiöasetuksessa tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen mainitun asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Valtiovarainministeriön on pyydettävä lupahakemuksesta kyseisen valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Kotipaikan siirtoa ei saa rekisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

8 §

Toimiluvan rekisteröinti

Valtiovarainministeriön on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin.

Perustettavalle pörssille ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

9 §

Taloudelliset toimintaedellytykset

Pörssillä pitää olla pörssitoiminnan laajuuteen ja laatuun nähden riittävät taloudelliset toimintaedellytykset.

Pörssin täysin maksetun osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa.

10 §

Osakkeiden hankinnasta ilmoittaminen

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia pörssin osakkeita, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos hänen omistuksensa hankinnan johdosta:

1) olisi vähintään kymmenen prosenttia pörssin osakepääomasta;

2) olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään kymmentä prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta; tai

3) muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muutoin merkittävää vaikutusvaltaa pörssin hallinnossa.

Jos omistusosuutta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin pörssin osakepääomasta tai sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Vastaava ilmoitus on tehtävä myös, jos omistusosuus vähenisi alle tässä tai 1 momentissa säädetyn rajan.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 4—7 §:ssä säädetään.

Pörssin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja näiden osuus pörssin osakepääomasta ja sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, jos ne ovat pörssin tiedossa. Pörssin on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset. Ilmoituksessa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta sekä muut Finanssivalvonnan määräämät tiedot.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;

2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista pörssissä;

3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, edellä 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Mitä tässä pykälässä säädetään pörssistä hankittavan omistusosuuden ilmoittamisesta, koskee myös sellaista yhteisöä, jolla on arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräysvalta pörssissä (*pörssin omistusyhteisö*).

11 §

Osakkeiden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 10 §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 32 a §:ssä.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu päätös kolmen kuukauden kuluessa 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta.

Ennen 2 momentissa säädetyn määräajan päättymistä ilmoitusvelvollinen saa hankkia 10 §:ssä tarkoitetut osakkeet vain, jos Finanssivalvonta on antanut siihen suostumuksensa.

12 §

Pörssin sidonnaisuus

Pörssin ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saa estää pörssin tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskevissa tiedoissa tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

Merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan tässä pykälässä, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:n 2—4 momentissa säädetään.

13 §

Toimiluvan peruuttaminen

Valtiovarainministeriö voi peruuttaa kokonaan tai osittain pörssin toimiluvan, jos:

1) pörssin toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai pörssin sääntöjä;

2) pörssi ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;

3) toimiluvan myöntämiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole olemassa;

4) pörssin toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai

5) pörssin toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja pörssin toiminnan kannalta keskeisistä seikoista.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu. Ennen kuin valtiovarainministeriö peruuttaa pörssin toimiluvan 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitetulla perusteella, sen on ennen päätöksen tekemistä asetettava pörssille kohtuullinen määräaika toiminnassa havaittujen puutteellisuuksien korjaamiseksi, jollei toimiluvan peruuttaminen välittömästi ole välttämätöntä asian kiireellisyyden tai arvopaperimarkkinoiden vakauden ja luotettavan toiminnan turvaamiseksi.

Valtiovarainministeriö voi pörssin hakemuksesta peruuttaa pörssin toimiluvan, jos pörssi on päättänyt lopettaa pörssitoiminnan. Ennen päätöksen tekemistä valtiovarainministeriön on pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto.

Jos valtiovarainministeriö peruuttaa 1 tai 3 momentin nojalla pörssin toimiluvan, ministeriö voi samalla antaa määräyksiä siitä, miten toiminta lopetetaan. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta rekisteriviranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

14 §

Pörssitoiminnan keskeyttäminen

Valtiovarainministeriö voi määrätä pörssitoiminnan keskeytettäväksi määräajaksi, jos pörssin toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden vaihdanta on häiriintynyt, ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan rahoitusmarkki-

noiden luotettavuutta tai vakautta taikka sijoittajien asemaa.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä kuultava pörssiä sekä pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

15 §

Pörssin johtaminen

Pörssin hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa pörssiä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen pörssitoiminnan tuntemus kuin pörssin toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton pörssin hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon; taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvostellen pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Pörssin on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

Mitä tässä pykälässä säädetään pörssistä, sovelletaan vastaavasti pörssin omistusyhteisöön.

16 §

Pörssille sallittu muu toiminta

Pörssi saa pörssitoiminnan harjoittamisen lisäksi ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, tarjota rahoitusvälineiden vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittely- ja muita palveluja, arvopaperi-, johdannais- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotuspalveluja sekä harjoittaa muuta edellä tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan läheisesti liittyvää toimintaa.

Pörssi saa toimia selvitysosapuolena ja harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa sekä toimia tilinhoitajana sen mukaan kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/).

Pörssi ei saa harjoittaa muuta kuin 1 ja 2 momentissa mainittua toimintaa.

17 §

Pörssin toiminnan järjestäminen

Pörssin toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Pörssin on varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Pörssillä on oltava toimintaperiaatteet pörssitoimintaan liittyvien eturistiriitojen tunnistamiseksi ja niiden ehkäisemiseksi. Toimintaperiaatteissa on otettava erityisesti huomioon eturistiriitatilanteet, jotka voivat vaikuttaa pörssille 18 §:ssä säädetyn valvontatehtävän luotettavaan hoitamiseen.

Mitä 1 momentissa säädetään pörssistä, sovelletaan vastaavasti pörssin omistusyhteisöön.

18 §

Pörssin valvontatehtävä

Pörssin on järjestettävä riittävä ja luotettava valvonta varmistamaan tämän lain ja arvopaperimarkkinalain sekä niiden nojalla annettu-

jen säännösten ja määräysten, rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen sekä pörssin sääntöjen noudattaminen pörssitoiminnassa.

Pörssin on saatettava Finanssivalvonnan tietoon menettely, joka ilmeisesti on vastoin 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka pörssin sääntöjä, jollei menettelyä viipymättä oikaista tai asiaintila muutoin korjaannu. Jos säännöksiä, määräyksiä tai sääntöjä on rikottu olennaisesti tai toistuvasti, on ilmoitus kuitenkin tehtävä aina.

19 §

Pörssin toiminnan ulkoistaminen

Ulkoistamisella tarkoitetaan tässä luvussa pörssin toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa pörssille toiminnon tai palvelun, jonka pörssi olisi muutoin itse suorittanut.

Pörssi voi ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon kuin pörssitoiminnan harjoittamisen, jos ulkoistaminen ei haittaa pörssin riskien hallintaa, sisäistä valvontaa, liiketoiminnan tai toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista eikä Finanssivalvonnan harjoittamaa valvontaa. Ulkoistamisesta huolimatta pörssi vastaa tästä laista, arvopaperimarkkinalaista ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksesta johtuvien velvollisuuksiensa täyttämisestä. Pörssin on toimittava huolellisesti, kun se ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän toiminnon.

Toiminto on pörssin toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti pörssin toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai pörssin toimiluvan ehtojen noudattamista taikka pörssin taloudellista asemaa tai pörssitoiminnan jatkuvuutta.

Pörssin toiminnan kannalta merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Pörssin on hankittava ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti pörssin viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja luovutettava tiedot edelleen Finanssivalvonnalle.

20 §

Ulkoistamisesta ilmoittaminen

Pörssin, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän toiminnon, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. Pörssin ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

21 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

Pörssin on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään pörssissä vaikuttavassa asemassa olevan henkilön ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita taikka jos kyseisellä henkilöllä on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka liikkeeseenlaskijoita tai kaupankäyntiosapuolia tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä turvaamaan.

Pörssin on säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Pörssin on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys siitä, miten pörssi on valvonut henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja pörssin sisäisten ohjeiden noudattamista, ja siitä, mihin toimenpiteisiin pörssi on ryhtynyt, jos sanottuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu.

Vaikuttavassa asemassa olevaa henkilöä ja henkilökohtaisia liiketoimia koskee soveltuvin osin, mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 11 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksessä

vaikuttavassa asemassa olevista henkilöistä ja heidän henkilökohtaisista liiketoimistaan.

22 §

Tilintarkastus ja velvollisuus toimittaa jäljennöksiä eräistä asiakirjoista

Pörssin tilintarkastajista vähintään yhden on oltava tilintarkastuslain (459/2007) 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö.

Pörssin on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös:

1) tilinpäätösasiakirjoistaan;
2) tilintarkastuskertomuksestaan;
3) yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Mitä 2 momentissa säädetään pörssistä, sovelletaan vastaavasti pörssin omistusyhteisöön.

Pörssin säännöt

23 §

Pörssin sääntöjen vähimmäissisältö

Pörssin on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla pörssitoimintaa koskevat säännöt, jotka sisältävät määräykset vähintään seuraavista asioista:

1) miten kaupankäynti tapahtuu;
2) miten ja millä perusteilla rahoitusväline otetaan kaupankäynnin kohteeksi sekä miten ja millä perusteilla kaupankäynti rahoitusvälineellä voidaan keskeyttää tai lopettaa;
3) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle tähän lakiin, arvopaperimarkkinalakiin ja niiden nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä pörssin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;
4) miten ja millä perusteilla kaupankäyntiosapuolen oikeudet myönnetään ja peruutetaan;
5) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia kaupankäyntiosapuolille tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä pörssin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;
6) millaisia seuraamuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja kaupankäyntiosapuolille voidaan pörssin sääntöjen rikkomisesta määrätä ja miten ne määrätään;
7) jos kaupankäynnin kohteena on johdannaissopimus, sen ehdot.

24 §

Pörssin sääntöjen vahvistaminen

Pörssin säännöt ja niiden muutokset vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Säännöt on vahvistettava, jos ne ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että ne turvaavat luotettavan ja tasapuolisen kaupankäynnin.

Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön on ennen sääntöjen vahvistamista pyydettävä Finanssivalvonnan lausunto. Jos päätös koskee sähköön, maakaasuun tai päästöoikeuksiin perustuvaa johdannaissopimusta, lausunto on pyydettävä myös Energiamarkkinavirastolta.

Valtiovarainministeriö voi kaupankäynnin luotettavuuden ja tasapuolisuuden turvaamiseksi määrätä vahvistamissaan säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista kuultava pörssiä ja pyydettävä asiassa Finanssivalvonnan lausunto.

Mitä 1 momentissa säädetään sääntöjen muutosten vahvistamisesta, ei sovelleta, jos muutokset ovat merkitykseltään vähäisiä tai teknisiä. Pörssin on kuitenkin toimitettava sääntöjen muutokset valtiovarainministeriölle ja Finanssivalvonnalle tiedoksi ennen niiden voimaantuloa. Jos syntyy erimielisyyttä siitä, ovatko pörssin sääntöjen muutokset merki-

tykseltään vähäisiä tai teknisiä, ratkaisee asian valtiovarainministeriö.

Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi ja poistaminen kaupankäynnistä

25 §

Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle

Pörssi saa ottaa liikkeeseenlaskijan hakemuksesta säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin, johon todennäköisesti kohdistuu riittävästi kysyntää ja tarjontaa ja jonka hinnanmuodostuksen voidaan siten arvioida olevan luotettavaa.

Pörssi saa ottaa säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin myös ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta, jos 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttyvät ja jos sama arvopaperi on jo otettu kaupankäynnin kohteeksi muulla säännellyllä markkinalla. Tällaiselle liikkeeseenlaskijalle ei saa asettaa tiedonantovelvollisuuksia pörssin säännöissä. Pörssin on ilmoitettava liikkeeseenlaskijalle arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta ennen kaupankäynnin aloittamista.

Pörssi saa ottaa säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi johdannaissopimuksen, jos sen hinnanmuodostus on luotettavaa, ja johdannaissopimus voidaan selvittää luotettavalla tavalla.

Muista edellytyksistä, joilla pörssi voi ottaa rahoitusvälineen säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi, säädetään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa. Säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi haettavista arvopapereista julkistettavista esitteistä säädetään arvopaperimarkkinalain 3 ja 4 luvussa.

Pörssin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle rahoitusvälineen ottamisesta säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi ennen kaupankäynnin aloittamista. Jos kaupankäynnin kohteeksi otetaan osake, joka ei ole kaupankäynnin kohteena muulla säännellyllä markkinalla, pörssin on samalla ilmoitettava Finanssivalvonnalle rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen 33 artiklan 3 kohdassa edellytetyt arviot kyseisestä osakkeesta.

Finanssivalvonta voi määrätä, että rahoitusvälineen ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle lykätään enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä kerrallaan. Lykkäys voidaan määrätä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että rahoitusvälinettä kaupankäynnin kohteeksi hakeva taikka se, joka toimeksiannon nojalla huolehtii kaupankäynnin kohteeksi hakemisesta, toimii tämän lain, arvopaperimarkkinalain tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti. Ennen määräyksen antamista Finanssivalvonnan on varattava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

26 §

Kaupankäynnin lopettaminen

Pörssi voi päättää lopettaa kaupankäynnin rahoitusvälineellä, jos rahoitusväline tai arvopaperin liikkeeseenlaskija ei enää täytä pörssin sääntöjen vaatimuksia eikä kaupankäynnin lopettaminen rahoitusvälineellä aiheuta merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Pörssi voi lopettaa kaupankäynnin arvopaperilla myös arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, jos kaupankäynnin lopettamisesta ei aiheudu merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Pörssin on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin lopettamisesta rahoitusvälineellä. Lisäksi pörssin on ilmoitettava kaupankäynnin lopettamisesta Finanssivalvonnalle, jonka on ilmoitettava siitä edelleen ETA-valtioiden Finanssivalvontaa vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää kaupankäynti rahoitusvälineellä säädetään 32 §:ssä.

Pörssilista

27 §

Pörssilistan pitäminen

Pörssi voi pitää pörssilistadirektiivissä tarkoitettua pörssilistaa säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi ottamistaan arvopapereista.

28 §

Arvopaperin ottaminen pörssilistalle

Pörssi saa liikkeeseenlaskijan hakemuksesta ottaa pörssilistalle arvopaperin, joka täyttää tämän luvun 25 §:n 1 ja 4 momentin ja tämän pykälän vaatimukset. Muista vaatimuksista, joilla pörssi saa ottaa arvopaperin pörssilistalle, sekä niistä myönnettävistä poikkeuksista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.

Osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi voidaan ottaa pörssilistalle vain, jos kaupankäynnin kohteeksi pörssin ylläpitämälle säännellylle markkinalle on otettu tai samanaikaisesti otetaan samanlajinen osake kuin se, johon arvopaperi oikeuttaa.

Osakkeen liikkeeseenlaskijan on haettava pörssilistalla olevien osakkeiden kanssa samanlajisten osakkeiden ottamista pörssilistalle vuoden kuluessa niiden liikkeeseenlaskusta, jollei liikkeeseenlaskija ole suostunut siihen, että pörssi ottaa ne pörssilistalle ilman eri hakemusta.

Liikkeeseenlaskijan on haettava samaan liikkeeseenlaskuun kuuluvat arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n 1 momentin 2—3 kohdassa tarkoitetut arvopaperit samanaikaisesti pörssilistalle.

Pörssi voi sijoittajien suojaamiseksi hylätä hakemuksen arvopaperin ottamisesta pörssilistalle.

Pörssin on ratkaistava hakemus arvopaperin ottamisesta pörssilistalle kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos pörssi pyytää tänä aikana hakijalta hakemuksesta lisäselvitystä, sanottu määräaika lasketaan siitä päivästä, jona pörssi vastaanottaa lisäselvityksen. Jos pörssi ei tee ratkaisua määräajassa, hakemus katsotaan hylätyksi.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa pörssin 5 ja 6 momentissa tarkoitettu päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä tai 6 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

29 §

Arvopaperin poistaminen pörssilistalta

Arvopaperin poistamiseen pörssilistalta sovelletaan, mitä 26 §:ssä säädetään kaupankäynnin lopettamisesta.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa pörssin listalta poistamispäätös ja pörssin liikkeeseenlaskijan hakemuksen johdosta tekemä päätös olla poistamatta arvopaperia pörssilistalta Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Sijoittajien etujen valvomiseksi toimivalla rekisteröidyllä yhdistyksellä ja sijoittajalla, joka omistaa tarkoitettuja arvopapereita tai niihin oikeuttavia arvopapereita, on oikeus saattaa pörssin listalta poistamispäätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava pörssille asian saattamisesta sen käsiteltäväksi.

Kaupankäynnin järjestäminen

30 §

Kaupankäyntiosapuolen oikeudet

Pörssin on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet suomalaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle tai ETA-valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle sijoituspalvelun tarjoajalle, joka täyttää laissa ja pörssin säännöissä asetetut vaatimukset.

Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa, on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos henkilö täyttää pörssin säännöissä asetetut vaatimukset ja

henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta sekä toiminnan järjestämisestä saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, ettei henkilön osallistuminen kaupankäyntiin vaaranna kaupankäynnin luotettavuutta. Henkilöllä on lisäksi oltava riittävät taloudelliset ja muut edellytykset täyttää rahoitusvälineiden kaupoista johtuvat velvollisuutensa.

Pörssi saa myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet myös muulle kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetulle ulkomaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle, jos hakija täyttää laissa, Finanssivalvonnan määräyksissä ja pörssin säännöissä asetetut vaatimukset.

Sen lisäksi, mitä 23 §:ssä tarkoitetuissa pörssin säännöissä määrätään kaupankäyntiosapuolen oikeuksien peruuttamisesta, pörssin on peruutettava määräajaksi tai toistaiseksi kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos Finanssivalvonta sitä päätöksellään painavasta syystä vaatii. Finanssivalvonnan on ennen päätöksen tekemistä kuultava pörssiä ja kaupankäyntiosapuolta, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

Pörssin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kaupankäyntiosapuolen oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta.

31 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen

Pörssin on keskeytettävä kaupankäynti rahoitusvälineellä, jos se on tarpeen pörssitoiminnasta annettujen säännösten ja määräysten, pörssin sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn vuoksi.

Pörssin on keskeytettävä sähköön tai maakaasuun perustuvan johdannaissopimuksen kaupankäynti myös, jos kaupankäynti vaarantaa sähkö- tai maakaasuhuoltoa tai on vahingoksi sähkö- tai maakaasumarkkinoille tai jos sähkö- tai maakaasujärjestelmän toiminta on muusta pörssin säännöissä mainitusta painavasta syystä häiriintynyt.

Pörssin on välittömästi julkistettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kaupankäynnin keskeytyspäätös ja ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Jos kyse on 2 momentissa tarkoitetusta päätöksestä, päätöksestä on ilmoitettava myös Energiamarkkinavirastolle.

Pörssi voi pyytää Finanssivalvontaa vahvistamaan 1 ja 2 momentissa tarkoitetun kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Finanssivalvonnan on tällaisen pyynnön saatuaan ilman aiheetonta viivytystä päätettävä, vahvistaako se pörssin tekemän kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Jos Finanssivalvonta päättää olla vahvistamatta pörssin tekemää päätöstä, pörssin on ilman aiheetonta viivytystä jatkettava kaupankäyntiä rahoitusvälineellä.

Kun pörssi päättää jatkaa kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, pörssin on julkistettava päätös välittömästi ja ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Jos päätös koskee 2 momentissa tarkoitettua johdannaissopimusta, päätöksestä on ilmoitettava myös Energiamarkkinavirastolle. Jos päätös koskee rahoitusvälinettä, jonka osalta Finanssivalvonta on 4 momentin mukaisesti vahvistanut pörssin keskeytyspäätöksen, pörssin on ilmoitettava päätöksestään Finanssivalvonnalle ennen kaupankäynnin jatkamista.

Finanssivalvonta voi määrätä pörssin keskeyttämään kaupankäynnin rahoitusvälineellä enintään kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että kaupankäynnissä tai rahoitusvälinettä koskevassa tiedonantovelvollisuudessa toimitaan vastoin tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka pörssin sääntöjä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy. Finanssivalvonnan on ennen määräyksen antamista kuultava pörssiä, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu. Finanssivalvonnan on julkistettava päätöksensä.

Finanssivalvonnan on toimitettava tiedoksi muille ETA-valtioiden Finanssivalvontaa vastaaville toimivaltaisille viranomaisille sekä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle 4 ja 6 momentissa tarkoitettu päätös ja pörssin 1 tai 2 momentin nojalla tekemä päätös.

Jos ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaava toimivaltainen viranomainen on ilmoittanut Finanssivalvonnalle keskeyttäneensä

säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen kaupankäynnin ja sama rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena pörssin ylläpitämällä säännellyllä markkinalla, Finanssivalvonnan on kiellettävä pörssiä järjestämästä kaupankäyntiä sillä keskeytyksen ajan. Kieltoa ei voida kuitenkaan määrätä, jos siitä aiheutuu merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Jos Finanssivalvonta on vahvistanut 4 momentin mukaisesti pörssin tekemän kaupankäynnin keskeytyspäätöksen tai 6 momentin mukaisesti määrännyt pörssin keskeyttämään kaupankäynnin rahoitusvälineellä, kaupankäynti rahoitusvälineellä on keskeytettävä myös muun pörssin ylläpitämällä säännellyllä markkinalla.

32 §

Kaupankäynnin kieltäminen

Finanssivalvonta voi kieltää pörssiä järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, jos kaupankäynnissä, rahoitusvälinettä koskevassa tiedonantovelvollisuudessa tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvää tiedonantovelvollisuutta täytettäessä toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka pörssin sääntöjä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy. Finanssivalvonnan on ennen päätöksen tekemistä kuultava pörssiä, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

Finanssivalvonnan on julkistettava ja toimitettava tiedoksi muille ETA-valtioiden Finanssivalvontaa vastaaville toimivaltaisille viranomaisille ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle päätöksensä kieltää kaupankäynti rahoitusvälineellä.

Mitä 31 §:n 8 momentissa säädetään, sovelletaan myös ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan toimivaltaisen viranomaisen Finanssivalvonnalle ilmoittamaan rahoitusvälineen kaupankäyntiä koskevaan kieltoon.

33 §

Kauppojen selvitys

Pörssin on järjestettävä asianmukaisesti säännellyllä markkinalla tehtyjen kauppojen selvitys.

Jos pörssi käyttää kauppojen selvitykseen arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua ulkomaista selvitysyhteisöä, pörssin, mainitussa laissa tarkoitetun selvitysyhteisön ja ulkomaisen selvitysyhteisön on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei kaupankäynnin luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Pörssin on ilmoitettava kauppojen selvitystä koskevissa järjestelyissä tapahtuvista muutoksista hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle.

34 §

Kaupankäyntiosapuolen oikeus valita selvitysyhteisö

Kaupankäyntiosapuolella on oikeus käyttää myös muuta selvitysyhteisöä kuin pörssin käyttämää suomalaista tai ulkomaista selvitysyhteisöä säännellyllä markkinalla tehdyistä kaupoista johtuvien velvollisuuksiensa toteuttamiseksi, jos pörssin ja mainittujen selvitysyhteisöjen yhteistoiminta on järjestetty siten, ettei kaupankäynnin luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Jos kaupankäyntiosapuoli aikoo käyttää 1 momentin mukaista oikeutta, siitä on ilmoitettava etukäteen asianomaiselle pörssille, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa tulee esittää selvitys yhteistoimintajärjestelyistä, joilla turvataan kaupankäynnin luotettavuus ja rahoitusmarkkinoiden vakaus.

Finanssivalvonta voi kieltää kaupankäyntiosapuolta käyttämästä 1 momentissa tarkoitettua muuta selvitysyhteisöä, jos yhteisön käyttäminen todennäköisesti vaarantaa kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden.

Erinäisiä säännöksiä

35 §

Pörssin kotipaikan siirto Euroopan talousalueella

Jos pörssi aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, pörssin on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun pörssi on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

36 §

Pörssin osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos pörssi osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:ssä taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai osakeyhtiölain jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

37 §

Pörssin toiminta toisessa ETA-valtiossa

Pörssin, joka aikoo tarjota toiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota.

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot sen ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle, johon sijoittautuneille sijoituspalvelun tarjoajille tai muille henkilöille pörssi aikoo tarjota suoraa mahdollisuutta käydä kauppaa.

Finanssivalvonnan on ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle viranomaiselle, mille siihen valtioon sijoittautuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle pörssi on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Mitä 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan myös pörssin ylläpitämään monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään.

38 §

Ilmoitukset muille ETA-valtioille ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle

Valtiovarainministeriön on ylläpidettävä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti luetteloa säännellyistä markkinoista, joille on tämän lain mukaisesti vahvistettu säännöt. Valtiovarainministeriön on annettava luettelo tiedoksi muille ETA-valtioille ja Euroopan arvopaperimarkkinavi-

ranomaiselle, jos sääntöjä vahvistettaessa on voitu varmistua siitä, että kaupankäynti säännellyllä markkinalla täyttää tiedoksiannolle asetetut vaatimukset. Samalla tavalla on ilmoitettava luetteloon tehdyistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on vähintään kerran vuodessa toimitettava rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita koskevat laskelmat ja tiedot Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

39 §

Markkinointi

Säänneltyä markkinaa ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muutoin sopimatonta menettelyä.

Tieto, jonka totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

40 §

Kaupankäyntikalenteri

Finanssivalvonnan on julkaistava internetsivuillaan kalenteri pörssin ylläpitämän säännellyn markkinan kaupankäyntipäivistä.

Sisäpiiri-ilmoitus

41 §

Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus

Pörssin sisäpiiriläisen on ilmoitettava säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot 43 §:ssä tarkoitettuun pörssin sisäpiirirekisteriin siten kuin 42 §:ssä säädetään, jäljempänä *sisäpiiri-ilmoitus*.

Pörssin sisäpiiriläisellä tarkoitetaan:

1) pörssin hallituksen ja hallintoneuvoston jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) pörssin palveluksessa olevaa muuta henkilöä, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa.

42 §

Sisäpiiri-ilmoitus

Pörssin sisäpiiriläisen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty 41 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tehtäväänsä.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on;

2) yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1 momentissa tarkoitetulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet, ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiriläisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava pörssille:

1) 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asun-

to-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetut osakkeet tai rahoitusvälineet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, pörssi voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

43 §

Pörssin sisäpiirirekisteri

Pörssin on pidettävä 42 §:ssä tarkoitetuista sisäpiiri-ilmoituksista rekisteriä (*pörssin sisäpiirirekisteri*), josta ilmenevät kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläisen, 42 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat sanotussa momentissa tarkoitetut osakkeet ja rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset.

Jos ilmoitukset tehdään 42 §:n 6 momentin mukaisesti, pörssin sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Pörssin sisäpiirirekisterin ylläpito on järjestettävä luotettavalla tavalla. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

Pörssin on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, pörssin sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin pörssi on ryhtynyt, jos sisäpiiri-ilmoitusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai pörssin sisäisiä ohjeita ei ole noudatettu.

44 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) 17 §:ssä tarkoitetusta pörssin toiminnan luotettavasta järjestämisestä ja eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavissa toimintaperiaatteissa huomioon otettavista seikoista;

2) 21 §:n 1 momentissa tarkoitetuista liiketoimista ja 2 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle;

3) 25 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä;

4) 42 §:ssä tarkoitetun sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta;

5) 43§:ssä tarkoitetun pörssin sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta;

6) 43 §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset:

1) 19 §:n mukaisista pörssin toiminnan ulkoistamisen edellytyksistä ja 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä;

2) edellytyksistä, joiden mukaisesti pörssi voi myöntää 30 §:n 3 momentissa tarkoitetulle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle kaupankäyntiosapuolen oikeudet siten, että Finanssivalvonnalle turvataan riittävä tietojensaantioikeus kaupankäyntiosapuolen asiakkaista ja niiden liiketoimista.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa sekä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen määräysten on soveltuvin osin vastattava myös sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 1—4 kohdan nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä. Edellä 1 momentin 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitettujen määräysten on soveltuvin osin vastattava sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 5 kohdan ja 2 momentin nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

3 luku

Ulkomaisen pörssin toiminta Suomessa

1 §

Toisen ETA-valtion pörssi

Ennen kuin toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut pörssiä vastaava markkinoiden ylläpitäjä voi tarjota Suomeen sijoittuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, on sille toimiluvan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen tehtävä asiasta ilmoitus Finanssivalvonnalle.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös kaupankäynnin järjestäjän ylläpitämään monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään.

2 §

Kolmannen maan pörssi

Kolmannessa maassa toimiluvan saanut pörssiä vastaava markkinoiden ylläpitäjä saa tarjota Suomeen sijoittuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden osallistua säänneltyä markkinaa vastaavaan kaupankäyntiin vain valtiovarainministeriön luvalla.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös kaupankäynnin järjestäjän ylläpitämään monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää vastaavaan kaupankäyntiin.

4 luku

Monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä

1 §

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää voi ylläpitää tämän luvun mukaisesti vain 1 luvun 2 §:n 8 kohdassa tarkoitettu monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä.

2 §

Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöt

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säännöt, jotka sisältävät määräykset ainakin seuraavista asioista:

1) miten ja millä perusteilla rahoitusväline otetaan kaupankäynnin kohteeksi;

2) miten kaupankäynti tapahtuu;

3) miten ja millä perusteilla kaupankäyntiosapuolen oikeudet myönnetään ja peruutetaan;

4) mitä oikeuksia ja velvoitteita kaupankäyntiosapuolille asetetaan;

5) millaisia seuraamuksia kaupankäyntiosapuolille voidaan määrätä sääntöjen rikkomisesta ja miten ne määrätään.

Jos monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää, johon arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, on säännöissä määrättävä sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään:

1) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;

2) miten ja missä menettelyssä arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskevat tiedot julkistetaan;

3) miten arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskeva yhtiöesite laaditaan ja julkistetaan, jos arvopaperista ei ole julkistettava arvopaperimarkkinalain 3 ja 4 luvussa tarkoitettua esitettä;

4) millaisia seuraamuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille voidaan määrätä sääntöjen rikkomisesta ja miten ne määrätään;

5) mitä tietoja liikkeeseenlaskijan on julkistettava arvopaperimarkkinalain 6 luvun 4 §:n nojalla arvopaperin arvoon olennaisesti vaikuttavista seikoista.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on toimitettava säännöt ja niiden muutokset Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin ennen nii-

den voimaantuloa. Finanssivalvonnan on valvottava, että säännöt täyttävät 1 ja 2 momentissa säädetyt vaatimukset.

3 §

Kaupankäynnin järjestäjän tiedonantovelvollisuus

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on annettava kaupankäynnin kohteena olevasta rahoitusvälineestä riittävästi tietoa tai muutoin varmistettava tiedon saatavuus, jotta kaupankäyntiosapuolet voivat tehdä perustellun arvion rahoitusvälineestä. Tietojen antamisessa on otettava huomioon kaupankäyntiosapuolten ammattitaito ja kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen erityispiirteet.

4 §

Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi ottaa kaupankäynnin kohteeksi rahoitusvälineen, jota koskevien tietojen saatavuus voidaan turvata 3 §:ssä säädetyllä tavalla.

Arvopaperi voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta tai ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta.

Arvopaperia ei voida ottaa kaupankäynnin kohteeksi liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, ellei arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta ole luotettavan kaupankäynnin järjestämiseksi saatavissa riittävästi tietoa. Arvopaperin liikkeeseenlaskijan on tehtävä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän kanssa arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskeva kirjallinen sopimus, jossa liikkeeseenlaskija sitoutuu noudattamaan 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sääntöjä.

Jos arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi ilman arvopaperin liikkeeseenlaskijan suostumusta, liikkeeseenlaskijalle ei saa asettaa tiedonantovelvollisuutta monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöissä.

5 §

Kaupankäyntiosapuoleksi ottaminen

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet suomalaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle ja ETA-valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle sijoituspalvelun tarjoajalle, joka täyttää laissa ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöissä asetetut vaatimukset.

Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa, on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos henkilö täyttää monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöissä asetetut vaatimukset ja henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta sekä toiminnan järjestämisestä saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, ettei henkilön osallistuminen kaupankäyntiin vaaranna kaupankäynnin luotettavuutta. Henkilöllä on lisäksi oltava riittävät taloudelliset ja muut edellytykset täyttää rahoitusvälineiden kaupoista johtuvat velvollisuutensa.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä saa myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitetulle ulkomaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle ja muulle henkilölle, jolle on myönnetty kaupankäyntiosapuolen oikeudet 2 luvun 30 §:n 3 momentin mukaisesti, jos hakija täyttää Finanssivalvonnan määräyksissä ja monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöissä asetetut vaatimukset.

Sen lisäksi, mitä 2 §:ssä tarkoitetuissa monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöissä määrätään kaupankäyntiosapuolen oikeuksien peruuttamisesta, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on peruutettava määräajaksi tai toistaiseksi kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos Finanssivalvonta sitä päätöksellään painavasta syystä vaatii. Finanssivalvonnan on ennen päätöksen tekemistä kuultava monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää ja kaupankäyntiosapuolta,

jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

6 §

Kauppojen selvitys

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on järjestettävä asianmukaisesti monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tehtyjen kauppojen selvitys.

Jos monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä käyttää kauppojen selvitykseen ulkomaista selvitysyhteisöä, kaupankäynnin järjestäjän, selvitysyhteisön ja ulkomaisen selvitysyhteisön on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei kaupankäynnin luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava kauppojen selvitystä koskevissa järjestelyissä tapahtuvista muutoksista hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle.

7 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen ja lopettaminen

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on keskeytettävä tai lopetettava kaupankäynti rahoitusvälineellä, jos se on tarpeen kaupankäynnistä annettujen säännösten ja määräysten, monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn vuoksi.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin keskeyttämisestä tai lopettamisesta rahoitusvälineellä. Lisäksi kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava kaupankäynnin keskeyttämisestä ja lopettamisesta Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta voi määrätä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän keskeyttämään ylläpitämänsä kaupankäynnin rahoitusvälineellä enintään kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että kaupankäynnissä tai rahoitusvälinettä koskevaa tiedonantovelvollisuutta täytettäessä toimitaan vastoin tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöjä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy.

Jos ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaava toimivaltainen viranomainen on ilmoittanut Finanssivalvonnalle keskeyttäneensä säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen kaupankäynnin ja sama rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, Finanssivalvonnan on kiellettävä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää järjestämästä kaupankäyntiä sillä keskeytyksen ajan. Kieltoa ei voida kuitenkaan määrätä, jos siitä aiheutuu merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Jos Finanssivalvonta on vahvistanut 2 luvun 31 §:n 4 momentin mukaisesti pörssin tekemän kaupankäynnin keskeytyspäätöksen tai määrännyt 2 luvun 31 §:n 6 momentin mukaisesti pörssin keskeyttämään kaupankäynnin rahoitusvälineellä ja rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on keskeytettävä kaupankäynti kyseisellä rahoitusvälineellä.

8 §

Kaupankäynnin kieltäminen

Finanssivalvonta voi kieltää monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, jos kaupankäynnissä taikka siihen liittyvää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuutta tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvää tiedonantovelvollisuutta täytettäessä toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka monenkeskisen kaupankäyntijärjes-

telmän sääntöjä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy.

Mitä 7 §:n 4 momentissa säädetään, sovelletaan myös ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan toimivaltaisen viranomaisen Finanssivalvonnalle ilmoittamaan säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen kaupankäyntiä koskevaan kieltoon.

9 §

Kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävät

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on järjestettävä riittävä ja luotettava valvonta varmistamaan tämän lain, arvopaperimarkkinalain ja niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä pörssin sekä monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöjen noudattamisen turvaamiseksi kaupankäynnissä.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on saatettava Finanssivalvonnan tietoon menettely, joka ilmeisesti on vastoin tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöjä, jollei menettelyä viipymättä oikaista tai asiaintila muutoin korjaannu. Jos säännöksiä, määräyksiä tai sääntöjä on rikottu olennaisesti tai toistuvasti, ilmoitus on kuitenkin aina tehtävä.

10 §

Toiminnan keskeyttäminen

Valtiovarainministeriö voi määrätä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän keskeyttämään monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän toiminnan määräajaksi, jos monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden vaihdanta on häiriintynyt, ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan rahoitusmarkkinoiden luotettavuutta tai vakautta taikka sijoittajien asemaa.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä kuultava monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää ja pyydettävä Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnan lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

11 §

Markkinointi

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muutoin sopimatonta menettelyä.

Tieto, jonka totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

12 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset edellytyksistä, joiden mukaisesti monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet 5 §:n 3 momentissa tarkoitetulle henkilölle. Määräysten on turvattava Finanssivalvonnalle riittävä tietojensaantioikeus kaupankäyntiosapuolen asiakkaista.

5 luku

Kauppojen sisäinen toteuttaminen

1 §

Ilmoitusvelvollisuus

Sijoituspalvelun tarjoajan, joka aikoo aloittaa tai lopettaa toiminnan kauppojen sisäisenä toteuttajana osakkeella, joka on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, on ilmoitettava siitä kirjallisesti hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle.

2 §

Soveltamisala

Tämän luvun 3—5 §:ää sovelletaan:

1) sellaisiin 1 §:ssä tarkoitettuihin kauppojen sisäisiin toteuttajiin, jotka toteuttavat toimeksiantoja osakkeilla, joille on likvidit markkinat;

2) liiketoimiin, jotka ovat kooltaan enintään osakkeen tavanomaisen markkinakoon suuruisia.

Osakkeella on 1 momentissa tarkoitetut likvidit markkinat, jos osakkeella tapahtuva kaupankäynti täyttää rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen 22 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetyt vaatimukset. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään myös, kuinka tällaiselle osakkeelle määritellään tavanomainen markkinakoko ja kuinka tiedot niistä julkistetaan.

3 §

Tarjousten julkistaminen

Kauppojen sisäisen toteuttajan on julkistettava osakkeelle sen kulloistakin markkinatilannetta vastaavia sitovia osto- tai myyntitarjouksia siten kuin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään. Tarjous voi olla kooltaan enintään osakkeen tavanomaisen markkinakoon suuruinen. Kauppojen sisäisellä toteuttajalla on oikeus milloin tahansa muuttaa tarjousta. Poikkeuksellisessa markkinatilanteessa sisäinen toteuttaja voi myös perua tarjouksen.

4 §

Toimeksiannon toteuttaminen

Ammattimaisella asiakkaalla ja *ei-ammattimaisella asiakkaalla* tarkoitetaan tässä pykälässä mitä sijoituspalvelulaissa säädetään. Asiakkaan toimeksiantojen toteuttamiseen sovelletaan tämän pykälän lisäksi mitä mainitussa laissa säädetään.

Kauppojen sisäinen toteuttaja on velvollinen toteuttamaan asiakkaan toimeksiannon vastaanottohetkellä voimassa olevan tarjouksensa mukaisesti, jollei tästä ja 5 §:stä muuta johdu.

Kauppojen sisäinen toteuttaja voi toteuttaa ammattimaisen asiakkaan toimeksiannon tarjoushintaansa parempaan hintaan, jos parempi hinta on sellaisissa julkisissa hintarajoissa, jotka ovat lähellä markkinatilannetta, ja jos toimeksianto on suurempi kuin ei-ammattimaisen asiakkaan tavanomainen toimeksianto. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään, kuinka suuri on ei-ammattimaisen asiakkaan tavanomainen toimeksianto.

Kauppojen sisäinen toteuttaja voi toteuttaa ammattimaisen asiakkaan toimeksiannon tarjoushintaansa parempaan hintaan myös, jos toimeksianto on osa useammalla arvopaperilla toteutettavaa toimeksiantoa tai jos toimeksiantoon sen ehtojen mukaan sovelletaan muuta kuin markkinahintaa. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään tarkemmin tämän momentin mukaisista poikkeuksista.

Kauppojen sisäinen toteuttaja voi saadessaan asiakkaalta toimeksiannon, joka on kooltaan suurempi kuin sisäisen toteuttajan suurin tarjous mutta pienempi kuin osakkeen tavanomainen markkinakoko, toteuttaa myös toimeksiannon tarjouksen ylittävän osan edellyttäen, että se toteutetaan suurimman tarjouksen mukaiseen hintaan tai, jos toimeksiantoon soveltuu jokin 3 tai 4 momentin poikkeuksista, sitä parempaan hintaan.

Kauppojen sisäinen toteuttaja voi saadessaan asiakkaalta toimeksiannon, joka on kooltaan sisäisen toteuttajan kahden tarjouksen välissä, toteuttaa koko toimeksiannon jommankumman tarjouksen mukaiseen hintaan tai, jos toimeksiantoon soveltuu jokin 3 tai 4 momentin poikkeuksista, sitä parempaan hintaan.

5 §

Asiakassuhteet

Kauppojen sisäisellä toteuttajalla on oikeus liiketoimintasuunnitelmansa mukaisesti päättää, mille asiakkaille se myöntää pääsyn tarjouksiinsa. Päätöksen on oltava selkeä ja ta-

sapuolinen. Sisäinen toteuttaja voi taloudellisilla perusteilla kieltäytyä liikesuhteesta tai sen jatkamisesta asiakkaan kanssa.

Kauppojen sisäisellä toteuttajalla on oikeus tasapuolisella tavalla rajoittaa liiketoimien lukumäärää saman asiakkaan kanssa ja samanaikaisten liiketoimien kokonaislukumäärää eri asiakkaiden kanssa, jos asiakkaiden toimeksiantojen lukumäärä tai koko on huomattavasti tavanomaista suurempi. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään tarkemmin liiketoimien rajoittamisen edellytyksistä.

6 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen ja kieltäminen

Finanssivalvonta voi määrätä kauppojen sisäisen toteuttajan keskeyttämään sisäisen toteuttamisen osakkeella enintään kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että kaupankäynnissä tai osaketta koskevaa tiedonantovelvollisuutta täytettäessä toimitaan vastoin tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy.

Finanssivalvonta voi kieltää kauppojen sisäistä toteuttajaa järjestämästä sisäistä toteuttamista osakkeella, jos kaupankäynnissä tai osaketta koskevassa tiedonantovelvollisuudessa toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy.

Jos Finanssivalvonta on vahvistanut 2 luvun 31 §:n 4 momentin mukaisesti pörssin tekemän osaketta koskevan kaupankäynnin keskeytyspäätöksen tai määrännyt 2 luvun 31 §:n 6 momentin mukaisesti pörssin keskeyttämään kaupankäynnin osakkeella ja osake on sisäisen toteuttamisen kohteena, sisäisen toteuttajan on keskeytettävä sisäinen toteuttaminen kyseisellä osakkeella.

III OSA

RAHOITUSVÄLINEIDEN KAUPANKÄYNNIN LÄPINÄKYVYYS

6 luku

Pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuus julkistaa tietoja

1 §

Säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevat osakkeet

Tätä pykälää sovelletaan osakkeisiin, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla.

Pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on julkistettava yleisölle tietoja ylläpitämänsä kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden osto- ja myyntitarjouksista sekä tarjouskehotuksista siten kuin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään. Julkistamisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos kaupankäynnin markkinamalli, tarjoustyyppi tai tarjouksen koko täyttää rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetyt julkistamisvelvollisuudesta poikkeamisen edellytykset.

Pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on julkistettava yleisölle mahdollisimman ajantasaisia tietoja ylläpitämänsä kaupankäynnin kohteena olevilla osakkeilla tehdyistä kaupoista siten kuin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään. Pörssi ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voivat kuitenkin päättää, että tiedot osakkeen tavanomaiseen kaupankäyntiin verrattuna kooltaan suurista kaupoista voidaan julkistaa myöhemmin. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään tarkemmin lykkäämisen edellytyksistä.

Pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on ennen 3 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä saatava Finanssivalvonnan lupa tietojen julkistamista lykkääville järjestelyille. Lykkäämisjärjestelyistä on tiedotettava yleisölle.

2 §

Muut rahoitusvälineet

Pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on julkistettava yleisölle tietoja ylläpitämänsä kaupankäynnin kohteena olevien muiden kuin 1 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden osto- ja myyntitarjouksista, tarjouskehotuksista sekä kaupoista. Tiedot on julkistettava siinä laajuudessa kuin se rahoitusvälineiden kaupankäynnin laatuun ja laajuuteen nähden on tarpeen luotettavan ja tasapuolisen kaupankäynnin turvaamiseksi.

7 luku

Sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuus julkistaa tietoja

1 §

Rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuus

Sijoituspalvelun tarjoajan, joka ei markkinaolosuhteiden vuoksi voi välittömästi toteuttaa asiakkaan toimeksiantoa ostaa tai myydä säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena oleva osake asiakkaan määräämään rajahintaan tai sitä parempaan hintaan, on toimeksiannon mahdollisimman pikaiseksi toteuttamiseksi julkistettava toimeksianto välittömästi tavalla, jolla se on helposti muiden markkinaosapuolten saatavilla. Sijoituspalvelun tarjoajalla ei kuitenkaan ole julkistamisvelvollisuutta, jos asiakas antaa tästä nimenomaan poikkeavan ohjeen.

Sijoituspalvelun tarjoajan voidaan katsoa julkistaneen toimeksiannon 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ainakin, jos sijoituspalvelun tarjoaja on välittänyt sen julkistettavaksi säännellylle markkinalle tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään siten kuin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa tarkemmin säädetään. Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään tarkemmin myös muista toimeksiannon julkistamistavoista.

Sijoituspalvelun tarjoaja voi olla julkistamatta asiakkaan rajahintatoimeksiannon 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla, jos toimeksianto on kooltaan suuri osakkeen normaaliin markkinakokoon verrattuna. Siitä, kuinka kunkin osakkeen normaaliin markkinakokoon verrattuna suuren toimeksiannon vähimmäiskoko määräytyy, säädetään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa.

Tätä pykälää ei sovelleta pörssin kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin, kun liiketoimi toteutetaan säännellyllä markkinalla. Tätä pykälää ei myöskään sovelleta monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän kaupankäyntiosapuolten välisiin eikä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän ja kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin, kun liiketoimi toteutetaan monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

2 §

Sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuus julkistaa tietoja osakekaupoista

Sijoituspalvelun tarjoajan, joka toteuttaa säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ulkopuolella omaan tai asiakkaan lukuun kauppoja sellaisilla osakkeilla, jotka ovat säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena, on julkistettava yleisölle mahdollisimman reaaliaikaisesti tietoja kaupoista.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään tarkemmin:

1) mitä tietoja kaupoista on julkistettava;

2) missä ajassa tiedot on viimeistään julkistettava;

3) eri tavoista, joilla sijoituspalvelun tarjoaja voi julkistaa tiedot;

4) vaatimuksista, jotka sijoituspalvelun tarjoajan on täytettävä järjestelyjen tietojen julkistamiseksi;

5) menettelystä tilanteessa, jossa 1 momentin mukaan kahdella sijoituspalvelun tarjoajalla on velvollisuus julkistaa tiedot samasta kaupasta.

Sijoituspalvelun tarjoaja voi päättää julkistaa tiedot kaupasta 1 momentissa edellytettyä myöhemmin, jos kauppa on kooltaan suuri kyseisen osakkeen tavanomaiseen kaupankäyntiin verrattuna. Rahoitusvälineiden

markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään tarkemmin lykkäämisen edellytyksistä.

3 §

Kauppojen sisäinen toteuttaminen

Kauppojen sisäiseen toteuttamiseen liittyvään tarjousten julkistamisvelvollisuuteen sovelletaan mitä 5 luvussa säädetään.

IV OSA

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

8 luku

Valvonta ja salassapitovelvollisuus

1 §

Valvonta

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä tämän lain nojalla vahvistettujen pörssin sääntöjen noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

2 §

Hyödykejohdannaismarkkinoiden valvonta

Finanssivalvonnan on toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä Energiamarkkinaviraston kanssa valvottaessa kaupankäyntiä johdannaissopimuksilla, joiden kohdeetuutena on sähkö, maakaasu tai päästöoikeus.

Finanssivalvonnan on ennen ryhtymistä sähköön tai maakaasuun perustuvien johdannaissopimusten kaupankäyntiä koskeviin valvontatoimenpiteisiin kuultava Energiamarkkinavirastoa, jos toimenpiteellä olisi ilmeisesti olennaista vaikutusta sähkö- tai maakaasumarkkinoiden toimintaan, sähkön tai maakaasun toimitusvarmuuteen taikka sähkömarkkinalain (386/1995) tai maakaasumarkkinalain (508/2000) nojalla järjestelmävastuuseen määrätyn yhteisön toimintaan, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

3 §

Salassapitovelvollisuus

Joka tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan tai pörssin toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai toimihenkilönä on saanut tietää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan tai liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa sitä ilmaista tai muutoin paljastaa eikä käyttää hyväksi, jos sitä ei ole säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmaistavaksi tai ellei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen.

Pörssin toimielimen jäsen, varajäsen tai toimihenkilö voi 1 momentin estämättä ilmaista säännöksessä tarkoitetun tiedon henkilölle, joka on muussa valtiossa toimivan pörssiä vastaavaa kaupankäyntiä järjestävän ja viranomaisen valvonnassa olevan yhteisön palveluksessa tai toimielimen jäsen, jos tiedon ilmaiseminen on tarpeen arvopaperimarkkinoiden tehokkaan valvonnan turvaamiseksi. Edellytyksenä on lisäksi, että henkilöä koskee 1 momenttia vastaava vaitiolovelvollisuus.

Finanssivalvonnan oikeudesta luovuttaa tietoja säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

9 luku

Muutoksenhaku

1 §

Muutoksenhaku valtiovarainministeriön päätökseen

Muutoksenhausta valtiovarainministeriön tämän lain nojalla antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Jos 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua päätöstä pörssitoiminnan harjoittamiseen oikeuttavan toimiluvan myöntämisestä tai 24 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöstä pörssin sääntö-

jen tai niiden muutosten vahvistamisesta ei ole annettu niiden antamiselle säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa.

2 §

Muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätökseen

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan tämän lain nojalla antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä. Hallinto-oikeuden on käsiteltävä 2 luvun 25 ja 28—32 §:ssä, 4 luvun 5, 7 ja 8 §:ssä sekä 5 luvun 6 §:ssä tarkoitettu asia kiireellisenä.

Arvopaperin liikkeeseenlaskija ja pörssi saavat hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 2 luvun 28 §:n 7 momentin ja 29 §:n 2 momentin mukaisesti Finanssivalvonnan käsiteltäväksi saatetussa asiassa. Sijoittajien etujen valvomiseksi toimiva rekisteröity yhdistys sekä sijoittaja, joka omistaa pörssilistalta poistettavaksi päätettyjä tai niihin oikeuttavia arvopapereita, saavat hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 2 luvun 29 §:ssä 2 momentissa tarkoitetussa asiassa.

10 luku

Hallinnolliset seuraamukset

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään rikemaksu, ovat:

1) 2 luvun 41—43 §:n säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta ja sisäpiirirekisteristä;

2) 5 luvun 3 §:n säännös tarjousten julkistamisvelvollisuudesta kauppojen sisäisessä toteuttamisessa;

3) 6 luvun 1 §:n säännökset osakkeiden osto- ja myyntitarjousten, tarjouskehotusten sekä osakkeilla tehtyjen kauppojen julkistamisvelvollisuudesta;

4) 6 luvun 2 §:n säännökset muiden kuin 6 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden osto- ja myyntitarjousten, tarjouskehotusten sekä näillä rahoitusvälineillä tehtyjen kauppojen julkistamisvelvollisuudesta;

5) 7 luvun 1 §:n säännökset rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuudesta;

6) 7 luvun 2 §:n 1 momentin säännös sijoituspalvelun tarjoajan velvollisuudesta julkistaa tietoja osakekaupoista.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä ovat myös mainitun momentin 1—6 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

1) 2 luvun 17 §:n säännökset toiminnan järjestämisestä;

2) 2 luvun 18 §:n säännökset pörssin valvontatehtävästä;

3) 2 luvun 21 §:n 1 momentin säännökset henkilökohtaisista liiketoimista;

4) 2 luvun 33 §:n säännökset kauppojen selvityksestä;

5) 4 luvun 2 §:n säännökset monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän säännöistä;

6) 4 luvun 6 §:n säännökset kauppojen selvityksestä monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä;

7) 4 luvun 9 §:n säännökset monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävistä.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat myös mainitun momentin 1—7 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja niitä koskevien asioiden käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

11 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

1 §

Vahingonkorvaus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa toiselle vahinkoa tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten vastaisella menettelyllä, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa.

2 §

Luvaton kaupankäynnin järjestäminen rahoitusvälineillä

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa pörssitoimintaa vastoin 2 luvun 1 §:ää taikka ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää vastoin 4 luvun 1 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 8 luvun 3 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

12 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

1 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä 26 päivänä elokuuta 1988 annettu laki (772/1988), jäljempänä *kumottava laki*, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottavaan lakiin tai muutoin tarkoitetaan kumottavan lain säännöstä, sen sijasta sovelletaan sen tilalle tullutta tämän lain säännöstä.

2 §

Siirtymäsäännökset

Pörssin, jolle on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty toimilupa, ei tarvitse hakea uutta toimilupaa.

Pörssin on saatettava sääntönsä vastaamaan tämän lain vaatimuksia ja haettava muutoksille valtiovarainministeriön vahvistus kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on saatettava sääntönsä vastaamaan tämän lain vaatimuksia kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

4.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YLEISET SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRITELMÄT

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan arvo-osuusjärjestelmän ylläpitämiseen ja selvitystoiminnan harjoittamiseen Suomessa sekä ulkomaisen selvitysyhteisön tässä laissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen.

Arvopaperikeskukseen ja selvitysyhteisöön sovelletaan osakeyhtiölakia (624/2006), jollei tästä laista tai muusta arvopaperikeskusta tai selvitysyhteisöä koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

2 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta siten kuin Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) ja tässä laissa säädetään.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *arvo-osuudella* sellaista arvopaperimarkkinalain (/) 2 luvun 1 §:ssä mainittua osaketta, osuutta tai muuta oikeutta, sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua muuta rahoitusvälinettä tai siihen rinnastettavaa oikeutta taikka muuta arvopaperia, joka on liitetty arvo-osuusjärjestelmään;

2) *arvo-osuusjärjestelmällä* tietojärjestelmäkokonaisuutta, joka muodostuu arvo-osuustileistä annetussa laissa (827/1991) tarkoitetuista arvo-osuustileistä ja niihin liittyvistä luetteloista;

3) *arvo-osuusrekisterillä* arvo-osuustileistä, arvo-osuustileille kirjatuista arvo-osuuksista sekä arvo-osuustileihin ja arvo-osuuksiin kohdistuvista oikeuksista ja velvollisuuksista arvopaperikeskuksessa Suomessa pidettävää rekisteriä;

4) *arvopaperikeskuksella* suomalaista osakeyhtiötä, jolla on tämän lain mukainen toimilupa hoitaa arvopaperikeskuksen tehtäviä;

5) *keskusvastapuolella* yhteisöä, joka asettuu kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tehdyn rahoitusvälinettä koskevan kaupan osapuolten vastapuoleksi tulemalla ostajaksi jokaiselle myyjälle ja myyjäksi jokaiselle ostajalle, ja joka vastaa rahoitusvälinettä koskevan kaupan määrittämisestä;

6) *selvitysosapuolella* yhteisöä, jolle on myönnetty oikeus antaa rahoitusvälineitä koskevia kauppoja tai muita luovutuksia selvitysyhteisön tai ulkomaisen selvitysyhteisön selvitettäväksi;

7) *selvitystoiminnalla* rahoitusvälineiden kaupasta johtuvien velvoitteiden määrittämistä tai toteuttamista;

8) *selvitysyhteisöllä* suomalaista osakeyhtiötä, jolla on tämän lain mukainen toimilupa ammattimaisesti ja säännöllisessä menettelyssä harjoittaa selvitystoimintaa;
9) *tilinhoitajalla* yhteisöä, jolle arvopaperikeskus on myöntänyt oikeuden tehdä kirjauksia arvo-osuusrekisteriin;
10) *ulkoistamisella* arvopaperikeskuksen tai selvitysyhteisön toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa arvopaperikeskukselle tai selvitysyhteisölle toiminnon tai palvelun, jonka arvopaperikeskus tai selvitysyhteisö olisi muutoin itse suorittanut;
11) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota.

II OSA

ARVOPAPERIKESKUKSEN, SELVITYSYHTEISÖN, ULKOMAISEN SELVITYSYHTEISÖN JA SELVITYSOSAPUOLEN TOIMINTA

2 luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta

1 §

Arvopaperikeskuksen toiminnan luvanvaraisuus ja arvopaperikeskuksen pääkonttori

Arvopaperikeskuksen toimintaa ei saa harjoittaa ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa.
Arvopaperikeskuksen pääkonttorin on sijaittava Suomessa.

2 §

Toimilupahakemus

Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta toimiluvan arvopaperikeskuksen toiminnan harjoittamiseen suomalaiselle osakeyhtiölle. Toimilupaa voidaan hakea myös perustettavan yhtiön lukuun.

Toimilupahakemukseen on liitettävä arvopaperikeskustoimintaa sekä mahdollista 16 §:n 3 momentissa tarkoitettua arvopaperikeskuksen toimintaan läheisesti liittyvää muuta toimintaa koskeva suunnitelma sekä hakemus arvopaperikeskuksen sääntöjen vahvistamisesta. Suunnitelmassa on erityisesti selvitettävä, miten arvopaperikeskus pystyy käsittelemään kaikkia arvo-osuusjärjestelmään liitettyjä arvo-osuuksia ja huolehtimaan kaikista 16 §:ssä säädetyistä tehtävistä luotettavasti ja arvo-osuusjärjestelmän tarkoituksenmukaisen kehityksen turvaavalla tavalla. Hakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset arvopaperikeskuksen:
1) omistuksesta;
2) johdosta ja tilintarkastajista;
3) sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;
4) mahdollisten eturistiriitojen ja sidonnaisuuksien käsittelystä;
5) vakavaraisuudesta, maksuvalmiudesta ja muista taloudellisista toimintaedellytyksistä;
6) toiminnan jatkuvuuden turvaamisesta myös poikkeusoloissa;
7) valvontatehtävän järjestämisestä.
Jos toimilupaa haetaan perustettavan yhtiön lukuun, hakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset hakijasta.
Valtiovarainministeriön pyynnöstä hakijan on toimitettava ministeriölle toimiluvan myöntämiseksi tarvittavat lisäselvitykset.

3 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Valtiovarainministeriön on myönnettävä toimilupa, jos se voi saadun selvityksen perusteella varmistua, että:
1) hakija ja sen suunnittelema toiminta täyttävät tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä arvopaperikeskuksen luotettavan toiminnan harjoittamiselle säädetyt ja määrätyt vaatimukset;
2) arvopaperikeskuksen omistajat täyttävät 4 §:ssä säädetyt vaatimukset; sekä
3) arvopaperikeskuksen omistus ei vaaranna arvopaperikeskuksen varovaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista liiketoimintaa.

4 §

Arvopaperikeskuksen merkittävien omistajien luotettavuus

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia arvopaperikeskuksen osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan arvopaperikeskusta; taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan arvopaperikeskusta.

Jos edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa arvopaperikeskuksen omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä arvopaperikeskuksessa, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

5 §

Toimilupapäätös ja arvopaperikeskuksen toiminnan aloittaminen

Toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valituksen tekemisestä sillä perusteella, että päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, säädetään 8 luvun 5 §:ssä.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan arvopaperikeskuksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan tai rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Arvopaperikeskus voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja arvopaperikeskuksen säännöt on vahvistettu. Jos toimilupa myönnetään perustettavalle yhtiölle, toiminta voidaan aloittaa, kun arvopaperikeskus on rekisteröity.

6 §

Toimilupa eurooppayhtiölle

Toimilupa arvopaperikeskuksen toiminnan harjoittamiseen on myönnettävä myös ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä *eurooppayhtiöasetus*, tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen mainitun asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Valtiovarainministeriön on lisäksi pyydettävä lupahakemuksesta kyseisen valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Kotipaikan siirtoa ei saa rekisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

7 §

Taloudelliset toimintaedellytykset

Arvopaperikeskuksella on oltava toimintansa laajuuteen ja laatuun nähden riittävät taloudelliset toimintaedellytykset.

Arvopaperikeskuksen täysin maksetun osakepääoman on oltava vähintään viisi miljoonaa euroa.

Arvopaperikeskuksen varat on sijoitettava turvallisella ja yhteisön maksuvalmiuden turvaavalla tavalla.

8 §

Osakkeiden hankinnasta ilmoittaminen

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia arvopaperikeskuksen osakkeita, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos:

1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta olisi vähintään 10 prosenttia arvopaperikeskuksen osakepääomasta;

2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 10:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta; tai

3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa arvopaperikeskuksen hallinnossa.

Jos omistusosuutta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin arvopaperikeskuksen osakepääomasta tai sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Vastaava ilmoitus on tehtävä myös, jos omistusosuus vähenisi alle tässä tai 1 momentissa säädetyn rajan.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 4—7 §:ssä säädetään.

Arvopaperikeskuksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja omistusten suuruudet, jos ne ovat arvopaperikeskuksen tiedossa. Arvopaperikeskuksen on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset. Ilmoituksissa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajista sekä muut Finanssivalvonnan määräämät tiedot.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;

2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista arvopaperikeskuksessa;

3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Mitä tässä pykälässä säädetään arvopaperikeskuksesta hankittavan omistusosuuden ilmoittamisesta, koskee myös yhteisöä, jolla on arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräysvalta arvopaperikeskuksessa (*arvopaperikeskuksen omistusyhteisö*).

9 §

Osakkeiden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 8 §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:ssä.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu päätös kolmen kuukauden kuluessa 8 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta.

Ennen 2 momentissa säädetyn määräajan päättymistä ilmoitusvelvollinen saa hankkia 8 §:ssä tarkoitetut osakkeet vain, jos Finanssivalvonta on antanut siihen suostumuksensa.

10 §

Toimiluvan peruuttaminen

Valtiovarainministeriö voi peruuttaa osittain tai kokonaan arvopaperikeskuksen toimiluvan, jos:

1) arvopaperikeskuksen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai rajoituksia taikka arvopaperikeskuksen sääntöjä;

2) arvopaperikeskus ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;

3) arvopaperikeskuksen toimiluvan myöntämiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole olemassa;

4) arvopaperikeskuksen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai

5) arvopaperikeskuksen toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja arvopaperikeskuksen toiminnan kannalta keskeisistä seikoista.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu. Ennen kuin valtiovarainministeriö peruuttaa arvopaperikeskuksen toimiluvan 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitetulla perusteella, sen on ennen päätöksen tekemistä asetettava arvopaperikeskukselle kohtuullinen määräaika toiminnassa havaittujen puutteellisuuksien korjaamiseksi, jollei toimiluvan peruuttaminen välittömästi ole välttämätöntä asian kiireellisyyden tai arvopaperimarkkinoiden vakauden ja luotettavan toiminnan turvaamiseksi.

Valtiovarainministeriö voi arvopaperikeskuksen hakemuksesta peruuttaa sen toimiluvan, jos arvopaperikeskus on päättänyt lopettaa toimintansa. Ennen päätöksen tekemistä valtiovarainministeriön on pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto.

Jos valtiovarainministeriö peruuttaa 1 tai 3 momentin nojalla arvopaperikeskuksen toimiluvan, ministeriö voi samalla antaa määräyksiä siitä, miten toiminta lopetetaan.

11 §

Toiminnan rajoittaminen ja keskeyttäminen

Valtiovarainministeriö voi määräajaksi rajoittaa arvopaperikeskuksen toimintaa taikka määräajaksi tai toistaiseksi keskeyttää arvopaperikeskuksen toiminnan, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos arvopaperikeskuksen toiminta on muutoin häiriintynyt. Lisäksi edellytetään, että toiminnan jatkaminen ilmeisesti vaarantaisi vakavasti sijoittajien tai selvitysosapuolten asemaa taikka rahoitusmarkkinoiden vakautta tai luotettavuutta.

Valtiovarainministeriö voi antaa määräyksiä arvopaperikeskuksen toiminnan järjestämisestä sinä aikana, jonka toiminta on keskeytettynä.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä kuultava arvopaperikeskusta ja pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

12 §

Arvopaperikeskuksen johtaminen

Arvopaperikeskuksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa arvopaperikeskusta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen arvopaperimarkkinoiden toiminnan tuntemus kuin arvopaperikeskuksen toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä henkilön tehtävään katsoen on tarpeen.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton arvopaperikeskuksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi; taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Arvopaperikeskuksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

Mitä tässä pykälässä säädetään arvopaperikeskuksesta, sovelletaan vastaavasti arvopaperikeskuksen omistusyhteisöön.

13 §

Arvopaperikeskuksen kotipaikan siirto Euroopan talousalueella

Jos arvopaperikeskus aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, arvopaperikeskuksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun arvopaperikeskus on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain (742/2004) 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen saman pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

14 §

Arvopaperikeskuksen osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos arvopaperikeskus osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä taikka jakautumista koskevaa osakeyhtiölain 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että arvopaperikeskus ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

15 §

Arvopaperikeskuksen toiminnan järjestäminen

Arvopaperikeskuksen toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Arvopaperikeskuksen on varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Arvopaperikeskuksella on oltava toimintaperiaatteet sen toimintaan liittyvien eturistiriitojen tunnistamiseksi ja niiden ehkäisemiseksi. Toimintaperiaatteissa on otettava erityisesti huomioon eturistiriitatilanteet, jotka voivat vaikuttaa arvopaperikeskukselle 20 §:ssä säädetyn valvontatehtävän luotettavaan hoitamiseen.

Mitä 1 momentissa säädetään arvopaperikeskuksesta, sovelletaan vastaavasti arvopaperikeskuksen omistusyhteisöön. Finanssivalvonta voi myöntää omistusyhteisölle poikkeuksia 1 momentissa säädetyistä velvollisuuksista, jos omistusyhteisö on toisessa ETA-valtiossa tätä lakia vastaavan valvonnan piirissä.

16 §

Arvopaperikeskuksen tehtävät

Arvo-osuusjärjestelmän yhteisten tehtävien hoitamiseksi arvopaperikeskus:

1) vastaa arvo-osuusjärjestelmän toiminnan edellyttämien keskustietojärjestelmien ylläpitämisestä;

2) huolehtii tässä laissa tarkoitetusta arvo-osuusjärjestelmästä ja tarjoaa siihen liittyviä palveluja;

3) pitää 6 luvun 3 §:ssä sekä arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 3 ja 4 §:ssä tarkoitettuja luetteloita ja tarjoaa luetteloiden tietojen hyväksikäyttöön ja käsittelyyn olennaisesti liittyviä palveluja;

4) valvoo, että arvo-osuustileille kirjattujen arvo-osuuksien määrä vastaa arvo-osuusjärjestelmässä liikkeessä olevaa määrää;

5) toimii selvitysyhteisönä tämän lain mukaisesti;

6) huolehtii arvo-osuuksiin liittyvien tuotonmaksujen ja niihin rinnastettavien tapahtumien edellyttämistä arvo-osuusjärjestelmän kannalta yhteisistä järjestelyistä sääntöjensä mukaisesti;

7) huolehtii muista arvo-osuusjärjestelmän luotettavan toiminnan ja kehittämisen edellyttämistä toimenpiteistä ja antaa tarvittaessa näihin liittyviä ohjeita.

Arvopaperikeskus voi 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien lisäksi kerätä arvo-osuusjärjestelmästä tietoja arvopaperimarkkinalain 13 luvussa tarkoitettuun sisäpiirin omistusta koskevaan julkiseen rekisteriin sekä toimia arvopaperitileistä annetun lain (/) 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna säilyttäjänä.

Arvopaperikeskus saa harjoittaa 1 momentissa tarkoitetun toiminnan ja selvitysyhteisölle sallitun toiminnan lisäksi muuta näihin läheisesti liittyvää toimintaa. Tällainen muu toiminta ei saa vaarantaa 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamista eikä arvo-osuusjärjestelmän toimintaa.

17 §

Kansainvälinen yhteistoiminta

Arvopaperikeskus toimii yhteistyössä ulkomaisten pörssien, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjien, arvopaperien määritys-, selvitys- ja talletuslaitosten, arvopaperikeskusten, arvo-osuusjärjestelmään verrattavien järjestelmien ylläpitäjien ja säilytysyhteisöjen kanssa.

Arvopaperikeskus pitää kansainvälisen yhteistoiminnan edellyttämät tilit ja luettelot arvo-osuusrekisterissä. Yhteistoiminnasta määrätään arvopaperikeskuksen säännöissä.

18 §

Arvopaperikeskuksen sidonnaisuus

Arvopaperikeskuksen ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saa estää arvopaperikeskuksen tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskevissa tiedoissa tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

Merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan tässä pykälässä, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 37 §:n 2—4 momentissa säädetään.

19 §

Varautuminen

Arvopaperikeskuksen tulee varmistaa arvo-osuusjärjestelmässä olevien tietojen säilyttäminen mahdollisimman häiriöttömästi myös poikkeusoloissa Suomessa olevin riittävin tietojärjestelmin tai muin keskeytymättömän toiminnan kannalta riittävin järjestelyin, osallistumalla rahoitusmarkkinoiden valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa sekä muin toimenpitein.

Jos 1 momentista aiheutuvat tehtävät edellyttävät sellaisia toimenpiteitä, jotka selvästi poikkeavat tavanomaisena pidettävästä arvopaperikeskuksen toiminnasta ja joista aiheutuu olennaisia lisäkustannuksia, tällaiset kustannukset voidaan korvata huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992) tarkoitetusta huoltovarmuusrahastosta.

20 §

Arvopaperikeskuksen valvontatehtävä

Arvopaperikeskuksen on järjestettävä riittävä ja luotettava valvonta tämän lain ja sen

nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä arvopaperikeskuksen sääntöjen noudattamisen turvaamiseksi arvo-osuusjärjestelmän piirissä.

Arvopaperikeskuksen on saatettava Finanssivalvonnan tietoon menettely, joka on ilmeisesti vastoin 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka arvopaperikeskuksen sääntöjä, jollei menettelyä viipymättä oikaista tai asiaintila muutoin korjaannu. Jos säännöksiä, määräyksiä tai sääntöjä on rikottu olennaisesti tai toistuvasti, ilmoitus on kuitenkin tehtävä aina.

Tilinhoitajien ja muiden arvopaperikeskuksen palveluja käyttävien on pyynnöstä annettava arvopaperikeskukselle tämän pykälän mukaisen valvontavelvollisuuden täyttämiseksi tarvittavat yksilöidyt tiedot.

21 §

Arvopaperikeskuksen toimintojen ulkoistaminen

Arvopaperikeskus voi valtiovarainministeriön luvalla ulkoistaa 16 §:n 1 momentin mukaisen merkittävän toiminnon harjoittamisen, jos ulkoistaminen ei haittaa arvopaperikeskuksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa, arvopaperikeskuksen toiminnan valvontaa eikä arvopaperikeskuksen liiketoiminnan tai toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista.

Toiminto on arvopaperikeskuksen toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti arvopaperikeskuksen toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai arvopaperikeskuksen toimiluvan ehtojen noudattamista taikka arvopaperikeskuksen taloudellista asemaa tai sen toiminnan jatkuvuutta.

Arvopaperikeskuksen toiminnan kannalta merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Arvopaperikeskuksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti arvopaperikeskuksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle.

Arvopaperikeskuksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän muun kuin 16 §:n 1 momentissa tarkoitetun toiminnon, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. Arvopaperikeskuksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

22 §

Arvopaperikeskuksen säännöt

Arvopaperikeskuksen on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla sen toimintaa koskevat säännöt, jotka sisältävät määräykset ainakin:

1) arvopaperikeskuksen ja tilinhoitajien keskinäistä tiedonvaihtoa koskevista säännöistä ja periaatteista sekä arvo-osuuksien ja oikeudenhaltijoiden yksilöimisessä käytettävistä tunnuksista ja muista arvo-osuusjärjestelmän edellyttämistä yhteisistä käytännöistä;

2) tilinhoitajien vähimmäisaukioloajoista;

3) kirjaustoiminnassa tapahtuneiden virheiden ja epäselvyyksien selvityksessä noudatettavasta menettelystä;

4) tilinhoitajien toiminnassa noudatettavista tieto- ja rekisteriturvallisuuden edellyttämistä menettelytavoista sekä tilinhoitajien tekemiä päätöksiä koskevien asiakirjojen tai niiden jäljennösten säilyttämisestä;

5) tilinhoitajan oikeuksien myöntämisestä ja sitä haettaessa edellytettävistä tiedoista;

6) arvopaperikeskukselle lain mukaan kuuluvien valvontatehtävien hoitamisesta;

7) sääntöjä täydentävien päätösten antamista koskevan toimivallan jakautumisesta hallituksen ja toimitusjohtajan välillä;

8) sääntöjen muuttamisesta ja muutoksesta ilmoittamisesta;

9) muista arvopaperikeskuksen toimintaan liittyvistä seikoista.

23 §

Arvopaperikeskuksen sääntöjen vahvistaminen

Arvopaperikeskuksen säännöt vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Säännöt on vahvistettava, jos ne ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että ne turvaavat arvopaperikeskuksen luotettavan toiminnan järjestämisen ja arvo-osuusjärjestelmän ylläpidon.

Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön on ennen sääntöjen vahvistamista pyydettävä hakemuksesta Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto. Jos Suomen Pankin lausunto on pankin lakisääteisiin tehtäviin kuuluvissa kysymyksissä kielteinen, sääntöjä ei tule tältä osin vahvistaa.

Valtiovarainministeriö voi arvo-osuusjärjestelmää kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä määrätä vahvistamissaan säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista pyydettävä asiassa Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto.

Tilinhoitajan on sitouduttava noudattamaan arvopaperikeskuksen sääntöjä. Arvo-osuuden liikkeeseenlaskijan on sitouduttava noudattamaan arvopaperikeskuksen sääntöjä ennen kuin arvo-osuus voidaan liittää liikkeeseenlaskijan hakemuksesta arvo-osuusjärjestelmään.

24 §

Arvopaperikeskuksen palveluista perittävät maksut

Arvopaperikeskuksen palveluista perittävien maksujen on oltava eri asiakasryhmät huomioon ottaen kohtuulliset ja tasapuoliset, mikä sen tulee voida pyydettäessä osoittaa Finanssivalvonnalle.

25 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

Arvopaperikeskuksen on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään arvopaperikeskuksessa vaikuttavassa asemassa olevan henkilön ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita taikka jos kyseisellä henkilöllä on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka liikkeeseenlaskijoita tai selvitysosapuolia tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä turvaamaan.

Arvopaperikeskuksen on säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Arvopaperikeskuksen on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys siitä, miten arvopaperikeskus on valvonut henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja arvopaperikeskuksen sisäisten ohjeiden noudattamista, ja siitä, mihin toimenpiteisiin arvopaperikeskus on ryhtynyt, jos sanottuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu.

Vaikuttavassa asemassa olevaa henkilöä ja henkilökohtaisia liiketoimia koskee soveltuvin osin, mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 11 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksessä vaikuttavassa asemassa olevista henkilöistä ja heidän henkilökohtaisista liiketoimistaan.

26 §

Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus

Arvopaperikeskuksen sisäpiiriläisen on ilmoitettava säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot 28 §:ssä tarkoitettuun sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteriin siten kuin 27 §:ssä säädetään, jäljempänä *sisäpiiri-ilmoitus*.

Arvopaperikeskuksen sisäpiiriläisellä tarkoitetaan:

1) arvopaperikeskuksen hallituksen ja hallintoneuvoston jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) arvopaperikeskuksen palveluksessa olevaa muuta henkilöä, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa.

27 §

Sisäpiiri-ilmoitus

Arvopaperikeskuksen sisäpiiriläisen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty 26 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tehtäväänsä.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on;

2) yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1 momentissa tarkoitetulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiriläisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava arvopaperikeskukselle:

1) 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetut osakkeet tai rahoitusvälineet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, arvopaperikeskus voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

28 §

Arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisteri

Arvopaperikeskuksen on pidettävä 27 §:ssä tarkoitetuista sisäpiiri-ilmoituksista rekisteriä (*arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisteri*), josta ilmenevät kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläisen, 27 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat sanotussa momentissa tarkoitetut osakkeet ja rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset.

Jos ilmoitukset tehdään 27 §:n 6 momentin mukaisesti, arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisterin ylläpito on järjestettävä luotettavalla tavalla. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

Arvopaperikeskuksen on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, arvopaperikeskuksen sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin arvopaperikeskus on ryhtynyt, jos sisäpiiri-ilmoitusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai arvopaperikeskuksen sisäisiä ohjeita ei ole noudatettu.

29 §

Tilintarkastus ja velvollisuus toimittaa jäljennöksiä eräistä asiakirjoista

Arvopaperikeskuksen tilintarkastajista vähintään yhden on oltava tilintarkastuslain (459/2007) 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö.

Arvopaperikeskuksen on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös:

1) tilinpäätösasiakirjoistaan;
2) tilintarkastuskertomuksestaan;
3) yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Mitä 2 momentissa säädetään arvopaperikeskuksesta, sovelletaan vastaavasti arvopaperikeskuksen omistusyhteisöön. Finanssivalvonta voi myöntää omistusyhteisölle poikkeuksen 2 momentissa säädetystä velvollisuudesta, jos omistusyhteisö on toisessa ETA-valtiossa tätä lakia vastaavan valvonnan piirissä.

30 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 15 §:n mukaisesta arvopaperikeskuksen toiminnan luotettavasta järjestämisestä sekä eturistiriitojen tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi noudatettavissa toimintaperiaatteissa huomioon otettavista seikoista siten, että määräykset soveltuvin osin vastaavat sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdan nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 25 §:n 1 momentissa tarkoitetuista liiketoimista ja 2 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle, 27 §:ssä tarkoitetun sisäpiiriilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta, 28 §:ssä tarkoitetun arvopaperikeskuksen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta sekä 28 §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle. Määräysten on soveltuvin osin vastattava sijoituspalvelulain 7 luvun 23 §:n 1 momentin 5 kohdan ja 2 momentin nojalla sijoituspalveluyrityksille annettavia määräyksiä.

3 luku

Selvitysyhteisön toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta

1 §

Selvitysyhteisön toimilupa ja arvopaperikeskusta koskevien säännösten soveltaminen selvitysyhteisöön

Selvitysyhteisön toimintaa ei saa harjoittaa ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa.

Mitä 2 luvun 1—15 §:ssä säädetään arvopaperikeskuksen toimiluvasta, taloudellisista toimintaedellytyksistä, osakkeiden hankinnasta, johtamisesta, toiminnan rajoittamisesta ja keskeyttämisestä, kotipaikan siirrosta, osallistumisesta sulautumiseen ja jakautumiseen Euroopan talousalueella, toiminnan järjestämisestä sekä saman luvun 21, 25 ja 29 §:ssä toimintojen ulkoistamisesta, henkilökohtaisista liiketoimista ja tilintarkastuksesta, sovelletaan myös selvitysyhteisöön. Mitä 2 luvun 8 §:n 6 momentissa säädetään arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, sovelletaan vastaavasti yhteisöön, jolla on arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräysvalta selvitysyhteisössä (*selvitysyhteisön omistusyhteisö*).

Selvitysyhteisön toimilupahakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset selvitysyhteisön toiminnassa mahdollisesti syntyvien tappioiden jakamisesta sekä tappionvaaran kattamisesta.

2 §

Selvitysyhteisön toiminta

Selvitysyhteisö saa selvitystoiminnan lisäksi toimiluvassa määrätyin edellytyksin:

1) tarjota arvopaperien vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittelypalveluja

sekä arvopaperi- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus-, tiedotus- ja tietojenkäsittelypalveluja;

2) harjoittaa arvopaperikeskuksen toimintaa ja ylläpitää arvo-osuusrekisteriä;

3) toimia selvitysosapuolena;

4) toimia keskusvastapuolena.

Selvitysyhteisö ei saa omistaa osakkeita tai osuuksia muussa kuin tässä pykälässä tarkoitettuja palveluja tuottavassa yhteisössä, jollei Finanssivalvonta erityisestä syystä myönnä poikkeusta tästä rajoituksesta. Poikkeus voidaan myöntää, jos omistus ei vaaranna selvitysyhteisön toiminnan luotettavuutta.

Selvitysyhteisö saa harjoittaa tässä pykälässä tarkoitetun toiminnan ja arvopaperikeskukselle sallitun toiminnan lisäksi muuta näihin läheisesti liittyvää toimintaa. Tällainen muu toiminta ei saa vaarantaa selvitysyhteisön toimintaa arvopaperikeskuksena, 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamista eikä selvitystoimintaa.

3 §

Selvitysyhteisön toiminnan turvaaminen

Selvitysyhteisö voi toimintansa turvaamiseksi tehdä selvitysosapuolten kanssa sopimuksen selvitysyhteisön toiminnassa mahdollisesti syntyvien tappioiden jakamisesta. Selvitysosapuolen vastuu voidaan sopimuksessa rajoittaa koskemaan vain osaa selvitysyhteisön toiminnasta, ja selvitysosapuolen vastuulle voidaan asettaa enimmäismäärä.

Sopimukselle on haettava valtiovarainministeriön vahvistus. Ennen sopimuksen vahvistamista ministeriön on pyydettävä asiasta lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta. Jos yhteisön toimintaan kuuluu arvo-osuusjärjestelmään liitettyjen arvopaperien selvitystoimintaa, lausunto on tarvittaessa pyydettävä myös arvopaperikeskukselta. Selvitysosapuoli voi korvata tappionjakosopimukseen sitoutumisen osaksi tai kokonaan selvitysyhteisön toimintaa turvaavan vakuutuksen tai takauksen hankkimisella.

Selvitysyhteisön on jatkuvasti katettava selvitystoiminnassa syntyvät vastuunsa selvitysosapuolilta vaadittavilla vakuuksilla.

Selvitysyhteisöllä on oltava selvitysrahasto, jos selvitysyhteisön toiminnassa nettoutetaan arvopaperien toimitus- tai maksuvelvoitteita eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetussa laissa (1084/1999) tarkoitetulla tavalla. Selvitysrahastoa saadaan käyttää selvitystoiminnasta aiheutuvien selvitysyhteisön tappioiden kattamiseen sekä selvitysyhteisön tai selvitysosapuolen selvitystoiminnasta johtuvan velvoitteen täyttämiseen, jollei selvitysyhteisö tai selvitysosapuoli itse täytä velvoitetta. Selvitysrahastoon suorittavat maksuja ne selvitysosapuolet, jotka osallistuvat nettoutukseen. Selvitysrahaston hallintoon, sääntöihin, varojen hallintaan sekä tuoton ja varojen palautukseen sovelletaan soveltuvin osin, mitä tässä laissa säädetään arvopaperikeskuksen kirjausrahastosta, sen säännöistä, varojen hallinnasta sekä tuoton ja varojen palautuksesta. Rahasto saadaan kirjata selvitysyhteisön taseessa erilliseksi oman pääoman eräksi. Selvitysrahastoon on siirrettävä varoja siten kuin rahaston ja selvitysyhteisön säännöissä määrätään tai, jos rahasto on kirjattu selvitysyhteisön taseeseen, yhtiöjärjestyksessä määrätään. Selvitysyhteisön yhtiökokous voi päättää, että tietty määrä taseen osoittamasta vapaasta omasta pääomasta on siirrettävä selvitysrahastoon. Selvitysyhteisön säännöissä voidaan lisäksi määrätä, että selvitysosapuolten on maksettava kartutusmaksuja selvitysrahastoon. Selvitysrahaston varoja voidaan palauttaa selvitysosapuolille tai käyttää voitonjakoon vain Finanssivalvonnan luvalla tai selvitysyhteisön purkautuessa.

Selvitysyhteisön omien varojen, mahdollisen tappionjakosopimuksen, selvitysrahaston sekä selvitysyhteisön hyväksi asetettujen vakuuksien, otettujen vakuutusten, annettujen takausten sekä muiden selvitysyhteisön toimintaa turvaavien ennalta toteutettujen toimenpiteiden on yhdessä oltava riittävät varmistamaan selvitystoiminnan luotettavuus.

4 §

Selvitysyhteisön säännöt

Selvitysyhteisön on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla sen toimintaa koskevat

säännöt, jotka sisältävät määräykset ainakin seuraavista asioista:

1) millaisia arvopaperikauppoja tai muita luovutuksia otetaan selvitysyhteisön harjoittaman selvitystoiminnan kohteeksi;

2) miten ja milloin selvitystoiminta järjestetään;

3) miten ja millä perusteilla selvitysosapuoleksi hyväksyminen ja oikeuksien peruuttaminen tapahtuu;

4) miten arvopaperikaupasta tai muusta luovutuksesta johtuvat velvoitteet määritetään selvitystoiminnassa;

5) ajankohta, jolloin velvoite katsotaan ilmoitetuksi selvitettäväksi;

6) millä tavalla selvitysyhteisö vastaa velvoitteiden täyttämisestä;

7) miten velvoitteet on täytettävä;

8) miten selvitysyhteisön maksuvalmius turvataan;

9) miten 3 §:ssä tarkoitetut selvitystoimintaa turvaavat vakuudet asetetaan;

10) miten selvitystoiminnasta aiheutuva tappionvaara katetaan;

11) miten selvitystoiminta järjestetään häiriötilanteissa tai silloin, jos selvitysosapuoli laiminlyö selvitystoimintaan kuuluvia velvoitteitaan;

12) miten selvitysosapuolet vastaavat selvitystoiminnasta;

13) miten sääntöjä täydentävien päätösten antaminen on jaettu hallituksen ja toimitusjohtajan kesken;

14) miten selvitysyhteisölle kuuluvat valvontatehtävät toteutetaan;

15) mitä erityisiä vaatimuksia asetetaan sellaiselle yhteisölle, joka toimii asiamiehenä selvitysosapuolen lukuun;

16) millaisia tarkempia vaatimuksia asetetaan sellaiselle yhteisölle, jonka määrittämät arvopaperikaupoista johtuvat velvoitteet toteutetaan selvitysyhteisössä;

17) miten keskusvastapuolena toimiva selvitysyhteisö tai sen selvitysosapuoli toteuttaa selvitystoiminnassa kauppojen etusijajärjestyksen, jos osa kaupoista johtuvista velvoitteista jää toteuttamatta sääntöjen mukaisessa selvitysaikataulussa;

18) miten selvitysyhteisö voi harjoittaa arvopaperien lainaus- ja takaisinostosopimusten selvitystoimintaa tai nettouttaa sen toiminnassa velvoitteita eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain mukaisesti;

19) minkä valtion lakia selvitystoimintaan sovelletaan;

20) mitkä ovat selvitystoiminnan ylläpitäjälle asetettavat muut edellytykset;

21) miten sääntöjä muutetaan ja muutoksesta ilmoitetaan selvitysosapuolille.

5 §

Selvitysyhteisön sääntöjen vahvistaminen

Selvitysyhteisön säännöt vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Säännöt on vahvistettava, jos ne ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että ne turvaavat selvitysyhteisön luotettavan toiminnan.

Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön on ennen sääntöjen vahvistamista pyydettävä hakemuksesta Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto. Jos yhteisön toimintaan kuuluu arvo-osuusjärjestelmään liitettyjen arvopaperien selvitystoimintaa, lausunto on tarvittaessa pyydettävä myös arvopaperikeskukselta sekä asianomaiselta arvopaperipörssiltä tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjältä sääntöjen yhteensopivuuden varmistamiseksi ja arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi.

Valtiovarainministeriö voi selvitysyhteisön toimintaa kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä määrätä vahvistamissaan säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista pyydettävä asiassa Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto. Jos tärkeä yleinen etu vaatii selvitystoiminnan järjestämistä eikä selvitysyhteisön sääntöjä tai niiden muutosta

ole hakemuksen hylkäämisen takia tai muusta syystä vahvistettu, valtiovarainministeriö voi määrätä selvitystoiminnan järjestämisestä.

4 luku

Ulkomaiset selvitysyhteisöt

1 §

Toisen ETA-valtion selvitysyhteisön toiminnan luvanvaraisuus

Ulkomainen selvitysyhteisö, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on toisessa ETA-valtiossa, saa valtiovarainministeriön myöntämän luvan nojalla harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa Suomessa sivuliikkeessä tai sivuliikettä perustamatta.

2 §

Lupahakemus

Edellä 1 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen selvitysyhteisön on toimitettava valtiovarainministeriölle hakemus, jossa se antaa:

1) riittävän selvityksen itsestään;
2) hakijan osoite- ja yhteystiedot;
3) tiedot hakijan päätoimipaikasta;
4) tiedot sivuliikkeen edustajasta ja sen toiminnasta vastaavasta johtajasta;
5) kuvauksen harjoitettavaksi aiotusta selvitysyhteisön toiminnasta;
6) tiedot riskienhallinnan ja maksuvalmiuden järjestämisestä;
7) tiedot hakijan kotivaltiossa valvonnasta vastaavasta toimivaltaisesta viranomaisesta (*ulkomainen valvontaviranomainen*).

Valtiovarainministeriön on pyydettävä hakemuksesta ulkomaisen valvontaviranomaisen lausunto. Ulkomaista valvontaviranomaista on pyydettävä erityisesti arvioimaan hakijan hallinnon, johdon ja merkittävien osakkeenomistajien luotettavuutta, riskienhallintaa, taloudellisia toimintaedellytyksiä, toiminnan järjestämistä ja jatkuvuuden turvaamista sekä toiminnassa noudatettavien sääntöjen suojan riittävyyttä sijoittajille ja selvitysosapuolille. Ulkomaista valvontaviranomaista on pyydettävä ilmoittamaan ne edellä mainittuja seikkoja koskevat tiedot, joilla on merkitystä luvan myöntämisen tai ulkomaisen selvitysyhteisön valvonnan kannalta. Ulkomaista valvontaviranomaista on pyydettävä lisäksi ilmoittamaan, miten siinä valtiossa, jossa ulkomaisella selvitysyhteisöllä on kotipaikka, ulkomaisten viranomaisten tietojensaantioikeus on turvattu ja noudatetaanko mainitussa valtiossa selvitysyhteisön vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta.

3 §

Edellytykset myöntää lupa toisen ETA-valtion selvitysyhteisölle

Valtiovarainministeriön on myönnettävä lupa 1 §:ssä tarkoitetulle ulkomaiselle selvitysyhteisölle, jos:

1) valtiovarainministeriö on saanut ulkomaiselta valvontaviranomaiselta 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun lausunnon;
2) ulkomaisen selvitysyhteisön toiminnalle sen kotivaltion yhtiölainsäädännössä asetetut vaatimukset vastaavat olennaisilta osin tämän lain säännöksiä selvitysyhteisön toiminnasta;
3) ulkomainen selvitysyhteisö on hakenut selvitysosapuolen oikeuksia selvitysyhteisössä; ja
4) ulkomaisen selvitysyhteisön toiminnan harjoittamisesta ei aiheudu vaaraa sijoittajien tai selvitysosapuolten edulle, säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuudelle tai rahoitusmarkkinoiden vakaudelle.

Ennen luvan myöntämistä ulkomaisen valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan välillä tulee olla allekirjoitettu ulkomaisen selvitysyhteisön valvontaa koskeva Finanssivalvonnasta annetun lain 66 §:ssä tarkoitettu valvontapöytäkirja.

Valtiovarainministeriön tulee ratkaista lupaa koskeva hakemus kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Lupaa koskeva päätös on tehtävä kuitenkin aina 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

Valtiovarainministeriö voi asettaa lupaa myöntäessään luvan hakijaa kuultuaan ulko-

maisen selvitysyhteisön toimintaa koskevia, säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja. Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta.

4 §

Muun kuin ETA-valtion selvitysyhteisön toiminnan luvanvaraisuus

Ulkomaisen selvitysyhteisön, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on muussa kuin ETA-valtiossa ja joka aikoo harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa Suomessa, on perustettava Suomeen sivuliike ja haettava valtiovarainministeriöltä lupa toimintansa harjoittamiseen. Lupahakemukseen sovelletaan, mitä 2 luvun 2 §:ssä säädetään arvopaperikeskuksen toimiluvan hakemisesta.

Valtiovarainministeriö voi kuitenkin erityisestä syystä myöntää ulkomaiselle selvitysyhteisölle luvan harjoittaa Suomessa selvitysyhteisön toimintaa sivuliikettä perustamatta, jos 5 §:ssä asetetut edellytykset täyttyvät.

5 §

Edellytykset myöntää lupa muun kuin ETA-valtion selvitysyhteisölle

Valtiovarainministeriö voi myöntää edellä 4 §:ssä tarkoitetulle ulkomaiselle selvitysyhteisölle luvan selvitysyhteisötoiminnan harjoittamiseen Suomessa, jos:

1) ulkomainen selvitysyhteisö täyttää arvopaperikeskuksen toimiluvan myöntämiselle ja arvopaperikeskuksen johtamiselle 2 luvun 3 ja 4 sekä 12 §:ssä säädettyjä vaatimuksia vastaavat vaatimukset;

2) ulkomaisen selvitysyhteisön toiminnalle sen kotivaltion yhtiölainsäädännössä asetetut vaatimukset vastaavat olennaisilta osin tämän lain säännöksiä selvitysyhteisön toiminnasta;

3) ulkomaisen selvitysyhteisön kotivaltion lainsäädännön säännökset vastaavat kansainvälisesti hyväksyttyjä arvopaperimarkkinoiden valvontaa sekä rahoitusjärjestelmän riskollisen hyväksikäytön estämistä koskevia suosituksia;

4) selvitysyhteisön taloudelliset ja muut toimintaedellytykset, toiminnan järjestäminen ja turvaaminen sekä hallinto täyttävät luotettavalle toiminnan harjoittamiselle asetettavat vaatimukset;

5) ulkomainen selvitysyhteisö on hakenut selvitysosapuolen oikeuksia selvitysyhteisössä;

6) selvitystoiminnan harjoittamisesta Suomessa ei aiheudu vaaraa sijoittajien tai selvitysosapuolten edulle eikä säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuudelle tai rahoitusmarkkinoiden vakaudelle;

7) valtio, jossa selvitysyhteisöllä on yhtiöoikeudellinen kotipaikka, valvoo selvitysyhteisöä riittävän tehokkaasti;

8) selvitysyhteisön kotivaltiossa on turvattu ulkomaisten viranomaisten tietojensaantioikeus; ja

9) ulkomainen valvontaviranomainen on toimittanut 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun lausunnon.

Ennen luvan myöntämistä ulkomaisen valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan välillä tulee olla allekirjoitettu ulkomaisen selvitysyhteisön valvontaa koskeva Finanssivalvonnasta annetun lain 66 §:ssä tarkoitettu valvontapöytäkirja.

Valtiovarainministeriö voi asettaa lupaa myöntäessään luvan hakijaa kuultuaan ulkomaisen selvitysyhteisön toimintaa koskevia, säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta.

6 §

Luvan peruuttaminen sekä selvitystoiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Ulkomaisen selvitysyhteisön valvonnasta säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Ulkomaiselle selvitysyhteisölle myönnetyn luvan peruuttamiseen ja selvitystoiminnan rajoittamiseen tai keskeyttämiseen sovelletaan, mitä 2 luvun 10 ja 11 §:ssä säädetään toimiluvan peruuttamisesta ja selvitystoiminnan rajoittamisesta ja keskeyttämisestä. Valtiovarainministeriö voi kieltää ulkomaista selvitysyhteisöä harjoittamasta toimintaa Suomessa. Sen lisäksi, mitä 2 luvun 10 §:n 2 momentissa ja 11 §:n 3 momentissa säädetään, valtiovarainministeriön on ennen tässä momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä varattava ulkomaiselle valvontaviranomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

5 luku

Selvitysosapuoli

1 §

Selvitysosapuolen oikeuksien myöntäminen

Selvitysyhteisön on myönnettävä selvitysosapuolen oikeudet Suomen valtiolle, Suomen Pankille, pörssille sekä sellaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle:

1) jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa;

2) joka täyttää selvitysosapuolelle tässä laissa, sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä sekä selvitysyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset;

3) joka sitoutuu noudattamaan selvitysyhteisön sääntöjä;

4) jonka osallistuminen selvitysyhteisön toimintaan ei ole omiaan vaarantamaan tämän toiminnan tai selvitysyhteisön muun toiminnan luotettavuutta; ja

5) jonka osakepääoma, osuuspääoma tai muu vastaava pääoma on vähintään 730 000 euroa.

Selvitysyhteisön on lisäksi myönnettävä selvitysosapuolen oikeudet:

1) sijoituspalvelun tarjoajalta Suomessa edellytettävää toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueella saaneelle ulkomaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka täyttää 1 momentin 2—5 kohdassa säädetyt edellytykset;

2) ulkomaiselle selvitysyhteisölle, jos sillä on 4 luvussa tarkoitettu lupa ja se täyttää 1 momentin 2—5 kohdan edellytykset.

Selvitysyhteisö voi valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myöntää selvitysosapuolen oikeudet myös muulle 1 momentin 2—5 kohdan edellytykset täyttävälle riittävän vakavaraiselle ja riskit hallitsevalle suomalaiselle tai ulkomaiselle yhteisölle. Valtiovarainministeriön määräämissä ehdoissa on edellytettävä, että hakijana oleva yhteisö toimittaa selvitysyhteisölle niitä selvityksiä soveltuvin osin vastaavat selvitykset, jotka on sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:n ja sen nojalla annetun valtiovarainministeriön asetuksen mukaan liitettävä sijoituspalveluyrityksen toimilupaa koskevaan hakemukseen.

Valtiovarainministeriön on ennen ehtojen määräämistä koskevan 3 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto.

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä selvitysosapuolelle asetettavista vaatimuksista.

2 §

Selvitysosapuolen oikeuksien peruuttaminen ja päätöksen saattaminen Finanssivalvonnan käsiteltäväksi

Selvitysyhteisön on peruutettava selvitysosapuolen oikeudet kokonaan tai osittain, jos osapuoli ei enää täytä 1 §:ssä tai sen nojalla säädettyjä vaatimuksia tai jos Finanssivalvonta arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä niin päättää.

Selvitysyhteisön on annettava selvitysosapuolen asemaa koskeva päätöksensä tiedoksi valtiovarainministeriölle ja Finanssivalvonnalle. Selvitysosapuolen asemaa hakevalla yhteisöllä sekä yhteisöllä, jonka oikeudet on peruutettu, on oikeus saattaa 1 §:n 1—3 momentissa ja tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu selvitysyhteisön päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava selvitysyhteisölle asian saattamisesta sen käsiteltäväksi.

3 §

Velvollisuus hakea selvitysosapuoleksi

Sellaisen selvitysyhteisön, ulkomaisen selvitysyhteisön tai muun ulkomaisen yhteisön, jonka määrittämät arvopaperikaupoista johtuvat velvoitteet toteutetaan säännöllisesti selvitysyhteisössä ja jonka toiminta voi muodostua rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta merkittäväksi, tulee hakea selvitysosapuolen oikeudet mainitussa selvitysyhteisössä.

4 §

Selvitysosapuolen aseman turvaaminen

Selvitysyhteisön on huolehdittava siitä, ettei selvitysosapuolille aiheudu yhteisön toiminnassa vaaraa tehdyn suorituksen menettämisestä ilman vastasuoritusta. Selvitysyhteisö ei saa täyttää kauppaan tai luovutukseen liittyvää velvoitetta selvitysosapuolelle varmistumatta siitä, että tämä on täyttänyt omat kauppaan tai luovutukseen liittyvät velvoitteensa.

Selvitysyhteisö saa selvitystoiminnan toteuttamiseksi avata omissa nimissään rahavarojen tilin Suomen Pankissa, ulkomaisessa keskuspankissa, talletuspankissa, ulkomaisessa luottolaitoksessa tai sen sivuliikkeessä siten, että tilille vastaanotetaan ja siltä maksetaan selvitysosapuolten ja näiden asiakkaiden suorituksia sekä selvitysosapuolille ja näiden asiakkaille tulevia suorituksia. Tällaisella tilillä olevat varat eivät kuulu selvitysyhteisölle, ja ne on pidettävä selvitysyhteisön kirjanpidossa erillään selvitysyhteisön varoista. Selvitysyhteisön on pidettävä ajantasaisesti kirjaa siitä, kenelle tilillä olevat varat kuuluvat.

5 §

Selvitysosapuolen varmistamisvelvollisuus

Selvitysosapuolen on arvopaperien hallinnan siirroilla, asiakkaan rahavarojen säilyttämisellä sijoituspalvelulain 9 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla, arvo-osuustileistä annetun lain 9 tai 16 §:n mukaisella kirjauksella tai muutoin riittävän huolellisesti varmistettava, että kaupasta tai muusta luovutuksesta johtuvat rahasuoritusta koskevat velvoitteet tai arvopaperien toimitusvelvoitteet voidaan täyttää selvitysyhteisön sääntöjen mukaisesti.

Jos kaupan tai luovutuksen selvitys viivästyy, koska selvitysosapuoli on olennaisesti rikkonut säännösten, määräysten tai selvitysyhteisön sääntöjen mukaisia velvoitteitaan ja selvitettäväksi annettua arvopaperikauppaa tai muuta luovutusta ei voida selvittää sen ehtojen tai selvitysyhteisön sääntöjen mukaisesti, selvitysosapuolen on vaadittaessa maksettava korvaus laiminlyöntiin tai viivästykseen syyttömälle selvitysosapuolelle viivästyksen johdosta. Selvitysosapuolen on vaadittaessa maksettava laiminlyöntiin tai viivästykseen syyttömälle selvitysyhteisölle viivästyksen johdosta korvaus, jos selvitysyhteisö ottaa sääntöjensä mukaan vastuun kaupan tai luovutuksen täyttämisestä.

Selvitysyhteisön säännöissä määrätään korvauksen suorittamisesta. Vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään 8 luvun 7 §:ssä.

6 §

Selvitysyhteisön ja selvitysosapuolen panttioikeus

Selvitysosapuolen selvitettäväksi antamaan arvopaperikauppaan liittyvien, selvitysyhteisön sääntöjen mukaisesti vahvistettujen velvoitteiden täyttämisen vakuudeksi on selvitysyhteisöllä panttioikeus arvo-osuuteen, joka on kaupan johdosta kirjattu selvitysyhteisön, selvitysosapuolen tai sijoituspalvelun tarjoajan lukuun pidettävälle, arvo-osuustileistä annetun lain 16 §:ssä tarkoitetulle kaupintatilille. Selvitysyhteisö saa panttioikeuden, jos yhteisö on suorittanut arvo-osuuksia koskevan maksun tai ottanut vastatakseen siitä.

Selvitysosapuolella on panttioikeus osapuolen omaan tai osapuolen edustaman sijoituspalvelun tarjoajan lukuun pidettävälle kaupintatilille kirjattuun asiakkaan arvo-osuuteen sitä koskevasta toimeksiannosta johtuvien velvoitteiden täyttämisen vakuudeksi, jos selvitysosapuoli on suorittanut arvo-osuuksia koskevan maksun.

Jos samoihin arvo-osuuksiin kohdistuu yhtäaikaisesti 1 ja 2 momentissa tarkoitettu panttioikeus, 1 momentin mukaisen oikeuden haltija saa suorituksen saatavastaan ennen 2 momentin mukaisen oikeuden haltijaa.

Jos panttina olevaa omaisuutta koskeva, 1 tai 2 momentissa tarkoitettu velvoite laiminlyödään, pantinhaltija saa selvityksen toteuttamiseksi muuttaa panttiomaisuuden rahaksi. Jos panttina on säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi tai rahoitusväline, arvopaperi tai rahoitusväline voidaan muuttaa rahaksi säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Rahaksi muuttamisessa voidaan myös muutoin poiketa pantinhaltijan oikeutta rajoittavista lainsäännöksistä, jos poikkeaminen ei kohtuuttomasti vaaranna pantinomistajan, velallisen tai muiden velkojien etua. Rahaksimuuttamisoikeus on selvitysosapuolella myös siinä tapauksessa, että sijoituspalvelun tarjoaja, joka ei toimi selvitysosapuolena, jättää täyttämättä selvitettävästä kaupasta johtuvat velvoitteensa.

Mitä tässä pykälässä säädetään kaupintatilille kirjatusta arvo-osuudesta, on vastaavasti sovellettava myytyyn ja ostettuun arvopaperiin tai rahoitusvälineeseen, joka on luovutettu selvitysyhteisön tai selvitysosapuolen haltuun arvopaperikaupan tai rahoitusvälineen kaupan selvitystä varten.

7 §

Sijoituspalvelutoiminnan menettelytapasäännösten soveltaminen selvitysosapuoleen

Mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:ssä säädetään eturistiriitatilanteiden hallinnasta ja 11 §:ssä henkilökohtaisista liiketoimista, 9 luvun 1 §:ssä sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta pitää asiakasvarat erillään sekä 10 luvun 7 §:ssä toimeksiantojen käsittelystä, koskee myös selvitysosapuolta.

Mitä arvopaperimarkkinalain 14 luvun 5 §:ssä säädetään markkinoiden väärinkäyttöön liittyvästä sijoituspalvelun tarjoajan ilmoitusvelvollisuudesta ja mitä sanotun lain 16 luvun 3 §:ssä säädetään vahingonkorvausvelvollisuudesta, koskee myös selvitysosapuolta.

8 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset:

1) 7 §:n 1 momentissa tarkoitettujen eturistiriitatilanteiden hallintaan liittyvistä menettelytavoista;

2) 7 §:n 1 momentissa tarkoitetuista henkilökohtaisista liiketoimista;

3) 7 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimeksiantojen toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä.

Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 4 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla selvitysyhteisön avaamilla tileillä olevien asiakasvarojen erillään pitämisestä ja asiakkaan aseman turvaamisesta selvitystoiminnassa sekä 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun markkinoiden väärinkäyttöön liittyvän ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta.

III OSA

ARVO-OSUUSJÄRJESTELMÄ

6 luku

Arvo-osuusjärjestelmä

1 §

Arvo-osuus

Arvo-osuudesta ei anneta osakekirjaa, velkakirjaa tai muuta sellaista oikeuden olemassaoloa ja sisältöä koskevaa arvopaperia. Arvo-osuuksia ei numeroida.

Mitä arvopaperista muutoin säädetään, sovelletaan vastaavasti soveltuvin osin arvo-osuuteen.

2 §

Arvo-osuustilit

Arvo-osuudet sekä niihin kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset on kirjattava arvo-

osuustileille, joita pidetään arvo-osuusrekisterissä. Arvo-osuustileistä säädetään arvo-osuustileistä annetussa laissa.

Mitä arvopaperin antamisesta ja luovuttamisesta säädetään, sovelletaan vastaavasti arvo-osuuden kirjaamiseen arvo-osuustilille.

3 §

Luettelot

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien seuraavien arvo-osuuksien omistajista pidetään liikkeeseenlaskijoiden lukuun liikkeeseenlaskijakohtaiset osakasluettelot ja muut vastaavat omistajaluettelot arvopaperikeskuksessa:

1) osake tai muu osuus yhteisön omaan pääomaan tai siihen liittyvä osinko-, korko- tai muu tuotto-oikeus taikka merkintäoikeus;

2) 1 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa mainittujen oikeuksien yhdistelmä;

3) rahasto-osuus tai siihen rinnastettava yhteissijoitusyrityksen osuus.

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien seuraavien arvo-osuuksien omistajista pidetään luettelot arvopaperikeskuksessa:

1) osuus joukkovelkakirjalainaan tai siihen rinnastuva velallisen sitoumus taikka sanottuun osuuteen tai sitoumukseen liittyvä korko- tai muu tuotto-oikeus;

2) 1 kohdassa ja 1 momentin 1 ja 2 kohdassa mainittuja oikeuksia koskeva osto- tai myyntioikeus;

3) muu kuin edellä mainittu oikeus, joka perustuu sopimukseen tai sitoumukseen.

Arvopaperikeskuksessa on myös pidettävä luetteloa 2 momentissa tarkoitettujen arvo-osuuksien lukumääristä.

4 §

Tilinhoitajan oikeuksien myöntäminen

Arvopaperikeskuksen on myönnettävä tilinhoitajan oikeudet Suomen valtiolle, Suomen Pankille, toisen ETA-valtion keskuspankille, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle pörssille, selvitysyhteisölle ja ulkomaiselle selvitysyhteisölle sekä sellaiselle sijoituspalveluntarjoajalle ja selvitysosapuolelle:

1) jonka suunnittelema toiminta täyttää toiminnan edellyttämät tekniset vaatimukset;

2) jonka voidaan aikaisemman toimintansa perusteella tai muutoin perustellusti katsoa täyttävän tehtävässä tarvittavaa oikeudellista asiantuntemusta ja eettistä tasoa koskevat vaatimukset;

3) jonka suunnittelema toiminta ei vaaranna arvo-osuusjärjestelmän ja arvo-osuusrekisterin luotettavaa ja tarkoituksenmukaista toimintaa;

4) jonka osakepääoma, osuuspääoma tai muu vastaava pääoma on vähintään 730 000 euroa; ja

5) joka täyttää muut arvopaperikeskuksen säännöissä asetetut vaatimukset.

Arvopaperikeskuksen on lisäksi myönnettävä tilinhoitajan oikeudet sijoituspalvelun tarjoajalta Suomessa edellytettävää toimilupaa vastaavan toimiluvan toisen ETA-valtion viranomaiselta saaneelle ulkomaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle, joka täyttää 1 momentissa säädetyt vaatimukset.

Arvopaperikeskus saa myöntää tilinhoitajan oikeudet yhteisölle, joka toimii muiden lukuun ja joka täyttää 1 momentissa säädetyt vaatimukset.

Arvopaperikeskus saa myöntää tilinhoitajan oikeudet valtiovarainministeriön määräämin ehdoin muulle valtiolle, muun kuin ETA-valtion keskuspankille, 2 luvun 17 §:ssä tarkoitetulle yhteisölle sekä muulle sellaiselle ulkomaiselle yhteisölle, joka täyttää 1 momentissa säädetyt vaatimukset.

Arvopaperikeskus saa myöntää tilinhoitajan oikeudet valtiovarainministeriön määräämin ehdoin myös muulle 1 momentin 1, 3 ja 5 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttävälle yhteisölle siten, että yhteisöllä on oikeus tehdä kirjauksia arvo-osuusrekisteriin ainoastaan omaan lukuunsa.

Edellä 4 ja 5 momentissa tarkoitetuissa valtiovarainministeriön määräämissä ehdoissa on edellytettävä, että tilinhoitajan oikeuksia hakevan yrityksen omistajia voidaan pitää

luotettavina. Luotettavuuden arviointiin sovelletaan sijoituspalvelulain 3 luvun 4 §:ää.

5 §

Tilinhoitajan oikeuksien myöntämistä koskevan asian ratkaiseminen

Arvopaperikeskuksen on ratkaistava tilinhoitajan oikeuksia koskeva hakemus kuuden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos arvopaperikeskus tänä aikana pyytää hakijalta lisäselvitystä, sanottu määräaika lasketaan siitä päivästä, jona arvopaperikeskus vastaanottaa lisäselvityksen.

Tilinhoitajien oikeuksia myöntäessään arvopaperikeskuksen on noudatettava tasapuolisuutta.

Arvopaperikeskuksen on viipymättä annettava tilinhoitajan oikeuksia koskeva päätöksensä tiedoksi Finanssivalvonnalle. Tilinhoitajan oikeuksia hakevalla yhteisöllä on oikeus saattaa arvopaperikeskuksen päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Finanssivalvonnan on ilmoitettava arvopaperikeskukselle asian saattamisesta Finanssivalvonnan käsiteltäväksi.

6 §

Tilinhoitajan oikeuksien peruuttaminen

Arvopaperikeskuksen on peruutettava tilinhoitajan oikeudet, jos tilinhoitaja ei enää täytä jotakin 4 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa säädetyistä edellytyksistä tai jos Finanssivalvonta arvo-osuusjärjestelmää kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi taikka muusta erityisen painavasta syystä niin päättää.

Arvopaperikeskus voi peruuttaa tilinhoitajan oikeudet kokonaan tai osittain, jos:

1) tilinhoitajan toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, tilinhoitajan oikeuksia koskevaan päätökseen sisältyviä ehtoja, rajoituksia tai arvopaperikeskuksen sääntöjä;

2) tilinhoitaja ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;

3) tilinhoitajan toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa oikeuksien myöntämisestä; tai

4) oikeuksia haettaessa on annettu olennaisesti vääriä tai puutteellisia tietoja tilinhoitajan toiminnan kannalta keskeisistä seikoista.

Kun oikeudet on peruutettu, tilinhoitajan harjoittama kirjaustoiminta siirtyy välittömästi arvopaperikeskuksen hoitoon. Arvopaperikeskuksen on viipymättä huolehdittava tilinhoitajan kirjaustoiminnan lopettamisesta.

Arvopaperikeskuksen on annettava tilinhoitajan oikeuksien peruuttamista koskeva päätöksensä viipymättä tiedoksi Finanssivalvonnalle. Tilinhoitajalla, jonka oikeudet on peruutettu, on oikeus saattaa arvopaperikeskuksen päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Arvopaperikeskuksen antama päätös, joka on saatettu Finanssivalvonnan käsiteltäväksi, on käsittelyyn saattamisesta huolimatta toistaiseksi voimassa, jollei Finanssivalvonta toisin määrää tai asiasta muualla toisin säädetä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava arvopaperikeskukselle asian saattamisesta Finanssivalvonnan käsiteltäväksi.

7 §

Tilinhoitajan toiminnan rajoittaminen

Oikeuksien peruuttamisen asemesta arvopaperikeskus voi rajoittaa tilinhoitajan toimintaa, jos sitä voidaan pitää riittävänä toimenpiteenä.

Arvopaperikeskus voi rajoittaa määräajaksi tilinhoitajan toimintaa, jos tilinhoitajan toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta tai jos on ilmeistä, että tilinhoitajan toiminta vaarantaa arvo-osuusjärjestelmän tai arvo-osuusrekisterin vakaata toimintaa tai sijoittajien etua.

Mitä 6 §:n 4 momentissa säädetään tilinhoitajan oikeuksien peruuttamista koskevasta päätöksestä, sovelletaan myös tilinhoitajan oikeuksien rajoittamista koskevaan päätökseen.

8 §

Arvopaperikeskuksen tilinhoitajana tarjoamat palvelut

Kun arvo-osuustilin tilinhoitajana on arvopaperikeskus, 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen arvo-osuuksien omistajien nimissä pidettävistä arvo-osuustileistä aiheutuvista kustannuksista vastaavat kyseisten arvo-osuuksien liikkeeseenlaskijat.

Arvopaperikeskus saa kuitenkin periä tilinhaltijalta korvauksen sellaisesta kirjaamisesta ja tili-ilmoituksesta, joka johtuu arvo-osuuden siirtämisestä tässä pykälässä tarkoitetulta maksuttomalta arvo-osuustililtä toisen tilinhoitajan hoidossa olevalle tilille, arvo-osuuden panttauksesta, luovutusrajoituksesta tai arvo-osuustileistä annetun lain 5 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä.

Arvo-osuustilien pitämisestä aiheutuvista kustannuksista voidaan arvopaperikeskuksen säännöissä määrätyllä ja tilisopimuksessa sovitulla tavalla kuitenkin periä korvaus muulta tilinhaltijalta kuin luonnolliselta henkilöltä.

Arvopaperikeskuksen on avattava arvo-osuustili jokaiselle, joka sitoutuu noudattamaan tilisopimusta ja suorittaa arvo-osuustiliin liittyvät maksu- ja muut velvollisuudet.

9 §

Kirjausrahasto

Tilinhoitajalle arvo-osuustileistä annetussa laissa säädetyn vahingonkorvausvastuun täyttämisen turvaamiseksi on arvopaperikeskuksen hallituksen perustettava rahasto (*kirjausrahasto*).

10 §

Toissijainen vastuu tilinhoitajan korvattavista vahingoista

Jos tilinhoitaja ei kykene täyttämään arvo-osuustileistä annetussa laissa säädettyä vahingonkorvausvelvollisuuttaan, vahingonkärsineellä on oikeus saada korvaus kirjausrahastosta. Kirjausrahastolla on tällöin oikeus periä maksamansa korvaus siltä, joka on korvauksen suorittamisesta vastuussa.

11 §

Vakuusmaksu

Tilinhoitajien on suoritettava kirjausrahastoon vakuusmaksuja. Kirjausrahaston säännöissä voidaan määrätä, että Suomen valtio, muu valtio, Suomen Pankki ja ulkomainen keskuspankki eivät ole velvollisia suorittamaan vakuusmaksuja. Vakuusmaksuja on kerättävä kirjausrahastoon siten, että kirjausrahaston pääoma on vähintään 0,0048 prosenttia arvo-osuusjärjestelmässä viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana säilytettävinä olleiden arvo-osuuksien yhteenlasketun käyvän arvon keskiarvosta, kuitenkin vähintään 20 miljoonaa euroa.

Tilinhoitajien on suoritettava vakuusmaksuja siten, että kunkin maksuvelvollisen tilinhoitajan osuus maksuista vastaa kirjausrahaston säännöissä määriteltävällä tavalla sen osuutta kirjausrahastolla katettavista vastuista. Vakuusmaksujen on perustuttava arvo-osuusjärjestelmään tehtyjen kirjausten lukumäärään, näiden kirjausten euromäärään sekä säilytettävien arvo-osuuksien käypään arvoon. Maksun laskentaperusteen on oltava sama kullekin kirjausrahaston säännöissä määriteltävälle vakuusmaksuvelvollisten tilinhoitajien ryhmälle.

Edellä 1 momentista poiketen tilinhoitajan, joka tulee kirjausrahaston jäseneksi sen jälkeen, kun rahaston pääoma on kartutettu 1 momentissa säädettyyn vähimmäismäärään, on rahastoon liittyessään suoritettava vakuusmaksun ennakkona kolme prosenttia rahaston pääoman vähimmäismäärästä. Vakuusmaksun ennakko luetaan tilinhoitajan hyväksi päätettäessä 12 §:n mukaisesti tilinhoitajan vakuusmaksun suuruudesta.

12 §

Kirjausrahaston vakuusmaksun määrääminen ja varainhallinta

Kirjausrahasto määrää puolivuosittain rahaston säännöissä määrätyllä tavalla va-

kuusmaksuilla kerättävien kirjausrahaston varojen vähimmäismäärän ja kunkin maksuvelvollisen tilinhoitajan vakuusmaksun suuruuden.

Kirjausrahaston rahavarat on sijoitettava turvallisella ja kirjausrahaston maksuvalmiuden turvaavalla tavalla. Kirjausrahaston rahavaroista saatava tuotto on lisättävä kirjausrahaston pääomaan sen jälkeen, kun tuotosta on vähennetty rahaston hoidosta aiheutuvat välttämättömät hallintokulut. Kirjausrahaston rahavaroja ei saa sijoittaa kiinteistöihin tai sellaiseen osakkeeseen tai muuhun arvopaperiin, joka yksin tai yhdessä muiden arvopaperien kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa tai kiinteistön osaa.

Vakuusmaksun suorittaneella tilinhoitajalla on kirjausrahaston säännöissä määrättävällä tavalla oikeus vaihtaa vakuusmaksuksi suoritettu omaisuuserä toiseen. Tällöin maksuvelvollisen osuus maksuista ei kuitenkaan saa vähentyä.

Jos kirjausrahaston pääoma vahingonkärsijälle suoritetun korvauksen tai 19 §:n 2 momentissa tarkoitetun palautuksen seurauksena vähenee 11 §:n 1 momentissa säädettyä vähimmäispääomaa pienemmäksi, pääoma on kartutettava uudelleen vähimmäispääoman suuruiseksi kolmen kuukauden kuluessa korvauksen tai palautuksen maksamisesta.

Kirjausrahasto voi ottaa säännöissä määrätyllä tavalla luottoa, jos sen omat varat eivät riitä rahaston vastuiden kattamiseen.

13 §

Kirjausrahaston säännöt ja hallinto

Kirjausrahaston säännöt vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö.

Säännöissä on mainittava:

1) rahaston nimi ja kotipaikka;

2) rahaston kartuttamiseksi kerättävien vakuusmaksujen määräytymisperusteet;

3) menettely rahastoon kerättävien vakuusmaksujen kokonaismäärän kartuttamiseksi ja maksuvelvollisen tilinhoitajan vakuusmaksun suuruudesta päättämiseksi;

4) vakuusmaksuiksi käteisen rahan lisäksi hyväksyttävät omaisuuserät sekä näiden erien arvostusperiaatteet;

5) menettelytapa, jolla rahastosta suoritetaan korvauksia;

6) rahaston varojen sijoittamisen ja rahaston lainanoton pääperiaatteet;

7) perusteet rahaston vuotuisten tuottojen maksamiseksi ja rahaston varojen palauttamiseksi vakuusmaksuvelvolliselle tilinhoitajalle;

8) rahaston tilikausi;

9) hyväksyttyjen tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen lukumäärä, valintatapa ja toimikausi;

10) tapa, jolla sääntöjä muutetaan ja muutoksesta ilmoitetaan.

Rahastoa hoitaa arvopaperikeskuksen hallitus siten kuin hallinnosta määrätään rahaston säännöissä.

14 §

Kirjausrahaston maksuvelvollisuus

Jos tilinhoitaja ei ole suorittanut sille arvo-osuustileistä annetun lain mukaan kuuluvaa vahingonkärsijän selvää ja riidatonta korvaussaamista, vahingonkärsijä voi ilmoittaa asiasta Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonnan on 21 päivän kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tai muutoin tiedon saatuaan päätettävä, onko kirjausrahaston suoritettava vahingonkärsijän saamiset. Suoritusvelvollisuuden määräämisen edellytyksenä on, että 1 momentissa tarkoitetun saamisen suorittamatta jääminen on johtunut tilinhoitajan asettamisesta konkurssiin tai yrityssaneeraukseen tai sen muusta maksukyvyttömyydestä, joka ei Finanssivalvonnan arvion mukaan ole tilapäistä ja josta on saatu riittävä selvitys.

Finanssivalvonnan on annettava tieto 2 momentissa tarkoitetusta päätöksestään kirjausrahastolle, tilinhoitajalle, valtiovarainministeriölle ja arvopaperikeskukselle.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun Finanssivalvonnan päätöksen toteuttamiseksi ja yksittäisiä vahingonkärsijöitä koskevien korvauspäätösten tekemiseksi tilinhoitajan on tarvittaessa toimitettava kirjausrahastolle ja Finanssivalvonnalle tiedot kaikista tilille kirjat-

tujen oikeuksien haltijoista ja heidän 1 momentissa tarkoitetuista saamisistaan.

15 §

Korvattavat saamiset

Samalle vahingonkärsijälle maksetaan kirjausrahaston varoista korvauksena vahingonkärsijän samalta tilinhoitajalta olevan korvaussaamisen määrä, kuitenkin enintään 25 000 euroa. Kirjausrahaston velvollisuus korvata samaan vahinkotapahtumaan liittyviä vahinkoja on enintään 10 miljoonaa euroa.

Luonnollisille henkilöille suoritetaan korvaus kirjausrahastosta ennen muita vahingonkärsijöitä.

Vahingonkärsijälle maksettava korvaus on laskettava sen päivän käyvän arvon mukaan, jona Finanssivalvonta teki 14 §:n 2 momentin mukaisen päätöksen tai jona tilinhoitaja asetettiin maksukyvyttömyysmenettelyyn, riippuen siitä kumpi päivä on aikaisempi. Korvaus maksetaan vahingonkärsijälle, jolla on täysimääräinen oikeus tilinhoitajan hallussa oleviin saamisiin. Jos maksettavalla korvauksella on useita yhteisomistajia, otetaan kullekin yhteisomistajalle kuuluva osuus huomioon laskettaessa vahingonkärsijälle maksettavaa korvausta.

Rikoksella hankittuja varoja, joihin liittyen vahingonkärsijä tai sen edustaja on tuomittu rangaistukseen rikoslain (39/1889) 32 luvun 6—10 §:n mukaisesti, ei voida korvata kirjausrahastosta.

16 §

Korvausten maksaminen

Kirjausrahaston on maksettava vahingonkärsijöiden saamiset ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua 14 §:n 2 momentissa tarkoitetusta Finanssivalvonnan päätöksestä. Jos tilinhoitaja on ennen 14 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä asetettu selvitystilaan, yrityssaneeraukseen tai konkurssiin, lasketaan määräaika selvitystilaan, yrityssaneeraukseen tai konkurssiin asettamispäätöksestä. Korvausvelalle on maksettava korkolain (633/1982) 4 §:n mukaista viivästyskorkoa siitä päivästä lähtien, jolloin Finanssivalvonta on tehnyt 14 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää kirjausrahastolle lisäaikaa vahingonkärsijöiden saamisten maksamiseen enintään kolme kuukautta. Kirjausrahaston on kuitenkin saamastaan lisäajasta huolimatta maksettava korvaus viipymättä, jos korvauksen maksamisen viivästyminen olisi korvauksen saajan kannalta kohtuutonta.

Jos kirjausrahasto ei ole korvannut vahingonkärsijän saamista 1 tai 2 momentissa säädetyssä ajassa, vahingonkärsijälle on syntynyt saaminen, jota vahingonkärsijällä on oikeus vaatia kirjausrahastolta.

Jos vahingonkärsijä tai sen edustaja on syytteessä rikoslain 32 luvun 6—10 §:n mukaisesta rikoksesta, kirjausrahasto voi 1 ja 2 momentin estämättä lykätä maksujen suorittamista tuomioistuimen asiassa tekemään päätökseen asti.

17 §

Kirjausrahaston tiedottamisvelvollisuus

Kirjausrahaston on annettava kirjallisesti tieto 14 §:n 2 momentissa tarkoitetusta Finanssivalvonnan päätöksestä kaikille asianomaisen tilinhoitajan asiakkaille. Kirjausrahaston on lisäksi julkisella kuulutuksella ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin vahingonkärsijöiden on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi. Kuulutus on julkaistava myös tilinhoitajan toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä toimialueen virallisilla kielillä.

Kirjausrahasto voi asettaa vähintään kuuden kuukauden määräajan, jonka kuluessa vahingonkärsijöiden on ryhdyttävä toimenpiteisiin saamistensa turvaamiseksi. Asetetun määräajan ylittämisen johdosta ei kuitenkaan voida kieltäytyä maksamasta korvausta va-

hingonkärsijälle, jolla on ollut pakottava este valvoa saamisoikeutensa toteuttamista.

18 §

Selvitysrahasto

Arvopaperikeskuksen velvollisuudesta perustaa selvitysrahasto säädetään 3 luvun 3 §:n 4 momentissa säädetään.

Kirjausrahasto ja selvitysrahasto voidaan valtiovarainministeriön luvalla järkevän ja tehokkaan varainhoidon edistämiseksi yhdistää yhdeksi rahastoksi. Yhdistäminen ei saa vähentää arvopaperikeskuksen vastuunkantokykyä eikä eri rahastoihin vakuusmaksuja suorittavien yhteisöjen maksuvelvollisuus saa lisääntyä siitä, mikä se olisi silloin, kun rahastot ovat erillään.

19 §

Kirjausrahaston tuotto ja varojen palauttaminen

Vakuusmaksun suorittaneen tilinhoitajan osuus voidaan lukea tilinhoitajan varoiksi. Tilinhoitajalla ei kuitenkaan ole oikeutta vaatia osuuttaan kirjausrahastosta erotettavaksi itselleen eikä luovuttaa sitä toiselle muussa kuin 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa.

Jos maksuvelvollisuuden aiheuttava toiminta lopetetaan, kirjausrahaston on säännöissä määrätyllä tavalla pyynnöstä palautettava tilinhoitajalle se suhteellinen osuus rahaston määrästä, jonka se on suorittanut rahastoon. Palautus voidaan tehdä aikaisintaan, kun maksuvelvollisuuden aiheuttaneen toiminnan lopettamisesta on kulunut kolme vuotta.

Tilinhoitajan toiminnasta vahinkoa kärsineiden oikeudenhaltijoiden korvaussaamiset ovat kirjausrahaston suojan piirissä tilinhoitajan vakuusmaksujen palauttamiseen saakka. Palautettavaa osuutta ei lueta rahaston pääomaan eikä sitä voida käyttää tilinhoitajan toiminnan lopettamisen jälkeen syntyneiden korvaussaamisten maksamiseen.

20 §

Asian saattaminen Finanssivalvonnan käsiteltäväksi

Tilinhoitajalla on oikeus saattaa kirjausrahaston tämän lain nojalla tekemä päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

7 luku

Arvopaperin ja rahoitusvälineen liittäminen arvo-osuusjärjestelmään

1 §

Osakkeet, osuudet ja sijoitusrahasto-osuudet

Suomalaisen osakeyhtiön, jonka liikkeeseen laskema osake on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle säännellylle markkinalle, on liitettävä osakkeensa arvo-osuusjärjestelmään.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston osuuksiin ja osuuskunnan osuuksiin, lisäosuuksiin tai sijoitusosuuksiin, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle säännellylle markkinalle. Sijoitusrahaston osuuksien liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään sovelletaan muutoin, mitä sijoitusrahastolain 10 luvussa säädetään.

Arvopaperikeskuksen säännöissä voidaan määrätä, että myös muu kuin 1 momentissa tarkoitettu suomalaisen osakeyhtiön osake voidaan liittää arvo-osuusjärjestelmään. Liittämismenettelyssä on noudatettava tämän luvun ja osakeyhtiölain 4 luvun säännöksiä. Menettelystä on määrättävä tarkemmin arvopaperikeskuksen säännöissä. Osaketta tai osuutta, joka yksin tai yhdessä muiden osakkeiden tai osuuksien kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa tai kiinteistön osaa, ei kuitenkaan saa liittää arvo-osuusjärjestelmään.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää poikkeuksen 1 ja 2 momentissa tar-

koitetusta velvollisuudesta liittää rahoitusvälineet arvo-osuusjärjestelmään.

2 §

Eräät arvopaperit ja rahoitusvälineet

Arvopaperikeskus voi liikkeeseenlaskijan hakemuksesta hyväksyä muun arvopaperin tai rahoitusvälineen kuin 1 §:ssä tarkoitetun osakkeen, osuuden tai sijoitusrahasto-osuuden liitettäväksi arvo-osuusjärjestelmään. Arvopaperikeskuksen on ennen päätöksen tekemistä ilmoitettava Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle sen lakisääteisten tehtävien hoitamisen kannalta merkittävästä hakemuksesta.

Arvopaperikeskuksen on päätöksessään määrättävä se ajankohta, josta lukien arvopaperi tai rahoitusväline voidaan liittää arvo-osuusjärjestelmään. Arvopaperikeskus voi antaa päätöksessään tarkempia määräyksiä arvo-osuusjärjestelmään kirjattavista tiedoista ja kirjaamismenettelystä silloin, kun arvopaperi tai rahoitusväline liitetään arvo-osuusjärjestelmään. Ennen päätöksen tekemistä arvopaperikeskuksen on tarkastettava, että liikkeeseenlaskija on varmistanut yhden tai useamman tilinhoitajan kanssa tekemässään sopimuksessa tai muutoin sen, että kaikilla arvopaperin tai rahoitusvälineen omistajilla on mahdollisuus saada oikeutensa kirjatuiksi arvo-osuusjärjestelmään.

Edellä 2 momentissa tarkoitetusta ajankohdasta lukien arvopaperin tai rahoitusvälineen omistaja tai hänen edustajansa voi hakea omistusoikeuden kirjaamista liikkeeseenlaskijan osoittamalta tilinhoitajalta. Hakijan on luovutettava arvopaperi tai rahoitusväline tilinhoitajalle ja osoitettava, että hänellä on velkakirjalain (622/1947) säännösten mukainen tai siihen rinnastettava oikeus määrätä arvopaperista tai rahoitusvälineestä. Tilinhoitajan on kirjattava arvopaperi tai rahoitusväline hakijan ilmoittamalle arvo-osuustilille noudattaen, mitä arvo-osuustileistä annetussa laissa säädetään.

Tilinhoitajalle luovutettu arvopaperi tai rahoitusväline on varustettava merkinnällä sen liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään.

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin ajankohdasta, jonka jälkeen liikkeeseen laskettavat ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi otettavat arvopaperit tai rahoitusvälineet on liitettävä arvo-osuusjärjestelmään.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään rahoitusvälineestä, koskee vastaavasti 1 luvun 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineeseen rinnastettavaa oikeutta.

3 §

Ulkomaiset arvopaperit

Arvopaperikeskus voi liittää arvo-osuusjärjestelmään 2 luvun 17 §:ssä tarkoitetussa ulkomaisessa laitoksessa säilytettävän ulkomaisen arvopaperin taikka siihen kohdistuvan tai perustuvan, ulkomaisessa järjestelmässä käsiteltävän oikeuden. Liitettäviä arvo-osuuksia koskevat arvopaperit tai oikeudet on kirjattava ulkomaisessa järjestelmässä arvopaperikeskuksen ja ulkomaisen laitoksen välisen sopimuksen perusteella arvopaperikeskuksen tilille tai erotettava muulla tavalla arvo-osuuksien omistajia varten. Liitettyjen arvo-osuuksien yhteismäärän on vastattava ulkomaisessa laitoksessa erotettujen arvopaperien tai oikeuksien yhteismäärää. Arvo-osuudet voidaan liittää arvo-osuusjärjestelmään tämän lain ja arvo-osuustileistä annetun lain liikkeeseenlaskijaa koskevien säännösten estämättä. Liittämismenettelystä on määrättävä arvopaperikeskuksen säännöissä.

Arvopaperikeskus voi hyväksyä liikkeeseenlaskijan hakemuksesta ulkomaisen arvopaperin tai siihen kohdistuvan tai perustuvan oikeuden liittämisen arvo-osuusjärjestelmään. Jos liitettävästä arvo-osuudesta on annettu oikeutta osoittava todiste eikä todistetta mitätöidä liittämisen yhteydessä, arvopaperikeskuksen on varmistuttava siitä, ettei todiste joudu liikkeeseen samanaikaisesti arvo-osuuden kanssa. Sama koskee ulkomaiseen arvopaperiin kohdistuvaa tai siihen perustuvaa oikeutta, joka liitetään arvo-osuusjärjestelmään. Ennen ulkomaisen arvopaperin liittämistä arvo-osuusjärjestelmään arvopaperikeskuksen on voitava varmistua siitä, että liittäminen ja arvo-osuuksien käsit-

tely voi tapahtua arvo-osuusjärjestelmän luotettavaa ja tarkoituksenmukaista toimintaa ja sijoittajan suojaa vaarantamatta. Liittämismenettelystä on määrättävä arvopaperikeskuksen säännöissä.

4 §

Liikkeeseenlaskutili

Liitettäessä arvo-osuus arvo-osuusrekisteriin on avattava liikkeeseenlaskutili.

Liikkeeseenlaskutilille on kirjattava ne tiedot, jotka olisi lain mukaan merkittävä asianomaisesta arvo-osuudesta annettavaan arvopaperiin, sekä liikkeeseen laskettava lukumäärä. Edellä 6 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista arvo-osuuksista on liikkeeseenlaskutilille merkittävä lisäksi eräpäivät, lainan mahdollinen vakuus, lainasta maksettava korko tai mahdollinen muu hyvitys, lainan takaisinmaksu- ja muut olennaiset ehdot sekä se, miten lainaehtoja pidetään yleisesti saatavissa.

Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitetusta arvo-osuudesta on liikkeeseenlaskutilille merkittävä arvo-osuusjärjestelmään liitettävä lukumäärä, arvo-osuuden ulkomainen yksilöintitunnus sekä tieto arvo-osuuden sisältämän oikeuden tyypistä, tieto siitä 2 luvun 17 §:ssä tarkoitetusta ulkomaisesta laitoksesta, jossa arvo-osuutta koskevaa arvopaperia tai siihen kohdistuvaa tai perustuvaa oikeutta säilytetään, tieto siitä, mistä arvopaperia koskevat perustiedot ovat saatavissa, sekä tieto arvopaperin liikkeeseenlaskijasta.

5 §

Arvopaperin ja rahoitusvälineen poistaminen arvo-osuusjärjestelmästä

Arvopaperikeskus voi poistaa arvo-osuusjärjestelmästä siihen liitetyt arvopaperit ja rahoitusvälineet liikkeeseenlaskijan hakemuksesta edellyttäen, että arvopaperien ja rahoitusvälineiden oikeudenhaltijoiden oikeudet eivät vaarannu.

Arvopaperikeskus voi poistaa arvo-osuusjärjestelmästä siihen liitetyt arvopaperit ja rahoitusvälineet omasta aloitteestaan, jos liikkeeseenlaskija on maksukyvytön tai on olennaisesti rikkonut arvo-osuusjärjestelmään liittyviä velvoitteitaan taikka muusta niihin rinnastettavasta erityisen painavasta syystä ja edellyttäen, että arvopaperien ja rahoitusvälineiden oikeudenhaltijoiden oikeudet eivät vaarannu.

Arvopaperikeskuksen on ennen arvopaperien ja rahoitusvälineiden poistamista arvo-osuusjärjestelmästä esitettävä Finanssivalvonnalle selvitys edellä tässä pykälässä tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä. Arvopapereita tai rahoitusvälineitä ei saa poistaa arvo-osuusjärjestelmästä ennen kuin Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta poistamista. Finanssivalvonnan on käsiteltävä arvopaperikeskuksen selvitys kolmen kuukauden kuluessa sen saapumisesta.

Arvopaperin ja rahoitusvälineen poistamisesta arvo-osuusjärjestelmästä on määrättävä tarkemmin arvopaperikeskuksen säännöissä.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään rahoitusvälineestä, koskee vastaavasti 1 luvun 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineeseen rinnastettavaa oikeutta.

IV OSA

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

8 luku

Erinäiset säännökset

1 §

Hallintarekisteröinti

Jos arvo-osuus on kirjattu arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitetulle omaisuudenhoitotilille tai mainitun lain 16 §:ssä tarkoitetulle kaupintatilille, tämän lain 6 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun luetteloon on omistajan sijasta merkittävä hallintarekisteröinnin hoitaja. Luetteloon voidaan omistajan sijasta merkitä hallintarekisteröinnin hoitaja myös silloin, kun arvo-osuuden omistaa ulkomaalainen tai ulkomainen yhteisö tai säätiö. Hallintarekisteröinnin hoitajana voi toimia kaupintatilin tilinhaltija taikka arvopaperikeskus, tilinhoitaja tai muu arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:n 3 momen-

tissa tarkoitettu yhteisö, joka voi saada oikeuden toimia omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana.

Hallintarekisteröityjen osakkeiden tai muiden 6 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen arvo-osuuksien nojalla ei voida käyttää muita omistajalle liikkeeseenlaskijaa kohtaan arvo-osuuden omistajana kuuluvia oikeuksia kuin oikeutta nostaa varoja, muuntaa tai vaihtaa arvo-osuus ja osallistua osake- tai muuhun arvo-osuusantiin.

Hallintarekisteröinnin hoitajan on pyynnöstä ilmoitettava Finanssivalvonnalle arvo-osuuksien todellisen omistajan nimi, jos se on tiedossa, ja se, kuinka monta arvo-osuutta omistajalla on. Jollei arvo-osuuksien todellisen omistajan nimi ole tiedossa, hallintarekisteröinnin hoitajan on ilmoitettava vastaavat tiedot omistajan puolesta toimivasta asiamiehestä sekä tämän antaman kirjallisen vakuutuksen siitä, ettei arvo-osuuksien todellinen omistaja ole suomalainen tai suomalainen yhteisö tai säätiö. Tiedot 6 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetuista arvo-osuuksista on pyynnöstä annettava myös liikkeeseenlaskijalle. Omistajan puolesta toimiva, 2 luvun 17 §:ssä tarkoitettu laitos ei kuitenkaan ole velvollinen antamaan kirjallista vakuutusta silloin, kun kysymys on 6 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista arvo-osuuksista.

2 §

Salassapitovelvollisuus

Joka tilinhoitajan tai arvopaperikeskuksen, niiden omistusyhteisön, niiden konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen tai niiden yhteenliittymän toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa ollessaan taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää arvo-osuuden omistajan, liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa tilinhoitajan tai arvopaperikeskuksen yhtiökokoukselle tai osuuskunnan kokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalle osakkeen- tai osuudenomistajalle. Edellä 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen ja muiden sellaisten tietojen, jotka arvo-osuuden liikkeeseenlaskija on tässä ominaisuudessa saanut, osalta salassapitovelvollisuus koskee myös liikkeeseenlaskijan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, sen palveluksessa olevaa tai sen toimeksiannosta tehtävää suorittavaa.

Joka selvitysyhteisön, selvitysosapuolen tai 2 luvun 21 §:ssä tarkoitetun yhteisön toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimihenkilönä on saanut tietää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa sitä ilmaista tai muutoin paljastaa eikä käyttää hyväksi, jos sitä ei ole säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmaistavaksi tai jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen.

3 §

Tiedonantovelvollisuus

Tilinhoitajalla, selvitysosapuolella, selvitysyhteisöllä, hallintarekisteröinnin hoitajalla ja arvopaperikeskuksella, niiden omistusyhteisöllä, niiden konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella sekä niiden yhteenliittymällä on velvollisuus salassapitosäännösten estämättä antaa 2 §:ssä tarkoitettuja sekä muita arvo-osuustiliä ja arvo-osuuksien omistajia koskevia tietoja viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja. Velvollisuudesta antaa tietoja tuomioistuimelle säädetään oikeudenkäymiskaaren 17 luvussa. Arvo-osuustilejä ja arvo-osuuksien omistajia koskevien tietojen antamisesta verotuksen toimittamista varten säädetään erikseen.

Tilinhoitajalla, selvitysosapuolella, selvitysyhteisöllä, hallintarekisteröinnin hoitajalla ja arvopaperikeskuksella, niiden omistusyhteisöllä ja niiden konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin kuuluvalle yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia se-

kä konsernin tai konsolidointiryhmän riskienhallintaa varten, jos sen hallintoelinten jäseniä ja toimihenkilöitä koskee 2 §:ssä säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

4 §

Asiakkaan tunteminen

Arvopaperikeskuksen sekä tilinhoitajan ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on tunnettava asiakkaansa. Tilinhoitajan ja arvopaperikeskuksen sekä niiden konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on lisäksi tarvittaessa tunnettava asiakkaan todellinen edunsaaja ja henkilö, joka toimii asiakkaan lukuun. Tässä momentissa säädettyä velvollisuutta täytettäessä voidaan hyödyntää 2 momentissa tarkoitettuja järjestelmiä.

Tilinhoitajalla ja sen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella sekä arvopaperikeskuksella on oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla ne voivat arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä.

Asiakkaan tuntemisesta säädetään lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008).

5 §

Muutoksenhaku valtiovarainministeriön päätökseen

Muutoksenhausta valtiovarainministeriön tämän lain perusteella antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Jos 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua päätöstä arvopaperikeskuksen toimiluvan myöntämisestä, 2 luvun 23 §:ssä tarkoitettua päätöstä arvopaperikeskuksen sääntöjen vahvistamisesta, 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua päätöstä selvitysyhteisön toimiluvan myöntämisestä, 3 luvun 5 §:ssä tarkoitettua päätöstä selvitysyhteisön sääntöjen vahvistamisesta taikka 4 luvun 1 tai 4 §:ssä tarkoitettua päätöstä ulkomaisen selvitysyhteisön luvan myöntämisestä ei ole annettu niiden antamiselle säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa.

6 §

Muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätökseen

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan tämän lain nojalla antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.

7 §

Vahingonkorvaus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa toiselle vahinkoa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella menettelyllä, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa.

8 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään rikemaksu, ovat 2 luvun 26—28 §:n säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta ja sisäpiirirekisteristä.

9 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

1) tämän lain 2 luvun 15 §:n ja 3 luvun 1 §:n säännökset arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön toiminnan järjestämisestä;

2) tämän lain 2 luvun 20 §:n säännökset arvopaperikeskuksen valvontatehtävästä;

3) tämän lain 2 luvun 25 §:n ja 3 luvun 1 §:n säännökset henkilökohtaisista liiketoimista arvopaperikeskuksessa ja selvitysyhteisössä;

4) tämän lain 3 luvun 3 §:n 3 - 5 momenttien säännökset selvitysyhteisön toiminnan turvaamisesta;

5) tämän luvun 4 §:n säännökset asiakkaiden tuntemisesta.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat myös mainitun momentin 1—5 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset.

10 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

11 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 2 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

12 §

Selvitysyhteisön toiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa vastoin 3 luvun 1 §:n 1 momenttia tai ulkomaisen selvitysyhteisön toimintaa vastoin 4 luvun 1 tai 4 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta selvitysyhteisön toiminnan harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

13 §

Arvopaperikeskuksen toiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa arvopaperikeskuksen toimintaa vastoin 2 luvun 1 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta arvopaperikeskuksen toiminnan harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

14 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) 1 §:n 3 momentissa tarkoitusta tavasta, jolla tiedot arvo-osuuksien omistajasta ja tämän tunnistamiseksi tarpeellisista yhteystiedoista on ilmoitettava;

2) arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitetulle omaisuudenhoitotilille kirjattujen hallintarekisteröityjen arvo-osuuksien omaisuudenhoitajan sisäisestä kirjanpidosta;

3) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja 2 momentissa tarkoitetusta riskienhallinnasta.

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan arvo-osuusjärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1991 annettu laki (826/1991), jäljempänä *kumottava laki*.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottavaan lakiin tai muutoin tarkoitetaan kumottavan lain säännöstä, sen sijasta sovelletaan säännöksen tilalle tullutta tämän lain säännöstä.

Kumottavan lain nojalla annettuja Finanssivalvonnan määräyksiä voidaan soveltaa kuuden kuukauden ajan lain voimaantulosta, jolleivät ne ole ristiriidassa tämän lain kanssa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

16 §

Siirtymäsäännökset

Arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön, jolle on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty toimilupa, ja ulkomaisen selvitysyhteisön, jolle on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty lupa harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa Suomessa, ei tarvitse hakea uutta toimilupaa.

Arvopaperikeskuksen on saatettava sääntönsä vastaamaan tämän lain vaatimuksia ja haettava muutoksille valtiovarainministeriön vahvistus kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Arvopaperikeskuksen on ylläpidettävä kumottavan lain 13 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisia tietojärjestelmiä arvopaperimarkkinalain 19 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitetun valtiovarainministeriön asetuksen voimaantuloon saakka.

———

5.

Laki

arvopaperitileistä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään Suomessa harjoitettavan arvopaperien säilyttämisen perusteella pidettävistä arvopaperitileistä ja tileille tehtyjen merkintöjen oikeusvaikutuksista, säilyttäjän velvollisuuksista sekä tilinhaltijoiden suojasta säilyttäjää koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä.

Mitä tässä laissa säädetään arvopaperista, sovelletaan arvopaperimarkkinalaissa (/) tarkoitettuun arvopaperiin ja soveltuvin osin muuhun sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun rahoitusvälineeseen.

Arvo-osuusjärjestelmässä ylläpidettävistä arvo-osuustileistä säädetään erikseen.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *säilyttämisellä* sopimukseen perustuvaa arvopaperien hallintaa asiakkaan lukuun, kun arvopaperit yksilöidään sopimuksessa niiden lajin ja määrän perusteella;

2) *säilyttäjällä* sitä, joka harjoittaa säilyttämistä sijoituspalvelulain 2 luvun 1 tai 2 §:n tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (/) 2 luvun 16 §:n 2 momentin mukaisesti taikka arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 5 a §:ssä tarkoitettuna omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana;

3) *arvopaperitilillä* säilyttäjän pitämää tiliä, josta ilmenevät tilinhaltijana oleva asiakas, tilinhaltijan lukuun säilytettävät arvopaperit sekä tilinhaltijan oikeuteen kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset;

4) *tilioikeudella* arvopaperia koskevaa tilinhaltijan oikeutta.

Säilyttäjän hallinnassa olevaan arvopaperiin rinnastetaan tätä lakia sovellettaessa säilyttäjän toiseen säilyttäjään kohdistuva arvopaperia koskeva tilioikeus tai sitä vastaava vieraan valtion lain mukainen oikeus.

2 luku

Arvopaperitilit ja niille tehtävät merkinnät

3 §

Arvopaperitili

Säilyttäjän on pidettävä säilyttämistään arvopapereista asiakaskohtaisia arvopaperitilejä. Tilejä on pidettävä luotettavalla tavalla ja siten, että kunkin tilille tehdyn oikeuksia osoittavan merkinnän tarkka ajankohta on luotettavasti selvitettävissä.

Arvopaperitilille merkitään:

1) tilinhaltijan ja muun tilille merkityn oikeudenhaltijan yksilöintitiedot;

2) tilinhaltijan lukuun säilytettävien arvopaperien laji ja määrä;

3) tilinhaltijan oikeuteen kohdistuvat 6 §:ssä tarkoitetut oikeudet ja rajoitukset.

Jollei jäljempänä tässä luvussa säädetä toisin, merkinnät ja niitä koskevat muutokset tehdään tilinhaltijan toimeksiannosta taikka sen toimeksiannosta, jolla on muun lain nojalla oikeus määrätä kysymyksessä olevasta

omaisuudesta. Merkinnät on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä.

4 §

Tilioikeus

Tilinhaltijalla on oikeus:

1) saada tilille merkittyyn arvopaperiin perustuvat suoritukset ja käyttää muita arvopaperiin perustuvia oikeuksia;

2) määrätä oikeudestaan luovutustoimin sekä perustamalla siihen kohdistuvia panttioikeuksia ja muita oikeuksia;

3) vaihtaa säilyttäjää tai saada tilille merkitty arvopaperi omaan hallintaansa.

Säilyttäjän on huolehdittava 1 momentissa tarkoitettujen tilinhaltijan oikeuksien toteutumisesta ryhtymällä kaikkiin oikeuksien käyttämiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin kohtuullisten vaikutusmahdollisuuksiensa puitteissa ja siten kuin säilyttäjän ja tilinhaltijan välillä on sovittu. Rahasuoritukset on maksettava ja muut oikeuksien käyttämistä koskevat toimenpiteet tehtävä ilman aiheetonta viivytystä.

Tilinhaltijan oikeuksista säilyttäjän konkurssissa ja muussa maksukyvyttömyysmenettelyssä säädetään 11 §:ssä.

5 §

Oikeuksien toteuttaminen

Tilinhaltijan 4 §:n 1 momentissa tarkoitetut oikeudet kohdistuvat säilyttäjään. Arvopaperien säilyttäminen välillisesti siten, että säilyttäjällä on 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu oikeus, ei tuota tilinhaltijalle oikeuksia muuta henkilöä kuin tilinhaltijan omaa säilyttäjää kohtaan.

Tilinhaltijan oikeuksista arvopaperin liikkeeseenlaskijaa kohtaan säädetään erikseen.

6 §

Tilioikeuteen kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset

Arvopaperitilille merkitään tilioikeuteen kohdistuva panttioikeus, ei kuitenkaan yrityskiinnitystä, ja muu tilioikeuteen kohdistuva oikeus tai rajoitus. Tilioikeuteen kohdistuva ulosmittaus ja turvaamistoimenpide merkitään tilille asianomaisen viranomaisen ilmoituksesta ja konkurssi konkurssipesän ilmoituksesta. Yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettu saneerausmenettelyn alkaminen ja lakkaaminen merkitään tilille selvittäjän ilmoituksesta. Panttioikeus, ulosmittaus ja muu niihin rinnastettava oikeus tai rajoitus on tilille merkittäessä yksilöitävä riittävällä tavalla.

Jos arvopaperitilille on tehty tilioikeuteen kohdistuvaa oikeutta tai rajoitusta osoittava merkintä, arvopaperiin perustuvat suoritukset on tehtävä sille, jolla tilin tietojen mukaan on oikeus saada suoritus. Vastaava koskee soveltuvin osin muiden arvopaperiin perustuvien oikeuksien käyttämistä.

Oikeutta tai rajoitusta osoittava merkintä voidaan poistaa, jos asianomainen oikeudenhaltija on antanut siihen suostumuksensa. Arvopaperia ei ilman asianomaisen oikeudenhaltijan suostumusta saa poistaa tililtä tavalla, joka loukkaisi tilille merkittyjä oikeuksia ja rajoituksia.

7 §

Tilioikeuteen kohdistuvien oikeuksien etusijajärjestys

Arvopaperitilille merkityllä 6 §:n mukaisella oikeudella on etusija suhteessa oikeuteen, jota ei ole merkitty tilille. Arvopaperitilille aikaisemmin merkityllä oikeudella on etusija myöhemmin merkittyyn oikeuteen nähden.

Aikaisemmin syntyneellä oikeudella on kuitenkin 1 momentin estämättä etusija myöhempään oikeuteen nähden, jos myöhempään oikeuteen vetoava tiesi tai hänen piti tietää aikaisemmasta oikeudesta, kun hänen oikeutensa merkittiin tilille.

8 §

Tilimerkinnän oikaiseminen ja tililtä ilmenevien oikeuksien suoja

Säilyttäjän on oikaistava arvopaperitilille tehty virheellinen merkintä ilman aiheetonta

viivytystä. Jos tilinhaltijan tai muun oikeudenhaltijan tililtä ilmenevä asema oikaisemisen johdosta heikkenee, virheellisyyteen voidaan kuitenkin vedota tätä kohtaan ja merkintä oikaista vain, jos tämä tiesi tai tämän piti tietää virheellisyydestä, kun virheellinen merkintä tehtiin.

9 §

Määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä arvopaperitilien pitämisessä noudatettavista teknisistä menettelytavoista ja arvopaperitileille merkittävien tietojen sisällöstä.

3 luku

Arvopaperien säilyttäminen ja tilinhaltijoiden suoja säilyttäjää koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä

10 §

Arvopaperien säilyttäminen

Säilyttäjän on huolehdittava, että sillä on jatkuvasti asiakkaidensa arvopaperitilien merkintöjä vastaavat arvopaperit hallinnassaan siten kuin tilinhaltijoiden kanssa on tarkemmin sovittu. Arvopaperin on oltava säilyttäjän hallinnassa ennen kuin 3 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu merkintä tehdään arvopaperitilille.

Säilyttäjän tilinhaltijoidensa lukuun hallitsemia arvopapereita koskee, mitä sen asiakasvarojen säilyttämisestä ja muusta käsittelystä säädetään. Sama koskee muita varoja, joita säilyttäjä hallitsee tilinhaltijoiden lukuun.

11 §

Säilyttäjän konkurssi ja muu maksukyvyttömyys

Säilyttäjän tilinhaltijoidensa lukuun hallitsemat arvopaperit eivät kuulu säilyttäjän konkurssipesään eikä niitä voida ulosmitata säilyttäjän velasta. Säilyttäjän hallitsemat arvopaperit, jotka vastaavat sen asiakkaiden arvopaperitileille merkittyjä arvopapereita, katsotaan tilinhaltijoiden lukuun hallituiksi, jollei toisin osoiteta.

Tilinhaltijoilla on säilyttäjän konkurssissa oikeus lukuunsa hallittuihin arvopapereihin siten kuin konkurssilain (120/2004) 5 luvun 6 §:ssä säädetään. Jos tilinhaltijoiden lukuun yhteisesti hallitut arvopaperit eivät riitä kaikkien oikeuksien toteuttamiseen, kunkin lajiset arvopaperit on jaettava tilinhaltijoiden kesken siinä suhteessa, jossa heillä on oikeus kyseiseen arvopaperin lajiin. Siltä osin kuin jaon toteuttamiseksi on tarpeen, arvopaperit on muutettava rahaksi ja rahat jaettava tilinhaltijoille arvopapereiden sijasta.

Mitä tässä pykälässä säädetään säilyttäjän konkurssista, noudatetaan soveltuvin osin säilyttäjää koskevassa yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitetussa yrityksen saneerausmenettelyssä ja talletuspankin toiminnan väliaikaisesta keskeyttämisestä annetun lain (1509/2001) mukaisessa talletuspankin toiminnan keskeyttämisessä.

12 §

Tilinhaltijoiden oikeuksien toteuttamista koskevat menettelysäännökset

Jos säilyttäjä on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin tai on aloitettu muu 11 §:n 3 momentissa tarkoitettu maksukyvyttömyysmenettely, Finanssivalvonnan on viipymättä asetettava asiamies valvomaan tilinhaltijoiden oikeuksien nopeaa toteuttamista. Asiamiestä ei kuitenkaan tarvitse asettaa, jos se on ilmeisen tarpeetonta ottaen huomioon säilyttäjän toiminnan laatu ja laajuus. Asiamieheen sovelletaan muuten, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 29 §:ssä säädetään.

Selvitystilassa olevan säilyttäjän selvitysmiehellä ja säilyttäjän konkurssipesän pesänhoitajalla on oikeus asiamiehen vaatimuksesta tai suostumuksella tehdä ja irtisanoa sopi-

muksia sekä ottaa luottoa tilinhaltijoiden oikeuksien nopean toteuttamisen edistämiseksi.

4 luku

Erinäiset säännökset

13 §

Tili-ilmoitukset

Säilyttäjän on toimitettava arvopaperitilin tilinhaltijalle vähintään kerran vuodessa tiliote, josta ilmenevät tilille merkityt arvopaperit, tilinhaltijan oikeuteen kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset sekä näihin merkintöihin tehdyt edellisen tiliotteen jälkeiset muutokset. Muun tilille merkityn oikeuden haltijalle on välittömästi toimitettava ilmoitus merkinnästä, joka koskee hänen oikeuttaan.

14 §

Vahingonkorvaus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa vahinkoa tämän lain taikka sen nojalla annettujen määräysten vastaisella menettelyllä, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvauksen sovitteluun ja korvausvastuun jakaantumiseen kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken sovelletaan, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa säädetään.

15 §

Valvonta ja hallinnolliset seuraamukset

Tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat tämän lain 10 §:n 1 momentin säännökset arvopaperien säilyttämisestä.

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

16 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan säilyttäjän velvollisuuksiin ja tilinhaltijan oikeuksiin myös, kun sopimus säilytyksestä tai tilinhaltijan oikeutta osoittava tilimerkintä tässä laissa tarkoitettua arvopaperitiliä vastaavalle tilille on tehty ennen lain voimaantuloa.

6.

Laki

arvo-osuustileistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 1 §:n 2 momentti ja 16 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 16 a §:n 2 momentti laissa 796/2000, sekä

muutetaan 2 §:n 2 ja 3 momentti, 4 §:n 2 momentti, 5 a §, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 11 §:n edellä olevan väliotsikon ruotsinkielinen sanamuoto, 16 ja 16 b §, 16 c §:n 1—3 momentti, 17 §:n 2 momentti, 19 ja 20 §, 21 §:n edellä olevan väliotsikon ruotsinkielinen sanamuoto, 22 ja 24 §, 26 § ja sen edellä olevan väliotsikon ruotsinkielinen sanamuoto, 27, 29, 30, 31 ja 31 a §, 32 §:n 1 ja 3 momentti sekä 34 ja 35 a §, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti, 17 §:n 2 momentti ja 35 a § laeissa 1074/1996, 2 §:n 3 momentti, 16 ja 16 b §, 16 c §:n 1—3 momentti, 19, 20, 22, 24, 30, 31 ja 31 a §, 32 §:n 1 ja 3 momentti sekä 34 § laissa 796/2000, 5 a § laeissa 1387/1995, 1085/1999 ja 1520/2001, 6 §:n 3 momentti laissa 919/1993, 26 § osaksi laissa 153/1997 ja sekä 29 § osaksi laeissa 796/2000 ja 633/2006, seuraavasti:

2 §

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Jos 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut oikeudet ja rajoitukset koskevat vain osaa tilille kirjatuista arvo-osuuksista, oikeuden tai rajoituksen kohteena olevat arvo-osuudet on yksilöitävä arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla.

Arvo-osuustililtä on käytävä ilmi, minkä tilinhoitajan hoidossa kyseinen tili on. Arvo-osuustili on yksilöitävä arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla.

4 §

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Arvo-osuuksista pidettävään luetteloon on merkittävä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (/) 7 luvun 4 §:n nojalla arvo-osuudesta liikkeeseenlaskutilille rekisteröitävät seikat lukuun ottamatta arvo-osuuksien lukumäärää.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

5 a §

Arvo-osuudet saadaan kirjata erityiselle arvo-osuustilille (*omaisuudenhoitotili*), jota tilinhaltija toimeksiannon nojalla hallitsee toisen lukuun, jos kyse on ulkomaalaisen taikka ulkomaisen yhteisön tai säätiön lukuun hallittavista arvo-osuuksista. Tililtä on tällöin käytävä ilmi tiedot tilinhaltijasta ja siitä, että kysymyksessä on omaisuudenhoitotili.

Omaisuudenhoitotilille saadaan kirjata yhden tai useamman asiakkaan lukuun hallittavia arvo-osuuksia. Mitä muualla tässä laissa säädetään tilinhaltijan kelpoisuudesta määrätä tilille kirjatuista arvo-osuuksista, koskee myös omaisuudenhoitotilin tilinhaltijaa.

Omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana voi toimia arvopaperikeskus, keskuspankki tai tilinhoitaja. Arvopaperikeskus voi hyväksyä tilinhaltijaksi myös luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen, jolla on oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoituspalveluna, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen yhteistyötahon taikka sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset.

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen yhteistyötahon hallitsemalle omaisuudenhoitotilille saadaan 1 momentin estämättä kirjata myös Suomen kansalaisen taikka suomalaisen yhteisön tai sää-

tiön lukuun hallittavat arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitetut arvo-osuudet.

Omaisuudenhoitotilin tilinhaltijan asiakkaidensa arvo-osuuksista Suomessa pitämiin arvopaperitileihin sovelletaan arvopaperitileistä annettua lakia (/). Jos omaisuudenhoitotilin tilinhaltija tai tilinhaltijan toimeksiantaja pitää muussa valtiossa rekisteriä tai tiliä arvo-osuuksiin kohdistuvista oikeuksista, oikeudenhaltijan oikeuksiin sovelletaan kyseisen valtion lakia, jollei arvo-osuustiliä koskevista kirjauksista tai laista muuta johdu.

6 §

Arvo-osuustilille voidaan kirjata arvo-osuuden panttaus, ei kuitenkaan yrityskiinnitystä, sekä ulosmittaus ja arvo-osuuksiin kohdistuva turvaamistoimenpide.

— — — — — — — — — — — — — — —

Arvo-osuustilille kirjattuun panttioikeuteen ei voida kirjata panttausta. Arvo-osuuteen, johon jo kohdistuu arvo-osuustilille kirjattu panttaus, ei myöskään saa kirjata panttioikeutta toisen sitoumuksen perusteella.

16 §

Arvopaperikeskuksen, keskuspankin, tilinhoitajan, selvitysyhteisön ja selvitysosapuolen tai niiden asiakkaiden arvo-osuudet voidaan kirjata arvopaperikeskuksen säännöissä tarkemmin määrätyllä tavalla erityiselle arvo-osuustilille (*kaupintatili*) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvussa tarkoitetun selvitysyhteisön toiminnan järjestämiseksi. Arvopaperikeskus voi hyväksyä kaupintatilin tilinhaltijaksi myös mainitun lain 2 luvun 17 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen yhteistyötahon tai sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset.

Tilinhaltijan ja sen asiakkaan arvo-osuuksia ei saa kirjata samalle kaupintatilille.

Kaupintatilin tilinhaltijan velvollisuuteen pitää rekisteriä asiakkailleen kuuluvista arvo-osuuksista ja asiakkaan oikeuksiin sovelletaan vastaavasti, mitä arvopaperitileistä annetussa laissa säädetään arvopaperitilien pitämisestä ja arvopaperitilin tilinhaltijan oikeuksista. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä rekisterin pitämisessä noudatettavista teknisistä menettelytavoista ja rekisteriin merkittävien tietojen sisällöstä.

Tässä pykälässä tarkoitetulle kaupintatilille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvista panttioikeuksista säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 6 §:ssä.

16 b §

Arvo-osuustili sillä olevine kirjauksineen voidaan tilinhaltijan pyynnöstä siirtää toisen tilinhoitajan hoidettavaksi. Siirto voidaan tehdä myös silloin, kun tilinhoitajan toiminta on lopetettu tai sen toimintaa on rajoitettu.

Arvopaperikeskus huolehtii arvo-osuustilin siirtämisestä arvo-osuusrekisterissä. Uuden tilinhoitajan on ilmoitettava siirrosta kaikille tilille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvien oikeuksien haltijoille.

Arvo-osuustilille voidaan pantinsaajan pyynnöstä kirjata kielto siirtää arvo-osuustiliä, jolle panttioikeus on kirjattu. Tällöin tiliä ei saa tilinhaltijan pyynnöstä siirtää ilman pantinsaajan suostumusta.

16 c §

Kirjaamisratkaisun tekee se tilinhoitaja, jonka hoidossa tili on.

Tilinhaltijan toimeksiannosta tilille voi tehdä kirjauksia myös muu kuin 1 momentissa tarkoitettu tilinhoitaja. Arvo-osuustilille on merkittävä tiedot kyseisestä tilinhoitajasta sekä tämän kirjaamisvaltuuksia koskevista rajoituksista.

Arvopaperikeskus tai selvitysyhteisö voi tehdä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvussa tarkoitettuun selvitysyhteisön toimintaan liittyviä kirjauksia siitä riippumatta, minkä tilinhoitajan hoidossa arvo-osuustili on. Tilinhoitaja voi arvopaperikeskuksen sääntöjen mukaisin ehdoin tehdä selvitettävänä olevaan kauppaan liittyvän väliaikaisen kirjauksen toisen tilinhoitajan hoidossa olevalle arvo-osuustilille.

— — — — — — — — — — — — — — —

17 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Päätös kirjaamisesta tehdään merkitsemällä ratkaisu asianomaiselle arvo-osuustilille. Merkintä on tehtävä viivyttelemättä. Päätöksen kellonaika on merkittävä tilille arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla. Jos hakemus kokonaan tai osaksi hylätään tai jätetään tutkimatta, siitä on kuitenkin annettava erillinen päätös, jonka yhteydessä on mainittava päätöksen peruste.

19 §

Arvopaperikeskuksen on huolehdittava siitä, että jokaisesta kirjauksesta on varmistustallenne, jota ei voida jälkikäteen muuttaa. Tilinhoitajan on säilytettävä päätöksen perusteita koskevat asiakirjat kymmenen vuotta.

Tilinhoitajan on pidettävä luetteloa tutkimatta jätetyistä ja hylätyistä kirjaushakemuksista.

20 §

Tilinhoitaja ei saa periä maksua 13—15 §:ssä tarkoitetuista kirjaamisista.

Arvopaperikeskuksen liikkeeseenlaskijoiden kustannuksella pidettävistä arvo-osuustileistä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 8 §:ssä.

22 §

Jos arvo-osuustilin tiedoissa on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, teknisestä viasta aiheutunut virhe taikka muu näihin verrattava virhe tai puute, tilinhoitajan on tehtävä tarpeelliset korjaukset merkintöihin.

24 §

Tilinhoitajan on toimitettava säännöllisin väliajoin vähintään neljä kertaa vuodessa tilinhaltijalle ilmoitus, josta ilmenevät tilille tehdyt edellisen ilmoituksen jälkeiset kirjaukset. Tilinhoitajan on lisäksi toimitettava tilinhaltijalle välittömästi ilmoitus 21 §:ssä tarkoitetusta ratkaisusta. Muille tilille kirjattujen oikeuksien haltijoille on välittömästi toimitettava ilmoitus kirjauksesta ja 21 §:ssä tarkoitetusta ratkaisusta, jos päätös koskee heidän oikeuttaan. Ilmoituksissa on mainittava päätösten perusteet.

Tilinhoitajan on joka vuosi hyvissä ajoin ennen tammikuun loppua toimitettava tilinhaltijalle tiliote edellisen vuoden lopussa voimassa olleista kirjauksista, jollei tilinhaltijan kanssa ole sovittu muusta tiliotteen antamisajankohdasta. Tilinhaltijan pyynnöstä tiliotteeseen on merkittävä kalenterivuoden tai muun tilikauden aikana arvo-osuustilillä tapahtuneet muutokset. Tässä momentissa tarkoitettu tiliote annetaan maksutta.

26 §

Arvo-osuustilille kirjattu saanto ja arvo-osuuteen kohdistuva arvo-osuustilille kirjattu oikeus saa etusijan suhteessa saantoon ja oikeuteen, jota ei ole kirjattu tilille. Jos samaan arvo-osuuteen kohdistuu keskenään ristiriidassa olevia oikeuksia, aikaisemmin arvo-osuustilille kirjattu oikeus saa etusijan myöhemmin kirjattuun nähden.

Aiemmin syntynyt saanto tai oikeus saa 1 momentin estämättä etusijan myöhempään nähden, jos:

1) myöhempi saanto tai oikeus perustuu ositukseen tai perintöön, oikeushenkilön sulautumiseen, jakautumiseen tai purkautumiseen taikka yhteisen omaisuuden jakoon; tai

2) myöhempään saantoon tai oikeuteen vetoava saannon hetkellä tai oikeuden saadessaan taikka kirjauksen hetkellä tiesi tai hänen piti tietää aikaisemmasta saannosta tai oikeudesta.

27 §

Jos arvo-osuuden tai siihen kohdistuvan oikeuden on luovuttanut joku, jolla arvo-osuustilin kirjausten mukaan oli siihen oikeus, ei saajan oikeutta estä se, ettei luovuttajalla ollut oikeutta määrätä arvo-osuudesta, paitsi jos saaja saannon hetkellä tai oikeuden saadessaan taikka kirjauksen hetkellä tiesi tai hänen piti tietää siitä.

29 §

Jos liikkeeseenlaskija on maksanut arvo-osuuteen perustuvan suorituksen sille, jolla arvo-osuustilin tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun luettelon tietojen mukaan oli eräpäivänä tai osakeyhtiölain (624/2006) 4 luvun 2 §:n 3 momentin taikka osuuskunnan tai sijoitusrahaston sään-

töjen mukaan määrättynä täsmäytyspäivänä oikeus ottaa vastaan suoritus, mutta myöhemmin käy ilmi, ettei tällä ollutkaan oikeutta ottaa vastaan suoritusta, suoritus on kuitenkin pätevä, paitsi jos liikkeeseenlaskija tiesi tai hänen piti tietää maksun joutuvan väärälle henkilölle.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti uuden arvo-osuuden sekä merkintä- tai muun sellaisen oikeuden antamiseen sille, jolla arvo-osuustilin tai, sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun luettelon tietojen mukaan oli oikeus saada osuus tai oikeus.

Jos maksun toimittaminen on annettu arvopaperikeskuksen tai tilinhoitajan tehtäväksi, tähän on sovellettava, mitä 1 momentissa säädetään liikkeeseenlaskijasta. Arvo-osuuden liikkeeseenlaskijaa vastaan ei voida esittää vaatimuksia, jos tämä oli ajoissa suorittanut maksun arvopaperikeskukselle tai tilinhoitajalle. Sama koskee 2 momentissa tarkoitetun osuuden tai oikeuden antamista.

30 §

Tilinhoitaja on huolimattomuudestaan riippumatta velvollinen korvaamaan sen hoidossa olevaan arvo-osuustiliin liittyvän vahingon, joka aiheutuu:

1) virheellisestä kirjaamista tai korjaamista koskevasta ratkaisusta, arvo-osuustilille tehdystä merkinnästä tai tili-ilmoituksesta taikka muusta sellaisesta virheellisyydestä tai puutteellisuudesta kirjaamistoiminnassa;

2) teknisestä virheestä tai toiminnan keskeytyksestä arvo-osuuksia tai oikeudenhaltijoita koskevien tietojen käsittelyssä;

3) siitä, että arvo-osuuksia tai oikeudenhaltijoita koskevia tietoja on luvattomasti luovutettu, paljastettu tai käytetty hyväksi; tai

4) siitä, että tilinhoitaja on jättänyt tekemättä arvo-osuuteen perustuvan suorituksen eikä tämä johdu liikkeeseenlaskijan menettelystä taikka siitä, ettei tilinhoitajan suoritus 29 §:n mukaan ole oikeudenhaltijaan nähden pätevä.

Vahinkoa ei kuitenkaan ole korvattava, jos tilinhoitaja voi osoittaa, että vahinko on aiheutunut sellaisesta arvo-osuusjärjestelmän ulkopuolella olevasta epätavallisesta ja ennalta-arvaamattomasta seikasta, jota tilinhoitaja ei ole voinut estää ja jonka seurauksia se ei kaikkea huolellisuutta noudattaen ole voinut välttää.

Muusta kuin 1 momentissa mainitusta syystä tätä lakia rikkomalla aiheuttamansa vahingon tilinhoitaja on velvollinen korvaamaan vain, jos vahinko on aiheutettu tahallisesti tai huolimattomuudesta.

31 §

Vahingon, joka johtuu siitä, ettei osakkeeseen tai muuhun arvo-osuuteen perustuvaa äänivaltaa ole voitu käyttää tai arvo-osuutta tietystä hinnasta myydä tiettynä ajankohtana, tilinhoitaja on velvollinen korvaamaan vain, jos tämän viaksi jää lievää törkeämpi huolimattomuus.

31 a §

Jos virheellisen ratkaisun tai merkinnän on tehnyt joku muu kuin se tilinhoitaja, jonka hoidossa arvo-osuustili on, kirjauksesta aiheutuneesta vahingosta vastaa 30 §:stä poiketen kirjauksen tekijä.

Jos liikkeeseenlaskija on antanut arvo-osuuteen perustuvan suorituksen arvopaperikeskuksen tehtäväksi, tämän korvausvastuusta on voimassa, mitä tilinhoitajan korvausvastuusta säädetään.

Tilinhoitajalla on oikeus vaatia sen suoritettavaksi tuleva korvaus arvopaperikeskukselta tai toiselta tilinhoitajalta, jos vahinko on aiheutunut tämän toimenpiteestä tai laiminlyönnistä taikka puutteesta tai viasta sen ylläpitämässä järjestelmän osassa. Vahingonkärsijä voi esittää korvausvaatimuksen myös suoraan vahingosta vastuussa olevalle yhteisölle.

32 §

Arvopaperikeskuksen kirjausrahastosta suoritettavasta toissijaisesta vahingonkorvausvastuusta säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 9, 10 ja 14—16 §:ssä.

— — — — — — — — — — — — — —

Tuomioistuimen on viran puolesta ilmoitettava arvopaperikeskukselle sellaisesta vireille tulleesta tilinhoitajan vahingonkorvausvelvollisuutta koskevasta riidasta, jonka seurauksena kirjausrahasto voi arvo-osuus-

järjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 10 §:n nojalla joutua toissijaiseen vahingonkorvausvastuuseen.

34 §

Arvopaperikeskuksella on oikeus saada tilinhoitajalta jäljennökset niistä asiakirjoista ja selostukset muista selvityksistä, joiden nojalla kirjaus on tehty arvo-osuustilille. Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen arvo-osuuksien osalta arvo-osuuden liikkeeseenlaskijalla on vastaava oikeus saada tietoja arvo-osuuksien saannoista.

35 a §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen ja vahvistettujen säännösten, määräysten ja sääntöjen noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

7.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 48 ja 49 §,

muutetaan 3 §:n 3 momentin 10 kohta, 4—6 §, 16 §:n 6 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 ja 22 §, 24 §:n 2 momentti, 26 §:n 4 ja 8 momentti, 27 §:n 5 momentti, 28 ja 32 a §, 32 b §:n 4 ja 5 momentti, 32 c §:n 1 momentti, 33 §:n 4 momentti, 37 §:n 1 momentti, 38—44, 45, 47, 51, 54, 55 ja 61 §, 61 a §:n 2 momentti, 62 §, 67 §:n 5 momentti, 71 §:n 1 momentin 5 kohta ja 4 momentti sekä 73 §, sellaisina kuin niistä ovat, 3 §:n 3 momentin 10 kohta laissa 1360/2010, 4 § osaksi laeissa 10/2010, 301/2010, 604/2010, 1360/2010 ja 1493/2011, 5 § osaksi laeissa 689/2010 ja 902/2011, 6 § osaksi laeissa 10/2010, 301/2010, 1360/2010 ja 1493/2011, 26 §:n 4 momentti ja 55 § laissa 301/2010, 27 §:n 5 momentti laissa 604/2010, 28 § osaksi laissa 604/2010, 32 a § laeissa 207/2009, 902/2011 ja 1493/2011, 32 b §:n 4 ja 5 momentti laissa 207/2009, 32 c §:n 1 momentti laeissa 902/2011 ja 1493/2011, 39 § osaksi laeissa 1360/2010 ja 1493/2011, 40 ja 43 § osaksi laissa 1360/2010, 45 § osaksi laissa 301/2010, 54 § osaksi laissa 10/2010, 61 § osaksi laeissa 1360/2010 ja 1242/2011, 61 a §:n 2 momentti ja 71 §:n 4 momentti laissa 10/2010 ja 71 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 653/2009, sekä

lisätään lakiin uusi 3 c §, 10 §:n 1 momenttiin uusi 4 a kohta ja lakiin uusi 16 a, 33 a, 43 a ja 43 b § seuraavasti:

3 §

Tehtävät

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnan tehtävänä on lisäksi:

— — — — — — — — — — — — — — —

10) seurata luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmien kehitystä ja toimittaa sitä koskevia tietoja Euroopan pankkiviranomaiselle.

3 c §

Viranomaisyhteistyö talousrikollisuuden ehkäisyssä ja torjunnassa

Finanssivalvonta toimii yhteistyössä rahanpesun selvittelykeskuksen, poliisin, Harmaan talouden selvitysyksikön, Verohallinnon ja muiden asianomaisten viranomaisten kanssa talousrikollisuuden ehkäisyssä ja torjunnassa.

Jos Finanssivalvonta valvontatoiminnassaan tai laissa säädettyjä muita tehtäviä hoitaessaan havaitsee tai epäilee, että finanssipalveluja tai finanssijärjestelmää käytetään tai aiotaan käyttää talousrikollisuuden tarkoituksiin, Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava siitä 1 momentissa tarkoitetulle asianomaiselle viranomaiselle. Tällöin on otettava huomioon, mitä 71 §:ssä ja muualla laissa säädetään salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetun yhteistyön toteuttamistavasta.

4 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa 2—4 momentissa tarkoitettua yhteisöä ja laitosta.

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettua luottolaitosta ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä;
2) vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettua vakuutusyhtiötä;
3) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä;
4) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä sekä kolmannen maan rahastoyhtiön sivuliikettä;
5) sijoituspalvelulaissa (/) tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä;
6) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitettua pörssiä;
7) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitettua selvitysyhteisöä mukaan lukien sen perustama selvitysrahasto;
8) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskusta mukaan lukien sen perustama kirjausrahasto;
9) maksulaitoslaissa (297/2010) tarkoitettua maksulaitosta;
10) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettua kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliikettä;
11) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisöä.

Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu vakuutuskassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö, luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö niin kuin mainitussa luvussa säädetään.

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:
1) luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisöä sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä;
2) pörssin, arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön omistusyhteisöä;
3) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua vakuusrahastoa ja talletussuojarahastoa sekä sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoittajien korvausrahastoa;
4) vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;
5) vakuutuskassalaissa tarkoitettua eläkekassaa, sairauskassaa ja muuta vakuutuskassaa;
6) eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä;
7) työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettua työttömyyskassaa ja työttömyyskassojen tukikassaa;
8) maatalousyrittäjän eläkelaissa (1280/2006) tarkoitettua Maatalousyrittäjien eläkelaitosta ja merimieseläkelaissa (1290/2006) tarkoitettua Merimieseläkekassaa;
9) työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettua työttömyysvakuutusrahastoa.

Finanssivalvonta valvoo ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden toimintaa, ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten ja ulkomaisten selvitysyhteisöjen toimintaa Suomessa sekä sellaisten ulkomaisten valvottavien palvelujen tarjoamista ja ulkomaisten selvitysyhteisöjen toimintaa Suomessa, joita harjoitetaan sivuliikettä perustamatta, niin kuin 5 ja 6 luvussa säädetään.

Finanssivalvonta valvoo valtion eläkerahaston sijoitustoimintaa niin kuin valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) säädetään, Keva-nimisen kunnallisen eläkelaitoksen sijoitustoimintaa niin kuin kunnallisessa eläkelaissa (549/2003) säädetään sekä Kirkon keskusrahaston eläkerahastoa niin kuin kirkkolaissa (1054/1993) säädetään.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:
1) säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupan-

käynnin kohteena Suomessa olevan tai säännellylle markkinalle tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään kaupankäynnin kohteeksi Suomessa haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa sekä muuta, joka on velvollinen julkistamaan arvopaperimarkkinalain (/) 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetun esitteen tai joka tarjoaa arvopapereita mainitun lain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla;

2) kirjanpitovelvollista, jonka arvopapereita on 1 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin kohteena muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa tai jonka arvopapereita on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteeksi;

3) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 10 kohdassa tarkoitettua muuta kaupankäyntiosapuolta kuin sijoituspalvelun tarjoajaa;

4) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 1 luvun 3 §:n 6 kohdassa tarkoitettua selvitysosapuolta;

5) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 1 luvun 3 §:n 9 kohdassa tarkoitettua tilinhoitajaa;

6) arvopaperimarkkinalain 12 luvun 3 §:ssä, sijoituspalvelulain 7 luvun 17 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 41 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 26 §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua sisäpiiriläistä sekä sijoitusrahastolain 101 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista;

7) arvopaperimarkkinalain 11 luvun 1 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen ostotarjouksen tekijää, 19 §:ssä tarkoitettua osakkeenomistajaa, 27 §:ssä tarkoitettua ostotarjouksen tekijää sekä näiden kanssa yksissä tuumin toimivaa 5 §:ssä tarkoitettua henkilöä;

8) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n nojalla on velvollinen tekemään mainitussa pykälässä tarkoitetun liputusilmoituksen;

9) arvopaperitileistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna säilyttäjänä toimivaa ulkomaista yhteisöä;

10) sitä, joka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:n, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

11) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettua Tapaturmavakuutuslaitosten liittoa;

12) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettua Liikennevakuutuskeskusta ja liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa (441/2002) tarkoitettua liikennevahinkolautakuntaa;

13) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettua Potilasvakuutuskeskusta ja potilasvahinkolautakuntaa;

14) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettua Eläketurvakeskusta;

15) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettua Ympäristövakuutuskeskusta;

16) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettua Koulutusrahastoa;

17) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettua vakuutusedustajaa mukaan lukien mainitun lain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu ulkomainen vakuutusedustaja;

18) kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettua kiinteistörahastoa;

19) luottoluokituslaitoksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1060/2009 tarkoitettua luottoluokituslaitosta.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

2) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

3) *kotivaltiolla* ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan ulkomaiselle ETA-valvottavalle; kotivaltiolla tarkoitetaan myös ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan sellaiselle yritykselle, joka tarjoaa tai aikoo

tarjota rahoitus- tai vakuutuspalveluja Suomeen perustamatta sivuliikettä taikka jossa on ulkomaisen selvitysyhteisön yhtiöoikeudellinen kotipaikka;

4) *isäntävaltiolla* ETA-valtiota, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen; mitä tässä laissa säädetään isäntävaltiosta, sovelletaan soveltuvin osin myös ETA-valtioon, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö tarjoaa tai aikoo tarjota palveluja perustamatta sivuliikettä;

5) *ulkomaisella ETA-valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa vastaavaa kotija isäntävaltion valvontaviranomaista;

6) *kolmannen maan valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa vastaavaa kolmannen maan valvontaviranomaista;

7) *ulkomaisella valvottavalla* yritystä, joka vastaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä tai maksulaitoslaissa tarkoitettua maksulaitosta ja jolla on Suomessa sivuliike taikka joka tarjoaa tai aikoo tarjota Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta;

8) *ulkomaisella ETA-valvottavalla* toisen ETA-valtion lainsäädännön alaista ulkomaista valvottavaa;

9) *kolmannen maan valvottavalla* kolmannen maan lainsäädännön alaista ulkomaista valvottavaa;

10) *ulkomaisella selvitysyhteisöllä* arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 4 luvussa tarkoitettua ulkomaista selvitysyhteisöä;

11) *ryhmävalvonnalla* luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidoitua valvontaa, vakuutusyritysten lisävalvontaa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa;

12) *ryhmittymällä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 16 §:ssä ja sijoituspalvelulain 1 luvun 16 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää, vakuutusyhtiölain 26 luvun 1 §:n 10 kohdassa tarkoitettua vakuutusyritysryhmittymää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää;

13) *ulkomaisella ETA-ryhmittymällä* sellaista 12 kohdassa tarkoitettua ryhmittymää vastaavaa ulkomaista yritysryhmää, jonka ryhmävalvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen ja johon kuuluu vähintään yksi suomalainen yritys;

14) *sivuliikkeellä* luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön, maksulaitoksen ja vakuutusyhtiön sivuliikettä sekä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaa sivuliikettä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä, sijoituspalvelulaissa tarkoitettua ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaa sivuliikettä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä sekä ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (298/2010) tarkoitettua ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa olevaa sivuliikettä;

15) *ulkomaisella sivuliikkeellä* ulkomaisen valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä;

16) *ulkomaisella ETA-sivuliikkeellä* ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä;

17) *säännöillä* valvottavan yhtiöjärjestystä ja yhdistysjärjestystä sekä osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen, maksulaitoksen, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutuskassan, työttömyyskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston, pörssin, selvitysyhteisön, arvopaperikeskuksen ja sijoitusrahaston sääntöjä samoin kuin muita sääntöjä, jotka Finanssivalvonta tai muu viranomainen finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla vahvistaa finanssimarkkinoilla toimivalle tai joita finanssimarkkinoilla toimivat muuten ovat finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla velvolliset toiminnassaan noudattamaan;

18) *säännellyllä markkinalla ja monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa ja 7 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

19) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä.

10 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnalla on seuraavat finanssimarkkinoiden valvontaa koskevat tehtävät:

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

4 a) huolehtia 3 c §:ssä tarkoitetun viranomaisyhteistyön kehittämisestä;

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Ilmoitusvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen, varajäsenen ja virkamiehen on ilmoitettava säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon siten kuin 16 a §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

16 a §

Sisäpiiri-ilmoitus

Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen ja varajäsenen sekä Finanssivalvonnan virkamiehen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus yhden kuukauden kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty jäseneksi, varajäseneksi tai virkamieheksi.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja ilmoitusvelvollinen on;

2) yhteisö tai säätiö, jossa ilmoitusvelvollisella tai 1 kohdassa tarkoitetulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiri-ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneet muutokset neljäntoista päivän kuluessa muutoksesta.

19 §

Oikeus saada tietoja muulta henkilöltä

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1 momentissa säädetään tilintarkastajasta, sovelletaan myös muuhun henkilöön, joka on lain nojalla velvollinen liittämään laatimansa lausunnon tai muun asiakirjan arvopaperimarkkinalain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun esitteeseen tai joka on antanut suostumuksensa tällaisen lausunnon tai muun asiakirjan liittämiseen esitteeseen.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

21 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta sekä näiden hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta ja palveluksessa olevalta tiedot, jotka ovat tarpeen markkinoiden väärinkäyttöä, säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista tai säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tapahtuvaa kaupankäyntiä koskevien arvopaperimarkkinalain tai kaupan-

käynnistä rahoitusvälineillä annetun lain säännösten taikka näiden nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi, jos tiedot liittyvät:

1) säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin;

2) säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi haettuun arvopaperiin;

3) arvopaperiin, jonka arvo määräytyy säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin perusteella;

4) edellä 1—3 kohdassa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaan;

5) edellä 1—3 kohdassa tarkoitetulla arvopaperilla tehtyihin liiketoimiin tai toimeksiantoihin.

Finanssivalvonnalla on 1 momentissa tarkoitettu oikeus saada yksilöityä liiketointa koskevia 1 momentissa tarkoitetun valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja myös siltä:

1) joka toimii valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan lukuun tai puolesta;

2) joka on osallinen sellaiseen liiketoimeen tai toimeksiantoon, joka koskee 1 momentissa tarkoitettua arvopaperia;

3) jolla muuten voidaan perustellusta syystä olettaa olevan 1 momentissa tarkoitettua tietoa.

Mitä tässä pykälässä säädetään arvopaperista, koskee myös muuta rahoitusvälinettä.

22 §

Kutsuminen kuultavaksi

Finanssivalvonnalla on oikeus tarvittaessa kutsua kuultavaksi 18, 19 ja 21 §:ssä tarkoitetun oikeushenkilön edustaja tai sen palveluksessa oleva henkilö taikka mainituissa pykälissä tarkoitettu luonnollinen henkilö. Kuulemiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään asian suullisesta käsittelystä. Kutsun noudattamatta jättämisen perusteella ei voida asettaa 33 a §:ssä tarkoitettua uhkasakkoa eikä määrätä 4 luvussa tarkoitettua hallinnollista seuraamusta.

24 §

Tarkastusoikeus

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, koskee myös yritystä, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiehenä tai sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettuna sidonnaisasiamiehenä taikka muuten valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään, riskienhallintaan tai sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä.

— — — — — — — — — — — — — — —

26 §

Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnan on peruutettava kolmannen maan luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen, maksulaitoksen, hypoteekkiyhdistyksen, vakuutusyhtiön, kolmannen maan vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen, sijoituspalveluyrityksen, kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen, rahastoyhtiön, kolmannen maan rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja säilytysyhteisön hakemuksesta tälle myöntämänsä toimilupa, jos tällainen valvottava ei enää harjoita toimiluvan mukaista toimintaa ja on sillä perusteella hakenut toimiluvan peruuttamista. Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankin toimiluvan peruuttamisesta säästöpankin hakemuksesta säästöpankkilaissa (1502/2001) ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001).

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan peruuttamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi sekä sijoituspalvelulain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan peruuttamiseen. Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan peruuttamisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

27 §

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnan rajoittamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen sääntöjen mukaisen toiminnan rajoittamiseen sekä sijoituspalvelulain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan mukaisen toiminnan rajoittamiseen. Vakuutusedustuksen kieltämisestä säädetään vakuutusedustuksesta annetussa laissa. Tätä pykälää ei sovelleta talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön.

— — — — — — — — — — — — — — —

28 §

Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen

Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta toimilupavalvottavan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos:

1) tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen; tai

2) hän ei täytä niitä ammattitaito- ja luotettavuusvaatimuksia, jotka laissa erikseen säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän, arvopaperikeskuksen, selvitysyhteisön ja pörssin omistusyhteisöä. Mitä 1 momentissa säädetään toimitusjohtajasta ja tämän sijaisesta, koskee vastaavasti eläkesäätiön asiamiestä ja tämän sijaista.

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:ssä, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, säilytysyhteisöstä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta, arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, selvitysyhteisöstä, selvitysyhteisön omistusyhteisöstä tai vakuutusyhtiöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyyttä;

2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;

3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai

4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan myös, jos se ei ole saanut 32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa sanotussa momentissa tarkoitettuja lisätietoja taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n 6 momentissa, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:n 6 momentissa, sijoitusrahastolain 16 §:n 6 momentissa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä. Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:n 5 momentissa taikka arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:n 5 momentissa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää hankinnan, jos se ei ole saanut 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.

Finanssivalvonta voi tehdessään tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen asettaa samalla määräajan, jonka kuluessa ilmoitettu hankinta on toteutettava, uhalla, että Finanssivalvonta voi ryhtyä 32 c §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Työeläkevakuutusyhtiön osakkeiden ja takuuosuuksien hankinnan kieltämiseen sovelletaan tämän pykälän sijasta työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 7 §:ää.

32 b §

Omistusosuuden hankinnan kieltämisessä noudatettava menettely

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos ilmoitusvelvollinen on ulkomainen ETA-valvottava tai tämän emoyritys taikka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta ulkomaisessa ETA-valvottavassa tai sen emoyrityksessä, Finanssivalvonnan on oltava päätöstä tehdessään yhteistyössä ulkomaisen ETA-valvottavan valvonnasta vastaavan ETA-valvontaviranomaisen kanssa sekä, jos hankinnan kohteena on rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisö, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettujen muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa. Päätöksestä on käytävä ilmi tässä momentissa tarkoitettujen ulkomaisten valvontaviranomaisten kanta hankintaan.

Tämän pykälän sijasta sovelletaan:

1) työeläkevakuutusyhtiön osakkeiden tai takuuosuuksien hankintaa koskevan ilmoituksen käsittelyyn työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 7 §:ää;

2) pörssin ja pörssin omistusyhteisön omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen käsittelyyn kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ää;

3) arvopaperikeskuksen ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisön omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen käsittelyyn arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 9 §:ää;

4) selvitysyhteisön ja selvitysyhteisön omistusyhteisön omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen käsittelyyn arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 9 §:ää.

32 c §

Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, säilytysyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa, arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, selvitysyhteisössä, selvitysyhteisön

omistusyhteisössä tai vakuutusyhtiössä enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:ssä, sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;

2) osakkeet tai osuudet on hankittu Finanssivalvonnan 32 a §:ssä tarkoitetusta kiellosta huolimatta; tai

3) edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa lainkohdissa säädetyn omistusrajan ylittävä omistus vaarantaa 32 a §:ssä tarkoitetulla tavalla hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut.

— — — — — — — — — — — — — — —

33 §

Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnan oikeudesta:

1) kieltää ulkomaisen ETA-sivuliikkeen tai muun ulkomaisen valvottavan toiminta säädetään 61 §:ssä;

2) kieltää arvopaperimarkkinalain vastainen toiminta arvopaperien tarjoamisessa, kaupassa ja arvopapereita koskevaa tiedonantovelvollisuutta täytettäessä sekä määrätä menettely oikaistavaksi säädetään arvopaperimarkkinalain 17 luvun 2 §:ssä;

3) kieltää pörssiä järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineellä säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 32 §:ssä;

4) kieltää monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineellä säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 4 luvun 8 §:ssä;

5) kieltää kauppojen sisäistä toteuttajaa järjestämästä sisäistä toteuttamista rahoitusvälineellä säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 6 §:ssä.

33 a §

Uhkasakko

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, Finanssivalvonnan 33 §:n nojalla antamaa toimeenpanokieltoa tai oikaisukehotusta taikka muuta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, toimilupansa ehtoja tai toimintaansa koskevia sääntöjä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvaan muuhun yritykseen, joka laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi mainitussa laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä säädetään.

Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa 18, 19, 21, 23 ja 24 §:ssä tarkoitetun täyttämään mainituissa pykälissä säädetyn velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen.

Uhkasakkoa ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle tässä laissa säädetyn tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi silloin, kun henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

Uhkasakon tuomitsemisesta päättää Finanssivalvonta, jollei muualla laissa erikseen toisin säädetä. Uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan muilta osin uhkasakkolakia (1113/1990).

37 §

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamisen valvonta

Finanssivalvonta valvoo, että sellaiset kirjanpitovelvolliset, jotka ovat kirjanpitolain

tai muun lain nojalla velvollisia noudattamaan tilinpäätöksessään kirjanpitolain 7 a luvussa tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (*IFRS-kirjanpitovelvollinen*), noudattavat mainittuja standardeja. Mitä tässä pykälässä säädetään tilinpäätöksestä, sovelletaan vastaavasti toimintakertomukseen, tilinpäätöstiedotteeseen ja osavuosikatsaukseen.

— — — — — — — — — — — — — —

4 luku

Hallinnolliset seuraamukset

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) laiminlyö tai rikkoo velvollisuuden toimittaa Finanssivalvonnalle 18 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuja tietoja taikka muita tietoja, jotka on säädetty tai määrätty säännöllisesti toimitettavaksi Finanssivalvonnan laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi;

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 1 §:ssä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 8 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä, sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä tai sijoitusrahaston säännöissä määrättyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia taikka sijoitusrahastolain 93 §:ssä tarkoitetun avaintietoesitteen laatimisen, 99—101 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden tai 101 a §:ssä tarkoitetun velvollisuuden pitää rahastoyhtiön sisäpiirirekisteriä.

Rikemaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Rikemaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon ainakin menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika. Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 5 000 euroa ja enintään 100 000 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 10 000 euroa.

Rikemaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Jos teko tai laiminlyönti on erityisen moitittava, rikemaksun sijaan voidaan määrätä seuraamusmaksu.

39 §

Julkinen varoitus

Finanssivalvonta antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen varoituksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee muiden kuin 38 §:n 1 momentissa tai 40 §:n 1 momentissa tarkoitettujen finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Valvottavalle julkinen varoitus annetaan myös, jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen tai toimintaansa koskevien sääntöjen vastaisesti.

Julkinen varoitus voidaan antaa edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin. Jos 1 momentissa tarkoitettu teko tai laiminlyönti on erityisen moitittava, julkisen varoituksen sijaan voidaan määrätä seuraamusmaksu.

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 9 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin. Vaikka teon tai laiminlyönnin voidaan arvioida täyttävän rikoslain 51 luvussa säädetyn muun kuin törkeän rikoksen tunnusmerkistön, mutta teko tai laiminlyönti on sen haitallisuus, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys sekä siitä saatu hyöty ja muut tekoon tai laiminlyöntiin liittyvät seikat huomioon ottaen ko-

konaisuutena arvioiden vähäinen, Finanssivalvonta voi kuitenkin määrätä seuraamusmaksun ja jättää ilmoittamatta asian esitutkintaviranomaiselle.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jos se on suuruudeltaan enintään miljoona euroa. Muussa tapauksessa seuraamusmaksun määrää Finanssivalvonnan esityksestä markkinaoikeus.

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon ainakin menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä sen, jolle seuraamusmaksu määrätään, taloudellinen asema. Maksu saa olla enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta, kuitenkin enintään kymmenen miljoonaa euroa. Mikäli tilinpäätös ei ole seuraamusmaksua määrättäessä vielä valmistunut, seuraamusmaksu on määrättävä sitä edeltävän vuoden tilinpäätöksen mukaisesta liikevaihdosta. Jos oikeushenkilö on vasta aloittanut toimintansa eikä tilinpäätöstä ole saatavissa, liikevaihto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään kymmenen prosenttia hänen viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, kuitenkin enintään 100 000 euroa. Jos tuloja ei voida luotettavasti selvittää verotustiedoista tai ne ovat olennaisesti muuttuneet viimeksi toimitetun verotuksen jälkeen, ne voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

Jos finanssimarkkinoilla palveluja tarjoavalle luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu koskee hänen 5 §:n 17 kohdan nojalla valvottavaa elinkeinotoimintaansa, seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia hänen tästä elinkeinotoiminnastaan saamista viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, kuitenkin enintään 2,5 miljoonaa euroa.

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

42 §

Hallinnollisen seuraamuksen määräämättä jättäminen

Finanssivalvonta voi jättää rikemaksun määräämättä tai julkisen varoituksen antamatta, jos

1) edellä 38 tai 39 §:ssä tarkoitettu on omaaloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheestä viivytyksettä Finanssivalvonnalle, eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva;

2) virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä; tai

3) rikemaksun määräämistä tai julkisen varoituksen antamista on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetyillä perusteilla.

Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

43 §

Rikemaksun, julkisen varoituksen ja seuraamusmaksun julkistaminen

Finanssivalvonnan on julkistettava antamansa tai määräämänsä rikemaksu, julkinen varoitus ja seuraamusmaksu sekä markkinaoikeuden määräämä seuraamusmaksu. Seuraamuksen julkistamisesta on käytävä ilmi, onko seuraamuksen antamista tai määräämistä koskeva päätös lainvoimainen. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen, Finanssivalvonnan on julkistettava tieto muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin seuraamuksen antaminen tai määrääminen on julkistettu.

43 a §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Täytäntöönpanosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Oikeusrekisterikeskus palauttaa hakemuksesta jo maksetun seuraamusmaksun, jos samasta teosta, jonka perusteella seuraamusmaksu on määrätty, tuomitaan rangaistus rikoslain 51 luvun 1—5 §:n perusteella.

43 b §

Asian käsittely markkinaoikeudessa

Rikemaksua, julkista varoitusta ja seuraamusmaksua koskeva asia tulee vireille markkinaoikeudessa Finanssivalvonnan esityksestä tai sen valituksella, jolle Finanssivalvonta on määrännyt seuraamuksen. Valituksesta säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Finanssivalvonnan esitys seuraamusmaksun määräämisestä on tehtävä kirjallisesti. Esityksessä on mainittava:

1) sen nimi, kotipaikka ja osoite, johon vaatimus kohdistuu;

2) vaatimus ja sen perusteet; sekä

3) ne tosiseikat ja asiakirjat, joihin Finanssivalvonta vetoaa.

Esityksen tai valituksen saavuttua markkinaoikeuteen asia on ennen käsittelyä valmisteltava markkinaoikeuden ylituomarin tai markkinaoikeustuomarin johdolla niin, että se voidaan viipymättä ratkaista. Valmistelu ei ole tarpeen, jos esitys tai valitus jätetään tutkimatta tai hylätään heti perusteettomana.

Asiaa valmisteltaessa asiaan osallisille on varattava tilaisuus suullisesti tai kirjallisesti vastata esitykseen tai valitukseen. Markkinaoikeus huolehtii Finanssivalvonnan kuulemiseksi tarpeellisista toimenpiteistä. Valmistelu voidaan päättää, vaikka asiaan osallinen ei ole antanut pyydettyä vastausta esityksen tai valituksen johdosta.

44 §

Velvollisuus saapua markkinaoikeuden istuntoon ja esittää asiakirjoja

Markkinaoikeus voi velvoittaa asianomaisen saapumaan istuntoon sekä esittämään liikekirjeenvaihtonsa, kirjanpitonsa, pöytäkirjansa ja muut asiaa selventävät asiakirjat. Jos velvollisuutta esittää asiakirjat ei täytetä tai asianomainen jää ilman laillista estettä saapumatta istuntoon, asianosainen voidaan sakon uhalla velvoittaa esittämään asiakirjat tai saapumaan istuntoon.

Asian käsittelystä ja selvittämisestä säädetään muutoin hallintolainkäyttölaissa ja markkinaoikeuslaissa (1527/2001). Käsittelyn ja asiakirjojen julkisuudesta säädetään erikseen.

5 luku

Asiakkaansuoja

45 §

Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala

Finanssivalvonta valvoo, että valvottavat ja vakuutusedustajat noudattavat niihin sovellettavia markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä kuluttajan kannalta hyvän tavan vastaista tai muutoin sopimatonta menettelyä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä. Rahoitusvälineiden markkinointia koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta säädetään lisäksi arvopaperimarkkinalaissa, sijoituspalvelulaissa ja muualla laissa.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi ulkomaiseen sivuliikkeeseen, muuhun ulkomaiseen valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta, ja ulkomaiseen vakuutusedustajaan siltä osin kuin Finanssivalvonta on toimivaltainen viranomainen valvomaan niihin sovellettavien 1 momentissa tarkoitettujen säännösten noudattamista.

47 §

Kuluttaja-asiamiehen lausunto

Finanssivalvonnan tulee ennen ryhtymistä 33 tai 33 a §:n taikka 4 luvun mukaisiin toimenpiteisiin pyytää asiassa kuluttaja-asiamieheltä lausunto, jos se havaitsee, että 45 §:ssä tarkoitettu finanssimarkkinoilla toimiva toimii kuluttajansuojalain (38/1978) vastaisesti.

51 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö

Finanssivalvonnan on ilmoitettava tietoonsa tullut markkinoiden väärinkäyttö ja epäilys sellaisesta sen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jonka alueella kyseistä toimintaa harjoitetaan tai jossa rahoitusvälineet, joihin toiminta vaikuttaa, ovat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteina tai niitä on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteiksi.

Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä tutkittava markkinoiden väärinkäyttö. Pyynnön esittäneen viranomaisen henkilöstöön kuuluva saa osallistua tutkimukseen.

54 §

Kolmannen maan valvottavan ja ulkomaisen selvitysyhteisön valvonta sekä yhteistyö kolmannen maan valvontaviranomaisen kanssa

Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä sellaisen kolmannen maan valvontaviranomaisen kanssa:

1) jonka valvonnassa oleva yritys on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen Suomeen tai jonka valvonnassa oleva luottolaitos on perustanut tai aikoo perustaa edustuston Suomeen;

2) johon valvottava on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen;

3) jossa suomalaisen yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on säänneltyä markkinaa tai monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmää vastaavan kaupankäynnin kohteena;

4) jonka valvonnassa olevan yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa;

5) jonka valvonnassa olevan ulkomaisen selvitysyhteisön tai muun yhteisön toiminta on Suomen rahoitusmarkkinoiden toiminnan, vakauden tai sijoittajan suojan kannalta merkittävää.

Finanssivalvonnan oikeuteen saada tietoja kolmannen maan luottolaitoksen Suomessa olevalta edustustolta ja tarkastaa niitä sovelletaan, mitä 18 ja 24 §:ssä säädetään.

Yhteistyöstä Sveitsin vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen kanssa säädetään vakuutusyhtiölaissa ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa.

55 §

Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, maksulaitoslaissa, sijoituspalvelulaissa, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa vakuutusedustuksesta annetussa laissa. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle pörssin toiminnasta toisessa ETA-valtiossa säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa.

61 §

Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen valvottavaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Jos ulkomainen ETA-sivuliike laiminlyö noudattaa 59 §:ssä tarkoitettuja yleisen edun vaatimia ehtoja taikka mitä sivuliikkeen velvollisuudeksi on finanssimarkkinoita koskevassa Suomen laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä tai sivuliikkeen toimintaa koskevissa säännöissä säädetty tai määrätty, Finanssivalvonta voi kehottaa sivuliikettä korjaamaan asian määräajassa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua kehotusta ei noudateta, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle.

Jos kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja sivuliike jatkaa 1 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten vastaista menettelyä, Finanssivalvonta antaa ilmoitettuaan asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle sivuliikkeelle 33 §:ssä tarkoitetun toimeenpanokiellon, 38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun, 39 §:ssä tarkoitetun julkisen varoituksen, 40 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun taikka 33 a §:ssä säädetyn uhkasakon uhalla kieltää sivuliikettä jatkamasta säännösten ja määräysten vastaista menettelyä tai sivuliikkeen toiminnan jatkamisen kokonaan tai osittain.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi ryhtyä 3 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin välittömästi, jos:

1) sivuliike laiminlyö noudattaa sitä koskevia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä taikka sivuliikkeen toimintaa koskevia sääntöjä ja toimenpiteisiin ryhtyminen on välttämätöntä yleisen edun turvaamiseksi; tai

2) sivuliike laiminlyö noudattaa sellaisia sitä koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä taikka sivuliikkeen toimintaa koskevia sääntöjä, joiden valvonnasta Finanssivalvonta vastaa muun lain perusteella.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle sekä finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin direktiiveissä tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan komissiolle ja asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt 1 momentissa tarkoitettujen säännösten, määräysten, sääntöjen tai ehtojen vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös ulkomaiseen ETA-lisäeläkelaitokseen ja ulkomaiseen valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja perustamatta sivuliikettä.

Mitä tässä pykälässä säädetään ulkomaisesta valvottavasta, sovelletaan myös toisen ETA-valtion viranomaisen valvonnassa olevaan Suomessa toimivaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun pörssiä vastaavaan markkinoiden ylläpitäjään.

61 a §

Ulkomaisen selvitysyhteisön valvonta

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos Finanssivalvonta havaitsee, että ulkomainen selvitysyhteisö toimii lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten, valtiovarainministeriön myöntämän luvan ehtojen taikka ulkomaisen selvitysyhteisön toimintaa Suomessa koskevien sääntöjen vastaisesti, Finanssivalvonta ilmoittaa asiasta ulkomaiselle valvontaviranomaiselle ja valtiovarainministeriölle sekä antaa ulkomaiselle selvitysyhteisölle 39 §:ssä tarkoitetun julkisen varoituksen, jollei valtiovarainministeriö ryhdy asiassa ankarampiin toimenpiteisiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

62 §

Valvottavan toimilupaa ja omistajia koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa valvottavan emoyrityksen ja sen tytäryritysten valvonnasta vastaaville ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille valvottavan

toimilupahakemuksesta ja toimiluvan myöntämisestä sekä yhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa valvottavan omistajien valvonnassa säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalvelulaissa, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa.

67 §

Tarkastustehtävien siirtäminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonta voi siirtää valvottavia koskevaa päätösvaltaa ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle niin kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalvelulaissa sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa erikseen säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

— — — — — — — — — — — — — — —

5) kiinteistörahastolain 18 a—18 e §:ssä tarkoitetulle Keskuskauppakamarin kiinteistönarviointilautakunnalle;

— — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnalla on oikeus ilmoittaa valvottaville ja ulkomaisille ETA-sivuliikkeille, jos samalla velallisella havaitaan olevan niiltä huomattavia sitoumuksia tai velvoitteita taikka jos on syytä epäillä jonkin niiden asiakkaan toiminnan aiheuttavan niille vahinkoa. Lisäksi Finanssivalvonnalla on oikeus antaa valvottavia, ulkomaisia valvottavia ja ulkomaisia selvitysyhteisöjä koskevia tietoja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle pörssille ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle Suomessa sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetulle arvopaperikeskukselle, selvitysyhteisölle ja ulkomaiselle selvitysyhteisölle sekä muuta finanssimarkkinoilla toimivaa ja muita henkilöitä koskevia tietoja pörssille, jos tietojen antaminen on välttämätöntä niille säädetyn valvontatehtävän tai niiden harjoittaman selvitystoiminnan luotettavuuden turvaamiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

73 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei jäljempänä tässä pykälässä tai muualla laissa toisin säädetä.

Finanssivalvonnan 38—41 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Markkinaoikeuden 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen sekä 40 ja 41 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Finanssivalvonnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden tai markkinaoikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus tai markkinaoikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen tai jolla markkinaoikeus on hylännyt Finanssivalvonnan esityksen seuraamusmaksun määräämisestä.

Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päätä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

Muutoksenhausta päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä tai varajäsentä taikka virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

8.

Laki

rikoslain 51 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikoslain (39/1889) 51 luku, sellaisena kuin se on laeissa 475/1999, 1526/2001, 300/2005 ja 935/2007, seuraavasti:

51 luku

Arvopaperimarkkinarikoksista

1 §

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta käyttää säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi

1) luovuttamalla tai hankkimalla sellaisen rahoitusvälineen omaan tai toisen lukuun, tai

2) neuvomalla suoraan tai välillisesti toista sellaisen rahoitusvälineen hankinnassa tai luovutuksessa,

on tuomittava *sisäpiirintiedon väärinkäytöstä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Sisäpiirintiedon väärinkäytöstä tuomitaan myös henkilö, joka 1 momentissa tarkoitetulla tavalla käyttää Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevaan rahoitusvälineeseen liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi tällaisessa kaupankäynnissä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös rahoitusvälineeseen, jonka arvo määräytyy 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen perusteella.

Tahallisen rikoksen yritys on rangaistava.

2 §

Törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö

Jos tahallisessa sisäpiirintiedon väärinkäytössä

1) tavoitellaan erityisen suurta hyötyä tai huomattavaa henkilökohtaista etua,

2) rikoksentekijä käyttää rikoksen tekemisessä hyväksi erityisen vastuullista asemaansa arvopaperikeskuksen, selvitysyhteisön, sijoituspalvelun tarjoajan, pörssin tai rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijan tai tällaisen yhteisön kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa tai edustajana taikka tällaisen yhteisön antamassa tehtävässä tai

3) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti

ja sisäpiirintiedon väärinkäyttö on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä sisäpiirintiedon väärinkäytöstä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

3 §

Markkinoiden vääristäminen

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä vääristää säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen markkinoi-

ta, on tuomittava *markkinoiden vääristämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua rahoitusvälinettä koskevaan liiketoimeen tai muuhun toimeen, jos se vääristää 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen markkinoita.

4 §

Törkeä markkinoiden vääristäminen

Jos markkinoiden vääristämisessä

1) aiheutetaan laajamittaista taloudellista vahinkoa tai

2) rikos on omiaan huomattavasti heikentämään luottamusta arvopaperimarkkinoiden toimintaan

ja markkinoiden vääristäminen on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä markkinoiden vääristämisestä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

5 §

Arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) rahoitusvälineen markkinoinnissa tai vaihdannassa elinkeinotoiminnassa antaa rahoitusvälineeseen liittyviä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja tai

2) jättää asianmukaisesti antamatta arvopaperiin liittyvän tiedon, jonka arvopaperimarkkinalaki (/) velvoittaa antamaan ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon, tai arvopaperimarkkinalain mukaista tiedonantovelvollisuutta täyttäessään antaa sellaisen, arvopaperiin liittyvän totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon,

on tuomittava *arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

6 §

Määritelmät

Arvopaperilla tarkoitetaan tässä luvussa sellaista arvopaperia, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalakia.

Rahoitusvälineellä tarkoitetaan tässä luvussa arvopaperia ja muuta sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä.

Mitä tässä luvussa säädetään arvopaperista ja rahoitusvälineestä, sovelletaan myös sellaiseen arvopaperiin ja rahoitusvälineeseen, jota on haettu otettavaksi kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

Sisäpiirintietona pidetään tässä luvussa arvopaperimarkkinalain 12 luvun 2 §:ssä tarkoitettua sisäpiirintietoa.

Markkinoiden vääristämisenä pidetään tässä luvussa arvopaperimarkkinalain 14 luvun 3 §:ssä tarkoitettua markkinoiden vääristämistä.

Mitä tässä luvussa säädetään rahoitusvälineen luovuttamisesta tai hankkimisesta, sovelletaan myös johdannaissopimuksen tekemiseen. Luvun 1 ja 2 §:ää sovelletaan johdannaissopimukseen siitä riippumatta, onko sovittu johdannaissopimuksen kohde-etuuden luovutuksesta vai suorituksen korvaavasta hyvityksestä.

Säännellyllä markkinalla tarkoitetaan tässä luvussa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa.

Monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä tarkoitetaan tässä luvussa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää.

7 §

Rajoitussäännös

Tämän luvun 1—4 §:n säännöksiä ei sovelleta sellaiseen säännellyllä markkinalla tapahtuvaan kaupankäyntiin rahoitusvälineillä, jossa Euroopan komission sisäpiirikaupoista

ja markkinoiden manipuloinnista (*markkinoiden väärinkäyttö*) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY 8 artiklan nojalla antamien asetusten mukaisesti:

1) liikkeeseenlaskija hankkii omia osakkeitaan;

2) sijoituspalvelun tarjoaja vakauttaa rahoitusvälineen hintaa.

8 §

Oikeushenkilön rangaistusvastuu

Tässä luvussa mainittuihin rikoksiin sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

9.

Laki

eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain (1528/2001) 2 §:n 5 ja 6 kohta, 3 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta ja 4 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 6 kohta, 3 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta sekä 4 §:n 2 momentti laissa 917/2008, sekä

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 9 kohta ja 2 momentti sekä 12 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat, 3 §:n 1 momentin 9 kohta ja 2 momentti laissa 295/2010 sekä 12 §:n 1 momentti laissa 917/2008, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään markkinaoikeuslain (1527/2001) 1 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohdassa tarkoitettujen asioiden vireilletulosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa.

— — — — — — — — — — — — — — —

3 §

Asian vireillepano

Markkinaoikeudessa tulee vireille:

— — — — — — — — — — — — — — —

9) maksupalvelulain nojalla käsiteltävä asia kuluttaja-asiamiehen hakemuksella.

— — — — — — — — — — — — — — —

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsemista maksettavaksi koskeva asia tulee kuitenkin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vireille kuluttaja-asiamiehen hakemuksella.

12 §

Hakemuksen tiedoksianto kieltomenettelyssä

Markkinaoikeuden on heti annettava 5 §:ssä tarkoitettu hakemus tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle ja Viestintävirastolle kunkin valvontavaltaan kuuluvassa asiassa.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

10.

Laki

markkinaoikeuslain 1 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan markkinaoikeuslain (1527/2001) 1 § ja 5 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 § laeissa 1173/2004 ja 1535/2011 ja 5 §:n 3 momentti laissa 1173/2004, seuraavasti:

1 §

Markkinaoikeuden toimivalta ja toimipaikka

Markkinaoikeus käsittelee ne asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

1) kilpailulaissa (948/2011);

2) julkisista hankinnoista annetussa laissa (348/2007), vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetussa laissa (349/2007) sekä julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetussa laissa (1531/2011);

3) sähkömarkkinalaissa (386/1995);

4) maakaasumarkkinalaissa (508/2000);

5) Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008);

6) eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001);

7) muussa laissa.

Markkinaoikeuden toimipaikka sijaitsee Helsingissä.

5 §

Asiantuntijajäsenten kelpoisuus ja määrääminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 §:n 1 momentin 5—7 kohdassa tarkoitettujen asioiden käsittelyyn osallistuvilta asiantuntijajäseniltä edellytetään, että he ovat suorittaneet soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon ja ovat perehtyneet kuluttajansuojaan, markkinointiin, elinkeinoelämään tai taloudellisiin kysymyksiin.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

11.

Laki

osakeyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osakeyhtiölain (624/2006) 1 luvun 1 §:n 2 momentti, 4 luvun 1 §, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 2 momentti, 7 §:n 2 momentti ja 8 §, 5 luvun 1 a §, 9 luvun 4 §:n 3 momentti sekä 8 §:n 2 momentin 2 kohta ja 3 momentti, 15 luvun 8 §:n 3 momentti ja 9 §:n 1 momentin 3 kohta, 18 luvun 7 §:n 2 ja 3 momentti sekä 25 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 5 luvun 1 a § laissa 585/2009, seuraavasti:

1 luku

Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

1 §

Soveltamisala

— — — — — — — — — — — — — — —

Yksityisen osakeyhtiön arvopapereita ei saa ottaa kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulle säännellylle markkinalle.

4 luku

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet

1 §

Kuuluminen arvo-osuusjärjestelmään

Yhtiön osakkeiden kuulumisesta arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitettuun arvo-osuusjärjestelmään määrätään yhtiöjärjestyksessä.

2 §

Osakeoikeudet arvo-osuusjärjestelmässä

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osakkeen saajalla ei ole oikeutta käyttää osakkeenomistajalle yhtiössä kuuluvia oikeuksia ennen kuin hänet on merkitty 3 §:ssä tarkoitettuun osakasluetteloon. Hallintarekisteröidyn osakkeen tuottamien oikeuksien käyttämisestä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 1 §:n 2 momentissa.

— — — — — — — — — — — — — — —

3 §

Osakasluettelo

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvista osakkeista ja niiden omistajista pidetään arvopaperikeskuksessa automaattisen tietojenkäsittelyn avulla osakasluetteloa, johon merkitään osakkeenomistajan tai hallintarekisteröinnin hoitajan nimi, henkilötunnus taikka muu yksilöintitunnus, yhteys-, maksu- ja verotustiedot, osakkeiden lukumäärä osakelajeittain sekä se tilinhoitaja, jonka hoidossa olevalle arvo-osuustilille osakkeet on kirjattu.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Osakas- ja odotusluettelon julkisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske henkilötunnusta, maksu- tai verotustietoja tai sitä, mille kaupintatilille osak-

keenomistajan myytäviksi antamat osakkeet on kirjattu. Tietoon siitä, minkä tilinhoitajan hoidossa olevalle arvo-osuustilille osakkeet on kirjattu, sovelletaan, mitä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 3 §:ssä säädetään arvo-osuustiliä koskevista tiedoista.

7 §

Päätöksestä ilmoittaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Ilmoitus on toimitettava siten kuin kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan. Ilmoitus on sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä yhtiökokouskutsusta määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka nimi ja osoite ovat yhtiön tiedossa, ja julkaistava virallisessa lehdessä. Ilmoitus ohjeineen on lähetettävä myös arvopaperikeskukselle ja tilinhoitajille.

— — — — — — — — — — — — — — —

8 §

Oikeuksien kirjaaminen

Kun 6 §:ssä tarkoitettu päätös on rekisteröity ja ilmoittautumisaika on alkanut, osakkeenomistaja voi vaatia oikeutensa kirjaamista tilinhoitajalta. Oikeus tulee kirjata sellaisella arvopaperikeskuksen hyväksymällä tavalla, jossa jokaisen osakkeen yhteys arvo-osuustilille tehtyyn kirjaukseen voidaan selvittää. Jos osakkeesta on annettu osakekirja, osakkeenomistajan on luovutettava se tilinhoitajalle, jonka on tehtävä osakekirjaan merkintä osakkeiden liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään.

Pantinhaltija ja muu oikeudenhaltija voi ilmoittaa oikeutensa kirjattavaksi osakkeenomistajan arvo-osuustilille. Jos osakkeenomistajalla ei ole arvo-osuustiliä ja hakija esittää tarpeellisen selvityksen oikeudestaan tilinhoitajalle, tämän on avattava osakkeenomistajan nimiin arvo-osuustili, jolle osake ja haltijan oikeus kirjataan. Panttaus voidaan tässä tapauksessa kirjata ilman tilinhaltijan kirjallista suostumusta.

5 luku

Yhtiökokous

1 a §

Pörssiyhtiö

Pörssiyhtiöllä tarkoitetaan tässä luvussa osakeyhtiötä, jonka osake on kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla.

9 luku

Osakeanti

4 §

Suunnattu osakeanti

— — — — — — — — — — — — — — —

Etuoikeudesta poikkeamisena ei pidetä sitä, että annin toteuttamisen helpottamiseksi päätetään antaa merkintäoikeuksia kullekin etuoikeutetulle vain se enimmäismäärä, joka on jaollinen osakkeisiin oikeuttavalla määrällä, ja myydä loput oikeudet kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai julkisella huutokaupalla niihin oikeutettujen lukuun siten, että saadut varat tilitetään viimeistään merkintäajan päättymistä seuraavan varojen jaon yhteydessä.

8 §

Osakkeenomistajan oikeus saada tietoja

— — — — — — — — — — — — — — —

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) vastaavat tiedot julkistetaan arvopaperimarkkinalain (/) 4 luvussa tarkoitetulla tavalla.

Osakeantipäätöksen sisältö ja 5 luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetut yhtiön taloudellista asemaa koskevat asiakirjat on pidettävä merkintäajan edellä 1 momentissa tarkoitettujen osakkeenomistajien saatavilla.

Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos yhtiö on julkistanut arvopaperimarkkinalain 4 luvussa tarkoitetun esitteen, josta vastaavat tiedot ilmenevät.

15 luku

Yhtiön omat osakkeet

8 §

Osakkeenomistajan oikeus saada tietoja

— — — — — — — — — — — — — — —

Hankkimispäätöksen sisältö ja 5 luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetut yhtiön taloudellista asemaa koskevat asiakirjat on pidettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetun osakkeenomistajan saatavilla sen ajan, jonka kuluessa hankittavat osakkeet on tarjottava yhtiölle. Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos yhtiö on julkistanut arvopaperimarkkinalain 11 luvussa tarkoitetun tarjousasiakirjan, josta vastaavat tiedot ilmenevät.

9 §

Osakkeiden yhdistäminen julkisessa osakeyhtiössä

Julkinen osakeyhtiö voi 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä päättää lunastaa tietyn osuuden kaikkien osakkeenomistajien osakkeista (*osakkeiden yhdistäminen*), jos osakkeiden murto-osien syntyminen estetään lunastuspäätöksessä seuraavasti:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) yhtiö myy viivytyksettä 2 kohdassa tarkoitetun pyöristämisen takia lunastettaviksi tulevat ylimääräiset osakkeet kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai julkisella huutokaupalla 2 kohdassa tarkoitettujen osakkeenomistajien lukuun;

— — — — — — — — — — — — — — —

18 luku

Vähemmistöosakkeiden lunastaminen

7 §

Lunastushinnan määrittäminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Kun lunastamista on edeltänyt arvopaperimarkkinalain 11 luvun 19 §:n mukainen pakollinen ostotarjous, käypänä hintana pidetään pakollisessa ostotarjouksessa tarjottua hintaa, jollei muuhun ole erityistä syytä.

Kun lunastusoikeus ja -velvollisuus on syntynyt arvopaperimarkkinalain 11 luvun mukaisessa vapaaehtoisessa julkisessa ostotarjouksessa ja lunastaja on tarjouksen perusteella saanut haltuunsa vähintään yhdeksän kymmenesosaa tarjouksen kohteena olleista osakkeista, käypänä hintana pidetään julkisessa ostotarjouksessa tarjottua hintaa, jollei muuhun ole erityistä syytä.

25 luku

Rangaistussäännökset

1 §

Osakeyhtiörikos

Joka tahallaan

1) rikkoo 1 luvun 1 §:n 2 momentin kieltoa yksityisen osakeyhtiön arvopapereiden ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle säännellylle markkinalle,

— — — — — — — — — — — — — — —

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *osakeyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

12.

Laki

osuuskuntalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osuuskuntalain (1488/2001) 21 a luvun 5 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 § ja 12 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisina kuin ne ovat 21 a luvun 5 §:n 2 momentti laissa 1406/2009 sekä 10 §:n 2 momentti, 11 § ja 12 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 923/2002, seuraavasti:

21 a luku

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet, lisäosuudet ja sijoitusosuudet

5 §

Yhteistilillä olevien osuuksien myyminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Jollei yhteisellä arvo-osuustilillä olevan osuuden omistaja tai 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö ole vuoden kuluessa päätöksen nojalla 4 luvun 13 §:ssä tarkoitetulla tavalla annetusta kehotuksesta vaatinut oikeutensa kirjaamista siten kuin 3 §:ssä säädetään, hän on menettänyt oikeutensa osuuteen. Osuuskunnan on viipymättä tämän jälkeen myytävä osuudet. Osuuksia myytäessä osuuskunnan on kuitenkin otettava huomioon osuuden omistajan etu. Osuudet on myytävä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa tai, jollei tämä ole mahdollista, julkisella huutokaupalla.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 §

Oikeus saada tietoja jäsenluettelosta ja odotusluettelosta arvo-osuusjärjestelmässä

— — — — — — — — — — — — — — —

Osuuden omistajan, luovutuksensaajan ja 9 §:n 4 momentissa tarkoitetun henkilön henkilötunnusta sekä maksu- ja verotustietoja tai sitä, mille kaupintatilille osuuden omistajan myytäväksi antamat osuudet on kirjattu, ei kuitenkaan saa ilmaista ilman hänen suostumustaan. Oikeuteen saada tieto siitä, minkä tilinhoitajan hoidossa olevalle arvo-osuustilille osuudet on kirjattu, sovelletaan vastaavasti, mitä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (/) 8 luvun 3 §:ssä säädetään tietojen saamisesta arvo-osuustilistä.

11 §

Luovutuksensaajan oikeuksien alkaminen

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osuuden saajalla ei ole oikeutta käyttää osuuden omistajalle osuuskunnassa kuuluvia oikeuksia ennen kuin hänet on merkitty jäsenluetteloon, ellei 6 §:n 2 momentista tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 1 §:n 2 momentista muuta johdu.

12 §

Sääntöjen määräys täsmäytyspäivästä

Osuuskunnan, joka on päättänyt liittää osuutensa arvo-osuusjärjestelmään, on otettava sääntöihinsä määräys, jonka mukaan ilmoittautumispäivän jälkeen oikeus saada osuuskunnasta jaettavia varoja sekä oikeus saada osuuksia uusia osuuksia annettaessa on vain sillä:

— — — — — — — — — — — — — — — —

3) jos osuus on hallintarekisteröity, jonka arvo-osuustilille osuus on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka osuuksien hoitaja on täsmäytyspäivänä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 1 §:n nojalla merkitty jäsenluetteloon osuuksien hoitajaksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———————

13.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 ja 4—6 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 § osaksi laeissa 11/2010, 903/2011 ja 1494/2011, 4 ja 6 § osaksi laissa 1494/2011 sekä 5 § osaksi laissa 1361/2010, seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu valvottava, 5 momentissa tarkoitettu ulkomaisen valvottavan sivuliike ja ulkomainen selvitysyhteisö sekä 6 momentissa tarkoitettu eläkerahasto ja eläkelaitos;

2) sijoitusrahastolain (48/1999) 2 b luvussa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa;

3) maksulaitoslain (297/2010) 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu;

4) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi Suomessa hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;

5) suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa;

6) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (/) 1 luvun 3 §:n 6 kohdassa tarkoitettu selvitysosapuoli ja 9 kohdassa tarkoitettu tilinhoitaja;

7) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi Suomessa hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;

8) kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettu kiinteistörahasto;

9) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettu Tapaturmavakuutuslaitosten liitto;

10) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettu Liikennevakuutuskeskus ja liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa (441/2002) tarkoitettu liikennevahinkolautakunta;

11) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettu Potilasvakuutuskeskus ja potilasvahinkolautakunta;

12) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettu Eläketurvakeskus;

13) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettu Ympäristövakuutuskeskus;

14) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettu Koulutusrahasto;

15) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettu vakuutusmeklari sekä sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike;

16) eläkesäätiölaissa (1774/1995) ja vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike;

17) kolmannen maan luottolaitoksen edustusto.

Valvontamaksun maksuunpanosta vastaa Finanssivalvonta. Valvontamaksu suoritetaan Suomen Pankille.

Finanssivalvonnan toimenpidemaksuista säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,00284
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,00284
maksulaitoslaissa tarkoitettu muu maksulaitos kuin sähkörahayhteisö	liikevaihto	0,25
maksulaitoslaissa tarkoitettu sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,00284
eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin eläkekassa tai sairauskassa	taseen loppusumma	0,00284
maatalousyrittäjän eläkelaissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,00284
merimieseläkelaissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,00284
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto sekä Koulutusrahas-	taseen loppusumma	0,00284

to		
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,00284
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahasto, kunnallisessa eläkelaissa (549/2003) tarkoitettu Keva-niminen kunnallinen eläkelaitos ja kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	taseen loppusumma x 0,4	0,00284
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike	taseen loppusumma	0,00095
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	taseen loppusumma	0,00284
muun kuin sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,11
sellaisen sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,00095
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0022
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,34
rahoitusvälineiden kaupankäynnistä annetussa laissa tarkoitettu pörssi sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu muu selvitysyhteisö kuin arvopaperikeskus	liikevaihto	1,30 %; maksu on kuitenkin vähintään 50 000 euroa
sijoituspalvelulaissa (/) tarkoitettu muu sijoituspalveluyritys kuin lain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,34
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,11
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,66
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,15
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,34
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	liikevaihto	0,15
sellaisen ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike, joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen	0,0018

	yhteismäärä	
ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0018
kolmannen maan rahastoyhtiön sivuliike	liikevaihto	0,34
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	vakuutusmaksutulo	0,03

Valvottavalta peritään suhteellinen valvontamaksu sen kalenterivuoden loppuun, jonka aikana valvottavan toimilupa on peruutettu tai oikeus toiminnan harjoittamiseen on muutoin lakannut. Vakuutus- ja eläkelaitokselta peritään kuitenkin suhteellinen valvontamaksu sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana laitoksen koko vakuutuskanta tai eläkevastuu on luovutettu toiselle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka laitoksen vakuutustoiminnasta johtuvat vastuut on muutoin todistettavasti selvitetty.

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 000
muu luottolaitos	2 000
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 000
maksulaitos	2 000
vakuutusyhtiö	6 000
vakuutusyhdistys	1 000
eläkesäätiö ja eläkekassa	1 200
muu vakuutuskassa kuin eläkekassa	800
työttömyyskassa	6 000
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 000
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 200
valtion eläkerahasto, Keva–niminen kunnallinen eläkalaitos ja Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	15 000
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 000
ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sivuliike	2 000
rahastoyhtiö	4 000
muu sijoituspalveluyritys kuin sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 000
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu si-	1 000

joituspalveluyritys	
ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 000
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 000
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 000
ulkomaisen ETA-rahastoyhtiön sivuliike	2 000
kolmannen maan rahastoyhtiön sivuliike	3 000
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 000

Perusmaksua ei peritä pörssiltä eikä selvitysyhteisöltä.

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	260 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletussuojarahasto	12 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 000
maksulaitoslain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu oikeushenkilö	1 000
maksulaitoslain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu luonnollinen henkilö	200
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 000
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 000
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitetun ryhmittymän omistusyhteisö	10 000
pörssin, arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön omistusyhteisö	10 000
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 000 Perusmaksua korotetaan 180 euroa jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 000
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 4	25 000

luvussa tarkoitettu ulkomainen selvitysyhteisö	
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettu selvitysosapuoli	12 000
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 000
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	15 500 Perusmaksua korotetaan 16 000 euroa, jos osakkeelle on kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 2 §:ssä tarkoitetut likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	12 500
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	10 500 Perusmaksua korotetaan 11 000 euroa, jos osakkeelle on kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 2 §:ssä tarkoitetut likvidit markkinat.
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 000
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	3 000
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 000
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 000
Eläketurvakeskus	10 000
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 000
ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 000
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 000
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	300

Jos omistusyhteisö on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella. Jos omistusyhteisö on samalla arvopaperin liikkeeseenlaskija, siltä peritään maksu kummallakin perusteella.

Tässä pykälässä tarkoitettu maksu koskee myös 4 §:ssä tarkoitettua maksuvelvollista. Jos osakkeen liikkeeseenlaskija on laskenut liikkeeseen myös muita tässä pykälässä tarkoitettuja arvopapereita, maksuvelvolliselta peritään maksu kummankin perusteen mukaisesti.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

14.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 2 §:n 3 ja 5 momentti, 13 §, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 2 momentti, 22 §:n 2 momentti, 24 §, 30 §:n 3 momentti, 31 §:n 2 momentti, 35 §:n 2 momentti, 36 a §:n 6 momentti, 40 ja 42 §, 90 §:n 3 momentti, 105 §:n 1 ja 4 momentti, 111 §, 141 §:n 3 momentti sekä 157, 160, 166 j, 166 k, 166 l ja 172 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 3 ja 5 momentti, 30 §:n 3 momentti, 31 §:n 2 momentti ja 36 a §:n 6 momentti laissa 929/2007, 13 § ja 20 §:n 2 momentti laissa 901/2011, 24 § osaksi laissa 929/2007, 40 § laeissa 929/2007 ja 880/2008, 42 § laissa 208/2009, 90 §:n 3 momentti laissa 1244/2011, 105 §:n 1 momentti sekä 166 j, 166 k ja 166 l § laissa 1357/2010, 157 § osaksi laissa 600/2010 ja 160 § laeissa 467/2007 ja 929/2007, sekä

lisätään lakiin uusi 24 a § seuraavasti:

2 §

Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö

— — — — — — — — — — — — — — —

Luottolaitoksen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalvelulaissa (/).

— — — — — — — — — — — — — — —

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ssä.

13 §

Rahoituslaitos

Rahoituslaitoksella tarkoitetaan tässä laissa muuta sellaista suomalaista tai ulkomaista yhteisöä kuin luottolaitosta tai ulkomaista luottolaitosta, joka pääasiallisena toimintanaan tarjoaa 30 §:n 1 momentin 3—11 kohdassa tarkoitettuja palveluja tai hankkii omistusosuuksia. Rahoituslaitoksena pidetään myös sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoi-

tuspalveluyritystä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista yritystä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Rahoituslaitoksena pidetään myös maksulaitoslaissa (297/2010) tarkoitettua maksulaitosta ja siihen rinnastettavaa ulkomaista yritystä, joka pääasiallisena toimintanaan tarjoaa maksupalvelua tai harjoittaa muuta tässä pykälässä tarkoitettua liiketoimintaa. Rahoituslaitoksena ei pidetä vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vakuutusomistusyhteisöä eikä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä, jollei tämän lain 73 §:n 2 momentista muuta johdu.

19 §

Luottolaitoksen yksinoikeus takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen

Muu kuin luottolaitos ei saa harjoittaa liiketoimintaa, jossa yleisöltä vastaanotetaan takaisinmaksettavia varoja muulla tavoin kuin laskemalla liikkeeseen arvopaperimarkkinalain (/) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja arvopapereita, jollei 20 §:ssä toisin säädetä.

— — — — — — — — — — — — — — —

20 §

Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksettavien arvopaperien vastaanottamiseen koskevat poikkeukset

— — — — — — — — — — — — — — —

Osakeyhtiö ja osuuskunta saavat lisäksi 19 §:n estämättä hankkia yleisöltä takaisinmaksettavia varoja tarjoamalla muita kuin vaadittaessa takaisinmaksettavia velkasitoumuksia. Jos tällaisia velkasitoumuksia tarjotaan yleisölle muulla tavoin kuin laskemalla yleiseen liikkeeseen arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja arvopapereita, osakeyhtiön tai osuuskunnan on laadittava ja julkistettava osavuosikatsaus, tilinpäätös ja tilinpäätöstiedote noudattaen soveltuvin osin, mitä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5—13 §:ssä säädetään. Poikkeamiseen tässä pykälässä säädetystä tiedonantovelvollisuudesta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 18 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

22 §

Toimilupahakemus

— — — — — — — — — — — — — — —

Talletuspankin toimilupahakemuksesta on pyydettävä talletussuojarahaston lausunto. Toimilupahakemuksesta on lisäksi pyydettävä sijoituspalvelulaissa tarkoitetun sijoittajien korvausrahaston lausunto, jos luottolaitos voi yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan tarjota sijoituspalveluja.

— — — — — — — — — — — — — — —

24 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että luottolaitoksen omistajat ja perustajat täyttävät 24 a §:ssä säädetyt vaatimukset ja luottolaitos luottolaitoksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle 4 ja 5 luvussa säädetyt vaatimukset. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle luottolaitokselle ennen sen rekisteröimistä.

24 a §

Luottolaitoksen merkittävien omistajien sekä perustajien luotettavuus

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia luottolaitoksen osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, sekä luottolaitoksen perustajan on oltava luotettava.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta; tai

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa luottolaitoksen omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä luottolaitoksessa, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

30 §

Talletuspankille sallittu liiketoiminta

— — — — — — — — — — — — — — —

Talletuspankin yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako talletuspankki sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n mukaisia sijoituspalveluja.

31 §

Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta

— — — — — — — — — — — — — — —

Luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako luottoyhteisö sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n mukaisia sijoituspalveluja.

— — — — — — — — — — — — — — —

35 §

Omien ja konserniyritysten osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankinnan rahoittaminen ja pantiksi ottaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Luottolaitos ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva rahoituslaitos saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 10 §:n 1 momentin, osuuskuntalain 8 luvun 7 §:n 1 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin säännösten estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos ne ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla, jos lainan antaminen tai pantin ottaminen kuuluu luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen tavanomaiseen liiketoimintaan ja jos laina on annettu taikka pantti otettu luotto- tai rahoituslaitoksen toiminnassa noudatetuin tavanomaisin ehdoin.

— — — — — — — — — — — — — — —

36 a §

Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnan ulkoistaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Luottolaitoksen tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamisesta säädetään sijoituspalvelulaissa.

40 §

Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtaminen

Luottolaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa luottolaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen luottolaitostoiminnan tuntemus kuin luottolaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton luottolaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi; taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, henkilö voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Luottolaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja johtotehtävissä toimivia koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

Mitä tässä pykälässä säädetään luottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

42 §

Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia luottolaitoksen osakkeita, osuuksia, sijoitusosuuksia tai kantarahasto-osuuksia, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos:

1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta olisi vähintään 10 prosenttia luottolaitoksen osake-, osuus-, tai sijoitusosuuspääomasta tai kantarahastosta;

2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 10:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai

3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa luottolaitoksen hallinnossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin luottolaitoksen osake-, osuus- tai sijoitusosuuspääomasta tai kantarahastosta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka luottolaitoksesta tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 4—7 §:ssä säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita ja osuuksia, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden tai osuuksien määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai luottolaitos lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Luottolaitoksen ja sen omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;

2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista luottolaitoksessa;

3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, edellä 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

90 §

Yhteistyö taloudellisen aseman valvonnassa

— — — — — — — — — — — — — —

Edellä 2 momentissa säännellyllä yrityksellä tarkoitetaan toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanutta yritystä, joka vastaa tässä laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalvelu-

laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä tai maksulaitoslaissa tarkoitettua maksulaitosta.

— — — — — — — — — — — — — —

105 §

Korvattavat saamiset

Talletussuojarahaston varoista korvataan talletuspankissa tilillä olevat ja tilille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat tallettajan samassa talletuspankissa olevat saamiset, kuitenkin enintään 100 000 euron määrään asti. Korvauksen maksamisesta sijoituspalvelulaissa tarkoitetusta korvausrahastosta säädetään mainitun lain 11 luvussa.

— — — — — — — — — — — — — —

Talletussuojarahasto ei kuitenkaan korvaa toisen luotto- tai rahoituslaitoksen saamisia eikä talletuspankin 45—48 §:ssä tarkoitettuihin omiin varoihin luettavia eriä. Rahasto ei myöskään korvaa saamisia, jotka perustuvat rikoslain 32 luvussa tarkoitetulla rikoksella saatuihin varoihin. Jos edellä mainittua rikosta koskeva esitutkinta tai oikeudenkäynti on vireillä, talletussuojarahasto voi lykätä korvauksen maksamista tuomioistuimen lainvoimaiseen päätökseen asti. Rahasto ei myöskään korvaa sijoituspalvelun tarjoajan nimissä olevalla sijoituspalvelulain 9 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetulla asiakasvarojen tilillä olevia saamisia.

— — — — — — — — — — — — — —

111 §

Toimiluvan peruuttaminen sekä tallettajien ja sijoittajien saamiset

Päättäessään 28 §:n nojalla talletuspankin toimiluvan peruuttamisesta Finanssivalvonta voi samalla määrätä tallettajien saamiset maksettaviksi talletussuojarahaston varoista. Päättäessään 28 §:n nojalla luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta Finanssivalvonta voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettaviksi sijoittajien korvausrahastosta siten kuin sijoituspalvelulain 11 luvussa säädetään.

141 §

Salassapitovelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — —

Luottolaitoksella on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle pörssille, jos tiedot ovat välttämättömiä sille säädetyn valvontatehtävän turvaamiseksi. Luottolaitoksella on sama oikeus antaa tietoja toisessa ETA-valtiossa toimivalle kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitetulle pörssiä vastaavalle markkinoiden ylläpitäjälle.

— — — — — — — — — — — — — —

157 §

Osavuosikatsaus

Talletuspankin on laadittava kultakin yli kuuden kuukauden pituiselta tilikaudeltaan osavuosikatsaus joko kuudelta taikka kolmelta, kuudelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta, jollei arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:n 1 momentista muuta johdu. Talletuspankin osavuosikatsaukseen sovelletaan muutoin, mitä 2 ja 3 momentissa sekä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään. Jollei tästä pykälästä muuta johdu, sellaisen talletuspankin osavuosikatsauksesta, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:ää, on lisäksi voimassa, mitä mainitussa laissa säädetään osavuosikatsauksesta.

Talletuspankin osavuosikatsauksen tulee sisältää osavuosituloslaskelma ja -tase tai, jos talletuspankki on konsernin emoyritys, konsernituloslaskelma ja -tase sekä selostus pankin tai konsernin tuloskehityksestä samoin kuin varojen, velkojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten sekä toimintaympäristön merkittävistä muutoksista katsauskautena, tuloskehitykseen vaikuttaneista poikkeuksellisista seikoista, olennaisista katsauskauden jälkeisistä tapahtumista sekä pankin tai konsernin todennäköisestä kehityksestä tilikau-

tena. Osavuosikatsauksessa esitettävien tietojen on oltava vertailukelpoisia edellisen tilikauden vastaavan katsauskauden tietoihin.

Osavuosikatsaus on julkistettava kahden kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä. Osavuosikatsauksen julkistamisessa on noudatettava soveltuvin osin 156 §:n 2 ja 4 momenttia sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään osavuosikatsauksen julkistamisesta.

Talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön velvollisuudesta laatia ja julkistaa yhteenliittymän osavuosikatsaus ja vuosikatsaus säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa.

Omistusyhteisön, joka on talletuspankin emoyritys, osavuosikatsaukseen sovelletaan, mitä 1—3 momentissa säädetään. Talletuspankkiin, jonka emoyritys julkistaa tämän pykälän mukaisesti osavuosikatsauksen, ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja edellä tässä pykälässä tarkoitetun osavuosikatsauksen laatimisesta sekä myöntää luvan erityisestä syystä määräajaksi poiketa tämän pykälän säännöksistä, jos poikkeus ei vaaranna sijoittajan tai tallettajan asemaa. Määräysten, ohjeiden ja lausuntojen antamisessa sekä poikkeuslupien myöntämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä 147 §:n 2—4 momentissa säädetään. Poikkeusluvan myöntämisestä on mainittava osavuosikatsauksessa.

160 §

Finanssivalvonnan velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Tilintarkastuslain 9 §:ssä, osakeyhtiölain 7 luvun 5 §:ssä ja osuuskuntalain 7 luvun 5 §:ssä tarkoitetun tilintarkastajan sekä osakeyhtiölain 7 luvun 7—10 §:ssä ja osuuskuntalain 7 luvun 7—10 §:ssä tarkoitetun erityisen tarkastuksen ja tarkastajan luottolaitokseen ja sen omistusyhteisöön määrää Finanssivalvonta. Tilintarkastajan sekä erityisen tarkastajan määräämiseen edellä tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan muutoin, mitä niistä säädetään tilintarkastuslaissa, osakeyhtiölaissa ja osuuskuntalaissa. Finanssivalvonnan on lisäksi määrättävä luottolaitokseen ja sen omistusyhteisöön kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos luottolaitoksella tai omistusyhteisöllä ei ole 159 §:ssä säädetyt vaatimukset täyttävää tilintarkastajaa.

Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle kultakin kalenterivuodelta tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevat järjestelyt sijoituspalvelulain 9 luvun 1—4 §:n säännösten ja sanotun lain 9 luvun 5 §:n nojalla annettujen määräysten mukaisia vaatimuksia.

166 j §

Ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sijoituspalvelujen tarjoaminen

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 5 §:n 1 ja 2 momentissa.

166 k §

Kolmannen maan luottolaitoksen sijoituspalvelujen tarjoaminen

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan kolmannen maan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 5 §:n 3 momentissa.

166 l §

Ulkomaisen luottolaitoksen jäsenyys sijoittajien korvausrahastossa

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen jäsenyydestä sijoittajien korvausrahastossa säädetään sijoituspalvelulain 11 luvun 18—25 §:ssä.

172 §

Luottolaitoksen kirjanpitorikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) laatii tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen vastoin 9 luvun säännöksiä taikka niiden nojalla annettua asetusta tai Finanssivalvonnan määräystä,
2) rikkoo 156 §:n säännöstä tilinpäätöksen ilmoittamisesta rekisteröitäväksi tai tilinpäätöksen nähtävänä pitämisestä,
3) rikkoo 157 §:n säännöstä osavuosikatsauksen laatimisesta, tai
4) rikkoo luottolaitoksen sulautumista, jakautumista tai selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamista koskevia säännöksiä,

on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain 30 luvun 9 tai 10 §:ssä tarkoitettuna kirjanpitorikoksena tai tuottamuksellisena kirjanpitorikoksena eikä teosta muuallakaan laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luottolaitoksen kirjanpitorikkomuksesta* sakkoon.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

15.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 9 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001) 9 §:n 4 momentti ja 14 §, sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 4 momentti laissa 642/2006 ja 14 § osaksi laissa 589/2003, seuraavasti:

9 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 16 §:n 6 momentissa säädetään jakautuvan yhtiön veloista, ei sovelleta velkaan tai velan osaan, joka voidaan korvata luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvussa tarkoitetusta talletussuojarahastosta tai sijoituspalvelulain (/) 11 luvussa tarkoitetusta korvausrahastosta.

14 §

Finanssivalvonta voi tämän luvun mukaisesti luottolaitoksen hakemuksesta peruuttaa sen toimiluvan ilman, että luottolaitos olisi asetettava selvitystilaan.

Hakemuksen liitteenä on oltava:

1) jäljennös luottolaitoksen yhtiökokouksen päätöksestä, jolla luottolaitos on päättänyt luopua toimiluvastaan;
2) selvitys siitä, että luottolaitoksella ei enää ole talletuksia eikä se enää harjoita liiketoimintanaan muutakaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalvelulaissa luvanvaraiseksi säädettyä toimintaa;
3) tilintarkastajan lausunto 2 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä;
4) rekisteriviranomaisen lupa toimiluvasta luopumiseen.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

16.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 27 ja 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1504/2001) 27 §:n 3 momentti ja 33 §, sellaisina kuin ne ovat, 27 §:n 3 momentti laissa 1422/2007 ja 33 § osaksi laissa 591/2003, seuraavasti:

27 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä osuuskuntalain 17 luvun 15 §:n 6 momentissa säädetään jakautuvan osuuskunnan velasta, ei sovelleta velkaan tai velan osaan, joka voidaan korvata luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvussa tarkoitetusta talletussuojarahastosta taikka sijoituspalvelulain (/) 11 luvussa tarkoitetusta korvausrahastosta.

33 §

Finanssivalvonta voi tämän luvun mukaisesti luottolaitoksen hakemuksesta peruuttaa sen toimiluvan ilman, että luottolaitos olisi asetettava selvitystilaan.

Hakemuksen liitteenä on oltava:

1) jäljennös luottolaitoksen osuuskunnan kokouksen päätöksestä, jolla luottolaitos on päättänyt luopua toimiluvastaan;

2) selvitys siitä, että luottolaitoksella ei enää ole talletuksia eikä se harjoita muutakaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalvelulaissa luvanvaraiseksi säädettyä toimintaa;

3) tilintarkastajan lausunto 2 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä;

4) rekisteriviranomaisen lupa toimiluvasta luopumiseen.

Luottolaitoksen, joka luovuttaa koko liiketoimintansa 31 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, ei tarvitse liittää hakemukseen 2 momentissa tarkoitettuja selvityksiä.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

17.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan säästöpankkilain (1502/2001) 33 ja 40 g § sekä 87 i §:n 6 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 40 g § laissa 1066/2006 ja 87 i §:n 6 momentti laissa 1423/2007, seuraavasti:

33 §

Jos se, jolla rahastoannin perusteella on oikeus saada uusi kantarahastotodistus, ei ole viiden vuoden kuluessa korottamispäätöksen rekisteröimisestä vaatinut kantarahastotodistusta, säästöpankki voi kehottaa häntä ottamaan kantarahastotodistuksen vastaan uhalla, että hän muuten menettää sen. Kehotus on lähetettävä kantarahastotodistukseen oikeutetulle, jos hänen nimensä ja osoitteensa on pankin tiedossa, sekä julkaistava pankin kotipaikalla leviävässä sanomalehdessä. Jollei kantarahastotodistukseen oikeutettu ilmoittaudu vuoden kuluessa kehotuksesta, voidaan uusi kantarahastotodistus myydä hänen lukuunsa julkisella huutokaupalla tai pörssin välityksellä. Myynnin tapahduttua kantarahastotodistukseen oikeutetulla on ainoastaan oikeus siitä kertyneisiin varoihin sen jälkeen, kun niistä on vähennetty kehotuksesta ja myymisestä aiheutuneet kulut. Varat, joita ei ole nostettu neljän vuoden kuluessa myynnistä, siirtyvät pankille.

40 g §

Kantarahasto-osuuden omistajalle, jolla on hankkimispäätöksen mukaan oikeus myydä osuutensa säästöpankille, on ennen osuuden pankille tarjoamiselle asetetun ajan alkamista ilmoitettava päätöksestä samalla tavalla kuin kutsu isäntien kokoukseen toimitetaan. Samalla on ilmoitettava, kuinka ja missä ajassa kantarahasto-osuuden omistajan on toimittava, jos hän haluaa käyttää oikeuttaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos:

1) vastaavat tiedot sisältyvät hankinnasta päättävän isäntien kokouksen kokouskutsuun tai ovat saatavilla hankinnasta päättävässä isäntien kokouksessa, jossa kantarahasto-osuuden omistaja on paikalla; taikka

2) vastaavat tiedot julkistetaan arvopaperimarkkinalaissa (/) tarkoitetulla tavalla.

Hankkimispäätöksen sisältö ja 26 §:n 5 momentissa tarkoitetut säästöpankin taloudellista asemaa koskevat asiakirjat on pidettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetun kantarahasto-osuuden omistajan saatavilla sen ajan, jona osuudet on tarjottava pankille. Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos säästöpankki on julkistanut arvopaperimarkkinalain 11 luvun 11 §:ssä tarkoitetun tarjousasiakirjan, josta vastaavat tiedot ilmenevät.

87 i §

— — — — — — — — — — — — — — —

Jakautumiseen osallistuvat säästöpankit vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan säästöpankin velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan säästöpankin veloista, joista toinen säästöpankki vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, säästöpankin vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän nettoomaisuuden arvo. Jakautumissuunnitelmassa mainitusta velasta velkoja voi vaatia suoritusta yhteisvastuun perusteella vasta, kun on todettu, ettei hän saa suoritusta velalliselta tai vakuudesta. Lunastushinnan maksamista koskevasta vastuusta säädetään 87 f §:n

5 momentissa. Mitä edellä tässä momentissa säädetään velasta, ei sovelleta velkaan tai velan osaan, joka voidaan korvata luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvussa tarkoitetusta talletussuojarahastosta tai sijoituspalvelulain (/) 11 luvussa tarkoitetusta korvausrahastosta.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———————

18.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 1 momentin 2 ja 6 kohta, 3 §:n 3 momentin 1 kohta, 11 ja 14 §, 18 §:n b kohta ja 35 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentin 1 kohta laissa 886/2008, 11 § laissa 210/2009, 14 § osaksi laissa 886/2008 ja 35 §:n 1 momentti laissa 1246/2011, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) *sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 9 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja sitä vastaavaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä;

— — — — — — — — — — — — — — —

6) *rahoitusalan yrityksellä* luottolaitosta, sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja sijoituspalvelulaissa tarkoitettua palveluyritystä ja rahoituslaitosta, rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista yritystä; ei kuitenkaan 7 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä;

— — — — — — — — — — — — — — —

3 §

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä

— — — — — — — — — — — — — — —

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:

1) säännellyt yritykset, joiden välillä vallitsee luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:ssä, sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettu muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu merkittävä sidonnaisuus sekä tällaisten yritysten tytäryritykset ja omistusyhteysyritykset edellyttäen, että vähintään yksi säännellyistä yrityksistä on rahoitusalan yritys, vähintään yksi on vakuutusalan yritys ja rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummankin toimialan yritysten osuus erikseen ovat merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla;

— — — — — — — — — — — — — — —

11 §

Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia ryhmittymän omistusyhteisön osakkeita tai osuuksia, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos:

1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta olisi vähintään 10 prosenttia omistusyhteisön osake- tai osuuspääomasta;

2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 10:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai

3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa omistusyhteisön hallinnossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin omistusyhteisön osake- tai osuuspääomasta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka omistusyhteisöstä tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain (/) 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 4—7 §:ssä säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita ja osuuksia, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden tai osuuksien määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai omistusyhteisö lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;

2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista omistusyhteisössä;

3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Ryhmittymän omistusyhteisön johtaminen

Ryhmittymän omistusyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa ryhmittymän omistusyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen rahoitus- ja vakuutustoiminnan tuntemus kuin ryhmittymän toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton ryhmittymän omistusyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi; tai

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa

tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja johtotehtävissä toimivia koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

18 §

Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen

Sovellettaessa tämän luvun säännöksiä ryhmittymään kuuluvan yrityksen omilla varoilla ja omien varojen vähimmäismäärällä tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

b) sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:n mukaisia omia varoja ja omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on suomalainen tai muu kuin d kohdassa tarkoitettu ulkomainen sijoituspalveluyritys;

— — — — — — — — — — — — — — —

35 §

Säännellyn yrityksen kuuluminen kolmannen maan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään

Finanssivalvonnan on tehtävä luottolaitostoiminasta annetun lain 39 §:n 2 momentissa tai sijoituspalvelulain 7 luvun 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu päätös, jos luottolaitos tai sijoituspalveluyritys kuuluu sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, jonka ylimmän emoyrityksen kotipaikka on muussa kuin ETA-valtiossa ja säännellyn yrityksen ylin ETA-valtiossa sijaitseva emoyritys täyttää tämän lain 6 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyt edellytykset.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

19.

Laki

maksulaitoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 13 §, 21 a §:n 3 momentti, 25 § ja 38 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 21 a §:n 3 momentti laissa 899/2011, sekä

lisätään lakiin uusi 13 a § seuraavasti:

13 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että maksulaitoksen omistajat ja perustajat täyttävät 13 a §:ssä säädetyt vaatimukset ja maksulaitos täyttää maksulaitoksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle tässä laissa säädetyt vaatimukset. Toimilupa voidaan myöntää vain hakijalle, jonka kotipaikka on Suomessa.

13 a §

Maksulaitoksen merkittävien omistajien ja perustajien luotettavuus

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia maksulai-

toksen osakepääomasta, osuuksista tai rahamääräisestä yhtiöpanoksesta taikka osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänivallasta tai yhtiön äänivallasta, sekä maksulaitoksen perustajan on oltava luotettava.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan maksulaitosta; tai

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan maksulaitosta.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa maksulaitoksen omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä luottolaitoksessa, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

21 a §

Sähkörahayhteisön osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain (/) 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 4—7 §:ssä säädetään. Sellaisia osakkeita ja osuuksia ei kuitenkaan oteta huomioon, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

25 §

Maksulaitoksen johtaminen

Maksulaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa maksulaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia, he eivät saa olla konkurssissa eikä heidän toimintakelpoisuuttansa saa olla rajoitettu. Heillä on lisäksi oltava sellainen yleinen maksupalvelutoiminnan tuntemus kuin maksulaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Mitä 1 momentissa säädetään muuhun ylimpään johtoon kuuluvista, sovelletaan maksulaitoksessa, joka harjoittaa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, maksulaitoksen maksupalvelutoiminnasta vastaaviin.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton maksulaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi; tai

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

38 §

Tietojen luovuttaminen samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yritykselle

Maksulaitoksella ja sen kanssa samaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai si-

joituspalvelulaissa (/) tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään, oikeus antaa 37 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

20.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoitusrahastolain (48/1999) 1 §:n 2 ja 3 momentti, 2 §:n 1 momentin 8, 12 ja 14 kohta, 5 §, 5 b §:n 1 momentti, 5 e ja 5 f §, 6 §:n 5 momentti, 8 b §:n 3 momentti, 8 c §, 9 a §:n 1 momentti, 9 d, 9 e, 11 ja 16 §, 26 a §:n 8 momentti, 29 c §, 41 §:n 4 momentti, 57 b §, 63 §:n 1 momentti, 64 §:n 2 momentti, 65 §:n 1 momentin 3 kohta, 69 §:n 1 momentin 1 kohta, 73 §:n 2—4 momentti, 77 §:n 1 momentti, 80 §, 81 §:n 1 ja 2 momentti, 14 luku, 117 a §:n 2 momentti sekä 132 b, 132 c ja 132 d §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 ja 3 momentti, 2 §:n 1 momentin 14 kohta, 8 b §:n 3 momentti, 8 c, 16 ja 80 §, 117 a §:n 2 momentti sekä 132 b, 132 c ja 132 d § laissa 1490/2011, 2 §:n 1 momentin 8 kohta, 5 b §:n 1 momentti, 9 a §:n 1 momentti, 41 §:n 4 momentti, 73 §:n 2—4 momentti, 77 §:n 1 momentti ja 81 §:n 1 ja 2 momentti laissa 224/2004, 2 §:n 1 momentin 12 kohta, 9 e §, 26 a §:n 8 momentti ja 69 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 928/2007, 5 § laeissa 224/2004 ja 928/2007, 5 e ja 9 d § laeissa 928/2007 ja 889/2008, 5 f § laeissa 928/2007 ja 1490/2011, 6 §:n 5 momentti ja 11 § laissa 1365/2010, 29 c § laissa 1426/2007 ja 57 b § laissa 559/2010; sekä

lisätään 8 b §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Tätä lakia ei sovelleta muun kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisen yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseen, jos osuuksia markkinoidaan ainoastaan ammattimaisille sijoittajille. Ammattimaisena sijoittajana on pidettävä sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 18 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua yhteisöä, 5 kohdassa tarkoitettua yhteisösijoittajaa sekä muuta sijoittajaa, jos tämä on kirjallisesti ilmoittanut yhteissijoitusyritykselle tai muulle kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaiselle yhteissijoitusyritykselle tai sen asiamiehelle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja ja sijoittaja täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

1) sijoittaja on tehnyt huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimää-

rin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

2) sijoittajan sijoitusvarallisuuden arvo on yli 500 000 euroa;

3) sijoittaja työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista.

Rahastoyhtiöihin sovelletaan sijoituspalvelulakia siten kuin siitä tässä laissa ja sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

8) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain (/) 2 luvun 1 §:ssä määriteltyä arvopaperia;

— — — — — — — — — — — — — — —

12) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa;

— — — — — — — — — — — — — — —

14) *OTC-johdannaissopimuksella* muuta kuin sellaista johdannaissopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla;

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Rahastoyhtiö saa harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa ja sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahasto-osuudenomistajien etua.

Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

1) sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa;

2) sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa;

3) sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien osalta.

Rahastoyhtiölle ei voida antaa toimilupaa ainoastaan 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan. Rahastoyhtiölle ei voida myöskään antaa toimilupaa 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettuun toimintaan, jos toimilupaa ei ole myönnetty tai samanaikaisesti haeta myös 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan.

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalvelulaissa.

Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa 2 momentissa tarkoitettuja palveluja, sovelletaan sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ää.

5 b

Rahastoyhtiön toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos osakkeenomistajien ja ylimmän johdon luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja yhtiön liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että rahastoyhtiötä johdetaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset. Edellytyksenä on lisäksi, että selvityksen perusteella ei voida pitää todennäköisenä, että rahastoyhtiön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät rahastoyhtiön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle rahastoyhtiölle ennen sen rekisteröimistä.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 e §

Rahastoyhtiön hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa rahastoyhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava

luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun omaisuudenhoitoon, hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahasto-osuudenomistajien 8 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei edellytetä sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.

Luotettavana ei voida pitää sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton rahastoyhtiön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi; tai

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja johtotehtävissä toimivia koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

5 f §

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia rahastoyhtiön osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Luotettavana ei voida pitää sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan rahastoyhtiötä; tai

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan rahastoyhtiötä.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa rahastoyhtiön omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä rahastoyhtiössä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

6 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, on aina 1—4 momentissa säädetystä riippumatta täytettävä sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset. Tällaiseen rahastoyhtiöön sovelletaan, mitä mainitun pykälän 4 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

8 b §

— — — — — — — — — — — — — — —

Rahastoyhtiön on säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Rahastoyhtiön on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys siitä, miten rahastoyhtiö on valvonut henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja rahastoyhtiön sisäisten ohjeiden noudattamista, ja siitä, mihin toimenpiteisiin rahastoyhtiö on ryhtynyt, jos sanottuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu.

Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset henkilökohtaisista liiketoimista. Finanssivalvonta voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

8 c §

Rahastoyhtiön on säilytettävä tiedot jokaisesta liiketoimesta, jossa sijoitusrahasto tai

erikoissijoitusrahasto on osallisena, vähintään viiden vuoden ajan. Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan kuuluvien liiketoimia ja palveluja koskevien tietojen säilyttämisestä säädetään sijoituspalvelulain 10 luvun 9 §:ssä.

Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset tietojen säilyttämisestä.

9 a §

Säilytysyhteisön toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos osakkeenomistajien ja ylimmän johdon luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja yhtiön liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että säilytysyhteisöä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset. Edellytyksenä on lisäksi, että saadun selvityksen perusteella ei voida pitää todennäköisenä, että säilytysyhteisön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät säilytysyhteisön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle säilytysyhteisölle ennen sen rekisteröimistä.

— — — — — — — — — — — — — —

9 d §

Säilytysyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa säilytysyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muuhun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen säilytysyhteisötoiminnan tuntemus kuin säilytysyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Luotettavana ei voida pitää sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton säilytysyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi; tai

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Säilytysyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja ylimpään johtoon kuuluvia koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

9 e §

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia säilytysyhteisön osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan säilytysyhteisöä; tai

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan säilytysyhteisöä.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa säilytysyhteisön omistajalle

kuuluvan päätösvallan käyttämistä säilytysyhteisössä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

11 §

Sen estämättä, mitä 9 §:ssä säädetään, säilytysyhteisönä voi toimia sijoituspalvelulain 1 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu luottolaitos.

Säilytysyhteisönä voi lisäksi toimia sijoituspalvelulain 1 luvun 9 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys tai luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu ulkomainen ETA-luottolaitos:

1) jolla on sivuliike Suomessa;

2) joka täyttää 10 §:ssä säädetyt taloudelliset toimintaedellytykset;

3) joka on kotivaltiossaan oikeutettu harjoittamaan sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettua säilytysyhteisötoimintaa.

16 §

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia rahastoyhtiön osakkeita, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos:

1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta olisi vähintään kymmenen prosenttia rahastoyhtiön osakepääomasta;

2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään kymmentä prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä; tai

3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa rahastoyhtiön hallinnossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin rahastoyhtiön osakepääomasta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai rahastoyhtiöstä tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 4—7 §:ssä säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai rahastoyhtiö lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Rahastoyhtiön ja sen omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;

2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista rahastoyhtiössä;

3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, edellä 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Mitä 1—7 momentissa säädetään rahastoyhtiön osakkeiden hankinnasta ja luovutuksesta, sovelletaan vastaavasti säilytysyhteisön osakkeiden hankintaan ja luovutukseen.

26 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Rahastoyhtiön tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovelletaan 1—7 momentista poiketen, mitä sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ssä säädetään.

29 c §

Jos 5 §:n 2 momentin mukaista toimintaa harjoittavan rahastoyhtiön kotipaikka siirre-

tään toiseen valtioon taikka sulautumisessa tai jakautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, rahastoyhtiön velvollisuuteen laatia korvausrahastoselvitys ja sijoittajan irtisanomisoikeuteen sovelletaan sijoituspalvelulain 13 luvun 9 §:ää.

41 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytetään johdannaissopimuksia, sen säännöissä on mainittava:

1) johdannaissopimusten käyttötarkoitus, käytettävien johdannaissopimusten lajit ja käytön laajuus;

2) OTC-johdannaissopimusten vastapuolet;

3) riskienhallintamenetelmät, joita rahastoyhtiö aikoo soveltaa.

— — — — — — — — — — — — — — —

57 b §

Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia sellainen rahastoyhtiö, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottolaitos tai sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys, jolla on oikeus tarjota sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä, sekä toisessa ETA-valtiossa vastaavan toimiluvan saanut yhteisö. Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia myös arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitettu arvopaperikeskus sekä vastaava Euroopan talousalueella toimiva arvopaperikeskus tai arvopaperien talletuslaitos.

63 §

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvista rahasto-osuuksista ja niiden omistajista pidetään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla rahasto-osuudenomistajaluetteloa siten kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 3 §:ssä. Rahasto-osuuden kirjaamiseen arvo-osuustilille ja rahasto-osuudenomistajaluetteloon sovelletaan, mitä 53 §:n 2 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — —

64 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan rahasto-osuudensaajalla ei ole oikeutta käyttää rahasto-osuudenomistajalle sijoitusrahastossa kuuluvia oikeuksia ennen kuin hänet on merkitty rahasto-osuudenomistajaluetteloon, ellei 62 §:n 2 momentista tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 1 §:n 2 momentista muuta johdu.

65 §

Sijoitusrahaston sääntöihin on otettava määräys, jonka mukaan ilmoittautumispäivän jälkeen oikeus saada sijoitusrahastosta jaettavia tuottoja on vain sillä:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) jos rahasto-osuus on hallintarekisteröity, jonka arvo-osuustilille rahasto-osuus on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka rahasto-osuuden hoitaja on täsmäytyspäivänä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 1 §:n nojalla merkitty rahasto-osuudenomistajaluetteloon rahasto-osuuden hoitajaksi.

— — — — — — — — — — — — — — —

69 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja:

1) arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, joilla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla;

— — — — — — — — — — — — — — —

73 §

— — — — — — — — — — — — — — —

OTC-johdannaissopimuksiin sijoittamisesta aiheutuva vastapuoliriski ei saa saman vastapuolen osalta ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista, jos vastapuoli on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos, ja muussa tapauksessa yhtä kahdeskymmenesosaa sijoitusrahaston varoista.

Sellaisia sijoituksia saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yh-

teensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista. Tätä rajoitusta ei sovelleta talletuksiin eikä sellaisiin OTC-johdannaissopimuksiin sijoittamiseen, joissa vastapuolena on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

Sijoitusrahaston varoista yhteensä enintään yksi viidesosa saadaan sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, kyseisen yhteisön vastaanottamiin talletuksiin, tai sellaisiin OTC-johdannaissopimuksiin, joista sijoitusrahastolle aiheutuu kyseiseen yhteisöön kohdistuva vastapuoliriski.

— — — — — — — — — — — — — —

77 §

Edellä 73 §:n 1—4 momentissa, 75 §:ssä ja 76 §:n 1 momentissa tarkoitetut sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin tai sen vastaanottamiin talletuksiin tai OTC-johdannaissopimuksiin, joissa kyseinen yhteisö on vastapuolena, eivät saa ylittää määrää, joka vastaa 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista.

— — — — — — — — — — — — — —

80 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja johdannaissopimuksiin, joilla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla ja vastaavilla käteisellä selvitettävillä sopimuksilla, sekä OTC-johdannaissopimuksiin edellyttäen, että:

1) johdannaissopimuksen kohde-etuutena on 69, 71, 71 a tai 72 §:ssä tarkoitettu rahoitusväline, johdannaissopimus, jonka kohde-etuutena on tässä pykälässä mainittu rahoitusväline tai kohde-etuus, rahoitusindeksi, korko, valuuttakurssi taikka valuutta, joka vastaa sijoitusrahaston sijoitustoiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoitteita;

2) OTC-johdannaissopimuksen vastapuoli on yhteisö, jonka toiminnan vakautta valvotaan Euroopan unionin lainsäädännössä määriteltyjen perusteiden mukaisesti, tai yhteisö, johon sovelletaan ja joka noudattaa toiminnan vakautta koskevia sääntöjä, jotka vastaavat Euroopan unionin lainsäädäntöä;

3) rahastoyhtiö kykenee määrittämään OTC-johdannaissopimusten arvon luotettavasti ja todennettavasti päivittäin ja ne voidaan rahastoyhtiön aloitteesta milloin tahansa myydä, muuttaa rahaksi tai kattaa vastakkaisella toimella niiden käypään arvoon.

81 §

Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö saa tehdä sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä lainaus- ja takaisinostosopimuksia, jos ne selvitetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetussa selvitysyhteisössä tai ulkomaisessa selvitysyhteisössä taikka, jos selvitys tapahtuu muualla, jos niiden vastapuolena on sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai muu sijoituspalvelun tarjoaja ja niiden ehdot ovat markkinoille tavanomaiset ja yleisesti tunnetut.

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä voidaan luovuttaa velaksi ja niitä koskevia takaisinostosopimuksia voidaan tehdä ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Rahastoyhtiön tehtävänä on päivittäin huolehtia siitä, että vakuuden arvo pysyy riittävänä koko lainaus- tai takaisinostosopimuksen voimassaoloajan. Selvitysyhteisön taikka Finanssivalvonnan tai sitä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa olevan muun yhteisön on säilytettävä vakuutta sijoitusrahaston lukuun lainaus- tai takaisinostosopimuksen päättymiseen saakka.

— — — — — — — — — — — — — —

14 luku

Sisäpiirisäännökset

99 §

Rahastoyhtiön sisäpiiriläisen on ilmoitettava rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen rahasto-osuuksia sekä säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy ky-

seisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot 101 a §:ssä tarkoitettuun rahastoyhtiön sisäpiirirekisteriin siten kuin 100 §:ssä säädetään, jäljempänä *sisäpiiri-ilmoitus*.

Rahastoyhtiön sisäpiiriläisellä tarkoitetaan:

1) rahastoyhtiön yhtiökokouksen valitsemaa hallituksen jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) muuta rahastoyhtiön palveluksessa olevaa taikka rahastoyhtiön puolesta tai lukuun toimivaa henkilöä, jolla on mahdollisuus vaikuttaa sijoitusrahaston varojen sijoittamista koskevan päätöksen tekemiseen.

100 §

Rahastoyhtiön sisäpiiriläisen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty 99 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tehtäväänsä.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on;

2) yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1 momentissa tarkoitetulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen rahasto-osuudet sekä säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiriläisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava rahastoyhtiölle:

1) 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos koskee rahasto-osuuksia tai kun muu omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä rahasto-osuuksia, osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetut osakkeet tai rahoitusvälineet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, rahastoyhtiö voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

101 §

Rahastoyhtiön osakkeenomistajan on ilmoitettava 101 a §:ssä tarkoitettuun sisäpiirirekisteriin omistamansa rahasto-osuudet sanotun rahastoyhtiön hallinnoimassa sijoitusrahastossa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä neljäntoista päivän kuluessa rahasto-osuuden hankkimisesta. Ilmoitus omistuksen muutoksesta on tehtävä samassa ajassa.

Jos rahasto-osuudet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, rahastoyhtiö voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

101 a §

Rahastoyhtiön on pidettävä 100 ja 101 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista rekisteriä (*rahastoyhtiön sisäpiirirekisteri*), josta ilmenevät:

1) kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläisen, 100 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat sanotussa momentissa tarkoitetut rahasto-osuudet, osakkeet ja rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset;

2) kunkin 101 §:ssä tarkoitetun osakkeenomistajan omistamat rahasto-osuudet ja niiden omistuksen muutokset.

Jos ilmoitukset tehdään 100 §:n 6 momentin mukaisesti, rahastoyhtiön sisäpiirirekisteri

voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Rahastoyhtiön sisäpiirirekisterin ylläpito on järjestettävä luotettavalla tavalla. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen ja rahastoyhtiön osakkeenomistajan nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

Rahastoyhtiön on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, rahastoyhtiön sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin rahastoyhtiö on ryhtynyt, jos sisäpiiri-ilmoitusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai rahastoyhtiön sisäisiä ohjeita ei ole noudatettu.

101 b §

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 100 ja 101 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja tekotavasta, 101 a §:ssä tarkoitetun rahastoyhtiön sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta sekä 101 a §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

102 §

Rahastoyhtiön sisäpiiriläinen ja rahastoyhtiön osakkeenomistaja ei saa ilman Finanssivalvonnan lupaa vastikkeellisesti hankkia rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita tai johdannaissopimuksia tai luovuttaa tällaiselle sijoitusrahastolle edellä tarkoitettuja varoja, ellei hankintaa tai luovutusta toteuteta 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin välityksellä.

117 a §

— — — — — — — — — — — — — —

Päättäessään sellaisen rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonta voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettavaksi sijoittajien korvausrahaston varoista siten kuin sijoituspalvelulain 11 luvussa säädetään.

132 b §

Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa sivuliikkeen välityksellä harjoittavaan ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön sovellettavista säännöksistä säädetään lisäksi sijoituspalvelulain 1 luvun 6 §:n 1 momentissa.

132 c §

Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavaan kolmannen maan rahastoyhtiöön sovellettavista säännöksistä säädetään lisäksi sijoituspalvelulain 1 luvun 6 §:n 2 momentissa.

132 d §

Edellä 132 b ja 132 c §:ssä tarkoitetun ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen jäsenyydestä sijoittajien korvausrahastossa säädetään sijoituspalvelulain 11 luvun 18—25 §:ssä.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

21.

Laki

kiinteistörahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kiinteistörahastolain (1173/1997) 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentin 2—4 kohta, 11 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta, 19 §, 20 §:n 2 momentti ja 22 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentin 3 kohta ja 22 § laissa 350/2007 sekä 3 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 11 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta, 19 § ja 20 §:n 2 momentti laissa 651/2009, seuraavasti:

2 §

Kiinteistörahasto

— — — — — — — — — — — — — — —

Kommandiittiyhtiö, jonka osuudet ovat arvopaperimarkkinalaissa (/) tarkoitettuja arvopapereita ja joka tarjoaa yleisölle mahdollisuuden osallistua yhteisiin kiinteistösijoituksiin 1 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla, rinnastetaan kiinteistörahastoon 11 §:ää lukuun ottamatta. Mitä tässä laissa säädetään kiinteistörahastosta, sen osakepääomasta, perustamiskirjasta, osakkeesta, omistajasta ja yhtiöjärjestyksestä, koskee lain 11 §:ssä säädettyä lukuun ottamatta kommandiittiyhtiötä, sen osuuksien yhteismäärää, osuutta, yhtiömiestä ja yhtiösopimusta.

3 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) *kiinteistöarvopaperilla* osaketta tai muuta arvopaperia taikka sijoituspalvelulaissa (/) tarkoitettua rahoitusvälinettä, joka yksin tai yhdessä muiden arvopapereiden tai rahoitusvälineiden kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa, muuta tilaa tai kiinteistöä taikka kiinteistön osaa;

3) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;

4) *johdannaissopimuksella* sellaista johdannaissopimusta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla, sekä muuta johdannaissopimusta, jonka kohteena on arvopaperi, valuutta, korko, johdannaissopimus, kiinteistö, kiinteistöarvopaperi, muu varallisuus tai tällaisen kohde-etuuden hinnan kehitystä kuvaava tunnusluku;

— — — — — — — — — — — — — — —

11 §

Kaupankäynti kiinteistörahaston osakkeilla

Kiinteistörahaston on haettava osakkeittensa ottamista kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai sanotussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä taikka muussa valtiossa sijaitsevassa tai toimivassa, säänneltyyn markkinaan tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään rinnastuvassa vaihdantajärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi kolmen vuoden kuluessa kiinteistörahastotoiminnan aloittamisesta, jollei Finanssivalvonta erityisestä syystä

myönnä tästä vaatimuksesta poikkeusta enintään kahdeksi vuodeksi.
— — — — — — — — — — — — — — —

15 §

Varojen sijoittaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Kiinteistörahaston varat on sijoitettava ilman aiheetonta viivytystä kiinteistösijoitustoiminnan säännöissä tarkemmin määrättävällä tavalla seuraaviin kohteisiin:
— — — — — — — — — — — — — — —

3) arvopapereihin, jotka ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai sanotussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä;

4) arvopapereihin, jotka ovat kaupankäynnin kohteena muussa valtiossa sijaitsevassa tai toimivassa, 3 kohdassa tarkoitettuun säänneltyyn markkinaan tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään rinnastuvassa vaihdantajärjestelmässä;
— — — — — — — — — — — — — — —

19 §

Arvopaperimarkkinalain soveltaminen

Kiinteistörahastoon ja sen osakkeenomistajaan sovelletaan arvopaperimarkkinalain 3—10 lukua, jollei tässä luvussa, 2 tai 11 §:ssä tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 4 luvussa säädetä toisin.

20 §

Osavuosikatsaus, puolivuotiskatsaus, johdon osavuotinen selvitys ja tilinpäätös

— — — — — — — — — — — — — — —

Kommandiittiyhtiömuotoisen kiinteistörahaston, jonka osuus ei ole kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, on laadittava ja julkistettava osavuosikatsaus, puolivuotiskatsaus tai johdon osavuotinen selvitys ja tilinpäätös siten kuin arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5—8 ja 10—15 §:ssä säädetään. Osavuosikatsaus tai johdon osavuotinen selvitys on laadittava puolivuotiskatsauksena tai tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta ja siinä on selvitettävä kommandiittiyhtiön yhtiösopimukseen otetut sijoittajan asemaan vaikuttavat määräykset.

22 §

Tarkemmat säännökset

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään sijoitustoiminnan ja sijoitusmenetelmien perusteita, sijoitustoiminnan rajoituksia ja lainanottovaltuuksia, omaisuuden arvostamisperusteita, kiinteistörahaston tärkeimpiä ominaisuuksia sekä muita riskienhallinnan kannalta merkityksellisiä seikkoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta noudattaen, mitä arvopaperimarkkinalain 4 luvussa ja 7 luvun 5, 6 ja 9 §:ssä, 10 §:n 1—3 momentissa sekä 11 ja 12 §:ssä säädetään, ja ottaen huomioon, että kyseiset tiedot voidaan esittää myös kiinteistösijoitustoiminnan säännöissä.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

22.

Laki

sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain (1183/2009) 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 3 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 1 momentti laissa 1495/2011, seuraavasti:

3 §

Oikeus tarjota säästämissopimusta

Oikeus tarjota säästämissopimusta on:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitetulla talletuspankilla ja ulkomaisella luottolaitoksella;

2) sijoituspalvelulaissa (/) tarkoitetulla sijoituspalveluyrityksellä ja ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä;

3) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitetulla rahastoyhtiöllä ja yhteissijoitusyrityksellä sekä ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä ja kolmannen maan rahastoyhtiöllä.

— — — — — — — — — — — — — —

5 §

Säästösuoritusten tekeminen ja säästövarojen nostaminen

— — — — — — — — — — — — — —

Säästämissopimuksen nojalla vastaanotettuihin varoihin ei sovelleta, mitä sijoituspalvelulain 9 luvun 3 §:n 1 momentissa säädetään asiakkaan rahavarojen säilyttämisestä.

6 §

Säästövarojen sijoittaminen

Säästövarat on sijoitettava, siltä osin kuin niitä ei ole sovittu jätettäväksi säästämistilille, säästövaroihin oikeutetun nimissä säästämissopimuksessa tarkemmin sovitulla tavalla yhteen tai useampaan seuraavista sijoituskohteista:

1) talletuspankin tai siihen rinnastettavan ulkomaisen luottolaitoksen tarjoama tili;

2) arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettu arvopaperi, joka on kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai sanotussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena tai Euroopan talousalueen ulkopuolella niihin rinnastettavan kaupankäynnin kohteena ja jonka liikkeeseenlaskija on velvollinen noudattamaan arvopaperimarkkinalain 3—10 luvun tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 4 luvun 2 §:n mukaista taikka niihin rinnastettavaa tiedonantovelvollisuutta;

3) arvopaperimarkkinalain 4 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu julkisyhteisön liikkeeseen laskema tai takaama arvopaperi;

4) sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoosuus sekä mainitun lain 128 ja 129 §:ssä tarkoitetun yhteissijoitusyrityksen osuus.
— — — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

23.

Laki

eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain (1084/1999) 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 6 momentti sekä 11 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 927/2007 ja 2 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 146/2007, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee selvitysjärjestelmässä toteutettavaa maksujen nettouttamista ja muuta selvittämistä sekä sellaisten toimitusvelvoitteiden nettouttamista ja muuta selvittämistä, jotka liittyvät:
1) sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden sekä muiden niihin rinnastettavien arvopaperien ja johdannaissopimusten kauppaan; tai
— — — — — — — — — — — — — — — —

2 §

Määritelmiä

Selvitysjärjestelmällä tarkoitetaan tässä laissa sääntöihin perustuvaa järjestelmää:
1) jota keskuspankki, luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu luottolaitos, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (/) 1 luvun 3 §:n 9 kohdassa tarkoitettu selvitysyhteisö tai edellä mainittuja vastaava ulkomainen yhteisö ylläpitää yksin tai yhdessä muiden tässä kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen kanssa; tai
— — — — — — — — — — — — — — — —

Selvitystilillä tarkoitetaan selvitysjärjestelmän osapuolen selvitysjärjestelmän toimintaan osallistuvan yhteisön lukuun pitämää arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 16 §:ssä tarkoitettua kaupintatiliä ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua rahavarojen tiliä.
— — — — — — — — — — — — — — — —

11 §

Luottojärjestelyn ja selvitystilin käyttö maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen

— — — — — — — — — — — — — — — —

Arvo-osuustileistä annetun lain 16 §:ssä tarkoitetuille kaupintatileille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvista panttioikeuksista säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 6 §:ssä.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

24.

Laki

rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahoitusvakuuslain (11/2004) 3 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 2 momentin 3 ja 4 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta laissa 925/2007, seuraavasti:

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain (/) 2 luvun 1 §:n mukaan kyseisen lain soveltamisalan piiriin kuuluvia arvopapereita ja johdannaissopimuksia sekä muita niihin rinnastettavia arvopapereita ja johdannaissopimuksia, joilla tavallisesti käydään kauppaa rahoitusmarkkinoilla;

— — — — — — — — — — — — — — —

Tässä laissa tarkoitetaan *laitoksella*:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 13 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 5 kohdassa tarkoitettua säilytysyhteisöä, vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;

4) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (/) 1 luvun 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettua selvitysosapuolta ja 9 kohdassa tarkoitettua selvitysyhteisöä;

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

25.

Laki

maksupalvelulain 84 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksupalvelulain (290/2010) 84 § seuraavasti:

84 §

Finanssivalvonnan valvontatehtävän hoitaminen

Finanssivalvonnan valvontatehtävän hoitamisesta, sen oikeudesta määrätä seuraamuksia sekä muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008).

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

26.

Laki

valtion vakuusrahastosta annetun lain 19 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion vakuusrahastosta annetun lain (379/1992) 19 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 567/2009, seuraavasti:

19 b §

Toiminnan rajoittaminen

Valtioneuvosto voi, jos se on rahoitusmarkkinoiden vakavien kansainvälisten häiriöiden tai toisen valtion viranomaisten toimien takia välttämätöntä Suomen rahoitusmarkkinoiden tai rahoitusmarkkinoilla toimivien vakaan ja häiriöttömän toiminnan turvaamiseksi, enintään kuudeksi kuukaudeksi:

1) rajoittaa luottolaitosten, rahastoyhtiöiden, säilytysyhteisöjen, sijoituspalveluyritysten, pörssien, selvitysyhteisöjen ja arvopaperikeskusten toimiluvan ja sääntöjen mukaista toimintaa;

2) päättää kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä Suomessa noudatettavia menettelytapoja koskevista rajoituksista tai kielloista.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

27.

Laki

indeksiehdon käytön rajoittamisesta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan indeksiehdon käytön rajoittamisesta annetun lain (1195/2000) 1 §:n 2 momentin 4 kohta ja 2 §:n 7 kohta, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 7 kohta laissa 936/2007, seuraavasti:

1 §

Kielletyt ja sallitut ehdot

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämän lain nojalla sallittuna on kuitenkin pidettävä ehtoa, jonka mukaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

4) korkokannan suuruus määräytyy suhteessa toiseen korkokantaan tai suhteessa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla kaupankäynnin kohteeksi otettujen osakkeiden hintojen kehitykseen;

— — — — — — — — — — — — — — —

2 §

Poikkeukset

Tätä lakia ei sovelleta:

— — — — — — — — — — — — — — —

7) arvopaperimarkkinalain (/) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun arvopaperiin, johdannaissopimukseen, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla, eikä muuhun johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuutena on sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu kohde-etuus, tai joka mainitun momentin 9 kohdan mukaisesti liittyy indekseihin;

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

28.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (503/2008) 2 §:n 4 kohta ja

muutetaan 2 §:n 3 ja 8 kohta seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) sijoituspalvelulaissa (/) tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen sekä muuhun liike- tai ammattitoimintana mainitun lain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettua palvelua tarjoavaan;

— — — — — — — — — — — — — — —

8) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitettuun arvopaperikeskukseen, tilinhoitajaan ja tilinhoitajan oikeudet saaneen ulkomaisen yhteisön Suomessa sijaitsevaan toimipisteeseen;

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

29.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 15 §:n 4—6 momentti, 16 §:n 9 momentti sekä 17 §:n 10 ja 12 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 15 §:n 4—6 momentti ja 17 §:n 12 momentti laissa 520/2010, 16 §:n 9 momentti laissa 1498/2011 ja 17 §:n 10 momentti laissa 1370/2010, seuraavasti:

15 §

Tulotietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Sijoituspalvelulaissa (/) tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja muun sanotussa laissa tarkoitetun sijoituspalvelun tarjoajan, vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitetun vakuutusyhtiön, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetun sivuliikkeen ja pääasiamiehen sekä vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitetun vakuutusyhdistyksen on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot tekemistään ja välittämistään arvopaperikaupoista, kauppojen osapuolista ja maksetuista kauppahinnoista sekä tekemistään ja välittämistään yhteissijoitusyritysten osuuksien merkinnöistä ja lunastuksista siltä osin kuin tietoja ei ole toimitettu 17 §:n 1 momentin nojalla.

Edellä 4 momentissa tarkoitetun tiedonantovelvollisen on toimitettava Verohallinnolle tarpeelliset tiedot myös johdannaissopimuksesta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla, ja sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:n 1 momentin 3—9 kohdassa tarkoitetusta ja muusta johdannaissopimuksesta sekä sopimuksen osapuolista.

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitetun selvitysyhteisön on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot selvittämistään oman pääoman ehtoisia arvopapereita koskevista takaisinosto- ja lainaussopimuksista, niihin perustuvista tuloverolain 31 §:n 5 momentissa tarkoitetuista sijaisosingoista sekä sijaisosinkojen maksajista ja saajista. Sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja muun sijoituspalvelun tarjoajan on annettava tässä momentissa tarkoitetut tiedot asiakkaansa lukuun tekemistään takaisinosto- ja lainaussopimuksista.

— — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Sijoituspalvelulaissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun arvopaperikeskuksen ja tilinhoitajan, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun luottolaitoksen ja ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen, sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitetun rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön, joka hallinnoi Suomeen perustettua sijoitusrahastoa, on toimi-

tettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot omaisuuden hoidosta tai säilyttämisestä perimistään maksuista.
— — — — — — — — — — — — — — —

17 §

Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Luottolaitoksen, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen, sijoituspalveluyrityksen, sijoituspalvelulaissa tarkoitetun ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun tilinhoitajan ja muun arvopapereiden säilyttäjän on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten verovelvollisen saaman luovutusvoiton ja tappion laskemiseksi tarpeelliset tiedot arvopapereiden myynneistä ja muista luovutuksista siltä osin kuin nämä tiedot ovat tiedonantovelvollisella.
— — — — — — — — — — — — — — —

Yhtiön, jonka arvopapereita on otettu yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Suomessa tai ulkomailla, on ilmoitettava Verohallinnolle arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta, kaupankäynnin siirtymisestä markkinalta toiselle samoin kuin siitä, että arvopaperi on lakannut olemasta kaupankäynnin kohteena markkinalla. Sama koskee vastaavasti arvopaperien ottamista kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.
— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

30.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tuloverolain (1535/1992) 33 a §:n 2 momentti, 45 §:n 3 momentti, 50 §:n 3 momentti ja 122 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 33 a §:n 2 momentti laissa 716/2004, 45 §:n 3 momentti ja 50 §:n 3 momentti laissa 980/1999 sekä 122 §:n 2 momentti laissa 955/2007, seuraavasti:

33 a §

Julkisesti noteeratusta yhtiöstä saatu osinko

— — — — — — — — — — — — — — —

Julkisesti noteeratusta yhtiöstä saadulla osingolla tarkoitetaan sellaisesta yhtiöstä saatua osinkoa, jonka osakkeet ovat osingonjaosta päätettäessä kaupankäynnin kohteena:

1) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla;

2) muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Euroopan talousalueen ulkopuolella; tai

3) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä edellyttäen, että

osake on otettu kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella.

45 §

Luovutusvoiton veronalaisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Omaisuuden luovutusvoittoon rinnastetaan termiinisopimuksesta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla, syntynyt voitto. Voittoa laskettaessa ei kuitenkaan vähennetä 46 §:n 1 momentissa tarkoitettua luovutushinnasta vähennettävää vähimmäismäärää.

— — — — — — — — — — — — — — —

50 §

Luovutustappio

— — — — — — — — — — — — — — —

Luovutustappioon rinnastetaan myös

1) sellaisen johdannaissopimuksen raukeaminen tai siitä aiheutunut tappio, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla;

2) sellainen arvopaperin arvonmenetys, jota voidaan konkurssin tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi pitää lopullisena.

122 §

Omistajanvaihdosten vaikutus tappioiden vähentämiseen

— — — — — — — — — — — — — — —

Pörssilistalle otetun yhtiön tappio vähennetään 1 momentin estämättä, jos yhtiön muista kuin säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevista osakkeista yli puolet ei ole vaihtanut omistajaa 1 momentissa tarkoitetulla tavalla. Tällaisen yhtiön omistamien osakkeiden ei tällöin katsota vaihtaneen omistajaa 1 momentin jälkimmäistä virkettä sovellettaessa.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

31.

Laki

varainsiirtoverolain 15 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan varainsiirtoverolain (931/1996) 15 a §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 956/2007, seuraavasti:

15 a §

Säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin luovutus

Veroa ei ole suoritettava luovutettaessa kiinteää rahavastiketta vastaan arvopapereita, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi yleisölle avoimessa säännöllisesti toimivassa kaupankäynnissä:

1) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla;

2) muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla sellaisessa Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa, joka on hyväksynyt veroasioissa annettavaa

keskinäistä virka-apua koskevan yleissopimuksen; tai

3) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä edellyttäen, että yhtiön liikkeeseen laskemat arvopaperit on otettu kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella ja että arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitettuun arvo-osuusjärjestelmään tai sitä vastaavaan ulkomaiseen rekisterijärjestelmään.

Verovapauden edellytyksenä on, että luovutuksessa on välittäjänä tai osapuolena sijoituspalvelulaissa (/) tarkoitettu sijoituspalveluyritys, ulkomainen sijoituspalveluyritys tai muu sanotussa laissa tarkoitettu sijoituspalvelun tarjoaja tai että luovutuksensaaja on hyväksytty kaupankäyntiosapuoleksi sillä markkinalla, jolla luovutus tapahtuu.

— — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

32.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 6 §:n 6 momentti, 8 §:n 1 momentin 11 kohta, 18 §:n 3 momentti ja 27 d §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 6 momentti laissa 957/2007, 8 §:n 1 momentin 11 kohta laissa 147/2007, 18 §:n 3 momentti laissa 1077/2008 ja 27 d §:n 2 momentti laissa 1160/2002, seuraavasti:

6 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Arvopaperin takaisinostosopimuksen tai lainaussopimuksen täyttämiseksi tehtyä arvopaperin luovutusta sopijapuolten välillä ei pidetä takaisinostosopimuksessa ensimmäisenä myyjänä ja lainaussopimuksessa lainaksiantajana olevan verotuksessa luovutuksena, jos:

1) sopimus koskee oman pääoman ehtoista arvopaperia, joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla taikka muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla, taikka arvo-osuusjärjestelmään liitettyä arvopaperimarkkinalain (/) 2 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua yleisön merkittäväksi tarjottua joukkovelkakirjalainaa tai joukkovelkakirjalainaan rinnastuvaa velallisen sitoumusta;

2) arvopaperille sopimusaikana kertyvä tuotto on sopimusehtojen mukaan korvattava alkuperäiselle omistajalle;

3) suoritettavan vastikkeen määrä ei riipu sopimuksen kohteena olevien arvopaperien arvon kehityksestä;

4) arvopaperit palautetaan alkuperäiselle omistajalle sopimuksen mukaisesti vuoden kuluessa ensimmäisestä luovutuksesta;

5) sopimusten selvitys tapahtuu arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitetussa selvitysyhteisössä tai ulkomaisessa selvitysyhtei-

sössä taikka muussa arvopaperien selvitystoimintaa Euroopan talousalueella harjoittavassa selvitysyhteisössä;

6) verovelvollinen ei ole kirjanpidossaan käsitellyt tapahtumaa luovutuksena.

— — — — — — — — — — — — — — —

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

— — — — — — — — — — — — — — —

11) talletuspankkien ja ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetuille talletussuoja- ja vakuusrahastoille sekä sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden sekä ulkomaisten sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset sijoituspalvelulain (/) 11 luvussa tarkoitetulle sijoittajien korvausrahastolle,

— — — — — — — — — — — — — — —

18 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Vähennyskelpoista on 16 §:n 9 kohdasta poiketen osakeyhtiön työsuhteen perusteella luovuttamista omista osakkeista suorittama määrä, kuitenkin enintään osakkeiden antamis- tai merkintähetken käypä arvo, vähennettynä osakkeen saajan suorittamalla merkintähinnalla, jos osakeyhtiö on hankkinut osakkeet kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla.

27 d §

— — — — — — — — — — — — — — —

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, enintään 18 kuukauden pituisen, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan option asettajan saama preemio on sen verovuoden tuottoa, jona sopimus suljetaan, toteutetaan tai raukeaa. Jos myyntioption asettaja ostaa optiosopimuksen toteuttamisen perusteella option kohde-etuuden, hankitun omaisuuden verotuksessa vähennyskelpoiseksi hankintamenoksi katsotaan määrä, joka vastaa sopimuksen mukaista kohde-etuuden hankintahintaa vähennettynä preemiota vastaavalla määrällä.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

33.

Laki

varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 958/2007, seuraavasti:

4 §

Yhtiön varoihin kuuluvan noteeratun arvopaperin vertailuarvo

— — — — — — — — — — — — — — —

Julkisesti noteeratulla arvopaperilla tarkoitetaan tässä pykälässä arvopaperia ja johdannaissopimusta, joka on kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Euroopan talousalueen ulkopuolella.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

34.

Laki

korkotulon lähdeverosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan korkotulon lähdeverosta annetun lain (1341/1990) 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1519/2011, seuraavasti:

3 §

Veron kohde

Korkotulon lähdeveroa on suoritettava seuraavista kotimaasta saaduista korkotuloista:

1) yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitetulle tilille kotimaiseen talletuspankkiin tai ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaan sivuliikkeeseen tai työnantajan perustamaan huoltokonttoriin tehdylle talletukselle maksetusta korosta taikka maksupalvelulaissa (290/2010) tarkoitetulle maksutilille maksulaitoslaissa (297/2010) tarkoitettuun maksulaitokseen tai ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (298/2010) tarkoitetun ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa olevaan sivuliikkeeseen vastaanotetuille varoille maksetusta korosta;

2) velkakirjalain (622/1947) 34 §:ssä tarkoitetulle joukkovelkakirjalainalle maksetusta korosta, jos laina on tarjottu yleisön merkittäväksi. Lähdeveroa ei ole kuitenkaan suoritettava, jos lainasta ei ole laadittava esitettä arvopaperimarkkinalain (/) 4 luvun 3 §:n 1 momentin 1—3 kohdan nojalla;

3) velkakirjalain 34 §:ssä tarkoitetulle joukkovelkakirjalainalle maksetusta korosta, jos laina on tarjottu yleisön merkittäväksi ja lainan liikkeeseenlaskija on Suomen valtio, Suomen Pankki, suomalainen kunta tai kuntayhtymä, tai josta Suomen valtio, Suomen Pankki, suomalainen kunta tai kuntayhtymä on antanut omavelkaisen takauksen.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 3 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan korkoon, joka on maksettu lain voimaantulon jälkeen liikkeeseen lasketulle joukkovelkakirjalainalle.

———

35.

Laki

kauppakamarilain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kauppakamarilain (878/2002) 2 §:n 3 momentin 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 652/2009, seuraavasti:

2 §

Kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin julkiset tehtävät

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Keskuskauppakamarin tehtävänä on:

— — — — — — — — — — — — — — — — —

4) hoitaa sille tässä laissa ja kiinteistörahastolaissa (1173/1997) säädetyt tehtävät.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 19 päivänä huhtikuuta 2012

Pääministerin estyneenä ollessa sosiaali- ja terveysministeri

PAULA RISIKKO

Lainsäädäntöneuvos *Tuija Taos*

Liite
Rinnakkaistekstit

6.

Laki

arvo-osuustileistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 1 §:n 2 momentti ja 16 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 16 a §:n 2 momentti laissa 796/2000, sekä

muutetaan 2 §:n 2 ja 3 momentti, 4 §:n 2 momentti, 5 a §, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 11 §:n edellä olevan väliotsikon ruotsinkielinen sanamuoto, 16 ja 16 b §, 16 c §:n 1—3 momentti, 17 §:n 2 momentti, 19 ja 20 §, 21 §:n edellä olevan väliotsikon ruotsinkielinen sanamuoto, 22 ja 24 §, 26 § ja sen edellä olevan väliotsikon ruotsinkielinen sanamuoto, 27, 29, 30, 31 ja 31 a §, 32 §:n 1 ja 3 momentti sekä 34 ja 35 a §, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti, 17 §:n 2 momentti ja 35 a § laeissa 1074/1996, 2 §:n 3 momentti, 16 ja 16 b §, 16 c §:n 1—3 momentti, 19, 20, 22, 24, 30, 31 ja 31 a §, 32 §:n 1 ja 3 momentti sekä 34 § laissa 796/2000, 5 a § laeissa 1387/1995, 1085/1999 ja 1520/2001, 6 §:n 3 momentti laissa 919/1993, 26 § osaksi laissa 153/1997 ja sekä 29 § osaksi laeissa 796/2000 ja 633/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	
— — — — — — — — — — — — — — — — — — —	*Kumotaan 2 momentti*
Hallintarekisteröityjen arvo-osuuksien osalta voidaan asetuksella säätää poikkeuksia tämän lain 2—25 §:stä.	
2 §	2 §
— — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — —
Jos 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut oikeudet ja rajoitukset koskevat vain osaa tilille kirjatuista arvo-osuuksista, on oikeuden tai rajoituksen kohteena olevat arvo-osuudet yksilöitävä arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla. *Oikeudet ja rajoitukset voidaan ilmaista käyttämällä arvopaperikeskuksen vahvistamia lyhenteitä.*	Jos 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut oikeudet ja rajoitukset koskevat vain osaa tilille kirjatuista arvo-osuuksista, oikeuden tai rajoituksen kohteena olevat arvo-osuudet *on* yksilöitävä arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla.
Arvo-osuustililtä on käytävä ilmi, minkä tilinhoitajayhteisön hoidossa kyseinen tili on. Arvo-osuustili on yksilöitävä arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla.	Arvo-osuustililtä on käytävä ilmi, minkä tilinhoitajan hoidossa kyseinen tili on. Arvo-osuustili on yksilöitävä arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla.

Voimassa oleva laki

4 §

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Arvo-osuuksista pidettävään luetteloon on merkittävä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 27 §:n nojalla arvo-osuudesta liikkeeseenlaskutilille rekisteröitävät seikat lukuun ottamatta arvo-osuuksien lukumäärää.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

5 a §

Ulkomaalaisen tai ulkomaisen yhteisön tai säätiön omistamat arvo-osuudet saadaan kirjata erityiselle arvo-osuustilille (*omaisuudenhoitotili*), jota tilinhaltija toimeksiannon nojalla hallitsee toisen lukuun. Tililtä on tällöin käytävä ilmi omistajan sijasta tiedot tilinhaltijasta ja että kysymyksessä on omaisuudenhoitotili.

Omaisuudenhoitotilille saadaan kirjata yhden tai useamman omistajan arvo-osuuksia. Mitä muualla tässä laissa säädetään tilinhaltijan kelpoisuudesta määrätä tilille kirjatuista arvo-osuuksista, koskee myös omaisuudenhoitotilin tilinhaltijaa.

Omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana voi toimia arvopaperikeskus, keskuspankki tai tilinhoitajayhteisö. Arvopaperikeskus voi hyväksyä tilinhaltijaksi myös luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen, jolla on oikeus tarjota arvo-osuuksia koskevia säilytys- ja hoitopalveluja, arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain (826/1991) 16 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen laitoksen tai sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset. Arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 16 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen laitoksen hallitsemalle omaisuudenhoitotilille saadaan 1 momentin estämättä kirjata myös Suomen kansalaisen tai suomalaisen yhteisön tai säätiön omistamat arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetut arvo-osuudet.

Ehdotus

4 §

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Arvo-osuuksista pidettävään luetteloon on merkittävä arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta* annetun lain (/) *7 luvun 4 §:n* nojalla arvo-osuudesta liikkeeseenlaskutilille rekisteröitävät seikat lukuun ottamatta arvo-osuuksien lukumäärää.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

5 a §

Arvo-osuudet saadaan kirjata erityiselle arvo-osuustilille (*omaisuudenhoitotili*), jota tilinhaltija toimeksiannon nojalla hallitsee toisen lukuun, *jos kyse on ulkomaalaisen taikka ulkomaisen yhteisön tai säätiön lukuun hallittavista arvo-osuuksista*. Tililtä on tällöin käytävä ilmi tiedot tilinhaltijasta ja *siitä*, että kysymyksessä on omaisuudenhoitotili.

Omaisuudenhoitotilille saadaan kirjata yhden tai useamman *asiakkaan lukuun hallittavia* arvo-osuuksia. Mitä muualla tässä laissa säädetään tilinhaltijan kelpoisuudesta määrätä tilille kirjatuista arvo-osuuksista, koskee myös omaisuudenhoitotilin tilinhaltijaa.

Omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana voi toimia arvopaperikeskus, keskuspankki tai *tilinhoitaja*. Arvopaperikeskus voi hyväksyä tilinhaltijaksi myös luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen, jolla on oikeus tarjota *rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoituspalveluna*, arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä* tarkoitetun ulkomaisen *yhteistyötahon taikka* sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset.

Arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä* tarkoitetun ulkomaisen *yhteistyötahon* hallitsemalle omaisuudenhoitotilille saadaan 1 momentin estämättä kirjata myös Suomen kansalaisen taikka suomalaisen yhteisön tai säätiön lukuun hallittavat arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 3 §:n* 2 momentissa tarkoitetut arvo-osuudet.

Omaisuudenhoitotilin tilinhaltijan asiakkaidensa arvo-osuuksista Suomessa pitämiin

Voimassa oleva laki

Jos omaisuudenhoitotilin tilinhaltija tai tilinhaltijan toimeksiantaja pitää muussa valtiossa rekisteriä tai tiliä arvo-osuuksiin kohdistuvista oikeuksista, oikeudenhaltijan oikeuksiin sovelletaan kyseisen valtion lakia, jollei tiliä koskevista kirjauksista muuta johdu.

6 §

Arvo-osuustilille voidaan kirjata arvo-osuuden panttaus, ei kuitenkaan yrityskiinnitystä, sekä ulosmittaus ja arvo-osuuksiin kohdistuva turvaamistoimenpide. *Tällaisen kirjauksen kohteena on koko arvo-osuustili. Jos kirjaus halutaan kohdistaa vain osaan arvo-osuustilille kirjatuista arvo-osuuksista, on näitä varten avattava erillinen tili.*

— — — — — — — — — — — — — — —

Arvo-osuustilille kirjattuun panttioikeuteen ei voida kirjata panttausta. Arvo-osuustilille, jolle jo on kirjattu panttaus, ei myöskään saa kirjata panttioikeutta toisen sitoumuksen perusteella.

16 §

Arvopaperikeskuksen, keskuspankin, tilinhoitajayhteisön, selvitysyhteisön ja selvitysosapuolen tai niiden asiakkaiden arvo-osuudet voidaan kirjata arvopaperikeskuksen säännöissä tarkemmin määrätyllä tavalla erityiselle arvo-osuustilille (*kaupintatili*) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 4 a luvussa tarkoitetun selvitysyhteisön toiminnan järjestämiseksi. Arvopaperikeskus voi hyväksyä kaupintatilin tilinhaltijaksi myös arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 16 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen laitoksen tai sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset.

Tilinhaltijan ja sen asiakkaan arvo-osuuksia ei saa kirjata samalle kaupintatilille.

Ehdotus

arvopaperitileihin sovelletaan arvopaperitileistä annettua lakia (/). Jos omaisuudenhoitotilin tilinhaltija tai tilinhaltijan toimeksiantaja pitää muussa valtiossa rekisteriä tai tiliä arvo-osuuksiin kohdistuvista oikeuksista, oikeudenhaltijan oikeuksiin sovelletaan kyseisen valtion lakia, jollei arvo-osuustiliä koskevista kirjauksista tai laista muuta johdu.

6 §

Arvo-osuustilille voidaan kirjata arvo-osuuden panttaus, ei kuitenkaan yrityskiinnitystä, sekä ulosmittaus ja arvo-osuuksiin kohdistuva turvaamistoimenpide.

— — — — — — — — — — — — — — —

Arvo-osuustilille kirjattuun panttioikeuteen ei voida kirjata panttausta. Arvo-*osuuteen, johon jo kohdistuu arvo-osuustilille kirjattu panttaus*, ei myöskään saa kirjata panttioikeutta toisen sitoumuksen perusteella.

16 §

Arvopaperikeskuksen, keskuspankin, tilinhoitajan, selvitysyhteisön ja selvitysosapuolen tai niiden asiakkaiden arvo-osuudet voidaan kirjata arvopaperikeskuksen säännöissä tarkemmin määrätyllä tavalla erityiselle arvo-osuustilille (*kaupintatili*) *arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvussa* tarkoitetun selvitysyhteisön toiminnan järjestämiseksi. Arvopaperikeskus voi hyväksyä kaupintatilin tilinhaltijaksi myös mainitun *lain 2 luvun 17 §:ssä* tarkoitetun ulkomaisen *yhteistyötahon* tai sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset.

Tilinhaltijan ja sen asiakkaan arvo-osuuksia ei saa kirjata samalle kaupintatilille.

Kaupintatilin tilinhaltijan velvollisuuteen pitää rekisteriä asiakkailleen kuuluvista arvo-osuuksista ja asiakkaan oikeuksiin sovelletaan vastaavasti, mitä arvopaperitileistä annetussa laissa säädetään arvopaperitilien

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	pitämisestä ja arvopaperitilin tilinhaltijan oikeuksista. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä rekisterin pitämisessä noudatettavista teknisistä menettelytavoista ja rekisteriin merkittävien tietojen sisällöstä.
Tässä pykälässä tarkoitetuille kaupintatileille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvista panttioikeuksista säädetään arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 11 §:ssä.	Tässä pykälässä tarkoitetulle kaupintatilille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvista panttioikeuksista säädetään *arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 6 §:ssä.*
16 a §	
— — — — — — — — — — — — — — — —	
Jos asiakas on antanut tilin avaamista tai kirjaamista koskevan toimeksiannon tilinhoitajayhteisön asiamiehelle, on tähän sovellettava, mitä tilinhoitajayhteisöstä säädetään	*(Kumotaan 2 momentti)*
16 b §	16 b §
Arvo-osuustili sillä olevine kirjauksineen voidaan tilinhaltijan pyynnöstä siirtää toisen tilinhoitajayhteisön hoidettavaksi. Siirto voidaan tehdä myös silloin, kun tilinhoitajayhteisön toiminta on lopetettu tai sen toimintaa on rajoitettu.	Arvo-osuustili sillä olevine kirjauksineen voidaan tilinhaltijan pyynnöstä siirtää toisen *tilinhoitajan* hoidettavaksi. Siirto voidaan tehdä myös silloin, kun *tilinhoitajan* toiminta on lopetettu tai sen toimintaa on rajoitettu.
Arvopaperikeskus huolehtii arvo-osuustilin siirtämisestä arvo-osuusrekisterissä. Uuden tilinhoitajayhteisön on ilmoitettava siirrosta kaikille tilille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvien oikeuksien haltijoille.	Arvopaperikeskus huolehtii arvo-osuustilin siirtämisestä arvo-osuusrekisterissä. Uuden *tilinhoitajan* on ilmoitettava siirrosta kaikille tilille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvien oikeuksien haltijoille.
Arvo-osuustilille voidaan pantinsaajan pyynnöstä kirjata kielto siirtää pantattua arvo-osuustiliä. Tällöin tiliä ei saa tilinhaltijan pyynnöstä siirtää ilman pantinsaajan suostumusta.	Arvo-osuustilille voidaan pantinsaajan pyynnöstä kirjata kielto siirtää arvo-osuustiliä, jolle panttioikeus on kirjattu. Tällöin tiliä ei saa tilinhaltijan pyynnöstä siirtää ilman pantinsaajan suostumusta.
16 c §	16 c §
Kirjaamisratkaisun tekee se tilinhoitajayhteisö, jonka hoidossa tili on.	Kirjaamisratkaisun tekee se *tilinhoitaja*, jonka hoidossa tili on.
Tilinhaltijan toimeksiannosta tilille voi tehdä kirjauksia myös muu kuin 1 momentissa tarkoitettu tilinhoitajayhteisö. Arvo-osuustilille on merkittävä tiedot kyseisestä yhteisöstä sekä sen kirjaamisvaltuuksia koskevista rajoituksista.	Tilinhaltijan toimeksiannosta tilille voi tehdä kirjauksia myös muu kuin 1 momentissa tarkoitettu *tilinhoitaja*. Arvo-osuustilille on merkittävä tiedot kyseisestä *tilinhoitajasta* sekä tämän kirjaamisvaltuuksia koskevista rajoituksista.
Arvopaperikeskus tai selvitysyhteisö voi tehdä arvopaperimarkkinalain 4 a luvussa tarkoitettuun selvitysyhteisön toimintaan liittyviä kirjauksia siitä riippumatta, minkä tilinhoitajayhteisön hoidossa arvo-osuustili on.	Arvopaperikeskus tai selvitysyhteisö voi tehdä *arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3* luvussa tarkoitettuun selvitysyhteisön toimintaan liittyviä kirjauksia siitä riippumatta, minkä *tilinhoitajan*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Tilinhoitajayhteisö voi arvopaperikeskuksen sääntöjen mukaisin ehdoin tehdä selvitettävänä olevaan kauppaan liittyvän väliaikaisen kirjauksen toisen tilinhoitajayhteisön hoidossa olevalle arvo-osuustilille.	hoidossa arvo-osuustili on. *Tilinhoitaja* voi arvopaperikeskuksen sääntöjen mukaisin ehdoin tehdä selvitettävänä olevaan kauppaan liittyvän väliaikaisen kirjauksen toisen *tilinhoitajan* hoidossa olevalle arvo-osuustilille.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
17 §	17 §
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Päätös kirjaamisesta tehdään merkitsemällä ratkaisu asianomaiselle arvo-osuustilille. Merkintä on tehtävä viivyttelemättä. Päätöksen kellonaika on merkittävä tilille arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla. Jos hakemus kokonaan tai osaksi hylätään tai jätetään tutkimatta, siitä on kuitenkin annettava erillinen päätös, jonka yhteydessä on mainittava päätöksen peruste *ja ilmoitettava mahdollisuudesta hakea oikaisua*.	Päätös kirjaamisesta tehdään merkitsemällä ratkaisu asianomaiselle arvo-osuustilille. Merkintä on tehtävä viivyttelemättä. Päätöksen kellonaika on merkittävä tilille arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla. Jos hakemus kokonaan tai osaksi hylätään tai jätetään tutkimatta, siitä on kuitenkin annettava erillinen päätös, jonka yhteydessä on mainittava päätöksen peruste.
19 §	19 §
Arvopaperikeskuksen on huolehdittava siitä, että jokaisesta kirjauksesta on varmistustallenne, jota ei voida jälkikäteen muuttaa. Tilinhoitajayhteisön on säilytettävä päätöksen perusteita koskevat asiakirjat arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla. Tilinhoitajayhteisön on *arvopaperikeskuksen antamien määräysten mukaisesti* pidettävä luetteloa tutkimatta jätetyistä ja hylätyistä kirjaushakemuksista.	Arvopaperikeskuksen on huolehdittava siitä, että jokaisesta kirjauksesta on varmistustallenne, jota ei voida jälkikäteen muuttaa. *Tilinhoitajan* on säilytettävä päätöksen perusteita koskevat asiakirjat *kymmenen vuotta*. *Tilinhoitajan* on pidettävä luetteloa tutkimatta jätetyistä ja hylätyistä kirjaushakemuksista.
20 §	20 §
Tilinhoitajayhteisö ei saa periä maksua 13–15 §:ssä mainitusta kirjaamisesta. Arvopaperikeskuksen liikkeeseenlaskijoiden kustannuksella pidettävistä arvo-osuustileistä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 10 §:ssä.	Tilinhoitaja ei saa periä maksua 13—15 §:ssä tarkoitetuista kirjaamisista. Arvopaperikeskuksen liikkeeseenlaskijoiden kustannuksella pidettävistä arvo-osuustileistä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 8 §:ssä.*
22 §	22 §
Jos arvo-osuustilin tiedoissa on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, teknisestä viasta aiheutunut virhe taikka muu näihin verrattava virhe tai puute, tilinhoitajayhteisön on tehtävä tarpeelliset korjaukset merkintöihin.	Jos arvo-osuustilin tiedoissa on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe, teknisestä viasta aiheutunut virhe taikka muu näihin verrattava virhe tai puute, *tilinhoitajan* on tehtävä tarpeelliset korjaukset merkintöihin.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
24 §	24 §
Tilinhoitajayhteisön on toimitettava välittömästi ilmoitus tilinhaltijalle jokaisesta tilille tehdystä kirjauksesta ja 21 §:ssä tarkoitetusta ratkaisusta. Muille tilille kirjattujen oikeuksien haltijoille on toimitettava *vastaava* ilmoitus, jos päätös koskee heidän oikeuttaan. Ilmoituksessa on mainittava päätöksen peruste.	*Tilinhoitajan* on toimitettava *säännöllisin väliajoin vähintään neljä kertaa vuodessa tilinhaltijalle ilmoitus, josta ilmenevät tilille tehdyt edellisen ilmoituksen jälkeiset kirjaukset. Tilinhoitajan on lisäksi toimitettava tilinhaltijalle välittömästi ilmoitus* 21 §:ssä tarkoitetusta ratkaisusta. Muille tilille kirjattujen oikeuksien haltijoille on välittömästi toimitettava ilmoitus *kirjauksesta ja 21 §:ssä tarkoitetusta ratkaisusta*, jos päätös koskee heidän oikeuttaan. Ilmoituksissa on mainittava *päätösten perusteet*.
Tilinhoitajayhteisön on joka vuosi hyvissä ajoin ennen tammikuun loppua toimitettava tilinhaltijalle tiliote edellisen vuoden lopussa voimassa olleista kirjauksista, jollei tilinhaltijan kanssa ole sovittu muusta tiliotteen antamisajankohdasta. Tilinhaltijan pyynnöstä tiliotteeseen on merkittävä kalenterivuoden tai muun tilikauden aikana arvo-osuustilillä tapahtuneet muutokset. Tässä momentissa tarkoitettu tiliote annetaan maksutta.	*Tilinhoitajan* on joka vuosi hyvissä ajoin ennen tammikuun loppua toimitettava tilinhaltijalle tiliote edellisen vuoden lopussa voimassa olleista kirjauksista, jollei tilinhaltijan kanssa ole sovittu muusta tiliotteen antamisajankohdasta. Tilinhaltijan pyynnöstä tiliotteeseen on merkittävä kalenterivuoden tai muun tilikauden aikana arvo-osuustilillä tapahtuneet muutokset. Tässä momentissa tarkoitettu tiliote annetaan maksutta.
26 §	26 §
Arvo-osuustilille kirjattu saanto ja arvo-osuuteen kohdistuva arvo-osuustilille kirjattu oikeus saa etusijan suhteessa saantoon ja oikeuteen, jota ei ole kirjattu tilille. Jos samaan arvo-osuuteen kohdistuu keskenään ristiriidassa olevia oikeuksia, saa aikaisemmin arvo-osuustilille kirjattu oikeus etusijan myöhemmin kirjattuun nähden.	Arvo-osuustilille kirjattu saanto ja arvo-osuuteen kohdistuva arvo-osuustilille kirjattu oikeus saa etusijan suhteessa saantoon ja oikeuteen, jota ei ole kirjattu tilille. Jos samaan arvo-osuuteen kohdistuu keskenään ristiriidassa olevia oikeuksia, aikaisemmin arvo-osuustilille kirjattu oikeus saa etusijan myöhemmin kirjattuun nähden.
Aiemmin syntynyt saanto tai oikeus saa 1 momentin estämättä etusijan myöhempään nähden, jos:	Aiemmin syntynyt saanto tai oikeus saa 1 momentin estämättä etusijan myöhempään nähden, jos:
1) myöhempi saanto tai oikeus perustuu ositukseen tai perintöön taikka sulautumiseen, jakautumiseen, oikeushenkilön purkautumiseen tai yhteisen omaisuuden jakoon; taikka	1) myöhempi saanto tai oikeus perustuu ositukseen tai perintöön, *oikeushenkilön sulautumiseen*, jakautumiseen *tai* purkautumiseen *taikka* yhteisen omaisuuden jakoon; *tai*
2) myöhempään saantoon tai oikeuteen vetoava saannon hetkellä tai oikeuden saadessaan tiesi tai hänen piti tietää aikaisemmasta saannosta tai oikeudesta.	2) myöhempään saantoon tai oikeuteen vetoava saannon hetkellä tai oikeuden saadessaan *taikka kirjauksen hetkellä* tiesi tai hänen piti tietää aikaisemmasta saannosta tai oikeudesta.
27 §	27 §
Jos arvo-osuuden tai siihen kohdistuvan oikeuden on luovuttanut joku, jolla arvo-	Jos arvo-osuuden tai siihen kohdistuvan oikeuden on luovuttanut joku, jolla arvo-

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

osuustilin kirjausten mukaan oli siihen oikeus, ei saajan oikeutta estä se, ettei luovuttajalla ollut oikeutta määrätä arvo-osuudesta, paitsi jos saaja saannon hetkellä tai oikeuden saadessaan tiesi tai hänen piti tietää siitä.

osuustilin kirjausten mukaan oli siihen oikeus, ei saajan oikeutta estä se, ettei luovuttajalla ollut oikeutta määrätä arvo-osuudesta, paitsi jos saaja saannon hetkellä tai oikeuden saadessaan taikka *kirjauksen hetkellä* tiesi tai hänen piti tietää siitä.

29 §

Jos liikkeeseenlaskija on maksanut arvo-osuuteen perustuvan suorituksen sille, jolla arvo-osuustilin tai arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun luettelon tietojen mukaan oli eräpäivänä tai osakeyhtiölain (624/2006) 4 luvun 2 §:n 3 momentin taikka osuuskunnan tai sijoitusrahaston sääntöjen mukaan määrättynä täsmäytyspäivänä oikeus ottaa vastaan suoritus, mutta sitten käy ilmi, ettei hänellä ollutkaan oikeutta ottaa vastaan suoritusta, suoritus on kuitenkin pätevä, paitsi jos liikkeeseenlaskija tiesi tai hänen piti tietää maksun joutuvan väärälle henkilölle.

Mitä 1 momentissa on säädetty, sovelletaan vastaavasti uuden arvo-osuuden sekä merkintä- tai muun sellaisen oikeuden antamiseen sille, jolla arvo-osuustilin tai, sen mukaan kuin siitä on erikseen säädetty, arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun luettelon tietojen mukaan oli oikeus saada osuus tai oikeus.

Jos maksun toimittaminen on annettu arvopaperikeskuksen tai tilinhoitajayhteisön tehtäväksi, on tähän sovellettava, mitä 1 momentissa säädetään liikkeeseenlaskijasta. Arvo-osuuden liikkeeseenlaskijaa vastaan ei voida esittää vaatimuksia, jos tämä oli ajoissa suorittanut maksun arvopaperikeskukselle tai tilinhoitajayhteisölle. Sama koskee 2 momentissa tarkoitetun osuuden tai oikeuden antamista.

29 §

Jos liikkeeseenlaskija on maksanut arvo-osuuteen perustuvan suorituksen sille, jolla arvo-osuustilin tai arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun* luettelon tietojen mukaan oli eräpäivänä tai osakeyhtiölain (624/2006) 4 luvun 2 §:n 3 momentin taikka osuuskunnan tai sijoitusrahaston sääntöjen mukaan määrättynä täsmäytyspäivänä oikeus ottaa vastaan suoritus, mutta myöhemmin käy ilmi, ettei tällä ollutkaan oikeutta ottaa vastaan suoritusta, suoritus on kuitenkin pätevä, paitsi jos liikkeeseenlaskija tiesi tai hänen piti tietää maksun joutuvan väärälle henkilölle.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti uuden arvo-osuuden sekä merkintä- tai muun sellaisen oikeuden antamiseen sille, jolla arvo-osuustilin tai, sen mukaan kuin siitä erikseen *säädetään*, arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 3 §:n* 1 momentissa tarkoitetun luettelon tietojen mukaan oli oikeus saada osuus tai oikeus.

Jos maksun toimittaminen on annettu arvopaperikeskuksen tai *tilinhoitajan* tehtäväksi, tähän on sovellettava, mitä 1 momentissa säädetään liikkeeseenlaskijasta. Arvo-osuuden liikkeeseenlaskijaa vastaan ei voida esittää vaatimuksia, jos tämä oli ajoissa suorittanut maksun arvopaperikeskukselle tai *tilinhoitajalle*. Sama koskee 2 momentissa tarkoitetun osuuden tai oikeuden antamista.

30 §

Tilinhoitajayhteisö on huolimattomuudestaan riippumatta velvollinen korvaamaan sen hoidossa olevaan arvo-osuustiliin liittyvän vahingon, joka aiheutuu:

1) virheellisestä kirjaamista tai korjaamista

30 §

Tilinhoitaja on huolimattomuudestaan riippumatta velvollinen korvaamaan sen hoidossa olevaan arvo-osuustiliin liittyvän vahingon, joka aiheutuu:

1) virheellisestä kirjaamista tai korjaamista

Voimassa oleva laki

koskevasta ratkaisusta, arvo-osuustilille tehdystä merkinnästä tai tili-ilmoituksesta taikka muusta sellaisesta virheellisyydestä tai puutteellisuudesta kirjaamistoiminnassa;

2) teknisestä virheestä tai toiminnan keskeytyksestä arvo-osuuksia tai oikeudenhaltijoita koskevien tietojen käsittelyssä;

3) siitä, että arvo-osuuksia tai oikeudenhaltijoita koskevia tietoja on luvattomasti luovutettu, paljastettu tai käytetty hyväksi; tai

4) siitä, että tilinhoitajayhteisö on jättänyt tekemättä arvo-osuuteen perustuvan suorituksen eikä tämä johdu liikkeeseenlaskijan menettelystä taikka siitä, ettei tilinhoitajayhteisön suoritus 29 §:n mukaan ole oikeudenhaltijaan nähden pätevä.

Vahinkoa ei kuitenkaan ole korvattava, jos tilinhoitajayhteisö voi osoittaa, että vahinko on aiheutunut sellaisesta arvo-osuusjärjestelmän ulkopuolella olevasta epätavallisesta ja ennalta-arvaamattomasta seikasta, jota tilinhoitajayhteisö ei ole voinut estää ja jonka seurauksia se ei kaikkea huolellisuutta noudattaen ole voinut välttää.

Muusta kuin 1 momentissa mainitusta syystä tätä lakia rikkomalla aiheuttamansa vahingon tilinhoitajayhteisö on velvollinen korvaamaan vain, jos vahinko on aiheutettu tahallisesti tai huolimattomuudesta.

31 §

Vahingon, joka johtuu siitä, ettei osakkeeseen tai muuhun arvo-osuuteen perustuvaa äänivaltaa ole voitu käyttää tai arvo-osuutta tietystä hinnasta myydä tiettynä ajankohtana, tilinhoitajayhteisö on velvollinen korvaamaan vain, jos sen viaksi jää lievää törkeämpi huolimattomuus.

31 a §

Jos virheellisen ratkaisun tai merkinnän on tehnyt joku muu kuin se tilinhoitajayhteisö, jonka hoidossa arvo-osuustili on, kirjauksesta aiheutuneesta vahingosta vastaa 30 §:stä poiketen kirjauksen tekijä. *Tilinhoitajayhteisö vastaa kuitenkin yhdessä asiamiehensä kanssa tämän hoidossa olevaan arvo-osuustiliin liittyvistä vahingoista sekä tämän tekemästä kirjauksesta aiheutuneista vahingoista.*

Ehdotus

koskevasta ratkaisusta, arvo-osuustilille tehdystä merkinnästä tai tili-ilmoituksesta taikka muusta sellaisesta virheellisyydestä tai puutteellisuudesta kirjaamistoiminnassa;

2) teknisestä virheestä tai toiminnan keskeytyksestä arvo-osuuksia tai oikeudenhaltijoita koskevien tietojen käsittelyssä;

3) siitä, että arvo-osuuksia tai oikeudenhaltijoita koskevia tietoja on luvattomasti luovutettu, paljastettu tai käytetty hyväksi; tai

4) siitä, että *tilinhoitaja* on jättänyt tekemättä arvo-osuuteen perustuvan suorituksen eikä tämä johdu liikkeeseenlaskijan menettelystä taikka siitä, ettei *tilinhoitajan* suoritus 29 §:n mukaan ole oikeudenhaltijaan nähden pätevä.

Vahinkoa ei kuitenkaan ole korvattava, jos *tilinhoitaja* voi osoittaa, että vahinko on aiheutunut sellaisesta arvo-osuusjärjestelmän ulkopuolella olevasta epätavallisesta ja ennalta-arvaamattomasta seikasta, jota *tilinhoitaja* ei ole voinut estää ja jonka seurauksia se ei kaikkea huolellisuutta noudattaen ole voinut välttää.

Muusta kuin 1 momentissa mainitusta syystä tätä lakia rikkomalla aiheuttamansa vahingon *tilinhoitaja* on velvollinen korvaamaan vain, jos vahinko on aiheutettu tahallisesti tai huolimattomuudesta.

31 §

Vahingon, joka johtuu siitä, ettei osakkeeseen tai muuhun arvo-osuuteen perustuvaa äänivaltaa ole voitu käyttää tai arvo-osuutta tietystä hinnasta myydä tiettynä ajankohtana, *tilinhoitaja* on velvollinen korvaamaan vain, jos tämän viaksi jää lievää törkeämpi huolimattomuus.

31 a §

Jos virheellisen ratkaisun tai merkinnän on tehnyt joku muu kuin se *tilinhoitaja*, jonka hoidossa arvo-osuustili on, kirjauksesta aiheutuneesta vahingosta vastaa 30 §:stä poiketen kirjauksen tekijä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Jos liikkeeseenlaskija on antanut arvo-osuuteen perustuvan suorituksen arvopaperikeskuksen tehtäväksi, on tämän korvausvastuusta voimassa, mitä tilinhoitajayhteisön korvausvastuusta säädetään.	Jos liikkeeseenlaskija on antanut arvo-osuuteen perustuvan suorituksen arvopaperikeskuksen tehtäväksi, tämän korvausvastuusta on voimassa, mitä *tilinhoitajan* korvausvastuusta säädetään.
Tilinhoitajayhteisöllä on oikeus vaatia sen suoritettavaksi tuleva korvaus arvopaperikeskukselta, toiselta tilinhoitajayhteisöltä tai *asiamieheltään*, jos vahinko on aiheutunut tämän toimenpiteestä tai laiminlyönnistä taikka puutteesta tai viasta sen ylläpitämässä järjestelmän osassa. Vahingonkärsijä voi esittää korvausvaatimuksen myös suoraan vahingosta vastuussa olevalle yhteisölle.	*Tilinhoitajalla* on oikeus vaatia sen suoritettavaksi tuleva korvaus arvopaperikeskukselta *tai* toiselta *tilinhoitajalta*, jos vahinko on aiheutunut tämän toimenpiteestä tai laiminlyönnistä taikka puutteesta tai viasta sen ylläpitämässä järjestelmän osassa. Vahingonkärsijä voi esittää korvausvaatimuksen myös suoraan vahingosta vastuussa olevalle yhteisölle.
32 §	32 §
Arvopaperikeskuksen kirjausrahastosta suoritettavasta toissijaisesta vahingonkorvausvastuusta säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 17–18 c §:ssä.	Arvopaperikeskuksen kirjausrahastosta suoritettavasta toissijaisesta vahingonkorvausvastuusta säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja *selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 9, 10 ja 14—16 §:ssä.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tuomioistuimen on viran puolesta ilmoitettava arvopaperikeskukselle sellaisesta vireille tulleesta tilinhoitajayhteisön vahingonkorvausvelvollisuutta koskevasta riidasta, jonka seurauksena kirjausrahasto voi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 17 §:n nojalla joutua toissijaiseen vahingonkorvausvastuuseen.	Tuomioistuimen on viran puolesta ilmoitettava arvopaperikeskukselle sellaisesta vireille tulleesta *tilinhoitajan* vahingonkorvausvelvollisuutta koskevasta riidasta, jonka seurauksena kirjausrahasto voi arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 10 §:n* nojalla joutua toissijaiseen vahingonkorvausvastuuseen
34 §	34 §
Arvopaperikeskuksella on oikeus saada tilinhoitajayhteisöltä jäljennökset niistä asiakirjoista ja selostukset muista selvityksistä, joiden nojalla kirjaus on tehty arvo-osuustilille. Arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen arvo-osuuksien osalta arvo-osuuden liikkeeseenlaskijalla on vastaava oikeus saada tietoja arvo-osuuksien saannoista.	Arvopaperikeskuksella on oikeus saada tilinhoitajalta jäljennökset niistä asiakirjoista ja selostukset muista selvityksistä, joiden nojalla kirjaus on tehty arvo-osuustilille. Arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 3 §:n* 1 momentissa tarkoitettujen arvo-osuuksien osalta arvo-osuuden liikkeeseenlaskijalla on vastaava oikeus saada tietoja arvo-osuuksien saannoista.
35 a §	35 a §
Tämän lain ja sen nojalla annettujen ja vahvistettujen säännösten, määräysten, sääntöjen	Tämän lain ja sen nojalla annettujen ja vahvistettujen säännösten, määräysten ja

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
ja ohjeiden noudattamista valvoo rahoitustarkastus.	sääntöjen noudattamista valvoo *Finanssivalvonta.*

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 48 ja 49 §,

muutetaan 3 §:n 3 momentin 10 kohta, 4—6 §, 16 §:n 6 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 ja 22 §, 24 §:n 2 momentti, 26 §:n 4 ja 8 momentti, 27 §:n 5 momentti, 28 ja 32 a §, 32 b §:n 4 ja 5 momentti, 32 c §:n 1 momentti, 33 §:n 4 momentti, 37 §:n 1 momentti, 38—44, 45, 47, 51, 54, 55 ja 61 §, 61 a §:n 2 momentti, 62 §, 67 §:n 5 momentti, 71 §:n 1 momentin 5 kohta ja 4 momentti sekä 73 §, sellaisina kuin niistä ovat, 3 §:n 3 momentin 10 kohta laissa 1360/2010, 4 § osaksi laeissa 10/2010, 301/2010, 604/2010, 1360/2010 ja 1493/2011, 5 § osaksi laeissa 689/2010 ja 902/2011, 6 § osaksi laeissa 10/2010, 301/2010, 1360/2010 ja 1493/2011, 26 §:n 4 momentti ja 55 § laissa 301/2010, 27 §:n 5 momentti laissa 604/2010, 28 § osaksi laissa 604/2010, 32 a § laeissa 207/2009, 902/2011 ja 1493/2011, 32 b §:n 4 ja 5 momentti laissa 207/2009, 32 c §:n 1 momentti laeissa 902/2011 ja 1493/2011,39 § osaksi laeissa 1360/2010 ja 1493/2011, 40 ja 43 § osaksi laissa 1360/2010, 45 § osaksi laissa 301/2010, 54 § osaksi laissa 10/2010, 61 § osaksi laeissa 1360/2010 ja 1242/2011, 61 a §:n 2 momentti ja 71 §:n 4 momentti laissa 10/2010 ja 71 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 653/2009, sekä

lisätään lakiin uusi 3 c §, 10 §:n 1 momenttiin uusi 4 a kohta ja lakiin uusi 16 a, 33 a, 43 a ja 43 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Tehtävät	*Tehtävät*
— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonnan tehtävänä on lisäksi:	Finanssivalvonnan tehtävänä on lisäksi:
— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
10) seurata luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmien kehitystä ja toimittaa sitä koskevia tietoja Euroopan pankkivalvojien komitealle.	10) seurata luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmien kehitystä ja toimittaa sitä koskevia tietoja Euroopan *pankkiviranomaiselle*.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 c §

Viranomaisyhteistyö talousrikollisuuden ehkäisyssä ja torjunnassa

Finanssivalvonta toimii yhteistyössä rahanpesun selvittelykeskuksen, poliisin, Harmaan talouden selvitysyksikön, Verohallinnon ja muiden asianomaisten viranomaisten kanssa talousrikollisuuden ehkäisyssä ja torjunnassa.

Jos Finanssivalvonta valvontatoiminnassaan tai laissa säädettyjä muita tehtäviä hoitaessaan havaitsee tai epäilee, että finanssipalveluja tai finanssijärjestelmää käytetään tai aiotaan käyttää talousrikollisuuden tarkoituksiin, Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava siitä 1 momentissa tarkoitetulle asianomaiselle viranomaiselle. Tällöin on otettava huomioon, mitä 71 §:ssä ja muualla laissa säädetään salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetun yhteistyön toteuttamistavasta.

4 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa 2—4 momentissa tarkoitettua yhteisöä ja laitosta.

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettua luottolaitosta ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä;

2) vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettua vakuutusyhtiötä;

3) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä;

4) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä sekä kolmannen maan rahastoyhtiön sivuliikettä;

5) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettua sijoituspalveluyritystä;

6) arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitettua arvopaperipörssiä;

4 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa 2—4 momentissa tarkoitettua yhteisöä ja laitosta.

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettua luottolaitosta ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä;

2) vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettua vakuutusyhtiötä;

3) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä;

4) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä sekä kolmannen maan rahastoyhtiön sivuliikettä;

5) *sijoituspalvelulaissa (/)* tarkoitettua sijoituspalveluyritystä *ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä*;

6) *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitettua pörssiä;*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
7) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitettua optioyhteisöä;	7) *arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitettua selvitysyhteisöä mukaan lukien sen perustama selvitysrahasto;*
8) arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua selvitysyhteisöä mukaan lukien sen perustama selvitysrahasto;	8) *arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskusta mukaan lukien sen perustama kirjausrahasto*;
9) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettua arvopaperikeskusta mukaan lukien sen perustama kirjausrahasto;	
9 a) maksulaitoslaissa (297/2010) tarkoitettua maksulaitosta;	*9)* maksulaitoslaissa (297/2010) tarkoitettua maksulaitosta;
11) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen, ulkomaisen vakuutusyhtiön sivuliikettä;	*10)* ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettua *kolmannen maan* vakuutusyhtiön sivuliikettä;
13) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitettua, muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä;	
14) talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisöä.	*11)* talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettua yhteenliittymän keskusyhteisöä.
Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu vakuutuskassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö, luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö niin kuin mainitussa luvussa säädetään.	Toimilupavalvottavaan rinnastetaan tämän lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu vakuutuskassa, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu eläkesäätiö, luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettu ryhmittymän omistusyhteisö niin kuin mainitussa luvussa säädetään.
Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:	*Muulla valvottavalla* tarkoitetaan tässä laissa:
1) luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisöä sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä;	1) luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisöä sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä;
3) yhteisöä, jonka määräysvallassa on arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla arvopaperipörssi, optioyhteisö,	*2) pörssin, arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön omistusyhteisöä;*

Voimassa oleva laki	Ehdotus
selvitysyhteisö tai arvopaperikeskus;	
4) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua vakuusrahastoa ja talletussuojarahastoa sekä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoittajien korvausrahastoa;	*3)* luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua vakuusrahastoa ja talletussuojarahastoa sekä *sijoituspalvelulaissa* tarkoitettua sijoittajien korvausrahastoa;
5) vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;	*4)* vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;
6) vakuutuskassalaissa tarkoitettua eläkekassaa, sairauskassaa ja muuta vakuutuskassaa;	*5)* vakuutuskassalaissa tarkoitettua eläkekassaa, sairauskassaa ja muuta vakuutuskassaa;
7) eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä;	*6)* eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä;
8) työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettua työttömyyskassaa ja työttömyyskassojen tukikassaa;	*7)* työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettua työttömyyskassaa ja työttömyyskassojen tukikassaa;
9) maatalousyrittäjän eläkelaissa (1280/2006) tarkoitettua Maatalousyrittäjien eläkelaitosta ja merimieseläkelaissa (1290/2006) tarkoitettua Merimieseläkekassaa;	*8)* maatalousyrittäjän eläkelaissa (1280/2006) tarkoitettua Maatalousyrittäjien eläkelaitosta ja merimieseläkelaissa (1290/2006) tarkoitettua Merimieseläkekassaa;
10) työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettua työttömyysvakuutusrahastoa.	*9)* työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettua työttömyysvakuutusrahastoa.
Finanssivalvonta valvoo ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden toimintaa, ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten ja ulkomaisten selvitysyhteisöjen toimintaa Suomessa sekä sellaisten ulkomaisten valvottavien palvelujen tarjoamista ja ulkomaisten selvitysyhteisöjen toimintaa Suomessa, joita harjoitetaan sivuliikettä perustamatta, niin kuin 5 ja 6 luvussa säädetään.	Finanssivalvonta valvoo ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa olevien sivuliikkeiden toimintaa, ulkomaisten ETA-lisäeläkelaitosten ja ulkomaisten selvitysyhteisöjen toimintaa Suomessa sekä sellaisten ulkomaisten valvottavien palvelujen tarjoamista ja ulkomaisten selvitysyhteisöjen toimintaa Suomessa, joita harjoitetaan sivuliikettä perustamatta, niin kuin 5 ja 6 luvussa säädetään.
Finanssivalvonta valvoo valtion eläkerahaston sijoitustoimintaa niin kuin valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) säädetään, Kuntien eläkevakuutus -nimisen kunnallisen eläkelaitoksen sijoitustoimintaa niin kuin kunnallisessa eläkelaissa (549/2003) säädetään sekä Kirkon keskusrahaston eläkerahastoa niin kuin kirkkolaissa (1054/1993) säädetään.	Finanssivalvonta valvoo valtion eläkerahaston sijoitustoimintaa niin kuin valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) säädetään, *Keva*-nimisen kunnallisen eläkelaitoksen sijoitustoimintaa niin kuin kunnallisessa eläkelaissa (549/2003) säädetään sekä Kirkon keskusrahaston eläkerahastoa niin kuin kirkkolaissa (1054/1993) säädetään.
5 §	5 §
Muut finanssimarkkinoilla toimivat	*Muut finanssimarkkinoilla toimivat*
Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:	*Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla* tarkoitetaan tässä laissa:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1) arvopaperimarkkinalain 3 luvussa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin ja mainitun lain 3 a luvussa tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan ja julkisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa sekä muuta, joka on velvollinen julkistamaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetun esitteen tai joka tarjoaa arvopapereita mainitun 2 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla tavalla;	1) *säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevan tai säännellylle markkinalle tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään* kaupankäynnin kohteeksi *Suomessa* haetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaa sekä muuta, joka on velvollinen julkistamaan *arvopaperimarkkinalain (/) 4 luvun 1 §:ssä* tarkoitetun esitteen tai joka tarjoaa arvopapereita mainitun *lain 1 luvun 4 §:ssä* tarkoitetulla tavalla;
2) kirjanpitovelvollista, jonka arvopapereita on 1 kohdassa tarkoitettua kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa ETA-valtiossa tai jonka arvopapereita on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteeksi;	2) kirjanpitovelvollista, jonka arvopapereita on 1 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin kohteena muussa ETA-valtiossa *kuin Suomessa* tai jonka arvopapereita on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteeksi;
3) arvopaperimarkkinalain 3 luvun 25 §:ssä tarkoitettua muuta arvopaperipörssissä toimivaa ja arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua monenkeskisen kaupankäynnin muuta kaupankäyntiosapuolta sekä kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettua ulkomaista optioyhteisöä ja 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa;	3*) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 10 kohdassa tarkoitettua* muuta kaupankäyntiosapuolta kuin sijoituspalvelun tarjoajaa;
4) arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua selvitysosapuolta;	4) *arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 1 luvun 3 §:n 6 kohdassa* tarkoitettua selvitysosapuolta;
5) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitettua tilinhoitajayhteisöä ja tilinhoitajayhteisön oikeudet saaneen ulkomaisen yrityksen Suomessa olevaa toimipaikkaa;	5) arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 1 luvun 3 §:n 9 kohdassa tarkoitettua tilinhoitajaa;*
6) arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4 ja 5 a §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista;	6) *arvopaperimarkkinalain 12 luvun 3 §:ssä, sijoituspalvelulain 7 luvun 17 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 41 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 26 §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua sisäpiiriläistä sekä sijoitusrahastolain 101 §:ssä* tarkoitettua ilmoitusvelvollista;
7) arvopaperimarkkinalain 3 a luvun 14 §:ssä ja 6 luvun 1 §:ssä tarkoitetun ostotarjouksen tekijää sekä 6 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tarjousvelvollista ja viimeksi mainitussa pykälässä tarkoitettua muuta henkilöä, yhteisöä ja säätiötä;	7) arvopaperimarkkinalain *11 luvun 1 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen ostotarjouksen tekijää, 19 §:ssä tarkoitettua osakkeenomistajaa, 27 §:ssä tarkoitettua ostotarjouksen tekijää sekä näiden kanssa yksissä tuumin toimivaa 5 §:ssä tarkoitettua henkilöä*;
8) arvopaperimarkkinalain 6 luvussa tarkoitetun julkisen ostotarjouksen kohdeyhtiötä, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Suomessa ja jonka arvopaperi on julkista kau-	8) *sitä, joka arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n nojalla on velvollinen tekemään mainitussa pykälässä tarkoitetun liputusilmoituksen;*

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

pankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena muualla kuin ETA-valtiossa;

9) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 ja 10 §:n nojalla on velvollinen julkistamaan osakkeiden tai osuuksien hankinnan tai luovutuksen;

10) sitä, joka arvopaperimarkkinalain 3 luvun 6 §:n tai 4 a luvun 3 a §:n, kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 2 luvun 3 a §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 8 §:n tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

10 a) maksulaitoslain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettua;

11) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettua Tapaturmavakuutuslaitosten liittoa;

12) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettua Liikennevakuutuskeskusta ja liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa (441/2002) tarkoitettua liikennevahinkolautakuntaa;

13) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettua Potilasvakuutuskeskusta ja potilasvahinkolautakuntaa;

14) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettua Eläketurvakeskusta;

15) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettua Ympäristövakuutuskeskusta;

16) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettua Koulutusrahastoa;

17) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettua vakuutusedustajaa mukaan lukien mainitun lain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu ulkomainen vakuutusedustaja;

18) kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettua kiinteistörahastoa;

19) luottoluokituslaitoksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1060/2009 tarkoitettua luottoluokituslaitosta.

9) *arvopaperitileistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna säilyttäjänä toimivaa ulkomaista yhteisöä;*

10) sitä, joka *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:n, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:n,* sijoitusrahastolain 16 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n, *sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:n*, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain *11 §:n* tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

11) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettua Tapaturmavakuutuslaitosten liittoa;

12) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettua Liikennevakuutuskeskusta ja liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa (441/2002) tarkoitettua liikennevahinkolautakuntaa;

13) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettua Potilasvakuutuskeskusta ja potilasvahinkolautakuntaa;

14) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettua Eläketurvakeskusta;

15) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettua Ympäristövakuutuskeskusta;

16) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettua Koulutusrahastoa;

17) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettua vakuutusedustajaa mukaan lukien mainitun lain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu ulkomainen vakuutusedustaja;

18) kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettua kiinteistörahastoa;

19) luottoluokituslaitoksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1060/2009 tarkoitettua luottoluokituslaitosta.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) ETA-valtiolla Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

2) kotivaltiolla ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan ulkomaiselle ETA-valvottavalle; kotivaltiolla tarkoitetaan myös ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan sellaiselle yritykselle, joka tarjoaa tai aikoo tarjota rahoitus- tai vakuutuspalveluja Suomeen perustamatta sivuliikettä taikka jossa on ulkomaisen selvitysyhteisön yhtiöoikeudellinen kotipaikka;

3) isäntävaltiolla ETA-valtiota, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen; mitä tässä laissa säädetään isäntävaltiosta, sovelletaan soveltuvin osin myös ETA-valtioon, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö tarjoaa tai aikoo tarjota palveluja perustamatta sivuliikettä;

4) ulkomaisella ETA-valvontaviranomaisella Finanssivalvontaa vastaavaa koti- ja isäntävaltion valvontaviranomaista;

5) ulkomaisella valvottavalla yritystä, joka vastaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä tai maksulaitoslaissa tarkoitettua maksulaitosta ja jolla on Suomessa sivuliike taikka joka tarjoaa tai aikoo tarjota Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta;

6) ulkomaisella ETA-valvottavalla toisen ETA-valtion lainsäädännön alaista ulkomaista valvottavaa;

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

2) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

3) kotivaltiolla ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan ulkomaiselle ETA-valvottavalle; kotivaltiolla tarkoitetaan myös ETA-valtiota, joka on myöntänyt toimiluvan sellaiselle yritykselle, joka tarjoaa tai aikoo tarjota rahoitus- tai vakuutuspalveluja Suomeen perustamatta sivuliikettä taikka jossa on ulkomaisen selvitysyhteisön yhtiöoikeudellinen kotipaikka;

4) isäntävaltiolla ETA-valtiota, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen; mitä tässä laissa säädetään isäntävaltiosta, sovelletaan soveltuvin osin myös ETA-valtioon, johon luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai vakuutusyhtiö tarjoaa tai aikoo tarjota palveluja perustamatta sivuliikettä;

5) ulkomaisella ETA-valvontaviranomaisella Finanssivalvontaa vastaavaa koti- ja isäntävaltion valvontaviranomaista;

6) *kolmannen maan valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa vastaavaa kolmannen maan valvontaviranomaista;

7) ulkomaisella valvottavalla yritystä, joka vastaa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä tai maksulaitoslaissa tarkoitettua maksulaitosta ja jolla on Suomessa sivuliike taikka joka tarjoaa tai aikoo tarjota Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta;

8) ulkomaisella ETA-valvottavalla toisen ETA-valtion lainsäädännön alaista ulkomaista valvottavaa;

9) kolmannen maan valvottavalla kolmannen maan lainsäädännön alaista ulkomaista valvottavaa;

6 a) ulkomaisella selvitysyhteisöllä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua ulkomaista selvitysyhteisöä;

7) ryhmävalvonnalla luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidoitua valvontaa, vakuutusyritysten lisävalvontaa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa;

8) ryhmittymällä luottolaitostoiminnasta annetun lain 16 §:ssä ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 10 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää, vakuutusyhtiölain 26 luvun 1 §:n 10 kohdassa tarkoitettua vakuutusryhmittymää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää;

9) ulkomaisella ETA-ryhmittymällä sellaista 8 kohdassa tarkoitettua ryhmittymää vastaavaa ulkomaista yritysryhmää, jonka ryhmävalvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen ja johon kuuluu vähintään yksi suomalainen yritys;

10) sivuliikkeellä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön, maksulaitoksen ja vakuutusyhtiön sivuliikettä sekä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaa sivuliikettä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaa sivuliikettä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä sekä ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (298/2010) tarkoitettua ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa olevaa sivuliikettä.

11) ulkomaisella sivuliikkeellä ulkomaisen valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä;

12) ulkomaisella ETA-sivuliikkeellä ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä;

13) säännöillä valvottavan yhtiöjärjestystä ja yhdistysjärjestystä sekä osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen, maksulaitoksen, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutuskassan, työttömyyskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston, arvopaperipörssin, selvitysyhteisön, arvopa-

10) ulkomaisella selvitysyhteisöllä arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 4 luvussa* tarkoitettua ulkomaista selvitysyhteisöä;

11) ryhmävalvonnalla luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten konsolidoitua valvontaa, vakuutusyritysten lisävalvontaa ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa;

12) ryhmittymällä luottolaitostoiminnasta annetun lain 16 §:ssä ja *sijoituspalvelulain 1 luvun 16 §:ssä* tarkoitettua konsolidointiryhmää, vakuutusyhtiölain 26 luvun 1 §:n 10 kohdassa tarkoitettua vakuutusyritysryhmittymää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää;

13) ulkomaisella ETA-ryhmittymällä sellaista *12* kohdassa tarkoitettua ryhmittymää vastaavaa ulkomaista yritysryhmää, jonka ryhmävalvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen ja johon kuuluu vähintään yksi suomalainen yritys;

14) sivuliikkeellä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön, maksulaitoksen ja vakuutusyhtiön sivuliikettä sekä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaa sivuliikettä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä, *sijoituspalvelulaissa* tarkoitettua ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaa sivuliikettä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä sekä ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (298/2010) tarkoitettua ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa olevaa sivuliikettä;

15) ulkomaisella sivuliikkeellä ulkomaisen valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä;

16) ulkomaisella ETA-sivuliikkeellä ulkomaisen ETA-valvottavan Suomessa olevaa sivuliikettä;

17) säännöillä valvottavan yhtiöjärjestystä ja yhdistysjärjestystä sekä osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen, maksulaitoksen, säästöpankin, hypoteekkiyhdistyksen, eläkesäätiön, vakuutuskassan, työttömyyskassan, talletussuojarahaston, sijoittajien korvausrahaston, pörssin, selvitysyhteisön, arvopaperikes-

Voimassa oleva laki

perikeskuksen ja sijoitusrahaston sääntöjä samoin kuin muita sääntöjä, jotka Finanssivalvonta tai muu viranomainen finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla vahvistaa finanssimarkkinoilla toimivalle tai joita finanssimarkkinoilla toimivat muuten ovat finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla velvolliset toiminnassaan noudattamaan.

10 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnalla on seuraavat finanssimarkkinoiden valvontaa koskevat tehtävät:

— — — — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Ilmoitusvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Jos Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenellä, varajäsenellä tai virkamiehellä on julkisen kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita, osakkeisiin oikeuttavia arvopapereita, tällaisiin arvopapereihin oikeuttavia arvopapereita tai sellaisia arvopapereita, joiden arvo määräytyy edellä tarkoitettujen arvopaperien arvon perusteella, hänen on ilmoitettava niitä koskevat arvopaperimarkkinalain 5 luvun 5 a §:ssä tarkoitetut tiedot Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon.

Ehdotus

kuksen ja sijoitusrahaston sääntöjä samoin kuin muita sääntöjä, jotka Finanssivalvonta tai muu viranomainen finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla vahvistaa finanssimarkkinoilla toimivalle tai joita finanssimarkkinoilla toimivat muuten ovat finanssimarkkinoita koskevien säännösten nojalla velvolliset toiminnassaan noudattamaan;

18) *säännellyllä markkinalla ja monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa ja 7 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

19) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä.

10 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnalla on seuraavat finanssimarkkinoiden valvontaa koskevat tehtävät:

— — — — — — — — — — — — — — — — —

4 a) huolehtia 3 c §:ssä tarkoitetun viranomaisyhteistyön kehittämisestä;

— — — — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Ilmoitusvelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen, varajäsenen ja virkamiehen on ilmoitettava säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot Finanssivalvonnan johtokunnan pitämään luetteloon siten kuin 16 a §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	Ehdotus
	16 a §
	Sisäpiiri-ilmoitus
	Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenen ja varajäsenen sekä Finanssivalvonnan virkamiehen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus yhden kuukauden kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty jäseneksi, varajäseneksi tai virkamieheksi.
	Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:
	1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja ilmoitusvelvollinen on;
	2) yhteisö tai säätiö, jossa ilmoitusvelvollisella tai 1 kohdassa tarkoitetulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;
	3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.
	Sisäpiiri-ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.
	Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.
	Ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneet muutokset neljäntoista päivän kuluessa muutoksesta.
19 §	19 §
Oikeus saada tietoja muulta henkilöltä	*Oikeus saada tietoja muulta henkilöltä*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Mitä 1 momentissa säädetään tilintarkasta-	Mitä 1 momentissa säädetään tilintarkasta-

Voimassa oleva laki

jasta, sovelletaan myös muuhun henkilöön, joka on lain perusteella velvollinen liittämään laatimansa lausunnon tai muun asiakirjan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun esitteeseen tai joka on antanut suostumuksensa tällaisen lausunnon tai muun asiakirjan liittämiseen esitteeseen.

— — — — — — — — — — — — — — — —

21 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta sekä näiden hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta ja palveluksessa olevalta tiedot, jotka ovat tarpeen markkinoiden väärinkäyttöä taikka julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista tai muiden julkista kaupankäyntiä tai monenkeskistä kaupankäyntiä koskevien arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi, jos tiedot liittyvät:

1) julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin;

2) julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteeksi haettuun arvopaperiin;

3) arvopaperiin, jonka arvo määräytyy julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin perusteella;

4) edellä 1—3 kohdassa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaan;

5) edellä 1—3 kohdassa tarkoitetulla arvopaperilla tehtyihin liiketoimiin tai toimeksiantoihin.

Finanssivalvonnalla on 1 momentissa tarkoitettu oikeus saada yksilöityä liiketointa koskevia 1 momentissa tarkoitetun valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja myös siltä:

Ehdotus

jasta, sovelletaan myös muuhun henkilöön, joka on lain nojalla velvollinen liittämään laatimansa lausunnon tai muun asiakirjan arvopaperimarkkinalain *4 luvun 1 §:ssä* tarkoitettuun esitteeseen tai joka on antanut suostumuksensa tällaisen lausunnon tai muun asiakirjan liittämiseen esitteeseen.

— — — — — — — — — — — — — — — —

21 §

Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta sekä näiden hallituksen jäseneltä, toimitusjohtajalta ja palveluksessa olevalta tiedot, jotka ovat tarpeen markkinoiden väärinkäyttöä, *säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä* kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamista tai *säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tapahtuvaa kaupankäyntiä* koskevien arvopaperimarkkinalain *tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä* annetun lain säännösten *taikka näiden nojalla* annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi, jos tiedot liittyvät:

1) *säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä* kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin;

2) *säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä* kaupankäynnin kohteeksi haettuun arvopaperiin;

3) arvopaperiin, jonka arvo määräytyy säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin perusteella;

4) edellä 1—3 kohdassa tarkoitetun arvopaperin liikkeeseenlaskijaan;

5) edellä 1—3 kohdassa tarkoitetulla arvopaperilla tehtyihin liiketoimiin tai toimeksiantoihin.

Finanssivalvonnalla on 1 momentissa tarkoitettu oikeus saada yksilöityä liiketointa koskevia 1 momentissa tarkoitetun valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja myös siltä:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1) joka toimii valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan lukuun tai puolesta; 2) joka on osallinen sellaiseen liiketoimeen tai toimeksiantoon, joka koskee 1 momentissa tarkoitettua arvopaperia; 3) jolla muuten voidaan perustellusta syystä olettaa olevan 1 momentissa tarkoitettua tietoa. Mitä tässä pykälässä sanotaan arvopaperista, koskee myös *kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaista vakioitua optiota ja termiiniä, vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaa johdannaissopimusta sekä muuta johdannaissopimusta, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalain säännöksiä.* *Mitä tässä pykälässä säädetään julkisesta kaupankäynnistä ja monenkeskisestä kaupankäynnistä, koskee vastaavasti niitä vastaavaa kaupankäyntimenettelyä toisessa ETA-valtiossa.*	1) joka toimii valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan lukuun tai puolesta; 2) joka on osallinen sellaiseen liiketoimeen tai toimeksiantoon, joka koskee 1 momentissa tarkoitettua arvopaperia; 3) jolla muuten voidaan perustellusta syystä olettaa olevan 1 momentissa tarkoitettua tietoa. Mitä tässä pykälässä säädetään arvopaperista, koskee myös *muuta rahoitusvälinettä*.
22 §	22 §
Kutsuminen kuultavaksi	*Kutsuminen kuultavaksi*
Finanssivalvonnalla on oikeus tarvittaessa kutsua kuultavaksi 18, 19 ja 21 §:ssä tarkoitetun oikeushenkilön edustaja tai sen palveluksessa oleva henkilö taikka mainituissa pykälissä tarkoitettu luonnollinen henkilö. Kuulemiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään asian suullisesta käsittelystä. Kutsun noudattamatta jättämisen perusteella ei voida määrätä 4 luvussa tarkoitettua uhkasakkoa eikä muuta mainitussa luvussa tarkoitettua hallinnollista seuraamusta.	Finanssivalvonnalla on oikeus tarvittaessa kutsua kuultavaksi 18, 19 ja 21 §:ssä tarkoitetun oikeushenkilön edustaja tai sen palveluksessa oleva henkilö taikka mainituissa pykälissä tarkoitettu luonnollinen henkilö. Kuulemiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään asian suullisesta käsittelystä. Kutsun noudattamatta jättämisen perusteella ei voida *asettaa 33 a §:ssä* tarkoitettua uhkasakkoa eikä *määrätä 4 luvussa* tarkoitettua hallinnollista seuraamusta.
24 §	24 §
Tarkastusoikeus	*Tarkastusoikeus*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, koskee myös yritystä, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiehenä tai sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 32 §:ssä tarkoitettuna sidonnaisasiamiehenä taikka muuten valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta	Mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, koskee myös yritystä, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiehenä tai *sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:ssä* tarkoitettuna sidonnaisasiamiehenä taikka muuten valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta hoi-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään taikka riskienhallintaan tai sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä.	taa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään, riskienhallintaan tai sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
26 §	26 §
Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi	*Toimiluvan peruuttaminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonnan on peruutettava ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen, maksulaitoksen, hypoteekkiyhdistyksen, vakuutusyhtiön, ulkomaisen vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen, sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen, rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja säilytysyhteisön hakemuksesta sille myöntämänsä toimilupa, jos tällainen valvottava ei enää harjoita toimiluvan mukaista toimintaa ja on sillä perusteella hakenut toimiluvan peruuttamista. Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankin toimiluvan peruuttamisesta säästöpankin hakemuksesta säästöpankkilaissa (1502/2001) ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa.	Finanssivalvonnan on peruutettava *kolmannen maan* luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen, maksulaitoksen, hypoteekkiyhdistyksen, vakuutusyhtiön, *kolmannen maan* vakuutusyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen, sijoituspalveluyrityksen, *kolmannen maan* sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen, rahastoyhtiön, *kolmannen maan* rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja säilytysyhteisön hakemuksesta tälle myöntämänsä toimilupa, jos tällainen valvottava ei enää harjoita toimiluvan mukaista toimintaa ja on sillä perusteella hakenut toimiluvan peruuttamista. Osakeyhtiömuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta säädetään liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001), säästöpankin toimiluvan peruuttamisesta säästöpankin hakemuksesta säästöpankkilaissa (1502/2001) ja osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta luottolaitoksen hakemuksesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001).
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan peruuttamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi. Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan peruuttamisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.	Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan peruuttamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen toiminnan määräämiseen lopetettavaksi *sekä sijoituspalvelulain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan peruuttamiseen.* Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan peruuttamisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

Voimassa oleva laki	Ehdotus
27 §	27 §
Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen	*Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnan rajoittamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen sääntöjen mukaisen toiminnan rajoittamiseen. Vakuutusedustuksen kieltämisestä säädetään vakuutusedustuksesta annetussa laissa. Tätä pykälää ei sovelleta talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön.	Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnan rajoittamisesta, sovelletaan myös vakuutusyhdistyksen sääntöjen mukaisen toiminnan rajoittamiseen sekä *sijoituspalvelulain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan* mukaisen toiminnan rajoittamiseen. *Vakuutusedustuksen kieltämisestä säädetään vakuutusedustuksesta annetussa laissa.* Tätä pykälää ei sovelleta talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöön.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
28 §	28 §
Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen	*Johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen*
Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta toimilupavalvottavan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos:	Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta toimilupavalvottavan hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos:
1) tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen; tai	1) tämä on osoittanut tehtävänsä hoidossa ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että se voi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen; tai
2) hän ei täytä niitä ammattitaito- ja luotettavuusvaatimuksia, jotka laissa on erikseen säädetty.	2) hän ei täytä niitä ammattitaito- ja luotettavuusvaatimuksia, jotka laissa erikseen säädetään.
Mitä 1 momentissa säädetään, koskee vastaavasti *arvopaperipörssiä*, vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymän *omistusyhteisöä ja arvopaperimarkkinalain 3 luvun 16 §:n 5 momentissa tarkoitettua yhteisöä.* Mitä 1 momentissa säädetään toimitusjohtajasta ja tä-	Mitä 1 momentissa säädetään, koskee vastaavasti vakuutusyhdistystä, eläkesäätiötä ja vakuutuskassaa sekä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen, vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän, *arvopaperikeskuksen, selvitysyhteisön ja pörssin omistusyhteisöä*. Mitä 1 momentissa säädetään toimitusjohtajasta ja tämän sijaisesta, koskee vastaavasti eläkesäätiön

män sijaisesta, koskee vastaavasti eläkesäätiön asiamiestä ja tämän sijaista.	asiamiestä ja tämän sijaista.
32 a §	32 a §
Omistusosuuden hankinnan kieltäminen	*Omistusosuuden hankinnan kieltäminen*
Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:ssä, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankinnan luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, säilytysyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä tai vakuutusyhtiössä *(kohdeyritys)*, jos osuuden omistus vaarantaisi kohdeyrityksen terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos kohdeyritys on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:	Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:ssä, *sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:ssä*, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:ssä* tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kieltää mainituissa lainkohdissa tarkoitetun omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, säilytysyhteisöstä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, *pörssistä, pörssin omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta, arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, selvitysyhteisöstä, selvitysyhteisön omistusyhteisöstä* tai vakuutusyhtiöstä, jos osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:
1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyyttä;	1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyyttä;
2) kohdeyrityksen johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista kohdeyrityksessä hankinnan johdosta;	2) *hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön* johdon luotettavuuden tai sopivuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumista hankinnan johdosta;
3) kohdeyrityksen valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai	3) *hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön* valvonnan ja siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumista hankinnan johdosta; tai
4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.	4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.
Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan myös, jos se ei ole saanut 32 b §:n mukaisessa määräajassa mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettuja tietoja taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n 6 momentissa, sijoituspalveluyrityksistä	Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan myös, jos se ei ole saanut *32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa sanotussa momentissa tarkoitettuja lisätietoja* taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:n 6 momentissa,

Voimassa oleva laki	Ehdotus
annetun lain 41 §:n 6 momentissa, sijoitusrahastolain 16 §:n 6 momentissa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tarkoitettuja tietoja.	*sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:n 6 momentissa*, sijoitusrahastolain 16 §:n 6 momentissa, *rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa*, maksulaitoslain 21 a §:n 6 momentissa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä. *Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tarkoitetun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:n 5 momentissa taikka arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:n 5 momentissa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää hankinnan, jos se ei ole saanut 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60 arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityksistä.*
Finanssivalvonta voi tehdessään tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen asettaa samalla määräajan, jonka kuluessa ilmoitettu hankinta on toteutettava, uhalla, että Finanssivalvonta voi ryhtyä 32 c §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.	Finanssivalvonta voi tehdessään tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen asettaa samalla määräajan, jonka kuluessa ilmoitettu hankinta on toteutettava, uhalla, että Finanssivalvonta voi ryhtyä 32 c §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.
Työeläkevakuutusyhtiön osakkeiden ja takuuosuuksien hankinnan kieltämiseen sovelletaan tämän pykälän sijasta työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 7 §:ää.	Työeläkevakuutusyhtiön osakkeiden ja takuuosuuksien hankinnan kieltämiseen sovelletaan tämän pykälän sijasta työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 7 §:ää.
32 b §	32 b §
Omistusosuuden hankinnan kieltämisessä noudatettava menettely	*Omistusosuuden hankinnan kieltämisessä noudatettava menettely*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Työeläkevakuutusyhtiön osakkeiden tai takuuosuuksien hankintaa koskevan ilmoituksen käsittelyyn sovelletaan tämän pykälän sijasta työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 7 §:ää.	*Jos ilmoitusvelvollinen on ulkomainen ETA-valvottava tai tämän emoyritys taikka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta ulkomaisessa ETA-valvottavassa tai sen emoyrityksessä, Finanssivalvonnan on oltava päätöstä tehdessään yhteistyössä ulkomaisen ETA-valvottavan valvonnasta vastaavan ETA-valvontaviranomaisen kanssa sekä, jos hankinnan kohteena on rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisö, rahoitus- ja va-*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	kuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettujen muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa. Päätöksestä on käytävä ilmi tässä momentissa tarkoitettujen ulkomaisten valvontaviranomaisten kanta hankintaan. *Tämän pykälän sijasta sovelletaan:* *1) työeläkevakuutusyhtiön osakkeiden tai takuuosuuksien hankintaa koskevan ilmoituksen käsittelyyn työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 7 §:ää;* *2) pörssin ja pörssin omistusyhteisön omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen käsittelyyn kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ää;* *3) arvopaperikeskuksen ja arvopaperikeskuksen omistusyhteisön omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen käsittelyyn arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 9 §:ää;* *4) selvitysyhteisön ja selvitysyhteisön omistusyhteisön omistusosuuden hankintaa koskevan ilmoituksen käsittelyyn arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 9 §:ää.*
32 c §	32 c §
Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen	*Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen*
Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, säilytysyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä tai vakuutusyhtiössä enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:	Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, säilytysyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, *pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa, arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, selvitysyhteisössä, selvitysyhteisön omistusyhteisössä* tai vakuutusyhtiössä enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:
1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:ssä, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 41 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;	1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 42 §:ssä, *sijoituspalvelulain 7 luvun 14 §:ssä*, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä *rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 10 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2) osakkeet tai osuudet on hankittu Finanssivalvonnan 32 a §:ssä tarkoitetusta kiellosta huolimatta; tai	*§:ssä* tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;
	2) osakkeet tai osuudet on hankittu Finanssivalvonnan 32 a §:ssä tarkoitetusta kiellosta huolimatta; tai
3) edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa lainkohdissa säädetyn omistusrajan ylittävä omistus vaarantaa 32 a §:ssä tarkoitetulla tavalla kohdeyrityksen terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos kohdeyritys on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut.	3) edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa lainkohdissa säädetyn omistusrajan ylittävä omistus vaarantaa 32 a §:ssä tarkoitetulla tavalla hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos *hankinnan kohteena* on vakuutusyhtiö, vakuutetut edut.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
33 §	33 §
Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus	*Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Tämän pykälän sijasta sovelletaan:	*Finanssivalvonnan oikeudesta:*
1) kieltoon, joka koskee 45 §:ssä tarkoitettua markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä taikka muuta menettelyä asiakassuhteessa, mitä 48 ja 49 §:ssä säädetään;	*1) kieltää ulkomaisen ETA-sivuliikkeen tai muun ulkomaisen valvottavan toiminta säädetään 61 §:ssä;*
2) kieltoon, joka koskee arvopaperien markkinointia tai hankintaa taikka kieltoa jatkaa julkista kaupankäyntiä tai monenkeskistä kaupankäyntiä arvopapereilla, mitä arvopaperimarkkinalain 7 luvun 2 §:ssä säädetään;	*2) kieltää arvopaperimarkkinalain vastainen toiminta arvopaperien tarjoamisessa, kaupassa ja arvopapereita koskevaa tiedonantovelvollisuutta täytettäessä sekä määrätä menettely oikaistavaksi säädetään arvopaperimarkkinalain 17 luvun 2 §:ssä;*
3) ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen, mitä 61 §:ssä säädetään, jollei 1 kohdasta muuta johdu	*3) kieltää pörssiä järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineellä säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 32 §:ssä;*
	4) kieltää monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineellä säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 4 luvun 8 §:ssä;
	5) kieltää kauppojen sisäistä toteuttajaa järjestämästä sisäistä toteuttamista rahoitusvälineellä säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 6 §:ssä.
	33 a §
	Uhkasakko
	Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa

finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, Finanssivalvonnan 33 §:n nojalla antamaa toimeenpanokieltoa tai oikaisukehotusta taikka muuta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, toimilupansa ehtoja tai toimintaansa koskevia sääntöjä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvaan muuhun yritykseen, joka laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi mainitussa laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä säädetään.

Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa 18, 19, 21, 23 ja 24 §:ssä tarkoitetun täyttämään mainituissa pykälissä säädetyn velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen.

Uhkasakkoa ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle tässä laissa säädetyn tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi silloin, kun henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

Uhkasakon tuomitsemisesta päättää Finanssivalvonta, jollei muualla laissa erikseen toisin säädetä. Uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan muilta osin uhkasakkolakia (1113/1990).

37 §

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamisen valvonta

Finanssivalvonta valvoo, että sellaiset kirjanpitovelvolliset, jotka ovat kirjanpitolain tai muun lain nojalla velvollisia noudattamaan tilinpäätöksessään kirjanpitolain 7 a luvussa tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (*IFRS-kirjanpitovelvollinen*), noudattavat mainittuja standardeja. Mitä tässä pykälässä säädetään tilinpäätöksestä, sovelletaan vastaavasti toimintakertomukseen, tilinpäätöstiedotteeseen, osavuosikatsaukseen *ja vuosikatsaukseen*.

— — — — — — — — — — — — — — — —

37 §

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien noudattamisen valvonta

Finanssivalvonta valvoo, että sellaiset kirjanpitovelvolliset, jotka ovat kirjanpitolain tai muun lain nojalla velvollisia noudattamaan tilinpäätöksessään kirjanpitolain 7 a luvussa tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (*IFRS-kirjanpitovelvollinen*), noudattavat mainittuja standardeja. Mitä tässä pykälässä säädetään tilinpäätöksestä, sovelletaan vastaavasti toimintakertomukseen, tilinpäätöstiedotteeseen *ja* osavuosikatsaukseen.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki

4 luku

Hallinnolliset seuraamukset

38 §

Uhkasakko

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, Finanssivalvonnan 33 §:n nojalla antamaa toimeenpanokieltoa tai muuta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, toimilupansa ehtoja tai toimintaansa koskevia sääntöjä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvaan muuhun yritykseen, joka laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi mainitussa laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä säädetään.

Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa 18, 19 ja 21–24 §:ssä tarkoitetun täyttämään mainituissa pykälissä säädetyn velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen.

Uhkasakkoa ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle tässä laissa säädetyn tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi silloin, kun henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan, eikä 22 §:ssä säädetyn velvollisuuden täyttämiseksi.

Uhkasakon tuomitsemisesta päättää Finanssivalvonta, jollei muualla laissa erikseen toisin säädetä. Uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan muilta osin uhkasakkolakia (1113/1990).

Tämän pykälän sijasta sovelletaan uhkasakkoon, joka koskee 45 §:ssä tarkoitettua markkinointia, sopimusehtojen käyttöä tai muuta menettelyä asiakassuhteessa, mitä 48 ja 49 §:ssä säädetään.

Ehdotus

4 luku

Hallinnolliset seuraamukset

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) laiminlyö tai rikkoo velvollisuuden toimittaa Finanssivalvonnalle 18 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuja tietoja taikka muita tietoja, jotka on säädetty tai määrätty säännöllisesti toimitettavaksi Finanssivalvonnan laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi;

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 1 §:ssä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 8 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä, sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä tai sijoitusrahaston säännöissä määrättyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia taikka sijoitusrahastolain 93 §:ssä tarkoitetun avaintietoesitteen laatimisen, 99—101 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden tai 101 a §:ssä tarkoitetun velvollisuuden pitää rahastoyhtiön sisäpiirirekisteriä.

Rikemaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Rikemaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon ainakin menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika. Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 5 000 euroa ja enintään 100 000 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 10 000 euroa.

Rikemaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Jos teko tai laiminlyönti on erityisen moitittava, rikemaksun sijaan voidaan määrätä seuraamusmaksu.

39 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta voi määrätä rikemaksun sille, joka:

1) laiminlyö tai rikkoo velvollisuuden toimittaa Finanssivalvonnalle 18 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuja tietoja taikka muita tietoja, jotka on säädetty tai määrätty säännöllisesti toimitettavaksi Finanssivalvonnan laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi;

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 5 luvun 4, 5 a tai 6–11 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 99 tai 100 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai velvollisuuden pitää rekisteriä taikka niitä vastaavan vakioitua optiota tai termiiniä koskevan velvollisuuden;

3) rikkoo sijoitusrahastolain 11 luvussa säädettyjä tai sijoitusrahaston säännöissä määrättyjä varojen sijoittamista koskevia rajoituksia;

4) laiminlyö arvopaperimarkkinalain 2 luvun 10 c §:ssä tarkoitetun vuosikoosteen julkistamisen; tai

5) laiminlyö sijoitusrahastolain 93 §:ssä tarkoitetun avaintietoesitteen laatimisen.

Oikeushenkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 10 000 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikemaksu on vähintään 50 euroa ja enintään 1 000 euroa. Rikemaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

40 §

Julkinen huomautus

Finanssivalvonta voi antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen huomautuksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Valvottavalle huomautus voidaan antaa myös, jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen tai toimintaansa koskevien sääntöjen vastaisesti. Huomautus voidaan antaa edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena harkiten anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin.

39 §

Julkinen varoitus

Finanssivalvonta antaa valvottavalle ja muulle finanssimarkkinoilla toimivalle julkisen varoituksen, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee muiden kuin 38 §:n 1 momentissa tai 40 §:n 1 momentissa tarkoitettujen finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti. Valvottavalle julkinen varoitus annetaan myös, jos valvottava tahallaan tai huolimattomuudesta menettelee toimilupansa ehtojen tai toimintaansa koskevien sääntöjen vastaisesti.

Julkinen varoitus voidaan antaa edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin. Jos 1 momentissa tarkoitettu teko tai laiminlyönti on erityisen moitittava, julkisen varoituksen sijaan voidaan määrätä seuraamusmaksu.

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä tai arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 9 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin.

Voimassa oleva laki

Julkinen huomautus voidaan antaa myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitetulle henkilölle, jos tämä laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä:

1) markkinoiden väärinkäytöstä;

2) julkisen kaupankäynnin tai sitä toisessa ETA-valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka

5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Julkinen huomautus voidaan antaa 2 momentissa tarkoitetulle henkilölle myös, jos tämä laiminlyö tai rikkoo arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY, jäljempänä *direktiivi 2003/71/EY*, täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

Luonnolliselle henkilölle julkinen huomautus voidaan antaa, jos tämä menettelee häntä henkilökohtaisesti velvoittavien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Julkista huomautusta ei voida antaa, jos valvottava, muu finanssimarkkinoilla toimiva tai muu 2 momentissa tarkoitettu henkilö on välittömästi virheen tai laiminlyönnin havaittuaan oma-aloitteisesti ryhtynyt asiassa riittäviin korjaaviin toimenpiteisiin eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva.

Julkinen huomautus julkistetaan Finanssivalvonnan päättämällä tavalla. Jos virhe tai laiminlyönti on vähäinen, Finanssivalvonta voi päättää, että huomautusta ei julkisteta.

Julkisesta huomautuksesta tiedotettaessa on käytävä ilmi, onko sen antamista koskeva päätös lainvoimainen. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen, Finanssivalvonnan on tiedotettava muutoksenhakuviran-

Ehdotus

Vaikka teon tai laiminlyönnin voidaan arvioida täyttävän rikoslain 51 luvussa säädetyn muun kuin törkeän rikoksen tunnusmerkistön, mutta teko tai laiminlyönti on sen haitallisuus, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys sekä siitä saatu hyöty ja muut tekoon tai laiminlyöntiin liittyvät seikat huomioon ottaen kokonaisuutena arvioiden vähäinen, Finanssivalvonta voi kuitenkin määrätä seuraamusmaksun ja jättää ilmoittamatta asian esitutkintaviranomaiselle.

omaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin se on tiedottanut julkisen huomautuksen antamisesta.

Määrättäessä julkinen huomautus 45 §:ssä tarkoitettua markkinointia, sopimusehtojen käyttöä tai muuta menettelyä asiakassuhteessa koskevassa asiassa noudatetaan, mitä 48 ja 49 §:ssä säädetään.

Mitä tässä pykälässä säädetään, ei vaikuta Finanssivalvonnan velvollisuuteen tuottaa ja jakaa tietoa toiminnastaan siten kuin siitä erikseen säädetään.

41 §

Julkinen varoitus

Finanssivalvonta voi antaa 40 §:ssä mainitulle julkisen varoituksen, jos mainitussa pykälässä tarkoitettu menettely tai laiminlyönti on jatkuvaa tai toistuvaa taikka muuten niin moitittavaa, ettei julkista huomautusta ole pidettävä riittävänä. Julkiseen varoitukseen sovelletaan muuten, mitä 40 §:ssä säädetään julkisesta huomautuksesta.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Finanssivalvonta määrää seuraamusmaksun, jos se on suuruudeltaan enintään miljoona euroa. Muussa tapauksessa seuraamusmaksun määrää Finanssivalvonnan esityksestä markkinaoikeus.

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon ainakin menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä sen, jolle seuraamusmaksu määrätään, taloudellinen asema. Maksu saa olla enintään kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta, kuitenkin enintään kymmenen miljoonaa euroa. Mikäli tilinpäätös ei ole seuraamusmaksua määrättäessä vielä valmistunut, seuraamusmaksu on määrättävä sitä edeltävän vuoden tilinpäätöksen mukaisesta liikevaihdosta. Jos oikeushenkilö on vasta aloittanut toimintansa eikä tilinpäätöstä ole saatavissa, liikevaihto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään kymmenen prosenttia hänen viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, kuitenkin enintään 100 000 euroa. Jos tuloja ei voida luotettavasti selvittää verotustiedoista tai ne ovat olennaisesti muuttuneet viimeksi toimitetun verotuksen jälkeen, ne voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

Jos finanssimarkkinoilla palveluja tarjoavalle luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu koskee hänen 5 §:n 17 koh-

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

dan nojalla valvottavaa elinkeinotoimintaansa, seuraamusmaksu saa olla enintään 10 prosenttia hänen tästä elinkeinotoiminnastaan saamista viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan, kuitenkin enintään 2,5 miljoonaa euroa.

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

42 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonta voi julkisen varoituksen antamisen lisäksi määrätä valvottavan ja muun finanssimarkkinoilla toimivan oikeushenkilön maksamaan seuraamusmaksun, jos tämä tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa tai arvopaperimarkkinalain 8 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 b §:ää, 2 tai 6 luvun säännöksiä tai niiden nojalla annettuja säännöksiä arvopaperien markkinoinnista, liikkeeseenlaskusta, tarjoamisesta tai tiedonantovelvollisuudesta taikka julkisista ostotarjouksista tai tarjousvelvollisuudesta;

2) laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla arvopaperimarkkinalain 5 luvun 2 tai 12 §:n säännöksiä taikka mainitun luvun 15 §:n nojalla annettuja säännöksiä; tai

3) laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös muulle kuin 1 momentissa tarkoitetulle, joka laiminlyö tai rikkoo muulla kuin rikoslain 51 luvussa säädetyllä tavalla 1 momentissa tarkoitettuja arvopaperimarkkinalakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä:

1) sisäpiirintiedon käytöstä tai kurssin vääristämisestä;

2) julkisen kaupankäynnin tai sitä toisessa ETA-valtiossa vastaavan kaupankäynnin kohteena olevan taikka tällaisen kaupankäynnin kohteeksi haetun arvopaperin arvoon vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

3) monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin arvoon

42 §

Hallinnollisen seuraamuksen määräämättä jättäminen

Finanssivalvonta voi jättää rikemaksun määräämättä tai julkisen varoituksen antamatta, jos

1) edellä 38 tai 39 §:ssä tarkoitettu on oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi välittömästi virheen havaitsemisen jälkeen ja ilmoittanut virheestä viivytyksettä Finanssivalvonnalle, eikä virhe tai laiminlyönti ole vakava tai toistuv;,

2) virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä; tai

3) rikemaksun määräämistä tai julkisen varoituksen antamista on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Finanssivalvonta voi seuraamusmaksun määräämisen sijaan antaa julkisen varoituksen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetyillä perusteilla.

Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

vaikuttavien tietojen julkistamisesta;

4) arvopaperin tarjoamiseen tai 2 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta; taikka

5) julkisesta ostotarjouksesta tai tarjousvelvollisuudesta.

Seuraamusmaksu voidaan määrätä muulle kuin 1 momentissa tarkoitetulle myös, jos tämä laiminlyö tai rikkoo direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta annettuja Euroopan yhteisöjen komission asetuksia.

Seuraamusmaksun määräämisen edellytyksenä on lisäksi, että menettely tai laiminlyönti on jatkuvaa, toistuvaa tai suunnitelmallista taikka muuten niin moitittavaa, ettei varoitusta yksin ole pidettävä riittävänä, eikä teko tai laiminlyönti kokonaisuutena arvioiden anna aihetta ankarampiin toimenpiteisiin.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään arvopaperista, koskee vastaavasti vakioituja optioita ja termiinejä

43 §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun määräämisen muut edellytykset

Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä, jos samaa rikkomusta koskeva asia on vireillä esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa rikosasiana. Rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään, jos samasta rikkomuksesta on lainvoimaisesti tuomittu rangaistus.

Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja suunnitelmallisuus sekä menettelyllä tavoiteltu hyöty ja sillä aiheutettu vahinko. Oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu on vähintään 500 euroa ja enintään 200 000 euroa, kuitenkin enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määräämistä edeltävän tilikauden liikevaihdosta. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu on vähintään 100 euroa ja enintään 10 000 euroa.

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

43 §

*Rikemaksun, **julkisen varoituksen** ja seuraamusmaksun **julkistaminen***

Finanssivalvonnan on julkistettava antamansa tai määräämänsä rikemaksu, julkinen varoitus ja seuraamusmaksu sekä markkinaoikeuden määräämä seuraamusmaksu. Seuraamuksen julkistamisesta on käytävä ilmi, onko seuraamuksen antamista tai määräämistä koskeva päätös lainvoimainen. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen, Finanssivalvonnan on julkistettava tieto muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin seuraamuksen antaminen tai määrääminen on julkistettu.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

43 a §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Täytäntöönpanosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Oikeusrekisterikeskus palauttaa hakemuksesta jo maksetun seuraamusmaksun, jos samasta teosta, jonka perusteella seuraamusmaksu on määrätty, tuomitaan rangaistus rikoslain 51 luvun 1—5 §:n perusteella.

43 b §

Asian käsittely markkinaoikeudessa

Rikemaksua, julkista varoitusta ja seuraamusmaksua koskeva asia tulee vireille markkinaoikeudessa Finanssivalvonnan esityksestä tai sen valituksella, jolle Finanssivalvonta on määrännyt seuraamuksen. Valituksesta säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Finanssivalvonnan esitys seuraamusmaksun määräämisestä on tehtävä kirjallisesti. Esityksessä on mainittava:

1) sen nimi, kotipaikka ja osoite, johon vaatimus kohdistuu;

2) vaatimus ja sen perusteet; sekä

3) ne tosiseikat ja asiakirjat, joihin Finanssivalvonta vetoaa.

Esityksen tai valituksen saavuttua markkinaoikeuteen asia on ennen käsittelyä valmisteltava markkinaoikeuden ylituomarin tai markkinaoikeustuomarin johdolla niin, että se voidaan viipymättä ratkaista. Valmistelu ei ole tarpeen, jos esitys tai valitus jätetään tutkimatta tai hylätään heti perusteettomana.

Asiaa valmisteltaessa asiaan osallisille on varattava tilaisuus suullisesti tai kirjallisesti vastata esitykseen tai valitukseen. Markkinaoikeus huolehtii Finanssivalvonnan kuulemiseksi tarpeellisista toimenpiteistä. Valmistelu voidaan päättää, vaikka asiaan osallinen ei ole antanut pyydettyä vastausta esityksen tai valituksen johdosta.

Voimassa oleva laki

44 §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Täytäntöönpanosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Oikeusrekisterikeskus palauttaa hakemuksesta jo maksetun seuraamusmaksun, jos samasta teosta, jonka perusteella seuraamusmaksu on määrätty, tuomitaan rangaistus rikoslain 51 luvun 1–5 §:n perusteella.

5 luku

Asiakkaansuojan valvonta

45 §

Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala

Finanssivalvonta valvoo siten kuin tässä luvussa säädetään, että luottolaitos, maksulaitos, vakuutusyhtiö, vakuutusyhdistys, vakuutusedustaja, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö ja arvopaperipörssi noudattavat niihin sovellettavia markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä kuluttajan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista muuta menettelyä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä. Arvopaperien ja johdannaissopimusten markkinointia koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta säädetään arvopaperimarkkinalaissa.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi ulkomaiseen sivuliikkeeseen, muuhun ulkomaiseen valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta, ja ulkomaiseen vakuutusedustajaan siltä osin kuin Finanssivalvonta on toimivaltainen viranomainen valvomaan niihin sovellettavien 1 momentissa tarkoitettujen säännösten noudattamista.

Ehdotus

44 §

Velvollisuus saapua markkinaoikeuden istuntoon ja esittää asiakirjoja

Markkinaoikeus voi velvoittaa asianomaisen saapumaan istuntoon sekä esittämään liikekirjeenvaihtonsa, kirjanpitonsa, pöytäkirjansa ja muut asiaa selventävät asiakirjat. Jos velvollisuutta esittää asiakirjat ei täytetä tai asianomainen jää ilman laillista estettä saapumatta istuntoon, asianosainen voidaan sakon uhalla velvoittaa esittämään asiakirjat tai saapumaan istuntoon.

Asian käsittelystä ja selvittämisestä säädetään muutoin hallintolainkäyttölaissa ja markkinaoikeuslaissa (1527/2001). Käsittelyn ja asiakirjojen julkisuudesta säädetään erikseen.

5 luku

Asiakkaansuoja

45 §

Asiakkaansuojan valvontaa koskevien säännösten soveltamisala

Finanssivalvonta valvoo, että *valvottavat ja vakuutusedustajat* noudattavat niihin sovellettavia markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä kuluttajan kannalta hyvän tavan vastaista tai muutoin sopimatonta menettelyä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä. *Rahoitusvälineiden* markkinointia koskevien säännösten noudattamisen valvonnasta säädetään *lisäksi* arvopaperimarkkinalaissa, *sijoituspalvelulaissa ja muualla laissa*.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi ulkomaiseen sivuliikkeeseen, muuhun ulkomaiseen valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja sivuliikettä perustamatta, ja ulkomaiseen vakuutusedustajaan siltä osin kuin Finanssivalvonta on toimivaltainen viranomainen valvomaan niihin sovellettavien 1 momentissa tarkoitettujen säännösten noudattamista.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
47 §	47 §
Kuluttaja-asiamiehen lausunto	*Kuluttaja-asiamiehen lausunto*
Finanssivalvonnan tulee ennen ryhtymistä tämän luvun mukaisiin toimenpiteisiin pyytää asiassa kuluttaja-asiamieheltä lausunto, jos se havaitsee, että 45 §:ssä tarkoitettu finanssimarkkinoilla toimiva toimii kuluttajansuojalain (38/1978) vastaisesti soveltaessaan mainitussa pykälässä tarkoitettuja säännöksiä.	Finanssivalvonnan tulee ennen ryhtymistä *33 tai 33 a §:n taikka 4 luvun* mukaisiin toimenpiteisiin pyytää asiassa kuluttaja-asiamieheltä lausunto, jos se havaitsee, että 45 §:ssä tarkoitettu finanssimarkkinoilla toimiva toimii kuluttajansuojalain (38/1978) vastaisesti.
48 §	*(kumotaan)*
Toimintakielto ja muut seuraamukset	
Finanssivalvonta voi, jos se asiakkaan- tai sijoittajansuojan kannalta on tarpeellista, antaa julkisen huomautuksen niin kuin 40 §:ssä säädetään tai julkisen varoituksen niin kuin 41 §:ssä säädetään taikka kieltää 45 §:ssä tarkoitettujen säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten tai 45 §:ssä tarkoitetun palveluntarjoajan toimintaa koskevien sääntöjen vastaisen menettelyn jatkamisen taikka tällaisen tai siihen rinnastettavan menettelyn uudistamisen. *Finanssivalvonta voi määrätä 1 momentissa tarkoitetun kiellon myös väliaikaisena, jolloin kielto on voimassa kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.* *Finanssivalvonta voi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.* *Finanssivalvonnan 1—3 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.*	
49 §	*(kumotaan)*
Asian saattaminen markkinaoikeuteen	
Edellä 45 §:ssä tarkoitettu palveluntarjoaja voi saattaa 48 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitetun päätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa Finanssivalvonnan päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
51 §	51 §
Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö	*Markkinoiden väärinkäyttöön liittyvä erityinen yhteistyö*
Finanssivalvonnan on ilmoitettava tietoonsa tullut markkinoiden väärinkäyttö ja epäilys sellaisesta sen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jonka alueella kyseistä toimintaa harjoitetaan tai jossa rahoitusvälineet, joihin toiminta vaikuttaa, ovat julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteina tai on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteiksi.	Finanssivalvonnan on ilmoitettava tietoonsa tullut markkinoiden väärinkäyttö ja epäilys sellaisesta sen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jonka alueella kyseistä toimintaa harjoitetaan tai jossa rahoitusvälineet, joihin toiminta vaikuttaa, ovat *säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä* kaupankäynnin kohteina tai *niitä* on haettu tällaisen kaupankäynnin kohteiksi.
Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä tutkittava markkinoiden väärinkäyttö. Pyynnön esittäneen viranomaisen henkilöstöön kuuluva saa osallistua tutkimukseen.	Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä tutkittava markkinoiden väärinkäyttö. Pyynnön esittäneen viranomaisen henkilöstöön kuuluva saa osallistua tutkimukseen.
54 §	54 §
Muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevan ulkomaisen valvottavan tai ulkomaisen selvitysyhteisön valvonta ja yhteistyö muun kuin ETA-valtion valvontaviranomaisen kanssa	*Kolmannen maan valvottavan ja ulkomaisen selvitysyhteisön valvonta sekä yhteistyö kolmannen maan valvontaviranomaisen kanssa*
Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä sellaisen muun kuin ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan valvontaviranomaisen kanssa:	Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä sellaisen *kolmannen maan* valvontaviranomaisen kanssa:
1) jonka valvonnassa oleva yritys on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen tai edustuston Suomeen;	1) jonka valvonnassa oleva yritys on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen *Suomeen tai jonka valvonnassa oleva luottolaitos on perustanut* tai aikoo perustaa edustuston Suomeen;
2) johon valvottava on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen;	2) johon valvottava on perustanut tai aikoo perustaa sivuliikkeen;
3) jossa suomalaisen yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on julkista kaupankäyntiä tai monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteena;	3) jossa suomalaisen yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on *säänneltyä markkinaa tai monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmää* vastaavan kaupankäynnin kohteena;
4) jonka valvonnassa olevan yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita on Suomessa julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena;	4) jonka valvonnassa olevan yrityksen liikkeeseen laskemia arvopapereita *on säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa;*
5) jonka valvonnassa olevan ulkomaisen	5) jonka valvonnassa olevan ulkomaisen

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
selvitysyhteisön tai muun yhteisön toiminta on Suomen rahoitusmarkkinoiden toiminnan, vakauden tai sijoittajan suojan kannalta merkittävää.	selvitysyhteisön tai muun yhteisön toiminta on Suomen rahoitusmarkkinoiden toiminnan, vakauden tai sijoittajan suojan kannalta merkittävää.
Finanssivalvonnan oikeuteen saada tietoja ulkomaisen luottolaitoksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevalta edustustolta ja tarkastaa niitä sovelletaan, mitä 18 ja 24 §:ssä säädetään.	Finanssivalvonnan oikeuteen saada tietoja *kolmannen maan luottolaitoksen* Suomessa olevalta edustustolta ja tarkastaa niitä sovelletaan, mitä 18 ja 24 §:ssä säädetään.
Yhteistyöstä Sveitsin vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen kanssa säädetään vakuutusyhtiölaissa ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa.	Yhteistyöstä Sveitsin vakuutustarkastuksesta vastaavan viranomaisen kanssa säädetään vakuutusyhtiölaissa ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa.
55 §	55 §
Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon koskeva ilmoitusvelvollisuus	*Sivuliikkeen perustamista ja muuta palvelujen tarjoamista toiseen ETA-valtioon koskeva ilmoitusvelvollisuus*
Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, maksulaitoslaissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa vakuutusedustuksesta annetussa laissa. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle arvopaperipörssin toiminnasta toisessa ETA-valtiossa säädetään arvopaperimarkkinalaissa.	Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, maksulaitoslaissa, *sijoituspalvelulaissa*, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa. Lisäeläkkeiden tarjoamisesta toisessa ETA-valtiossa säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sekä vakuutusedustuksesta toisessa ETA-valtiossa vakuutusedustuksesta annetussa laissa. Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle *pörssin* toiminnasta toisessa ETA-valtiossa säädetään *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa*.
61 §	61 §
Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen ETA-valvottavaan ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen	*Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen* ***valvottavaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen*** *valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen*

Voimassa oleva laki

Jos ulkomainen ETA-sivuliike laiminlyö noudattaa 59 §:ssä tarkoitettuja yleisen edun vaatimia ehtoja taikka mitä sivuliikkeen velvollisuudeksi on finanssimarkkinoita koskevassa Suomen laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä tai sen toimintaa koskevissa säännöissä säädetty tai määrätty, Finanssivalvonta voi kehottaa sivuliikettä korjaamaan asian määräajassa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua kehotusta ei noudateta, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle.

Jos kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja sivuliike jatkaa 1 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten vastaista menettelyä, Finanssivalvonta voi ilmoitettuaan asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle antaa sivuliikkeelle 33 §:ssä tarkoitetun toimenpanokiellon tai oikaisukehotuksen, 40 §:ssä tarkoitetun julkisen huomautuksen tai 41 §:ssä tarkoitetun julkisen varoituksen taikka 38 tai 48 §:ssä säädetyn uhkasakon uhalla kieltää sivuliikkeen toiminnan jatkamisen kokonaan tai osittain.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi ryhtyä 3 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin välittömästi, jos:

1) sivuliike laiminlyö noudattaa sitä koskevia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä tai sivuliikkeen toimintaa koskevia sääntöjä ja toimenpiteisiin ryhtyminen on välttämätöntä yleisen edun turvaamiseksi; tai

2) sivuliike laiminlyö noudattaa sellaisia sitä koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä tai sivuliikkeen toimintaa koskevia sääntöjä, joiden valvonnasta Finanssivalvonta vastaa muun lain perusteella.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle sekä finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin direktiiveissä tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan komissiolle ja asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt 1 momentissa tarkoitettujen säännösten, määräysten, sääntö-

Ehdotus

Jos ulkomainen ETA-sivuliike laiminlyö noudattaa 59 §:ssä tarkoitettuja yleisen edun vaatimia ehtoja taikka mitä sivuliikkeen velvollisuudeksi on finanssimarkkinoita koskevassa Suomen laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä tai sivuliikkeen toimintaa koskevissa säännöissä säädetty tai määrätty, Finanssivalvonta voi kehottaa sivuliikettä korjaamaan asian määräajassa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua kehotusta ei noudateta, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle.

Jos kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi ja sivuliike jatkaa 1 momentissa tarkoitettujen säännösten tai määräysten vastaista menettelyä, Finanssivalvonta antaa ilmoitettuaan asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle sivuliikkeelle 33 §:ssä tarkoitetun toimeenpanokiellon, *38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun, 39 §:ssä tarkoitetun julkisen varoituksen, 40 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun taikka 33 a §:ssä säädetyn uhkasakon uhalla kieltää sivuliikettä jatkamasta säännösten ja määräysten vastaista menettelyä tai* sivuliikkeen toiminnan jatkamisen kokonaan tai osittain.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi ryhtyä 3 momentissa mainittuihin toimenpiteisiin välittömästi, jos:

1) sivuliike laiminlyö noudattaa sitä koskevia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä taikka sivuliikkeen toimintaa koskevia sääntöjä ja toimenpiteisiin ryhtyminen on välttämätöntä yleisen edun turvaamiseksi; tai

2) sivuliike laiminlyö noudattaa sellaisia sitä koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä taikka sivuliikkeen toimintaa koskevia sääntöjä, joiden valvonnasta Finanssivalvonta vastaa muun lain perusteella.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle sekä finanssimarkkinoita koskevissa Euroopan unionin direktiiveissä tarkoitetuissa tapauksissa Euroopan komissiolle ja asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt 1 momentissa tarkoitettujen säännösten, määräysten, sään-

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

jen tai ehtojen vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan soveltuvin osin myös ulkomaiseen ETA-lisäeläkelaitokseen ja ulkomaiseen valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja perustamatta sivuliikettä.

Mitä tässä pykälässä sanotaan ulkomaisesta valvottavasta, sovelletaan myös toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan Suomessa toimivaan arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua arvopaperipörssiä vastaavaan julkisen kaupankäynnin järjestäjään.

töjen tai ehtojen vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös ulkomaiseen ETA-lisäeläkelaitokseen ja ulkomaiseen valvottavaan, joka tarjoaa Suomeen palveluja perustamatta sivuliikettä.

Mitä tässä pykälässä säädetään ulkomaisesta valvottavasta, sovelletaan myös toisen ETA-valtion viranomaisen valvonnassa olevaan Suomessa toimivaan *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:ssä* tarkoitettuun pörssiä vastaavaan markkinoiden ylläpitäjään.

61 a §

Ulkomaisen selvitysyhteisön valvonta

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos Finanssivalvonta havaitsee, että ulkomainen selvitysyhteisö toimii lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten, valtiovarainministeriön myöntämän luvan ehtojen taikka sen toimintaa Suomessa koskevien sääntöjen vastaisesti, Finanssivalvonta voi ilmoitettuaan asiasta ulkomaiselle valvontaviranomaiselle ja valtiovarainministeriölle antaa ulkomaiselle selvitysyhteisölle 40 §:ssä tarkoitetun julkisen huomautuksen tai 41 §:ssä tarkoitetun julkisen varoituksen, jollei valtiovarainministeriö ryhdy asiassa ankarampiin toimenpiteisiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

61 a §

Ulkomaisen selvitysyhteisön valvonta

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos Finanssivalvonta havaitsee, että ulkomainen selvitysyhteisö toimii lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten, valtiovarainministeriön myöntämän luvan ehtojen taikka *ulkomaisen selvitysyhteisön* toimintaa Suomessa koskevien sääntöjen vastaisesti, Finanssivalvonta ilmoittaa asiasta ulkomaiselle valvontaviranomaiselle ja valtiovarainministeriölle *sekä antaa ulkomaiselle selvitysyhteisölle 39 §:ssä* tarkoitetun julkisen varoituksen, jollei valtiovarainministeriö ryhdy asiassa ankarampiin toimenpiteisiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

62 §

Valvottavan toimilupaa ja omistajia koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa valvottavan emoyrityksen ja sen tytäryritysten valvonnasta vastaaville ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille valvottavan toimilupahakemuksesta ja toimiluvan myöntämisestä sekä yhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa valvottavan omistajien valvonnassa säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalve-

62 §

Valvottavan toimilupaa ja omistajia koskeva ilmoitusvelvollisuus

Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa valvottavan emoyrityksen ja sen tytäryritysten valvonnasta vastaaville ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille valvottavan toimilupahakemuksesta ja toimiluvan myöntämisestä sekä yhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa valvottavan omistajien valvonnassa säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, *sijoituspal-*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
luyrityksistä annetussa laissa, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa.	*velulaissa*, sijoitusrahastolaissa ja vakuutusyhtiölaissa.
67 §	67 §
Tarkastustehtävien siirtäminen	*Tarkastustehtävien siirtäminen*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonta voi siirtää valvottavia koskevaa päätösvaltaa ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle niin kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa erikseen säädetään.	Finanssivalvonta voi siirtää valvottavia koskevaa päätösvaltaa ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle niin kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, *sijoituspalvelulaissa* sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa erikseen säädetään.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
71 §	71 §
Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja	*Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja*
Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:	Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
5) *arvopaperimarkkinalain 6 luvun 17 §:ssä tarkoitetulle Keskuskauppakamarin yrityskauppalautakunnalle ja* kiinteistörahastolain 18 a–18 e §:ssä tarkoitetulle Keskuskauppakamarin kiinteistönarviointilautakunnalle;	5) kiinteistörahastolain 18 a—18 e §:ssä tarkoitetulle Keskuskauppakamarin kiinteistönarviointilautakunnalle;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonnalla on oikeus ilmoittaa valvottaville ja ulkomaisille ETA-sivuliikkeille, jos samalla velallisella havaitaan olevan niiltä huomattavia sitoumuksia tai velvoitteita taikka jos on syytä epäillä jonkin niiden asiakkaan toiminnan aiheuttavan niille vahinkoa. Lisäksi Finanssivalvonnalla on oikeus antaa valvottavia, ulkomaisia valvottavia ja ulkomaisia selvitysyhteisöjä koskevia tietoja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetulle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle, selvitysyhteisölle ja ulkomaiselle selvitysyhteisölle, kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetulle optioyhteisölle ja arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa tarkoitetulle arvopaperikeskukselle sekä muuta finanssimarkkinoilla toimivaa	Finanssivalvonnalla on oikeus ilmoittaa valvottaville ja ulkomaisille ETA-sivuliikkeille, jos samalla velallisella havaitaan olevan niiltä huomattavia sitoumuksia tai velvoitteita taikka jos on syytä epäillä jonkin niiden asiakkaan toiminnan aiheuttavan niille vahinkoa. Lisäksi Finanssivalvonnalla on oikeus antaa valvottavia, ulkomaisia valvottavia ja ulkomaisia selvitysyhteisöjä koskevia tietoja *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle pörssille ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle Suomessa sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetulle arvopaperikeskukselle, selvitysyhteisölle ja ulkomaiselle selvitysyhteisölle sekä muuta finanssimarkkinoilla toimivaa ja muita henkilöitä koskevia tietoja*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
ja muita henkilöitä koskevia tietoja julkisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä niille säädetyn valvontatehtävän tai niiden harjoittaman selvitystoiminnan luotettavuuden turvaamiseksi.	*pörssille*, jos tietojen antaminen on välttämätöntä niille säädetyn valvontatehtävän tai niiden harjoittaman selvitystoiminnan luotettavuuden turvaamiseksi.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
73 §	73 §
Muutoksenhaku	*Muutoksenhaku*
Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Finanssivalvonnan päätöksistä, jotka voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, säädetään erikseen.	Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, *jollei jäljempänä tässä pykälässä tai muualla laissa toisin säädetä.*
	Finanssivalvonnan *38—41 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.*
	Markkinaoikeuden 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen sekä 40 ja 41 §:n nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.
Finanssivalvonnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen.	Finanssivalvonnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden *tai markkinaoikeuden* päätökseen, jolla hallinto-oikeus tai markkinaoikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen *tai jolla markkinaoikeus on hylännyt Finanssivalvonnan esityksen seuraamusmaksun määräämisestä.*
Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päätä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.	Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päätä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.
Muutoksenhausta päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä tai virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen.	Muutoksenhausta päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä tai *varajäsentä taikka* virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen.
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

rikoslain 51 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 51 luku, sellaisena kuin se on laeissa 475/1999, 1526/2001, 300/2005 ja 935/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
51 luku	51 luku
Arvopaperimarkkinarikoksista	**Arvopaperimarkkinarikoksista**
1 §	1 §
Sisäpiirintiedon väärinkäyttö	*Sisäpiirintiedon väärinkäyttö*
Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta käyttää julkisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi 1) luovuttamalla tai hankkimalla sellaisen arvopaperin omaan tai toisen lukuun, tai 2) neuvomalla suoraan tai välillisesti toista sellaista arvopaperia koskevassa kaupassa, on tuomittava *sisäpiirintiedon väärinkäytöstä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Sisäpiirintiedon väärinkäytöstä tuomitaan myös henkilö, joka 1 momentissa tarkoitetulla tavalla käyttää monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi tällaisessa kaupankäynnissä.	Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta käyttää *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnin kohteena olevaan *rahoitusvälineeseen* liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi 1) luovuttamalla tai hankkimalla sellaisen rahoitusvälineen omaan tai toisen lukuun, tai 2) neuvomalla suoraan tai välillisesti toista sellai*sen rahoitusvälineen hankinnassa tai luovutuksessa,* on tuomittava *sisäpiirintiedon väärinkäytöstä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Sisäpiirintiedon väärinkäytöstä tuomitaan myös henkilö, joka 1 momentissa tarkoitetulla tavalla käyttää *Suomessa* monenkeskise*ssä kaupankäyntijärjestelmässä* kaupankäynnin kohteena olevaan *rahoitusvälineeseen* liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi tällaisessa kaupankäynnissä. *Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös rahoitusvälineeseen, jonka arvo määräytyy 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen perusteella.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Tahallisen rikoksen yritys on rangaistava.	Tahallisen rikoksen yritys on rangaistava.
2 §	2 §
Törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö	*Törkeä sisäpiirintiedon väärinkäyttö*
Jos tahallisessa sisäpiirintiedon väärinkäytössä 1) tavoitellaan erityisen suurta hyötyä tai huomattavaa henkilökohtaista etua, 2) rikoksentekijä käyttää rikoksen tekemisessä hyväksi erityisen vastuullista asemaansa arvopaperi-keskuksen, selvitysyhteisön, arvopaperinvälittäjän, arvopaperipörssin, optioyhteisön tai arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa tai edustajana taikka niiden antamassa tehtävässä tai 3) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti ja sisäpiirintiedon väärinkäyttö on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava törkeästä *sisäpiirintiedon väärinkäytöstä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi. Yritys on rangaistava.	Jos tahallisessa sisäpiirintiedon väärinkäytössä 1) tavoitellaan erityisen suurta hyötyä tai huomattavaa henkilökohtaista etua, 2) rikoksentekijä käyttää rikoksen tekemisessä hyväksi erityisen vastuullista asemaansa arvopaperikeskuksen, selvitysyhteisön*, sijoituspalvelun tarjoajan, pörssin tai rahoitusvälineen* liikkeeseenlaskijan tai *tällaisen* yhteisön kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa tai edustajana taikka *tällaisen* yhteisön antamassa tehtävässä tai 3) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti ja sisäpiirintiedon väärinkäyttö on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä sisäpiirintiedon väärinkäytöstä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi. Yritys on rangaistava.
3 §	3 §
Kurssin vääristäminen	***Markkinoiden** vääristäminen*
Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä vääristää julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin kurssia, on tuomittava *kurssin vääristämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.	Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä vääristää säännellyllä markkinalla tai *Suomessa* monenkeskise*ssä kaupankäyntijärjestelmässä* kaupankäynnin kohteena olevan *rahoitusvälineen markkinoita*, on tuomittava ***markkinoiden** vääristämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. *Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua rahoitusvälinettä koskevaan liiketoimeen tai muuhun toimeen, jos se vääristää 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineen markkinoita.*
4 §	4 §
Törkeä kurssin vääristäminen	*Törkeä **markkinoiden** vääristäminen*

Voimassa oleva laki

Jos kurssin vääristämisessä
1) aiheutetaan laajamittaista taloudellista vahinkoa tai
2) rikos on omiaan huomattavasti heikentämään luottamusta arvopaperimarkkinoiden toimintaan
ja kurssin vääristäminen on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä kurssin vääristämisestä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

5 §

Arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta
1) arvopaperien ammattimaisessa markkinoinnissa tai hankkimisessa elinkeinotoiminnassa antaa arvopaperiin liittyviä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja tai
2) jättää asianmukaisesti antamatta arvopaperiin liittyvän tiedon, jonka arvopaperimarkkinalaki (495/1989) velvoittaa antamaan ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon, tai arvopaperimarkkinalain mukaista tiedonantovelvollisuutta täyttäessään antaa sellaisen, arvopaperiin liittyvän totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon,
on tuomittava *arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

6 §

Määritelmät

Arvopaperilla tarkoitetaan tässä luvussa sellaista arvopaperia, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalakia.

Ehdotus

Jos *markkinoiden* vääristämisessä
1) aiheutetaan laajamittaista taloudellista vahinkoa tai
2) rikos on omiaan huomattavasti heikentämään luottamusta arvopaperimarkkinoiden toimintaan
ja *markkinoiden* vääristäminen on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä markkinoiden vääristämisestä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

5 §

Arvopaperimarkkinoita koskeva tiedottamisrikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta
1) *rahoitusvälineen* markkinoinnissa tai *vaihdannassa elinkeinotoiminnassa* antaa *rahoitusvälineeseen* liittyviä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja tai
2) jättää asianmukaisesti antamatta arvopaperiin liittyvän tiedon, jonka arvopaperimarkkinalaki (/) velvoittaa antamaan ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon, tai arvopaperimarkkinalain mukaista tiedonantovelvollisuutta täyttäessään antaa sellaisen, arvopaperiin liittyvän totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon,
on tuomittava *arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

6 §

Määritelmät

Arvopaperilla tarkoitetaan tässä luvussa sellaista arvopaperia, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalakia.
Rahoitusvälineellä *tarkoitetaan tässä luvussa arvopaperia ja muuta sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä.*
Mitä tässä luvussa säädetään arvopaperista ja rahoitusvälineestä, sovelletaan myös sellaiseen arvopaperiin ja rahoitusvälineeseen, jota on haettu otettavaksi kaupankäyn-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	nin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai Suomessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä
Sisäpiirintietona pidetään tässä luvussa arvopaperimarkkinalain 5 luvun 1 §:n 1 momentissa ja 15 §:ssä tarkoitettua sisäpiirintietoa.	*Sisäpiirintietona* pidetään tässä luvussa arvopaperimarkkinalain *12* luvun *2* §:ssä tarkoitettua sisäpiirintietoa.
Kurssin vääristämisenä pidetään tässä luvussa arvopaperimarkkinalain 5 luvun 12 ja 15 §:ssä tarkoitettua kurssin vääristämistä.	***Markkinoiden*** *vääristämisenä* pidetään tässä luvussa arvopaperimarkkinalain *14* luvun *3* §:ssä tarkoitettua markkinoiden vääristämistä.
Mitä tässä luvussa säädetään arvopaperista, sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitettuun vakioituun optioon tai termiiniin sekä arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:ssä tarkoitettuun vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen. Mitä tässä luvussa säädetään arvopaperin luovuttamisesta tai hankkimisesta, sovelletaan myös *vakioidun* johdannaissopimuksen tekemiseen *ja vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavan johdannaissopimuksen tekemiseen.* Luvun 1 ja 2 §:ää sovelletaan *vakioituun optioon tai termiiniin sekä vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan* johdannaissopimukseen siitä riippumatta, onko sovittu johdannaissopimuksen kohde-etuuden luovutuksesta vai suorituksen korvaavasta hyvityksestä.	Mitä tässä luvussa säädetään *rahoitusvälineen* luovuttamisesta tai hankkimisesta, sovelletaan myös johdannaissopimuksen tekemiseen. Luvun 1 ja 2 §:ää sovelletaan johdannaissopimukseen siitä riippumatta, onko sovittu johdannaissopimuksen kohde-etuuden luovutuksesta vai suorituksen korvaavasta hyvityksestä.
	Säännellyllä markkinalla *tarkoitetaan tässä luvussa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa.*
	Monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä *tarkoitetaan tässä luvussa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (/) 1 luvun 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää.*
7 §	7 §
Rajoitussäännös	*Rajoitussäännös*
Tämän luvun 1–4 §:n säännöksiä ei sovelleta sellaiseen julkiseen kaupankäyntiin arvopapereilla, jossa:	Tämän luvun 1—4 §:n säännöksiä ei sovelleta sellaiseen *säännellyllä markkinalla tapahtuvaan kaupankäyntiin rahoitusvälineillä, jossa Euroopan komission sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (**markkinoiden väärinkäyttö**) annetun Euroopan par-*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	lamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY 8 artiklan nojalla antamien asetusten mukaisesti:
1) liikkeeseenlaskija hankkii omia osakkeitaan *Euroopan yhteisöjen komission sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY 8 artiklan nojalla antamien asetusten mukaisesti;*	1) liikkeeseenlaskija hankkii omia osakkeitaan;
2) sijoituspalveluyritys tai luottolaitos vakauttaa arvopaperien hintaa Euroopan yhteisöjen komission sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY 8 artiklan nojalla antamien asetusten mukaisesti.	2) *sijoituspalvelun tarjoaja vakauttaa rahoitusvälineen hintaa.*
8 §	8 §
Oikeushenkilön rangaistusvastuu	*Oikeushenkilön rangaistusvastuu*
Tässä luvussa mainittuihin rikoksiin sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.	Tässä luvussa mainittuihin rikoksiin sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain (1528/2001) 2 §:n 5 ja 6 kohta, 3 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta ja 4 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 6 kohta, 3 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta sekä 4 §:n 2 momentti laissa 917/2008, sekä

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 9 kohta ja 2 momentti sekä 12 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat, 3 §:n 1 momentin 9 kohta ja 2 momentti laissa 295/2010 sekä 12 §:n 1 momentti laissa 917/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Soveltamisala	*Soveltamisala*
Tässä laissa säädetään markkinaoikeudesta annetun lain (1527/2001) 1 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen asioiden vireilletulosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa.	Tässä laissa säädetään markkinaoikeuslain (1527/2001) 1 §:n 1 momentin *6* ja *7* kohdassa tarkoitettujen asioiden vireilletulosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
2 §	
Markkinaoikeudelliset asiat	
Markkinaoikeus käsittelee asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:	
— — — — — — — — — — — — — — — —	
5) arvopaperimarkkinalaissa; *6) Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008)*	*(kumotaan)*
— — — — — — — — — — — — — — — —	
3 §	3 §
Asian vireillepano	*Asian vireillepano*
Markkinaoikeudessa tulee vireille:	Markkinaoikeudessa tulee vireille:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
5) arvopaperimarkkinalain nojalla käsiteltävä asia Finanssivalvonnan hakemuksella; *6) Finanssivalvonnasta annetun lain nojalla käsiteltävä asia sen Finanssivalvonnan*	*(kumotaan)*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
valvonnassa olevan hakemuksella, jota asia koskee;	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
9) maksupalvelulain nojalla käsiteltävä asia kuluttaja-asiamiehen hakemuksella *tai sen Finanssivalvonnan valvonnassa olevan hakemuksella, jota asia koskee.*	9) maksupalvelulain nojalla käsiteltävä asia kuluttaja-asiamiehen hakemuksella.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsemista maksettavaksi koskeva asia tulee kuitenkin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vireille kuluttaja-asiamiehen *ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa Finanssivalvonnan hakemuksella. Myös 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa Finanssivalvonnan asettaman uhkasakon tuomitsemista maksettavaksi koskeva asia tulee vireille Finanssivalvonnan* hakemuksella.	Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsemista maksettavaksi koskeva asia tulee kuitenkin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vireille kuluttaja-asiamiehen hakemuksella.
4 §	*(kumotaan)*
Toissijainen vireillepano-oikeus	
— — — — — — — — — — — — — — — —	
Jos Finanssivalvonta päättää olla saattamatta arvopaperin markkinoinnissa tai hankinnassa noudatettua menettelyä, yhteissijoitusyrityksen rahasto-osuuksien markkinointia koskevaa asiaa tai sopimusehdon kieltämistä koskevaa asiaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, hakemuksen voi tehdä sijoittajien etujen valvomiseksi rekisteröity yhdistys.	
12 §	12 §
Hakemuksen tiedoksianto kieltomenettelyssä	*Hakemuksen tiedoksianto kieltomenettelyssä*
Markkinaoikeuden on heti annettava 5 §:ssä tarkoitettu hakemus tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle, Viestintävirastolle *ja Finanssivalvonnalle* kunkin valvontavaltaan kuuluvassa asiassa.	Markkinaoikeuden on heti annettava 5 §:ssä tarkoitettu hakemus tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle ja Viestintävirastolle kunkin valvontavaltaan kuuluvassa asiassa.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

markkinaoikeuslain 1 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan markkinaoikeuslain (1527/2001) 1 § ja 5 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 § laeissa 1173/2004 ja 1535/2011 ja 5 §:n 3 momentti laissa 1173/2004, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Markkinaoikeuden toimivalta ja toimipaikka	*Markkinaoikeuden toimivalta ja toimipaikka*
Markkinaoikeus käsittelee ne asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi: 1) kilpailunrajoituksista annetussa laissa (480/1992); 2) julkisista hankinnoista annetussa laissa (348/2007), vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetussa laissa (349/2007) sekä julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetussa laissa (1531/2011); 3) sähkömarkkinalaissa (386/1995); 4) maakaasumarkkinalaissa (508/2000); 5) eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001); 6) muussa laissa. Markkinaoikeuden toimipaikka sijaitsee Helsingissä.	Markkinaoikeus käsittelee ne asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi: 1) *kilpailulaissa (948/2011);* 2) julkisista hankinnoista annetussa laissa (348/2007), vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetussa laissa (349/2007) sekä julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetussa laissa (1531/2011); 3) sähkömarkkinalaissa (386/1995); 4) maakaasumarkkinalaissa (508/2000); 5) *Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008);* *6)* eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001); *7)* muussa laissa. Markkinaoikeuden toimipaikka sijaitsee Helsingissä.
5 §	5 §
Asiantuntijajäsenten kelpoisuus ja määrääminen	*Asiantuntijajäsenten kelpoisuus ja määrääminen*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Edellä 1 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitettujen asioiden käsittelyyn osallistuvilta asiantuntijajäseniltä edellytetään, että he ovat suorittaneet soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon ja ovat perehtyneet kulut-	Edellä 1 §:n 1 momentin 5—*7* kohdassa tarkoitettujen asioiden käsittelyyn osallistuvilta asiantuntijajäseniltä edellytetään, että he ovat suorittaneet soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon ja ovat perehtyneet kulut-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
tajansuojaan, markkinointiin, elinkeinoelämään tai taloudellisiin kysymyksiin	tajansuojaan, markkinointiin, elinkeinoelämään tai taloudellisiin kysymyksiin.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

osakeyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osakeyhtiölain (624/2006) 1 luvun 1 §:n 2 momentti, 4 luvun 1 §, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 2 momentti, 7 §:n 2 momentti ja 8 §, 5 luvun 1 a §, 9 luvun 4 §:n 3 momentti sekä 8 §:n 2 momentin 2 kohta ja 3 momentti, 15 luvun 8 §:n 3 momentti ja 9 §:n 1 momentin 3 kohta, 18 luvun 7 §:n 2 ja 3 momentti sekä 25 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 5 luvun 1 a § laissa 585/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 luku	1 luku
Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen	**Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen**
1 §	1 §
Soveltamisala	*Soveltamisala*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Yksityisen osakeyhtiön arvopapereita ei saa ottaa arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi.	Yksityisen osakeyhtiön arvopapereita ei saa ottaa *kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulle säännellylle markkinalle.*
4 luku	4 luku
Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet	**Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet**
1 §	1 §
Kuuluminen arvo-osuusjärjestelmään	*Kuuluminen arvo-osuusjärjestelmään*
Yhtiön osakkeiden kuulumisesta arvo-	Yhtiön osakkeiden kuulumisesta arvo-

Voimassa oleva laki

osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettuun arvo-osuusjärjestelmään määrätään yhtiöjärjestyksessä.

2 §

Osakeoikeudet arvo-osuusjärjestelmässä

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osakkeen saajalla ei ole oikeutta käyttää osakkeenomistajalle yhtiössä kuuluvia oikeuksia ennen kuin hänet on merkitty 3 §:ssä tarkoitettuun osakasluetteloon. Hallintarekisteröidyn osakkeen tuottamien oikeuksien käyttämisestä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n 2 momentissa.

— — — — — — — — — — — — — — —

3 §

Osakasluettelo

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvista osakkeista ja niiden omistajista pidetään arvopaperikeskuksessa automaattisen tietojenkäsittelyn avulla osakasluetteloa, johon merkitään osakkeenomistajan tai hallintarekisteröinnin hoitajan nimi, henkilötunnus taikka muu yksilöintitunnus, yhteys-, maksu- ja verotustiedot, osakkeiden lukumäärä osakelajeittain sekä se tilinhoitajayhteisö, jonka hoidossa olevalle arvo-osuustilille osakkeet on kirjattu.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Osakas- ja odotusluettelon julkisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske henkilötunnusta, maksu- tai verotustietoja tai sitä, mille kaupintatilille osakkeenomistajan myytäviksi antamat osakkeet on kirjattu. Tietoon siitä, minkä tilinhoitajayhtei-

Ehdotus

osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/)* tarkoitettuun arvo-osuusjärjestelmään määrätään yhtiöjärjestyksessä.

2 §

Osakeoikeudet arvo-osuusjärjestelmässä

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osakkeen saajalla ei ole oikeutta käyttää osakkeenomistajalle yhtiössä kuuluvia oikeuksia ennen kuin hänet on merkitty 3 §:ssä tarkoitettuun osakasluetteloon. Hallintarekisteröidyn osakkeen tuottamien oikeuksien käyttämisestä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 1 §:n 2 momentissa.*

— — — — — — — — — — — — — — —

3 §

Osakasluettelo

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvista osakkeista ja niiden omistajista pidetään arvopaperikeskuksessa automaattisen tietojenkäsittelyn avulla osakasluetteloa, johon merkitään osakkeenomistajan tai hallintarekisteröinnin hoitajan nimi, henkilötunnus taikka muu yksilöintitunnus, yhteys-, maksu- ja verotustiedot, osakkeiden lukumäärä osakelajeittain sekä se *tilinhoitaja*, jonka hoidossa olevalle arvo-osuustilille osakkeet on kirjattu.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Osakas- ja odotusluettelon julkisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske henkilötunnusta, maksu- tai verotustietoja tai sitä, mille kaupintatilille osakkeenomistajan myytäviksi antamat osakkeet on kirjattu. Tietoon siitä, minkä *tilinhoitajan*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
sön hoidossa olevalle arvo-osuustilille osakkeet on kirjattu, sovelletaan, mitä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 29 a §:ssä säädetään arvo-osuustiliä koskevista tiedoista.	hoidossa olevalle arvo-osuustilille osakkeet on kirjattu, sovelletaan, mitä arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 3 §:ssä* säädetään arvo-osuustiliä koskevista tiedoista.
7 §	7 §
Päätöksestä ilmoittaminen	*Päätöksestä ilmoittaminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Ilmoitus on toimitettava siten kuin kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan. Ilmoitus on sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä yhtiökokouskutsusta määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka nimi ja osoite ovat yhtiön tiedossa, ja julkaistava virallisessa lehdessä. Ilmoitus ohjeineen on lähetettävä myös arvopaperikeskukselle ja tilinhoitajayhteisöille	Ilmoitus on toimitettava siten kuin kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan. Ilmoitus on sen lisäksi, mitä yhtiöjärjestyksessä yhtiökokouskutsusta määrätään, lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka nimi ja osoite ovat yhtiön tiedossa, ja julkaistava virallisessa lehdessä. Ilmoitus ohjeineen on lähetettävä myös arvopaperikeskukselle ja *tilinhoitajille*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
8 §	8 §
Oikeuksien kirjaaminen	*Oikeuksien kirjaaminen*
Kun 6 §:ssä tarkoitettu päätös on rekisteröity ja ilmoittautumisaika on alkanut, osakkeenomistaja voi vaatia oikeutensa kirjaamista tilinhoitajayhteisöltä. Oikeus tulee kirjata sellaisella arvopaperikeskuksen hyväksymällä tavalla, jossa jokaisen osakkeen yhteys arvo-osuustilille tehtyyn kirjaukseen voidaan selvittää. Jos osakkeesta on annettu osakekirja, osakkeenomistajan on luovutettava se tilinhoitajayhteisölle, jonka on tehtävä osakekirjaan merkintä osakkeiden liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään.	Kun 6 §:ssä tarkoitettu päätös on rekisteröity ja ilmoittautumisaika on alkanut, osakkeenomistaja voi vaatia oikeutensa kirjaamista *tilinhoitajalta*. Oikeus tulee kirjata sellaisella arvopaperikeskuksen hyväksymällä tavalla, jossa jokaisen osakkeen yhteys arvo-osuustilille tehtyyn kirjaukseen voidaan selvittää. Jos osakkeesta on annettu osakekirja, osakkeenomistajan on luovutettava se *tilinhoitajalle*, jonka on tehtävä osakekirjaan merkintä osakkeiden liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään.
Pantinhaltija ja muu oikeudenhaltija voi ilmoittaa oikeutensa kirjattavaksi osakkeenomistajan arvo-osuustilille. Jos osakkeenomistajalla ei ole arvo-osuustiliä ja hakija esittää tarpeellisen selvityksen oikeudestaan tilinhoitajayhteisölle, tämän on avattava osakkeenomistajan nimiin arvo-osuustili, jolle osake ja haltijan oikeus kirjataan. Panttaus voidaan tässä tapauksessa kirjata ilman tilinhaltijan kirjallista suostumusta.	Pantinhaltija ja muu oikeudenhaltija voi ilmoittaa oikeutensa kirjattavaksi osakkeenomistajan arvo-osuustilille. Jos osakkeenomistajalla ei ole arvo-osuustiliä ja hakija esittää tarpeellisen selvityksen oikeudestaan *tilinhoitajalle*, tämän on avattava osakkeenomistajan nimiin arvo-osuustili, jolle osake ja haltijan oikeus kirjataan. Panttaus voidaan tässä tapauksessa kirjata ilman tilinhaltijan kirjallista suostumusta.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 luku	5 luku
Yhtiökokous	**Yhtiökokous**
1 a §	1 a §
Pörssiyhtiö	*Pörssiyhtiö*
Pörssiyhtiöllä tarkoitetaan tässä luvussa osakeyhtiötä, jonka osake on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena Suomessa tai sitä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.	Pörssiyhtiöllä tarkoitetaan tässä luvussa osakeyhtiötä, jonka osake on *kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla.*
9 luku	9 luku
Osakeanti	**Osakeanti**
4 §	4 §
Suunnattu osakeanti	*Suunnattu osakeanti*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Etuoikeudesta poikkeamisena ei pidetä sitä, että annin toteuttamisen helpottamiseksi päätetään antaa merkintäoikeuksia kullekin etuoikeutetulle vain se enimmäismäärä, joka on jaollinen osakkeisiin oikeuttavalla määrällä, ja myydä loput oikeudet arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetussa julkisessa kaupankäynnissä tai julkisella huutokaupalla niihin oikeutettujen lukuun siten, että saadut varat tilitetään viimeistään merkintäajan päättymistä seuraavan varojen jaon yhteydessä.	Etuoikeudesta poikkeamisena ei pidetä sitä, että annin toteuttamisen helpottamiseksi päätetään antaa merkintäoikeuksia kullekin etuoikeutetulle vain se enimmäismäärä, joka on jaollinen osakkeisiin oikeuttavalla määrällä, ja myydä loput *oikeudet kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla* tai julkisella huutokaupalla niihin oikeutettujen lukuun siten, että saadut varat tilitetään viimeistään merkintäajan päättymistä seuraavan varojen jaon yhteydessä.
8 §	8 §
Osakkeenomistajan oikeus saada tietoja	*Osakkeenomistajan oikeus saada tietoja*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos:	Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
2) vastaavat tiedot julkistetaan arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitetulla tavalla.	2) vastaavat tiedot julkistetaan arvopaperimarkkinalain *4* luvussa tarkoitetulla tavalla.
Osakeantipäätöksen sisältö ja 5 luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetut yhtiön taloudellista asemaa koskevat asiakirjat on pidettävä merkintäajan edellä 1 momentissa tarkoitettu-	Osakeantipäätöksen sisältö ja 5 luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetut yhtiön taloudellista asemaa koskevat asiakirjat on pidettävä merkintäajan edellä 1 momentissa tarkoitet-

Voimassa oleva laki

jen osakkeenomistajien saatavilla. Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos yhtiö on julkistanut arvopaperimarkkinalain 2 luvussa tarkoitetun esitteen, josta vastaavat tiedot ilmenevät.

15 luku

Yhtiön omat osakkeet

8 §

Osakkeenomistajan oikeus saada tietoja

— — — — — — — — — — — — — — —

Hankkimispäätöksen sisältö ja 5 luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetut yhtiön taloudellista asemaa koskevat asiakirjat on pidettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetun osakkeenomistajan saatavilla sen ajan, jonka kuluessa hankittavat osakkeet on tarjottava yhtiölle. Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos yhtiö on julkistanut arvopaperimarkkinalain 6 luvussa tarkoitetun tarjousasiakirjan, josta vastaavat tiedot ilmenevät.

9 §

Osakkeiden yhdistäminen julkisessa osakeyhtiössä

Julkinen osakeyhtiö voi 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä päättää lunastaa tietyn osuuden kaikkien osakkeenomistajien osakkeista (*osakkeiden yhdistäminen*), jos osakkeiden murto-osien syntyminen estetään lunastuspäätöksessä seuraavasti:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) yhtiö myy viivytyksettä 2 kohdassa tarkoitetun pyöristämisen takia lunastettaviksi tulevat ylimääräiset osakkeet arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetussa julkisessa kaupankäynnissä tai julkisella huutokaupalla 2 kohdassa tarkoitettujen osakkeenomistajien lukuun; sekä

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

tujen osakkeenomistajien saatavilla. Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos yhtiö on julkistanut arvopaperimarkkinalain *4* luvussa tarkoitetun esitteen, josta vastaavat tiedot ilmenevät

15 luku

Yhtiön omat osakkeet

8 §

Osakkeenomistajan oikeus saada tietoja

— — — — — — — — — — — — — — —

Hankkimispäätöksen sisältö ja 5 luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitetut yhtiön taloudellista asemaa koskevat asiakirjat on pidettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetun osakkeenomistajan saatavilla sen ajan, jonka kuluessa hankittavat osakkeet on tarjottava yhtiölle. Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos yhtiö on julkistanut arvopaperimarkkinalain *11* luvussa tarkoitetun tarjousasiakirjan, josta vastaavat tiedot ilmenevät.

9 §

Osakkeiden yhdistäminen julkisessa osakeyhtiössä

Julkinen osakeyhtiö voi 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määräenemmistöllä päättää lunastaa tietyn osuuden kaikkien osakkeenomistajien osakkeista (*osakkeiden yhdistäminen*), jos osakkeiden murto-osien syntyminen estetään lunastuspäätöksessä seuraavasti:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) yhtiö myy viivytyksettä 2 kohdassa tarkoitetun pyöristämisen takia lunastettaviksi tulevat ylimääräiset osakkeet *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla* tai julkisella huutokaupalla 2 kohdassa tarkoitettujen osakkeenomistajien lukuun; sekä

— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
18 luku	18 luku
Vähemmistöosakkeiden lunastaminen	**Vähemmistöosakkeiden lunastaminen**
7 §	7 §
Lunastushinnan määrittäminen	*Lunastushinnan määrittäminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kun lunastamista on edeltänyt arvopaperimarkkinalain 6 luvun 10 §:n mukainen pakollinen ostotarjous, käypänä hintana pidetään pakollisessa ostotarjouksessa tarjottua hintaa, jollei muuhun ole erityistä syytä.	Kun lunastamista on edeltänyt arvopaperimarkkinalain *11 luvun 19 §:n* mukainen pakollinen ostotarjous, käypänä hintana pidetään pakollisessa ostotarjouksessa tarjottua hintaa, jollei muuhun ole erityistä syytä.
Kun lunastusoikeus ja -velvollisuus on syntynyt arvopaperimarkkinalain 6 luvun mukaisessa vapaaehtoisessa julkisessa ostotarjouksessa ja lunastaja on tarjouksen perusteella saanut haltuunsa vähintään yhdeksän kymmenesosaa tarjouksen kohteena olleista osakkeista, käypänä hintana pidetään julkisessa ostotarjouksessa tarjottua hintaa, jollei muuhun ole erityistä syytä.	Kun lunastusoikeus ja -velvollisuus on syntynyt arvopaperimarkkinalain *11* luvun mukaisessa vapaaehtoisessa julkisessa ostotarjouksessa ja lunastaja on tarjouksen perusteella saanut haltuunsa vähintään yhdeksän kymmenesosaa tarjouksen kohteena olleista osakkeista, käypänä hintana pidetään julkisessa ostotarjouksessa tarjottua hintaa, jollei muuhun ole erityistä syytä.
25 luku	25 luku
Rangaistussäännökset	**Rangaistussäännökset**
1 §	1 §
Osakeyhtiörikos	*Osakeyhtiörikos*
Joka tahallaan	Joka tahallaan
1) rikkoo 1 luvun 1 §:n 2 momentin kieltoa yksityisen osakeyhtiön arvopapereiden ottamisesta arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi,	1) rikkoo 1 luvun 1 §:n 2 momentin kieltoa yksityisen osakeyhtiön arvopapereiden ottamisesta *kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle säännellylle markkinalle*,
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *osakeyhtiörikkomuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.	on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ***osakeyhtiörikoksesta*** sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

osuuskuntalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osuuskuntalain (1488/2001) 21 a luvun 5 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 § ja 12 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisina kuin ne ovat 21 a luvun 5 §:n 2 momentti laissa 1406/2009 sekä 10 §:n 2 momentti, 11 § ja 12 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 923/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
21 a luku	21 a luku
Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet, lisäosuudet ja sijoitusosuudet	**Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet, lisäosuudet ja sijoitusosuudet**
5 §	5 §
Yhteistilillä olevien osuuksien myyminen	*Yhteistilillä olevien osuuksien myyminen*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Jollei yhteisellä arvo-osuustilillä olevan osuuden omistaja tai 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö ole vuoden kuluessa päätöksen nojalla 4 luvun 13 §:ssä tarkoitetulla tavalla annetusta kehotuksesta vaatinut oikeutensa kirjaamista siten kuin 3 §:ssä säädetään, hän on menettänyt oikeutensa osuuteen. Osuuskunnan on viipymättä tämän jälkeen myytävä osuudet. Osuuksia myytäessä osuuskunnan on kuitenkin otettava huomioon osuuden omistajan etu. Osuudet on myytävä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetussa julkisessa kaupankäynnissä tai, jollei tämä ole mahdollista, julkisella huutokaupalla.	Jollei yhteisellä arvo-osuustilillä olevan osuuden omistaja tai 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö ole vuoden kuluessa päätöksen nojalla 4 luvun 13 §:ssä tarkoitetulla tavalla annetusta kehotuksesta vaatinut oikeutensa kirjaamista siten kuin 3 §:ssä säädetään, hän on menettänyt oikeutensa osuuteen. Osuuskunnan on viipymättä tämän jälkeen myytävä osuudet. Osuuksia myytäessä osuuskunnan on kuitenkin otettava huomioon osuuden omistajan etu. Osuudet on myytävä rahoitusvälineiden *kaupankäynnistä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa tai,* jollei tämä ole mahdollista, julkisella huutokaupalla.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
10 §	10 §
Oikeus saada tietoja jäsenluettelosta ja odotusluettelosta arvo-osuusjärjestelmässä	*Oikeus saada tietoja jäsenluettelosta ja odotusluettelosta arvo-osuusjärjestelmässä*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Osuuden omistajan, luovutuksensaajan ja 9	Osuuden omistajan, luovutuksensaajan ja 9

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
§:n 4 momentissa tarkoitetun henkilön henkilötunnusta sekä maksu- ja verotustietoja tai sitä, mille kaupintatilille osuuden omistajan myytäväksi antamat osuudet on kirjattu, ei kuitenkaan saa ilmaista ilman hänen suostumustaan. Oikeuteen saada tieto siitä, minkä tilinhoitajayhteisön hoidossa olevalle arvo-osuustilille osuudet on kirjattu, sovelletaan vastaavasti, mitä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain (826/1991) 29 a §:ssä säädetään tietojen saamisesta arvo-osuustilistä.	§:n 4 momentissa tarkoitetun henkilön henkilötunnusta sekä maksu- ja verotustietoja tai sitä, mille kaupintatilille osuuden omistajan myytäväksi antamat osuudet on kirjattu, ei kuitenkaan saa ilmaista ilman hänen suostumustaan. Oikeuteen saada tieto siitä, minkä *tilinhoitajan* hoidossa olevalle arvo-osuustilille osuudet on kirjattu, sovelletaan vastaavasti, mitä arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta* annetun lain *8 luvun 3* §:ssä säädetään tietojen saamisesta arvo-osuustilistä.
11 §	11 §
Luovutuksensaajan oikeuksien alkaminen	*Luovutuksensaajan oikeuksien alkaminen*
Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osuuden saajalla ei ole oikeutta käyttää osuuden omistajalle osuuskunnassa kuuluvia oikeuksia, ennen kuin hänet on merkitty jäsenluetteloon, ellei 6 §:n 2 momentista tai arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n 2 momentista muuta johdu.	Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osuuden saajalla ei ole oikeutta käyttää osuuden omistajalle osuuskunnassa kuuluvia oikeuksia ennen kuin hänet on merkitty jäsenluetteloon, ellei 6 §:n 2 momentista tai arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 1 §:n* 2 momentista muuta johdu.
12 §	12 §
Sääntöjen määräys täsmäytyspäivästä	*Sääntöjen määräys täsmäytyspäivästä*
Osuuskunnan, joka on päättänyt liittää osuutensa arvo-osuusjärjestelmään, on otettava sääntöihinsä määräys, jonka mukaan ilmoittautumispäivän jälkeen oikeus saada osuuskunnasta jaettavia varoja sekä oikeus saada osuuksia uusia osuuksia annettaessa on vain sillä:	Osuuskunnan, joka on päättänyt liittää osuutensa arvo-osuusjärjestelmään, on otettava sääntöihinsä määräys, jonka mukaan ilmoittautumispäivän jälkeen oikeus saada osuuskunnasta jaettavia varoja sekä oikeus saada osuuksia uusia osuuksia annettaessa on vain sillä:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) jos osuus on hallintarekisteröity, jonka arvo-osuustilille osuus on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka osuuksien hoitaja on täsmäytyspäivänä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n nojalla merkitty jäsenluetteloon osuuksien hoitajaksi.	3) jos osuus on hallintarekisteröity, jonka arvo-osuustilille osuus on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka osuuksien hoitaja on täsmäytyspäivänä arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 1* §:n nojalla merkitty jäsenluetteloon osuuksien hoitajaksi.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 ja 4—6 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 § osaksi laeissa 11/2010, 903/2011 ja 1494/2011, 4 ja 6 § osaksi laissa 1494/2011 sekä 5 § osaksi laissa 1361/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Maksuvelvollinen	*Maksuvelvollinen*
Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:	Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:
1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu valvottava, 5 momentissa tarkoitettu ulkomaisen valvottavan sivuliike ja ulkomainen selvitysyhteisö sekä 6 momentissa tarkoitettu eläkerahasto ja eläkelaitos;	1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu valvottava, 5 momentissa tarkoitettu ulkomaisen valvottavan sivuliike ja ulkomainen selvitysyhteisö sekä 6 momentissa tarkoitettu eläkerahasto ja eläkelaitos;
2) sijoitusrahastolain (48/1999) 2 b luvussa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa;	2) sijoitusrahastolain (48/1999) 2 b luvussa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa;
2 a) maksulaitoslain (297/2010) 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu;	3) *maksulaitoslain (297/2010) 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu;*
3) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;	*4) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla* kaupankäynnin kohteeksi *Suomessa* hakemuksesta otetun arvopaperin liikkeeseenlaskija;
4) suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on otettu hakemuksesta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua julkista kaupankäyntiä vastaavan kaupankäynnin kohteeksi Euroopan talousalueella yksinomaan muissa valtioissa kuin Suomessa;	*5*) suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on otettu hakemuksesta *kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa* valtiossa kuin Suomessa;
5) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu selvitysosapuoli;	
6) arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain	*6*) arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoi-*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
(826/1991) 2 b §:ssä tarkoitettu tilinhoitajayhteisö;	*minnasta annetun lain (/) 1 luvun 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettu selvitysosapuoli ja 12 kohdassa tarkoitettu tilinhoitaja*;
7) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin kohteena meklarilistalla olevan arvopaperin liikkeeseenlaskija;	7) *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi Suomessa hakemuksesta otetun* arvopaperin liikkeeseenlaskija;
8) kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettu kiinteistörahasto;	8) kiinteistörahastolaissa (1173/1997) tarkoitettu kiinteistörahasto;
9) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettu Tapaturmavakuutuslaitosten liitto;	9) tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettu Tapaturmavakuutuslaitosten liitto;
10) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettu Liikennevakuutuskeskus ja liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa (441/2002) tarkoitettu liikennevahinkolautakunta;	10) liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitettu Liikennevakuutuskeskus ja liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa (441/2002) tarkoitettu liikennevahinkolautakunta;
11) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettu Potilasvakuutuskeskus ja potilasvahinkolautakunta;	11) potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitettu Potilasvakuutuskeskus ja potilasvahinkolautakunta;
12) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettu Eläketurvakeskus;	12) Eläketurvakeskuksesta annetussa laissa (397/2006) tarkoitettu Eläketurvakeskus;
13) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettu Ympäristövakuutuskeskus;	13) ympäristövahinkovakuutuksesta annetussa laissa (81/1998) tarkoitettu Ympäristövakuutuskeskus;
14) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettu Koulutusrahasto;	14) Koulutusrahastosta annetussa laissa (1306/2002) tarkoitettu Koulutusrahasto;
15) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettu vakuutusmeklari;	15) vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettu vakuutusmeklari *sekä sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike;*
16) vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike;	
17) eläkesäätiölaissa (1774/1995) ja vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike;	*16*) eläkesäätiölaissa (1774/1995) ja vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike;
18) ulkomaisen luottolaitoksen ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen edustusto.	*17*) *kolmannen maan luottolaitoksen* edustusto.
Valvontamaksun maksuunpanosta vastaa Finanssivalvonta. Valvontamaksu suoritetaan Suomen Pankille.	Valvontamaksun maksuunpanosta vastaa Finanssivalvonta. Valvontamaksu suoritetaan Suomen Pankille.
Finanssivalvonnan toimenpidemaksuista säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.	Finanssivalvonnan toimenpidemaksuista säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Voimassa oleva laki

4§

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,00284
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,00284
maksulaitoslaissa tarkoitettu muu maksulaitos kuin sähkörahayhteisö	liikevaihto	0,25
maksulaitoslaissa tarkoitettu sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,00284
eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin eläkekassa tai sairauskassa	taseen loppusumma	0,00284
maatalousyrittäjän eläkelaissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,00284
merimieseläkelaissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,00284
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,00284
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,00284
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahas-	taseen loppusumma x 0,4	0,00284

Ehdotus

4 §

Suhteellinen valvontamaksu

Suhteellisen valvontamaksun maksuperuste ja maksun määrä prosentteina maksuperusteesta sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Maksuperuste	Maksun määrä prosentteina maksuperusteesta
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitettu talletuspankki	taseen loppusumma	0,00284
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu luottoyhteisö	taseen loppusumma	0,00284
maksulaitoslaissa tarkoitettu muu maksulaitos kuin sähkörahayhteisö	liikevaihto	0,25
maksulaitoslaissa tarkoitettu sähkörahayhteisö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettu vahinkovakuutusyhtiö	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu henkivakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284
työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys	taseen loppusumma x 4	0,00284
eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa	taseen loppusumma	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu sairauskassa	taseen loppusumma x 4	0,00284
vakuutuskassalaissa tarkoitettu muu vakuutuskassa kuin eläkekassa tai sairauskassa	taseen loppusumma	0,00284
maatalousyrittäjän eläkelaissa (1280/2006) tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos	taseen loppusumma	0,00284
merimieseläkelaissa (1290/2006) tarkoitettu Merimieseläkekassa	taseen loppusumma x 0,4	0,00284
työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto sekä Koulutusrahasto	taseen loppusumma	0,00284
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassalaissa (603/1984) tarkoitettu työttömyyskassojen tukikassa	taseen loppusumma x 4	0,00284
valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1297/2006) tarkoitettu valtion eläkerahas-	taseen loppusumma x 0,4	0,00284

to, kunnallisessa eläkelaissa (549/2003) tarkoitettu Keva-niminen kunnallinen eläkelaitos ja kirkkolaissa (1054/1993) tarkoitettu Kirkon keskusrahaston eläkerahasto		
ulkomaisen *ETA-luottolaitoksen* sivuliike	taseen loppusumma	0,00095
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	taseen loppusumma	0,00284
muun kuin sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	liikevaihto	0,11
sellaisen sähkörahayhteisöä vastaavan ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	taseen loppusumma	0,00095
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö	rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0022
lisämaksu rahastoyhtiölle, joka tarjoaa omaisuudenhoitoa tai sijoitusneuvontaa	omaisuudenhoidon ja sijoitusneuvonnan liikevaihto	0,34
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi sekä arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu muu selvitysyhteisö kuin arvopaperikeskus	liikevaihto	1,30 %; maksu on kuitenkin vähintään 50 000 euroa
sijoituspalvelulaissa (/) tarkoitettu muu sijoituspalveluyritys kuin lain *6 luvun 1 §:n 3—5* momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,34
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	liikevaihto	0,11
työttömyyskassalaissa tarkoitettu työttömyyskassa	jäsenmaksutulo	0,66
ulkomaisen *ETA*-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,15
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	liikevaihto	0,34
sellaisen ulkomaisen *ETA*-rahastoyhtiön sivuliike, joka ei hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	liikevaihto	0,15
sellaisen ulkomaisen *ETA*-rahastoyhtiön sivuliike, joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0018
ulkomainen ETA-rahastoyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä ja joka hallinnoi Suomessa sijoitusrahastoa	ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen yhteismäärä	0,0018
kolmannen maan rahastoyhtiön sivuliike	liikevaihto	0,34
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	vakuutusmaksutulo	0,03

Voimassa oleva laki

Valvottavalta peritään suhteellinen valvontamaksu sen kalenterivuoden loppuun, jonka aikana valvottavan toimilupa on peruutettu tai oikeus toiminnan harjoittamiseen on muutoin lakannut. Vakuutus- ja eläkelaitokselta peritään kuitenkin suhteellinen valvontamaksu sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana laitoksen koko vakuutuskanta tai eläkevastuu on luovutettu toiselle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka laitoksen vakuutustoiminnasta johtuvat vastuut on muutoin todistettavasti selvitetty.

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Ehdotus

Valvottavalta peritään suhteellinen valvontamaksu sen kalenterivuoden loppuun, jonka aikana valvottavan toimilupa on peruutettu tai oikeus toiminnan harjoittamiseen on muutoin lakannut. Vakuutus- ja eläkelaitokselta peritään kuitenkin suhteellinen valvontamaksu sen kalenterikuukauden loppuun, jonka aikana laitoksen koko vakuutuskanta tai eläkevastuu on luovutettu toiselle vakuutus- tai eläkelaitokselle taikka laitoksen vakuutustoiminnasta johtuvat vastuut on muutoin todistettavasti selvitetty.

5 §

Suhteellista valvontamaksua maksavan perusmaksu

Edellä 4 §:ssä tarkoitetun suhteellisen valvontamaksun lisäksi maksettavan perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1501/2001) tarkoitettu liikepankki, säästöpankkilaissa (1502/2001) tarkoitettu säästöpankkiosakeyhtiö sekä osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettu osuuspankkiosakeyhtiö	6 000
muu luottolaitos	2 000
lisämaksu luottolaitokselle, jonka palkkiotuottojen määrä on suurempi kuin rahoituskate	9 000
maksulaitos	2 000
vakuutusyhtiö	6 000
vakuutusyhdistys	1 000
eläkesäätiö ja eläkekassa	1 200
muu vakuutuskassa kuin eläkekassa	800
työttömyyskassa	6 000
Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Merimieseläkekassa, työttömyysvakuutusrahasto ja Koulutusrahasto	6 000
Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus, Ympäristövakuutuskeskus ja työttömyyskassojen tukikassa	1 200
valtion eläkerahasto, Keva–niminen kunnallinen eläkalaitos ja Kirkon keskusrahaston eläkerahasto	15 000
kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike	3 000
ulkomaisen *ETA*-luottolaitoksen sivuliike	2 000
rahastoyhtiö	4 000

muu sijoituspalveluyritys kuin *sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5* momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	6 000
sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 3—5 momentissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys	1 000
ulkomaisen *ETA*-sijoituspalveluyrityksen sivuliike	2 000
kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike	3 000
ulkomaisen maksulaitoksen sivuliike, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen	1 000
ulkomaisen *ETA*-rahastoyhtiön sivuliike	2 000
kolmannen maan rahastoyhtiön sivuliike	3 000
kolmannen maan vakuutusyhtiön sivuliike	3 000

Perusmaksua ei peritä arvopaperipörssiltä, selvitysyhteisöltä eikä optioyhteisöltä.

Perusmaksua ei peritä *pörssiltä eikä selvitysyhteisöltä.*

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	260 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletussuojarahasto	12 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 000
maksulaitoslain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu oikeushenkilö	1 000
maksulaitoslain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu luonnollinen henkilö	200
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 000
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 000
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitetun ryhmittymän omistusyhteisö	10 000
pörssin, arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön omistusyhteisö	10 000
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 000 Perusmaksua korotetaan 180 euroa jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa *valvontamaksun määrää-*

	misvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 000
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 4 luvussa tarkoitettu ulkomainen selvitysyhteisö	25 000
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettu selvitysosapuoli	12 000
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja *6 luvun 9 §:ssä* tarkoitettu kirjausrahasto	2 000
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	15 500 Perusmaksua korotetaan 16 000 euroa, jos osakkeelle on *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 2 §:ssä* tarkoitetut likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla* yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	12 500
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa	10 500 *Perusmaksua korotetaan 11 000 euroa, jos osakkeelle on kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 2 §:ssä tarkoitetut likvidit markkinat.*
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	3 000
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla* yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen *kuuluvassa* valtiossa kuin Suomessa	3 000
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa *hakemuksesta* olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	4 000
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa *hakemuksesta* olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija	1 000
Eläketurvakeskus	10 000
liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta	1 000

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetun ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike	1 000
eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike	1 000
kolmannen maan luottolaitoksen edustusto	1 000
vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu sellainen vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike	300

Jos omistusyhteisö on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella. Jos omistusyhteisö on samalla arvopaperin liikkeeseenlaskija, siltä peritään maksu kummallakin perusteella.

Tässä pykälässä tarkoitettu maksu koskee myös 4 §:ssä tarkoitettua maksuvelvollista. Jos osakkeen liikkeeseenlaskija on laskenut liikkeeseen myös muita tässä pykälässä tarkoitettuja arvopapereita, maksuvelvolliselta peritään maksu kummankin perusteen mukaisesti.

Jos omistusyhteisö on samalla toisen konsernin tytäryhteisö, sen emoyhteisöltä ei peritä maksua samalla perusteella. Jos omistusyhteisö on samalla arvopaperin liikkeeseenlaskija, siltä peritään maksu kummallakin perusteella.

Tässä pykälässä tarkoitettu maksu koskee myös 4 §:ssä tarkoitettua maksuvelvollista. Jos osakkeen liikkeeseenlaskija on laskenut liikkeeseen myös muita tässä pykälässä tarkoitettuja arvopapereita, maksuvelvolliselta peritään maksu kummankin perusteen mukaisesti.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 2 §:n 3 ja 5 momentti, 13 §, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 2 momentti, 22 §:n 2 momentti, 24 §, 30 §:n 3 momentti, 31 §:n 2 momentti, 35 §:n 2 momentti, 36 a §:n 6 momentti, 40 ja 42 §, 90 §:n 3 momentti, 105 §:n 1 ja 4 momentti, 111 §, 141 §:n 3 momentti sekä 157, 160, 166 j, 166 k, 166 l ja 172 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 3 ja 5 momentti, 30 §:n 3 momentti, 31 §:n 2 momentti ja 36 a §:n 6 momentti laissa 929/2007, 13 § ja 20 §:n 2 momentti laissa 901/2011, 24 § osaksi laissa 929/2007, 40 § laeissa 929/2007 ja 880/2008, 42 § laissa 208/2009, 90 §:n 3 momentti laissa 1244/2011, 105 §:n 1 momentti sekä 166 j, 166 k ja 166 l § laissa 1357/2010, 157 § osaksi laissa 600/2010 ja 160 § laeissa 467/2007 ja 929/2007, sekä

lisätään lakiin uusi 24 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö	*Muu luottolaitostoimintaa koskeva lainsäädäntö*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Luottolaitoksen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007).	Luottolaitoksen velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään *sijoituspalvelulaissa (/)*.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalveluja, sovelletaan näiden palvelujen tarjonnan osalta, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 §:ssä, 32 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa sekä 33—38 §:ssä säädetään sekä mitä arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista	*Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ssä.*
13 §	13 §
Rahoituslaitos	*Rahoituslaitos*
Rahoituslaitoksella tarkoitetaan tässä laissa muuta sellaista suomalaista tai ulkomaista yhteisöä kuin luottolaitosta tai ulkomaista luottolaitosta, joka pääasiallisena toimintanaan	*Rahoituslaitoksella* tarkoitetaan tässä laissa muuta sellaista suomalaista tai ulkomaista yhteisöä kuin luottolaitosta tai ulkomaista luottolaitosta, joka pääasiallisena toiminta-

Voimassa oleva laki

tarjoaa 30 §:n 1 momentin 3—11 kohdassa tarkoitettuja palveluja tai hankkii omistusosuuksia. Rahoituslaitoksena pidetään myös sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista yritystä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Rahoituslaitoksena pidetään myös maksulaitoslaissa (297/2010) tarkoitettua maksulaitosta ja siihen rinnastettavaa ulkomaista yritystä, joka pääasiallisena toimintanaan tarjoaa maksupalvelua tai harjoittaa muuta tässä pykälässä tarkoitettua liiketoimintaa. Rahoituslaitoksena ei pidetä vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vakuutusomistusyhteisöä eikä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä, jollei tämän lain 73 §:n 2 momentista muuta johdu.

19 §

Luottolaitoksen yksinoikeus takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen

Muu kuin luottolaitos ei saa harjoittaa liiketoimintaa, jossa yleisöltä vastaanotetaan takaisinmaksettavia varoja muulla tavoin kuin laskemalla liikkeeseen arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitettuja arvopapereita, jollei 20 §:ssä toisin säädetä.

— — — — — — — — — — — — — — —

20 §

Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksettavien arvopaperien vastaanottamiseen koskevat poikkeukset

— — — — — — — — — — — — — — —

Osakeyhtiö ja osuuskunta saavat lisäksi 19 §:n estämättä hankkia yleisöltä takaisinmaksettavia varoja tarjoamalla muita kuin vaadittaessa takaisinmaksettavia velkasitoumuksia. Jos tällaisia velkasitoumuksia tarjotaan yleisölle muulla tavoin kuin laskemalla yleiseen liikkeeseen arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja arvopapereita, osakeyhtiön tai osuuskunnan on laadittava ja julkistettava osavuosikatsaus, *vuosikatsaus*, tilinpäätös ja tilinpäätöstiedote noudattaen, mitä arnaan tarjoaa 30 §:n 1 momentin 3—11 kohdassa tarkoitettuja palveluja tai hankkii omistusosuuksia. Rahoituslaitoksena pidetään myös *sijoituspalvelulaissa* tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista yritystä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Rahoituslaitoksena pidetään myös maksulaitoslaissa (297/2010) tarkoitettua maksulaitosta ja siihen rinnastettavaa ulkomaista yritystä, joka pääasiallisena toimintanaan tarjoaa maksupalvelua tai harjoittaa muuta tässä pykälässä tarkoitettua liiketoimintaa. Rahoituslaitoksena ei pidetä vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vakuutusomistusyhteisöä eikä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä, jollei tämän lain 73 §:n 2 momentista muuta johdu.

Ehdotus

19 §

Luottolaitoksen yksinoikeus takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen

Muu kuin luottolaitos ei saa harjoittaa liiketoimintaa, jossa yleisöltä vastaanotetaan takaisinmaksettavia varoja muulla tavoin kuin laskemalla liikkeeseen arvopaperimarkkinalai*n (/) 2 luvun 1 §:ssä* tarkoitettuja arvopapereita, jollei 20 §:ssä toisin säädetä.

— — — — — — — — — — — — — — —

20 §

Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksettavien arvopaperien vastaanottamiseen koskevat poikkeukset

— — — — — — — — — — — — — — —

Osakeyhtiö ja osuuskunta saavat lisäksi 19 §:n estämättä hankkia yleisöltä takaisinmaksettavia varoja tarjoamalla muita kuin vaadittaessa takaisinmaksettavia velkasitoumuksia. Jos tällaisia velkasitoumuksia tarjotaan yleisölle muulla tavoin kuin laskemalla yleiseen liikkeeseen arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja arvopapereita, osakeyhtiön tai osuuskunnan on laadittava ja julkistettava osavuosikatsaus, tilinpäätös ja tilinpäätöstiedote noudattaen soveltuvin osin,

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
vopaperimarkkinalain 2 luvun 5, 5 a, 6 ja 6 a §:ssä säädetään. Poikkeamiseen tässä pykälässä säädetystä tiedonantovelvollisuudesta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 11 §:ssä säädetään.	mitä arvopaperimarkkinalain *7* luvun 5—*13* §:ssä säädetään. Poikkeamiseen tässä pykälässä säädetystä tiedonantovelvollisuudesta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain *7* luvun *18* §:ssä säädetään.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
22 §	22 §
Toimilupahakemus	*Toimilupahakemus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Talletuspankin toimilupahakemuksesta on pyydettävä talletussuojarahaston lausunto. Toimilupahakemuksesta on lisäksi pyydettävä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetun sijoittajien korvausrahaston lausunto, jos luottolaitos voi yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan tarjota sijoituspalveluja.	Talletuspankin toimilupahakemuksesta on pyydettävä talletussuojarahaston lausunto. Toimilupahakemuksesta on lisäksi pyydettävä *sijoituspalvelulaissa* tarkoitetun sijoittajien korvausrahaston lausunto, jos luottolaitos voi yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan tarjota sijoituspalveluja.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
24 §	24 §
Toimiluvan myöntämisen edellytykset	*Toimiluvan myöntämisen edellytykset*
Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että luottolaitos täyttää luottolaitoksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle 4 ja 5 luvussa säädetyt edellytykset. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle luottolaitokselle ennen sen rekisteröimistä.	Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että *luottolaitoksen omistajat täyttävät 24 a §:ssä säädetyt vaatimukset ja* luottolaitos luottolaitoksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle 4 ja 5 luvussa säädetyt *vaatimukset*. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle luottolaitokselle ennen sen rekisteröimistä.
Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että saadun selvityksen perusteella luottolaitoksen perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan luottolaitoksen osakkeista tai osuuden, joka tuottaa vähintään 10 prosenttia sen osakkeiden äänivallasta, on luotettava.	
Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta.	

Voimassa oleva laki	Ehdotus
	24 a §
	Luottolaitoksen merkittävien omistajien luotettavuus
	Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia luottolaitoksen osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, sekä luottolaitoksen perustajan on oltava luotettava.
	Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:
	1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta; tai
	2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan luottolaitosta.
	Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa luottolaitoksen omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä luottolaitoksessa, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.
30 §	30 §
Talletuspankille sallittu liiketoiminta	*Talletuspankille sallittu liiketoiminta*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Talletuspankin yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako talletuspankki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n mukaisia sijoituspalveluja *sekä mainitun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.*	Talletuspankin yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä on mainittava, tarjoaako talletuspankki *sijoituspalvelulain 1 luvun 11* §:n mukaisia sijoituspalveluja.
31 §	31 §
Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta	*Luottoyhteisölle sallittu liiketoiminta*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai sään-	Luottoyhteisön yhtiöjärjestyksessä tai

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
nöissä on mainittava, tarjoaako luottoyhteisö sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n mukaisia sijoituspalveluja *sekä mainitun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua.*	säännöissä on mainittava, tarjoaako luottoyhteisö *sijoituspalvelulain 1 luvun 11* §:n mukaisia sijoituspalveluja.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
35 §	35 §
Omien ja konserniyritysten osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankinnan rahoittaminen ja pantiksi ottaminen	*Omien ja konserniyritysten osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankinnan rahoittaminen ja pantiksi ottaminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Luottolaitos ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva rahoituslaitos saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 10 §:n 1 momentin, osuuskuntalain 8 luvun 7 §:n 1 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin säännösten estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos ne ovat arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja pörssi- tai markkina-arvopapereita, jos lainan antaminen tai pantin ottaminen kuuluu luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen tavanomaiseen liiketoimintaan ja jos laina on annettu taikka pantti otettu luotto- tai rahoituslaitoksen toiminnassa noudatetuin tavanomaisin ehdoin.	Luottolaitos ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva rahoituslaitos saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 10 §:n 1 momentin, osuuskuntalain 8 luvun 7 §:n 1 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin säännösten estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos ne ovat kaupankäynnin kohteena *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla*, jos lainan antaminen tai pantin ottaminen kuuluu luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen tavanomaiseen liiketoimintaan ja jos laina on annettu taikka pantti otettu luotto- tai rahoituslaitoksen toiminnassa noudatetuin tavanomaisin ehdoin.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
36 a §	36 a §
Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnan ulkoistaminen	*Asiamiehen käyttäminen ja muu merkittävän toiminnan ulkoistaminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Luottolaitoksen tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovelletaan 1—4 momentista poiketen, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29—31 §:ssä sekä 32 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa säädetään.	Luottolaitoksen tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamise*sta säädetään sijoituspalvelulaissa.*
40 §	40 §
Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtami-	*Luottolaitoksen ja omistusyhteisön johtami-*

Voimassa oleva laki	Ehdotus
nen	*nen*
Luottolaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa luottolaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen luottolaitostoiminnan tuntemus kuin luottolaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.	Luottolaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa luottolaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen luottolaitostoiminnan tuntemus kuin luottolaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.
Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on *lainvoiman saaneella tuomiolla* viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton luottolaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi *taikka* toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi, taikka jos hän muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.	*Luotettavana ei pidetä sitä, joka on*: *1)* viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton luottolaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi *taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaks*i; taikka *2)* muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton *1 kohdassa* tarkoitettuun tehtävään. *Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, henkilö voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.*
Luottolaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.	Luottolaitoksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja *johtotehtävissä toimivia* koskevista muutoksista viipymättä *Finanssivalvonnalle*.
Mitä tässä pykälässä säädetään luottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.	Mitä tässä pykälässä säädetään luottolaitoksesta, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.
42 §	42 §
Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus	*Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus*
Jokaisen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia luottolaitoksen osakkeita, osuuksia, sijoitusosuuksia tai kantarahasto-osuuksia, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvon-	*Sen*, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia luottolaitoksen osakkeita, osuuksia, sijoitusosuuksia tai kantarahasto-osuuksia, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvon-

nalle, jos:

1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta olisi vähintään 10 prosenttia luottolaitoksen osake-, osuus-, tai sijoitusosuuspääomasta tai kantarahastosta;

2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 10:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai

3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa luottolaitoksen hallinnossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan lisätä siten, että omistus hankinnan johdosta olisi vähintään 20, 30 tai 50 prosenttia luottolaitoksen osake-, osuus- tai sijoitusosuuspääomasta tai kantarahastosta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka luottolaitoksesta tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä sekä 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita ja osuuksia, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden tai osuuksien määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai luottolaitos lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Luottolaitoksen ja sen omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

nalle, jos:

1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta olisi vähintään 10 prosenttia luottolaitoksen osake-, osuus-, tai sijoitusosuuspääomasta tai kantarahastosta;

2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 10:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai

3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa luottolaitoksen hallinnossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin luottolaitoksen osake-, osuus- tai sijoitusosuuspääomasta tai kantarahastosta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka luottolaitoksesta tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain *2* luvun *4* §:ssä ja *9* luvun *4—7* §:ssä säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita ja osuuksia, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden tai osuuksien määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai luottolaitos lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Luottolaitoksen ja sen omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta *on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset*:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan; *2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista luottolaitoksessa;* *3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, edellä 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.* *Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.*
90 §	90 §
Yhteistyö taloudellisen aseman valvonnassa	*Yhteistyö taloudellisen aseman valvonnassa*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Edellä 2 momentissa säännellyllä yrityksellä tarkoitetaan toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanutta yritystä, joka vastaa tässä laissa tarkoitettua luottolaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä tai maksulaitoslaissa tarkoitettua maksulaitosta.	Edellä 2 momentissa säännellyllä yrityksellä tarkoitetaan toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanutta yritystä, joka vastaa tässä laissa tarkoitettua luottolaitosta, *sijoituspalvelulaissa* tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä tai maksulaitoslaissa tarkoitettua maksulaitosta.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
105 §	105 §
Korvattavat saamiset	*Korvattavat saamiset*
Talletussuojarahaston varoista korvataan talletuspankissa tilillä olevat ja tilille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat tallettajan samassa talletuspankissa olevat saamiset, kuitenkin enintään 100 000 euron määrään asti. Jos tiliä käytetään sijoituspalveluun siten kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 55 §:n 2 momentissa säädetään, korvaus maksetaan kuitenkin mainitussa laissa tarkoitetusta korvausrahastosta siten kuin mainitun lain 6 luvussa säädetään.	Talletussuojarahaston varoista korvataan talletuspankissa tilillä olevat ja tilille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat tallettajan samassa talletuspankissa olevat saamiset, kuitenkin enintään 100 000 euron määrään asti. *Korvauksen maksamisesta sijoituspalvelulaissa tarkoitetusta korvausrahastosta säädetään mainitun lain 11 luvussa.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Talletussuojarahasto ei kuitenkaan korvaa toisen luotto- tai rahoituslaitoksen saamisia eikä talletuspankin 45—48 §:ssä tarkoitettuihin omiin varoihin luettavia eriä. Rahasto ei myöskään korvaa saamisia, jotka perustuvat rikoslain 32 luvussa tarkoitetulla rikoksella saatuihin varoihin. Jos edellä mainittua rikos-	Talletussuojarahasto ei kuitenkaan korvaa toisen luotto- tai rahoituslaitoksen saamisia eikä talletuspankin 45—48 §:ssä tarkoitettuihin omiin varoihin luettavia eriä. Rahasto ei myöskään korvaa saamisia, jotka perustuvat rikoslain 32 luvussa tarkoitetulla rikoksella saatuihin varoihin. Jos edellä mainittua rikos-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
ta koskeva esitutkinta tai oikeudenkäynti on vireillä, talletussuojarahasto voi lykätä korvauksen maksamista tuomioistuimen lainvoimaiseen päätökseen asti. Rahasto ei myöskään korvaa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperinvälittäjän nimissä olevalla arvopaperimarkkinalain 4 luvun 5 a §:n 1 momentissa tarkoitetulla asiakasvarojen tilillä olevia saamisia.	ta koskeva esitutkinta tai oikeudenkäynti on vireillä, talletussuojarahasto voi lykätä korvauksen maksamista tuomioistuimen lainvoimaiseen päätökseen asti. Rahasto ei myöskään korvaa *sijoituspalvelun tarjoajan nimissä olevalla sijoituspalvelulain 9 luvun 3* §:n 1 momentissa tarkoitetulla asiakasvarojen tilillä olevia saamisia.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
111 §	111 §
Toimiluvan peruuttaminen sekä tallettajien ja sijoittajien saamiset	*Toimiluvan peruuttaminen sekä tallettajien ja sijoittajien saamiset*
Päättäessään 28 §:n nojalla talletuspankin toimiluvan peruuttamisesta Rahoitustarkastus voi samalla määrätä tallettajien saamiset maksettaviksi talletussuojarahaston varoista. Päättäessään 28 §:n nojalla luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta Rahoitustarkastus voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettaviksi sijoittajien korvausrahastosta siten kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 luvussa säädetään.	Päättäessään 28 §:n nojalla talletuspankin toimiluvan peruuttamisesta *Finanssivalvonta* voi samalla määrätä tallettajien saamiset maksettaviksi talletussuojarahaston varoista. Päättäessään 28 §:n nojalla luottolaitoksen toimiluvan peruuttamisesta *Finanssivalvonta* voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettaviksi sijoittajien korvausrahastosta siten *kuin sijoituspalvelulain 11* luvussa säädetään.
141 §	141 §
Salassapitovelvollisuus	*Salassapitovelvollisuus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Luottolaitoksella on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetulle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle ja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitetulle optioyhteisölle, jos tiedot ovat välttämättömiä niille säädetyn valvontatehtävän turvaamiseksi. Luottolaitoksella on sama oikeus antaa tietoja ETA-valtiossa toimivalle julkista kaupankäyntiä vastaavaa kaupankäyntiä järjestävälle yhteisölle ja ETA-valtiossa sijaitsevalle optioyhteisöön rinnastettavalle yhteisölle.	Luottolaitoksella on oikeus antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle pörssille*, jos tiedot ovat välttämättömiä sille säädetyn valvontatehtävän turvaamiseksi. Luottolaitoksella on sama oikeus antaa tietoja toisessa ETA-valtiossa toimivalle *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitetulle pörssiä vastaavalle markkinoiden ylläpitäjälle*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
157 §	157 §
*Osavuosikatsaus **ja vuosikatsaus***	*Osavuosikatsaus*
Talletuspankin on laadittava kultakin yli	Talletuspankin on laadittava kultakin yli

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

kuuden kuukauden pituiselta tilikaudeltaan osavuosikatsaus joko kuudelta taikka kolmelta, kuudelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta, jollei arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:n 1 momentista muuta johdu. Talletuspankin osavuosikatsaukseen sovelletaan muutoin, mitä 2 ja 3 momentissa sekä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:n 2—4 momentissa säädetään. *Vastaavasti talletuspankin on laadittava vuosikatsaus noudattaen soveltuvin osin, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 a §:ssä säädetään*. Jollei tästä pykälästä muuta johdu, sellaisen talletuspankin osavuosikatsauksesta *ja vuosikatsauksesta*, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ää, on lisäksi voimassa, mitä mainitussa laissa säädetään osavuosikatsauksesta *ja vuosikatsauksesta.*

kuuden kuukauden pituiselta tilikaudeltaan osavuosikatsaus joko kuudelta taikka kolmelta, kuudelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta, jollei arvopaperimarkkinalain *7* luvun *10* §:n 1 momentista muuta johdu. Talletuspankin osavuosikatsaukseen sovelletaan muutoin, mitä 2 ja 3 momentissa sekä arvopaperimarkkinalain *7* luvun *10* §:n 2 *ja 3* momentissa säädetään. Jollei tästä pykälästä muuta johdu, sellaisen talletuspankin osavuosikatsauksesta, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:ää, on lisäksi voimassa, mitä mainitussa laissa säädetään osavuosikatsauksesta.

Talletuspankin osavuosikatsauksen tulee sisältää osavuosituloslaskelma ja -tase tai, jos talletuspankki on konsernin emoyritys, konsernituloslaskelma ja -tase sekä selostus pankin tai konsernin tuloskehityksestä samoin kuin varojen, velkojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten sekä toimintaympäristön merkittävistä muutoksista katsauskautena, tuloskehitykseen vaikuttaneista poikkeuksellisista seikoista, olennaisista katsauskauden jälkeisistä tapahtumista sekä pankin tai konsernin todennäköisestä kehityksestä tilikautena. Osavuosikatsauksessa esitettävien tietojen on oltava vertailukelpoisia edellisen tilikauden vastaavan katsauskauden tietoihin.

Talletuspankin osavuosikatsauksen tulee sisältää osavuosituloslaskelma ja -tase tai, jos talletuspankki on konsernin emoyritys, konsernituloslaskelma ja -tase sekä selostus pankin tai konsernin tuloskehityksestä samoin kuin varojen, velkojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten sekä toimintaympäristön merkittävistä muutoksista katsauskautena, tuloskehitykseen vaikuttaneista poikkeuksellisista seikoista, olennaisista katsauskauden jälkeisistä tapahtumista sekä pankin tai konsernin todennäköisestä kehityksestä tilikautena. Osavuosikatsauksessa esitettävien tietojen on oltava vertailukelpoisia edellisen tilikauden vastaavan katsauskauden tietoihin.

Osavuosikatsaus on julkistettava kahden kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä. Osavuosikatsauksen julkistamisessa on noudatettava soveltuvin osin 156 §:n 2 ja 4 momenttia sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään osavuosikatsauksen julkistamisesta.

Osavuosikatsaus on julkistettava kahden kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä. Osavuosikatsauksen julkistamisessa on noudatettava soveltuvin osin 156 §:n 2 ja 4 momenttia sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään osavuosikatsauksen julkistamisesta.

Talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön velvollisuudesta laatia ja julkistaa yhteenliittymän osavuosikatsaus ja vuosikatsaus säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa.

Talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön velvollisuudesta laatia ja julkistaa yhteenliittymän osavuosikatsaus ja vuosikatsaus säädetään talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa.

Omistusyhteisön, joka on talletuspankin emoyritys, osavuosikatsaukseen sovelletaan, mitä 1—3 momentissa säädetään. Talletuspankkiin, jonka emoyritys julkistaa tämän pykälän mukaisesti osavuosikatsauksen, ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Omistusyhteisön, joka on talletuspankin emoyritys, osavuosikatsaukseen sovelletaan, mitä 1—3 momentissa säädetään. Talletuspankkiin, jonka emoyritys julkistaa tämän pykälän mukaisesti osavuosikatsauksen, ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Mitä tässä pykälässä säädetään osavuosikatsauksesta, sovelletaan vastaavasti soveltuvin osin vuosikatsaukseen noudattaen, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 a §:ssä säädetään.	
Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja edellä tässä pykälässä tarkoitetun katsauksen laatimisesta sekä myöntää luvan erityisestä syystä määräajaksi poiketa tämän pykälän säännöksistä, jos poikkeus ei vaaranna sijoittajan tai tallettajan asemaa. Määräysten, ohjeiden ja lausuntojen antamisessa sekä poikkeuslupien myöntämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä 147 §:n 2—4 momentissa säädetään. Poikkeusluvan myöntämisestä on mainittava katsauksessa.	*Finanssivalvonta* voi antaa tarkempia määräyksiä, ohjeita ja lausuntoja edellä tässä pykälässä tarkoitetun osavuosikatsauksen laatimisesta sekä myöntää luvan erityisestä syystä määräajaksi poiketa tämän pykälän säännöksistä, jos poikkeus ei vaaranna sijoittajan tai tallettajan asemaa. Määräysten, ohjeiden ja lausuntojen antamisessa sekä poikkeuslupien myöntämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä 147 §:n 2—4 momentissa säädetään. Poikkeusluvan myöntämisestä on mainittava osavuosikatsauksessa.
160 §	160 §
Rahoitustarkastuksen velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja	***Finanssivalvonnan** velvollisuus määrätä tilintarkastaja sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja*
Tilintarkastuslain 9 §:ssä, osakeyhtiölain 7 luvun 5 §:ssä ja osuuskuntalain 7 luvun 5 §:ssä tarkoitetun tilintarkastajan sekä osakeyhtiölain 7 luvun 7—10 §:ssä ja osuuskuntalain 7 luvun 7—10 §:ssä tarkoitetun erityisen tarkastuksen ja tarkastajan luottolaitokseen ja sen omistusyhteisöön määrää Rahoitustarkastus. Tilintarkastajan sekä erityisen tarkastajan määräämiseen edellä tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan muutoin, mitä niistä säädetään tilintarkastuslaissa, osakeyhtiölaissa ja osuuskuntalaissa. Rahoitustarkastuksen on lisäksi määrättävä luottolaitokseen ja sen omistusyhteisöön kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos luottolaitoksella tai omistusyhteisöllä ei ole 159 §:ssä säädetyt vaatimukset täyttävää tilintarkastajaa.	Tilintarkastuslain 9 §:ssä, osakeyhtiölain 7 luvun 5 §:ssä ja osuuskuntalain 7 luvun 5 §:ssä tarkoitetun tilintarkastajan sekä osakeyhtiölain 7 luvun 7—10 §:ssä ja osuuskuntalain 7 luvun 7—10 §:ssä tarkoitetun erityisen tarkastuksen ja tarkastajan luottolaitokseen ja sen omistusyhteisöön määrää *Finanssivalvonta*. Tilintarkastajan sekä erityisen tarkastajan määräämiseen edellä tarkoitetuissa tapauksissa sovelletaan muutoin, mitä niistä säädetään tilintarkastuslaissa, osakeyhtiölaissa ja osuuskuntalaissa. *Finanssivalvonnan* on lisäksi määrättävä luottolaitokseen ja sen omistusyhteisöön kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja, jos luottolaitoksella tai omistusyhteisöllä ei ole 159 §:ssä säädetyt vaatimukset täyttävää tilintarkastajaa.
Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tilintarkastajan tulee *antaa ja* toimittaa Rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen asiakasvarojen säilyttämistä koskevat järjestelyt arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 ja 15 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.	Sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tulee *toimittaa Finanssivalvonnalle kultakin kalenterivuodelta tilintarkastajan antama* lausunto siitä, vastaavatko luottolaitoksen asiakasvarojen säilyttämistä *ja käsittelyä* koskevat *järjestelyt sijoituspalvelulain 9 luvun 1—4 §:n säännösten ja sanotun lain 9 luvun 5 §:n nojalla annettujen määräysten mukaisia* vaatimuksia.

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

166 j §

Ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sijoituspalvelujen tarjoaminen

Ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluja ja jolla on Suomessa sivuliike, sovelletaan lisäksi, mitä arvopaperimarkkinalaissa, lukuun ottamatta sen 4 luvun 7, 12, 14 ja 15 §:ää, sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 36 ja 37 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista sijoituspalvelujen tarjoamisessa ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 4 c §:n 2 momentissa oheispalvelun tarjoamisesta.

Ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen sovelletaan lisäksi, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa säädetään ulkomaisen sidonnaisasiamiehen käyttämisestä.

Ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka tarjoaa Suomeen sijoittuneille osapuolille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetun lain 5 §:n 4 momentissa säädetään.

166 j §

Ulkomaisen ETA-luottolaitoksen sijoituspalvelujen tarjoaminen

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 5 §:n 1 ja 2 momentissa.

166 k §

Kolmannen maan luottolaitoksen sijoituspalvelujen tarjoaminen

Kolmannen maan luottolaitokseen, jolla on Suomessa sivuliike ja joka tarjoaa Suomessa sijoituspalveluja, sovelletaan lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista muualla laissa säädetään.

166 k §

Kolmannen maan luottolaitoksen sijoituspalvelujen tarjoaminen

Sijoituspalvelulain soveltamisesta sijoituspalveluja tarjoavaan kolmannen maan luottolaitokseen säädetään sijoituspalvelulain 1 luvun 5 §:n 3 momentissa.

Voimassa oleva laki

166 l §

Ulkomaisen luottolaitoksen jäsenyys sijoittajien korvausrahastossa

Ulkomaiseen luottolaitoksen sivuliikkeen jäsenyyttä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetussa sijoittajien korvausrahastossa koskee vastaavasti, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 a, 4 b, 7, 8 a, 8 b ja 13 a §:ssä ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä säädetään.

172 §

Luottolaitoksen kirjanpitorikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) laatii tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen vastoin 9 luvun säännöksiä taikka niiden nojalla annettua asetusta tai Rahoitustarkastuksen määräystä,

2) rikkoo 156 §:n säännöstä tilinpäätöksen ilmoittamisesta rekisteröitäväksi tai tilinpäätöksen nähtävänä pitämisestä,

3) rikkoo 157 §:n säännöstä osavuosikatsauksen *tai vuosikatsauksen* laatimisesta, taikka

4) rikkoo luottolaitoksen sulautumista, jakautumista tai selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamista koskevia säännöksiä,

on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain 30 luvun 9 tai 10 §:ssä tarkoitettuna kirjanpitorikoksena tai tuottamuksellisena kirjanpitorikoksena eikä teosta muuallakaan laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luottolaitoksen kirjanpitorikkomuksesta* sakkoon.

Ehdotus

166 l §

Ulkomaisen luottolaitoksen jäsenyys sijoittajien korvausrahastossa

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen jäsenyyde*stä sijoittajien korvausrahastossa säädetään sijoituspalvelulain 11 luvun 18—25 §:ssä.*

172 §

Luottolaitoksen kirjanpitorikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) laatii tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen vastoin 9 luvun säännöksiä taikka niiden nojalla annettua asetusta tai *Finanssivalvonnan* määräystä,

2) rikkoo 156 §:n säännöstä tilinpäätöksen ilmoittamisesta rekisteröitäväksi tai tilinpäätöksen nähtävänä pitämisestä,

3) rikkoo 157 §:n säännöstä osavuosikatsauksen laatimisesta, *tai*

4) rikkoo luottolaitoksen sulautumista, jakautumista tai selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamista koskevia säännöksiä,

on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain 30 luvun 9 tai 10 §:ssä tarkoitettuna kirjanpitorikoksena tai tuottamuksellisena kirjanpitorikoksena eikä teosta muuallakaan laissa säädetä ankarampaa rangaistusta*, luottolaitoksen kirjanpitorikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 9 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001) 9 §:n 4 momentti ja 14 §, sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 4 momentti laissa 642/2006 ja 14 § osaksi laissa 589/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
9 §	9 §
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 16 §:n 6 momentissa säädetään jakautuvan yhtiön veloista, ei sovelleta velkaan tai velan osaan, joka voidaan korvata luottolaitostoiminnasta annetun lain 6 a luvussa tarkoitetusta talletussuojarahastosta tai sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 6 luvussa tarkoitetusta korvausrahastosta.	Mitä osakeyhtiölain 17 luvun 16 §:n 6 momentissa säädetään jakautuvan yhtiön veloista, ei sovelleta velkaan tai velan osaan, joka voidaan korvata luottolaitostoiminnasta annetun lain 6 a luvussa tarkoitetusta talletussuojarahastosta tai *sijoituspalvelulain (/) 11* luvussa tarkoitetusta korvausrahastosta.
14 §	14 §
Rahoitustarkastus voi tämän luvun mukaisesti luottolaitoksen hakemuksesta peruuttaa sen toimiluvan ilman, että luottolaitos olisi asetettava selvitystilaan. (27.6.2003/589)	*Finanssivalvonta* voi tämän luvun mukaisesti luottolaitoksen hakemuksesta peruuttaa sen toimiluvan ilman, että luottolaitos olisi asetettava selvitystilaan.
Hakemuksen liitteenä on oltava:	Hakemuksen liitteenä on oltava:
1) jäljennös luottolaitoksen yhtiökokouksen päätöksestä, jolla luottolaitos on päättänyt luopua toimiluvastaan;	1) jäljennös luottolaitoksen yhtiökokouksen päätöksestä, jolla luottolaitos on päättänyt luopua toimiluvastaan;
2) selvitys siitä, että luottolaitoksella ei enää ole talletuksia eikä se enää harjoita liiketoimintanaan muutakaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa luvanvaraiseksi säädettyä toimintaa;	2) selvitys siitä, että luottolaitoksella ei enää ole talletuksia eikä se enää harjoita liiketoimintanaan muutakaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai *sijoituspalvelulaissa* luvanvaraiseksi säädettyä toimintaa;
3) tilintarkastajan lausunto 2 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä; ja	3) tilintarkastajan lausunto 2 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä;
4) rekisteriviranomaisen lupa toimiluvasta luopumiseen.	4) rekisteriviranomaisen lupa toimiluvasta luopumiseen.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 27 ja 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1504/2001) 27 §:n 3 momentti ja 33 §, sellaisina kuin ne ovat, 27 §:n 3 momentti laissa 1422/2007 ja 33 § osaksi laissa 591/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
27 §	27 §
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Mitä osuuskuntalain 17 luvun 14 §:n 6 momentissa säädetään jakautuvan osuuskunnan velasta, ei sovelleta velkaan tai velan osaan, joka voidaan korvata luottolaitostoiminnasta annetun lain 6 a luvussa tarkoitetusta talletussuojarahastosta taikka sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 6 luvussa tarkoitetusta korvausrahastosta.	Mitä osuuskuntalain 17 luvun *15* §:n 6 momentissa säädetään jakautuvan osuuskunnan velasta, ei sovelleta velkaan tai velan osaan, joka voidaan korvata luottolaitostoiminnasta annetun lain 6 a luvussa tarkoitetusta talletussuojarahastosta taikka *sijoituspalvelulain (/) 11* luvussa tarkoitetusta korvausrahastosta.
33 §	33 §
Rahoitustarkastus voi tämän luvun mukaisesti luottolaitoksen hakemuksesta peruuttaa sen toimiluvan ilman, että luottolaitos olisi asetettava selvitystilaan.	*Finanssivalvonta* voi tämän luvun mukaisesti luottolaitoksen hakemuksesta peruuttaa sen toimiluvan ilman, että luottolaitos olisi asetettava selvitystilaan.
Hakemuksen liitteenä on oltava:	Hakemuksen liitteenä on oltava:
1) jäljennös luottolaitoksen osuuskunnan kokouksen päätöksestä, jolla luottolaitos on päättänyt luopua toimiluvastaan;	1) jäljennös luottolaitoksen osuuskunnan kokouksen päätöksestä, jolla luottolaitos on päättänyt luopua toimiluvastaan;
2) selvitys siitä, että luottolaitoksella ei enää ole talletuksia eikä se harjoita muutakaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa luvanvaraiseksi säädettyä toimintaa;	2) selvitys siitä, että luottolaitoksella ei enää ole talletuksia eikä se harjoita muutakaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai *sijoituspalvelulaissa* luvanvaraiseksi säädettyä toimintaa;
3) tilintarkastajan lausunto 2 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä; *ja*	3) tilintarkastajan lausunto 2 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä;
4) rekisteriviranomaisen lupa toimiluvasta luopumiseen.	4) rekisteriviranomaisen lupa toimiluvasta luopumiseen.
Luottolaitoksen, joka luovuttaa koko liike-	Luottolaitoksen, joka luovuttaa koko liike-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
toimintansa 31 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, ei tarvitse liittää hakemukseen *edellä* 2 momentissa tarkoitettuja selvityksiä.	toimintansa 31 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, ei tarvitse liittää hakemukseen 2 momentissa tarkoitettuja selvityksiä.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan säästöpankkilain (1502/2001) 33 ja 40 g § sekä 87 i §:n 6 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 40 g § laissa 1066/2006 ja 87 i §:n 6 momentti laissa 1423/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
33 §	33 §
Jos se, jolla rahastoannin perusteella on oikeus saada uusi kantarahastotodistus, ei ole viiden vuoden kuluessa korottamispäätöksen rekisteröimisestä vaatinut kantarahastotodistusta, säästöpankki voi kehottaa häntä ottamaan kantarahastotodistuksen vastaan uhalla, että hän muuten menettää sen. Kehotus on lähetettävä kantarahastotodistukseen oikeutetulle, jos hänen nimensä ja osoitteensa on pankin tiedossa, sekä julkaistava pankin kotipaikalla leviävässä sanomalehdessä. Jollei kantarahastotodistukseen oikeutettu ilmoittaudu vuoden kuluessa kehotuksesta, voidaan uusi kantarahastotodistus myydä hänen lukuunsa julkisella huutokaupalla tai arvopaperipörssin välityksellä. Myynnin tapahduttua kantarahastotodistukseen oikeutetulla on ainoastaan oikeus siitä kertyneisiin varoihin sen jälkeen, kun niistä on vähennetty kehotuksesta ja myymisestä aiheutuneet kulut. Varat, joita ei ole nostettu neljän vuoden kuluessa myynnistä, siirtyvät pankille.	Jos se, jolla rahastoannin perusteella on oikeus saada uusi kantarahastotodistus, ei ole viiden vuoden kuluessa korottamispäätöksen rekisteröimisestä vaatinut kantarahastotodistusta, säästöpankki voi kehottaa häntä ottamaan kantarahastotodistuksen vastaan uhalla, että hän muuten menettää sen. Kehotus on lähetettävä kantarahastotodistukseen oikeutetulle, jos hänen nimensä ja osoitteensa on pankin tiedossa, sekä julkaistava pankin kotipaikalla leviävässä sanomalehdessä. Jollei kantarahastotodistukseen oikeutettu ilmoittaudu vuoden kuluessa kehotuksesta, voidaan uusi kantarahastotodistus myydä hänen lukuunsa julkisella huutokaupalla tai *pörssin* välityksellä. Myynnin tapahduttua kantarahastotodistukseen oikeutetulla on ainoastaan oikeus siitä kertyneisiin varoihin sen jälkeen, kun niistä on vähennetty kehotuksesta ja myymisestä aiheutuneet kulut. Varat, joita ei ole nostettu neljän vuoden kuluessa myynnistä, siirtyvät pankille.

Voimassa oleva laki

40 g §

Kantarahasto-osuuden omistajalle, jolla on hankkimispäätöksen mukaan oikeus myydä osuutensa säästöpankille, on ennen osuuden pankille tarjoamiselle asetetun ajan alkamista ilmoitettava päätöksestä samalla tavalla kuin kutsu isäntien kokoukseen toimitetaan. Samalla on ilmoitettava, kuinka ja missä ajassa kantarahasto-osuuden omistajan on toimittava, jos hän haluaa käyttää oikeuttaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos:

1) vastaavat tiedot sisältyvät hankinnasta päättävän isäntien kokouksen kokouskutsuun tai ovat saatavilla hankinnasta päättävässä isäntien kokouksessa, jossa kantarahasto-osuuden omistaja on paikalla; taikka

2) vastaavat tiedot julkistetaan arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitetulla tavalla.

Hankkimispäätöksen sisältö ja 26 §:n 5 momentissa tarkoitetut säästöpankin taloudellista asemaa koskevat asiakirjat on pidettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetun kantarahasto-osuuden omistajan saatavilla sen ajan, jona osuudet on tarjottava pankille. Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos säästöpankki on julkistanut arvopaperimarkkinalain 6 luvussa tarkoitetun tarjousasiakirjan, josta vastaavat tiedot ilmenevät.

87 i §

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Jakautumiseen osallistuvat säästöpankit vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan säästöpankin velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan säästöpankin veloista, joista toinen säästöpankki vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, säästöpankin vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo. Jakautumissuunnitelmassa mainitusta velasta velkoja voi vaatia suoritusta yhteisvastuun perusteella vasta, kun on todettu, ettei hän saa suoritusta velalliselta tai vakuudesta. Lunastushinnan maksamista koskevasta vastuusta säädetään 87 f §:n 5 momentissa. Mitä edellä

Ehdotus

40 g §

Kantarahasto-osuuden omistajalle, jolla on hankkimispäätöksen mukaan oikeus myydä osuutensa säästöpankille, on ennen osuuden pankille tarjoamiselle asetetun ajan alkamista ilmoitettava päätöksestä samalla tavalla kuin kutsu isäntien kokoukseen toimitetaan. Samalla on ilmoitettava, kuinka ja missä ajassa kantarahasto-osuuden omistajan on toimittava, jos hän haluaa käyttää oikeuttaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos:

1) vastaavat tiedot sisältyvät hankinnasta päättävän isäntien kokouksen kokouskutsuun tai ovat saatavilla hankinnasta päättävässä isäntien kokouksessa, jossa kantarahasto-osuuden omistaja on paikalla; taikka

2) vastaavat tiedot julkistetaan arvopaperimarkkinalaissa *(/)* tarkoitetulla tavalla.

Hankkimispäätöksen sisältö ja 26 §:n 5 momentissa tarkoitetut säästöpankin taloudellista asemaa koskevat asiakirjat on pidettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetun kantarahasto-osuuden omistajan saatavilla sen ajan, jona osuudet on tarjottava pankille. Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos säästöpankki on julkistanut arvopaperimarkkinalain *11* luvun *11 §:ssä* tarkoitetun tarjousasiakirjan, josta vastaavat tiedot ilmenevät.

87 i §

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Jakautumiseen osallistuvat säästöpankit vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan säästöpankin velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan säästöpankin veloista, joista toinen säästöpankki vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, säästöpankin vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo. Jakautumissuunnitelmassa mainitusta velasta velkoja voi vaatia suoritusta yhteisvastuun perusteella vasta, kun on todettu, ettei hän saa suoritusta velalliselta tai vakuudesta. Lunastushinnan maksamista koskevasta vastuusta säädetään 87 f §:n

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
tässä momentissa säädetään velasta, ei sovelleta velkaan tai velan osaan, joka voidaan korvata luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvussa tarkoitetusta talletussuojarahastosta tai sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (922/2007) 6 luvussa tarkoitetusta korvausrahastosta.	5 momentissa. Mitä edellä tässä momentissa säädetään velasta, ei sovelleta velkaan tai velan osaan, joka voidaan korvata luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvussa tarkoitetusta talletussuojarahastosta tai *sijoituspalvelulain (/) 11* luvussa tarkoitetusta korvausrahastosta.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 1 momentin 2 ja 6 kohta, 3 §:n 3 momentin 1 kohta, 11 ja 14 §, 18 §:n b kohta ja 35 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentin 1 kohta laissa 886/2008, 11 § laissa 210/2009, 14 § osaksi laissa 886/2008 ja 35 §:n 1 momentti laissa 1246/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
2) *sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja sitä vastaavaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä;	2) *sijoituspalveluyrityksellä sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 9 §:ssä* tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja sitä vastaavaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
6) *rahoitusalan yrityksellä* luottolaitosta, sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua palveluyritystä ja rahoituslaitosta, rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista yritystä; lukuun ottamatta jäljempänä kohdas-	6) *rahoitusalan yrityksellä* luottolaitosta, sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja *sijoituspalvelulaissa* tarkoitettua palveluyritystä ja rahoituslaitosta, rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista yritystä; *ei kuitenkaan 7 kohdassa* tarkoitettua rahasto-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
sa 7 tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä;	yhtiötä ja säilytysyhteisöä;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3 §	3 §
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä	*Rahoitus- ja vakuutusryhmittymä*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:	Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ryhmittymän muodostavat:
1) säännellyt yritykset, joiden välillä vallitsee luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:ssä, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 27 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettu muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu merkittävä sidonnaisuus sekä tällaisten yritysten tytäryritykset ja omistusyhteysyritykset edellyttäen, että vähintään yksi säännellyistä yrityksistä on rahoitusalan yritys *ja* vähintään yksi on vakuutusalan yritys *ja edellyttäen, että* rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummankin toimialan yritysten osuus erikseen ovat merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla;	1) säännellyt yritykset, joiden välillä vallitsee luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:ssä*, sijoituspalvelulain 7 luvun 2* §:ssä tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettu muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu merkittävä sidonnaisuus sekä tällaisten yritysten tytäryritykset ja omistusyhteysyritykset edellyttäen, että vähintään yksi säännellyistä yrityksistä on rahoitusalan yritys, vähintään yksi on vakuutusalan yritys ja rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus sekä kummankin toimialan yritysten osuus erikseen ovat merkittäviä 4 §:n mukaisesti lasketulla tavalla;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
11 §	11 §
Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus	*Osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus*
Jokaisen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia ryhmittymän omistusyhteisön osakkeita tai osuuksia, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos:	*Sen*, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia ryhmittymän omistusyhteisön osakkeita tai osuuksia, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos:
1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta olisi vähintään 10 prosenttia omistusyhteisön osake- tai osuuspääomasta;	1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta olisi vähintään 10 prosenttia omistusyhteisön osake- tai osuuspääomasta;
2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 10:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai	2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 10:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä; tai
3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa omistusyhteisön hallinnossa.	3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa omistusyhteisön hallinnossa.
Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta	Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
aiotaan lisätä siten, että omistus hankinnan johdosta olisi vähintään 20, 30 tai 50 prosenttia omistusyhteisön osake- tai osuuspääomasta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka omistusyhteisöstä tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.	aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin omistusyhteisön osake- tai osuuspääomasta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka omistusyhteisöstä tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.
Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä sekä 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita ja osuuksia, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.	Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain *2* luvun *4* §:ssä ja *9* luvun *4—7 §:ssä* säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita ja osuuksia, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.
Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden tai osuuksien määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai omistusyhteisö lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.	Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden tai osuuksien määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai omistusyhteisö lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.
Omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.	Omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.
	Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:
	1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;
	2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista omistusyhteisössä;
	3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, edellä 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.
Edellä tässä pykälässä tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.	Edellä *1 ja 2 momentissa* tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista *annetaan tarkempia säännöksiä* valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Ryhmittymän omistusyhteisön johtaminen

Ryhmittymän omistusyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa ryhmittymän omistusyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen rahoitus- ja vakuutustoiminnan tuntemus kuin ryhmittymän toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on *lainvoiman saaneella tuomiolla* viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton ryhmittymän omistusyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

14 §

Ryhmittymän omistusyhteisön johtaminen

Ryhmittymän omistusyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa ryhmittymän omistusyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen rahoitus- ja vakuutustoiminnan tuntemus kuin ryhmittymän toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton ryhmittymän omistusyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi; tai

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Ryhmittymän omistusyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa *tarkoitettuja johtotehtävissä toimivia koskevista* muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

18 §

Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen

Sovellettaessa tämän luvun säännöksiä ryhmittymään kuuluvan yrityksen omilla va-

18 §

Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen

Sovellettaessa tämän luvun säännöksiä ryhmittymään kuuluvan yrityksen omilla va-

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

roilla ja omien varojen vähimmäismäärällä tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

b) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:n mukaisia omia varoja ja omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on suomalainen tai muu kuin d kohdassa tarkoitettu ulkomainen sijoituspalveluyritys;

— — — — — — — — — — — — — — —

roilla ja omien varojen vähimmäismäärällä tarkoitetaan:

— — — — — — — — — — — — — — —

b) *sijoituspalvelulain 6 luvun 2* §:n mukaisia omia varoja ja omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on suomalainen tai muu kuin d kohdassa tarkoitettu ulkomainen sijoituspalveluyritys;

— — — — — — — — — — — — — — —

35 §

Säännellyn yrityksen kuuluminen kolmannen maan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään

Finanssivalvonnan on tehtävä luottolaitostoiminnasta annetun lain 39 §:n 2 momentissa tai sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 40 §:n 2 momentissa tarkoitettu päätös, jos luottolaitos tai sijoituspalveluyritys kuuluu sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, jonka ylimmän emoyrityksen kotipaikka on muussa kuin ETA-valtiossa ja säännellyn yrityksen ylin ETA-valtiossa sijaitseva emoyritys täyttää tämän lain 6 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyt edellytykset.

— — — — — — — — — — — — — — —

35 §

Säännellyn yrityksen kuuluminen kolmannen maan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään

Finanssivalvonnan on tehtävä luottolaitostoiminasta annetun lain 39 §:n 2 momentissa tai *sijoituspalvelulain 7* luvun *13* §:n 2 momentissa tarkoitettu päätös, jos luottolaitos tai sijoituspalveluyritys kuuluu sellaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään, jonka ylimmän emoyrityksen kotipaikka on muussa kuin ETA-valtiossa ja säännellyn yrityksen ylin ETA-valtiossa sijaitseva emoyritys täyttää tämän lain 6 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyt edellytykset

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

maksulaitoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 13 §, 21 a §:n 3 momentti, 25 § ja 38 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 21 a §:n 3 momentti laissa 899/2011, sekä
lisätään lakiin uusi 13 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
13 §	13 §
Toimiluvan myöntämisen edellytykset	*Toimiluvan myöntämisen edellytykset*
Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että hakija täyttää 2 momentissa sekä maksulaitoksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle tässä laissa säädetyt edellytykset. Toimilupa voidaan myöntää vain hakijalle, jonka kotipaikka on Suomessa.	Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua siitä, että *maksulaitoksen omistajat ja perustajat täyttävät 13 a §:ssä säädetyt vaatimukset ja maksulaitos täyttää* maksulaitoksen toiminnalle ja taloudelliselle asemalle tässä laissa säädetyt *vaatimukset*. Toimilupa voidaan myöntää vain hakijalle, jonka kotipaikka on Suomessa.
Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että saadun selvityksen perusteella maksulaitoksen perustaja ja osakkeenomistaja, osuuden omistaja tai yhtiömies, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan maksulaitoksen osakkeista, osuuksista tai rahamääräisestä yhtiöpanoksesta taikka osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden, osuuksien tai yhtiön äänivallasta, on luotettava.	
Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan maksulaitosta, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan maksulaitosta.	
Toimilupa voidaan myöntää myös perustetta-	

Voimassa oleva laki	Ehdotus
valle maksulaitokselle ennen sen rekisteröimistä.	
	13 a §
	Maksulaitoksen merkittävien omistajien luotettavuus
	Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia maksulaitoksen osakepääomasta, osuuksista tai rahamääräisestä yhtiöpanoksesta taikka osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänivallasta tai yhtiön äänivallasta, sekä maksulaitoksen perustajan on oltava luotettava. *Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:* *1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan maksulaitosta; tai* *2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan maksulaitosta.* *Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa maksulaitoksen omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä luottolaitoksessa, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.*
21 a §	21 a §
Sähkörahayhteisön osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus	*Sähkörahayhteisön osakkeiden ja osuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 5 §:ssä sekä 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Sellaisia osakkeita ja osuuksia ei kuitenkaan oteta huomioon, jotka ilmoi-	Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain *(/) 2* luvun *4* §:ssä ja *9* luvun *4—7 §:ssä* säädetään. Sellaisia osakkeita ja osuuksia ei kuitenkaan oteta huomioon, jotka ilmoitusvelvollinen on

tusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

25 §

Maksulaitoksen johtaminen

Maksulaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa maksulaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia, he eivät saa olla konkurssissa eikä heidän toimintakelpoisuuttansa saa olla rajoitettu. Heillä on lisäksi oltava sellainen yleinen maksupalvelutoiminnan tuntemus kuin maksulaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Maksulaitoksen, joka harjoittaa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, muuhun ylimpään johtoon kuuluvalla tarkoitetaan 1 momentissa maksulaitoksen maksupalvelutoiminnasta vastaavia henkilöitä.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on *lainvoiman saaneella tuomiolla* viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakko-rangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton maksulaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

25 §

Maksulaitoksen johtaminen

Maksulaitoksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa maksulaitosta ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia, he eivät saa olla konkurssissa eikä heidän toimintakelpoisuuttansa saa olla rajoitettu. Heillä on lisäksi oltava sellainen yleinen maksupalvelutoiminnan tuntemus kuin maksulaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Mitä 1 momentissa säädetään muuhun ylimpään johtoon kuuluvista, sovelletaan maksulaitoksessa, joka harjoittaa 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta liiketoimintaa, maksulaitoksen maksupalvelutoiminnasta vastaaviin.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton maksulaitoksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi; *tai*

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton *1 kohdassa* tarkoitettuun tehtävään.

Jos 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja

Voimassa oleva laki

38 §

Tietojen luovuttaminen samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yritykselle

Maksulaitoksella ja sen kanssa samaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään, oikeus antaa 37 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

38 §

Tietojen luovuttaminen samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yritykselle

Maksulaitoksella ja sen kanssa samaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai *sijoituspalvelulaissa(/)* tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään, oikeus antaa 37 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoitusrahastolain (48/1999) 1 §:n 2 ja 3 momentti, 2 §:n 1 momentin 8, 12 ja 14 kohta, 5 §, 5 b §:n 1 momentti, 5 e ja 5 f §, 6 §:n 5 momentti, 8 b §:n 3 momentti, 8 c §, 9 a §:n 1 momentti, 9 d, 9 e, 11 ja 16 §, 26 a §:n 8 momentti, 29 c §, 41 §:n 4 momentti, 57 b §, 63 §:n 1 momentti, 64 §:n 2 momentti, 65 §:n 1 momentin 3 kohta, 69 §:n 1 momentin 1 kohta, 73 §:n 2—4 momentti, 77 §:n 1 momentti, 80 §, 81 §:n 1 ja 2 momentti, 14 luku, 117 a §:n 2 momentti sekä 132 b, 132 c ja 132 d §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 ja 3 momentti, 2 §:n 1 momentin 14 kohta, 8 b §:n 3 momentti, 8 c, 16 ja 80 §, 117 a §:n 2 momentti sekä 132 b, 132 c ja 132 d § laissa 1490/2011, 2 §:n 1 momentin 8 kohta, 5 b §:n 1 momentti, 9 a §:n 1 momentti, 41 §:n 4 momentti, 73 §:n 2—4 momentti, 77 §:n 1 momentti ja 81 §:n 1 ja 2 momentti laissa 224/2004, 2 §:n 1 momentin 12 kohta, 9 e §, 26 a §:n 8 momentti ja 69 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 928/2007, 5 § laeissa 224/2004 ja 928/2007, 5 e ja 9 d § laeissa 928/2007 ja 889/2008, 5 f § laeissa 928/2007 ja 1490/2011, 6 §:n 5 momentti ja 11 § laissa 1365/2010, 29 c § laissa 1426/2007 ja 57 b § laissa 559/2010; sekä

lisätään 8 b §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Tätä lakia ei sovelleta muun kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisen yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseen, jos osuuksia markkinoidaan ainoastaan ammattimaisille sijoittajille. Ammattimaisena sijoittajana on pidettävä arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 4 §:n 4 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettua yhteisöä, mainitun lain 1 luvun 4 §:n 4 momentin 5 kohdassa tarkoitettua yhteisösijoittajaa sekä muuta sijoittajaa, jos tämä on kirjallisesti ilmoittanut muulle kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaiselle yhteissijoitusyritykselle tai sen asiamiehelle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja ja sijoittaja täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:	Tätä lakia ei sovelleta muun kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisen yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseen, jos osuuksia markkinoidaan ainoastaan ammattimaisille sijoittajille. Ammattimaisena sijoittajana on pidettävä *sijoituspalvelulain* 1 luvun *18* §:n 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitettua yhteisöä, 5 kohdassa tarkoitettua yhteisösijoittajaa sekä muuta sijoittajaa, jos tämä on kirjallisesti ilmoittanut *yhteissijoitusyritykselle tai* muulle kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaiselle yhteissijoitusyritykselle tai sen asiamiehelle olevansa ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella ammattimainen sijoittaja ja sijoittaja täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:
1) sijoittaja on tehnyt huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;	1) sijoittaja on tehnyt huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2) sijoittajan sijoitusvarallisuuden arvo on yli 500 000 euroa; 3) sijoittaja työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista. Rahastoyhtiöihin sovelletaan sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia (922/2007) siten kuin siitä tässä laissa säädetään. — — — — — — — — — — — — — — —	2) sijoittajan sijoitusvarallisuuden arvo on yli 500 000 euroa; 3) sijoittaja työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista. Rahastoyhtiöihin sovelletaan *sijoituspalvelulakia* siten kuin siitä tässä laissa *ja sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ssä* säädetään. — — — — — — — — — — — — — — —
2 § Tässä laissa tarkoitetaan: — — — — — — — — — — — — — — —	2 § Tässä laissa tarkoitetaan: — — — — — — — — — — — — — — —
8) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä määriteltyä todistetta; — — — — — — — — — — — — — — —	8) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain *(/) 2* luvun *1* §:ssä määriteltyä *arvopaperia*; — — — — — — — — — — — — — — —
12) *rahoitusvälineellä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa; — — — — — — — — — — — — — — —	12) *rahoitusvälineellä sijoituspalvelulain 1 luvun 10* §:ssä tarkoitettuja rahoitusvälineitä, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa; — — — — — — — — — — — — — — —
14) *vakioimattomalla johdannaissopimuksella* muuta johdannaissopimusta kuin kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vakioitua johdannaissopimusta ja arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:ssä tarkoitettua vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaa johdannaissopimusta; — — — — — — — — — — — — — — —	14) ***OTC**-johdannaissopimuksella* muuta *kuin sellaista* johdannaissopimusta*, jolla käydään kauppaa kaupankäynnillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla*; — — — — — — — — — — — — — — —
5 § Rahastoyhtiö saa harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa ja sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahastoosuudenomistajien etua. Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota: 1) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa; 2) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa; 3) sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalveluja siten kuin siitä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdassa. Rahastoyhtiölle ei voida antaa toimilupaa ainoastaan 2 momentissa tarkoitettuun toi-	5 § Rahastoyhtiö saa harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa ja sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahastoosuudenomistajien etua. Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota: 1) *sijoituspalvelulain 1 luvun 11* §:n 4 kohdassa tarkoitettua omaisuudenhoitoa; 2) *sijoituspalvelulain 1 luvun 11* §:n 5 kohdassa tarkoitettua sijoitusneuvontaa; 3) *sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien osalta*. Rahastoyhtiölle ei voida antaa toimilupaa ainoastaan 2 momentissa tarkoitettuun toi-

Voimassa oleva laki

mintaan. Rahastoyhtiölle ei voida myöskään antaa toimilupaa ainoastaan 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettuun toimintaan, jos toimilupaa ei ole myönnetty tai samanaikaisesti haeta myös 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan.

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa.

Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa 2 momentissa tarkoitettuja palveluja, sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29–31 ja 33–38 §:ssä sekä 71 §:n 2 momentissa sekä mitä arvopaperimarkkinalaissa arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista säädetään.

5 b §

Toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos osakkeenomistajien, *osakkeenomistajiin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien henkilöiden* luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että rahastoyhtiötä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset, jollei saadun selvityksen perusteella voida pitää todennäköisenä, että rahastoyhtiön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät rahastoyhtiön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle rahastoyhtiölle ennen sen rekisteröimistä.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 e §

Rahastoyhtiön hallituksen, toimitusjohtajan

Ehdotus

mintaan. Rahastoyhtiölle ei voida myöskään antaa toimilupaa 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettuun toimintaan, jos toimilupaa ei ole myönnetty tai samanaikaisesti haeta myös 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan.

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalvelulaissa.

Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa 2 momentissa tarkoitettuja palveluja, sovelletaan, *sijoituspalvelulain 1 luvun 4 §:ää.*

5 b

Rahastoyhtiön toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos osakkeenomistajien *ja ylimmän johdon* luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja *yhtiön* liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että rahastoyhtiötä *johdetaan* ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset. *Edellytyksenä on lisäksi, että* selvityksen perusteella *ei* voida pitää todennäköisenä, että rahastoyhtiön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät rahastoyhtiön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle rahastoyhtiölle ennen sen rekisteröimistä.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 e §

Rahastoyhtiön hallituksen, toimitusjohtajan

Voimassa oleva laki

ja muun ylimmän johdon tulee johtaa rahastoyhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun omaisuudenhoitoon, hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahasto-osuudenomistajien 8 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei edellytetä sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana*, jos hänet* on *lainvoiman saaneella tuomiolla* viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton rahastoyhtiön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon. *Henkilöä ei pidetä luotettavana myöskään, jos hän on* muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä tarkoitettuun tehtävään.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

Ehdotus

ja muun ylimmän johdon tulee johtaa rahastoyhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun omaisuudenhoitoon, hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahasto-osuudenomistajien 8 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei edellytetä sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.

Luotettavana ei voida pitää sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton rahastoyhtiön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi; *tai*

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton *1 kohdassa* tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava *1 momentissa tarkoitettuja johtotehtävissä toimivia koskevista* muutoksista viipymättä *Finanssivalvonnalle*.

5 f §

Edellä 5 b §:ssä tarkoitetun toimiluvan saamisen edellytyksenä on, että saadun selvityksen perusteella rahastoyhtiön perustaja ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään kymmenen prosenttia rahastoyhtiön osakkeista tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden äänivallasta, on luotettava.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on *lainvoiman saaneella tuomiolla* viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton *perustamaan tai* omistamaan rahastoyhtiötä, taikka *jos hän on* muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton *perustamaan tai* omistamaan rahastoyhtiötä.

5 f §

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia rahastoyhtiön *osakepääomasta* tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Luotettavana ei voida pitää sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan rahastoyhtiötä; *tai*

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan rahastoyhtiötä.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa rahastoyhtiön omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä rahastoyhtiössä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

6 §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, on aina 1–4 momentissa säädetystä riippumatta täytettävä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 46 §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset. Tällaiseen rahastoyhtiöön sovelletaan, mitä *viimeksi* mainitun pykälän 4 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — — —

6 §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, on aina 1—4 momentissa säädetystä riippumatta täytettävä *sijoituspalvelulain 6 luvun 2* §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset. Tällaiseen rahastoyhtiöön sovelletaan, mitä mainitun pykälän 4 momentissa säädetään.

— — — — — — — — — — — — — — — —

8 b §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset henkilökohtaisista liiketoimista.

8 b §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Rahastoyhtiön on säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Rahastoyhtiön on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys siitä, miten rahastoyhtiö on valvonut henkilökohtaisia liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja rahastoyhtiön sisäisten ohjeiden noudattamista, ja siitä, mihin toimenpiteisiin rahastoyhtiö on ryhtynyt, jos

Voimassa oleva laki	Ehdotus
	sanottuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu. Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset henkilökohtaisista liiketoimista. *Finanssivalvonta voi lisäksi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.*
8 c §	8 c §
Rahastoyhtiön on säilytettävä tiedot jokaisesta liiketoimesta, jossa sijoitusrahasto tai erikoissijoitusrahasto on osallisena, vähintään viisi vuotta. Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan kuuluvien liiketoimia ja palveluja koskevien tietojen säilyttämisestä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 36 §:ssä. Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset tietojen säilyttämisestä.	Rahastoyhtiön on säilytettävä tiedot jokaisesta liiketoimesta, jossa sijoitusrahasto tai erikoissijoitusrahasto on osallisena, vähintään *viiden vuoden ajan*. Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan kuuluvien liiketoimia ja palveluja koskevien tietojen säilyttämisestä säädetään *sijoituspalvelulain 10 luvun* 9 §:ssä. Finanssivalvonta antaa komission riskienhallintadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset tietojen säilyttämisestä.
9 a §	9 a §
Säilytysyhteisön toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos osakkeenomistajien, *osakkeenomistajiin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien henkilöiden* luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että säilytysyhteisöä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset, jollei saadun selvityksen perusteella voida pitää todennäköisenä, että säilytysyhteisön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät säilytysyhteisön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan	Säilytysyhteisön toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos osakkeenomistajien *ja ylimmän johdon* luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja *yhtiön* liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että säilytysyhteisöä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset. *Edellytyksenä on lisäksi, että* saadun selvityksen perusteella *ei* voida pitää todennäköisenä, että säilytysyhteisön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät säilytysyhteisön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle säilytysyhteisölle ennen sen rekisteröimistä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
myöntää myös perustettavalle säilytysyhteisölle ennen sen rekisteröimistä.	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
9 d §	9 d §
Säilytysyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa säilytysyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muuhun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen säilytysyhteisötoiminnan tuntemus kuin säilytysyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.	Säilytysyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa säilytysyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muuhun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella sekä muulla ylimpään johtoon kuuluvalla on lisäksi oltava sellainen yleinen säilytysyhteisötoiminnan tuntemus kuin säilytysyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.
Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, *jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla* viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton säilytysyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon. *Henkilöä ei myöskään pidetä luotettavana, jos hän on* muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton edellä mainittuun tehtävään.	*Luotettavana ei voida pitää sitä, joka on*: *1)* viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton säilytysyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi; *tai* *2)* muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.
	Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.
Säilytysyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.	Säilytysyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja *ylimpään johtoon kuuluvia koskevista* muutoksista viipymättä *Finanssivalvonnalle*.
9 e §	9 e §
Edellä 9 a §:ssä tarkoitetun toimiluvan saamisen edellytyksenä on, että saadun selvityksen perusteella säilytysyhteisön perustaja	*Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa* vähintään *kymmenen prosenttia* säilytysyhteisön osakepääomasta tai osuuden, joka

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
ja osakkeenomistaja, joka omistaa vähintään yhden kymmenesosan säilytysyhteisön osakkeista, on luotettava. Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on *lainvoiman saaneella tuomiolla* viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan rahastoyhtiötä, taikka *jos hän on* muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan säilytysyhteisöä.	*tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta*, on oltava luotettava. *Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:* *1)* viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton perustamaan tai omistamaan *säilytysyhteisöä*; *tai* *2)* muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan säilytysyhteisöä. *Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa säilytysyhteisön omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä säilytysyhteisössä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.*
11 §	11 §
Sen estämättä, mitä 9 §:ssä säädetään, säilytysyhteisönä voi toimia sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu luottolaitos. Säilytysyhteisönä voi lisäksi toimia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saanut ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu ulkomainen ETA-luottolaitos: 1) jolla on sivuliike Suomessa; 2) joka täyttää 10 §:ssä säädetyt taloudelliset toimintaedellytykset; ja 3) joka on kotivaltiossaan oikeutettu harjoittamaan sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettua säilytysyhteisötoimintaa.	Sen estämättä, mitä 9 §:ssä säädetään, säilytysyhteisönä voi toimia *sijoituspalvelulain 1 luvun 9* §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu sijoituspalveluyritys tai luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu luottolaitos. Säilytysyhteisönä voi lisäksi toimia *sijoituspalvelulain 1 luvun 9* §:n 1 momentin *7* kohdassa tarkoitettu *ulkomainen ETA*-sijoituspalveluyritys tai luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu ulkomainen ETA-luottolaitos: 1) jolla on sivuliike Suomessa; 2) joka täyttää 10 §:ssä säädetyt taloudelliset toimintaedellytykset; ja 3) joka on kotivaltiossaan oikeutettu harjoittamaan sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettua säilytysyhteisötoimintaa.
16 §	16 §
Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia rahastoyhtiön osakkeita, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos: 1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta	Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia rahastoyhtiön osakkeita, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos: 1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta

olisi vähintään 10 prosenttia rahastoyhtiön osakepääomasta;

2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 10:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä; tai

3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa rahastoyhtiön hallinnossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan lisätä *siten, että omistus hankinnan johdosta* olisi vähintään 20, 30 tai 50 prosenttia rahastoyhtiön osakepääomasta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai rahastoyhtiöstä tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä sekä 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja jonka perusteella ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai rahastoyhtiö lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Rahastoyhtiön ja sen omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

olisi vähintään *kymmenen* prosenttia rahastoyhtiön osakepääomasta;

2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään *kymmentä* prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä; tai

3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muuten merkittävää vaikutusvaltaa rahastoyhtiön hallinnossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan *lisätä* vähintään 20, 30 tai 50 prosentti*in* rahastoyhtiön osakepääomasta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai rahastoyhtiöstä tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain *2* luvun *4* §:ssä ja *9* luvun *4—7* §:ssä säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja *joiden nojalla* ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai rahastoyhtiö lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Rahastoyhtiön ja sen omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;

2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista rahastoyhtiössä;

3) hankintaa koskevista sopimuksista, han-

Voimassa oleva laki	Ehdotus
	kinnan rahoituksesta ja, edellä 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.
Edellä tässä pykälässä tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.	Edellä *1 ja 2 momentissa* tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista *annetaan tarkempia säännöksiä* valtioneuvoston asetuksella.
Mitä 1–6 momentissa säädetään, koskee vastaavasti säilytysyhteisön osakkeiden hankintaa ja luovutusta.	Mitä 1—*7* momentissa säädetään *rahastoyhtiön* osakkeiden hankinnasta ja luovutuksesta, *sovelletaan vastaavasti säilytysyhteisön osakkeiden hankintaan ja luovutukseen*.
26 a §	26 a §
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — —
Rahastoyhtiön tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovelletaan 1—7 momentista poiketen, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (922/2007) 29–31 §:ssä säädetään.	Rahastoyhtiön tarjoamien sijoituspalvelujen ulkoistamiseen sovelletaan 1—7 momentista poiketen, mitä *sijoituspalvelulain 1 luvun 4* §:ssä säädetään.
29 c §	29 c §
Jos 5 §:n 2 momentin mukaista toimintaa harjoittavan rahastoyhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon taikka sulautumisessa tai jakautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, rahastoyhtiön velvollisuudesta laatia korvausrahastoselvitys ja sijoittajan irtisanomisoikeudesta on vastaavasti voimassa, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (922/2007) 79 §:ssä säädetään.	Jos 5 §:n 2 momentin mukaista toimintaa harjoittavan rahastoyhtiön kotipaikka siirretään toiseen valtioon taikka sulautumisessa tai jakautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, rahastoyhtiön velvollisuu*teen* laatia korvausrahastoselvitys ja sijoittajan irtisanomisoikeu*teen sovelletaan sijoituspalvelulain 13 luvun 9 §:ä*ä.
41 §	41 §
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — —
Jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytetään johdannaissopimuksia, sen säännöissä on mainittava: 1) johdannaissopimusten käyttötarkoitus, käytettävien johdannaissopimusten lajit ja käytön laajuus; 2) vakioimattomien johdannaissopimusten vastapuolet; *sekä* 3) riskienhallintamenetelmät, joita rahastoyhtiö aikoo soveltaa.	Jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytetään johdannaissopimuksia, sen säännöissä on mainittava: 1) johdannaissopimusten käyttötarkoitus, käytettävien johdannaissopimusten lajit ja käytön laajuus; 2) *OTC-johdannaissopimusten* vastapuolet; 3) riskienhallintamenetelmät, joita rahastoyhtiö aikoo soveltaa.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — —
57 b §	57 b §
Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia sellainen luottolaitostoiminnasta annetun lain tai sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukainen luottolaitos tai sijoituspalveluyritys sekä rahastoyhtiö, jolla on oikeus tarjota arvopapereiden säilytys- ja hoitopalveluja, ja toisessa	Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia sellainen rahastoyhtiö, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu *luottolaitos tai sijoituspalvelulaissa tarkoitettu* sijoituspalveluyritys, *jolla on oikeus tarjota sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vastaavan toimiluvan saanut yhteisö. Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia myös arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain (826/1991) mukainen arvopaperikeskus tai vastaava Euroopan talousalueella toimiva arvopaperikeskus tai arvopaperien talletuslaitos.	*rahoitusvälineiden säilyttämistä*, *sekä* toisessa *ETA*-valtiossa vastaavan toimiluvan saanut yhteisö. Rahasto-osuuden hoitajana voi toimia myös arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitettu* arvopaperikeskus *sekä* vastaava Euroopan talousalueella toimiva arvopaperikeskus tai arvopaperien talletuslaitos.
63 §	63 §
Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvista rahasto-osuuksista ja niiden omistajista pidetään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla rahasto-osuudenomistajaluetteloa siten kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain (826/1991) 4 §:ssä. Rahasto-osuuden kirjaamiseen arvo-osuustilille ja rahasto-osuudenomistajaluetteloon sovelletaan, mitä 53 §:n 2 momentissa säädetään.	Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvista rahasto-osuuksista ja niiden omistajista pidetään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla rahasto-osuudenomistajaluetteloa siten kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvun 3* §:ssä. Rahasto-osuuden kirjaamiseen arvo-osuustilille ja rahasto-osuudenomistajaluetteloon sovelletaan, mitä 53 §:n 2 momentissa säädetään.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
64 §	64 §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan rahasto-osuudensaajalla ei ole oikeutta käyttää rahasto-osuudenomistajalle sijoitusrahastossa kuuluvia oikeuksia ennen kuin hänet on merkitty rahasto-osuudenomistajaluetteloon, ellei 62 §:n 2 momentista tai arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n 2 momentista muuta johdu.	Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan rahasto-osuudensaajalla ei ole oikeutta käyttää rahasto-osuudenomistajalle sijoitusrahastossa kuuluvia oikeuksia ennen kuin hänet on merkitty rahasto-osuudenomistajaluetteloon, ellei 62 §:n 2 momentista tai arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 1* §:n 2 momentista muuta johdu.
65 §	65 §
Sijoitusrahaston sääntöihin on otettava määräys, jonka mukaan ilmoittautumispäivän jälkeen oikeus saada sijoitusrahastosta jaettavia tuottoja on vain sillä:	Sijoitusrahaston sääntöihin on otettava määräys, jonka mukaan ilmoittautumispäivän jälkeen oikeus saada sijoitusrahastosta jaettavia tuottoja on vain sillä:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) jos rahasto-osuus on hallintarekisteröity, jonka arvo-osuustilille rahasto-osuus on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka rahasto-osuuden hoitaja on täsmäytyspäivänä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n nojalla merkitty rahasto-osuudenomistajaluetteloon rahasto-osuuden hoitajaksi.	3) jos rahasto-osuus on hallintarekisteröity, jonka arvo-osuustilille rahasto-osuus on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka rahasto-osuuden hoitaja on täsmäytyspäivänä arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 1 §*:n nojalla merkitty rahasto-osuudenomistajaluetteloon rahasto-osuuden hoitajaksi.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

69 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja:

1) arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, joilla käydään kauppaa arvopaperimarkkinalain mukaisessa julkisessa kaupankäynnissä tai sitä vastaavassa kaupankäynnissä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla; ja

— — — — — — — — — — — — — — —

69 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja:

1) arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, joilla käydään *kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla* tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla; ja

— — — — — — — — — — — — — — —

73 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Vakioimattomiin johdannaissopimuksiin sijoittamisesta aiheutuva vastapuoliriski ei saa saman vastapuolen osalta ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista, jos vastapuoli on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos, ja muussa tapauksessa yhtä kahdeskymmenesosaa sijoitusrahaston varoista. Sellaisia sijoituksia saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista. Tätä rajoitusta ei sovelleta talletuksiin eikä sellaisiin vakioimattomiin johdannaissopimuksiin sijoittamiseen, joissa vastapuolena on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

Sijoitusrahaston varoista yhteensä enintään yksi viidesosa saadaan sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, kyseisen yhteisön vastaanottamiin talletuksiin, tai sellaisiin vakioimattomiin johdannaissopimuksiin, joista sijoitusrahastolle aiheutuu kyseiseen yhteisöön kohdistuva vastapuoliriski.

— — — — — — — — — — — — — — —

73 §

— — — — — — — — — — — — — — —

OTC-johdannaissopimuksiin sijoittamisesta aiheutuva vastapuoliriski ei saa saman vastapuolen osalta ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista, jos vastapuoli on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos, ja muussa tapauksessa yhtä kahdeskymmenesosaa sijoitusrahaston varoista.

Sellaisia sijoituksia saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista. Tätä rajoitusta ei sovelleta talletuksiin eikä sellaisiin *OTC-johdannaissopimuksiin* sijoittamiseen, joissa vastapuolena on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

Sijoitusrahaston varoista yhteensä enintään yksi viidesosa saadaan sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, kyseisen yhteisön vastaanottamiin talletuksiin, tai sellaisiin *OTC-johdannaissopimuksiin,* joista sijoitusrahastolle aiheutuu kyseiseen yhteisöön kohdistuva vastapuoliriski.

— — — — — — — — — — — — — — —

77 §

Edellä 73 §:n 1—4 momentissa, 75 §:ssä ja 76 §:n 1 momentissa tarkoitetut sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin tai sen vastaanottamiin talletuksiin tai vakioimattomiin johdannaissopimuksiin, joissa kyseinen yhteisö on vastapuolena, eivät saa ylittää määrää, joka

77 §

Edellä 73 §:n 1—4 momentissa, 75 §:ssä ja 76 §:n 1 momentissa tarkoitetut sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin tai sen vastaanottamiin talletuksiin tai *OTC-johdannaissopimuksiin*, joissa kyseinen yhteisö on vastapuolena, eivät saa ylittää määrää, joka vas-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
vastaa 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista.	taa 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista.
80 §	80 §
Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuihin vakioituihin johdannaissopimuksiin ja niihin arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:n nojalla rinnastettaviin johdannaissopimuksiin, mukaan luettuina vastaavat käteisellä selvitettävät sopimukset, sekä vakioimattomiin johdannaissopimuksiin edellyttäen, että:	Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja *johdannaissopimuksiin, joilla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla ja vastaavilla käteisellä selvitettävillä sopimuksilla*, sekä *OTC-johdannaissopimuksiin* edellyttäen, että:
1) johdannaissopimuksen kohde-etuutena on 69, 71, 71 a tai 72 §:ssä tarkoitettu rahoitusväline, johdannaissopimus, jonka kohde-etuutena on tässä pykälässä mainittu rahoitusväline tai kohde-etuus, rahoitusindeksi, korko, valuuttakurssi taikka valuutta, joka vastaa sijoitusrahaston sijoitustoiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoitteita;	1) johdannaissopimuksen kohde-etuutena on 69, 71, 71 a tai 72 §:ssä tarkoitettu rahoitusväline, johdannaissopimus, jonka kohde-etuutena on tässä pykälässä mainittu rahoitusväline tai kohde-etuus, rahoitusindeksi, korko, valuuttakurssi taikka valuutta, joka vastaa sijoitusrahaston sijoitustoiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoitteita;
2) vakioimattoman johdannaissopimuksen vastapuoli on yhteisö, jonka toiminnan vakautta valvotaan Euroopan unionin lainsäädännössä määriteltyjen perusteiden mukaisesti, tai yhteisö, johon sovelletaan ja joka noudattaa toiminnan vakautta koskevia sääntöjä, jotka vastaavat Euroopan unionin lainsäädäntöä; *ja*	2) *OTC-johdannaissopimuksen* vastapuoli on yhteisö, jonka toiminnan vakautta valvotaan Euroopan unionin lainsäädännössä määriteltyjen perusteiden mukaisesti, tai yhteisö, johon sovelletaan ja joka noudattaa toiminnan vakautta koskevia sääntöjä, jotka vastaavat Euroopan unionin lainsäädäntöä;
3) rahastoyhtiö kykenee määrittämään vakioimattomien johdannaissopimusten arvon luotettavasti ja todennettavasti päivittäin ja ne voidaan rahastoyhtiön aloitteesta milloin tahansa myydä, muuttaa rahaksi tai kattaa vastakkaisella toimella niiden käypään arvoon.	3) rahastoyhtiö kykenee määrittämään *OTC-johdannaissopimusten* arvon luotettavasti ja todennettavasti päivittäin ja ne voidaan rahastoyhtiön aloitteesta milloin tahansa myydä, muuttaa rahaksi tai kattaa vastakkaisella toimella niiden käypään arvoon.
81 §	81 §
Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö saa tehdä sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä lainaus- ja takaisinostosopimuksia, jos ne selvitetään arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetussa selvitysyhteisössä, kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetussa optioyhteisössä tai niitä vastaavassa ulkomaisessa yhteisössä taikka, jos selvitys tapahtuu muualla, jos niiden vastapuolena on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu arvopaperinvälittäjä ja niiden ehdot ovat markkinoille tavanomaiset ja yleisesti tunnetut.	Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö saa tehdä sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä lainaus- ja takaisinostosopimuksia, jos ne selvitetään *arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa* tarkoitetussa selvitysyhteisössä *tai ulkomaisessa selvit*ysyhteisössä taikka, jos selvitys tapahtuu muualla, jos niiden vastapuolena on *sijoituspalvelulaissa* tarkoitettu *sijoituspalveluyritys tai muu sijoituspalvelun tarjoaja* ja niiden ehdot ovat markkinoille tavanomaiset ja yleisesti tunnetut.

Voimassa oleva laki

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä voidaan luovuttaa velaksi ja niitä koskevia takaisinostosopimuksia voidaan tehdä ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Rahastoyhtiön tehtävänä on päivittäin huolehtia siitä, että vakuuden arvo pysyy riittävänä koko lainaus- tai takaisinostosopimuksen voimassaoloajan. Selvitys- *tai optio*yhteisön taikka *muun* Rahoitustarkastuksen tai sitä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa olevan yhteisön on säilytettävä vakuutta sijoitusrahaston lukuun lainaus- tai takaisinostosopimuksen päättymiseen saakka.

— — — — — — — — — — — — — —

14 luku

Sisäpiirisäännökset

99 §

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksien omistaminen on julkista, jos rahasto-osuudenomistaja (*ilmoitusvelvollinen*) on:

1) rahastoyhtiön yhtiökokouksen valitsema hallituksen jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön sellainen toimihenkilö, jolla on päävastuu rahastoyhtiön tilintarkastuksesta;

2) muu rahastoyhtiön palveluksessa oleva taikka rahastoyhtiön puolesta tai lukuun toimiva henkilö, jolla on mahdollisuus vaikuttaa sijoitusrahaston varojen sijoittamista koskevan päätöksen tekemiseen;

4) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu henkilö on;

5) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitetulla henkilöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla;

6) rahastoyhtiön osakkeenomistaja tai tähän arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettava henkilö.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun ilmoitusvelvollisen on ilmoitettava rahastoyhtiölle:

1) 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitetun olosuhteen olemassaolosta;

3) omistuksessaan sekä 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitetun henkilön omistuksessa olevat Suomessa julkisen kaupankäynnin

Ehdotus

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä voidaan luovuttaa velaksi ja niitä koskevia takaisinostosopimuksia voidaan tehdä ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Rahastoyhtiön tehtävänä on päivittäin huolehtia siitä, että vakuuden arvo pysyy riittävänä koko lainaus- tai takaisinostosopimuksen voimassaoloajan. Selvitysyhteisön taikka *Finanssivalvonnan* tai sitä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa olevan muun yhteisön on säilytettävä vakuutta sijoitusrahaston lukuun lainaus- tai takaisinostosopimuksen päättymiseen saakka.

— — — — — — — — — — — — — —

14 luku

Sisäpiirisäännökset

99 §

Rahastoyhtiön sisäpiiriläisen on ilmoitettava rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen rahasto-osuuksia sekä säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot 101 a §:ssä tarkoitettuun rahastoyhtiön sisäpiirirekisteriin siten kuin 100 §:ssä säädetään, jäljempänä ***sisäpiiri-ilmoitus****.*

Rahastoyhtiön sisäpiiriläisellä tarkoitetaan:

1) rahastoyhtiön yhtiökokouksen valitsemaa hallituksen jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) muuta rahastoyhtiön palveluksessa olevaa taikka rahastoyhtiön puolesta tai lukuun toimivaa henkilöä, jolla on mahdollisuus vaikuttaa sijoitusrahaston varojen sijoittamista koskevan päätöksen tekemiseen.

kohteena olevat osakkeet tai osakkeisiin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit, tällaisten arvopapereiden hankkimista tai luovutusta koskevat sopimukset ja sitoumukset sekä tällaisten arvopapereiden omistuksessa ja niiden hankkimista tai luovutusta koskevissa sopimussuhteissa tapahtuvat, vähintään 5 000 euron suuruiset muutokset seitsemän päivän kuluessa muutoksesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun:

1) henkilö otti vastaan 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun tehtävän;

2) 1 momentin 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu olosuhde syntyi; taikka

3) 1 momentissa tai 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa tapahtui muutos.

Jos kalenterivuoden aikana tehtyjen kauppojen ja luovutusten yhteismäärä jää alle 5 000 euron, ilmoitus on tästä huolimatta tehtävä viimeistään seuraavan kalenterivuoden tammikuun 31 päivänä.

Ilmoitusvelvollisuus ei koske tietoja asuntoosakeyhtiöistä, kiinteistöosakeyhtiöistä, aatteellisista yhdistyksistä tai taloudellisista yhdistyksistä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa arvopapereilla, myös niitä koskevat tiedot on ilmoitettava.

Jos arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, rahastoyhtiö voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillistä ilmoitusta ole tältä osin tehtävä.

100 §

Rahastoyhtiön on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät kunkin ilmoitusvelvollisen kohdalla 99 §:ssä tarkoitetut omistukset ja sopimussuhteet sekä eriteltyinä kaupat ja muut luovutukset (*sisäpiirirekisteri*).

Sisäpiirirekisterin tiedot on merkittävä siten, että niitä ei voi jälkikäteen muuttaa tai poistaa. Rekisterinpito on järjestettävä siten, että ainoastaan rekisterin pitämiseen oikeutetut voivat muuttaa tietoja. Rekisterimerkintä on tehtävä ilman aiheetonta viivästystä. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä vähintään viisi vuotta tiedon merkitsemisestä.

Jokaisella on oikeus vaivattomasti tutustua sisäpiirirekisteriin ja saada kulujen korvaa-

100 §

Rahastoyhtiön sisäpiiriläisen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty 99 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tehtäväänsä.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on;

2) yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1 momentissa tarkoitetulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen rahasto-osuudet sekä säännellyllä markkinalla tai

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

mista vastaan siitä otteita ja jäljennöksiä. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä 99 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun henkilön nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiriläisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava rahastoyhtiölle:

1) 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos koskee rahasto-osuuksia tai kun muu omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä rahasto-osuuksia, osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetut osakkeet tai rahoitusvälineet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, rahastoyhtiö voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

101 §

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön tai yhteisön taikka säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä arvopapereita koskevat tiedot. Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta.

101 §

Rahastoyhtiön osakkeenomistajan on ilmoitettava 101 a §:ssä tarkoitettuun sisäpiirirekisteriin omistamansa rahasto-osuudet sanotun rahastoyhtiön hallinnoimassa sijoitusrahastossa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä neljäntoista päivän kuluessa rahasto-osuuden hankkimisesta. Ilmoitus omistuksen muutoksesta on tehtävä samassa ajassa.

Jos rahasto-osuudet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, rahastoyhtiö voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

101 a §

*Rahastoyhtiön on pidettävä 100 ja 101 §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista rekisteriä (**rahastoyhtiön sisäpiirirekisteri**), josta ilmenevät:*

1) kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläisen, 100 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat sanotussa momentissa tarkoitetut rahasto-osuudet, osakkeet ja rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset;

2) kunkin 101 §:ssä tarkoitetun osakkeenomistajan omistamat rahasto-osuudet ja niiden omistuksen muutokset.

Jos ilmoitukset tehdään 100 §:n 6 momentin mukaisesti, rahastoyhtiön sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Rahastoyhtiön sisäpiirirekisterin ylläpito on järjestettävä luotettavalla tavalla. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen ja rahastoyhtiön osakkeenomistajan nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

Rahastoyhtiön on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, rahastoyhtiön sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin rahastoyhtiö on ryhtynyt, jos sisäpiiri-ilmoitusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai rahastoyhtiön sisäisiä ohjeita ei ole noudatettu.

101 b §

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 100 ja 101 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja tekotavasta, 101 a §:ssä tarkoitetun rahastoyhtiön sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta sekä 101 a §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
102 §	102 §
Edellä 99 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitusvelvollinen ei saa ilman rahoitustarkastuksen lupaa vastikkeellisesti hankkia rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita tai johdannaissopimuksia tai luovuttaa tällaiselle sijoitusrahastolle edellä tarkoitettuja varoja, ellei hankintaa tai luovutusta toteuteta 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin välityksellä *tai ellei kysymyksessä ole vakioitu johdannaissopimus*.	*Rahastoyhtiön sisäpiiriläinen ja rahastoyhtiön osakkeenomistaja* ei saa ilman Finanssivalvonnan lupaa vastikkeellisesti hankkia rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita tai johdannaissopimuksia tai luovuttaa tällaiselle sijoitusrahastolle edellä tarkoitettuja varoja, ellei hankintaa tai luovutusta toteuteta 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin välityksellä.
117 a §	117 a §
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Päättäessään sellaisen rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonta voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettavaksi sijoittajien korvausrahaston varoista siten kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 luvussa säädetään.	Päättäessään sellaisen rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonta voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettavaksi sijoittajien korvausrahaston varoista siten kuin *sijoituspalvelulain 11* luvussa säädetään.
132 b §	132 b §
Ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön, joka toimilupansa mukaan harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa sivuliikkeen välityksellä, sovelletaan lisäksi, mitä arvopaperimarkkinalaissa, lukuun ottamatta sen 4 luvun 7, 12, 14 ja 15 §:ää ja 5 luvun 5, 5 a ja 7 §:ää, sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 36 ja 37 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista sijoituspalvelujen tarjoamisessa.	*Edellä* 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa sivuliikkeen välityksellä *harjoittavaan ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön sovellettavista säännöksistä säädetään lisäksi sijoituspalvelulain 1 luvun 6 §:n 1 momentissa*.
132 c §	132 c §
Kolmannen maan rahastoyhtiöön, joka harjoittaa Suomessa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, sovelletaan lisäksi, mitä sijoituspalvelun tarjoamisesta liiketoimintana ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.	*Edellä* 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa *harjoittavaan kolmannen maan rahastoyhtiöön sovellettavista säännöksistä säädetään lisäksi sijoituspalvelulain 1 luvun 6 §:n 2 momentissa.*
132 d §	132 d §
Edellä 132 b ja 132 c § tarkoitetun ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen jäsenyyteen sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetussa sijoittajien korvausrahastossa sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua	*Edellä* 132 b ja 132 c §:ssä tarkoitetun ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen jäsenyydestä sijoittajien korvausrahastossa *säädetään sijoituspalvelulain 11 luvun 18—25 §:ssä.*

———

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Suomessa annetun lain 4 a, 4 b, 8 a, 8 b ja 13 a §:ssä säädetään.	*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .*

21.

Laki

kiinteistörahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kiinteistörahastolain (1173/1997) 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentin 2—4 kohta, 11 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta, 19 §, 20 §:n 2 momentti ja 22 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentin 3 kohta ja 22 § laissa 350/2007 sekä 3 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 11 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta, 19 § ja 20 §:n 2 momentti laissa 651/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Kiinteistörahasto	*Kiinteistörahasto*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Kommandiittiyhtiö, jonka osuudet ovat arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitettuja arvopapereita, ja joka tarjoaa yleisölle mahdollisuuden osallistua yhteisiin kiinteistösijoituksiin 1 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla, rinnastetaan kiinteistörahastoon 11 §:ää lukuun ottamatta. Mitä tässä laissa säädetään kiinteistörahastosta, sen osakepääomasta, perustamiskirjasta, osakkeesta, omistajasta ja yhtiöjärjestyksestä, koskee lain 11 §:ssä säädettyä lukuun ottamatta kommandiittiyhtiötä, sen osuuksien yhteismäärää, osuutta, yhtiömiestä ja yhtiösopimusta.	Kommandiittiyhtiö, jonka osuudet ovat arvopaperimarkkinalaissa *(/)* tarkoitettuja arvopapereita ja joka tarjoaa yleisölle mahdollisuuden osallistua yhteisiin kiinteistösijoituksiin 1 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla, rinnastetaan kiinteistörahastoon 11 §:ää lukuun ottamatta. Mitä tässä laissa säädetään kiinteistörahastosta, sen osakepääomasta, perustamiskirjasta, osakkeesta, omistajasta ja yhtiöjärjestyksestä, koskee lain 11 §:ssä säädettyä lukuun ottamatta kommandiittiyhtiötä, sen osuuksien yhteismäärää, osuutta, yhtiömiestä ja yhtiösopimusta.
3 §	3 §
Muut määritelmät	*Muut määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
2) *kiinteistöarvopaperilla* osaketta tai muuta arvopaperia taikka sijoituspalveluyrityksis-	2) *kiinteistöarvopaperilla* osaketta tai muuta arvopaperia taikka sijoituspalvelulaissa *(/*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
tä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettua rahoitusvälinettä, joka yksin tai yhdessä muiden arvopapereiden tai rahoitusvälineiden kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa, muuta tilaa tai kiinteistöä taikka kiinteistön osaa;	*)* tarkoitettua rahoitusvälinettä, joka yksin tai yhdessä muiden arvopapereiden tai rahoitusvälineiden kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa, muuta tilaa tai kiinteistöä taikka kiinteistön osaa;
3) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentissa määriteltyä todistetta;	3) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain *2* luvun 1 §:ssä *tarkoitettua arvopaperia*;
4) *johdannaissopimuksella* kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vakioitua johdannaissopimusta sekä muuta johdannaissopimusta, jonka kohteena on arvopaperi, valuutta, korko, johdannaissopimus, kiinteistö, kiinteistöarvopaperi, muu varallisuus tai tällaisen kohde-etuuden hinnan kehitystä kuvaava tunnusluku;	4) *johdannaissopimuksella* sellaista johdannaissopimusta, jolla käydään *kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla,* sekä muuta johdannaissopimusta, jonka kohteena on arvopaperi, valuutta, korko, johdannaissopimus, kiinteistö, kiinteistöarvopaperi, muu varallisuus tai tällaisen kohde-etuuden hinnan kehitystä kuvaava tunnusluku;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
11 §	11 §
Kaupankäynti kiinteistörahaston osakkeilla	*Kaupankäynti kiinteistörahaston osakkeilla*
Kiinteistörahaston on haettava osakkeittensa ottamista arvopaperimarkkinalain 3 luvussa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin tai arvopaperimarkkinalain 3 a luvussa tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin taikka muussa valtiossa sijaitsevassa tai toimivassa, julkiseen kaupankäyntiin tai monenkeskiseen kaupankäyntiin rinnastuvassa vaihdantajärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi kolmen vuoden kuluessa kiinteistörahastotoiminnan aloittamisesta, jollei Finanssivalvonta erityisestä syystä myönnä tästä vaatimuksesta poikkeusta enintään kahdeksi vuodeksi.	Kiinteistörahaston on haettava osakkeittensa ottamista *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai sanotussa laissa* tarkoitetu*ssa* monenkeskise*ssä kaupankäyntijärjestelmässä* taikka muussa valtiossa sijaitsevassa tai toimivassa, *säänneltyyn markkinaan* tai monenkeskiseen *kaupankäyntijärjestelmään* rinnastuvassa vaihdantajärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi kolmen vuoden kuluessa kiinteistörahastotoiminnan aloittamisesta, jollei Finanssivalvonta erityisestä syystä myönnä tästä vaatimuksesta poikkeusta enintään kahdeksi vuodeksi.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
15 §	15 §
Varojen sijoittaminen	*Varojen sijoittaminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Kiinteistörahaston varat on sijoitettava ilman aiheetonta viivytystä kiinteistösijoitus-	Kiinteistörahaston varat on sijoitettava ilman aiheetonta viivytystä kiinteistösijoitus-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
toiminnan säännöissä tarkemmin määrättävällä tavalla seuraaviin kohteisiin:	toiminnan säännöissä tarkemmin määrättävällä tavalla seuraaviin kohteisiin:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
3) arvopapereihin, jotka ovat arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena Suomessa;	3) arvopapereihin, jotka ovat *kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai sanotussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä*;
4) arvopapereihin, jotka ovat kaupankäynnin kohteena muussa valtiossa sijaitsevassa tai toimivassa, edellä 3 kohdassa tarkoitettuun julkiseen kaupankäyntiin tai monenkeskiseen kaupankäyntiin rinnastuvassa vaihdantajärjestelmässä;	4) arvopapereihin, jotka ovat kaupankäynnin kohteena muussa valtiossa sijaitsevassa tai toimivassa, 3 kohdassa tarkoitettuun *säänneltyyn markkinaan* tai monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään rinnastuvassa vaihdantajärjestelmässä;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
19 §	19 §
Arvopaperimarkkinalain soveltaminen	*Arvopaperimarkkinalain soveltaminen*
Kiinteistörahastoa ja sen osakkeenomistajaa koskee, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvussa säädetään, jollei *jäljempänä* tässä luvussa toisin säädetä tai jollei siitä, mitä tämän lain 2 ja 11 §:ssä tai arvopaperimarkkinalain 3 a luvussa säädetään, muuta johdu.	Kiinteistörahastoon ja sen osakkeenomistajaan *sovelletaan* arvopaperimarkkinalain *3—10 lukua*, jollei tässä luvussa*, 2 tai 11 §:ssä tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 4 luvussa säädetä toisin*.
20 §	20 §
Osavuosikatsaus, puolivuotiskatsaus, johdon osavuotinen selvitys ja tilinpäätös	*Osavuosikatsaus, puolivuotiskatsaus, johdon osavuotinen selvitys ja tilinpäätös*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Kommandiittiyhtiömuotoisen kiinteistörahaston, jonka osuus ei ole julkisen kaupankäynnin tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena, on laadittava ja julkistettava osavuosikatsaus, puolivuotiskatsaus tai johdon osavuotinen selvitys ja tilinpäätös siten kuin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5, 5 a—5 d ja 6 §:ssä säädetään. Osavuosikatsaus tai johdon osavuotinen selvitys on laadittava puolivuotiskatsauksena tai tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta ja siinä on selvitettävä kommandiittiyhtiön yhtiösopimukseen otetut sijoittajan asemaan vaikuttavat määräykset.	Kommandiittiyhtiömuotoisen kiinteistörahaston, jonka osuus ei ole kaupankäynnin kohteena *säännellyllä markkinalla* tai monenkeskise*ssä kaupankäyntijärjestelmässä*, on laadittava ja julkistettava osavuosikatsaus, puolivuotiskatsaus tai johdon osavuotinen selvitys ja tilinpäätös siten kuin arvopaperimarkkinalain *7* luvun 5—*8* ja *10—15* §:ssä säädetään. Osavuosikatsaus tai johdon osavuotinen selvitys on laadittava puolivuotiskatsauksena tai tilikauden kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta ja siinä on selvitettävä kommandiittiyhtiön yhtiösopimukseen otetut sijoittajan asemaan vaikuttavat määräykset.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
22 §	22 §
Tarkemmat säännökset	*Tarkemmat säännökset*
Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään *kiinteistörahaston tiedonantovelvollisuutta koskevista erityispiirteistä, kuten* sijoitustoiminnan ja sijoitusmenetelmien perusteista, sijoitustoiminnan rajoituksista ja lainanottovaltuuksista, omaisuuden arvostamisperusteista *sekä* kiinteistörahaston tärkeimmistä ominaisuuksista noudattaen soveltuvin osin, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3, 3 a—3 d, 4, 4 a—4 f, 5, 5 a, 6 ja 6 a §:ssä säädetään, ja ottaen huomioon, että kyseiset tiedot voidaan esittää myös kiinteistösijoitustoiminnan säännöissä.	Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään sijoitustoiminnan ja sijoitusmenetelmien perusteita, sijoitustoiminnan rajoituksia ja lainanottovaltuuksia, omaisuuden arvostamisperusteita, kiinteistörahaston tärkeimpiä ominaisuuksia *sekä muita riskienhallinnan kannalta merkityksellisiä seikkoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta noudattaen*, mitä arvopaperimarkkinalain *4* luvussa ja *7* luvun *5, 6 ja 9* §:ssä, *10 §:n 1—3 momentissa sekä 11 ja 12 §:ssä* säädetään, ja ottaen huomioon, että kyseiset tiedot voidaan esittää myös kiinteistösijoitustoiminnan säännöissä.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sidotusta pitkäaikaissäästämisestä annetun lain (1183/2009) 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 3 momentti ja 6 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 1 momentti laissa 1495/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Oikeus tarjota säästämissopimusta	*Oikeus tarjota säästämissopimusta*
Oikeus tarjota säästämissopimusta on: 1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitetulla talletuspankilla ja ul-	Oikeus tarjota säästämissopimusta on: 1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitetulla talletuspankilla ja

Voimassa oleva laki

komaisella luottolaitoksella;

2) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitetulla sijoituspalveluyrityksellä;

3) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitetulla rahastoyhtiöllä ja yhteissijoitusyrityksellä sekä ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä ja kolmannen maan rahastoyhtiöllä;

4) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitetulla ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Säästösuoritusten tekeminen ja säästövarojen nostaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Säästämissopimuksen nojalla vastaanotettuihin varoihin ei sovelleta, mitä arvopaperimarkkinalain (495/1989) 4 luvun 14 §:n 3 momentissa ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 38 §:ssä säädetään asiakkaan rahavarojen säilyttämisestä.

6 §

Säästövarojen sijoittaminen

Säästövarat on sijoitettava, siltä osin kuin niitä ei ole sovittu jätettäväksi säästämistilille, säästövaroihin oikeutetun nimissä säästämissopimuksessa tarkemmin sovitulla tavalla yhteen tai useampaan seuraavista sijoituskohteista:

1) talletuspankin tai siihen rinnastettavan ulkomaisen luottolaitoksen tarjoama tili;

2) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu arvopaperi, joka on mainitun lain 3 luvussa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin tai mainitun lain 3 a luvussa tarkoitetun monenkeskisen kaupankäynnin tai niihin rinnastettavan ulkomaisen kaupankäynnin kohteena ja jonka liikkeeseenlaskija on velvollinen noudattamaan mainitun lain 2 luvun tai 3 a luvun 11 §:n mukaista taikka niihin rinnastettavaa tiedonantovelvollisuutta;

Ehdotus

ulkomaisella luottolaitoksella;

2) *sijoituspalvelulaissa (/)* tarkoitetulla sijoituspalveluyrityksellä *ja ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä;*

3) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitetulla rahastoyhtiöllä ja yhteissijoitusyrityksellä sekä ulkomaisella ETA-rahastoyhtiöllä ja kolmannen maan rahastoyhtiöllä.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 §

Säästösuoritusten tekeminen ja säästövarojen nostaminen

— — — — — — — — — — — — — — —

Säästämissopimuksen nojalla vastaanotettuihin varoihin ei sovelleta, *mitä sijoituspalvelulain 9 luvun 3 §:n 1* momentissa säädetään asiakkaan rahavarojen säilyttämisestä.

6 §

Säästövarojen sijoittaminen

Säästövarat on sijoitettava, siltä osin kuin niitä ei ole sovittu jätettäväksi säästämistilille, säästövaroihin oikeutetun nimissä säästämissopimuksessa tarkemmin sovitulla tavalla yhteen tai useampaan seuraavista sijoituskohteista:

1) talletuspankin tai siihen rinnastettavan ulkomaisen luottolaitoksen tarjoama tili;

2) arvopaperimarkkinalain *2* luvun *1* §:ssä tarkoitettu arvopaperi, joka on *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla* tai *sanotussa laissa tarkoitetussa* monenkeskisessä *kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena* tai Euroopan talousalueen ulkopuolella niihin rinnastettavan kaupankäynnin kohteena ja jonka liikkeeseenlaskija on velvollinen noudattamaan *arvopaperimarkkinalain 3—10 luvun tai kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 4 luvun*

Voimassa oleva laki

3) arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu julkisyhteisön liikkeeseen laskema tai takaama arvopaperi;

4) sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoosuus sekä mainitun lain 128 ja 129 §:ssä tarkoitetun yhteissijoitusyrityksen osuus.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

2 §:n mukaista taikka niihin rinnastettavaa tiedonantovelvollisuutta;

3) arvopaperimarkkinalain *4* luvun *2* §:n *1* momentissa tarkoitettu julkisyhteisön liikkeeseen laskema tai takaama arvopaperi;

4) sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoosuus sekä mainitun lain 128 ja 129 §:ssä tarkoitetun yhteissijoitusyrityksen osuus.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista annetun lain (1084/1999) 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 6 momentti sekä 11 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 927/2007 ja 2 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 146/2007, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee selvitysjärjestelmässä toteutettavaa maksujen nettouttamista ja muuta selvittämistä sekä sellaisten toimitusvelvoitteiden nettouttamista ja muuta selvittämistä, jotka liittyvät:

1) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (922/2007) 4 §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden sekä muiden niihin rinnastettavien arvopaperien ja johdannaissopimusten kauppaan; tai

— — — — — — — — — — — — — — —

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee selvitysjärjestelmässä toteutettavaa maksujen nettouttamista ja muuta selvittämistä sekä sellaisten toimitusvelvoitteiden nettouttamista ja muuta selvittämistä, jotka liittyvät:

1) *sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 10* §:ssä tarkoitettujen rahoitusvälineiden sekä muiden niihin rinnastettavien arvopaperien ja johdannaissopimusten kauppaan; tai

— — — — — — — — — — — — — — —

2 §

Määritelmiä

Selvitysjärjestelmällä tarkoitetaan tässä

2 §

Määritelmiä

Selvitysjärjestelmällä tarkoitetaan tässä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
laissa sääntöihin perustuvaa järjestelmää:	laissa sääntöihin perustuvaa järjestelmää:
1) jota keskuspankki, luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu luottolaitos, arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu selvitysyhteisö, kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettu optioyhteisö taikka edellä mainittuja vastaava ulkomainen yhteisö ylläpitää yksin tai yhdessä muiden tässä kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen kanssa; tai	1) jota keskuspankki, luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu luottolaitos, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (/) 1 luvun 3 §:n 9 kohdassa tarkoitettu selvitysyhteisö tai edellä mainittuja vastaava ulkomainen yhteisö ylläpitää yksin tai yhdessä muiden tässä kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen kanssa; tai
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Selvitystilillä tarkoitetaan selvitysjärjestelmän osapuolen selvitysjärjestelmän toimintaan osallistuvan yhteisön lukuun pitämää arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 16 §:ssä tarkoitettua kaupintatiliä ja arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua rahavarojen tiliä.	*Selvitystilillä* tarkoitetaan selvitysjärjestelmän osapuolen selvitysjärjestelmän toimintaan osallistuvan yhteisön lukuun pitämää arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 16 §:ssä tarkoitettua kaupintatiliä ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua rahavarojen tiliä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
11 §	11 §
Luottojärjestelyn ja selvitystilin käyttö maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen	*Luottojärjestelyn ja selvitystilin käyttö maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Arvo-osuustileistä annetun lain 16 §:ssä tarkoitetuille kaupintatileille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvista panttioikeuksista säädetään arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 11 §:ssä.	Arvo-osuustileistä annetun lain 16 §:ssä tarkoitetuille kaupintatileille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvista panttioikeuksista säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 5 luvun 6 §:ssä.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

rahoitusvakuuslain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakuuslain (11/2004) 3 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 2 momentin 3 ja 4 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta laissa 925/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Määritelmiä	*Määritelmiä*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
1) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 2 §:n mukaan kyseisen lain soveltamisalan piiriin kuuluvia arvopapereita ja johdannaissopimuksia sekä muita niihin rinnastettavia arvopapereita ja johdannaissopimuksia, joilla tavallisesti käydään kauppaa rahoitusmarkkinoilla;	1) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain *(/)* 2 luvun 1 §:n mukaan kyseisen lain soveltamisalan piiriin kuuluvia arvopapereita ja johdannaissopimuksia sekä muita niihin rinnastettavia arvopapereita ja johdannaissopimuksia, joilla tavallisesti käydään kauppaa rahoitusmarkkinoilla;
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Tässä laissa tarkoitetaan *laitoksella*:	Tässä laissa tarkoitetaan *laitoksella*:
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
3) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 13 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (922/2007) 3 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 5 kohdassa tarkoitettua säilytysyhteisöä, vakuutusyhtiölain (1062/1979) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;	3) luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta ja 13 §:ssä tarkoitettua rahoituslaitosta, *sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 9 §:n 1* momentin *1 kohdassa* tarkoitettua sijoituspalveluyritystä, sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n *1 momentin* 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja 5 kohdassa tarkoitettua säilytysyhteisöä, vakuutusyhtiölain (*521/2008*) 1 luvun *1* §:ssä tarkoitettua vakuutusyhtiötä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:ssä tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhdistystä;
4) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua selvitysyhteisöä ja selvitysosapuolta sekä kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 3 §:ssä tarkoi-	4) arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetun lain (/) 1 luvun 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettua selvitysosapuolta ja 9 kohdassa tarkoitettua selvitysyhteisöä*;

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
tettua optioyhteisöä ja 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua välittäjää ja 2 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta optioyhteisössä toimivaa; sekä	
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki

maksupalvelulain 84 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksupalvelulain (290/2010) 84 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
84 §	84 §
Finanssivalvonnan valvontatehtävän hoitaminen	*Finanssivalvonnan valvontatehtävän hoitaminen*
Finanssivalvonnan valvontatehtävän hoitamisesta, sen oikeudesta määrätä seuraamuksia sekä asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) *5 luvussa*.	Finanssivalvonnan valvontatehtävän hoitamisesta, sen oikeudesta määrätä seuraamuksia sekä *muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen säädetään* Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008).
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

Laki

valtion vakuusrahastosta annetun lain 19 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion vakuusrahastosta annetun lain (379/1992) 19 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 567/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
19 b §	19 b §
Toiminnan rajoittaminen	*Toiminnan rajoittaminen*
Valtioneuvosto voi, jos se on rahoitusmarkkinoiden vakavien kansainvälisten häiriöiden tai toisen valtion viranomaisten toimien takia välttämätöntä Suomen rahoitusmarkkinoiden tai rahoitusmarkkinoilla toimivien vakaan ja häiriöttömän toiminnan turvaamiseksi, enintään kuudeksi kuukaudeksi:	Valtioneuvosto voi, jos se on rahoitusmarkkinoiden vakavien kansainvälisten häiriöiden tai toisen valtion viranomaisten toimien takia välttämätöntä Suomen rahoitusmarkkinoiden tai rahoitusmarkkinoilla toimivien vakaan ja häiriöttömän toiminnan turvaamiseksi, enintään kuudeksi kuukaudeksi:
1) rajoittaa luottolaitosten, rahastoyhtiöiden, säilytysyhteisöjen, sijoituspalveluyritysten, arvopaperipörssien, optioyhteisöjen, selvitysyhteisöjen ja arvopaperikeskuksen toimiluvan ja sääntöjen mukaista toimintaa;	1) rajoittaa luottolaitosten, rahastoyhtiöiden, säilytysyhteisöjen, sijoituspalveluyritysten, pörssien, selvitysyhteisöjen ja arvopaperikeskusten toimiluvan ja sääntöjen mukaista toimintaa;
2) päättää julkisessa kaupankäynnissä, monenkeskisessä kaupankäynnissä tai optiopörssitoiminnassa noudatettavia menettelytapoja koskevista rajoituksista tai kielloista.	2) päättää *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla ja* monenkeskisessä *kaupankäyntijärjestelmässä* Suomessa noudatettavia menettelytapoja koskevista rajoituksista tai kielloista.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27.

Laki

indeksiehdon käytön rajoittamisesta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan indeksiehdon käytön rajoittamisesta annetun lain (1195/2000) 1 §:n 2 momentin 4 kohta ja 2 §:n 7 kohta, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 7 kohta laissa 936/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Kielletyt ja sallitut ehdot	*Kielletyt ja sallitut ehdot*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tämän lain nojalla sallittuna on kuitenkin pidettävä ehtoa, jonka mukaan:	Tämän lain nojalla sallittuna on kuitenkin pidettävä ehtoa, jonka mukaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4) korkokannan suuruus määräytyy suhteessa toiseen korkokantaan tai suhteessa arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitetussa arvopaperipörssissä tai muussa julkisessa kaupankäynnissä taikka näihin rinnastettavassa, toisessa valtiossa toimivassa, viranomaiselta toimiluvan saaneessa arvopaperipörssissä kaupankäynnin kohteeksi otettujen osakkeiden hintojen kehitykseen;	4) korkokannan suuruus määräytyy suhteessa toiseen korkokantaan tai suhteessa *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla* kaupankäynnin kohteeksi otettujen osakkeiden hintojen kehitykseen;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
2 §	2 §
Poikkeukset	*Poikkeukset*
Tätä lakia ei sovelleta:	Tätä lakia ei sovelleta:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun arvopaperiin, kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun johdannaissopimukseen eikä muuhun johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuutena on sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (922/2007) 4 §:n 1 momentin 2	7) arvopaperimarkkinalain *(/) 2* luvun *1* §:ssä tarkoitettuun arvopaperiin, *johdannaissopimukseen, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla,* eikä muuhun johdannaissopimukseen, jonka kohde-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
kohdassa tarkoitettu kohde-etuus, tai joka momentin 8 kohdan mukaisesti liittyy indekseihin;	etuutena on *sijoituspalvelulain (/) 1 luvun 10* §:n 1 momentin *3* kohdassa tarkoitettu kohde-etuus, tai joka mainitun momentin *9* kohdan mukaisesti liittyy indekseihin;
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

28.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (503/2008) 2 §:n 4 kohta ja

muutetaan 2 §:n 3 ja 8 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Lain soveltamisala	*Lain soveltamisala*
Tätä lakia sovelletaan:	Tätä lakia sovelletaan:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3) sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen sekä muuhun liike- tai ammattitoimintana sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 15 §:ssä tarkoitettua palvelua tarjoavaan;	3*) sijoituspalvelulaissa (/)* tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen *ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen sekä muuhun liike- tai ammattitoimintana mainitun lain 2 luvun 3* §:ssä tarkoitettua palvelua tarjoavaan;
4) ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitettuun ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen;	*(kumotaan)*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
8) arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettuun arvopaperikeskukseen, tilinhoitajayhteisöön ja tilinhoitajayhtei-	8) arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/)* tarkoitettuun arvopaperikeskukseen, *tilinhoitajaan* ja *tilin-*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
sön oikeudet saaneen ulkomaisen yhteisön Suomessa sijaitsevaan toimipisteeseen;	*hoitajan* oikeudet saaneen ulkomaisen yhteisön Suomessa sijaitsevaan toimipisteeseen;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

29.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 15 §:n 4—6 momentti, 16 §:n 9 momentti sekä 17 §:n 10 ja 12 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 15 §:n 4—6 momentti ja 17 §:n 12 momentti laissa 520/2010, 16 §:n 9 momentti laissa 1498/2011 ja 17 §:n 10 momentti laissa 1370/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
15 §	15 §
Tulotietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus	*Tulotietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitetun arvopaperinvälittäjän, vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitetun vakuutusyhtiön, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetun sivuliikkeen ja pääasiamiehen sekä vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitetun vakuutusyhdistyksen on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot tekemistään tai välittämistään arvopaperikaupoista, kauppojen osapuolista ja maksetuista kauppahinnoista sekä tekemistään tai välittämistään yhteissijoitusyritysten osuuksien merkinnöistä ja lunastuksista siltä osin kuin tietoja ei ole toimitettu 17 §:n 1 momentin nojalla.	*Sijoituspalvelulaissa (/)* tarkoitetun *sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja muun sanotussa laissa tarkoitetun sijoituspalvelun tarjoajan*, vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitetun vakuutusyhtiön, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitetun sivuliikkeen ja pääasiamiehen sekä vakuutusyhdistyslaissa (*1250/1987*) tarkoitetun vakuutusyhdistyksen on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot tekemistään ja välittämistään arvopaperikaupoista, kauppojen osapuolista ja maksetuista kauppahinnoista sekä tekemistään ja välittämistään yhteissijoitusyritysten osuuksien merkinnöistä ja lunastuksista siltä osin kuin tietoja ei ole toimitettu 17 §:n 1 momentin

Voimassa oleva laki

Edellä 4 momentissa tarkoitetun tiedonantovelvollisen on myös toimitettava kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitetusta vakioidusta optio- ja termiinisopimuksesta, arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:ssä tarkoitetusta vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavasta johdannaissopimuksesta sekä arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 b §:ssä tarkoitetusta muusta johdannaissopimuksesta ja sopimuksen osapuolista Verohallinnolle tarpeelliset tiedot.

Arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun selvitysyhteisön ja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetun optioyhteisön on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot selvittämistään oman pääoman ehtoisia arvopapereita koskevista takaisinosto- ja lainaussopimuksista, niihin perustuvista tuloverolain 31 §:n 5 momentissa tarkoitetuista sijaisosingoista sekä sijaisosinkojen maksajista ja saajista. Arvopaperinvälittäjän on annettava tässä momentissa tarkoitetut tiedot asiakkaansa lukuun tekemistään takaisinosto- ja lainaussopimuksista.

— — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (922/2007) tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitetun ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen ja edustuston, arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitetun arvopaperikeskuksen ja tilinhoitajayhteisön ja sen asiamiehen, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) tarkoitetun luottolaitoksen ja ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen ja edustuston, sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitetun rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön, joka hallinnojalla.

Ehdotus

Edellä 4 momentissa tarkoitetun tiedonantovelvollisen on toimitettava *Verohallinnolle tarpeelliset tiedot myös johdannaissopimuksesta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla, ja sijoituspalvelulain 1 luvun 10 §:n 1 momentin 3—9 kohdassa tarkoitetusta ja muusta johdannaissopimuksesta sekä sopimuksen osapuolista.*

Arvo-*osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/)* tarkoitetun *selvitysyhteisön* on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot selvittämistään oman pääoman ehtoisia arvopapereita koskevista takaisinosto- ja lainaussopimuksista, niihin perustuvista tuloverolain 31 §:n 5 momentissa tarkoitetuista sijaisosingoista sekä sijaisosinkojen maksajista ja saajista. *Sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja muun sijoituspalvelun tarjoajan* on annettava tässä momentissa tarkoitetut tiedot asiakkaansa lukuun tekemistään takaisinosto- ja lainaussopimuksista.

— — — — — — — — — — — — — — —

16 §

Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

— — — — — — — — — — — — — — —

Sijoituspalvelulaissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen *sivuliikkeen, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun arvopaperikeskuksen ja tilinhoitajan, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun luottolaitoksen ja ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen*, sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitetun rahastoyhtiön, ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja sellaisen ulkomaisen rahastoyhtiön, joka hallinnoi Suomeen perustettua sijoitusrahastoa, on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot omaisuuden hoidosta tai säilyttämisestä perimistään maksuista.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
noi Suomeen perustettua sijoitusrahastoa, on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot omaisuuden hoidosta tai säilyttämisestä perimistään maksuista.	
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
17 §	17 §
Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus	*Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus*
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Luottolaitoksen, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen ja edustuston, sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa tarkoitetun ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen ja edustuston, tilinhoitajayhteisön ja sen asiamiehen ja muun arvopapereiden säilyttäjän on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten verovelvollisen saaman luovutusvoiton ja tappion laskemiseksi tarpeelliset tiedot arvopapereiden myynneistä ja muista luovutuksista siltä osin kuin nämä tiedot ovat tiedonantovelvollisella.	Luottolaitoksen, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeen, sijoituspalveluyrityksen, sijoituspalvelulaissa tarkoitetun ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen, arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetun tilinhoitajan ja muun arvopapereiden säilyttäjän* on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten verovelvollisen saaman luovutusvoiton ja tappion laskemiseksi tarpeelliset tiedot arvopapereiden myynneistä ja muista luovutuksista siltä osin kuin nämä tiedot ovat tiedonantovelvollisella.
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
Yhtiön, jonka arvopapereita on otettu yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Suomessa tai ulkomailla, on ilmoitettava Verohallinnolle arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta, kaupankäynnin siirtymisestä markkinalta toiselle samoin kuin siitä, että arvopaperi on lakannut olemasta kaupankäynnin kohteena markkinalla. Sama koskee vastaavasti arvopapereiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/39/EY tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäynnissä Suomessa tai Euroopan talousalueella.	Yhtiön, jonka arvopapereita on otettu yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Suomessa tai ulkomailla, on ilmoitettava Verohallinnolle arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta, kaupankäynnin siirtymisestä markkinalta toiselle samoin kuin siitä, että arvopaperi on lakannut olemasta kaupankäynnin kohteena markkinalla. Sama koskee vastaavasti arvopaperien ottamista kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.*
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

30.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tuloverolain (1535/1992) 33 a §:n 2 momentti, 45 §:n 3 momentti, 50 §:n 3 momentti ja 122 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 33 a §:n 2 momentti laissa 716/2004, 45 §:n 3 momentti ja 50 §:n 3 momentti laissa 980/1999 sekä 122 §:n 2 momentti laissa 955/2007, seuraavasti

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
33 a §	33 a §
Julkisesti noteeratusta yhtiöstä saatu osinko	*Julkisesti noteeratusta yhtiöstä saatu osinko*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Julkisesti noteeratusta yhtiöstä saadulla osingolla tarkoitetaan sellaisesta yhtiöstä saatua osinkoa, jonka osakkeet ovat osingonjaosta päätettäessä kaupankäynnin kohteena:	Julkisesti noteeratusta yhtiöstä saadulla osingolla tarkoitetaan sellaisesta yhtiöstä saatua osinkoa, jonka osakkeet ovat osingonjaosta päätettäessä kaupankäynnin kohteena:
1) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetussa julkisessa kaupankäynnissä tai rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/39/EY tarkoitetulla muulla säännellyllä markkinalla;	1) *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla* säännellyllä markkinalla;
2) muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Euroopan talousalueen ulkopuolella; tai	2) muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Euroopan talousalueen ulkopuolella; tai
3) direktiivissä 2004/39/EY tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäynnissä Euroopan talousalueella edellyttäen, että osake on otettu	3*) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa* tarkoitetussa monenkeskisessä *kaupankäyntijärjestelmässä* edellyttäen, että

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella.	osake on otettu kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella.
45 §	45 §
Luovutusvoiton veronalaisuus	*Luovutusvoiton veronalaisuus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Omaisuuden luovutusvoittoon rinnastetaan 50 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetusta termiinisopimuksesta syntynyt voitto. Voittoa laskettaessa ei kuitenkaan vähennetä 46 §:n 1 momentissa tarkoitettua luovutushinnasta vähennettävää vähimmäismäärää.	Omaisuuden luovutusvoittoon rinnastetaan *termiinisopimuksesta, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla*, syntynyt voitto. Voittoa laskettaessa ei kuitenkaan vähennetä 46 §:n 1 momentissa tarkoitettua luovutushinnasta vähennettävää vähimmäismäärää.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
50 §	50 §
Luovutustappio	*Luovutustappio*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Luovutustappioon rinnastetaan myös	Luovutustappioon rinnastetaan myös
1) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitetun vakioidun option raukeaminen ja vakioidusta termiinisopimuksesta aiheutunut tappio;	1) *sellaisen johdannaissopimuksen raukeaminen tai siitä aiheutunut tappio, jolla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla;*
2) arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:ssä tarkoitetun vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavan johdannaissopimuksen raukeaminen tai siitä aiheutunut tappio, jos sopimus on kaupankäynnin ja selvityksen kohteena sellaisella Euroopan talousalueella olevalla markkinalla, joka on annettu Euroopan yhteisön komission tiedoksi sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin (93/22/ETY) 16 artiklan mukaisesti ja	
3) sellainen arvopaperin arvonmenetys, jota voidaan konkurssin tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi pitää lopullisena.	*2*) sellainen arvopaperin arvonmenetys, jota voidaan konkurssin tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi pitää lopullisena.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
122 §	122 §
Omistajanvaihdosten vaikutus tappioiden vähentämiseen	*Omistajanvaihdosten vaikutus tappioiden vähentämiseen*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Pörssilistalle otetun yhtiön tappio vähennetään 1 momentin estämättä, jos yhtiön muista kuin julkisen kaupankäynnin kohteena olevista osakkeista yli puolet ei ole vaihtanut omistajaa 1 momentissa tarkoitetulla tavalla. Tällaisen yhtiön omistamien osakkeiden ei tällöin katsota vaihtaneen omistajaa 1 momentin jälkimmäistä virkettä sovellettaessa.	Pörssilistalle otetun yhtiön tappio vähennetään 1 momentin estämättä, jos yhtiön muista kuin *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnin kohteena olevista osakkeista yli puolet ei ole vaihtanut omistajaa 1 momentissa tarkoitetulla tavalla. Tällaisen yhtiön omistamien osakkeiden ei tällöin katsota vaihtaneen omistajaa 1 momentin jälkimmäistä virkettä sovellettaessa.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	————
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

31.

Laki

varainsiirtoverolain 15 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan varainsiirtoverolain (931/1996) 15 a §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 956/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
15 a §	15 a §
Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin luovutus	***Säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä*** *kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin luovutus*
Veroa ei ole suoritettava luovutettaessa kiinteää rahavastiketta vastaan arvopapereita, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi yleisölle avoimessa säännöllisesti toimivassa kaupankäynnissä:	Veroa ei ole suoritettava luovutettaessa kiinteää rahavastiketta vastaan arvopapereita, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi yleisölle avoimessa säännöllisesti toimivassa kaupankäynnissä:

Voimassa oleva laki

1) arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetussa julkisessa kaupankäynnissä tai muulla Euroopan talousalueella sijaitsevalla rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/39/EY tarkoitetulla säännellyllä markkinalla;

2) muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla sellaisessa Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa, joka on hyväksynyt veroasioissa annettavaa keskinäistä virka-apua koskevan yleissopimuksen; tai

3) arvopaperimarkkinalain 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäynnissä tai sitä Euroopan talousalueella vastaavassa direktiivissä 2004/39/EY tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä edellyttäen, että yhtiön liikkeeseen laskemat arvopaperit on otettu kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella ja että arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettuun arvo-osuusjärjestelmään tai sitä vastaavaan ulkomaiseen rekisterijärjestelmään.

Verovapauden edellytyksenä on, että luovutuksessa on välittäjänä tai osapuolena arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu arvopaperinvälittäjä tai luovutuksensaaja on hyväksytty kaupankäyntiosapuoleksi sillä markkinalla, jolla luovutus tapahtuu.

— — — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

1) *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/)* tarkoitetulla säännellyllä markkinalla;

2) muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla sellaisessa Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa, joka on hyväksynyt veroasioissa annettavaa keskinäistä virka-apua koskevan yleissopimuksen; tai

3) *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa* tarkoitetussa monenkeskisessä *kaupankäyntijärjestelmässä* edellyttäen, että yhtiön liikkeeseen laskemat arvopaperit on otettu kaupankäynnin kohteeksi yhtiön hakemuksesta tai sen suostumuksella ja että arvopaperit on liitetty arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/)* tarkoitettuun arvo-osuusjärjestelmään tai sitä vastaavaan ulkomaiseen rekisterijärjestelmään.

Verovapauden edellytyksenä on, että luovutuksessa on välittäjänä tai osapuolena *sijoituspalvelulaissa (/) tarkoitettu sijoituspalveluyritys, ulkomainen sijoituspalveluyritys tai muu sanotussa laissa tarkoitettu sijoituspalvelun tarjoaja* tai että luovutuksensaaja on hyväksytty kaupankäyntiosapuoleksi sillä markkinalla, jolla luovutus tapahtuu.

— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

32.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 6 §:n 6 momentti, 8 §:n 1 momentin 11 kohta, 18 §:n 3 momentti ja 27 d §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 6 momentti laissa 957/2007, 8 §:n 1 momentin 11 kohta laissa 147/2007, 18 §:n 3 momentti laissa 1077/2008 ja 27 d §:n 2 momentti laissa 1160/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6 §	6 §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Arvopaperin takaisinostosopimuksen tai lainaussopimuksen täyttämiseksi tehtyä arvopaperin luovutusta sopijapuolten välillä ei pidetä takaisinostosopimuksessa ensimmäisenä myyjänä ja lainaussopimuksessa lainaksiantajana olevan verotuksessa luovutuksena, jos:	Arvopaperin takaisinostosopimuksen tai lainaussopimuksen täyttämiseksi tehtyä arvopaperin luovutusta sopijapuolten välillä ei pidetä takaisinostosopimuksessa ensimmäisenä myyjänä ja lainaussopimuksessa lainaksiantajana olevan verotuksessa luovutuksena, jos:
1) sopimus koskee oman pääoman ehtoista arvopaperia, joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi arvopaperimarkkinalain (495/1989) 3 luvussa tarkoitetussa julkisessa kaupassa taikka muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa toimivalla markkinalla, taikka arvo-osuusjärjestelmään liitettyä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua yleisön merkittäväksi tarjottua joukkovelkakirjalainaa tai joukkovelkakirjalainaan rinnastuvaa velallisen sitoumusta;	1) sopimus koskee oman pääoman ehtoista arvopaperia, joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla* taikka muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla, taikka arvo-osuusjärjestelmään liitettyä arvopaperimarkkinalain *(/) 2* luvun *1* §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua yleisön merkittäväksi tarjottua joukkovelkakirjalainaa tai joukkovelkakirjalainaan rinnastuvaa velallisen sitoumusta;
2) arvopaperille sopimusaikana kertyvä tuotto on sopimusehtojen mukaan korvattava alkuperäiselle omistajalle;	2) arvopaperille sopimusaikana kertyvä tuotto on sopimusehtojen mukaan korvattava alkuperäiselle omistajalle;
3) suoritettavan vastikkeen määrä ei riipu sopimuksen kohteena olevien arvopaperien arvon kehityksestä;	3) suoritettavan vastikkeen määrä ei riipu sopimuksen kohteena olevien arvopaperien arvon kehityksestä;
4) arvopaperit palautetaan alkuperäiselle omistajalle sopimuksen mukaisesti vuoden kuluessa ensimmäisestä luovutuksesta;	4) arvopaperit palautetaan alkuperäiselle omistajalle sopimuksen mukaisesti vuoden kuluessa ensimmäisestä luovutuksesta;
5) sopimusten selvitys tapahtuu arvopaperien selvitystoimintaa Euroopan talousalueella harjoittavassa selvitysyhteisössä tai kaupan-	5) sopimusten selvitys tapahtuu arvo-osuusjärjestelmästä *ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (/) tarkoitetussa* selvi-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
käynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitetussa optioyhteisössä tai vastaavassa ulkomaisessa yhteisössä Euroopan talousalueella; ja	tysyhteisössä *tai ulkomaisessa selvitysyhteisössä taikka muussa arvopaperien selvitystoimintaa Euroopan talousalueella harjoittavassa selvitysyhteisössä*;
6) verovelvollinen ei ole kirjanpidossaan käsitellyt tapahtumaa luovutuksena.	6) verovelvollinen ei ole kirjanpidossaan käsitellyt tapahtumaa luovutuksena.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
8 §	8 §
Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:	Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
11) talletuspankkien ja ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetuille talletussuoja- ja vakuusrahastoille sekä sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden sekä ulkomaisten sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden Suomessa olevien *sivukonttoreiden ja* sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (579/1996) tarkoitetulle sijoittajien korvausrahastolle,	11) talletuspankkien ja ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitetuille talletussuoja- ja vakuusrahastoille sekä sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden sekä ulkomaisten sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhtiöiden Suomessa olevien sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset *sijoituspalvelulain (/) 11 luvussa* tarkoitetulle sijoittajien korvausrahastolle,
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
18 §	18 §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Vähennyskelpoista on 16 §:n 9 kohdasta poiketen osakeyhtiön työsuhteen perusteella luovuttamista omista osakkeista suorittama määrä, kuitenkin enintään osakkeiden antamis- tai merkintähetken käypä arvo, vähennettynä osakkeen saajan suorittamalla merkintähinnalla, jos osakeyhtiö on hankkinut osakkeet arvopaperimarkkinalain 3 §:ssä tarkoitetussa julkisessa kaupankäynnissä tai sitä vastaavassa julkisessa kaupankäynnissä muualla kuin Suomessa.	Vähennyskelpoista on 16 §:n 9 kohdasta poiketen osakeyhtiön työsuhteen perusteella luovuttamista omista osakkeista suorittama määrä, kuitenkin enintään osakkeiden antamis- tai merkintähetken käypä arvo, vähennettynä osakkeen saajan suorittamalla merkintähinnalla, jos osakeyhtiö on hankkinut osakkeet *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla*.
27 d §	27 d §
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, enintään 18 kuukauden pituisen, julkisen kaupankäynnin kohteena olevan option asettajan saama preemio on sen verovuoden tuottoa, jona sopimus suljetaan, toteutetaan tai raukeaa. Jos myyntioption asettaja ostaa optiosopimuksen toteuttamisen perusteella option kohde-etuuden, hankitun omaisuuden verotuksessa vähennyskelpoiseksi hankintamenoksi katsotaan määrä, joka vastaa sopi-	Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, enintään 18 kuukauden pituisen, *kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla* kaupankäynnin kohteena olevan option asettajan saama preemio on sen verovuoden tuottoa, jona sopimus suljetaan, toteutetaan tai raukeaa. Jos myyntioption asettaja ostaa optiosopimuksen

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
muksen mukaista kohde-etuuden hankintahintaa vähennettynä preemiota vastaavalla määrällä.	toteuttamisen perusteella option kohde-etuuden, hankitun omaisuuden verotuksessa vähennyskelpoiseksi hankintamenoksi katsotaan määrä, joka vastaa sopimuksen mukaista kohde-etuuden hankintahintaa vähennettynä preemiota vastaavalla määrällä.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

33.

Laki

varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa (958/2007), seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4 §	4 §
Yhtiön varoihin kuuluvan noteeratun arvopaperin vertailuarvo	*Yhtiön varoihin kuuluvan noteeratun arvopaperin vertailuarvo*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Julkisesti noteeratulla arvopaperilla tarkoitetaan tässä pykälässä: 1) arvopaperia, joka on kaupankäynnin kohteena arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetussa julkisessa kaupankäynnissä tai rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/39/EY tarkoitetulla muulla säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueella taikka muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Euroopan talousalueen ulkopuolella; ja	*Julkisesti noteeratulla arvopaperilla tarkoitetaan tässä pykälässä arvopaperia ja johdannaissopimusta, joka on kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (/) tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai* muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla Euroopan talousalueen ulkopuolella.
	— — — — — — — — — — — — — — —

———

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetussa optioyhteisössä vakioitua johdannaissopimusta ja arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:ssä tarkoitettua vakioituihin optioihin tai termiineihin rinnastettavaa johdannaissopimusta.	*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .*

34.

Laki

korkotulon lähdeverosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan korkotulon lähdeverosta annetun lain (1341/1990) 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1519/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Veron kohde	*Veron kohde*
Korkotulon lähdeveroa on suoritettava seuraavista kotimaasta saaduista korkotuloista:	Korkotulon lähdeveroa on suoritettava seuraavista kotimaasta saaduista korkotuloista:
1) yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitetulle tilille kotimaiseen talletuspankkiin tai ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaan sivukonttoriin taikka vastaavalle tilille osuuskunnan säästökassaan, osuuskuntalain (1488/2001) 21 luvun 21 §:ssä tarkoitettuun lainausliikettä harjoittavaan osuuskuntaan taikka työnantajan perustamaan huoltokonttoriin tehdylle talletukselle maksetusta korosta;	1) yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitetulle tilille kotimaiseen talletuspankkiin tai ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaan *sivuliikkeeseen tai työnantajan perustamaan huoltokonttoriin tehdylle talletukselle maksetusta korosta taikka maksupalvelulaissa (290/2010) tarkoitetulle maksutilille maksulaitoslaissa (297/2010) tarkoitettuun maksulaitokseen tai ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (298/2010) tarkoitetun ulkomaisen maksulaitoksen Suomessa olevaan sivuliikkeeseen vastaanotetuille varoille* maksetusta korosta;
2) velkakirjalain (622/1947) 34 §:ssä tarkoitetulle joukkovelkakirjalainalle maksetusta korosta, jos laina on tarjottu yleisön merkittäväksi ja sitä koskeva esite on annettava Finanssivalvonnan tai muun Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltaisen viranomaisen hyväksyttäväksi; sekä	2) velkakirjalain (622/1947) 34 §:ssä tarkoitetulle joukkovelkakirjalainalle maksetusta korosta, jos laina on tarjottu yleisön merkittäväksi. Lähdeveroa ei ole kuitenkaan suoritettava, jos lainasta ei ole laadittava esitettä arvopaperimarkkinalain *(/) 4 luvun 3 §:n 1 momentin 1—3 kohdan nojalla*;

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3) velkakirjalain 34 §:ssä tarkoitetulle joukkovelkakirjalainalle maksetusta korosta, jos laina on tarjottu yleisön merkittäväksi ja lainan liikkeeseenlaskija on Suomen valtio, Suomen Pankki, suomalainen kunta tai kuntayhtymä, tai josta Suomen valtio, Suomen Pankki, suomalainen kunta tai kuntayhtymä on antanut omavelkaisen takauksen.	3) velkakirjalain 34 §:ssä tarkoitetulle joukkovelkakirjalainalle maksetusta korosta, jos laina on tarjottu yleisön merkittäväksi ja lainan liikkeeseenlaskija on Suomen valtio, Suomen Pankki, suomalainen kunta tai kuntayhtymä, tai josta Suomen valtio, Suomen Pankki, suomalainen kunta tai kuntayhtymä on antanut omavelkaisen takauksen.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	Lain 3 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan korkoon, joka on maksettu lain voimaantulon jälkeen liikkeeseen lasketulle joukkovelkakirjalainalle.

35.

Laki

kauppakamarilain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kauppakamarilain (878/2002) 2 §:n 3 momentin 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 652/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
2 §	2 §
Kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin julkiset tehtävät	*Kauppakamarin ja Keskuskauppakamarin julkiset tehtävät*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Keskuskauppakamarin tehtävänä on:	Keskuskauppakamarin tehtävänä on:
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
4) hoitaa sille tässä laissa, *arvopaperimarkkinalaissa (495/1989)* ja kiinteistörahastolaissa (1173/1997) säädetyt tehtävät.	4) hoitaa sille tässä laissa ja kiinteistörahastolaissa (1173/1997) säädetyt tehtävät.
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .